

Harvard College Library

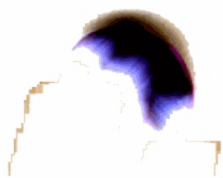

From the
CONSTANTIUS FUND

Bequeathed by
Evangelinus Apostolides Sophocles
Tutor and Professor of Greek
1842-1883

For Greek, Latin, and Arabic
Literature

RHETORES GRAECI

EX

RECOGNITIONE

LEONARDI SPENDEL.

V O L. III.

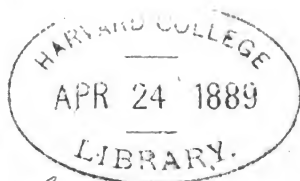

LIPSIAE

SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLVI.

9515

Constantius Zund.

55
8

31 3.14
37.2

PRAEFATIO.

XVIII. ALEXANDER.

Hoc Alexandri fragmentum primae Menandri parti *περὶ ἐγκωμίων* fol. 610 Ald. propter simile argumentum ei ut videtur insertum adhaeret, disiunxit Walzium titulo addito *περὶ ζητορικῶν ἀφορμῶν*. nos Alexandri libro de exornationibus praemisimus.

p. 1, 14 *αἱ δὲ συμβουλαὶ*] ἢ δὲ συμβουλή libri 20 *ἐνέστηκεν*] post haec *τῶν τελῶν* mentio facienda erat, his fere verbis expedienda: *τοῖς δὲ τέλει διαφέρουσιν, ὅτι τῆς μὲν δίκης ἐστὶ τὸ δίκαιον, τῆς δὲ συμβουλῆς τὸ συμφέρον, τοῦ δὲ ἐγκωμίου τὸ καλόν.* id ex Arist. Rh. I, 3. constat, cuius definitionem *ἐπαίνου* et *ἐγκωμίου* ex Rh. I, 9 noster infra attingit. 2, 3 *ὡς περὶ*] malim *ὡσπερ περὶ 5 εἰ*] om. libri, illud addidimus ut et constitutio coniecturalis (*εἰ πέπρακται*) et iuridicialis (*εἰ δικαίως ἢ οὐ*) indicetur. Finckhius locum sic refingit: *τῆς δὲ δίκης οἱ ἀκροαταὶ τὰ ὑπ' ἄλλων γενόμενα κρίνουσιν, εἰ δικαίως ἢ οὐ.* 19 *ἀπόγονοι*, nisi vacat, ante *γένος* ponendum erat, sed *γένει* iam illi indicantur. 31 *οἱ δ'*] Geometres in schol. ad Aphth. II, 41. 3, 3 *τῶ*] τὸ libri, sed fort. verba *τὸ κεκτῆσθαι τὴν ἀρετὴν* vacant. 15 *ἐστὶ τὸ προειρημένον*] p. 333, 20, sed Finckhius lacunam esse statuit, sic fere explendam: *ἐστὶν ἐπαινος παρὰ τῶν πολλῶν γινόμενος, καὶ εὐδοξία ἐπίτασις τοῦ προειρημένου.* 19 lacunam Finckhius adnotat sic explens: *οἱ οὖν ἐπαινοῦντες, οὐ τὸ πιθανὸν ζητοῦντες ἀλλὰ 23 ἀδοξία δὲ] ἀδοξία δὲ ὁ τῇ δόξῃ ἀντικείμενος λόγος παρὰ τῶν πολλῶν γινόμενος, κακοδοξία δὲ* Finckh. 27 *ὡς δηλοῦσιν*] ante haec sententiam verbis *ὁμώνυμος μὲν* oppositam excidisse censet Finckhius; nos *μὲν* inclusimus. 30 *σπουδαίσις*] puto et hic ut supra *σπουδαίων* 4, 9 *ἀπ'*] imo *ὑπ'* 14 *ἐν τοῖς ἐξῆς*] conf. Aristid. p. 402, 6—18 W. Hermog. *περὶ δεινότητος* cap. 25.

XIX.

Alexandri libellum *περὶ σχημάτων* et Phoebammonis *σχόλια περὶ σχημάτων ζητορικῶν* post Aldum Laurent. Norrmannus (N) Upsalae 1690 egregia doctrina instructus edidit, nec Walzium, diligentissimum virum, libri scripti adiuverunt.

p. 9, 6 δυσόριστα N, δυσπεριόριστα Dindorf. 10 τὰ] N, om libri 24 ὡς] Par. 2, ὡσπερ ceteri, melius utrumque abest. 10, 23 οὕτω γενέσθαι] conicias supra ἐξενέγκοι, sed et hic coniunctivus fuisse videtur ἢ οὕτω γένηται 11, 3 malim κατὰ διάνοιαν ἢ κατὰ λέξιν 4 ἐξάλλαξις] add. λόγον 16 χρείας] lacunam indicavimus, quam ex Tiberio p. 528 expleas sic fere: ἐξάλλαξις τοῦ ἐν ἔθει κατὰ τινὰ πλάσιν κόσμον ἢ χρείας 25 ἐξοίσων Bernhardy. 32 οὗτ'] οὐκ libri 12, 4 καὶ addidit N. 7 δὲ πλείον] fort. δ' ἐπὶ πλείον/ 20 τούτων libri, corr. N. 27 μμειῖσθαι libri, corr. N. 29 ἔχοι N, ἔχη libri 31 τό γε F. 13, 1 οὖν] F. οὐ libri, οὐκ ἔξαιρέτως . . . καλεῖσθαι N. 16 σχήματα τὰ F. 19 κατὰ φύσιν add N. 31 ἀπίθανα] Aeschin. in Ctes. § 166 seq., πιθανὰ libri 32 ἀποστήσας] fort. ἀποστήσαι, multum discrepant in Aeschine libri l. l. § 167. 14, 3 δοίητε] δοίητ' ἂν Aesch. παραπρ. § 88. 8 λοιπὸν libri, corr. N. λόγος] νόμος Reiske ind. Demosth. 12 προῖσταται F ex seqq. translatum censet. 21 δῆ] N. οὐ δῆ libri, an fuit οὕτω δῆ? 15, 7 ἐκείνον libri, corr. N. 13 μμνησθαι] Dem. p. 236, μμνησθε libri, in eodem loco Alexander πάσαις cum Σ, ceteri ἀπάσαις, sed alia quoque non negligenda discrepant. 30 ἐαυτὸν libri, corr. N, idem est exemplum, ne quis ἀποφαίνει corrigat. 16, 1 οἶος Dem. p. 327, οἷς libri, sed Σ exhibet ὄς, quod probum videtur; tum in Dem. Ἑλληνίδων legitur. 10 scrib. προκαταλαμβάνωμεν 22 imo τῷ προκειμένῳ 25 Ἀριστογείτονος] fort. Ἀριστογείτων τιμάσθω 28 ἕκαστα] fort. εἴκη τις 18, 1 ἀλλὰ δὴ μ' ἔξω ἔσωσεν libri, corr. N. ἦδε] Musgrav. Eurip. fragm. 185. ἐν δὲ libri 16 Μενάνδρῳ] vid. de his versibus Meinek. frag. 7. 18 εὐρεῖν addit Porsonus, possis et εἰπεῖν. 20 forte στρόβιλος, ὃς ἐν 27 διανοήματος θάσσονα F. 28 δυνάμενα N, fort. λόγῳ λεπτῶς τε καὶ ἀκριβῶς ὁ 30 ἐαυτὸν] fort. ἐαυτὸ ὄν 19, 3 δ' ἔως] δὲ ὡς libri 7 ἔξει libri 20 τὸ del F. 28 ἐπερωτῶντα εἰ] Aesch. Ctes. § 257, ἐπερωτῶν ἢ libri 20, 6 ἐπανεἰληπται coniecit F. 8 ποτε] τι τότε Dem. p. 120, 26 αἰτεῖς] μέγα μ' αἰτεῖς ex Herod. I, 66 addit N. 30 ὀνόματος] κόμματος libri 31 ὡς παρά] N, ὡσπερ libri 21, 9—12 locum ab alio additum esse prima docent verba repetita. 14 lacunam indicavimus ex Aeschine in Ctes. § 257 supra cap. 12 laudato supplendam. 20 εἰ] ἦ libri etiam h. l. ut supra. 32 ὑφειλόμην] ita Par. 2., ceteri om., Aeschinis libri in Tim. §. 175 ὑφείλετο 22, 3 παρελθόντα] in Ctes. § 211. 10 πολίτης libri, corr. N ex Dem. p. 691, ubi recte δεῖ πλείω . . . ἐξετάζεσθαι 22 παρακείμενον Rhet. gr. VII, 1030 24 συνάπτει Rhet. l. l. 26 Ἀμβρακίην libri 23, 7 ὄς] Dem. p. 239 et Par. 2, καὶ ceteri 8 εἶδη . . . χλευασμὸς om. Aquila. 22 καὶ τὰ λοιπὰ] ita veterum memoria non vacillat, an haec verba idem significant, quod καὶ τὰ ἐξῆς, ut initium orationis recte laudetur, alius autem exempli sint verba non integri, quae sequuntur? 24, 10 ἐαυτῶν libri, corr. N. καὶ del. F. καθαρπτόμεθα libri 17 καὶ τὰ ἐξῆς] non ita media omissa indicari solent. 19 παρεσκευασμένα Dem. et ita Tiber. p. 544 W. 26 οὐκ ἔχω εἰπεῖν] non sunt in Dem. p. 671. 25, 15 imo ἐνεργῆ-

ματα, et ita F. 27, 17 ἀνευ περιγραφῶν] fort. εὐ περιγράφων
 23 ἀντικείμενον δὲ] adde ἢ παρακείμενον 28, 9 προείπομεν] πρῶ-
 τον μὲν addit marg. ex. Paris. 11 βασιλεύειν libri 24 μεθ'] F. καθ'
 libri 26 ἦν] Dem. p. 283, εἰ libri 29, 5 Καρκίνος] Καικίλιος N.
 22 οἱ Δαρισσαῖοι Dem. p. 241. 29 ἀντιστρέφουσα F. στρέφουσα libri
 30, 4 συλλόγῳ] πρῶτῳ λόγῳ Aeschin. in Ctes. § 198. 24 μῆπω]
 marg. ex. Par. μῆποτε libri 28 ἀποτυμπαῆσαι καὶ τοῖς μὲν ὁμῶς
 ὠργίζετο libri, corr. N ex Dem. p. 126. 29 Φίλιππος] Φίλιστος F, qui
 praeterea ἐν α' (vel ια'), ἀργία . . ὁ Δημοσθένης ἐνέτυχεν coniecit.
 32, 26 Dem. p. 301 Καλλίστρατος ἐκείνος 33, 7 πολλὰ om Vind.
 — ὅταν ἢ ὀνόματα πολλὰ περιηρημένα, ἢ καὶ ἐν ὀνομά τι μὴ κεί-
 μενον marg. Paris. ex., sensus requirit περιηρημένα ἢ ὀνομά τι μὴ
 κείμενον ὅτι νοεῖται, ὡς 17 γενόμενον libri 22 ἀγῆρω sic et Thu-
 cyd. libri quidam II, 44, Tiber. p. 471. 34, 24 F εἰς τὰς πλείους
 πτώσεις ἢ καὶ πάσας coll. Herodiano p. 598, 16 W. 28 μᾶλλον] κάλ-
 lion Par. 2 cum Xenoph. Cyr. 8, 2, 8. 35, 1 καίτοι] aliud exempli.
 ex p. 319. fort. καὶ τὸ καίτοι 8 ἐκ τῆς σῆς] ἢ κτῆσις Dem. p. 328.
 II ἐπὶ ἠρόθωται libri 14 χρήσιμος εἰ, τίς Dem. l. l. 20 συναγα-
 γόντων] Isocr. Paneg., συναγόντων libri 21 lacunam indicavimus, nam
 excidisse exemplum docet καὶ πάλιν, adde prius ubi singulis membris
 singula adduntur verba, ne zeugma quidem esse; meliora praestat re-
 censis quae in Par. 2 exstat, Demosth. exemplum p. 35, 26 laudans:
 ζυγμά ἐστιν ὅταν διάφορα κῶλα μία συνδεῖ λέξις ἢ μετ' αὐτὰ τε-
 θεῖσα ἢ πρὸ αὐτῶν, ὡς τὸ Δημοσθενικόν, ἐκ δὲ τοῦ τὰ μὲν ἑλλη-
 νικά πιστῶς, τὰ δὲ πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβῶς. τὰ δὲ ἐν ἀλλήλοισ ἴσως
 διοικεῖν, καὶ τὸ Ἀλέξανδρος γὰρ ἐνίκησεν ἐπὶ μὲν Γρανικῷ 23 scrib.
 μαρόμενος 25 δύναται . . τὸ συνάγον τὰ κῶλα marg. ex. Par. et qui
 συνάπτον τὰ κῶλα κατὰ μέσον corrigit, F. 36, 1 τοῦ] Isocr. Hel.
 § 17., τῶν libri, idem τοῖς pro τῆς 37, 1 ψυχροῖς ἀνδράσι libri,
 corr. N. 6 μῆ] F, ἦ libri 18 χάριεν] ὡς praemittit Walzius, conf.
 Phoeb. p. 517 W. ἦ F, ὅστ'] ὅταν melius Phoeb., ὅς γ' F. 25 χρώ-
 μενοι N, χρησάμενοι F. ἐν τέλει] N, εὐτελῆ libri 26 ἐπὶ ταύτης
 ἀπολίπωμεν] ἐπὶ τελευτῆς προτιθῶμεν F. coll. Rufin. schem. lex. 9,
 p. 234. 38, 1 εἰ οὕτως] ὁ τούτῳ N. recte, sed etiam ἦν scribendum.
 3 ἀδυνατωτάτους] F, ἀδυνάτους libri 4 ἐλαχίστων] an fuit ἐλάχι-
 στα τῶν propter interpretationem τὰ μέγιστα (N coniecit infra τῶν με-
 γίστων), F οὐ τὰ ἐλαχίστα 5 ἀδυνατωτάτους libri, corr. N. 12 ne-
 que ego in Demosthenis oratione περὶ παραπρο. hac aut similia inve-
 nire memini, neque Bakius qui ad Long. p. 209 οὐδ' ἕνα δι' ἄλλον cor-
 rigi. 13 οὐ τῷ ἔρω] Finckh. ex Thucyd. 3, 14, τῷ ἔρω libri 39, 9
 ἀφίναί δικαίον] ἀφίετε Dem. p. 775. 40. 3 ἔχει, εἰ δ' οὐν, ἀλλά
 γε τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸν χρόνον καὶ τὸν ὄνθμον Par.
 2, e quibus postremum placet vocabulum. fort. τὰς συλλαβάς. εἰν δὲ
 μὴ τὰς συλλαβάς, tum F ἀλλά γε τὸν τόνον καὶ τὸν ὄνθμον
 4 λαμβάνει libri 12 προσπάντησις Par. 2., προαπάντησις p. 689, 4.
 712, 10 W. 17 τῷ εὐχολῆ N.

XX.

Phoebammonis tractatus eo insignis, quod solus genera instituit, quibus omnes verborum et sententiarum exornationes complecterentur; sed ne hic exillis quidem libellis interpolationem effugit; invenit enim V. D. Walzcius codicem Par. 3032 sec. X, qui multa breviora et meliora exhibet, atque ne de aliena dubites manu, Apostoli locus p. 511 W. allatus ibi non exstat. hunc codicem nos secuti sumus, inclusis iis quae nova addita sunt, in adnotationem vero reiectis, quae cum fonte integro exhiberi non poterant.

p. 43, 4 τέσσαρα . . διαφθεῖραι] Par. nisi quod utroque loco χρήσιμον scriptum est. Ἰστέον ὅτι χρησιμὸς ἐστὶν ἢ περὶ τούτων γνώσις πρὸς τὸ μὴ διαφθεῖρειν ceteri. 44, 7 καλανδίτης libri, corr. Norrm. 30 ἐρωτῶ] vacat, nisi ἐρωτῶν scripseris. 45, 3 εἰσὶν τοῦ προσώπου μόνου] Par., τοῖς προσώποις ἐγγίνεται καὶ ἐστὶ ταῦτα ceteri. 46, 6 ἀπό] κατὰ Par. 47, 21 fort. σαφηνίσει 23 μένοντες] num μὲν ὄντες? 48, 28 ἐποίησε libri 49, 22 τῶν . . εὐρον] Par., νῦν εὐρω εὐρήσω ceteri. 25 ὡς ὅταν . . εἰ] Par., ἀ σπουδάξοντες εἰπεῖν ὀκνοῦμεν δι' ἑαυτῶν ἐπιπλήξαι καὶ τοὺς λόγους ὡς ἀπὸ ἑτέρου προσώπου λέγομεν, οἷον πάντες Αἰγύπτιοι τότε λέγουσι περὶ ὑμῶν, καὶ πάλιν εἰ ceteri. 50, 11 εἰπῶν] εἶπη libri 19 μὴ . . λέγων] Par., τὸ δὲ πᾶς μὴ λέγοι ceteri. 23 προθεραπεῖαι . . προκατάληψις om Par. 51, 2 προδιόρθωσις δὲ ἐστίν] Par., καὶ προτιθεμένης μὲν παράδειγμα ceteri. 6 ἐπιδιόρθωσις] Par., ἐπιφερομένης διορθώσεως ceteri. 10 προκατάληψις δὲ ὡς ἴνα] Par., προκατάληψεως δὲ παράδειγμα ceteri. 11 ἐν δίκη εἶπω προκαταλαβὼν πρὸς ἑκάτερον πρὸς τε τὸν ἀντιδικὸν καὶ τὸν κριτὴν ὡς] Par., ἐν δίκη καὶ τοῦ ἀντιδικοῦ καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ κριτοῦ, μελλόντων εἰπεῖν μοι ὅτι τότε κακῶς ὑπὸ σοῦ πέπρακται, προκαταλάβω λέγων πρὸς ἑκάτερον, ὡς ceteri. 19 ὡς ἴνα] Par., ὡς ἐπὶ τούτου ἴνα ceteri. 16 σιγῶ τότε καταλέγων τὰ ἀδικήματα] Par. ubi τὰδε vel τότε καὶ τότε scribendum est; σιγῶ ὅτι τότε τοιῶσδε ἔπραξας καὶ τότε τοιῶσδε ἀδικῶν καὶ λέγων τὰ ἀδικήματα σιωπήσομαι καὶ ὑπόσχωμαι σιωπᾶν αὐτὰ ceteri. 52, 17 προσωποποιήσας . . ἐκείνου om Par. 20 εἶπω πρὸς αὐτὸν] Par., τυχὸν ἐγκαλῶν τι μοιχείαν εἶπω ὅτι ceteri. 23 ἴνα εἶπω πάλιν πρὸς τὸν αὐτὸν] Par., ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παραδείγματος, εἰ εἶπω τῷ ἐγκαλουμένῳ ceteri. 25 θρηνῶν εἰπεῖν] Par., εἰπεῖν θρηνῶν καὶ ὀλοφνυρόμενος ceteri. 26 πρὸς παρόντας καὶ ἀπόντας ὥσπερ εἰ βουλόμενος] Par., ἢ γὰρ πρὸς παρόντας ὄκνων ὡς ἀπ' ἑαυτοῦ λέγειν περιτίθημι ἄλλῳ προσώπῳ τὸ λεγόμενον, ἢ ὡς ἀφ' ἑαυτοῦ λέγων ὡς πρὸς ἄλλους εἰρημένα λέγω, ὥσπερ εἰ βούλομαι ceteri. 53, 1 ὡς . . ἀπώλοντο] om Par. 3 ἢ . . διαφέρουσιν] Par., διαφέρουσι δὲ ταῦτα τῆς ἐρωτήσεως καὶ τῆς πύσεως, ὅτι αὐτοὺς κατὰ ἀνάγκην ἀποκρίσεως περιτίθεμεν οἷς βουλομεθα λόγοις οἷον ceteri. 23 traspone ἀποστροφῆ, διαστροφῆς. 54, 8 ἀπὸ . . ἀκούειν om Par. 55, 8 ἐπιτίμησις] Par., ἀντίδοσις ceteri. paulo post autor

dicit ἀναδιπλοῖ τις (i. e. ἀναδίπλωσις) καὶ ἐν τῇ ἐπιτιμῆσει, p. 516, 2 W., neque tamen hic ἢ ἐν τῇ ἐπιτιμῆσει ἀναδίπλωσις scribendum esse puto. 28 ἄλλο τι] ἄλλοτε Par., om ceteri. 30 αὐτό om. Par. 56, 6 οἶον] Par., καὶ ἔστιν ἀναφορᾶς μὲν παράδειγμα ceteri. 9 ὑμῶν] supra p. 447 W. ἡμῶν libri 11 ὡς ante χάριεν praemisit Walzianus, conf. p. 480 W. 16, οὐ παράδειγμα om Par. 25 τὸ ., πατέρων om. Par.

XXI. TIBERIUS.

Tiberii figurarum partem (cap. 1—22), τὰ τῆς διανοίας σχήματα, primus edidit Galeus 1676, reliqua 23—48 addidit ex Vaticano (483) 1815 Boissonadius; hunc nos paucis mutatis secuti sumus. Tiberium Capcilli scrinia, e quibus exempla ex Demosthene allata transscripsit, compilasse frequens illius rhetoris mentio comprobare videtur.

p. 59, 7 ἐκφέρων . . ἐκτρέπον . . ἐξαλλάσσειν Vatic. Rhet. VI, 568, VII, 901. conf. Finkh. Z. f. A. 1840. p. 678. 9 ὁ] ὄρος Boiss. imo ὁ γὰρ χαριέστερος ὄρος scribendum est. 20 αὐτὰ F. 60, 26 παραλείπειν Gregorius VII, 1168, παραλείπων F. 64, 26 fort. ἰσχυρόν, nisi post λίαν adiectivum excidit; simpliciter Vatic. sensum restituit τὸν λόγον ἰσχυρότερον ἐκ exhibens. 65, 9 σαφήνεια libri, corr. Capperonnerus qui et τὸ delevit. 17 προσῆκε] Dem. p. 246, προσήκει libri 66, 11 αὐτὰ ἐπὶ] τὰ περὶ F, coll. Alex. p. 453, 18 W. 67, 5 lacunam a nobis indicatam supple ex Aeschin. παρ. §. 4. τοῖς ἐπιβεβουλευμένοις καὶ κακοῆθεσι τούτοις ἀντιθέτοις 9 φιλάνθρωπος libri, correxit Capperonnerus. 19 πότεροι] Dem. p. 613, πότε libri, lacunam a nobis indicatam ex Dem. supple δοκοῦσιν ἀδικεῖν μᾶλλον τὴν πόλιν, 68, 2 ὁ πλεῖστον] Boiss., ὡς πιστὸν libri ut videtur omnes. 22 οὐδέ] Dem. p. 24, δὲ libri, lacunam exple τὸνναντίον γὰρ ἦν θανατοστόν, 69, 5 φαίη] ὄρος δ' ἔστιν οὗτος· φαίη Boiss. ex Vatic. puto, certe inepte addita sunt, nulla enim definitio aut explicatio sequitur. inseruit haec qui hunc locum ceteris aptum reddere voluit. at ὄρος illatus est, quod parographo quae praecedit, eius facta est mentio ἀλλὰ τὸ τοῦ ὄρον φησί, idque Tiberium sive alium (nam hoc quoque Tiberium ipsum haec inseruisse dubitaveris) monuit, ut hanc quoque figuram utcumque dubiam et incertam adderet. ceterum male integrum locum φαίη . . μεταβάλλων ex Tiberio in Aristidem p. 345 W. translatum esse supra dictum est. τὸ] τὸ τοῦ Aristides. 28 ἀντιστροφῆ] sequitur infra ἐπιμονή 70, 4 τις] imo Demosthenes, et sic §. 27. 11 αἰρησαι] εὐρήσεις coni. Boiss., fort. αἰρεῖ 18 ἐμέλλομεν] ἃ ἐμέλλομεν πείσεσθαι Dem. p. 85, item γενομένης 21 ὀνόματα] κόμματα F. 23 διὰ τῆν] Schaefer., δι' αὐτὴν codex, ὑπὲρ τῆς εἰρήνης Dem. p. 372. οὐ] οὐκ cod. 26 ἐξεῖναι] adde ex Dem. p. 457 δοῦναι ὑμᾶς τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι 27 κώλω ἦ] Boiss., καλεῖ cod. 28 τεταγμέτου cod. 71, 5 Καικίλιος] Boiss., κάκεινος cod. 7 πονηρόν semel

in cod., corr. Boiss. ex Dem. p. 307. 21 ἐπιστήσοντας] ἐφιστάοντας Dem. p. 115. 29 λέγω] ne cum Schaefero Demosthenis esse credas ad Dem. 96, 22, sic potius reponere: Ἑλλήνων. λέγω κἀκεῖνο παρονομασίαν 72, 1 Thucyd. 3, 39 καὶ ἐπανέστησαν μᾶλλον ἢ ἀπέστησαν. 12 προτέρων F. 15 οὐδ'] Dem. p. 288, οὐκ cod. 29 δύο ἢ πλείω κῶλα ἢ κόμματα F. 30 ἕως add. Boiss. ex Dem. p. 241 73, 7 ἴθι] Plat. legg. IX, 854, εἰ μὴ cod. qui secundum ἴθι om. 20 ἐπι] videtur in codice autor ἀπὸ legisse, ut in Augustano legitur, ἐκ meliores habent libri. 22 Φίλιππον Dem. p. 304, φίλον cod. 74, 1 ἔστι τὸ ἀντικείμενον] ἔστιν ὅταν τί κείμενον cod. 2 ἀπαντᾷ] πάντα ἢ cod. 6 καὶ] excidisse aliquid vidit Boiss., qui καὶ κάλλος τὸ supplet, ex Hermog. p. 285 W. conicias καὶ γοργοτητα τὸ 11 δεινώσειν] F, δήλωσειν cod. 21 μὴ ὑπομνησθῶ] ὑπομνήσω Dem. p. 597. 22 alterum καὶ add. Boiss. 29 ὁμοιοτελευταῖον καὶ ὁμοιοτελευταῖον cod. cf. Finckh. Z. f. A. 1840. p. 679. 30 ἐπίπουον] Isocr. Hel. 17, ἐπίμονον cod. 75, 2 τὸ γὰρ ἐποίησε καὶ κατέστησεν ex Rh. VII, 1032 add. F. 5 μόνον Boiss., μόνη F. 7 ἔχει cod. 11 τιμωρίαν Isocr. Pan. § 185, ex quo et τῆς pro ἴσως reponendum est. 15 Καικίλιος] Boiss., κἀκεῖνος cod. 16 ἢ] ὡς F. 20 immemor sum loci Demosth. *), sed ἐφοβήθησαν, οὐδεις scribendum esse videtur. 22 scrib. Περινθίων καὶ . . περ et supple ex Dem. p. 153. 26 ἐπ' εὐθείας F coll. p. 529, 426 W. 31 τῆ] scr. ex Dem. p. 546 καὶ τῆς ὕβρεως τῆς 76, 7 Ἡρακλῆς Boiss. sed etiam cap. 47 ἀντὶ τῶν Ἑλλήνων, at p. 600 W. ἀντὶ τοῦ οἱ Ἕλληνες. 12 προθεῖς ἀντικείμενα ἀλλήλοις ἐκατέρω F ex Rh. VII, 1015. 22 κατέλυσε add F ex schol., idem ὁ λόγος pro ὅλον ex eodem 7 ἀντιδιαλεγόμενα F. 13 ἄν om Dem. p. 67. 16 ἔη, κρινοῦμεν Dem. p. 94. 22 οὐ μὰ Δία] διὰ ταῦτα Dem. libri p. 266. 24 οὐχ ὡς cod. 25 φησὶν ἠρξας] ἠρξα Dem. 28 κῶλον] adde cum F καὶ κατὰ κόμμα 31 κῶλον] adde δὲ 78, 7 τοῦτο] τούτων Dem. p. 128. 11 λαμπρότης δὲ φαντασίαν F. 79, 5 ἄν] ἄν εἰ Dem. p. 307, item ἐπειδὴ 19 συσταθέντα] συμβάντα Dem. p. 284. 31 γε οὐ et εὐχερῆ om Dem. p. 305. 80, 9 nonne ἀτελῆ? 14 τοῦτο] an σχῆμα? 15 Thucyd. verba 3, 13 ἐφθάραται Ἀθηναῖοι . . αἰ δ' ἐφ' ἡμῖν τετάχεται intelligit Boiss. 31 fort. ἀλλοίωσις, ὡς παρὰ τῶ αὐτῶ 81, 25 δὲ Κορίνθιοι προσκαθεζόμενοι] μὲν Κερκυραῖοι Thucyd. 1, 26. 82, 2 de Euripidis versibus conf. Matth. p. 84 seq. 6 τακεῖη cod.

XXII. HERODIANUS

περὶ σχημάτων editus est a Villoisono Anecd. II, 86 Venetiis 1781; hunc secutus est G. Dindorfius 1825, adhibitis codicibus Parisiensibus 2551. 2929. et Havniensi 1965.

*) Est p. 533. et legitur ibi: ὠκνησαν, εἶσαν, οὐδεις ἦψατο. B.

p. 89, 4 fort. *συνεχοῦς ὄντος λόγον περὶ . . ἀποστροφῆν* 9 imo *γένηται* 91, 29 *ἐκλυσις*] *quidni καταβολή?* 31 *Αἰσχίνης*] corr. ex Ctesiph. § 166. 92, 17 *τις*] add. *οὗτος ex v, 380.* 93, 26 *ἐκπεποιημένης* libri. 95, 15 *παρενθέσει* Blochius. 96, 26 *Ἐπειδὴ*] Havn., *ἐφ' ἑκπιδῆ* ceteri. 97, 7 *Ἐλλάδος*] Aesch. Ctesiph. § 133, *πόλεως* libri 15 *ἐξήτει*] *ἐξήτει* libri 20 *ἐπικρατεῖ*] Havn. *λεωφίλου δ'* unde alii *ἔπος κρατεῖ*. idem codex *λεωφίλε δ' ἄκουε*, unde Schneide- winus *ἀλλὰ κλαύσει*. Cleochares rhetorum praeceptis instructus dedita opera omnes intulit casus, Archilochi harum rerum rudis autoritas lau- dari potuit, si nominis saepius repetiti vel duos attulit casus, neque male sequitur *ἐπὶ τριῶν*, quod ipsum solus ille Havn. praestat, ceteri omittunt. facile librarii diversos casus angebant; mihi certe comicus in- tegrum Archilochi versum transtulisse videtur: *Μητιόχω δὲ πάντα κεί- ται, Μητιόχος δ' οὐ μῶξεταί*; et vide ne in nostro quoque poeta versus exciderit. 104, 4 *ὁμοίωσις*] *ὁμοίως* libri.

XXIII.

Polybii fragmentum edidit Walzcius ex Iriarti catalogo bibl. Matrit. I, 374.

p. 107, 7 imo *ἀνταποδιδόμενον*, vel *ἀνταπόδοσις τῆς παραβολῆς* 108, 9 *χαρακτήρισμα* vulg.

XXIV.

Autor plurima ex Hermogene transtulisse fatetur, alia ex Sopatro, alia ex aliis sumpta sunt; ineptissima vero sunt, quae ipse ex commen- tariis in Homeri Iliadem scriptis corrassa sub finem nobis ut *κίνοπορεπῆ* poetae *σχήματα* venditat; vix credas hominem ita delirare, ut versus Ho- meri explicans artem rhetoricam docere sibi videatur. luculentum dedit exemplum p. 660 W. nam postquam ibi Homeri versus II. β, 350 lau- davit, constructionisque mutationem indicavit, paulo post meliora doctus calci libri sui corollarium addidit, quo se antea aliorum secutum esse sententiam (*δόξαν τῆν τῶν πρὸ ἡμῶν*), nunc vero meliore distinctione versuum loco auxilium esse laturum. His quidem nugis operam multam impendere non placuit, retinimus tamen et hunc et alios libros, quos Walzcius V. D. edidit, ne quis quae de exornationibus et luminibus, quibus poetas aequae atque oratores illustrare conabantur, restarent, re- quireret. Descripsit Walzcius ex Monacensi codice 8, quem contulit cum Paris. 1983. 2977.

p. 110, 3 *ποιησάμενοι*] deest vocabulum *λόγον* vel simile. 4 *λό- γου*] malim *τῆς λέξεως* 9 *μήτε*] *μήποτε* libri 111, 1 *κατασκευῆς*] imo *προκατασκευῆς* 7 *τε*] *γε* libri 10 *ἐκφέρεσθαι*] imo *ἐκφέρειν δεῖ* 112, 5 *ὄρον*] *νοῦν* Hermog. IV, 2 qui et *ζητουμένου* post *φύσιν*

addit. conf. schol. ad Demosth. p. 315, 6. 24 καινότερον] κοινότερον libri 113, 23 οἶον] aut del. aut exemplum excidit. 114, 25 τὸ om libri 115, 15 τάσις] στάσις libri 116, 22 πλαστικώτερον] an πλατυκώτερον? vid. schol. VIII, 842, 27, ut hic commentator ipse autor huius libelli esse videatur. 117, 28 ὅτι .. ἐξαγγέλλεται libri 30 scrib. πνυδομένον 118, 1 τοῦ] τὰ et hic et in Hermog. eiusque schol. VII, 850 libri plures. 119., 3 μὴ πέμπεσθαι] μεταπέμπεσθαι libri 8 βιαζόμενον libri 11 imo συμφέρον, nisi potius ἀσύμφορον scribendum est, nam οὐ om Mon. 120, 6 imo τοὺς βαρβαροὺς 11 recte παρὰ Ἐρμογένει Rhet. gr. III, 706. 13 imo κατὰ τὰς 121, 22 πεξῆς] supple et corrige ex Dem. p. 120, autorem lectionem codicis Σ sequi apparet. 29 scrib. πρώτου ex Dem. 349, Rhet. III, 707. 122, 11 ἐπὶ] scrib. περὶ ex Dem. p. 517. 126, 10 ποιούμενοι] imo ἀνούμενοι 127, 2 πλάτνεται Finckh, ἀπαλλάτνεται libri 129, 23 ἄλλο ponendum est post (v. 27) συναγωνιζόμεθα 24 ἔχωμεν] ἐθέλομεν Dem. p. 95. 131, 5 τσαῦτα] scrib. ταῦτα 133, 21 ἀναστροφῆ] imo ἐπαναστροφῆ, vid. Hermog. p. 286 W. 134, 3 add. οὐκ post εἶτα ex Dem. p. 288. 13 fort. τὸ δὲ γὰρ τέθεικεν ἀντὶ τοῦ αὐ. αὐταρ ὁ αὐτε 16 scrib. τεθῆ 32 ἀσυνέτως] ἀσυνδέτως libri, οὐ συννετῶς Gregorius cap. 32. tum μὲν add. post πεπαιδευμένως 135, 5 κλυδόνιον libri, vid. epist. 101 pag. 90. 19 δὲ] γὰρ libri, postremo membro insero ἄν. 136, 31 τοῖς τότε θεῖσιν Dem. p. 32. 138, 21 οὖν] οὐς Arrian. VII, 1. 142, 10 scrib. ἀποσιώπησιν σχήματος . ἐκ 13 προῆχε Dem. p. 772, προεῖχε libri 143, 26 κατὰ] fort. καὶ 146, 20 ψήφισμα] adde πεπεσβενκῶτων ex Dem. p. 346. 148, 8 latius expositum et fictum exemplum ex Dem. p. 242, ne oratorem ex hoc supplendum esse credas. 149, 5 fort. ἐμφαλινομεν 150, 4 αὐτὴν vel προεῖπε? 5] μὲν scrib. μὲν μὴ 14 δοτικῆ] δοκεῖ libri 19 αὐτῶν] αὐτῶ, et 659, 11, an ἀνθρώπων? 25 ἐπιβάλλωσιν libri 151, 5 αὐτοῖς Mon. 152, 2 γενικὴν] imo αἰτιατικὴν 10 καθεζόμενον libri 12 Ὀδυσσεῶς] ὁ Ὀδυσσεὺς libri 15 ὡς αἶτε] alterutrum abundat. 29 fort. Ἰσοκράτης καὶ 153, 29 τοῦ τοῦ] τοῦτον libri 31 εὐθυμίαν] fort. εὐθεία 155, 17 scrib. ἀντὶ τοῦ, οὐ 157, 13 φίλην II. I, 47. 17 scrib. ἀνανταπόδοτον 24 ὁμοιοι libri 158, 9 περὶ] παρὰ libri 159, 23 λεμένων] sequuntur in libris duodecim versus περὶ μερῶν τοῦ δίφρου, quos margini supposuit Walz p. 668. integer scilicet versus ψ, 370 est ἔστασαν ἐν δίφροισι, πάτασσε δὲ θυμὸν ἐκάστον, quo factum est, ut librarii vel autoris librario haud sanioris stupor doctrinam nobis suam ostentaret. 163, 16 vid. Rhet. VIII, 453 Walz. 164, 12—20 articulum ἐρωνείας propter similitudinem sequentis διασυρμού ab aliena manu illatum esse. cum Euripidis exemplum ex Tryphone p. 757, 10 sumptum, tum quod autor incertus infra p. 705 qui easdem figuras eodem ordine exhibet, hanc ἐρωνείαν silentio transit, indicare videntur; e verborum exornationum numero infra πλεονασμὸς et ἔλλειψις desiderantur. 30 ῥημάτων] κομμάτων Finckh, item 165, 3. 165, 15 ubique προσδιασάφησις legen-

dum, non προδιασάφησις, ut et p. 706, 11. 708, 19, verum legitur p. 723, 11. 168, 24 *αὐτά*] *αὐτῶν* libri 184, 23 *ἀπόλαυσις*] imo *ἀπολαύσω*.

XXVIII.

Tryphonis librum *περὶ τρόπων* primus Blomfieldus in Musei Critici Cantabrig. vol. I, 1814 edidit. hunc quantum expilarint posteriores, licet perspicere ex iis qui sequuntur libris, anonymis *περὶ τρόπων ποιητικῶν*, Gregorio Corinthio, Cocondrio, Choerobosco, quos exempli causa retinuiimus.

p. 191, 15 *στάσιν*] *τάξιν* p. 780, 4. 193, 5 *κατωνομασμένον* et *κατωνομασμένον* rectius pag. 717, 2. ubi et *γίνεται*, non *λέγεται*. 807, 8. 198, 22 *παραβαίνοντες*] *ὑπερβαίνοντες* 714, 5. 803, 1. 199, 29 imo *ἀπαγγελία* 200, 21 *παράθεσις* Boissonade in Rh. gr. III, 456, 14, et ita infra 750, 9. 201, 3—11 neque *κόμμα* neque *κῶλον* supra 745. 12 relata sunt, verba autem *χαρακτῆρες ῥητορικοί* . . . *Ἰσαῖος*, a re nostra prorsus aliena in scholiis leguntur VII, 25—6; sed et qui praecedunt tres versus *διαφέρει δὲ . . γενέσθαι* exposita demum *παραβολῇ* sine capitis erant ponendi. 203, 7 *ἀν Σὺν-μηθεν* 13, 671. 205, 9 malim abesse *ὅταν*, quam *φῆ* scribere.

XXIX.

p. 209, 25 caput hoc *συννεκδοχῆς* integrum legitur etiam in Rhet. gr. VIII, 691—3. 210, 4 *αὐτὸς Θ*, 43. 8 *ἀρνούμενοι δὲ*] *ἐξόμενοι μ*, 172. 211, 18 *ἐπ' ἄκρων*] *ἄκρον ἐπ' Τ*, 227.

XXX.

p. 216, 5 alii libri *μαργουῦντας ἵππους*, Gregorius Choerob. 804, 2 . . *κεχώρηκε* . . *δρόμον μαργουῦντας ἵππους*. vid. Schneidewin conii. crit. p. 140. 217, 12 *τριήραρχος*] *καὶ ἀνδριάς* add. Boiss. 218, 21 *Σιμωνίδης*] fragm. 217 Schneidew. qui *ἀνέθη* . . *δ' οὐχὶ* scribit. 27 *ἔχουσα* p. 743, 1. 792, 23. *ἔνιοι*] fort. *ἐνίοτε* 220, 17 *διὰ*] *διασάφησις* Boissonade. 20 scrib. *οἱ μὲν . . οἱ δὲ* 225, 2 *ἐπεὶ δαιτὸς μὲν ἔϊσης* . . *οἶον οὐ μητέρα* . . *ἀξαλέην* cod. Bar. 226, 4 *πολλῆς*] imo *πολλὰ* ut p. 783, 3. 18 *γενικωτάτην* p. 728, 14.

XXXII.

p. 233, 26 ἐπίσθη] ἐπλήσθη Boissonade. 237, 19 ἐπάν] fort. ἔπειτα 240, 4 ὡς δὲ] X, 93. ὡς ἔδρακον ἐπεὶ χειριότερος ἀνδραμῆνης libri, vid. Unger Theb. parad. 1, 418.

XXXIV. DEMETRIUS.

Demetrii apographo Aldino Petrus Victorius plurium codicum, postea etiam Parisini (1741) varietatem diligenter adscripsit, ut magis in explicandis eius signis, quam quod quaedam neglexerit, haereas; usus est hoc adiumento Chr. Walzianus. Galeus et Schneiderus quaedam non male restituerunt, sed egregie de hoc autore nostra aetate meritis est Chr. Eberh. Finckh, primum in censura editionis Goellerianae (Annal. philol. Lips. 1838 p. 291—303), tum in observationibus criticis in Demetrium nostrum, Heilbronnae 1841, denique in annotationibus criticis, ibidem 1847, in quibus multos locos corruptos esse docet felicique ingenio restituit. nos codicem illum vetustum P. qui omnium fons esse videtur, secuti eius lectionem quantum fieri potuit, integram enotavimus, quae si forte a Walziana distat, nobis fidem praestes; parum enim gnarus fuit V. D. Victorii manus, sic v. c. § 289 nec vola nec vestigium articuli τοῦ quem primus intulit, in copiis Victorianis.

p. 250, 1 Δημητρίου — φράσεως] sic cum Aldo, ut videtur, P, qui in fine Δημητρίου περὶ ἐρμηνείας 5 ἡμιμέτροις] ἢ διμέτροις Muretus, malim τριμέτροις ut numeri usitatissimi notentur. 7 λέγοντά τε καὶ τὰ λεγόμενα Finckhianus. λόγον τὰ τε καταλεγόμενα libri 15 ὄλα ὄλη libri, corr. Vict. 19 πῆχεις libri, corr. Schneid. 260, 4 παῖδες] δύο add. cod. Mor. 6 imo περιέχει 14 πότε] ἢ ὅτε P 15 δὲ] δὴ Vict. infra § 28 δῆτα 22 δῆ] om. Plat. Polit. p. 269. 23 ποτε] Plato, τὸ libri. πορευόμενος libri, corr. Vict. 26 fort. τε ὄν cf. 204. 28 γράψει ἐν P, scrib. γράψειεν ἐν 261, 1 τὸ] exspectamus οἶον 3 ἀτέχνως P 6 ἄν] P, αὐ ceteri. 10 συνενεφάνη Finckh. 11 ἐκτείννας] P, ὑπερεκτείννας alii. 14 λεγόμενος] puto λόγος. Galeus ψυχρὸς χαρακτήρ. 15 λεκτέον] P, ἐροῦμεν ceteri. 262, 3 ἐσπειραμένον] cf. Lob. ad Phryn. p. 204. 10 τὸ] τῷ Finckh. 12 ὄλλων P. ἐκτείνονται libri, corr. Schneid. 13 ἐν μακροῖς] μακρῶς Finckh. 16 τῶν τοιούτων idem. 263, 3 περιαδευμέναις P. γὰρ om P 6 ἔστιν Finckh. 14 Ἰσοκρατίων P. φητόρων Schneid. 15 ὄλαι . . εἰσι] imo ὄλη . . ἐστὶ 21 δοκεῖ ἀλήθεια P, Greg. Cor. VII, 1217, in ceteris verba transposita. 29 πλησίον P 264, 1 fort. δοκεῖ 5 ὁ] τοῦ Gregor. l. l. 9 δὲ] Schneid., γὰρ Finckh., τε libri. 11 οὐθ' οὐθ' libri 14 fort. μικρόταται 21 ἀπόδειξις libri hic et § 44, corr. Vict. 265, 3 transpone ῥητορικῆ, διαλογικῆ. ὁ δόξειεν melius abest. 8 γίνωνται P 16 τοῦ] τὸ P 21 ἔτι] μάλλον excidisse vidit Goeller. 22 ἱστορικῆς Vict. ῥητορικῆς libri 25 ἐκότερω P 26 ἀπολήξαντος Vict., ἐννοηθῶμεν libri 30 ὁμοίως cod. b,

quod ne fiat vetat καί. potius transponendum ὁμοίαν καὶ μεμιγμένην, nisi forte posteriora duo vocabula aliena manu addita sunt. 266, 1 πλέων . . πεξένων] πλεῦσαι . . πεξεύσαι Isocr. Paneg. § 89. 12 quater τὸ P 19 παρητήροις P 26 ἦ] Capperon., δὴ libri 267, 4 τε] τὸ P 268, 2 τὸν Δία] τὴν ἀλήθειαν marg. P. et ita § 228 11 συνεργεῖ cod. Cantabr. συνεργοῖ ἄν Goeller. 21 ἦ add. Finckh. 31 imo ἔγραψεν 269, 30 λέξομεν Gennadius. 270, 3 λοιπὸν P 8 διό] Victori-rius, δὲ ὁ P, δὲ ὧ alii. 32 τὸ] Walz., τὰ libri. ἀράβεια P 271, 2 μὲν] κέν P 18 ἢ μάλιστα περιποιεῖ P 20 δυνάμεθα libri, quod defendit Finckh. coll. § 240, coniunctivum dedit Schneid. 22 ποιησώ-μεθα P 25 fort. ἔοικε, καλῶς τεχνολογημένοι P 30 παραλάβομεν τοι Victori-rius, πuto παραλάβομεν τοίνυν 272, 4 εὐρυθμος] Vict., ἐνρυθμος P, ἐβρυθμος ceteri. ἀνάρουθμος P 5 ἦκων infra § 117. 9 οἶος? 15 ἀλλικαρνασσέως P ἀπόδειξις P 17 κἄν] καὶ Finckh. 22 Ἀγραῶν Thucyd. 2, 102, ubi ante ἄνωθεν verba exstant καὶ διὰ τοῦ Ἀκαρνανικοῦ πεδίου, et in fine στρατεύειν 23 διεξίεισι P 274, 3 δόξομεν P καὶ in P abesse videtur. 6 ἐπάν] ὅταν Plat. Rep. III, 411. 7 καταχεῖν τῆς ψυχῆς Plato. 9 δ' ἐπέχων Plato. 15 ἔοικεν add. cod. Mor. 18 ὄρος P 25 γὰρ] μὲν γὰρ Capperon. ἦν ἔχομεν] ἦν ἔχομένη P 26 fort. ἐστίν ὅτι conf. Sauppe ad Antiph. p. 143. 29 δυσι marg. cod. b. 275, 8 πρότερον P, Greg. Corinth. VII, 1213, πότερον alii, ποτέ Muretus. 10 μέγας ἡγεμῶν Plat. Phaedr. p. 246. 13 ἀποσπάσας] Finckh, ἀποσπασθεὶς libri 18 παθητικοῖς P, cf. Rh. gr. VII, 1213. 30 ἐπιλέγουσιν Nauck Philol. VI, 176., λέγει P 31 Πελοπέας P 276, 4 συνδεσμὸς add. Vict. ex L, de P ambigo. 8 τὸ] τῶν P 15 ἐναλλαγῆσης P 20 νηρέα P, et sic infra. 22 μέγα P 25 θ' υἱός] Hom. II. 2, 671, υἱὸς τε libri 31 ἐκάστων λαλουμέ-ων P, Rhet. gr. VII, 1190. 277, 14 ἐν τοῖς σχήμασι τῷ] nonne καὶ ἐν τῷ vel καὶ ἐν τῷ ἐναντίῳ σχήματι τῷ, ut haec § sequatur § 60? 18 μεγαλιότερον P 21 ἀναδιπλώσας δ' ἔπος P, recte, si ὡς dele-veris, vulgatae obstat aoristus εἰργάσατο. 26 fort. χρηστέον 278, 1 ἐφυλάττετο P 3 πάντα πᾶσιν Finckh. 4 ἀτέχνως P et v. 8. 5 διαρ-ρήξει cod. Mor. 10 αὕτη P 11 ἐν τοῖς Goeller. 21 δύσφωνα] δύσ-φορα P 29 ἐξαίρων . . ἐξαίρει P 279, 4 μέμικται P, ut videtur. 22 ἦ insere post μεγάλη aut ante ἦ. 24 τὸν add. cod. Guelf. 29 νεικίας P 280, 6 ποιητῶν] ποιημάτων Anast. Gennadius. 7 μεγα-λῶν cod. Mor. 8 γένηται libri, corr. Goeller. 12 λειτῆ δὲ] αἰεὶ, τῇ libri 15 καὶ] πρὸς cod. Mor. Greg. Cor. VII, 1161. 17 γράφομεν libri, corr. Schneid. μετενηνεγμένος P 18 εὐόκασιν Gregor. Cor. 22 ἄρχοντα] ἡνίοχον Finckh. 27 nonne μεταβαλλέσθω? 29 δ'] Vict., ἀλλ' libri. τις τῷ] Gal., τις libri 281, 16 εἴπερ P 29 ἄρα] ἄμα P 30 τοῦ om Guel-ferb. cod. ὡς οὕτως] cod. Mor. Greg. Cor. I. I., ὡσαύτως ceteri. 282, 1 μῆ add. Finckh. 4 πορευομένῳ P 5 τι om P 12 τὸν τοξοφόρμιγγα libri, τόξον Vict. scripsit, τῶν τόξων Finckh. 283, 9 εἴρηται P in marg. ut videtur. 14 συνηθείας] Finckh, ἀληθείας libri 30 διπλᾶ] fort. δεῖ πολλά 31 ἔξει P, ἔξει ceteri, correxit Vict., ἔξω Finckh. 284, 4 τὸ

ξένον cod. Mor. 12 ἑλληνικῶν ὀνομάτων cod. Mor., ἑλληνικοῖς ὀνόμασι ceteri, fort. ἑλλήνων ὧν τοῖς ὀνόμασιν 14 μαρθακῶν P 16 τὸν] Vict. et Schneid., τὸ libri 19 ἠλλάξε P 20 στρατηγὸς libri, corr. Vict. 22 καὶ delet Vict. 27 αἰρῶνται χαμᾶθεν P τέμει P 285, 1 φανερόν] Goeller, φοβερόν libri 4. 5 σκότῳ] codex incertus apud Victorium, αὐτῷ libri ceteri. 9 πυρὶ χαλκόν P 23 ἐλθόντων P 286, 7 προλελεγμένοις Finckh. 11 οἷς τὸ πάρος] οἶά ποτε Od. 16, 289. 287, 10 γαῖ' Od. 19, 172, γ' libri 14 ταῦτα P 288, 8 lacunam a Victorio indicatam supple ex Arist. Rhet. 3, 3. 10 εἰ] add. ed. Glasg., fort. κᾶν. 12 πράγματα] Victorius ex Arist. Rhet. 3, 3., γράμματα libri 14 εὐρυθμός Finckh, ἔρρυθμός libri 15 μακρῶν] Schneiderus, μακρᾶς Gennadius, μακρόν libri 32 lacunam indicavit Vict. 289, 3 δεῖ P, item § 123. 11 ὡς] ὃς Victorius. 14 ἐκβάλλοντα Gennadius, ἐμβάλλοντα libri 17 βουλόμεθα P 20 τοῦτο P 22 ἀνυγνύουσιν P 24 ἐποίσομεν] Hemsterhusius, ἐποιήσαμεν libri 27 δεῖ P 290, 6 μέντοι ἦτοι P 27 Ἀριστοφάνους Maslovius. χᾶσι-τες P 291, 8 καὶ inclusit Schneid. 13 ἀχαριτωτάτου Galeus. 14 οὖν om cod. Mor. 15 ξένειον P 29 νύμφαιοι P 31 λέγεται P 292, 2 ἄδει libri, corr. Schneid. 3 fort. ποιήσειεν ἐν 5 ἦ] εἰ P πράγματι libri, corr. Vict. 7 Πανδαρέου Od. 19, 518, πανδαρή libri, item v. 5. 11 τό τε . . καὶ τὸ libri, corr. Finckh. 15 εὐρήσθαι] num εἰρήσθαι? 18 ῥάδιον libri, corr. Vict. ex Cyrop. 2, 2, 15. 20 καὶ ante φύσει del. Finckh, item ὥσπερ καὶ et ὥσπερ 23 ὥσπερ] ὥσπερ Finckh. an θερμῶν? 26 παραδείξομεν] Galeus, παραδείξομαι libri ἐφ'] P, ἀφ' ceteri. 293, 2 τετροπημένον Xen. Anab. 3, 1, 31, τε-τροιμένον libri 31 ὄπου] cod. Mor., πού ceteri. 294, 3 ἐκφαίνε-ται P 5 δεινότητα? 6 ἐπιχαρίτως] Finckh, ἐπὶ χάριτος libri 9 οἶν] Manutius, οἶνον libri 12 δὲ καὶ ἄλλας ἐμφέρει cod. Mor. 13 δὲ] puto γὰρ ἦ] ἦ P, ἦγουν alii. 16 κατανλεῖ ἦ] Finckh, κατανδείη libri 17 τοῦ delet Finckh. 18 πλούτον P 20 σατύρια libri, corr. Galeus.

η

295, 8 λαμπρότατος? 17 μεταβάλλεται P μετανοήση Schneid. 18 ὕψον] Vict., νίψω libri 27 μεταβαλόμενος Vict. 296, 1 ἐαυτοῦ] αὐτοῦ γε Arist. Nub. 400. 6 στομύλον P 8 ἐνθα δέον κηγῶ P 13 ἰχνηύμασι libri, corr. Vict. μιμιτηκώτερα P, corr. Vict. 297, 3 et 4 Σεύθει libri, corr. Galeus. 4 ὅτις P 13 ἐπιᾶλης] Galeus, ἐπίτης libri 17 ἐπιπληθύνονται P 27 καὶ ante ὁ melius abest. 28 πρὸς ἐπλασεν P, προσέπλασεν ceteri. 30 ἐστὶν Finckh. 298, 2 φοβῆ libri, corr. Schneid. 6 ἀλεκτρούονος P 7 καὶ om. Guelf. 12 ἀπληστείας P ὀπτων Morellius. 18 ἐμμελεστέρα Rh. gr. VII, 1236. 20 καὶ τι P. ex margine nata videntur verba καὶ τί διαφέρουσι ut § 30; nam comicorum lauda- vit ὑπερβολὰς quae sunt γελοῖαι. 24 ἴρος P 299, 1 ἐπειτα] ἐπέι-τοι Vict. 6 ἔαρος] Galeus, ἄρος libri 9 ἄγρουκον P 26 τηλαυγῆς] θν

Τηλαύγουσ Casaubonus. Τηλαύγης εὐθύλαλος Goeller. 27 εὐλάκος P 300, 1 ἐπισχῶν τὰ σπήλαια libri, Πηλέα corr. Sophianus in lit-

teris ad Victorium. καὶ ὁ τὸν . . ἐπισκώπτων φὰς Goeller. num fuit εἶπε σκώπτων τις? 8 delet Vict. 10 titulus in P post καλὰ ὀνόματα 17 τὴν] τὸν τὴν P ἄννοων P, alii ἄννων, Ναννώ Goeller. 20 νῦν P εὐφωνίαν] Galeus, εὐφημίαν libri 28 fort. ἕτερόν τι 301, 4 τραχύτητι, μήκει, πλατύτητι Goeller. 8 πλατέα λαλοῦσι] imo πλατειάζουσι 12 παρατεχνολογίσθω P ἄλλως] fort. ἄλλοις 16 τρόπου] τόπου Gennadius. 19 ἀρμόζομεν P 32 ἐλαίᾳ P 302, 1 ὄντι P 6 ἐκτεταμένος P, corr. Vict. 9 οὗτ' ἐμμέτροις] C. F. Hermann, οὔτε μέτροις libri 10 ἐπ' ἄμφω] fort. ἐπὰν φῆ ἐλέγομεν] Vict. ex Plat. Rep. p. 411, λέγομεν libri 16 ἐξελείξ] ἐξέχεις libri, ἐξέλιος Victorius, nec illo futuro alibi autor utitur, sed ἐξαιρήσεις ut 268, et alibi. 17 τῷ add. Galeus. 20 ἤρωσεν P 22 τούτῳ Vict. 27 imo κακοζήλου 303, 2 ὀνομάζει libri, corr. Galeus. an ὀνομάζουσι? cf. § 239. 3 γίνεταί P, recte si αὐ pro ἄν scripseris. 6 βουλομένου Galeus. Ἀλεξάνδρῳ P 14 πίτυς] πήτοις P 15 quidni τῆς λέξεως? 17 Σωτάδεια] Vict., σώματα libri 18 σείλας P κάλυπον] κάμψον Meineke Z. F. A. 1849 p. 414. 23 ὅποι P 24 μεταβαλεῖν Finckh. 27 ἔχομεν] Vict., ἐκεῖ μὲν libri 29 οἶον οἶ P 30 ἔχων P 304, 1 fort. πάντως 7 alii συνδεσμοῖς 13 αὐτῆ libri 20 ὑποκριτικῶν P ἐκκείσθω Finckh. 23 οὔτος P 26 ἐμβαλεῖς Finckh, συμβαλεῖς libri 29 εὐριπίδει P τὰ τόξα Finckh. 305, 7 σχήμασι libri, corr. Vict. 11 χερρόνησον P 15 ἀπεκατέστησεν P 16 διλογίτιον P ἡδίων] ἴδιον P 17 ἦ] ὡς P 21 ἀσαφῶς P 22 τῷ P 24 et 27 σικελίαν libri, corr. Vict. ex Anab. 1, 2, 21 ubi et Ταμών et Ταμῶς 26 excidit ἄν ut § 205. 281. 291. 27 προσεδουκούντο libri 29 αὐτοῖς P 30 οὔτος P 306, 1 φνσικῆ] Vict., φύσει καὶ libri 7 παντὶ P 17 πάλιν P ut videtur. 29 ἠρωικῶν delevit Goeller. 31 ἠρωσιν] ἠρώων P, fort. ἠρώων varietas vocis ἠρωικῶν, sed conf. § 5. 307, 17 ἄμως] Finckh, ἄλλως libri βραχέων] Victorii amicus, Gennadius, βραχέως P, βραχέος vulg. 18 ἐμφαίνεσθαι libri, corr. Vict., alii ἐμφαίνεσθαι εὐκαταφρόνητον τὸν τοιοῦτον τρόπον . . ἰδιωτικόν . . πεποιημένον 20 πεποιημένος] πεπατημένος Finckh. 308, 2 πνοιῆ libri 4 δίφρῳ P 24 μὲν] fort. οὖν add. 29 οἴόμενος] num βουλόμενος, an idem est quod βραχὺν τὸν λόγον οἴόμενος δεῖν? 309, 5 scrib. ἄν αὐτὸν 8 γινόμενα P, cf. Rhet. gr. VII, 1180. 13 παρὰ] πρὸς Rh. gr. VII, 1180. 22 fort. ἀγγελέοντα 31 ἦδη τῆ νυκτὶ non in Plat. Protag. p. 312 et alii iam deleverunt. 32 εἰς τὸ] ὥστε Plato. 310, 5 κόπτειν δ' P 19 συνιείς Vict. 23 καταλείπειν Gennadius. 26 εὐμενέστερον libri, corr. edit. Glasg. 311, 9 διαλεχθῆ libri, corr. Schneid. 12 γὰς] Valcken., τὰς libri 16 ἰσχναί] σχναί Vict. 20 λυκίῳ P 24 πρέποι P 28 πάντως libri, corr. Vict. 312, 2 προγεγραμμένος C. F. Hermann. τοῦ Πλάτωνος πολλαί] Finckh., τὰ Πλάτωνος πολλὰ (πολλὰ P) libri 8 ἐν ἐπιστολαῖς Finckh. 10 ὅς] ὡς P 11 τοῦ αὐτοῦ] fort. αὐτοῦ τοῦ, nisi potius αὐτοῦ abundat, quod. Vict. in τύπον mutavit. 23 ἀπὸ μηχανῆς Ruhkenius. 32 τοιαῦται] τοι αὐταί Vict. 313, 1 γὰρ] Vict., δὲ libri 2 καὶ inclusit Goeller. 13 μετὰ] ἢ μετὰ P 14

τῶν om P 17 γαδηρεὺς P 28 ἀποκεκομμένῳ ἢ τῷ κώλῳ P, idem
ἐκπλέων 314, 7 αὐτ P 17 ὥστε τοὺς] ὥσπερ pr. P 18 λέ-
γουσι libri, corr. Galeus, conf. ad § 41; est vero hic lacuna, deest
enim ὀνομάτων notio, et Theopompi exempli δεινῶν ὀνομάτων, non
πραγμάτων est. 315, 1 ἐπιτατικόν P 2 δὲ τὸ P 3 ἐμφέρει pr P
7 ἠρρέθη P 9 κατὰ] Vict., καὶ libri 12 fort. οἱ Ἀρχαῖοι 28 ἀν-
δροπόρνοι P 316, 2 τὰδ'] Vict. ex Dem. p. 653, δ' libri 4 συμ-
πεφυκνῖα libri, corr. Vict. 12 ὀδυνήσειεν cod. Mor., potius cum Goel-
lero et infra futurum reddendum est, ne bis ἀν inseratur. 16—22 § 250
ponenda post § 247. 25 συνεχεῖ P 29 τοι] Galeus, τι libri τε] libri,
corr. Goeller. 317, 2 μου om P 3 ὡς] πως Goeller, imo γάρ 9 δέη
τοιαύτης] δέηται ταύτης Finckh., posterius etiam Victorius coniecit.
14 ὁ ὄφις Finckh. 17 προστοχασόμεθα libri, corr. Goellerus. πάν-
των ἔγραψεν ἀν ἀντι P 27 πuto εἶποι, ἀνέγραψε 318, 4 τοπο-
τηρητῆς γάρ ἔστι libri, corr. Vict. τύφῳ] Vict., πόντω libri 7 κα-
κοκαγαθία P 10 τόν] τὸ P 13 εἶπεν add. cod. Morell. 20 ξάδιον
libri, corr. Vict. 21 γελειότατον P 22 τὸ] fort. τῷ. οὔτιν P 26
παρὰλήψεως P 27 μοθῶνην P 29 παραλείπειν] Rh. gr. VII, 1170.
31 post καὶ lacuna quinque fere litterarum in Aldino libro et in P,
ut videtur. Victorius ex compendio cod. r μικρότερα coniecit. προ-
ειρημένη Finckh. ἦθους] Vict., ἔθους libri 319, 9 ἐνεργέστερα P
10 ἀτέχνως ut saepe P 11 πuto τὰ μὲν δὴ τῆς διανοίας σχήματα
12 τοσαῦτα] ταῦτα? 19 ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς add. Vict. ex
Aesch. Ctesiph. § 202. 21 ἔστιν ὡς] Vict. cod. m., ἴσως ceteri. 24
καλεσθῆαι P, fort. διὰ τὸ τὴν . . καλεῖς λέγεσθαι πολλῶν 26 ἐπ'
αὐτὸν libri, corr. Vict. 27 πuto σχήμασι συνεξαιρήσει cf. § 29. 57.
320. 1 συναφθεῖη Schneid. 6 Θηβαίους] Ἀθηναίους P, item v. 9.
7 ἀπὸ μειζόνων ἐπὶ Galeus. 19 καὶ] Vict., καὶ εἰ libri 28 πολλὰ
δεινῶς libri praeter P 321, 2 διεβιάσατο] cod. Cantabr., διεβιβάσατο
ceteri. 4 λάθηρα ὡς libri, corr. Vict. διέφαγεν P 6 ἐξαιρέσθαι P
πῶς] προσλαμβανόμενον Goeller. 10 ἐκεῖνο P 13 ἐξαρθέντες]
ἐξαιρεθέντες libri 23 οὐκ add. Vict. 27 μὲν πέπτωκεν P 28 lac-
cunam indicavit Vict. 29 καὶ] καὶ Goeller. 322, 4 συγγρασώμεθα
Finckh. 6 εἰς συμμάχους idem. 15 ἐμφαντικόν cum aliis Greg. Cor.
VII, 1181. 25 πόλιν] Lhardyus, πάλιν libri τῶν προγόνων et ῥο-
φοῦσαν Suidas et Photius s. v. παρέλαβε 26 ναύαρχον Gennadius.
29 ἐμφαίνων P 323, 1 δημαδίου P 2 fort. εὐμιμήτου 5 κωμω-
δία Schneid. 15 διαλύσαντας] P, Rh. gr. VII, 1180, διαπλεύσαντας
ceteri. 16 ἀπέχοντα P 23 τὸ P 26 οὐκ ἀκινδύνου Wytenbach.
30 λόγου] Finckh, ὄλον libri cum Greg. l. l. Φαληρεὺς] σημειῶσαι τί
τὸ λεγόμενον, ποῖος Δημήτριος, καὶ τίς ὁ τάδε γράφων. mrg. P
μῦ
324, 2 χλανίδι P 3 ὑποδεχόμενον Rhet. gr. VII, 1180. 5 τοῦσδε]
τόνδε P 6 τὸ pro altero τῷ P 7 ἢ add. Walzsius et Gregor. 12
ἐλήλεκται P 15 εἰ καὶ ὁ νόγους P, corr. Vict. 23 αὐταῖς P 24

εἰ τοι P 32 fort. αὐτός 325, 17 ἐπαινεσόμεθα? 27 οἱ] δὲ P, an φησίν, οἱ δὲ? 31 ταὐτό P 326, 4 μεταρρυθμίσειαν P 5 ἄν add. Schueid. 11 ἠνέμνησεν P 13 δὴ τὸ] malim τὸ δὴ 16 μιμητικῶ] Galeus, ἐπιτιμητικῶ Vict., τιμητικῶ libri 24 τὰ] libri praeter m, in quo ἄττα 27 τότε] Dem. p. 230, ποτε libri, item v. 9. 327, 5 ἐμφαίνομεν P, ut videtur. 13 εὐθιώς καὶ ἀρρυθμον P 14 ἔρρυθμον P 15 πρέπει P 20 ὁ τῆς Τιμάνδρας] cod. n, ὅτι ἂν τις τημάνδρας P 25 οὕτως ἰδ' ἔχον τὸ κτὸ P 31 ἢ δὲ ὀνομασία libri, corr. Vict. τὰ πράγματα Guelferb. 328, 3 κύλας P 7 Δημητηρίου περὶ ἐρμηνείας P.

XXXV. MENANDER.

Menandri rhetoris liber de laudationibus, cuius nomen ΓΕΝΕΘΑΙΩΝ titulo impositum Valesius acute in πρὸς Γενέθλιον mutavit, melioribus huius generis scriptis accensendus est; et prior quidem pars quae alteri multum praestat, iure διαίρεσις τῶν ἐπιδεικτικῶν dicitur; adeo curiose autor rem tractat, ut Platonicum sophistam res dissecantem et dividentem audire credas. Hanc priorem libri admodum corruptam partem edidit A. H. L. Heeren (1788), vir cordatus, qui magna doctrina et ingenio praeditus aequè in hoc autore atque in Stobaeo multos insanos locos sanos reddidit, et si eadem linguae, qua rerum antiquarum scientia instructus fuisset, multo plures restituisset. Secutus est Christianus Walz, qui excussis Par. 1741. Vind. 60. Ricc. 1. 2. Med. 1. 3. plura restituit, nam libri eadem fere praestant, ut qui interdum discrepent v. c. prae ceteris Med. 1, librarii potius ingenio, quam codicis melioris virtuti id debere videantur. Id certis licet confirmare argumentis, v. c. p. 174, 11 libri ἀπόχρωστοι exhibent, ex quo facile (sequitur enim προχοῦνται, cuius contrarium requiritur) ἀπρόχωστοι refigendum est, id quod et nos et Finckhius invenimus, at Medic. 1. quod sensui quodam modo convenit, neque tamen aptissimum est, ἀποχρώντες praebet. Melior ei fortuna contigit in altera libri parte, quae restat; nam autor hanc sequitur divisionem, ut primum locum recte teneant laudationes τῶν θεῶν καὶ τῶν θνητῶν, haec θνητὰ vero in τὰ περὶ χώρας καὶ πόλεις et περὶ ζώων distinguantur, quae quidem ineptissima est rerum divisio. τὰ ζῶα porro sunt aut λογικά, ut est hominum genus, aut ἄλογα. quorum plures sunt species; postremum locum tenent τὰ ἄψυχα opposita τοῖς ἐμψύχοις. Ex horum numero nobis restat pars prima, de diis, integra, et secunda περὶ τῶν τῆς χώρας καὶ πόλεως ἐπαίωνων fere integra, nisi quod sine pauca quaedam desiderari videntur; adhaerent enim in libris postremis verbis pag. 610, 5 Ald. excerpta ex Alexandro usque ad p. 612, 22. Tum leguntur Μενάνδρου ἑήτορος περὶ ἐπιδεικτικῶν p. 612—41 Ald. in quibus variae hominum rationes, quibus ad laudationem uti possis, considerantur. Quae si eiusdem sunt autoris Menandri, ex illa divisionis parte quae τῶν ζώων τὸ λογικόν

distinxit, sumpta esse apparet. Atque haec est altera illa pars priore vilior, de qua egregie Walzius meritus est, qui primus caput septimum *περὶ κατευναστικοῦ* et decimum *περὶ προσφωνητικοῦ*, denique ultimum *περὶ Σμινθιακοῦ* ex Mediceo 2. addidit. Sed palmam praeripuit omnibus in hoc scriptore emendando Eberhardus Finckh, qui via et ratione progressus et corrupta ostenderet, et quid esset reponendum iuvictis argumentis doceret, cuius nomen si in hac altera libri parte rarius apparet, id codicis Parisiensis 1874 a Seguerio (*Notices et Extraits des Manuscrits de la bibliothèque du Roi 1843. vol. XIV, 2 p. 156—82*) excussi virtute factum est, qui pleraque ab illo emendata clare exhibet. Hunc itaque ubique fere secuti sumus, et raro vulgatam indicavimus lectionem. Capitum ordinem alium in illo atque in editis esse monet Seguerius, qualis vero esset non tradidit; sequitur illum haud raro Medic. 2, qui quantum ceteros superat codices, ipse ab hoc superatur, in quo hunc capitum ordinem quem eundem in Par. esse confido, servari ex Walzii adnotationibus conicere licet: 1. 2. 3. 4. 5 *περὶ προσημνητικοῦ*. 11 *περὶ ἐπιταφίου*. 16 *περὶ μονωδίας*. 9 *περὶ παραμυθητικοῦ*. 7. 10. 12. 13. 14 *περὶ κλητικοῦ*. 6 *περὶ ἐπιθαλαμίου*. 17. postremo legitur ex priore parte de laudibus regionum (p. 158. W.) *πῶς χρῆ χώραν ἐπαινεῖν*. 8 *περὶ γενεθλιακοῦ* post librum de encomiis. Ultimum caput *περὶ Σμινθιακοῦ*, quod Med. 2 et Par. debemus, si Menander autor est, hoc loco collocatum non esse constat; pertinet enim hoc encomium ad deos, non ad homines.

F = Finckh.

H = Heeren.

Med. 1 = Plut. LVI, 1.

Med. 2 = Med. Plut. LXXXI, 8.

P = Paris. 1874.

p. 331, 2 *γενεθλίων*] *πρὸς Γενέθλιον* Valesius. 10 *τὴν τρίτην* H, *τῶν τριῶν* libri 11 fort. *περὶ ἀπάσης ἑτηροικῆς μόνου*] imo *μον* 12 *πάντων μέρους*] fort. *μέρους πάντα* 19 *ὅτε μὲν εἰς τὰ θεῖα, ὅτε δὲ εἰς τὰ θνητὰ καὶ* add. H, om libri praeter Med. 1, qui omissis mediis haec exhibet *ὅτε μὲν εἰς τὰ θεῖα οὓς ὕμνους καλοῦμεν* 22 *ὀνομάζομεν* F, *νομίζομεν* libri 23 *λοβάχους* H, *ὁ βάχχος* libri 332, 1 *τοῦ γένους*] *γένει* alii. *τῷ ὄλω γένει* Jacobs. 2 *ὑμνους*] *ὁμωνύμως* F *πρὸς Δία*] *προσόδια* F 6 *διελοίμεθα* libri 8 *πόεις*] add. *καὶ χώρας*, vel scrib. *χώρας καὶ πόλεις* 11 *οἱ μὲν . . θνητῶν* del. H. — inclusa om. H, qui scripsit *τῶν δὲ περὶ . . περὶ ἄλογα*, Walzius ex Med. 1. *οἱ δὲ περὶ ζώων οἱ μὲν περὶ ἀθανάτων, οἱ δὲ περὶ θνητῶν, οἱ μὲν περὶ λογικῶν* 13 τὸ H 14 *τῶν*] τὸ F 17 *τῶν ἐγχειῶν* Med. 1. *ἄλλων ἐν γῆ* ceteri, quod articulo inserto probum est. 25 *ὄλον* F, *λόγον* libri 30 *αὐτὸ*] *malim τοῦτο* 333, 9 *μετρικοῖς*] *μελικοῖς* Fabricius. 12 *οὓς οἱ περὶ*] Bernhardt, *τοι ὅσοι* libri 13 *Παρμενίδην* H., *παρὰ πᾶν μέρος* libri *ἐτίμησαν*] *ἐποίησαν* Bernhardt. 28 *ὅσοι*] imo *ὄσων* 334, 3 *ταῦτα* H, *ταύτην* libri, fort. *τῶν περὶ ταῦτα* 4 Walz ex Ricc. 2 δὲ post *ἀφορμῆ*, de suo vero

παράγει inter μὲν ἢ inseruit. fort. verba sunt transponenda v. c. ποιη-
 τὰς εἶναι χρὴ νομίζειν πλείονα τὴν ἐξουσίαν τὴν περὶ ταῦτα, τοῖς
 δὲ . . ὄρον ὅτι ποιήσει . . τῇ δὲ συγγραφῇ 7 ὁμοῦ Iacobs, ὁ μὲν
 libri 9 ἄλλω ἄλλοτε ἄλλα] ἄλλα ἄλλοτε ἄλλα libri praeter Ricc. 2
 in quo ἄλλὰ ἄλλοτε ἄλλοις 12 γενεαλογεῖ] λέγει H., om libri 15
 Πόρον καὶ Πενίαν H, fort. Πόρον εἶναι καὶ Πενίας 21 πῶς F, τέως
 libri 26 ἀκέφαλον esse hoc caput, monuit F 28 ἐξεστιν] ἐκ πολλῶν
 τόπων τοὺς θεοὺς ἀνακαλεῖν ἐξεστιν H 31 ἐκ Κύπρον F 335, 1
 καλεῖ alii libri, καλοῦεν F 9 ὡσπερ . . ὅσπερ H, ὅπερ . . ὡσπερ libri
 11 αἶτε δῆμους καὶ λιγύαι libri, corr. H ex Phaedro p. 237. 13
 ἐγκλητικῶ libri, corr. F 25 πῶς θέσθαι ὡσπερ] fort. προσθέσθαι
 ὡπως scrib. ἐνῆ, πλείω libri, corr. Walz. 26 ὑποβαίνωμεν libri, corr.
 Walz. 32 εἰ H, ἢ libri ἐπὶ κλήσει F. ἔτι] fort. ἐστὶν 336, 10 νο-
 μίζονται H. 23 malim ἀποπεμπτικῶν 27 ἀφελεστέροις Walz, ἀσφα-
 λεστέροις libri 28 ψυχροτέροις libri, corr. Th. Ernesti. 337, 8 φν-
 σιολογῶν H, φύσεις λόγων libri ἀνάπτερον ποιεῖ Iacobs, fort. ἀναπτε-
 ρούντα ποιεῖ 11 ὄλωσ H, ὀλίγως libri 22 ἔχονται] δέονται F coll. p.
 149, 15. 25 εὐχῆς H, εὐχαῖς libri 30 scrib. ἐρμηνείαν 32 scrib. ἀν
 ἄνθρωπος 338, 4 τοῖς γενεαλογικοῖς inclusit H. 15 μέντοι] μὲν
 τοῖνυν? 18 διὰ γενεαλογικῶν] γενεαλογικοὺς F. 24 ἀποτεμόμενον
 F. 25 αὐτοῦ et λέγων libri, corr. H. 26 ὥστε, tum ἔχειν et διαφέρειν
 libri, corr. H. 28 fort. πρόσφορα, H τὰς διατριβὰς inserit post ἔπειτα
 339, 14 ἀν deest et 195, 6. 15 εἰ add H. καὶ τοῦ H. 23 τηρεῖ
 δὲ τῶ F ex Thucyd. 2, 29. τίς οἶδε τὴν libri 340, 3 ἐπὶ τῶν
 μυθικῶν] ἐνιοι τῶν μυθικῶν ὡς ἐπὶ τῶν μυθικῶν εἶπομεν Ricc. 2.
 quod Walzīus mutato genetivo in dativum recepit, ut iam H ἐνιοι τοῖς
 μυθικοῖς scripserat, nos Aldinam in qua ἐνιοι non legitur, secuti su-
 mus. 5 ὡς ἐστι Iacobs, ὥστε libri 7 inclusa om H. 8 ἦ] οἱ libri
 9 παρεμπλέκεται ἢ ἄλλοις . . εἶδеси καὶ ἐνὶ καὶ] H, παρεμπλέ-
 ζοντές γε ἢ ἄλλους . . ἢ δι' εὐνείη καὶ libri 12 ἐκδέξασθαι]
 ἐκδέξασθαι? 16 παραπεπλεγμένον libri, corr. F. 19 ἔστι] ἔτι F. 21
 ἀνομήνας libri, corr. H, nisi quod F μαιουμένας scribit. 25 γένοιτο δ'
 ἂν F. 341, 6 πεπλασμένος delet F. 13 Λειμὼν H ex Hes. sent. 463,
 δῆμον libri 15 ὕπνον H, ὕγεινόν libri 19 ἔχοιτε] puto ἔποιτο
 24 τοῦ] num καὶ? 26 καθ'] καὶ καθ' Ricc. 1. H. 27 ἀλλ' ὅτι etiam
 Aldus, ἄλλως F. fort. ἀλλά γε 342, 4 Θέμις H. 10 ἐνώσαι Iacobs,
 ἐνοῦσαν libri praeter Par. qui ἐνι οὔσαν exhibet 11 νέον add. Iacobs.
 15 fort. ἀκομωτέραν 343, 7 ἀπλᾶς inclusit Walzīus. 10 αἰτίας]
 αἰτήσεις H. 21 εἶτε F, τε libri 23 ἀλλὰ τὸν Iacobs, ἀλλάττον libri
 29 τελειότατοι H, πλειόστοι Ricc. 2., πλειότατοι ceteri. 344, 3
 οὐκίτι μοι ὡς] οἴσως ἐτόμως Iacobs, sensus tale quid requirit ὑγίαιαν
 Αἰθνητὰ συγγέγραφεν, ὡς οὐκίτι ἐπαίνων ἀνθρωπίνων περιόγειαν
 ἔχοντα 9 εἰς τοὺς τόμους] ἐκ τῆς τομῆς F. 11 ἀποτόμως Doeen,
 F. ἀτόμως libri περὶ del. H. 15 ἐπαινοῦμεν χώραν, ὡς ἀνωτάτω
 διελέσθαι δεῖ, ἢ πῶς κεῖται ἐξετάσαντες Med. 1. 2. 315. 2 εὐνδρος]
 ἐνδρος libri. libri ἀφορος ἢ πολύφορος ἢ εὐφορος ἢ δύσφορος.

corr. F. 22 τοῖς delet F. 23 πρώτη αὐτῆ ὁ ἥλιος Med. 2. 31 χώρα ἐστὶν εὐκαρπος] Med. 2., ὠραία καὶ εὐκρατος ceteri, unde F ὠραί εἰσὶν εὐκρατοι 346, 1 οὐδυστάδης Med. 2. 6 πάμφορος] πολύφορος F. 18 ἢ τοῦ add Med. 1. 2. 25 καθ' ὄρημν] κατ' ἐπιτομήν Med. 2, unde κατὰ τὴν τομῆν F. 26 ἐπαινεῖν add Walz. 31 scrib. τὰς ἐπι-
 τρθεύσεις, καὶ πράξεις 347, 7 ἐνυδρον libri 16 κατὰ τὸν vel πρὸς οὐρανὸν F. — ex usu potius δοκιμάσεις scribendum 22 ἀλλὰ τὰ ἰσχυρότατα Walz. 26 alii libri ἀναρμόστοις, unde F εὐαρμόστοις 32 κακὰ λεκτέον H, καταλεκτέον libri 348, 9 θεωρητέον] πηλι-
 κότητα μὲν addit F. 10 ἢ πλείστον F. 12 ἀβλαβῆ ἐστὶν F, ἀβλα-
 βέστατον libri 28 ἢ τὴν H, ἢ τῆς libri 29 περιστοιχιεῖσθαι Med. 1, περὶ στοιχείων ceteri, debebat certe περιστοιχιεῖσθαι scribi. 349, 2 συνείληφεν F. 15 περιβαλλομένη ter H. 25 τὰ αὐτὴ ἐν add F. 350, 2 καὶ ante ἀφανείς add Walz. 12 περιβέβληται H, προβέβληται libri 16 ἀφανεστέρα ἢ οὐ πολὺ. ἐλ δὲ ἄδοξοι F. 19 εἰ] malim καὶ εἰ 22 αὐ] fort. αὐτῆ 29 πεδίω] πεδίω, ἢ πῆ μὲν ἐν ὄρει, πῆ δὲ ἐν πεδίω supplet H. 30 ὠφέλειαν H, ἀσφάλειαν libri 351, 2 ὀμίχλη F. ὀμίχλην libri 15 πρόσεστιν ἀγαθὰ F. 28 ἀπρόχωστοι F, ἀπύχωστοι libri praeter Med. 1. Par. 2423, in quibus est ἀποχρῶντες 352, 23 ἱερὸν add H. — τῷ ὄντι F, ὄντων ὄντι libri 31 ὡς Gudianus, καὶ ceteri, ut videtur. 353, 10 ἢ ἥρωσ ἢ F. 21 καὶ τὸ στοιχεῖον del. F. 354, 2 ἀρχαίων libri; corr. H. 8 ἦ] Iacobs, ἦ libri 11 ἰσχυρό-
 τερον et ἀνδρικώτερον libri 18 ἔλλογιμοτάτου F, ἑλληνικωτάτου libri, has urbes ionici esse generis excidisse videtur. 24 φάσκωμεν del. H. 27 Δεῖλοι] deest exemplum πρὸ κατακλυσμοῦ 355, 18 ὥσπερ add H. 21. 23 ὄλωσ et κάωσ del. F. 24 παρὰ F, περὶ libri 356, 10 τοῦ συνοικισμοῦ F, τοὺς ἀνοικισμοὺς libri 22 ita Med. 1, ceteri οἷα αὐτοῖς οἱ περὶ τούτων ἄδουσι ἀποδεδείχθω, unde F τοι-
 αῦτα σοι περὶ τούτων ἀποδεδείχθω quod praestat. 357, 9 lacunam ex 184, 9 indicavit et supplevit H εἰρήσθω, τὴν δὲ περὶ τὸ ὄνομα μεταβο-
 λήν, praeterea F τῶν πέντε εἰδῶν 18 κεφάλαια] deest τὸ δίκαιον et καλόν, vid. infra 191 seq. 32 ὅποια αἱ περὶ Νίνον καὶ περὶ Βαβυ-
 λῶνος λεγόμεναι ὧν τὴν μὲν Νίνος τὴν Σεμίραμις ὠκοδόμησεν, ὥστε βασιλεια εἶναι H, in φησὶ latere censet σφίσι Cumanudes, ut sic probabiliter liceat refingere locum ὅποια αἱ περὶ Νίνον καὶ Βαβυλῶνος λεγόμεναι, ἃς Νίνος καὶ Σεμίραμις ὠκοδόμησαν βασιλεια εἶναι σφίσι. 358, 13 Κλεοπάτραν libri, corr. F. 16 ἐπὶ τῷ Ἀντινόου F. 31 τοιούτων] τοσοῦτων Cumanudes, imo τούτων τῶν 359, 1 et 10 malim ἀνθρώπιναι 14 περὶ add H. 25 καὶ] ἢ καὶ F. 30 Νικοκλείοις H, κοκλείοις libri 360, 15 τελειότητος H, τελεώτατα libri praeter Med. 1 in quo τελεώτατος δὲ ἐν ἐκείνῃ 18 πόλιν] ταύτας αἱ πόλεις Cumanudes. 28 lacunam indicavit H, Walzius sic explet ἔλευθέροι δὲ οἷον ἀγαλατοποιῖα καὶ ζωγραφία καὶ ἱατρικὴ 361, 5 σκοπού-
 μεθα F. 10 Ταρσικῶ Valesius, παροικῶ libri 14 ὡς ἔφαμεν] uou dixit in iis quae praecedunt. ἀνδρεία postremo loco reddendum. 31 Κορινθίων] adde ex sqq. καὶ Δελφῶν 362, 10 ἢ πάντας F. 20

θεοφιλωτάτην vel ἡ θεοφιλωτάτη libri, corr. F. 21 ἐγκωμιάσεις F.
 ὠνόμασε libri 29 ποιοῦνται] κρίνονται F, ἐπαινοῦνται Iacobs. 30
 τοῖς νῦν χρόνοις H. 363, 17 καὶ τὰ] κατὰ τὰ F 21 ὅσια] ἐτήσια
 Med. 1. 25 καὶ τὸν νοῦν] ἠντινοῦν F. καὶ del.? 28 ἰμο ἐπισκε-
 ψόμεθα 364, 1 αἱ χειροτονοῦσιν] αἱ χειροτονοῦσαι libri 2 ἄλ-
 λαις Iacobs, αὐταῖς libri. unde ἐν δ' αὐ ταῖς vel ἐν ταῖς δ' αὐ F,
 ἐνιαῖς H. 6 ὀλυμπίοις χρῆ δὲ καὶ Gudianus. 7 ταῦτα ἐν] ἐν om.
 libri 8 εἰ add. Heeren. ἐν μοιχείᾳ libri, corr. H. 10 τρόπον ἐν μὲν
 . . . εἰ H, χρόνον, ἐν δὲ . . . εἰς libri 11 τίθενται libri, corr. Walz.
 12 ἐπὶ κλήρον libri, corr. H. 21 τὰ τέλη] τῷ τέλει F. 365, 13
 καὶ Ῥωμαίους] οἱ Ῥωμαῖοι H. 16 corruptam lectionem librorum exhi-
 buimus, cuius sententiam fort. sic supplere licet ἐπιχειρημάτων σύγ-
 γραμμα πρόκειται, ὅμως δὲ καὶ ἐκ τούτου τοῦ συγγράμματος ἔσται
 25 ἔτι ἐν F, fort. ἐπὶ 27 καιρῶν, ἴδια μὲν καιρῶν H. 366, 5
 τὰ] κατὰ τὰ F, malis ἴδια 6 εἰ ἔορται] ἀρεταὶ libri, τίνων αἱ ἔορ-
 ται. ἡ γὰρ θεῶν ἢ H. 10 γὰρ H, δὲ libri 11 τοῦ ἔτους Iacobs, του-
 τος libri 15 ῥάδιον] ἰμο ῥᾶον 18 ἢ μὲν] τῶν δὲ ἰδίων κατὰ μὲν
 πρόσωπον, οἷς ἢ H. 23 ἐπαγγέλλοντας F. 30 ὁρῶνται Iacobs (et
 Gudianus omissio δὲ autore F), ὁρῶντες libri 367, 3 ἐνιαύσιος Va-
 lesius, νιλύσιος libri 5 ὡς τὰ Ἀθηναῖα ὡς Ἐλενσίνα Valesius et H,
 ὥστε λέγει τε ὡς ἔλευσιν libri 5 καὶ Νέμεα] ἐὰν δὲ τριετηρικὰ ὡς
 Νέμεα H, εἰ δὲ πενταετηρικὰ ἢ τετραετηρικὰ Valesius, ἐὰν δὲ πεν-
 ταετηρικὴ καὶ τετραετηρικὴ Walz. 8 Δαίδαλα Valesius, δεδάλαια vel
 δαιδάλια libri δι' ἐξήκοντα H, διέκοντα libri ἀγεται] sequitur in
 libris nulla facta distinctione ὁ ἀλέξανδρος φησιν ὡς (Rhet. VIII, 331).
 finitum non esse hunc ἀπὸ δὲ χρόνον locum particula κατὰ μὲν τὴν
 περίοδον ostendit. 368 primum et secundum caput Rhacendyt. Rhet.
 III, 555 codice usus Mediceo simillimo descripsit, ubi codicem 444 cum
 Veneto consentire notandum est. 12 καθῆκαν vel καθῆκεν libri
 369, 6 ἀρεταῖς] an ἀραις? 8 δευτέρων προοιμίῶν ἐννοίας] ἰμο
 δευτέραν προοιμίῶν ἐννοίαν 29 non male Ven. 2 εἰ περὶ λόγους
 σπουδαῖε ἢ κτήσιν ἀρετῆς ἔχει, καὶ ἀντὶ omissis exemplis, quae si
 autor dedit, verba εἰ ἀνδρείον . . . ἄλκιμον delenda sunt. 370, 12
 τούτου] ἰμο τοῦτο 372, 3 πράξεις ἠθικαὶ τὰ γὰρ Venet. Med.
 2; fort. ἀγωνιστικῶν πράξεων ut 241, 10. 26 τὰ P ter, num is 222,
 3 ταῦταις pro τούτοις? 27 προθήσεις F. προσθήσεις libri τὰς]
 scrib. τὰ cum libris 373, 6 εἰς om P 16 τῶν] τὰ P 375, 5
 μεταβῆσθ] μεταθήσεις P 7 transpone δικαισύνην, εἰς σωφροσυ-
 νην 16 ἔξεστι φαστώνης τυγχάνειν P 18 ἀπαλλάττει P 20 νομῶν]
 ἔθῶν P 26 δικαίως τε P 376, 1 νομοθετεῖν ἢ μὴ add P, ceteri
 δὲ post νομοθετεῖ inserunt; fort. τύραννος ὅς 5 τοὺς βασιλέας P
 377, 22 βασιλεῖαν P 378, 8 πάλαι . . . πλείονος om. videtur P 24
 παραδράμης libri, item 244, 6. 26 παθόντας P αὐτίκα] ἀρτι Med.
 2. 379, 4 ἰμο ποιήσθ 11 πράξεων] πράξως libri θηράσθ P
 16 δικάσθ P 23 πανασθῶσαν P 380, 4 προσηκόντων] προσηρη-
 κῶτων P 14 ἐκ μεθόδου F. 30 ἦλιος add F. 381, 2 ἰμο ἐλάττων

7 προαπηντήκαμεν P 22 ὁμολογῶμεν F. 24 λέγωμεν F, λέγων libri 382, 2 κατὰ] fort. καὶ τὰ 10 πομπὴ τοῦ ἐπιβατηρίου? 14 μεθόδον F. 20 ἀγαπῶν . . νομίζων . . τῆ . . ἐπιθυμίᾳ P 26 τῶ om P 28 νομίσωσιν P 383, 14 διεξεργάσῃ . . ἤπειρον om P 17 περικλύζεται Par. 2423. 23 ἢ πλησίον [Ἑλλάδος] ἐν Ἀνδία Par. 2423. 384, 13 ὡς F, ὅς libri 19 fort. ἤδη 21 πράξεως P 385, 16 οὗτε περὶ ὄρων om P 30 συσκευάμενοι P 31 Ἀθηναίους P 386, 4 τῶν] ἢ? 9 διειλέχθησαν P 15 εὖροις libri 17 ἐν ante τῆ] om P 18 παραδράμοις P, παραδράμης ceteri. 387, 3 καὶ abundat. 15 scrib. δὴ τὸ 18 seqq. in hoc corrupto loco ex P nulla varietas est enotata. 20 καὶ] καθὰ θ' P 21 οὐδὲ νήσων τινῶν om P 23 ἐπήρχε P 31 τὸ μὲν ἐρασθῆναι τοὺς θεοὺς τῆς χώρας P 388, 1 τὸ Ἴλιον F, τὸ Ἴδιον ceteri praeter Par. 2423, in quo τῆ Ἰδη μὲν 3 περὶ] fort. πρὸς τὴν 11 μεγίστην πόλιν] εἰς μεγίστην P 30 προαιρούμενον om P, fort. ψέγοντα ἢ 389, 3 πρόκειται] ὑποκείσθω infra 258, 14. 14 τῶ λόγῳ F. 20 ἐξαίροντος P 390, 4 ἀκατασκευάστος P, ἀκατάσκευος ceteri, idque 279, 15. 7 προστάττοι P, προσέταττε ceteri. 9 διατρῶν] an θεατῶν? 14 πόλεως P 27 ita P. conf. Meineke Z. f. A. 1849. p. 414. 30 προτρέπονται P 391, 3 ἀκροατῶν F, ἀκροαμάτων libri 12 ἐπὶ παρόδον] παραδόξον alii, omissis tribus quae sequuntur verbis. ἢ P 16 ἀντιθεῖς libri, corr. Cumanudes. 392, 4 κοινῇ πάντας fort. post θέατρον ponenda sunt. 10 scrib. ὅσα ἂν 11 τάξιν δὲ P 15 αὐ τῶν . . ἐξῆς ἢ πρόοδος P, τῆς τῶν Ἀθηναίων ἐξ ἧς ἢ ἐπάνοδος Valesius. 19 εἰδέναι vix sanum. 31 παροιμιῶν καὶ χρεῖων] παραμυθιῶν P 393, 2 καὶ δένδρων om P 3 an μεταμύρφωσις? 16 λόγῳ F. 17 καὶ] fort. καὶ προτρέπειν καὶ 18 ἐξέσται 28—9 καὶ . . διηγῆματα om P 394, 2 τὴν] ἐπὶ τὴν P 6 Ἐλευσινάδε F, Ἐλευσίνι δὲ vel Ἐλευσίνια δὲ libri 9 παναθήνια om P 10 ἀρετῆς P, ceteri τροφίμους addunt. 11 πανηγύρεως P 13 ἔτι P λαλιᾶν] imo λαλιᾶ vel διὰ λαλιᾶς 18 προσέπλευσεν] προσελεύσεται P 396, 9 γενῶν P 18 add Νίσος καὶ 397, 1 ποῦ δὲ P omissio ἡμῖν 2 φίλους P, aut πρὸς φίλους aut ἐπὶ φίλῳ scrib. 6 δεῖ] ἔδει P, ceteri om. 7 φιλίαν om P ut videtur. 19 προσθήσεις P 24 αὐτὸ μόνον P 27 γνωσθεῖς] καὶ ὅτι γνωσθεῖη P 30 πεπαιδευμένον P 398, 11 ἀγῶνα addit P 16 ἰδεῖν] εἰπεῖν P vid. p. 271, 6. 18 τὸν τῆς περιγραφῆς P 22 ἐνδιδόναι P, ἐνδιδόνα ceteri. 32 λόγοις θανυμαζόμενος, οἶος δὲ F. 399, 15 τὸν γάμον F et ita scrib. 273, 3. vid. Finekh. 17 γραφικώτερον P 28 παραπέσοι P 400, 1 σύντομα P 7 ταῦτα] τοιαῦτα P 8 γραφῆ P 32 ὑπερθετικὸς P, ὡσπερ θετικὸς ceteri. 401, 15 τοῖς ἡμιθεοῖς P 22 χαρίζεται] ὀρίζεται P 32 ἐπήει P, ἄπεισι ceteri. 402, 2 fort. νηκτῶν καὶ τῶν ἄλλων δῆλον ὅτι αὐτὰ τε τὰ 11 δεύτερον P, δύο ceteri. vid. 277, 12. 13 ἐνηπεῶς . . ἐνηπεῦς P 14 Ἰνώ P 25 ἐπαγγελίας P 26 κρίνων P, οὐ συγκρίνων ceteri 403, 3 πρᾶττειν] προτάττειν F. 7 δέ τι] δ' ἔτι? 15 πάλιν P, μᾶλλον ceteri. 19 οὐ δεῖ ζητεῖν τοὺς ἐγγὺς πατέρας P, μὴ πάνυ, ἀν-

τίθες ceteri omissio sequenti καὶ 404, 6 ὁ μὲν φυτῶν ἐλαία, ἡ δὲ φοίνικι παραπλησία P 7 καὶ] puto ἢ 13 λύοις] λύεις libri 23 συγκυρώσουσι] malim συγκροτήσουσιν, vel συγκροῦσουσιν, Cumanudes συγκληρώσουσιν 26 λοχείας P 27 μαντεύσεται] μαστεύσεται Med., μαιεύσεται F, puto μαντεύσῃ 30 τὸν γάμον] fort. et in fine 273, 3 P τὸν γάμον, non genitivum exhibet. Med. 2 ὡς θεὸν τὸν γάμον 32 ῥοδινὸς ἐν P, ῥαδινὸς ceteri, item 405, 1 καταλαμπόμενος 7 καὶ καιροῦς add P 13 ὑποστήσῃ ut 272, 14. P, ἐπιστήσῃ alii, malim ὑποστήσῃς utroque loco. 15 συντομώτατος F. 27 νυμφῶν P, νυμφίων Med. 2. 406, 11 ἀλλ'] καλοῦ P ἀλκῆς F, ἀρχῆς libri 407, 10 σε] σὺ P 11 περικέεται P 12 διὰ λόγων] F, διαλόγων P. δι' ἀλόγων Med. 2. 22 ἐστὶν] ἀστασίαν M qui ἀσπασμα voluisse videtur. 26 συναπτόμενος αὐ . . . P 27 σοι] σε P, om Med. 2. 408, 7 ἀκμάσσοντες F. 9 καὶ χελιδόνες om P 10 καταμουσοῦσαι M 23 ἐστὶν om P 25 ἡμερίδες] ἡμερὶς δὲ P 26 κατακόμοις . . ἄλλοι καὶ γεωργία πάσῃ Med. 409, 1 ἐμπιπλῶν P, ἐμπιπλᾶς Med. 6 τοῦ om P, scrib. τὴν 14 προσάψειν P, fort. προσάπειν 24 οὐ] καὶ M. 25 μηδὲν ὁμοιοτεχνῆς P, μὴ ὁμοιοτεχνεῖς Med., an ὁμοιοτεχνῶν? ἐμὲ γὰρ M, ἐμοὶ γοῦν P 27 scrib. τοῦ τοιοῦτου 410, 3 ἔσται δ' F. 10 προτοῦ? 11 τὰς ἀρετὰς P 13 ἀλκῆν] ἀκμῆν P 20 φέγγῃ] κάλλῃ P 24 Βάκχον δὲ καὶ Ἀφροδίτης P, βραχὺ δ' ἔτι καὶ Ἀφροδίτη Med. 31 τῆς] ἀπὸ τῆς F 411, 1 ἐξάϊρετον P 2 ἤδη καιρὸν ἔχοις μετὰ ταῦτα P 8 συλλαμβανομένων Med. 2. 412, 1 τὸ συγγραφικὸν] γραφικὸν P 16 κεφαλαίων ἰδίαν σύγκρισιν ἐργάσασθαι ὡς . . μετὰ τοῦτο καθ' ἑκάστου P 18 imo τελευταίαν 20 ἐπανεῶ P 21 ἐκείνης om P εὐτυχῶς P, εὐτυχοῦς ceteri, an εὐτυχεῖν? 413, 12 φυλάξει P 13 μηθ'] scrib. μηδ'. vulgo μηθὲν, unde μηθ' ἐν F 16 ἐπιχειρήσει Walz. (et P?) 23 ἄρξῃ] ἄρξαι P, ἄρξεται ceteri. 30 ἐξάπαντα ceteri, ἐξῆς ἅπαντα F 31 παραδώσειν P, παρωδήσεις ceteri. 414, 15 πίπτειν P, πρᾶττειν ceteri. 16 μιὰ P, ἀνιὰ ceteri. 25 ὑμνωῶμεν Walz, ὑμνοῦμεν libri 28 τοῦτο P 30 βούληται P, δύνηται ceteri. 415, 4 ὑπ'] ἀπ' libri 17 φιλότιμον . . ἔνδοξον P 416, 15 δυσπρόσωπον P, δυσπρόσοδον Med. 2. δωροδόκος Med. 2. 20 ὅτι τιτρώσκων P 24 θαναμάσιος] θαναμάσις F 417. 1 ἀκροθιγῶς Med., 2. ἀκροσίως P 13 πολλοὶ om P 17 εἶτα] ἔπειτα P 19 βουληθῆς] βουληθεῖς libri 23 ἀπείργασο P, εἰργάσω Med. 418, 10 γὰρ om P 19—21 ex P nil enotatum est; ὅτι προσθεῖναι ἐδύνατο μὲν καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ θρηῖνου τόπον, ἐφυλάξατο δὲ διὰ F; fort. ἀλλ' ἀπὸ τοῦ θρηῖναι τοὺς πεσόντας ἐφυλάξατο . . χρεῖαν οὐ γὰρ ἦν ρήτορος δακρύειν οὐς προὔτρεπεν ἐπὶ τὸ πολεμῆν. conf. Thucyd. II, 44. 22 τρόπον P 30 ἄκταιρον τὸ] ἀκροῦτο P 419, 9 διόπερ οὗτος σώσει] διὸ παρατηρήσει Med. 2. 14 τοῦ πίθους P 18 ὅτι λαμπρὸς τοῦτο ἔρεις P, τοῦτο ἔρεις ὅτι λαμπρὸς ceteri. 25 περὶ τὴν γένεσιν] μετὰ τὴν γέννησιν P 29 ὁ δεῖνα] δεῖνά P, puto etiam sequens δὲ ibi abesse, ut sit σύμβολα δεῖνά, προσηγήτευσεν 420, 6 δῆπον] δὲ ποιεῖν Westermann, εἶναι excidisse videtur. 27

ἐπεμβαλεῖν] ἐπιβάλλειν P 30 περὶ P, πρὸς ceteri. 421, 2 συγκρίσεως P, συγκρίσεις Westermann, συγκρίσεις ceteri. 9 ἐνδοξῶ] fort. ἐνδοξος ἢ 21 ἀτελὲς P 24 ταῖς ἀρεταῖς? 422, 8 αὐτὴν τὴν βασιλείαν Med. 2, scrib. αὐτῆς τῆς βασιλείας 11 ὧν] malim σοὶ 20 ἐπὶ τούτοις] fort. καὶ τούτων 22 καὶ ἴππω add Med. 2. 27 ἡλίον βολὰς] σὰς βουλὰς P Med. 2, malim nimirum ἡλίον βολὰς πρὸς τὰς σὰς βουλὰς 29 περὶ τῶν] fort. ἐρεῖς περὶ τῶν λοιπῶν ἀρετῶν τῶν κατ' εἰρήνην 31 ἐκτινύουσα P, ἐκτίνουσα ceteri, ita et 301. 18. 328, 18 ex eodem codice. 423, 22 ἐκλαμβάνεσθαι P, συμβάλλεσθαι ceteri. 30 πρεσβύτας καὶ πρεσβευτὰς P 424, 10 πρὸς τὰ δρώμενα] fort. πρὸς τὰ ὄρωμενα et sic infra 301. 2. 11 ἀφ' ἧς] ἐφ' ἣν F 14 μετὰ δὲ delet F 425, 7 σὺ] σοὶ P 10 καλῶν P 14 ἔτι] ἐστὶ P 20 δὲ] πῶτο τε 426, 2 μεγαλοπρέπειαν ἔσπευδον P, μεγαλόνοιαν ἔσπουδαζον ceteri. 17 ὑπερβαίνοντα P, ὑπερβάλλοντα ceteri. 24 γινόμενος πρὸς ὑποδοχὰς τῶν ἀρχόντων οὐδὲν λείπον οὐκ Med. 2 omissio εὐτυχῆς pro quo ceteri εὐτυχῆσας 26 οὐτ' οὐ τῆς Med. 2, fort. οὐτε τι 28 σεμνύνονται Med. 2. 31 οὐ] add Med. 2. 427, 3 ἐνδοξῶν P, μεγίστων ceteri. 9 τὰ πρὸς? 11 ἐπιλογικὸν λοιπὸν δι' ὧν ὕφεται, libri, (ἐπιλογικῶν P) praeter Med. 2. 12 αὐτῶ P 13 ἐπιστρέφων P, ἐπιστήσας ceteri. 15 προσαπαντήσει P, — τῆσεται ceteri. 19 scrib. μακρὸν 21 ἀκηδῖαν P, ἀηδῖαν ceteri. 28 ὑπομιμνήσκεις πολλῶ κρείττω P mediis ut videtur omissis. 428, 1 τῶν] Hom. II. 1, 522, τῶ libri 6 προσεῖναι] imo παρεῖναι 9 ὡς προειδῶτα F 10 ὡς διηγήκαμεν P 26 κείθειν P 31 ἐκ μεταχειρίσεως add Med. 2. 429, 2 scrib. οὐτε . . οὐτε οὐδὲν] οὐδ' P 4 διὰ . . ἐαυτὴν] εἶτα ἐρεῖς ὅτι δι' αὐτὸν σε ἐλθεῖν παρ' ἐαυτὴν ἔσπευσεν Med. 2. 14 πρότερον] scrib. πρῶτον 28 διαιροῦσι τὸ κλητικὸν] ἐπαίνουσι (?) τὸ κλημα P 29 ἕτεροι δὲ P, ἑτέρως ceteri. 30 δὲ del. 430, 5 δίκαιος εἶ F 12 alii προῦβαλε 22 scrib. Ἀλκίνοον 31 aut ὁμολογήσεις scribendum, aut tertia persona ubique infra reponenda, tum probum est. 431, 1 varietas αὐτῶ, ex usu praestat secunda persona. 431. 8 τούτον P 13 ἐταίροις Med. 2. 15 τὸ] τούτο P, fort. τούτο τὸ 20 οὐκ ἂν ποδήσῃ P, cui ποδήσαι reddendum est. 25 δῆ] ἀεὶ F βελτίω P 30 αὐτὴν] malim αὐτῶν 433, 26 οὐ add P 434, 1 σου P, σοι ceteri. 2 δὲ om Med. 2, malim γὰρ 4 παρέρχεσθαι P 5 scrib. ταύτην τὴν 6 προτάξεις P 14 οἰκείου; om. ut videtur P 16 λαβόντα P unde et infra γνόντα reponendum est. 435, 7 ἀγῶνας F 11 ἀδικον] ἀδίκην P 436, 1 ἀνεσκεύασεν P, συνεσκεδάσεν ceteri. 9 προστάττειν P, προστατεῖν ceteri. 15 συνελθῆθαμεν libri 437, 1 πεντήκοντα add P 28 fort. οὐκ ἂν διηπόρησα ὕθεν, ceteris omissis. 438, 3 κρύπτει] imo κρυπτά 10 παροιμιακὰς P 12 πρότερον F, πρότερον libri 15 οὐρανῶν P 28 ἔχει F. 31 ἀρχοντας] ἔχοντας P 439, 1 ταρτάρου F. 2 πάντων P 14 γεννώμενον P, γενόμενον ceteri. 25 τόκον] τόπον F. 440, 3 ἐπεποίηκε P (?), ἐποίησε Med. 2, ποιήσαν ceteri. 10 εὐχερέστερον] fort. εὐτυχέστερον 11 μάντεων] imo μαντεῖων 441, 2 transpone

μουσική, ἱατρική 3 προσιμιάσαι P (sic?) 4 nonne ἔχοι? 9 fort. μνησθέντι 24 καὶ om P 442, 3 Ἀχαιοῶν] ἀρχαίων libri 4 τοῦ F, τὸν P, om ceteri. τῶν] τὰ P 5 καὶ alterum om P 17 ἑῶν] ἰωνίαν P 443, 6 καταθέλγειν F, κατὰ θεῖαν libri 8 καὶ om P, malim καὶ Ἀρίονος ὅτι 17 τὸν — . . διαθεῖσαι om P 23 γὰρ ἂν F, γὰρ libri 24 τίς δ' ἂν F 26 πέπωνα] παιήονα F 444, 9 καθιερώσας . . πόλιν om P 14 ἀπολαύειν εὐνοίαν ποιούμεθα Med. 2, οὐ φαθμοῦντας P 18 τίθεμεν P, δὴ θεσμὸν Med. 2. 21 συνιέντων P 31 ἐπειδὴ . . εὐρίσκεσθαι P, πλείους γὰρ εὐρίσκεσθαι δεῖ Med. 2, 445, 28 καταντήσει P, τελευτήσει Med. 2. 446, 6 θοῦραι P, θυραῖα Med. 2, fort. μούσαι, nisi fuerit θυναί, unde repetitum est περὶ σὲ θυάδες 8 δὲ om P.

Agmen claudant Nicolai Sophistae progymnasmata, quae ex commentariis in Aphthonium V. D. Eberh. Finckh in vivos reduxit, cuius egregii interpretis sunt quae sequuntur adnotationes.

XXXVI. NICOLAUS SOPHISTES.

Nicolai sophistae Progymnasmata superesse in Scholiis in Aphthonium, quae ex cod. Monac. VIII descripta in Rhett. gr. T. II. p. 565—684 edidit Walzius, intelligitur ex eo, quod, quae ex Nicolai Sophistae progymnasmatis laudant Scholiastes Aphthonii Aldinus p. 60, 28—31. 62, 29—31. Doxopatri in homiliis p. 198, 30—199, 2. p. 539, 14—18. 540, 9—11. 548, 13—17, ea omnia in Scholiis illis iisdem verbis leguntur. Dolendum tamen, quod ea, quae de fabula et de narratione scripsit Nicolaus, in Scholiis istis disiecta, neque ut videtur, integra inveniuntur. Prolegomena de Progymnasmatis in universum et initium capitis primi de fabula servavit Scholiastes Aphthonii Aldinus p. 5, 1—9, 6. Signum asterisci (*) appositum excidisse aliquid significat; Mon. est, quod pro codicis lectione exhibuit Walzius. 449, 3 Προγύμνασμα ἔστι καθόλου ἀσκήσις] Schol. Aphthon. p. 509. not. 22; ὀρισμὸς τοῦ καθόλου προγυμνάσματος. προγύμνασμα ἔστιν ἀσκήσις Schol. Ald. 4 ἡτορικὸν δὲ προγύμνασμα εἰσαγωγικὴ] Schol. Aphth. p. 509. not. 22; ἢ οὕτως· εἰσαγωγικὴ κ. τ. ε. Schol. Ald. 11 ἰδίᾳ] Schol. Ald. p. 9, 19. Doxop. p. 136, 21. Schol. Mon. p. 567, 4. 569. not. 22; ἰδίως Schol. Ald. 19 post ὁ μύθος fortasse addendum καὶ ἡ χρεία coll. Schol. Ald. p. 10, 3. Schol. Mon. p. 567, 11. 23 τῆς περὶ] F; τῶν περὶ Schol. Ald., omisit Doxop. p. 136, 5. 450, 28 διαλύουσα καὶ] Schol. Ald. p. 2, 26. Doxop. p. 124. 5. 545. 29. καὶ om. Schol. Ald. h. l. 29 ἐνστάσεως] iidem; στάσεως Schol. Ald. h. l. 31 ἐπανάγουσα] Doxop. p. 124, 6. 545, 31. 452, 10 ἔστι δὲ] F; ἔτι δὲ Schol. Ald. 20 ἔχοι] malim

ἐξη. 22 προγυμνασμάτων και μερῶν ὄντων και ὄλων] sic etiam p. 588, 7; fortasse τῶν μὲν μερῶν, τῶν δὲ και μερῶν ὄντων και ὄλων, ut p. 579, 25; τῶν μὲν μερῶν ὄντων, τῶν δὲ μερῶν και ὄλων, et p. 613, 27; τῶν μὲν ὄντων μερῶν, τῶν δὲ και μερῶν και ὄλων. 24 ἄλλων] F coll. p. 618, 28: ὅσα μόνον πρὸς χρεῖαν ἐτέρου παραλαμβάνεται; ἄλλην Mon. 25 μέρους] F; μέρος Mon. Post μέροςος videtur excidisse, quae p. 579, 31—580, 3 leguntur: ἰστίον δέ, ὡς μέρη μὲν εἰσι μόνον, ἃ ἐν ἄλλαις ὑποθέσει πάντως συμπαραλαμβάνεται, μέρη δὲ και ὄλα, ἃ ποτὲ μὲν ὡς ἄλλων μέρη ἐργάζεται, quibus respondent ea, quae sequuntur: ποτὲ δὲ και αὐτός (l. αὐτὰ) ἰδίαν πληροῖ ὑπόθεσιν, coll. p. 581, 10 sq. 31 φησί] fortasse φασί legendum. 453, 10 πρόδηλον, τῶ] fort. πρόδηλον, ὅτι τῶ. 453, 27 Λιβυστικῶν] F; Λιβυστῶν Mon. 454, 1 λέγοιμεν] F. coll. Schol. Ald. p. 10, 26; λέγοιμι Mon. 7 ἐκάστου] Doxop. p. 162, 3. Schol. Theon. p. 258, 15. ed. Walz.; κείνον Mon. 11 εἰς-ἀγγηται] iidem; εἰσάγεται Mon. 13 παρὰ τὴν φύσιν] F; περὶ τ. φ. Mon. 25 βούλημα] F; βούλευμα Mon. 30 ἐκείναις] F coll. Doxop. p. 297, 19; ἐκείνοις Mon. 455, 4 γνώμη παραινῶμεν] Doxop. p. 297, 24; γνώμη τὸν μῦθον παραινῶμεν Mon. Sed τὸν μῦθον cum pro τὸν λόγον exhibeat Doxop. l. l., illi voci adscriptum e margine irrepsisse videtur. 12 τῶν—ἀμφισβητήσεων πρὸς] Doxop. p. 198, 29 sq.; τὴν—ἀμφισβήτησιν και πρὸς Mon. coll. Schol. Aphth. Ald. p. 13, 8. 15 ἔτεροι] Doxop. p. 198, 30; ἔτι Mon. 29 ἔτι] F; ὅτι Mon. τὰ μὲν ἐστὶ μυθικὰ] F coll. p. 581, 12; τὰ μὲν ἐπιμυθικά Mon. 456, 2 πιστενόμενα] F; πίστιν ἐχόμενα Mon. 4 παλαιῶν] F coll. p. 581, 17. Doxop. p. 203, 23 sq. 5 δικανικὰ] F coll. p. 578, 30; σκηρικὰ Mon. 11 και τῶν ἐνδεχομένων ἐστὶ και μὴ] Mon. Mihi quidem Doxop. p. 205, 5 rectius exhibere videtur: εἰ και ὁμολογουμένως εἰσι ψευδῆ και μὴ τῶν ἐνδεχομένων γενέσθαι και μὴ. 14 post φύσιν γενέσθαι propter homoeoteleuton exciderunt verba: τοὺς δὲ μύθους μῆτε γενέσθαι μῆτε φύσιν ἔχειν γενέσθαι, coll. p. 581, 26 sq. 19 τότε] F; πότε Mon. 22 ἀπονέμοντες] p. 582, 9. Doxop. p. 214, 18. Schol. Aphth. Ald. p. 13, 27; παρανέμοντες Mon. 23 παρανόμως] Schol. Aphth. Ald. p. 13, 27; παρανομεῖν Mon. ibid. ἢ ὅπως οὖν] Schol. Aphth. Ald. l. l.; ἢ ὅτι ὅπως οὖν Mon. ibid. κατέναντι] Mon.; κατὰ τὸ ἐναντίον marg. Mon. 24 τὸ ξίφει] F; τῶ ξίφει Mon. etiam p. 582, 10. et Schol. Aphth. Ald. p. 13, 28. 27 μόνον] F coll. p. 568, 5; μόνων Mon. 29 ὄλην ὑπόθεσιν] F coll. p. 651, 4; ὕλην ὑπόθεσεως Mon. 30 εἶποι] F; εἶπη Mon. conf. p. 660, 27. ibid. ἐκφράσεσιν] F; φράσεσιν Mon. 32 μόνον] F; μόνα Mon. 457, 3—24 Haec ex epitome catechetica inserenda putavimus, quia iis similia apud Nicolaum lecta esse ex p. 584, 5 intelligitur. 15 ἀτόπως] Rhett. gr. t. p. 129, 9; ἀτόπων Schol. Aphth. Ald. p. 14, 8; ἀτοπον Mon. et Rhett. gr. III. p. 665, 12. 16 verba ἐδέξατο τὰς ἡνίας ante κατὰ τὸ ἀσύνδετον delenda videbantur, ut illata ex p. 581, 1. 458, 10 συμβαίνει] F; σημαίνει Mon. ἐν μόνον, τῶ κατεπέργοντι]

F coll. Schol. Aphth. Ald. p. 14, 26; *ἔν, μένειν τὸν κατεπείγοντα* Mon. 23 *ἤδη δὲ καὶ*] F; *ἤδη καὶ* Mon. 27 *τοῖς ἱστορικοῖς*] F coll. p. 581, 2 sq.; *ταῖς ἱστορικοῖς* Mon. 31 *ποικιλωτέραν*] F coll. p. 586, 3; *ποικιλωτέρα* Mon. 459, 9 *κατὰ γενικὴν — φέρεται*] Schol. Aphth. Ald. p. 21, 9; verba *ἄλλ' οὐδὲ διανοούμενος* addidit F; *κατὰ γενικὴν — διανοούμενος* om. Mon. 14 *κατὰ κλητικὴν — εἰπας*] Schol. Aphth. Ald. p. 21, 12; verba *ἄλλ' οὐδὲ διανοούμενος* addidit F. 20 *λόγον*] F; *λόγον* Mon. 21 *τετύχηκε* F; *τε τύχη* Mon. *ποικιλωτέρας*] F coll. p. 585, 12; *ποικιλωτέρου* Mon. 22 *ἐκείνο*] F; *ἐκείνον* Mon. 23 post *ἢ* *πρᾶξις* repetita erant in Mon. verba *εὐστοχος καὶ σύντομος — λόγος ἢ πρᾶξις* l. 5 - 8, quae deleuit F. 29 ante verba *καὶ ἐν συντόμῳ* excidisse verba: *ταῦτα γὰρ καὶ διὰ πλειόνων*, coll. p. 593, 19 sq. vel: *ταῦτα γὰρ καὶ διὰ μακροτέρων*, coll. Hermog. Prog. c. 3. p. 6, 7. suspicatur F. coll. Theon. Progymn. c. 5. p. 97, 4. Doxop. p. 250, 2 - 5. 460, 2 *γνωμῶν*] F coll. p. 592. 23 - 593, 9; *χρειῶν* Mon. 4 *πλεῖστον*] F coll. Hermog. Progymn. c. 3. p. 5, 26; *πᾶσαν* Mon. 13 *ὑλῆν*] F coll. Doxop. p. 421, 27; *ὑλῆς* Mon. 28 *παύσεται*] Theon. Progymn. c. 5. p. 99, 26. Schol. Aphth. Ald. p. 18, 7. Plutarch. Alex. c. 3: *παύεται* Mon. et Doxop. p. 247, 22. 461, 1 ante *ἢ μὲν γὰρ* videntur quaedam excidisse, quibus Nicolaus significabat, has chrias, quanquam *χαριεντισμοῦ ἔνεκα παραλαμβάνομένης*, nihilo tamen secius ad vitam et mores pertinere. 2 *ψέγει*] F; *φεύγειν* Mon. ibid. *διὸ οὐδὲ ὑπεικτέον*] F; *δι' οὐ δὲ ὑπακτέον* Mon. 5 *μήτε*] F; *μηδὲ* Mon. 11 *πράγματα*] Schol. Aphth. Ald. p. 19, 6 coll. p. 594, 7; *πραγματικά* Mon. 12 *ἰσχυρότατον*] F; *ἰσχυρότερον* Mon. 25 *προογμνασμάτων καὶ μερῶν*] conf. quae ad p. 568, 4 dicta sunt. 29 *γὰρ ἢ ἐπὶ*] Doxop. p. 248, 14; *γὰρ ἐπὶ* Mon. 31 *συντελέσειε*] F; *συντελέση* Mon. *ἄλλα διὰ*] post *ἄλλα* excidisse videntur verba *τῶ μὲν πανηγυρικῶ* coll. Doxop. p. 248, 18. 462, 16 *πᾶσι*] F; *πάσῃ* Mon. 20 *ἐν αὐτοῖς*] Nonne *ἐν αὐτῶ* scribendum? 25 *πῶς δὲ δεῖ*] F; *πῶς δεῖ* Mon. 27 *ἂν ἔξει*] Nonne *ἂν ἔχοι* praefendum? 463, 19 *πολλοῦ*] F; *πολλοὶ* Mon. 21 *οὔτοι*] praestat fortasse *οὔτος*. 464, 1 *εἰς*] F coll. p. 586, 6. 15 - 17; *ὡς* Mon. conf. p. 640, 4. 3 *ἐνθνηματικὴν*] F coll. p. 589, 2 sq.; *ἐνθνηματικὴν* Mon. conf. p. 669, 22. 5 *ἔτι*] F; *ὅτι* Mon. 15 *ἐπεὶ*] F; *ἐκεῖ* Mon. 465, 25 *μόνον*] F; *μόνων* Mon. conf. p. 579, 26. 31. 599, 14. 26 *αὐτῇ*] F coll. p. 588, 8; *αὐτῆ* Mon. 29 *ἡγοῖτο*] F; *ἡγεῖτο* Mon. Conf. p. 579, 29. 660, 27. 32 *περὶ δὲ τῶν*] F; *περὶ τῶν* Mon. 466, 6 *καὶ ἢ κατασκευῇ*] om. Mon.; addenda esse docet pronomen *αὐται* plurali numero positum. 12 *παρὰ*] F; *περὶ* Mon. 17 *ἐφ' ἐκατέρων*] Doxop. p. 319, 9; *ἀφ' ἐκατέρων* Mon. 19 *ἀληθῆ*] accessit ex Schol. Aphth. Ald. p. 26, 4. coll. Doxop. p. 319, 8 coll. p. 602, 12; om. Mon. 20 *γελοῖοι*] Doxop. p. 319, 23; *γελοῖον* Mon. 26 *μετὰ ταύτην*] Mon.; *μετ' αὐτὴν* Doxop. p. 354, 2 467, 11 *τὸν λόγον*] Rhet. gr. 1. p. 131, 23 ed. Walz., coll. Doxop. p. 323, 33. Schol. Aphth. Ald. p. 27, 2; *τοῦ λόγον* Mon. 13 *προκεισθῶ*] F;

προσκείσθω Mon. 23 ante καὶ ἀσύμφορον excidisse videntur verba
 ὡς παρώνομον 468, 3 ἐναντία] F; ἐναντίως Mon. Paulo ante pro
 αὐτὸν Mon. praebet ἑαυτὸν. 15 εἶτα] ante εἶτα excidisse videntur
 verba: πρῶτον μὲν ἢ τῶν φησάντων διαβολῇ 25 πρὸς πάντα] F;
 πρὸ παντός Mon. 26 συντελέσει] F; συντελέσει Mon. 469, 13
 ἀνάγουσι] F coll. p. 631, 10; ἀπάγουσι Mon. 14 λέγομεν] F; ἔχο-
 μεν Mon. 470, 8 κακῶς] F; καλῶς Mon. 14 αὐτὸν] F; αὐτοῦ
 Mon. 18 αὔξησης καὶ καταδρομῇ] Schol. Aphth. Ald. p. 32, 4. Do-
 xop. p. 371, 11; καὶ om. Mon. 471, 11 δειχθεῖν] fortasse ἐξεῖν
 scribendum. 14 ὡσπερ] F; ὥστε Mon. 16 τιμωρίαν] F coll. p. 614,
 2; τιμωρία Mon. 17 ψιλὴν] Doxop. p. 462, 14. 463, 14. Walz. ad
 Aphth. c. 9. p. 93. not. 2; κοινήν Mon. 18 κινεῖ] F; κρινεῖ Mon.
 23 τόποι] Schol. Aphth. Ald. p. 32, 28. Doxop. p. 376, 15. 31 διαφο-
 οῦς] F coll. p. 578, 19. 586, 25. 593, 22; διαφορὰν Mon. 472, 7
 ἢ ἱερέως] Schol. Aphth. Ald. p. 33, 6; καὶ ἱερέως Mon. 9 γένοιτ'
 ἂν κατὰ] om. Mon.; habet Schol. Aphth. Ald. p. 33, 8. 11 ἰδίαν]
 Schol. Aphth. Ald. p. 33, 9 ἰδία 25 κωλύοι] F coll. p. 651, 3;
 κωλύη Mon. 473, 15 τὸ ἴδιον αὐτὸ τῆς ὑποθέσεως] post αὐτὸ
 excidisse εἶναι videtur. 16 ante verba ἐν τῷ κοινῷ τόπῳ plura vi-
 dentur excidisse. 17 οὐχ ὠρισμένον] F; συγκεχωρισμένον Mon. 30
 ἐν ἄλλοις] fortasse praepositio delenda est. 474, 2 ἐπεὶ δὲ] F; ἐπειδὴ
 Mon. 3 οὔτε] F; οὐδὲ Mon. 4 προτάττειν] F; πρᾶττειν Mon. 15
 κατὰ] F; καὶ περὶ Mon. 25 ἔξει] F; ἔχει Mon. 30 ἱεροσύλους] Do-
 xop. p. 389, 13; ἱερόσυλον Mon. 475, 1 τῷ μὲν γὰρ μείζονι] F
 coll. Doxop. p. 388, 5; τὸ μὲν γὰρ μείζον Mon. 4 ἱεροσυλία] F;
 ἱεροσύλω Mon. 20 τοῦτο τὸ κεφ.] F; τοῦτο κεφ. Mon. 22 παρα-
 λαμβάνομεν] F; παραλαμβάνομενα Mon. 23 αὐτάς] F; αὐτὸν Mon.
 477, 3 post ὁ λόγος excidisse videntur verba ὁ κατ' Ἀριστογείτονος.
 Conf. Hermog. περὶ ἰδεῶν 1, 8. p. 302, 4 sqq. et περὶ μεθόδου δει-
 νότητος c. 27. p. 448, 22. 13 ἐν κεφαλαίῳ] F coll. p. 618, 18;
 ἐγκεφάλω Mon. Deinceps pro τοῦ ὀητορικοῦ fortasse τῆς ὀητορι-
 κῆς scribendum est. 20 ἀπλοῦς] F; ἀπλῶς Mon. 22 προσφω-
 νητικοῖ] F coll. p. 619, 26. Menand. περὶ ἐπιθ. c. 3. p. 237, 14.
 c. 10. p. 284, 4; προσφωνηματικοῖ Schol. Aphth. Ald. p. 41, 6. Do-
 xop. p. 415, 15, ut apud Menand. l. l. p. 284, 6 et 13 editur, sed
 invito Par. 1874; προσφωνητικοῖ Mon., ut apud Menand. l. l. p. 237,
 19 editur. 23 καὶ μέντοιγε καὶ] F coll. 610, 10. 650, 32; καὶ μέν-
 τοιγε γὰρ Mon. 26 προαρχομένοις] F; προαρχομένους Mon. 478,
 22 εἰς τὸν] F; εἰς αὐτὸν Mon. 479, 4 κώμῳ] Theou c. 8. p. 109,
 27; κώμῳ Mon. 13 οἶον ἐν ἐπιθ.] F; οἶον ἐπιθ. Mon. περὶ τῶν
 γάμων] F; ἐπὶ τῷ γάμῳ Mon. 479, 16 τῆν πρόφασιν] F; τῆς
 προφάσεως Mon. 480, 6 μηδετέρου] F; ἐτέρου Mon. 11 αὐτῆς]
 F; αὐτῇ Mon. 13 μέσην] Schol. Aphth. Ald. p. 43, 15; μέσον Mon.
 14 τῆς τέχνης] F; τῇ τέχνῃ Mon. 31 εἰ τι] F coll. Schol. Aphth.
 Ald. p. 43, 15 sq.; εἰ τε Mon. 481, 2 Ἀγαρίστης] Herodot. 6, 131;
 ἀγαρῦστης Mon. 5 οἶον] F; οἶα Mon. 32 αὐτὸ] Schol. Aphth. Ald.

p. 44, 20; *αὐτὰ* Mon. 482, 3 *Ἰσοκράτει*] F; *Σωκράτει* Mon. 4 *μάλιστα τὴν ἐν*] F; *μάλιστα ἐν* Mon. 22 *κοινοῦσι*] fortasse *κρίνουσι* scribendum. 26 *ἀνάγειν*] F coll. p. 631, 8; *ἄγειν* Mon. 483, 3 *ὑπὸ τὸ πανηγ.*] F; *ὑπὸ πανηγ.* Mon. 5 *ἀναγόμενα*] F; *ἀγόμενα* Mon. conf. l. 8. 19 *παρὰ*] F; *περὶ* Mon. 484, 7 *ὄλωσ*] F; *ὄλους* Mon. 29 *ὄντα ἐν σώμασιν, οἷον ῥητορικῆ*] post *σώμασιν* quaedam excidisse docet Doxop. p. 416, 23: *τῶν πραγμάτων τὰ μὲν μόνῃ τῇ διανοίᾳ θεωρεῖται, οἷα εἰσι τὰ ἀσώματα, οἷον ῥητορικῆ, φιλοσοφία, τὰ δὲ καὶ ταῖς αἰσθήσεσιν ὑποπίπτουσι, ὅσα ἐν σώματά εἰσιν, οἷον ἀσπίς, λίθος, δόρυ* 31 *εἰ μὴ δυνατόν*] F; *εἰ καὶ δυνατόν* Mon. 485, 3 *παραλαμβάνοντες*] F coll. p. 659, 5; *περιλαμβάνοντες* Mon. 4 *πρώτως*] ut p. 659, 6; fortasse *πρώτους* coll. p. 658, 25. 5 *χρείας, ἅς ἂν πληροῖ*] F; *χρείας, ἂν πληροῖ* Mon. 17 γὰρ post ὅπερ non agnoscit Schol. Aphth. Ald. p. 47, 5. 26 *ὑμᾶς*] F; *ἡμᾶς* Mon. 22 *δεῖσθε*] F; *δεῖσθαι* Mon. 486, 2 *αὐτῆς*] F; *αὐτοῖς* Mon. 3 *ἄλλων*] putes ὄλων legendum esse, coll. l. 27 et Schol. Aphth. Ald. p. 49, 4. 8 *ὄτε*] F; *ἢ τε* Mon. 13 *ἐγκωμῖω*] F; *ἐγκωμῖον* Mon. 487, 9 *ἐκεῖ*] F; *ἐκεῖνα* Mon. 15 *μὴ τῇ καθαιρέσει*] Schol. Aphth. Ald. p. 49, 8; *μὴ καθαιρέσει* Mon. 17 *ἔσται*] Schol. Aphth. Ald. p. 49, 11; *ἔστι* Mon. 25 *τῶν σῶν*] F; *τῷ μέσω* Mon. 488, 2 *δὲ*] F; *μὲν* Mon. 14 *εἰς*] F; *ὡς* Mon. Conf. p. 593, 1. 19 *μῆτε — μῆτε*] F; *μηδὲ — μηδὲ* Mon. 27 *ἢ ἡθοποιῖα*] F; *ἡθοποιῖα* Mon. 489, 4 *κατὰ τὴν θείσιν*] F; *κατ' αὐτὴν θείσιν* Mon. 11 *ἐπειδὴ ἦ*] F; *ἐπειδὴ* Mon. 26 *αὐτῆς*] F; *αὐτὰς* Mon. 32 *πρόσωπα*] F; *πρόσωπον* Mon. 490, 4 *πολλῆς οὐσης*] F; *πολλοῖς οὔσι* Mon. 13 *μνημονεύομεν*] Schol. Aphth. Ald. p. 54, 25; *μνημονεύομεν* Mon. *ἐνεστῶτων*] Schol. Aphth. Ald. l. l.; *νῦν ἔχοντων* Mon. 15 *εἴποι*] F; *εἶπη* Mon. 18 *παλαί*] F; *παλαιὰ* Mon. 20 *προστιθεῖς*] F; *προτιθεῖς* Mon. 22 *κομματικώτεραν*] Schol. Aphth. Ald. p. 54, 4. Doxop. p. 503, 27; *κομματικώτεραν* Mon. *κομματικώτεραν* Walz. 23 *οἶαν*] F; *οἷον* Mon. *ἄλληλα*] F; *ἄλλα* Mon. 26 *καὶ χαιρόντων*] Schol. Aphth. Ald. p. 54, 17 (Vind. Mon.); *χαιρόντων* Mon. 29 *ἐπιμελόμενος*] F; *ἐπιμελόμενον* Mon. 30 *τοῦτο τὸ προγ.*] F; *τοῦτο προγ.* Mon. 491, 29 *φιλήν*] Schol. Aphth. Ald. p. 56, 4. Doxop. p. 511, 25; *ὑψηλὴν* Mon. 492, 11 *ἐκφράζομεν*] F; *ἐκφράζομεν* Mon. 25 *ἀντιθέσεων*] F coll. p. 6, 10. 599, 10; om. Mon. 28 *ἐνάργειαν*] F coll. p. 649, 21 sq; *ἐνέργειαν* Mon. 493, 5 *ἐκφράζειν*] F; *φράζειν* Mon. 18 *Φωκῶν*] F coll. Demosth. de falsa legat. p. 361. R.; *Φωκαέων* Mon. 21 *ἐν τῇ*] F; *τῇ* Mon. 494, 15 *καινὰ — καινοῖς — καινὰ*] F; *κενὰ — κενοῖς — κενὰ* Mon. Conf. p. 669, 23. 19 *συνιστάντα*] F; *συνίσταντο* Mon. 30 *ἄπευ*] F; *ὅπερ* Mon. 32 *αὐτό*] F; *αὐτόν* Mon. 495, 4 *ἢ ἀποτρέποντες*] om. Mon. 13 *πρώτως*] Conf. ad p. 632, 18. 19 *ἰδιαζούσης*] Schol. Aphth. Ald. p. 62, 31. Doxop. p. 548, 15; *ἰσαζούσης* Mon. conf. p. 622, 25. 22 *παραδειγματικῶς*] F; *παρακολούθητικῶς* Mon. 496, 1 *τρόποις διαφόροις*] F; *τρόπους διαφοροῦς* Mon. 4 *φυλάξοντες*] F; *φυλάξαντες* Mon. 20 *παρὰ*]

F; *περὶ* Mon. 497, 4 *εἶποι*] F coll. p. 579, 21. 594, 28 sq.; *εἶπη* Mon. 5 *ἐπιδέχεσθαι*] F coll. Schol. Aphth. Ald. p. 59, 9; *ὑποδέχεσθαι* Mon. 15 *καθ' ὃ*] Theon. c. 13. p. 128, 24; *καθό* Mon. 22 *μόνον*] F; *μόνον* Mon. 27 *ἐνθνηματικὰς*] F. coll. p. 589, 2 sq.; *ἐνθνηματικὰς* Mon. Conf. p. 593, 3. 498, 16 *τοῦ πολιτικοῦ*] post haec *λόγου* videtur excidisse. 18 *διηγήσεων*] Doxop. p. 555, 27; *διηγήσεως* Mon.

ADDENDA.

Iam absolutis his tribus voluminibus (nam quominus quarto Sopatri edamus quaestiones, hebes et obtusa oculorum acies impedit) pauca addere licet. Editis primum graecis rhetoribus ab Aldo Manutio anno 1508 per trium seculorum spatium praeter Victorium et Norrmannum haud multum viri docti ad emendanda vel illustranda autorum verba contulerunt, nostra denum aetate (1832—6) V. D. Christianus Walz novam summa cum industria editionem paravit, erantque qui vel hos minorum gentium scriptores non negligerent, quorum e numero ceteris praestat Eberh. Finckh qui et alibi quae suis locis indicata sunt, et in *annal. Heidelberg. 1837* (nr. 24—5) *1838* (nr. 54—5. 63. 68—9), in *annal. Iahnii 1838* p. 291—303., *tabul. 1846* p. 165—80. et in *antiquitatis libris 1838* p. 994—8. 1053. *1840* p. 648—80. 817—28 plurima bonae frugis edidit. Nec defuerunt qui nostram editionem examinarent, aut post illam nova conferrent. In Aristotelis rhetoricam adnotationes I. Vahlen scripsit in *Museo Rhen. 1854* p. 555—67; de Anaximene longa disputatione quid sentiret iterum Campius exposuit (*über die vermeintliche Rhetorik des Anaximenes, Philologi vol. IX, 1* p. 106—28. *coll. IV* p. 130); Longinum Genevae 1854 Ludov. Vaucher edidit et interpretatus est; in *librum περὶ ὕψους* leguntur Noltii harioationes in *antiquitatis libris* (*Zeitschrift f. A. 1854* nr. 38. 56. 58), quas ne lectoris otio illuderemus iure negleximus. Anonymi artem more suo h. e. egregie commentatus est Eb. Finckh *Heilbronuae 1854*, cuius libelli censuram Lud. Kayser in *actis Monac. (gel. Anzeigen vol. XLI. 11* p. 1—13) dedit. Nec Graecus laude sua fraudandus est: Specimen emendationum in Longinum, Apsinem, Menandrum, Aristidem, aliosque artium scriptores scripsit Stephanus A. Cumanudes *Hadrianopolitanus Athenis* typis Iohannis Angelopuli *MDCCLIV. 30*, de quibus ipsi in *iisdem litteris Monac. (vol. XL, 61* p. 113—25) plura enarravimus. Censuram primi voluminis dederunt in *Iahnii Annal. vol. LXIX* p. 630—46 Eb. Finckh, et *vol. LXX* p. 271—296 Lud. Kayser, e quibus ne

posteris quidem nostros meliora huius generis scripta neglecturos esse augurari licet; nos vero ex virorum doctorum observationibus plura hic afferamus, gravioreque errores, (nam minores qui oculos vel animum fugerunt, benevolus lector ipse corrigat) notemus; in veterum autorum locis saepissime de industria corruptam librorum lectionem servavimus, ne si aliud atque nos in scriptorum codicibus rhetores legisse probabile esset, id lateret aut locus melioris coniecturae emendaturus deesset.

In Aristotelis Rhetorica 8, 24 πιστεύουσιν del. Vahlen. 16, 28 δὲ] τε A 23, 23 οὖν (καὶ γὰρ ὡς ὁ νοῦς . . καὶ ὡς ὁ . . ἐκάστῳ) καὶ οὐ Vahlen, parum recte. 40, 3 ὧν . . ἀδικοῦσι del. Vahlen.

43, 12 εὐωδίας del. cum Mureto Vahlen. 44, 18 καὶ λύπη Finckh.

54, 12 καὶ ἀδύνατον] πᾶν ἀνίατον cum Mureto Vahlen. 63, 2 φαίνεται καταφρονεῖν del. Vahlen. 71, 1 οἷς] οὐς A 10 τῶν]

τοῦ A 80, 28 διασπᾶσθαι A 81, 20 ἐσθῆτι] ἐσθήσει Vahlen.

86, 2 corrigendum cum Vahleno ὅτι ἂ προσήκε τοῖς ἀγαθοῖς ἔχουσι 88, 19 ἀλλὰ] ἀλλ' ἂ A. Gennadius. 26 φίλοι] scrib. cum Vahleno φιλοῖνκειοι, vid. Stob. florileg. I, 18, p. 14 Gaisf. (Ar. 1251, 6. 35)

32 τὰλλα πάντα . . εἰδέναι ἅπαντα Finckh. 95, 16 non hoc loco. sed v. 18 om A καὶ χιτῶν 96, 18 ἐπραξεν 98, 16 συνηγορῶν

probat Finckh, sed transl. vet.: populum alloquens cum indicaretur rector populi, quem genetivum invenisse apparet.

109, 4 ὅτι] lacunam esse censet Vahlen. 112, 12 προτρέποντα . .

ἀποτρέποντα Vahlen, sed nullus hic participio est locus. 129, 2

τὸ γὰρ A 32 καὶ ἐπὶ post θάτερα del. Bornays Mus. Rhen. VIII,

590. 133, 26 scrib. φήμην δὲ καὶ μνήμην ex Paneg. 186, et accusativus est in A

140, 31 αὖξεν] ἀσκεῖν Coraes ad Isocrat. 141,

19 λέγειν] ποιεῖν A 142, 12 τὸ] τὸν Kayser. 165, 16 καὶ del.

F(inckh). 21 δαιμόνων F 166, 20 ἀχροατής, φεύγοντος . . μὴ

ἀνάγκασε F 24 διάλογον] λόγον F 167, 10 ἐρωτημάτων περι-

νεσθαι F 168, 10 τοὺς δὲ προσδιορισμοὺς F.

In Anaximene quae L. Kayser molitus est, plura et graviora sunt, quam quae hic cuncta congerantur, quare qui haec scire cupiant, ex ipsius censura hauriant et diiudicent. 176, 3 τούτοις] aut del. aut

in αὐτοῖς mutandum esse censet Ed. Wurm. 18 πρότερον] τὸν τρό-

πον libri, quod ex v. 25 illatum putat F 184, 23 μὲν διὰ] μὲν

ἐνδειαν Wurm. 185, 12 τοῦ] τῷ Kayser et Wurm. 186, 3 φά-

ται] ἀποφῆναι Wurm. 187, 14 ὑπὸ σοῦ et aliis locis. 20 ἔσται

Wurm. 189, 17 καὶ] ὡς καὶ Kayser. ὅτι καὶ Wurm. 32 μηδὲ Wurm.

192, 2 δικαιολογίας Kayser. 18 λόγων καὶ τῶν πράξεων καὶ

τῶν ἀνθρώπων Wurm. 193, 4 τοῖς] ἐν τοῖς F, ἐν τῷ κατηγορεῖν

ἢ ἀπολογεῖσθαι del. Kayser. 6 ἢ καὶ αὐτὸ . . πεπονηότες del. F et

Kayser. 8 ἐπιθυμοῦντες cum libris F 25 μὲν del. Kayser. 194, 25

πίστιν εἶναι] πιστεύεται Kayser. 195, 14 πραγμάτων cum libris F

198, 32 πολλὰς del. Wurm. 201, 8 πράξεων καὶ τῶν ἀνθρώ-

πων Kayser et Wurm, vid. 192, 18. 19 ἢ ἀμφίβολον et 26 ἢ ἀμφί-

δοξον Wurmio suspecta. 203, 6 πολλὰ Wurm. 204, 22 διότι idem.

- 206, 9 ἔστι idem. 28 μοι διαφθεῖραι idem. 31 ἐμφανίζει σοι F
 209, 32 καὶ ὀνομάζειν Kayser. 210, 2 ἐπὶ τῇ τελευτῇ del.
 idem. 19 ἐνὶ ἧ del. idem. 20 πραγματευθέντα ex libris F 212,
 12 ἐγγεγόμενα ex libris idem. 214, 28 ἦ] καὶ Kayser. 215, 1 αὐ-
 τοὺς F 217, 14 εὐπορίας] ἐμπειρίας Kayser. 221, 8 ἐπὶ τελευτῆς
 del. idem. 18 παραδείγματα τὰ F 223, 22 ὡς ἔστιν et 224, 9
 224, 8 τόπον F 225, 10 ἀπολλόμενος idem. 13 φάσκεν] εἶναι
 add. Wurm. 14 καὶ τοὺς ψεγομένους ἀποφαίνειν] ἀποφανεῖν Kay-
 ser. 15 τῷ τοιούτῳ εἶδε F 18—26 προοίμιον διελόμενοι . . ὄντα
 (τὰ μὲν ἔξω . . προσήκει) ταῦτα διελόμενοι μετὰ idem. 226, 17
 καλοὺς ἢ ἀγαθοὺς del. Kayser. 227, 2 ἐπὶ δὲ τῆς . . ἡλικίας idem.
 18 καίτοι ὅστις 228, 1 τελευταῖον ἤδη γνώμην Wurm. 5 πρᾶ-
 ματολογούντες ex libris F 30 vid. Kayser ad Cornif. p. 218. 234,
 3 σοὶ ἔστι idem. 239, 8 κὰν
 In libro περὶ ὕψους 246, 18 βάρους] πάθους Cumanudes.
 247, 17 μόνον] δόμον Dobree, δόμον Gennadius. 249, 28 ποτε
 250, 6 ἱταμόν del. Cuman. 251, 18 ἔχει Kayser. 258, 24 φοβεῖ-
 ται] προεῖται Ruhnken. 26 τὰ τοιαῦτα 262, 2 φεύματι Gennadius.
 21 ἀναπνέον idem. τότε] τοῦτό τε idem, τότε παθητικόν Wurm.
 265, 16 οἱ ἑπτὰ 266, 10 δεῖναι δὲ 32 πραγματικῶς Morus.
 268, 1 βάρους] Ruhnken, πάθος P quod reddendum esse vidit Cuman-
 nudes et F 269 ταῦθ'] ταῦτα καὶ Kayser. 270, 3 ἐπισκιάζει F
 271, 12 καὶ ἢ ἐπὶ 24 ὅταν κονδύλοις . . κόρης del P 272,
 14 ἀπολλύει F 273, 12 ἀνέστρεψε idem. 277, 1 ἀποίχεσθε F
 278, 26 πεφιλολογήσθω 279, 24 μεθ' 282, 24 ἐν] ἐπ' Kayser.
 284, 3 ἀληθεῖ] μεγέθει Pearce. 27 μέντοι] μὲν F 286, 10
 αὐτοῦ μόνον] αὐτονομον Kayser. 24 ὕψει καὶ] ὕψους idem. 289,
 5 κρατίστη νῆ Δία ἢ Gennadius. 12 ἐντίθησι Kayser. 290, 5
 τοῦτο] τοι F 27 ἐαυτό τι 292, 7 συνηγμένα Kayser. 293, 12
 κρέα 296, 12 ἐπὶ] ἔτι F
 In Longini arte 299, 9 τι] τε 22 γὰρ ποτὲ καὶ χρόνον νῦν F
 300, 6 σκευῆ 9 ἠσθητο libri 301, 28 πράγμα] πραχθέν Kay-
 ser. 302, 1 βούλεται] ὁ διώκων add Kayser. 3 ἔξετάσης τὰς ἀρ-
 χὰς τῶν πραγμάτων καὶ τὰ συμβαίνοντα ἐξ ἑκάστου idem transponit.
 15 καταλογίζοιτο libri, unde κατὰ λογίζοιτο Cuman. 303, 5 ὡς
 ἂν] ὅταν Kayser. 304, 23 αὐτῆς cum libris F 30 νοήματα δυ-
 νηση Kayser. 305, 4 μῆ τι γε idem. 15 κωμωδοποιῶν 24 γνω-
 ρίμων δὲ καὶ γνωστῶν] τὰ πράγματα, haec ipsa verba v. 27 deleus
 Kayser. 306, 12 οὐδὲ Sauppe. 307, 17 ποιεῖν F 308, 13 μυ-
 ρία 29 εὐρηματα] εὐροίμεν ἂν Kayser. 311, 26 τὰς] πρὸς τὰς
 idem. 312, 27 correctionem τελῶν nunc F ipse improbat ex Plat.
 Pol. 6 p. 491. vulgatum τελῶς defendens, mihi vera videtur ex Phae-
 dri verbis p. 269 de oratore dictis ἀγωνιστὴν τέλεον . . ἀτελής ἔσει
 314, 17 γνωμονικωτέροις] μνημονικωτέροις F et Cuman. 317,
 16 τὴν γνώμην] τῇ μνήμῃ F 318, 10 τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ 22
 γὰρ ἔσται 319, 6 τουτοῖς τοῖς 320, 5 οὐδὲ δυνατὸν del. F

5 scrib. παραταξομένην cum F et Cuman. 321, 5 ἔλαττον F
322, 1 ἐξειργασμένον 326, 32 adde ex Bakii editione: ὅτι αἱ ἀνα-
κεφαλαιώσεις τοῦ πραγματικοῦ τύπου εἰσίν.

In Apsine plura ex P quae a me qui Walzii, non Bakii editionem
operis tradidi, neglecta sunt, in textum recipienda fuisse Finckhii indu-
stria indagavit. 333, 12 Ἀθηναῖοι τοῦτ' ἀνδρες τοῦθ' 335, 25
καὶ del. F 336, 28 οἶον στρατηγοῦ 337, 3 πιστευομένων ὧν
F 8 ἐν del. idem. 338, 18 ποιεῖ] παίει Cuman. 339, 9 καὶ]

τὰ 19 σπουδῆν] πρόνοιαν 27 δεῖσθε defendit F ex Plat. rep. 3,
392. Lach. 200 30 μῆ] οὐ 340, 3 ῥάστον] ῥάδιον F 341, 3
οὕτως] ὅμως F 11 θάνατον 342, 24 παρή 344, 19 ταῦτα

346, 1 ποτ' ἐστίν 3 ζητήματος] προβλημάτων 14 προήρη-
ται 347, 16 κακῶς del. 349, 32 γινομένους 350, 23 προ-

καθιστάμεθα Kayser. 351, 17 προδιοριζόμεθα 352, 24 εἰσφο-
ρὰς F 354, 5 ἐπὶ] περὶ F 355, 5 αὐτήν idem. 357, 9

κατὰ] μέγα idem. 19 πάθος τι 358, 1 τοῦτον προσεδόκων λέ-
ξιν εἰς 14 τάχος F 24 οὐκ ἔδει 359, 4 κατηγορήσομεν P,

unde προκατηγορήσωμεν, κατηγορήσομεν F 5 τὸ τοιοῦτον 11 τὰ
ἀποστατικά 12 ἀρχαί] ὑπογραφαί 360, 15 prius εὐρών del.

363, 28 ἡ ἀντίθεισις 364, 25 τὴν γυναῖκα 365, 12 καὶ del.
368, 24 ὑπόθεσιν 370, 14 ἡ ante συγγνωστά in libris non est

et del. verbis ἡ ἐπὶ τὰ ἐν ἡμῖν πάθη opponuntur ἐπὶ τὰ ἐκτός δέ,
ut rite supplicat cum Bakio et Cuman. πάθη συγγνωστά ἡ ἐπὶ τὰ ἐκτός,

καὶ ἐπὶ μὲν τὰ ἐν ἡμῖν πάθη συγγνωστά, οἶον, tum vero reddendum
erit ἡ συγγνωστὸν διὰ 30 αὐτά. κατ' 378, 21 τις del. 381,

8 εὐδοκίμωντων, ὡς καὶ παρὰ Δημοσθένει, καὶ 382, 21 τὰ δὲ
δόγματα F 24 βουλευσασθαι 383, 6 ὑπήρξαν 387, 3 τὰ del.

388, 1 τὴν ἀδελφὴν τὴν 395, 26 ἀπὸ τῶν 396, 20 τὰ
τὸ F 32 ἀρίστευσας 398, 31 καὶ λέγοι] κελύοι F 399, 19

οὕτως, ἔστω κένθη 401, 15 παρὰ] περὶ 402, 13 κινήσομεν
20 ἐστι] Ὁρέστην F 403, 7 προφαίνεσθαι 18 πατρῶν 404,

26 κῶνειον 405, 12 περιπέπτοκεν 408, 1 μὲν τις 26 με-
γάλην] μὲν ἄλλην P 410, 11 ὧν] οὐ δὲ F 413, 22 οὐ] ἐλ

Cuman.

In Minuciano 417, 23 ἄγουσαι F 421, 20 αὐτοὶ idem.
418, 7 καὶ ὁ ἀπὸ idem. 8 ἐστὶ πρᾶγμα γεγονὸς] ἐν ἐστὶ πρᾶγμα

γεγονὸς ἢ οὐ γεγονὸς idem. 22 τῷ γὰρ . . τὸ μὴ . . τῷ δὲ idem.
423, 1 ὡς del. idem. 6 συνέστησεν idem cum Reiskio App. Dem.

1, 466. 15 ἀφορητῆν] ἀναφορὰν idem ex Rh. gr. VII, 763. 36 τὸ
delet idem. 424, 7 πυροπωλῶν 25 δεῖ] δεῖν libri, unde F τέως

pro ὡς cum aliis Dem. libris probat, conf. Dind. ad Dem. p. 10.

In Anonymo 429, 9 καὶ ὡσπερ F deleto συμβουλευσας 11 συμ-
βουλευσας καὶ] συμβουλευσάντα idem. 12 αὐτός, ὡς et 18 σαφῶς F

430, 2 et 3 προκαλ. 4 ἦτοι τοῦ ἀντιδίκου del. F 9 ἐκβήσεις
idem ex Rh. gr. IV, 428. VII, 37. 16 ποιήσομεν] ἐλκοποιήσομεν idem

ex Rh. IV, 428. 31 ἀφελιματέρων . . ἀναγκαιότερα] ἀναγκαιῶν

. . ὠφελιμωτέρα idem ex Rh. V, 365. VII, 528. 431, 7 ὄπερ] scrib. ὡσπερ cum F et Cuman. 18 προηρημένης F 27 ἐκ del. idem. 432, 18 παρασκευάσομεν idem. 20 τοῦ τε ἀνδρὸς del. idem. 26 ἐρεθίσομεν . . λυπήσομεν Kayser. 433, 9 διαφόροις add. idem. 11 μὲν] καὶ F 17 ἢ δικανικῇ idem. 22 ἐν] ὁ idem. 28 κομπικόν] πολιτικόν idem et 29 δεῖν. 435, 8 supplet F ex Rh. gr. VII, 729 ἀπαγγελία πραγμάτων γεγονότων ἢ ὄντων ἢ μελλόντων, ἢ δὲ εἰδικῇ ἀπαγγελία πραγμάτων 426, 2 δὲ ὅταν] post haec excidisse quaedam censet F 19 πολλοῖς] προλόγοις Kayser ad Cornif. p. 223. 32 συνωνυμιῶν F 437, 8 ἐνίοις κυρίως] ἐν τοῖς κυρίοις idem. 15 ἰσοπολιτεῖαν idem ex Rh. II, 233. 19 ὅταν κατ' ἔμφασιν λέγῃς Kayser. 22 οὗ φασιν αἰεὶ δεῖν F 28 τρόπους Kayser. 30 ἀσαφῆς F ex Rh. II, 219. 438, 11 τρίτον . . τέταρτον] τέταρτον . . πέμπτον idem ex Rh. II, 219. 21 εὐλόγοις] ἐν τοῖς Kayser. 23 αὐτὸς F 29 τύπος] τρόπος add. idem ex Theonis scholiis p. 149, Rh. II, 234. 439, 16 ἤθεσι καὶ πάθεσι διαποικίλλῃς καὶ γνώμας idem ex Rh. VII, 26. 19 ψιλῇ . . διηρημένη] ὑψηλῇ . . διηρημένη Kayser. 29 τις μῆτε παραλείπουσά τι . . πλεονάζουσα . . ἐνδεία τις ὑπερβαίνουσα F 440, 13 τροχίτη] πυρίτη Kayser ex Ar. Vesp. 710. 14 κυναρίδιον] κυνιδάριον idem. 20 διηγώμεθα· ἐπὶ τὸ χεῖρον δὲ ὅταν μεγάλα μικροῖς διηγώμεθα supplet F 441, 22 δεήσεως] θέσεως idem. 32 et 442, 1 διηγησόμεθα Kayser. 442, 13 ἐπάγειν δεῖν τὴν . . δὲ ὁ F 15 ἄλλην] καὶ Νεοκλῆς μὲν add. idem, tum πρό γε τοῦ et 24 σφοδρότερον 443, 3 τε del. F 5 τε] δὲ idem. 14 αἰτία idem. 18 διηγῆματος] πράγματος Kayser, ζητήματος F 26 ὅτι καὶ αἰ 444, 5 ὑπερβαίνειν· ἄρτι γὰρ . . ἐκκαλούμεθα, μῆτε ἐνδεέστερον τοῦ δέοντος· δεῖ γὰρ . . μνημῆν transponit F et postremam vocem in γνώμην vel ἐρμηνεῖαν mutandam esse censet. 12 μέτρον] μέρος περὶ τοῦ Kayser. 17 καὶ] δεῖ F 18 μέντοι] ὅλον add. Kayser. 21 μῆ] καὶ F 31 λέγει idem, at ὥστε pro ὅτι Kayser. 445, 25 τῆς] ἐκ τῆς idem; deinde νόμοι inserit F 446, 4 καὶ] καὶ ἡ εὐρεσις καὶ add. idem. 17 ἂν συνεξενεχθῆν idem. 21 λέγομεν] γέγονεν idem, ἡ κλοπὴ ἐγένετο Kayser. ἐκείνου] οὐ add. F 448, 2 ἔνεκεν τοῦ Kayser. 14 Λυκούργος, ἐγὼ δὲ ἐὰν μὴ καὶ ex verbis v. 18 restituit Sauppe ad Lycurgi fragg. p. 272. 25 ἐπιχείρημα ἢ πίστιν εὐροί, τὸν δὲ τόπον . . κοινὸν εἶναι πασῶν . . οἱ δὲ ἴδιον Kayser. 449, 10 μόνον] κοινὸν add. F, ἔν μόνον Kayser. 11 κοινανῆ] κοινὸν ἢ F 452, 7 εἰκῆ] εἰ καὶ idem. 12 προτάξαντες idem. 16 εὐδηλοτέρα . . γένοιτο idem. 454, 3 ἐπὶ τελευτῆς idem. 30 μῆ] ἢ idem, del. Kayser. 455, 6 οἶον] ἔστω add F 7 καινὸν] καὶ καινὸν idem. 12 περὶ] τῆς Kayser. 13 ὡς νεοσφισμένος F 19 εὐθύς] ὅπερ ἐστὶν ἀντίληψις add Kayser. 27 ἀποδίδοσθαι idem. 456, 27 corrupta censet F propter Diogenis verba 7, 112 ἀγωνία δὲ φόβος διαπτώσεως ἢ φόβος ἤττης 30 ὀργῇ] ὀρμῇ bis F 458, 9 πρόσωπον] προῦπον F 26 τῆς δὲ διηγῆσεως Kayser. 27 μὲν καὶ] καὶ del. F 28 τῶν δὲ Kayser. 36 συγκείμενος F 459, 22 ἐπιφορὰν

idem, et 35 *σὺν καταστάσει*, 26 *σηματισμοί*, 37 *παρενθέσει* 460, 21 *ἔτι τιθέντες* idem; lacunam esse monet F et Kayser. 30 *αὐτῶ* F

In Rufo 465, 29 *περὶ τὸ] εἰς τὸ ὑπὲρ* F 468, 3 et 30 *γένοιτο* idem. 470, 2 *λόγος* Gale. 3 *ἢ περὶ τὸν δικαστήν* del. F 3 *τὸν ἐναντίον]* scrib. *τοῦναντίον*, sic libri.

Voluminis secundi et tertii non exsiant doctorum virorum censurae, neque mihi ipsi excusa relegere licet, ut pauca sint quae adnotemus. 7, 20 *εὖ πράττειν* 29, 1 *τί δαί: γάμον* Cumanudes. 66, 10 *τοῦ] ὁ τοῦ* idem. 72, 14 *πεισθῶσιν]* *ἡσθῶσιν* idem. In Aristidem coniectanea Finckhii nostri sunt addenda, 404, 27 *ἔξ᾿αῖραν* 466, 24 *προτειμημένα* 32 *προλαμβάνης* 467, 1 *ἀναρτᾶς* 470, 15 *προτεινῆς* 471, 11 *ὑπολαβεῖν* Cumanudes. 478, 32 *προληφθεῖσα* F, et in seqq. 490, 22 *τοῦτο . . εἰσάγεσθαι* del. F 492, 2 *περιβολῆς* F 507, 8 *φράσιν* del. F 508, 1 *ἔργοις]* *ἐπιλόγοις* idem. 30 *οὐδὲ* del. idem. 509, 1 *ὀλίγον χρόνον* idem. 14 *μεταβάλλεσθαι]* *μετακαλέσασθαι* F cum Par. 22 *ἐναντίον* F 510, 19 *ὅτι οὔτε φαῦλα* Cumanudes. 526, 20 *ἐπίδειξιν]* *εἶναι]* *ἐπὶ διοίκησιν* *λέναι* idem. 527, 19 *δίκαιον . . πεποιημένον* del. F 538, 7 *ὀποιᾶς ὁ . . γνώμης]* *ὀποιασούν . . γνώμων* acute et vere Cumanudes.

Insunt in hoc volumine.

XVIII.	ἐκ τῶν Ἀλεξάνδρου	1—6
XIX.	Ἀλεξάνδρου περὶ σχημάτων	7—40
XX.	Φοιβάμμωνος σχόλια περὶ σχημάτων ῥητο- ρικῶν	41—56
XXI.	Τιβερίου ῥήτορος περὶ σχημάτων	57—82
XXII.	Ἀλλίου Ἡρωδιανοῦ περὶ σχημάτων	83—104
XXIII.	Πολυβίου Σαρδιανοῦ περὶ σχηματισμοῦ	105—109
XXIV.	Ἄνωνύμου περὶ τῶν τοῦ λόγου σχημάτων	110—160
XXV.	Ζωναίου περὶ σχημάτων τῶν κατὰ λόγον	161—170
XXVI.	Ἄνωνύμου περὶ σχημάτων	171—173
XXVII.	Ἄνωνύμου περὶ τῶν σχημάτων τοῦ λόγου	174—188
XXVIII.	Τρύφωνος περὶ τρόπων	189—206
XXIX.	Ἄνωνύμου περὶ ποιητικῶν τρόπων	207—214
XXX.	Γρηγορίου τοῦ Κορινθίου περὶ τρόπων	215—226
XXXI.	Ἄνωνύμου περὶ τρόπων	227—229
XXXII.	Κοκονδρίου περὶ τρόπων	230—243
XXXIII.	Γεωργίου τοῦ Χοιροβόσκου περὶ τρόπων ποιητικῶν	244—256
XXXIV.	Δημητρίου περὶ ἐρμηνείας	257—328
XXXV.	Μενάνδρου ῥήτορος περὶ ἐπιδεικτικῶν	329—446
XXXVI.	Νικολάου Σοφιστοῦ προγυμνάσματα	447—498

XVIII.

E K T Ω N

A Δ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ο Υ.

Tom. IX.

Walz.

p. 331.

Ὁ Ἀλέξανδρός φησιν, ὡς δύο ὄντων τῶν ἀνωτάτω
 προβλημάτων, θέσεώς τε καὶ ὑποθέσεως, καὶ τῆς μὲν
 θέσεως ζητήσεως οὐσης καθολικῆς ἄνευ προσώπου ὠρι- 5
 σμένου, ὑποθέσεως δὲ ζητήσεως ἐπὶ μέρους ἐν ὠρισμέ-
 νοις προσώποις, τρεῖς αἱ διαφοραὶ κατὰ τὴν φύσιν·
 ζητοῦσι γὰρ ἅπαντες περὶ τῶν ἤδη γεγυότων ἢ περὶ 332
 τῶν μελλόντων ἔσεσθαι ἢ περὶ τῶν ὄντων· οὐκοῦν τῶν
 πολιτικῶν λόγων τρεῖς εἰσὶν ὑποθέσεις, ἐγκώμιον, συμ- 10
 βουλή, δίκη. διαφέρουσι δ' αὐταὶ ἀλλήλων τοῖς χρόνοις,
 τοῖς πράγμασι, τοῖς τέλεσι, τοῖς ἀκροαταῖς, ἐφ' ὧν οἱ
 λόγοι γίνονται. τοῖς μὲν δὴ χρόνοις διαφέρουσιν, ὅτι
 αἱ μὲν εἰσὶν αἱ δίκαι [καὶ] περὶ τῶν ἤδη γεγυότων, αἱ δὲ
 συμβουλαὶ περὶ τῶν μελλόντων, οἱ δὲ ἔπαινοι περὶ τῶν 15
 ὄντων καὶ τῶν ἐσομένων· ἐπαινοῦμεν γὰρ οὐ μόνον
 εἰ τίς ἐστὶν ἀγαθός, ἀλλὰ καὶ [εἰ] προσδοκῶντες ἔσε-
 σθαι. τῇ δὲ τῶν χρόνων διαφορᾷ ἔπεται καὶ ἡ τῶν πραγ-
 μάτων· τὰ μὲν γὰρ γέγονε πράγματα, τὰ δὲ μέλλει, τὰ
 δ' ἐνέστηκεν. ἔτι δ' ἐστὶ τοῦ μὲν ἐγκωμίου ἔπαινος καὶ 20
 φόγος, τῆς δὲ δίκης ἀπολογία καὶ κατηγορία, τῆς δὲ
 συμβουλῆς προτροπὴ καὶ αποτροπὴ. τοῖς δὲ ἀκροαταῖς,

ὅτι ἐν μὲν ταῖς συμβουλαῖς αὐθένται εἰσὶν οἱ ἀκροώμε-
 νοι· βουλευόνται γάρ, τί αὐτοῖς πρακτέον ἐκείνοις
 καὶ τί μὴ πρακτέον· ἐν ταῖς δὲ δίκαις οἱ κριταὶ ὡς περὶ
 ἰδίῳν σκεπτόμενοι, εἰ πέπρακται τὰ ὑπ' ἄλλων γενό-
 333 μενα, κρίνουσιν, ἢ εἰ δικαίως ἢ οὐ· τὸ δὲ τῶν ἐγκωμίων
 6 εἶδος οὔτε αὐθέντας ἔχει οὔτε κριτάς, ἀλλὰ μόνον ἀκρο-
 ατάς, ὅθεν καὶ ἐπιδεικτικὸν τὸ τοιοῦτον κέκληται.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΠΑΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΓΚΩΜΙΟΥ.

Τινὲς μὲν οὖν οἴονται ἀδιάφορον εἶναι ἔπαινον ἢ
 10 ἐγκώμιον εἰπεῖν, ὡς ταυτὸ δηλούντων ἀμφοτέρων τῶν
 ὀνομάτων, τινὲς δὲ διαφέρειν φασί· τὸν μὲν γὰρ ἔπαινον
 εἶναι μαρτυρίαν τινὸς ἀπ' ἀρετῆς, ἐὰν ἀπὸ μιᾶς ἀρετῆς
 ἐπαινοῖτο, ὡς περ τοῦ Ἀριστείδου καὶ τὴν ἐπωνυμίαν
 ἔπαινον εἶναι· δίκαιον γὰρ αὐτὸν ἐπονομασθῆναι, καὶ
 15 ἄλλον χρηστὸν καὶ ἄλλον παρρησιαστήν· τὸ δὲ ἐγκώμιον
 σεσωματοποιημένον εἶναι· ἐγκωμιάζεσθαι γὰρ οὐ μόνον
 τὸν δίκαιον λέγομεν, ἀλλὰ καὶ τὸν πολλαῖς ἀρεταῖς κε-
 κοσμημένον, ὧν ἑκάστη κατὰ λέξιν ἐν τοῖς ἐγκωμίοις
 λέγεται, οἷον γένος, παιδεία, τροφή, πράξεις, [ἀπόγο-
 20 νοι,] εὐκλεῆς θάνατος· τὸ γὰρ πᾶν τοῦτο σώματος ἐγκώ-
 μιον εἶναί φασι. καὶ διαστέλλουσί γε τὸ κλέος καὶ τὴν
 δόξαν καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι καὶ εὐκλεῆ καὶ ἐπίδοξον·
 κλέος γὰρ εἶναί φασι τὴν ἀπ' ἀρετῆς ἐπιφάνειαν, καὶ εἰ
 παρ' ὀλίγοις τισὶ μαρτυρεῖται, δόξαν δὲ τὴν παρὰ πολ-
 334 λοῖς ἐπιφάνειαν. καὶ ἡ μὲν πάντως ἀπ' ἀρετῆς γίνεται,
 26 ἐπίσημον δ' εἶναι μὴ πάντως τὸ ἀπ' ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ
 ἀπὸ τέχνης τινὸς καὶ ἐπιτηδεύματος, ὅθεν καὶ κιθαρῳ-
 δὸν ἐπίσημον λέγομεν καὶ αὐλητήν. ἕτεροι δὲ ἔπαινον
 διαφέρειν ἐγκωμίου ἡγοῦνται τῷ μεγέθει καὶ τῷ πλήθει·
 30 τὸν μὲν γὰρ σύντομόν τινα καὶ ἀπλοῦν εἶναι, τὸ δ' ἐγ-
 κώμιον πολὺ καὶ μέγα ἐν κατασκευαῖς γινόμενόν· οἱ δ'
 ὀρθότεραν εἰπόντες διαφορὰν ἐκείνην φασίν, ὡς δια-

φέρει ἔπαινος ἐγκωμίου, ἢ τὸ ἀληθὲς τοῦ πιθανοῦ. οἱ γὰρ ὡς φρονοῦσιν οὕτως ἀποφαινόμενοι ἐπὶ τινων μετ' εὐφημίας, οὗτοι ἔπαινον λέγουσι, τῷ κερκτῆσθαι τὴν ἀρετὴν οὐ διὰ τοῦ λόγου μαρτυρίαν μόνον παρεχόμενοι, ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς γνώμης συγκατάθεσιν. ἀμέλει οἱ πα- 5
 λαιοὶ καὶ τὸ συγκατατίθεσθαι μόνον ἔπαινον ἐκάλουν, ὡς παρ' Ὀμήρω, οἱ δ' ἐπήνεον. τὸ δ' ἐγκώμιον μιμεῖται μὲν τοῦ ἐπαινοῦ τὴν εὐφημίαν, οὐ μὴν ἔχει γε τὴν συγκατάθεσιν ἀληθῆ παρὰ τῆς ψυχῆς τοῦ τὸ ἐγκώμιον διεξιόντος. ἀμέλει ὅταν χύτρας ἐγκωμιάζωμεν ἢ ψήφους, 10
 ὡς Πολυκράτης, οὐ πάντως καὶ τεθναυμακότες τὴν χύτραν ἢ τὰς ψήφους ἐπαινοῦμεν, ἀλλὰ γυμνάζοντες ἑαυτοὺς πιθανοῖς τισι λόγοις. οἰκείαι δὲ τῷ μὲν ἐγκωμίῳ δόξαι καὶ εὐδοξίαι, τῷ δ' ἐπαινῶ κλέος καὶ εὐκλεία· δόξα 335
 μὲν γὰρ ἔστι τὸ προειρημένον. οἱ οὖν ἐγκωμιάζοντες 15 εἰκότως ταῖς δόξαις τῶν πολλῶν χρῶνται πιθανότητος ἐπιμελούμενοι, κλέος δὲ ἔστιν ἔπαινος κεκριμένος παρὰ σπουδαίων γιγνόμενος, καὶ ἡ εὐκλεία ἐπίτασις πάλιν τοῦ προειρημένου. οἱ γοῦν ἐπαινοῦντες * ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς ταῖς τῶν σπουδαίων κρίσεσι συγκατατίθενται. ἀντί- 20
 κεται δὲ πάλιν τῷ μὲν ἐγκωμίῳ ψόγος, τῇ δὲ δόξῃ ἀδοξία. ψόγος μὲν οὖν ἔστιν ὁ τῷ ἐγκωμίῳ ἀντικείμενος λόγος κατηγορίαν ἔχων, ἀδοξία δὲ ἔστιν ἐπίτασις τοῦ προειρημένου. διὸ πάλιν οἱ τὸν ψόγον μεταχειριζόμενοι ταῖς ἀδοξίαις καὶ ταῖς κακοδοξίαις προσχρῶνται. τῷ δὲ ἐπαινῶ 25
 ἀντίκειται ψόγος, ὁμώνυμος μὲν ἐκείνῳ τῷ ψόγῳ, ὃς ἀντέκειτό μοι τῷ ἐγκωμίῳ, ὡς δηλοῦσιν οἱ ὄροι· ψόγος γὰρ ἔστιν ὁ τῷ ἐπαινῶ ἀντικείμενος λόγος, κατηγορίαν τὴν ἀπὸ κακίας ἔχων. δύσκειια δὲ ὁ τῷ κλέει ἀντικείμενος λόγος, παρὰ σπουδαίοις γιγνόμενος, ἐπίτασιν προς- 30
 ειληφῶς. διὸ πάλιν οἱ μεταχειριζόμενοι τὸν ψόγον τὸν ἀντικείμενον τῷ ἐπαινῶ ταῖς κρίσεσι τῶν σπουδαίων συγκατατίθενται, πανταχοῦ τὸ ἀληθὲς, οὐ τὸ πιθανὸν 336

ζητοῦντες. ἔνιοι δὲ οὕτως ὀρίζονται, ἔπαινος μὲν ἔστι λόγος ἐμφανίζων μέγεθος ἀρετῆς, ἐγκώμιον δὲ λόγος ἐμφανίζων πράξεις καλὰς, καὶ ὅτι τοὺς μὲν θεοὺς ἐπαινοῦντες τὴν παροῦσαν ἀρετὴν πειρωμένθα σεμνύνειν, 5 ἐγκωμιάζομεν δὲ ἀνθρώπους, οἷον τοὺς ἐν Μαραθῶνι μαχεσαμένους ἢ ἐν Σαλαμίτι· πράξεις γὰρ ἀποφαίνομεν καλὰς. καὶ τὴν εὐλογίαν δὲ φασιν εἶδος ἐπαινοῦ, δυναμικον καὶ ἐν ποιήμασι καὶ ἐν μέλεσι λέγεσθαι, καὶ μὴ πάντως ἐν λόγοις. περιαιτολογία δ' ἐπαινον ἀπ' αὐτοῦ 10 τινος γιγνόμενον περὶ αὐτοῦ, οἷον τὸ τοῦ Ἀχιλλέως παρὰ τῷ ποιητῇ, οἷον

οὐχ ὀράας οἶος κἀγὼ καλός τε μέγας τε.

πῶς δ' ἂν τις ἑαυτὸν ἀνεπαχθῶς ἐπαινέσειεν, ἐν τοῖς ἐξῆς δηλωθήσεται. ὕμνον δὲ φασιν ἐπαινον εἶναι θεοῦ. 15 ἀναγκαῖον δὲ πρῶτον εἰπεῖν, ἀπ' ὅσων θεὸς ἐπαινείται.

ΑΠΟ ΠΟΣΩΝ ΔΕΙΘΕΟΝ ΕΠΑΙΝΕΙΝ.

Λέγοις ἂν οὖν, ὅτι ὁ μὲν φιλόσοφος λόγος περὶ θεοῦ φησιν, ὅτι ὁ θεὸς ἀγέννητόν ἐστι καὶ ἀνώλεθρον ἀεὶ ὦν, 337 Πλάτων δὲ καὶ τὸν τοιοῦτον ἔοικε προσέειπαι λόγον, 20 ὅτι γεγονόνασι θεοὶ ὑπὸ τοῦ πρώτου θεοῦ, ὥστε καὶ τὸν κοινὸν λόγον ἐνδέχεσθαι· ἀπ' ἐκείνου γὰρ τοῦ λόγου ὁδὸς πρόεισιν ἐπὶ τοὺς γεννητούς θεούς. σοὶ δ' ἔστι καθισταμένων τῶν λόγων ἀμφοτέροις προσχρησθαι λέγουσι κατὰ τὸν Πλάτωνα, ὅτι τὸ μὲν εἰδέναι τὰ πάντα θεοῦ, 25 τῶν δ' ἀνθρωπίνων λόγων ὁ μὲν σοφώτερος, ὁ δὲ καὶ κοινότερος, καὶ πρῶτον λέγοις ἂν τὸν σοφώτερον, διότι καὶ καθόλου ἐστὶ περὶ θεοῦ φύσεως, δεύτερον δὲ τὸν τῶν πολλῶν, εἴτε εἷς εἴη εἴτε καὶ πλείους· περὶ γὰρ θεοῦ οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων τὴν αὐτὴν δόξαν ἔχουσι, 30 ἀλλὰ τῶν αὐτῶν θεῶν γενέσεις ἄλλαι καὶ τὰ ἔθνη καὶ τὰ ὀνόματα διάφορα, καὶ δὴ τὰ παρ' ἐκάστοις λεγόμενα, Ἑλλησί τε καὶ βαρβάρους, δεῖ λέγειν περὶ τοῦ γένους,

καὶ ἐνταῦθα περὶ ἀρχαιότητος καὶ νεότητος, τούτεστι περὶ ἡλικίας τοῦ θεοῦ. οἱ μὲν γὰρ παλαιότεροι, οἱ δὲ νεώτεροι λέγονται τῶν θεῶν. περὶ δὲ τινῶν καὶ ἀμφισβητεῖται, οἷον περὶ τοῦ Ἡρακλέους [ἀλλ'] ἄλλως οἱ Αἰγύπτιοι, ἄλλως δὲ Ἕλληνες λέγουσι· ἔτι τίσι τῶν 5 ἄλλων ὁ αὐτὸς εἶναι θεὸς δοκεῖ, καὶ πόσων θεῶν δύναμιν εἰς ἑαυτὸν ἀφαιρεῖται, οἷον λέγουσι τὸν αὐτὸν εἶναι Ἥλιον καὶ Ἀπόλλω, καὶ Σελήνην καὶ Ἄρτεμιν καὶ Ἐκάτην τὴν αὐτήν. εἶθ' ὡς ὑπὸ πάντων ἔθνῶν ἢ ἐνίων τιμᾶται· οὐ γὰρ πάντες παρὰ πᾶσι νομίζονται, ἀλλ' ἄλλοι παρ' ἄλλοις. ἐὰν μὲν οὖν παρὰ πᾶσιν ὁ θεὸς τυγχάνη 11 τιμώμενος, τοῦτ' αὐτὸ μέγιστος ἔπαινος· ὑπὸ γὰρ πάντων, ὃ δὴ σπάνιον ἐστὶ, φήσεις τιμᾶσθαι· ἐὰν δὲ ὑπὸ τινῶν, τὰ νομίζοντα αὐτὸν ἔθνη ἐπαινεῖν χρὴ καὶ ἀποδεικνύειν, ὅτι ἦτοι τὰ ἐμφανέστατα, ἢ τὰ ἀλκιμώτατα, 15 ἢ τὰ πρεσβύτατα, ἢ τὰ βασιλικώτατα ἔθνη, ἢ τὰ εὐνομώτατα, ἢ ὅ τι ἂν ἢ τῷ ἔθνει προσδὸν ἀγαθόν, τοῦτον ἐνόμισε θεὸν καὶ κατεστήσατο. εἶτα καὶ ἀπὸ τῆς τῶν μὴ τιμώντων αὐτὸν διαβολῆς ἐπαινείσθαι, καὶ ἐὰν μὲν ὑπὸ Ἑλλήνων ἢ τιμώμενος, ὑπὸ δὲ βαρβάρων μὴ, λέγοις 20 ἂν, ὅτι ὁ θεὸς τοῦτο ἐξέφυγεν, ὅπερ καὶ οἱ Ἕλληνες βάρβαροι νομισθῆναι. εἶτ' ἀπὸ τῶν συμβαινόντων· ἀνάγκη γὰρ ἐκείνων μισθόνων ὄντων καὶ αὐτὸν χραίνεσθαι, καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀδίκων. ἐὰν δὲ καὶ παρὰ βάρβαροις, ὡς περὶ καὶ ὁ Ἀπόλλων ὁμοίως παρὰ 25 Ἀυδοῖς, λέξεις ὅτι οὐδὲ οἱ βάρβαροι τὸν θεὸν ἠγνόησαν. εἶτα ἀφ' ὧν πλάσσεται. εἶτα τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἢ τις ἐστὶ, καὶ ἐπὶ τίνων ἔργων, ἐνθα δὴ καὶ περὶ ἀρχῆς δεῖ λέγειν τοῦ θεοῦ. εἶτα ποῖός τις, τῶν οὐρανίων, τῶν ἐναλίων, τῶν ἐπιγείων, καὶ ἐξῆς τὸ ἄστυ καὶ τὸ χωρίον 30 ἐπαινοῖτο ἂν. εἶτ' ἐπὶ ποίας τέχνης λέγεται, καὶ πότερον μιᾶς ἢ πασῶν ἢ πολλῶν, ὡς περὶ Ἀθηνᾶ ἐπὶ πασῶν εἶναι 339 τῶν τεχνῶν, καὶ ὁ Ζεὺς ἐπὶ μαντείας καὶ ὁ Ἀπόλλων.

εἶθ' ὅσα κατώρθωται διὰ τῆς τέχνης, ἣν μεταχειρίζεται
καὶ ἡς προέστηκεν. εἶτα τίνα εὐρήματα ἐγένετο τοῦ θεοῦ
ἢ λέγονται. εἶτα εἰ τίνα ἐν θεοῖς αὐτοῦ ἢ πρὸς θεοὺς
ἔργα, ὡσπερ τῷ Διὶ ἢ ἄρχῃ, καὶ τῷ Ἑρμῇ ἢ κηρυκεία.
5 εἶτα ποταπὸς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐφάνη, ἐνθα δὴ ἡ
φιλανθρωπία. εἶτα τίνα αὐτοῦ ζῶα ἱερά, τίνα δένδρα,
τίνα χωρία, καὶ εἰ τινες ἐπιδημῖαι καὶ ξενίαι ἀντὶ τῆς
ὑποδοχῆς δοθέντα καὶ μετὰ τίνων θεῶν ἔστιν, ὡς Ἀπόλ-
λων μετὰ τῶν Μουσῶν.

XIX.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.

Α Δ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ο Υ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΛΕΞΕΩΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.

Tom.
VIII
Walz.
P.
421.

I.

α'. "Ἔστι μὲν οὐχ ἡ τυχοῦσα δυσκολία περὶ τῶν τοῦ 5
λόγου σχημάτων εἰπεῖν· καὶ γὰρ αὐτὰ τῷ πλήθει δυσ-
πόριστά ἐστι τῶν μὲν καὶ ἄπειρα φασκόντων εἶναι τὰ
σχήματα, τῶν δὲ οὐκ ἄπειρα μὲν, πολλὰ δὲ καὶ ἀπερίλη-
πτα, καὶ πρὸς τούτῳ γε οὐ ῥάδιον διακρίναι το σχῆμα
ἀπὸ τοῦ τρόπου, καὶ τὰ τῆς διανοίας καὶ τῆς λέξεως ἀπ' 422
ἀλλήλων· ὅμως δέ, ὡς ἂν οἶόν τε ἦ, πειρασώμεθα περὶ 11
αὐτῶν διεξελεθεῖν, τὰ τε ὑπὸ τῶν ἀκριβέστερον περὶ
αὐτῶν γεγραφότων παραδεδομένα τιθέντες καὶ διακρί-
νοντες αὐτὰ ἀπ' ἀλλήλων, ὡς δυνατόν, τὰ τε κατὰ τὴν
διάνοιαν καὶ τὴν λέξιν, χωρὶς μὲν τὰ τῆς διανοίας, χω- 15
ρὶς δὲ τὰ τῆς λέξεως τάττοντες· προεκθέμενοι δὲ τὴν
πρὸς τοὺς τρόπους καθόλου τῶν σχημάτων διαφορὰν καὶ
τὴν πρὸς ἀλλήλα τῶν τε τῆς διανοίας καὶ τῆς λέξεως
οὕτως εἰς τὸν περὶ αὐτῶν τρεψόμεθα λόγον. διαφέρει
τοίνυν σχῆμα τρόπου, ὅτι ὁ μὲν τρόπος περὶ ἐν ὄνομα 423
γίνεται ἀρετῆ, ὥσπερ ὁ βαρβαρισμὸς κακία, τὸ δὲ σχῆμα 21
περὶ πλείω ὀνόματα κόσμησις, ὡς ὁ σολοικισμὸς ἀκοσμία,
ὥστε τὴν αὐτὴν εἶναι διαφορὰν βαρβαρισμοῦ τε πρὸς
σολοικισμὸν ὡς ἐν κακία, καὶ τρόπου πρὸς σχῆμα ὡς ἐν
ἀρετῇ λόγου· καθάπερ γὰρ ἐν μὲν τῷ βαρβαρισμῷ 25

ὄνομα διορθοῦμεν, ἐν δὲ τῷ σολοικισμῷ σύνταξιν ὀνο-
 μάτων, οὕτω τὸν μὲν τρόπον εἰς τὸ σύνηδες μεταβάλ-
 λοντες ὀνόματος εἰς ὄνομα ποιησόμεθα τὴν μετάθεσιν,
 τὸ δὲ σχῆμα εἰς τὸ κατὰ φύσιν μεταποιοῦντες τὴν σύν-
 5 ταξιν μετακινήσομεν. ἔτι δὲ διαφέρει καὶ ταύτη σχῆμα
 τρόπον, ὅτι ὁ μὲν τρόπος ἀλλότριον ἀντὶ τοῦ ἰδίου ὄνομα
 ἔχει· τὴν γὰρ τροπὴν ἐκ τοῦ κυρίου λαμβάνει, οἷον κο-
 ρυφὴν ὄρεος καὶ πόδα νεύρατον Ἰδῆς, τὸ δὲ σχῆ-
 424 μα τὸ ἴδιον ὄνομα τοῦ πράγματος σώζει, πῶς μέντοι
 10 κείμενον καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς λέξεως πεπλασμένον· με-
 νούσης γὰρ τῆς κυρίας λέξεως τοιῶσδε εἰλημμένης ἀπο-
 τελεῖται, ὡς ἔχει τὸ ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς
 νόμους καλεῖς. τούτοις μὲν οὖν ἢ ἀμφοτέροις ἢ τῷ
 ἑτέρῳ σχῆμα τοῦ τρόπου διενήνοχε, τὸ δὲ τῆς λέξεως
 15 σχῆμα τοῦ τῆς διανοίας διαφέρει, ὅτι τὸ μὲν τῆς λέξεως
 κινήθεισης τῆς λέξεως τῆς συσχούσης τὸ σχῆμα ἀπόλλυ-
 ται, οἷον ἀλλ' ἢ τούτους μεταπεμπτέον, ἢ ἄλ-
 λην μὴ ἐλάττω στρατιὰν ἐπιπεμπτέον· εἰ γὰρ
 425 ἀντὶ τοῦ ἐπιπεμπτέον ἀποσταλτέον εἶποι τις,
 20 ἀπόλλυται τὸ σχῆμα τῆς παρονομασίας· τοῦ δὲ τῆς δια-
 νοίας σχήματος, κἂν τὰ ὀνόματα κινῆ τις, κἂν ἑτέροις
 ὀνόμασιν ἐξενέγκῃ, τὸ αὐτὸ πρᾶγμα μένει, ὁμοίως δὲ
 κἂν ἢ σύνταξις κινήθῃ ἢ προστεθῇ καὶ ἀφαιρεθῇ τι,
 λύεται τὸ σχῆμα τῆς λέξεως. τὸ γοῦν ἐπὶ σαυτὸν κα-
 25 λεῖς, ἂν οὕτως ἐξενέγκῃ τις, καλεῖς ἐπὶ σαυτὸν καὶ
 τοὺς νόμους, λέλυται· καὶ τὸ καί μοι μὴ θορυβήσῃ
 τις, ἔστι μὲν προδιόρθωσις, εἰ δὲ αὐτὸ οὕτως ἐξενέγκῃ,
 ἀλλὰ μὴ θορυβήσῃ τις, οὕτω γενέσθαι, δέομαι μεθ'
 ἡσυχίας ἀνασχέσθαι μου, μένει τὸ αὐτὸ σχῆμα· ἢ γὰρ
 426 διάνοια οὐδὲν πάσχει τῶν ὀνομάτων τρεπομένων. τοιαύ-
 31 τη μὲν οὖν ἐν τούτοις ἐστὶν ἡ διαφορὰ.

β. ΟΡΟΣ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Σχῆμα δέ ἐστιν ἐξάλλαξις λόγου ἐπὶ τὸ κρεῖττον κα-
 τὰ λέξιν ἢ κατὰ διάνοιαν ἄνευ τρόπου. ὅτι μὲν οὖν
 ἐξάλλαξις, δῆλον· ὅτι γὰρ οὐκ ἐπ' εὐθείας ἐκφέρεται ὁ
 λόγος, γίνεται διὰ τοῦτο σχῆμα, πρόσκειται δὲ τὸ ἐπὶ 5
 τὸ κρεῖττον, ὅτι καὶ ὁ σολοικισμὸς ἐξάλλαξις ἐστὶ λό-
 γου, ἀλλ' ἐπὶ τὸ χεῖρον. ἴν' οὖν ἡ διαφορὰ σχήματός τε
 καὶ σολοικισμοῦ φαίνεται, διὰ τοῦτο πρόσκειται ἐπὶ τὸ
 κρεῖττον, τὸ δὲ ἄνευ τρόπου πρόσσεστιν, ἐπεὶ καὶ ὁ
 τρόπος ἐξάλλαξις λόγου ἐστὶ κατὰ λέξιν. οὗτος μὲν οὖν 10
 ὁ ὄρος κοινὸς ἀμφοτέρων τῶν σχημάτων τῶν τε τῆς λέ-
 ξεως καὶ τῶν τῆς διανοίας, ὀρίζονται δὲ τινες καὶ ἰδίᾳ
 ἐκάτερον τῶν σχημάτων, τὸ μὲν τῆς διανοίας οὕτω, σχῆ- 427
 μά ἐστὶ διανοίας μετάπλασις διανοήματος ἐκ τοῦ κατὰ
 φύσιν πλάττουσα πρὸς τὸ χρησιμώτερον τὴν ἀναγκαίαν 15
 διάνοιαν, τὸ δὲ τῆς λέξεως ** χρείας χάριν. τοιαύτη
 μὲν τις ἔννοια τοῦ τε κοινοῦ σχήματος, καὶ τοῦ τῆς δια-
 νοίας καὶ τῆς λέξεως, λέγωμεν δὲ πρότερον περὶ τῶν τῆς
 διανοίας σχημάτων μικρὰ προειπόντες πρὸς τοὺς ἀναι-
 ροῦντας αὐτὰ καθάπαξ· φασὶ γὰρ τινες οὐδὲν ἴδιον ἔχειν 20
 τὸ σχῆμα τῆς διανοίας· μηδὲ γὰρ εὐρεῖν εἶναι ῥάδιον
 λόγον ἀσχημάτιστον, καὶ τοῦτο κατὰ ἀνάγκην οὕτως
 εἶναι· ὁ γὰρ λόγος ἐκ διατυπώσεως τῆς ψυχῆς ἐστίν, οὐ
 χάριν καὶ εὐρέθη, τὰς μορφὰς αὐτῆς καὶ τὰ πάθη καὶ
 συνόλως τὰ κινήματα ἐξοίσειν, ψυχὴ δὲ ἀεικίνητόν ἐστι 25
 καὶ πλείστους λαμβάνει σχηματισμούς, λόγου χάριν ὀρι-
 ζομένη, νοουθετούσα, βουλευομένη, τῶν ἄλλων τῶν περὶ
 ψυχὴν συμβαινόντων ἐν τι πάντως πάσχουσα ἢ δρωσα,
 ὥστε κατὰ τὸ τῆς ψυχῆς μίμημα ὁ λόγος ἐν τι πάντως
 σχῆμα ἔξει. ἐστὶ δὲ πρὸς ταῦτα πρῶτον ἡμῖν ἐκεῖνο εἰ- 30
 πειν, ὅτι εἰ μὴ ἦν διανόημα τὸ μὲν κατὰ φύσιν, τὸ δὲ 428
 ἐσχηματισμένον, οὐτ' ἂν τῶν ἰδιωτῶν οἱ ῥήτορες διέφε-

ρον οὐτ' ἀλλήλων, ταῦτ' αἱ μὲν ἀπλούστερον καὶ ἄνευ
 κόσμου τινὸς μετὰ λόγου λέγοντες, οἱ δὲ ἐναργέστερον
 καὶ οὐ μετὰ ἀκοσμίας· δῆλον γὰρ ὅτι τοῦ ἰδιώτου ὁ ῥή-
 τωρ τῇ πλάσει τῶν σχημάτων διενήνοχε, καὶ οἱ ῥήτορες
 5 τῶν ῥητόρων τῷ τοῦς μὲν ἐπ' ὀλίγον καὶ ἀκαιρότερον,
 τοῦς δὲ πλεῖον καὶ κατὰ καιρὸν τοῖς σχήμασιν χρῆσθαι.
 ἔπειτα δὲ κάκεινο λέγει τις ἄν, ὅτι καὶ ἡ ψυχὴ κατ'
 ἀνάγκην μὲν διηνεκῶς ἐσχημάτισται, ἔστι δ' ὅμως καὶ
 ψυχῆς κατὰ φύσιν τινὰ κινήματα καὶ παρὰ φύσιν ἐπὶ τε
 10 τῆς καθεστῶσης καὶ φρονούσης καὶ ἐπὶ τῆς ἐν πάθεισιν
 429 οὔσης, ἀφ' ἧς οἱ παθητικοὶ λόγοι. οὕτω δὴ οὖν καὶ ὁ
 λόγος ἔστι μὲν [ἢ] κατὰ φύσιν ἢ κατὰ συνήθειαν ἐσχη-
 ματισμένος, ὃν οὕτω φαμέν εἶναι σχῆμα, ἔστι δὲ τις καὶ
 παρὰ ταῦτα ὁ πεπλασμένος, ὃν ἐσχηματίζουσι λέγομεν.
 15 ἔτι τοίνυν, εἰ καὶ τοῦτο δοίη τις, ὅτι πᾶς λόγος ἰδίου τι
 σχῆμα ἔχει κατὰ φύσιν, ἀλλ' ὅ γε πολιτικὸς καὶ συγγρα-
 φικὸς οὐ κατὰ φύσιν, ἀλλὰ κατὰ μίμησιν ἐκείνου γίνε-
 ται. σημεῖον δὲ τοῦ λεγομένου τὸ τοιοῦτον, ἔστι τις λό-
 γος κατὰ φύσιν ἀνθολογὴν τινα ψυχῆς ἐμφαίνων, οἷον
 20 ποίαν ἔλθω, ταύταν ἢ κείναν; τοῦτον οὕτω
 σχῆμα ἔχειν λέγομεν, διὰ τί; ὅτι κατὰ φύσιν ἐξενή-
 νεκται καὶ ἀληθῶς ὁ λέγων ἀπορεῖ. ἔστι δὲ λόγος ἕτερος
 κατὰ μίμησιν τούτου γεγονώς, ἔχων καὶ αὐτὸς ἀνθολο-
 γὴν οὕτως, ἢ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, εἴτε χρὴ κα-
 25 κίαν εἴτε ἄγνοιαν εἴτε ἀμφοτέρω ταῦτα εἴ-
 πεῖν, τοῦτον μὲν δὴ σχῆμα ἔχειν φαμέν· οὐκ ἀπορῶν
 γὰρ ὁ λέγων αὐτὸς προσποιεῖται ἀπορεῖν καὶ μιμεῖται
 τὸν ἀποροῦντα ἐξ εὐθείας εἰπεῖν φυλαττόμενος. ταῦτα
 430 ἂν οὖν τις ἔχοι λέγειν πρὸς τοὺς ἀναιροῦντας τὰ σχή-
 30 ματα τῆς διανοίας, ὅτι καὶ πᾶς λόγος σχῆμα ἰδίου ἔχει
 [καὶ] κατὰ φύσιν, τό τε καθ' ὁμοιότητα τούτου πανουρ-
 γεῖσθαι τινα καὶ πλάττεσθαι τινα λόγον οὐδεὶς ἂν εἴποι.

τὸ πλαττόμενον οὖν τοῦτον τὸν τρόπον ἐξαιρέτως σχῆμα
καλεῖται, καὶ ἡμεῖς περὶ τούτου ποιούμεθα τὸν λόγον,
ἀλλ' οὐ περὶ παντὸς τοῦ ὁπωσοῦν ἐσχηματισμένου λό-
γου. οὐ μὴν ἀλλ' ὅτι ἴδια μὲν ἐστὶ τὰ κατὰ φύσιν σχή- 5
ματα τοῦ λόγου, ἴδια δὲ τὰ κατὰ τὴν τέχνην, ἐκεῖνο ση-
μείον ἂν εἴη, ὅτι πᾶν σχῆμα, τοῦτο δὴ περὶ οὗ καὶ λέ-
γομεν, μετάγειν ἐστὶν εἰς τὸ κατὰ φύσιν, τοῦτο δὲ ἐπ'
ἐνίων μὲν ἐναργέστατα φαίνεται, ὡς ἐπὶ τῆς εἰρωνείας 431
καὶ ἀλληγορίας καὶ ὑπερβολῆς, ἐπ' ἐνίων δὲ δυσόριστόν
ἐστὶν, ὡσπερ ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεως καὶ ἐπὶ πύσματος καὶ 10
διαπορήματος. ταῦτ' ἀ λέγειν ἐστὶ καὶ πρὸς τοὺς τὰ τῆς
λέξεως σχήματα ἀναιροῦντας, ὡς πάσης συνθέσεως λέ-
ξεως ἰδιόν τι σχῆμα ἐχούσης καὶ οὐδὲν κατὰ τὴν πλάσιν
οὐδ' ἐξαίρετον· καὶ γὰρ ὅτι διαφέρει πλάσις ρητορικὴ
τῆς τῶν ἰδιωτῶν ἐστὶ λέγειν, καὶ ὅτι ρήτορες ρητόρων 15
ἄμεινον φράζουσι, καὶ ὅτι ἴδια σχήματα κατὰ φύσιν συν-
θέσεως λέξεώς ἐστὶ, καὶ τὰ ἀπὸ τούτων κατὰ μίμησιν
γινόμενα κατὰ τέχνην τῶν ρητόρων, καὶ ὅτι ἐστὶ τὰ σχή-
ματα τῆς λέξεως εἰς τὸ κατὰ φύσιν μετάγειν τὰ μὲν εὐ-
χερῶς καὶ ῥᾶον, τὰ δὲ δυσκολώτερον. ἐωραμένων δὲ 20
τούτων καὶ ἔτι περὶ τῆς χρείας, ἣν παρέχεται τὰ σχή-
ματα, εἰπόντες περὶ αὐτῶν λοιπὸν ποιησόμεθα τὸν λό-
γον. ἐστὶ τοίνυν χρεία τῶν σχημάτων κατὰ τρόπους
πλείονας· ἐπίτασιν γὰρ δύναται τῶν πραγμάτων ἐμ-
φαίνειν, ὡς ἔχει τὰ τοιαῦτα, σὺ δ' ὁ σεμνὸς ἀνὴρ 25
καὶ διαπτύων τοὺς ἄλλους, καὶ πάλιν, ἐμοὶ δ'
ὅσον, εἴτε τις βούλεται νομίσαι μανίαν εἴτε
καὶ φιλοτιμίαν· διὰ γὰρ τῆς εἰρωνείας μᾶλλον, ἢ
εἰ ἐξ εὐθείας ἐλέγετο, ἠϋξῆται ὁ λόγος. καὶ καταβολὴν
δὲ καὶ ἐκλυσιν ἐκ τῶν ἐναντίων, οὐ μέμνησθε αὐ- 432
τοῦ τὰ ἀπίθανα ρήματα καὶ μιαιρά, καὶ πάλιν, 31
σὺ Θετταλοῦς ἀποστήσας· σὺ γὰρ ἂν κώμη

προσέλθοις, ὅπου κίνδυνός ἐστι. παρέχει δὲ
καὶ ἔμφασιν ἤθους χρηστοῦ, ὡς Αἰσχίνης, ἄρά μοι
δοίητε συγγνώμην, εἰ κίναιδου αὐτὸν προσ-
εἵπομι, καὶ μὴ καθαρὸν τὸ σῶμα, μηδ' ὄθεν
5 τὴν φωνὴν ἀφίησι, καὶ τὰ ἐξῆς· φαίνεται γὰρ αἰ-
δούμενος ἐφ' οἷς μέλλει λέγειν. ἔστι δὲ διὰ τῶν σχημά-
των δοκεῖν καὶ αὐτοσχεδίως λέγειν μηδὲ ἀπὸ παρα-
σκευῆς, ὡς Δημοσθένης, ἄρά τις ἡμῖν λοιπὸς λό-
γος; ἢ οὕτω, τουτὶ μικροῦ με παρηλθεν εἶπεῖν.
10 τὰ γὰρ τοιαῦτα τὴν τοῦ δοκεῖν αὐτόθεν λέγειν ἔμφασιν
ποιεῖ. καὶ μὴν ποικιλίαν τινὰ τῷ λόγῳ παρέχει τὰ σχή-
433 ματα, ὡς ὅ γε ὁμοειδῆς προΐσταται τρόπος, δεῖ δὲ τὴν
ἡδονὴν διώκειν καὶ τὴν ποικιλίαν ἐν τῷ λόγῳ μετὰ τοῦ
χρησίμου καὶ μάλιστα ἐν τῷ δικανικῷ λόγῳ. παρα-
15 δείγματα δὲ τῶν τοιούτων σχημάτων τὰ τὸν λόγον ποι-
οῦντα ποικίλον παρὰ Δημοσθένει ἐν τῷ περὶ τοῦ στε-
φάνου λόγῳ καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας· περὶ
γὰρ τῆς πολιτείας πολλάκις λέγων ἀπλῶς καὶ πολλαχῶς
καὶ ποικίλως πλάττει τὸν λόγον, οὗ προΐσταται, καὶ
20 περὶ τῆς λύσεως πάλιν τῶν αἰχμαλώτων μεμνημένος
συνεχέστερον δὴ τὸν περὶ αὐτῶν πεποίηται λόγον τὸ
αὐτὸ πρᾶγμα μεταβάλλων καὶ ποικίλως φράζων. ταῦτα
μὲν ἐπὶ τοσοῦτον, λέγωμεν δὲ ἤδη, τίνα σχήματα τῆς
διανοίας.

25

γ'. ΠΕΡΙ ΠΡΟΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ.

Προδιόρθωσις ἐστίν, ὅταν μέλλωμέν τι τοιοῦτον λέ-
434 γειν, ὃ δεῖται τινος θεραπείας, ὥστε μὴ χαλεπῶς αὐτὸ
προσδέξασθαι τὸν ἀκροατὴν, καὶ προθεραπεύωμεν αὐ-
τόν, ὡς ἔχει τὸ Δημοσθενικόν, βαδιοῦμαι δὲ ἐπ'
30 αὐτά, ἃ πέπρακται μοι, καὶ με μηδεὶς ἀπαρ-
τᾶν νομίση τὸν λόγον τῆς γραφῆς, ἄν εἰς Ἐλ-

ληνικὰς πράξεις καὶ λόγους ἐμπέσω. ὁ αὐτός, καί μοι, πρὸς θεῶν, ὅταν ἕνεκα τοῦ βελτίστου λέγω, ἔστω παρρησία τοῦ λέγειν. καὶ πολλὰ παρ' αὐτῷ τοῦ σχήματος τούτου παραδείγματα.

δ'. ΠΕΡΙ ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ.

5

Ἐπιδιορθώσεις δέ ἐστὶ τῇ μὲν χρεία τὸ αὐτὸ τῇ προδιορθώσει, τῇ τάξει δὲ ἐκείνης διαφέρον· ὃ γὰρ τῷ προειπεῖν ποιῶμεν θεραπεύοντες τὸν ἀκροατὴν ἐπὶ τῆς προδιορθώσεως, τὸ αὐτὸ ἐπὶ τῆς ἐπιδιορθώσεως· ἀπο- 435
θεραπεύομεν γὰρ ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις τὸν ἀκροατὴν, ἵνα 10
μὴ χαλεπαίνῃ πρὸς ἡμᾶς, ὡς πάλιν Δημοσθένης πολλὰ προειπὼν ἐπιφέρει, ἄξιῳ δ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ δέομαι τοῦτο μεμνηῆσθαι παρ' ὅλον τὸν ἀγῶνα, ὅτι μὴ κατηγορήσαντος Αἰσχίνου μηδὲν ἔξω γραφῆς οὐδ' ἂν ἐγὼ λόγον οὐδένα 15
ἐποιούμην ἕτερον· πάσαις δ' αἰτίαις καὶ βλασφημίαις ἅμα τούτου κεχρημένον, ἀνάγκη με πρὸς ἕν ἕκαστον τῶν εἰρημένων βραχέα ἀπολογήσασθαι.

ε'. ΠΕΡΙ ΑΜΦΙΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ.

20

Τοῦτο μικτόν ἐστὶ τὸ σχῆμα ἐκ τε τῆς προδιορθώσεως καὶ ἐπιδιορθώσεως, ὅταν καὶ πρὶν εἰπεῖν καὶ εἰπόντες ἀσφαλιζώμεθα τὸν λόγον. γίνεται δὲ τοῦτο οὐκ ἐπὶ τῶν τυχόντων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν μείζονος προμηθείας 436
δεομένων, ὡς εἰ λέγοι τις, ἐγὼ μὲν λέγω, καὶ μηδεὶς 25
ἀηδῶς ἀκδύσῃ τὸ λεγόμενον, ἂν ἀληθὲς ὄν φαίνεται, μεγάλων ἄξιόν ἐμαυτὸν ἐνόμιζον ἔξ ὧν διεπεπράγμην καὶ πάσης παρρησίας καὶ τῶν μεγίστων τιμῶν· νομίζω μηδένα τούτοις ἄχθεσθαι τοῖς λόγοις, εἰ πάντα τὰ μέγιστα πράξας τῶν μεγίστων ἄξιόν ἐμαυτὸν ἀποφαίνω, 30

καὶ ὡς ἔχει τὸ Δημοσθενικόν, εἰ γὰρ οἶος ἐγὼ παρ' ὑμῖν κατὰ τὴν ἑμαυτοῦ τάξιν, εἷς ἐν ἐκάστη τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων ἀνὴρ ἐγένετο, μᾶλλον δ' εἰ ἕνα ἄνδρα Ἀρκαδία καὶ ἕνα Θετταλία
 5 ταῦτ' αὖ φρονουῦντα ἔσχεν ἐμοί. καὶ γὰρ λέγων κατὰ τὴν ἑμαυτοῦ τάξιν προαπολύεται τὸ ἐπαχθές, καὶ τῷ μᾶλλον δ' εἰ ἕνα τὸ δοκοῦν ἐνδεεστέρως εἰρησθαι προσεπηνώρθωται.

ς'. ΠΕΡΙ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΕΩΣ.

10 Ἡ δὲ προκατάληψις γίνεται, ὅταν προκαταλαμβάνομεθα καὶ τοὺς ἀντιδίκους, περὶ ὧν μέλλουσιν λέγειν, καὶ
 437 καὶ τοὺς ἀκροατάς, περὶ ὧν ὑπονοοῦσι καθ' ἡμῶν, καὶ τὸν λόγον, ὃν ἰσχυρότατον ὁ ἀντίδικος οἰεταὶ λέξειν καὶ ὃν οἱ δικασταὶ καθ' ἡμῶν ὑπονοοῦσιν τι ἔχειν ἰσχυρόν,
 15 τοῦτον ἐμφάσει τινὶ προεκλύοντες ὡς εἰ καὶ λέγοι τις, ἐπεὶ δὲ καὶ τούτῳ μάλιστα τῷ λόγῳ θαρρεῖ, βούλομαι δεῖξαι καὶ τοῦτον πολὺ τῶν ἄλλων ἀσθενέστερον. καὶ ὡς Αἰσχίνης, πρὸς δὲ δὴ τὸν ἄφυκτον λόγον ὅν φησι Δημοσθένης.

20

ζ'. ΠΕΡΙ ΤΠΕΞΑΙΡΕΣΕΩΣ.

Τοῦτο τὸ σχῆμα σύμφωνον καὶ ὁμογενὲς λέγουσιν εἶναι τῶν προκειμένων. πιστότερον δὲ γίνεται τοῦτον τὸν τρόπον· ὑπεξελόμενοί τι πρόσωπον ἢ γένος τῶν λοιπῶν προκρίνομεν περὶ οὗ ποτ' ἂν ὁ λόγος ἦ, ὡς εἰ τις
 25 λέγοι· μετὰ γὰρ τοὺς θεοὺς Ἀριστογείτους ὑπὸ τῶν
 438 ἀνθρώπων· ἢ οὕτως, ὁ μὲν Ζεὺς κρατεῖ τῶν πάντων, ἐγὼ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἄρχω. καὶ πάλιν δ' ἂν τῷ Ἀπόλλωνι περὶ μουσικῆς ἕκαστα, ἢ καὶ ὡς τὸ Ὀμηρικόν, ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω,
 30 οὐτ' Ἡρακλῆϊ οὐτ' Εὐρύτῳ·

ἡ γὰρ τῶν ὁμολογουμένων ἀρίστων ὑπεξαίρεσις πιστο-
τέραν ποιεῖ τὴν ἐπαγγελίαν.

η'. ΠΕΡΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑΣ.

Αἰτιολογία δέ ἐστίν, ὅταν προθέντες τι πρὸς τὸ γε- 439
νέσθαι σαφέστερον αὐτὸ τὴν αἰτίαν προσαποδιδῶμεν, ὡς
φησι Δημοσθένης, εἴαν τις ἐν ἄθλοις τινὰ ἀπο-
κτείνῃ, τοῦτον ὁ νομοθέτης ὥρισεν μὴ ἀδι-
κεῖν. διὰ τί; ὅτι οὐ τὸ συμβᾶν ἐσκέψατο, ἀλ-
λὰ τὴν τοῦ δράσαντος διάνοιαν· ἐστὶ δὲ αὐ-
τὴ τίς; ζῶντα νικῆσαι, οὐκ ἀποκτεῖναι, καὶ 10
τὰ ἐξῆς.

θ'. ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΜΟΥ.

Συναθροισμὸς δέ ἐστίν συναγωγὴ τῶν πεπραγμένων
ἢ πρᾶχθῆναι δυναμένων εἰς ἓν κεφάλαιον, ὡς φησι Δη-
μοσθένης, ἀλλ' ὁ τὴν Εὐβοίαν ἐκεῖνος σφετε- 15
ριζόμενος καὶ κατασκευάζων ἐπιτείχισμα ἐπὶ
τὴν Ἀττικὴν, καὶ Μεγάρους ἐπιχειρῶν, καὶ
καταλαμβάνων Ὀρεόν, καὶ κατασκάπτων
Πορθμόν, καὶ καθιστὰς ἐν μὲν Ὀρεῶ Φιλι- 440
στίδην τύραννον, ἐν δὲ Ἐρετρίᾳ Κλείταρχον, 20
καὶ τὸν Ἑλλήσπόντου ὑφ' ἑαυτὸν ποιούμενος
καὶ τὸ Βυζάντιον πολιορκῶν, καὶ πόλεις Ἑλ-
ληνίδας τὰς μὲν ἀναιρῶν, εἰς ἃς δὲ καὶ τοὺς
φυγάδας κατὰ γων, πότερον ταῦτα ποιῶν
ἠδίκηει καὶ παρεσπύνδει καὶ ἔλκε τὴν εἰρή- 25
νην ἢ οὐ;

ι'. ΠΕΡΙ ΕΠΙΜΟΝΗΣ.

Ἐπιμονὴ δέ ἐστίν, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα δηλοῖ, ἐπὶ
πλείον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νοήματος ἐπιμονὴ μετὰ ἀυξήσεως.
Εὐριπίδης,

30

- 441 ἄλλ' ἦδε μ' ἐξέσωσεν, ἦδε μοι τροφός,
 [ἦ] μήτηρ, ἀδελφή, δμῶϊς, ἄγκυρα, στέγη.
 καὶ ὡς Δημοσθένης, οἱ μὲν κατὰ πτυστοὶ Θεττα-
 λοὶ καὶ ἀναίσθητοι Θεβαῖοι φίλον, εὐεργέ-
 5 τήν, σωτήρα τὸν Φίλιππον ἠγοῦντο, πάντ'
 ἐκεῖνος ἦν αὐτοῖς, καὶ πάλιν, ἐγὼ δ' ὑπ' ἐχθροῦ
 νήφοντος ἔωθεν, ὕβρει καὶ οὐκ οἴνω ταῦτα
 ποιοῦντος, ἐναντίον πολλῶν καὶ ξένων καὶ
 πολιτῶν ὑβριζόμενῃ, καὶ ὡς ὁ ποιητής,
 10 ὡς δὲ πατήρ ὄν παῖδα φίλα φρονέων ἀγαπάξει
 ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
 μῦνον, τηλύγετον, πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσιν.

ια'. ΠΕΡΙ ΛΕΠΤΟΛΟΓΙΑΣ.

- Λεπτολογία ἐστίν, ὅταν ἐνὸς ἐκάστου τῶν συμβεβη-
 15 κόντων ἢ συμβαινόντων τὴν ἀκριβῆ καὶ ἐπὶ λεπτῷ ἐξερ-
 γασίαν ποιούμεθα, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ ταυτί,
 442 μὰ τὴν Ἀθηναῖν, ἄνδρες, εἰκόν' οὐκ ἔχω
 ... ὁμοίαν τῷ γεγονότι πράγματι,
 ζητῶν πρὸς ἑμαυτόν, τί ταχέως ἀπολλύει.
 20 στρόβιλος; ἐν ᾧ συστρέφεται, προσέρχεται,
 προέλαβεν, ἐξέριψεν, αἰὼν γίνεται.
 ἀλλ' ἐν πελάγει συγκλυσμός; ἀναπνοὴν ἔχει
 Ζεῦ σῶτερ, εἰπεῖν, ἀντέχου τῶν σχοινίων,
 ἐτέραν περιμεῖναι χάτέραν τρικυμίαν·
 25 ναυαγίου δ' ἂν ἐπιλάβοι'· ἐγὼ δ' ἄπαξ
 ἀψάμενός εἰμι καὶ φιλήσας ἐν βυθῷ.

- νῦν γὰρ διὰ νοήματος ἐλάσσονα γινόμενα καὶ οὐδ' εἰς
 ὑποψίαν ἀκριβῶς ἐλθεῖν δύναται τῷ λόγῳ καὶ λεπτὸν
 καὶ ἀκριβῶς τε ὁ ποιητής εἰπὼν εἰς ἔννοιαν ἀκριβεστέ-
 30 ραν αὐτῷ ἀγήοχε, καὶ τὸ καθ' ἑαυτὸν ἠὔξησε πάθος τα-
 χύτερον ἐκ τῆς ἐκείνων λεπτολογίας ἀποδείξας. καὶ
 ταῦτα δὲ ὁμοίως ἔχει· καὶ ὑμεῖς μὲν, ὦ Ἀθηναῖοι,

τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας εἶχετε ἐν τῷ τὸν στρατηγὸν ὑμῶν ἐκπλεύσαντα ταχέως τῶν ἐπικαίρων κρατῆσαι τόπων. ὁ δ' ἔως ἐνετέλ- 443
 λετό τινα τοῖς οἰκείοις, ἐπιτρόπους καθίστα
 καὶ τῶν οἴκων πραγμάτων, ἡσπάξετο τὴν γυ- 5
 ναῖκα καὶ τοὺς παῖδας, ἐδεξιούτο τοὺς φί-
 λους, ἐξῆει τῆς πόλεως, κατέβαινε εἰς τὸν
 λιμένα, ἐνεβάλλετο τὰ ἐπιτήδεια εἰς τὴν
 ναῦν, ἔλυε τὰ πρυμνήσια, ἦρε τὰς ἀγκύρας,
 ἔλαθον οἱ πολέμιοι κρατήσαντες τῶν ἐπι- 10
 καίρων χωρίων. αὐξήσιν δὲ ἔχει τὸ σχῆμα, ὅταν
 ταχυτῆτα ἢ βραδυτῆτα ἐμφῆναι θέλωμεν, ἢ τάχος ἐξ
 ἀντιπαραθέσεως ποιῆσαι φανερόν, ὡσπερ ὁ Μένανδρος.

ιβ'. ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΠΟΠΟΙΑΣ.

Ἡ προσωποποιῖα δὲ ἐστὶ προσώπου διάπλασις ἥτοι 15
 τὴν ἀρχὴν μὴ γενομένου πῶποτε ἢ γενομένου μὲν, οὐκ
 ἐστὶ δὲ ὄντος. τοῦ μὲν παράδειγμα τὸ Δημοσθενικόν,
 ὁ μὲν οὖν παρῶν καιρός, ὡς Ἀθηναῖοι, μονο-
 νουχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεῖς· οὐχ ὑφεστηκὸς γὰρ
 τὸ πρόσωπον τὸν καιρὸν αὐτὸν εἰσάγει· τοῦ δὲ δευτέ- 444
 ρου τὸ Αἰσχίνου, ὅταν ἐπὶ τελευτῆς ἦδη τοῦ λό- 21
 γου τοὺς συνηγόρους καλῆ, καὶ τοὺς κοινω-
 νοὺς αὐτῷ τῆς δωροδοκίας παρακαλῆ, ὑπο-
 λαμβάνετε ὁρᾶν ἐπὶ τοῦ βήματος ἀντιπαρα-
 τεταγμένους, Σόλωνα μὲν τὸν καλλίστοις 25
 νόμοις κοσμήσαντα τὴν δημοκρατίαν, Ἀρι-
 στείδην δὲ τὸν τοὺς φόρους τάξαντα τοῖς Ἑλ-
 λησι, καὶ ἐπερωτῶντα, εἰ οὐκ αἰσχύνεσθε, ὅτι
 οἱ μὲν πατέρες ὑμῶν Ἀρίθμιον τὸν Ζελείτην,
 καὶ τὰ ἐξῆς. 30

ιγ'. ΠΕΡΙ ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΩΣ.

Ἐπανάληψις ἐστίν, ὅταν κατὰ πλείους φωνὰς ἐπανα-

λαμβάνωμεν, ὡς ἔχει τὸ τοιοῦτον, ἀλλ' οὐκ ἔστιν,
οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε, καὶ τὸ Ὀμηρικόν,
445 τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἰμί, καὶ εἰ πυρὶ χειρας ἔοικεν,
εἰ πυρὶ χειρας ἔοικε.

5 ταῦτα μὲν οὖν ἐπανείληπται μηδενὸς αὐτῶν μεταξὺ τι-
θεμένου μορίου· ἔστι δὲ ὅτε ἐπαναλέγεται μὲν τὰ ὀνό-
ματα, οὐκ εὐθύς δέ, ἀλλὰ μέσα τινὰ παρεμβάλλεται,
καθάπερ ἔχει τὸ τοιοῦτον, ἦν ποτε, ἦν, ὧ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ἐν τῇ τῶν πολλῶν ψυχῇ· κάκεινο, οὐ
10 γὰρ ὑφ' αὐτῷ ποιήσασθαι τὴν πόλιν βούλε-
ται Φίλιππος, οὐ· καὶ τὸ Αἰσχίνου, καλόν, ὧ
Ἀθηναῖοι, καλόν ἢ τῶν δημοσίων πραγμάτων
φυλακῆ, καὶ τὸ Ὀμηρικόν,

ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἔοντας,
15 Αἰθίοπας·

πολλάκις δὲ ταῦτα καὶ πλεονάκις ἀναλαμβάνεται, ὡς καὶ
Δημοσθένης, καίτοι φιλίαν τε καὶ ξενίαν αὐτὴν
ὀνομάζει, καὶ νῦν εἶπέ που λέγων ὅ τὴν Ἀλε-
446 ξάνδρου ξενίαν ὀνειδίζων ἐμοί· ἐγὼ σοι ξε-
20 νίαν Ἀλεξάνδρου; πόθεν λαβόντι; φανερόν δὲ
ποσάκις τὸ αὐτὸ ὄνομα ἀνείληπται. τοῦτο δὲ τινες ἰδίως
ἀναδίπλωσιν λέγουσιν, ὅταν τὸ δεύτερον λεγόμενον ἄρ-
χηται ἀπὸ τῆς τοῦ προηγουμένου τελευτῆς, ὡς Σοφοκλῆς
ὧ φίλταθ' ὧς μ' ἀπώλεσας,

25 ἀπώλεσας δῆτ', ὧ κασίγνητον κάρα.

ὧς καὶ νῦν ἐν τῷ χρησμῷ, Ἀρκαδίην μ' αἰτεῖς· οὐ
τοι δώσω, δώσω τοι Τεγέην. δοκεῖ δὲ ποιητικώ-
τερον εἶναι.

ιδ'. ΠΕΡΙ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ.

30 Ἐπαναφορά ἐστίν, ὅταν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος
447 δύο ἢ πλείω κῶλα ἄρχηται, ὡς παρὰ τῷ Δημοσθένει,
ταῦτ' εἶπον ὑπὲρ ὑμῶν, ταῦτ' ἐπρέσβευσα,

ταῦτ' ἐδέηθην, ἢ ὅταν ἐπὶ πολὺ τὸ ὄνομα ἐν ἀρχῇ τῶν κώλων καὶ τῶν περιόδων πολλάκις παραλαμβάνεται, [καὶ] ἢ αὐτὸ ἢ τὸ ἰσοδυναμοῦν αὐτῷ [ὀνομάξει]. καὶ αὐτὸ μὲν ὡς τὸ Δημοσθενικόν, τί οὖν, ὦ ταλαίπωρε, συκοφαντεῖς; τί λόγους πλάττεις; τί σαυτὸν 5 οὐκ ἐλλεβορίζεις; καὶ ὡς τὸ Ὀμηρικόν, 448

Νιρεὺς αὖ Σύμηθεν ἄγεν,

Νιρεὺς Ἀγλαίας υἱός.

[τὸ δ' ἰσοδυναμοῦν οὕτως,

ὁ πάντ' ἀναλκίς οὔτος, ἢ πᾶσα βλάβη. 10

ἐνταῦθα γὰρ τό τε ἀρσενικόν ἄρθρον καὶ τὸ θηλυκὸν ἴσον ὡς πρὸς τὸ πρᾶγμα δύναται.] τὸ δ' ἰσοδυναμοῦν οὕτως, ὡς εἴ τις λέγοι, ἐπέδωκα τῇ πόλει χρήματα, παρέσχον συμμάχους, ἐχαρισάμην ὄπλα, καὶ ὡς * * αὐτοῦ τῶν δωροδοκημάτων παρακαλῆ, ὑπολαμβάνετε 15 νετε καθορᾶν ἐπὶ τοῦ βήματος ἀντιπαρατεταγμένους, Σόλωνά μὲν τὸν καλλίστοις νόμοις κοσμήσαντα τὴν δημοκρατίαν, Ἀριστείδην δὲ τὸν τοὺς φόρους τάξαντα τοῖς Ἕλλησιν, ἐπερωτῶντα, εἰ οὐκ αἰσχύνησθε, εἰ οἱ 20 πατέρες ὑμῶν Ἀρίθμιον τὸν Ζελείτην, καὶ τὰ ἐξῆς.

ιε'. ΠΕΡΙ ΗΘΟΠΟΙΙΑΣ.

449

Ἠθοποιία δέ ἐστιν, ὅταν ὑπάρχοντα πρόσωπα τιθέντες λόγους τινὰς αὐτοῖς περιτιθῶμεν πρὸς τὸ πιστο- 25 τέρους αὐτοὺς δόξαι εἶναι ἢ εἰ αὐτοὶ ἐλέγομεν αὐτούς, ὡς Αἰσχίνης ἐπὶ τοῦ Δημοσθένους, μηδενὶ δὴ τρόπῳ καθ' ὑμῶν αὐτῶν γέλωτα τῷ σοφιστῇ καὶ διατριβὴν παράσχητε, ἀλλ' ὑπολαμβάνετε αὐτὸν εἰσεληλυθότα οἴκαδε ὀρᾶν σεμνυνόμε- 30 νον ἐν τῇ τῶν μειρακίων διατριβῇ, διεξιόντα ὡς εὖ τὸ πρᾶγμα ὑφειλόμην τῶν δικαστῶν,

ἀπαγαγὼν γὰρ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν περὶ Τίμαρχον αἰτιῶν ἐπέστησα φέρων ἐπὶ τὸν κατήγορον καὶ Φίλιππον καὶ Φωκεῖς. καί· παρελθόντα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν
5 μὲν στέφανον δέχομαι, καὶ τὰ ἐξῆς.

450

ις'. ΠΕΡΙ ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΕΩΣ.

Ἀποσιώπησίς ἐστι λόγος ἐπιτείνων τὸ παρασιωπώμενον, ἢ παραλείπων τὸ γινωσκόμενον, ἢ σιωπῶν τὸ αἰσχρὸν. ἐπιτείνει μὲν οὖν τὸ παρασιωπώμενον, ὡς Δη-
10 μοςθένης, ᾧ μήτηρ μὲν ὑπῆρχε πολίτις, πατήρ δὲ οὐκ ἔρω πόθεν. οὐδὲν γὰρ πλεῖον τῶν ἀναγκαίων αὐτὸν ἐξέτασασθαι. παραλείπει δὲ τὸ γινωσκόμενον οὕτως, καὶ πάλιν, τοσαῦτα, ᾧ Ἀθη-
ναῖοι, ὅσα ὀκνήσαι μ' ἂν εἴπειν· παντὶ γὰρ δῆ-
15 λον, ὅτι τὸ πρῶτον μὲν ἀηδές τι παραλείπει, εἶτα εἰδικώτερον ὅτι ἀτιμίαν εἴπειν βούλεται ἢ τι τοιοῦτον. σιωπᾶ δὲ τὸ αἰσχρὸν Εὐριπίδης,

ἢ πόσιν ἀπείρω περιβάλλουσ' ὑφάσματι
ἐκτεινεν, ὧν δ' ἕκατι παρθένου λέγειν
20 οὐ καλόν.

ιγ'. ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΡΟΧΑΣΜΟΥ.

Ἐπιτροχασμός ἐστι προσκείμενον σχῆμα τῷ τε συν-
451 αθροισμῷ καὶ τῇ ἐπιμονῇ, διαφέρει δὲ ἐκείνων, ὅτι τὰ πολὺ διεστηκότα συνάγει καὶ ἀξιοπιστίας ἔνεκα λέγεται,
25 ὡς ἔχει τὸ Δημοσθενικόν, ἀλλ' ἐφ' Ἑλλησποντου οἴχεται, πρότερον ἦκεν ἐπ' Ἀμβρακίαν, Ἥλιον ἔχει τηλικαύτην πόλιν ἐν Πελοποννήσῳ, Μεγάροις ἐπεβούλευσε πρόησ.

ιη'. ΠΕΡΙ ΕΙΡΩΝΕΙΑΣ.

30 Εἰρωνεία δέ ἐστι λόγος προσποιούμενος τὸ ἐναντίον λέγειν, ὡς ἐπὶ τῆς Μηδείας Εὐριπίδης,

τοιγάρ με πολλαῖς μακαρίαν Ἑλληνίδων
 ἔθηκας ἀντὶ τῶνδε, θαυμαστὸν δέ σε
 ἔχω πόσιν καὶ σεμνὸν ἢ τάλαιν' ἐγώ,
 καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ὡς ὁ Δημοσθένης, δῆλον γάρ, ὅτι
 σὺ μὲν ἀλγεῖς ἐπὶ τοῖς τῶν Θηβαίων ἀτυχήμα- 5
 σιν, κτήματα ἔχων ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, ἐγὼ δὲ
 χαίρω, ὃς εὐθύς ἐξητούμην ὑπὸ τοῦ ταῦτα
 πεποιηκότος. εἶδη δὲ τῆς εἰρωνείας τέτταρα, ἀστει- 452
 σμός, μυκτηρισμός, σαρκασμός, χλευασμός.

ιβ'. ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΩΣ.

10

Παράλειψις δὲ ἐστίν, ὅταν δοχοῦντές τι παραλιπεῖν
 μῆδὲν ἤττον λέγωμεν αὐτό, ὡς Δημοσθένης, ἀλλὰ τί
 ἐχρῆν με ποιεῖν, ἤδη γὰρ σὲ ἐρωτῶ, πάντα
 ταῦτα ἀφείς, Ἀμφίπολιν, Πύδναν, Ποτί-
 δαιαν, οὐδενὸς τούτων μέμνημαι, Σέρριον 15
 δὲ καὶ Δορίσκον καὶ τὴν Πεπαρήθου πόρθη-
 σιν οὐδ' εἰ γέγονεν οἶδα, καὶ πάλιν, ὅσα μὲν οὖν
 τοὺς χορεῦτάς ἐναντιούμενος ἡμῖν ἀφεθῆναι
 τῆς στρατείας ἠνώχλησε, καὶ προβαλλόμενος
 καὶ χειροτονῶν αὐτὸν εἰς Διονύσια ἐπιμελη- 20
 τήν, ἐάσω, καὶ πάλιν, τὴν μὲν ἀσέλγειαν καὶ τὴν
 ὕβριν Μειδίου καὶ τὰ λοιπὰ ἄπειρα ὄντα
 κακὰ ἐάσω. καὶ οὔτε τόδε λέγω οὔτε τόδε, οὐδ'
 ὡς ἠδίκησεν τὴν πόλιν οὔτος. καὶ πάλιν, οὔτε
 γὰρ τοὺς Ἑρμαῖς, οὓς ἐλωβήσατο, λέξω, οὔθ' 453
 ὡς ἠὺτομόλησεν εἰς Σικελίαν, ἀλλ' ἔστω τού- 26
 των ἀμνηστεία μυρίων ὄντων.

κ'. ΠΕΡΙ ΑΠΟΣΤΡΟΦΗΣ.

Ἀποστροφὴ δ' ἐστίν, ὅταν πρόσωπον ἕτερον ἀνθ'
 ἑτέρου αἰτιώμεθα, ἥτοι πρᾶννεῖν, ἢ ἐποτρύνειν ἐθέλον- 30
 τες, ὡς ὁ ποιητής.

Ἀτρείδῃ νῦν δὴ σε ἄναξ ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ
 πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν.
 οὐδέ τι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν, ἣνπερ ὑπέσταν·
 ἐπεὶ γὰρ ἀπότομον ἦν λέγειν, ὧ Ἀχαιοί, ἄδικοί ἐστε,
 5 πρὸς τὸν βασιλέα οὐκ ἐθέλοντες ἐκτελεῖν αὐτῷ τὰς ὑπο-
 σχέςεις, μετεσχημάτισε τὸν λόγον πρὸς αὐτὸν τὸν Ἀγα-
 μέμνονα· γίνεται δὲ ἡ ἀποστροφὴ καὶ ὅταν ἄλλων μνη-
 μονεύοντες, ὡς δυναμένων ταῦτά ποιῆσαι τούτοις, περὶ
 ὧν ἂν ποιησώμεθα τὸν λόγον, μὴ πεποιηκότων δέ, εἴτα
 10 δι' αὐτῶν καὶ καθαπτώμεθα τῶν ἀντιδίκων, ὡς Δημο-
 σθένης τὰ ὑπὸ Μειδίου γεγονότα βουλόμενος διαβάλλ-
 λειν διαβάλλει τὰ περὶ Ἴφικράτην, καίτοι φασὶν
 Ἴφικράτην ποτὲ ἐκεῖνον Διοκλεῖ τῷ Πιτθεῖ
 454 τὰ μάλιστα ἐλθεῖν εἰς ἔχθραν, καὶ ἔτι πρὸς
 15 τούτῳ συμβῆναι, Τισίαν τὸν ἀδελφὸν τὸν
 Ἴφικράτους ἀντιχορηγῆσαι τῷ Διοκλεῖ· ἀλλ'
 ὅμως πολλοὺς ἔχων Ἴφικράτης καὶ τὰ ἐξῆς,
 οὐκ ἐβάδιξεν ἐπὶ τὰς τῶν χρυσοχόων οἰκίας
 νύκτωρ, οὐδὲ κατερρήγνυτὰ κατεσκευασμέ-
 20 να ἱμάτια ἐς τὴν ἑορτὴν καὶ τὰ ἐξῆς.

κα'. ΠΕΡΙ ΔΙΑΠΟΡΗΣΕΩΣ.

Διαπόρησις δ' ἐστίν, ὅταν περὶ ἐνὸς πράγματος δύο
 ἢ καὶ πλείονας ἐννοίας ἔχωμεν, ἢ καὶ προσποιώμεθα μὴ
 οὔσας ἔχειν, εἶγε ἀποροῦμεν καὶ μὴ ἐπιστῶμεν ἐπ' αὐ-
 25 ταῖς, ὡς ἔχει τὸ τοιοῦτον, εἴτε τινὸς εἰπόντος, εἴτε
 αὐτὸς συνιείς, οὐκ ἔχω εἰπεῖν, ὅτι δὲ σωτη-
 ρία μόνη γίνοιτο ἂν αὐτῷ ἢ ἡμετέρα, εἴτε χροῆ
 φιλανθρωπίαν αὐτὴν λέγειν, εἴθ' ὅ τι δὴ ποτε
 ἄλλο, [οὐκ ἔχει.]

455

κβ'. ΠΕΡΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ.

31 Ἐρώτημά ἐστι, πρὸς ὃ ἀνάγκη ἀποκρίνασθαι κατ'

ἀπόφασιν ἢ κατάφασιν οὕτω, ναί ἢ οὐ, οἷον ἐξῆλθες ἐπὶ τὴν μάχην ἢ οὐ; καὶ ὡς Δημοσθένους, πότερον ταῦτα ποιῶν ἔλυσεν τὴν εἰρήνην ἢ οὐ; ἀνάγκη γὰρ καὶ πρὸς τοῦτο ἢ ναί ἢ οὐ ἀποκρίνασθαι.

κγ'. ΠΕΡΙ ΠΤΣΜΑΤΟΣ.

5

Πύσμα δέ ἐστι, πρὸς ὃ διεξοδικῶς ἀπαντῆσαι δεῖ καὶ διὰ πλειόνων, ὡς ἔχει τὸ τοιοῦτον, ἐμὲ δέ, ὡς τριταγωνιστά, τὸ τρίτος φρόνημα λαβόντα τούτοις συμβουλεύειν ἔδει; ἐνταῦθα γὰρ οὐκ ἔστιν ἀποκρίνασθαι ναί ἢ οὐ, ἀλλὰ διὰ πλειόνων ἀνάγκη 10 ἀπαντᾶν τῷ τοιοῦτον ἐροῦντι.

κδ'. ΠΕΡΙ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΩΣ.

456

Διατύπωσις δ' ἄρ' ἐστίν, ὅταν ἅμα προσώπων καὶ πραγμάτων παρασυναγωγὴν ποιησάμενοι μὴ τοὺς λόγους μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐναργήματα καὶ τὰ πάθη καὶ 15 τὰ εἶδη διατυπώμεθα, ὡς ὁ Αἰσχίνης, γίνεσθαι μοι μικρὸν χρόνον τὴν διάνοιαν, μὴ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ. καὶ νομίσατε ὁρᾶν προσιόντα τὸν κήρυκα, καὶ τὴν ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἀνάρρησιν μέλλουσαν γίνεσθαι, 20 καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ὡς φησι Δημοσθένους, ὅτε γὰρ εἰς Δελφοὺς ἐπορευόμεθα, ἦν ὁρᾶν ταῦτα πάντα, οἰκίας κατεσκευάμενας, τείχη περιηρημένα, γύναια καὶ παιδάρια ὀλίγα καὶ ἄθλια καὶ πρεσβύτας οἰκτρούς. 25

κε'. ΠΕΡΙ ΑΝΤΕΙΣΑΓΩΓΗΣ.

457

Ἀντεισαγωγὴ γίνεται, ὅταν ἕτερον ἀνθ' ἑτέρου ἀντιτιθῶμεν, ἀντὶ ἀγαθοῦ κακὸν ἢ ἀντὶ κακοῦ ἀγαθόν, οἷον οἰκτροὺν πατρὶ καὶ μητρὶ παίδων στέρηθῆναι καὶ ἐρήμοις εἶναι τῶν ἀναγκαιοτάτων γηρο- 30 τρόφων· σεμνὸν δὲ αὐτοῖς τιμὴν καὶ μνήμην

τέκνων καταλειπομένην ἔφορᾶν, καὶ πάλιν, ἡδὺ τὸ ζῆν, ἀλλὰ τό γε ὑπὲρ πατρίδος ἀποθανεῖν δόξαν αἰώνιον παρασκευάζει.

κς'. ΠΕΡΙ ΔΙΑΣΤΡΜΟΥ.

5 Διασυρμός δ' ἐστίν, ἐπειδὴν λέγωμεν ἀξιοπίστως διασύροντες, ὡς Ὑπερίδης ἐπὶ Δημοσθένους, καὶ συκοφαντεῖς τὴν βουλὴν προκλήσεις προτιθεῖς
 458 καὶ ἐρωτῶν ἐν ταῖς προκλήσεσιν, πόθεν ἔλαβες τὸ χρυσίον, καὶ τίς ἦν σοι ὁ δούς, καὶ πῶς;
 10 τελευταίου δ' ἴσως ἐρωτήσεις καὶ εἰ ἐχρήσω τῷ χρυσίῳ ὡσπερ τραπεζιτικὸν λόγον παρὰ τῆς βουλῆς ἀπαιτῶν, καὶ ὁ αὐτὸς ἐπὶ τῆς Φρύνης, τίς γὰρ ἐστὶν αἰτία αὕτη, εἰ Ταντάλῳ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς λίθος κρέματα. καὶ ὡς Αἰσχίνης,
 15 οὐ μέμνησθε αὐτοῦ τὰ ἀπίθανα καὶ μισαρὰ ῥήματα, ἃ πῶς ποτε ὑμεῖς, ὦ σιδηροὶ, ἔκαρτε-
 ρεῖτε ἀκροώμενοι, ὅτε ἔφη παρελθόν, ἀμπελουργοῦσί τινες τὴν πόλιν, καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ ὡς Δημοσθένης πρὸς αὐτὰ ταῦτα, πάνυ γὰρ κατὰ τοῦτο
 20 χεῖρῳ γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα, εἰ τουτὶ τὸ ῥῆμα, ἀλλὰ μὴ τουτὶ διεξῆλθον ἐγώ, ἢ δευρὶ τὴν χεῖρα ἀλλὰ μὴ δευρὶ μετήγαγον.

κς'. ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΣΤΑΣΕΩΣ.

Μετάστασις δ' ἐστίν, ὅταν ἀφ' ἑαυτῶν μεθιστῶ-
 459 μεν τὴν αἰτίαν ἐφ' ἕτερον ἔξω τοῦ πράγματος ὄντα, ὡς
 26 Δημοσθένης, τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου, οὐ δι' ἐμέ· οὐ γὰρ ἔγωγε τότε ἐπολι-
 τευόμην, ἢ ἐπὶ τοὺς ἀκούοντας, ἐγὼ γὰρ τοῦ μὲν εἰπεῖν κύριος ἦμην, ἡμεῖς δὲ τοῦ ψηφίσασ-
 30 θαι τὰ ῥηθέντα, ἢ τὸν ἀντίδικον εἰς αἰτίαν καθιστῶμεν, ἐξ ὧν αὐτὸς ἡμῖν ἐγκαλεῖ, ὡς πάλιν Δημοσθέ-

νης, εἴτ' ὦ τί εἰπών σέ τις ὀρθῶς προσείποι; ἔστιν ὅπου σὺ παρῶν τηλικαύτην πρᾶξιν καὶ συμμαχίαν, ἢ λίκην διεξήεις, ὀρῶν ἀφαιρούμενόν με τῆς πόλεως ἢ γαυνάκτησας; καὶ τὰ ἐξῆς.

II.

5

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΛΕΞΕΩΣ
ΣΧΗΜΑΤΩΝ.

α'.

Τὰ μὲν τῆς διανοίας σχήματα προείρηται κατὰ λόγον ἡμῖν· παντὸς γὰρ λόγου προάγει ἢ τοῦ διανοήματος 460 εὔρεσις, ἔπεται δὲ λέξις τῷ διανοήματι, δι' αὐτῆς ποι- 11 οὔσα φανερόν αὐτό· νῦν δὲ περὶ τῶν τῆς λέξεως σχημάτων ποιησόμεθα τὸν λόγον, ἐπεὶ δ', ὡς ἂν εἴποι τις, τὰ πρῶτα καὶ ἀνωτάτω σχήματα τῆς λέξεώς ἐστι περίοδος καὶ κῶλον καὶ κόμμα· διὰ τούτων γὰρ πᾶσα λέξις 15 πλέκεται καὶ συντίθεται, τί ποτ' ἐστὶν ἕκαστον τούτων προερούμεν. περίοδος μὲν οὖν ἐστὶ λόγος ἄνευ περιγραφῶν καὶ κῶλων συνθέσει αὐτοτελῆ διάνοιαν ἐκφέρων, ὡς ἔχει τὸ τοιοῦτον, ἀνὴρ γὰρ ἰδιώτης ἐν πόλει δημοκρατουμένη νόμῳ καὶ ψήφῳ βασιλεύει, 20 περίοδος δὲ ἀπὸ τοῦ περιοδευομένουσ οἷον κύκλῳ τὴν διάνοιαν ἐκπλέκειν. κῶλον δ' ἐστὶ περιόδου μέρος, ὃ λέγεται μὲν καθ' αὐτό, ἀντικείμενον δὲ πληροῖ περίοδου. αὐτὸ μὲν οὖν καθ' αὐτὸ κῶλον τὸ τοιοῦτόν ἐστιν, ἀνὴρ γὰρ ἰδιώτης, κατὰ δὲ τὸ ἀντικείμενον οὕτω γί- 25 νεται σύνθεσις κῶλων, ἄτοπον δ' ἐστὶ σὲ μὲν ἐν τοῖς ἄλλοτριόις, ἐμὲ δὲ ἐν τοῖς ἰδίοις ἀπορεῖ- 461 σθαι. κατὰ δὲ τὸ παρακείμενον οὕτω, καλὸν γὰρ καὶ τοὺς φίλους εὖ ποιεῖν καὶ τοὺς πολίτας

διὰ παντός. κόμμα δ' ἐστὶ τὸ περιόδου καὶ κώλου
 ἔλαττον. λαμβάνεται δὲ καὶ κόμμα καθ' αὐτό, καθά-
 περ ἔχει τὰ τοιαῦτα, γνῶθι σαντόν, μέτρον ἄριστον,
 ἔπου θεῶ· λαμβάνεται δὲ καὶ πρὸς ἕτερον, οἶον ὄρκου
 5 αἰτεῖς, νόμον αἰτεῖς, δημοκρατίαν αἰτεῖς.
 τῶν δὲ περιόδων αἱ μὲν εἰσὶ δίκωλοι, ὡς ἔχει ἡ τοιαύτη,
 πολλάκις ἐθαύμασα τῶν τὰς πανηγύρεις συν-
 αγαγόντων καὶ τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας κατα-
 στησάντων. αἱ δὲ τρίκωλοι, ὥσπερ ἦν προείπομεν,
 10 ἀνὴρ γὰρ ἰδιώτης, δεύτερον δὲ ἐν πόλει δημο-
 κρατουμένη, τρίτον δὲ νόμῳ καὶ ψήφῳ βασι-
 λεύει. γίνεται δὲ καὶ τετράκωλος, ὡς παρὰ Ἴσοκράτει,
 τίς γὰρ οὐκ ἂν ἠδέως μετάσχοι στρατείας, τῆς
 ὑπ' Ἀθηναίων τε καὶ Λακεδαιμονίων στρα-
 15 τηγουμένης, ὑπὲρ δὲ τῆς τῶν συμμάχων ἐλευ-
 θερίας ἀθροισομένης, ὑπὸ δὲ τῆς Ἑλλάδος
 ἀπάσης ἐκπεμπομένης· νοεῖται δ' ἡ περίοδος τε-
 τράκωλος χωρὶς τῆς πρώτης προθέσεως, τίς γὰρ οὐκ
 ἂν ἠδέως μετάσχοι στρατείας. συντίθενται δὲ καὶ
 20 ἐκ πλειόνων κώλων περίοδοι, ἀλλ' ἐκβαίνουσι τὴν συμ-
 μετρίαν καὶ οὐκ ἔτι περιόδων, ἀλλὰ διεξοδικῶν λόγων
 ἔχουσι τάξιν. εἰσὶ δὲ τῶν περιόδων αἱ μὲν αὐτοτελεῖς,
 462 ὥστε καθ' αὐτὰς σημαίνειν διάνοιαν, αἱ δὲ συνεξευγμέ-
 ναι, ὥστε μεθ' ἑτέρων ἐκφέρειν τὸ διανόημα πλήρες.
 25 αὐτοτελεῖς μὲν οὖν εἰσιν αἱ ἄνευ συνδέσμου ἐκφερόμε-
 ναι, οἷα ἐστὶν αὕτη, ἦν γὰρ ὁ κῆρυξ κατὰ τοὺς νό-
 μους φωνὴν ἀφίησι, ταύτην κοινὴν τῆς πα-
 τρίδος δίκαιον ἠγεῖσθαι, συνεξευγμένοι δὲ αἱ
 μετὰ τῶν συνδέσμων συγκείμεναι, ὡς ἔχει αὕτη, χρῆ
 30 γὰρ τὸ αὐτὸ φθέγγεσθαι τὸν ῥήτορα καὶ τὸν
 νόμον· ὅταν δὲ ἑτέραν μὲν φωνὴν ἀφίη ὁ νό-
 μος, ἑτέραν δὲ ὁ ῥήτωρ, τῷ τοῦ νόμου δικαίῳ

χρὴ διδόναι τὴν ψῆφον, μὴ τῇ τοῦ λέγοντος ἀναισχυντία.

β'. ΠΕΡΙ ΑΝΑΔΙΠΛΩΣΕΩΣ ἢ ΠΑΛΙΛΛΟΓΙΑΣ ἢ ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΩΣ.

Τοῦτο τὸ σχῆμα ὁ μὲν Καρκίνος παλιλλογίαν καλεῖ, 463
ἐνιοι δὲ ἀναδίπλωσιν, οἱ δὲ ἐπανάληψιν, φαίνεται δὲ 6
ὅτε μὲν ῥῆμα ἐπαλλήλωσ ἐντιθέτων ἡμῶν, ὡς ἔχει τὸ
τοιούτου, μιὰρὸν μιὰρὸν θηρίου, ὡς ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, καὶ πάλιν ὡς Ξενοφῶν ὠγκωμένῳ ἐπὶ
γένει, πεφυσημένῳ δ' ἐπὶ πλούτῳ, διατε- 10
θρουμένῳ δὲ ὑπὸ πολλῶν ἀνθρώπων.

γ'. ΠΕΡΙ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ.

Γίνεται δὲ ἡ ἐπαναφορὰ ποτὲ μὲν ἐπὶ τῶν ἡγουμέ-
νων κώλων, ὡς ἔχει τὰ προειρημένα, ποτὲ δὲ ἐπὶ τῶν
ἐξῆς ὡς ἔχει τὸ Δημοσθενικόν, ἐδίδασκες γράμ- 15
ματα, ἐγὼ δὲ ἐφοίτων· ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἔτε-
λούμην. πεποίηκε δὲ Δημοσθένης καὶ διπλῆν ἐπανα-
φορὰν ἐπὶ τε τῶν προηγουμένων κώλων τὸ αὐτὸ μόριον
λαμβάνων καὶ ἐπὶ τῶν ἐπομένων ἐν τούτοις, μέχρι
τούτου φίλος ὠνομάζετο Λασθένης Φιλίπ- 20
που, ἕως προὔδωκεν Ὀλυμπιον· μέχρι τούτου
Εὐδικὸς καὶ Σιμὸς ὁ Λαρισσαῖος, ἕως τὴν
Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐποίησαν· τῶν μὲν γὰρ
πρώτων κώλων τὸ μέχρι ἄρχει μόριον, τῶν δὲ δευτέ- 464
ρων τὸ ἕως. 25

δ'. ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ.

Ἀντιστροφὴ δ' ἐστὶν τὸ ἐναντίον τῆς ἐπαναφορᾶς·
ὡς γὰρ ἐκείνη ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἄρχεται, οὕτως αὕτη εἰς τὸ
αὐτὸ λήγει, διὸ καὶ ταύτην ἔχει τὴν προσηγορίαν ἀντι-
στρέφουσα τὴν ἐπαναφορὰν. παράδειγμα δὲ τοῦ σχήμα- 30

τος, λέγεται τι τῶν ὑμῖν συμφερόντων, ἄφω-
 νος Αἰσχίνης· ἀντέκρουσέ τι καὶ γέγονεν,
 οἷον οὐκ ἔδει, πάρεστιν Αἰσχίνης, καὶ τὸ [αὐτὸ]
 Αἰσχίνου, ὅστις δ' ἐν τῷ συλλόγῳ τὴν ψῆφον
 5 αἰτεῖ, ὄρκον αἰτεῖ, νόμον αἰτεῖ, δημοκρατίαν
 αἰτεῖ.

ε'. ΠΕΡΙ ΣΤΜΠΛΟΚΗΣ Η ΣΤΝΘΕΣΣΕΩΣ.

465 Τοῦτο τὸ σχῆμα μικτόν ἐστιν ἐκ τῆς ἀναφορᾶς καὶ
 τῆς ἀντιστροφῆς, διὸ καὶ οὕτω κέκληται· καὶ γὰρ ἐν
 10 ἀρχῇ τῶν κώλων καὶ ἐπὶ τελευτῆς τὴν αὐτὴν ἔχει λέξιν,
 ὡς Αἰσχίνης, ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους
 καλεῖς, ἐπὶ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς.

ς'. ΠΕΡΙ ΣΤΝΩΝΤΜΙΑΣ.

Συνωνυμία δέ ἐστιν, ὅταν τῷ χαρακτηρῷ διαφόροις
 15 ὀνόμασι, τῇ δυνάμει δὲ τὸ αὐτὸ δηλοῦσι χρώμεθα πλειό-
 σιν, ἐν μὲν καὶ τὸ αὐτὸ βουλόμενοι δηλοῦν, ὡς καὶ Δη-
 μοσθένης, καὶ γινώσκεται μὲν ὑπὸ τῶν Περι-
 θίων καὶ Βυζαντίων, οὐκ ἀγνοεῖται δὲ ὑπὸ
 Θετταλῶν δεσπόξιν, ἀλλ' οὐχ ἡγεῖσθαι τῶν
 20 συμμάχων προαιρούμενος, ὑποπτεύεται δὲ
 ὑπὸ Θηβαίων.

ζ'. ΠΕΡΙ ΕΠΑΝΟΔΟΥ.

Ἐπάνοδος δέ ἐστιν, ὅταν δύο ὀνόματα διάφορα προ-
 466 τιθέντες μήπω τοῦ νοῦ πέρας ἔχοντος, ἐπανίωμεν ἐπὶ
 25 τὰ προκείμενα καὶ τὸ λείπον τῷ νῷ προσαποδιδῶμεν,
 ὡς ὁ Δημοσθένης, ὁρῶν δὲ ταῦτα ὁ δῆμος ὁ τῶν
 Ὁρειτῶν ἀντὶ τοῦ τῷ μὲν βοηθεῖν, τοὺς δὲ
 ἀποτυμπανίσαι τοῖς μὲν οὐκ ὠργίζετο, τὸν
 δὲ ἐπιτήδειον ἔφη ταῦτα πάσχειν, καὶ ὡς ὁ Φί-
 30 λιππος, ἐν ἀργίᾳ καὶ δυσθυμίᾳ μὲν ἐπὶ τῶν

στρατηγῶν ὁ δῆμος οἷς ἐνέτυχεν, καὶ θελήσαι
 προδιδόναι φάσκων δυσθυμίαν νικωμένων
 κατὰ τὸν πόλεμον τοῖς πόνοις, οὐ ταῖς μάχαις.
 κέχρηται δὲ Ὅμηρος καὶ τούτῳ τῷ σχήματι, ποιήσας εὐ-
 χόμενον τὸν Ἀχιλλέα ὑπὲρ τοῦ Πατρόκλου, 5
 τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε·
 νηῶν μέντοι ἀπώσασθαι, πόλεμόν τε μάχην τε
 δῶκε, σόου δ' ἀνένευσε μάχης ἔξαπονέεσθαι.

η'. ΠΕΡΙ ΚΛΙΜΑΚΟΣ.

467

Κλίμαξ δὲ γίνεται, ὅταν ἐπὶ πλεῖον μηκύνοντες τὸ 10
 προκείμενον κεφάλαιον καθ' ἕκαστον κόμμα τὴν αὐτὴν
 λέξιν τελευτήν τε καὶ ἀρχὴν ποιήσωμεν, ὡς ἔχει τὸ
 Δημοσθενικόν, καὶ οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ
 ἔγραψα δέ· οὐδὲ ἔγραψα μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα
 δέ· οὐκ ἐπρέσβευσα μὲν, οὐκ ἔπεισα δὲ Θη- 15
 βαίους. γίνεται δὲ καὶ κατὰ συνωνυμίαν κλίμαξ, ὡς
 ἔχει τὸ Ὀμηρικόν,

Ἥφαιστος μὲν δῶκε Διὶ Κρονίῳ ἀνακτι·
 αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ Ἀργειφόντῃ·
 Ἑρμείας δὲ ἀναξ δῶκε Πέλοπι πληξίππῳ· 20
 αὐτὰρ ὁ αὐτε Πέλοψ δῶκ' Ἀτρεΐ ποιμένι λαῶν·
 καὶ γὰρ Κρονίων καὶ Ζεὺς συνώνυμά πῶς ἐστι, καὶ τὸ
 Ἀργειφόντης καὶ Ἑρμῆς· εἴληφε δὲ τὸ σχῆμα τὸ ὄνομα
 ἀπὸ τῆς κλίμακος· καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ, ἐφ' ὃν λήγομεν
 βαθμόν, ἀπ' ἐκείνου πάλιν ἀρχόμεθα. 25

θ'. ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΔΙΑΣΑΦΗΣΕΩΣ.

Προσδιασάφησις ἐστίν, ὅταν ἐν ὄνομα ἐπενεχθῇ πε-
 πληρωμένῳ λόγῳ, προσδιασαφοῦν πλέον τι, ὡς ἔχει τὸ 468
 Ὀμηρικόν,
 ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἦνδανε θυμῷ· 30

τὸ γὰρ θυμῷ ἐπηνέχθη πλήρει τῷ λόγῳ προσδιασα-
φοῦν, ὅτι ψυχὴ ἐστὶ, περὶ ἣν τὸ τοῦ ἀρέσκειν πάθος γί-
νεται· καὶ εἰ τις ἐν πολλῷ λόγῳ λέγοι, ταῦτα ἐννοήσας
τῇ ψυχῇ.

5

ι'. ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΦΡΑΣΕΩΣ.

Ἡ δὲ περιφρασις ἰδιὸν μοι δοκεῖ σχῆμα εἶναι τῆς
ποιήσεως· πολλὰ γὰρ τὰ περιπεφραγμένα παρ' ἐκείνοις,
οἷον βίη Ἡρακλεείη καὶ μένος Ἀλκινόοιο· οὐ
μὴν ἀλλὰ τὸ σχῆμά ἐστι τοῦτο εὔρειν καὶ παρὰ Δημο-
10 σθένει, ἀλλ' ἀπλῶς οὕτως ἠτίμωται τῇ φύμῃ τῆς
ὀργῆς καὶ τῆς ὕβρεως τῆς Μειδίου, γέγονε δὲ ὁ
469 λόγος καὶ ὑψηλότερος καὶ πλείονα ἔμφασιν ἔχων κατὰ
τὴν περιφρασιν, ἢ εἰ οὕτω δηθείη, ἠτίμωται ὑπὸ Μει-
δίου. καὶ ὡς τὰ Ξενοφῶντος ἔχει, ἐννοιά ποθ' ἡμῖν
15 ἐγένετο, ἀντὶ τοῦ ἐννοήσαμεν, καὶ ὡς τὸ παρὰ Θου-
κυδίδη, οὐ περὶ ὧν ἐδιδάσκομεν ἐκάστοτε τὴν
μάθησιν ἐποιεῖσθε ἀντὶ τοῦ ἐμανθάνετε· πολὺ δὲ
τὸ σχῆμα παρὰ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ.

ια'. ΠΕΡΙ ΠΛΕΟΝΑΣΜΟΥ.

20 Πλεονασμὸς δὲ ἐστὶν, ὅταν ἢ τῷ λόγῳ προσκείμε-
νον μόριον ἐκ τοῦ περιττοῦ κόσμου χάριν ἢ ἐμφάσεως,
οὐ ἀφαιρεθέντος οὐδὲν ἢ διάνοια βλάπτεται, ὡς ἔχει
τὸ τοιοῦτον, κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς
Ἕλλησιν ἐγένετο· ἐνταῦθα γὰρ τὸ δὴ προσκείμενον
25 τῷ λόγῳ παρέσχε κόσμον, ἀφαιρεθὲν δὲ οὐδὲν λυμαί-
νεται τὴν διάνοιαν. πάλιν, ἐκεῖνος Καλλίστρατος
[ἐκρίνετο]· τὸ γὰρ ἐκεῖνος προσκείμενον ἔμφασίν τινα
μεγέθους περὶ τὸν ἄνδρα δηλοῖ.

ιβ'. ΠΕΡΙ ΑΣΤΗΔΕΤΟΥ Η ΔΙΑΛΥΣΕΩΣ.

30 Κατὰ τοῦτο τὸ σχῆμα τοὺς συνδέσμους αἰρουντες

τοὺς ὀφείλοντας τὰ κῶλα συνάπτειν οὕτω φαμέν τὸν 470
 λόγον, ὡς ἔχει τὰ τοιαῦτα, εἰ δ' ὁμοίως ἀπάντων
 τὸ ἀξίωμα, τὴν ἡγεμονίαν παρείλετο, καὶ πάλιν,
 Ἀμφίπολιν, Πύδναν, Ποτίδαιαν, Ἀλόνησον, οὐδενὸς τούτων μέμνηται. 5

ιγ'. ΠΕΡΙ ΕΛΛΕΙΨΕΩΣ.

Ἐλλειψις δὲ γίνεται, ὅταν ὀνόματα πολλὰ περιηρη-
 μένα χρῆ ὀνομαστί μὴ κειμένων, ὅτε δέ τι νοεῖται πλεον,
 ὡς ὁ Δημοσθένης, εἴ τις ἐπακολουθῶν ἐπὶ τὸ
 μνημα διεξίοι, εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίησεν, οὐκ ἄν 471
 ἀπέθανεν· ἐμβρόντητε, εἴτα νῦν λέγεις; νοεῖ- 11
 ται γὰρ τὸ φαίη ἄν τις πρὸς αὐτὸν ἢ εἴποι. καὶ πάλιν,
 μέλει δ' οὐδενὶ οὐδὲ μέμνηται, καὶ γὰρ ἐνταῦθα
 ἐλλείπει τὸ οὐδεὶς· πάθους δὲ ἔμφρασιν ἔχει τὸ σχῆμα.

ιδ'. ΠΕΡΙ ΑΛΛΟΙΩΣΕΩΣ ἢ ΑΛΛΑΓΗΣ.

15

Ἡ δὲ ἀλλοίωσις ἢ καὶ ἀλλαγὴ σχῆμά ἐστι ποικίλου,
 καὶ κατὰ πολλοὺς γινόμενον τρόπους· καὶ γὰρ ἀριθμοὺς
 ἀλλάσσομεν, καὶ ὀνομάτων τὰς πτώσεις, καὶ ἐπὶ τῶν
 ὀρημάτων πάλιν χρόνους, πάθη. ὀνομάτων μὲν οὖν εἶδη
 καὶ οὕτως ἀλλοιοῦται καὶ μεταβάλλεται· πᾶσα γὰρ ἢ 20
 Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει· ἀντὶ γὰρ τῶν Ἑλλήνων Ἑλ-
 λὰς εἴρηται· καὶ πάλιν, εἰ γὰρ τὸ φιλότιμον ἀγήρω
 μόνον, ἀντὶ τοῦ ὀ φιλότιμος· καὶ ὡς ὁ Δημοσθένης, 472
 ἔπειτα δ' ἢ Πελοπόννησος ἅπαντα διεστήκει
 ἀντὶ τοῦ ὀι Πελοποννήσιοι. τούτου δ' ἔχεται τοῦ τρόπου 25
 καὶ τὸ τριοῦτον, γῆν ἀροῦν. ἐγίνετο δὲ καὶ τοιαύτη μετα-
 βολὴ προσώπων, ὅταν ἀφ' ἑτέρου ἐφ' ἕτερον τὸν λόγον
 μεταφέρωμεν, ὡς ἔχει τὸ τοιοῦτον, καὶ οὐδεὶς ἡμῶν
 χολὴν οὐδ' ὀργὴν εὐρεθῆσεται ἔχων, ἐφ' οἷς
 ὀ βδελυρὸς οὗτος καὶ ἀναιδὴς βιάζεται, ὅς, 30
 ὀ μιαρῶτατε πάντων, ἀποκεκλεισμένης σοι

τῆς παρρησίας. πτώσεως δὲ ἀλλαγὴ καὶ μεταβολὴ οὕτω σχηματίζεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς, τοὺς μὲν οὖν ἄλλους, ὅσοι πρὸς τὰ κοινὰ δικαίως προσέρχονται, κἂν δεδωκότες ὧσιν εὐθύνας, τὴν 5 ἀειλογίαν ὁρῶ προτεινομένους· ἀπὸ γὰρ τῆς αἰτιατικῆς ἐπὶ τὴν εὐθείαν ἐτρέπη· καὶ τὰ Ὀμηρικά, μῆνιν ἄειδε θεὰ οὐλομένην ἢ μυρία, καὶ πάλιν, ἄνδρα μοι ἔννεπε Μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλά. ἀριθμοὺς δὲ οὕτως ἀλλάσσουν, ὡς Θουκυ- 10 δίδης, ῥᾶον γὰρ ἐτόλμα τις ἅ πρότερον ἀπεκρύπτετο μὴ καθ' ἡδονὴν ποιεῖν, ἀντίστροφον τὴν μεταβολὴν ὁρῶντες· καὶ Φίλιππος καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἑλαττον ἰδόντες τὴν τροπὴν τῶν Λιβύων ἐφείποντο. χρόνων δὲ ἀλλαγὴ τοῦτου 15 γίνεται τὸν τρόπον, καὶ ὅτι ἀληθῆ ταῦτα λέγομεν τοὺς ὁρῶντας ὑμῖν παρῆξομαι μάρτυρας ἀντὶ τοῦ τοὺς ἑωρακότας. καὶ ἐνέργειαι δὲ καὶ τὰ πάθη [καὶ 473 τὰ ῥήματα] ἀλλάσσεται, καὶ τοῦτο πολὺ ἐστὶ παρὰ Θουκυδίδη, οἷον οὐδ' ἐπιμιγνύντες ἀλλήλοις ἀντὶ τοῦ 20 ἐπιμιγνύμενοι, καὶ πάλιν τοὺς τὴν μεσόγειαν μάλλον κατωκημένους ἀντὶ τοῦ κατωκηκότας.

ιέ. ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΠΤΩΤΟΥ.

Πολύπτωτόν ἐστίν, ὅταν ἢ τὰς ἀντωνυμίας ἢ τὰ ὀνόματα ταῖς πλείοσι πτώσεσι καὶ πάσας μεταλαμβάνον- 25 τες πλέκωμεν τὸν λόγον, ὡς ἔχει τὸ Ξενοφῶντος, τίνι μὲν γὰρ φίλοι πλείους ἢ τῶ Περσῶν βασιλεῦ; τίς δὲ κοσμῶν φαίνεται ἀεὶ τοὺς περὶ αὐτὸν μάλλον ἢ ὁ βασιλεύς; τίνος δὲ δῶρα γινώσκειται μάλλον ἢ τὰ βασιλέως; καὶ τὸ Δημοσθενι- 30 κόν, οὗτοι γὰρ κατέχουσι, τούτοις πείθεσθε ὑμεῖς, ὑπὸ τούτων δέος ἐστὶ μὴ παρακρου-

σθῆτε. καίτοι τίς ἦν ὁ τὴν πόλιν ἑξαπατῶν; οὐχ ὁ μὴ λέγων, ἂ φρονεῖ; τῷ δὲ ὁ κῆρυξ καταρᾶται δικαίως; οὐ τῷ τοιούτῳ.

ις'. ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ.

474

Ἐπὶ τούτου τοῦ σχήματος μετάθεσις μορίων ὅλων 5 γίνεται καὶ καθ' ἕκαστον κῶλον ἢ κόμμα, ὡς ἔχει τὸ Δημοσθενικόν, τίς γὰρ συμμαχία σου πράξαντος γέγρονε τῇ πόλει; τίς δὲ βοήθεια ἐκ τῆς σῆς εὐνοίας καὶ δόξης; τίς δὲ πρεσβεία; τίς δὲ διακονία, δι' ἣν ἡ πόλις ἐνδοξοτέρα; τί τῶν 10 Ἑλληνικῶν ἢ τί τῶν οἰκείων ἀπλῶς ἐπηνώρθωται διὰ σέ; ποῖαι τριήρεις; ποῖα βέλη; ποῖοι νεώσοικοι; τίς ἐπισκευὴ τειχῶν; ἢ ποῖον ἱππικόν; ἢ τῶν ἀπάντων τί χρήσιμον, ἢ τοῖς ἀπόροις πολιτικὴ βοήθεια, ἢ χρημάτων εὐ- 15 πορία;

ιζ'. ΠΕΡΙ ΖΕΤΓΜΑΤΟΣ.

Ἐπὶ τούτου τοῦ σχήματος ποτὲ μὲν καθ' ἕκαστον κῶλον ἐπιλέγομεν τὸ οἰκείον ἐκάστῳ, ὡς ἔχει τὸ Ἰσοκρα- 475 τικόν, πολλάκις ἐθαύμασα τῶν τὰς πανηγύ- ρεις συναγαρόντων καὶ τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶ- 20 νᾶς καταστησάντων, ποτὲ δὲ θέντες τὰ κῶλα ** καὶ πάλιν, ὡς ἔχει τὸ τοιοῦτον, Ἀλέξανδρος ἐνίκησε μαχομένους ἐπὶ μὲν Γρανικῷ τοὺς ἐπὶ τὰ σα- 25 τράπας, ἐν Ἴσσω δὲ Δαρείου, ἐν Ἀρβήλοισι δὲ συναχθέντας ὁμοῦ πάντας. δύνανται δὲ καὶ τὰ 25 συνάγοντα κῶλα καὶ μέσον αὐτῶν τεθῆναι ποτε· πόθεν δ' ἂν ἡ τοιαύτη γένοιτο σύνταξις, δῆλον [ὅτι] ἐκ τῶν προειρημένων.

ιη'. ΠΕΡΙ ΟΜΟΙΟΤΕΛΕΤΤΟΥ.

Ὁμοιοτέλευτον δέ ἐστιν, ὅταν εἰς τὸ αὐτὸ μῶριον 30

πλεονάκεις καταλήγωμεν, ὡς ἔχει τὸ Ἴσοκρατικόν, τοῦ
 476 μὲν ἐπίπονον καὶ φιλοκίνδυνον τὸν βίον
 ἐποίησε, τῆς δὲ περιμάχητον τὴν φύσιν κατέ-
 στησε, καὶ τὸ Αἰσχίνου, καὶ οὐ τὸ δυστύχημα
 5 ὄνειδίζω, τὸν δὲ τρόπον ἐξετάζω.

ιβ'. ΠΕΡΙ ΟΜΟΙΟΠΤΩΤΟΥ.

Ὅμοιόπτωτον δὲ ἔστιν, ὅταν ἡ αὐτὴ πτώσις ἐφ' ἓν
 ὄνομα πολλάκις ἀναφέρεται, ὡς ἔχει τὸ κατὰ Δημοσθέν-
 νους Αἰσχίνου, ὧ πρὸς μὲν τὰ μεγάλα τῶν ἔργων
 10 ἀπάντων ἀνθρώπων ἀχρηστότατε, πρὸς δὲ
 477 τὴν ἐν λόγοις τόλμαν θαυμασιώτατε· κλητικὴ
 γὰρ πτώσις ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κώλων τέτακται.

ιγ'. ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΝΟΜΑΣΙΑΣ.

Παρονομασία δὲ γίνεται, ὅταν τι τῶν ληφθέντων
 15 εἰς τὴν διάνοιαν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων βραχὺ μεταποιή-
 σαντες ἑτέραν κινήσωμεν ἔννοιαν, ὡς ἔχει τὸ ῥηθὲν
 ὑπό τινος πρὸς τὸν ἀμπελουργὸν τὸν δικαζόμενον συνε-
 χῶς, αἱ ἄμπελοι σου οὐ κλήματα φέρουσιν,
 ἀλλ' ἐγκλήματα, καὶ ὡς τὸ Δημοσθενικόν, ἔτι γὰρ
 20 τῶν πραγμάτων ὄντων μετεώρων καὶ τοῦ μέλ-
 λοντος ἀδήλου, σύλλογοι παντοδαποὶ καὶ λό-
 γοι κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐγίνοντο, καὶ ὡς τὸ Θουκυ-
 δίδου, ἰέναι τοῖς ἐχθροῖς ὁμόσε μὴ φρονήματι,
 ἀλλὰ καταφρονήματι. καὶ ὅπως τὰ τοιαῦτα ἔχει
 25 διεκπλέκοντες καὶ περιπλέκοντες.

ιδ'. ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΘΕΣΕΩΣ.

Ἀντίθεσις δὲ γίνεται κατὰ τρόπους πλείονας, καθ'
 478 ἓνα μὲν, ὅταν τὰ ἀντικείμενα ὀνόματα ἀναλαμβάνω-
 μεν, ὡς ἔχει τὸ τοιοῦτον, μᾶλλον γὰρ τιμῶσιν αἱ
 30 πόλεις τῶν ἀδίκως πλουτούντων τοὺς δι-
 καίως πενομένους, καὶ ἐπιλούουσιν ἐν θερ-

μοῖς ὕδασι ψυχροῦς ἄνδρας. καθ' ἕτερον δέ, ὅταν αὐτὰ στρέφηται τὰ ὀνόματα, σὺ μὲν γὰρ ἔλαβες, ὡς *Ζημάδη*, δῶρα παρὰ *Φιλίππου*, ἐγὼ δὲ οὐκ ἔλαβον, καὶ προέπινες αὐτῷ κατὰ τῆς πό- 479
λεως εὐωχούμενος, ἐγὼ δ' οὐ συνέπινον. καθ' ἕ 5
ἄλλον δὲ τρόπον ἢ ἀντίθεσις γίνεται, ὅταν μὴ πάν-
τως τοῖς ἀντικειμένοις ὀνόμασιν φράζωμεν, ἀντικεί-
μενα μέντοι ἢ διαφέροντα πράγματα λαμβάνωμεν, ὡς
παρὰ *Δημοσθένει*, ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δὲ ἐφοίτων· ἐτέλεις, ἐγὼ δὲ ἐτελούμην· ἐτρι- 10
ταγωνίστεις, ἐγὼ δὲ ἐθεώρουν· ἐγραμμά-
τευες, ἐγὼ δ' ἐκκλησίαιζον· ἐξέπιπτες, ἐγὼ δὲ
ἐσύριττον.

κβ'. ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΜΕΤΑΘΕΣΕΩΣ ἢ ΣΥΓΚΡΙΣΕΩΣ ἢ
ΠΛΟΚΗΣ.

15

Ἐπὶ τούτου τοῦ σχήματος ταῖς αὐταῖς λέξεσι χρώ- 480
μενοι πλεονάκις ἕτερα σημαίνωμεν, ὡς ἔχει τὰ τοιαῦτα,
χάριέν ἐστ' ἄνθρωπος, ὅς τ' ἄνθρωπος ἦ·
καί,

καλὸν δὲ τὸ ζῆν, ἂν τις ὡς δεῖ ζῆν μάθῃ· 20
καὶ ὡς ἔχει τὸ *Αἰσχίνου*, δεῖ γὰρ τὰς *Θήβας* εἶναι
Βοιωτίας, οὐ τὴν *Βοιωτίαν* *Θηβῶν*. παράκειται
δὲ τούτῳ τῷ σχήματι ἢ ἀντιμεταβολὴ καλουμένη· γίνε-
ται δέ, ὅταν ἐν τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ κώλῳ τῆς περιό-
δου τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι χρησώμεθα, τὰ ἐν ἀρχῇ ἐν τέλει 25
τεθέντα ἐπὶ ταύτης ἀπολίπωμεν, ὡς *Ἰσοκράτης* παρα-
καλούμενος ἐπάροξασθαί τι παρὰ πότον εἶπεν, οἷς μὲν
γὰρ ἐγὼ δεινός, οὐχ ὁ παρῶν καιρός, οἷς δ' ὁ
νῦν καιρός, οὐκ ἐγὼ δεινός.

κγ'. ΠΕΡΙ ΑΝΤΕΝΑΝΤΙΩΣΕΩΣ.

481

Ἄντεναντίωσις δὲ ἐστίν, ὅταν τὸ ἐναντίον ὄνομά 31

τινος τιθέντες αὐτὸ ἐκείνο σημαίνωμεν, εἰ οὕτως ἢ τῷ
 κειμένῳ ἐναντίον, οἷον ἐχθρούς ἔσχευ οὐ τοὺς
 ἀδυνατωτάτους λέγειν καὶ πρᾶττειν; καὶ πά-
 λιν, οὔτε ἐλαχίστων κατὰ τὴν πόλιν ἀντὶ τοῦ τοὺς
 5 δυνατωτάτους καὶ τὰ μέγιστα, καὶ ὡς τὸ Ὀμηρικόν,
 ἐπεὶ οὗ μιν ἀφανρότατος βάλ' Ἀχαιῶν,
 ἀντὶ τοῦ ὁ γενναιότατος.

κδ'. ΠΕΡΙ ΤΠΕΡΒΑΤΟΥ.

Τοῦ δ' ὑπερβατοῦ καὶ αὐτοῦ πλείους εἰσὶ διαφοραί·
 482 καὶ γὰρ κατ' ἀναστροφὴν συλλαβῶν καὶ μορίων γίνε-
 11 ται, ὡς ἔχει λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδῶς, καὶ Δη-
 μοσθένης κατὰ τοῦ Αἰσχίνου, οὗτος μὲν τὸν Ἀξιό-
 χου οὐδ' ἔνα δ' ἄλλον, καὶ τὸ Θουκυδίδου ἐν οὗ τῷ
 ἱερῷ. καὶ πάλιν λέξεως συνθέτου διασπειρομένων ἀπ'
 15 ἀλλήλων τῶν μορίων, οἷον ἄπο μ' ὀλεῖς ἀντὶ τοῦ ἀπο-
 λεῖς με. καὶ πάλιν λέξεων μὴ κατὰ τὸ ἐξῆς μηδὲ κατὰ
 φύσιν τιθεμένων, οἷον τὸ Θουκυδίδου, πνθόμενοι
 δὲ οἱ Κερκυραῖοι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν ἐφο-
 βοῦντο, καὶ (ἦσαν γὰρ οὐδενὸς Ἑλλήνων ἐν-
 20 σπονδοι, οὐδὲ ἐπέγραψαν ἑαυτοὺς οὔτε ἐς τὰς
 Ἀθηναίων, οὔτε ἐς τὰς Λακεδαιμονίων σπον-
 δάς,) ἔδοξεν αὐτοῖς ἐλθοῦσι πρὸς τοὺς Ἀθη-
 ναίους συμμάχους γενέσθαι· ὁ γὰρ ἐνταῦθα
 483 ἀποδοθῆναι ὄφειλεν, ἦδη προείληπται· τὸ γὰρ ἐξῆς
 25 ἔστι, τὴν παρασκευὴν αὐτῶν ἐφοβοῦντο, καὶ ἔδοξεν αὐ-
 τοῖς ἐλθοῦσι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους συμμάχους γενέ-
 σθαι· ἦσαν γὰρ οὐδενὸς Ἑλλήνων ἐνσπονδοι. γίνεται
 δὲ ὑπερβατὸν καὶ πολλῶν τιθεμένων μεταξὺ λέξεων τῶν
 ὀνομάτων, ὡς ἔχει τὸ Δημοσθενικόν, ἐγὼ δ' ὅτι μὲν
 30 πάντα ἀπόλλυται χρήματα, εἰάν τὰ τοῦ σοφί-
 σματος παραδέξῃσθε, καὶ ὅτι, εἰ ἄρα δεῖτινας

ἀφιέναι τῶν ὀφειλόντων, τοὺς ἐπιεικεστέ-
 ρους καὶ βελτίους, καὶ ἐπὶ τοῖς ἥκιστα δει-
 νοῖς ὀφληκότητας ἀφιέναι δίκαιον ἄνελη, οὐχὶ
 τὸν πονηρότατον καὶ πλεῖστα ἡμαρτηκότα
 καὶ δίκαιως ὀφληκότα καὶ ἐπὶ δεινοτάτοις 5
 (τί γὰρ ἂν γένοιτο συκοφαντίας καὶ παρανο-
 μίας δεινότερον, ἐφ' οἷς ἀμφοτέροις οὗτος
 ὀφληκε;) καὶ ὅτι οὐδ' εἰ πᾶσι τοῖς ἄλλοις
 ἀφιέναι δίκαιον, οὐχὶ τῷ βιαζομένῳ ὑβρί-
 σαι τὸ αὐτὸ γέγονε· τὰ τοιαῦτα ἐάσω· τὸ γὰρ 10
 ἐάσω διὰ μακροῦ πάνυ ἐπενηγεμένον.

κε'. ΠΕΡΙ ΠΑΡΕΜΒΟΛΗΣ.

Τοῦτο τὸ σχῆμα παρακεῖσθαι μὲν δοκεῖ τῷ ὑπερ-
 βατῷ, ἐπειδὴ μεταξὺ τῆς κατὰ φύσιν συντάξεως τοῦ λό-
 γου τίθεται τις λόγος, διαφέρει δὲ ἐκείνου· τὸ μὲν γὰρ 15
 ὑπερβατὸν ἐν τῇ ἀλλαγῇ τῶν μορίων καὶ τῇ προσαπο-
 δόσει τοῦ ἀκολουθοῦντος σχήματος· ἡ δὲ παρεμβολὴ
 ἰδίαν ἔχει διάνοιαν· καὶ τῆς μὲν ὑπερβάσεως, ὅταν τι 484
 μέρος τῶν ὑπαρχόντων ἄρης, βλάβεις τὸν νοῦν καὶ τὸ
 σχῆμα ἀναιρήσεις· ἡ παρεμβολὴ δὲ καὶ ὅλη ἀρθεῖσα οὐ
 βλάπτει τὴν διάνοιαν. παράδειγμα δὲ τῆς παρεμβολῆς 20
 καὶ τὸ παρ' Ἡροδότῳ κείμενον, Κροῖσος ἦν Λυδὸς
 μὲν τὸ γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω, τύραννος
 δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἄλυσος ποταμοῦ, ὃς ῥέων
 ἀπὸ μεσημβρίας μεταξὺ Σύρων καὶ Καππα-
 δοκῶν καὶ πρὸς Βορέην ἄνεμον εἰς τὸν Εὐ- 25
 ξεινον ἐξίησι πόντον· οὗτος οὖν Κροῖσος·
 ἐνταῦθα τὰ περὶ τοῦ ποταμοῦ παρεμβεβλημένα οὐδὲν
 κοινὸν ἔχει τοῖς περὶ τὸν Κροῖσον· ἐδύνατο γὰρ καὶ
 οὕτως ἔχειν ὁ λόγος· τύραννος δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς
 Ἄλυσος ποταμοῦ; οὗτος ὢν ὁ Κροῖσος.

κς'. ΠΕΡΙ ΠΑΡΙΣΟΥ.

Πάρισόν ἐστιν, ὅταν δύο ἢ πλείονα κῶλα συνενω-
 485 θέντα μάλιστα μὲν καὶ τὰς συλλαβὰς ἴσας ἔχη, ἀλλὰ γε
 καὶ τὸν ἀριθμὸν τὸν ἴσον ἐν πᾶσι λαμβάνη, ὡς ἔχει τὸ
 5 προειρημένον Ἴσοκρατικόν, τοῦ μὲν ἐπίπουρου καὶ
 φιλοκίνδυνον βίου κατέστησε, τῆς δὲ περι-
 βλεπτου καὶ περιμάχητον τὴν φύσιν ἐποίησεν.
 εἰ δὲ τὸ παράδειγμα τοῦτο καὶ ὁμοιοτέλευτόν ἐστιν, οὐ-
 δὲν διαφέρει· πολλοὶ γὰρ λόγοι καὶ ἐκ δύο καὶ ἐκ πλειό-
 10 νων σχημάτων σύγκεινται.

κζ'. ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΗΑΠΑΝΤΗΣΕΩΣ.

Προσυναπάντησις ἐστιν, ὅταν δύο ἑξενεγκῶν ὀνό-
 ματα πρὸς τὸ τελευταῖον πρότερον τὴν ὑπάντησιν ποι-
 ῆσται, ὡς καὶ τὸ Ὀμηρικόν,
 15 ἐνθ' ἅμα οἰμωγή τε καὶ εὐχωλή πέλεν ἀνδρῶν
 ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων.
 τὸ γὰρ ὀλλύντων τὸ εὐχόμενον προσαποδέδοται, καὶ ἐλ-
 θόντων Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων, Λα-
 κεδαιμονίων μὲν Εὐρυβιάδεω ἡγουμένον,
 20 Ἀθηναίων δὲ Θεμιστοκλέους.

486 κη'. ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΙΜΗΣΕΩΣ, ΤΟ Δ ΑΤΤΟ ΚΑΙ ΤΠΑΛ-
 ΛΑΓΗΝ ΤΙΝΕΣ ΚΑΛΟΥΣΙΝ.

Τοῦτο τὸ σχῆμα γίνεται καὶ αὐτὸ κατὰ τινὰς τρό-
 πους· ἢ γὰρ ἐπιτιμήσαντες τῇ πρώτῃ λέξει ἑτέραν ἐλά-
 25 βομεν, ὡς Δημοσθένης, ὁ ψὲ γὰρ ποτε, ὁ ψὲ λέγω·
 χθὲς μὲν οὖν καὶ πρώην· ἢ διαφορὰν τινὰ ἐμφαί-
 νομεν τῶν ὀνομάτων, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ περισσῶς φιλοῦν-
 τοσ, οὐκ ἔστι τοῦτο φιλία, ἀλλ' ἔρωσ· ἢ διαστήσαν-
 τες ἐξελεξάμεθα τὸ βέλτιστον, ὠργίζετο, οὐ μὲν οὖν,
 30 ἀλλ' ἐμαίνετο· καὶ πάλιν, οὐ πατὴρ ἦν, μὰ Δία, ἀλλὰ
 τύραννος.

XX.

Φ Ο Ι Β Α Μ Μ Ω Ν Ο Σ

ΣΧΟΛΙΑ ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΡΗΤΟΡΙΚΩΝ.

I.

Τέσσαρα ζητητέον περὶ αὐτῶν, πρῶτον μὲν εἰς τί 1
 χρήσιμά εἰσιν, δεύτερον δὲ πόθεν εἰρηται, τρίτον εἰ 5
 φύσει εἰσὶν ἢ τέχνη καὶ θέσει, τέταρτον εἰ ἀπλοῦν εἰσιν
 πρᾶγμα καὶ περὶ ἓν ἢ διάφορον, καὶ περὶ διαφοράς.
 χρήσιμά ἐστι πρὸς τὸ μὴ διαφθεῖραι τὰ τῶν ἀρχαίων,
 καὶ ἵνα μὴ ἀμαρτάνωμεν μονόσχημον καὶ προσκορῆ τὸν
 λόγον προφέροντες, τὸ γὰρ ἀεὶ ὁμοίως ἔχον ἐμποιεῖ κό- 10
 ρον, ἐπειδὴ καὶ χρῆμα ἡδὺ κατέστηκε τοῖς ἀνθρώποις ἢ
 μεταβολή, ὃ δὲ κόρος ἀηδῖαν ἐργάζεται· τὸ δὲ ἐξαλλάτ-
 τον καὶ ξενίζον ἡδύτερόν ἐστι τοῦ μονοσχήμου καὶ ὡσαύ- 49
 τως ἔχοντος. καὶ ὅτι πιθανώτεροι διὰ τῶν σχημάτων
 φαίνονται οἱ λόγοι. εἴρηται δὲ σχῆμα διὰ τὸ μετασχη- 15
 ματίζεσθαι, ὡς ἐπὶ τῶν ὀρχουμένων ἀνθρώπων ἢ ὡς
 ἐπὶ τοῦ πηλοῦ τοῦ πλαττομένου καὶ μετασχηματιζομέ-
 νου εἰς εἰκόνα ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς ἢ τινος τοιούτου. καὶ
 ὅτι οὐ φύσει ἐστὶν οὕτως, ἀλλὰ τέχνη προσγίνεται. ὀρω-
 μεν γὰρ ἐν ἄλλοις τῶν σχημάτων τοὺς χαρακτῆρας, τὸν 20
 μὲν τραχύτερον, τὸν δὲ γλαφυρῶτερον, τὸν δὲ μέσον,
 πάντα δὲ ταῦτα τῇ ποικιλίᾳ τῶν σχημάτων γίνεται. ἐστι
 δὲ τὸ σχῆμα οὐ μονοειδές· πῆ μὲν γὰρ γίνεται περὶ τὴν
 διάνοιαν, πῆ δὲ περὶ τὴν λέξιν. δεῖ οὖν λοιπὸν παρα-
 θέσθαι δόξας ἀρχαίων. ἢ γὰρ πορφύρα παρὰ τὴν πορ- 25

φύραν, ὡς ἡ παροιμία λέγει, διακριτέα. ὀρίζεται δὲ Ζώϊλος οὕτως, σχῆμά ἐστιν ἕτερον μὲν προσποιεῖσθαι, 494 ἕτερον δὲ λέγειν. τρία ἀμαρτάνει ὅτι οὐ περιλαμβάνει περὶ πάντων τῶν σχημάτων. τὰ γὰρ πλεῖστα ἐκ τοῦ 5 εὐθέος καὶ ἀπλοῦ σχηματίζεται, ὡς ὅτε ἀποφαινόμεθά τι ἢ διαποροῦμέν τι καθ' ἑαυτοὺς ἢ ἀποστροφῇ χρώμεθα ἄνευ προσποιήσεως. Καικίλιος δὲ ὁ Καλακτίτης ὠρίσατο οὕτω, σχῆμά ἐστι τροπὴ εἰς τὸ μὴ κατὰ φύσιν τὸ τῆς διανοίας καὶ λέξεως. τὸ οὖν μὴ κατὰ φύσιν οὐ 10 καλόν, τὸ δὲ [μη καλόν] τροπὴ ἐστὶν ἐπὶ τὸ χεῖρον. Ἀθηναῖος δὲ ὁ Ναυκρατίτης καὶ Ἀπολλώνιος ὁ ἐπικληθεὶς Μόλων ὠρίσαντο οὕτω, σχῆμά ἐστι μεταβολὴ εἰς ἡδονὴν ἐξάγουσα τὴν ἀκοήν. οὐ πάντοτε δὲ μεταβάλλεται· καὶ γὰρ καὶ ἡθικεύεται καὶ ἐμφαντικώτερον ποιεῖ 15 τὸν λόγον. ὁ δὲ τέλειος αὐτοῦ ὄρος οὕτω, σχῆμά ἐστὶν 495 ἐξάλλαξις κατὰ διάνοιαν ἢ λέξιν ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἄνευ τρόπου γινομένη. ἐπὶ τὸ κρεῖττον εἴρηται διὰ τὸν σολοικισμόν· καὶ γὰρ ὁ σολοικισμὸς τροπὴ ἐστὶ καὶ ἐξάλλαξις, ἀλλ' ἐπὶ τὸ χεῖρον. ἄνευ δὲ τρόπου εἴρηται, 20 ἐπειδὴ καὶ ὁ τρόπος καὶ ἡ τροπικὴ λέξις ἐξάλλαξις ἐστὶν ἐκ τῆς κυρίας λεγομένης, ἄνευ μέντοι σχήματος, ὡς παρὰ τῷ Δημοσθένει τὸ ὑποσκελίξειν ἀντὶ τοῦ ἀνατρέπειν, καὶ τὸ σπερμολόγος ἀντὶ τοῦ εὐτελής, καὶ εὐπροσώπους λόγους ἀντὶ τοῦ πιθανούς, καὶ παρὰ 25 τῷ Ἰσοκράτει τοῦ βίου τὴν ὁδόν, καὶ ἕτερα τοιαῦτα.

Ὅτι τὸ σύστημα τῶν κατὰ διάνοιαν σχημάτων ἀκίνητόν ἐστιν ὑπὸ φράσεως· ὡς [δ'] ἂν γὰρ τις σχηματίσῃ τὴν φράσιν, ἢ αὐτὴ φυλάσσειται διάνοια, οἷον περὶ ἀποδημοῦντος ἐρωτῶ, μὴ ἐλθεῖν αὐτὸν ὑποπτεύων δια- 30 φόρως ἐρωτῶ, ὁ δεῖνα ἄρα ἐρχεται; πεισθήσεται; θαρσήσει ἐλθεῖν; σκυλῆναι ἀνέξεται; διὰ πάντων δὲ τούτων ἢ διάνοια ἤγουν ὁ σκοπὸς τῆς ἐρωτήσεως σώζεται.

ταῦτα δὲ τὰ περὶ τὴν διάνοιαν σχήματα εἰς δύο διαιρεῖται· τὰ μὲν γὰρ τοῦ προσώπου εἰσί, τὰ δὲ τοῦ λόγου. ὀκτωκαίδεκα δὲ ὄντων τρία εἰσὶν τοῦ προσώπου μόνου, ἀποστροφή, ἐρώτησις, πεῦσις. ἀποστροφή μὲν ἐστίν, 496 ἡνίκα πρὸς τοὺς κριτὰς ἢ τὸν ἀντιλέγοντα τὸν λόγον 5 τρέψομεν. ἐρώτησις δὲ καὶ πεῦσις ταύτη διαφέρουσιν, τῷ τὴν μὲν ἐρώτησιν δι' ὀλίγων ἐπιδέχεσθαι τὴν ἀπόκρισιν, οἷον

οὐχ ὁ τρόφιμός σου πρὸς θεῶν Ὁνήσιμε;
πρὸς ἃ σύντομος ἢ ἀπόκρισις τὸ πάνυ μὲν οὖν· τὴν δὲ 10 πεῦσιν διὰ πλειόνων ἐπιδέχεσθαι τὴν ἀπόκρισιν, οἷον
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν;

πρὸς ἣν ὁ Γλαῦκος ἄνωθεν ἠναγκάσθη γενεαλογῆσαι. ἰστέον ὅτι ὀκτωκαίδεκα ὄντων τῶν τῆς διανοίας σχημάτων κς' ἐστὶ τὰ τῆς λέξεως. δέον εἰδέναι ὅτι πάντα τὰ 15 σχήματα κατὰ δ' γίνονται τρόπους ἧτοι αἰτίας, κατὰ 497 ἔνδειαν, κατὰ πλεονασμόν, κατὰ μετάθεσιν, κατὰ ἐναλλαγὴν. ἀρχώμεθα τοίνυν τῶν ἀπὸ τῆς λέξεως σχημάτων. τῆς τοίνυν ἐνδείας εἶδη εἰσὶν τρία, ἀσύνδετον, ἀπὸ κοινοῦ, ἔλλειψις· τοῦ δὲ πλεονασμοῦ εἶδη ἰά, ταυ- 20 τολογία, δίπλωσις, ἐπαναφορά, ἐπανάδοσις, ἐπανάληψις, περίφρασις, ἐπίφρασις, παρονομασία, ἐπεξήγησις, ἐπιμονή, ἐπίτασις· τῆς δὲ μεταθέσεως εἶδη εἰσὶ δ', ὑπερβατόν, ἀναστροφὴ, πρόληψις αἰτίας, προεπίξενξις· τῆς δὲ ἐναλλαγῆς εἶδη εἰσὶν ὀκτώ, ἑτερογενές, ἑτεράριθμον, 25 ἑτερόπτωτον, ἑτεροσχημάτιστον, ἑτερόχρονον, ἑτεροπρόσωπον, ἀποστροφή προσώπου, ἀντιστροφὴ. τί δὲ τούτων ἕκαστον, ἐφεξῆς μετὰ παραδειγμάτων λεκτέον.

δέοντες σύνδεσμοι, ὡς εἴ τις εἴποι περί τινος, εὖρον αὐτόν, ἐλάλησα, ἔπεισα.

Ἐκ τοῦ κοινοῦ δέ ἐστι λέξις ἅπαξ μὲν λεγομένη, πολλάκις δὲ νοουμένη καὶ συντασσομένη, ὡς ἵνα τις εἴπῃ, 5 ἀπελθὼν ἤτησα τοὺς ἄνδρας, μάλιστα δὲ τόνδε καὶ τόνδε. ἀπὸ κοινοῦ γὰρ συντάσσεται ἐνταῦθα τὸ ἤτησα.

Ἐλλειψις δέ ἐστι παράλειψις λέξεως νοουμένης ἐκ τῆς συμφράσεως, ὡς ἵνα εἴπωμεν, αὐτὸς κύριος τοῦ πράγματος, αὐτὸς ὁ πελθὼν τοὺς ἄλλους, αὐτὸς ὁ κε- 10 λεύων· παραλέλειπται γὰρ ἐν τούτοις τὸ ἐστί.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΛΕΟΝΑΣΜΟΥ.

3 Ταυτολογία λέξεων ἐστὶ ταῦτὸ σημαίνουσῶν παράλληλος θέσις, ὡς εἰ λέγοιμεν, ὄξεις εἰσι καὶ ταχεῖς, ἢ μεληται καὶ βραδεῖς.

499 Ἀναδίπλωσις δέ ἐστι λέξεως ἢ λέξεων δις ἢ πολλα- 16 κισ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος προφορά· γίνεται δὲ καὶ διχῇ ἢ παράλληλος, ὡς ἵνα εἴπωμεν, ὁ δεῖνα ὁ δεῖνα οὐχ ὑπήκουσεν, ὁ ποιεῖ τὴν ἐπίξενξιν ἢ μεθ' ἐτέρων ἢ μεταξὺ τεθέντων τινῶν, ὡς ἵνα εἴπωμεν, ὁ δεῖνα ὁ ἐκεῖ 20 τρέχων, καὶ πάλιν ἐπενέγκωμεν, ὁ δεῖνα.

Ἐπαναφορὰ δέ ἐστίν, ἢ καὶ ἀναφορὰ, πλειόνων στίχων ἢ κώλων ἀπὸ τῶν αὐτῶν τοῦ λόγου μερῶν ἀρχή, ὡς ἵνα εἴπωμεν, ἐγὼ διώκησα τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἐγὼ ἔστησα τὴν περιουσίαν αὐτοῦ.

25 Ἐπανάδοσις δέ ἐστὶ δύο προτεθέντων ἀδιαστόλως ὀνομάτων ἢ καὶ προσώπων διάκρισις εἰς ἄλλο καὶ ἄλλο, ὡς ἵνα τις εἴπῃ, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα εὐρέθησαν, ὁ δεῖνα μὲν τότε ποιῶν, ὁ δεῖνα δὲ τότε.

Ἐπανάληψις δέ ἐστὶν ἀνάμνησις προειρημένου τι- 30 νὸς μεταξυλογίας ἐμβεβλημένης, ὡς ἵνα εἴπω, ὁ δεῖνα

στρατηγὸς ἠϋξήσῃ τὰ πράγματα, εἶτα ἐν τῷ μεταξὺ εἰ-
πών, πῶς ἠϋξήσῃ, ἐπαναμνήσω πάλιν· αὐξήσαντος οὖν
τούτου τὰ πράγματα τότε γέρονε.

Περίφρασις ἐστὶν ἐρμηνεία διὰ πλειόνων τοῦ διὰ 500
μιας λέξεως σημαυνομένου, ὡς ἵνα εἴπω ἢ μεγαλοπρέ- 5
πεια τῶν ὑπάρχων ἀντὶ τοῦ οἱ ὑπαρχοι.

Ἐπίφρασις δέ ἐστι λόγος τινὶ ἢ τισὶν ἐξαιρέτως ἐπι-
φαινόμενος, ὃ διχῆ γίνεται. προτασσομένου γὰρ τοῦ
ὀνόματος κατ' ἐξοχὴν λέγεται, ὡς ἵνα εἴπω, ὃ δεῖνα ὃ
σχολαστικὸς ἦλθε καὶ ὄλος ὃ φόρος· ὑποτασσομένου δὲ 10
ἰδίως ἐπίφρασις, οἷον ὄλος ὃ φόρος ἦλθε καὶ ὃ δεῖνα ὃ
σχολαστικὸς.

Παρονομασία δέ ἐστι παραποιήσις ὀνόματος πρὸς
παραπλήσιον ἐγγὺς κείμενον, ὡς εἰ λέγομεν, Στρατή-
γος στρατηγὸς ἤρεθῃ· ἤγουν θέσις τῆς αὐτῆς λέξεως 15
ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου σημαυνομένου κατ' ἐναλλαγὴν τοῦ
νοῦ, ὃ πλοκῆς ἰδιον, ὡς ἵνα εἴπωμεν, ὃ ἄνθρωπος ἄν-
θρωπὸς ἐστὶ, τὸ μὲν τῇ φύσει διδόντες, τὸ δὲ τῷ τρόπῳ.

Ἐπεξηγήσις δέ ἐστὶν ἀσαφοῦς λέξεως ἢ λόγου σα-
φηνισμός. λέξεως μὲν ὡς εἰ λέγων τις ἀκινάκης σα- 20
φηνίσει λέγων Περσικὸν εἶναι ξίφος τοιόνδε καὶ τοιόνδε·
λόγου δὲ ὡς εἰ λέγομεν, ὃ οἶκος ὅδε βεβαίως οὐκ οἰκεῖ-
ται, καὶ σαφηνίζοντες αὐτὸ εἴπομεν, οἱ μένοντες ἐκεῖ
ταχὺ μετέρχονται.

Ἐπιμονὴ δέ ἐστὶ προφορὰ πλειόνων λέξεων ἐπίσης 501
τὸ αὐτὸ σημαυνοσῶν, ἢ καὶ λόγων. λέξεων μὲν ὡς εἰ 26
λέγομεν, ὃ θεὸς ἡμᾶς ἐρρύσατο ἀπὸ συμπλοκῆς, ἀπὸ
μάχης, ἀπὸ τραυμάτων, ἀπὸ αἱμάτων· λόγου δὲ ὡς ἵνα
εἴπω, ὃ τὰ ἐμὰ λαμβάνων, ὃ διαβάλλων με πρὸς τοὺς
φίλους, ὃ ἐπιβουλεύων μοι πανταχοῦ τι ποιεῖ, ὡς δὴ- 30
λον ὅτι μισεῖ με.

Ἐπίτασις δέ ἐστὶν ἐπιμονῆς μὲν εἶδος, οὐκ ἐπίσης

δὲ δηλοῦν τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐξαλλαγὴν ἔχον ἐπὶ τὸ μείζον, ὡς ἵνα εἶπω περὶ εὐσωματοῦντος διαλεγόμενος καὶ μεγάλου, ὅτι κίων ἐστὶ τῷ μεγέθει, ὅτι ὄρος ἐστίν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕΤΑΘΕΣΕΩΣ.

4 Ὑπερβατὸν δέ ἐστι λέξις ἢ φράσις ἀνὰ μέσον ἔχουσα
6 τι τῶν ἐξῆς νοουμένων. ἐν τρισὶ δὲ τοῦτο θεωρεῖται,
ἢ ἐν λέξει, ὃ διχῶς γίγνεται, ἢ ἐν λόγῳ, ἢ ἐν πράγματι.
ἐν λέξει μὲν, ἡνίκα διαιρεῖται μία λέξις εἰς τὰ μέρη αὐ-
τῆς, καὶ τὸ μὲν τῶν μερῶν τίθεται πρῶτον, εἶτα ἄλλο
502 τι ἐν τῷ μεταξὺ διαλαμβάνεται, καὶ οὕτω τὸ ἕτερον μέ-
11 ρος τῆς λέξεως, ὡς ἵνα θέλων εἰπεῖν, ὅτι κατέφαγε ταῦ-
ρον, εἶπω ὅτι κατὰ ταῦρον ἔφαγεν. ἢ ὀλοκλήρου λέ-
ξεως ὑπερβιβαζομένης, ὡς ἐπὶ τούτου τοῦ παραδείγμα-
τος, ὡς ἵνα λέγῃ τις, ὃ δεῖνα τὸν δεῖνα ἐτύπησεν ἐταί-
15 ρόν μου. ἐν λόγῳ δέ, ὡς ἵνα εἴπωμεν, ἐξεβόησεν
καὶ τὸ θέατρον ἤχησεν ἐπαινοῦντες τὸν ἄρχοντα. ἐν
πράγματι δέ, οἶον ἢ θρέψασά με καὶ γεννησαμένη.

Ἐναστροφὴ δέ ἐστι λέξεως θέσις ἐν δευτέρᾳ τάξει
μηδενὸς ἀντιπίπτουτος, δέον αὐτὴν προηγείσθαι, οἶον
20 ὃ δεῖνα ἦλθεν ἐμοῦ μετὰ.

Πρόληψις δὲ αἰτίας ἐστὶ παρεμβολὴ τῆς προφάσεως
ᾧ ἐροῦμεν, ἐν μέσῳ τῆς ἀρχῆς τοῦ λόγου, καὶ αὐτῶν,
οἶον ἐταῖρε πάντα ἔχεις, σίτον, οἶνον, ἔλαιον. μὴ κλέ-
ψης, μὴ καταγνωσθῆς.

25 Προεπίξενξις δὲ διαστολὴ δύο προσώπων ἐν παρα-
βολῇ μέσον τοῦ περὶ αὐτῶν λόγου δυτικῶς ἢ πληθυντι-
κῶς ὑπὲρ ἀμφοτέρων εἰρημένου, πρὸ τῆς θέσεως τοῦ
ἐνὸς αὐτῶν, ὡς ἵνα λέγωμεν, ὃ δεῖνα τότε ἐποίησαν καὶ
ὃ δεῖνα ἢ ὃ δεῖνα [ἢ ὃ δεῖνα] γενναῖοί εἰσι καὶ ὃ δεῖνα.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΓΗΣ.

503

Ἐτερογενὲς δὲ ἐστὶ μετάβασις εἰς γένος ἀπὸ γένους, ἧς ἡ ἀναφορὰ ἢ ἐπὶ τὸ συνώνυμον ἐστίν, ἢ ἐπὶ τὸ νοούμενον, ὡς ἵνα εἶπω, τὰ παρὰ θάλασσαν φοβερά ἐστὶν ἐρημίαι οὐσαι. 5

Ἐτεράριθμον δὲ εἰς ἀριθμὸν ἀπὸ ἀριθμοῦ μετάβασις πρὸς ὁμώνυμον, ἢ πρὸς σημαίνόμενον ἀναγομένη, ὡς ἵνα εἶπω, τὰ παιδία παίξει καὶ πίπτουσιν.

Ἐτερόπτωτον δὲ ἐστὶν μετάβασις εἰς πτώσιν ἀπὸ πτώσεως, ἢ προτιθεμένης μὲν, ὀφειλούσης δὲ τῷ λόγῳ 10 συνταχθῆναι, ἢ λέξεως μιᾶς θέσις πρὸς διαφόρους πτώσεις συντασσομένης, οἷον τόνδε τὸν ἐλλόγιμον γινώσκεις, οἷον ἐποίησε τόδε. ἢ θέλων εἰπεῖν ὁ δεῖνα νίος μού ἐστι, λέγω νίος μοί ἐστιν, ἢ ὁ δεῖνα ἄρχει τῆς πόλεως, ἄρχει τῆ πόλει. 15

Ἐτεροσημάτιστον δὲ ἐστὶν ἐναλλαγὴ φήματος εἰς μετοχὴν, ἢ καθ' ἑαυτὸ ἢ μετὰ συνδέσμου, ἢ καὶ φήματος ἀπὸ ἐγκλίσεως εἰς ἐγκλισιν, ὡς ἵνα ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, ἐπειδὴ ἔτρεχεν ὄδε, τόδε ἐγένετο, εἶπω, τρέχοντος ὄδε 504 τόδε ἐγένετο. 20

Ἐτερόχρονον δὲ μετάβασις ἀπὸ χρονικοῦ φήματος εἰς χρόνον ἄλλον, ὡς ἵνα εἶπω ἀντὶ τοῦ [τῶν] εὐρήσω σκοπὸν [εὐρῶν ἢ] εὐρον.

Ἐτεροπρόσωπον δὲ ἐστὶν ὑποβολὴ προσώπου τοῦ λέγοντος, ὡς ὅταν ὀκνῶν εἰπεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὡς ἀπὸ 25 ἑτέρου προσώπου λέγω, οἷον εἰ Ἀλεξανδρεῦσιν ἐπιπλήττων ὑπὲρ ἀταξίας εἶπω, Θηβαίους εὐρῶν ἀτακτοῦντας τόδε καὶ τόδε εἶπον.

Ἀποστροφὴ δὲ προσώπου ἐστὶ μετάβασις λόγου πρὸς πρόσωπον, ὧ πρότερον οὐ διαλεγόμεθα, ὡς ἵνα δικα- 30 ζόμενος καὶ πρὸς τὸν ἄρχοντα λέγων τὸ πρᾶγμα στρα-

φῶ πρὸς τὸν ἀντίδικον καὶ ἐρωτήσω, οὐκ ἀληθῆ ταῦτα
ἂ λέγω;

- 505 Ἀντιστροφή δέ ἐστι χαρακτήρων ἀντίδοσις τῶν συν-
τεταγμένων ἀλλήλαις ἐν τῷ λόγῳ λέξεων, ὡς ἵνα εἴπω,
5 ἤχῶν ἔπεσα ἀντὶ τοῦ πεσῶν ἤχησα.

II.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΙΑΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.

ΠΕΡΙ ΕΝΔΕΙΑΣ.

- 1 Ἰστέον οὖν ὅτι τῶν τῆς διανοίας σχημάτων ἀπο-
σιώπησις καὶ ἐπιτροχασμὸς τῆς ἐνδείας εἰσὶν, καὶ ἔστιν
10 ἀποσιώπησις ἔκλειψις παντελῆς τοῦ ἐκ τῆς ἀκολουθίας
ὀφείλοντος ἐπενεχθῆναι, ὡς ἵνα τις εἰπὼν, εἰ ἔμπορεύ-
σομαι, δέον εἰπεῖν κινδυνεύσω πλέων θάλασσαν, τοῦτο
μὴ εἴπη διὰ τὸ βλάσφημον, εἴπη δὲ οὕτως, εἰ ἔμπορεύ-
σομαι, σιωπῶ τὸ λοιπόν.
15 Ἐπιτροχασμὸς δὲ ὀνομασία πραγμάτων κατὰ μόνην
ἀπαρίθμησιν γινομένη, ἄνευ τῆς περὶ αὐτῶν διηγήσεως,
ὡς ἵνα τις αἰτιώμενός τινα ὡς πολλὰ κακὰ πεποιηκότα
506 ἀπαριθμήσῃται αὐτὰ λέγων, τόδε καὶ τόδε πέπρακται
σοι μὴ τὸ πῶς δὲ πέπρακται λέγων.

ΠΕΡΙ ΠΛΕΟΝΑΣΜΟΥ.

- 20
2 Πλεονασμῶν δὲ ἕξ ἐστι σχήματα, προδιόρθωσις,
ἐπιδιόρθωσις, προκατάληψις, παράλειψις ἢτοι ὑποσιώ-
πησις, διατύπωσις, ἐπιμονή. [προθεραπεῖται δὲ εἰσι
λόγου τοῖς ἀκούουσι, καὶ ἡ μὲν προδιόρθωσις προτιθε-
25 μένη πρὸς τοὺς κριτὰς μόνους ἢ καὶ πρὸς τοὺς ἐναν-

τίους, ἐπιφερομένη δὲ ἢ ἐπιδιόρθωσις· πρὸς δὲ τοὺς ἐναντίους προκατάληψις.] προδιόρθωσις δὲ ἐστίν, ὡς ἵνα διηγουμένους τινι ξένον πρᾶγμα προθεραπύσω λέγων, ὅτι θαυμάσεις μὲν ἀκούων καὶ ἴσως ἀπιστήσεις, εἰ γέρονε τὸ πρᾶγμα, ὁ δεῖνα δὲ τότε 5 ἐποίησεν. ἐπιδιόρθωσις δέ, ὡς ἵνα διαβαλὼν τινὰ 507 παρὰ τινι ἴσως μὴ ἠδέως ἀκούοντι μετὰ τὴν διαβολὴν εἶπω, ὡς οὐκ ἂν ἐμνήσθην αὐτοῦ, εἰ μὴ πρῶτον ἐβλαψέ με.

Προκατάληψις δέ, ὡς ἵνα περὶ τινος ἐγκαλούμενος 10 ἐν δίκῃ εἶπω προκαταλαβὼν πρὸς ἐκάτερον, πρὸς τε τὸν ἀντίδικον καὶ τὸν κριτὴν, ὡς ἀδύνατον ἦν ἢ ἀπρεπὲς ἄλλο πρᾶχθῆναι πλὴν τοῦ πεπραγμένου.

Παράλειψις δὲ ἦτοι ὑποσιώπησις ἐστὶ νόημα ἐν προσποιήσει σιωπῆς οὐδὲν ἦττον λεγόμενον, ὡς ἵνα 15 ἐγκαλὼν τινι εἶπω, ὅτι σιγῶ τότε καταλέγων τὰ ἀδικήματα.

Διατύπωσις δὲ ἐστὶν ἐκθεσις ἐνὸς πράγματος δια πλειόνων, ὡς ἵνα μαρτυρῶν ἑτέρῳ εἶπω περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐπιεικής, αἰδέμων, τοῖς πρεσβυτέροις πειθόμενος· 20 διὰ γὰρ πασῶν τῶν λέξεων τούτων τὸ ἐπιεικὲς αὐτῷ 508 προσεμαρτύρησα.

Ἐπιμονὴ δὲ ἐστὶ πολλῶν ἐκφορὰ πραγμάτων, εἰς παράστασιν καὶ δῆλωσιν ἐνός, ὡς ἵνα θέλων δεῖξαι τινὰ σπουδαῖον ἀπὸ διαφορῶν πραγμάτων τοῦτο δη- 25 λῶσω λέγων, ὅτι καὶ νυκτὸς οὔσης μὴ καρτερῶν ἐκτὸς εἶναι τῶν βιβλίων ἐγερεθὲς ἀνεγίνωσκε· σβεσθέντος δὲ τοῦ λύχνου οὐκ ὤκνει καὶ μακρὰν ὁδὸν βαδίζειν, ἵνα τοῦτον ἄψῃ· ἄδειπνος ἐκάθειπεν, ἵνα μὴ πολὺ ὑπνώ- 30 σῃ· διὰ γὰρ τούτων πάντων οὐκέτι λόγων, ἀλλὰ 30 πραγμάτων μόνον τὴν σπουδὴν αὐτοῦ ἐδήλωσα. δεῖ δὲ σημειώσασθαι ὅτι τούτων τῶν σχημάτων τῆς διανοίας

τῶν κατὰ πλεονασμὸν οὐδὲ ἐν συνεπιπίπτει τοῖς ἀπὸ τῆς λέξεως, πλὴν τοῦ καλουμένου πλεονασμοῦ, ἥτοι ταυτολογίας, ὡσπερ καὶ κατὰ ἔνδειαν ἐνὶ μόνῳ εἶδει αὐτῆς συνέπεσεν, λέγω δὴ τῇ ἐλλείψει.

5

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΘΕΣΕΩΣ.

3 Κατὰ μετάθεσιν πάλιν ἕξ ἐστὶ τὰ τῆς διανοίας
 509 σχήματα, ἐν οἷς μεθίστησιν ἀφ' ἑαυτοῦ ὃ βούλεται
 ποιεῖν ἐφ' ἕτερον πρόσωπον· καὶ ἐστὶ ταῦτα προ-
 σωποποιῖα, ἡθοποιῖα, μικτόν, ἐρώτησις, πεῦσις, ἀπο-
 10 ποίησις· τούτων δὲ ἕκαστον, τυχὸν προσωποποιῖα καὶ
 ἡθοποιῖα καὶ μικτόν εἰσὶ λόγων, οὓς θέλοντες εἰπεῖν
 δι' ἑαυτῶν ὀκνοῦμεν καὶ μετατίθεμεν ἐπ' ἄλλο πρόσω-
 πον ἢ ὑφεστηκὸς ἢ μὴ ὑφεστηκὸς ἢ γεγυνοῦς μὲν,
 οὐκέτι δὲ ὄν· καὶ εἰ μὲν μὴ ὑφεστηκὸς, προσωποποιῖα
 15 ἐστίν, ὡς ἐπὶ τούτου ἵνα ἐγκαλῶν τιμι μοιχείαν τυχὸν
 εἶπω· αὐτὸς ὁ καιρὸς, καθ' ὃν εὐρέθης ἐν τῷ τόπῳ,
 μαρτυρεῖ κατὰ σου. [προσωποποιήσας γὰρ τὸν και-
 ρὸν τούτῳ τοὺς λόγους περιτίθημι οὓς ἤθελον εἰπεῖν
 κατ' ἐκείνου.] ἡνίκα δὲ ὑφεστηκὸς ὑποτίθεται πρό-
 20 σωπον, ἡθοποιῖα, ὡς ἵνα εἶπω πρὸς αὐτόν, εἰ ἐθά-
 510 ρεις σεαυτῷ, ὅτι οὐ τοῦτο ἔπραξας, ἐχορῆν σε τότε καὶ
 τότε λέγειν.

Μικτόν δέ, ὡς ἵνα εἶπω πάλιν πρὸς τὸν αὐτόν, εἰ
 ἕξη νῦν ὁ πατήρ σου βλέπων σε μοιχὸν κρινόμενον ἄν-
 25 θρωπος ἐπιεικής, ἡμελλε τότε καὶ τότε θρηνηῶν εἰπεῖν.

Ἡ δὲ ἡθοποιῖα διχῆ γίνεται πρὸς παρόντας καὶ
 511 ἀπόντας, ὡσπερ εἰ βουλόμενος ἐλέγξει τινὰς θραθυ-
 μουντας, ὡς πρὸς αὐτοὺς μὲν φανερώς μηδὲν εἶπω,
 τὰ δὲ πρὸς ἄλλους εἰρημένα, ὡς ἐν διηγῆσει εἰς μέσον
 30 θήσω, οἶον ὅτι οἱ ἀσεβήσαντες πανωλεθρίαν ὑπέμει-

ναν ἅπαντες, [ὡς διηγούμενος αὐτοῖς πρὸς ἄλλους εἰρημένα ποιήσομαι τὸν λόγον, ὡς ὁ θεὸς ἀπόστολός φησι, μηδὲ γογγύζετε, καθὼς τινες καὶ ἀπάλοντο.] ἢ ἐρώτησις δὲ καὶ ἡ πεῦσις κατὰ τοῦτο διαφέρουσιν, ὡς ἵνα ἐγκαλούμενος ὅτι κατέλιπον ἐν ἀνάγκῃ φίλον, 5 εἶπω, ὅτι αἰρέσεώς μοι οὔσης, συγκινδυνεύσαι αὐτῷ, ἢ πείσαι αὐτὸν μὴ ποιῆσαι τόδε, ἢ ἀναχωρῆσαι, μὴ πειθομένου αὐτοῦ συμβουλεύοντί μοι τί ἐχρῆν με ποιῆσαι; καὶ ταῦτα γὰρ μεταθέσεις λόγων εἰσίν.

Ἀποποιήσις δὲ ἐστὶν ἄρνησις ὧν ὑπονοοῦμεθα, μὴ 10 προσδεομένη πίστεως ὡς ἐγνωσμένης τῆς ἀληθείας, ὡς ἵνα λέγω, κρατήσαντος ἔθους τοὺς σχολαστικούς ἐξελεῖν εἰς προάστεια, οὐκ ἀπ' ἐμοῦ τοῦ ἔθους κρατήσαντος ἐρωτηθεῖς οὐ μὴ προσδεηθῶ ἐπαγαγεῖν ἀπόδειξιν, ὡς ἐγνωσμένου τοῖς ἀκούουσιν, ὅτι παρεγενόμην. 15 τούτων δὲ τῶν κατὰ μετάθεσιν ἕξ σχημάτων τὰ μὲν 512 πρῶτα πέντε συνεμπίπτει τῷ ὑπερβατῷ, ἢ δὲ ἀποποιήσις τῇ προλήψει τῆς αἰτίας· ὡς προειλημμένης γὰρ καὶ προεγνωσμένης τῆς αἰτίας τοῦ γενομένου, ὅτι οὐ δι' ἐμέ, χρῶμαι τῇ ἀποποιήσει. 20

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΓΗΣ.

Κατὰ ἐναλλαγὴν τέσσαρά εἰσι σχήματα τῆς διανοίας, 4 εἰρωνεία, διαπόρησις, διασυρμός, ἀποστροφή. τούτων εἰρωνεία μὲν ἐστὶ λόγος ἐναντίος οἷς ἐνθυμούμεθα, κατ' ἐμφασιν αὐτὰ σημαίνων, ὡς ἵνα ἐγκαλῶν 25 τινι πολυπραγμοσύνην καὶ ἐργολάβειαν εἶπω, ὁ δεῖνα ὁ αἰεὶ ἡσυχάσας καὶ μηδέποτε περιεργασάμενος ἀλλότριον πρᾶγμα, τῷ ἦθει δεικνύς, ὅτι τὰ ἐναντία δοξάζω περὶ αὐτοῦ.

Διαπόρησις δὲ ζητήσεως προσποιήσις, ὧν εἶπειν ἢ μαθεῖν ὀφείλομεν, εἶπειν μὲν ὡς ἵνα περὶ τινος εἶπω, ὅτι μωρός ἐστι, παραφρονεῖ, μαίνεται, ἢ οὐκ οἶδα, τί εἶπω περὶ αὐτοῦ· μαθεῖν δέ, ὡς ἵνα βλέπων τινὰ φί-
 513 λων ἐπειγόμενον πρὸς με, εἶπω, ὁ δεῖνα ὁ ἀναγκαῖος
 6 φίλος ἐπείγεται πρὸς με, ἄρά τι μέλλων ἀπαγγεῖλαι;

Ἀποστροφὴ δὲ ἐστὶ μετὰθεσις λόγου πρὸς ἄλλο πρόσωπον [ἀπὸ τῶν πρῶτον ἀκούοντων ἢ ὀφειλόντων ἀκούειν, ὡς ἐπὶ τούτου τοῦ παραδείγματος, ἵνα δικα-
 10 ζόμενός τις τινι, τῆς ἐν τῷ διαλέγεσθαι πρὸς τοὺς κρι-
 τὰς χρείας αὐτῷ γενομένης, τὸν μὲν πρὸς ἐκείνους ἐάσῃ λόγον, ἀποστραφῆ δὲ πρὸς τὸν ἀντίδικον καὶ δια-
 λεχθῆ αὐτῷ· ἀπὸ δὲ τῶν ὀφειλόντων ἀκούειν,] ὡς ἵνα
 θέλων ἐπιτιμῆσαι μαθηταῖς τισὶν ἀκοσμοῦσιν ἐκείνοις
 15 μὲν μηδὲν εἶπω, τῷ δὲ διδασκάλῳ διαλεχθῶ, λέγων ἀκούοντων αὐτῶν ὅτι σπουδάξουσιν οἱ σοὶ ἑταῖροι τῇ ἀταξία ταύτῃ καταλῦσαι τὴν δόξαν σου.

Διασυρμός δὲ ἐστὶν εὐτελισμὸς πραγμάτων ὑπὸ τῶν ἐναντίων εἰς ὄγκον ἐπαρθέντων, ὡς ἵνα τινὸς ἐν
 20 κατηγορίᾳ μου εἰπόντος, ὅτι κακὸν τὸ ἀσεβεῖν, διὰ γὰρ τὴν ἀσεβειαν οἱ ἄνθρωποι τὸ καὶ τὸ πάσχουσιν, ἐξ ὧν ἀπόλλυνται αἱ πόλεις, μὴ ἀποδείξαντος δέ, ὅτι ἠσέβησα τὸ εἰρημένον ὑπ' αὐτοῦ ὑψοῦντος, τὸ πρᾶγμα
 514 σμικρυνῶ καὶ εὐτελήσω, λέγων μηδὲν εἶναι πρὸς
 25 τὸν ἐμὸν ἔλεγχον τὸν τὰς πόλεις ἀπόλλυσθαι δι' ἀσεβειαν. τούτων δὲ τῶν τεσσάρων σχημάτων ἡ μὲν ἀπο-
 στροφὴ ἅπαξ ἐν εἰδός ἐστι, τὰ δὲ ἄλλα τρία συνεμπίπτει τῷ ἑτεροσχηματίστῳ. καὶ ταῦτα περὶ τῶν τῆς διανοίας σχημάτων.

30 Τῶν δὲ τῆς λέξεως κατ' σχημάτων τῶν ἡμῖν ἀπηρι-
 θμημένῶν ἢ μετάληψις καὶ ἢ μεταφορὰ μᾶλλον τοῦ τρό-
 που εἰσὶν ἢ τοῦ σχήματος, τῶν ἄλλων ἰστέον ὅτι τρία

εἰσὶ κατὰ ἔνδειαν, ἔν μὲν τοῦ ἀσυνδέτου, καὶ δύο τῆς ἑλλείψεως· τοῦ μὲν ἀσυνδέτου ἡ καλουμένη διάλυσις· διαλέλνται γὰρ τὸ ἀσύνδετον, τῆς δ' ἑλλείψεως καταρίθμησις· ἑλλείπει γὰρ ἐν αὐτῇ ἡ διήγησις ἡ περὶ τῶν ἀπαριθμουμένων πραγμάτων, καὶ ὑπερβολή· ὑπερ- 5
βαίνομεν γὰρ ἐν αὐτῇ, ἃ δεῖ λεχθῆναι. κατὰ δὲ πλεονασμὸν συνεπιπίπτει τῇ ταυτολογίᾳ τὸ πολυπτῶτον καὶ ἡ κλίμαξ καὶ ἡ ἐπιτίμησις τῇ ἀναδιπλώσει, ὁμώνυμον καὶ ἡ ἀντιστροφὴ καὶ ἡ ἐπίξενυξις τῇ παρονομασίᾳ, ὁμώνυμον καὶ ἡ πλοκὴ τῇ ἀναφορᾷ ἢ ἐπαναφορᾷ καὶ ἡ ἐπι- 515
βολή, τῇ ἐπαναδόσει ἢ ἀντιμεταβολῇ καὶ ἡ ἐναντιώσις, 11
τῇ ἐπιμονῇ ἢ προσεπανάδοσις, τῇ ἀντιλήψει ἢ ἔφοδος κατ' ἐναλλαγὴν καὶ ἡ ἐπιτομὴ καὶ ἡ πάροδος καὶ τὰ καλούμενα ἐνηλλαγμένα.

Ἐφεξῆς δὲ ἐξηγησόμεθα πῶς ἕκαστον γίνεται ταῦτό· 15
λέγει γὰρ ἐν μὲν τῷ πολυπτῶτῳ κατὰ τὰς προτεταγμέ-
νας ἀντωνυμίας, ὡς τὸ οὗτος ἦν φίλος αὐτοῦ, οὗτος προστάτης, οὗτος κηδεμών, ἢ κατὰ διάφορα ὀνόματα σημαίνοντα τὴν αὐτὴν διάνοιαν, ὑπὸ δὲ τὴν αὐτὴν πτώσιν, ὡς τὸ φίλον εὐεργέτην 20
σωτήρα ἡγοῦντο. ἐν δὲ τῇ κλίμακι κατὰ τὴν ἐπανάληψιν τὸ τέλος τοῦ πρώτου κώλου εὐρίσκομεν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ δευτέρου, ὡς τὸ οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ· καὶ οὐκ ἔγραψα μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ, οὐδὲ ἐπρέσβευσά μὲν, οὐκ 516
ἐπεισα δὲ Θῆβαίους. ἀναδιπλοὶ τις καὶ ἐν τῇ 26
ἐπιτιμήσει ἢ ἐπιτιμᾷ ἑαυτῶ, ὡς κακῶς εἰπῶν, δεόν εἰπεῖν ἄλλο τι· ὁψὲ γὰρ ποτε ὁψὲ λέγω· χθὲς μὲν οὖν καὶ πρῶην. παρονομάζει ἡ μὲν ἀντιστροφὴ τὰ πράγματα ἀντιστρέφουσα εἰς τὸ [αὐτὸ] ῥῆμα, 30
ὡς τὸ ὄρκον αἰτεῖς, νόμον αἰτεῖς, καὶ τὸ ἐπὶ σὲ αὐτὸν καλεῖς; ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς.

ἡ δὲ ἐπίξευξις τὸ αὐτὸ παρονομάζει συνημμένως,
ὡς τὸ

Ἄρες Ἄρες βροτολοιγὲ μαιφόνε.

καὶ τὸ βαρὺς βαρὺς σύνοικος. καὶ αὐταὶ δὲ εἶδη
5 ἀναδιπλώσεως· καὶ ἡ πλοκή, περιποιούσα μὲν τὴν διά-
νοϊαν, ἀναφέρουσα δὲ εἰς τὸ αὐτὸ ὄνομα, οἷον
ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι,
ἡμεῖς καὶ Θήβης ἔδος εἴλομεν.

517 καὶ τὰ ταῦτα εἶπον ὑπερ ὑμῶν, ταῦτα ἐπρέ-
10 σβευσα, ταῦτα ἔγραψα. τῆς δὲ πλοκῆς τὸ
χάριέν ἐστιν ἄνθρωπος, ὅταν ἄνθρωπος ἦ.

τῷ μὲν ὀνόματι τῷ αὐτῷ ἐχρήσατο, ἐνήλλαξε δὲ τὸ ση-
μαινόμενον· τὸ μὲν γὰρ κοινῶς εἴρηται ἐπὶ παντὸς
ἀνθρώπου, τὸ δὲ ἰδίως ἐπὶ τοῦ χρηστοῦ ἀνθρώπου. τὸ
15 δὲ ὁμοιοτέλευτον οὐ συνεμπίπτει τούτοις, εἰ μὴ κατὰ
μόνην τὴν ὁμοίαν κατάληξιν, [οὗ παράδειγμα] οἷον,

Ἕλλω ἐπ' ἰχθυόεντι καὶ Ἐρμῶ δινήεντι.

καὶ τὸ τότε μὲν βαρεῖς, νῦν δ' ἀτυχεῖς Θη-
βαῖοι. καὶ ἡ ἐπιβολὴ συνεμπίπτει ἀναφορᾶ· καὶ αὕτη

518 γὰρ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναφέρει, ὡς τὸ Σοφοκλέους

21 ὁ δ' αὐτὸς ὑμῶν, [ὁ δ'] αὐτὸς ἐν γάμοις παρών,
αὐτὸς τὰδ' εἰπών, αὐτὸς ἐστὶν ὁ κτανών·

ἐναλλάττει δὲ τῷ πλεονάκισ εἰρησθαι τὴν αὐτὴν ἀντω-
νυμίαν, καὶ τῇ διαφορᾶ τῶν σημαινομένων· ἡ γὰρ ἀνα-
25 φορὰ τὴν αὐτὴν ἔννοϊαν τηρεῖ [τὸ βελτίους εἶναι τῶν
πατέρων]. καὶ ἡ προσαπόδοσις τοιαύτη, ἥς παράδειγμα.

519 τίς ὁ λύσας τὸν χρησμόν; Θεμιστοκλῆς· τίς ὁ βασιλέα
καταναυμαγήσας; Θεμιστοκλῆς· ἐναλλάττει δὲ τῷ καὶ
ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν σχήματι.

30 Τέλος τῶν περὶ σχημάτων σχολίων.

XXI.

TIBERIOY PHTOPOΣ

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.

ΤΙΒΕΡΙΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ

527

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΕΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.

Μέλλουσι τὴν τῶν σχημάτων θεωρίαν τῶν παρὰ 1
Δημοσθένει κατανοεῖν, ἀνάγκη εἶναί μοι δοκεῖ πρῶτον 5
εἰπεῖν τί τὸ σχῆμά ἐστιν. ἔστι τοίνυν σχῆμα τὸ μὴ κατὰ
φύσιν τὸν νοῦν ἐκφέρειν μηδὲ ἐπ' εὐθείας, ἀλλ' ἐκ-
τρέπειν καὶ ἐξαλλάσσειν τὴν διάνοιαν κόσμου τινὸς τῇ
πλάσει ἢ χρείας ἕνεκα. ὁ γὰρ χαριέστερος πλειόνων 528
ὄντων καὶ ἄλλων οὗτός μοι φαίνεται, ὥσπερ ἀμέλει 10
καὶ λέξεως σχῆμά ἐστιν ἐξαλλαγή τοῦ ἐν ἔθει, κατὰ
τινα πλάσιν κόσμον ἢ χρείαν τινὰ τοῖς λόγοις παρέ-
χουσα. ὁ μὲν οὖν σαφέστερος ὄρος τοῦ τῆς λέξεως
σχήματος οὗτός ἐστι, δοκεῖ δὲ πως συνῆφθαι κατὰ τὸ
πρῶτον μόριον τῷ τοῦ σολοικισμοῦ ὄρω, εἶτα κατὰ τὸ 15
τελευταῖον μέρος διεστηκέναι. καὶ γὰρ ὁ σολοικισμὸς
ἐξαλλαγή τοῦ ἐν ἔθει ἐστίν, ἀλλ' οὔτε χρείας ἕνεκα,
οὔτε κόσμου τινὸς χάριν γίνεται.

Πλείονος δὲ οὔσης θεωρίας τῆς ἐν τοῖς σχήμασι,
ταῦτα προηγήμεθα νῦν ἐξετάσαι, ὅσα παρὰ Δημοσθένει 529
κατενοήσαμεν. 21

Πρῶτον οὖν τὰ τῆς διανοίας σχήματα δεικτέον, ἐπεὶ 2
δεῖ τὸν νοῦν πάντως τοῦ λόγου προηγεῖσθαι, ἔστι δὲ
ταῦτα, εἰρωνεΐα, ἐπιτίμησις, παράλειψις, διαπόρη-

σις, ἀποστροφή, προδιόρθωσις, ἐπιδιόρθωσις, ἀπο-
 530 σιώπησις, ἠθοποιΐα, προσώπου ὑποβολή, πνευματικόν,
 ἔμφασις, ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου, παρὰ προσδοκίαν, ἀύ-
 τοσχέδιον, ἀντίθετον, διαλεκτικόν, τόπου ἔμβολη ἐξ
 5 ὀνόματος, καθόλου, ὄρκος.

531

ΠΕΡΙ ΕΙΡΩΝΕΙΑΣ.

3 Καὶ εἰρωνεΐα μὲν ἐστὶ τὸ διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναν-
 τίον σημαίνον, οἷον ἐκεῖνοι τοίνυν οἷς οὐκ ἐχα-
 ρίζοντο οἱ λέγοντες, οὐδ' ἐφίλουν αὐτούς
 10 ὡσπερ ὑμᾶς, οὗτοι νῦν πέντε μὲν καὶ τες-
 σαράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἤρξαν ἐκόν-
 των· καὶ πάλιν, νυνὶ δὲ πῶς ὑμῖν ὑπὸ τῶν
 χρηστῶν τούτων τὰ πράγματα ἔχει; ἔτι δὲ και-
 532 νῶς ἐν τῷ κατὰ Μειδίου ἐφ' ἑαυτοῦ εἰρωνεΐα κέχρη-
 15 ται, ἐγὼ δὲ ὅς (εἴτε τις βούλεται νομίσαι
 μανίαν· μανία γὰρ ἴσως ἐστὶν ὑπὲρ δύνα-
 μίν τι ποιεῖν· εἴτε φιλοτιμίαν) χορηγὸς
 ὑπέστην.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΙΜΗΣΕΩΣ.

4 Ἐπιτίμησις δὲ ἐστὶν ὅταν διὰ τῆς πρὸς τοὺς ἀκού-
 20 οντας ἐπιπλήξεως τινῶν βούληται συμβουλήν περαι-
 νειν, ὡς ἐν τῷ περὶ τῆς παραπροσβείας, ὑμεῖς δ'
 ἐκλελύσθαι μοι δοκεῖτε καὶ παθεῖν ἀνα-
 μένειν τὰ δεινὰ, πόρρωθεν δ' ὄρῶντες οὐ
 φυλάττεσθαι, καὶ πάλιν οὕτως, ὡς εἰοικε, πολὺ
 25 τι σκότος ἐστὶ παρ' ὑμῖν πρὸ τῆς ἀληθείας.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΩΣ.

5 Παράλειψις δὲ ἐστὶν ὅταν τῷ δοκεῖν τινὰ παραλι-
 πεῖν λέγη ἢ βούλεται, ὡς ἐν τῷ πρὸς Δεπτύνην, ἐγὼ

δέ, ὅτι μὲν τινῶν κατηγοροῦντας πάντων ⁵³³
 ἀφαιρεῖσθαι τὴν δωρεὰν τῶν ἀδίκων ἐστίν,
 ἕασω· καὶ γὰρ εἴρηται τρόπον τινά, καὶ
 ὑφ' ὑμῶν ἔσως γινώσκειται, καὶ πάλιν πρὸς
 τὸν Αἰσχίνην, ἥδη γὰρ σε ἐρωτῶ, πάντα τὰ ⁵
 ἄλλα ἀφείς, Ἀμφίπολιν, Πύδναν, Ποτί-
 δαιαν, Ἀλόνησον· οὐδενὸς γὰρ τούτων μέ-
 μνημαι· Σέρριον δὲ καὶ Δορίσκον καὶ τὴν
 Πεπαρήθου πόρθησιν, καὶ ὅσα ἄλλα τοι-
 αῦτα ἢ πόλις ἠδικεῖτο, οὐδ' εἰ γέγονεν οἶδα. ¹⁰
 τῷ τε γὰρ οὕτως εἰπεῖν ἂ βούλεται δεδήλωκε καὶ τῇ
 παραλείψει τὸ φορτικὸν ἀφήρηται.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΠΟΡΗΣΕΩΣ.

Διαπόρησις δέ ἐστίν ὅταν ὡς διαπορῶν τις ἂ δεῖ ⁶
 εἰπεῖν κάκεινα καὶ ἔτι πλείω λέγη, οἷον ἀλλ' εἰς ¹⁵
 τοσοῦτον ἀφίκται μωρίας, ἢ παρανοίας,
 ἢ—οὐκ ἔχω τί λέγω. καὶ πάλιν, οὐκ ἀπορῶν ⁵³⁴
 δ' ὅ τι χρὴ περὶ σοῦ καὶ τῶν σῶν εἰπεῖν,
 ἀπορῶ ὅτου πρώτου μνησθῶ, πότερ' ὡς ὁ
 πατήρ σου, Τρόμησ, ἐδούλευε παρ' Ἑλπία ²⁰
 τῷ πρὸς τῷ Θησεῖῳ διδάσκοντι γράμματα,
 χοίνικας παχείας ἔχων καὶ ξύλον· ἢ ὡς ἡ
 μήτηρ σου τοῖς μεθήμερινοῖς γάμοις ἐν τῷ
 κλισίῳ τῷ πρὸς τῷ Καλαμίτῃ χρωμένῃ τὸν
 καλὸν ἀνδριάντα καὶ τριταγωνιστὴν ἄκρον ²⁵
 ἐξέθρεψέ σε. ὡς γὰρ ἀπορῶν τί χρὴ εἰπεῖν πάντα
 εἶπεν.

ΠΕΡΙ ΑΠΟΣΤΡΟΦΗΣ.

Ἀποστροφὴ δέ ἐστίν ὅταν ἀπὸ τῶν δικαστῶν πρὸς ⁷
 τὸν ἀντίδικον ἀποστρέφη τὸν λόγον, οἷον μηδὲν οὖν ³⁰

φιλουείκει, Λεπτίνη, καὶ πάλιν, οὓς ἅπαν-
 τας ἡ πόλις ὁμοίως τῆς αὐτῆς ἀξιώσασα τι-
 μῆς ἔθαψεν, Αἰσχίνη. κινήσας γὰρ τῇ δόξῃ τῶν
 παραδειγμάτων τοὺς ἀκούοντας, τότε καὶ τὸν ἀντίδι-
 5 κον κέκληκε.

535

ΠΕΡΙ ΠΡΟΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ.

8 Προδιόρθωσις δέ ἐστιν ὅταν ὑποπτεύων προσ-
 κρούειν τὸ ῥηθησόμενον παραιτῆται τοὺς ἀκούοντας,
 οἷον ἐπεπείσμην μὲν οὖν ὑπὲρ ἔμαυτοῦ, τυ-
 10 χὸν μὲν ἀναισθητῶν, ὅμως δ' ἐπεπείσμην.
 καὶ πάλιν, ἐπεὶ δὲ πολὺς τοῖς συμβεβηκόσιν
 ἔγκειται, βούλομαί τι καὶ παράδοξον εἰπεῖν,
 καὶ μοι, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, μηδεὶς τὴν
 ὑπερβολὴν θαυμάσῃ. εἰ γὰρ καὶ δυσχερὲς ἦν τὸ
 15 λεγόμενον καὶ προσέκρουε, παραιτούμενος ἠκούσθη διὰ
 τὴν ὑπόσχεσιν.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ.

9 Ἐπιδιόρθωσις δέ ἐστιν ὅταν τὸ εἰρημένον ὡς ἐν-
 δεέστερον διορθούμενος ἄλλο ἐπενέγκῃ. ταύτης τοί-
 20 νυν τῆς οὕτως αἰσχυρᾶς καὶ περιβοήτου συ-
 στάσεως καὶ κακίας, μᾶλλον δὲ προδοσίας.
 536 καὶ πάλιν πρὸς τὸν Αἰσχίνην, ὁψὲ γὰρ ποτε ὁψὲ
 λέγω; χθὲς μὲν οὖν καὶ πρῶην ἅμα Ἀθηναῖος
 καὶ ῥήτωρ γέγονε.

25

ΠΕΡΙ ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΕΩΣ.

10 Ἀποσιώπησις δέ ἐστιν ὅταν μέλλων λέγειν πρᾶγμα
 αὐτὸ μὲν ἀποσιωπήσῃ, τὴν δὲ ὑπόνοιαν αὐτοῦ κατα-
 λίπη, ἀλλ' ἐγὼ μὲν, οὐ βούλομαι δὲ οὐδὲν
 δυσχερὲς εἰπεῖν ἀρχόμενος τοῦ λόγου· οὗτος
 30 δὲ ἐκ περιουσίας μου κατηγορεῖ. καὶ πάλιν

πρὸς τὸν Χαρίδημον, ᾧ μήτηρ μὲν οὐκ ἐρῶ τίς ἢ πόθεν· οὐδὲν γὰρ δεῖ πλείω τῶν ἀναγκαιῶν αὐτὸν ἐξετάζεσθαι· οὐδὲν γὰρ ἂν εἶπε τοιοῦτον οἶον τῇ ὑπονοίᾳ παρέδωκεν.

ΠΕΡΙ ΗΘΟΠΟΙΙΑΣ.

537

Ἡθοποιῖα δὲ ἐστὶν ὅταν φεύγοντες τὸ προσκρου- 11
 στικὸν τῶν ἐπιτιμήσεων ὡς ὑφ' ἐτέρων προσώπων γι- 7
 νομένας εἰσάγωμεν, ὁποῖόν ἐστι τὸ παρὰ τῷ Δημοσθένει· φέρε γὰρ, πρὸς Διός, εἰ λόγον ὑμᾶς ἀπαιτήσειαν οἱ Ἕλληνες ὧν νυνὶ παρήκατε 10
 καιρῶν διὰ ῥαθυμίας. καὶ πάλιν, εἶτ', ὧ πάντων τῶν ἀνθρώπων φαυλότατοι. πικρῶς γὰρ καθικνεῖται τῶν Ἀθηναίων διὰ τοῦ προσώπου τῶν Ἑλλήνων. κάκεινα δὲ ἠθοποιῖας τὰ ἠθικὰ σχήματα, τόδε ἔδει εἰπεῖν καὶ τόδε ἔδει ποιῆσαι, ὅπερ, 15
 πεποίηκεν Αἰσχίνης ἐπὶ τῷ Δημοσθένει εἰπὼν, ὃν ἐχρῆν, εἰ καὶ μανεῖς ὁ δῆμος ἢ τῶν καθεστηκότων ἐπιλελησμένος, ἐπὶ τοιαύτης ἀκαιρίας ἐβούλετο στεφανοῦν αὐτόν, παρελθόντα εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰπεῖν· ἄνδρες 20
 Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν στέφανον δέχομαι, τὸν δὲ καιρὸν ἀποδοκιμάξω, ἐν ᾧ τὸ κήρυγμα γίνεται. τοῦτο γὰρ τὸ νόημα ἐνὸν ἀπὸ τοῦ ἰδίου προσώπου εἰπεῖν, περιέθηκε τῷ ἀντιδίκῳ. καὶ Ὀδυσ- 538
 σεὺς παρ' Ὀμήρῳ βουλόμενος τοῖς Ἀχαιοῖς εἰπεῖν ὅτι οὐ 25
 φυλάττουσι τὰς ὑποσχέσεις ἃς ὑπέσχοντο τῷ Ἀγαμέμνονι, πρὸς αὐτὸν ἀποστρέφει τὸν λόγον,
 Ἄτρεΐδη, νῦν δὴ σε, ἄναξ, ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ
 πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν·
 οὐδέ τοι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν ἦν περ ὑπέσταν, 30
 Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι.

τοῦτο γὰρ ποιήσας προσέκρουσε μὲν οὐδαμῶς τοῖς
 539 Ἀχαιοῖς, ἐλεεινὸν δὲ ἀποφαίνει τὸν ὑπ' αὐτῶν ἐγκατα-
 λειφθέντα, καὶ διὰ τῶν πρὸς τοῦτον λόγων ἐκείνοις
 ἐπέπληξεν.

5

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΠΟΤ ΤΠΟΒΟΛΗΣ.

12 Προσώπου δὲ ὑποβολή ἐστίν ὅταν θέλων τι εἰπεῖν
 πρὸς τὸ ἀνεκτότερον ἄλλω προσώπῳ τὸν λόγον περιθῆ,
 οἷον ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς, ὡς δ' ἐγώ ποτε τῶν ἐν
 αὐτῇ τῇ χώρᾳ γεγενημένων τινὸς ἤκουον,
 10 ἀνδρὸς οὐδαμῶς οἷου τε ψεύδεσθαι, οὐδέ-
 νων εἰσὶ βελτίους. πιστοῦται γὰρ ὡς παρ' εἰδότος
 540 ἀκούσας τὰ λεγόμενα. μίγνυσι δὲ πολλαχοῦ τὴν τε
 ἠθοποιῖαν καὶ τὴν τοῦ προσώπου ὑποβολήν, ὅταν
 ἐτέρῳ προσώπῳ περιβάλῃ λόγον. βουλόμενος γὰρ
 15 ἐπιτιμῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις, ὡς εἰς ῥαθυμίαν ἐκκλίνα-
 σιν, οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ εἶπεν, ἀλλὰ τοῖς Ἑλλησι περι-
 ἔθηκε τὸν λόγον, ἐὰν οὖν οἱ Ἕλληνες πέμπω-
 σι πρὸς ὑμᾶς καὶ λέγωσι, πέμπετε, ὦ Ἀθη-
 ναῖοι, πρὸς ἡμᾶς ἐκάστοτε πρέσβεις λέ-
 20 γοντας ὡς ἐπιβουλεύει Φίλιππος ἡμῖν καὶ
 πᾶσι τοῖς Ἑλλησι, καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ πάλιν ἐν τῷ
 πρὸς Λεπτίνην, ἂν δὲ δὴ πέμψας ὡς ἡμᾶς Λεύ-
 κων ἐρωτᾷ, τί ἔχοντες ἐγκαλέσαι καὶ τί
 μεμφόμενοι τὴν ἀτέλειαν αὐτὸν ἀφήρησθε,
 25 τί, πρὸς θεῶν, ἐροῦμεν ἡμεῖς; ἐν γὰρ τούτῳ
 τῷ λόγῳ λίαν ἰσχυρότερον [τὸν τρόπον] ἐκ τοῦ προσώ-
 που τῶν λεγόντων πεποιήκεν.

ΠΕΡΙ ΠΤΥΣΜΑΤΙΚΟΤ.

13 Τὸ πτυσματικὸν σχῆμα ἔργα μὲν ἔχει τέσσαρα,
 30 προσοχήν, σαφήνειαν, ἐνάργειαν, ἔλεγχον. προσοχή

μὲν οὖν ἐστίν, οἷον διὰ τί; καὶ πάλιν, τίνος 541
 οὖνεκα ταῦτα λέγω; ἐπιστρέφει γὰρ τοὺς ἀκούον-
 τας ἢ τοιαύτη ἐρώτησις. σαφήνεια δὲ οὕτως, ὡς ἐν τῷ
 κατὰ Ἀριστοκράτους, ὁ μὲν τὸν νόμον τιθεῖς;
 οὕτως· ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων, πῶς; καὶ 5
 πάλιν, ποῦ τοῦτο δηλοῖ; ἐν τε τῷ προτέρῳ
 νόμῳ καὶ ἐν τούτῳ. καὶ πάλιν, ἀλλὰ πῶς; ὡς
 ἐν τῷ ἄξονι εἴρηται, φησί. ἤδει γὰρ τὴν τῶν
 νόμων ἐξέτασιν φύσει δυσπαρακολούθητον οὔσαν, σα-
 φήνειαν δὲ [τὸ] δοῦναι τὸ σχῆμα δυνάμενον. ἐνάργεια 10
 δὲ ἐστὶ τὸ τοιοῦτον, πῶς ἂν ὠμότερος συκοφάν- 542
 τῆς γένοιτο; καὶ πάλιν, καὶ τίς ἂν γένοιτο
 ἀναιδείας ὑπερβολή; ἔλεγχος δὲ ἐστὶ τὸ τοιοῦτον,
 ὅταν λέγῃ τί πράττειν ἔδει καὶ ποιεῖν τὴν πόλιν· καὶ
 πάλιν, τῆς ποίας μερίδος γενέσθαι τὴν πόλιν ἐβούλετ' 15
 ἂν· καὶ τρίτον εἰς τὸ αὐτό, τί τὴν πόλιν, Αἰσχίνη,
 προσῆκε ποιεῖν, ἀρχὴν καὶ τυραννίδα τῶν
 Ἑλλήνων ὁρῶσαν αὐτῷ κατασκευαζόμενον
 Φίλιππον; καὶ τέταρτον, ἤδη γὰρ σε ἐρωτῶ,
 πάντα τὰ ἄλλα ἀφείς. καὶ πάλιν, πότερον 20
 πάντα ταῦτα ποιῶν ἠδίκηει καὶ παρεσπόν-
 δει καὶ διέλυε τὴν εἰρήνην, ἢ οὔ; καὶ πότε-
 ρον φανῆναί τινα τῶν Ἑλλήνων τὸν ταῦτα
 κωλύσουτα ποιεῖν αὐτὸν ἐχρῆν, ἢ μή; οὐδὲ γὰρ 543
 ἀνενεγκεῖν τῷ ἀντιδίκῳ συνεχώρησεν, ἀλλὰ τῷ συνεχεῖ 25
 τῆς ἐρωτήσεως τὸ ἄπορον τῆς ἀποκρίσεως ἐξελέγχει.

ΠΕΡΙ ΕΜΦΑΣΕΩΣ.

Ἐμφασίς δὲ ἐστὶν ὅταν μὴ αὐτὸ τις λέγῃ τὸ πρᾶγ- 14
 μα, ἀλλὰ δι' ἑτέρων ἐμφαίνῃ, οἷον τί τὸ κωλύον
 αὐτὸν ἔσται βαδίζειν ὅποι βούλεται; ἐμφαί- 30
 νει γὰρ ὅτι κωλύειν αὐτὸν οὐδενὸς βουλομένου τῆς Ἀτ-

τικῆς ἐπιβῆναι δυνήσεται. καὶ πάλιν Ἀπολλόδωρος, ἐγὼ γὰρ ὁμομήτριον ἀδελφὸν ἔμαυτοῦ Πασικλέα νομίζω, ὁμοπάτριον δὲ οὐκ οἶδα. οὔτε γὰρ ἀνειμένην βλασφημίαν ἔχει τὸ εἰρημένον, καὶ ἀκρι-
5 βῶς τῇ ἐμφάσει πρεσβυτέρα μοιχεία δέδεικται.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ.

15 Ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου ἐστὶν ὅταν μὴ περὶ τοῦ προ-
544 κειμένου τι εἴπῃ, ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον ἐφ' ἑτέρου
προσώπου, δι' ἐκείνου τοῦτο σημαίνων, καὶ παρέοικε
10 τῇ ἐμφάσει τοῦτο. βουλούμενος γὰρ πάλιν εἰπεῖν ἃ ὁ
Μειδίας ἔπραττεν ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου αὐτὰ ἐπὶ τὸν
Ἰφικράτην εἶπεν, οὐκ ἐβάδιξεν ἐπὶ τὰς τῶν χρυ-
σοχόων οἰκίας νύκτωρ, οὐδὲ κατερρήγνυε
τὰ παρεσκευασμένα ἱμάτια εἰς τὴν ἑορτήν,
15 οὐδὲ διέφθειρε διδάσκαλον, οὐδὲ χορὸν
μανθάνειν ἐκώλυε. ταῦτα γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀντικει-
μένου κατὰ τοῦ Μειδίου λέγει. καὶ πάλιν, οὐκ ἐπὶ
μὲν τοῖς ἐτέρω ἀγαθοῖς φαιδρὸς ἐγὼ καὶ
γεγηθὼς κατὰ τὴν ἀγορὰν περιέρχομαι. τοῦτο
20 γὰρ πού λέγει ὅτι οὗτοι τοιαῦτα πράττουσι.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑ ΠΡΟΣΔΟΚΙΑΝ.

16 Παρὰ προσδοκίαν δέ ἐστίν, ὅταν, ἄλλο τοῦ ἀκρο-
τοῦ προσδεχομένου, ἄλλα μετὰ τινος χάριτος ἐπενέγκῃ,
24 οἷον τὰ μέντοι Φιλίππου εὐεργετήματα τοι-
545 αῦτα ἔσται. οὔτε τὰ ὑμέτερα ὑμῖν αὐτοῖς
ἀποδώσει, οὔτε ἐν τῇ οἰκουμένῃ αἰ τιμαὶ
ἔσονται.

ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΥ.

17 Αὐτοσχέδιον δ' ἐστίν ὅταν προσποιῆται ἄρτι νενο-
30 ηκέναι, οἷον ὃ τοίνυν μεταξὺ λέγων ἐνεθυ-

μήθην. καὶ πάλιν, τουτὶ γὰρ αὐτὸ μικροῦ με
παρῆλθεν.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΘΕΤΟΥ.

Ἀντίθετον δὲ ἔστι τὸ κατὰ διάνοιαν, οὗ καὶ Αἰσχί- 18
νης μέμνηται τὸ τοῖς ἐπιβεβουλευμένοις. * * λέ- 5
γων. βουλόμενος γὰρ ὁ Δημοσθένης τοῦ Αἰσχίνου τὸ 516
περὶ τὴν Ὀλυνθίαν συμπόσιον μᾶλλον διαβάλλειν, ἐξ
ἀντιθέτου εἶπε τὸ τοῦ Σατύρου [ὁ] περὶ τὰς Ὀλυνθίας
αἰχμαλώτους φιλάνθρωπον, διὰ τῆς κατὰ τὸν Σάτυρον
ἐπιεικειᾶς εἰς τὴν τοῦ Αἰσχίνου παροιμίαν μᾶλλον παρο- 10
ξύνων τοὺς δικάζοντας.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΟΥ.

Διαλεκτικὸν δὲ ἔστιν, ὃ μάλιστα ποιεῖ Δημοσθέ- 19
νης, ὅταν μὴ ἀπλῶς διεξέῃ τὸν λόγον, ἀλλὰ πρὸς πευ-
σιν καὶ ἀπόκρισιν συλλογίζηται ἃ βούλεται, ὡς ἐν τῷ 15
κατὰ Ἀνδροτίωνος. ἡδύνατο μὲν εἰπεῖν, οὗτος ὑπὲρ
ὑμῶν τὰς εἰσπράξεις οὐχ ὑπέστη, ὅς πολλοὺς πολλάκις
μεῖζον τὴν πόλιν ἀδικήσαντας οὐκ ἔκριεν, ὁ δὲ τῷ
διαλεκτικῷ συνελογίσατο τρόπῳ· πότεροι γὰρ
φησιν * * οἱ τὰ τῆς πόλεως κλέπτοντες ἢ 517
οἱ τὰ ἑαυτῶν εἰσενεγκεῖν μὴ δυνάμενοι; 21
φαίης ἂν ἐκείνους. τί ποτ' οὖν ὄντων ἐτῶν
πλειόνων ἢ ἅ ἐν οἷς πολλοὶ παρὰ τούτοις
ἐπικέκρινται, οὐθενὸς τῶν πώποτε ἐξητά-
σθης κατήγορος; ὅτι ἐκείνοις μὲν συνηδί- 25
κεις, ἀπὸ δὲ τῶν εἰσπραττομένων ὑψηροῦ.
καὶ ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην, ὁμωμόκατε γνώμη δι-
κάσειν τῇ δικαιοτάτῃ. τὸ τοίνυν τῆς γνώ-
μης εἰς ἅπαντα ἀνευέγκατε τὸν νόμον. ἄρα
ὑμῖν δίκαιον εἶναι δοκεῖ τοὺς εὐεργέτας τι- 30

μᾶν τὰ δίκαια; τί δέ; ὅποσα ἂν λάβῃ τις, δίκαιον ἔχειν; δίκαιον. ταῦτα τοίνυν αὐτοί τε ποιεῖτε, ἵνα εὐορκῆτε. ἂ γὰρ ἐνῆν ἀπλῶς εἰπεῖν, ταῦτα πυνθανόμενόν τινα καὶ ἀποκρινόμενον
5 ποιῶν μᾶλλον συνήγαγεν.

ΠΕΡΙ ΤΟΠΟΥ ΕΜΒΟΛΗΣ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ.

20) Τόπου δὲ ἐμβολὴ ἐξ ὀνόματός ἐστιν, ὅταν ὄνομα
548 ὑποθεῖς ἐξ αὐτοῦ εἰσάγῃ τὸν τόπον, ὃ πλεῖστον παρ' αὐτῷ καὶ κάλλιστον. προθεῖς γὰρ τοῦτο, οὐδὲ
10 θαυμαζῶ τοῦτ' ἐγώ, * * εἰ μὴδὲν ποιοῦντες ἡμεῖς τοῦ πάντα ποιοῦντος ἂ δεῖ περιῆμεν, ἀπὸ τοῦ δήματος τόπον ἐποίησεν, ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμάζω, εἰ Λακεδαιμονίοις ποτὲ ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων ἀντήρατε. καὶ πάλιν προθεῖς,
15 τὸν δὲ τειχισμὸν τοῦτον, ὃν σύ μοι διέσυρρες, καὶ τὴν ταφρείαν ἀξίαν μὲν χάριτος καὶ ἐπαίνων κρίνω· πῶς γὰρ οὐ; εἶτα ἐκ τοῦ κατὰ τὸν τειχισμὸν ὀνόματος ἐπήνεγκεν, οὐ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν, οὐδὲ πλίνθοις ἐγώ, οὐδ'
20 ἐπὶ τούτοις μέγιστον τῶν ἐμαντοῦ φρονῶ· ἀλλ' ἐὰν τὸν ἐμὸν τειχισμὸν θέλῃς σκοπεῖν, εὐρήσεις ὄπλα καὶ πόλεις.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΘΟΛΟΥ.

21 Καθόλου δὲ ἐστιν, ὅταν μὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου
25 εἴπῃ τὸ νόημα ὃ βούλεται, ἀλλ' εἰς τὸ καθόλου ἀνενεγκῶν, οἷον οὐχ αὐτῷ τοὺς δικαστὰς ἠτήσατο ἐφεῖναι
549 τάξιν ἢ βούλεται χρῆσασθαι, ἀλλὰ τὸ τοῦ ὄρκου φησί, καὶ τοῦτό ἐστι δίκαιον, τὸ τῇ τάξει καὶ ἀπολογία ὡς βεβούληται τῶν ἀγωνιζομένων ἕκα-
30 στος, οὕτως εἶσαι χρῆσθαι. οὐ γὰρ ἴδιον πλεο-

νέκτημα ἤτησεν, ἀλλ' ἐβεβαίωσε κοινὸν δικαίωμα, καὶ ἔστιν ἐν τῷ σχήματι τούτῳ πολλάκις τὴν χρείαν τοῦ νοήματος τηροῦντα τὸ προσκροῦον φυλάττεσθαι.

ΠΕΡΙ ΟΡΚΟΥ.

Φαίη δ' ἂν τις καὶ τὸ ὄρκου σχῆμα εἶναι παρ' 22 αὐτῷ. τὸ γὰρ οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προ- 6 κινδυνεύσαντας, καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς πα- 550 ραταξαμένους, καὶ τοὺς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ναυμαχήσαντας, καὶ... ὄρκος ἐστί. τινὲς δέ φασι τοῦτο παράδειγμα εἶναι· οὐ γὰρ ἡμάρτετε φησὶν 10 ὑπὲρ τῆς ἀπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀράμενοι, ὥσπερ οὐδὲ οἱ ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντες· καὶ γὰρ ἔστιν ὁμοιον τῷ ὑπὲρ ἀπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἄρασθαι τὸ ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεῦσαι. τὸ μὲν οὖν πρᾶγμα 15 παράδειγμα ἐποίησεν, ἀντὶ δὲ τοῦ εὐθέως εἰπεῖν ἐσχημάτισεν, πρὸς τε τὸ λαμπρὸν ἅμα καὶ τὸ ἀξιόπιστον εἰς ὄρκου φαντασίαν μεταβάλλων.

Τοσαῦτα μὲν τὰ τῆς διανοίας σχήματα παρὰ Δημο- 23 σθένει κατενοήσαμεν, τὰ δὲ τῆς λέξεως ἐκ παραλλήλου, 20 καὶ ταῦτα καταμάθωμεν προειπόντες ἢ διαφέρουσιν ἀλλήλων. τούτῳ δὴ μάλιστα φαίη τις ἂν αὐτὰ διενηγοχέναι, τῷ τὰ μὲν τῆς διανοίας σχήματα, κἂν ὑπαλλάξη 551 τις αὐτὰ τοῖς ῥήμασιν, ὁμοίως μένειν, τὰ δὲ τῆς λέξεως σχήματα οὐχ οἷόν τε εἶναι φυλάττεσθαι ὑπαλλαττομένης 25 τῆς λέξεως. ἔστι δὲ ταῦτα, ἀλληγορία, [μετάθεσις,] ἀναστροφή, ἄλλη ἀναστροφή, ἐπανάληψις, παρονομασία, κλίμαξ, ἐπαναφορά, ἀντιστροφή, ὑπερβατόν, παρίσωσις, πλεονασμός, περίφρασις, συζυγία, ἀπὸ κοινού, μεταβολή, ὑποφορά, ἀσύνδετον, ἀντίθετον, 30

ἔλλειψις, διατύπωσις, διασυρμός, ἐπάνοδος, ἀφαίρεσις, ἀλλοιώσις, καὶ παρεμβολή.

24 Ἀλληγορία μὲν οὖν ἐστὶν ὅταν τῶν κυρίων τι ἐρμηνεύη τις ἐν μεταφοραῖς τὸ κύριον σημαίνειν δυνα-
 5 μέναις· πλείστον δὲ καὶ ἐναργέστατον παρ' αὐτῷ τὸ σχῆμα ἐπὶ τοῦ Μειδίου, τὸ γὰρ ἐπ' ἐξουσίαις καὶ πλούτῳ εἶναι πονηρόν, τεῖχος ἐστὶ πρὸς τὸ μηδὲν ἐξ ἐπιδρομῆς παθεῖν· ἐπεὶ περι-
 552 αιρεθεῖς γε οὔτος τὰ ὄντα οὐδενός ἐστιν
 10 ἄξιος, νῦν δ' οἶμαι τοῦτο προβέβληται. πάσας γὰρ ἐνταῦθα αἰρῆσαι τὰς τοῦ τεύχους εἰκόνας.

25 Ἀναστροφή δὲ ἐστὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐπαναδίπλωσις, ὅταν, ἐνθα πέπανται τὸ πρῶτον κῶλον, ἐκεῖθεν ἄρχηται τὸ δεύτερον, οἷον οὐ γὰρ δὴ Κτησιφῶντα
 15 μὲν δύναται διώκειν δι' ἐμέ, ἐμὲ δέ, εἴπερ ἐξελέγχειν ἐνόμιξεν, αὐτὸν οὐκ ἂν ἐγράψατο. καὶ πάλιν, δῆλον γὰρ ὡς προκεχειρισμένων καὶ ἐτοίμων ὄντων τῶν ἀγαθῶν, ἐμέλλομεν ὑπ' ἐκείνου, τῆς εἰρήνης γινομένης·
 20 γινομένης δὲ τῆς εἰρήνης... . κάλλος τὸ σχῆμα
 553 ἐργάζεται. ἀναστροφή δὲ ἄλλη ἐστίν, ὅταν τὰ ὀνόματα μετὰ τῶν ὀνομάτων αὐτὰ ἀναστρέφεται. οὐ γὰρ Αἰσχίνης διὰ τὴν εἰρήνην κρίνεται, οὔ· ἀλλ' ἡ εἰρήνη δι' Αἰσχίνην διαβέβληται. καὶ πάλιν,
 25 ἐν δὲ τῷ προσγράψαι μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι * * πάντα γὰρ εἰς ταῦτα ἀναστρέφεται.

554
 26 Ἐπανάληψις δὲ ἐστὶν ὅταν τὸ αὐτὸ ὄνομα δις ἐν τῷ αὐτῷ κώλῳ ἦ, ἢ τῇ αὐτῇ περιόδῳ κατὰ τοῦ αὐτοῦ σημείου τεταγμένον, οἷον οὐ μόνον κρίνετε τούτους τῆμερον, οὔ. καὶ πάλιν, καίτοι φιλίαν
 30 καὶ ξενίαν αὐτὴν ὀνομάζει, καὶ νῦν εἰπέ

που λέγων, ὁ τὴν Ἀλεξάνδρου ξενίαν ὄνει-
 δίζων ἐμοί. ἐγὼ σοι φιλίαν Ἀλεξάνδρου;
 οὔτε Φιλίππου ξένον, οὔτε Ἀλεξάνδρου
 φίλον εἶποιμ' ἂν ἐγὼ σε. ἐνέργειαν τὸ σχῆμα
 ἐργάζεται, τὴν μέντοι ἐπανάληψιν παλιλλογίαν Καικί- 5
 λιος ὀνομάζει, οἷον μιαρὸν, μιαρὸν τὸ θηρίου 555
 καὶ πονηρὸν, πονηρὸν ὁ συκοφάντης, καὶ ὧ
 τέκνα, τέκνα, καὶ ὧ γάμοι, γάμοι. καὶ ὁ Δη-
 μοσθένης, ἀλλ' οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ὅπως
 ἡμάρτετε, τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας κίνδυ- 10
 νον ἀράμενοι. οἱ μὲν οὖν πολιτικοὶ κατ' ἀρχὰς
 χρῶνται ταῖς ἀναλήψεσι καὶ τῇ παλιλλογίᾳ, Ὅμηρος δὲ
 καὶ ἐπὶ τέλει ἐχρήσατο εἰπῶν,

τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χειρας ἔοικεν,
 εἰ πυρὶ χειρας ἔοικε, μένος δ' αἰθῶνι σιδήρῳ. 15
 ἐπήνεγκε γὰρ τοῦτο. 556

Παρονομασία δ' ἔστιν ὅταν, προειρημένου τοῦ 27
 κυρίου, παρονομάσῃ τις αὐτοῦ τὴν μεταφοράν, οἷον
 ἂν δ' ἀναλώσας λάθῃ, συνανάλωσε καὶ τὸ
 μεμνησθαι τῇ τύχῃ τὴν χάριν, καὶ πάλιν, εἰ 20
 μὴ τοὺς τὰ μηχανήματα ἐπιστήσουτας εἰρή-
 νην ἄγειν φήσετε, εἶτα ἐπήγαγεν, εἶτα τὸν
 τοῦτο τὸ μηχανήματα ἐπὶ τὴν πόλιν ἰστάντα.
 τοῦτο μὲν οὖν τὸ σχῆμα τῆς ὀνομασίας βαρύτερόν τε
 καὶ λαμπρότερόν ἐστι, τὸ δ' ἄλλο εἶδος χαριέστερον, ὃ 25
 παρὰ γράμμα γίνεται, ὡς ἐκεῖνο τὸ ἐπὶ τοῦ Διοπείδους,
 μέλλει πολιορκεῖν, τοὺς Ἕλληνας ἐκδίδωσι 557
 μέλει γὰρ τινι τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰ-
 κούντων, Ἑλλήνων λέγω. κἀκεῖνο δὲ παρονο-
 μασία τὸ παρὰ τῷ Θυκυδίδῃ, ἀλλ' ἢ τούτους με- 30
 ταπέμπειν δέον, ἢ ἄλλην μὴ ἐλάττω στρα-
 τῖαν ἐπιπέμπειν, καὶ πάλιν, τί ἄλλο ἐβούλευ-

σαν οὗτοι, καὶ οὐκ ἀπέστησαν; καὶ παρὰ Δη-
μοσθένει, σύλλογοι καὶ λόγοι παντοδαποί,
καὶ πάλιν, πρῶτον μὲν Ἀμφίπολιν, πόλιν
ὑμετέραν. δοκεῖ δὲ τοῦτο τὸ τῆς παρονομασίας κάλ-
5 λος ἐργάζεσθαι.

- 28 Κλίμαξ δὲ ἐστὶν ὅταν, εἰς πολλὰ κῶλα ἐνὸς ἐνθυ-
μήματος διαιρουμένου, ἕκαστον κῶλον ἄρχηται ἀπὸ τοῦ
ἐν τῷ προηγουμένῳ κώλῳ τελευταίου. μετενήνεκται δὲ
τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν ἀναβαινόντων τὰς κλίμακας· ὥσπερ
558 γὰρ ἐκείνοις τὰ τελευταῖα πρῶτα γίνεσθαι κατὰ τὴν τῶν
11 ποδῶν μετάθεσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ σχήματι τούτῳ τὰ
τῶν πρώτων κώλων τελευταῖα τῶν ἐπιφερομένων ἄρχῃ
γίνεται. σαφέστερον δ' ἐστὶν τοῖς παραδείγμασιν· οὐκ
εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ· οὐδὲ ἔγρα-
15 ψα μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ· οὐδ' ἐπρέσβευσα
μὲν, οὐκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους. καὶ τὸ

- Ἥφαιστος μὲν δῶκε Διὶ Κρονίῳ ἀνακτι,
αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ Ἀργειφόντῃ,
Ἑρμείας δὲ ἀναξ δῶκε Πέλοπι πληξίππῳ,
20 αὐτὰρ ὁ αὐτε Πέλοψ δῶκ' Ἀτρεΐ ποιμένι λαῶν,
Ἄτρεὺς δὲ θνήσκων ἔλιπε πολύαρνι Θυέστῃ,
αὐτὰρ ὁ αὐτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λείπε φορῆναι.

τινὲς δὲ νομίζουσι τοῦτο τὸ σχῆμα τὸ αὐτὸ εἶναι τῇ
ἀναδιπλώσει, ἠγνοήκασιν δὲ ὅτι ἡ μὲν ἀναδίπλωσις ἐν
25 δύο κώλοις γίνεται, ἡ δὲ κλίμαξ ἐν πολλοῖς, καὶ ὅτι
πλήθους ἔμφασιν ἐργάζεται.

- 29 Ἐπαναφορὰ δὲ ἐστὶν ὅταν δύο καὶ πλειόνων κώλων
κόμματα ἀπὸ τῆς αὐτῆς λέξεως ἄρχηται, οἷον ὅταν ἐπὶ
κόρρης, ὅταν κονδύλοις, καὶ πάλιν, μέχρι
30 τούτου Τιμόλαος, ἕως ἀπώλεσε Θήβας· μέχρι
τούτου Εὐδικὸς καὶ Σιμὸς οἱ Λαρισσαῖοι.

ἐνέργειαν τὸ σχῆμα καὶ λαμπρότητα ἐργάζεται. κάκεινο ⁵⁵⁹
 ἐπαναφορά, τί οὖν, ὦ ταλαίπωρε, συκοφαντεῖς;
 τί λόγους πλάττεις; τί σαυτὸν οὐκ ἔλλεβο-
 ρίζεις ἐπὶ τούτοις; καὶ πάλιν, τίς οὖν ὁ ταῦτα
 συγκατασκευάσας αὐτῷ; τίς ὁ τὰς προφάσεις 5
 ταύτας δούς; καὶ ὁ Πλάτων ἐν Νόμοις, ὅταν σοί
 τι προσπίπτῃ τῶν τοιούτων πρᾶγμα, ἴθι ἐπὶ
 τὰς ἀποδιαπομπήσεις, ἴθι ἐπὶ ἀποτροπαίων
 ἱερὰ θεῶν ἰκέτης, ἴθι ἐπὶ τὰς τῶν λεγομένων
 ὑμῖν ἀνδρῶν συνουσίας. καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, ¹⁰
 ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ὀμίλειον, ἐν δ' ὀλοὸν Κῆρ.
 ἔστι δ' ὅτε διὰ μακροτέρων ἐπαναφέρεται τὸ αὐτὸ μό-
 ριον, οἷον ἢ γὰρ ἐμὴ πολιτεία, ἧς οὗτος κατη-
 γορεῖ, ἀντὶ μὲν τοῦ Θηβαίου μετὰ Φιλίππου
 εἰς τὴν Ἀττικὴν συνεμβαλεῖν, ὃ πάντες ᾤοντο, ¹⁵
 μεθ' ἡμῶν παραταξαμένους κῶλύειν ἐκεῖνον
 ἐποίησεν· ἀντὶ δὲ τοῦ ἐν τῇ Ἀττικῇ γενέσθαι
 τὸν πόλεμον, ἐπτακόσια στάδια ἐπὶ τοῖς τῶν
 Βοιωτῶν ὀρίοις γενέσθαι· ἀντὶ δὲ τοῦ τοὺς
 ληστὰς ἄγειν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς Εὐβοίας, ἐν εἰρήνῃ ²⁰
 τὴν Ἀττικὴν ἐκ τῆς θαλάττης εἶναι πάντα τὸν
 πόλεμον· ἀντὶ δὲ τοῦ τὸν Ἑλλήσποντον Φί-
 λιππον ἔχειν, λαβόντα τὸ Βυζάντιον, τοὺς
 Βυζαντίους πολεμεῖν μεθ' ἡμῶν πρὸς ἐκεί-
 νους ἐποίησε. καὶ τοῦτο δὲ εἶδος ἐπαναφορᾶς, καὶ ²⁵
 μὴν ὅτι πολλὰ μὲν ἂν ἔδωκε χρήματα Φιλι-
 στείδης, ὥστε ἔχειν Ὠρεόν, πολλὰ Κλείταρ-
 χος, ὥστε ἔχειν Ἐρετρίαν, πολλὰ δὲ Φίλιπ-
 πος, ὥστε εἶναι ἐφ' ὑμᾶς αὐτῷ. καὶ τοῦτο πάλιν ⁵⁶⁰
 ἐπαναφορά, ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δὲ ἐφοί- ³⁰
 τῶν· ἔτέλεις, ἐγὼ δὲ ἐτελούμην· ἐγραμμά-
 τευες, ἐγὼ δὲ ἐκκλησίαζον.

- 30 Ἀντιστροφὴ δέ ἐστι τὸ ἀντικείμενον τῇ ἀναφορᾷ, ὅταν εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν τὰ κῶλα ἀπαντᾷ. πρᾶττεται
τι τῶν [μὲν] ὑμῖν συμφέρειν δοκοῦντων; ἄφω-
νος Αἰσχίνης. ἀντέκρουσέ τι καὶ γέγονεν
5 οἶον οὐκ ἔδει; πάρεστιν Αἰσχίνης. ὥσπερ τὰ
ῥήγματα καὶ τὰ χάσματα ... ἐνέργειαν ἅμα καὶ *
σχῆμα ἐργάζεται.
- 31 Ἐπιμονὴ δέ ἐστιν ὅταν τις πλείω ῥήματα ὁρθὰ ἀλ-
λήλοις ἐπιβάλλη, ὡς ἐν τῷ ὑπὲρ Φορμίωνος πρὸς τὸν
561 Ἀπολλόδωρον, ἄρεις, ἐλαύνεις, διώκεις, συκο-
11 φαντεῖς. δεινῶσιν τὸ σχῆμα ἔχει. καὶ τὸ παρ' Αἰ-
σχίνῃ, ψῆφον αἰτεῖ, ὄρκον αἰτεῖ, νόμον αἰτεῖ,
δημοκρατίαν αἰτεῖ.
- 32 Τὸ δ' ὑπερβατὸν διχῶς γίνεται, κατὰ παρένθεσιν
15 ἢ κατὰ ἀναστροφὴν. καὶ κατὰ ἀναστροφὴν μὲν, οἶον
τὴν τοῦ διαπράξασθαι ταῦτα, ἃ μηδεὶς πώ-
ποτε ἄλλος βασιλεὺς Μακεδόνων, δόξαν ἀντὶ
τοῦ ξῆν καλῶς ἠρημένος. ἐστι γὰρ τὴν δόξαν
τοῦ διαπράξασθαι κατὰ παρένθεσιν δέ, ἀλλ' ἐπι
20 τοῦ Δεκελικοῦ πολέμου (ἐν γάρ, ὃ πάντες ἐμοῦ
μᾶλλον ἐπίστασθε, μὴ ὑπομνησθῶ) πολλῶν
καὶ δεινῶν συμβάντων. ἰσχὺν δὲ ἔχει καὶ κάλλος
ἐργάζεται τὸ σχῆμα.
- 33 Παρίσωσις δὲ γίνεται μὲν καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν, οἶον
25 ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προ-
562 θύμως, καὶ κατὰ τὸ τέλος, ἐθέλειν ἀκούειν. κάλ-
λος δὲ τὸ σχῆμα ἐργάζεται, ἐάν τις αὐτῷ ἀνεπαχθῶς
χρηται. τῶν δὲ παρισώσεων τὸ μὲν [τι] ἐστὶν ὁμοιόπτω-
τον, τὸ δὲ ὁμοιοτέλευτον. καὶ ὁμοιοτέλευτον μὲν, οἶον
30 τὸ Ἴσοκράτειον, [οἶον] καὶ τοῦ μὲν ἐπίπουρον καὶ
ἐπικίνδυνον τὸν βίον ἐποίησε, τῆς δὲ περι-

βλεπτον καὶ περιμάχητον τὴν φύσιν κατέ-
 στησεν. τὸ γὰρ ἐποίησε καὶ κατέστησεν ἰσοσύλ-
 λαβόν ἐστι καὶ ὅμοιον τῷ τόνῳ· καὶ τὸ παρ' Αἰσχίνῃ,
 καὶ οὐ τὸ δυστύχημα ὄνειδίζω, τὸν δὲ τρόπον
 ἐξετάζω. ἐν γὰρ τούτοις μόνοις ὁμοία ἢ τελευτῇ γέ- 5
 γουεν. ὅταν δὲ εἰς ὄνομα λήγωσιν αἱ περίοδοι ἢ τὰ
 κῶλα, τὰ δ' ὀνόματα ἔχη τὰς πτώσεις ὁμοίας, τότε
 ὁμοιόπτωτον λέγεται, οἷον τὸ Ἴσοκράτειον, ἴσως ὑπὸ
 μὲν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων στρατη-
 γουμένης, ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας 10
 ἀθροισομένης, ἐπὶ δὲ τὴν τῶν βαρβάρων πο-
 νηρίαν πορευομένης.

Πλεονασμὸς δὲ ἐστὶ· τί δεῖ πράττειν καὶ ποιεῖν ⁵⁶³ 34
 τὴν πόλιν; ἐνέργειαν τὸ σχῆμα ἔχει ἐν τῷ πνευματικῷ
 τιθεμένην. συνωνυμίαν ὀνομάζει τὸ σχῆμα Καικίλιος 15
 ὅταν κατὰ τοῦ αὐτοῦ πράγματος ἢ κατὰ τοῦ προκειμέ- 564
 νου δύο λέξεις γενηθῶσι· τοῦτο δὲ πλεονασμὸν ὀνομά-
 ζει Ἀψίνης, τότε δὴ καὶ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖ-
 νον· θάτερον γὰρ τούτων εἰπεῖν ἐξήρκει. καὶ ὁ Δη-
 μοσθένης, ἐφοβήθησιν ἄν . . . ἂν οὐδεὶς ἤψατο. 20
 καὶ πάλιν ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς, καὶ γινώσκειται μὲν
 ὑπὸ τῶν Κορινθίων καὶ παρ' Ὀλυνθίοις πρό-
 τερον, οὐκ ἄγνοεῖται ὑπὸ Θετταλῶν. κατὰ
 γὰρ τοῦ αὐτοῦ πράγματος τὰ αὐτὰ σημαίνόμενα τέ-
 θεται. 25

Περίφρασις δ' ἐστὶν ὅταν τῆς ἀπλῆς καὶ εὐθείας 35
 γινομένης ἐρμηνείας εὐτελοῦς οὔσης, μεταβαλόντες κό-
 σμον ἔνεκα ἢ πάθους ἢ μεγαλοπρεπείας ἄλλοις ὀνόμασι
 καὶ πλείοσι τῶν κυρίων καὶ ἀναγκαίων τὸ πρᾶγμα ἐρμη-
 νεύσωμεν, οἷον ἐστὶ τὸ Δημοσθενικόν, ἠτίμωται τῇ 30
 ῥύμη τῆς ὀργῆς τῇ Μειδίῳ. τὸ γὰρ ἀπλοῦν ἦν

565 ἠτίμωται ὑπὸ Μειδίου, τὸ δὲ τῆ ῥύμη τῆς ὀργῆς
καὶ τῆς ὑβρεως παρείληπται πάθους ἕνεκα καὶ ἀξιώ-
ματος. ταῖς δὲ περιφράσεσι σπανίως χρῶνται οἱ πολι-
τικοί, πλεονάζει δὲ ἐν αὐταῖς ὁ Θουκυδίδης καὶ ὁ Πλά-
5 των καὶ οἱ ποιηταί, οἷον παρὰ μὲν Ὀμήρῳ βίη Ἡρα-
κλείη, ἀντὶ τοῦ Ἡρακλέος, καὶ ἰερὴ ἔς Τηλέμα-
χοιο, ἀντὶ τοῦ Τηλέμαχος· παρὰ δὲ Πλάτωνι, ὦ παῖ
Κλεινίου, ἀντὶ τοῦ Ἀλκιβιάδῃ· παρὰ δὲ Θουκυδίδῃ,
καὶ οἱ μὲν ὑπνον ἤρουντο, ἀντὶ τοῦ ἐκάθευδον·
10 παρὰ δὲ Ἡροδότῳ, ἐνέσκηψεν ἡ θεὸς θήλειαν
νόσον, ἀντὶ τοῦ ἐποίησεν ἀνδρογύνους ἢ κατεαγότας.

36 Συζυγία δ' ἔστιν ὅταν δύο προθέσεις ἀντικείμεναι
ἀλλήλαις ἑκατέρα τὸ προσῆκον ἐπενέγκῃ, οἷον ὁ δῆμος
ὁ τῶν Ὀρειτῶν ἀντὶ τοῦ τῶ μὲν βοηθεῖν, τοὺς
15 δ' ἀποτυμπανίσαι, τοῖς μὲν οὐκ ὠργίζετο,
τὸν δ' ἐπιτήδειον ταῦτα παθεῖν ἔφασαν. καὶ
πάλιν, τὸ τοίνυν ψήφισμα τουτί, τῶ μὲν ἡγου-
μένῳ τῶν Κερσοβλέπτου πραγμάτων ἀσφά-
566 λειαν διδόν, τοῖς δὲ τῶν ἐτέρων βασιλέων
20 στρατηγοῖς φόβον καὶ δέος μή τινα αἰτίαν
σχῶσι παριστάν, τοὺς μὲν ἀσθενεῖς, τὸν δὲ
ἰσχυρὸν καθίστησιν. οὐ γὰρ ἑκάτερον κατέλυσε
καθ' αὐτό, ἀλλὰ δι' ἀμφοτέρων ὁ λόγος κενώρηκε. κάλ-
λος δὲ τὸ σχῆμα ἐργάζεται.

37 Τὸ δὲ ἀπὸ κοινοῦ οὕτως· καὶ τῶ μὲν Εὐβαίῳ
26 τῶ τὸν Βοιωτὸν ἀποκτείναντι πολλὴν συγ-
γνώμην ἔχω· δοκοῦσι δέ μοι καὶ τῶν δικα-
σάντων τότε πολλοί. ἀπὸ κοινοῦ συγγνώμην ἔχειν.
εὐειδὲς τὸ σχῆμα.

38 Μεταβολὴ δ' ἔστιν ὅταν μὴ τὰς πτώσεις μόνον ἀλλὰ
31 καὶ τὰ ῥήματα μεταβάλλῃ, οἷον τίς γὰρ συμμαχία

σοῦ πράξαντος γέγονε τῇ πόλει; ποῖται τριή-
ρεις; ποῖοι νεώσοικοι; τίς ἐπισκευὴ τειχῶν;
ποῖον ἵππικόν; καὶ τοῦτο δὲ ὁμοίως γοργὸν καὶ
εὐεῖδές τὸ σχῆμα.

Ἐποφορὰ δὲ ἐστὶν ὅταν μὴ ἐξῆς προβαίνη ὁ λόγος, ⁵⁶⁷ 39
ἀλλ' ὑποθεῖς τι ἢ ὡς παρὰ τοῦ ἀντιδίκου ἢ ὡς ἐκ τοῦ 6
πράγματος ἀποκρίνηται πρὸς αὐτόν, ὡς περ δύο ἀντι-
λεγόμενα πρόσωπα μιμούμενος, οἷον ἐγὼ τοίνυν λο-
γίζομαι τίνων ὁ Φίλιππος πρῶτον γέγονε κύ-
ριος μετὰ τὴν εἰρήνην; Πυλῶν καὶ τῶν ἐν 10
Φωκεῦσι πραγμάτων. τί οὖν; πῶς τούτοις
ἐχρήσατο; ἂ Ἰθηβαίοις συμφέρει, καὶ οὐχ ἂ τῇ
πόλει, προεῖλετο πράττειν. τί δὴ ποτ' [ἄν]; ὅτι
πρὸς πλεονεξίαν, οἶμαι, καὶ τὸ πάντα ὑφ'
ἑαυτῶ ποιήσασθαι. . . καὶ πάλιν, τί ποιήσομεν, 15
ἐὰν ἐπὶ Χερρόνησον; ἐπικρινούμεν Διοπεί-
θην νῆ Δία. καὶ τί τὰ πράγματα ἐστὶ βελτίω;
ἀλλ' ἐνθ' ἐνδε βοηθήσωμεν αὐτοῖς; ἂν δὲ ὑπὸ
τῶν πνευμάτων μὴ δυνώμεθα; ἀλλὰ μὰ Δία
οὐχ ἦξει. καὶ τίς ἐγγυητὴς ἐστὶ τούτου; ἔχει 20
δὲ τὸ σχῆμα καὶ κάλλος καὶ ἐνέργειαν. καὶ ὅταν εἴπη,
ἐπέδωκα; ἐπαινούμαι, οὐ, μὰ Δία, οὐκ ὦν, ὦν
ἐπέδωκα, ὑπεύθυνος. ἦρχον; καὶ δέδωκά γε
εὐθύνας ἐκείνων, οὐχ ὦν ἐπέδωκα. νῆ Δία,
ἀλλ' ἀδίκως, φησὶν, ἦρξας. εἶτα παρῶν ὅτε 25
με εἰσήγαγον οἱ λογισταί, οὐ κατηγόρεις;

Ἀσύνδετον δὲ ἐστὶν, ὃ ⁵⁶⁸ πολλαχοῦ χρῆται ὁ Δημο- 40
σθένης, κατ' ὄνομα καὶ κατὰ κῶλον καὶ ἐν τόπῳ. κατ'
ὄνομα μὲν, Ἀμφίπολιν, Πύδναν, Ποτίδαιαν,
Ἀλόνησον· ἐξ ὧν πλήθους ἔμφασις γίνεται. κατὰ 30
κῶλον, Ἰσασιν Εὐαίωνα πολλοί, τὸν Λαοδάμαν-

- τος ἀδελφόν· εὐειδὲς τὸ τοιοῦτο. κατὰ κόμμα δέ,
 ὅταν ἐπὶ κόρρης, ὅταν κονδύλοις, ταῦτα κινεῖ,
 ταῦτα ἐξίστησι. ταῦτα δεινώσιν ἔχει καὶ ἐνέργειαν.
 καὶ τοῦτο ἀσυνδέτως· πολλὰ ἂν εἴπειν ἔχοιεν
 5 Ὀλύμπιοι, ἃ τότε εἰ προείδοντο, οὐκ ἂν ἀπώ-
 λουτο· πολλὰ ἂν ὤρεται, πολλὰ Φωκεῖς. καὶ
 πάλιν προθεῖς ἀλλὰ τί τοῦτο ὄφελος τῇ πόλει;
 [πάλιν] ἐπήγαγεν εἰς τὸ ἀσύνδετον, ἕως ἂν σώξῃται
 τὸ σκάφος, τότε χρῆ καὶ ναύτην καὶ κυβερνή-
 10 τήν καὶ πάντα ἄνδρα ἐφεξῆς προθύμους εἶναι.
 λαμπρότητα δὲ καὶ φαντασίαν τοῦτο τὸ σχῆμα παρέχεται
 ἄνευ συνδέσμων ἐλευθέρᾳ φωνῇ τοῦ λόγου προϊόντος
 ταῖς τῶν τόπων ἐμβολαῖς. τῷ σχήματι κέχρηται ἢ κατ'
 ὄνομα εἰς πλῆθος, ἢ κατὰ κῶλον εἰς κάλλος, ἢ κατὰ
 15 κόμμα εἰς ἐνέργειαν, ἢ κατὰ τόπους εἰς λαμπρότητα.
 569 κἀκεῖνο ἀσύνδετον, ὁρῶ δὲ αὐτὸν τὸν Φίλιππον,
 πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ ἄγων, τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομ-
 μένον, τὴν δὲ κλεῖν κατεαγότα, τὴν δὲ χεῖρα
 καὶ τὸ σκέλος πεπηρωμένον.
 41 Τὸ δὲ ἀντίθετον ἄνω μὲν εἴρηται τὸ τῆς διανοίας,
 21 τὸ δὲ τῆς λέξεως διχῶς γίνεται, ἢ κατὰ κῶλον, ἢ κατὰ
 λέξιν. κατὰ κῶλον μὲν, παρὰ τὰς τῶν χορηγῶν
 δαπάνας μικρὸν ἡμέρας μέρος ἢ χάρις τοῖς
 θεωμένοις ἐστί, παρὰ δὲ τὰς εἰς τὸν πόλεμον
 25 παρασκευῶν ἀφθονίας πάντα τὸν χρόνον ἢ
 σωτηρία πάσῃ τῇ πόλει. ἀντίκειται γὰρ τοῖς κῶ-
 λοις ἢ ἐρμηνεία. τὸ δὲ κατὰ λέξιν, ἐδίδασκες [γὰρ]
 570 γράμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων· ἐτέλεις, ἐγὼ δὲ
 ἐτελούμην· ἐγραμμάτευες, ἐγὼ δ' ἐθεώρουν·
 30 ἐξέπιπτες, ἐγὼ δ' ἐσύριττον. ἐνέργειαν δὲ καὶ
 κάλλος ἅμα τὸ σχῆμα ἔχει.
 42 Ἐλλειψις δὲ ἐστὶν ὅταν ὁ λέγων ἐλλείπη λέξιν ἢν

παρ' αὐτοῦ ἔδει προσθεῖναι τῷ νοήματι, οἷον θέαμα
 δεινὸν καὶ ἑλεεινόν· ἑλλείπει γὰρ τὸ ἐστί. κάκεινο
 δὲ ἑλλειψις· πρῶτον μὲν, ὡς Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς
 εὐχομαι πᾶσι καὶ πάσαις· ἑλλείπει γὰρ ταῖς θεαῖς.
 καὶ πάλιν, ὡς περ ἄν τις ἰατρὸς ἀσθενουῖσι μὲν 5
 τοῖς κάμνουσιν εἰσιων μὴ λέγοιμῃ δὲ δεικνύοι
 δι' ὧν ἀποφεύξονται τὴν νόσον, ἐπειδὴν δὲ
 τελευτήσῃ εἰς αὐτῶν καὶ τὰ νομιζόμενα ἐπ'
 αὐτῷ φέροιτο, ἀκολουθῶν ἐπὶ τὸ μνημα διεξ-
 ῖοι, εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίησεν ἄνθρωπος, οὐκ ἂν 10
 ἀπέθανεν. ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις; καὶ
 πάλιν, εἶπον τοίνυν ὡς μὲν ὑπαρχόντων Θη-
 βαίων Φιλίππῳ λίαν θορυβουμένων· ἑλλείπει 571
 γὰρ τὸ φίλων καὶ συμμαχῶν.

Τὴν δὲ διατύπωσιν παρῆκεν Ἀψίνης, Καικίλιος δὲ 43
 ἔθηκεν ἐν τοῖς τῆς διανοίας σχήμασιν. ἡ δὲ διατύπω- 16
 σις ὅτε μὲν ὑπομιμνήσκει τῶν γεγενημένων ἐνεργειῶν 572
 καὶ ἐκάστων ἑξαριθμουμένων τῶν μερῶν· ἀλλὰ μὴν
 τὸν τῇ πόλει συσταθέντα τότε θόρυβον ἴστε
 μὲν ἅπαντες, μικρὰ δὲ ἀκούσατέ μου τὰ ἀ- 20
 ναγκαιότατα. ἐσπέρα μὲν γὰρ ἦδη, καὶ τὰ ἐξῆς.
 καὶ πάλιν ἡ διατύπωσις ἐπὶ τὴν θέαν ἄγει τῶν οὐχ
 ἑωραμένων, ὡς παρ' Αἰσχίνῃ πολλὰ ἂν εὔροι τις. τρί-
 τος ὄρος διατυπώσεως, ὅταν τὰ μὴ γεγονότα διατυπού-
 μενοι εἰσάγωμεν καθ' ὑπόθεσιν, οἷον τί ἂν ἐγένετο, καὶ 25
 τί ἂν ἐπράχθη, ὡς δεινὰ καὶ φοβερά.

Τὸ δὲ διασυρμού σχῆμα παρῆκεν Ἀψίνης, Καικί- 44
 λιος δὲ αὐτὸ ἐνέθηκε. τοῦτο δὲ ἐστὶ τὰ μεγάλα μικρὰ
 ποιῆσαι καὶ ἐξευτελίσαι, οἷον ἀλλ' ἐν τοῖν δυοῖν
 ὀβολοῖν ἐθεώρουν ἂν εἰ μὴ τοῦτο ἐγράφη. 30
 καί, πάνυ γε· οὐ γὰρ παρὰ τοῦτο εὐχερῆ γέ-

γουνε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα, εἰ τουτὶ τὸ ῥῆμα, ἀλλὰ μὴ τοῦτο διελέχθην ἐγώ, ἢ δευρὶ τὴν χειρᾶ, ἀλλὰ μὴ δευρὶ παρήνευκα.

573

45 Τὸ δὲ σχῆμα τῆς ἐπανόδου ἐστὶ παρὰ τῷ Καικίλιῳ. γίνεται δὲ αὕτη ὅταν ὀνόματα δύο καὶ ῥῆμα προθέντες ἐπανίωμεν ἐπ' αὐτὰ καὶ ἐξηγώμεθα αὐτά, ὡς μήπω νοουμένου τοῦ λεχθέντος, οἷον εἴ τις λέγοι, ὅτι Νικίας καὶ Ἀλκιβιάδης ἐπὶ Σικελίας τὴν στρατείαν διέφθειραν, εἶτα ἐπανιών ἐπ' αὐτὰ λέγοι, Ἀλκιβιάδης μὲν εὐ-
10 τελῆ τὸν πόλεμον καταλιπών, Νικίας δὲ ἄργον στρατηγήσας. χρῆται δὲ ἐπανόδῳ καὶ Θουκυδίδης ὁσάκις ἂν εἰς ἀσάφειαν ἐκ τῶν ὑπερβατῶν ἐκπίπτῃ.

46 Καὶ τὸ τῆς ἀφαιρέσεως σχῆμα ὁ Καικίλιος εἰσάγει· λέξεως γὰρ ἀφαίρεσιν τοῦτο φησι καὶ λέγει κείσθαι
15 παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ· φθείρα τε γὰρ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐφθαρμένοι εἰσὶ ἐτέταχα ὧ πεποιήνται καὶ εἴρηνται.

47 Καὶ τὸ τῆς ἀλλοιώσεως σχῆμα εἰσάγει ὁ Καικίλιος,
574 καὶ φησιν αὐτὴν γίνεσθαι κατ' ὄνομα, καὶ πτώσεις, καὶ
20 ἀριθμούς, καὶ πρόσωπα, καὶ χρόνους. καὶ ὀνόματα μὲν ἀλλοιοῦσιν ἀντὶ τοῦ ἄρρενος τὸ θῆλυ ἢ τὸ οὐδέτερον παραλαμβάνοντες, ἢ τῷ ἄρρενι ἀντ' ἀμφοῖν χρώμενοι, κατὰ τὸ πληθυντικόν, οἷον παρὰ μὲν Θουκυδίδῃ, πᾶσα γὰρ ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει, ἀντὶ τῶν
25 Ἑλλήνων, καὶ τὸ φιλότιμον ἀγήρω μόνον, ἀντὶ τοῦ ἡ φιλοτιμία· οὐδέτερον γὰρ μετείληφεν ἀντὶ τοῦ θήλεος. περὶ δὲ τοὺς ἀριθμούς ἀλλοιώσεις, ὡς παρ' Εὐπόλιδι ἐν Δήμοις,

ἅπαντα γὰρ ποθομένη κλεινὴ πόλις,

30 καὶ παρὰ Δημοσθένει, ὑμεῖς ᾧ βουλή. κατὰ δὲ τὰ πρόσωπα ἀλλοιώσεις, ὡς παρ' αὐτῷ· τοῖς γὰρ δικα-

σταῖς διαλεγόμενος μετατίθησιν ἑαυτὸν ἐπὶ τὸν ἀντιδί-
κον, ὃς ᾧ μίαιρώτατε πάντων κεκλεισμένης σοι
τῆς παρρησίας. καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μετά-
γει ἐπὶ τοὺς δικαστὰς λέγων, οἶον τῶν ἀνδρῶν τῶν 575
ἀγαθῶν μέμνησαι, καὶ καλῶς ποιεῖς· οὐ μὲν- 5
τοι δίκαιόν ἐστιν, ᾧ Ἀθηναῖοι... καὶ παρ' Εὐ-
ριπίδῃ,

φεύγεις ἀποστραφεῖς με· τὰ δ' Ἀγαμέμνονος
φροῦδα·

εἶτα μεταστρέφει τὸν λόγον ἐπὶ τὸν ἀποθανόντα, 576

ἄφιλος ἦσθ' ἄρ', ᾧ πάτερ, πρᾶιτων κακῶς. 11

τοὺς δὲ χρόνους ἀλλοιοῦσιν, ὅταν τοῖς ἐνεστῶσιν ἀντὶ
τῶν παρωχημένων χρῶνται, οἶον παρὰ Δημοσθένει,
καὶ ὅτι ταῦτα ἀληθῆ λέγω, τοὺς ὀρῶντας ὑμῖν
μάρτυρας παρέξομαι, ἀντὶ τοῦ τοὺς ἑωρακότας. 15
ὁποῖόν ἐστι καὶ τὸ παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ ἐν τῇ Ἀνδρο-
μέδᾳ,

ὄρῳ δὲ πρὸς τῆς παρθένου θοινάματα,
ἀντὶ τοῦ εἶδον. καὶ ὁ Θουκυδίδης, οἱ μὲν πολλοὶ
τῶν ἐνθάδε εἰρηκότων ἐπαινοῦσι τὸν προστι- 20
θέντα τῷ νόμῳ τὸν λόγον τόνδε, ἀντὶ τοῦ ἐπή-
νεσαν.

Καὶ τὴν παρεμβολὴν εἰσάγει Καικίλιος σχῆμα λέ- 577
ξεως, κέχρηται δὲ παραδείγματι τῷ παρὰ Θουκυδίδῃ,
οἱ δὲ Κορίνθιοι προσκαθεζόμενοι (ἔστι δὲ 25
ἰσθμὸς τὸ χωρίον) ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν. καὶ
ὁ Ἡρόδοτος, Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς
δὲ Ἀλυάττεω· τύραννος δὲ ἐθνῶν τῶν ἐντὸς
Ἄλνος ποταμοῦ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσημβρίας με-
ταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων ἐξίει πρὸς βο- 30
ρέην ἄνεμον εἰς τὸν Εὐξεινον καλεόμενον

πόντον. ἔνταῦθα παρεμβέβληται τὰ τοῦ ποταμοῦ. καὶ
 Εὐριπίδης,

- Δαναός, ὃ πεντήκοντα θυγατέρων πατήρ,
 Νείλου λιπὼν κάλλιστον εὐκταίης ὕδωρ,
 5 ὃς ἐκ μελαμβρότιο πληροῦται ῥοὰς
 Αἰθιοπίδος γῆς, ἥνικ' ἄν τακῆ χιῶν,
 τεθριππεύοντος ἡλίου κατ' αἰθέρα,
 ἔλθων κατ' Ἄργος ὄκισ' Ἰνάχου πόλιν.

οἱ γὰρ τρεῖς περὶ τοῦ ποταμοῦ στίχοι περιττοί.

XXII.

ΑΙΔΙΟΥ ΗΡΩΔΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.

Σχήμά ἐστιν ἐξάλλαξις φράσεως ἀπὸ τοῦ καταλλή-
λου ἐπὶ τὸ κρεῖττον μετὰ τινος ἀναλογίας. διαφέρει δὲ 5
τοῦ σολοικισμοῦ, ὅτι τὸ μὲν ἐστὶ κατόρθωμα καὶ τὴν
ἐξάλλαξιν εὐλογον ἔχει, ὁ δὲ σολοικισμὸς ἀμάρτημα,
μηδεμίαν αἰτίαν τῆς ἀκαταλληλίας ποιούμενος. γίνε-
ται δὲ τὸ σχῆμα κατὰ τοσοῦτους τρόπους καθ' ὅσους
καὶ ὁ σολοικισμὸς· καὶ γὰρ εἶδη διαλλασσόμενα καὶ 10
γένη καὶ πτώσεις καὶ ἀριθμοὶ καὶ ἐγκλίσεις, ἔτι τε πρό-
σωπα καὶ χρόνοι καὶ διαθέσεις, καὶ πάντα ἀπλῶς ἢ τὴν
τοῦ καταλλήλου συνάφειαν ἀπαιτεῖ, παρατραπέντα ποιεῖ
τὸ σχῆμα.

Ἐν μὲν οὖν εἶδεσιν ὀνομάτων ὧδέ πως συνίσταται 580
τὸ σχῆμα·

16

ἑβδομάτη δ' ἰκόμεσθα Λάμου αἰπὺ πτολίεθρον,
καὶ

μελάντερον ἤντε πίσσα.

τὸ μὲν γὰρ πρότερον ὑπερθετικὸν ἀντὶ ἀπολύτου κεί- 20
μενον κακίαν οὐκ ἐργάζεται, ὅτι γεγένηται ἐν ἀριθμη-
τικῷ ὀνόματι, ἐν ᾧ, τῆς σημασίας μηδεμίαν διαφορὰν
λαμβανούσης κατὰ τὴν τῆς φωνῆς ἐνάλλαξιν, ἢ μετά-
θεσις τῶν εἰδῶν ἀναμάρτητος, ἅμα δὲ σὺν τῷ τὸν
ἀριθμὸν ὀρίζειν καὶ τὴν τελευταίαν δεδηλωκεν ἡμέραν. 25

τὸ δὲ δεύτερον συγκριτικὸν ἀντὶ ἀπολύτου κείμενον λε-
ληθυῖαν ἔχει τὴν σύγκρισιν, τὴν ἀναφορὰν ἤτοι πρὸς
ἕτερον νέφος ποιούμενον ἢ πρὸς φυσικὴν τοῦ νέφους
μελανότητα.

5 Ἐν δὲ γένεσι θεωρεῖται σχῆμα τόνδε τὸν τρόπον,
παρθενικαί τε καὶ ἡΐθιοι ἀταλά φρονέοντες.

ὁμοίως δὲ ἔχει κάκεινο,

ἔνθα μὲν ἡΐθιοι καὶ παρθένοι ἀλφεισίβοιοι
ὠρχεῦντ' ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χειρας ἔχοντες.

581 ἰσχυρότερον γὰρ ὄν τὸ ἀρσενικὸν γένος τοῦ θηλυκοῦ

11 ἐπεκράτησε κατὰ τὴν ἐπιφορὰν. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ θη-
λυκὸν γένος ἰσχυρότερον ὄν τοῦ οὐδετέρου ἐπεκράτησε
κατὰ τὴν ἐπιφορὰν, οἶον

αἱ δὲ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι καὶ νῆπια τέκνα

15 εἶατ' ἐνὶ μεγάροις ποτιδέγμεναι νῆας Ἀχαιῶν.

Παρὰ δὲ πτώσεις ἀντιτιθεμένας ἢ τοῦ σχήματος σύ-
στασις ἔχει πρῶτον αἴτημα τὴν τῶν πτώσεων οἰκειότητα
τῶν τε πλαγίων πρὸς ἀλλήλας καὶ τῆς ὀρθῆς πρὸς τὴν
κλητικὴν, εἶτα τὴν τῶν πραγμάτων διάστασιν, ἵνα τὴν
20 προτέραν περιγραφὴν τοῦ λόγου καταλιπὼν ἀπηρτισμέ-
νην μετὰ διαστάσεως ἐφ' ἑτέραν ἀρχὴν τραπεῖς τῇ τῶν
πτώσεων συμπλοκῇ σχηματίσῃ. τὴν μὲν οὖν τῶν πτώ-
σεων συγγένειαν τὰ σχήματα ποιεῖν συμβέβηκεν οὕτως,

Ἐκτορι δὲ προπάρουθε ποδῶν πέσε·

25 εἴρηται γὰρ δοτικὴ ἀντὶ γενικῆς Ἐκτορος, καὶ
νεφεληγερέτα Ζεὺς·

κλητικὴ γὰρ ἀντὶ ὀρθῆς κεῖται τῆς νεφεληγερέτης. τὴν
δὲ διάστασιν τῆς φράσεως οὕτως,

582 οἱ δὲ δύο σκόπελοι ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἰκάνει·

30 ὡς ἀφ' ἑτέρας γὰρ ἀρχῆς ἐπὶ τετελεσμένῳ τῷ προτέρῳ
ποιησάμενος τὸν λόγον ἀπὸ ὀρθῆς ἤρξατο. τοιοῦτο δὲ
τι κάκεινο,

ἐλθόντες δὴ βαιὸν ἀπὸ σπείους τε καὶ ὕλης,
πρῶτος ὑπ' ἀρνειοῦ λυόμεν.

καὶ τὸ παρ' Ἰπποκράτει, ἡ γυνὴ τοῦ κηρωροῦ πυ-
ρετός εἶχεν αὐτήν· διεσπαρμένας γὰρ ἐπιδημίας
ὑπομνήματος δίκην γράφων, εἰπὼν τὸ ἡ γυνὴ τοῦ 5
κηρωροῦ, ὡς ἀφ' ἐτέρας ἀρχῆς τὸ πυρετός εἶχεν
αὐτήν ἐπήνεγκεν. ὅτι γὰρ οὕτως πως ὁ ἰατρός εἰς τὸ
τοιούτου σχῆμα κατῆλθε, δῆλον ἐκ τοῦ μηδέποτε λόγου
τελείου ἀπὸ τοῦ δὲ συνδέσμου ἀρχομένου. ἐκεῖνος ἐν
τῷ περὶ ἄρθρων ἔφη εἰσβάλλων οὕτως, ὧ μὲν δ' ἕναρ- 10
θρον, ἕνα τρόπον οἶδα· καὶ γὰρ ἐνταῦθα ὡς ἐν
ὑπομνηματισμῷ, πεπονημένων αὐτῷ καὶ ἐτέρων ἐμπρο-
σθεν καὶ εἰς τοῦτο τὸ εἶδος, οὕτως ἤρξατο.

Ἐν δὲ ἀριθμοῖς ἡ τῶν σχημάτων κατόρθωσις, ἥτοι
ὁπόταν λέξει τὸν μὲν τύπον ἐνικὸν ἐχούση, τὴν δὲ ση- 583
μασίαν πληθυντικὴν, μὴ πρὸς τὸν χαρακτῆρα, πρὸς δὲ 16
τὴν δύναμιν ἀρμοζόμενός τις πληθυντικὸν ἐπενέγκη
μέρος λόγου, οἶον

ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο.

καὶ παρὰ Δημοσθένει, ὑμεῖς γὰρ ὦ βουλή· τῇ γὰρ 20
ὑμεῖς ἀντωνυμία πληθυντικῇ ἐνικὸν ὁ ῥήτωρ ἐπή-
νεγκεν ὄνομα βουλή διὰ τὸ πολλῶν ἐξ αὐτοῦ νοεῖσθαι
σύστημα, περιληπτικοῦ ὑπάρχοντος. ἡ ὁπόταν ἐπιφέ-
ρηται τοῖς οὐδετέροις τῶν γενῶν ἐνικὰ ῥήματα, οἶον
γράφει τὰ παιδιά, [τὰ δώματα στάξει]. οἷς διαφό- 25
ρους πληθυντικὰς συντάξεις ἐπάγουσιν οἱ Ἀττικοί, ὡς
Εὐπολις

καὶ λέγουσί γε

τὰ μειράκια προϊστάμενα τοῖς ἀνδράσι.

καὶ ἐν τοῖς ὑπερσυντελικοῖς τῶν ῥημάτων χρόνοις ἐνικὰ 30
πολλάκις εἰς πληθυντικῶν παραλαμβάνεται χώραν διὰ
τὴν ἐμφέρειαν τῆς φωνῆς, λέγω δὴ τὸ πεποιήτο πολλά-

κίς ἀντὶ τοῦ πεποιήντο παραλαμβάνεται· ἔσθ' ὅτε δὲ
πληθυντικοῖς ἀριθμοῖς ἐνικὸν ἐπάγουσιν, ὡς παρὰ τῷ
ποιητῇ ὁ Μηριόνης πρὸς Ἰδομενέα φησίν,

584 ἔρχομαι εἴ τί τοι ἔγχος ἐνὶ κλισίῃσι λέλειπται,
5 οἰσόμενος· τό νυ γὰρ κατεάξαμεν, ὃ πρὶν ἔχεσκον.
καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἴωνι,
κωλυόμεθα μαθεῖν ἅ βούλομαι.

Παρὰ δὲ ἐγκλίσεις ἄριστον σχῆμα δείκνυται κατὰ τὴν
τῶν ἀπαρεμφάτων ἀντὶ προστακτικῶν παρὰληψιν, οἷον
10 μὴ τι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλ' ἔμ' ἔασαι.
τὸ γὰρ τῆς προστάξεως σκληρὸν μετριώτερον ἐμφαίνε-
ται διὰ τῶν ἀπαρεμφάτων ἀντὶ τῶν προστακτικῶν πα-
ραληφθέντων. τίθεται δὲ καὶ ὀριστικὰ ἀνθ' ὑποτακτι-
κῶν πολλάκις, ὁπότεν τὸ πρᾶγμα περὶ οὗ ὁ λόγος μη-
15 δέπω τετελεσμένον, τελεσθῆναι δὲ αὐτὸ πάντως δέη.
προηγήσεται δὲ μόρια τὰ καὶ τῶν ὑποτακτικῶν προτι-
θέμενα, ἵνα ἢ μὲν τοῦ μορίου πρόταξις τὸ μηδέπω
585 τούτων τετελεσμένον διὰ τοῦ δισταγμοῦ σημαίνῃ, ἢ δὲ
τοῦ ὀριστικοῦ σύνταξις τὸ πάντως δεῖν γενέσθαι τὸ λε-
20 γόμενον, οἷον

ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.

ταῦτα ἀμφοτέρω σχήματα ἢ ἀστειοτάτη τῶν διαλέκτων
Ἄτιθις εἰς αὐτὴν ἀναδίδωσι. τὰ μὲν γὰρ εὐκτικὰ τοῖς
ὑποτακτικοῖς διαπλεκόμενα οὐδὲ ξενίζουσιν ποιεῖ τὴν
25 φράσιν, ἐπειδήπερ ἀμφοτέρων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ
αὐτὰ προτάσσεται μόρια, ὡς τὸ ἵνα καὶ τὸ ὄφρα καὶ
τὸ ὅπως.

Ἡ δὲ τῶν προσώπων μετάβασις ποιεῖ τὴν καλου-
μένην ἀποστροφὴν, οἷον

30 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Πατρόκλεις ἱππεῦ·
καί,

ἔνθα κέ τοι Μενέλαε φάνη βιοτοῖο τελευτή.

τὸν γὰρ περὶ αὐτοῦ λόγον ἀφείς εἰς τὸν πρὸς αὐτὸν ἐτράπη, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ τρίτου προσώπου τὴν μετάβασιν ἐπὶ τὸ δεύτερον ἐποιήσατο. τέχνη δὲ αὐτοῦ τὸ μὴ συνεχῶς ὄντος τοῦ περὶ τινος τὴν ἀναστροφὴν αἰφνιδίαν ποιήσασθαι· διὰ γὰρ τὴν ἀκολουθίαν ἐλέγγε- 586
ται ταχύτερον τὸ λεγόμενον· ἀλλ' ὁπότεν μεσασθῆ, 6
ἤτοι ἠρωτικῶ λόγῳ ἢ πράγματος ἐτέρου παραθέσει, κἄπειτα διάστασιν λαβούσης τῆς διηγήσεως, λεληθότως μετάβασις γίνεται. ἐσχημάτισε δὲ καὶ Ἡσίοδος ἐν προσώποις κατ' ἐκεῖνο, 10

δεῦτε δὴ, ἐννέπετε σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι· εἰ γε γνήσιον Ἡσιόδου τὸ προοίμιον τίθεμεν. ἀντὶ γὰρ τοῦ ὑμέτερον δευτέρου τρίτον ἐπήνεγκε τὸ σφέτερον, οὐ πρὸς τὴν ἀκολουθίαν τῶν προσώπων ἀπιδῶν, ἀλλὰ πρὸς τὴν τῆς λέξεως σημασίαν· σημαίνει γὰρ τὸ 15
σφέτερον ἔσθ' ὅτε καὶ τὸ ἴδιον.

Παρὰ δὲ χρόνους σχηματίζουσι πρῶτον μὲν οἱ τοὺς παρεληλυθότας ἀντὶ ἐνεστώτων παραλαμβάνοντες, ἔπειτα οἱ ἐνεστώσι χρώμενοι ἀντὶ μελλόντων, οἷον

ἐγὼ δὲ κ' ἄγω Βρισηΐδα καλλιπάρηον. 20
λέγοι γὰρ ἂν οὕτως τὸ βεβαίως ἐσόμενον παραστήσαι θέλων, ὡς εἰ τις εἶποι, αὔριον διαλέγομαι, οἷον πάν- 587-
τως διαλέξομαι.

Παρὰ δὲ διαθέσεις οἱ τοῖς μέσοις ἀορίστοις καὶ μέλουσιν ἀντὶ ἐνεργητικῶν τὴν σύνταξιν ἀρμόζοντες, εὐ- 25
πρεπεστέρως τῆς περικοπῆς γινομένης, ἐπεὶ καὶ ἡ τῶν Ἀττικῶν διάλεκτος χαίρει τούτοις. λαμβάνεται δὲ καὶ ὀλόκληρα παθητικὰ ἀντὶ ἐνεργητικῶν πολλάκις, ὅταν μὴ δύσφημος ἢ δυστράπελος ἢ ἐναλλαγὴ μέλλῃ γενή-
σεσθαι πρὸς τὸ τοῦ λέγοντος πρόσωπον· τὸ γοῦν γρά- 30
φομαι λέγεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ γράφω, οἷον γράφομαι τόνδε παραπροσβείας· ὅλαι δὲ λέξεις ἀντὶ ἄλλων

τιθέμεναι τὴν μὲν σύνταξιν οὐ ξενίζουσιν, ἤτοι δὲ λεί-
πειν τὴν φράσιν ποιοῦσιν ὑπονοεῖν λαυθάνουσαι ἢ τὸ
διανόημα ἐξαλλάσσουσι. τὸ μὲν οὖν πρότερον οὕτως,
μήκων δ' ὡς ἐτέρωσε κάρη βάλεν, ἥτ' ἐνὶ κήπῳ

5 καρπῷ βριθομένη νοτίησί τε ελαρινῆσι·

τὴν γὰρ βριθομένη μετοχὴν ἐὰν μεταβάλλωμεν εἰς
τὸ βρίθεται ῥῆμα, ὁ λόγος ἀπηροτισμένος ἔσται. τὸ
δὲ δεύτερον οὕτως,

ἐνθ' οἷγ' εἰσέλασαν, πρὶν εἰδότες·

588 σημαίνει γὰρ, ὡς καὶ τὸ πρότερον εἰδότεων Φαιάκων τὴν
11 χώραν, ὅπερ οὐκ ἀληθές, ἀλλὰ δεῖ τὸ πρὶν εἰδότες
εἰς τὸ εἰδέναι μεταστῆσαι, ἵνα ἢ πρὸ τοῦ εἰ-
δέναι.

Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐν λέξει σχημάτων ἱκανὰ ταῦτα·
15 τὰ γὰρ παρὰ τι τῶν εἰρημένων ἐκφωνούμενα ποιητῶν
ἢ διαλέκτων ἔστιν ἰδιώματα, ἥπερ ἐμπειρίας σχημα-
τισμοῦ. ρητέον δὲ ἐξῆς περὶ τῶν ἐν διανοίᾳ τε καὶ λόγῳ
σχημάτων.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΝΟΙΑΣ.

20 Τὰ περὶ διάνοιαν σχήματα τὰ πρωτοστατοῦντα ἐν
ἑαυτοῖς ἔχει τὴν συγγυμνασίαν καὶ τὴν ποιὰν θέσιν αὐτῆς
τῆς διανοίας μετὰ τῆς τοῦ λόγου μορφῆς. ἔστι δὲ σχῆμα
διανοίας τὸ μὴ κατὰ φύσιν ἐκφέρειν τὸν νοῦν μηδὲ ἐπ'
εὐθείας, ἀλλ' ἐκτρέπον καὶ ἐξαλλάσσουν τὴν τῆς δια-
25 νοίας φράσιν, ὥσπερ ὅταν ὁ Δημοσθένης λέγῃ, σὺ δὲ
ὁ σεμνὸς καὶ τοὺς ἄλλους διαπτύων· μακαρί-
ζειν γὰρ προσποιούμενος ἐκ τῶν ἐναντίων ἄσεμνόν τε
καὶ δυστυχεστάτον ἐκφαίνειν ἀξιοῖ. καὶ πάλιν ὁπόταν
589 ὁ Αἰσχίνης λέγῃ ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου, οὐδὲν γοῦν
30 θαυμαστόν· ἀναβήσεται γὰρ ἀνῆρ καλὸς τε

κἀγαθός, καὶ μισοπόνηρος καὶ πιστεύων
 τῷ ἑαυτοῦ βίῳ, καὶ τὸν Λεωδάμαντα ὅστις
 ἐστὶν ἀγνοῶν. ταῦτα γὰρ τῇ ἐξαλλαγῇ ἔχει τινὰ
 δεινῶσιν, καὶ ἔστι δυνατώτερος ὁ λόγος τοῦ κατὰ φύ-
 σιν· ἀγοραῖος γὰρ ἂν καὶ ἀπρεπῆς ἐγίνετο ἢ λαιμοδία, 5
 εἰ οὕτως ἔλεγεν· οὐδὲν γοῦν θαυμαστόν· ἀναβήσεται
 γάρ, ὡς οἶμαι, ἄνθρωπος ἀσελγῆς τὸν βίον καὶ οὕτως
 ὡς αὐτὸς πόρνος καὶ παρὰ Λεωδάμαντι ἡταιρηκῶς κα-
 ταφανῶς. τὸ δέ, καλός τε κἀγαθός, καὶ μισοπόνηρος
 καὶ πιστεύων τῷ ἑαυτοῦ βίῳ, καὶ τὸν Λεωδάμαντα ὅστις 10
 ἐστὶν ἀγνοῶν, ἄγει μᾶλλον ἐπὶ τὴν ἔμφασιν τῆς ἀλη-
 θείας, ἐκ τῶν ἐναντίων προειδόμενος παντὸς τοῦ λόγου
 τὴν ὑπόθεσιν. τούτου γὰρ δεῖ τοῖς εἰρωνευομένοις,
 ἐπεὶ πρὸς ἀγνοοῦντας κἂν ἀληθῆς ἐγκώμιον δόξειεν ἢ
 μεταβολή.

15

Εἰσὶ δὲ τῶν τῆς διανοίας σχημάτων ὡς ἀνωτάτω 590
 ὀνομασίαι δύο, ἐπίτασις καὶ ἐκλυσις· τούτων τῇ μὲν
 ἐπιτάσει ὑποτάσσεται ἢ εἰρωνεία, τῇ δὲ ἐκλύσει ἢ κα-
 ταβολή.

Ἔστι δὲ εἰρωνεία λόγος διὰ τῶν ἐναντίων κατ' ἐπί- 20
 τασιν τὸ ὑποκείμενον πρᾶγμα σημαίνων, ὡς παρὰ Εὐ-
 ριπίδῃ προειποῦσα ἢ Μήδεια ὅσων προὔπηρξεν εἰς τὸν
 ἄνδρα εὐεργεσιῶν, ἐπιφέρει παθητικώτατα,

τοιγάρ με πολλαῖς μακαρίαν ἂν' Ἑλλάδα

ἔθηκας ἀντὶ τῶνδε. θαυμαστόν δέ σε

25

ἔχω πόσιν καὶ πιστὸν ἢ τάλαιν' ἐγώ,

εἰ φεύξομαί γε γαῖαν ἐκβεβλημένη

δόμων, ἔρημος σὺν τέκνοις μόνη μόνοις.

Ἐκλυσις δὲ ἔστι πραγμάτων μεγάλων δεινότητος διὰ
 σμικροπρεπείας τοῦ λόγου μαραινόμενη ἐν ταῖς τῶν 30
 ἀκουόντων διανοαῖς, ὡς ὁπότεν ὁ Αἰσχίνης λέγῃ, οὐ
 μέμνησθε αὐτοῦ τὰ μισθὰ καὶ ἀπίθανα ῥή-

ματα; πῶς ποτε ὑμεῖς, ᾧ σιδήρειοι, ἐκαρ-
 τερεῖτε ἀκροώμενοι, ὅποτε ἔφη παρελθόν·
 ἀμπελουργοῦσί τινες τὴν πόλιν· τὰ κλή-
 ματα τοῦ δήμου ὑποβέβληται· φορμορρα-
 591 φούμεθα. ταῦτα γὰρ οὐκ ἀναλογεῖ τὰ ῥήματα τῇ
 6 τότε ὑποκειμένη τῶν πραγμάτων ὑποθέσει.

Τῆς δὲ εἰρωνείας καθέστηκεν εἶδη τὰ λεπτομερέ-
 στερα τάδε, σαρκασμός, διασυρμός, ἐπικερτόμησις, κα-
 τάγγελως, εἰκασμός, χαριεντισμός. σαρκασμός μὲν οὖν
 10 ἔστι λόγος ἠθικὸς μετὰ σεσηρότος τοῦ προσώπου λεγό-
 μενος, οἶον

ἧ μὲν δὴ μάλα πολλὰ πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο·
 καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῶ
 εὐρείαν, μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξεν.

15 διασυρμός ἔστι λόγος εἰρωνικὸς ἐπὶ τῷ διασύρειν τοὺς
 πέλας λεγόμενος, οἶον

ἄλλος δ' αὐτέ τις ἀνέστη μαντεύεσθαι.

ἐπικερτόμησις δὲ ἔστι λόγος ἐρεθιστικὸς ἐπὶ τῷ λυπῆσαι
 τοὺς ἐχθροὺς συντεθειμένος, οἶον

20 ἐνταυθοῖ νῦν ἦσο κύνας τε σύας τ' ἀπερύκων,
 μὴ δὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος εἶναι.

κατάγγελως δὲ ἔστιν ὅταν ἐπὶ τινι πράξει τῶν μὴ θεόντως
 καταθρασυνομένων καταπαιζώμεθα, οἶον

592 Ὅθρουονεῦ περὶ δὴ σε βροτῶν αἰνίξομ' ἀπάντων,

25 εἰ ἔτεόν δὴ ταῦτα τελεντήσεις, ὅσ' ὑπέστης

Δαρδανίδη Πριάμῳ.

εἰκασμός δὲ ἔστιν ὅταν μετὰ τοῦ παρατιθέναι τὸ ὅμοιον
 καθαιρωῶμεν τοὺς πέλας, οἶον

ᾧ πόποι ὡς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην ἀγορεύει

30 γρηῖ καμινοῖ ἴσος.

χαριεντισμός δὲ ἔστι λόγος ἠθικὸς μετὰ χάριτος παρι-
 στῶν τὴν τοῦ λέγοντος ἐπὶ τινι διάχυσιν, οἶον

ὡ πόποι, ἢ μάλ' ἔλαφρός ἀνὴρ, ὅς ρεῖα κυβιστᾷ.
καὶ τὰ μὲν τῆς διανοίας σχήματα τοιαύτην τινὰ τάξιν
ἔχοντα παραδεδοσθῶ, τὰ δὲ τοῦ λόγου ποικίλα ὄντα
τοῖς τε ὀνόμασι καὶ τῇ διακοσμήσει, πειρασώμεθα διὰ
συντόμων ἀποδειξαι.

5

Γίνεται δὲ πᾶν σχῆμα λόγου καὶ διανοίας ἐν περιό-
δῳ, ἣτις ἐστὶ λόγος ἐν εὐπεριγράφῳ συνθέσει κώλων
αὐτοτελεῖ διάνοιαν ἀποτελεῶν, οἷον ἀνὴρ γὰρ ἰδιώ-
της ἐν πόλει δημοκρατουμένη νόμῳ καὶ ψή-
φῳ βασιλεύει. περίοδος μὲν οὖν τοῦτο, κῶλα δὲ 10
τῆς περιόδου, πρῶτον μὲν, ἀνὴρ γὰρ ἰδιώτης· δεύτε- 593
ρον δέ, ἐν πόλει δημοκρατουμένη· τρίτον, νόμῳ καὶ
ψήφῳ βασιλεύει. γίνονται δὲ δίκωλοι καὶ τρίκωλοι καὶ
τετράκωλοι. δίκωλοι μὲν, οἷον Ἀθηναῖοι μὲν κατὰ
θάλατταν ἡρίστευον, Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐν 15
τοῖς πεζικοῖς κινδύνοις ἐπρώτευον. τρίκωλοι
δέ, ὡς ἔθηκέ τις ἐπὶ τῶν Ἀθηναίων, ἢ πρὸς ἀπάσας
ὄρωμένη καὶ κρινομένη τὰς πόλεις πρόσω-
πον μὲν ἂν φαίνοιτο τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ
κάλλος, χεῖρες δὲ διὰ τὴν ἰσχύν, ψυχὴ δὲ 20
διὰ τὴν φρόνησιν. νοεῖσθῶ δὲ ἡ τρίκωλος χωρὶς
τῆς προεκθέσεως ἀπὸ τοῦ, πρόσωπον μὲν ἂν φαίνοιτο
καὶ τὰ ἑξῆς. τετράκωλος δέ, ὡς παρ' Ἰσοκράτει, τίς
γὰρ οὐκ ἂν ἠδέως μετάσχοι στρατείας τῆς
ὑπὸ Ἀθηναίων μὲν καὶ Λακεδαιμονίων στρα- 25
τηγουμένης, ὑπὸ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἐκπεμπο-
μένης, ὑπὲρ δὲ τῆς τῶν συμμαχῶν ἐλευθε-
ρίας ἀθροισομένης, ἐπὶ δὲ τὴν τῶν βαρ-
βάρων τιμωρίαν πορευομένης. νῦν δὲ ὀριστέον
τὰ σχήματα.

30

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΛΟΓΩ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.

594

Σχημά ἐστι λόγου ἢ λέξεως οἰκονομία μετ' εὐκο-
 σμίας ἐκπεφευγυῖα τὴν ἰδιωτικὴν ἀπλότητα τῆς ἀπαγ-
 γελίας. ἔστι δὲ τὰ τῶ λόγῳ παρακολουθοῦντα σχήματα
 5 τὰδε· ἀπὸ κοινοῦ, μερισμός, ἀπολελυμένον, παρονο-
 μασία, ἀποσιώπησις, διὰ μέσου, διόρθωσις, προδιόρ-
 θωσις, ἐπιδιόρθωσις, ἀποστροφή, διαβεβαίωσις, ἐρώ-
 τησις, ἀντεστραμμένον, ἐπαναφορά, πολύπτωτον, ὁμοιό-
 πτωτον, ὁμοιοκατάληκτον, ὀρισμός, ἀστεϊσμός, ἐπι-
 10 τροπή, ἀντίθεσις, διάλυσις, ἐπίξευξις, κλίμαξ, σύλ-
 ληψις, κατ' ἐξοχήν, Πινδαρικόν, Ἰβύκειον, Ἀλκμανι-
 κόν, ἐκ παραλλήλου, καταρίθμησις, ἀσύνδετον, ἐξ
 ἀντιστρόφου. τὰς γὰρ κατασκευὰς τοῦ λόγου οὐ συν-
 αριθμητέον τοῖς σχήμασιν, οἷον τὴν τε προοικονομίαν
 15 καὶ προαναφώνησιν καὶ παραβολὴν καὶ ὁμοίωσιν καὶ
 ἀνταπόδοσιν καὶ παράδειγμα καὶ εἰκόνα.

Ἀπὸ κοινοῦ μὲν ἔστι λόγων συνέχεια ἐν διανοίᾳ
 κοινωνουῦσα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνὸς ῥήματος εἰς συντέ-
 λειαν, οἷον

20 καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιοῦς,
 Ἄτρεΐδα δὲ μάλιστα δύο κοσμήτορε λαῶν.

Μερισμός δὲ πράγματος ἐνὸς εἰς πολλὰ διαίρεσις
 εἰς δὴλωσιν τῶν ὑποκειμένων, οἷον

ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τι πῦρ ἀμαθύνει,
 25 τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι βαθυζώνους τε γυναικάς.

595 τούτῳ τῶ σχήματι χρῆσαμένη ἡ Κλεοπάτρα ὡσπερ ἔδω-
 σῶπησε καὶ διήγειρε τὸν Μελέαγρον· ἡ γὰρ καθ' ἕκαστον
 τῶν ὑποκειμένων διήγησις εἰς ὄψιν ἡμῶν τὸν τῆς πόλεως
 οἶκτον ἤγαγεν.

30 Ἀπολελυμένον δὲ ἔστι λόγος πολλὰς ἀρχὰς ἔχων ἐκ
 διαιρέσεως καὶ διαλείμματος ἐκφέρων τὴν τῆς φωνῆς

ὀρμήν, καθάπερ ἀνακαιομένου καὶ ἐκλάμποντος τοῦ
 θυμοῦ τοῦ λέγοντος, οἶον

Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανές, ἡπεροπευτά.

Παρονομασία δέ ἐστιν ὅταν ἐκ τινος τῶν ληφθέντων
 εἰς διάνοιαν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων βραχὺ μεταποιήσαντες 5
 ἑτέραν κινήσωμεν διάνοιαν, οἶον

τῶν μὲν Πρόθοος θεὸς ἡγεμόνευε.

συνώνυμον γὰρ ὄνομα λαβὼν ἐτήρησε τὴν ἀρχήν, δυ-
 νάμενος εἰπεῖν, Πρόθοος ταχύς.

Ἀποσιώπησις δὲ ὅποταν ἀτοπωτέρα τις μέλλων ἐπι- 10
 φορᾷ χρῆσθαι σιγήσῃ τὸ συμπέρασμα τῆς διανοίας·
 ἀλλ' ἐμοὶ μὲν — οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς
 οὐδὲν εἰπεῖν ἀρχόμενος τοῦ λόγου.

Διὰ μέσου δέ ἐστιν ἔνωσις λόγου τὸ ἀκόλουθον 596
 ἀφαιρουμένη ἑτέρου τινὸς παραθέσει λόγου, οἶον 15

σφῶϊ μὲν — οὐ γὰρ ἔοικ' ὄτρυνέμεν — οὔτι κελεύω.

Διόρθωσις δὲ ὅταν τῷ ῥηθέντι δυσαρεστήσαντες ὡς
 οὐχ ἱκανῶς εἰρημένῳ μεταφράσωμεν, εἶτα ἐπιδιασα-
 φήσωμεν αὐτὸ μᾶλλον, οἶον ὑμεῖς τοῖνυν, ᾧ ἄν-
 δρες Ἀθηναῖοι· τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν εἶπω, τὴν 20
 πόλιν λέγω.

Προδιόρθωσις δὲ ὅταν μέλλωμεν αἰσχροῦ κατὰ τῶν
 ἀντιδίκων ἢ μεγάλαυχα περὶ αὐτῶν ἔρειν, εἶτα ἐκμα-
 λάσσωμεν τοῖς λόγοις προκαταλαμβάνοντες τοὺς ἀκροα-
 τὰς, οἶον 25

ἔγγυς ἀνὴρ — οὐ δηθὰ ματεύσομεν — αἰκ' ἐθέλητε
 πείθεσθαι· καὶ μὴ τι κότῳ ἀγάσθησθε ἕκαστος,
 οὔνεκα δὴ γενεῆφι νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῖν,
 πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ καὶ ἐγὼ γένος εὐχομαι εἶναι.

Ἐπιδιόρθωσις δὲ ὅταν τοῖς δοκοῦσιν ἡμαρτηθῆσθαι 30
 ἐπάγῃ τις ὡσπερ θεραπείαν τὴν μετάνοιαν, οἶον
 σοί τ' ἐπιπέιθονται καὶ δεδμημέσθα ἕκαστος.

ἐπεὶ γὰρ ὡς περὶ ἑτέρων εἶπε τὸ πείθονται, συμπεριέλαβεν ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ ἑαυτὸν.

597 Ἀποστροφὴ δὲ γίνεται ὅταν δέον εἶπεν πρὸς ἄμαρτάνοντας, πρὸς μὲν αὐτοὺς, ἐκείνους οὐδὲν εἰπωμεν, 5 πρὸς δὲ τὸν τὴν ὅλην ἀποδεχόμενον βλάβην. Ὀδυσσεὺς οὖν βουλόμενος εἶπεν τὴν βλάβην τοῖς Ἑλλησιν, ὅτι ἀδικουῖσι παραβαίνοντες τὰς ὑποσχέσεις ἃς ὑπέσχοντο τῷ βασιλεῖ, πρὶν ἐλεῖν τὴν Ἴλιον ἀνακάμπτειν ζητοῦντες οἰκαδε, ἐπεὶ τοῦτο ἑώρα σκληρότερον πρὸς 10 κεκινημένῃν τὴν ἐκκλησίαν, οὐδὲν μὲν παροξύνων εἶπεν, ἀλλὰ γὰρ ἀπέστρεψε τὸν λόγον πρὸς τὸν βασιλέα,

Ἀτρείδη, νῦν δὴ σε ἄναξ ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ
πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν.

ἐπεὶ γὰρ τὸ ἐκείνους ψεύστας τε καὶ ἀδίκους ἀποφαί-
15 νειν κίνδυνον ἐδόκει φέρειν, τὴν μὲν δύναμιν ἐφύλαξε τοῦ νοῦ, ἔδοξε δὲ πολλοῖς ἐλεινὸν λέγειν τὸν ἐγκαταλειπόμενον, καὶ οὐ πονηροὺς τοὺς ἐγκαταλείποντας τὸν βασιλέα.

Διαβεβαίωσις δὲ ἐστὶ λόγου παρρησία μετὰ τοῦ δύ-
20 νασθαὶ πρᾶττειν ἀπαρεμποδίστως ταῦτα ἅπερ ἐν τοῖς λόγοις διασημαίνεται, οἷον

ἀλλ' οὐ μὰν ὑμῖν γε καὶ ἄρμασι δαιδαλέοισιν

Ἐκτωρ Πριαμίδης ἐποχῆσεται· οὐ γὰρ ἔασσω.

Ἐρώτησις δὲ ἐστὶ λόγος ἐν ὑποκρίσει λεγόμενος ἐπὶ
598 τῷ σαφέστερον γινῶναι τι τῶν ἐπιζητουμένων, ὡς παρὰ
26 Ἐπερίδῃ, δοκεῖς γὰρ αὐτὸν εἶπειν;

Ἀντεστραμμένον δὲ ἐστὶ λόγος ἀντικείμενος τῇ κατὰ
φράσιν προφορᾷ τῶν σημαινομένων, οἷον

πολλὰ οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμάων

30 πλευραὶ ἀποτρίψουσι δόμον κᾶτα βαλλομένοιο.

Ἐπαναφορὰ δὲ ἐστὶ πλάσις ἐκ τοῦ διπλασιάζεσθαι ἐπίτασιν δηλοῦσα, οἷον

τουδ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν,
εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος δ' ἀλθῶνι σιδήρῳ.
καὶ

ἄτε παρθένος ἦϊθεός τε,
παρθένος ἦϊθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιν. 5
καὶ Θῆβαι δέ, Θῆβαι, πόλις ἀστυγείτων, μεθ'
ἡμέραν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασται.

Πολύπτωτον δὲ ὅταν ἦτοι τὰς ὀνομασίας ἢ τὰ ὀνό-
ματα εἰς πάσας τὰς πτώσεις μεταβάλλοντες διατιθώμεθα
τὸν λόγον, ὡς παρὰ Κλεοχάρει· Δημοσθένους ὑπέ- 599
στη Φιλίππῳ· Δημοσθένους πένυης μὲν ὁ 11
βίος, μεγάλη δ' ἡ παρρησία· Δημοσθένει
πολλῶν διδομένων οὐδὲν οὔτε πλῆθος οὔτε
κάλλος ἄξιον ἐφάνη προδοσίας· Δημοσθέ-
νην Ἀλέξανδρος ἐξήτει· τὸ διὰ τί παρ' αὐ- 15
τοῖς λογίζεσθε· ἀδίκως τε ἀπέθανες, ὦ Δη-
μόσθενες. ἔστι δὲ τὸ τοιοῦτον σχῆμα καὶ παρὰ τισι
τῶν ποιητῶν, ὡς παρ' Ἀρχιλόχῳ καὶ Ἀνακρέοντι· καὶ
παρὰ μὲν οὖν Ἀρχιλόχῳ

νῦν δὲ Λεώφιλος μὲν ἄρχει, Λεώφιλος δ' ἐπικρατεῖ, 20
Λεωφίλῳ δὲ πάντα κεῖται, Λεώφιλος δ' ἄκουε.
παρὰ δὲ Ἀνακρέοντι ἐπὶ τριῶν,

Κλευβούλου μὲν ἔγωγ' ἐρῶ,
Κλευβούλῳ δ' ἐπιμαίνομαι, 600
Κλεύβουλον δ' ἰδέειν ποθέω. 25

Ὅμοιόπτωτον δὲ ἔστι φράσις ἐκ τῶν παραπλησίων
καὶ τῶν ὁμοίων κλίσεων εἰς ἓν ἐξενηγεμένη, οἷον ἐπὶ
μὲν εὐθείας,

λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος, 30
ἐπὶ δὲ αἰτιατικῆς,

"Ἀλκανδρόν θ' "Ἀλιόν τε Νοήμονά τε Πρύτανίν τε,

καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χρόνου,

τὴν δὲ διεπράδομέν τε καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα.

601 Ὅμοιοκατάληκτον δέ ἐστι φράσις εἰς μίαν καὶ τὴν
ὁμοίαν κατακλειομένη κατάληξιν, οἶον

5 Οὐλύμπον δ', ὅθι φασὶ θεῶν ἔδος ἔμμεναι ἐσθλόν.
οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται οὔτε ποτ' ὄμβρω
δεύεται, οὔτε χιῶν ἐπικίδνεται, ἀλλὰ μάλ' αἰθρη
πέπταται ἀννέφελος.

Ὅρισμός δέ ἐστιν ὅταν προθέντες ὄνομά τι ἢ ῥῆμα,
10 οἶόν ἐστιν, ὀριζώμεθα· παραπέμπει γὰρ ἡμᾶς ἢ
ἐλπὶς, αὕτη δὲ ἀτυχοῦντων ἐστὶν ἐφόδιον.

Ἀστεϊσμός δέ ἐστι προσποίησης πιθανῆ τοῦ μὴ λέ-
γειν ἢ μνημονεύειν ἡμᾶς ἃ λέγομεν, ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ
εἰσῆκται λέγων ὁ Ὀδυσσεὺς τῷ Διομήδει,

15 ἐγὼ δ' ἐρῶ σοι δεινὸν οὐδέν, οὔθ' ὅπως
φυγὰς πατρῴας ἐξελήλασαι χθονός,

602 οὔθ' ὡς ὁ Τυδεὺς ἀνδρὸς αἶμα συγγενές
κτείνας ἐν Ἄργει ξείνος ἂν οἰκίζεται,
οὔθ' ὡς πρὸ Θηβῶν ὠμοβρωῖτ' ἐδαίσατο

20 τὸν Ἀστάκειον παῖδα διακαρατομῶν.

Ἐπιτροπή δὲ ὅταν τοῖς ἀκούουσιν ἐπιτρέψωμεν τὴν
τῶν πραγμάτων ἢ ὀνομάτων ἐξουσίαν, ὡς παρὰ τῷ Εὐ-
ριπίδῃ παρεισάγεται ἢ Ἀνδρομέδα λέγουσα τῷ Περσεῖ,
ἄγου δέ μ' ὦ ξέν', εἴτε πρόσπολον θέλεις,

25 εἴτ' ἄλοχον, εἴτε δμῶϊδα.

Ἀντίθεσις δὲ γίνεται κατὰ τρόπους πλείους· εἰς
μὲν ὅταν ἀντικείμενα ὀνόματα λαμβάνηται· τιμωρία
γὰρ ἐπιτίμιον κακίας, οὐκ ἀρετῆς. καὶ πο-
λέμῳ δὲ ἰσχὺν χορηγεῖ πλοῦτος, οὐ πενία.

30 καὶ κατὰ διεξοδον, προτιμῶσιν αἱ πόλεις τῶν
ἀδίκως πλουτοῦντων τοὺς δικαίως πενο-
μένους, καὶ τῶν παρανόμως νικῶντων τοὺς

ἐννόμως ἤττωμένους, καὶ τῶν κακῶς ζών-
των τοὺς καλῶς ἀποθνήσκοντας. ἑτέρα δὲ ἀν-
τίθεσις ὅταν ἀντιστέλληται κατάφασις ἀποφάσει· σὺ
μὲν γὰρ ἔλαβες, Δημάδη, δῶρα παρὰ Φιλίπ-
που, ἐγὼ δὲ οὐκ ἔλαβον· καὶ σὺ μὲν συνῆ- 5
πινες αὐτῷ κατὰ τῆς πόλεως εὐωχομένῳ,
ἐγὼ δὲ οὐ συνέπινον· καὶ σὺ μὲν συνηνέχθης
τοῖς ἐκείνου πρέσβεσι συνομνύμενος, ἐγὼ δὲ 603
οὐ συνηνέχθην.

Διάλυσις δὲ ὁπόταν τοὺς συνδέσμους αἴροντες ἐκά- 10
στου τῶν κώλων ἰδίαν ἀρχὴν ποιῶμεθα, οἷον νομί-
σατε ὄραν ἀλισκομένην πόλιν, τειχῶν κατα-
σκαφάς, ἐμπρήσεις οἰκιῶν, ἀγομένας γυναῖ-
κας, παῖδας ἐπὶ δουλείαν, πρεσβύτας ἄνδρας,
πρεσβύτιδας γυναῖκας, ὅψὲ μεταμανθάνου- 15
τας τὴν ἐλευθερίαν, κλαίοντας, ἰκετεύον-
τας ἡμᾶς, ὀργιζομένους οὐ τοῖς τιμωρου-
μένοις, ἀλλὰ τοῖς τούτων αἰτίοις. νῦν γὰρ οὐκ
εἶπεν ἀλισκομένην πόλιν καὶ ἐμπιπραμένας οἰκίας καὶ
κατασκαπτόμενα τείχη, ἀλλὰ χωρὶς τῶν συνδέσμων ἐξέ- 20
φρασε τὸν λόγον.

Ἐπίξενξις δὲ ὅταν τὰ προκείμενα ὀνόματα διαλαμ-
βάνοντες τὴν ἐπιφορὰν ἐκφαντικωτέραν ποιησώμεθα,
οἷον Θῆβαι δέ, Θῆβαι, πόλις ἀστυγείτων, μεθ’
ἡμέραν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνηρπάσθη. 25

Κλιμαξὶς δὲ ὅταν ἕκαστον τῶν ἐν τοῖς κώλοις ὀνομά-
των ἀναλαμβάνοντες διατιθώμεθα τὸν λόγον, ὡς οὐκ
εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ, οὐδ’ ἔγραψα
μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ, οὐδ’ ἐπρέσβευσα
μὲν, οὐκ ἐπεισα δὲ Θεβαίους. καὶ τὸ παρ’ 30
Ὁμήρῳ δέ τινες τούτῳ τῷ σχήματι συναριθμοῦσιν,

Ἥφαιστος μὲν δῶκε Διὶ Κρονίῳνι ἄνακτι·

αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ ἀργειφόντῃ·
 Ἑρμείας δὲ ἄναξ δῶκεν Πέλοπι πληξίππῳ·
 αὐτὰρ ὁ αὐτε Πέλοψ δῶκ' Ἀτρεΐ, ποιμένι λαῶν·
 Ἀτρεὺς δὲ θνήσκων ἔλιπε πολύαρνι Θυέστῃ·

5 αὐτὰρ ὁ αὐτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λείπε φορῆναι.

Σύλληψις δὲ ὅταν τὸ τῷ ἑτέρῳ συμβεβηκὸς κἀπι-
 θατέρον λαμβάνηται, οἷον

τῷ δὲ δύω σκάζοντε βάτην Ἄρεος θεράποντε,
 Τυδείδης τε μενεπτόλεμος καὶ δῖος Ὀδυσσεύς.

10 πιθανὸν γὰρ ἦν αὐτῶν τὸν ἕτερον σκάζειν, τὸν κατὰ
 τοῦ ταρσοῦ τετρωμένον. καὶ

Βορέης καὶ Ζέφυρος, τῷτε Θορήκηθεν ἄητον.

μόνος γὰρ ὁ Βορέας ἀπὸ τῆς Θοράκης ἐκπνεῖ. καὶ τὸ παρὰ
 Πινδάρῳ ἐπὶ τε τοῦ Πειρίθου καὶ τοῦ Θησέως λεγόμε-
 15 νον, φάν δ' ἔμμεναι Ζηνὸς υἱοὶ καὶ κλυτο-
 πάλου Ποσειδάωνος.

Κατ' ἐξοχὴν δὲ γίνεται ὅταν τῶν ἐν τῷ κοινῷ ῥη-
 θέντων ἰδίᾳ καθ' ὑπεροχὴν μνησθῶμεν τινῶν·

Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρωάσ τε καὶ Ἔκτορα νηυσὶ πέλασσειν.
 20 εἷς γὰρ ἦν τῶν Τρωῶν καὶ ὁ Ἔκτωρ, ἰδίᾳ δὲ εἰρηται,
 ὅτι ἄριστος· καὶ

605 οὐ γὰρ ἔτ' Οἰνῆος μεγαλήτορος υἱέες ἦσαν,
 οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔην, θάναε δὲ ξανθὸς Μελέαγρος.

ὅπερ οὐ νοήσαντες οἱ νεώτεροι τὸν Μελέαγρον, Ἄρεως
 25 ὄντα, κεχωρίσθαι τῶν Οἰνειδῶν ἔδοξαν.

Πινδαρικὸν δὲ τὰ τοῖς πληθυντικαῖς ὀνόμασιν ἐνικὰ
 ῥήματα ἔχοντα ἐπιφορὰν, οἷον ἄνδρες ἐπὶ πόλεως.
 καὶ ἰαχεὶ βαρυφθεγκτᾶν ἀγέλαι λεόντων. καὶ
 παρ' Ἡσιόδῳ,

30 τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί.

ἀπὸ δὲ τούτου τοῦ ἔθους καὶ τοῖς οὐδετέροις πληθυντι-
 κοῖς ἐνικὰ ῥήματα ἐπιφέρειν αἰεὶ παρεδεξάμεθα, ὅπερ οὐ

τηροῦσι παντάπασιν οἱ λυρικοί, ἀλλ' οὐδὲ ὁ ποιητής·
λέγει γοῦν

γυῖα λέλυνται·

καὶ ἐκ παραλλήλου,

καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν καὶ σπάρτα λέλυνται. 5

Τὸ δὲ Ἰβύκειον καὶ λέξεως καὶ συντάξεώς ἐστι, γί-
νεται δὲ ἐν τοῖς ὑποτακτικοῖς τρίτοις προσώποις τῶν
ῥημάτων κατὰ πρόσθεσιν τῆς σι συλλαβῆς,

λαμπρὸν παμφαίνησι λελουμένος ὠκεανοτο.

καὶ

10

εἶπερ τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων

φησὶν ἐλεύσεσθαι.

καλεῖται δὲ Ἰβύκειον, οὐχ ὅτι πρῶτος Ἰβυκὸς αὐτῷ⁶⁰⁶
ἐχρήσατο, (δέδεικται γὰρ καὶ παρ' Ὀμήρῳ πρότερον)
ἀλλ' ἐπεὶ πολὺ καὶ κατακορὲς παρ' αὐτῷ. καὶ γὰρ γλαυ- 15
κώπιδα Κασάνδραν, ἐρασιπλόκαμον κόραν Πριάμοιο,
φᾶμις ἔχησι βροτῶν. καὶ δι' ἐτέρων, τᾶμος ἄϋπνος
κλυτὸς ὄρθρος ἐγείρησιν ἀηδόνας, ἀντὶ τοῦ ἐγείρη.

Ἀλκμανικὸν δὲ τὸ μεσάζον τὴν ἐπαλλήλων ὀνομά-
των ἢ ῥημάτων θέσιν πληθυντικοῖς ἢ δυτικοῖς ὀνόμασιν 20
ἢ ῥήμασι. τέσσαρα δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ τοιαῦτα,

ἦχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον ἠδὲ Σκάμανδρος.

καὶ

ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι

Κωκυτός τε.

25

καὶ

εἰ δέ κ' Ἄρης ἄρχωσι μάχης καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων.

καὶ

εἰ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη.

πλεονάζει δὲ τοῦτο τὸ σχῆμα παρ' Ἀλκμᾶνι τῷ λυρικῷ, 30
ὄθεν καὶ Ἀλκμανικὸν ὀνόμασται. εὐθὺς γοῦν ἐν τῇ
δευτέρῳ ᾠδῇ παρλείληπται,

Κάστωρ τε πώλων ὠκέων δαμάντορες ἰππότηα σοφῶ
καὶ Πολυδεύκης κυδρός.

607 Ἐκ παραλλήλου δὲ ὅταν δύο λέξεις ἐπάλληλοι τεθῶσι
τὸ αὐτὸ σημαίνουσαι, ὡς

5 δηθά τε καὶ δολιχόν,
ταὐτὸ σημαίνουσι. γίνεται δὲ ἤτοι ἐκ δύο λέξεων, ὡς
ἔχει τὸ προειρημένον, ἐκ κοινοῦ καὶ ξένου,
πυκνοὶ καὶ θαμέες·

ἢ ἐκ δύο κοινῶν,

10 δεῦτ' ἄγεται Ἀργεῖην Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ.
καὶ ὡς παρὰ τῷ Ἡσιόδῳ,
νόσφιν ἄτερ πόνου καὶ οἰζύος.

Καταρίθμησις δὲ ὅταν ἐπαλλήλων ὀνομάτων σύν-
θεσις γίνηται,

15 Καρδαμύλην Ἐνόπην τε καὶ Ἰρήν ποιήεσαν.
καὶ παρὰ Δημοσθένει, πρῶτον Ἐρέτριαν εἶλεν,
εἶτα Πύδναν πόλιν, Ποτίδαιαν, Μεθώνην
αὐθις.

Ἀσύνδετον δὲ τὸ τὸν μὲν λόγον ἠρτημένον ἔχον τοῦ
20 προτέρου διανοήματος, τὴν δὲ φράσιν κεχωρισμένην,
ἴομεν ὡς ἐκέλευες ἀνὰ δρυμὰ φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
εὔρομεν ἐν βήσσησι τετυγμένα δώματα καλά.

καὶ

ἔρχεσθον κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
25 χειρὸς ἐλόντ' ἀγέμεν Βρισηῖδα καλλιπάρηον.

Ἐξ ἀντιστρόφου δὲ ἔστι φράσις ἢ τὰ συνέχοντά τὴν
ἐρμηνείαν ἐνηλλαγμένα ἔχουσα,

608 ταὶ δὲ μεγάλα κτυπέουσαι

πίπτον,

30 ἀντὶ τοῦ πίπτουσαι ἐκτύπουν. καὶ κάμε τεύχων·
καμῶν γὰρ ἔτενξεν. τοιοῦτο λέγουσιν εἶναι καὶ τὸ

παρόφηκε δὲ πλεόν νύξ

τῶν δύο μοιράων.

νοεῖσθω δὲ τὸ πλεόν τῆς νυκτός, ὅ εἰσι δύο μοῖραι.

Ῥητέον δ' ἐξῆς καὶ περὶ τῶν τοῦ λόγου κατασκευῶν.

Προοικονομία τοίνυν ἐστὶν ἢ τὰ μέλλοντα διατίθε- 5
σθαι προπαρασκευάζουσα λέξεις. ἐπειδὴ τῷ Σκαμάνδρῳ
διωνυμίαν ἤμελλε περιάπτειν ὁ ποιητής, ἄλλας προὔπε-
στήσατο διωνυμίας,

τὴν ἧτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,

ἄθάνατοι δέ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυρίνης.

καὶ 10

χαλκίδα κικλήσκουσι θεοί, ἄνδρες δὲ κύμινδιν·

ἵνα τῷ μέτρῳ τὸ ξάνθου ὄνομα παραλειφθὲν ἀρμόσῃ.

Προαναφώνησις δὲ ἢ τὰ μέλλοντα αὐτίς διὰ πλειό-
νων ῥηθήσεσθαι προσυνηστῶσα φράσις, οἷον 15

ἢ γὰρ ἔμελλε

οἱ τ' αὐτῷ θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα λιτέσθαι.

καὶ

ὄφρα μὲν Ἐκτωρ ζωὸς ἔην καὶ μῆνι' Ἀχιλλεύς, 609

καὶ Πριάμοιο ἄνακτος ἀπόρθητος πόλις ἔπλεν, 20

τόφρα δὲ καὶ μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν ἔμπεδον ἦεν·

αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μὲν Τρώων θάνατον ὅσοι ἄριστοι,

πολλοὶ δ' Ἀργείων οἱ μὲν δάμεν, οἱ δὲ λίποντο,

πέρθητο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ.

ἢ δὲ προαναφώνησις ἐξ ἠρωϊκοῦ προσώπου γίνεται ὡς 25
πρὸς τινα μὴ παρόντα,

ὦ μάκαρ Ἀτρεΐδῃ, μοιρηγενές, ὀλβιόδαιμον·

ἢ ῥά νύ τοι πολλοὶ δεδμήατο κοῦροι Ἀχαιῶν.

καὶ

ἄ δειλώ, τί σφῶϊ δόμεν Πηλῆϊ ἄνακτι,

θνητῷ, ὑμεῖς δ' ἐστὸν ἀγῆρω τ' ἀθανάτω τε. 30

Παραβολὴ δὲ πράγματος ὁμοίου παράθεσις ἢ γινο-
μένου ἢ οἴου τε ὄντος γενέσθαι,

ὡς δὲ λέων μήλοισιν ἀσημάντοισιν ἐπελθών.

Ὅμοιωσις δὲ πράγματος ὁμοίου παράθεσις, οἶον
5 ὄρνιθες ὡς.

διαφέρει δὲ τῆς παραβολῆς, ὅτι διὰ συντόμων ὡς ἐπι-
τοπλεῖστον λέγεται καὶ χωρὶς ἀνταποδόσεως φράζεται.

Ἀνταπόδοσις δὲ φράσις ἀνταποδιδομένη τῇ παρα-
βολῇ καὶ συναπλοῦσα τοῖς πραττομένοις αὐτήν,
10 ὡς μὲν Θρηῆκας ἄνδρας ἐπώχετο Τυδέος υἱός.

Παράδειγμα δὲ πράξεων ἐκθεσις πρὸς ὁμοιότητα
τῶν ἐνεστηκυῶν προτροπῆς χάριν ἢ ἀποτροπῆς ἢ δη-
λώσεως ἀπλῆς,

μὲμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι, οὔτι νέον γε·
610 ὡς ἦν, ἐν δ' ὑμῖν ἐρέω πάντεσσι φίλοισι·

16 Κουρητῆς τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι.
ἀποτροπῆς γὰρ ἔνεκα παρείληπται. προτροπῆς δὲ χά-
ριν, οἶον

ἢ οὐκ αἶτις οἶον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης
20 πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμετιν.

δηλώσεως δὲ ἀπλῆς,

τῷ Ἴκελον οἶόν ποτ' ἐνὶ Κνωσσῷ εὐρείῃ
Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ.
25 Εἰκὼν δὲ ἐστὶ διαγραφὴ σωμάτων κατὰ μέρος ἥτοι
μετὰ παραθέσεως ἢ διὰ ψιλῆς ἀποτυπώσεως· μετὰ μὲν
παραθέσεως, οἶον

ὄμματα καὶ κεφαλὴν Ἴκελος Διὶ τερπικεραύνῳ,
Ἄρει δὲ ζώνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι.

30 διὰ ψιλῆς ἀποτυπώσεως δέ,
γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχρους οὐλοκάρηνος.

XXIII.

ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΣΑΡΔΙΑΝΟΥ

611

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ.

Μετασχηματισμός ἐστὶ λέξεως συνήθους κίνησις μέ-
 τρου χάριν ἢ κατασκευῆς, ὡς ἐν τῷ κηραδίῃ· ἐμφαίνει 5
 γὰρ τὴν τοῦ σπλάγγνου ιδιότητα, ὅτι κρηδαίνεται διηνε-
 κῶς. συστολή ἐστὶν ἐνδεια χρόνου, γίνεται δὲ ἥτοι διὰ
 χρόνου παρὰ φύσιν συστελλομένου,

οὐκ ἐάσουσιν ἔμοι δόμεναι βιὸν ἠδὲ φαρέτραν.
 μετασχηματίζουσι δὲ ἥτοι γένος, οἶον 10

μηριθμὸν μὲν ἀπορριψαι,

ἀντὶ τοῦ μηνι, καὶ 612

μήτοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι·

δείλελος ὀψὲ δύων·

καὶ 15

μένον δ' ἐπὶ ἔσπερον ἐλθεῖν,

ἀντὶ ἐσπέραν· ἢ ἀριθμὸν,

μειδιῶν βλοσυροῖσι προσώπασιν·

ἢ πτώσιν,

Πατροκλήος δειλοῖο

20

καὶ

Σαρπήδοντος ἑταῖρον,

ἀντὶ τοῦ Σαρηθδόνος· ἢ διαλύουσι μίαν λέξιν εἰς δύο,
πόλιν ἄκρην ἀντὶ τοῦ ἀκρόπολιν, καὶ

Σάμου ὑληέσεως

Θρηκίης,

5 ἀντὶ Σαμοθράκης· ἢ δύο εἰς μίαν λέξιν σχηματίζουσι·
τὸν γοῦν καθ' ἓνα ἄνδρα ἀνδρακὰς ἔφη ὁ ποιητής, καὶ
τὸ κατὰ μόνον μουνᾶξ ὀρχήσασθαι· ἢ τὴν σύνθεσιν τῆς
λέξεως ἐναλλάττουσιν ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ,

οἱ γὰρ γύνανδροι καὶ λέγειν ἡσκηκότες,

10 ἀντὶ τοῦ ἀνδρόγυνου. γίνεται δὲ μετασχηματισμὸς καὶ
ὅταν τις τὸ κύριον κατὰ μείωσίν τινα προενέγκηται.

Ὅμηρος

ἵππους δ' Αὐτομέδων ἠδ' Ἄλκιμος,
ἀντὶ τοῦ Ἄλκιμέδων.

15 ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΤΗΣ ΕΙΔΩΝ.

Ὁμοίωσις ἐστὶ λόγος, καθ' ὃν ὁμοιοῦμεν ἕτερον
ἐτέρῳ. εἶδη δὲ αὐτῆς τρία, παραβολή, παράδειγμα,
εἰκῶν. παραβολή ἐστὶ πρᾶγμα πρᾶγματι παραβαλλό-
μενον κατὰ τι οἰκεῖον ἀνξήσεως ἢ ἐμφάσεως ἢ σαφη-

20 νείας ἔνεκα, ἀνξήσεως μὲν

ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτῃ πόσις Ἥρης ἠὲ κόμοιο,

ὡς πυκίν' ἐν στήθεσιν ἀνεστενάχιζ' Ἀγαμέ-
μνων·

ἐμφάσεως δέ,

25 ἐν δ' ἔπεσ', ὡς ὅτε κῦμα θοῆ ἐνὶ νηϊ πέσησι
λάβρον.

613 σαφηνείας δ' ἔνεκα,

ἐπὶ δ' ὄρνυτο δῖος Ὀδυσσεὺς

ἄγχι μάλ', ὡς ὅτε τίς τε γυναικὸς ἐϋζώνιοι

30 στήθεός ἐστι κανῶν, ὄντ' εὖ μάλα χειρὶ τανύσση
πήνιον ἐξέγκουσα παρὲκ μίτον.

Εἰσὶ δὲ τῶν παραβολῶν αἱ μὲν ἀνταποδοτικαί, αἱ δὲ ἀπόλυτοι, ἀνταποδοτικαὶ μὲν αἱ τοιαῦται, ὡς δὲ λέων ἐν βουσί θορῶν ἐξ αὐχένα ἄξει πόρτιος ἢ βούς, καὶ ἐξῆς· ὡς τοὺς ἀμφοτέρους ἐξ ἵππων Τυδέος υἱὸς βῆσε κακῶς ἀέκοντας.

5

καὶ ἔστιν ἀνταποδιδόμενος τῇ παραβολῇ. ἀπόλυτοι δὲ εἰσιν αἱ διχα ἀνταποδόσεως λεγόμεναι, οἷον ὥστε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ χῆραὶ τε γυναῖκες ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἰκόνδε νέεσθαι.

10

Παράδειγμα δέ ἐστι λόγος διὰ τῆς ὁμοίων παραθέσεως προτροπὴν ἢ ἀποτροπὴν ἢ ἀπόδειξίν τινων ἔχων· προτροπὴν μὲν

ἢ οὐκ αἶεις οἶον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης, καὶ τὰ ἐξῆς, ἀποτροπὴν δὲ

15

οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱὸς κρατερός Λυκόεργος· ἀπόδειξιν δὲ τὸ παράδειγμα οὕτως ἔχει,

σχέτλιοι ἐστὲ θεοὶ ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων οἷ τε θεαῖς ἀγάσθε παρ' ἀνδράσιν εὐνάξεσθαι. εἶτα,

20

ὡς μὲν ὅτ' Ὠρίων' ἔλετο ῥοδοδάκτυλος Ἥως· ὡς δ' ὀπότ' Ἰασίῳ ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,

614

ὡς αὖ νῦν μοι ἀγάσθε θεοὶ βροτὸν ἄνδρα παρεῖναι. παράκειται τῷ παραδείγματι καὶ ἡ καλουμένη ἐπαγωγὴ. ἐπαγωγὴ δὲ ἐστίν, ὅταν τι τῶν ὁμοίων προθέντες ἐπά- 25 γωμεν, εἰς ὃ συμπείθομεν, οἷον

μήτι τοι δρυτόμος μέγ' ἀμείνων, ἢ βίηφι, μήτι δ' αὐτε κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ, νῆα θοὴν ἰθύνει ἐρεχθομένην ἀνέμοισιν· εἶτ' ἐπάγει,

30

μήτι δ' ἠνίοχος περιγίνεται ἠνιόχοιο.

Εἰκὼν ἐστὶ λόγος εἶδους εἶδει παρατεθεῖς ὀλοσχε-
ρῶς ἢ ἀπὸ μέρους· ὀλοσχερῶς μὲν

Ἄρτεμιδι ἰκέλη ἢ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ·
ἀπὸ μέρους δέ,

5 ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἰκελος Διὸς τερπικεραύνῳ.

Ἄρει δὲ ζώνην, στέρον δὲ Ποσειδάωνι.

Παράκειται δὲ τῇ εἰκόνι ἐννέα, εἰκονισμός, εἰκο-
νογραφία, ὑποτύπωσις, εἰδωλοποιία, εἰκασία, εἰδικὴ
ὁμοίωσις, χαρακτηρισμός, τοποθεσία καὶ τοπογραφία.
10 εἰκονισμός ἐστὶ σώματος ἰδίως ἀπόδοσις ἐξ ἱστορίας
λαμβανόμενος, οἶον

γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος.

καὶ τὸ ἐπὶ Θερσίτου

φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα.

615 τὸ δ' αὐτὸ καὶ εἰκονογραφία ἂν εἶη, ὅταν κατὰ τὴν ἀπό-
16 δοσιν τῆς μορφῆς ὁμοιώσεως ἐφάπτηται.

Ἐποτύπωσις ἐστὶ σώματος ἰδίως ἀπόδοσις πεπλα-
σμένου,

καὶ γὰρ τε λιταί εἰσι Διὸς κοῦραι μέγαλοιο,

20 χωλαί τε ῥύσαι τε παραβλῶπές τ' ὀφθαλμῷ.

Παράκειται δ' αὐτῇ εἰδωλοποιία, ὅταν δαίμονας τι-
νας ἀπὸ πραγμάτων ἀναπλάττωμεν, ὡς τὰς λιτὰς Ὀμηρος.

Εἰκασία ἐστὶ φράσεως ὑπόληψις ἰδιώσεως μορφῆν
ἐμφαίνουσα,

25 εἰ μὲν τις θεὸς ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,

Ἄρτεμιδί σε ἔγωγε Διὸς κούρη μέγαλοιο

εἶδός τε μέγεθός τε φηὴν τ' ἄγχιστα εἴσκω.

Ἡ δὲ εἰδικὴ ὁμοίωσις ἐστὶ παράθεσις ὁμοίων χαρα-
κτῆρων, οἶον

30 κείνου γὰρ τοιοῖδε πόδες, τοιαῖδε τε χεῖρες,

ὀφθαλμῶν τε βολαί, κεφαλὴ τ' ἐφύπερθέ τε χεῖται.

Χαρακτηρισμός ἐστὶν ὑποτύπωσις ἰδιώματος ψυχῆς,

οἶον

εὖ δὲ σὺ οἶσθα, γεραῖε διοτρεφές, οἶον ἐκείνος
δεινὸς ἀνὴρ· τάχα κεν καὶ ἀναίτιον αἰτιόωτο.

Τοποθεσία ἐστὶ τόπων ἰδίων ἀπόδοσις ὑφεστώτων,
οἷά ἐστι τὰ ἐπὶ τῆς Ἰθάκης, 5

Φόρκυνος μὲν ὄδ' ἐστὶ λιμὴν ἀλίιο γέροντος
ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλήτες ἐν αὐτῇ,
καὶ ἕξῃς.

Τοπογραφία ἐστὶ τόπου ἰδίως ἀπόδοσις πεπλασμέ- 616
νου, ὡς ἔχει ἢ τε Καλυψοῦς νῆσος, 10

ἕλη δὲ σπέος ἀμφὶ πεφύκει τηλεθόωσα·
καὶ τὰ ἐπὶ τῆς Λεχέας,

νῆσος ἔπειτα Λέχεια παρακεκλιμένη τετάνυσται.

Εἶδος δ' ἂν εἴη τῆς ὁμοιώσεως καὶ ἡ καλουμένη
διαφορά, ἣτις πᾶσι τοῖς ἄλλοις τῆς ὁμοιώσεως εἶδεσιν 15
ἀντέστραπται, οἶον

οὔτε θαλάσσης κῦμα τόσον βοάα ποτὶ χέρσον,
καὶ τὰ ἕξῃς.

XXIV.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ

617

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.

Πολλοὶ περὶ σχημάτων ποιησάμενοι τῶν ἀρχαίων
 τῶν τε λόγου καὶ τῆς διανοίας, φιλοπονώτατον τέκνον
 5 καὶ εὐλαβέστατε Ἰγνάτιε, ἄλλος ἄλλη μεθόδῳ ἐχρήσατο,
 ὡς ἐκάστῳ ἔδοξεν ἀρμόδιόν τε καὶ ὠφέλιμον· οὐδὲ γὰρ
 πάντες τὴν αὐτὴν ὁδὸν μετελθεῖν ἠβουλήθησαν, ἀλλ' ὁ
 μὲν κατέλιπέ τινα τῶν σχημάτων, ὁ δὲ ἐβιάσατο καὶ μὴ
 ὄντα ἐπεξεργάσασθαι. ἡμεῖς δὲ σὺν θεῷ φάναι μήτε
 10 περιττόν τι μήτε ἔλλειπον γεγραφέναι βουλόμενοι τρί-
 τὴν μέθοδον ἐπενοήσαμεν, καὶ ἴσως τοῖς ἀφθόνως κρί-
 νειν προαιρουμένοις [καὶ] λίαν ἀκίνδυνον· οὐδὲ γὰρ
 πολυσχιδῆ καὶ ποικίλην καὶ τῆς εὐλόγου τέχνης ἀμοι-
 ροῦσαν ἐπιζητοῦμεν, ἀλλ' ἦν Ἐρμογένης ἔγραψε καὶ
 15 σοφοὶ ἠρέσθησαν, καὶ σώφρονες κατὰ τὴν γνῶσιν ἐπέ-
 κριναν· εἰ δὲ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν παρ' Ἐρμο-
 618 γένει καὶ ἕτερά τινα βουλευθῶμεν προσθεῖναι, ἰδίως
 ταῦτα συνθέντες συγχύσεως ἀμέτοχον τὴν καθ' ἡμᾶς
 πραγματείαν τηρήσομεν· ὁ γὰρ Ἐρμογένης τέσσαρσι τό-
 20 μοις στοιχειώσας τὸ περὶ εὐρέσεως τῷ μὲν πρώτῳ τόμῳ
 διεξῆλθε περὶ τῶν προοιμίων, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ
 προκαταστάσεως, εἶτα πλάτους διηγήσεως καὶ μήκους,
 καθὼς ἐν ἑτέροις ὑπομνηματίζοντες τὴν πραγματείαν

διεξοδικῶς ἀπεφήναμεν· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τόμῳ περὶ κα-
 τασκευῆς καὶ λύσεων, εἶτα περὶ κεφαλαίων, ἐπιχειρη-
 μάτων τε καὶ εἰδῶν τῶν τῆς μεταλήψεως, ἐργασίας τε
 ἐπιχειρημάτων καὶ ἐνθυμημάτων, ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ
 τοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους καὶ τάξεως [καὶ] ἐπιχειρημά- 5
 των, ὅρου τε καὶ διασκευῆς· ταῦτα τοίνυν ὁ τεχνικὸς
 ἐν τοῖς τρισὶ τόμοις διελθὼν ἄριστά τε καὶ σοφώτατα,
 καὶ ὡς οὐκ ἐνεδέχεται ἄλλως πῶς γενέσθαι τούτων
 κρείσσω καὶ βελτίονα, ἥκει ἐπὶ τῶν τοῦ λόγου σχημά-
 των ἕκαστον τῶν προεκτεθέντων ποίῳ σχήματι ἐκφέρε- 10
 σθαι διδάσκων. ἡμεῖς τοίνυν οὐ σκοπὸν ἐθέμεθα εἰπεῖν,
 ποίῳ μὲν σχήματι δεῖ ἐκφέρειν τὰ προοίμια, ποίῳ δὲ
 τὰ διηγήματα, καὶ ἕκαστον τῶν ῥηθέντων ἐν τοῖς τρισὶ
 τόμοις, ἀλλὰ πόσων σχημάτων τοῦ λόγου μέμνηται, καὶ
 τῶν τῆς διανοίας πόσων· καὶ τοῖς φιλοπονοῦσιν οὐ χα- 15
 λεπὸν ἐφαρμόσαι ἕκαστον αὐτῶν τῷ προεκτιθεμένῳ ἐν
 τοῖς τρισὶ τόμοις.

ΠΕΡΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΥ.

Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ στρογγύλου σχήματος, ὅπερ καὶ ὁ 1
 τεχνικὸς πρῶτον ἔθηκεν ὡς ἐπιτήδειον τοῖς ἐνθυμήμα- 20
 σιν· πλείονα γὰρ δόξαν δριμύτητος ἀποφέρεται τὸ ἐν-
 θύμημα στρογγύλως ἐκφερόμενον, ἢ εἰ τις αὐτὸ ἐξαπλω-
 σαι θελήσει, οἷον ᾧ σπερ γὰρ εἰ τις ἐκείνων ἐάλω,
 σὺ τὰ δε οὐκ ἂν ἔγραψας· οὕτως ἂν σὺ νῦν
 ἀλῶς, ἄλλος οὐ γράψει· διάνοια γὰρ ἐστὶ τὸ ἐνθύ- 619
 μημα ἐκ μάχης λεγομένη ἐν ἀκολουθίας σχήματι, διὰ 26
 τοῦτο δεῖ στρογγύλως ἐκφέρεσθαι, ὡς συλλογισμὸς ῥη-
 τορικὸς ὑπάρχων. διαλύσομεν δὲ τὸ στρογγύλον εἰς
 σαφήνειαν τοῦ στρογγυλίσματος· μὴ ἐπιτρέπετε τοῖς τὰ
 παράνομα γράφουσιν· εἴπερ γὰρ ἐκωλύοντο, οὐκ ἂν ὁ 30
 νῦν παρανομήσας τοιαῦτα γράφειν ἐτόλμησεν, ἀλλ' οὐδὲ

ἐν ὑστέροις ἄλλος γράψει τούτου δικαίως ἐν τῷ παραυ-
τίκα ἀλόντος.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΘΕΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

- 2 Ἀντίθετον σχῆμά ἐστι τὸ διπλασιάζον πάντα τὸν
5 ὑποκείμενον ὄρον τοῦτον τὸν τρόπον, εἴ τις τοῦ κατὰ
φύσιν τὸ ἐναντίον λαμβάνων καταβαίνει εἰς τὸ ὑποκεί-
μενον, οἷον ἡμέρας οὔσης λέγομεν οὕτως· ἐπειδὴ ἡμέρα
ἐστὶ, δεῖ ποιῆσαι τόδε. τοῦτο τὸ ζητούμενον, τὸ δὲ ἀν-
τίθετον αὐτοῦ, εἰ μὴ ἦν ἡμέρα, ἀλλὰ νύξ, ἴσως ἐχρῆν
10 μὴ ποιεῖν· ἐπεὶ δὲ ἐστὶν ἡμέρα, (καταβαίνει γὰρ εἰς τὸ
ἴδιον) ποιῆσαι προσῆκε. παράδειγμα μετ' εὐφραδείας
πολέμου ὄντος· εἰ μὲν ἦν ἐν ἡσυχίᾳ τὰ καθεστηκότα,
καὶ ἀπραγμοσύνη κατεῖχεν ἡμᾶς, καὶ μήτε ἄτοπον μήτε
φοβερόν ἐφειστήκει παρὰ τῶν πολεμίων μηδέν, ἀδείας
15 δὲ ἡμεῖς ἐπειλημμένοι καὶ ἐξουσίας τοῦ πράττειν, ὅσα
βουλομένοις ἡμῖν ἐτύγχανεν, ἔδει φυλάττειν τὰ κα-
θεστηκότα καὶ παρακινεῖν μηδὲ ἓν, μηδὲ καινοτομεῖν,
ἀλλὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐμμένειν ἔθεσί τε καὶ ψηφίσμασι καὶ
νόμοις· ἐπειδὴ δὲ πόλεμος κεκίνηται καὶ πλησίον οἱ
20 πολέμιοι, καὶ ἐφέστηκε μὲν τὰ δεινὰ καὶ ταραχὴ τοσαύτη
τῶν πραγμάτων, τίνος ἔνεκεν οὐ καινοτομήσομεν, αὐ-
τοῦ τοῦ πολέμου ταύτην τὴν φύσιν ἔχοντος ἀφ' ἑαυτοῦ
620 τεχνᾶσθαι τὰ πολλά, καὶ τὸν τῶν ἀνθρώπων μεταποιεῖν
ἐπὶ καινότερον βίον; ἄλλο παράδειγμα Σωπάτρου· εἰ
25 μὲν οὖν ὄνησις ἀγωνιζομένοις ἀκολουθεῖ, καλὸν ἀπο-
λαύειν τῆς τύχης, εἰ δὲ Τρωσὶν ἐστὶ τὸ νικᾶν ἐκ Διός,
ἡμῖν δὲ πληροῦν ἀκουτίων τὴν γῆν μόνον, ἀναχωρῆσαι
συμφέρον, νεκρὸν λαβοῦσι τὸν Πάτροκλον.
- 3 Σχῆμα περιδικόν, ὃ συνίσταται ἐκ προτάσεως καὶ
30 ἀποδόσεως, οἷον ὃ γὰρ οἷς ἂν ἐγὼ ληφθεῖην ταῦτα
πράττων καὶ κατασκευαζόμενος, οὗτος ἐμοὶ

πολεμεῖ, καὶ μὴ πω βάλλῃ μηδὲ τοξεύῃ. καὶ πάλιν, ὁ μὲν γὰρ Φίλιππος ὄσῳ πλέον ὑπὲρ τὴν ἀξίαν πεποιήκε τὴν ἑαυτοῦ, τοσοῦτῳ θανμαστότερος παρὰ πᾶσιν νομίζεται· ὑμεῖς δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὄσῳ χειρόν ἢ προσῆκε κέχρησθε 5 τοῖς πράγμασι, τοσοῦτῳ πλείονα αἰσχύνην ὠφλήκατε. αὕτη δὲ μακρὰ καὶ τετράκωλός ἐστιν ἐκ δύο προτάσεων καὶ δύο ἀποδόσεων.

ΠΕΡΙ ΚΩΛΙΚΟΤ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Κωλόν ἐστὶν σχῆμα λόγου τὸ ὑπὲρ τὰς ἑπτὰ καὶ 4 ὀκτῶ καὶ δέκα συλλαβὰς μέχρι τοῦ ἠρωϊκοῦ προχωροῦν, 11 ἀπαρτίζον διάνοιαν, οἷον ἀλλ' ὁ τὴν Εὐβοίαν ἐκείνος σφετεριζόμενος καὶ κατασκευάζων ἐπιτελιχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, καθιστὰς ἐν μὲν Ὠρεῶ Φιλιστείδην τύραννον. 15

ΠΕΡΙ ΚΟΜΜΑΤΙΚΟΤ.

Κόμμα δὲ ἐστὶν τὸ ἀπὸ τεττάρων καὶ πέντε συλλαβῶν καὶ μέχρι ἕξ ἀπαρτίζον διάνοιαν, οἷον καταλαμβάνων Ὠρεόν, καὶ κατασκάπτων Πορθμόν, καὶ παρὰ τῷ θεολόγῳ, πάλιν τὸ σκότος λύεται, 20 πάλιν τὸ φῶς ὑφίσταται, πάλιν Αἴγυπτος 621 σκότῳ κολάζεται. γίνεται δὲ τὸ κόμμα καὶ μέχρι δύο συλλαβῶν, ἤνικα ἡ διάνοια ἀπαρτίζεται, οἷον δεῖ δὲ εἰδέναι ὡς τὸ μέτρον τῶν συλλαβῶν περινενοημένον ὀφείλει εἶναι, ἐπεὶ οὔτε ὁ ὄρος σῶζεται τοῦ κώλου οὔτε 25 τοῦ κόμματος.

ΠΕΡΙ ΣΧΟΙΝΟΤΕΝΟΤΣ.

Σχοινοτενὲς σχῆμά ἐστὶν τὸ ὑπὲρ τὸ ἠρωϊκὸν μέτρον, 6 ὅπερ χρήσιμον ἐν προοιμίῳ καὶ ταῖς τῶν προοιμιῶν περιβολαῖς, οὗ παράδειγμα ὁ Ἐρμογένης οὐ τέθεικεν, 30

ἡμεῖς δὲ εἰλήφαμεν ἐκ τοῦ Θουκυδίδου, ὅπερ ἐστὶν καὶ
 μεγαλοπρεπές, ὡς ἐκ περιαγωγῆς συντεθειμένον, οἶον
 ὁ γὰρ Ἀχελῷος ποταμός, ῥέων ἐκ τοῦ Πίνδου
 ὄρους διὰ Δολοπίας καὶ Ἀγριάων καὶ Ἀμφι-
 5 λόχων ἄνωθεν παρὰ Στράτον πόλιν εἰς θά-
 λασσαν ἔξεισιν παρ' Οἰνιάδας.

ΠΕΡΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

7 Πνευματικὰ σχήματα δύο εἰσὶν, ἣ γὰρ ἐν νόημα
 λαβόντες καὶ τοῦτο ἐργαζόμενοι τῇ ἐρμηνεῖα πλείοσι
 10 κῶλοις, ὡς ἔφην, διαρκουῦμεν τὸ ἐν ἐπεκτείνοντες, ὡς
 τὸ ὅτε γὰρ περιῶν ὁ Φίλιππος Ἰλλυριοὺς καὶ
 Τριβαλλοὺς, τινὰς δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων κατε-
 στρέφετο, καὶ δυνάμεις πολλὰς καὶ μεγά-
 λας ἐποιεῖτο ὑφ' ἑαυτόν, καὶ τινες τῶν ἐκ τῶν
 15 πόλεων ἐπὶ τῆς εἰρήνης ἐξουσία βαδίζοντες
 ἐκεῖσε διεφθείροντο, ὧν εἷς οὗτος ἦν, τότε δὴ
 τότε πάντες, ἐφ' οὓς ταῦτα παρεσκευάζετο
 ἐκεῖνος, ἐπολεμοῦντο· εἰ δὲ μὴ ἤσθάνοντο,
 ἕτερος οὗτος λόγος οὐ πρὸς ἐμέ. ἢ ὅταν πολλὰ
 20 πράγματα ἀθρόως ἔχοντες εἰπεῖν καθ' ἕκαστον κῶ-
 λον πρᾶγμα ἀπαρτίζωμεν, οἶον ἀλλ' ὁ τὴν Εὐβοίαν
 ἐκεῖνος σφετεριζόμενος καὶ κατασκευάζων
 ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, καὶ καταλαμ-
 622 βάνων Ὠρεόν, καὶ κατασκάπτων Πορθμόν, δι'
 25 ὄλου τοῦτο τὸ πνεῦμα συναπαρτίζει τῷ πνεύματι καὶ
 κῶλον.

ΠΕΡΙ ΑΚΜΑΙΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

8 Ἀκμαῖος λόγος ἐστὶν σχῆμα λόγου καὶ διανοίας, καὶ
 σχῆμα μὲν λόγου μεταβολὴ τῶν κατὰ πνεῦμα σχημάτων,
 30 οἶον ὅτε γὰρ περιῶν ὁ Φίλιππος Ἰλλυριοὺς καὶ
 Τριβαλλοὺς, τινὰς δὲ καὶ τῶν ἄλλων κατε-

στρέφετο, καὶ τὰ λοιπά. ἄλλο παράδειγμα Σωπάτρου ἐν ταῖς μεταποιήσεσιν· ἐκτετραγώδηται τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν τοῦ Διὸς ἐπικουρίαν ἢ τύχην, καὶ τὰ δρώμενα τῆς ῥοπῆς παρέχει τὴν αἰσθησιν· νεκρὸς κείμενος Πάτροκλος, πολέμιοι δὲ τὴν δεξιὰν πρακτικώτεροι, πᾶσα πάντων Ἑλλήνων ἀσθενεστέρα βολή· μαθέτω τοίνυν Ἀχιλλεὺς πρῶτον κείμενον Πάτροκλον, ἀσπασώμεθα μετὰ τὴν μάχην τοὺς Ἑλληνας, ἂν πολεμίας χειρὸς τὸν νεκρὸν ἀναστήσωμεν, καὶ 10 δυνηθῶμεν ὑπὸ τῆς ἀχλύος ἰδεῖν τὸν Ἀχιλλεῖ συντευξόμενον. τοῦτο δὲ τὸ παράδειγμα πλέον μετέχει τῆς ἐν νοήμασι σεμνότητος ἢ τῆς ἐν λόγοις.

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΦΟΡΑΣ.

Καταφορὰ δὲ ἐστὶν ἢ ἐν κατηγορίᾳ τάσις, 9
 τί δὲ λαὸν ἀνήγαγεν ἐνθάδ' ἀγείρας 16
 Ἀτρείδης; ἢ οὐχ' Ἑλένης ἔνεκ' ἠϋκόμοιο;
 ἢ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων;

ΠΕΡΙ ΔΙΛΗΜΜΑΤΩΝ.

Διλήμματόν ἐστιν σχῆμα λόγου δριμύτητος δόξαν 10
 ἔχον καὶ ἀλήθειαν, οἷον παρῆς τούτοις λεγομέ- 21
 νοις καὶ συννεφραίνου, ἢ οὐ παρῆς· εἰ μὲν
 παρῆς, πῶς κατηγορεῖς τούτων, οἷς συννε- 623
 φραίνου, εἰ δὲ οὐ παρῆς, δίκης ἄξιός εἰ τοῖς
 ἀγαθοῖς τῆς πόλεως μὴ συμπαρῶν. 25

ΠΕΡΙ ΠΑΡΗΧΗΣΕΩΣ.

Παρήχησις ἐστὶν κάλλος ὁμοίων ὀνομάτων ἐν δια- 11
 φόρῳ γνώσει ταῦτόν ἡχούντων, ὡς τὸ
 ἦτοι ὁ καππεδίον τὸ Ἀλήιον οἶος ἀλᾶτο
 ὄν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων. 30

καὶ παρὰ Θουκυδίδη, καὶ μὴν τότε Αἴγυπτος ὑπὸ βασιλεὶ ἐγένετο, πλὴν Ἀμυρταίου τοῦ ἐν τοῖς ἔλεσι βασιλέως· τοῦτον δὲ καὶ διὰ μέγεθος τοῦ ἔλους οὐκ ἠδύνατο ἐλεῖν, καὶ ἄμα μαχι-
5 μώτατοί εἰσι τῶν Αἴγυπτίων οἱ Ἑλαιοί.

ΠΕΡΙ ΚΤΚΛΟΤ.

12 Κύκλος γίνεται ὅταν ἀφ' οὗ ἄρξηται τις ὀνόματος ἢ ῥήματος, εἰς τὸ αὐτὸ καταλήξῃ πάλιν μῆτε πτώσιν ἀλλάξας μῆτε σχῆμα μῆτε χρόνον μῆτε ἀριθμὸν μῆτε ἄλλο
10 τι, οἷον σοὶ γὰρ ἦν κλέπτῃς ὁ πατήρ, εἴπερ ἦν ὁμοίος σοι. λέγεται δὲ καὶ περιοδικῶς καὶ διηγημα-
τικῶς, ἐκ τοῦ τῆς παραπροσβείας ἦν ἡμῖν πόλεμος
πρὸς Φίλιππον, ἦν. καὶ πάλιν, δέδοικα μὲν, ὦ
Ἀθηναῖοι, δέδοικα, καὶ πάλιν, οὐ γὰρ Αἰσχίνης
15 ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρίνεται, οὔ. καὶ πάλιν, οὐ
λέγειν εἴσω τὴν χεῖρα ἔχοντα, Αἰσχίνη, οὔ.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΟΣ.

13 Ἐπιφώνημα ἔστι σχῆμα λόγου ἐπὶ τῷ πράγματι λε-
γόμενον ἐν τέλει τοῦ λόγου, παράδοξόν τι ἐμφαίνον,
20 ἀλλὰ μὴ πάντῃ ξένον τῶν προειρημένων, καὶ τὸ μὲν
624 παρ' Ἐρμογένει Ὀμηρικὸν πλάσμα ἐστίν· οὐ γὰρ οὕ-
τως παρ' Ὀμήρῳ πέπλεκται, ὡς πλαστικώτερον ἐν τῷ
ὑπομνήματι τῷ περὶ εὐρέσεως δεδηλώκαμεν· ὅμως οὖν
κεῖσθω παρ' ἡμῶν διὰ τὸ μὴ ὅμοιον αὐτῷ κατὰ πάντα
ῥαδίως εὐρίσκεισθαι, οἷον
25 σὺν δ' Εὐρὸς τε Νότος τ' ἔπεσε, Ζέφυρός τε δυσαῆς
καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης μέγα κῦμα κυλίνδων·
καὶ

σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε

γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον.

30 μέχρι τούτου ἢ διατύπωσις. εἶτα τὸ ἐπιφώνημα,

ὁρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.

ἔστιν καὶ ἄλλο δεύτερον εἶδος ἐπιφωνήματος, ὅταν τις διὰ πολλῶν κῶλων πληρώσας τὴν διατύπωσιν ἐν τῷ τέλει θῆῃ κῶλον ἐν τὴν δύναμιν ἐμφαίνον· τῆς ὅλης διατυπώσεως, ὡς ἐν ἀρχῇ τοῦ π' Ἰλιάδος Ὀμήρου ἐνέφηγεν 5 ἐπὶ τοῦ Αἰαντος ὁ ποιητής· διασκευάσας γὰρ τὰ τῆς τοῦ Αἰαντος βίας ὑπὸ τῶν Τρώων αὐτῷ γεγεννημένα λίαν ἐμφανῶς, ὡς θαναμάζεσθαι τὸ χωρίον πλείον ζωγραφίας, καὶ δείξας τὰ πεπραγμένα ἐπὶ τέλει τέθεικε τὸ ἐπιφώνημα, ἐν ἐνὶ κῶλῳ πάντα παλιλλογήσας, οἶον

Αἴας δ' οὐκ ἔτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσι
δάμνα μιν Ζηνός τε νόος καὶ Τρωῆς ἀγανοὶ
βάλλοντες,

10

ἕως τὸ οὐδέπῃ ἀμπνεῦσαι εἶχεν· εἶτα τὸ ἐπιφώνημα,
πάντη δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο·

15

κόσμος γὰρ ἔστιν τοῦ λόγου τὸ ἐπιφώνημα ἐοικός, ὡς τις τῶν σοφῶν ἔφη, τοῖς τῶν πλουσίων γείσοις καὶ πορφύραις πλατεῖαις.

ΠΕΡΙ ΤΡΙΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΩΝ. 625

Τρίτον εἶδος ἐπιφωνήματος, τὰ ἀπὸ τῶν τρόπων 20 ἐλκόμενα λοιπὸν εἰς τὸ πρᾶγμα, τολμηρῶς ἡμῶν βιαζομένων τὰ ἐκ τοῦ ἄλλοτρίου πράγματος εἰς τὸ ἡμέτερον μεταφέρειν, τὸ δὲ ἀσφαλὲς ἐχόντων διὰ τὸ καὶ εἰς τὴν παραβολὴν αὐτὰ προειρηκέναι, οἶον ἐν χειμῶνι καὶ νῦν ἔστι τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ κλύδωνι, καὶ σαλεύε- 25 ται τὰ καθεστηκότα καὶ δεῖται τοῦ κυβερνήσοντος αὐτά.

ΠΕΡΙ ΣΕΜΝΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Σεμνὸς λόγος ἐστίν, ὅταν αἰσχροὺς ὦν ὁ λόγος ὑπὸ 14 τοῦ ῥήτορος σεμνῶς ἐξαγγέλληται, ὄνομα ἀντ' ὀνόματος ἀμείβοντος, ὡς Μένανδρος πνυθόμενον κόρης τινὸς δι- 30 εφθαρμένης σεμνῶς ἐξηγήσατο· φησὶ γάρ· Διονυσίων

ἦν πομπή, ὁ δέ με ἠκολούθησε μέχρι τοῦ πρὸς τὴν θύ-
 ραν· ἔπειτα φοιτῶν καὶ κολακεύων τὴν μητέρα ἔγνω με.
 ἢ οὐδ' ὄλωσ' μέμνηται τοῦ πράγματος, ἀλλὰ τῶν πρὸ
 αὐτοῦ καὶ τῶν μετ' αὐτό, ὡς ἐν τῇ λ' τῆς Ὀδυσσεΐας,
 5 λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, ἐν δ' ὕπνου ἔχευεν,
 ἢ δ' ὑποκουσσαμένη Περίην τέκε καὶ Νηληϊα.

ΠΕΡΙ ΚΑΚΟΖΗΛΟΥ.

15 Κακόζηλον σχῆμά ἐστιν ἐξαγγελλούμενον ἢ κατὰ τὸ
 ἀδύνατον ἢ ἀνακόλουθον, ἢ κατὰ τὸ αἰσχρὸν, ἢ κατὰ
 10 τὸ ἀσεβές, ἢ κατὰ τὸ ἄδικον, ἢ κατὰ τὸ φύσει πολέ-
 μιον, καθ' οὓς τρόπους ἀνασκευάζονται τὰ διηγήματα,
 ὡς ἄπιστα, ὡς παρ' Ὀμήρω περὶ τοῦ Κύκλωπος,
 ἦκε δ' ἀπορρηξίας κεφαλὴν ὄρεος μέγαλοιο.
 626 ὅπερ προεθεράπευσεν, ἵνα μὴ γυμνὸν ὄν ἐλεγχθῆ κακό-
 15 ζηλον.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ.

16 Ἐσχηματισμένος λόγος, ὅταν τὸ ἐναντίον οὗ λέγομεν
 κατασκευάζωμεν, ἢ ὅταν μετὰ τοῦ ἐναντίου καὶ ἄλλο τι
 περάνη ὁ λόγος, ἢ ὅταν τι λέγειν μὴ δυνάμενοι διὰ τὸ
 20 κεκωλύσθαι καὶ παρρησίαν μὴ ἔχειν ἐπὶ σχήματι ἄλλης
 ἀξιώσεως ἐμφαίνωμεν κατὰ τὴν σύνθεσιν τοῦ λόγου,
 καὶ τὸ οὐκ ἐξὸν εἰρησθαι, ὡς εἶναι τε νοῆσαι τοῖς ἀκού-
 οῦσι καὶ μὴ ἐπιλήψιμον εἶναι τῶ λέγοντι. τοῦ μὲν πρῶ-
 του καὶ δευτέρου παράδειγμα· ἐκδιδόμενος ὁ Περικλῆς
 25 τοῖς Λακεδαιμονίοις παρὰ Ἀθηναίων φησὶ σχηματιζόμε-
 νος· οὐ δεῖ ἐχθροῖς ἐπιτάττουσι πείθεσθαι· δεινὸν γὰρ
 εἶναι τὸ πρᾶγμα καὶ ἠλίθιον, εἴ τις χαριεῖται κελεύου-
 σιν ἐχθροῖς· φίλοις γὰρ ἐπιτάττουσι δεῖ πείθεσθαι καὶ
 οὐχὶ πολεμίοις, καὶ ὅτι οὐδὲ οἱ πατέρες ἡμῶν ὑπήκου-
 30 σαν μηδενί, μήτε Ξέρξῃ, μήτε Μαρδονίῳ, μήτε ἄλλῳ
 τινί, καὶ ὅτι μηδὲ ἡμεῖς μήτε Λακεδαιμονίοις πολλὰ ἐπι-

τάττουσι περὶ Ποτιδαιατῶν καὶ περὶ Αἰγινητῶν καὶ Μεγαρέων.

"Αλλως. "Αλλος μὲν οὖν ἂν εἶπέ τις μὴ πέμπεσθαι κελεύων αὐτὸν Λακεδαιμονίους, ὡς οὐ χρὴ πολεμίους ἐπιτάττουσι πείθεσθαι· δεινὸν γὰρ εἶναι τὸ πρᾶγμα καὶ 5 ἡλίθιον, καὶ μήτε τοὺς πατέρας μήτε ἡμᾶς ποτε τοιοῦτον πεπραχέναι.

"Αλλως. Ἐγὼ μὲν, εἰ μὲν ἄκουτά μέ τις ἡξίου βιαζόμενος ἀπελθεῖν πρὸς Λακεδαιμονίους, εἶπον ἂν, ὡς οὐ δεῖ λόγους ἐχθρῶν πείθεσθαι· τὸ γὰρ ἐκείνοις λυσι- 10 τελὲς ἡμῖν οὐ καθέστηκε σύμφορον, ἐπεὶ δὲ ἐγὼ τὸ δοκοῦν ὑμῖν προθύμως ὑφίσταμαι, ὑμῖν καταλείπω μὴ 627 κατολιγορῆσαι τοῦ συμφέροντος.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ, ΗΤΟΙ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΕΜΦΑΣΙΝ.

15

Φήμη ἦν ὅτι σύνεστιν ὁ πατήρ τῇ τοῦ υἱοῦ γυναικί· ἐγκυος ἐγένετο ἡ γυνή, ἔχρησεν ὁ θεὸς τὸ γεννηθησόμενον φονέα ἔσεσθαι τοῦ πατρός. οὐ βούλεται ἐκτιθέναι τὸ γεννηθὲν ὁ παῖς, καὶ ὑπὸ τοῦ πατρός ἀποκηρύσσεται. λέγει τοίνυν ὁ υἱὸς πρὸς τὸν πατέρα· σὸν εἶναι 20 λόγισαι, πάτερ, τὸ παιδίον, οὐκ ἐμόν, ἐκτίθης ὃ ἐγέννησας· ῥίπτεις παιδίον, οὐ γέγονας πατήρ. τῆς μὲν οὖν ἀποκηρύξεως ταύτης ἔλαττον ἐμοὶ μέλει, λυπούμαι δὲ ὑπὸ τοῦ πατρός, εἰ μετὰ τῶσαύτην εὐθηνίαν γένους μόνη συνέσται τῇ θυγατρὶ καὶ συζήσεται. εὐπρεπῆ δὲ 25 τὸν λόγον ἐποίησε τὸ συνέσται διὰ τὸ διττὸν εἶναι τὴν σημασίαν ἐπὶ τε τῆς συνουσίας καὶ τοῦ ἀπλῶς συνοικεῖν.

ΠΕΡΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΤ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

"Οτι ὁ Ἐρμογένης οὐ δέδωκε μελέτην παραδειγματι- 17 κήν, διὸ ἡμεῖς ἐκ τοῦ Σωπάτρου παρελήφαμεν. τοῦ 30 Διὸς βοηθοῦντος τοῖς Τρῶσι καὶ ἦττον μνηστευομένου

τοῖς Ἑλλησιν, οὐκ οἶδα τῶν ὑπαρχόντων κακῶν τυγχάνειν τι χαλεπώτερον· δεινὸν ἀποτυγχάνειν βάλλοντας Ἑλληνας, ἀλλὰ τὸ τραυματίας γενέσθαι χαλεπώτερον· λυπηρὸν ὑπ' ἀριστεύς τιρώσκεισθαι, ἀλλ' ἐτι δεινό-
 5 τερον τὸ καὶ τοὺς ἀσθενεῖς καθ' ἡμῶν ἐντροφᾶν· ἀνιαρὸν ἐπαίρεσθαι τῇ νίκῃ τοῦ βαρβάρου, καὶ τί δ' ἂν ἡμῖν γένοιτο δυσχερέστερον τοῦ κρηπίδα τοῖς ἐχθροῖς εἶναι τῶν τροπαίων τὸν κρείττονα. ἀναλαμβάνειν τὸν Πάτρο-
 628 κλον τῶν συμβάντων ἡμῖν αἰρετώτερον, προτιμώτερον
 10 τοῦ μάτην πονεῖν τὸ ἐν καιρῷ σῶσαι τὸ στράτευμα.
 18 Ἰστέον ὡς μέλλοντες περὶ Ἑρμογένους ἰδεῶν τὰ σχήματα τοῦ λόγου διεξιέναι κατὰ τάξιν αὐτὰ ἐκθησόμεθα, ὡς ἂν καὶ τὰ σχήματα· δοίημεν καὶ τὰς ἰδέας καὶ διαποιῶν σχημάτων ἐξάγονται.

15 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΟΡΘΟΤΗΤΑ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Σχῆμά ἐστι τὸ κατ' ὀρθότητα τὸ δι' εὐθείας προαγόμενον, οἷον Θουκυδίδης Ἀθηναῖος συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων ὡς ἐπολέμησαν ἑκάτεροι, καὶ Κροῖσος ἦν
 20 Ἀνδρὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυσάττου, καὶ ἐξῆς· καθαρὸν δὲ τῇ ἐπιμονῇ τοῦτο,
 ἄλλοι μὲν ἴα θεοὶ τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
 εὐδον παννύχιοι, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος.

25 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΟΠΕΡ ΜΕΡΙΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΜΕΡΙΣΜΟΝ ΚΑΙ ΑΠΑΡΙΘΜΗΣΙΝ.

19 Μερισμὸς τοίνυν ἐστὶν ὅταν προταγέντος τοῦ μὲν ἐπάγεται ὁ δέ, οἷον τῶν μὲν ἰερῶν χρημάτων τοὺς θεούς, τῶν ὀσίων δὲ τὴν πόλιν ἀποστρεῖ· καὶ πάλιν, ὑμᾶς μὲν εἰσπράττων τοὺς τριηράρχους, ἐκείνοις δὲ εἶναι περὶ αὐτῶν εἰς τοὺς
 30 ἔχοντας ἀναφορὰν· ὡς καὶ Ὅμηρος,

καὶ τὰ μὲν ἀσκήσας κεραοξόος ἤραρε τέκτων,
 πᾶν δ' εὖ λειήνας χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην.
 καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε τανυσσάμενος ποτὶ γαίην
 ἀγκλίνας· πρόσθεν δὲ σάκεα σχέθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι. 629

ΠΕΡΙ ΑΠΑΡΙΘΜΗΣΕΩΣ.

5

Ἀπαρίθμησις ἐστίν, ὅταν εἰπὼν τὴν ποσότητα ἐπάγῃ
 τὰ κατὰ μέρος, οἷον

δοιαὶ μὲν Μενελάω ἀρηγόνες εἰσὶ θεάων·

Ἥρη τ' Ἀργεΐη καὶ Ἀλαλκομενηῖς Ἀθήνη·

καὶ πάλιν,

10

ἦτοι ἔμοι τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόλεις·

Ἄργος τε Σπάρτη τε καὶ εὐρυάγνια Μυκῆνη.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΟΤΑΝ ΤΙΣ ΕΑΤΤΟΝ ΕΡΩΤΑΙ.

Ἐρωτᾷ τις ἑαυτόν, ἵνα τὸν λόγον εὐκρινῆ ποιήσῃ· 20
 τίνος οὖν ἔνεκα ταῦτα λέγω; ἐνὸς μὲν, ὧ Ἀθη- 15
 ναῖοι, μάλιστα καὶ πρώτου, ἵνα μηδεὶς ἡμῶν,
 ἐπειδάν τι λέγοντος ἀκούῃ μου, θαυμάξῃ· καὶ
 πάλιν, ἦν τότε, ἦν, ὧ Ἀθηναῖοι, ἐν ταῖς τῶν
 πολλῶν διανοίαις ὃ νῦν οὐκ ἔστιν, ὃ καὶ τοῦ
 Περσῶν ἐκράτησε πλούτου καὶ ἐλευθέραν 20
 ἤγαγε τὴν Ἑλλάδα καὶ οὔτε ναυμαχίας οὔτε
 πεζῆς ἠττάτο· νῦν δ' ἀπόλωλε πάντα καὶ λε-
 λύμανται καὶ ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε τὰ τῶν
 Ἑλλήνων πράγματα· τί οὖν ἦν τοῦτο; τῶν
 παρὰ τῶν ἄρχειν ἀεὶ βουλομένων ἢ καὶ δια- 25
 φθείρειν τὴν Ἑλλάδα.

ΠΕΡΙ ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ
ΕΡΩΤΗΣΕΙ.

Πρῶτον μὲν οὖν καὶ μάλιστα, οὗ περ ἔνεκα 21
 ταῦτα διεξῆλθον, δευτέρου δὲ τίνος; καὶ οὐ- 30
 δὲν ἐλάττονος, ἢ τούτου.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΚΡΙΣΕΩΣ.

630

22 Ἐπίκρισις ἐστὶν τοῦ λέγοντος περὶ τῶν προρρηθέντων· οὗτοι πάντες οἱ νόμοι κεῖνται πολὺν ἤδη χρόνον, ὧς ἄνδρες, καὶ πείραν αὐτῶν πολλὰς
 5 κισ δεδώκασιν, ὅτι συμφέροντες ἡμῖν εἰσι καὶ οὐδεὶς πώποτε ἀντεῖπε, μὴ οὐ καλῶς ἔχειν αὐτούς· εἰκότως. τὸ εἰκότως ἐστὶν ἡ ἐπίκρισις. καὶ ἐκ τοῦ κατὰ Μειδίου, ἐπειδὴν χρηματίσωσιν οἱ πρόεδροι περὶ ὧν διώκηκεν ὁ ἄρχων, χρη-
 10 ματίζειν κελεύει καὶ περὶ ὧν ἄν τις ἡδίκηκώς ἤ τι ἐπὶ τὴν ἐορτήν, ἢ παρανενομηκώς· εἶτα ἡ ἐπίκρισις, καλῶς, ὧς θεοί, καὶ συμφερόντως ἔχων ὁ νόμος, ὡς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μαρτυρεῖ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕἰΣ ΤΗΝ ΕΑΥΤΟΥ ΓΝΩΜΗΝ ΑΝΑΦΕΡΕΙΝ
 15 ΤΙ ΤΩΝ ΡΗΘΗΣΟΜΕΝΩΝ.

23 Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς Φιλίππου, καὶ λογιζέσθε, ὡς ἄλογόν ἐστὶν Ἀθηναίους Θεσίλους μὲν καὶ Μα-
 ρωνείτας ἀναγκάσαι περὶ Στρώμης διακρι-
 θῆναι λόγοις, αὐτούς δὲ πρὸς ἐμὲ μὴ δια-
 20 λύσασθαι περὶ ὧν ἀμφισβητοῦσι τὸν τρόπον τοῦτον, ἄλλως τε καὶ γινώσκοντας, ὅτι νικη-
 θέντες μὲν οὐδὲν ἀποβαλεῖτε, κρατήσαντες δὲ λήψεσθε τὰ νῦν ὑφ' ἡμῶν ὄντα. πάντων δέ
 μοι δοκεῖ παραλογώτατον εἶναι. καὶ παρὰ Θου-
 25 κυδίδῃ, Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ τῶν τότε δυ-
 νάμει προὔχων. καὶ περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν, ἄξιον ἀποδέχεσθαι, ὧς Ἀθηναῖοι,
 σφόδρα τῶν τοῖς ὄρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις διακελευομένων ἐμμένειν, εἴπερ αὐτὸ πεπει-
 631 σμένοι ποιοῦσιν· οἶμαι γὰρ οὐδὲν οὕτως τοῖς
 31 δημοκρατομένοις πρέπειν, ὡς περὶ τὸ δίκαιον σπουδάζειν.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Τῆς Ἀριστογείτονος κρίσεως ἀναμνησθέν- 24
 τες ἐγκαλύψασθε. καὶ ὁ Νέστωρ,
 κρῖν' ἄνδρας κατὰ φύλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον.
 καὶ ἡ Ἀθήνη, 5
 ἄλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν, μηδ' ἔτ' ἐρώει.
 καὶ ἄλλο,
 δαιμόνι' ἀτρέμας ἦσο καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΕΡΩΤΗΣΙΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ.

Εἶτα Ὀλύμπιοι μὲν ἴσασι τὸ μέλλον προ- 25
 ορᾶν, ὑμεῖς δὲ ὄντες Ἀθηναῖοι ταῦτ' οὕτω 11
 οὐχὶ φυλάξεσθε. ἄλλως, οὐχ ὀρᾶτε ὡς ἐναργὲς
 καὶ σαφὲς τούτων παράδειγμα οἱ ταλαίπωροι
 γεγόνασιν Ὀλύμπιοι. καὶ ὁ ποιητής,
 οὕτω δὴ οἰκόνδε φίλην εἰς πατρίδα γαίαν 15
 φεύξεσθ' ἐν νήεσσιν ἕως τῆς πατρίδος αἴης.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΠΟΣΤΡΟΦΗΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Ἀλλὰ τί ἐχρῆν, Αἰσχίνη, ποιεῖν τὴν πόλιν, 26
 ἀρχὴν καὶ τυραννίδα τῶν Ἑλλήνων ὀρῶσαν
 ἑαυτῷ κατασκευαζόμενον Φίλιππον; πότερον 20
 ἐχρῆν, Αἰσχίνη, αὐτὴν τὸ φρόνημα ἀφεῖσαν
 καὶ τὴν ἀξίαν τὴν ἑαυτῆς ἐν τῇ Θετταλῶν καὶ
 Δολόπων τάξει συγκατακτᾶσθαι Φιλίππῳ τὴν 632
 Ἑλλήνων ἀρχὴν καὶ τὰ τῶν προγόνων καλὰ
 καὶ δίκαια ἀναιρεῖν. καὶ τὸ 25
 Ἄτρείδη κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων,
 πῶς γὰρ τοι δώσουσι γέρας;
 καὶ πάλιν,
 ὦ μοι ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλεόφρον.
 πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσιν πείθεται Ἀχαιῶν; 30

ἀλλά σοι, ὦ μέγ ἀναιδές, ἄμ' ἐσπόμεθ', ὄφρα
 σὺ χαίρῃς·
 καὶ πλήρης αὐτοῦ ἡ ῥαψωδία τοῦ τοιοῦτου σχήματος.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΕΡΩΤΗΣΙΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

- 5 πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσι πειθῆται Ἀχαιῶν;
 καὶ πάλιν,
 τίς δὲ σύ ἐσσι φέριστε καταθνητῶν ἀνθρώπων;
 καὶ χωρὶς κλητικῆς,
 τί δὲ λαὸν ἤγαγεν ἐνθάδ' ἀγείρας,
 10 ἢ οὐχ' Ἑλένης ἔνεκ' ἠϋκόμοιο;
 καὶ ὁ ῥήτωρ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς Φιλίππου, τί δ' ἂν
 εἰποὶς περὶ Δημοσθένους, ὅστων συμπρέ-
 σβειων κατηγορεῖ; καὶ κατὰ κόμμα, ποῦ ἄλλες;
 ποῦ τράπεζαι; ποῦ σπονδαί; πότεροι οὖν
 15 τοὺς ἄλας παρέβαινον καὶ τὰς σπονδάς,
 Αἰσχίνης; οἱ προδιδόντες καὶ οἱ παραπρε-
 σβεύοντες καὶ οἱ δωροδοκοῦντες ἢ οἱ κατη-
 γοροῦντες; τοῦτο μετὰ ἀποστροφῆς ἔχει τὴν
 ἐρώτησιν.

20 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

- 27 Οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε οἴμαί μοι προσήκειν
 ἀμφοτέρ' ὑμῖν ἀποδείξαι καὶ ὅτι ψεύσεται
 633 ταῦτα ἐὰν λέγῃ, καὶ τὴν δικαίαν, ἣτις ἐστίν,
 ἀπολογία φεύξεται· ἢ μὲν τοίνυν δικαία
 25 καὶ ἀπλή, καὶ ὡς πέπρακται τὰ κατηγορη-
 μένα δεῖξαι ἢ ὡς πεπραγμένα τῇ πόλει συμ-
 φέρει, τούτων δὲ οὐδέτερον δύναίτ' ἂν οὐ-
 τος ποιῆσαι. καὶ πάλιν, χρήματα οὗτοι μὲν
 ἔχουσιν ὑφ' ὑμῶν, ἐγὼ δὲ οὐκ ἠθέλησα λα-
 30 βεῖν. ἄλλο περὶ Αἰσχίνου. οὕτωσι κατηγορεῖ

ταῦτ' ἐμοῦ, ὧν αὐτὸς κοινωνὸς γέγρονε, καὶ
 χρήματα εἰληφέναι φησὶν ἐμὲ αὐτὸς εἰλη-
 φῶς. ἄλλως. βουλομένου μου τὰ δίκαια,
 ὥσπερ ἐπρέσβευσα δῖς, οὔτω καὶ λόγον ὑμῖν
 δοῦναι δῖς, προσελθὼν Αἰσχίνης οὐτοσί 5
 τοῖς λογισταῖς ἔχων μάρτυρας πολλοὺς ἀπα-
 γορεύει, μὴ καλεῖν ἐμὲ εἰς τὸ δικαστήριον,
 ὡς δεδωκότα εὐθύνας καὶ οὐκ ὄντα ὑπεύ-
 θυνον, καὶ τὸ πρῶγμα ἦν ὑπεργέλοιον. καὶ
 ὁ ποιητής,

10

οὗτος δ' Ἄλας ἐστὶ πελώριος, ἕρκος Ἀχαιῶν.

ἄλλ' ὄδ' ἀνήρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ.

Οὐ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν οὐδὲ πλίν- 28
 θοις ἐγώ, ἀλλὰ τὸν ἐμὸν τειχισμόν, ἐὰν 15
 βούλη σκοπεῖν, εὐρήσεις ὄπλα καὶ πόλεις
 καὶ συμμαχούς. οὐ γὰρ ῥητόρων οὐδὲ λό-
 γων κρίσιν ὑμᾶς τήμερον, εἴπερ φρονεῖτε,
 προσήκειν ποιεῖν. καὶ ὁ ποιητής,

οὔ τι μοι αἰτιὸς ἐσσι, θεοὶ νύ μοι αἰτιοὶ εἰσι· 20
 καὶ πάλιν,

20

634

οὔτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Ἀὔτη τῶν περὶ Θήβας ἐγένετο πραγμάτων 29
 ἀρχὴ καὶ κατάστασις πρώτη, τοῦτο τὸν πρότε- 25
 ρον ἐπιστάντα πόλεμον παρελθεῖν ἐποίη-
 σεν, ὥσπερ νέφος. καὶ ἀπλῶς τὰ ἀσυνδέτως εἰσα-
 γόμενα, Ὅμηρος·

ἐστὶ πόλις Ἐφύρη μυχῶ Ἄργεος ἱποβότοιο,

ἐνθα δὲ Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος γένητ' ἀνδρῶν. 30
 ἄλλως,

ὠχόμεθ' εἰς Θήβην ἱερὴν πόλιν Ἡελίωνος·
τὴν δὲ διεπράδομέν τε καὶ ἤγομεν ἐνθάδε.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΙΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Ὅπερ καταχρηστικῶς λέγεται κατὰ ἀπαρίθμησιν,
5 οἶον, ἐγὼ δὲ ὑμῖν, ὦ Ἀθηναῖοι, βούλομαι
πρῶτον μὲν, περὶ ὧν Φίλιππος ἐπέσταλκε,
περὶ τούτων διεξελεθεῖν, ὕστερον δὲ περὶ
ὧν οἱ πρέσβεις λέγουσι, καὶ ἡμεῖς λέξομεν.
καὶ πάλιν, κεκρατήκασιν οἱ δι' ἐκείνου τὰς
10 πόλεις ποιούμενοι πᾶσιν, ὅσοις πράγματα
πράττεται πρῶτῳ μὲν πάντων καὶ πλείστῳ
τῷ τοὺς βουλομένους χρήματα λαμβάνειν
ἔχειν τὸν δῶσοντα ὑπὲρ αὐτῶν, δευτέρῳ
δὲ καὶ οὐδὲν ἐλάττονι τούτου τῷ δύναμιν
15 τὴν καταστρεψαμένην τοὺς ἐναντιούμενους
αὐτοῖς, ἐν οἷς ἂν αἰτήσωσι χρόνοις παρεῖ-
ναι. καὶ πάλιν ἐν τῷ προοιμίῳ τῷ περὶ τοῦ στεφάνου,
πρῶτον μὲν, ὦ Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὐχο-
μαι πᾶσι καὶ πάσαις, ὅσην εὐνοίαν ἔχων
20 διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοι-
αύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῖν εἰς τουτουλ
635 τὸν ἀγῶνα· ἐπειθ' ὅπερ ἐστὶ μάλισθ' ὑπὲρ
ὑμῶν καὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας. πάντων
τούτων παράδειγμα· σκέψασθε παρ' ὑμῖν, ὦ δι-
25 κασταί, καὶ λογίσασθε, τίνων προσήκει τῇ
πόλει λόγον παρὰ πρεσβευτοῦ λαβεῖν, πρῶ-
τον μὲν τοίνυν ὧν ἀπήγγειλε, δεύτερον δὲ
ὧν ἔπεισε, τρίτον δὲ ὧν προσετάξατε αὐτῷ,
μετὰ ταῦτα τῶν χρόνων, ἐφ' ἅπασι δὲ τού-
30 τοις εἰ ἀδωροδοκῆτως ἢ μὴ ταῦτα πάντα
πέπρακται.

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤ ΚΑΘ' ΤΠΟΘΕΣΙΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Ὅταν τὸ μὴ ὄν πλάττηται, οἷον εἰ μὲν γὰρ ἐν-30
 ταῦθα ἦν ἤδη τὰ πράγματα, Αἰσχίνη, ὥστε
 μηδ' αἰσθανομένοις τοῖς Θηβαίοις πλέον
 εἶναι μηδέν, τί οὐ γέγονε; καὶ πάλιν, εἰ μὲν ὅ
 τοίνυν πᾶσι ψηφιοῦμεθα ταῦτα, λήσομεν,
 ὡς ἔοικε, μισθοφόρων ἔργων ἀνθρώπων
 ποιοῦντες τὴν ἐκάστου σωτηρίαν τούτων
 δορυφοροῦντες. καὶ παρ' Ὀμήρω,

εἰ μὲν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἐνισπεν· 10
 ἄλλως,

εἶπερ γὰρ κ' ἐθέλοιμεν Ἀχαιοὶ τε Τρωῆς τε.

ΠΕΡΙ ΠΛΑΓΙΑΣΜΟΥ.

Πολλῶν ὄντων καὶ μεγάλων ἂ τὴν ῥη-31
 τορικὴν ποιεῖ, ἀλλὰ τοῦτο ταχὺ περιέκοψε τὸν πλα- 15
 γιασμὸν μεταβολὴν παθὸν τῆς γενικῆς πρὸς εὐθείαν.
 ἄλλο κυριώτερον ἐν τῷ τῆς παραπροσβείας, οὐκοῦν,
 ὧ Ἀθηναῖοι, μενόντων μὲν οἴκοι καὶ οὐκ
 ἐξεληλυθότων, ἀπεληλυθότων δὲ τῶν Λα-
 κεδαιμονίων καὶ προησθημένων τὴν ἀπά- 20
 την, οὐδενὸς ἄλλου παρόντος τῶν Ἀμ-
 φικτυόνων, πλὴν Θετταλῶν καὶ Θηβαίων, 636
 εὐφημοτάτων ἀνθρώπων, τούτοις παρα-
 δοῦναι γέγραφε τὸ ἱερὸν.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΡΕΧΟΝΤΟΣ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

25

Ἐπιτρέχον σχῆμά ἐστι τὸ τὰ διεστηκότα συνάγειν 32
 καὶ συνάπτειν ἕτερα ἐτέροις προειρημένοις. ἐκ τοῦ πα-
 ραπροσβείας, ἐπειδὴ γὰρ δωροδοκεῖν ἤρξαντό
 τινες καὶ δι' ἀβελτερίαν οἱ πολλοί, μᾶλλον

δὲ διὰ δυστυχίαν τούτους πιστοτέρους ἡγήσαντο τῶν ὑπὲρ αὐτῶν λεγόντων.

ἄλλο ὑποκατιῶν, ἐπειδὴ οὕτως ταῦτα προήγετο καὶ τὸ δωροδοκεῖν ἐκράτησε, χιλίους μὲν ἰππέας κεκτημένοι, πλείους δὲ ὄντες ἢ μύριοι, πάντας δὲ τοὺς περιχώρους ἔχοντες συμμάχους, μυρίοις δὲ ξένοις καὶ τριήρεσιν ἡμῶν βοηθησάντων αὐτοῖς, καὶ ἔτι τῶν πολιτῶν τετρακισχιλίους, οὐδὲν αὐτοὺς τούτων ἠδυνήθη σῶσαι.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΤΠΟΣΤΑΣΕΩΣ.

33 Ὑπόστασις ἐστὶ λόγου ἀΐησις καὶ ἐρμηνεία κατὰ τὸ δεύτερον κόμμα ἢ κῶλον. ἐξήλεγξα τὸν Φίλιππον φανερώς οὕτως ὥστε τοὺς ἐκείνου συμμάχους αὐτοὺς ἀνισταμένους ὁμολογεῖν. καὶ 15 πάλιν, οὕτως δὲ ἀθλίως διέκειτο, ὥστε οὐ πρότερον ἐτόλμησεν οὐδεὶς τοιοῦτου κακοῦ προΐόντος ῥῆξαι φωνὴν πρὶν διασκευασάμενοι πρὸς τὰ τεῖχη προσήεσαν οἱ πολέμιοι. 20 ἐκ τῆς Φιλίππου ἐπιστολῆς, τέλος εἰς τοῦτο ἦλθεν παρανομίας, ὥστ' Ἀμφίλοχον ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων ἐλθόντα πρεσβευτήν συλλαβὼν καὶ τὰς ἐσχάτας ἀνάγκας ἐπιθεὶς ἀπελύτρωσε ταλάντων ἑννέα. 637 ἄλλο, Μεγαρέων 25 γοῦν Ἀνθεμόκριτον ἀνελόντων εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ὁ δῆμος, ὥστε μυστηρίων μὲν εἶργειν αὐτούς, ὑπομνήματα δὲ τῆς ἀδικίας ἔστησαν ἀνδριάντα πρὸ τῶν πυλῶν.

29

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ.

34 Ἐπιμεριζόμενόν ἐστὶ τὸ διὰ τοῦ μὲν καὶ τοῦ δὲ με-

ρίζον τὴν ἔννοιαν, οἷον ἂ μὲν οὖν πρὸ τοῦ πολι-
τεύεσθαι καὶ δημηγορεῖν ἐμὲ προλαβὼν
κατέσχε Φίλιππος, ἐάσω· ἂ δὲ ἀφ' ἧς ἡμέ-
ρας καὶ ἐξῆς. γίνεται δὲ κατὰ συζυγίαν, ὅταν [δὲ]
δύο κῶλα προηγούμενα δύο κῶλα ἔχωσιν ἐπόμενα, οἷον 5
παρὰ μὲν γὰρ τὰς τῶν χορηγῶν δαπάνας
μικρὸν ἡμέρας μέρος ἢ χάρις τοῖς θεωμέ-
νοις γίνεται, παρὰ δὲ τὰς τῶν εἰς τὸν πό-
λεμον παρασκευῶν ἀφθονίας πάντα τὸν
χρόνον ἢ σωτηρία τῇ πόλει. 10

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΡΞΙΝ ΚΑΙ ΘΕΣΙΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Ὅπερ συνίσταται ἐκ τῆς οὐ καὶ τῆς ἐναντίας αὐτῆ, 35
καὶ μάλιστα τοῦ ἀλλὰ συνδέσμου, εἰ καὶ πλείστοι ἕτεροι
εὑρίσκονται, οἷον οὐχ ὡς ἀποδωσομένου τὰ
ὑμέτερα, ἀλλ' ὡς τῶν φυλαξάντων τοὺς ἀλ- 15
λοτρίους. καὶ πάλιν ἕτερον, ὅπερ καὶ πλείστας ἄρ-
σεις ἔχει, ἡμεῖς οὔτε χρήματα εἰσφέρειν βου-
λόμεθα, οὔτε αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶ-
μεν, οὔτε τῶν κοινῶν ἀπέχεσθαι δυνάμεθα,
οὔτε τὰς συντάξεις Διοπίθει δίδομεν, οὔτε 20
ὅσα ἂν αὐτὸς αὐτῷ πορίσῃται ἐπαινοῦμεν,
ἀλλὰ βασκαίνομεν καὶ σκοποῦμεν πόθεν
τί μέλλει ποιεῖν· [ἄλλο] οὔτε ἐπειδήπερ οὔτως
ἔχομεν, τὰ ἡμέτερα αὐτῶν πράττειν ἔχωμεν,
ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς λόγοις τοὺς τῆς πόλεως 639
λέγοντας ἄξια ἐπαινοῦμεν, ἐν δὲ τοῖς ἔρ- 26
γοῖς τοῖς ἐναντιούμενοις τούτοις συναγω-
νιζόμεθα. οὐ μόνον δεῖ ταῦτα γινώσκειν,
οὔτε τοῖς ἔργοις ἐκείνων ἀμύνεσθαι τοῖς
τοῦ πολέμου, ἀλλὰ καὶ τῷ λογισμῷ καὶ τῇ 30
διανοίᾳ. καὶ παρ' Ὀμήρῳ,

οὔτι μοι αἰτίη ἐσσί, θεοί νύ μοι αἰτιοί εἰσιν.
ἄλλως,

οὐ γὰρ ἔτι Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή·
ἀλλ' ἤδη Δαναοί γε καὶ ἀθανάτοισι μάχονται.

5 ἄλλο,

οὔτε βίας Τρώων ὑποδείδισαν, οὔτε ἰωκάς,
ἀλλ' ἔμενον νεφέλησιν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΕΞ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ.

36 Ἐξ ἀναιρέσεώς ἐστὶ σχῆμα τὸ περὶ οὔστινας καὶ
10 προφέρων νόημα, οἷον οὐ μόνον τάδε, ἀλλὰ καὶ τάδε·
οὐ γὰρ μόνον εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος
ἦκει τις, τοῦτο ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε,
ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω.
καὶ ἐκ τοῦ περὶ τῆς ἀτελείας, οὐ γὰρ μόνον διὰ
15 τὸ τὸν τόπον τοῦτον σῖτον ἔχειν πλεῖστον
τοῦτο γίνεται, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ κύριον ὄντα
τὸν Λεύκωνα τοῖς ἄγουσιν αὐτῷ σῖτον Ἀθή-
ναζε ἀτέλειαν δεδωκέναι· καὶ ὑποκατιῶν, οὐ
τοίνυν, ὡς Ἀθηναῖοι, μὴ Λεύκων ἀδικηθῆναι,
20 δεῖ σκοπεῖν μόνον, ὧς φιλοτιμίας ἕνεκα ἢ
περὶ τῆς δωρεᾶς σπουδῆ γένοιτ' ἂν, οὐ
χρείας, ἀλλὰ καὶ εἴ τις ἄλλος εὖ μὲν ἐποίη-
σεν ὑμᾶς εὖ πράττων, εἰς δέον δὲ νῦν γέ-
γouεν αὐτῷ.

25 ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΚΑΤΑ ΣΥΣΤΡΟΦΗΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

37 Τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ συστρέφειν τὸν λόγον καὶ ἐπεμ-
639 βάλλειν μέσον τι παραλλαγὴν ἔχον προσώπου ἢ πτώ-
σεως, οἷον ὁ γὰρ οἷς ἂν ἐγὼ ληφθείην, ταῦτα
πράττων καὶ κατασκευαζόμενος, οὔτος ἐμοὶ
30 πολεμεῖ, καὶ μὴ πῶ βάλλῃ μηδὲ τοξεύῃ. ἀρ-

ζάμενος γὰρ ἀπὸ τοῦ ἄρθρου εὐθείας, καὶ μὴ περαιώ-
 σας φθάσας τὸ ὄνομα ἢ τὴν μετοχὴν, οὗ τὸ ἄρθρον,
 παρενεῖρεν ἄλλην πτωσιν καὶ ἕτερά τινα, τό τε ἄν
 καὶ τὸ ἐγὼ ληφθεῖην, εἶθ' ὑπερέγραψεν εἰς τὴν
 εὐθείαν τοσαῦτα πράττων καὶ κατασκευαζό- 5
 μενος. καὶ πάλιν, τοῦ τ' ἐκεῖνον ὅπερ καὶ
 ἀληθὲς ὑπάρχει φαῦλον φαίνεσθαι, τοῦτο
 καὶ ὑπερβατὸν λέγεται καὶ παρένθεσις.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΙΣΟΤ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Ἰστέον ὡς τῆς ἐπιτετηδευμένης καὶ φανεραῖς παρι- 38
 σῶσεως εἶδη εἰσὶ δ'. ἢ γὰρ κατὰ τὴν συλλαβὴν ἐστὶ 11
 παρίσωσις, πολλάκις δὲ οὐδὲ τελείας, ἢ κατὰ τέλειον
 μέρος λόγου, καὶ τούτων μέρος ἕκαστον ἢ κατὰ τὴν ἀρ-
 γῆν τοῦ λόγου, ἢ κατὰ τὸ τέλος. α'. καὶ παρίσωσις
 μὲν γίνεται κατὰ συλλαβὴν, ὡς τὸ π ρ ο σ ἦ κ ε ι 15
 π ρ ο θ ὕ μ ω ς. ἢ μὲν γὰρ πρώτη λέξις ἔχει τὴν
 π ρ ὁ ς, ἢ δὲ δευτέρᾳ τὴν π ρ ὁ, καὶ Πανσανίου
 δὲ παυσάμενου. κατὰ δὲ τὸ τέλειον μέρος λόγου
 ἐπαναφορὰ,

εὗ μὲν τις δόρου θηξάσθω, εὗ δ' ἀσπίδα θέσθω. 20

εὗ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκνπόδεσσιν.

εὗ δέ τις ἄρματος ἀμφὶς ἰδῶν πολέμοιο μεδέσθω,
 καὶ μέχρι τούτου Λασθένης φίλος ὠνομά-
 ζετο Φιλίππου, ἕως προὔδωκεν Ὀλυνθον,
 μέχρι τούτου Τιμόλαος, ἕως ἀπώλεσε Θή- 25
 βας. καὶ προσιῶν μὲν τῇ βουλῇ, προσιῶν δὲ
 τῷ δήμῳ.

ιδρώσει μὲν τ' εὗ τελαμῶν ἀμφὶ στήθεσσιν 640

ἀσπίδος ἀμφιβρότης, περὶ δ' ἔργχει χεῖρα παρεῖται.

τοῦτο δὲ ὀνομάζεται κατὰ κῶλον ἐπαναφορὰ. κατὰ δὲ 30
 τὸ τέλος παρίσωσις ὡσαύτως, κατὰ μὲν συλλαβὴν,

εὖ μὲν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω.
 ὁμοιοτέλευτον· τῇ τε πόλει βοηθεῖν οἶεται δεῖν
 καὶ δίκην ὑπὲρ αὐτῶν λαβεῖν. κατὰ δὲ τέλειον
 μέρος λόγου, ὅπερ καὶ ἀντιστροφὴ λέγεται οὕτως· ἄν
 5 μὲν γὰρ ὅσα ἄν τις λάβῃ, καὶ σῶσῃ, μεγά-
 λην ἔχει τῇ τύχῃ τὴν χάριν, ἄν δὲ ἀναλώ-
 σασ λάθῃ, συνανάλωσε καὶ τὸ μεμνησθαι
 τῇ τύχῃ τὴν χάριν. καὶ πάλιν, πράττεται τι
 τῶν ὑμῖν δοκούντων συμφέρειν, ἄφωνος
 10 Αἰσχίνης· ἀντέκρουσέ τι καὶ γέγονεν, οἶον
 οὐκ ἔδει, πάρεστιν Αἰσχίνης. καὶ πάλιν,
 πρὸς μὲν τὸ τὰ τοῦ πολέμου ταχὺ καὶ κατὰ
 καιρὸν πράττεσθαι πολλῶ προέχει, πρὸς δὲ
 τὰς καταλλαγὰς ἄς ἐκεῖνος ποιήσαιο ἄσμε-
 15 νος πρὸς Ὀλυνθίους ἐναντίως ἔχει. καὶ κατὰ
 κόμμα, ταξιάρχους παρ' ὑμῶν, ἱππάρχους
 παρ' ὑμῶν.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΙΣΩΣΕΩΣ ΚΑΘ' ΟΛΟΝ ΚΩΛΟΝ.

Τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν ἐξ ἴσων συλλαβῶν κῶλα γί-
 20 νηται ἐννέα συλλαβῶν· τὸ λαβεῖν οὖν τὰ διδό-
 μενα ἐννέα συλλαβῶν. ὁμολογῶν ἔννομον εἶναι,
 ἐννέα συλλαβῶν· τὸ χάριν τούτων ἀποδοῦναι,
 κόμμα, τῶν παρανόμων γράφῃ.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΙΣΩΣΕΩΣ ΕΞ ΕΠΕΜΒΟΛΗΣ.

25 Ὅπερ ἐπιτηδεύεται ὁ Δημοσθένης διὰ τὸ ἀνύποπτον·
 γίνεται γὰρ ἐπεμβολή, ὅταν ἐπεμβάλλῃ ἐν τῷ μέσῳ τινὰ
 641 ἀμβλύνοντα τὴν ἐνάργειαν τῆς παρισώσεως, οἶον τὸ
 γὰρ πολλὰ ἀπολωλέκεναι κατὰ τὸν πόλε-
 μον τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἄν τις θείῃ δι-
 30 καίως, τὸ δὲ μήτε πάλαι τοῦτο πεπονθέναι

πεφηνέναι τέ τινα ἡμῖν συμμαχίαν τούτων ἀντίρροπον, ἂν βουλώμεθα χρῆσθαι. εἶτα τὸ ἴσον τῷ ἐξ ἀρχῆς κώλῳ ἀπέδωκε τῷ ἐπαγαγεῖν, τῆς παρ' ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτημα ἂν ἐγωγε θείην.

5

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤ' ΕΝΑΛΛΑΓΗΝ ΠΑΡΙΣΩΣΕΩΣ.

Ὅπερ ἐπιτηδεύεται καὶ αὐτὸ Δημοσθένης· τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν ἀλλάττηται ὁ τόπος τῆς λέξεως τῆς ποιούσης τὴν παρίσωσιν, τὸ μὲν τοίνυν ἐν τῇ πρεσβείᾳ πρῶτον κλέμμα μὲν Φιλίππου, δωροδόκημα δὲ τῶν ἀδικούντων τοιοῦτον ἐγένετο. τὸ κλέμμα γὰρ καὶ δωροδόκημα ὤφειλεν ἐν τέλει ταγῆναι, εἶγε παρίσωσιν ἐν ἀρχῇ ποιεῖν ἐμελλε λέγων οὕτως, Φιλίππου μὲν τὸ κλέμμα, τῶν ἀδικούντων δὲ δωροδόκημα, ἀλλὰ θέλων διαλαθεῖν ὡς μὴ ἐπιτηδεύων παρίσωσιν καὶ ἐπετήδευσε καὶ ὑπέκρυσεν ὡς ἀλλάξας τὸν τόπον, ὅπως ζητουμένης ἐκείσε τῆς λέξεως καὶ μὴ εὐρισκομένης μὴ δοκεῖν εἶναι παρίσωσιν, καὶ τοῦτο ἐστὶ δεινότητος οὔσης καὶ μὴ φαινομένης.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

20

Ἀναστροφή ἐστίν, ὅταν τὸ τέλος τοῦ κώλου ἀρχὴ τοῦ ἐπομένου κώλου γίνηται, οἷον οὐ γὰρ δῆπου Κτησιφῶντα μὲν δύναιτ' ἂν διώκειν δι' ἐμέ, ἐμὲ δὲ εἵπερ ἐνόμιζεν αὐτὸν ἐξελέγειν, οὐκ ἂν ἐγράψατο, καὶ τὸ Σαμία μία, καὶ αὐτίκα βοή ἦν, παρὰ Θουκυδίδη.

ΠΕΡΙ ΚΛΙΜΑΚΩΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

642

Κλιμακωτὸν ἐστὶ σχῆμα, ὅταν ἡ ἐπαναστροφή πολ-
λάκις γένηται τῷ λόγῳ. οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα,

- οὐκ ἔγραψα δέ, οὐδὲ ἔγραψα μέν, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ. τὸ γὰρ ἔγραψα ἔστι τέλος τοῦ πρώτου κώλου, ἀρχὴ δὲ τοῦ δευτέρου· εἶτα ἐπρέσβευσα μέν, οὐκ ἔπεισα δέ. ὦραϊον κλιμακωτὸν παρ' Ὀμήρω,
- 5 τὸ μὲν Ἥφαιστος κάμε τεύχων,
 Ἥφαιστος δὲ δῶκε Διὶ Κρονίῳ ἀνακτι·
 ἀλλάξας τὴν λέξιν εἶπεν ἑτέραν τὸ αὐτὸ σημαίνουσαν,
 αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διάκτορι Ἀργειφόντῃ·
 ὁ γὰρ Κρονίων Ζεὺς ἐστίν·
- 10 Ἑρμείας δὲ ἄναξ δῶκεν Πέλοπι πληξίππῳ·
 αὐτὰρ ὁ αὐτε Πέλοψ δῶκ' Ἀτρεΐ ποιμένι λαῶν·
 Ἀτρεὺς δὲ θνήσκων ἔλιπεν πολύραρι Θυέστῃ·
 ὧδε γὰρ τὸ αὐτὸ τέθεικεν ἀντὶ τοῦ·
 ὁ αὐτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λείπε φωρῆναι·
- 15 λέγεται δὲ τοῦτο ἀντονομασία. ἀντονομασία δὲ λέγεται ὅταν ἑτέρα λέξις ἀνθ' ἑτέρας τεθείη ἰσοδυναμοῦσα αὐτῇ ὡς τὸ Κρονίων Ζεὺς καὶ Ἀργειφόντης Ἑρμείας καὶ Ἀτρεΐδης ἀντὶ Ἀγαμέμνονος, καὶ τὸ
 ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
- 20 Ἀτρεΐδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
 ἀλλ' ἐπειδὴ δύο Ἀτρεΐδαι ἦσαν, Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος, προσέθηκεν ἄναξ ἀνδρῶν πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ Μενελάου. ὅμοιον τούτῳ καὶ ὁ θεολόγος ἐχρήσατο εἰς τὸν ἐπιτάφιον τοῦ ἁγίου Βασιλείου· κατὰ παραλλαγὴν
- 25 γὰρ λέξεως πεποίηκε τὸ κλιμακωτόν, ὡς ἂν μὴ σαφὴς ἢ πρὸς κάλλος ἐπιβουλή γένοιτο, μιμούμενος τὸν Δημοσθένην ἐν ταῖς παρισώσεσιν. ἐκεῖνος μὲν γὰρ τοὺς τόπους ἀλλάσσει, ὁ δὲ θεολόγος τὰς λέξεις ἄλλας ἀντ'
 643 ἄλλων τιθεὶς τὰ αὐτὰ σημαίνουσας, ὡς ἂν λάθοι καλ-
- 30 λωπίζων. ἄρ' οὖν προτεθύμηται μὲν οὕτως, ἠγώνισται δὲ τῆς προθυμίας ἔλαττον, ἢ διαγωνίζεται μὲν ἀνδρικῶς, ἀσυνέτως δέ,

ἢ πεπαιδευμένως (ἀντὶ τοῦ συνετώσ, ἀλλ' ἐξέφυγε τὸ φανερόν τῆς ταυτολεξίας) ἀκινδύτως δέ, ἢ πάντα μὲν ταῦτα τελείως καὶ ὑπὲρ λόγον, ὑπελείπετο δέ τι τῆς μικροψυχίας ἐν ἑαυτῷ λείψανον; κλιμακωτὸν φανερόν ἐν τῇ πρὸς Κλη- 5 δόνιον, ὃ γὰρ τὴν ἐντολὴν ἐδέξατο, τοῦτο καὶ τὴν ἐντολὴν οὐκ ἐφύλαξεν· ὃ δὲ οὐκ ἐφύλαξε, τοῦτο καὶ τὴν παράβασιν ἐτόλμησεν· ὃ δὲ παρέβη, καὶ σωτηρίας ἐδεῖτο μάλιστα· ὃ δὲ σωτηρίας ἐδεῖτο, τοῦτο καὶ 10 προσελήφθη. καὶ ἐν τῷ εἰς τὰ φῶτα λόγῳ, οὗ δὲ φόβος, ἐντολῶν τήρησις, οὗ δὲ ἐντολῶν τήρησις, σαρκὸς κάθαρσις, καὶ ἐξῆς. καὶ πάλιν, ὅσον ἂν καθαιρώμεθα, φανταζόμενον, καὶ ὅσον ἂν φανταζώμεθα, ἀγαπώμενον, καὶ 15 ὅσον ἂν ἀγαπήσωμεν, αὐθις νοούμενον. τοῦ Χρυσοστόμου ἐκ τοῦ εἰς τὰς πράξεις, μαθόντες γὰρ ἂν αὐτὴν ἀπεστράφησαν, ἀποστραφέντες δὲ οὐκ ἂν ἤκουσαν, μὴ ἀκούσαντες δὲ ἔμειναν ἐπὶ τῆς πλάνης τῆς προτέρας. τοῦ 20 αὐτοῦ, ὁρᾷς πῶς πρόεισι τὸ κακόν, ἢ πικρία τὸν θυμὸν ἔτικτεν, ὁ θυμὸς τὴν ὀργήν, ἢ ὀργὴ τὴν κραυγὴν, ἢ κραυγὴ τὴν βλασφημίαν, ἢ βλασφημία τὰς πληγὰς, αἱ πληγαὶ τὰ τραύματα, τὰ δὲ τραύματα θάνατον. τοῦ 25 αὐτοῦ, ἵνα αἰδέσιμοι ὄντες μᾶλλον αὐτοῖς ὥσι περισπούδαστοι, περισπούδαστοι δὲ ὄντες αὐτοὺς ἐφέλκωνται, ἐφελκόμενοι δὲ προσηλῶσι τῇ λατρείᾳ, προσηλοῦντες δὲ τῇ λατρείᾳ εἰς μείζονα ἄγωσιν ἀρετὴν, δι' ἣν 30 πάντα γίνονται. τοῦ ἁγίου Πέτρου, ἐπιχορηγήσατε ἐπὶ τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν

δὲ τῆ ἀρετῆ τὴν γνῶσιν, ἐν δὲ τῆ γνώσει
τὴν ἐγκράτειαν, καὶ τὰ ἐξῆς.

ΠΕΡΙ ΤΠΕΡΒΑΤΟΤ.

644

41 Τούτου δὲ εἶδη δύο· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶν καθ' ὑπέρ-
5 θεσιν, τὸ δὲ κατὰ παρένθεσιν· καὶ τὸ μὲν καθ' ὑπέρ-
θεσιν [τ'] ἐστίν, ὅταν λέξις τεθῆ ἐν τέλει ὀφείλουσα
πρὸ δύο ἢ τριῶν λέξεων τεθῆναι, οἷον ἀλλ' ὁ μὲν
δόξης ἐπιθυμεῖ καὶ τοῦτο ἐξήλωκε καὶ προ-
ῆρηται πρᾶττων καὶ κινδυνεύων, ἂν συμ-
10 βῆ τι, παθεῖν, τὴν τοῦ διαπράξασθαι ταῦθ'
ἂ μηδεὶς πώποτε ἄλλος βασιλεὺς Μακεδό-
νων δόξαν ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς ἠρημένος,
ἀντὶ τοῦ δόξαν ἠρημένος ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς. καὶ
Ἵμηρος,

15 ὁ δ' ἄρ' ἐκθορε φαίδιμος Ἴκτωρ,
ἀντὶ τοῦ ὁ δὲ φαίδιμος Ἴκτωρ ἐκθορε. καὶ ὑποκατιῶν,
κέκλετο δὲ Τρώεσσιν ἐλιξάμενος καθ' ὄμιλον
τεῖχος ὑπερβαίνειν.

καὶ ἐν ζ' Θουκυδίδου οἱ ἐκ τοῦ πρώτου τείχους ἀλόντος
20 διαφυγόντες.

Τὸ δὲ κατὰ παρένθεσιν ἐστίν, ὅταν ἐν τῷ μέσῳ
παρεμβληθῆ κῶλον ἢ κόμμα διακόπτον τὴν ἀρχὴν ἐκ
τοῦ τέλους, οἷον τὸ δὲ πάντα ὅσα ποτὲ ἐπραξε
διεξιόντα ἐφ' ἅπασιν τούτοις ἐλέγχειν καὶ
25 βραχέος λόγου συμβαίνει δεῖσθαι, καὶ δυοῖν
ἔνεκα ἠγοῦμαι συμφέρειν εἰρησθαι, τοῦ τ'
ἐκεῖνον, ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει. ἐχώρισε
τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου ἐκ τοῦ τέλους, καὶ ἐποίησε τὸ
σχῆμα ὑπερβατὸν κατὰ παρένθεσιν. καὶ τρίτῳ Ὀλυμ-
30 διακῶν, οὐ γὰρ ἐστὶ δίκαιον τὴν μὲν χάριν,
ἢ πᾶσαν ἔβλαψε τὴν πόλιν, τῆς τότε ἴσῃν

ὑπάρχειν. παρενεβλήθη γὰρ τὸ ἢ πᾶσαν ἔβλαψε τὴν πόλιν. καὶ πάλιν, τὴν δὲ ἀπέχθειαν, δι' ἧς ἂν ἅπαντες ἄμεινον πράξαιμεν, τῷ νῦν τὰ βέλτιστα εἰπόντι ζημίαν γενέσθαι. ἐνταῦθα παρενέβαλε τὸ δι' ἧς ἂν ἅπαντα ἄμεινον πράξαιμεν. 645 καὶ πάλιν πρῶτον κατὰ Φιλίππου, εἰ μὲν περὶ και-6 νοῦ τινος πράγματος προὔτίθετο, ὡς Ἀθηναῖοι, λέγειν, ἐπισχῶν ἂν ἕως οἱ πλείστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφήναντο, εἰ μὲν ἤρεσκε τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων ῥηθέντων, 10 ἡσυχίαν ἂν ἦγον ἀντὶ τοῦ ἐπισχῶν ἂν ἡσυχίαν ἦγον, ἕως οἱ πλείστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφήναντο, εἰ ἤρεσκε τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων ῥηθέντων· ποι- κίλον δέ ἐστι τοῦτο τὸ ὑπερβατόν, καὶ τὸ πρὸ τῆς ἐπι- φορᾶς τοῦδε πάλιν ἐπενεργεῖν μὲν καὶ ποιῆσαι διπλοῦν 15 μερισμόν, ἢ μᾶλλον, ὡς ἔνιοί φασι, μερισμόν τε καὶ ὑπομερισμόν, καὶ διὰ τοῦτο προτάξαι τὰς κατασκευὰς καὶ ἐπαγαγεῖν τὰς προτάσεις. πρότασις μὲν γὰρ ἐστὶν ὅτι καὶ νέον τινὰ ὄντα προφέρει τὴν βουλὴν τοῦ συμ- φέροντος φροντίζοντα. καὶ ἡ κατασκευὴ ἦτοι ἡ αἰτία, 20 ἐπειδὴ μηδὲν τῶν δεόντων οἱ εἰωθότες λέγειν, ἦτοι οἱ πρεσβύτεροι ἀπεφήναντο. καὶ πάλιν, ἴσως δὲ ταῦτα μὲν ὀρθῶς ἠγεῖσθε λέγεσθαι, τὸ δὲ τῶν χρημάτων, πόσα καὶ πόθεν ἔσται, μάλιστα ποθεῖτε ἀκοῦσαι, πόσα καὶ πόθεν ἔσται. καὶ 25 ὁ ποιητής,

αὐτὰρ ὁ Πείσανδρόν τε καὶ Ἴππόλοχον μενεχάρμην,
 υἱέας Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος·
 εἶθ' οὕτως,

ὅς ῥα μάλιστα

30

χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος, ἀγλαὰ δῶρα,
 οὐκ εἶασχ' Ἑλένην δόμεναι ξανθῷ Μενελάῳ.

ΠΕΡΙ ΚΑΙΝΟΠΡΕΠΟΥΣ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

42 Καινοπρεπές ἐστὶ τὸ μὴ παρὰ πολλοῖς εὐρισκόμενον, ἀλλὰ παρ' ὀλίγοις τοῖς ἐν τῷ λόγῳ τὸ ἀξιόπιστον λίαν κεκτημένοις, οἷον ὡς παρὰ τῷ ῥήτορι, οἷον εἰ καὶ μη-
 5 δὲν ἄλλο, ἀντὶ τοῦ εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο· καὶ πάλιν,
 646 Θετταλοὶ δὲ οὐδένα πώποτε ὄντινα οὖν, καὶ ὁ
 Θουκυδίδης, ἐπειδὴ μέντοι ἀντιπαραπλέοντάς
 τε ἑώρων αὐτοὺς παρὰ γῆν σφῶν κομιζομέ-
 νων, καὶ ἐκ Πατρῶν τῆς Ἀχαΐας πρὸς τὴν ἀν-
 10 τιπέρας ἤπειρον διαβαλλόντων ἐπ' Ἀκαρνα-
 νίας κατεῖδον τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ τῆς Χαλ-
 κίδος καὶ τοῦ Εὐήνου ποταμοῦ προσπλέοντας
 σφίσι, καὶ οὐκ ἔλαθον νυκτὸς ὑφορμισάμε-
 νοι, οὕτω δὲ ἀναγκάζονται ὑφορμεῖν. καὶ πάλιν,
 15 βοηθησάντων δὲ ὑμῶν προθύμως πόλιν
 προσλήψεσθε ναυτικὸν ἔχουσα μέγα. τῇ δὲ
 ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέ-
 πλεον καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄν-
 τας, ἀντὶ τοῦ οὐσαν, ἠκολούθησε γὰρ τῇ σημασίᾳ. καὶ
 20 ὁ Ἀρριανός, καὶ ἐπὶ τῷδε ἐπαινῶ τοὺς σοφι-
 στάς τῶν Ἰνδῶν ὧν λέγουσιν, ἔστιν οὖν κα-
 ταληφθέντας ὑπ' Ἀλεξάνδρου. καὶ Ξενοφῶν,
 ἐπεὶ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐχώρουν οἱ Ἕλληνες,
 λείπουσι δὲ τὸν λόφον οἱ ἰππεῖς, οὐ μὲν ἔτι οἱ
 25 ἄλλοι ἄλλοθεν, τότε ὁ λόφος τῶν ἰππέων. καὶ
 ἐν τῇ ἢ Θουκυδίδου, καὶ ὀλίγον ἐπράσσετο οὐδὲν,
 καὶ ἐν τῇ ζ', οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθή-
 σαντες. καὶ πάλιν, ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδὲν ἐπε-
 νόουν.

30

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΥΠΤΩΤΟΤ.

43

Πολύπτωτον δὲ τὸ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἢ τῆς αὐτῆς

ἀντωνυμίας κατὰ κῶλον ἄλλην πτωσιν ἢ ἄλλο γένος ἐκ-
 φέρεσθαι, οἷον αὕτη τῶν περὶ Θήβας ἐγένετο
 πραγμάτων ἀρχὴ καὶ κατάστασις πρώτη. εἶτα
 τοῦτο τὸ ψήφισμα τὸν τότε ἐπιστάντα τῆ πό- 647
 λεικίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησε, ὥσπερ νέ- 5
 φος. καὶ πάλιν, οὗτοι γὰρ ἡγοῦνται. εἶτα δο-
 τική, τούτοις πεῖθεσθε. εἶτα γενική, ὑπὸ τούτων
 δέος ἐστὶ μὴ παρακρουσθῆτε.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΘ' ΤΠΟΣΤΡΟΦΗΝ.

Ὅπερ ἐν τῷ μέσῳ δεχόμενον ἐπεμβολὴν ἔρχεται πᾶ- 44
 λιν ἐπὶ τὴν ἀφήγησιν, ὅπερ Οὐλπιανὸς ἐπιδρομὴν κα- 11
 λει, οἷον ἔστι τοίνυν οὗτος ὁ πρῶτος Ἀθηναίων
 αἰσθόμενος Φίλιππον, ὡς τότε δημηγορῶν
 ἔφη, ἐπιβουλεύοντα τοῖς Ἕλλησιν. εἰπὼν γάρ,
 ἔστι τοίνυν οὗτος ὁ πρῶτος Ἀθηναίων αἰσθόμενος Φί- 15
 λιππον, ἐπενέβαλε τὸ ὡς τότε δημηγορῶν ἔφη. καὶ πᾶ-
 λιν ἐπὶ τὴν κατάλληλον ἀφήγησιν τοῦ λόγου ὑπέστρεψεν
 εἰς τὸν ἐπιβουλεύοντα τοῖς Ἕλλησι. τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα
 καὶ κατ' ἐπιπλοκὴν λέγεται. καὶ πάλιν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ
 περὶ τοῦ στεφάνου, τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάν- 20
 τος πολέμου, οὐ δι' ἐμέ, οὐ γὰρ ἔγωγε ἐπολι-
 τευόμην πῶ πότε, πρῶτον μὲν ὑμεῖς οὕτω διέ-
 κεισθε, ὥστε Φωκέας μὲν ἐβούλεσθε, καὶ ἐξῆς.

ΠΕΡΙ ΤΜΗΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Τμητικὸν δὲ ἔστι τὸ τέμνον τὸν λόγον καὶ μεταβατ- 45
 νον ἀπὸ προσώπου εἰς πρόσωπον, ἢ ἀπὸ πράγματος εἰς 26
 πρᾶγμα· δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι πολλάκις ἐστὶ τμητικός, ποτὲ
 δὲ καὶ ἔστι καὶ φαίνεται. τοῦ τοίνυν σχήματος τούτου
 εἶδη εἰσὶ ταῦτα, πρῶτον τὸ ἀσύνδετον κομματικόν, οἷον
 προσῆλθε τῇ βουλῇ, προβούλευμα ἔγραψε. 30

δεύτερον τὸ κατ' ὄνομα τεμνόμενον, Ἀμφίπολιν, Πο-
 τίδαιαν, Μεθώνην, Παγασάς. τρίτον καὶ αἰ δι'
 ἐλαχίστου ἐξαλλαγαί, οἷον τὸ Ἀμφίπολιν λαβεῖν,
 648 μετὰ ταῦτα Πύδναν, πάλιν Ποτίδαιαν, Με-
 5 θώνην αὐθις, εἶτα Θεσσαλίας ἐπέβη. τέταρτον
 τέμνουσι καὶ οἱ δι' ἐλαχίστου μερισμοὶ τὴν ἀνταπόδοσιν
 ἔχοντες, οἷον ἐσπέρα μὲν γὰρ ἦν, ἦκε δ' ἀγγέλ-
 λων τις ὡς τοὺς πρυτάνεις ὡς Ἐλάτεια κατεί-
 ληπται. πέμπτον τὸ κατ' ἐπαναφορὰν κομματικόν,
 10 ταξιάρχους παρ' ὑμῶν, ἱππάρχους παρ' ὑμῶν.
 ἕκτον αἰ ταχεῖαι καὶ δι' ἐλαχίστον συμπλοκαί, καὶ σπου-
 दाῖα νομίζω καὶ ἀναγκαῖα τῇ πόλει, ὧ Ἀθη-
 ναῖοι, περὶ ὧν βουλευέσθε, ἐφ' ἃ παρελήλυθα.
 καὶ ταῦτα μὲν τὰ παραδείγματα τυγχάνουσιν τοῦ φαι-
 15 νομένου τέμνειν καὶ μὴ τέμνοντος, καὶ τοῦ τέμνοντος
 καὶ φαινομένου· τοῦ δὲ τέμνοντος καὶ μὴ δοκοῦντος
 τέμνειν τὸ ἐκ πλαγίων σχῆμα τὸ κατὰ συστροφήν, ὡς τὸ
 πολλῶν, ὧ Ἀθηναῖοι, λόγων γινομένων καθ'
 ἐκάστην ἐκκλησίαν, τοῦτο ἐκ πλαγιασμοῦ. τὸ δὲ
 20 κατὰ συστροφήν, ὁ γὰρ Μεσσήνην ἀφιέναι Λακε-
 δαιμονίους κελεύων πῶς ἂν Ὀρχομενὸν καὶ
 Κορώνειαν τότε Θηβαίοις παραδοὺς τῷ δίκαια
 νομίζειν ταῦτα εἶναι πεποιηκέναι σκήψαιτο;
 πολλὰ γὰρ ἐν ἀμφοτέροις δι' ὀλίγων εἴρηται καὶ οὐ
 25 φαίνεται τεμνόμενα.

ΠΕΡΙ ΕΙΡΩΝΕΙΑΣ.

46 Εἰρωνεία ἐστὶν ἔμφασις κακίας δι' εὐφήμεων ῥημά-
 των, ὡς ὁ ποιητὴς ἐν τῷ ἑννάτῳ περὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος,
 λέγοντος Ἀχιλλέως πρὸς τὸν Ὀδυσσεά,
 30 ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο,
 καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε καὶ ἤλασε·

καὶ δεικνὺς τὸ ἀχρεῖον τοῦ τείχους φησίν, 649
 ἀλλ' οὐδ' ὡς δύναται σθένος Ἐκτορος ἀνδροφόνοιο
 ἴσχειν,

εἰπὼν μάλα πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο, ἐπηύξησε τὰς πρά-
 ξεις τοῦ Ἀγαμέμνονος· ἐν γὰρ ταῖς εἰρωνείαις, ὧν κα- 5
 ταφρονοῦμεν, ταῦτα ἀυξάνομεν. τινὲς καὶ τὸ ἐπαγό-
 μενον εἰρωνικόν φασιν, ἑαυτὸν εὐτελιζοντος διὰ τὸ ὑπὸ
 Ἀγαμέμνονος ἀτιμασθῆναι, οἶον

νῦν δ' ἐπεὶ οὐκ ἐθέλω,

ἀντὶ τοῦ οὐ δύναμαι, πρὸς τὴν ὑπόληψιν ἣν ἔχει περὶ 10
 ἐμοῦ ὁ Ἀγαμέμνων·

φεῦγε μάλ', εἰ τοι θυμὸς ἐπέσσυται, οὐδέ σ' ἔγωγε,
 καὶ ἐξῆς, ὧν μεμνημένος ὁ Ἀχιλλεὺς ἔφη,

ἀλλ' Ὀδυσσεῦ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσι·

καὶ πάλιν, 15

αὔριον ἰρὰ Διὶ ῥέξαι καὶ πᾶσι θεοῖσιν·

νηήσας εὐ νῆας, ἐπὴν ἄλαδε προερούσσω·

ᾧψεται, αἰκ' ἐθέλησθα·

αἰνιττόμενος μὴ σχολὴν ἄγειν, μένειν αὐτῷ ταῦτα ἐκ
 τῆς ἐπιθέσεως τῶν πρώτων. καὶ ὁ ρήτωρ ἐν τῷ περὶ 20
 Ἀλωννήσου, Φεραίων μὲν ἀφήρηται τὴν πόλιν
 καὶ φρουρὰν ἐν τῇ ἀκροπόλει κατέστησεν,
 ἵνα δὴ αὐτόνομοι ᾧσιν. οἱ γὰρ παρ' αὐτοῦ φρου-
 ρὰν δεξάμενοι καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀφήρηται. ἄλλο
 κατὰ συνέχειαν, ἐπὶ δὲ Ἀμβρακίαν στρατεύεται, 25
 τὰς δὲ ἐν Κασσωπίῳ τρεῖς πόλεις, Πανδοσίαν
 καὶ Βούχεταν καὶ Ἐλάτειαν, Ἡλείων ἀποι-
 κίας, κατακαύσας τὴν χώραν καὶ εἰς τὰς πό-
 λεις βιασάμενος παρέδωκεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ
 ἑαυτοῦ κηδεστῇ δουλεύειν. εἶτα εἰρωνικῶς, σφό- 30
 δρα γε βούλεται τοὺς Ἑλληνας ἐλευθέρους
 εἶναι καὶ αὐτονόμους, ὡς δηλοῖ τὰ ἔργα. ἄλ-

λως, οὕτως ὑβριστικῶς ὑμῖν κέχρηται ὥστε
 φησίν, ἐὰν μὴ θέλωσι δικάσασθαι οἱ Καρ-
 650 διανοὶ αὐτὸν ἀναγκάσειν, ὡς ὑμῶν γε οὐκ ἄν
 δυναμένων οὐδὲ ἀναγκάσαι Καρδιανούς ὑμῖν
 5 ποιῆσαι τὰ δίκαια, ἐπειδὴ δὲ ὑμεῖς οὐ δύνα-
 σθε, αὐτὸς φησιν τοῦτο ἀναγκάσειν αὐτοὺς
 ποιῆσαι. εἶτα τὸ εἰρωνικόν, ἄρα οὐ μέγала ὑμᾶς
 φαίνεται εὐεργετῶν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΙΝ.

47 Σχήματα ἐκ τοῦ Ἀριστογείτονος, βουλοίμην δ'
 11 ἄνωθεν πρὸ τοῦ περὶ τῶν ἰδίων ἐμὲ τῶν του-
 τουτὶ λέγειν σπουδάσαντας ὑμᾶς ἐξετάσαι διὰ
 βραχέων, εἰς ὄσην αἰσχύνην καὶ ἀδοξίαν προ-
 ἤχε τὴν πόλιν δημοσίᾳ πάντα τὰ τοιαῦτα θη-
 15 ρία, ὧν μέσος καὶ τελευταῖος καὶ πρῶτός ἐστιν
 οὗτος· καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐάσω. καὶ πάλιν, ὅσα
 μὲν οὖν τοὺς χορευτὰς ἐναντιούμενος ἡμῖν
 ἀφειθῆναι τῆς στρατείας ἠνώχλησεν, ἢ προ-
 βαλλόμενος καὶ κελεύων ἑαυτὸν εἰς Διονύσια
 20 χειροτονεῖν ἐπιμελητήν, ἢ τἄλλα πάντα, ὅσα
 τοιαῦτα, ἐάσω.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

48 Ὅταν μὴ ἀρκούμενός τις εἰς μίαν λέξιν προστιθῆ ἢ
 τὴν αὐτὴν ἢ ἐκδηλοτέραν, οἶον ὁ ψὲ γὰρ λέγω, ὁ ψέ-
 25 ἔπιτατικωτέραν δὲ ὡς ἔστι τῶν αἰσχροῶν, μᾶλλον
 δὲ τῶν αἰσχίστων. εἰπὼν γὰρ τῶν αἰσχροῶν ὄνομα
 πρωτότυπον προσέθηκε παράγωγον ὑπερθετικὸν ὄνομα
 τὸ αἰσχίστων.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΙΑΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΘ' ΕΡΜΟΓΕΝΗ.

Τὴν περὶ τῶν τῆς λέξεως σχημάτων περὶ πάντες σὺν θεῷ φάναι πραγματεῖαν ἐπὶ τὰ τῆς διανοίας μετελθεῖν 651 ᾤθημεν, ὡς ἂν μὴ ἑλλίπῃ αὐτὴν τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἐάσαντες γραφὴν ὀλιγωρίας ἀποίσομεν· οὐ γὰρ μέμψεως ἀμοιρήσομέν τινος ἀπαρξάμενοι μὴ ἐπὶ τὸ τέλος κατα- τῆσαι σὺν προθυμίᾳ· ἵνα μὴ ἀφορμὴν καθ' ἡμῶν δώ- μεν τοῖς φιλοσκώμοσιν ἄλλου ἄλλο τι ἀναπλάττοντος, 10 ἀλλὰ καὶ σὲ τῆς ὠφελείας ὀλοσχερῶς ἀπόνασθαι, καθαρὰν δὲ καὶ σαφῆ τὴν διδασκαλίαν γενέσθαι σπουδάζον- τες ἐκ καθαρότητος ἀρξόμεθα.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΨΙΛΟΥ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΡΧΟΜΕΝΟΥ.

15

Ἀπὸ ψιλοῦ τοῦ πράγματος ἄρχεται, ὅταν μηδὲν 49 ἔξωθεν συνεφέλκῃται, οἷον γένος εἶδει προσλαβόν, ἢ ὄλον μέρει ἢ ἀόριστον ὠρισμένῳ ἢ δικαστῶν κρίσιν ἢ ποιότητα πράγματος, ἢ πρὸς ἕτερον διαφορὰν, οἷον οἱ δὲ θεοὶ παρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγοροῦντο· 20 καὶ τὸ ὠχόμεθ' ἐς Θήβην.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΦΥΣΙΝ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΘΑΙ ΤΩ ΛΟΓΩ.

Τουτέστι τὰ πρῶτα τιθέναι πρῶτα, τὰ δὲ δευτέρα 50 δευτέρα, καὶ ἐξῆς κατὰ τὰς ἀντιθέσεις πρὸς τὸν λόγον, 26 οἷον τὸν θεὸν φοβοῦ, τοὺς γονεῖς τίμα, καὶ τοὺς φίλους αἰσχύνου. ἢ δὲ ἀντίθεσις πρὸ τῆς λύσεως· τοῦ γὰρ Μειδίου λέγοντος, Δημοσθένην ὕβρισα ἐχθρὸν ἐμόν, ὅπερ οὐκ ἔστι δημόσιον ἐγκλημα, ἐπιλύεται· ἀλλὰ χορη- 30 γὸς ἦν ὁ Δημοσθένης, ὁ δὲ χορηγὸς τῆς πόλεως ἐστίν.

ἡ ἀντίθεσις, πρόεδροι καὶ θεσμοθέται πληγὰς λαβόν-
 τες οὐκ ἐπεξῆλθον δημοσίᾳ. συγγνώμης ἄξιοι ἦσαν οἱ
 652 τυπτήσαντες ἐκείνους· ἐκείνοι γὰρ ἀπὸ θυμοῦ τι ἐδρα-
 σαν, σὺ δὲ ἀπὸ προνοίας προέχων τὴν ἐχθραν ἐν ἑαυτῷ
 5 κατὰ Δημοσθένους.

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤ ΕΞ ΑΦΗΓΗΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΑΠΟΦΑΣΙΝ
 ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

51 Κατὰ ἀπόφασιν σχῆμα ἐξ ἀφηγήσεώς ἐστιν, ὅταν
 τις ἀποφαίνεται μὴ ἔχων ἐνδοιασμὸν τὸ οἶμαι ἢ τὸ
 10 εἶτε, ὡς ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ παραπρεσβείας, ἔστι τοίνυν
 οὗτος ὁ πρῶτος Ἀθηναίων αἰσθόμενος Φί-
 λιππον, ὡς τότε δημηγορῶν, καὶ ἐξῆς.

ΠΕΡΙ ΑΛΛΗΓΟΡΙΚΟΤ ΚΑΙ ΔΙΟΡΚΟΤΗΤΟΣ.

52 Ὡς παρὰ Πλάτωνι, ὁ μέντοι μέγας ἐν οὐρανῷ
 15 Ζεὺς πτηνὸν ἄρμα ἐλαύνων φέρεται. καὶ παρὰ
 τῷ ποιητῇ,
 ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄμοισιν βάλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν·
 ἕως
 τῇ ῥα δι' αὐτάων κεντροηνεκέας ἔχον ἵππους·
 20 καὶ ὑποκατιῶν,
 μητρόσ τοι μένος ἐστὶν ἀάσχετον οὐκ ἐπιεικτόν.
 ἕως
 τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων·
 καὶ ἐξῆς, καὶ ἐν τῇ ἐνάτῃ,
 25 εἰ δ' ἄγε πειρήσεσθε, θεοὶ ἵνα εἴδετε πάντες·
 καὶ ἐξῆς.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥΤ ΔΙ' ΕΜΦΑΣΕΩΣ ΜΥΣΤΙΚΩΣ
 ΛΕΓΟΜΕΝΟΤ.

53 Ὡς παρὰ Πλάτωνι, ὡς ὅταν λέγῃ, τὸ ὄντως ὄν,
 30 καὶ ἀγαθὸς ἦν, καὶ ἀναπτύξας ἔφη, τόδε τι εὐρεῖν

τε καὶ εὐρόντα εἰς πάντας λέγειν ἀδύνατον, 653
καὶ οἶον τὸ Πυθαγορικόν, εἰς ἱερὸν ἀπιῶν προσκυνῆσαι
μηδὲν ἄλλο μεταξὺ βιωτικὸν μήτε λέγε μήτε πρᾶττε.
καὶ πάλιν, ἀνυπόδητος θῦε καὶ προσκύνει κοσμίως καὶ
μετρίως καὶ μὴ ὑπερσχὼν τῆς ἐν τῇ γῆ τάξεως· σχεδὸν 5
ὅμοιον τὸ λῦσον τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου·
ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ σὺ ἕστηκας γῆ ἀγία ἐστί. καὶ
πάλιν, περὶ θεοῦ μηδὲν θαυμαστὸν ἀπίσκει
μηδὲ περὶ θείων δογμάτων.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΑΡΑΚΑΛΤΠΤΩΣ ΕΙΣΑΓΕΣΘΑΙ ΤΗΝ ΤΡΑ- 10
ΧΥΤΗΤΑ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν μὴ συμπλακῆ ἑτέρω τι 54
λεαίνουσι, οἶον τὸ τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτά-
φοις, ἀλλὰ μὴ ἐν ταῖς πτέρυλαις καταπεπατη-
μένον φορεῖτε. καὶ τὸ ἀλλὰ μανδραγόραν ἦτοι 15
φάρμακον ἄλλο πεπωκόσιν εἰοίκατε ἀνθρώ-
ποις. τὸ δὲ οὔτε σωφρόνων οὔτε γενναίων ἀν-
δρῶν, ἐλλείποντάς τι δι' ἔνδειαν χρημάτων
τῶν τοῦ πολέμου εὐχερῶς τὰ τοιαῦτα ὀνειδίη
φέρειν, λειότερον γέγονε τῷ σχήματι· ἐν γὰρ τῷ κα- 20
θαρῷ εἴρηται καὶ οὐχ ἀπλῶς ἐπετίμησεν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΤΜΕΝΩΣ ΕΙΣΑΓΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΕΝ-
ΝΟΙΑΣ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΔΙΑΚΟΠΤΩΣ.

Τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν ὡς θαρρῶν προηγουμένως 55
ἀφηγῆ, ἀλλὰ μὴ ἐπεισάγωγς ἕτερόν τι διακόπτου τὴν ἀφή- 25
γησιν, οἶον αὕτη τῶν περὶ Θήβας ἐγένετο πραγ-
μάτων ἀρχὴ καὶ κατάστασις πρώτη, τοῦτο δὲ
τὸ ψήφισμα τὸν τότε τῇ πόλει περιστάντα κίν-
δυνον, καὶ ἐξῆς· διακόπτεται δὲ οὕτως, αὕτη τῶν περὶ
Θήβας ἐγένετο πραγμάτων ἀρχὴ καὶ κατάστασις πρώτη, 30
τὰ πρὸ τούτων εἰς ἔχθραν καὶ μῖσος καὶ ἀπιστίαν τῶν 654

πόλεων ὑπηγμένων· ὑπὸ τούτων τοῦτο τὸ ψήφισμα τοῦ τότε τῇ πόλει.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΑ ΕΝΔΟΞΑ ΕΝΔΟΞΟΤΕΡΩΣ ΛΕΓΕΙΝ.

56 Ἐνδοξοὶ γεγόνασιν οἱ Μαραθῶνι προκινδυνεύσαν-
5 τες ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὁ δὲ Δημοσθένης διὰ τοῦ σχή-
ματος πλέον αὐτοὺς ἐδόξασεν ὄρκον αὐτοὺς ποιησάμε-
νος· τὰ γὰρ σεπτὰ ὄμνυνται καὶ τοῖς σεπτοῖς ὀρκίζον-
ται, ὅθεν ἔφη, οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προ-
κινδυνεύσαντας καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι παρα-
10 ταξαμένους.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΤΡΕΦΕΙΝ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ
ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΡΩΤΑ ΛΕΓΕΙΝ, ΕἶΤΑ ΕΠΕΜΒΑΛΛΕΙΝ
ΤΑ ΠΡΩΤΑ.

57 Οἶον ἄλλ' ἐπειδὴ πάλιν ἤκομεν ἐκ τῆς πρε-
15 σβείας ταύτης τῆς ἐπὶ τοὺς ὄρκους, ἧσπερ εἰσὶν
αἱ νῦν εὐθῦναι, οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα οὐδ'
ὄτιοῦν εὐρημένοι τῶν ὅτε τὴν εἰρήνην ἐποιεῖ-
σθε λεχθέντων καὶ προσδοκηθέντων, ἀλλὰ
πάντα ἐξηπατημένοι, καὶ τούτων ἕτερα αὐ-
20 θις πεπραχότων καὶ παρ' αὐτὸ τὸ ψήφισμα,
προσῆμεν τῇ βουλῇ. καὶ ταυτὶ πολλοὶ συνί-
σασιν, ἃ μέλλω λέγειν· τὸ γὰρ βουλευτή-
ριον μεστὸν ἦν ἰδιωτῶν. εἰπὼν τὰ δευτέρα πρῶτα
ἐπενέβαλε τὰ πρῶτα εἰπὼν, οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα,
25 οὐδ' ὄτιοῦν εὐρημένοι, ἕως τοῦ προσῆμιν τῇ βουλῇ.
καὶ πάλιν κατὰ ἐπισυναφήν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ πανδο-
κείῳ τῷ πρὸ τοῦ Διοσκορείου (εἴτις ὑμῶν εἰς
Φεράς ἀφίκεται, οἶδεν ὃ λέγω) ἐνταῦθα ἐγέ-
νοντο οἱ ὄρκοι.

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ⁶⁰⁵
 ΤΑΣ ΠΙΣΤΕΙΣ ΠΡΩΤΑΣ ΠΡΟΤΙΘΕΝΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟ-
 ΤΑΣΕΩΝ.

Οἷον ὁρῶν τὸ ναυτικὸν ὑμῶν καταλυόμε- 58
 νον καὶ τοὺς μὲν πλουσίους ἀτελεῖς ἀπὸ μι- 5
 κρῶν ἀναλωμάτων γινομένους, τοὺς δὲ μέτρια
 καὶ μικρὰ κεκτημένους τῶν πολιτῶν τὰ ὄντα
 ἀπολλύντας, ἔτι δὲ ὑστερίζουσαν ἐκ τούτων
 τὴν πόλιν τῶν καιρῶν ἔθηκα νόμους. καὶ πάλ-
 λιν, εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγματος προῦ- 10
 τίθετο λέγειν, ὡς Ἀθηναῖοι, ἐπισχῶν ἄν ἕως
 οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφῆ-
 ναντο, εἰ μὲν ἤρεσκε τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων
 ῥηθέντων, ἡσυχίαν ἤγουν· εἰ δὲ μή, τότε ἄν
 αὐτὸς ἐπειρώμην ἃ γιγνώσκω λέγειν. ἡ μὲν 15
 γὰρ πρότασις ἐστίν, ὅτι δεῖ καὶ νεωτέρου ὄντος πρώ-
 του λέγοντος ἀνέχεσθαι, ἡ δὲ κατασκευή, ὅτι μηδὲν οἱ
 πρεσβύτεροι τῶν δεόντων εἰρήκασιν.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΜΟΝΗΣ.

Σχῆμά ἐστιν ἐπιμονῆς, ὅταν ἐφ' ὧν ἰσχύωμεν πραγ- 59
 μάτων χρώμεθα αὐτῇ, οἷον οὔτε καιρὸς οὔτε φι- 20
 λανθρωπία λόγων οὔτ' ἐπαγγελιῶν μέγεθος
 οὔτ' ἐλπὶς οὔτε φόβος οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἐπῆρεν,
 οὐδὲ προηγάγετο ὧν ἔκρινα δικαίων καὶ συμ-
 φερόντων τῇ πατρίδι οὐδὲν προδοῦναι. καὶ
 πρὸ τούτου, πότερον ἐχρῆν, Αἰσχίνην, τὸ φρό- 25
 νημα ἀφείσαν καὶ τὴν ἀξίαν τὴν αὐτῆς, καὶ ἐξῆς.

ΠΕΡΙ ΓΟΡΓΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Γοργὸν σχῆμα λέγεται, ὅταν ταῖς ἀπαντήσεσι τα- 60
 χείαις καὶ βραχείαις χρώμεθα καὶ ταῖς ἀντιθέσεσιν, οἷον ⁶⁵⁶
 τί βουλευόμενοι μετεπέμπεσθε αὐτοὺς ἐν 30

τούτω τῷ καιρῷ; ἐπὶ τὴν εἰρήνην; ἀλλ' ὑπῆρ-
 χεν ἅπασιν. ἀλλ' ἐπὶ τὸν πόλεμον; ἀλλ' αὐ-
 τοὶ περὶ εἰρήνης ἐβουλεύεσθε. καὶ πάλιν, κακο-
 δαιμονοῦσι Βυζάντιοι. σφόδρα γε, ἀλλ' ὅμως
 5 αὐτοὺς δεῖ σῶς εἶναι· συμφέρει γὰρ τῇ πόλει.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΕΥΤΕΛΕΙΑΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

61 Κατ' εὐτέλειάν ἐστι σχῆμα τὸ πλεονάζον τοῖς κατὰ
 μέρος, οἷον εἰ μὴ καὶ τοὺς θεριστὰς καὶ τοὺς σκαπανέας
 καὶ τοὺς ἀμαλλοδέτας καὶ τοὺς νομέας καὶ τοὺς ποιμέ-
 10 νας. ἐστι καὶ ἄλλο εἶδος τὸ δι' ὄρκων πιστοῦσθαι, ἀλλὰ
 μὴ διὰ πραγμάτων, ὡς ὁ ῥήτωρ, καλῶ δὲ τοὺς θεοὺς
 πάντας καὶ πάσας καὶ τὸν Ἀπόλλωνα τὸν Πύ-
 θιον. καὶ Ὅμηρος,

καὶ μὰ τόδε σκῆπτρον τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄξους·
 15 ἀλλὰ καὶ ὀρκίζειν κριτὰς ἢ διάδικον.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΕΙΚΟΤΣ.

62 Ἐπιεικὲς σχῆμά ἐστιν, ὅταν τὰ ἑαυτοῦ καλὰ ἐλαττοῖ,
 τὰ δὲ τοῦ ἐναντίου ἢ τὰ καλὰ ἐπαίρη ἢ τὰ κακὰ μειοῖ.
 καὶ τοῦ μὲν πρώτου, τῆς μέντοι διακονίας τῆς ἐφ'
 20 ἐκάστῳ τῶν πεπραγμένων καὶ ἑμαυτῷ μετεῖ-
 ναι φημι. ἐκεῖνος μὲν γὰρ καὶ ἐβούλευσεν, ἀλλὰ τα-
 πεινώσας αὐτοῦ τὸ κατόρθωμα μετεῖναι φησι. τοῦ δὲ
 μειοῦντος τὰ τοῦ ἀντιδίκου κακὰ ἢ ἐνδεικνυμένου τοῦ
 λέγοντος, ὡς τὸ μὴδὲν ὀργισθῆς, οὐδὲν γὰρ ἐρῶ
 25 φλαῦρον. καὶ πάλιν, τοῦ θέντος τὸν νόμον τὰ
 657 μὲν ἄλλα ἔγωγε οὐκ οἶδα, ἐκ δὲ τοῦ νόμου
 σκοπῶν εὐρίσκω πολὺ τούτου κεχωρισμένον.
 τοῦ δὲ μὴ ἐνδεικνυμένου, τίνος οὖν ἔνεκεν, εἰ τὰ
 μάλιστα μὴ τινὲς ἀλλὰ πάντες ἦσαν ἀνάξιοι,
 30 τὴν αὐτὴν ἀτιμίαν ὑμῶν τε κατέγνω κάκει-
 νων; ἐκείνους μὲν γὰρ ἠτίμασε ἀφελὼν αὐ-

τοὺς τὴν ἀτέλειαν, ὑμᾶς δὲ κατηντέλησε τῷ
στερηῆσαι ὑμᾶς τῆς ἐξουσίας τοῦ διδόναι ἀτέ-
λειαν, ᾧ τινι βούλεσθε.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΛΕΙΠΤΙΚΟΤ.

Κατὰ δεινότητα δὲ ἐμφαίνοντες τὰ δοκοῦντα παρα- 63
λείπεσθαι, οἷον καὶ οὐδὲν ἂν εἴποιμι τούτων, 6
οὔτε εἴτινας ἐκ τῶν πολεμίων ἐλυσάμην, οὔτε
εἴτισι πενομένοις θυγατέρας συνεκδέδωκα.
καὶ πάλιν, "Ὀλυνθον μὲν δὴ καὶ Μεθώνην καὶ
Ἀπολλωνίαν καὶ δύο καὶ τριάκοντα πόλεις 10
ἐπὶ Θράκης ἐῷ.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΗΤΙΚΟΤ ΑΡΧΙΚΟΤ.

Ἄρχικόν μὲν σχῆμα ποιήσεως τὸ μὴ παρ' ἐαυτῶν λέ-
γειν, ἀλλ' αἰτεῖσθαι τὰς κατ' αὐτοὺς Μούσας ἀπάρχε-
σθαι τοῦ λόγου, οἷον μῆνιν ἄειδε, καὶ Μοῦσαι 15
Πιερίηθεν, καὶ

Μουσάων Ἐλικωνιάδων ἀρχώμεθ'.

εἰπέ θεὰ κρυφίων ἐπιμάρτυρα λύχρον ἐρώτων.
καὶ ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα. καὶ ταῦτα μὲν τῶν παρ'
Ἐρμογένει σχημάτων, εἰσὶ δέ τινα ἕτερα σχήματα παρ'
Ἄπολλωνος, ἅπερ ἰδίως ποιησόμεθα. 20

ΠΕΡΙ ΚΑΙΝΟΠΡΕΠΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ Α.

καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἶρομαι οὔτε μεταλλῶ.
πῶς τὸ πάρος ἐπίρρημα σημαῖνον καιρὸν παρωχηκότα,
ρήματι συνετάγη χρόνῳ ἐνεστῶτι; οὐδεὶς γὰρ σωφρο- 658
νῶν φησι, πέρυσιν οὐκ ἐρωτῶ, οὐδὲ πρότερον ἐπιζητῶ, 26
μήτι γε ὁ σοφώτατος Ὅμηρος. καὶ φαμεν, ὡς οὐ κατ'
εὐθὺν δεῖ συντάσσειν τὸ κῶλον, ἀλλὰ κατὰ ὑστερολογίαν
ἐκδέχεσθαι τὸ πρότερον, οἷον οὐδὲ πάνυ ἐρωτῶ σε,
οὐδὲ ἐπιζητῶ, οὐδὲ τὸ πρότερον. ἄλλως. εἰπόντος τοῦ 30

Διὸς πρὸς τὴν Ἥραν, ἀλλ' ὃν μὲν ἐπιεικὲς ἀκουέ-
μεν ἕως

μήτι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετάλλα,
ἐπεὶ περὶ καθολικῶν βουλευμάτων αὐτῇ προσεῖπε, τῶν
5 μὲν ποιεῖσθαι ζήτησιν, ὅσα αὐτὸς κρύπτειν βούλοιο,
περὶ δὲ τῶν φανερῶν αὐτὴν προτιμητέον ἡγεῖται· ἀπε-
κριθὴ αὐτῷ, ἐμοὶ ἐνός, ὦ ἄνερ, μέλει, περὶ ὧν ἡ Θέτις
ἐζήτησε παρὰ σου τῶν γονάτων ἐπειλημμένη, τὰ δὲ πρό-
τερον γεγονότα καὶ λίαν οὐκ ἐρωτῶ, οὐδὲ ἐπιζητῶ· ἵνα
10 τὸ πάρος μὴ εἶη πρὸς τὸ ἐπιζητῶ, ἀλλὰ πρὸς τὰ γεγο-
νότα τῷ παρεληλυθότι. ἄλλο ὑποκατιῶν φησι

μὴ νῦν τοι οὐ χραίσμωσιν ὅσοι θεοὶ εἰς ἔν Ὀλύμπῳ,
ἕως τὸ ἀάπτους χεῖρας ἐφείω. τινὲς αὐτῷ ἀντι-
πίπτουσιν ὡς δοτικῇ χρησαμένου τοῦ ποιητοῦ ἀντὶ γε-
15 νικῆς, ἵνα ἢ οὕτως, μὴ ποτε, ὅσοι θεοὶ εἰσιν ἐν τῷ
Ὀλύμπῳ, οὐ βοηθήσουσί σοι ἐμοῦ ἐγγὺς ἐλθόντος, ὅταν
σοι τὰς ἀπροσπελάστους ἐπιβάλλω χεῖρας, ἀντὶ τοῦ ἰόν-
τος ἰόντι φαμένου. ἔστι δὲ μᾶλλον εἰπεῖν, ὡς τοῦ ποιη-
τοῦ εἰς δύο τάξεις μεριζόντος τοὺς παρ' αὐτῶν σεβόμε-
20 νους θεοὺς, οὐρανίους καὶ καταχθονίους, (καὶ γὰρ κατὰ
τὴν Πυθαγορικὴν δόξαν) τὸ ἄσσον ἰόνθ' οὐκ ἔστιν, ὡς
δοκεῖ τοῖς πολλοῖς, πτώσεως δοτικῆς ἀλλ' εὐθείας τῶν
δυτικῶν ἀντὶ τοῦ ἰόντε, ἢ ἢ τὸ συναγόμενον τῆς συν-
τάξεως οὕτως, μήπως, ὅταν σοι τὰς ἀπροσπελάστους
25 χεῖρας ἐπιβάλλω, οἱ οὐράνιοι καὶ καταχθόνιοι θεοὶ
ἐγγὺς ἐλθόντες οὐ βοηθήσωσί σοι. καὶ τούτου ὅμοιον
659 δεῖξομεν ἐν τῇ γ' παρὰ πόδας τοῦ λόγου. ἔστι δὲ καὶ
ἄλλως εἰπεῖν περὶ τῆς τοιαύτης συντάξεως δοτικῆς οὐ-
σης τῆς ἄσσον ἰόνθ' ἀντὶ τοῦ ἰόντι· τὸ χραίσμῳ σημαί-
30 νει τὸ βοηθῶ καὶ τὸ ἀνθίσταμαι ἐκ τοῦ παρεπομένου·
ὁ γὰρ βοηθῶν τιλὶ τῶν ἀντιδίκων ἀνθίσταται. ἔστιν
οὖν καὶ τὰ νῦν εἰπεῖν περὶ τῆς τοιαύτης συντάξεως δο-

τικῆς οὔσης τῆς ἄσσον, μήπως ὅταν σοι τὰς ἀπροσπελάστους χεῖρας ἐπιβάλλω ἐγγύς ἐλθόντι οὐκ ἀντιστήσονται ὅσοι θεοὶ εἰσιν ἐν τῷ Ὀλύμπῳ. καιρὸς ἂν εἴη καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἐκπληρῶσαι τῆς ἀποδείξεως τῆς Ὀμηρικῆς δόξης, εἰς δύο ἀφοριζούσης τοὺς παρ' αὐτῆς οὐ- 5 ρανίους καὶ ἐπιγείους κατὰ τὴν αἴτησιν Ἀγαμέμνονος περὶ μονομαχίας Ἀλεξάνδρου καὶ Μενελάου καὶ ὀπότερον τῶν μερῶν παραβασίαν,

Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
 Ἡέλιός θ' ὅς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις. 10
 καὶ ποταμοὶ καὶ γαῖα, καὶ οἱ ὑπένερθε καμόντας
 ἀνθρώπους τίνυσσον.

εἰπὼν γὰρ Δία καὶ θεοὺς τοὺς οὐρανίους ἠνέξατο, ποταμοὺς καὶ γῆν καὶ τοὺς ὑπένερθεν τοὺς ὑπὸ γῆν ἐδήλωσε, ὅθεν καὶ ῥῆμα δυϊκὸν ἐπήγαγε, καμόντας ἀνθρώ- 15 πους τίνυσσον ἀντὶ τοῦ τιμωρήσατε, β' πρόσωπον δυϊκὸν προστακτικῆς ἐγκλίσεως. τάχα δὲ τοῦτο καὶ ἐτέρως θεραπεύεται. μάρτυρα μὲν γὰρ ἐπεισήγαγε τὸ καμόντας ἀνθρώπους τίνυσσον· ἀναγνωστέον οὖν τελείας τιθεμένης μετὰ τὸ γαῖαν οὕτως, Ζεὺς ἠέλιός τε καὶ πο- 20 ταμοὶ καὶ γαῖα· εἶτα στιγμὴν, καὶ εἶθ' οὕτως· καὶ οἱ ὑπένερθεν καμόντας ἀνθρώπους τίνυσσον· ἴν' ἢ τὸ πλήρες οὕτως,

Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
 Ἡέλιός θ' ὅς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις, 25
 καὶ ποταμοὶ καὶ γαῖα,
 ὑμεῖς μάρτυρες ἔστε, φυλάσσετε δ' ὄρκια πιστά·
 καὶ οἱ ὑπένερθε καμόντας
 ἀνθρώπους τίνυσσον ὅτις κ' ἐπίορκον ὁμόσση.

ἄλλο ἀντιπτωτικὸν τῆς β', 660
 φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα, 31
 ἕως τοῦ

ἀστράπτων ἐπιδέξι' ἐναΐσιμα σήματα φαίνων,
 ἀντὶ τοῦ ἀστράπτουτος· προειπὼν γὰρ γενικὴν κατα-
 νεῦσαι ὑπερμενέα Κρονιώνα ἀστράπτων ἐπήνεγκεν εὐ-
 θύς. καὶ Εὐριπίδης·

5 πάλαι δὴ σ' ἐξερωτῆσαι θέλων
 σχολή μ' ἀπειργεν,

ἀντὶ τοῦ θέλουτος ἐρωτῆσαι. ἐν δὲ τῇ γ' ἀντὶ γενικῆς
 Ὅμηρος ἐποίησεν εὐθεΐαν, οἶον

ἄμφω δ' ἐξομένω, γεραρότερος ἦεν Ὀδυσσεύς,
 10 ἀντὶ τοῦ καθεζομένων. καὶ ἐν τῇ κ', σὺν τε δ' ἔρ-
 χομένω.

Περὶ δὲ Μενελάου καὶ Νέστορος καὶ Ὀδυσσεῶς μνή-
 μην ποιούμενος τοὺς τρεῖς τρόπους τῆς ῥητορικῆς καθ'
 ἕκαστον πρόσωπον ἔδειξεν, τό τε ἀπολελυμένον καὶ
 15 πυκνὸν καὶ πιθανόν. περὶ μὲν τοῦ Μενελάου ὡς ἄτε
 νέου ὄντος φησὶν, ὅτι ἐπιτροχάδην ἀγόρευε, τὰ μὲν
 πολλὰ καὶ ἐνδειξιν ἔχοντα παρατρέχων, (ἴδιον γὰρ τοῦτο
 νεότητος διὰ τὸ ἄπειρον τῶν ἱστοριῶν) τῶν ἀναγκαίων
 δὲ μόνων μνήμην ποιούμενος, ὅποιον ὑπογράφουσιν οἱ
 20 παλαιοὶ ῥήτορες τὸν Λυσίαν· περὶ δὲ τοῦ Ὀδυσσεῶς
 φησὶν, ἔπεα νιφάδεσιν εἰοικότα χεϊμερίησιν οἱ λόγοι αὐ-
 τοῦ, αἰνιττόμενος τὸ πλῆθος τοῦ λόγου ὑψηλὸν τε καὶ
 πυκνὸν καὶ καταπληκτικόν, καὶ τὸ μεστὸν τῶν ἐνθυ-
 μημάτων καὶ τούτων ἀθρόως λεγομένων, ὁποῖός τις
 25 ἔστιν ὁ Δημοσθένης. ἐπεισάγει δὲ τὸν Νέστορα χα-
 ρακτηρίζοντα τὸν Ἰσοκράτη· ἔχει γὰρ τὸ πιθανὸν ἐκ τῆς
 ἡδύτητος τοῦ λόγου, καὶ τὸ ἀξιόπιστον ἐκ τῆς πλαγιότη-
 τος καὶ πείρας τῶν ἱστοριῶν· πλήρης γὰρ δογμάτων καὶ
 Ἰσοκράτης κεκαλλωπισμένος τὸν λόγον εἶπερ τις ἄλλος,
 661 ὅθεν καὶ οἱ τεχνικοὶ τὰ παραδείγματα τῶν παρίσων καὶ
 31 ἰσοκώλων καὶ ἐπαναφορῶν καὶ ἐπαναστροφῶν καὶ πάν-
 των τῶν σχημάτων τῶν λόγον καλλωπιζόντων ἐξ αὐτοῦ

παρειλήφασιν. ἃ δὲ περὶ τοῦ Νέστορος ὁ ποιητὴς ἐπι-
μαρτύρεται λέγων,

τοῖσι δὲ Νέστωρ

ἠδυεπὴς ἀνόρουσε λιγὺς Πυλίων ἀγορητὴς.

τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης.

5

ὄθεν καὶ Ἀγαμέμνων θαυμάζων αὐτὸν ἐγκωμιάζει δη-
μοσίᾳ,

ἢ μὴν αὐτ' ἀγορῇ νικᾶς, γέρον, υἱᾶς Ἀχαιῶν.

ἀμέλει καὶ εἰς εὐχὴν τρέπεται, τοιούτους πλείστους ἔχειν
γλιχόμενος,

10

αἷ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθήνη

τοιούτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν·

καὶ ἑτέρωθεν,

ὦ γέρον, εἰθ' ὡς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι

ὣς τοι γούναθ' ἔποιτο·

15

Τὰ πληθυντικὰ ὀνόματα τῶν οὐδετέρων ἐνικοῖς ῥή-
μασι συντάσσεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ὅθεν σοφώτατος
ὦν ὁ ποιητὴς ἐν ἐνὶ στοίχῳ δυοὶ διαλέκτους ἐχρήσατο,

καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν καὶ σπάρτα λέλυνται.

καινοπρεπές

20

ὣς φασαν ἢ πληθύς·

καὶ ἐν τῇ ὁ,

αὐτὰρ ὀπίσσω

ἢ πληθύς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο,

πρὸς τὴν σημασίαν ἐποίησατο τὴν ἐπαγωγὴν τοῦ ῥήμα- 25
τος· οὕτως καὶ τὸ πᾶσα ἢ γῆ προσκυνησάτωσαν,
καὶ ἐν τῇ ἐξόδῳ, φοβηθ' ἐντες δὲ ὁ λαὸς ἔστησαν
μακρόθεν.

Ἄλλο. ὁ δὲ ἀγλαῖηφι πεποιθώς, ἀντὶ τοῦ τοῦ δὲ
ἀγλαῖηφι πεποιθότος ῥίμφα ἐ γούνα φέρει, ἐπεὶ προη- 662
γουμένως εὐθυμίαν εἰ μὴ ἀρχαϊκῇ συνηθείᾳ εἰπωμεν 31
αὐτῷ συντετάχθαι, σολοικισμὸς λογισθήσεται. συν-

- τακτέον οὖν οὕτως, ὁ δὲ τῇ ἀγλαΐα θαρρῶν ταχέως φέρει
 τὰ κατ' αὐτὸν γόνατα, ἵνα τὰ γοῦνα εἴη πτωσίς αἰτιατική,
 καὶ μὴ εὐθεία. τινὲς δὲ τῶν ἀρχαίων βιαζόμενοι καὶ παρ-
 αλλαγὴν ἐμποιοῦντές φασιν, ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθῶς
 5 ῥίμφα ἔ γοῦνα φέρει, ἤγουν τὰ ἑαυτοῦ γόνατα. ἔστι καὶ
 ἕτερος τρόπος, ὃς πολυσχιδῆς ἔστι καὶ ποικίλος, οἶον
 ἄνδρ' ὀρόω κρατερῶ· ὁ μὲν τόξων εὖ εἰδῶς,
 Πάνδαρος, υἱὸς δ' αὐτε Λυκάονος εὐχεται εἶναι.
 προειπὼν αἰτιατικήν, ἄνδρας ὀρῶ κρατεροὺς ἐπήνεγκεν
 10 εὐθύς ὁ μὲν τόξων εὖ εἰδῶς ἀντὶ τοῦ, τὸν μὲν τόξων εὖ
 εἰδότα, Πάνδαρον υἱὸν Λυκάονος εὐχόμενον εἶναι,
 Αἰνείαν δ' υἱὸν μεγαλήτορος Ἀγχίσαο·
 Ἄλλο
 ἔχθιστος δέ μοι ἔσσι θεῶν, οἱ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
 15 ἔχθιστος δέ μοι ἔσσι θεῶν τὸν Ὀλυμπον ἔχόντων.
 καὶ ἔστι καὶ ἕτερον εἶδος παρ' αὐτῷ σχήματος τὸ λεγόμε-
 νον προεπίξευξις· προθεῖς γὰρ ὄνομα ἐνικὸν ἐν ἐπάγει
 δυτικὸν ῥῆμα ἢ πληθυντικόν, εἰδ' οὕτως ἐπάγει ἕτερον
 ὄνομα, οἶον
 20 ἦχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλεται ἠδὲ Σκάμανδρος·
 ὤφειλε γὰρ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς συντάξεως εἰπεῖν,
 ἦχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλεται, ἦ δὲ Σκάμανδρος.
 ἄλλο εἶδος προτάττει ῥῆμα ἐνικὸν ἀριθμοῦ καὶ ἐπάγει
 δύο πρόσωπα,
 25 ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ πότνι Ἐννώ.
 ἄλλως, αἰτιατική ἀντὶ γενικής.
 Ζεῦ ἄλλοι τε θεοί, δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι
 663 παιδ' ἐμόν, ὡς καὶ ἐγὼ περ, ἀριπρεπέα Τρώεσσι·
 ὦδε βίην τ' ἀγαθὸν καὶ Ἰλίου ἴφι ἀνάσσειν.
 30 καί ποτέ τις εἴπη πατρὸς δ' ὄδε πολλὸν ἀρείων.
 ἐκ πολέμου ἀνιόντα·
 ἀντὶ τοῦ ἀνιόντος.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΙΣΟΚΩΛΟΥ.

Ἴσοκωλόν ἐστι φράσις δύο ἢ καὶ πλειόνων κώλων ἀπηκριβωμένων ἀλλήλοις πρὸς ἀντιστρόφου ἐμφέρειαν, οἶον

αἰδεσθεν μὲν ἀνήρασθαι δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι. 5
καὶ ἄλλως
χρῆ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.

ΠΕΡΙ ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

γνωτὸν δὲ καὶ ὅς μάλα νήπιός ἐστιν, ἀντὶ τοῦ, γνωτὸν δὲ τοῦτο τῷ καὶ πάνυ νηπίῳ. δύο γὰρ 10
σχήματα ἔχει ἔλλειψιν τοῦ τοῦτο, καὶ ἀλλαγὴν τῆς δοτικῆς εἰς εὐθείαν, ὅς μάλα νήπιός ἐστιν.

Ἄλλο εἶδος ἀντιπτώσεως ἀντὶ δοτικῆς χρησαμένου τοῦ ποιητοῦ γενικῆ.

οὐ γὰρ τις φειδῶ νεκύων κατατεθνειώτων 15
γίνετ', ἐπεὶ κε θάνωσι πυρὸς μελίσσέμεν ὄκα.
ἀντὶ οὐ γὰρ τις φειδῶ γίνεται τοῖς τεθνεῶσι νέκνυσι χαρίζεσθαι· παρὰ γὰρ τὸ μέλι, ἐπεὶ γλυκεῖα ἢ χάρις. οὕτως ἔχει καὶ τό, μηδέτι μοι αἰδόμενος μελίσσασο, ἀντὶ τοῦ χαρίζου. 20

Ἄλλο καινοπρεπές· δ' ὄντων προσώπων δυϊκὸν ῥήμα προσήγαγεν· ὁ Ἐκτωρ ἐστὶν ὁ λέγων πρὸς τοὺς οἰκείους ἵππους,

Ἔάνθε τε καὶ σὺ Πόδαργε καὶ Αἰθῶν Λάμπε τε δῖε, 664
νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίνετον. 25

ὅταν δὲ εἶπη, ὅτι μήποτε αἱ δύο ὀνομασίαι εἰσὶν ἐπίθετα, καὶ αἱ δύο ἕτεραι ὀνόματα ἵππων κύρια, ἀλλ' ἢ συνθήκη τοῦτο νοεῖν οὐ συγχωρεῖ· ἐκάστῳ γὰρ ὀνόματι σύνδεσμος ἔπεται συμπλεκτικός. καὶ ἤνικα μὲν εἰσὶ δύο ὀνόματα συνδέσμον δίχα, δύναται τὸ μὲν εἶναι κύριον 30
ἢ προσηγορικόν, τὸ ἄλλο δὲ ἐπίθετον, ὡς τὸ δῖος

Ὀδυσσεὺς ἐπίθεται καὶ κύριον ἄνευ συνδέσμου, καὶ
 ἀγαθὸν Διομήδην, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἡνίκα δὲ μεταξὺ
 σύνδεσμος εἶη, ἢ ἄμφω κύρια ἢ ἄμφω προσηγορικά ἦσαν·
 τοῖς γὰρ ὁμοίοις ἐφευρίσκονται οἱ σύνδεσμοι, προσηγο-
 5 ρικά μὲν θεοὶ τε καὶ ἄνθρωποι, κύρια δὲ Ἐκτωρ τε
 Πριάμοιο πάϊς καὶ δῖος Ὀδυσσεύς. ἐπεὶ οὖν
 ἐκάστῳ ὀνόματι σύνδεσμος ἐφήρμοσται, οἱ δὲ συμπλεκτι-
 κοὶ σύνδεσμοι ἐν τοῖς ὁμοίοις εὐρίσκονται ὡς ἂν χωρί-
 ζωσιν αὐτὰ ἐξ ἀλλήλων καὶ μὴ λογίζονται ἐν τὰ δύο,
 10 τέσσαρες ἵπποι εἰσὶ καὶ οὐ δύο. ἀλλὰ φαμεν, ὅτι δύο
 μὲν εἰσὶν ἐν τῷ ζυγῷ ἵπποι, δύο παρήγοροι, καὶ διεῖλεν
 εἰς δύο συζυγίας τὴν τετρακτὴν τῶν ἵππων, καὶ πρὸς
 ἐκάστην συζυγίαν ἐπήνεγκε τὸ ῥῆμα, νῦν μοι τὴν κομι-
 δὴν ἀποτίνετον, πρὸς τὴν μίαν συζυγίαν λέγων, ἀπότινε,
 15 καὶ πρὸς τὴν ἑτέραν, ἀπότινε, καὶ πρὸς τὰς δύο, ἀπο-
 τίνετον, οὐ καθ' ἐν πρόσωπον ἀρμόζων τὴν προτροπήν,
 ἀλλὰ καθ' ἐκάστην συζυγίαν. πρῶτος δὲ Ἐκτωρ ὡς εὐ-
 μοιρήσας καλλίστων ἵππων τῶν ἐκ τοῦ Τρωῶς τεθρίπ-
 πων ἐπέβη, ἄλλως τε καὶ θρασὺν ἡνίοχον αὐτὸν ὠνόμα-
 20 σεν. εἰκὸς τοίνυν ὡς θρασὺν τεθρίππῳ χρήσασθαι.
 φασὶ δέ τινες περὶ τοῦ δυϊκοῦ ῥήματος καὶ ὡς δύο εἰσὶν
 ὑποζύγιοι καὶ δύο παρήγοροι, καὶ τὸ ὅλον βάρος τῆς
 655 ἡνιοχείας καὶ οἱ ἔλκυσμοὶ τοῦ δίφρου οἱ ὑποζύγιοι φέ-
 ρουσιν, ἀμέθεκτοι δὲ βάρους τυγχάνουσιν οἱ παρήγοροι,
 25 μῆδεμιᾶς αὐτῶν οὔσης χρείας ἐρρωμένων τῶν ὑποζυ-
 γίων· εἰ δέ τι συμβῆ ἓκ Τρωῶς τοῖς ὑποζυγίοις, τὸ τη-
 νικάδε χρεία καθίσταται τῶν παρηόρων ἀντ' αὐτῶν
 ὑπεισιόντων τῷ ζυγῷ. πρὸς οὖν τοὺς τὸ βάρος ἅπαν
 φέροντας τοῦ δίφρου τὸ ῥῆμα μετήνεγκε, νῦν μοι τὴν
 30 κομιδὴν ἀποτίνετον. περὶ δὲ τοῦ
 οἰνόν τ' ἔγκεράσασα πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγει,
 ὡς γυνὴ λίαν φίλανδρος διὰ τὸ παρεῖναι τὸν πόλεμον

τῇ ὑπερβολῇ τῆς ἐπιμελείας χρῆται τοῖς ἵπποις κεκρα-
 μένω οἴνω ὕδωρ ἐπικομίζουσα αὐτοῖς. ὅτι δὲ πρὸς τοὺς
 ὑποξυγίους μόνους κέχρηται τῷ ἀποτίνετον, δηλοῦσι καὶ
 τὰ ἐξῆς δυϊκὰ τῶν ῥημάτων, ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον
 καὶ σπεύδετον. πῶς γὰρ ἂν δύναιτο σπεύδειν οἱ 5
 παρήγοροι, εἰ μὴ ἔλκουσιν οἱ ὑποξυγιοί. μᾶλλον δὲ ἔστω
 ὑπερβατόν, ἵνα μὴ εἰς κακόζηλον ἐμπέσῃ τὸ περὶ τοῦ οἴ-
 νου, ἢ ἢ οὕτως, προτέροις ὑμῖν πυρὸν ἔθηκεν ἢ ἐμοὶ
 πυρὸν καὶ οἶνον ἐγκεράσασα πιεῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.

ΠΕΡΙ ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΗΝΙΚΑ ΛΕΙΠΕΙ 10
 ΛΕΞΙΣ.

εἰ δὲ καὶ αὐτοὶ

φευγόντων σὺν νηυσὶ φίλαις εἰς πατρίδα γαίαν·
 ὅμοιον σχεδὸν τῷ

ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοὶ 15
 ἄρσαντες κατὰ θυμόν.

ἐνταῦθα τὸ εὖ καὶ καλῶς ὅπερ ὀνομάζουσιν ἀνανταπό-
 δοσιν, ὅτι χωρὶς ἀποδόσεως τῆς ἀπαρτιζούσης τοῦ μὲν
 τὴν ἀκολουθίαν ἤρξατο κώλου ἔχοντος καὶ τὸν καὶ σὺν-
 δεσμον. ἕτεροι δὲ φασὶ περὶ τοῦ εἰ παρακελεύσεως ἐπίρ- 666
 ρημα εἶναι ἀντὶ τοῦ, εἰ δὲ ἄγε καὶ αὐτοὶ φευγόντων σὺν 21
 νηυσὶ φίλην, ὡς τὸ σὺ δέ με ἄκουσον, καὶ τὸ ἀλλ' εἴτε
 καλέσειεν, ὁμοίως καὶ τὸ εἰ δ' ἄγε νῦν φίλε Φοῖβε. οὐ-
 τως οὖν καὶ τὸ εἰ δὲ καὶ αὐτοί. ὅμοιον τῆς χ'

εἰ δέ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι, 25
 ἀντὶ τοῦ ἄγε.

Ἄλλο καινοπρεπές·

ὅς ῥα μάλιστα

χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος, ἀγλαὰ δῶρα.
 πρὸς γὰρ τὴν σημασίαν καὶ οὐ τὸν χαρακτῆρα ἀπήντησε, 30
 τὸν χρυσὸν εἰπὼν ἀγλαὰ δῶρα.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΔΗΠΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

Ὅταν ἐν μέσῳ τοῦ διηγήματος μνησθῆ τις τοῦ τέλους
ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς ὠ. μήπω γὰρ ὁ ποιητὴς διηγησάμενος
τὸν θάνατον Ἐκτορος μηδὲ τὴν διαλλαγὴν Ἀχιλλέως τὸν
5 μετὰ τὴν πόρθησιν Ἰλίου ἀφανισμόν λέγει τοῦ τείχους,
οἶον

αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μὲν Τρώων θάνατον ὄσσοι ἄριστοι.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΣΥΛΛΗΠΤΙΚΟΥ.

Συλληπτικόν ἐστὶ σχῆμα ὅταν περὶ τινῶν δύο προ-
10 σῶπων τὸ διήγημα γένηται διαφερόντων κατὰ τι, καὶ
περὶ τῶν διαφερόντων γένηται ἢ διήγησις ὡς κοινή,
οἱ δ' ὥστε σφῆκες μέσον αἰόλοι ἢ μέλισσαι·
οἰκία ποιήσονται ὁδῶ ἐπὶ παιπαλοέσση,
οὐδ' ἀπολείπουσιν κοῖλον δόμον.

15 ταῦτα κοινά, εἶτα

067

ἀλλὰ μένοντες

ἄνδρας θηροτῆρας ἀμύνονται περὶ τέκνων
ἐπήνεγκε καὶ τοῦτο κοινόν, τὸ δὲ οὐκ ἐστὶν ἀλλὰ μόνον
τῶν σφηκῶν· μέλισσαι μὲν γὰρ μάχονται ὑπὲρ τοῦ μέ-
20 λιτος, σφῆκες δὲ ὑπὲρ τῶν τέκνων· κοινὸν οὖν γερονὸς
ἐποίησε σχῆμα συλληπτικόν, συλλαβομένων τῶν μελισ-
σῶν μετὰ τῶν σφηκῶν.

ΠΕΡΙ ΚΡΕΜΑΜΕΝΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

ὡς Ἐκτωρ εἴως μὲν ἀπειλεῖ μέχρι θαλάσσης
25 ῥέα διελεύσεσθαι.

εἰπὼν γὰρ εἴως οὐκ εἶπεν ἀπόδοσιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐποι-
ήσατο ἑτέραν ἀρχὴν,

ἀλλ' ὅτε δὴ πυκινῆς ἐνέκρυσε φάλαγξιν.

ἐστὶν οὖν εἰπεῖν ἑλλειπτικὸν εἶναι τρόπον λείποντος τοῦ

τινός, ἢ τὸ πλῆρες οὕτως ὡς Ἐκτωρ, ἕως μὲν τινος ἠπείλει μέχρι θαλάσσης, καὶ ἑξῆς.

Ἄλλο εἶδος καινοπρεποῦς σχήματος,
ἔρχομαι εἴ τί τοι ἔργος ἐνὶ κλισίῃσι λέλειπται,
τό νυ γὰρ κατεάξαμεν ὃ πρὶν ἔχεσκον.

5

ΠΕΡΙ ΩΡΑΙΑΣ ΠΑΡΙΣΩΕΩΣ.

ἔς δ' ἄλλα πορφυρέην μεγάλη στενάχουσι ρέουσαι·
τὸ πάρισον, μεγάλη στενάχουσι ρέουσαι, καὶ μεγάλη
στενάχουσι θέουσαι.

Καινοπρεπὲς εἶδος ἄλλο ἐν τῇ π'
δύνασαι δὲ σὺ παντὸς ἀκούειν

10

ἀνέρι κηδομένῳ.

εἰπὼν γενικὴν τὸ παντὸς ἐπήνεγκε τὸ ἀνέρι κηδο-
μένῳ. κρεῖσσον δὲ ἐστὶ τὸ παντὸς μὴ εἶναι γενικὴν, ⁶⁶⁸
ἀλλ' ἐπίρρημα πάντοσε καὶ ἐν ἀκριβεστέροις εὔρομεν. 15

Ἄλλως, ὅτι τὸ εἶπεν ὡς λειπούσης τῆς πρὸς αἰτια-
τικῇ συνέταξε,
καὶ τότε ἄρ' Ἐκτορα εἶπε παραστὰς Φοῖβος Ἀπόλλων.

ΕΙΔΟΣ ΣΤΝΤΑΞΕΩΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΝΙΚΗΣ.

Ἐπιμεριζομένου ὀνόματος ὀνόματα προηγουμένου 20
ἐπήνεγκε γενικὴν πληθυντικῷ ἐν τῇ ψ'
πάτασσε δὲ θυμὸς ἐκάστου
νίκης ἰεμένων.

Ἄλλο καινοπρεπὲς τῆς β'

τῶν δ' ὡστ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλά,

25

ἕως τοῦ ἀγαλλόμεναι πτερύγεσιν· εἰπὼν ὀρνίθων ἔθνεα
ἐπήνεγκεν ἀγαλλόμεναι θηλυκὸν ὄνομα, οὐ πρὸς τὸ ἐκ-
φαινόμενον, οἷον εἰ τὰ ἔθνεα, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον
τὸ ὀρνίθων· τὰ γὰρ ἔθνεα ὄρνεις εἰσὶν, ὡς τὸ κίνη-
θεν δὲ φάλαγγες, ἐλπόμενοι παρὰ ναῦφι· 30

αί γὰρ φάλαγγες εἰ καὶ θηλυκοῦ γένους εἰσὶ κατὰ τὸ
 669 ἐκφωνούμενον, ἀλλὰ κατὰ τὸ νοούμενον ἀρσενικοῦ
 γένους εἰσὶν· αἱ γὰρ στρατιωτικαὶ τάξεις ἀνδρῶν εἰσιν,
 οὐ γυναικῶν.

5 Ἄλλο τῆς β΄
 φημι γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα
 ἡματι τῷ,
 ἕως τὸ

ἀστράπτων ἐπιδέξι' ἐναίσιμα σήματα φαίνων.

10 εἶπομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν δόξαν τὴν τῶν πρὸ ἡμῶν περὶ
 τῆς τοιαύτης συντάξεως ὡς εὐθεία ἀντὶ αἰτιατικῆς ἐχρή-
 σατο ὁ ποιητής· εἰπὼν γὰρ ὑπερμενέα Κρονίωνα κατα-
 νεῦσαι ἀστράπτων ἀντὶ τοῦ ἀστράπτοντα. κρεῖσσον οὖν
 φάναι ὡς δεῖ τοῦτο τιθέναι πρὸ τοῦ ἀστράπτων, ἵν'

15 ἠ τὸ λεγόμενον οὕτως,
 φησὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα
 ἡματι τῷ ὅτε νησὶν ἐπ' ὠκυπόροισιν ἔβαινον
 Ἀργεῖοι, Τρῶεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.

τελεία. εἶτα ὡς ἐπανάληψιν ποιήσασθαι τοῦ Διὸς ἐπὶ
 20 συστάσει προσώπου ὁ ἀπαστράπτων ἐπιδεξίως καὶ ἐπίση-
 μα τέρατα καὶ σημεῖα φαίνων· καὶ ἔστι τοῦτο ἐρμηνεία
 τοῦ Διὸς ἢ μᾶλλον ἐπὶ πράγματος διδασκαλία, ὡς τὸ
 ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἔοντας,
 Αἰθίοπας τοὶ διχθὰ δεδαΐαται·

25 ἐπανελάβετο γὰρ τὸ Αἰθίοπας ὄνομα, ἵνα δεῖξη δύο
 ἔθνη Αἰθίοπων· οὕτω καὶ ἐνταῦθα

φημι γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα,
 ὁ Κρονίων ὁ ἀστράπτων ἐπιδέξια ἐναίσιμα σήματα φαί-
 νων. ἀλλ' ἐσιώπησε τὸ Κρονίων μὴ ἀναδιπλασιάσαι αὐ-
 30 τό, διόπερ τινὸς ἐρωτήσαντος, ποῖος Κρονίων κατένευ-
 670 σεν, ὁ ἀστράπτων ἐπιδέξι' ἐναίσιμα σήματα. κρεῖσσον
 δὲ τὸ πρῶν ὡς ἐν τῇ πέμπτῃ,

ἄνδρ' ὀρόω κρατερῶ ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι,
 ἵν' ἀπέλεθρον ἔχοντας, ὁ μὲν τόξων εὐ εἰδῶς
 35 Πάνδαρος, ὁ δ' αὖτε Λυκάονος εὐχεται εἶναι.

Τέλος· τῷ θεῷ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμῆν.

XXV.

Ζ Ω Ν Α Ι Ο Υ

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΛΟΓΟΝ.

673

Τῶν τοῦ λόγου σχημάτων τὰ μὲν εἰσι κατ' ἔννοιαν, τὰ δὲ κατὰ λέξιν. καὶ τὰ κατ' ἔννοιαν εἰσὶ ταῦτα· προδιόρθω- 5
σις, ἐπιδιόρθωσις, ἀμφιδιόρθωσις, προκατάληψις, ὑπεξαί-
ρεσις, αἰτιολογία, συναθροισμός, ἐπιμονή, λεπτολογία,
ἡθοποιία, προσωποποιία, ἐπιτροχασμός, ἀποσιώπησις,
παράλειψις, ἀποστροφή, διαπόρησις, ἐρώτημα, πύσμα,
διατύπωσις, ἀντεισαγωγή, μετὰστασις, εἰρωνεία, δια- 674
συρμός, ἐπανάληψις, ἐπαναφορά, διπλῆ ἐπαναφορά. 11

α'. Τί ἐστι προδιόρθωσις; ὅταν θεραπεύωμεν τὸ ῥηθῆσεσθαι μέλλον ὡς δυσπαράδεκτον τοῖς ἀκροαταῖς, ὡς τὸ τολμᾶ τι νεανικὸν ὁ λόγος.

β'. Ἐπιδιόρθωσις τῇ μὲν χρεῖα ταῦτόν τῇ προδιορ- 15
θώσει, διαφέρει δέ, ὅτι τὴν τοῦ λόγου θεραπείαν ὕστε-
ρον τίθησιν, ὡς τὸ

οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τούσδ' ἐμπίπτω τοὺς λόγους.

γ'. Ἀμφιδιόρθωσις μίξις ἀπ' ἀμφοῖν, ὅταν καὶ πρὸ τοῦ εἰπεῖν τὸ δυσχερὲς καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν θεραπεύω- 20
μεν, ὡς τὸ βούλεσθε προσθῶ τι νεανικόν· ὁρᾶτε τὰς ἐναντίας γλώσσας ἡμετέρας γι-
νομένης.

δ'. Προκατάληψις, ὅταν προεκλύῃ τις τὸν τοῦ ἀν-
τιδίκου λόγον, ὃν ἔχειν ἰσχυρὸν οἶεται, ὡς τὸ ἤκει 25
δὲ ἡμῖν ὁ λόγος ἐπ' αὐτὸ τὸ κεφάλαιον.

675 ε'. Υπεξαίρεσις ἐστίν, ὅταν ὑπεξελών τις πρόσωπον ἢ πρᾶγμα πρὸς τὰ λοιπὰ ποιῆται τὴν σύγκρισιν, ὡς τὸ μετὰ τὴν Ὀμήρειον Μοῦσαν ἢ Ἡσιόδειος.

στ'. Αἰτιολογία, ὅταν αἰτίαν λόγου ἀποδῶμεν, ὡς
5 τὸ ἢ ἀρετὴ διὰ τὴν παιδείαν, καὶ ἢ κακία διὰ τὴν ἀμάθειαν.

ζ'. Συναθροισμός, συναγωγὴ πραγμάτων εἰς ἓν κεφάλαιον, ὡς τὸ δῆμοι στασιάζοντες, καὶ πόλεις καὶ γένη φηγνύμενα, καὶ οἰκίαι δι-
10 στάμεναι.

η'. Ἐπιμονή, ὡς ὅταν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος ἐπιμένωμεν χάριν ἀνξήσεως, ὡς τὸ εἰ γὰρ τὸ Βυξάντιον τῆς οἰκουμένης ὀφθαλμός, γῆς καὶ θαλάττης ὅτι κράτιστον, ἕως καὶ ἐσπε-
15 ρίου λήξεως σύνδεσμος, εἰς ἣν τὰ πανταχόθεν ἄκρα συντρέχει καὶ ὅθεν ἄρχεται.

676 θ'. Λεπτολογία, ὅταν ἕκαστον τῶν συμβεβηκότων ἢ συμβαινόντων διεξιῶμεν ἀκριβῶς, οἷον ἀνάπτεται πῦρ, δαπανᾶται ἢ ναῦς, συνδαπανᾶται ὁ
20 φόρτος, πῦρ ὕδατι μίγνυται, καὶ πυρσὸς ὑπὲρ θαλάσσης αἴρεται ξένος.

ι'. Ἠθοποιία, ὅταν λόγους παρατιθῶμεν ἀψύχοις πράγμασιν, ὡς τὸ εἶπε τὰ ξύλα, πρῆσαι ἐφ' ἑαυτοῖς βασιλέα, καὶ ἡ θάλασσα τὰ καὶ τά.

25 ια'. Προσωποποιία, προσώπου διάπλασις ἢ μὴ γενομένου, ἢ γενομένου μέν, οὐκέτι δὲ ὄντος, ὡς τὸ ἀνακαλεῖται λίαν ἐλεεινῶς ἢ μήτηρ, τέκνον λέγουσα δυστυχῆς, καὶ ἀθλίης μητρὸς ἐκγονον.

30 ιβ'. Ἐπιτροχασμός, σχῆμα προσκείμενον τῷ τε συναθροισμῷ καὶ τῇ ἐπιμονῇ, διαφέρει δὲ ἐκείνων, ὅτι τὰ

πολὺ διεστιηκότα συνάγει, ὡς τὸ ὑπεσπῶντο σύμ- 677
παντες παρὰ τοῦ νέου ὑπάτου, πρόσοδοι
διηρηπάξουτο, στρατιῶται τῶν φρουρῶν οἱ
μὲν ἀπηλαύνουτο, οἱ δὲ ἀντεισήγοντο.

ιγ'. Ἀποσιώπησις λόγος παραλείπων τὸ γνωσκόμε- 5
νον καὶ σιωπῶν τὸ αἰσχρὸν, ὡς τὸ οἶδεν Ἐλευσίς
ταῦτα καὶ οἱ τῶν σιωπωμένων καὶ σιωπῆς
ὄντως ἀξίων ἐπόπται. καὶ ὡς τὸ καὶ τὸ δύσ-
φημον σιωπήσομαι.

ιδ'. Παράλειψις, ὅταν τι προσποιούμενοι παραλεί- 10
πειν οὐδὲν ἤττον λέγωμεν αὐτό, τὸν γὰρ Πρωτέα
παρίημι τοῦ μύθου τὸν σοφιστήν.

ιε'. Ἀποστροφή, ὅταν ἀφ' ἑτέρου πρὸς ἕτερον πρό-
σωπον ἀποστρέψωμεν τὸν λόγον, ὡς τὸ ὡς δὲ εἶχεν
αὐτῷ κατὰ νοῦν τὰ πλησίον, οὔτως ἤδη 15
πειρᾶται, εὐηθέστατα καὶ σκαιότατα καὶ
κατὰ τοσοῦτου κλήρου.

ις'. Διαπόρησις, ὅταν περὶ ἑνὸς πράγματος διπλᾶς 678
ἢ καὶ πλείους ἔχωμεν ἐννοίας ἀγνοοῦντες, ὅποτέρᾳ τού-
των ἀληθῆς, ὡς τὸ οὐκ οἶδα εἴτε τῆ τάξει τῆς 20
στάσεως μεριζομένη τὸν φωτισμόν, εἴτε
τοῖς μέτροις τοῦ φωτισμοῦ τὴν τάξιν λαμ-
βάνουσα.

ιζ'. Ἐρώτημα, οὗ σύντομος ἢ ἀπόκρισις, διὰ τοῦ
ναὶ ἢ τοῦ οὐ προχωροῦσα, ὡς τὸ οὐ δέχει παιδείαν, 25
οὐ δίδως τῆ κακίᾳ χώραν;

ιη'. Πύσμα, οὗ ἢ ἀπόκρισις μακρὰ καὶ διεξοδικῶς
λεγομένη, ὡς τὸ ἐπὶ ποίας τοι γὰρ ἰτέον; καὶ
τίνας φυλακτέον;

ιδ'. Διατύπωσις, ὅταν ὑπ' ὄψιν ἄγεσθαι δοκῶσι 30
τὰ πράγματα· καὶ γὰρ ἦν ὄντως κάκεινα θρή-
νων καὶ ὀδυρμῶν ἄξια· πῶς δ' οὐ τῶν με-

γίστων; τείχη κατεσκαμμένα, καὶ οἴκοι ἀνάστατοι.

κ'. Ἀντεισαγωγή, ὅταν ἀνθ' ἐτέρου πράγματος ἔτερον ἀντεισάγωμεν τιμιώτερον, συμβουλευόντες ἢ παρὰ 679
5 ραμυθούμενοι, ὡς τὸ λυπεῖ σε τὸ τῆς διαζεύξεως, ἀλλ' εὐφραινέτω τὸ τῆς ἐλπίδος.

κά. Μετάστασις, ὅταν ἀφ' ἐαυτῶν τὴν αἰτίαν εἰς ἕτερον μεθιστῶμεν, ὡς τὸ οὐδὲ τοῦ ἀμήσαντος ὀστάχως, ἀλλὰ τοῦ σπείροντος, οὐδὲ τοῦ κα- 10
τασβέσαι μὴ δυννηθέντος ὀμπρησμός, ἀλλὰ τοῦ ἀνάψαντος.

κβ'. Εἰρωνεία, λόγος προσποιούμενος τὸ ἐναντίον οὐ λέγει, ὡς παρ' Εὐριπίδῃ προειποῦσα ἡ Μήδεια, ὅσων προὔπηρξεν εἰς τὸν ἄνδρα εὐεργεσιῶν, παθητι- 15
κώτατα ἐπιφέρει,

τοιγάρ με πολλαῖς μακαρίαν ἀν' Ἑλλάδα
ἔθηκας ἀντὶ τῶνδε· θαυμαστὸν δέ σε
ἔχω πόσιν καὶ πιστὸν ἢ τάλαιν' ἐγώ,
εἰ φεύξομαί γε γαίης ἐκβεβλημένη,
20 δόμων ἔρημος σὺν τέκνοις μόνις μόνη.

κγ'. Διασυρμός, ὅταν τι διαβάλλωμεν ἀξιοπίστως, ὡς τὸ ἢ καὶ τὸ τριβώνιον αἰτιάζῃ, καὶ τοῦ προσώπου τὴν θέσιν οὐκ εὐφρῶς ἔχουσαν.

κδ'. Ἐπανάληψις ἀνάληψις προειρημένου, μεταξὺ 680
25 λογίας ἐμβαλλομένης, ὡς εἴ τις εἴποι, ὁ δεῖνα στρατηγὸς ἠὔξησε τὰ τῶν στρατιωτῶν, εἶτα μεταξὺ εἰπῶν, πῶς ἠὔξησεν, ἐπαναμνήσοι πάλιν, αὐξήσαντος οὐν τούτου τὰ τῶν στρατιωτῶν, τάδε γέγονεν.

κε'. Ἐπαναφορὰ πλειόνων κώλων ἢ ῥημάτων ἀπὸ τῆς αὐτῆς λέξεως ἀρχομένων συνεκδοχή, ὡς εἴ τις λέγοι,

σὺ τὸν Γάγγην ἐγεφύρωσας, σὺ τὸ στράτευμα διαβαίνειν πεποιήκας.

κς. Διπλῆ ἐπαναφορὰ ἐστὶ πλειόνων κώλων ἢ ῥημάτων ἀπὸ τῶν αὐτῶν λέξεων ἀρχομένων συνεκδοχῆ, ὡς τὸ παρὰ τοσοῦτοις οἱ ἡμέτεροι παιδευταί, 5 παρ' ὅσοις Ἀθῆναι, παρὰ τοσοῦτοις δὲ ἡμεῖς, παρ' ὅσοις οἱ παιδευταί. καὶ πάλιν, σὺ τὸν Ξέρξην, κἀγὼ τὸν Κῦρον· σὺ τὸν Δαρεῖον, κἀγὼ τὸν Κροῖσον.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΛΕΞΙΝ. 681

Πόσα εἰσὶ κατὰ λέξιν καὶ ποῖα; ὁμοίως εἴκοσι ἕξ, 11 ὡς καὶ τὰ προειρημένα.

Εἰσὶ δὲ ταῦτα, ταυτολογία, παλιλλογία, ἀναδίπλωσις, ἀντιστροφή, συμπλοκή, ἐπάνοδος, κλιμακωτόν, προδιασάφησις, πλεονασμός, ἔλλειψις, ἀλλοιώσις, 15 λύπτωτον, μεταβολή, ζευγμα, παρονομασία, ἢ καὶ παρήγησις, ὁμοιοτέλευτον, πάρισον, ὁμοιόπτωτον, ἀσύνδετον, ἀντίθετον, σύγκρισις, ᾧ σχήματι πλησιάζει καὶ ἡ ἀντίθεσις καὶ ἡ ἀντιβολή, ἀντεναντίωσις, προαπάντησις, ὑπαλλαγή, περίφρασις καὶ ὑπερβατόν. 20

α. Ταυτολογία ἐστὶ λέξεων παράλληλος θέσις τὸ αὐτὸ σημαίνουσῶν, οἷον ὀξύς ἐστὶ καὶ ταχύς, ἀλλ' οὐ νωθὴς καὶ βραδύς.

β. Παλιλλογία ἐστὶ λέξεις ἢ φράσις τοῦ μὲν προηγουμένου κώλου κατάληξις, τοῦ δὲ ἐπομένου ἀρχή, ὡς 25 ἂν εἴποι τις, προὔκνυσε μαρμαρυγή, προὔκνυσε ξανθὴ Λαῖς, Λαῖς τὴν τοῦ Φιλωνίδου οὐσίαν ἐγκάψασα.

γ. Ἀναδίπλωσις ἐστὶ λέξεων προφορὰ ἐπάλληλος, 682 οἷον λέγε, λέγε τὰ ληθές· γίνεται δὲ καὶ μεταξὺ 30

λέξεως ἐμβεβλημένης, ὡς τὸ ἄλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστιν.

δ'. Ἀντιστροφή ἐστὶ τὸ ἐναντίον τῆς ἐπαναφορᾶς· ὡς γὰρ ἐκείνη ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρχεται, οὕτως αὕτη εἰς τὸ αὐτὸ λήγει, οἷον πληξὸν τὸν τύραννον, σφάξον τὸν τύραννον, καρατόμησον τὸν τύραννον.

ε'. Συμπλοκή ἐστὶ σύνθεσις ἕκ τε τῆς ἐπαναφορᾶς καὶ τῆς ἐπαναστροφῆς, ὡς ἂν εἴποι τις, ὧν ἡδέα μὲν τὰ μηνύματα ἡμῖν τῶν τὴν σὴν εἰρήνην κη-
10 ρυττόντων, ἡδέα καὶ τὰ στόματα τῶν τὴν σὴν δόξαν κηρυττόντων.

ς'. Ἐπάνοδος ἐστὶν, ὅταν δύο τινὰ προτιθέντες κεκρυμμένας ἔτι διανοίας ἔχοντα ἐπανίωμεν εἰς αὐτὰ καὶ σαφηνίζωμεν, οἷον διττοῦ δὲ ὄντος λόγου παν-
15 τός, καὶ τοῦ μὲν τὸ οἰκεῖον κατασκευάζοντος, τοῦ δὲ τὸ ἀντίπαλον ἀνατρέποντος, ἡμεῖς τὰ οἰκεῖα ἐκθήμενοι πρότερον οὕτω τὰ τῶν ἐναν-
τίων ἀνατρέψαι πειρασόμεθα.

693 ζ'. Κλιμακωτὸν δὲ γίνεται, ὅταν ἐπὶ πλέον προτεί-
20 νοντες τὸ προκείμενον κεφάλαιον ἕκαστον κόμμα τελευ-
τὴν λόγου καὶ ἀρχὴν ποιήσωμεν, ὡς τὸ Ἥφαιστος μὲν ἔδωκε Διὶ, Ζεὺς δὲ τῷ Ἐρμῆι, Ἐρμῆς δὲ τοῖς ἄλλοις.

η'. Προδιασάφησις ἐστὶν, ὅταν πεπληρωμένῳ λόγῳ
25 ἐπενεχθῆ ὄνομά τι πλέον διασαφοῦν, οἷον περινοεῖ
τι τῇ διανοίᾳ μεῖζον καὶ ὑψηλότερον· πλήρει γὰρ τῷ λόγῳ ἐπῆκται ἡ διάνοια.

θ'. Πλεονασμός ἐστὶν, ὅταν λόγου μόριον προστεθῆ
περιττὸν κόσμου χάριν ἢ ἐμφάσεως, οὗ ἀφαιρεθέντος
30 ἡ διάνοια οὐδὲν βλάπτεται, οἷον τὸ μὲν δὴ σόν, ὦ
βασιλεῦ, τὸ δὴ γὰρ περισσόν.

· ι. Ἐλλειψίς ἐστίν, ὅταν ἡ περιηρημένον μέρος λόγου τι συντομίας ἔνεκα, οἷόν ἐστι

δῶδεκα γὰρ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων, 694
πεξὸς δ' ἔνδεκα φημί.

λείπει δὲ τὸ ἀλάπαξα, νοεῖται δ' ἐκ τῶν προειρημένων. 5
κάκεινο δὲ λέγεται κατὰ ἔλλειψιν·

εἰς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.

ἐνδεῖ γὰρ τὸ ἐστί· καὶ

ὦ πόποι ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος Αἰνείαιο.

λείπει γὰρ τὸ πάρεστιν ἢ συμβέβηκε· καὶ μυριαχοῦ 10
ἐστὶν εὐρεῖν παρὰ τοῖς παλαιοῖς. καὶ τότε·

ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί·

ἄρσαντες κατὰ θυμὸν ὅπως ἀντάξιον ἔσται·

λείπει, ἀγαθὸν ἢ δίκαιον ἢ τοιοῦτόν τι δηλονότι ἔσται·

εἰ δὲ μὴ δώσουσιν, ἐγὼ ποιήσω τάδε. καὶ παρὰ τῷ Κω- 15
μικῷ, ἐὰν μὲν ἀποφῆνω ἀγαθῶν πάντων αἰτίαν
ἐμέ· εἰ δὲ μὴ, ποιεῖτε ὅπερ ἂν δοκῇ ὑμῖν.

Ἄλλως. Ἐλλειψίς ἐστὶ λέξις οὐ κατὰ τὸ πλήρες ἐκφε-
ρομένη. γίνεται δὲ κατ' ἀρχήν, κατὰ μέσον καὶ κατὰ
τέλος. λέγεται δὲ τὸ κατ' ἀρχὴν ἀφαίρεσις, οἷον λει- 20
βειν εἴβειν· τὸ κατὰ μέσον συγκοπή, οἷον μονόθυχας
μώνυχας· τὸ κατὰ τέλος ἀποκοπή, οἷον δῶμα δῶ. Ἐλ-
λειψις στοιχείου, οἷον γαῖα αἶα. Ἐλλειψις συλλαβῆς,
ἀστράπτει, στράπτει, ἀμφοροεὺς ἀμφορεὺς, Ἀπόλ-
λωνα Ἀπόλλω. Ἐλλειψις λόγου· 25

κάπειτ' ἀπὸ ταρροῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς,

ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς, εἵπερ·

ἔλλειπει τὸ ἐβούλου, ἢ εἰ ἦν δυνατὸν ἄνθρωπον ὄντα 685
διαγνώωναι τὰ θεῖα. Ἐλλειψις ὀνομάτων ῥημάτων καὶ
προθέσεων· πάντα γὰρ λόγον ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος 30
ἀνάγκη συνίστασθαι, ἀλλὰ οἱ Ἀττικοὶ συντομίας χάριν
ἐνίοτε θάτερον τούτων νοεῖσθαι διδόασιν, ἐπὶ ὀνόμα-

τος, οἷον ἐν ταῦθα πωλεῖν τε χρῆ καὶ ὠνεῖσθαι, λείπει τὸ τινὰ ἄνθρωπον δηλονότι.

ια. Ἀλλοίωσις ἦτοι ἐναλλαγὴ κατὰ πολλοὺς γίνεται τρόπους· καὶ γὰρ περὶ γένη ὀνομάτων καὶ περὶ ἀριθμῶν καὶ περὶ πτώσεις καὶ περὶ ἐνεργείας καὶ πάθη καὶ χρόνους, καὶ περὶ μὲν γένη ὀνομάτων, οἷον πᾶσα ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει, ἀντὶ τοῦ οἱ Ἕλληνας, καὶ τίμιον ἢ ἀρετή, ἀντὶ τοῦ ὁ ἐνάρετος· περὶ ἀριθμούς, οἷον μέγας ὁ καθελὼν τὴν Τροίαν, ἀντὶ τοῦ μεγάλοι οἱ καθελόντες· περὶ δὲ πτώσεις, μῆνιν ἄειδε θεά, ἢ μυρὶ Ἀχαιοῖς ἀπὸ αἰτιατικῆς γὰρ εἰς εὐθείαν μετέπεσε· περὶ ἐνεργείας καὶ πάθη, οἷον οὐκ ἐπιμιγνῦντες ἀλλήλοις, ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐπιμιγνύμενοι· περὶ δὲ χρόνους, ὡς τὸ παρέξομαι τοὺς ὀρῶντας
15 μάρτυρας.

ιβ. Πολύπτωτον λέγεται, ὅταν ὁ αὐτὸς λόγος πολλῶν πτώσεων ἀντιλαμβάνηται, ὡς τὸ οὗτος ἦν φίλος αὐτοῦ, οὗτος προστάτης, οὗτος κηδεμῶν ἦν.

ιγ. Μεταβολὴ ἐστίν, ὅταν τὸ αὐτὸ νόημα διαφόρως ἐξαγγελθῆ, ὡς τὸ τίνος διώκοντος ἢ συναναγκάζοντος; οὐδενός· τίνων ἰππέων, τίνος ὑλακῆς ἢ κραυγῆς;

ιδ. Ζεῦγμά ἐστίν, ὅταν διάφορα κῶλα μία συνδῆ λέξις ἢ μετ' αὐτὰ τεθεῖσα ἢ πρὸ αὐτῶν, οἷον τῶν μὲν τὸν λόγον, τῶν δὲ τὴν προᾶξι, τῶν δὲ τὸ προῶν, τῶν δὲ τὸ ἦσυχον, τῶν δὲ τοὺς κινδύνους, τῶν δὲ τὰ πλείω, τῶν δὲ τὰ πάντα μιμησάμενος. τὸ γὰρ μιμησάμενος ζεύγνυσι τὰ κῶλα.

ιε. Παρονομασία ἐστίν, ὅταν τι τῶν ληφθέντων εἰς
697 διάνοιαν ὀνομάτων ἢ δημάτων βραχὺ μεταποιήσαντες
31 ἑτέραν κινήσωμεν ἔννοιαν, οἷον οὐ τὴν ὑλακῆν,

ἀλλὰ τὴν φυλακὴν, καὶ τῆς ἐμῆς εἴτε ἀπουρίας, εἴτε ἀνοίας, ὃ καὶ παρήγησις ὀνομάζεται.

ις'. Ὁμοιοτέλευτόν ἐστίν, ὅταν πολλὰ κῶλα τὴν αὐτὴν συλλαβὴν ἔχωσι κατάληξιν, οἷόν ἐστι τὸ
οὗτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτε ποτ' ὄμβρω 5
δεύεται, οὔτε χιῶν ἐπὶ πίννεται, ἀλλὰ μάλ' αἰθρη
πέπταται ἀννέφελος·

καὶ ὡς ἂν εἴποι τις, λέγετε, φέρετε, χαίρετε.

ις'. Πάρισόν ἐστίν, ὅταν δύο ἢ καὶ πλείονα κῶλα μάλιστα μὲν καὶ τὰς συλλαβὰς ἴσας ἔχη· εἰ δ' οὖν, ἀλλὰ 10
γε τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸν ῥυθμὸν, οἷον τίνα μὲν ἀνθρώπων κινήματα, τίνα δὲ πιθήκων ὀρμήματα;

ιγ'. Ὁμοιοπτώτόν ἐστίν, ὅταν ἡ αὐτὴ πτώσις ἐπὶ τὸ 688
αὐτὸ ὄνομα διαφόρως φέρηται, οἷον ᾧ μὲν ἐπὶ τὰ με- 15
γάλα τῶν ἔργων ἀχρηστότατε, πρὸς δὲ τὴν ἐν
λόγοις τόλμαν θαυμασιώτατε.

ιδ'. Ἀσύνδετόν ἐστίν, ὅταν χωρὶς τῶν συναπτόντων συνδέσμων ἐκφέρωμεν τὸν λόγον, οἷον φθάνει τοὺς ταχεῖς, σφάλλει τοὺς συνετούς, περι- 20
τρέπει τοὺς ἰσχυρούς, συστέλλει τοὺς ὑψη-
λοῦς.

κ'. Ἀντίθετον γίνεται κατὰ δύο τρόπους, καθ' ἓνα μὲν, ὅταν τὰ ἀντικείμενα ὀνόματα λαμβάνωνται, οἷον μᾶλλον τιμῶσιν αἰ πόλεις τοὺς ἀδίκως πλου- 25
τοῦντας, ἢ τοὺς δικαίως πενομένους· καθ' ἕτερον δέ, ὅταν ἀντιδιαστέλληται κατάφασις ἀποφάσει, ὡς τὸ σὺ μὲν ἔλαβες δῶρα, ἐγὼ δ' οὐκ ἔλαβον.

κά. Σύγκρισίς ἐστίν, ὅταν πλεονάκεις ταῖς αὐταῖς χρώμενοι λέξεσιν ἕτερα σημαίνωμεν, οἷον εἰ μὲν θεός, 30
οὐκτίσμα, εἰ δὲ κτίσμα, οὐ θεός.

κβ'. Ἀντεναντίωσίς ἐστίν, ὅταν εἰπεῖν τι βουλό- 689

μενοι διὰ τοῦ ἐναντίου δηλώσωμεν, οἷον ἰσως οὐ τῶν πολλῶν ἐγενόμην φαυλότερος.

κγ'. Προαπάντησις γίνεται, ὅταν δύο τινὰ θέντες πρὸς τὸ δεύτερον ἀπαντήσωμεν πρότερον, οἷον καλὸν παιδεία καὶ πλουῦτος, ἐφ' ὅσον ὁ μὲν τὸ σῶμα κοσμεῖ, ἡ δὲ τὴν ψυχὴν καλλύνει.

κδ'. Ὑπαλλαγή ἐστίν, ὅταν ἐπιτιμήσαντες τῷ πρώτῳ ὀνόματι ἕτερον προσλάβωμεν, οἷον οὐκ ἐστὶ τοῦτο φιλανθρωπία, ἀλλ' ἔρως, καὶ οὐκ ὠργίζεται, ἀλλ' ἐμαίνετο.

κε'. Περιφρασίς ἐστίν, ὅταν τὸ διὰ μιᾶς λέξεως ῥηθῆναι δυνάμενον διὰ πλειόνων ἐκφέρηται, οἷον βίη Ἡρακλείη, καὶ μένος Ἀλκινόοιο.

κς'. Ὑπερβατόν ἐστίν, ὅταν τῆς συνεχείας τοῦ νοήματος διακοπίσῃς ὑπὸ μεταξυλογίας ἐμβληθείσης ὕστερον τὸ λείπον ἀποδοθῆ, οἷον ἐμοῦ μετὰ ἀντὶ τοῦ μετ' ἐμοῦ, καὶ ἄπ' ἐμ' ὀλεῖς ἀντὶ τοῦ ἀπολεῖς ἐμέ.

XXVI.

A N Ω N Y M O Y

694

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.

Σχήμά ἐστιν ἀμάρτημα μετὰ λόγου πεποιημένον. ἐστι δὲ διπλοῦν, ἤγουν λόγου καὶ συντάξεως. εἰσὶ δὲ ὀκτὼ τῆς συντάξεως, πρόληψις, σύλληψις, ζευγμα, σύν- 5 δεσις, ἀντίπτωσις, ἐπιφώνημα, πρόσθεσις, συνεκδοχή.

Πρόληψις ἐστὶν ἀπόδοσις τῆς ιδιότητος τῷ ὄλῳ ἐν αὐτοῦ μέρεσι διηρημένῳ, οἷον ἀετοὶ πέτανται, οὗτος ἄνωθεν, ἐκεῖνος κάτωθεν. ἐν τῇ προλήψει ζητοῦνται ἐ. τὸ ὄλον, τὰ μέρη τοῦ ὄλου, ἢ ἀπόδειξις τῶν μερῶν, ἢ 10 ιδιότης ἥτοι τὸ ῥῆμα, καὶ ἢ τάξις. διπλῆ ἐστὶν ἢ πρόληψις, ἐν νῶ καὶ ἐν γράμματι, ἤγουν σώα καὶ ἀτελής, τουτέστιν ἐν τινι σιωπῶσά τινα. καὶ σώα ἐστὶν ἤγουν ἢ ἐν νῶ καὶ ἐν γράμματι, ἐν ἣ τὰ ἐζητούμενα, οἷον ὁ Καῖσαρ καὶ ὁ Πομπεῖος μάχονται, εἷς ὄπλοις, ἕτερος 695 δόλῳ. ἢ ἔλλειπής ἐστὶν, ἐν ἣ σιωπῶνται τινα, οἷον οἱ 16 ἄνθρωποι φθονοῦσιν ἕτερος ἑτέρῳ.

Σύλληψις ἐστὶ συναθροισμὸς διαφόρων λέξεων ὑπὸ πληθυντικῆς ιδιότητος. ἐν τῇ συλλήψει ζητεῖται ἐ, λέξις συλλαμβάνουσα, λέξις συλλαμβανομένη, ἢ ιδιότης ῥή- 20 ματος ἢ ἐπιθέτου πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, σύνδεσμος, ἢ ιδιότης ἰσάζουσα μετὰ τῆς λέξεως τῆς συλλαμβανούσης. κατὰ δ' ἄλλοις γίνεται ἢ σύλληψις, ἐν γένει, ἐν ἀριθμῷ, ἐν προσώπῳ, ἐν πτώσει. ἐν γένει τὸ γένος τὸ ἀρσενικὸν συλλαμβάνει τὸ θηλυκὸν καὶ τὸ οὐδέτερον, οἷον 25

ὁ ἔριφος καὶ ἡ αἶξ καὶ τὸ ἀρνίον μέλανες. τὸ θηλυκὸν
 συλλαμβάνει τὸ οὐδέτερον, οἷον ἡ ὄρνις καὶ τὸ ὑποξύ-
 ριον ἰσχυραὶ ἢ στεραιαί. ἀλλ' ἐνίοτε μὲν συλλαμβάνεται
 τὸ ἀρσενικὸν καὶ τὸ θηλυκὸν διὰ τοῦ οὐδετέρου τῆ αἰ-
 5 τία τῆς μείζονος σημασίας, οἷον ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή καὶ
 τὰ ζωᾶ εἰσι λευκά. ἐν ἀριθμῷ ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς
 συλλαμβάνει ἐνικόν, οἷον οἱ στρατιῶται καὶ ὁ τριβού-
 νος πολεμοῦσιν. ἐν προσώπῳ τὸ πρῶτον μὲν πρόσωπον
 συλλαμβάνει δεύτερον καὶ τρίτον, οἷον ἐγὼ καὶ σὺ καὶ
 10 ὁ Νικόλαος βουλόμεθα· τὸ δὲ δεύτερον συλλαμβάνει τὸ
 τρίτον, οἷον καὶ σὺ καὶ ὁ Φραγκίσκος ὑπνεῖτε. ἐν πτώ-
 σει ἡ ὀνομαστικὴ συλλαμβάνει ἑτέραν πτώσιν μετὰ προ-
 θέσεως, οἷον ὁ ἵππος μετὰ τοῦ ὄνου τρέχουσιν. ἔστι δὲ
 διπλῆ ἢ σύλληψις, ὁμοία καὶ ἀνομοία. ὁμοία ἐστίν, ἣτις
 15 γίνεται ἐν ὁμοίαις πτώσεσιν, οἷον ἐγὼ καὶ ὁ Ἀντώνιος
 λέγομεν· ἡ ἀνομοία, ἣτις γίνεται ἐν ἀνομοίαις λέξεσιν,
 οἷον ὁ Ἀνδρέας μετ' ἐμοῦ φεύγομεν.

Ζεῦγμα ἐστὶν μιᾶς ιδιότητος ἀπόδοσις ἐν διαφόροις
 696 λέξεσιν, οὕτως, ὡς μεθ' ἐνὸς ἐξισάζοντος, οἷον τῶν φι-
 20 λων καὶ τοῦ ῥηγὸς μαχομένου, ἢ τῶν ἀρχόντων καὶ τοῦ
 ῥηγὸς μαχομένου. ἐν τῷ ζεύγματι ζητεῖται δ'· διάφορα
 οὐσιώδη ὀνόματα, σύνδεσμος, ἢ ιδιότης, καὶ αὐτὴ ἢ
 ιδιότης, ἰσάζουσα μετ' ἐκείνου, ὥτινι ὡς προτέρῳ ἀπο-
 δίδεται, καὶ ἀνισάζουσα ἀπ' ἐκείνου, ὥτινι ὡς ὑστερῳ
 25 ἀποδίδεται. ἐν τρισὶ παρεπομένοις γίνεται τὸ ζεῦγμα,
 ἐν προσώπῳ, ἐν γένει, ἐν ἀριθμῷ. τριπλοῦν ἐστὶ τὸ
 ζεῦγμα, ἀπὸ τοῦ ἄνω προτέρου, ἀπὸ τοῦ μέσου, ἀπὸ τοῦ
 κατωτέρου. ἀπὸ τοῦ προτέρου, ἐν ᾧ ἡ ιδιότης προτίθε-
 ται, οἷον λέγω ἐγὼ καὶ σὺ· ἀπὸ τοῦ μέσου, οἷον ἐγὼ
 30 λέγω καὶ σὺ· ἀπὸ τοῦ κατωτέρου, οἷον ἐγὼ καὶ σὺ λέγω.

Σύνθεσις ἐστὶν ἀπόδοσις τῆς ιδιότητος ἐνὶ ἢ πολ-
 λοῖς συμπεπλεγμένοις, οὐκ αἰτία φωνῆς, ἀλλὰ τῆς ση-

μασίας, οἷον τὸ μέρος εἰς μερίδας ἔκοπτον, καὶ ὁ Σκιπίων καὶ ὁ Λαίλιος ἐθαύμαζον. τρία ζητεῖται ἐν τῇ συνθέσει, ἐν ὑποκείμενον ἢ πλείονα συμπεπλεγμένα, ἢ ιδιότης, ἢ ἀπόδοσις τῆς ιδιότητος ἰσάζουσα μετὰ τῆς σημασίας, καὶ ἀνισάζουσα μετὰ τῆς φωνῆς, οἷον ἡ πενία 5 κακόν. γίνεται δὲ ἡ σύνθεσις ἐν γένει καὶ ἐν ἀριθμῶ, οἷον τὸ πληθὸς βαδίζουσιν, ὁ Σκιπίων καὶ ὁ Λαίλιος λέγουσι, καὶ ἡ πενία κακόν.

Ἀντίπτωσις ἐστὶν ἀπόδοσις τῆς ιδιότητος, πτώσις ἀντὶ πτώσεως. τρία ζητεῖται ἐν ἀντιπτώσει, ἐν ὑποκείμενον, ἢ ιδιότης, καὶ ὅτι ἡ πτώσις ἀντὶ πτώσεως τίθεται, οἷον τὴν πόλιν ἦν βλέπω, ὑμετέρα ἐστίν. 10

Ἐπιφωνήμα ἐστὶν ἀπόδοσις τῆς ιδιότητος τινὶ πράγματι δεικνυμένῳ διὰ τοῦ δεικνύοντος, οἷον ἐγὼ ὁ Βιργίλιος ψάλλω. ἐν τῷ ἐπιφωνήματι δ' ζητεῖται, πρᾶγμα 15 ἐπιφωνοῦν πρώτου ἢ δευτέρου προσώπου, πρᾶγμα ἐπιφωνηθέν, ἀπουσία συνδέσμου, ἢ ιδιότης τοῦ ῥήματος πρώτου ἢ δευτέρου προσώπου.

Πρόσθεσις ἐστὶν ἄμεσος σύζευξις οὐσιωδῶν, οἷον ὁ 697 Καῖσαρ ἀνὴρ ἰσχυρός. ἐν τῇ προσθέσει ζητεῖται τρία, 20 λέξις προστιθεῖσα, λέξις προστιθεμένη, ὅ ἐστὶν ἀποδιδομένη, ἢ ιδιότης, οἷον ζῶν ὁ ἄνθρωπος περιπατεῖ. γίνεται δὲ ἡ πρόσθεσις ἐν τρισὶ τρόποις, πρῶτον αἰτία τοῦ γενικοῦ συνεσταλμένου, οἷον ζῶν ὁ ὄνος περιπατεῖ, δεύτερον τοῦ ὁμωνύμου μετατιθεμένου, οἷον ὁ 25 κύων ἄστρον λάμπει, τρίτον τῆς ιδιότητος ἀποδιδομένης, οἷον ὁ Ὅμηρος ἄνθρωπος ἰσχυρός.

Συνεκδοχή ἐστὶν, ὅταν ἡ ιδιότης τοῦ μέρους ἀποδοθῇ τῷ ὅλῳ, οἷον ὁ αἰθίοψ ἐστὶ λευκὸς τοὺς ὀδόντας. τρία ζητεῖται ἐν τῇ συνεκδοχῇ, τὸ ὅλον, τὸ μέρος, ὅποιον 30 πάντοτε γίνεται, ἐν αἰτιατικῇ πτώσει, ἢ ιδιότης, οἷον ἡ γυνὴ νεκομένη τὴν χεῖρα.

XXVII.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Τῶν τοῦ λόγου σχημάτων τὰ μὲν εἰσι κατ' ἔννοιαν, τὰ δὲ κατὰ λέξιν. τὰ μὲν δὴ κατ' ἔννοιαν σχήματα
 5 ταῦτά ἐστι, προδιόρθωσις, ἐπιδιόρθωσις, ἀμφιδιόρθω-
 σις, προκατάληψις, ὑπεξαίρεσις, αἰτιολογία, συναθροί-
 σμός, ἐπιμονή, λεπτολογία, ἡθοποιία, προσωποποιία,
 ἐπιτροχασμός, ἀποσιώπησις, παράλειψις, ἀποστροφή,
 διαπόρησις, ἀντεισαγωγή, μετάστασις, διασυρμός, ἐπα-
 10 νάληψις, ἐπαναφορά.

α'. ΠΡΟΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

Ἔστι μὲν οὖν ἡ προδιόρθωσις, ἣ θεραπεύει τὸ βλη-
 θησόμενον, πρὶν ἢ βληθῆναι, ὡς δυσπαράδεκτον, ὁποῖόν
 ἐστὶ τὸ τολμᾶ τι νεανικὸν ὁ λόγος, θεὸς θεοῖς
 15 ἡ γούμενος καὶ γνωριζόμενος, τολμηρὸν γὰρ ἦν
 τοῦτο, διὸ προθεραπεύει οἰκονομικῶς.

β'. ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

Ἐπιδιόρθωσις δὲ ἐστὶ μὲν τὸ αὐτό, πλὴν ἐπάγει τὴν
 θεραπείαν ὕστερον, ἀλλ' οὐ πρότερον, ὡς προδιόρθω-
 699 σις· ἐμφαίνει γὰρ ἐν μὲν ἐκείνῳ ἢ πρὸ τὸ πρότερον, ἐν
 21 δὲ τούτῳ ἢ ἐπὶ τὸ ὕστερον, ὁποῖόν ἐστι τὸ αἰσθάνο-
 μαι ἔξω τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ μέτρου φερόμενος.

πρότερον γὰρ τὴν κειμένην ἀφελὺς ὑπόθεσιν καὶ τὸ πα-
νηγουρίζειν ἐπὶ τὸ δογματίζειν καὶ τὸ θεολογεῖν μετέπε-
σεν, ὃ θεραπεῦσαι ἔγνω διὰ τούτου.

γ'. ΑΜΦΙΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

Ἀμφιδιόρθωσις δέ ἐστι μίξις ἀμφοῖν, ἢ γὰρ ἀμφὶ ἢ 5
αὐτὴ οὕσα τῇ περὶ ἐλληπται ἐνταῦθα τὴν κύκλῳ ση-
μαίνουσα σχέσιν· λέγεται οὖν ἀμφιδιόρθωσις ἢ καὶ
πρότερον καὶ ὕστερον θεραπεύουσα τὸ λεγόμενον, ἂν
δυσπαράδεκτον ἢ ἢ τῷ μεγέθει ἢ τῷ ἀσυνήθει.

δ'. ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΙΣ.

10

Προκατάληψις λέγεται ἢ προεκλύουσα τὸν τοῦ ἀν-
τιδίκου λόγον, ὃν εἶπεν ὡς ἰσχυρόν, καὶ οἴεται μηδε-
μίαν ἔχειν αὐτὸν ἀντιλογίαν, οἷον τίς λόγος αὐτῷ
τῶν ἀφύκτων; τάχ' ἂν ἐπὶ τόνδε καταφύγοι
ἂν, ἀλλ' οὐκ ἔστι.

15

ε'. ΤΠΕΞΑΙΡΕΣΙΣ.

Ἐπεξαιρέσις δὲ γίνεται, ὅταν ὑπεξελῶν τις πρόσω-
πον ἢ πράγμα ὡς μέγα καὶ ὑπεροχικὸν πρὸς τὰ λοιπὰ
ποιῆται τὴν σύγκρισιν, οἷον τὸ ὀμετὰ Ἡλίαν μετάρ-
σιος, ὀμετὰ Μωσέα θεόπτης, καὶ ἔτι ὀμετὰ 20
τὸν ἀποστάτην ἀποστάτης, καὶ τὸν διώκτην
διώκτης.

ς'. ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ.

Αἰτιολογία δέ ἐστίν ἢ αἰτίαν ἀποδιδούσα καὶ λόγον 700
τοῦ εἰρημένου, οἷον τὸ παρὰ τῷ αὐτῷ, τὸν αὐτὸν 25
πνεῦμα καὶ σάρκα, πνεῦμα διὰ τὴν χάριν,
σάρκα κατὰ τὴν ἔπαρσιν· αἰτίαν γὰρ ἐκφαίνει
πάντως τὸ ἐπαγόμενον καὶ οἶονεὶ θεραπείαν τοῦ λόγου,
πῶς ὁ αὐτός ἐστι καὶ πνεῦμα καὶ σὰρξ.

ζ. ΣΤΝΑΘΡΟΙΣΜΟΣ.

Συναθροισμὸς δὲ ἐστὶ συναγωγὴ πραγμάτων πλειόνων εἰς κεφάλαιον ἐν δηλωτικὸν πολλῶν, εἰ καὶ ἐνικῶς λέγεται, ἢ κατ' ἔμφασιν, οἷον συζυγίαι σχιζόμεναί, γένη ῥηγνύμενα· ἰδοὺ γὰρ τὸ συζυγία καὶ τὸ γένος ἔοικεν ἐν τι εἶναι, τὸ δὲ ἕκαστον πολλά ἐστίν.

η. ΕΠΙΜΟΝΗ.

Ἐπιμονὴ δὲ ἢ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνὸς πράγματος ἀργία καὶ ἀναστροφὴ χάριν ἀνξήσεως, οἷον τὸ πόλιν τῆς οἰκουμένης ὀφθαλμὸν, γῆς καὶ θαλάσσης ὅτι κράτιστον, ἐφ' ἧς καὶ ἐσπερίας λήξεως σύνδεσμον· ἰδοὺ γὰρ ὀφθαλμὸν τῆς οἰκουμένης εἰπὼν ἐπέμεινε τῷ λόγῳ καὶ διεἴλε μὲν τὴν οἰκουμένην εἰς γῆν καὶ θάλατταν, καὶ κράτιστον ὠνόμασε κατὰ σύγκρισιν τὴν πόλιν, εἶτα πάλιν ἐπιδιεῖλε τοπικῶς κατὰ τὰς δύο σχέσεις, καὶ αὐτὴς ἐθαύμασε τὴν πόλιν, σύνδεσμον αὐτὴν εἰπὼν ἐφ' ἧς λήξεως καὶ ἐσπερίας μέγιστον εἰς θαῦμα τὸ τοσοῦτον δύνασθαι, ὡς καὶ συνδεῖν ταύτας.

θ. ΛΕΠΤΟΛΟΓΙΑ.

Λεπτολογία δὲ ἐστίν ἢ ἕκαστον τῶν συμβαινόντων διεξιούσα ἀκριβῶς καὶ λεπτομερῶς, ὡς μονοῦ δακτυλοδεικτεῖν δοκεῖν τὸ πρᾶγμα ὡς ἄρτι γινόμενον, οἷον ἀνάπτεται πῦρ, δαπανᾶται ἢ ναῦς, συνδαπανᾶται ὁ φόρτος, συναπόλλυται τὰ ἐν αὐτῇ πάντα, πῦρ ὕδατι μίγνυται, καὶ πυρρὸς ὑπὲρ θαλάττης αἴρεται ξένος. ἐνῆν γὰρ ἀπλῶς οὕτω φάναι, ὡς ἢ ναῦς ἔργον πυρρὸς ἐγεγόνει, ἀλλ' οὐκ ἂν ἦν οὕτω φανερόν τὸ πάθος, διὸ διὰ τῆς ἀκριβείας οἰοῦναι νῦν ἀπτόμενον ἔδειξε τὸ πῦρ, καὶ τὴν ναῦν φλογίζομένην, καὶ τὸν φόρτον συνδαπανώμενον, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὰ ἐξῆς.

Ι. ΗΘΟΠΟΙΙΑ.

Ἡθοποιία ἐστὶν ἢ λόγους ἀψύχοις περιτιθεῖσα πράγμασιν ἢ ἀλόγοις, οἷον τίνας ἂν εἴποι λόγους ναῦς ἐκ κλύδωνος καὶ τρικυμίας ἐλαννομένη ἐς ἀπορροῶγας πέτρας, καὶ μέλλουσα προσαρράττεσθαι τε καὶ καταπον- 5 τίζεσθαι, ἢ γῆ ῥηγνυμένη ὑπὸ σεισμῶν βίας· δεῖ γὰρ ἀκριβῶς ἀπομιμεῖσθαι τὸν πλαττόμενον τὰ πράγματα.

ια. ΠΡΟΣΩΠΟΠΟΙΙΑ.

Προσωποποιία δὲ ἐστὶ προσώπου διάπλασις ἢ μηδέποτε γενομένου, ἢ γενομένου μὲν, οὐκέτι δὲ νῦν ὄντος, 10 οἷον τὸ παρὰ τῷ θεολόγῳ ἐν τῷ περὶ φιλοπτωχίας, μέμνηται μήτηρ ὠδίνων καὶ τὰ σπλάγχνα σπαράττεται, καὶ ἀνακαλεῖται, λέγουσα λίαν ἐλεεινῶς, τέκνον δυστυχές, τέκνον ἐλεεινόν, καὶ τὰ ἑξῆς· εἰσάγει γὰρ οὐκ οὔσας μὲν πλὴν ὡς οὔσας 15 τὰς μητέρας, ἵνα κατολοφυρομένων ἐκείνων καὶ παθαινομένων, καὶ ἄξια ἐλέου λεγόντων δυνηθῆ τὰς τῶν ἀκούοντων καρδίας πρὸς ἔλεον ἐπισπάσασθαι, ὅπερ ἀδύνατον ἦν ἄλλως δι' ἑαυτοῦ ποιῆσαι καὶ ἀπρεπές.

ιβ. ΕΠΙΤΡΟΧΑΣΜΟΣ.

20

Ἐπιτροχασμός ἐστὶ σχῆμα προσκείμενον τῷ τε συναθροισμῷ καὶ τῇ ἐπιμονῇ· συναθροισμὸς γὰρ ἐστὶν ἔνωσις πλειόνων πραγμάτων κεφαλαιώδης ἢ λόγων, ἐπιμονὴ δὲ πολλαπλασιασμὸς τοῦ αὐτοῦ νοήματος δι' ἐτέ- 702 ρων λέξεων σημαινουσῶν τὸ αὐτό· διαφέρει δὲ τούτων ὁ ἐπιτροχασμός, ὅτι τὰ πολὺ διεστῶτα συνάγει, οἷον ὑπεσπῶντο σύνοδοι, πρόσοδοι διηρηπά- 25 ζοντο· συναθροισμὸν γὰρ ἐποίησεν εἰπὼν συνόδους καὶ προσόδους πληθυντικῶς. ἐπέμεινε δὲ τῷ αὐτῷ πράγματι, διάφορα λέγων, εἰ καὶ πρὸς ἕν τέλος ἀφορῶσιν· 30 ἕτερον γὰρ ὑπόσπασις συνόδων, καὶ ἕτερον ἀρπαγῆ

προσόδων, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἐπάγει ἐν τῷ εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον ἐπιταφίῳ.

ιγ'. ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΙΣ.

Ἀποσιώπησις ἐστὶ λόγος παραλείπων τὸ γνωσκό-
 5 μενον καὶ σιωπῶν τὸ αἰσχρόν· δεῖ γὰρ μετὰ τῶν ἄλλων
 καὶ τοῦτο σκοπεῖν τὸν γράφοντα, ὥστε μὴ μολῦναι τὴν
 γλῶτταν ἢ τὰ γράμματα ἢ τοὺς ἀκούοντας αἰσχροῖς λό-
 γοις, ὅποῖον δὴ τι συμβαῖνον καὶ ὁ θεολόγος ἐνιδῶν τῷ
 αὐτοῦ λόγῳ παρέδραμεν οἰκονομικῶς, ἀμυδρῶς ἐμφή-
 10 νας καὶ τὸ αἰσχρὸν τῶν Ἑλληνικῶν ὕθλων καὶ τὴν νέμε-
 σιν διεκφυγῶν, οἷον οἶδεν Ἐλευσίς ταῦτα καὶ
 οἱ τῶν σιωπωμένων καὶ σιωπῆς ὄντως ἀξίων
 ἐπόπται· διὰ γὰρ τοῦ εἰπεῖν σιωπῆς ὄντως ἀξίων ὡς
 πλείστην ὑπέφηνε τὴν ὕβριν καὶ πρεπόντως ἐστηλίτευσε.

15

ιδ'. ΠΑΡΑΛΕΙΨΙΣ.

Παράλειψις δὲ γίνεται, ὅταν προσποιούμενοί τι πα-
 ραλείπειν καὶ ἔαν ἐν τῷ συγγράμματι ἡμεῖς οὐδὲν ἤττον
 λέγωμεν. οἷον τὸ εἰ μὲν οὖν ἐώρων αὐτὸν γένει
 καὶ τοῖς ἐκ γένους φιλοτιμούμενον, καὶ μετὰ
 20 βραχύ, ἄλλος ἂν ἠρώων ὄφθη κατάλογος, καὶ
 μετ' ὀλίγα, πολλὰ μὲν γὰρ ὀπόντος ἡμῖν αὐτοῦ
 703 προβλύει τὰ διηγήματα, καὶ ὅσα ἐξῆς φησιν ἐν
 σχήματι παραλείψεως. καὶ ἀλλαχοῦ, τὸν γὰρ Πρω-
 τεά παρίημι τοῦ μύθου, τὸν Αἰγύπτιον σο-
 25 φιστήν· παραλείπειν γὰρ λέγων οὐδὲν ἤττον ἡμῖν
 αὐτὸν ὑπέγραψεν, ὀνομάσας Πρωτεά καὶ σοφιστήν καὶ
 Αἰγύπτιον, προσθεὶς δὲ καί, ὡς πλάσμα καὶ μῦθος ὁ
 περὶ ἐκείνου λόγος καὶ οὐκ ἀληθής.

ιε'. ΑΠΟΣΤΡΟΦΗ.

30 Ἀποστροφή ἐστὶν ἀφ' ἐτέρου προσώπου πρὸς ἕτε-

ρον πρόσωπον νεῦσις καὶ μετάβασις, οἷον ὡς δὲ εἶχον
 αὐτῷ κατὰ νοῦν τὰ πλησίον, καὶ τὰ ἐξῆς, εἴτ' ἐπά-
 γει, οὕτως ἤδη περιῶται εὐηθέστατε σὺ κατὰ
 τοσοῦτου κλήρου, καὶ ἐν τῷ περὶ τοῦ πάσχα λόγῳ·
 μετὰ γὰρ τοὺς μακροὺς καὶ λαμπροὺς λόγους ἐπιστρα- 5
 φεῖς πρὸς τὸ ἡμῶν ἀπάντων τῶν Χριστιανῶν ἀληθὲς
 πάσχα, οὗ τύποι ταῦτα, καθὼς ὁ αὐτὸς θεολόγος δι-
 δάσκει, αὐτὸν ἐρωτικῶς ἀνυμνεῖ καὶ θεοπρεπῶς, οἷον
 ἀλλ' ὡ πάσχα τὸ μέγα καὶ ἱερῶτατον, Χριστέ,
 καὶ τὰ ἐξῆς. 10

ις'. ΔΙΑΠΟΡΗΣΙΣ.

Διαπόρησις δέ ἐστιν ἀμφιβολία περὶ τινος πράγμα-
 τος; ὅταν διττὰς ἢ καὶ πλείους ἐννοίας ἔχωμεν περὶ αὐ-
 τοῦ, ἀμφιβάλλοντες, ὅποτέρᾳ τούτων ἀληθῆς ἀναμφι-
 βόλως, οἷον τι τῷ αὐτῷ περὶ τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς τά- 15
 ξεως τῶν ἀγγέλων διηπόρηται, λέγοντι, οὐκ οἶδα, εἴτε
 τῇ τάξει τῆς στάσεως μεριζομένη τὸν φωτι-
 σμόν, εἴτε τῷ φωτισμῷ τὴν τάξιν λαμβάνουσα.

ιζ'. ΕΡΩΤΗΜΑ.

Ἐρώτημά ἐστιν, ᾧ ἐπάγεται διὰ κατανεύσεως ἢ ἀπο- 20
 νεύσεως σύντομος ἢ ἀπόκρισις, λέγω ναὶ ἢ οὐ, οἷον τὸ
 οὐ δέχη μετάνοιαν; ἢ οὐδὲ τὸν ἐν Κορίνθῳ 704
 δέχη παρανομήσαντα; ἐπαχθήσεται γὰρ ἐπιτομω-
 τάτη πάντως ἢ ἀπόκρισις ἢ διὰ συγκαταθέσεως ἢ ἀπο-
 φάσεως. 25

ιη'. ΠΥΣΜΑ.

Πύσμα δέ ἐστιν, ᾧ ἐπάγεται μὲν ἀπόκρισις μακρὰ
 μέντοι καὶ διὰ πλειόνων τῶν λέξεων, οἷον τὸ ἐπὶ ποίας
 τοίνυν ἰτέον, καὶ τίνας φυλακτέον· οὐ γὰρ
 ἐστιν ἐπὶ τῶν τοιούτων ναὶ ἢ οὐ ἀποκρίνασθαι, ἀλλὰ 30

διεξοδικῶς χρεία τὴν ἀπόκρισιν ποιήσασθαι, ἵνα γνώριμος γίνηται τῷ ἐρωτῶντι, οἷον ἐπὶ ταύτης ἰτέον μᾶλλον ἢ ἐπ' ἐκείνης.

ιθ'. ΔΙΑΤΡΠΩΣΙΣ.

5 Διατύπωσις δέ ἐστι λόγος διηγηματικὸς ὑπ' ὄψιν ἄγων καὶ οἷον εἰ ζωγραφῶν τὰ πάλαι ποτὲ γενόμενα, ὡς τέ μοι μὲν τὴν ἐρυθρὰν Μουσηῆς ῥάβδῳ, διέλθοι δ' ὁ Ἰσραήλ, καταποντισθεῖν δὲ σὺν Ἰππεῦσιν ὁ Φαραώ. ἢ αὐθις, καὶ γὰρ ἦν θρηνηῶν
10 καὶ ὀδυρμῶν ὄντως ἄξια, πῶς δ' οὐ τῶν μεγίστων, τείχη κατεσκαμμένα, πόλεις ἠφανισμέναι, καὶ τὰ ἕξῃς.

κ'. ΑΝΤΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Ἀντεισαγωγή δέ ἐστὶν ἢ ἀντεισάγουσα εὐαρμόστως
15 ἀνθ' ἑτέρου πράγματος ἕτερον πρᾶγμα ἢ κατὰ συμβουλήν ἢ παραμυθίαν, οἷον τὸ λυπεῖ σε τὸ τῆς διαζεύξεως, εὐφραίνει τὸ τῆς ἐλπίδος. καὶ ἐτι ὁμοίως, θριμύς ὁ χειμών, ἀλλὰ γλυκὺς ὁ παράδεισος, ἀλγεινὴ ἢ πῆξις, ἀλλ' ἠδεῖα ἢ ἀπό-
20 λαυσις· ἰδοὺ γὰρ συμβουλευτικῶς καὶ παραμυθητικῶς ἀνθ' ἑτέρου ἕτερον παρίστησιν, ὥστε πείσαι μὴ ἐνδοῦναι.

705

κα'. ΜΕΤΑΣΤΑΣΙΣ.

Μετάστασις δὲ γίνεταί, ὅταν ἀφ' ἑαυτῶν μεθιστῶ-
25 μεν τὴν αἰτίαν εἰς ἕτερον, οἷον οὐ τοῦ ἀμήσαντος ὁ στάχυς, ἀλλὰ τοῦ σπείραντος, οὐδὲ τῆς τεκούσης ὁ παῖς, ἀλλὰ τοῦ καταβαλόντος τὸ σπέρμα. ὡς πρώτων αἰτίων ὄντων ἐκείνων τῆς ὑπάρξεως.

κβ'. ΔΙΑΣΤΡΜΟΣ.

30 Διαστρμός ἐστι λόγος διαβάλλων τι οὐκ ἐπὶ τῷ

ἀποφανλίσαι, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς ἀξιόπιστον θαυμάζων, οἷον τάχα ἂν ὄνειδίσαις τὸν σταυρὸν καὶ τὸν θάνατον.

κγ'. ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ.

Ἐπανάληψις δὲ ἐστὶν ἀνάληψις προειρημένου τινός, 5 μεταξυλογίας ἐμβεβλημένης, ἵνα τὴν διὰ μεσολαβησάντων λόγων ἐγγενομένην λήθην λήσῃ καὶ πρὸς μνήμην ἀγάγῃ τοῦ πρότερον εἰρημένου, οἷον ἐπειδὴ φθόρον διαβόλου καὶ γυναικὸς ἐπηρεία, ἣ τε ἔπαθεν ὡς ἀπαλωτέρα καὶ ἣ προσήγαγεν ὡς πιθα- 10 νωτέρα, εἶτα διὰ πλειόνων ἐλθῶν ἐπανάληψιν αὐτῆς ποιησάμενός φησιν, ἐπειδὴ ταῦτα δῆθεν μείζονος ἐδεῖτο βοηθήματος, μείζονος καὶ τυγχάνει.

κδ'. ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ.

Ἐπαναφορὰ δὲ κώλων πλειόνων ἢ ῥημάτων ἀπὸ τῆς 15 αὐτῆς λέξεως ἀρχομένων, οἷον Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε, Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε. καὶ ἀλλαχοῦ, τί λύτετε τάξιν ἐπαινουμένην, τί βιάζεσθε γλωτταν νόμῳ δουλεύουσαν. γίννεται δὲ καὶ ἔτι ἐπαναφορὰ, οἷον τὸ παρὰ τοσοῦτοις 20 γὰρ οἱ ἡμέτεροι παιδεύται, παρ' ὅσοις Ἀθῆναι, παρὰ τοσοῦτοις δ' ἡμεῖς, παρὰ ὅσοις οἱ παιδεύται. γίννεται πάλιν ἐπαναφορὰ, καὶ ὅταν τῇ ἀρχούσῃ λέξει ἕτεραι ἰσοδυναμοῦσαι ληφθεῖεν ἐπὶ τῶν ἄλλων κώλων, οἷον ἡ ἐκ τῆς ἀρχῆς ἀρχή, τὸ ἐκ τοῦ 25 φωτὸς φῶς. καὶ ἔτι ὁ ἀόρατος ὁράται, ὁ ἀναφῆς ψηλαφᾶται.

Τοσαῦτα μὲν οὖν καὶ τοιαῦτα τὰ κατ' ἐννοίαν σχήματα, τὰ δὲ κατὰ λέξιν ταῦτά ἐστι· ταυτολογία, παλιλλογία, ἀναδίπλωσις, ἀντιστροφή, σύνθεσις, ἐπάνοδος, 30 κλιμακωτόν, προδιασάφησις, ἀλλοιώσις, ἣτις γίνεται ἢ

κατὰ γένος ἢ ἀριθμὸν ἢ πτώσιν, καὶ ἔτι ἐνεργείας καὶ πάθη καὶ χρόνους· πολύπτωτον, μεταβολή, ζευγμα, παρήχησις, ὁμοιοτέλευτον, πάρισον, ὁμοίοπτωτον, ἀσύνδετον, ἀντίθετον, σύγκρισις, ἀντεναντίωσις, προαπάντησις, ὑπαλλαγή, περιφρασις καὶ ὑπερβατόν.

α. ΤΑΥΤΟΛΟΓΙΑ.

Ταυτολογία μὲν οὖν ἔστιν ἐν ταύτῳ λέξεων παράλληλος θέσις, τὸ αὐτὸ σημαίνουσῶν, οἷον ὀξεῖς καὶ ταχεῖς, ἀλλ' οὐ νωθεῖς καὶ βραδεῖς· πᾶσαι γὰρ ἐν ταύτῳ τὸ αὐτὸ σημαίνουσιν, ὀξεῖς μὲν καὶ ταχεῖς καταφατικῶς τὸ αὐτὸ σημαίνουσιν, νωθεῖς δὲ καὶ βραδεῖς τοῦναντίον, αἷς συνταχθὲν καὶ τὸ οὐ ἀποφατικῶς ἑαυτῶν ἐποίησε καὶ συμφώνους τοῖς προτέροις.

β. ΠΑΛΙΛΛΟΓΙΑ.

15 Παλιλλογία ἔστι λέξις ἢ φράσις τοῦ μὲν προηγουμένου κώλου κατάληξις, ἢ αὐτὴ δὲ τοῦ ἐπομένου γε-
107 νομένη ἀρχή, οἷον τὸ πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμός, καὶ πάλιν μυστήριον, μυστήριον οὐκ ἀπατηλόν, οὐδὲ ἄκοσμον. τὸ γὰρ μυστήριον κατάληξις ὄν τοῦ
20 προτέρου κώλου, ἀρχὴ τοῦ δευτέρου ἐγένετο, καὶ δευτερολογίαν ἐποίησεν ἥτοι παλιλλογίαν.

γ. ΑΝΑΔΙΠΛΩΣΙΣ.

Ἀναδίπλωσις δὲ ἔστι λέξεως τῆς αὐτῆς ἅμα ἐπάλληλος προφορά, οἷον Κύριε, Κύριε, μὴ ἀποστῆς ἀπ' ἐμοῦ· εἰ γίνεται ὁ αὐτὸς τύπος καὶ μεταξὺ ἐμβεβλημένης λέξεως, οἷον οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστι· τὸ γὰρ ταῦτα μεσολαβοῦν οὐ καταλύει τὸ σχῆμα.

δ. ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Ἀντιστροφὴ ἐναντία ἔστι τῇ ἐπαναφορᾷ, ὅτι εἰς τὸ

αὐτὸ καταλήγει, οἷον θελήσαι δεῖ μόνον, ὀρμησαι δεῖ μόνον.

έ. ΣΥΜΠΛΟΚΗ.

Συμπλοκή ἐστὶ σύνθεσις ἕκ τε τῆς ἐπαναφορᾶς καὶ τῆς ἐπαναστροφῆς, ὧν ὠραῖοι μὲν οἱ πόδες εὐαγ- 5
γελιζομένων εἰρήνην καὶ ἀγαθὰ, μεθ' ὧν ἔλη-
λύθαστε, ὠραῖοι δὲ τὰ πρὸς ἡμᾶς, οἷς εἰς και-
ρὸν ἔληλύθαστε. διὰ μὲν γὰρ τῆς τοῦ ὠραῖοι προς-
θήκης ἐν ταῖς τῶν κώλων ἀρχαῖς ἐποίησεν ἐπαναφορὰν,
διὰ δὲ τῆς τοῦ ἔληλύθαστε διπλῆς καταλήξεως τὴν 10
ἀναστροφήν, καὶ ἐν ἑκατέρῳ γὰρ κώλῳ τὰς αὐτὰς ἔχει
ἀρχάς, καὶ ἔτι τὰς αὐτὰς καταλήξεις.

ς. ΕΠΑΝΟΔΟΣ.

Ἐπάνοδος γίνεται, ὅταν δύο τινὰ προθέντες κεκρυμ-
μένως ἔτι διανοίας ἔχοντα ἐπανίωμεν εἰς αὐτὰ καὶ σαφη- 708
νίζωμεν εὐκρινείας χάριν καὶ ποικιλίας, οἷον διττοῦ 16
δὲ ὄντος λόγου παντός, καὶ τοῦ μὲν τὸ οἰκεῖον
κατασκευάζοντος, τοῦ δὲ τὸ ἀντίπαλον κα-
θαιροῦντος καὶ ἀνατρέποντος, καὶ ἡμεῖς τὰ
οἰκεῖα ἐκθέμενοι πρότερον οὕτω τὰ τῶν ἐναν- 20
τίων ἀνατρέψαι πειρασόμεθα.

ξ. ΚΛΙΜΑΚΩΤΟΝ.

Κλιμακωτὸν δὲ ἐστὶν ἄριστον καὶ πρόξενον κόσμου
τοῖς συγγράμμασι, χρώμεθα δὲ ἅπαξ πρεπόντως· σπα-
νίως γὰρ χρῆσθαι προσήκει τοῖς ξενοπρεπέσιν, ἵνα μὴ 25
τῇ καταχρήσει γίνωνται ὑπερκορῆ. γίνεται δὲ τὸ κλι-
μακωτὸν, ὅταν ἐπὶ τὸ πλεόν μηκύνοντες τὸ προκείμενον
κεφάλαιον ἕκαστον κόμμα τὸ αὐτὸ τελευτήν καὶ ἀρχὴν
ποιώμεθα. κατάληξιν μὲν πρότερον, ἀρχὴν δὲ τοῦ ἐπο-
μένου, οἷον τὸ ἄληπτου οὖν τὸ θεῖον, ἵνα θαυ- 30

μάζεται, θαυμαζόμενον δὲ ποθῆται, ποθού-
μενον δὲ καθάιρη, καθάιρον δὲ θεοειδεῖς
ἀπεργάζεται.

ή. ΠΡΟΔΙΑΣΑΦΗΣΙΣ.

5 Προδιασάφησις γίνεται, ὅταν πεπληρωμένῳ λόγῳ
ἐπενεχθῆ ὄνομά τι εἰς πλείονα διασάφησιν καὶ ἐντελεῖ
κατάληψιν τοῦ λεγομένου, οἷον τὸ περινοεῖ τι τῆ
διανοίᾳ μείζον καὶ ὑψηλότερον· πλήρει γὰρ τῷ
λόγῳ ἐπῆκται λέξις ἢ διάνοια εἰς ἔμφασιν μείζονα.

10

θ'. ΑΛΛΟΙΩΣΙΣ.

Ἡ ἀλλοίωσις ἦτοι ἡ ἐναλλαγὴ γίνεται κατὰ τρόπους,
ὡς ἔφημεν, πλείονας· κατὰ γένος μὲν, οἷον τίμιον ἢ
ἀρετή, ἦτοι ὁ ἐνάρετος· διὰ γὰρ τῆς ἀρετῆς τὸν ἔχοντα
709 τὴν ἀρετὴν ὁ λόγος δεδήλωκεν, ὅς ἐστιν ἑτερογενὴς τῇ
15 ἀρετῇ· κατὰ δὲ τὸν ἀριθμὸν, οἷον μέγας ὁ καθ' ἑλὼν
Τροίαν, ἦτοι οἱ καθελόντες· κατὰ πῶσιν, οἷον μῆ-
νιν ἄειδε, θεά, ἢ μυρία ἄλγε' Ἀχαιοῖς ἔθηκε.
μετέβη καὶ γὰρ εἰς εὐθείαν ἀπὸ αἰτιατικῆς· ἐνεργείας
δὲ καὶ πάθη καὶ χρόνους, ὡς τὸ οὐκέτι μιγνύντες
20 ἀλλήλοις, ἦτοι μιγνύμενοι· καὶ οἱ ἐκ γένους Ἡρα-
κλέους κατὰ γόντες, καὶ αὐθις, οἱ τὴν μεσόγεων
κατ' ὀκνηκότες, καὶ παρέξομαι μάρτυρας, ἦτοι
παρέξω, καὶ ἀπολαύσομαι ἦτοι ἀπόλαυσις, καὶ τὰ τοι-
αῦτα.

25

ι. ΠΟΛΥΠΤΩΤΟΝ.

Πολύπτωτός ἐστι λόγος ὁ πολλῶν ἀντιλαμβανόμενος
πτώσεων, οἷον τὸ ἐκείνων ἐσμὲν καὶ γένος καὶ
μαθηταί, οὓς στύλος πυρὸς καὶ νεφέλη ὠδή-
γουν. ἐνταῦθα γὰρ ἀπὸ πτώσεως τῆς γενικῆς εἰς πῶ-
30 σιν αἰτιατικὴν μετηνέχθη.

ια. ΜΕΤΑΒΟΛΗ.

Μεταβολή ἢ τὸ αὐτὸ ὄνομα διαφόρως ἐξαγγέλλουσα, ὡς τὸ τίνος διώκοντος ἢ συναναγκάζοντος· τίνων ἰππέων ἢ ποίων κυνῶν;

ιβ. ΖΕΤΓΜΑ.

5

Ζεῦγμά ἐστι λέξις διάφορα κῶλα συνδέουσα ἢ μετ' αὐτὰ τιθεῖσα ἢ πρὸ αὐτῶν, οἷον τὸ τῶν μὲν τὸν λόγον, τῶν δὲ τὴν προᾶξιν, τῶν δὲ τὸ προᾶον μιμησάμενος.

ιγ. ΠΑΡΟΝΟΜΑΣΙΑ.

10

Παρονομασία γίνεται, ὅταν τι τῶν ληφθέντων εἰς διάνοιαν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων βραχὺ μεταποιήσαντες 10 ἑτέραν κινήσωμεν ἔννοιαν, οἷον οὐδὲ τὴν ὑλακὴν, ἀλλὰ τὴν φυλακὴν, ὃ καὶ παρήγησις ὀνομάζεται, οἷον τὸ παρὰ Δημοσθένει, οὐκ αἰσχύνῃ Αἰσχίνῃ; 15 καὶ παρὰ Πλάτωνι, Πῶλε λῶσθε, καὶ Πανσανίου παυσάμενου, καὶ πλεῖστα τοιαῦτα.

ιδ. ΟΜΟΙΟΤΕΛΕΤΟΝ.

Ὅμοιοτέλετον δὲ τὸ ὀμοιοκατάληκτον, ὅταν διάφορα κῶλα τὴν αὐτὴν ἔχωσι κατάληξιν, οἷον τὸ Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε, Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε· τὸ γὰρ δοξάσατε καὶ ἀπαντήσατε ταῦτοκατάληκτα.

ιε. ΠΑΡΙΣΟΝ.

Τὸ δὲ πάρισον γίνεται, ὅταν δύο ἢ πλείονα κῶλα 25 μάλιστα μὲν καὶ τὰς συλλαβὰς ἴσας ἔχη· εἰ δ' οὖν ἀλλὰ καὶ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν καὶ ἔτι τὸν χρόνον καὶ τὸν ρυθμὸν, οἷον τὸ τίνα τῶν ἀνθρώπων κινήματα, τίνα δὲ τῶν πιθήκων ὀρμήματα. εἴ τι μὲν οὖν πάρισον, καὶ ὀμοιοκατάληκτον, οὐ μὴν εἴ τι ὀμοιοκα- 30

τάληκτον, ἤδη καὶ πάρισόν ἐστι· τὸ μὲν γὰρ μόνως τὰς τελευταίας συλλαβὰς ὁμοίας ἔχει, τὸ δὲ ἐν πάσαις ἔχει τὰς συγκρούσεις καὶ ὁμοιώσεις.

ις'. ΟΜΟΙΟΠΤΩΤΟΝ.

5 Ὅμοιοπτωτον δὲ ἐστὶ πτωσις ἢ αὐτὴ κατὰ τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου διαφόρως λεγομένη, οἷον ὧ̄ περὶ μὲν ἔργων τὰ μεγάλα ἀχρηστότατε, πρὸς δὲ τὴν ἐν
711 λόγοις τόλμαν θαυμασιώτατε· τὸν γὰρ αὐτὸν καὶ ἓνα διὰ τῆς κλητικῆς περὶ λόγους μὲν θαυμαστόν,
10 περὶ δὲ ἔργα ἀχρεῖον ἐνέφηγεν.

ιζ'. ΑΣΤΝΔΕΤΟΝ.

Ἀσύνδετον δὲ ἐστὶ τὸ χωρὶς τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων ἴδια καθ' ἑαυτὰ κομματικῶς ἐκφέρεσθαι τὰ κῶλα, ὅποιον τὸ φθάνει ταχεῖς, σφάλλει συνε-
15 τούς, συστέλλει ὑψηλοῦς.

ιη'. ΑΝΤΙΘΕΤΟΝ.

Τὸ ἀντίθετον κατὰ πλείονας γίνεται τρόπους, ἓνα μὲν, ὅτε τὰ ἀντικείμενα ὀνόματα λαμβάνεται, οἷον τὸ τιμῶσι μᾶλλον τοὺς ἀδίκους πλουτοῦντας, ἢ
20 τοὺς δικαίους πενομένους. καθ' ἕτερον δὲ τρόπον, ὅτε ἀντιδιαστέλλεται κατάφασις ἀποφάσει, οἷον σὺ μὲν ἔλαβες, ἐγὼ δὲ οὐκ ἔλαβον· τὸ μὲν γὰρ καταφαίνεται τις, τὸ δὲ ἀποφαίνεται τι· καὶ ἔτι πάλιν τὸ σκότος λύεται, πάλιν τὸ φῶς ὑφίσταται·
25 ἐναντιότης γὰρ ἐντεῦθεν αὐθις φωτὸς πρὸς σκότος.

ιθ'. ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ.

Σύγκρισις γίνεται, ὅταν ταῖς αὐταῖς λέξεσι χρώμεθα παραβάλλοντες πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, ἢ πρᾶγμα πρὸς πρᾶγμα, ὅποιον τὸ Λάτ, ὁ Σοδομίτης καὶ οὐ
30 Σοδομίτης τὸν τρόπον. τὸ γὰρ Σοδομίτης τέθει-

κεν ἐνταῦθα δεικτικῶς ὡς τοπικόν, ἀλλ' ἐπεὶ μόνος τῶν πάντων ἐσώζετο διὰ τὴν ἀρετὴν, μέγιστον εἰς θαῦμα δύναται ἢ τοῦ τοπικοῦ προσθήκη, ὅσῳ μόνος ἐν τοσοῦτοις ἀναστρεφόμενος οὐκ ἐχράνθη, ἀλλὰ πεφύλακται. τούτῳ τῷ σχήματι ἔοικε καὶ ἡ ἀντίθεσις καὶ ἡ ἀντιβολή, 5 οἷον εἰ μὲν θεός, οὐ κτίσμα, εἰ δὲ κτίσμα, οὐ θεός· ἀντιτίθησι γὰρ ἑκάτερα, καὶ τὰ ἐν πρώτοις κώ- 712 λοις ἄλλως τεθέντα ὑπεναντίως ἐν τοῖς δευτέροις ἐτέθη.

κ'. ΑΝΤΕΝΑΝΤΙΩΣΙΣ.

Ἡ δ' ἀντεναντίωσις γίνεται, ὅταν εἰπεῖν τι βουλό- 10 μνοι διὰ τοῦ ἐναντίου δηλωῶμεν. ἴσως οὐ τῶν πολλῶν ἐγενόμην φαυλότερος, δηλονότι καὶ μᾶλλον σπουδαιότερος. καὶ ἀλλαχοῦ, ἄληθες, καλῶς τυγχάνεις διακείμενος πρὸς ἡμᾶς, ἀντὶ τοῦ κακῶς.

κά. ΠΡΟΑΠΑΝΤΗΣΙΣ.

15

Προαπάντησις δέ, ὅταν δύο τινὰ θέντες πρὸς τὸ λεχθὲν ὑστέρως, ἀπαντήσωμεν πρότερον, οἷον τὸ καλὸν τὸ προσευχὴ καὶ νηστεία καὶ ἀγρυπνία, καὶ πειθέτω σὲ Ἰησοῦς, ἀγρυπνῶν πρὸ τοῦ πάθους καὶ προσευχόμενος· πρὸς γὰρ τὸ ὑστέ- 20 ρως δηθὲν ὑπήντησε, τὴν ἀγρυπνίαν λέγω.

κβ'. ΤΠΑΛΛΑΓΗ.

Ἐπαλλαγὴ δὲ γίνεται, ὅταν ἐπιτιμησαντες τῷ πρώτῳ ὀνόματι ἕτερον προσλάβωμεν, οἷον εἰ τις τὸν ἐρωῶντα φιλάνθρωπον λέγει· ἐρεῖ γὰρ τις, ὡς οὐκ ἔστι τόδε φι- 25 λανθρωπία, ἀλλ' ἔρως, καὶ ἔτι οὐκ ὠργίζετο ἀλλ' ἐμαίνετο, εἰ τις τὸν ἀπόπληκτον λέγει θυμοῦσθαι.

κγ'. ΠΕΡΙΦΡΑΣΙΣ.

Περίφρασις δέ, ὅταν τὸ διὰ μιᾶς λέξεως δηθῆναι δυνάμενον διὰ πλειόνων ἐκφέρηται, ὅταν βίη Ἡρακληεῖη 30

δηλονότι ἢ Ἡρακλέους ἰσχύς, καὶ μένος Ἀλκινόοιο, ἤγουν ἢ τοῦ Ἀλκινόοιο προθυμία, καὶ Θηβαίων ἄνοια, ἤγουν οἱ ἄγνωστοι Θηβαῖοι.

713

κδ'. ΠΙΠΕΡΒΑΤΟΝ.

5 Ὑπερβατὸν δέ, ὅταν τῆς συνεχείας τοῦ νοήματος διακοπείσης ὑπὸ μεταξυλογίας ἐκβληθείσης ἕτερον ἀποδοθῆ τὸ λείπον, οἷον κατὰ ταῦρον ἐδηδῶς, καὶ ἀνὰ
 δ' ὁ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς ἔστη· τὸ γὰρ κατὰ
 ὀφείλει συγκεῖσθαι τῷ ἐδηδῶς, ἵνα σημαίνῃ τὸ κατα-
 10 φαργεῖν τὸν ταῦρον, ἐπεὶ οὕτως τὸ ὁμοίως τῷ ταύρω
 τρώγειν ἐμφαίνει. ἐπὶ τοῦ δευτέρου ὡσαύτως ἢ ἀνά
 τις ἔστη ὀφείλει συγκεῖσθαι, ἢ ἢ, ὅτι ἀνέστη ὁ Ὀδυσ-
 σεὺς· καὶ ἔτι ἅπ' ἐμ' ὀλεῖς, ἤγουν ἀπολεῖς ἐμέ· καὶ
 ἐμοῦ πέρι, ἤγουν περὶ ἐμοῦ· καὶ ἐμοῦ μέτα, ἤγουν
 15 μετ' ἐμοῦ.

XXVIII.

Τ Ρ Υ Φ Ω Ν Ο Σ

ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΩΝ.

ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΩΝ.

Φράσις ἐστὶ λόγος ἐγκατάσκενος, ἢ λόγος κατὰ τινὰ δῆλωσιν περισσοτέραν ἐκφερόμενος, τῆς δὲ φράσεως εἶδη εἰσὶ δύο, κυριολογία τε καὶ τρόπος. κυριολογία 5 μὲν οὖν ἐστὶν ἢ διὰ τῆς πρώτης θέσεως τῶν ὀνομάτων τὰ πράγματα σημαίνουσα, οἷον

πύξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα Φαίνοπος υἱόν·

Ἄγκαϊον δὲ πάλην Πλευρώνιον, ὅς μοι ἀνέστη.

Ἴφικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον ἐσθλὸν ἔοντα·

10

δουρὶ δ' ὑπειρέβαλον Φυλῆά τε καὶ Πολύδωρον.

τρόπος δὲ ἐστὶ λόγος κατὰ παρατροπὴν τοῦ κυρίου λεγόμενος κατὰ τινὰ δῆλωσιν κοσμιωτέραν ἢ κατὰ τὸ ἀναγκαῖον. τρόποι δὲ εἰσὶν οἱ γενικωτάτην ἐμφαίνοντες 729 στάσιν τέσσαρες καὶ δέκα, μεταφορά, κατάχρησις, ἀλλο- 15 ληγορία, αἰνιγμα, μετάληψις, μετωνυμία, συνεκδοχή, ὀνοματοποιία, περίφρασις, ἀναστροφή, ὑπερβατόν, πλεονασμός, ἔλλειψις, παραπλήρωμα. τούτους δὲ ποιητικούς καλοῦσιν, ἐπεὶ κατὰ γε τὸ πλεῖστον ἢ τούτων χρῆσις παρὰ ποιηταῖς, καὶ ὅτι τούτοις οἱ γραμματικοὶ χρῶν- 20 ται ἐξηγούμενοι τὰ κυρίως ἢ τροπικῶς τοῖς ποιηταῖς εἰρημένα.

α. ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ.

Μεταφορά ἐστὶ λέξις μεταφερομένη ἀπὸ τοῦ κυρίου

ἐπὶ τὸ μὴ κύριον ἐμφάσεως ἢ ὁμοιώσεως ἔνεκα, ἐμφάσεως μὲν, οἶον

αἰχμὴ δὲ διέσσυτο μαιμώωσα.

ἢ γὰρ μαιμώωσα λέξις, ὅπερ ἐστὶ προθυμουμένη, 5 ἰδίως ἐπὶ ἐμψύχου τασσομένη νῦν ἐπὶ ἀψύχου τοῦ δόρατος τέτακται· ὁμοιώσεως δὲ

πάντες δ' ἐσσειόντο πόδες πολυπιδάκου Ἰδης·

καὶ

οὔρεος ἐν κορυφῇσι.

730 πόδες γὰρ καὶ κορυφαὶ ἐπ' ἀνθρώπων ρηθεῖεν ἄν, ἐπὶ 11 δὲ ὄρους ὑπώρειαι καὶ ἀκρώρειαι. γίνεται δὲ ἡ μεταφορὰ τετραχῶς, ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἐμψυχα, οἶον ποιμένα λαῶν, ἄμφω γὰρ ἐμψυχα. ἀπὸ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἶον σπέρμα πυρὸς σώζων. ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἶον

15 ἐν γαίῃ ἴστατο λιλαιομένη χροὸς ἄσαι·

καὶ

κυλίνθετο λᾶας ἀναιδής·

ἀπὸ ἀψύχων ἐπὶ ἐμψυχα, οἶον

ἄσβεστος δ' ἀνώροτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι.

20

β'. ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΩΣ.

731 Κατάχρησις ἐστὶ λέξις μετενηνεγμένη ἀπὸ τοῦ πρώτου κατονομασθέντος κυρίως τε καὶ ἐτύμως ἐφ' ἕτερον ἀκατονόμαστον κατὰ τὸ οἰκείον, οἶον γόνυ καλάμου, καὶ ὀφθαλμὸς ἀμπέλου, καὶ χεῖλος κεραμίου καὶ τράχηλος 25 ὄρους· κυρίως γὰρ ταῦτα ἐπὶ ἀνθρώπου λέγονται, καὶ πάλιν πυξὶς μὲν λέγεται ἢ ἐκ πύξου κατεσκευασμένη, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἡ χαλκῆ καὶ ἡ ἐξ οἴας δήποτε πεποιημένη ὕλης. τῷ αὐτῷ σχήματι ἀνδριάς κυρίως μὲν τὸ τοῦ ἀνδρὸς ἀπεικόνισμα, καταχρηστικῶς δὲ καὶ γυναικός, καὶ ἀνδροφόνος κυρίως ὁ ἄνδρα φονεύσας, κα- 732 31 ταχρηστικῶς δὲ καὶ ὁ γυναῖκα. ἔτι τριήραρχος κυρίως

ὁ τριήρους ἄρχων, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ὁ πευτήρους καὶ ἐξήρους, καὶ τὸ ψηφίξειν κυρίως μὲν τὸ ταῖς ψήφοις ἀριθμεῖν, καταχρηστικῶς δὲ καὶ δακτύλοις ἀριθμεῖν. διαφέρει δὲ μεταφορὰ καὶ κατάχρησις, ὅτι ἡ μὲν μεταφορὰ ἀπὸ κατονομαζομένου ἐπὶ κατονομαζόμενον λέγε- 5
ται, ἡ δὲ κατάχρησις ἀπὸ κατονομαζομένου ἐπὶ ἀκατονόμαστον, ὅθεν καὶ κατάχρησις λέγεται.

γ'. ΠΕΡΙ ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΣ.

Ἄλληγορία ἐστὶ λόγος ἕτερον μὲν τι κυρίως δηλῶν, ἑτέρου δὲ ἔννοιαν παριστάνων καθ' ὁμοίωσιν ἐπὶ τὸ 10
πλεῖστον, οἶον

ἧς τε πλείστην μὲν καλάμην χθονὶ χαλκὸς ἔχευεν.

δ'. ΠΕΡΙ ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ.

733

Αἰνιγμά ἐστι φράσις ἐπιτετηδευμένη κακοσχόλας εἰς ἀσάφειαν ἀποκρύπτουσα τὸ νοούμενον, ἢ ἀδύνατόν 15
τι καὶ ἀμήχανον παριστάνουσα· διαφέρει δὲ ἀλληγορίας, ὅτι ἡ μὲν ἀμαυροῦται ἢ λέξει ἢ διανοίᾳ, τὸ δὲ καθ' ἑκάτερον, οἶον Ἡσίων ἀλγῆσας παῖδα τὸν ἐκ Θέτιδος ἀνέθρεψε· ἦσων γὰρ ὁ χείρων, ἀλγῆσας πονή- 134
σας· ἐστὶ δὲ ὅτι Χείρων ὁ Κένταυρος ἐξέθρεψε τὸν 20
Ἀχιλλέα· καὶ πάλιν,

γῆς ἔθανε καταδέσμου ὄτ' ἀγγείων ἀφάμαρτεν·
ἀντὶ τοῦ Αἴας ὁ Τελαμῶνος ἐτελεύτησεν, ὅτε τῶν ὄπλων ἀπέτυχε. γῆς γὰρ Αἴας γίνεται, δεσμοῦ Τελαμῶνος, ἀγγείων δὲ τῶν ὄπλων. καὶ 25

εἰσὶ κασίγνηται δισσαί, ὧν ἡ μὲν μία τίκτει
τὴν ἑτέραν· αὐτὴ δὲ τεκοῦσ' ὑπὸ τῆσδε τεκνοῦται.
ἐπὶ ἡμέρας γὰρ καὶ νυκτὸς λέγει. γίνεται δὲ τὸ αἰνιγμα
κατὰ τρόπους ἕξ· καθ' ὅμοιον, κατ' ἐναντίον, κατὰ
συμβεβηκός, καθ' ἱστορίαν, καθ' ὁμωνυμίαν, κατὰ 30
γλῶτταν. κατὰ μὲν ὅμοιον, οἶον Ἀνδροκύδης ὁ Πυθα- 735

γορικὸς ἔλεγε, ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν ἀντὶ τοῦ τὸ δίκαιον μὴ παραβαίνειν, γαμψώνυχας μὴ τρέφειν ἀντὶ τοῦ ἄρπαγας φεύγειν, μελάνουρον μὴ ἐσθίειν ἀντὶ τοῦ ψευδῆ λόγον μὴ προῖσθαι· τὸ γὰρ ψεῦδος ἐν τοῖς ἐσχάτοις 5 μέρεσι μελαίνεται καὶ ἀμανροῦται. ἐπὶ χοίνικος μὴ καθίζειν, τουτέστι, μὴ ἐπαναπαύεσθαι τῇ ἐφημέρῳ τροφῇ, ἀλλὰ προεισφέρειν. μαχαίρα πῦρ μὴ σκαλεύειν, τουτέστι τὸν θυμούμενον λόγοις μὴ ἐρεθίζειν. καὶ τὸ Ἡσιόδειον

10 μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιρρέκτων ἀφελόντα
ἐσθειν·

τουτέστι, μὴ ἀκρατῇ μηδὲ λίχνον εἶναι. καὶ ἐν τῷ βίῳ δέ τινα αἰνιγματωδῶς γίνονται κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον, οἷον ἐπὶ τῶν γαμούντων ὅτι σήσαμον ἢ κριθὰς κόπτουσιν 136 οἰωνιζόμενοι, ἐπεὶ πολύγονά ἐστι. κατ' ἐναντίον δέ, 16 οἷον ὡς ἀνῆρ τε καὶ οὐκ ἀνῆρ ὄρνιθα καὶ οὐκ ὄρνιθα ἰδῶν τε καὶ οὐκ ἰδῶν ἐπὶ ξύλου καὶ οὐ ξύλου καθημένην τε καὶ οὐ καθημένην λίθῳ τε καὶ οὐ λίθῳ βάλλει τε καὶ οὐ βάλλει. ταῦτα εἰρηται ἐπὶ εὐνούχου κισσῆρι βεβληκός 20 νυκτερίδα καὶ διὰ τὸ μὴ ἀκριβῶς ἰδεῖν ἐφημαρτηκός· ἀνῆρ μὲν καὶ οὐκ ἀνῆρ ὁ εὐνούχος, ὄρνις καὶ οὐκ ὄρνις ἢ νυκτερίς, ἄπτερος γὰρ καὶ πετομένη· τὸ δὲ ἰδεῖν τε καὶ μὴ ἰδεῖν τὸ μὴ καλῶς ἰδεῖν· ἡμβλυνώπει γάρ· καθημένην καὶ οὐ καθημένην διὰ τὸ ἀνεπιστρόφως κρέμασθαι· 25 ξύλον τε καὶ οὐ ξύλον ὁ νάρθηξ· λίθος τε καὶ 137 οὐ λίθος ἢ κίσσηρις· βαλεῖν τε καὶ οὐ βαλεῖν τὸ προέμενον μὴ εὐστοχῆσαι. κατὰ δὲ συμβεβηκός, ὡς τὸ εἶσιν μοι δύο κασίγνητοι, οἱ δύο μῦνοι· ὄφρα μὲν οὖν ζώωσι, τὸν ἥλιον οὐκ ἐσορῶσι, 30 αὐτὰρ ἐπεὶ κε θάνωσι καὶ ἀνδρῶν χεῖρας ἴκωνται, ἡέλιόν τε ὀρῶσι, καὶ ἀλλήλοισι μάχονται. περι τῶν ἀστραγάλων, οἶμαι, λέγει. κατὰ δὲ ἱστορίαν,

οἶον Τριτογένεια. κατὰ δὲ ὁμωνυμίαν, ὡς ἔχει ὁ δεδο-
 μένος χρησμὸς Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μολοσσῷ, φυλάξασθαι 738
 τὸν ΚΗΡΟΕΝΤΑ. ὁ μὲν γὰρ ᾤετο τὸν ἐν Ἰταλίᾳ πο-
 ταμόν, ἣν δὲ ἕτερον· προσδοθέντος γὰρ αὐτῷ πινακι-
 δίου κεκηρωμένου, τοῦτο ἀναγινώσκων ἐδολοφονήθη. 5
 κατὰ δὲ γλῶτταν ὅταν τὴν μὲν θάλατταν εὐρυγάζτορα
 λέγῃ, τὴν δὲ Ἀθηναίαν μαρμαρῶπιν, τὸν δὲ μῦν δο-
 λιχοῦρον.

ἑ. ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΛΗΨΕΩΣ.

Μετάληψις ἐστὶ λέξις ἐκ συνωνυμίας τὸ ὁμώνυμον 10
 δηλοῦσα, οἶον

ἐνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῆσι.
 τὸ γὰρ θοὸν καὶ ὄξυ συνωνυμεῖ. τὰς γὰρ καλουμένας
 ὀνομαστικῶς ὄξειας νήσους διὰ τὸ σχῆμα μεταληπτικῶς
 θοᾶς ἐκάλεσεν. οὕτω καὶ τὸ ἔρρε κακὴ γλήνη, καὶ 15
 Τεῦκρος δὲ τόξον χρώμενος φειδωλία,
 ὑπὲρ τάφρου πηδῶντας ἔστησε Φρύγας.
 εἴρηται γὰρ φειδωλία ἀντὶ τοῦ ἀκριβεῖα.

ς'. ΠΕΡΙ ΜΕΤΩΝΤΜΙΑΣ.

739

Μετωνυμία ἐστὶ λέξις ἀπὸ τοῦ ὁμωνύμου τὸ συνώ- 20
 νυμον δηλοῦσα, οἶον

σπλάγχνα δ' ἄρ' ἀμπεύραντες ὑπείρεχον Ἥφαιστοιο·
 Ἥφαιστος γὰρ ὁ εὐρών τὸ πῦρ· καὶ ὅταν τὸν πυρὸν
 Διμήτρην εἴπωμεν. ἢ ἀπὸ τῶν εὐρόντων τὰ εὐρήματα,
 ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ εὐρήματος τὸν εὐρόντα, οἶον 25
 οἶνός μ' ἔπεισε, δαιμόνων ὑπέρτατος.

ζ. ΠΕΡΙ ΣΤΝΕΚΔΟΧΗΣ.

Συνεκδοχή ἐστὶ φράσις οὐ κατὰ τὸ πλήρες ἐξενη-
 νεγμένη, προσδεομένη δὲ τινος ἐξωθεν ἀκολουθίας. 740

- τῶν δὲ συνεκδοχῶν εἰσι διαφοραὶ πλείους· αἱ μὲν γὰρ ἀπὸ μέρους τὸ ὄλον δηλοῦσιν, ὡς ἀργυρόπεζα Θέτις καὶ λευκώλενος Ἥρη· ἢ ἀπὸ τοῦ ὄλου τὸ μέρος, οἶον χάλκεον ἔγχος· οὐ γὰρ ὄλον, ἀλλὰ μέρος· καὶ βόας αὔας τὰς
- 5 βύρσας· ἢ ἀπὸ τῆς ὕλης τὸ ἀποτελεσμα, οἶον χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροῦ, ἀντὶ τοῦ χρυσέην πανοπλίαν. ἢ ἀπὸ τοῦ προηγουμένου τὸ ἀκόλουθον, οἶον
- πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς·
- 10 ἢ ἀπὸ τοῦ ἀκόλουθου τὸ προηγούμενον, οἶον ἐξόμενοι λεύκαινον ὕδωρ ξεστῆς ἐλάτῃσι.

ἦ. ΠΕΡΙ ΟΝΟΜΑΤΟΠΟΙΙΑΣ.

- Ὀνοματοποιία ἐστὶ λέξις κατὰ παραγωγὴν τοῦ κα-
741 θωμιλημένου ἐξηνηγεμένη, λέγεται δὲ ὀνοματοποιία
15 ἐπταχῶς· κατὰ ἐτυμολογίαν, κατὰ ἀναλογίαν, κατὰ παρονομασίαν, κατὰ σύνθεσιν, κατὰ ἐναλλαγὴν, κατὰ διαίρεσιν, κατὰ πεποιημένον. κατὰ μὲν ἐτυμολογίαν εὐλαβῆ λίθον τὸν εὐληπτον. κατὰ δὲ ἀναλογίαν, ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ
- 20 γερονταγωγῶ κάναπαιδεύω πάλιν· ἀναλόγως γὰρ τὸ γερονταγωγεῖν συνήθους ὄντος τοῦ παιδαγωγεῖν ἐλλήπται. κατὰ παρονομασίαν χρυσῶ ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ· οὕτως ὠνόμασται καὶ παρ' Αἰσχύλῳ μελλῶ·
χρονίζομεν γὰρ ὧδε τῆς μελλοῦς χάριν.
- 25 κατὰ σύνθεσιν, ὡς τὸ ποδάρκης διὸς Ἀχιλλεὺς καὶ νεφεληγερέτα Ζεὺς. κατ' ἐναλλαγὴν, ὡς ὅταν ἐπὶ συνθέτων ὀνομάτων ἐναλλάξῃ τις τὸ καθωμιλημένον, ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ,
- οἱ γὰρ γύνανδροι, καὶ λέγειν ἡσκηκότες,
742 ἀντὶ τοῦ οἱ ἀνδρόγυνοι. κατὰ διαίρεσιν δέ, ὡς εἴ τις τὸ
31 σύνθετον καταδιέλοι, ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ ἀκρόπολι

πόλιν ἄκρην. πεποιημένον, ὡς τὸ τετριγῶτας καὶ κελα-
ρύξει, καὶ λάφοντες γλώσσησι.

θ'. ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΦΡΑΣΕΩΣ.

Περίφρασις ἐστὶ φράσις πλείοσι λέξεσι παριστά-
νουσα μετ' αὐξήσεως τὸ ὑποκείμενον πράγμα, οἷον Πο- 5
σειδάωνος σθένος, ἀντὶ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ βίη Ἡρα-
κληίη, καὶ Πριάμοιο βίη, καὶ μένος Ἀτρείδαο, καὶ ἴς
Τηλεμάχοιο, καὶ Πατροκλῆος λάσιον κῆρ.

ι. ΠΕΡΙ ΑΝΑΣΤΡΟΦΗΣ.

Ἀναστροφή ἐστὶ λέξις, ἣν ἐχρῆν προηγείσθαι, δευ- 10
τέραν ἔχουσα τάξιν· γίνεται δὲ ἥτοι ὀνόματος ἢ προθέ- 743
σεως ἢ ἐπιρρήματος μετακίνησις. ἐπὶ ὀνόματος μὲν, οἷον
οὔνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησ' ἀρητῆρα
'Ατρείδης.

τὸ γὰρ ἐξῆς, τὸν ἀρητῆρα Χρύσην, ἐπὶ δὲ προθέσεως, οἷον 15
ὧ̄ ἐπι πόλλ' ἐμόγησα.

ἀντὶ τοῦ ἐφ' ὧ̄. καὶ Ἰθάκη ἐνὶ ἀντὶ τοῦ ἐν Ἰθάκῃ. ἐπὶ
δὲ ἐπιρρήματος, οἷον ὄρνιθες ὡς, βόες ὡς.

ια'. ΠΕΡΙ ΤΠΕΡΒΑΤΟΥ.

Ἵπερβατόν ἐστὶ λέξις μετακεκινήμενη ἀπὸ τῆς ἰδίας 20
τάξεως· γίνεται δὲ ὑπερβατόν ἐν εἰδεσι δυσίν· ἢ γὰρ ἐν
λόγῳ, ἢ ἐν λέξει· ἐν λέξει μὲν, οἷον κατὰ ταῦρον ἐδηδῶς
ἀντὶ τοῦ κατεδηδῶς· ἐν λόγῳ δέ, οἷον

ὡς ἔφατ'. Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἀμφὶ δὲ νῆες

σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν 744

μῦθον ἀγασσαμένοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο. 26

διαφέρει δὲ τῆς ἀναστροφῆς, ὅτι ἢ μὲν τὰ τελευταῖα τοῖς
πρώτοις συνάπτει, τὸ δὲ τὰ τελευταῖα ἐπὶ τὰ πρῶτα
ἀνάγει.

ιβ'. ΠΕΡΙ ΠΛΕΟΝΑΣΜΟΥ.

Πλεονασμός ἐστι λέξις ἢ καθάπαξ ἢ μέρεσί τισι
 πλεονάζουσα, εἶδη δὲ εἶσι τοῦ πλεονασμοῦ τρία, παρά-
 γωγον, ἔκτασις, παραπλήρωμα. παράγωγον μὲν οὖν
 5 ἐστι λέξις ἐν αὐτῇ τὸ πλεονάζον ἔχουσα, οἶον κελαινε-
 φῆς αἶμα· οὐ γὰρ ἔγκειται τὸ νέφος. ὁμοίως καὶ τὸ χθον-
 οὐς εὐροδοιῆς παρῆκται· οὐ γὰρ ἔγκειται ἡ ὁδός. ἔκτα-
 σις δὲ ἐστι λέξις ἐκτεινομένη παρὰ τὸ σύννηθες, οἶον κα-
 λῆσι, θέλησι, δῶσι. παραπλήρωμα δὲ ἐστι λέξις ἐκ
 10 περισσοῦ παραλαμβανομένη, οἶον

745 Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν·
 ὁ γὰρ καὶ σύνδεσμος ἐνθάδε πλεονάζει· καὶ
 ἄρχους αὐτῶν νηῶν ἔρέω, νῆάς τε προπάσας,
 πλεονάζει ἢ πρό.

15 ιγ'. ΠΕΡΙ ΕΛΛΕΙΨΕΩΣ.

Ἐλλειψίς ἐστι λέξις οὐ κατὰ τὸ πλήρες ἐξηγητημένη,
 γίνεται δὲ κατ' ἀρχὴν, κατὰ μέσον, κατὰ τέλος, οἶον
 ἀφαίρεσις, συγκοπή καὶ ἀποκοπή. κατ' ἀρχὴν μὲν, οἶον
 λείβειν εἶβειν, κατὰ μέσον, οἶον μονώνυχας μώνυχας,
 20 κατὰ δὲ τὸ τέλος, δῶμα δῶ.

Τρόποι μὲν οὖν οὗτοι τῆς γραμματικῆς τὴν κοινὴν
 συνήθειαν παραβαίνοντες, λοιποὶ δὲ τῆς φράσεως εἰσιν
 κζ', ὑπερβολή, ἔμφασις, ἐνέργεια, παρασιώπησις, ὁμοί-
 ωσις, εἰκῶν, παράδειγμα, παραβολή, χαρακτηρισμός,
 25 εἰκασμός, συντομία, βραχύτης, σύλληψις, ἐπανάλη-
 ψις, προαναφωνήσις, παρέκβασις, ἀμφιβολία, ἀντίφρα-
 σις, μετατύπωσις, ἀντονομασία, εἰρωνεία, σαρκασμός,
 748 ἀστεϊσμός, μυκτηρισμός, χαριεντισμός, ἐπικερτόμησις,
 παροιμία.

30 α'. ΠΕΡΙ ΤΥΠΕΡΒΟΛΗΣ.

Ἐπερβολή ἐστι φράσις ὑπεραίρουσα τὴν ἀλήθειαν
 αὐξήσεως ἢ μειώσεως χάριν· αὐξήσεως μὲν, οἶον

ἡχὴ δ' ἀμφοτέρων ἴκετ' αἰθέρα καὶ Διὸς ἀγῆας·
καὶ

λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοιοί·
καὶ

μελάντερον ἤντε πίσσα, 5

καὶ

κούρην δ' οὐ γαμέω Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
οὐδ' εἰ χροσεῖη Ἀφροδίτη κάλλος ἐρίζοι·
καὶ τὰ ἐξῆς. μειώσεως δέ, οἶον Δίφιλος φησιν ἐπὶ αἰ-
σχρᾶς γυναικός, ἦν 10

ὁ πατήρ ἐφίλησεν οὐδὲ πώποτε·
παρ' ἧς τὸν ἄρτον ἠ κύων οὐ λαμβάνει,
μέλαινα δ' οὕτως, ὥστε καὶ ποιεῖν σκότος.

β'. ΠΕΡΙ ΕΜΦΑΣΕΩΣ.

Ἐμφασίς ἐστὶ λέξις δι' ὑπονοίας ἀνξάνουσα τὸ δη- 15
λούμενον, οἶον

αὐτὰρ ὄτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν· 747

ἐν γὰρ τῷ κατεβαίνομεν δηλοῦται τὸ μέγεθος τοῦ
ἵππου· καὶ πάλιν ἰππόθεν ἐκχυμένοι· τὴν γὰρ
ἀθροάν ὀρμὴν τοῦ πλήθους διὰ μιᾶς ἐσήμανε λέξεως. 20

γ'. ΠΕΡΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.

Ἐνέργειά ἐστὶ φράσις ὑπ' ὄψιν ἄγουσα τὸ νοούμε-
νον, οἶον

μυριοί, οὐκ ἄνδρεςσιν εἰκότες, ἀλλὰ Γίγασιν·
ἔχονται δὲ τῆς ἐνεργείας καὶ αἱ τοῦ Ὀμήρου παραβολαί. 25

δ'. ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΣΙΩΠΗΣΕΩΣ.

Παρασιώπησις ἐστὶ λόγος, ἐν ᾧ δύο ὀφειλόντων
πραγμάτων κατὰ τὸ πλήρες λέγεσθαι, τοῦ μὲν ἐνός ἐστὶν
ἐπαγγελία, τοῦ δ' ἑτέρου παρασιώπησις κατὰ τὸ ἀνά-
λογον νοουμένη, οἶον 30

αὐτὰρ ὁ Διογενῆς δόρου μὲν λίπεν.
ὡς μὲν γὰρ ἔθηκεν, εἶπεν, ὡς δὲ ἀνέλαβεν, οὔ.

ἔ. ΠΕΡΙ ΟΜΟΙΩΣΕΩΣ.

Ὅμοίωσίς ἐστι ῥῆσις, καθ' ἣν ἕτερον ἐτέρῳ παρα-
748 βάλλομεν, εἶδη δὲ αὐτῆς εἰσι τρία, εἰκῶν, παράδειγμα,
6 παραβολή. εἰκῶν ἐστὶ λόγος ἑναργῶς ἕξομοιοῦν πειρω-
μενος διὰ τοῦ παραλαμβανομένου, πρὸς ὃ παραλαμβάνεται, οἶον

ἦν τε βοῦς ἀγέληφι μέγ' ἕξοχος ἔπλετο πάντων.
10 παρέπεται δὲ τῇ εἰκόνι μέγεθος, σχῆμα, χρωμα. εἰκονί-
ζεται δὲ ἦτοι ὅλα πρὸς ὅλα, οἶον περιφρων Πηνελόπεια,
Ἄρτεμιδι ἰκέλη. ἢ μέρη πρὸς μέρη, οἶον

Ἄρει μὲν ζώνην, στέρον δὲ Ποσειδάωνι·
σχῆμα δὲ πρὸς σχῆμα, οἶον

15 ἦν τε ἔθνεα εἰσι μελισσῶν ἀδινάων·
χρωμα δὲ πρὸς χρωμα, οἶον

ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἑλέφαντα γυνὴ φοίνικι μίηνη.
μέγεθος δὲ πρὸς μέγεθος, οἶον

Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ
20 ὡς ἰστὸς νηὸς ἕεικοσόροιο·
παράδειγμά ἐστι τοῦ προγεγονότος πράγματος παρέν-
θεσις καθ' ὁμοιότητα τῶν ὑποκειμένων πρὸς παραινέ-
σειν προτροπῆς ἢ ἀποτροπῆς ἕνεκεν· προτροπῆς μὲν,
οἶον

749 οὐκ ἄτεις οἶον κλέος ἔλλαβε δίος Ὀρέστης,

26 πάντα ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα,
Αἰγισθὸν δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;
ἀποτροπῆς δέ,

οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱὸς κρατερὸς Λυκόεργος
30 δὴν ἦν, ὅς ῥα θεοῖσιν ἐπουρανίοισιν ἔριξε·

διαφέρει δὲ παράδειγμα παραβολῆς, ὅτι τὸ μὲν παρά-

δειγμα ἀπὸ γεγονότων πραγμάτων παραλαμβάνεται, ἢ δὲ παραβολὴ ἐξ ἀορίστων καὶ ἐνδεχομένων γενέσθαι.

[Κόμμα ἐστὶ φράσις βραχὺ τι νόημα ἔχουσα, οἷον δεῖ δὲ χρημάτων· κῶλον δὲ μέρος νοήματος, οἷον ἄλλως τε κἂν Ὀμηρον ἔχωσιν. 5

Χαρακτῆρες ῥητορικοὶ τρεῖς, τουτέστιν εἶδη φράσεων· αὐστηρόν, μέσον, ἰσχνόν· καὶ τὸν μὲν αὐστηρόν ὁ Θουκυδίδης ἐπετήδευσε χαρακτῆρα καὶ Ἀντιφῶν ὁ τούτου διδάσκαλος, τὸν δὲ μέσον Δημοσθένης, Ἐπερίδης, Δείναρχος, Λυκοῦργος, τὸν δὲ ἰσχνὸν Αἰσχίνης, Ἰσοκράτης, Λυσίας, Ἀνδοκίδης, Ἰσαῖος.] 10

Παραβολὴ ἐστὶ λόγος διὰ παραθέσεως ὁμοίου πράγματος τὸ ὑποκείμενον μετ' ἐνεργείας παριστάνων, οἷον κινήθη δ' ἀγορῇ, ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης πόντου Ἰκαρίοιο· 15

γίνονται δὲ αἱ παραβολαὶ τετραχῶς, ἥτοι πάθους πάθει ἢ διαθέσεως διαθέσει ἢ φύσεως φύσει ἢ πράξεως πράξει. πάθους μὲν οὖν πάθει,

ὡς δ' ὅταν ἀσπασίως·

διαθέσεως δὲ διαθέσει, 20

ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη,

ὡς αὖθις καθ' ὅμιλον ἔδν Τρώων ἀγερώχων.

φύσεως δὲ φύσει, οἷον 751

οἷη περ φύλλων γενεή, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.

πράξεως δὲ πράξει, 25

οἱ δ' ὡς ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισι.

ζ. ΠΕΡΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ.

Χαρακτηρισμὸς ἐστὶ λόγος τῶν περὶ τὸ σῶμα ἰδιωμάτων ἀπαγγελτικός, ὃν καὶ τινες εἰκονισμόν λέγουσιν, οἷον 30

γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος.

ζ'. ΠΕΡΙ ΕΙΚΑΣΜΟΤ.

Είκασμός ἐστὶν ὁμοιότης εἰδους, περισπῶσα τὴν φαντασίαν πρὸς τὸ γελιοότερον, ὃ δὴ ὑπὸ τινων σκῶμμα καλεῖται· διαφέρει δὲ τῆς εἰκόνος, ὡς γένος εἰδους·
 5 ἢ μὲν γὰρ εἰκῶν οὐκ εὐθέως εἰκασμός, ὃ δὲ εἰκασμός πάντως εἰκῶν.

η'. ΠΕΡΙ ΣΤΥΝΤΟΜΙΑΣ.

752 *Συντομία ἐστὶ φράσις αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα τοῦ δηλουμένου ἔχουσα, οἶον*

10 *κεῖται Πάτροκλος· νέκνος δὲ δὴ ἀμφιμάχονται γυμνοῦ· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἔκτωρ·
 καὶ*

*σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον βασιλεια,
 ἀμφιπόλου μὲν ἄμαρτε, βαθείη δ' ἔμπεσε δίνη·*

15 *ταὶ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσαν· ὃ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς.*

θ'. ΠΕΡΙ ΒΡΑΧΥΤΗΤΟΣ.

*Βραχύτης ἐστὶ φράσις πλέον τι τοῦ ἀκουομένου νοούμενον ἔχουσα, οἷά ἐστι τὰ Δελφικὰ ἀποφθέγματα, γυνῶθι σαντόν· χρόνου φείδου· μηδὲν ἄγαν. βραχύ-
 20 τητα δὲ ἔχει καὶ τὸ Λακεδαιμόνιοι Φιλίππῳ, Διούσιος ἐν Κορίνθῳ· βούλονται γὰρ εἰπεῖν, μὴ ὑψαύχει ἀφορῶν εἰς Διούσιον τανῦν γράμματα ἐν Κορίνθῳ διδάσκοντα, ὃς πρότερον ἐτυράννει.*

ι'. ΠΕΡΙ ΣΤΑΛΗΨΕΩΣ.

753 *Σύλληψις ἐστὶ φράσις τὸ ἰδίᾳ τινὶ συμβᾶν κατὰ δύο
 26 τιθεῖσα, οἶον*

*Βορέης καὶ Ζέφυρος τῷ τε Θρήκηθεν ἄητον.
 καὶ*

τῷ δὲ δύω σκάζοντε βάτην·

30 *καὶ φὰν δ' ἔμμεναι Ζηγὸς υἱὸς καὶ κλυτοπόλου Ποσειδάωνος.*

ια'. ΠΕΡΙ ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΩΣ.

Ἐπανάληψις ἐστὶ δις ἢ καὶ πολλάκις ἐπαλλήλως
τιθεμένη φράσις· δις μὲν

ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τήλοθ' ἔοντας,

Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίεται ἔσχατοι ἀνδρῶν. 5

πλεονάκις δέ,

Νιρεὺς Αἰσύμνηθεν ἄγεν τρεῖς νῆας ἔτσας,

Νιρεὺς, Ἀγλαΐης υἱός, Χαροποῖό τ' ἀνακτος,

Νιρεὺς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε.

γίνεται δὲ ἐπανάληψις, ὅτε τὸ καθάπαξ ῥηθὲν ὑποδιαί- 754
ρεῖται κατὰ μέρος. [Νιρεὺς δὲ ἐκ τοῦ ἴπτω· Νειρεὺς 11
δὲ ἐκ τοῦ νέω τὸ πορεύομαι· Νηρεὺς ἐκ τοῦ νήχω τὸ
κολυμβῶ.]

ιβ'. ΠΕΡΙ ΠΡΟΑΝΑΦΩΝΗΣΕΩΣ.

Προαναφώνησις ἐστὶ λέξις περὶ τῶν μελλόντων 15
προαναφωνουμένη μεταξὺ τῆς συνεχοῦσης διηγήσεως,
αἴψα δ' ἑταῖρον ἐὼν Πάτροκλῆα προσέειπε
φθεγγάμενος παρὰ νηός· ὁ δὲ κλισίηθεν ἀκούσας
ἐκμολεν ἴσος Ἄρηι· κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή.

ιγ'. ΠΕΡΙ ΠΑΡΕΚΒΑΣΕΩΣ.

20

Παρέκβασις ἐστὶ λόγος χάριν ἱστορίας ἢ γενεαλογίας
παραλαμβανόμενος, ὡσπερ ἅ φησιν ὁ Φοῖνιξ περὶ
Κουρήτων.

ιδ'. ΠΕΡΙ ΑΜΦΙΒΟΛΙΑΣ.

Ἀμφιβολία ἐστὶ λέξις ἢ λόγος δύο καὶ πλείονα 755
πράγματα δηλοῦσα· λέξις μὲν γὰρ εἴρηται, ὅτι αἱ ὁμο- 26
νυμῖαι ἀμφίβολοί εἰσιν, οἷον Αἴας, ἄδηλον γάρ, πό-
τερον τῶν Αἰάντων δηλοῖ. λόγος δέ, ἐπεὶ καὶ ἐν λόγῳ
ἀμφιβολίαί εἰσίν, οἷον

ἄρματα δ' ἐγκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα· 30

καὶ

δός δέ τέ μ' ἄνδρα ἐλείν, καὶ ἐς ὄρημν ἐγγχεος ἐλθεῖν.

ιε'. ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΦΡΑΣΕΩΣ.

Ἀντίφρασις ἐστὶ λέξις διὰ τοῦ ἐναντίου ἢ παρακει-
 5 μένου τὸ ἐναντίον παριστώσα χωρὶς ὑποκρίσεως, πρὸς-
 κείται δὲ χωρὶς ὑποκρίσεως διὰ τὴν εἰρωνείαν. διὰ μὲν
 τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον ἀντιφράζεται οὕτως,
 ἐπεὶ οὐ μιν ἀφανρότατος βάλ' Ἀχαιῶν·
 ἀλλ' ὁ ἄριστος δηλονότι. καὶ

10 οὐδ' ἄρα τῶ γε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς·
 ἀλλὰ συνεχύθη καὶ ἐλυπήθη. ἐνίστε καὶ αὐτὸ προτίθε-
 ται τὸ ἐκ τοῦ ἐναντίου, οἷον οὐχ ὁ κάκιστος, ἀλλ'
 756 ὁ ἄριστος. διὰ δὲ τοῦ παρακειμένου, τὰ κατ' εὐφημι-
 σμὸν λεγόμενα καὶ τὴν κακίαν περιστέλλοντα, ὡς ὅταν
 15 τὴν χολὴν ἠδέϊαν λέγωμεν, καὶ τὰς Ἐρινύας Εὐμενί-
 δας, καὶ ἄχαριν τὸν λύπης ποιητικόν, καὶ τὸν δυσειδῆ
 πίθηκον κάλλιστον, καὶ τὴν σκαιὰν εὐώνυμον, καὶ
 τοὺς ἄλας ἠδυντήρας.

ισ'. ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΤΤΠΩΣΕΩΣ.

20 Μετατύπωσις ἐστὶ λέξις ἐνῆλλαγμένα στοχεῖα ἔχου-
 σα, οἷον ὑπαὶ πόδα ἀντὶ τοῦ ὑπὸ πόδα, καὶ τὸ Βορέης
 Βορέας, καὶ τὸ Ἔως Ἡώς.

ιη'. ΠΕΡΙ ΑΝΤΟΝΟΜΑΣΙΑΣ.

Ἀντονομασία ἐστὶ λέξις ἢ φράσις διὰ συνωνύμων
 757 ὀνομάτων τὸ κύριον παριστώσα· λέξις μὲν Φοῖβε ἀντὶ
 26 τοῦ Ἄπολλον, καὶ Ἐννοσίγαιε ἀντὶ τοῦ Πόσειδον, καὶ
 ὄφρα ἰδη γλανκῶπις, ὅταν ᾧ πατρὶ μάχεται·
 ἀντὶ τοῦ Ἀθηναῖ. φράσις δὲ Αἰτιοῦς καὶ Διὸς υἱός, ἀντὶ
 τοῦ Ἀπόλλων. ἐνιοὶ δὲ τὴν ἔλλειψιν καὶ τὴν ἀντονομα-
 30 σίαν ὑποτάττουσι τῇ συνεκδοχῇ.

ιβ'. ΠΕΡΙ ΕΙΡΩΝΕΙΑΣ.

Είρωνεία ἐστὶ λόγος διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον μετὰ τινος ἠθικῆς ὑποκρίσεως δηλῶν, ὡς παρ' Εὐριπίδη ἢ Μῆδεια τὸν πολλὰ ἠδικηκότα Ἰάσονα μακαρίαν αὐτὴν φησι πεποικῆναι, ὁμοίως δὲ καὶ Τηλέμαχος πρὸς 5 ἕνα τῶν μνηστήρων φησὶν

Ἄντινο' ἢ μευ καλὰ πατήρ ὡς κήδεαι νῖος. 758
οὐ γὰρ ὁ Ἄντινους ὡς πατήρ ἐφρόντιζεν αὐτοῦ. τούναντίον μὲν οὖν καὶ ἐβούλετο ἀποκτεῖναι αὐτόν. καὶ ὅταν ὁ Ὀρέστης φησὶ Τυνδαρέω, 10

ὁ τὰς ἀρίστας θυγατέρας σπείρας πατήρ·
ὁ τὰς κακίστας φύσας. τῆς δὲ εἰρωνείας τὸ μὲν ἐπὶ τῶν πέλας λέγεται, τὸ δὲ ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν· τὸ μὲν οὖν ἐπὶ τῶν πέλας καλεῖται μυκτηρισμὸς καὶ χλευασμὸς, τὸ δὲ ἐφ' ἡμῶν ἀστεῖσμός. 15

κ'. ΠΕΡΙ ΣΑΡΚΑΣΜΟΥ.

Σαρκασμὸς ἐστὶ μέχρι τοῦ σεσηρῆναι τοὺς ὀδόντας παραφαίνειν, ὅπερ ἦν εἰκὸς ποιῆσαι τὸν Ἀχιλλεῖα λέ- 759
γοντα·

τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμεῦ δ' ἀπὸ μούνου Ἀχαιῶν 20
εἴλετο.

κα'. ΠΕΡΙ ΜΥΚΤΗΡΙΣΜΟΥ.

Μυκτηρισμὸς ἐστὶ τὸ μετὰ ποιᾶς κινήσεως καὶ συναγωγῆς τῶν μυκτῆρων γινόμενον, ὥσπερ καὶ Μένανδρος φησιν, οἱ δὲ πάλιν ἐμυκτῆρισαν, καὶ τὸ ἐπέμυξάν τινες 25
οὕτως εἰλήφασιν.

κβ'. ΠΕΡΙ ΧΑΡΙΕΝΤΙΣΜΟΥ.

Χαριεντισμὸς ἐστὶ λόγος εὐτρεπέλος, ἐν ᾧ διαχει-
ται ὅ τε λέγων καὶ ὁ ἀκούων,

ἢ μάλα δὴ τινα Κύπρις Ἀχαιῶν ἀνείδσα 30

Τρωσὶν ἅμ' ἐσπέσθαι, τοὺς νῦν ἔκπαυλ' ἐφίλησε,
 τῶν τινα καρρέξουσα Ἀχαιϊάδων ἐϋπέπλων,
 πρὸς χρυσῇ περόνῃ κατεμύξατο χεῖρα ἀραιήν.

κγ'. ΠΕΡΙ ΕΠΙΚΕΡΤΟΜΗΣΕΩΣ.

760 Ἐπικερτόμησις ἐστὶν ἀλληγορία μετὰ χλευασμοῦ ἐκ-
 6 φερομένη ἐφ' ἡδονῇ τοῖς κατορθωθεῖσιν ὑπ' αὐτῆς,
 οἴου

τῶ δ' ἐπικερτομέων προσέφησ Πατρόκλεις ἱππεῦ·
 ὦ πόποι ἦ μάλ' ἔλαφρὸς ἀνήρ, ὃς ῥεῖα κυβιστᾶ
 10 ἦ ῥα καὶ ἐν Τρώεσσι κυβιστητῆρες ἔασι.

κδ'. ΠΕΡΙ ΑΣΤΕΙΣΜΟΥ.

Ἄστεϊσμός ἐστὶ λόγος ἀφ' ἑαυτοῦ διασυρτικὸς γενό-
 μενος, ὡς εἴ τις πλουτῶν λέγει, ἐγὼ δέ εἰμι πάντων πε-
 νέστατος, καὶ ὁ πάντας καταπαλαίων λέγει ὑπὸ πάντων
 15 πίπτειν. παρὰ δὲ Καλλιμάχῳ ἀστεϊζομένη ἡ ἔλαϊα φη-
 σίν, ἐγὼ φάυλη πάντων τῶν δένδρων εἰμί.
 καλεῖται δὲ τοῦτο καὶ προσποίησης.

κε'. ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΙΜΙΑΣ.

Παροιμία ἐστὶ λόγος εἰρημένος ἐν ἀρχῇ πρὸς ἕτερον,
 20 λεγόμενος δὲ ὑφ' ἡμῶν κατὰ ἀνακύκλησιν πρὸς τινα
 τῶν ὁμοηθῶν, ὡς παρὰ Σαπφοῦ, μῆτ' ἐμοὶ μέλι,
 μῆτε μέλιττα.

XXIX.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΤΡΟΠΩΝ.

Τούτοις ἐπομένως καὶ περὶ ποιητικῶν λεγέσθω 714
 τρόπων· ποιητικοὶ δὲ λέγονται, οὐχ ὅτι παρὰ ποιη-
 ταῖς μόνοις γράφονται, ἀλλ' ὅτι τὴν κοινὴν ὑπερβαί- 5
 νοντες συνήθειαν παρ' αὐτοῖς μᾶλλον πλεονάζουσιν·
 ὡς γὰρ φιλόσοφοι πάντως καὶ μείζον ἔχοντες ὀνομάτων
 ἄλλων καὶ τοὺς αὐτῶν ἐξόχους σχήμασί τισι ποικίλλειν
 ἐπετήδενον, καὶ ἀπὸ τοῦ χθαμαλοῦ ἐξαιρεῖν ἔσπευδον.
 ὀνομάζονται μὲν οὖν οὕτω καθολικῶς ὡς ἐκ τῶν κατὰ 10
 φύσιν πραγμάτων μετακινούμενοι ἐφ' ἕτερα, ὀνομά-
 ζονται δὲ καὶ ἰδίως οὕτως, ἀλληγορία, μεταφορά, κα-
 τάχρησις, μετάληψις, μετωνυμία, ἀνιγμα, συνεκδοχή, 715
 ὀνοματοποιία, σύλληψις, παραπλήρωμα, ὑπερβολή,
 ἔλλειψις, πλεονασμός, ἀντίφρασις, ἐξοχή, προσωπο- 15
 ποιία, παραβολή, ἀνταπόδοσις, παράδειγμα, ἀντονο-
 μασία καὶ εἰρωνεία.

α'. ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ.

Ἔστι μὲν οὖν ἀλληγορία λέξις ἕτερον μὲν λέγουσα,
 ἕτερον δὲ ἔννοιαν παριστῶσα, ὡς τὸ πρὸς τὸν ὄφιν εἰ- 20
 ρημένον, ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν
 θηρίων. ἀλληγορικῶς ἐπὶ τοῦ νοητοῦ ὄφραως, τοῦ
 διαβόλου, λαμβανόμενον.

β. ΜΕΤΑΦΟΡΑ.

Μεταφορὰ δέ ἐστι μέρος λόγου ἀπὸ τοῦ κυρίως λε-
γομένου μεταφερόμενον ἐφ' ἕτερον ὁμοιώσεως ἢ ἐμφά-
σεως ἔνεκα. εἶδη δὲ αὐτοῦ τέσσαρα. ἀπὸ ἐμψύχου εἰς
716 ἔμψυχον, οἷον εἰ λέγομεν τὸν βασιλέα ποιμένα μεταφο-
6 ρικῶς ἐκ τοῦ τῶν προβάτων ποιμένος· ὃ τε γὰρ ποιμὴν,
ὃ τε βασιλεὺς ἔμψυχα καὶ ἄμφω. ἀπὸ ἐμψύχου εἰς
ἄψυχον, οἷον εἰ τὴν τοῦ ὄρους ἀκρώρειαν κορυφὴν λέ-
γομεν ὄρους· ἐπὶ γὰρ ἀνθρώπου κυρίως λαμβάνεται
10 ἢ κορυφὴ, ὅς ἐστιν ἔμψυχον, τὸ δ' ὄρος ἄψυχον. ἀπὸ
ἀψύχου εἰς ἄψυχον, οἷον εἰ κρύψας τις ἐν σποδιᾷ ἄν-
θρακας πυρὸς, σπέρμα λέγει πυρὸς φυλάττειν, ὃ λαμβά-
νεται ἐπὶ σίτου καὶ τῶν ὁμοίων, ἅτινα ἄψυχά ἐστι, καὶ
τὸ πῦρ ὅμοιον· ἢ εἰ λέγει, ὅτι διεχεῖτο ἢ φλόξ· τὸ γὰρ
15 διαχεῖσθαι κυρίως τοῖς ὑγροῖς συμβαίνει, ἀφ' ὧν μετα-
φορικὰ καὶ ἐπὶ τοῦ πυρὸς λαμβάνεται. ἀπὸ δὲ ἀψύχου
εἰς ἔμψυχον, οἷον εἰ τις ἀδαμάντινον λέγει τὸν ἀνδρεῖον
καὶ ἀνένδοτον· ὁ γὰρ ἀδάμας ἄψυχον, ὁ δὲ ἄνθρωπος
ἔμψυχος.

20

γ. ΚΑΤΑΧΡΗΣΙΣ.

Κατάχρησις ἐστὶ φράσις μετενεχθεῖσα ἀπὸ τοῦ πρώ-
τως κατονομασθέντος κυρίως, ὡς εἰ τις λέγει πυξίδα
τὴν ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένην· μόνη γὰρ κυρίως ἢ
ἐκ πύξου μετουσιαστικῶς πύξις ὀνομάζεται. ὁμοίως λέ-
25 γομεν καὶ ἐπὶ τοῦ κεραμείου τράχηλον, καὶ γόνυ καλά-
717 μου, καὶ γαστέρα νηός, καὶ γλωσσαν ἐμβάδων, καὶ
ἔτι ψηφίζειν τὸ δακτύλοις μετρεῖν. διαφέρει δὲ κατά-
χρησις μεταφορᾶς, ὅτι ἢ μὲν μεταφορὰ ἀπὸ κατονομα-
σμένου ἐπὶ κατονομασμένου γίνεται, ἢ δὲ κατάχρησις
30 ἀπὸ κατονομασμένου ἐπὶ ἀκατονόμαστον.

δ'. ΜΕΤΑΛΗΨΙΣ.

Μετάληψις ἐστὶ λέξις διὰ τῆς συνωνύμου τὸ ὁμώνυμον δηλοῦσα, οἷον Τεῦκρος δὲ τόξων φειδωλός ἐστίν, εἰτ' εἰπεῖν, ὡς ἄριστος περὶ τὸ τοξεύειν· τῇ γὰρ φειδωλία συνωνυμεῖ ἢ κατὰ δόσιν ἀκρίβεια, τῇ δὲ ὁμωνυ- 5
μεῖ ἢ κατὰ τέχνην ἀκρίβεια, ἥγουν ἢ εὐστοχία.

ε'. ΜΕΤΩΝΥΜΙΑ.

Μετωνυμία δὲ ἐστὶ λέξις διὰ τῆς ὁμωνυμίας τὸ συνώνυμον δηλοῦσα, οἷον ὄβριμος Ἄρης, δηλονότι ἰσχυρὸς πολεμίοις, ὡσαύτως καὶ τὸν οἶνον Διόνυσον ἢ 10
τὸν Διόνυσον οἶνον.

ς'. ΑΙΝΙΓΜΑ.

Αἰνίγμα δὲ ἐστὶ φράσις ἐπιτετηδευμένη εἰς ἀσάφειαν, ὥστε ἐπικρύπτειν τὸ νοούμενον, οἷον τὸ ζυγὸν μὴ ὑπέρβαινε, ἥγουν μὴ κατάλυε τὸ δίκαιον ἢ παρά- 15
τρεχε· καὶ ἔτι γαμψώνυχας μὴ τρέφειν, ἥγουν μὴ σιτί- 16
ζειν ἄρπαγας, καὶ μελανούρων μὴ γεύσεσθαι, ἥγουν μὴ προσίσεσθαι τὸ ψεῦδος· τοῦτο γὰρ ἔσχατον ἀμαυροῦ-
ται, καὶ τὸν ψευδόμενον συναμαυροῖ· μαχαίρα πῦρ μὴ
σκαλεύειν, ἥγουν θυμούμενον μὴ προσερεθίζειν. δια- 20
φέρει δὲ αἰνίγμα ἀλληγορίας, ὅτι ἐκεῖνη μὲν γίνεται
προτροπῆς ἢ ἀποτροπῆς ἔνεκα ἢ καὶ διὰ σεμνότητα, τὸ
αἰνίγμα δὲ χάριν ἀσαφείας ἐπιτετηδευμένης μόνης.

ζ'. ΣΥΝΕΚΔΟΧΗ.

Συνεκδοχή ἐστὶ φράσις ἢ λέξις οὐ κατὰ τὸ πλήρες 25
ἐκφερομένη, προσδεομένη δὲ τινος ἔξωθεν, εἰσὶ δὲ
ταύτης διαφοραὶ δώδεκα· ἢ μὲν γὰρ ἀπὸ ὅλου δηλοῖ
τὸ μέρος, ὡς ὅταν βόας αὔας ὀνομάζω τὰς ἐκ βοείων 19
βυρσῶν κατεσκευασμένας ἀσπίδας· μέρος γὰρ βοός, ἢ

βύρσα. ἀπὸ μέρους τὸ ὄλον, ὡς λευκώλενος Ἡρη· ἀπὸ γὰρ μέρους τοῦ τῶν χειρῶν, λέγω τῆς ἀγκάλης, τὴν ὄλην αἰνίττεται εἶναι λευκήν. ἀπὸ τῆς ὕλης τὸ ἀποτελεσμα, ὡς τὸ χρυσὸν δ' αὐτῆς ἐνδυνε περι
 5 χροῖ, ἤγουν χρυσῆν πανοπλίαν. ὕλη γὰρ ἐγένετο τῶν ὄπλων ὁ χρυσός, ἐπεὶ ἄλλως οὐκ ἦν αὐτῇ ὄπλον γυμνὸς ὁ χρυσός. ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος τὸ προηγουμένου, ἀρνούμενοι δὲ λεύκαινον ὕδωρ ξέστησεν. ἀπὸ τοῦ συμβόλου τὸ κύριον, οἶον εἴ τις τὴν βασιλείαν
 10 σκῆπτρον καλεῖ. ἀπὸ τοῦ προηγουμένου τὸ ἀκόλουθον, οἶον λῦσε δὲ παρθενικὴν ζώνην [διακορισθεῖσα]. ἀπὸ τοῦ ἀκολουθίου τὸ προηγουμένου, οἶον ἐναρξίζειν καλεῖ τὸ σκυλεύειν· ἐν γὰρ ταῖς λείαις πολλὰ καίνειν καὶ διχάζειν συμβαίνει. ἀπὸ γένους τὸ εἶδος,
 15 ὡς τὸ ζῶον ἐνταῦθα οἰκονομούμενον καὶ ἀλλαχοῦ μεθιστάμενον λέγων τὸν ἄνθρωπον, ὃς εἶδος ἐστὶ τοῦ ζώου. ἀπὸ εἶδους τὸ γένος, ἢ τοῦ ἰδίου, ὡς ὅταν γελᾶν εἴπω τινά· δῆλον γὰρ ἄνθρωπον εἶναι ἐκεῖνον· ἀνθρώπου γὰρ μόνον τὸ γελαστικόν· ἢ ἀπὸ τῶν πολλῶν τὸ ἔν, ὡς
 20 τὸ στήθεα μαρμαίροντα. ἀφ' ἑνὸς τὰ πολλὰ, ὡς τὸ πέρσεν Ὀδυσσεὺς ἱερὸν πτολίεθρον Τροίης. ἀπὸ τοῦ περιέχοντος τὸ περιεχόμενον, ὡς τὸ πᾶσα ἢ πόλις ἐταράχθη, δηλονότι οἱ ἐν τῇ πόλει ἄνθρωποι. ἀπὸ τοῦ περιεχομένου τὸ περιέχον, οἶον τὸ „οἶκος Ἰσραήλ,
 25 εὐλογῆσατε τὸν Κύριον.

η. ΟΝΟΜΑΤΟΠΟΙΙΑ.

720 Ὀνοματοποιῖα ἐστὶ λέξις ἢ μέρος λόγου πεποιημένον κατὰ μίμησιν τῶν ἀποτελουμένων ἤχων, ὡς καταχλευασμὸς ἢ ζέοντος λέβητος ἤχῳ, καὶ ἐπὶ πυρὸς τὸ
 30 παφλάζειν, καὶ κότταβος ἀσπίδων καὶ πάταγος ἀνέμου, καὶ ἤχος ἐπὶ βροντῆς καὶ τὰ τοιαῦτα.

θ'. ΣΤΑΛΛΗΨΙΣ.

Σύλληψις ἐστὶ φράσις τὸ ἄλλωςπραχθὲν ἐφ' ἕτερον ἔλκουσα, ὡς τὸ

Βορρᾶς καὶ Ζέφυρος, τῷ τε Θοράκηθεν ἄητον·
μόνος γὰρ Βορρᾶς ἀπὸ Θοράκης πνεῖ, ἐνέφηνε δὲ διὰ τοῦ ἀδυναίου τὴν τότε ταραχὴν τῶν ἀνέμων καὶ τὸ ἄνωμαλον.

ι'. ΠΑΡΑΠΛΗΡΩΜΑ.

Παραπλήρωμα δὲ ἐστὶ λέξις ἐκ περισσοῦ κειμένη κόσμου χάριν ἢ μέτρου, ὡς τὸ 10

Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκε.
καὶ γὰρ ἐνταῦθα ἀργῶς κείται ὅ τε καὶ σύνδεσμος, καὶ ἡ αὐτὸς ἀντωνυμία εἰς παραπλήρωσιν κόσμου χάριν.

ια'. ΤΠΕΡΒΟΛΗ.

15

ὑπερβολὴ δὲ ἐστὶ λόγος ὑπεραίρων τὴν ἀλήθειαν ἐμφάσεως ἢ ὁμοιώσεως ἔνεκα, ἐμφάσεως μὲν, ὁποῖον τὸ ἐπ' ἄκρων ἀνθερίκων θεῶν, οὐδὲ κατέκλων.
καὶ ἔτι ταχύτερος ἀνέμου καὶ λευκότερος χιόνος· ταυτὶ μὲν γὰρ οὐκ ἀληθῆ, ἐμφασιν δὲ ὅμως ἔχουσιν ὑπερβολῆς. 20
ὁμοιώσεως δὲ, οἶον ἀδαμάντινος ἦν τὸ σῶμα, ἀνδριάς τὴν καρτερίαν, κιῶν τὴν εὐθύτητα τοῦ σώματος, φοῖνιξ τὸ μῆκος, ἀστὴρ τὴν ἀγῆν τοῦ κάλλους, ἄπερ οὐκ ἄλλως ἀληθῆ, εἰ μὴ μόνην ὁμοίωσιν σώζοντα πρὸς αὐτά. 25

ιβ'. ΕΛΛΕΙΨΙΣ.

Ἐλλειψις δὲ ἐστὶ λόγος μὴ κατὰ τὸ πλήρες ἐκφερόμενος, παρέχων δὲ νοεῖν τὸ ἐπόμενον, ὡς τὸ ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον· τὸ γὰρ ἐστὶν ἐλλειπτικῶς νοεῖται, καὶ ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ τὰ τοιαῦτα. 30

ιγ'. ΠΛΕΟΝΑΣΜΟΣ.

Πλεονασμὸς δ' ἐστὶν λέξεις πλεονάζουσα μὲν, μηδὲν μέντοι σημαίνουσα πλέον, προστίθεται δὲ κόσμου ἢ μέτρου χάριν, οἷον ὁ μὲν δὴ Πέρσης καὶ τὸ ἐναντι
5 καὶ ἐναντίον.

ιδ'. ΑΝΤΙΦΡΑΣΙΣ.

Ἀντίφρασις δὲ ἐστὶ λόγος δι' ἐναντίου τὸ ἐναντίον σημαίνων, ὡς ὅταν τις τὸν τυφλὸν βλέποντα λέγῃ.

ιε'. ΕΞΟΧΗ.

10 Ἐξοχή δὲ ἐστὶ λόγος ὁ μετὰ τὴν κοινὴν σημασίαν, εἰδικῶς καθ' ὑπεροχὴν τινι προσνεμόμενος, ὡς τὸ εἶπατε τοῖς μαθηταῖς μου καὶ τῷ Πέτρῳ.

ισ'. ΠΡΟΣΩΠΟΠΟΙΙΑ.

Προσωποποιῖα δὲ ἢ τοῖς ἀψύχοις πρόσωπον προστι-
15 θεῖσα καὶ λόγους αὐτοῖς ἀρμοδίους προσάπτουσα, οἷον
123 τὸ εὐφρανέσθωσαν οἱ οὐρανοί, καὶ τὸ οἶδεν ἢ θάλασσα,
καὶ ἔφυγεν.

ιζ'. ΠΑΡΑΒΟΛΗ.

Παραβολὴ δὲ ἐστὶ λόγος δι' ὁμοίων καὶ γινωσκομέ-
20 νων εἰς ὅσιν ἄγειν πειρώμενος τὸ νοούμενον, ὡς ἡ τοῦ κυρίου περὶ τοῦ ἀσώτου παραβολή, ἐν ἣ δεικνύσει τὸ συμπαθὲς τῆς θεότητος καὶ τὸ τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος κπειρον, καὶ ὅπως τοὺς μετανοοῦντας προσδέχεται.

ιη'. ΑΝΤΑΠΟΔΟΣΙΣ.

25 Ἀνταπόδοσις δὲ ἐστὶν ἡ τῶν ἐν τῇ παραβολῇ εἰρημένων προσδιασάφησις καὶ εὐκρίνεια δεικνύουσα κατὰ σύγκρισιν τὸν τε σκοπὸν καὶ τὴν τῆς παραβολῆς χρείαν, καὶ ἔτι διεγερσιν καὶ μίμησιν, οἷον ἐκείνου τοῦ Σολομῶντος, μίμησαι τὸν μύρμηκα, ὧ ὀκνηρὲ νεανία.

ἐλεγκτικῶς γὰρ παροξύνει δεικνὺς ἠτῶμενον τοῦ μύ-
μηκος καὶ πρὸς τὸν ὁμοιον ἐνάγων ζῆλον, καὶ τὸ ποιη-
τικὸν αὐτοῦ ἀλλ' οὐ τὴν φύσιν ζηλοῦν ἐγκελευόμενος.

ιβ'. ΑΝΤΟΝΟΜΑΣΙΑ.

Ἄντονομασία ἐστὶ λόγος δι' ἐπιθέτων ἢ τῶν ὁμοίων 724
αὐτὸ τὸ ὄνομα τὸ κύριον δηλῶν, ὃ ποιοῦμεν, ὅταν 6
δύο ἢ καὶ πλείονων ἡμῖν ἐγνωσμένων ἀνθρώπων καὶ
τὰ κύρια ὀνόματα ἐχόντων τὰ αὐτὰ βουληθῶμεν ἐνὸς
τούτων μνήμην ποιήσασθαι πρὸς ἕτερόν τινα, μὴ τὸ
κύριον ὄνομα λέγωμεν διὰ τὴν ὁμωνυμίαν, ἀλλ' ἐκ τῶν 10
συμβεβηκότων αὐτὸν χαρακτηρίζειν πειρώμεθα, τὸν
χαλκέα τυχόν, ἢ τὸν τέκτονα λέγοντες, ἢ ἀπὸ τῶν τοῦ
σώματος παθῶν χωλόν, εἰ τύχη, ἢ φαλακρὸν λέγωμεν,
ἢ ἕτερόν τι τοιοῦτον.

κ'. ΕΙΡΩΝΕΙΑ.

15

Εἰρωνεία δέ ἐστὶν λόγος ὑποκριτικὸς ἐκ τοῦ ἐναν-
τίου τὸ ἐναντίον δηλῶν, τῆς δὲ εἰρωνείας εἶδη τέσσαρα,
χλευασμὸς, μυκτηρισμὸς, σαρκασμὸς καὶ ἀστεϊσμὸς.

κα'. ΧΛΕΥΑΣΜΟΣ.

Χλευασμὸς μὲν οὖν ἐστὶ λόγος μετὰ μειδιάματος 20
προφερόμενος, ὡς ὅταν τὸν ῥιψάσπιδα ἐπεγγελῶντες
ἀνδρεῖον πολεμιστὴν εἴπωμεν.

κβ'. ΜΥΚΤΗΡΙΣΜΟΣ.

Μυκτηρισμὸς δέ ἐστὶ λόγος διασυρτικὸς μετὰ τῆς
τῶν φινῶν μύσεως, ὡς ὅταν ἐπὶ κακῷ ἀλόντα τινὰ 25
ὀνειδίζοντες εἴπωμεν, καλὸν ἔργον ἐποίησας καὶ φρο- 725
νίμου ἀνδρός, ἐπιπνέοντες καὶ πνεῦμα διὰ τῶν φινῶν.

κγ'. ΣΑΡΚΑΣΜΟΣ.

Σαρκασμὸς δέ ἐστὶ λόγος διὰ χρηστῶν δημάτων τὴν

ἀτιμίαν ἐμφαίνων, ὡς ὅταν τὸν ἐν προσλήψει μείζονος τιμῆς κακοῖς περιπεσόντα καὶ διὰ τούτων ἀτιμαζόμενον, καταγελῶντες [οἶον] εἴπωμεν, εἰς μεγάλην δόξαν καὶ τιμὴν ἤγαγες σεαυτόν, φίλε.

5

κδ'. ΑΣΤΕΙΣΜΟΣ.

Ἄστεϊσμός δέ ἐστι λόγος τις διασυρτικός, εὐαρμόστως συντεταγμένος, ὡς ὅταν τῷ μηδὲν ἐπισταμένῳ λέγωμεν ἢ ἀποφαντικῶς ἢ ἐρωτηματικῶς· οἶον γὰρ εἶ, ἔταῖρε, τῶν λογίων τὸ κλέος, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἃ δεῖ
 10 καὶ σκοπεῖν ἐν τοῖς τῶν ἐτέρων συγγράμμασιν, καὶ αὐτὸν πειραῖσθαι συντιθέναι μετὰ τῆς προσηκούσης ἀρμονίας καὶ τάξεως.

XXX.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΩΝ.

Τοῦ λόγου εἰς εἶδη μεριζομένου τὸ μὲν ἐστὶ κυριο- 763
λογία, τὸ δὲ τρόπος.

Κυριολογία μὲν ἐστὶν ἡ τῶν κατὰ φύσιν λέξεων τε- 5
τευχυῖα φράσις· τότε γὰρ οἰκείως προφέροιοτο ἂν τις,
ὅταν μὴ παρατραπῇ τοῦ κυρίως λεγομένου, οἷον
πὺξ μὲν ἐνίκησα . . . . .

Ἴρικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον ἐσθλὸν ἔοντα.

Τρόπος δὲ ἐστὶ λέξεως φράσις ἐκ τῆς καθ' ἑαυτὴν 10
ὀπωσοῦν ιδιότητος μετατροπὴν εἰληφυῖα, διὸ καὶ τρό-
πος καλεῖται, παρείληπται δὲ ἦτοι χρείας ἔνεκα ἢ κόσμου
περὶ τὴν φράσιν.

Τρόποι δὲ εἰσι κζ', ἀλληγορία, μεταφορά, κατά-
χρησις, μετάληψις, ὑπερβατόν, ἀναστροφή, συνεκδοχή, 764
ὀνοματοποιῖα, μετωνυμία, περίφρασις, πλεονασμός, πα- 16
ραπλήρωμα, ἔλλειψις, ὑπερβολή, εἰρωνεία, σαρκασμός,
ἦγουν χλεύη, ἀστεῖσμός, ἀντίφρασις, ἐναντίωσις, ἀντο-
νομασία, ἀμφιβολία, σύλληψις, αἰνιγμα, ἐπ'αύξησις,
ἐξοχή, ὑστερολογία καὶ σχῆμα. 20

α'. ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ.

Ἀλληγορία ἐστὶ φράσις ἕτερον μὲν τι δηλοῦσα,
ἐτέρου δὲ ἔννοιαν παριστῶσα, τότε δὲ καταχρῶνται

δεόντως τῇ ἀλληγορίᾳ, ὅταν ἢ δι' εὐλάβειαν, ἢ δι' αἰσχύνην οὐ δύνωνται φανερώς ἀπαγγεῖλαι, ὃν τρόπον
 65 παρὰ Καλλιμάχῳ ἐν ἰάμβοις, τὸ πῦρ ὅπερ ἀνέκασ-
 σας, πολλὴν πρόσω κέχρηκε φλόγα· ἴσχε δὲ
 5 δρόμον μαργοῦντος ἵππου. ταῦτα γὰρ οὐ κυ-
 ρίως εἴρηται· οὔτε γὰρ περὶ πυρός, οὔτε περὶ ἵππο-
 δρομίας ἐστὶν ὁ λόγος, ἀλλ' ὡσπερ αἰδούμενος ἐκδηλοῦν
 ἤλεγξε τὴν ὑπερβολὴν τῆς θρασυτήτος.

β'. ΜΕΤΑΦΟΡΑ.

10 Μεταφορὰ ἐστὶ λόγου μέρος μεταφερόμενον ἥτοι
 ἐμφάσεως ἢ ὁμοιώσεως ἔνεκα· τῶν δὲ μεταφορῶν εἶδη
 ἐστὶ πέντε· αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσιν ἀπὸ ἐμψύχων εἰς
 ἄψυχα, αἱ δὲ τοῦναντίον ἀπὸ ἀψύχων ἐπὶ ἐμψυχα, αἱ
 δὲ ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἐμψυχα, αἱ δὲ ἀπὸ ἀψύχων ἐπὶ
 15 ἄψυχα, αἱ δὲ ἀπὸ πράξεως ἐπὶ πράξιν. ἀπὸ μὲν ἐμ-
 ψύχων ἐπὶ ἄψυχα, ὅταν ὁ ποιητὴς ἐπὶ τῶν δορᾶτων
 λέγῃ,

πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ πάρος χροῖα λευκὸν ἐπαυρεῖν,
 766 ἐν γαίῃ ἴσταντο λιλαιόμενα χροὸς ἄσαι.

20 τὸ γὰρ προθυμείσθαι ἐπὶ ἐμψύχων ἐστίν, ὅπερ τῷ δό-
 ρατι περιέθηκεν ἀψύχῳ ὄντι· τοῦτο δὲ εἴρηται κατ' ἐμ-
 φασιν. ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἐμψυχα, ὡς τὸ

ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως·

τὸ γὰρ ἄσβεστον ἀπὸ ἀψύχου τοῦ πυρός μετηνέχθη ἐπὶ
 25 ἐμψυχον τὸν γέλωτα, καὶ τοῦτο κατ' ἐμφασιν. ἀπὸ δὲ
 ἐμψύχων ἐπὶ ἐμψυχα, οἷον ποιμένα λαῶν τὸν βασιλέα
 τῶν ὄχλων· καὶ γὰρ ἀμφοτέρω [ἐπὶ] ἐμψυχα, ὡς γὰρ
 ὑποτέτακται τῷ ποιμένι τὰ ποιμνία, οὕτω τῷ βασιλεῖ
 οἱ ὄχλοι, ποιμὴν δὲ ὁ βασιλεύς· εἴρηται δὲ τοῦτο κατ'

30 ὁμοιότητα. ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, ὡς ἐπὶ τοῦ
 σπέρμα πυρός σῶζων ἵνα μήποθεν ἄλλοθεν αὔοι.

καὶ γὰρ ἀμφοτέρω ἀψυχα. ἀπὸ δὲ πράξεως ἐπὶ πράξιν,
οἶον

ἤδη πού τινα κείνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφαίνει.
τὸ γὰρ ὑφαίνειν ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων τάσσεται κυρίως,
νῦν δὲ ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τῆς βουλήs εἴληπται. 5

Τῶν δὲ μεταφορῶν αἱ μὲν εἰσιν ἐμφάσεων δηλωτι-
καὶ καὶ οὐ σώζουσαι τὴν ὁμοιότητα, αἱ δὲ ὁμοῦ καὶ τὴν
ἐμφασιν.

γ'. ΚΑΤΑΧΡΗΣΙΣ.

Κατάχρησις ἐστὶ μέρος λόγου κυρίως καὶ ἐτύμως 10
κατονομασθέν, λεγόμενον ἐπὶ τινος ἐτέρου ἀκατονομά-
στου κατὰ τὸ οἰκεῖον, οἶον πυξίς, χαλκίς καὶ τριήραρ-
χος· καὶ ἡ μὲν πυξίς κυρίως καὶ ἐτύμως ἐστὶν ἡ ἐκ
ξύλου πύξου κατεσκευασμένη, καὶ τὰ μολίβδινα χαλκί- 767
δας προσαγορεύομεν, καὶ τριήραρχον οὐ μόνον τοὺς τρι- 15
ήρεων ἄρχοντας, ἀλλὰ καὶ πεντήρεων καὶ ἐξήρεων, καὶ
τὸν ἀνδριάντα καὶ γυναικὸς λέγομεν, καὶ Ὅμηρος
νέκταρ ἐφνοχόει·

οὐ κατὰ τὸ οἰκεῖον, ἀλλ' ἀκατονομαστόν ἐστι.

δ'. ΜΕΤΑΛΗΨΙΣ.

20

Μετάληψις ἐστὶ λέξις διὰ τῆς συνωνύμου τὸ ὁμώνυ-
μον δηλοῦσα, οἶον

ἐνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῆσι·
καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ σχήματος μεταληπτικῶς τὰς νήσους
θοῶς εἶρηκε· τὸ γὰρ θοὸν καὶ ὀξύ συνωνυμόν ἐστι. καὶ 25
τούτῳ δὲ ὁμώνυμόν ἐστὶ πᾶν τὸ κατὰ σχῆμα ὀξύ· ὀφεί-
λων γὰρ ὀξείαις εἰπεῖν, θοῆσιν εἶπεν, ἐπεὶ τὸ θοὸν
σημαίνει καὶ τὸ ταχὺ καὶ τὸ ὀξύ. καὶ πάλιν

Τεῦκρος δὲ τόξου χρώμενος φειδωλία
ὑπὲρ τάφρου πηδῶντας ἔστησε Φρύγας.

30

ὁ γὰρ κατὰ τὸν βίον φειδωλὸς συνωνύμως καὶ ἀκριβῆς
καλεῖται, ὁ δὲ συνωνυμῆϊ τῷ κατὰ τὴν τέχνην ἀκριβεῖ,
τουτέστιν εὐστόχῳ.

ε'. ΠΕΡΒΑΤΟΝ.

768 Ἐπερβατόν ἐστι φράσις ἀναμέσον τὰ ἐξῆς ἔχουσα,
6 γίνονται δὲ τὰ ὑπερβατὰ ἐν εἰδεσι δυσίν, εἴτε ἐν λέξει,
οἶον

πάντη γὰρ περὶ τείχος ὀρώρει θεσπιδαῆς πῦρ
λάτνον.

10 ἔστι δὲ καὶ ἐν συνθέτοις λέξεσιν ὑπερβατὰ γινόμενα,
οἶον

νήπιοι, οἱ κατὰ βοῦς Ἐπερίονος ἠελίοιο
ἥσθιον·

ἀντὶ τοῦ κατήσθιον. τὰ δ' ἐν λόγῳ γινόμενα ἔχει οὕτως
15 παρ' Ὀμήρῳ,

ὡς ἔφατ'· Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἰαχον· ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν —
μῦθον ἐπαινῆσαντες Ὀδυσσεῆος θείοιο.

τὸ γὰρ ἐξῆς οὕτως ἀποδίδεται, ὡς ἔφατο, Ἀργεῖοι δὲ
20 μέγ' ἰαχον μῦθον ἐπαινῆσαντες. ἔνιοι δὲ καὶ ἐν ταῖς
συλλαβαῖς ὑπερβατὰ πεποιήκασιν, ὡς καὶ Σιμωνίδης
ἐν ἐπιγράμμασιν, Ἐρμῆν τόνδ' ἀνέθηκε Δη-
μήτριος, ὄρθια δ' οὐκ ἐν προθύροις, ἀντὶ
τοῦ οὐκ ὄρθια δέ.

25

ς'. ΑΝΑΣΤΡΟΦΗ.

Ἀναστροφὴ δὲ ἐστὶ λέξις ἣν χρὴ προηγείσθαι τῆς
σημαινομένης διανοίας δευτέραν ἔχουσαν τάξιν, ἔνιοι δὲ
καὶ ἐπὶ πλειόνων λόγου μερῶν· ἐν μὲν προθέσει οὕτως,

769 ᾧ ἐπι πόλλ' ἐμόγησα.

30 ἐν δ' ἐπιρρήματι,

τὰς Εὐμηλος ἔλαυνε ποδώκεας ὄρνιθας ὥς.
ἀντὶ ὥς ὄρνιθας. ἐν δὲ συνδέσμοις,

ἦτοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἰππήλατός ἐστίν·

οὐδὲ λίην λυπρὴ αὐτὰρ δ' εὐρεῖα τέτυκται.

ταῦτα μὲν πρὸς μίαν ἀναστρέφεται λέξιν, ἀλλαχοῦ δέ 5
ἐστὶ πρὸς πλείονα μέρη λόγου τὴν ἀναστροφὴν ἔχειν,
οἶον

Ἔκτορος ὠφέλετ' ἀντὶ θοῆς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι·

ἢ γὰρ ἀντὶ πρόθεσις οὐκέτι μιᾷ συντάσσεται, ἀλλὰ
δυσὶ λέξεσιν, καὶ τὸ ἐξῆς ἀνθ' Ἐκτορος ὠφείλετε. 10

ζ. ΣΤΝΕΚΔΟΧΗ.

Συνεκδοχή ἐστὶ φράσις οὐ κατὰ τὸ πλήρες ἐκφερο-
μένη, προσδεομένη δὲ τινος ἕξωθεν διανοίας. ἔχει δὲ
τέσσαρας διαφοράς· καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ μέρους τὸ ὅλον
δηλοῖ, καὶ ἀπὸ τοῦ ὅλου τὸ μέρος, καὶ ἀπὸ τοῦ συμβαί- 15
νοντος τὸ προηγούμενον, καὶ ἀπὸ τοῦ συμβόλου τὸ κύ-
ριον. ἀπὸ μὲν οὖν μέρους τὸ ὅλον, οἶον

θεὰ λευκώλενος Ἥρη·

ἀπὸ γὰρ τοῦ βραχίονος τὸ ὅλον σῶμα δηλοῖ. ἀπὸ δὲ τοῦ
ὅλου τὸ μέρος, οἶον βόας αὔας ἀντὶ τοῦ βύρσας, τουτ- 20
ἐστὶ τὰς ἀσπίδας. ἀπὸ γὰρ ὅλου τοῦ βοὸς ἐδήλωσε τὸ
μέρος, ἦγουν τὸ δέρμα. ἀπὸ δὲ συμβαίνοντος τὸ προηγ-
γούμενον, οἶον

ἐξόμενοι λεύκαινον ὕδωρ ξεστῆς ἐλάτῃσι.

τὸ λεύκαινον γὰρ ἀντὶ τοῦ συντόνως ἤρεσσον· ἐκ γὰρ 25
τοῦ κωπηλατεῖσθαι συμβαίνει λευκαίνεσθαι τὸ ὕδωρ. 26
ἀπὸ δὲ συμβόλου τὸ κύριον, οἶον

σκῆπτρον μέντοι δῶκε τετιμῆσθαι περὶ πάντων·

ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν τὴν βασιλείαν εἶπε τὸ σύμβολον,
δεικνύς ἐκ τούτου τὸ κύριον ἦγουν τὴν βασιλείαν· σύμ- 30
βολον γὰρ ἐστὶ τῆς βασιλείας τὸ σκῆπτρον.

η'. ΟΝΟΜΑΤΟΠΟΙΙΑ.

Ὄνοματοποιῖα ἐστὶ μέρος λόγου πεποιημένον κατὰ μίμησιν τῶν ἀποτελουμένων ἤχων, οἷον λίγξε βιός· ἀλῶπις τρυφάλεια χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα·

5 φωνῆς δὲ τὸ τοιοῦτον, οἷον ἡ ὄλολυγῆ καὶ ὁ μυκηθμός, καὶ

τοὺς ἐλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας.

θ'. ΜΕΤΩΝΤΜΙΑ.

Μετωνυμία ἐστὶ μέρος λόγου ἐφ' ἑτέρου μὲν τινος κυρίως κείμενον, ἕτερον δὲ σημαῖνον κατὰ τὸ οἰκεῖον, ὑπείρεχον Ἡφαίστιοιο· σημαίνει δὲ τοῦ πυρός, ὅπερ ἐστὶν οἰκεῖον τοῦ Ἡφαίστου. καὶ πάλιν

771 ἐνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης·

ἀντὶ τοῦ ὁ σίδηρος, καὶ ὅταν λέγωμεν τὸν οἶνον Διόνυσου, καὶ τὸν σῖτον Δήμητραν, καὶ τὰ παραπλήσια.

ι'. ΠΕΡΙΦΡΑΣΙΣ.

Περιφρασίς ἐστι διὰ τῆς αὐτοτελοῦς καὶ κυρίας λέξεως διὰ πλειόνων αὐτὸ τὸ κύριον δηλοῦσα πρὸς αὐξήσιν τοῦ σημαινομένου, οἷον βίη Ἡρακλεΐη, καὶ ἰερὸν μένος Ἀλκινόοιο ἀντὶ τοῦ ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Ἀλκίνοος.

ια'. ΠΛΕΟΝΑΣΜΟΣ.

Πλεονασμός ἐστι φράσις ἐν αὐτῇ πλεονάζουσα, ἢ ὡς ἐνδέχεται κατὰ ἀναλογίαν. τῶν δὲ λεγομένων πλεονασμῶν ἃ μὲν μέτρων ἔνεκα φράζονται, ἃ δὲ ἐμφάσεως· καὶ μέτρων μὲν τὰ τοιαῦτα, οἷον Αἰνείαιο, Πριάμοιο, λελόγχασιν, καὶ πᾶν ὃ λέγεται κατὰ παραγωγὴν· ἐμφάσεως δὲ σημαντικὰ τὰ τοιαῦτα,

ἄμοφάγοι μιν θῶες ἐν οὔρεσι δαρδάπτουσι.

30 καὶ

ἐρπύξων παρὰ θίνα.

τὸν νωθρὸν ἐμφαίνει καὶ ἄστατον, καὶ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δευκέσκετο δάκρυα λείβων.

ιβ'. ΠΑΡΑΠΛΗΡΩΜΑ.

Παραπλήρωμά ἐστι φράσις ἢ λέξις ἐκ περισσοῦ πα- 5
ραλαμβανομένη, οἷον

ἀρχοὺς αὐ νηῶν ἐρέω νῆάς τε προπάσας·

ἢ γὰρ πρὸ παρέλκει. καὶ

772

ἀστέρ' ὄπωρινῶ ἐναλίγκιος, ὅς τε μάλιστα

ἀντὶ τοῦ ὅς μάλιστα. καὶ ἐπὶ τοῦ

10

καί κέ τις ὦδ' ἐρέει Τρώων ὑπερηγορούντων.

ιγ'. ΕΛΛΕΙΨΙΣ.

Ἐλλειψίς ἐστι φράσις οὐ κατὰ τὸ πλήρες ἐκφερο-
μένη, ἀλλὰ μιᾶ λέξει ἢ πλείοσιν ἐλλείπουσα, οἷον κό-
πτων ἀμφοτέρησιν· ἐλλείπει γὰρ ταῖς χερσίν. ὁμοίως 15
ἐν καθαρῷ ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνεται χωρὸς.

ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί,

ἄρσαντες κατὰ θυμὸν ὅπως ἀντάξιον ἔσται.

ἐλλείπει γὰρ τὸ καλῶς ἂν ἔχοι· ἀπεκρέματο γὰρ ἡ
διάνοια. ἐνιοὶ δὲ τὸν τρόπον τοῦτον προσυπακουόμε- 20
νον καλοῦσιν.

ιδ'. ΤΠΕΡΒΟΛΗ.

Ἵπερβολή ἐστι λόγος ὑπεραίρων ἐμφάσεως ἕνεκα τὸ
ἀληθές, ὡς τὸ

ἀλλ' ὅτε δὴ σκιρτῶεν ἐπὶ ξείδωρον ἄρουραν,

25

ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέον οὐδὲ κατέκλων.

καὶ

ἀλλ' ὅτε δὴ σκιρτῶεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης

ἄκρον ἐπὶ ῥηγμαῖνος ἀλὸς πολιοῖο θέεσκον.

773 εἰ μὲν οὖν μυθικῶς τις ἀκούει τὸ τοιοῦτον, ἀκυρολογία
φανήσεται, εἰ δὲ μὴ, ὑπαχθήσεται τῇ ὑπερβολῇ, ὡς τὸ
λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοιοί.

ιε'. ΕΙΡΩΝΕΙΑ.

5 Εἰρωνεῖα ἐστὶ φράσις τοῖς ῥητοῖς λεγομένη τούναν-
τίον μεθ' ὑποκρίσεως, οἷον
'Αντίνο' ἢ μάλα καλὰ πατήρ ὡς κήδεαι υἱοῦ.

ις'. ΣΑΡΚΑΣΜΟΣ.

10 Σαρκασμός ἐστὶ φράσις τοῖς ῥητοῖς λεγομένη τού-
ναντίον μετὰ χλευασμοῦ, οἷον
νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ Μελάνθιε νύκτα φυλάξεις
εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ καταλέγμενος.

ιζ'. ΑΣΤΕΙΣΜΟΣ.

15 Ἀστεϊσμός ἐστὶ φράσις διὰ τῶν ἐναντίων τὸ κρεῖτ-
τον ἠθικῶς ἐμφαίνουσα, οἷον εἰ τις πλούσιος ὢν εἶναι
πένης λέγοι, καὶ ὁ τεχνίτης ἄτεχνος, καὶ ἀγαθὸς φαῦ-
λος. ἔνιοι δὲ τὸν ἀστεῖσμον ὠρίσαντο προσποιήσιν εἶναι
τῆς ἀληθείας.

ιη'. ΑΝΤΙΦΡΑΣΙΣ.

20 Ἀντίφρασις ἐστὶ φράσις τοῖς κρείττοσι τοῦ παριστα-
μένου τὴν κακίαν ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ περιστέλλουσα, οἷον
ὅταν πτωχὸν πλούσιον καλῶμεν, τὴν χολὴν γλυκεῖαν·
774 ἢ ἀντίφρασις ἐστὶ λέξις τὸ ἐναντίον διὰ τοῦ ἐναντίου
σημαίνουσα χωρὶς ὑποκρίσεως. τίθεται δὲ ἥτοι κατ' εὐ-
25 φημισμὸν ἢ κατ' ἐναντίωσιν· κατ' εὐφημισμὸν μὲν,
ὅταν τὴν ἄκανθαν βάτον λέγωμεν, ἧς οὐκ ἐστὶν ἐπιβῆ-
ναι, καὶ τὴν χολὴν γλυκεῖαν· κατ' ἐναντίωσιν δὲ
οὐδ' ἄρα τῶγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς·
ἀντὶ τοῦ ἠνιάθη.

ιβ'. ANTONOMASIA.

Ἄντονομασία ἐστὶν ὄνομα ἐπιθετικόν, ὃ καὶ μόνον
ἀντὶ κυρίου παραλαμβάνεται, οἷον

ὄφρ' εἰδῆ Γλαυκῶπις, ὅταν ᾧ πατρὶ μάχεται,
ἀντὶ τοῦ ἢ Ἀθηναῖ· καὶ οὕτω γὰρ δηλοῖ 5

Γαίηοχε κυανοχαῖτα,
ἀντὶ τοῦ ᾧ Πόσειδον· ἢ ἀντονομασία ἐστὶ λέξις δι' ἐπι-
θέτων ἢ διὰ συσσήμων ὄνομα ἴδιον ἢ προσηγορικὸν ση-
μαίνουσα· δι' ἐπιθέτων μὲν, οἷον Ἀτρεΐδη κύδιστε,
ἀντὶ τοῦ ᾧ Ἀγάμεμνον· διὰ δὲ συσσήμων, οἷον 10
ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.

καὶ

Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός.

κ'. AMPHIBOLIA.

Ἀμφιβολία ἐστὶ φράσις δύο ἢ πλείονας ἐννοίας ση- 15
μαίνουσα, οἷον

χειρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου,
ἄδηλον γάρ, πότερον τὰς τοῦ Πατρόκλου χειρας λέγει,
ἢ τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ εἰρημένα·

σεύατ' ἐπειτ' ἐπὶ κῦμα λάρῳ ὄρνιθι ἑοικώς· 775

ὅστε κατὰ δεινούς κόλπους ἀλὸς ἀτρυγέτοιο 21

ἰχθῦς ἀγρώσσων πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἄλμῃ·
ληπτέον, ἔν ἢ πυκινὰ ἀγρώσσων ἢ πυκινὰ πτερὰ δεύ-
εται ἄλμῃ.

κῆρυκες δ' ἀνὰ ἄστν θεῶν φέρον ὄρνια πιστά, 25
τοῦ θεῶν δυναμένου κείσθαι ἐπὶ τε τῶν κηρύκων καὶ
τῆς πόλεως καὶ τῶν ἱερῶν, ἐπεὶ ἢ Ἴλιος τετελείχεται ὑπὸ
τῶν θεῶν. διὸ καὶ πολλάκις αὐτὴν λέγει Ἴλιον ἱρήν.
καὶ πάλιν

Τρῆχόν τ' αἰχμητὴν Αἰτώλιον Οἰνόμαόν τε 30
καὶ ὁμοίως,

δεινὸν δ' ἄμφ' Ἀχιλῆα κυκώμενον ἴστατο κῦμα·
 γίνεται δὲ ἡ ἀμφιβολία λέξει, ὡς Αἴας ἄδηλον γάρ,
 τίς τῶν δύο. καὶ λόγῳ

δοῦς δέ γέ μ' ἄνδρα ἐλεῖν καὶ ἐς ὄρημν ἔγχεος ἐλθεῖν.

5

κα'. ΠΑΡΕΚΒΑΣΙΣ.

Παρέκβασίς ἐστὶ λόγος χάριν ἱστορίας ἢ γενεαλο-
 γίας παραλαμβανόμενος, ὡς τὰ τοῦ Φοίνικος περὶ Κου-
 ρήτων

μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι, οὔτι νέον γε

776

ὡς ἦν, ἐν δ' ὑμῖν ἐρέω πάντεσσι φίλοισι.

11

Κουροῖτές τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενέχαρμοι·
 καὶ τὰ ἐξῆς.

κβ'. ΣΤΑΛΗΨΙΣ.

Σύλληψις ἐστὶ δυοῖν ὑποκειμένων πραγμάτων τὸ
 15πραχθὲν ἰδίᾳ ὡς κοινῶς παραλαμβάνουσα, οἷον Ὀδυσ-
 σεὺς περὶ τῆς ἀναιρέσεως Δόλωνος λέγει Νέστορι,

τὸν τρισκαίδέκατον σκοπὸν εἵλομεν,

καίτοι τοῦ Διομήδους μόνον αὐτὸν ἀνελόντος· τὸ μὲν
 ὑπόδειγμα τοῦ ἐνὸς ἔχει πρὸς ἓνα τὴν σύλληψιν· ἀλλα-

20

χοῦ δέ ἐστιν ἃ συλλαμβάνει ἓνα πρὸς πολλούς, ὡς ἔχει
 τὰ ὑπὸ Θερσίτου λεγόμενα πρὸς Ἀγαμέμνονα,

πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναιῖκες,

εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἅς τοι Ἀχαιοὶ

πρωτίστῳ δίδομεν εὐτ' ἂν πτολίεθρον ἔλωμεν.

25

συγκαταριθμεῖ γὰρ ἑαυτὸν τοῖς ἀριστεῦσιν ἀσθενῆς καὶ
 οὐδαμινὸς τυγχάνων.

κγ'. ΑΙΝΙΓΜΑ.

Αἰνιγμά ἐστὶ φράσις διάνοιαν ἀποκεκρυμμένην καὶ
 σύνθετον πειρωμένη ποιεῖν, ὡς τὰ παρ' Ἡσιόδῳ τὰ
 30περὶ τῆς κύλικος λεγόμενα,

μηδέποτ' οἴνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὑπερθευ·
 αὐτὰρ ἐπεὶ δ' αὐτοὶ μὲν κνίσσης ἐξ ἔρον ἔντο·
 καὶ οὐ μητέρα μητρὸς ἄγοντο ἀναλέην καὶ ὀπταλέην, 117
 ἐπεὶ δοκεῖ πρῶτα μὲν ξηραίνεσθαι, εἶτα ὀπταῖσθαι· ἐφ'
 ἑτέροισι τεκέεσσι, τοῖς ἑαυτοῦ τέκνοις, λέγει δὲ τοῖς ξέ- 5
 νοις, τὸ δὲ τεθνάναι, καθὸ δοκεῖ ἐκ τῆς ὕλης εἰληφθαι.

κδ'. ΕΠΑΥΞΗΣΙΣ.

Ἐπαύξησις ἐστὶ φράσις κατὰ πρόσθεσιν ἀυξάνουσα
 τὸ σημαίνόμενον, ὡς ἔχει τὰ τοιαῦτα,
 τῶν νέες ὠκείαι ὡσεὶ πτερόν ἢ ἐ νόημα· 10
 ὠκύπτερον γὰρ παρέστησε τῶν νεῶν τὸ τάχος, ἐπισυνά-
 ψας τῷ προτέρῳ τὸ νόημα.

ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο ἱκελος ἀργῆ·
 ἢ πυρὸς αἰθομένου ἢ ἡελίου ἀνιόντος·
 ἱκανὸν γὰρ τὸ ἱκελος ἀργῆ, προστιθεὶς δὲ τὸ ἐξῆς 15
 ἠύξησε τὸ σημαίνόμενον.

κε'. ΕΞΟΧΗ.

Ἐξοχή ἐστὶν ὀνόματος διαστολή κατὰ διαφορὰν πρὸς
 τὰ σημαίνόμενα, οἷον

Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρωᾶς τε καὶ Ἴκτορα νηυσὶ πέλασσει· 20
 ὥσπερ τοῦ Ἴκτορος οὐχὶ ἐνὸς τῶν Τρώων, ἐπὶ τοῦτον
 ἦνεγκε· κατ' ἐξοχὴν γὰρ αὐτὸν ἐδήλωσε. καὶ ὁμοίως
 οὐ γὰρ ἔτ' Οἰνῆος μεγαλήτορος υἱέες ἦσαν,
 οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔην· θάναε δὲ ξανθὸς Μελέαγρος.

κς'. ΤΣΤΕΡΟΛΟΓΙΑ.

25

Ἰσπερολογία ἐστὶ μέρος λόγου, ὅταν ὁ δεῖ πρῶτον 778
 λέγειν ὕστερόν τις ἐπιφέρει, οἷον

ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
 ἀντὶ τοῦ ὁμοῦ ἐγένοντο καὶ ἐτράφησαν, καὶ δούπησε
 δὲ πεσῶν ἀντὶ τοῦ πεσῶν ἐδούπησε. καὶ 30

ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριται καὶ ἄκουσον·
 ἀντὶ τοῦ ἄκουσον καὶ ὑπόκριται. καὶ
 εἴματα δ' ἀμφιέσασα θυώδεα καὶ λούσασα.
 καὶ
 5 λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χειρας ἀνέσχον.

κζ. ΣΧΗΜΑ.

Σχῆμά ἐστι σολοικισμὸς ἀπολογίαν ἔχων, ὡς ὅταν
 εἴπωμεν, ὁ Φίλιππος, ὃν πάντες μισοῦσιν, ἀγαθὸς ἐστι.
 διαφέρει δὲ σχῆμα σολοικισμοῦ, ἐπειδὴ σχῆμα μὲν ἐστι
 10 ποιητοῦ ἢ συγγραφέως ἀμάρτημα ἐκούσιον διὰ τέχνην
 ἢ ξενοφωνίαν ἢ καλλωπισμόν, σολοικισμὸς δὲ ἀμάρτημα
 ἀκούσιον οὐ διὰ τέχνην, ἀλλὰ δι' ἀμαθίαν γινόμενον.

XXXI.

Α Ν Ω Ν Υ Μ Ο Υ

ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΩΝ.

Τρόπος ἐστὶ λέξις ἢ φράσις πεποιημένη ἢ τετραμ- 779
 μένη ἀπὸ τοῦ κυρίου ἐπὶ τὸ μὴ κύριον κατὰ τινα λόγον
 εἰς δῆλωσιν εὐπρεπεστέραν. τὸ δὲ ὄνομα φηματικὸν ὅ
 ὡς παρὰ τὸ λέγω λόγος, καὶ παρὰ τὸ τρέπω τρόπος.
 λέγεται δὲ τρόπος ἕξαχῶς, τὸ ἐκάστου ἦθος, καθὸ εὐ-
 τροπὸν τινα καὶ κακότεροπὸν φαμεν, καὶ σχῆμα λόγου
 τὸ ἐν διαλεκτικῇ, εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστίν, ἀλλὰ μὴν
 ἡμέρα ἐστίν, φῶς ἐστίν ἄρα· καὶ ὁ ἐν μουσικῇ Λύδιος, 10
 Φρύγιος, καὶ ἡ ἐπὶ πολλῆς τῆς διανοίας τροπή, καθ'
 ὃ σημαινόμενον καὶ ὁ ποιητῆς τὸν Ὀδυσσεῖα πολύτερον
 εἶρηκεν,

ἄνδρα μοι ἔννεπε Μοῦσα πολύτερον·
 καὶ ἡ αἰτία, ὅτε φαμέν, τίνα τρόπον ἀναπνοή, καὶ 780
 ὁ ἐν τῇ φράσει, εἰς ὃν ἐμπίπτει ἡ μεταφορὰ καὶ τὰ 16
 λοιπὰ τῶν τροπικῶν ὀνομάτων. τρόποι δὲ εἰσι πλεό-
 νες, γενικώτατοι μέντοι τάξιν ἔχοντες ἰε' μεταφορὰ,
 κατάχρησις, συνεκδοχή, μετωνυμία, ἀλληγορία, ὑπερ-
 βολή, εἰρωνεία, αἰνιγμα, ὑπερβατόν, ἀντονομασία, 20
 ἀντίφρασις, μετάληψις, πεποιημένον, ὀνοματοποιῖα,
 σύλληψις.

Εἰσὶ δ' οὗτοι κοινοὶ μὲν καὶ τῆς ἡμετέρας συνη-
θείας, ἐπιπολάζουσι δὲ ἐν ποιητικῇ, διὸ καὶ ποιητικοὶ
κέκληνται· παρελήφθησαν δ' αὐτῶν οἱ μὲν κόσμου
χάριν, ὡς ἡ μεταφορά, οἱ δὲ τοῦ ἀναγκαίου, ὡς ἡ
5 κατάχρησις.

Μεταφορά ἐστὶ λέξις ἀπὸ τοῦ κυρίως ὀνομασμένου
ἐφ' ἕτερον ὀνομασμένον μετενηνεγμένη [ἀπὸ τοῦ κυρίου
ἐπὶ τὸ μὴ κύριον] ἢ ὁμοιώσεως ἢ ἐμφάσεως ἔνεκα·
ὁμοιώσεως μὲν

10 πάντες δ' ἐσσεύοντο πόδες πολυπιδάκου Ἰδης·
ὄν γὰρ ἔχουσι οἱ πόδες ἐπὶ τοῦ σώματος λόγον, τοῦτου
ἐπὶ τοῦ ὄρους ἡ ὑπόρεια. ἐμφάσεως δὲ
τὴν δὲ γυναικα

εὖρον ὄσσην τ' ὄρεος κορυφήν.

15 μεταφορικῶς γὰρ ὄρους ἐξοχὴν εἶπε βουλόμενος ἐμφῆ-
ναι τὸ μέγεθος τῆς γυναικός.

Ἔτι τῶν μεταφορῶν αἱ μὲν ἀπὸ πράξεως εἰς πράξιν
μεταφέρονται, αἱ δὲ ἀπὸ σώματος ἐπὶ σῶμα· ἀπὸ μὲν
οὖν σώματος ἐπὶ σῶμα, ὡς τὸ

20 Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἔρκος Ἀχαιῶν·
ἀπὸ δὲ πράξεως εἰς πράξιν, ὡς τὸ ὑφαίνειν τὸ βουλευέ-
σθαι. ἔτι τῶν μεταφορῶν αἱ μὲν ἀντιστρέφουσιν, αἱ
δὲ οὐ· καὶ ἀντιστρέφουσι μὲν αἱ τοιαῦται,

781 φθέγγετο δ' ἠνίοχος νηὸς κυανοπρόωροιο,

25 καὶ ἵππων κυβερνητῆρες· ἔχουσι γὰρ τι μέσον πρὸς
ἀλλήλους· ὁ μὲν γὰρ τὴν τῶν ἵππων ἐξιθύνει πο-
ρείαν, ὁ δὲ τὴν τῶν νεῶν. οὐκ ἀντιστρέφουσι δὲ αἱ
τοιαῦται,

νησος τὴν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται·

30 ἐστεφανῶσθαι γὰρ εἶρηκε τὴν νῆσον ἀντὶ τοῦ κύκλωθεν
περιρρεῖσθαι, ὅπερ οὐκ ἀντιστρέψας εἶποι, ὅτι στέ-
φανος ἡμῶν κύκλω τὴν κεφαλὴν περιρρεῖ· τὸ γὰρ

τοιούτου γελοῖον. ἔτι τῶν μεταφορῶν αἱ μὲν ἀπὸ γένους
ἐπὶ γένη μεταφέρονται,

νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἴθ' ἄλὸς ἵπποι

ἀνδράσι γίνονται· περόωσι δὲ πουλὺν ἐφ' ὑγρῆν.

ἵππους μὲν εἴρηκε κατὰ μεταφορὰν τὰς ναῦς· ὥσπερ 5
γὰρ ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τῶν ἵππων ὀχούμεθα, οὕτως ἐπὶ
τῆς θαλάσσης διὰ τῶν νεῶν κουφιζόμεθα.

XXXII.

Κ Ο Κ Ο Ν Δ Ρ Ι Ο Υ

ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΩΝ.

782 Τρόπος ἐστὶ φράσις ἐκβεβηκυῖα τὴν κοινὴν καὶ
 πρωτότυπον τοῦ λόγου χρῆσιν ἐπὶ τὸ κρεῖττον, ἢ λέξις
 5 ἢ φράσις ἐκ τοῦ συνήθους παρατετραμμένη ὡς ἐπὶ τὸ
 βέλτιον. εἴρηται δὲ τρόπος ἀπὸ τοῦ τετράφθαι παρὰ
 τὴν κυρίαν καὶ νενομισμένην τοῦ λόγου φράσιν κατὰ
 μεταφορὰν τῶν ὁδῶν τῶν μὴ ἔχουσῶν ἐκτροπὰς μηδὲ
 ἀποκλίσεις· μετατρέποντες γὰρ ἀπὸ τῆς κυρίας καὶ
 10 πρωτοτύπου φράσεως ἐγκλίσεις καὶ ἐκτροπὰς μετα-
 φορικῶς κατὰ τὸ ἀρρενικὸν σχηματίζαντες τρόπους
 ἐκάλεσαν.

Λέγεται δὲ τρόπος κατὰ πρῶτον μὲν σημαίνονμενον
 τὸ ἐνὸς ἐκάστου ἤθους, καθ' ὃν τρόπον κακότροπον καὶ
 15 κακοήθη λέγομεν. κατὰ δεύτερον δὲ ὁ ἐν μουσικῇ, οἶον
 Λύδιος, Φρύγιος, Δωριος. κατὰ τρίτον δὲ τὸ [ἐν μου-
 783 σικῇ] σχῆμα λόγου ἰδίου ἢ τὸ πρῶτον ἢ τὸ δεύτερον. κα-
 λεῖται δὲ καὶ ἡ αἰτία τρόπος· κατὰ τοῦτο οὖν ζητοῦμεν,
 τίνι τρόπῳ ἐπιγίνεται ὕπνος ἢ ἀναπνοή, ἀντὶ τοῦ τίνι
 20 αἰτία. λέγεται δὲ τρόπος καὶ ἡ τροπὴ ἐπὶ πολλὰ καὶ
 ποικίλα τῆς διανοίας, καθ' ὃ σημαίνονμενον τρόποι νῦν
 εἴρηται.

Τῶν δὲ τρόπων οἱ μὲν περὶ μίαν λέξιν θεωροῦν-
 ται, οἱ δὲ περὶ σύνταξιν, οἱ δὲ περὶ ἀμφοτέρα. περὶ

μὲν οὖν μίαν λέξιν ὀνοματοποιῖα, πεποιημένον, κατά-
 χρῆσις, μεταφορά, μετάληψις, ἀντίφρασις, μετωνυμία,
 ἀντονομασία· περὶ δὲ σύνταξιν ἀλληγορία καὶ τὰ εἶδη
 αὐτῆς, καὶ ἡ συνεκδοχὴ καὶ ὑπερβολὴ καὶ περίφρασις
 καὶ σύλληψις· περὶ δὲ ἀμφοτέρωτα ταῦτα ὑπερβατόν, 5
 ἀναστροφὴ, ὥστε εἶναι τοὺς σύμπαντας τρόπους δέκα
 καὶ πέντε· ὀνοματοποιῖαν, πεποιημένον, κατάχρησιν,
 μεταφοράν, μετάληψιν, ἀντίφρασιν, μετωνυμίαν, ἀντο-
 νομασίαν, ἀλληγορίαν, συνεκδοχὴν, ὑπερβολήν, περί-
 φρασιν, σύλληψιν, ὑπερβατόν, ἀναστροφὴν. τὴν δὲ εἰ- 10
 ρωνεῖαν καὶ τὸ αἰνίγμα οὐ τακτέον ἐν τοῖς γενικοῖς
 τρόποις, ὥσπερ οὐδὲ τὴν ἀναστροφὴν· ἡ μὲν γὰρ τοῦ
 ὑπερβατοῦ εἶδος, ἡ δὲ εἰρωνεία καὶ τὸ αἰνίγμα τῆς ἀλ-
 ληγορίας.

α. ΟΝΟΜΑΤΟΠΟΙΙΑ.

15

Ὀνοματοποιῖα ἐστὶ λέξις ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ παρὰ τὰς
 τῶν ἤχων ιδιότητος μιμητικῶς κατεσκευασμένη, γίνεται
 δὲ ἐπὶ ὀνόματος, ἐπὶ πάθους, ἐπὶ φωνῆς. ἐπὶ μὲν ὀνό-
 ματος,

σίξ' ὀφθαλμὸς ἐλαυνέφ περὶ μοχλῶ· 20
 ἐπὶ δὲ πάθους,

σὺν τῇ παιφάσσουσα διέσσυτο λαὸν Ἀχαιῶν.
 ἐπὶ δὲ φωνῆς, ῥοῖζος, βόμβος, κολοσυρτός, ὄρυγμαδός.

β. ΠΕΠΟΙΗΜΕΝΟΝ.

Πεποιημένον ἐστὶ λέξις ἀπὸ τῶν ἐν βίῳ πεποιημέ- 784
 νων ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ γεγонуῖα, εἶδη δὲ αὐτῆς εἰσι τρία, 26
 μετωνομασία, μετασχηματισμός, μετατύπωσις.

γ. ΜΕΤΩΝΟΜΑΣΙΑ.

Μετωνομασία μὲν ἐστίν, οἷον ὅταν ὁ Εὐριπίδης τὸ
 στεφανῶσαι καὶ κισσῶσαι λέγη, καὶ Σοφοκλῆς ἀπὸ 30
 τοῦ παιδαγωγῶ, γερονταγωγῶ· μετασχηματισμός

δέ, ὅταν ἡ Πηνελόπη λέγεται Πηνελόπεια, καὶ ἡ ἑσπέρα ἑσπερος, καὶ ὁ Βριαρῆς Βριάρεως λέγεται· μετατύπως δέ, ὅταν ἡ ἀκρόπολις πόλις ἄκρα λέγεται.

δ'. ΚΑΤΑΧΡΗΣΙΣ.

- 5 Κατάχρησις ἐστὶ μέρος λόγου ἀπὸ τοῦ πρώτως κατω-
νομασμένου κυρίως καὶ ἐτύμως ἐπὶ τινος ἀκατονομά-
στου τασσόμενον κατὰ οἰκείον, ὡσπερ ὅταν ὀφθαλμὸν
ἀμπέλου λέγωμεν, καὶ πυξίδα, κἂν μὴ ἐκ ξύλου ὑπάρ-
χῃ· ἀνδριάντα κἂν γυναικὸς εἰκῶν· γαλαῆραν τε καὶ
10 τὴν ἄρκτου καὶ λέοντος· ἀλιέα τε καὶ τὸν κατὰ τὸν πο-
ταμὸν ἰχθύας ἀρρεύοντα· τριήραρχον καὶ τὸν πεντή-
ρους ἢ ἐξήρους νηὸς ἐπιμελητὴν· ἀνδροφόνον τε καὶ
τὸν γυναικὸς ἢ παιδὸς φονέα.

ε'. ΜΕΤΑΦΟΡΑ.

- 15 Μεταφορὰ ἐστὶ μέρος λόγου ἀπὸ τοῦ κυρίως λεγο-
785 μένου μεταφερόμενον εἰς ἕτερον ὁμοιώσεως ἢ ἐμφάσεως
ἕνεκα,

γέλασε δὲ πᾶσα περὶ χθῶν.

καὶ

- 20 τὰ δ' ἐπέροεεν ἔθνεα πεζῶν.

καὶ τὰ δόρατα λιλαιόμενα χροὸς ἄσαι· γίνεται δὲ ἡ με-
ταφορὰ κατὰ τρόπους τέσσαρας· ἥτοι γὰρ ἀπὸ ἐμψύχου
ἐπὶ ἄψυχον, ἢ ἀπὸ ἀψύχου ἐπὶ ἐμψυχον, ἢ ἀπὸ ἐμψύχου
ἐπὶ ἐμψυχον, ἢ ἀπὸ ἀψύχου ἐπὶ ἄψυχον. ἀπὸ μὲν οὖν
25 ἐμψύχου ἐπὶ ἄψυχον, κορυφὴν ὄρεος, πόδας Ἰδης· κυ-
ρίως μὲν γὰρ κορυφὴ λέγεται ἐπὶ τῶν ζώων καὶ πόδες,
ἐπὶ δὲ ὄρους ἀκρόρεια καὶ ὑπώρεια. ἀπὸ δὲ ἀψύχου
ἐπὶ ἐμψυχον,

ἔρκος Ἀχαιοῖσι πέλεται πολέμοιο κακοῖο.

- 30 ἔρκος γὰρ εἶρηκε τὸν Ἀχιλλέα μεταφορικῶς τῶν Ἑλλή-
νων· ἦνπερ γὰρ ἀσφάλειαν παρέχει τὰ τείχη ταῖς πόλε-

σιν, ταύτην ὁ Ἀχιλλεὺς τοῖς Ἑλλησιν. ἀπὸ δὲ ἔμψυχου ἐπὶ ἔμψυχον,

βῆ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν· κυρίως γὰρ ποιμὴν καλεῖται ὁ νομεὺς τῶν προβάτων, ἔμψυχος δὲ ὁ ποιμὴν καὶ ἔμψυχος ὁ βασιλεὺς. ἀπὸ δὲ ὁ ἀψύχου ἐπὶ ἄψυχον,

σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μὴ ποθεν ἄλλοθεν αὔοι· καὶ γὰρ τὸ σπέρμα τὸ εἰς γῆν βαλλόμενον ἄψυχον, ὁμοίως καὶ ὁ σπινθὴρ τοῦ πυρός.

ς'. ΑΝΤΙΦΡΑΣΙΣ.

10

Ἀντίφρασις ἐστὶ λέξις διὰ τῶν ἀντικειμένων τὸ ἐναντίον ἢ παρακειμένων παράγουσα· καὶ διὰ μὲν τῶν ἐναντίων,

οὐδ' ἄρα τώγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεὺς·

ἀντὶ τοῦ ἐλυπήθη, καὶ

15

τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην,

ἀντὶ τοῦ ἐκόντες. διὰ δὲ τῶν παρακειμένων, καθάπερ εἰώθαμεν τὰς Ἑρινύας καλεῖν καὶ σεμνὰς θεάς, καὶ Μελιτώνην τὴν Περσεφόνην, καὶ καλιὰν τὸν Πίθηκον, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια.

20

ξ'. ΜΕΤΩΝΤΜΙΑ.

Μετωνυμία δὲ ἐστὶ λέξις ἀντὶ ἐτέρας λέξεως παραλαμβανομένη, κατὰ τινὰ κοινωμίαν τῶν πραγμάτων· γίνεται δὲ πολλαχῶς· ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ εὐρόντος τὸ εὐρεθέν, ὅταν Δημήτηρ ὁ σίτος καὶ ὁ οἶνος Διόνυσος, ἐπίσθη δὲ Διονύσῳ κύπελλα. ἢ ἀπὸ τοῦ εὐρεθέντος τὸν εὐρόντα,

οἶνός μ' ἔπεισε δαιμόνων ὑπέροτατος,

ἀντὶ τοῦ Διόνυσος. ἢ ἀπὸ τοῦ κυριεύοντος τὸ κυριευόμενον, ὡς ὅταν σίδηρος ὁ Ἄρης, καὶ τὸ πῦρ Ἥφαιστος λέγονται. ἢ ἀπὸ τοῦ περιέχοντος τὸ περιεχόμενον, ὡς ἐκ-

30

πιε τὸ ποτήριον ἀντὶ τοῦ τὸν ἐκ τοῦ ποτηρίου οἶνον. ἢ
ἀπὸ τοῦ περιεχομένου τὸ περιέχον, οἶον ὅταν Ἀμφιτρί-
την τις τὴν θάλασσαν λέγῃ, καὶ

787 τοιοῦτον οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατὸς τε καὶ ὤμων·

5 ἀπὸ γὰρ τῶν ἐπικειμένων ὄπλων ἐπιφέρει.

δαῖε οἱ ἐκ κόρυθος τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ.

ἀπὸ δὲ τοῦ πάσχοντος τὸ διακρίναι, ὡς τὸ χλωρὸν δέος
καὶ πόλεμον πολύδακρυν, καὶ μαινόμενον Διόνυσον,
καθάπερ ἀποσημαίνεται ὁ ποιητῆς λέγων,

10 ὅς τότε μαινομένοιο Διωνύσοιο τιθήνας
σεῦε κατ' ἠγάθειον Νυσήϊον.

ἦ. ANTONOMASIA.

Ἀντονομασία ἐστὶ λέξις ἀντὶ τοῦ κυρίου ὀνόματος
παρειλημμένον ἔχουσα ὅτε μὲν τὸ ἐπίθετον, ὅτε δὲ τὸ
15 πατρωνυμικόν, ὅτε δὲ τὰ παρακολουθοῦντα ἰδίως τῷ
κυρίῳ. τὸ μὲν οὖν ἀντίθετον, ἐνοσίχθουσι κυανοχαίτη
ἀντὶ τοῦ τῷ Ποσειδῶνι, καὶ ἐϋσκόπῳ Ἀργειφόντῃ ἀντὶ
τοῦ τῷ Ἑρμῇ· ὅτε δὲ τὸ πατρωνυμικόν,

Πηλείδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας ἔϊσας

20 ἦϊε, σὺν τε Μενoitιάδῃ·

ἀντὶ τοῦ Ἀχιλλεὺς καὶ Πάτροκλος παρείληπται. ποτὲ δὲ
τὰ παρακολουθοῦντα, ὡς Διὸς καὶ Λητοῦς υἱὸς ἀντὶ
τοῦ ὁ Ἀπόλλων, καὶ Πριάμοιο πόλιν ἀντὶ τοῦ τὴν Ἴλιον,
καὶ παρὰ Εὐφορίωνι,

25 ἠελίους τριακοσίους ἐφόρησα,
ἀντὶ τοῦ ἡμέρας.

θ'. ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ.

Ἀλληγορία ἐστὶ φράσις ἕτερον μὲν δηλοῦσα κυρίως,
ἑτέραν δὲ ἔννοιαν παριστῶσα, ὡς παρὰ Ἀλκαίῳ·

788 συνίημι τῶν ἀνέμων τὴν στάσιν.

31 τὸ μὲν γὰρ ἔνθεν κῦμα κυλίνδεται,

τὸ δὲ ἐνθεν, ἄμμε δὲ τὸ μέσον
αἰεὶ φορήμεθα· σὺν μέλανι
χειμῶνι μογέοντες μάλα.

διὰ γὰρ τούτων ἐξῆς ἐκ μὲν τοῦ προστυχόντος χειμῶν
θαλάσσιος ὑπακούεται, κατὰ δὲ τὴν ἀλήθειαν πολιτι- 5
κῶν πραγμάτων ταραχὴ τις ἐκφαίνεται. ἤδη δὲ καὶ παρ'
Ὁμήρῳ ἀλληγοροῖται μόναι,

εἰ μὴ

λάϊνον ἔσσο χιτῶνα κακῶν ἔνεχ', ὅσσα ἔοργας.

καὶ τὸ

10

καὶ δὴ φυλόπιδος πέλεται κόρος ἀνθρώποισι.

καὶ τὸ

καὶ δὴ χθονὶ χαλκὸς ἔχευε·

καὶ τὸ ἄμητος δ' ὀλίγιστος· καὶ το

ἐπὴν κλίνῃσι τάλαντα 15

Ζεὺς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται·

εἶδη δὲ τῆς ἀλληγορίας εἰσὶ δύο· εἰρωνεῖα καὶ τὸ αἰ-
νιγμα.

ι. ΕΙΡΩΝΕΙΑ.

Εἰρωνεῖα ἐστὶ λόγος διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον 20
μετὰ τινος ἠθικῆς ὑποκρίσεως δηλῶν, ἔστι δὲ αὐτοῦ τὸ
μὲν ἐφ' ἡμῶν, τὸ δὲ ἐπὶ τῶν πλησίον· καὶ τὸ μὲν ἐφ'
ἡμῶν ἀστεῖσμός καλεῖται καὶ ἀντιμετάθεσις, τὸ δὲ ἐπὶ
τῶν πλησίον χλευασμός, μυκτηρισμός, χαριεντισμός,
ἐπικερτόμησις, διασυρμός, ἐναντίωσις· ταῦτα γὰρ τῆς 25
εἰρωνείας τὰ εἶδη. ἀστεῖσμός μὲν οὖν ἐστὶ λόγος, ἀφ'
ἑαυτοῦ πρὸς ἕτερον ἔχων τὴν διαβολήν, οἷον

Ἄντιν', ἧ μεν καλὰ πατῆρ ὡς κήδεαι υἱός.

ἀντιμετάθεσις δὲ ἐστὶν εἰρωνεῖα προσποίησησιν ἐμφαίνου-
σα ψόγου μὲν εἰς αὐτόν, ἐπαίνου δὲ εἰς πλησίον, οἷον 30
οὐ γὰρ ἔμαχόμην, οὐδ' ἐστρατευτόμην, ἀλλ' ἐφευγον, τὸ 31
ἐναντίον δὲ οὗτος ἔδρασε. μυκτηρισμός δὲ ἐστὶν χλευα-

- σμός μετὰ ποιᾶς κινήσεως καὶ συναγωγῆς τῶν μυκτῆ-
ρων, σαρκασμὸς δὲ καὶ χλευασμὸς μέχρι τοῦ σεσηρῆναι
καὶ παρεμφαίνεσθαι τοὺς ὀδόντας, χαριεντισμὸς δὲ
μετὰ προσποιήτου φιλοφροσύνης εἰρωνεία ἐπὶ κακῷ καὶ
5 βλάβῃ γινομένη, ἐπικερτόμησις δὲ ἐστὶν εἰρωνεία ἡδο-
νὴν ἐκφέρουσα τοῦ λέγοντος, ὡς ἔχει
ὦ πόποι, ἦ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνὴρ, ὡς ῥεῖα κυβιστᾶ,
εἰ δήπου καὶ πόντῳ ἐν ἰχθυόεντι γένοιτο,
πολλοὺς ἂν κορέσειεν.
- 10 διασυρμὸς δὲ εἰρωνεία διασύρουσα τὸ ἔπος, οἶον
Θέρσιτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητῆς.
ἐναντίωσις δὲ ἐστὶ λέξις διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον
σημαίνουσα, οἶον οὐ μὴν ἔφενγεν Ὀδυσσεύς, οὐδὲ μα-
νίαν ὑπεκρίνετο. ἅπανσι δὲ τούτοις παρακολουθεῖ τὸ
15 σκῶμμα οὐ διακεχωρισμένον. τὸ δὲ εἰκασμὰ ἐστὶ σκῶμ-
μα καθ' ὁμοιότητα, ὡς ἔχει τὸ παρ' Εὐπόλιδι,
βολβῶ κατεικάξουσιν ἡμᾶς, ἰσχάδι.
τινὲς δὲ καὶ τὰς παροιμίας τάσσουσιν ὑπὸ τὰς ἀλληγο-
ρίας καὶ τοὺς μύθους οὐ πάνυ ἀστείως.

20

ιά. ΑΙΝΙΓΜΑ.

Αἰνιγμὰ ἐστὶ λέξις ἢ λόγος ἀποκρύπτων τὸ νοούμε-
νον διὰ τὰ ἀνακεχωρηκότα τῶν συμβεβηκότων, οἶον ἐστὶ
Χαιρήμονος,

- ἔαρὸς ἢ νύμφη, τέκνον τι μετὰ θέρους ἐς ὕστερον,
790 ἐν χειμῶνι δ' οἴχεται σὺν τῷ ἀνέμῳ κεκαρμένη.
26 ἄμπελου γὰρ δηλοῖ διὰ τούτου.

ιβ'. ΣΤΝΕΚΔΟΧΗ.

- Συνεκδοχὴ ἐστὶ λέξις ἢ φράσις ἀπὸ μέρους ὅλην
διάνοιαν ἐμφαίνουσα, ἢ διὰ τοῦ παντὸς τὸ μέρος, γί-
30 νονται δὲ αἱ συνεκδοχαὶ κατὰ τρόπους τέσσαρας· ἢ γὰρ
ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον, ἢ ἀπὸ ὅλου τὸ μέρος, ἢ ἀπὸ ἐπι-
πλευροῦς τὸ ὅλον, ἢ ἀπὸ ἐπιπλευροῦς τὸ μέρος.

νύμου τὸ κύριον, ἢ ἀπὸ τοῦ παρεπομένου τὸ κύριον.
ἀπὸ μὲν οὖν μέρους τὸ ὄλον,

Ἄτρεϊδαί τε καὶ ἄλλοι εὐκνήμιδες Ἀχαιοί.

ἀπὸ γὰρ τοῦ εὐκνήμιδες συνεκδοχικῶς τὸ ὄλοι εὐοπλοι,
καὶ ἔτι λευκώλενος Ἥρη ἀντὶ τοῦ ὄλη λευκή. ἀπὸ δὲ 5
ὄλον τὸ μέρος,

οἱ δ' εὐθύς πρὸς τεῖχος εὐδμητον βόας αὔας·

βόας γὰρ αὔας λέγει τὰς ξηρὰς βύρσας, ἐκ δὲ τῶν βυρ-
σῶν τὰς ἀσπίδας, ὥστε ἀπὸ τοῦ ὄλου τὸ μέρος δεδήλω-
ται. ἀπὸ δὲ ἐπωνύμου τὸ κύριον, 10

Φοῖβος ἀκερσεκόμης, ἠδ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα·

ἀπὸ γὰρ τοῦ Φοῖβος ἐπωνύμου τὸν Ἀπόλλωνα δεῖ κυ-
ρίως συνεκδέξασθαι, καὶ

ὄρσεο Τριτογένεια, φίλον τέκος·

πάλιν γὰρ ἀπὸ τῆς Τριτογενείας τὴν Ἀθηναῖν δέον συν- 15
εκδέξασθαι. ἀπὸ δὲ τοῦ συμβαίνοντος τὸ προηγού-
μενον,

οἱ δὲ πανημέριοι σείον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντα,

ἀντὶ τοῦ ἔτρεχον· πρότερον γὰρ ἔτρεχον οἱ ἵπποι, ἐπὰν 791
οὕτως συνέβαινε σείεσθαι τὸν ζυγόν. καὶ 20

ἐξόμενοι λεύκαινον ὕδωρ ξεσταῖς ἐλάττησιν,

ἀντὶ τοῦ ἐκωπηλάτουν. ἀπὸ δὲ τοῦ παρεπομένου τὸ
προηγούμενον·

λύσε δὲ παρθενίην ζώνην,

ἀντὶ τοῦ διεκόρευσεν. 25

ιγ'. ΤΠΕΡΒΟΛΗ.

Ἐπερβολή ἐστὶ λόγος σημαίνων μετὰ πλήθους ἐπι-
τατικός, ἢ λόγος ὑπεραίρων τὴν ἀλήθειαν, βλέπονται
δὲ ἐν τρισὶν αἱ ὑπερβολαί, αἱ μὲν καθ' αὐτάς, αἱ δὲ
πρὸς ἕτερον, αἱ δὲ καθ' ἐξίσωσιν. καθ' αὐτάς μὲν, ὡς 30
σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ· πρὸς ἕτερον δὲ

λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοιοί.

κατ' ἐξίσωσιν δὲ
ἴσος Ἐνυαλίῳ, κορυθαίκι πτολεμιστῆ.

ιδ'. ΠΕΡΙΦΡΑΣΙΣ.

Περίφρασις ἐστὶ φράσις διὰ πλειόνων ὀνομάτων
5 δηλοῦσα τὸ κεφαλαιωδῶς ἐξενεχθῆναι δυνάμενον, βίη
Ἡρακληείῃ ἀντὶ τοῦ Ἡρακλῆς, καὶ ἱερὸν μένος Ἀκινό-
οιο ἀντὶ τοῦ Ἀλκίνοος, καὶ Πυλαιμενέος λάσιον κῆρ
ἀντὶ τοῦ Πυλαιμένης καὶ βοῶν ἰφθιμα κάρηνα ἀντὶ τοῦ
τὰς βοῦς.

10

ιέ. ΤΠΕΡΒΑΤΟΝ.

Ἵπερβατόν ἐστὶ πρώτης καὶ συνήθους τάξεως λό-
792 γου μετακίνησις· γίνεται δὲ τετραχῶς, ἥτοι ἐν λέξει
ἥτοι ἐν λόγῳ, ἢ ἐν νοήματι, ἢ ἐν πράγματι. λέξει μὲν
νήπιοι, οἱ κατὰ βοῦς ἡελίοιο ἥσθιον· τὸ γὰρ
15 ἐξῆς κατήσθιον, καὶ

ἂν δὲ κύων κεφαλὴν τε καὶ οὔατα κείμενος ἔσχεν.

τὸ γὰρ ἐξῆς ἐστὶν ἀντέσχεν. λόγῳ δὲ

ὡς ἔφατ'· Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἰαχον, ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν,

20 μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσῆος θείοιο.

νοήματι δὲ

πάντη γὰρ περὶ τεῖχος ὀρώρει θεσπιδὰς πῦρ
λάϊνον·

οὐ γὰρ λέγει τὸ πῦρ λάϊνον, ἀλλὰ τὸ τεῖχος. πράγματι
25 δέ, ὅταν τὸ πρῶτον γινόμενον δεύτερον τάξῃ ὁ ποιητής,
οἶον

τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε.

καὶ

ἢ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβαλε λάϊνον οὐδόν.

30 ἀντὶ τοῦ πρότερον ὑπέρβη, καὶ τότε εἰσῆλθεν. εἶδος δὲ
ὑπερβατοῦ ἐστὶν ἡ ἀναστροφή.

ις'. ΑΝΑΣΤΡΟΦΗ.

Ἄναστροφή ἐστὶ λέξις, ἣν χρὴ προηγείσθαι τῆς σημανομένης διανοίας, δευτέραν ἔχουσα τάξιν, οἷον

ὧ̄ ἐπι πόλλ' ἐμόγησα,
ἀντὶ τοῦ ἐφ' ὧ̄· καὶ

5

εἰ μὲν κεν λείπω κατὰ τεύχεα καλὰ,
ἀντὶ τοῦ καταλείπω. καὶ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων· ἐστὶ γὰρ ἀπὸ νεῶν· καὶ ὄρνιθες ὧ̄ς, ἀντὶ τοῦ ὧ̄ς ὄρνιθες. 793

ιζ'. ΜΕΤΑΛΗΨΙΣ.

Μετάληψις ἐστὶ λέξις διὰ τῆς ὁμωνύμου τὴν συνώνυμον δηλοῦσα, ἢ κατὰ συνωνυμίαν μόνον παραλαμβανομένη, οἷον

ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῆσιν·
τὰς γὰρ ὀνόματι ἀπὸ τοῦ σχήματος ὀξείας καλουμένας νήσους μεταληπτικῶς θοὰς εἴρηκεν, τὴν ὁμώνυμον εἰς 15 τὴν συνώνυμον μεταβαλὼν· τῷ γὰρ θοῶ συνωνυμεί πᾶν τὸ κατὰ κίνησιν ὀξύ, τούτῳ δὲ ὁμώνυμον πᾶν τὸ ἀκμὴν ἔχον κατὰ τὸ ἄκρον ἠκονημένον· καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ Κύκλωπος, δαλὸν ἀποξύναι δ' ἐκέλευσεν, ἐγὼ δ' ἐθόωσα παραστάς. κέχρηται δὲ τῷ ἐθόωσα ἀντὶ 20 τοῦ ὧ̄ξυνα. τινὲς μέντοι τὴν τε ἔλλειψιν καὶ πλεονασμὸν καὶ ἀμφιβολίαν καὶ ὁμοίωσιν καὶ ἀνταπόδοσιν τοῖς τρόποις οὐ θέλουσιν ὑπαγαγεῖν.

ιη'. ΟΜΟΙΩΣΙΣ.

Ὁμοίωσις ἐστὶ παράθεσις ἢ σώματος ἢ πράγματος 25 εἰς δῆλωσιν τοῦ ὑποκειμένου, οἷον

σεύατ' ἔπειθ' οἴός τε πελώριος ἔρχεται Ἄρης.
εἶδη δὲ ὁμοιωσεῶς εἰσὶν ἕξ· παραβολή, εἰκῶν, εἰκονογραφία, χαρακτηρισμός, εἰδωλοποιΐα, παράδειγμα.

ιβ'. ΠΑΡΑΒΟΛΗ.

- Παραβολή ἐστὶ πράγματος πρὸς τὸ πράγμα παρὰ-
 θεσις κατὰ τινὰς ἀναλόγους ὁμοιότητος, οἷον
 794 ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειρὶ ὀρέστερος ἄνδρα μὲνησιν.
 5 γίνεται δὲ ἢ πρᾶξις πρὸς πρᾶξιν, ἢ πάθος πρὸς πάθος,
 ἢ διάθεσις πρὸς διάθεσιν, ἢ φύσις πρὸς φύσιν. καὶ ὅτε
 μὲν πρᾶξις πρὸς πρᾶξιν,
 οἱ δ' ὡστ' ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισιν·
 ὅτε δὲ πάθος πρὸς πάθος,
 10 ὡς δ' ὅταν ἀσπασίως βίωτος παιδεσσι φανείη
 πατρός, ὅς ἐν νούσῳ κείται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων.
 ἢ διαθέσεως πρὸς διάθεσιν,
 ὡς δ' ὅτε τις δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη·
 ἢ φύσεως πρὸς φύσιν,
 15 οἷη περ φύλλων γενεή, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.
 εἰσὶ δέ τινες τῶν παραβολῶν, αἷ τινες αὐξήσεις ἡδονῆς
 καὶ λύπης καὶ πάθους καὶ φόβου καὶ ἐννοίας παρέχου-
 σιν· ἡδονῆς μὲν
 ὧς τε λέων ἐχάρη μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας·
 20 λύπης δέ,
 ὡς δὲ χιὼν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσσι.
 πάθους δέ,
 ὡς δὲ λέων ἐλάφοιο ταχείης νήπια τέκνα·
 φόβου δέ,
 25 ὡς δ' ὅτε τις δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη·
 ἐννοίας δέ,
 ὡς δ' ὅταν ἄγραυλοι πόριες περὶ βοῦς ἀγελαίας.

κ'. ΕΙΚΩΝ.

- Εἰκὼν ἐστὶν, ὅταν ὅλα σώματα σώμασιν ἀντιπαρα-
 30 τεθῆ, οἷον
 795 ὄμματα καὶ κεφαλὴν Ἰκελος Διὶ τερπικεραύνῳ·
 Ἄρει τε ζώνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι.

κα'. ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ.

Εἰκονογραφία ἐστίν, ὅταν τὰ μέρη τοῖς μέρεσιν ἀντιπαρατεθῆ, οἷον

ἦτε δ' ἐν μεγάροισι περίφρων Πηνελόπεια·

Ἄρτεμιδι ἰκέλη, ἥε χρυσῆ Ἀφροδίτη.

5

κγ'. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ.

Χαρακτηρισμός ἐστίν, ὅταν ὁ τύπος τοῦ ὑποκειμένου σώματος περιγράφηται, οἷον

γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχρους οὐλοκάρηνος.

κδ'. ΕΙΔΩΛΟΠΟΙΙΑ.

10

Εἰδωλοποιία ἐστίν ἀνάπλασις προσώπων ἢ ἐπὶ πραγμάτων, ἢ ἐπὶ ζώων λογικῶν μὲν, ἀποιχομένων δέ, ἢ ἀλόγων, λογοποιουμένων δέ· πραγμάτων μὲν, ὡς ὅταν τὴν ἀρετὴν πρὸς τὴν κακίαν πλάττωμεν διαλεγομένην· ἀνθρώπων δὲ ἀποιχομένων, ὡς ὅταν λέγωμεν ποίους λό- 15 γους εἶπεν Ἀχιλλεύς, ἰδὼν τὸν Πάτροκλον ἐν τῷ Ἄϊδη· ἀλόγων δέ, ὡς ὅταν λέγωμεν, ποίους λόγους εἶπεν ἢ ἀλώπηξ πρὸς τὸν λύκον.

κε'. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ.

Παράδειγμά ἐστι παράστασις τινος πρὸς τινα, δει- 20 κτικῶς, γίνεται δὲ ἢ προτροπῆς ἢ ἀπαγωγῆς ἕνεκα· καὶ προτροπῆς μὲν, ὡς ἐπὶ τοῦ Τηλεμάχου

ἢ οὐκ αἶτις οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης

796

πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα;

καὶ σύ, φίλος (μάλα γάρ σ' ὀρώω καλόν τε μέγαν τε)· 25

ἄλκιμος ἔσσ' ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἶπη.

ἀποτροπῆς δέ,

ὄρᾳς τὸν Ἀκταίωνος ἄθλιον μόρον,

ὄν ὠμόσιτοι σκύλακες, ἃς ἐθρέψατο,

διεσπάσαντο.

30

ἀπαγωγῆς δὲ ἔνεκα,
 μήτι τοι δρυτόμος μέγ' ἀμείνων ἢ βίηφι
 μήτι δ' αὐτε κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
 νῆα θοὴν ἰθύνει ἐρεχθομένην ἀνέμοισιν.

5

κς'. ΑΝΤΑΠΟΔΟΣΙΣ.

Ἄνταπόδοσις ἔστι φράσις ἀκολουθῶς ἐκφερομένη
 ταῖς ὑποκειμέναις ὁμοιώσεσιν καὶ παραβολαῖς, οἷον
 ὡς ἐχάρη Μενέλαος·

καὶ

10 ὡς τῶν ἔθνεα πολλά

καὶ

ὡς δ' αὐτίς καθ' ὄμιλον ἔδν Τρώων ἀγερώχων.

κζ'. ΕΛΛΕΙΨΙΣ.

Ἐλλειψίς ἔστι φράσις μέρει λόγου τινὶ ἐλλείπουσα,
 15 Αἰτωλοὶ μὲν ἀμυνόμενοι Καλυδῶνος ἐραννῆς.

ἀντὶ τοῦ περὶ Καλυδῶνος· καὶ

ἕως τὸν πεδίοιο διώκειτο πυροφόροιο.

797 ἀντὶ τοῦ διὰ πεδίου· καὶ

χωόμενος κατὰ θυμὸν ἐϋζώνιοιο γυναικός.

20 ἀντὶ τοῦ περὶ γυναικός.

κη'. ΠΛΕΟΝΑΣΜΟΣ.

Πλεονασμός ἔστι φράσις μέρει λόγου τινὶ περισ-
 σεύουσα, οἷον νῆάς τε προπάσας, καὶ βοῶν ἐπι-
 βουκόλος ἀνὴρ ἀντὶ τοῦ βουκόλος.

25

κθ'. ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ.

Ἐπανάληψις ἔστι τῶν προειρημένων πάλιν ἐξ ὑπαρ-
 χῆς κατάλογος, οἷον

ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἔοντας,

Αἰθίοπας, οἳ διχθὰ δεδαίαται ἔσχατοι ἀνδρῶν.

καὶ

καὶ εἰ πυρὶ χειρας ἔοικεν,
εἰ πυρὶ χειρας ἔοικε, μένος δ' αἰθῶνι σιδήρω.

καὶ

τῶ ὀαριζέμεναι, ἄτε παρθένος ἡΐθεός τε, } 5
παρθένος ἡΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοισιν.

λ'. ΑΜΦΙΒΟΛΙΑ.

Ἀμφιβολία ἐστὶ φράσις δύο ἢ καὶ πλείονα σημαί-
νουσα δι' αὐτῆς, οἷον

ἄρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα· 10
ἀμφίβολον γάρ, πότερον τὰ ἄρματα εἰρηκεν ἢ τὰ ἐνώ- 798
πια· καὶ

αἰδῶς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι·
καὶ

χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλούς. 15
καὶ ζευγος βοῶν ἤλαυνεν· ἀμφίβολον γάρ, πότερον
βοῶν ἢ τῶν βοῶν.

XXXIII.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΧΟΙΡΟΒΟΣΚΟΥ ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΩΝ ΠΟΙΗΤΙΚΩΝ.

802 Πάσης παλαιᾶς καὶ νέας γραφῆς ποιητικοὶ τρόποι
εἰσὶν κζ'. ἀλληγορία, μεταφορά, κατάχρησις, μετάληψις,
5 ὑπερβατόν, ἀναστροφή, συνεκδοχή, σύλληψις, ὀνοματο-
ποιῖα, πεποιημένον, ἀντονομασία, μετωνυμία, ἀντίφρα-
σις, περίφρασις, ἔλλειψις, πλεονασμός, ἐπανάληψις,
ἔξοχή, ὑπερβολή, ἀνιγμα, παραβολή, ἀνταπόδοσις,
προσωποποιῖα, παράδειγμα, εἰρωνεία, σχῆμα καὶ ὕστε-
10 ρολογία. λέγονται δὲ ποιητικοὶ τρόποι, διότι παρὰ τοῖς
803 ποιηταῖς πλεονάζουσιν τὴν κοινὴν συνήθειαν ὑπερβαί-
νοντες.

α'. ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ.

Ἄλληγορία ἐστὶ λέξις ἕτερόν τι λέγουσα καὶ ἑτέραν
15 ἔννοιαν παριστιῶσα, ὡς τὸ λεγόμενον ἐν τῇ θεῖᾳ γραφῇ,
ἐν οἷς πρὸς τὸν ὄφιν φησὶν ὁ θεός, ἐπικατάρατος
σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν· ὁ γὰρ λόγος πρὸς
τὸν ὄφιν ἐστίν, ἐπὶ δὲ τοῦ διαβόλου ἀναλόγως αὐτὸν
ἐκλαμβάνομεν, ἥγουν ἀλληγορικῶς. παραλαμβάνεται δὲ
20 αὕτη καὶ διὰ σεμνότητα καὶ δι' εὐλάβειαν· σεμνότητα
μὲν, ὡς ἔχει τὰ περὶ τῆς Ἥρας, ἐν οἷς φησὶν ὁ Ζεὺς πρὸς
αὐτήν,

ἢ οὐ μέμνησ' ὅτε ἐκρέμα ὑψόθεν· ἐκ δὲ ποδοῦν
ἄκμονας ἦκα δύο· περὶ χερσὶ δὲ δεσμὸν ἰηλα
25 χρούσειον·

ἧς ἡ ἔννοια αὐτή, τῷ πέρατι τοῦ ἀέρος ἢ τε γῆ καὶ τὸ ὕδωρ συνάπτονται, ἃ καὶ ἄκμονας ὡς βαρύτερα τῶν ἄλλων στοιχείων λέγει, χρύσειον δὲ δεσμόν τὴν περικεχυμένην τῷ ἀέρι αὐγὴν ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, ᾧ ἦνεται ὁ ἀήρ. δι' εὐλάβειαν δέ, ὡς τὸ λῦσε δὲ παρθενικὴν ⁸⁰⁴ ξώνην, ἀντὶ τοῦ ἐφθειρεν· ὡς καὶ παρὰ Καλλιμάχῳ, 6 τὸ πῦρ δέ τ' ἀνέκαυσας, ἕως οὗ πολλῇ κεχώρηκε φλογί, καὶ πάλιν ἴσχε δὲ δρόμου μαργῶντας ἵππους, μὴ δευτέραν κάμψης, μή τι παρὰ νύσση δίφρον ἄξωσιν, ἐκ δὲ κύμβαχος κυβιστήσης. ταῦτα οὐ κυρίως εἰρηται· οὔτε γὰρ περὶ πυρὸς οὔτε περὶ ἵπποδρομίας ὁ λόγος αὐτῷ, ἀλλ' ὥσπερ αἰδούμενος εἰπεῖν, ὃ ἐβούλετο, τῇ ἀλληγορίᾳ ἐχρήσατο.

β. ΜΕΤΑΦΟΡΑ.

Μεταφορὰ ἐστὶ λέξις ἀφ' ἑτέρου εἰς ἕτερον μεταφερομένη, ἢ ἀπὸ τοῦ κυρίως λεγομένου μεταφερομένη ὁμοιώσεως ἢ ἐμφάσεως ἕνεκα, ἔχει δὲ εἶδη δ'. ἢ γὰρ ἀπὸ ἐμψύχων εἰς ἐμψυχα μετὰγεται, ἢ ἀπὸ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, ἢ ἀπὸ ἀψύχων εἰς ἐμψυχα, ἢ ἀπὸ ἐμψύχων εἰς ἄψυχα. καὶ ἀπὸ μὲν ἐμψύχων ἐπ' ἐμψυχα, ὡς ὅταν τις ²⁰ τὸν βασιλέα λέγῃ ποιμένα λαῶν· τὸ γὰρ ποιμαίνειν ἐμψύχων ὄν πάλιν ἐπ' ἐμψυχα μετενήκεται, ἐπειδὴ ὥσπερ τοῖς ποιμέσιν ὑποτέτακται τὰ ποίμνια, οὕτω καὶ τοῖς βασιλεῦσιν οἱ ὑπὸ χεῖρα· ποιμὴν γὰρ κυρίως ὁ τῶν προβάτων νομεὺς λέγεται· ἀμφοτέρω γοῦν ἐμψυχοι, ὅ ⁸⁰⁵ τε βασιλεὺς καὶ ὁ τῶν προβάτων νομεὺς. ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, ὡς ὅταν τις ἀνθρακα πυρὸς ἐν σποδῷ κρύψας λέγῃ σπέρμα πυρὸς διασώσασθαι. τὸ γὰρ σπέρμα κυρίως ἐπὶ τῶν σπειρομένων καρπῶν λεγόμενον νῦν ἐπὶ τῆς ἀνθρακιᾶς ἐλήφθη· ἢ εἶπη πολλὴ κέχυται ³⁰ τῇ ὕλῃ φλόξ· τὸ γὰρ χεῖσθαι τοῖς ὑγροῖς συμβέβη-

κεν. ἀπὸ δὲ ἀψύχων εἰς ἔμψυχα, ὡς ὅταν ὁ Ὀδυσσεὺς
λέγη πρὸς τὸν Αἴαντα

τοῖος γὰρ σφισι πύργος ἀπώλετο·

ὁ γὰρ πύργος ἄψυχος ὢν ἐπὶ τοῦ Αἴαντος ἐμψύχου ὄν-
5 τος εἴρηται. καὶ ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγε· τὸ
γὰρ ὄραν ἐπὶ ἐμψύχων κυρίως λέγεται, ἡ δὲ θάλασσα
ἄψυχός ἐστιν. ἀπὸ δὲ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα, ὡς ὅταν τις
τὴν ἀκρώρειαν τοῦ ὄρους κορυφὴν ἢ κεφαλὴν εἴπῃ·

κορυφὴ γὰρ καὶ κεφαλὴ ἐπὶ ἐμψύχων λέγεται. καὶ πάλιν,
10 λιν, ἀίχμη δὲ διέσσυτο μαιμώωσα. καὶ πάλιν,
806 πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ πάρος χροῶα καλὸν ἐπαυρεῖν

ἐν γαίῃ ἴσταντο λιλαιόμενα χροὸς ἄσαι·

τὸ γὰρ μαιμώωσα καὶ τὸ λιλαιόμενα καὶ τὸ ἄσαι ἐμ-
ψυχα ὄντα ἐπὶ τῶν ἀψύχων λέλεκται δοράτων. ὁμοίως
15 καὶ τὸ οὔρεος ἐν κορυφῆσι, καὶ πόδες πολυπι-
δάκου Ἰδης, δέον ἀκρώρειαν καὶ ὑπώρειαν εἰπεῖν.
ἔστι δὲ καὶ πέμπτου εἶδος μεταφορᾶς ὡς ἀπὸ πράξεως
εἰς πράξιν, οἶον

ἤδη πού τινα κείνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφαίνει.

20 τὸ γὰρ ὑφαίνειν ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων λεγόμενον νῦν ἐπὶ
τὴν τῆς βουλῆς κατασκευὴν μετενήνεκται.

γ'. ΚΑΤΑΧΡΗΣΙΣ.

Κατάχρησις ἐστὶ φράσις μετενεχθεῖσα ἀπὸ τοῦ πρώ-
τως κατονομασθέντος κυρίως καὶ ἐτύμως ἐπὶ τὸ ἀκατο-
25 νόμαστον, ὡς ὅταν τὸ ἀπὸ χαλκοῦ ἐπίπεδον πυξίδα εἴ-
πωμεν· πυξίς γὰρ ἢ ἐκ πύξου γεγонуῖα καλεῖται, ἐπει-
δὴ δὲ καὶ τὰ ἐξ ἄλλης οἰασοῦν ὑλῆς κατασκευασθέντα
ἀκατονόμαστὰ εἰσι, πυξίδας καὶ ταῦτα καλοῦμεν κατα-
χρώμενοι τῷ ὀνόματι. καὶ ἀνδροφόνος κυρίως μὲν ἐστὶν
30 ὁ ἄνδρα φονεύσας, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ γυναικὸς
λέγεται. καὶ τριήραρχος κυρίως ὁ τριήρους ἄρχων, κα-

ταχρηστικῶς δὲ καὶ ὁ διήρους καὶ ὁ πεντήρους. τοιοῦ-
 τόν ἐστι καὶ τὸ νέκταρ ὡνοχοεῖ· τὸ γὰρ οἴνοχοεῖν
 κυρίως ἐπὶ τοῦ οἴνου λεχθὲν νῦν ἐπὶ τοῦ νέκταρος ⁸⁰⁷
 ἐλέχθη. ὡσαύτως καὶ τράχηλος κεραμίου καὶ γόνυ κα-
 λάμου καὶ γαστήρ νηὸς καὶ γλῶσσα ὑποδήματος καὶ τὰ 5
 τοιαῦτα. καὶ ψήφίζειν κυρίως τὸ ταῖς ψήφοις μετρεῖν,
 καταχρηστικῶς δὲ καὶ τοῖς δακτύλοις. ταῦτα γὰρ ἐπὶ
 τῶν κυρίως ὀνομασθέντων λεγόμενα καταχρηστικῶς καὶ
 ἐπὶ τῶν ἀνονομάστων λέγεται. διαφέρει δὲ κατάχρησις
 μεταφορᾶς, ὅτι ἢ μὲν μεταφορὰ ἀπὸ κατωνομασμένου 10
 ἐπὶ κατωνομασμένου πάλιν λέγεται, ἢ δὲ κατάχρησις
 ἀπὸ κατωνομασμένου ἐπὶ πάντη ἀκατονόμαστον, ὡς
 ὅταν τὸν ἐν λίμνῃ ἢ ποταμοῖς ἰχθύας ἀγρεύοντα ἀλιέα εἴ-
 ποι τις· κυρίως γὰρ ἀλιεὺς ὁ ἐπὶ τῆς θαλάσσης λέγεται,
 ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ ἐν τοῖς ποταμοῖς ἀγρεύων ἀνονόμαστος 15
 ἐστι, καλοῦμεν καὶ τοῦτον ἀλιέα καταχρώμενοι τῷ ὀνό-
 ματι.

δ'. ΜΕΤΑΛΗΨΙΣ.

Μετάληψις ἐστὶ φράσις μεταλαμβάνουσα τῆς ὁμω-
 νυμίας ἐκ τοῦ κυρίως ὄντος ἢ διὰ τῆς συνωνυμίας τὸ 20
 ὁμώνυμον δηλοῦσα, ὡς ὅταν τις τὸν γοργῶς τρέχοντα
 ὄξυν παρὰ τὸν δρόμον εἴπη, ἢ τὸν ταχυπαθῆ χυμὸν ⁸⁰⁸
 ὄξυν καλέσῃ χυμὸν· ὄξυν γὰρ κυρίως τὸ ἠκονημένον ξί-
 φος λέγεται, ὅθεν καὶ τὸ ὄξυνεν ἐπὶ μαχαίρας ἢ ἐτέρου
 τινὸς ξίφους παραλαμβάνεται. ἢ ὡς παρὰ τῷ Ὀμήρῳ 25
 ἐνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκα θοῆσιν.

τῷ μὲν γὰρ θοῶ συνωνυμεῖ τὸ ὄξυν κατὰ τὴν κίνησιν,
 ὁμωνυμεῖ τὸ ὄξυν κατὰ τὸ σχῆμα. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ

Τεῦκρος δὲ τόξων χρώμενος φειδωλία·
 τουτέστιν ἀκριβεία καὶ εὐστοχία· τῇ μὲν γὰρ φειδωλία 30
 συνωνυμεῖ καὶ ἡ κατὰ δόσιν ἀκριβεία, τῇ δὲ ὁμωνυμεῖ ἡ
 κατὰ τέχνην ἀκριβεία, ἥγουν ἡ εὐστοχία.

ε'. ΥΠΕΡΒΑΤΟΝ.

Ἵπερβατόν ἐστι λέξις ὑπερβαίνουσα ἐκ τοῦ προηγουμένου εἰς αὐτὸ τὸ ἐπόμενον, οἷον ὡς ὅταν τις ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἐπικαλοῦμαι τὸν κύριον, εἶποι ἐπὶ τὸν κύριον
5 καλοῦμαι.

ς'. ΑΝΑΣΤΡΟΦΗ.

Ἵναστροφή ἐστι λέξις ἀναστρέφουσα ἐκ τοῦ ὑποκειμένου εἰς τὸ προκείμενον, μηδενὸς μέρους λόγου μεταξὺ πίπτουτος, οἷον ὅταν τις ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἕως ἡμῶν ἐλ-
10 θεῖν εἴπῃ ἡμῶν ἕως ἐλθεῖν.

ζ'. ΣΤΝΕΚΔΟΧΗ.

809 Συνεκδοχή ἐστι λέξις δι' ἐτέρου καὶ ἕτερου συνεκδηλοῦσα νόημα, ὡς ὅταν εἰρήνης οὔσης ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν οὐκ ἔστι πόλεμος εἴπῃ, οὐκ ἐνὶ ὄπλα νῦν, ἢ ἀργοῦσιν
15 ὄπλα νῦν. ἢ συνεκδοχή ἐστι λέξις ἢ φράσις οὐ κατὰ τὸ πλήρες ἐκφερομένη, προσδεομένη δέ τινος ἕξωθεν διανοίας, ἔχει δὲ διαφορὰς τέσσαρας· ἢ γὰρ ἀπὸ ὅλου δηλοῖ τὸ μέρος, οἷον βόας αὔας ἀντὶ τοῦ ἀσπίδας τὰς ἐκ βοείων βυρσῶν, μέρος δὲ τοῦ ὅλου βύρσα· καὶ χάλκεον ἔγχος·
20 μέρος γὰρ τοῦ ὅλου ἔγχους ὁ χαλκός. ἢ ἀπὸ μέρους τὸ πᾶν, οἷον θεὰ λευκώλενος Ἥρη· αἰνίττεται γὰρ ἀπὸ μέρους τῶν χειρῶν τὴν ὅλην λευκὴν εἶναι. καὶ ἀργυρόπεξα Θέτις. ἢ ἀπὸ τῆς ὕλης τὸ ἀποτελέσμα, οἷον
χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροῦ·
25 ἀντὶ τοῦ χρυσοῦ πανοπλίαν. ἢ ἀπὸ τοῦ συμβόλου τὸ κύριον, οἷον

σκῆπτρον μὲν τοι δῶκε τετιμῆσθαι περὶ πάντων.
ἀντὶ τοῦ βασιλείαν, ἧς τὸ σκῆπτρον σύμβολον.

η'. ΣΤΑΛΗΨΙΣ.

30 Σύλληψις ἐστι φράσις ἀφ' ἐνός τινος κυρίου κατὰ

δύο ἢ καὶ πλειόνων λαμβανομένη· ἢ φράσις τὸ ἄλλω
πραχθὲν ἐφ' ἕτερον ἔλκουσα, οἶον

Βορέης καὶ Ζέφυρος, τῷ τε Θρήκηθεν ἄητον·
μόνος γὰρ ὁ Βορρᾶς ἀπὸ Θράκης πνεῖ, συλληπτικῶς δὲ
λέγει καὶ τὸν Ζέφυρον ἐκεῖθεν πνεῖν· καὶ πάλιν

5

τῷ δὲ δύο σκάζοντε βάτην Ἄρεως θεράποντε·

810

Τυδεΐδης τε μενεπτόλεμος καὶ διὸς Ὀδυσσεύς·
καὶ γὰρ Διομήδης μόνος ἔσκαζε τρωθεῖς τὸν ταρσὸν τοῦ
ποδός, Ὀδυσσεύς δὲ τὴν πλευρὰν ἐβέβλητο. συλληπτι-
κῶς δὲ λέγει καὶ τοῦτον σκάζειν.

10

θ'. ΟΝΟΜΑΤΟΠΟΙΙΑ.

Ὀνοματοποιΐα ἐστὶ λέξις κατὰ μίμησιν καὶ ὁμοιό-
τητά τινα τοῦ σημαينوμένου γεγонуΐα, ὡς ὅταν τις τοὺς
ἀσήμους κτύπους φωνὰς ὀνομάξῃ, αἷ εἰσι πυρός, ξύλου,
λίθου καὶ τῶν ὁμοίων· καὶ ὡς ἡ θεία λέγει γραφή,
φω ν ἦ ν ἔδ ω κ α ν α ἰ ν ε φ ἔ λ α ι, δηλοῦσα τὴν βροντήν,
φωνὴν ταύτην ὀνομάζουσα διὰ τὴν ὑπὲρ ἡμᾶς περιηχὴν.
φωνὴ δὲ κυρίως ἡ ἐκ νοῦ προερχομένη λέγεται, ἐπεὶ καὶ
φῶς νοῦ ἐτυμολογεῖται ἡ φωνή. ἡ ὀνοματοποιΐα ἐστὶ
λέξις ἢ μέρος λόγου πεποιημένου κατὰ μίμησιν τῶν ἀπο-
τελουμένων ἤχων ἢ φωνῆς· ἤχων μὲν, οἶον

15

20

αὐλῶπις τρυφάλεια χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα.
καὶ πάλιν

ὡς τοῦ σίξ' ὀφθαλμὸς ἐλαυνέω περὶ μοχλῶ.
φωνῆς δὲ ταῦτα,

25

αἰ δ' ὀλολυγῆ πᾶσαι Ἀθήνη χειρας ἀνέσχον·
καὶ πάλιν

μυκηθμοῦ δ' ἤκουσα βοῶν ἀύλιζομενάων.

ι'. ΠΕΠΟΙΗΜΕΝΟΝ.

Πεποιημένον ἐστὶ λέξις λεγομένη κατὰ τινα τοῦ ἐξ 30
οὗ λέγεται ὁμοιότητα, οἶον ὡς ὅταν τὸν μετὰ θυμοῦ 811

ἡμᾶς ὑποβλεψάμενον εἶπομεν, ὡς λέων ὑπεβλέψατο ἡμᾶς ὁ δεῖνα.

ια'. ANTONOMASIA.

Ἄντονομασία ἐστὶ λέξις δι' ἐπιθέτων ἢ συσσήμων
 5 αὐτὸ τὸ κύριον ὄνομα δηλοῦσα, ὡς ὅταν δύο ἢ καὶ
 πλείονες ἡμῖν ἐγνωσμένων ἀνθρώπων καὶ τὸ αὐτὸ κύ-
 ριον ὄνομα ἐχόντων, θελήσωμεν ἐξ αὐτῶν ἑνὸς τὴν μνή-
 μην ποιήσασθαι πρὸς ἀλλήλους, καὶ μὴ εἴπωμεν τὸ κύ-
 ριον ὄνομα διὰ τὴν ὁμωνυμίαν, ἀλλ' ἐκ τῶν συμβεβηκό-
 10 των αὐτὸν ὀνομάσωμεν, τὸν χαλκία τυχὸν λέγοντες ἢ
 τὸν τέκτονα, εἰ δὲ καὶ σωματικὰ ἔχει πάθη, τὸν χωλόν,
 εἰ τύχοι, ἢ τὸν φαλακρὸν λέγοντες.

ιβ'. METONYMIA.

Μετωνυμία ἐστίν, ὅταν ἐκ τῶν περιεχόντων τὰ πε-
 15 ριεχόμενα μετονομάσωμεν κατὰ τὴν θείαν γραφήν, ἢ
 φῆσι, παιδεύθητε πάντες οἱ κρίνουτες τὴν
 γῆν, ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ γῆ· ἢ ἐκ τῶν οἰκούντων τὰ οἰκού-
 μενα, ὡς ὅταν τὴν ἀσελγειαν Σοδομιτικὴν ἐργασίαν εἴ-
 ποιμεν· καὶ γὰρ ἐκ τῶν οἰκούντων τηρικαῦτα ἀσελγῶν
 20 τὰ Σόδομα τὸν σχελιασμὸν ἐπιφέρεται· ἢ μετωνυμία
 ἐστὶ λέξις διὰ τῆς ὁμωνυμίας τὸ συνώνυμον δηλοῦσα,
 οἶον

σπλάγχνα γὰρ ἐμπείραντες ὑπείρεχον Ἡφαιστοιο·

Ἡφαιστος μὲν γὰρ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ὁ δαίμων καὶ τὸ
 812 πῦρ, ἅπερ καθὸ ἀμυδρὰν τινα διαφορὰν ἔχειν δοκοῦσιν,
 26 ὁμώνυμά ἐστιν· ἀυλότερον γὰρ καὶ θειότερον τὸν δαί-
 μονα λέγουσιν, καθὸ δὲ οὐδέν τι ἄλλο ἐστὶ κυρίως ὁ
 μυθικὸς οὗτος Ἡφαιστος ἢ τὸ πῦρ, συνώνυμα λέγεται.
 τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ

30 ἐνθάδ' ἔπειτ' ἀφίη μένος ὄβριμος Ἄρης.

ἀντὶ τοῦ ὁ σίδηρος. καὶ ὅταν λέγῃται ὁ οἶνος Διόνυσος,
ὡς τὸ

οἶνός μ' ἔπεισε, δαιμόνων ὑπέριτος.

ιγ'. ΑΝΤΙΦΡΑΣΙΣ.

Ἀντίφρασις ἐστὶ λέξις δι' ἐναντίων τὸ ἐναντίον ση- 5
μαίνουσα, ὡς ὅταν τις τὸν τυφλὸν πολὺ βλέποντα εἴποι,
ἢ τὸ ὄξος γλυκάδιον, ἢ τὸ λευκὸς ἐστὶν ὡς Αἰθίοψ.

ιδ'. ΠΕΡΙΦΡΑΣΙΣ.

Περίφρασις ἐστὶ περισσὴ φράσις διὰ πλειόνων λέ-
ξεων ἐν τι σημαίνουσα, ὡς ὅταν ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν μὰ τὸν 10
θεὸν εἴπῃ τις μὰ τὴν φοβερὰν ἡμέραν τοῦ θεοῦ. οὐδὲ
γὰρ πλέον τι ἐσήμαινε διὰ τῶν πολλῶν τούτων λέξεων
εἰ μὴ τὸν θεόν. διαφέρει δὲ φράσις, περίφρασις, μετά-
φρασις, ἔκφρασις, ἀντίφρασις καὶ σύμφρασις. φράσις
μὲν γὰρ ἢ ἀπλῶς λέξις λέγεται, περίφρασις δὲ ἢ πε- 15
ρισσὴ φράσις, ὡς τὸ κάλεσόν μοι τὴν βίην τοῦ Ἡρα-
κλέους, ἀντὶ τοῦ τὸν Ἡρακλῆν, μετάφρασις δὲ ἢ ἐναλ-
λαγὴ τῶν λέξεων κατὰ τὸ ποσὸν ἢ πλειόνων ἢ ἐλαττώ-
νων μετὰ ῥητορικοῦ κάλλους γινομένη, ὡς ὁ Μεταφρα- 813
στῆς ἡμῖν δείκνυσιν ἐν ταῖς μεταφράσεσι· παράφρασις 20
δὲ ἢ ἐναλλαγὴ τῶν λέξεων κατὰ τὸ ποσὸν τῶν αὐτῶν,
ὡς τὸ

μῆνιν ἄειδε θεά,

παραφράζων εἶπε, τὴν ὀργὴν εἶπε ὧ Μοῦσα. ἔκφρασις
δὲ ἢ λεπτομερῆς διήγησις, ἢ ἐνεργῶς καὶ σχεδὸν εἰς 25
ὄψιν φέρουσα ἡμῖν τὸ διηγούμενον, ὅπως ἔχει θέσεως
καὶ κάλλους, ὡς ἢ ἔκφρασις τοῦ ἱεροῦ Ἀλεξανδρείας ἢ
πόλεων ἐτέρων τινῶν. ἀντίφρασις δὲ ἢ δι' ἐναντίων
λέξεων τὸ ἐναντίον σημαίνουσα, ὡς ἀργυροῦς Αἰθίοψ.
σύμφρασις δὲ ἢ συνακολούθησις τοῦ λόγου ἢ λέξεων 30
σύνθεσις, ὡς νωβελήσιμος ὑπέριτος.

ιε'. ΕΛΛΕΙΨΙΣ.

Ἐλλειψίς ἐστὶ λόγος ὁ μὴ κατὰ τὸ πλήρες ἐκφερόμενος, παρέχων δὲ ἡμῖν νοεῖν τὸ ἐπόμενον, ὡς ὅταν τις πενθῶν καὶ ὀδυρόμενος εἴπῃ, τὸ στήθός μου ἐτυπτον ἀφο-
 5 τέραις, δηλονότι χερσίν, ἢ ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ κόπτων ἀμφοτέραις, τουτέστι χερσίν.

ις'. ΠΛΕΟΝΑΣΜΟΣ.

Πλεονασμός ἐστίν, ὅταν πλεονάζῃ λέξις μηδέν τι
 814 πλέον σημαίνουσα, εἰ μὴ τὸ αὐτό, ὡς ἔχει τὸ ἀντίος
 10 ἐναντίος, καὶ ἐναντι κατέναντι.

ιζ'. ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ.

Ἐπανάληψις ἐστὶ λέξις δις παραλαμβανομένη ἐπιτάσεως εἴτουν ἀυξήσεως χάριν, ὡς ὅταν τις τοῦ ἐγνωσμένου πράγματος τὴν εἰδησιν ἡμῖν διαβεβαιούμενος
 15 εἴπῃ, οἶδα τὸ πρᾶγμα, οἶδα, δις τὸ οἶδα λέγων· ἢ εἴπῃ κακὸν τὸ ἀμαρτάνειν, κακόν.

ιη'. ΕΞΟΧΗ.

Ἐξοχή ἐστὶν ἢ μετὰ τὴν κοινὴν σημασίαν ἰδικῶς καθ' ὑπεροχὴν τῷ ὀφείλοντι προσνευομένη, ὡς τὸ ἐν τῷ
 20 εὐαγγελίῳ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου, εἶπατε τοῖς μαθηταῖς μου καὶ τῷ Πέτρῳ. κατ' ἐξοχὴν γὰρ τὸ ὄνομα τοῦ Πέτρου ἐνταῦθα εἰληπται, ἐπεὶ καὶ διὰ τοῦ εἶπατε τοῖς μαθηταῖς μου συμπεριελήφθη· εἷς γὰρ τῶν μαθητῶν καὶ αὐτός.

25

ιδ'. ΤΙΠΕΡΒΟΛΗ.

Ἵπερβολή ἐστὶ φράσις ὑπερβαίνουσα τὴν ἀλήθειαν ἀυξήσεως χάριν, ὡς ὅταν τις τὸν γοργῶς τρέχοντα εἴπῃ, ὅτι τρέχει, ὡς ὁ ἄνεμος· ἢ ὑπερβολή ἐστὶ λόγος ὑπεραίρων τὴν ἀλήθειαν ἐμφάσεως ἢ ὁμοιώσεως ἕνεκα. ἐμφά-
 30 σεως, οἶον

ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θεῖον οὐδὲ κατέκλων·

καὶ φαεινότεροι πυρὸς αὐγῆς, καὶ λευκότεροι 815
 χιόνος· ἐμφαίνουσι γὰρ τὸ λίαν ἐν τῷ τρέχειν μετέω-
 ρον καὶ τὸ πάνυ φωτεινὸν καὶ τὸ λίαν λευκόν. ὁμοιώ-
 σεως δέ, ὡς τὸ θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοιοί, καὶ
 ἀδαμάντινος ἦν τὸ σῶμα, φοῖνιξ τὴν εὐθύτητα τοῦ σώ- 5
 ματος καὶ εἴ τι ὅμοιον.

κ'. ΑΙΝΙΓΜΑ.

Αἰνιγμά ἐστι λόγος σκοτεινὸν καὶ κεκαλυμμένον
 ἔχων ἐν ἑαυτῷ τὸ νοούμενον; ὡς τὸ προβληθὲν ζήτημα
 παρὰ τοῦ Σαμψῶν τοῖς ἄλλοφύλοις, ἐν ᾧ φησιν, ἐκ τοῦ 10
 ἐσθίουτος ἐξῆλθε βρωῶσις, σημάναντος τὸν λέοντα ὄνπερ
 ἀνεῖλε, καὶ τὸ εὐρεθὲν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἀπὸ μελισ-
 σείου κηρίου· καὶ ὡς ἐκείνο τὸ λέγον, ξυγὸν μὴ ὑπερ-
 βαίνειν, ἀντὶ τοῦ δίκαιον, καὶ γαμψώνυχας μὴ τρέφειν,
 ἦγουν ἄρπαγας φεύγειν· μελάνουρον μὴ ἐσθίειν, ἦτοι 15
 ψεῦδος μὴ προῖεσθαι· τοῦτο γὰρ ὕστερον ἀμαυροῦται·
 μαχαίρα τὸ πῦρ μὴ σκαλεύειν, ἀντὶ τοῦ θυμούμενον μὴ
 προσερεθίζειν. λέγεται δὲ καὶ αἰνιγμα καὶ ἀπὸ τοῦ
 ἐναντίου, οἷον ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἄνθρωπος, ὡς ὁ εὐ- 816
 νοῦχος διὰ τὸ μὴ δύνασθαι γενναῖν ὅμοιον αὐτῷ, καὶ τὸ
 ὄρνις καὶ οὐκ ὄρνις, ἢ νυκτερίς διὰ τὸ δερμόπτερον καὶ
 ὠδοντωμένον· καθημένη καὶ οὐ καθημένη· ὑπτία γὰρ
 ἦν· λίθος καὶ οὐ λίθος, ἢ κίσσηρις δηλονότι, διὰ τὸ ἐπὶ
 τοῦ ὕδατος πλέειν· ἔβαλε κούκ ἔβαλε, διὰ τὸ βαλεῖν μέν,
 ἀστοχῆσαι δέ. γίνεται δὲ καὶ κατὰ συμβεβηκός, ὡς τὸ 25
 εἰσὶ κασιγνήτοι δύο, ὧν ἡ ἑτέρα τίκτει τὴν ἑτέραν, αὕτη
 δὲ ἡ τεκοῦσα ταύτην ὑπὸ τῆσδε τεκνοῦται· λέγονται δὲ
 οὕτως ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ. διαφέρει δὲ τὸ αἰνιγμα τῆς ἀλ-
 ληγορίας, ὅτι ἐκείνη προτροπῆς ἢ ἀποτροπῆς ἢ σεμνότη-
 τος ἔνεκεν ἢ εὐλαβείας λαμβάνεται, τοῦτο δὲ χάριν ἀσα- 30
 φείας μόνης, καὶ ὅτι ἐκείνη σαφεστέρα τούτου πολλῶ.

κα'. ΠΑΡΑΒΟΛΗ.

Παραβολή ἐστὶ φράσις δι' ὁμοίων καὶ γινωσκομένων ἐπ' ὅσιν ἄγουσα τὸ νοούμενον, ὡς ἔχει ἡ τοῦ Κυρίου περὶ τοῦ ἀσώτου παραβολή, ἐν ἣ δεικνύσιν τὴν τοῦ Θεοῦ
5 φιλανθρωπίαν καὶ τὴν τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς ἀγαθότητα, καὶ πῶς προσίεται τοὺς μετανοοῦντας.

κβ'. ΑΝΤΑΠΟΔΟΣΙΣ.

Ἄνταπόδοσις ἐστὶν ἐπεκδιδασχὴ τῶν ἐν τῇ παραβολῇ ὑποκειμένων πραγμάτων, ὡς ἵνα εἰπωμεν, ὅτι λόγῳ ἐχρη-
10 σατο ὁ πατήρ τοῦ ἀσώτου, τοιοῦτῳ καὶ ὁ Θεὸς προσαρμόζεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ δείξωμεν συγκρίνοντες τὰ πράγματα τῆς παραβολῆς, τὴν ὁμοίωσιν.

κγ'. ΠΡΟΣΩΠΟΠΟΙΙΑ.

Προσωποποιία ἐστίν, ὡς ὅταν τις τοῖς ἀψύχοις πρό-
15 σωπα ἔσθ' ὅτε καὶ λόγους ἀρμοδίους προσάπτῃ, ὡς τὸ οἱ οἰωνοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ.

κδ'. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ.

Παράδειγμά ἐστὶ λόγος πρὸς ἕτερόν τι συγκριτικῆς
δείξεως ἔμφασιν ἔχων, ὡς τὸ Σολομῶντι φηθὲν μίμη-
20 σαι τὸν μύρμηκα, ὃ κνηρέ, καὶ ξήλωσον τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, τὸ πονικὸν αὐτοῦ ξηλοῦν ἡμᾶς παρα-
κελευόμενος, οὐ τὴν φύσιν.

κε'. ΕΙΡΩΝΕΙΑ.

Εἰρωνεία ἐστὶ λόγος ὑποκοριστικὸς δι' ἐναντίου τὸ
25 ἐναντίου δηλῶν. τῆς δὲ εἰρωνείας εἶδη δ', χλευασμὸς, μυκτηρισμὸς, σαρκασμὸς, ἀστεϊσμὸς. χλευασμὸς λόγος μετὰ μειδιάματος ἐξερχόμενος, ὡς ὅταν τις τὸν ριψάσπι-
δα γελῶν ἀνδρείου πολεμιστὴν εἰποι. μυκτηρισμὸς δὲ λόγος διασυρτικὸς μετὰ τῆς τῶν ρινῶν ἐπιμύξεως γινό-
30 μενος, ὡς ὅταν τὸν ἐπὶ κακῶ ἀλόντα ὀνειδίζοντες εἰπω-
μεν, πνεῦμα διὰ τῶν ρινῶν ἐκφέροντες, καλὸν ἔργον

ἐποίησας, ὡς ἔταίρει, καὶ ἀναγκαῖον καὶ φρονίμου ἀνδρός. σαρκασμὸς δὲ λόγος τὴν ἀλήθειαν διὰ χρηστῶν ῥημάτων ἐκφέρων, ὡς ὅταν τὸν ἐν προλήψει τιμῆς περιπεσόντα κακοῖς καὶ διὰ τοῦτο ἀτιμαζόμενον ἐπεγγελῶντες εἰπωμεν, εἰς μεγάλην δόξαν καὶ τιμὴν ἤγαγες σεαυτόν, ὡς ἔταίρει. ἀστεισμὸς δὲ λόγος ἀφ' ἑαυτοῦ διασυρτικός, ὡς ὅταν τῷ μηδὲν ἐπισταμένῳ εἰποίμεν, σὺ εἶ ὡς ἔταίρει τῶν λόγων τὸ κλέος.

κς'. ΣΧΗΜΑ.

Σχημά ἐστιν ἀπολογία ἐχὼν σολοικισμὸς, ὡς ἵνα 10 εἰπωμεν, ὁ κύριος Ἰωάννης, ὃν ὁ θεὸς ἐλέησει, καλὸς 815 ἄνθρωπός ἐστιν.

κς'. ΤΣΤΕΡΟΛΟΓΙΑ.

Ἐστερολογία ἐστὶ λόγος πρῶτος ὕστερος λεγόμενος καὶ διὰ τοῦτο πρωθύστερος ὀνομαζόμενος, ὡς ὅταν εἰ- 15 ποιμεν, καλῶς ἐτελειώθη ὁ δεῖνα καὶ καλῶς ἐβίωσεν, ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν καλῶς ἐβίωσε καὶ καλῶς ἐτελειώθη· πρῶτον γὰρ βιοῖ τις καὶ ὕστερον τελειοῦται.

[ΠΑΡΑΠΛΗΡΩΜΑ.

Παραπλήρωμά ἐστι λέξις ἐκ περισσοῦ λαμβανομένη 20 κόσμου χάριν ἢ μέτρον. κόσμου μὲν, οἷον καὶ κέ τις ὡδ' ἐρέει· περισσεύει γὰρ τὸ κέ, οὗ καὶ χωρὶς σώζεται τὸ μέτρον· μέτρον δέ, οἷον

ἀρχοὺς αὐτῶν νηῶν ἐρέω νῆάς τε προπάσας.

ἀναγκαῖα γὰρ ἐνταυθοῖ ἢ πρὸ πρόθεσις ἐγίνετο διὰ τὸ 25 μέτρον. καὶ αὐθις

Πάνδαρος ὧ καὶ τὸ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκε. τοῦ καὶ συνδέσμου καὶ ἐνταυθοῖ διὰ τὸ μέτρον ληφθέντος. τούτων τῶν συνδέσμων καὶ ἐνταυθοῖ περισσῶν ὄντων ὅμως διὰ τὸ σωθῆναι τὸ μέτρον ἐλήφθησαν.

ΧΑΡΙΕΝΤΙΣΜΟΣ.

819 Τί ἐστὶ χαριεντισμός; λόγος εὐτράπελος, ἐν ᾧ δια-
χειται ὅ τε λέγων καὶ ὁ ἀκούων.

ΕΠΕΞΗΓΗΣΙΣ.

5 Ἐπεξηγήσις ἐστὶν ἀσαφοῦς λέξεως ἢ λόγου σαφη-
νισμός, λέξεως μὲν, ὡς τὸ λάβετε ἀκινάκην, ὅ ἐστι Περ-
σικὸν ξίφος· λόγου δέ, ὡς τὸ ὁ οἶκος βεβαίως οὐκ οἰ-
κειοῦται· λέγω δέ, ὡς οἱ μένοντες ἐν τούτῳ ταχέως
μετέρχονται.

10 ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ.

Ἀπὸ κοινοῦ ἐστὶ λέξις ἅπαξ μὲν λεγομένη, καὶ ἔξω-
θεν λαμβανομένη, οἷον ἀπελθὼν ἤτησε τοὺς ἄνδρας,
μάλιστα δὲ Χαριδῆμον καὶ Ἴππαρχον· καὶ Ὀμηρος
ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιοῦς,

15 Ἄτρεΐδα δὲ μάλιστα.

ἀπὸ κοινοῦ γὰρ ἐπ' ἐκείνους μὲν τὸ ἤτησεν, ἐπὶ τούτου
δὲ τὸ ἐλίσσετο.

ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΣ.

Ἐτερογενές ἐστὶ μετάβασις ἀπὸ γένους εἰς γένος
20 πρὸς τὸ νοούμενον, οἷον τὰ περὶ θαλάσσης φοβερά εἰσιν
ἐρημίαι οὐσαι· καὶ ὁ θεολόγος, παρ' ἑαυτοῦ δὲ
πνοὴν ἐνθεῖς, ὃ δὴ νοεράν ψυχὴν οἶδεν ὁ
λόγος.

ΕΤΕΡΟΠΡΟΣΩΠΟΝ.

25 Ἐτεροπρόσωπόν ἐστὶν, ὅταν ἕτερον πρόσωπον ὑπο-
βάλλωμεν λέγον, ἃ ἡμεῖς ἐμέλλομεν λέγειν, οἷον πάντες
820 οἱ Αἰγύπτιοι βοῶσι τὴν ἀδικίαν ἡμῶν· ἢ ὅταν αὐτοὶ
μὲν λέγωμεν, πρὸς ἕτερον δὲ ἀποτεινώμεθα καὶ οὐ πρὸς
τὸν ἀδικήσαντα, οἷον ἐγὼ δὲ εἰδώς τινα βλάπτουσα τὸν
30 πέλας εἶπον πρὸς αὐτόν, ὡς ἀδικεῖς τὸν πέλας.]

XXXIV.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ.

Δ Η Μ Η Τ Ρ Ι Ο Υ

Tom. IX.
p. 1.
Walz.

[Φ Α Λ Η Ρ Ε Ω Σ]

Π Ε Ρ Ι Ε Ρ Μ Η Ν Ε Ι Α Σ

[Ο Ε Σ Τ Ι Π Ε Ρ Ι Φ Ρ Α Σ Ε Ω Σ.]

Ὡσπερ ἡ ποίησις διαιρεῖται τοῖς μέτροις, οἷον ἡμι- 5
μέτροις ἢ ἑξαμέτροις ἢ τοῖς ἄλλοις, οὕτω καὶ τὴν ἐρμη-
νειαν τὴν λογικὴν διαιρεῖ καὶ διακρίνει τὰ καλούμενα
κῶλα, καθάπερ ἀναπαύοντα τὸν λέγοντά τε καὶ τὰ λεγό-
μενα αὐτά, καὶ ἐν πολλοῖς ὄροις ὀρίζοντα τὸν λόγον, ἐπεὶ
τοι μακρὸς ἂν εἴη καὶ ἄπειρος καὶ ἀτεχνῶς πνίγων τὸν 10
λέγοντα.

Βούλεται μέντοι διάνοιαν ἀπαρτίξειν τὰ κῶλα ταῦτα, 2
ποτὲ μὲν ὅλην διάνοιαν, οἷον ὡς Ἐκαταλός φησιν ἐν τῇ
ἀρχῇ τῆς ἱστορίας, Ἐκαταλός Μιλήσιος ὧδε μυ-
θεῖται· συνείληπται γὰρ διάνοια τῷ κῶλῳ ὅλῳ ὅλη, 2
καὶ ἄμφω συγκαταλήγουσιν· ἐνίοτε μέντοι τὸ κῶλον 16
ὅλην μὲν οὐ συμπεραιοῖ διάνοιαν, μέρος δὲ ὅλης ὅλου·
ὡς γὰρ τῆς χειρὸς οὔσης ὅλου τινὸς μέρη αὐτῆς ὅλα ὅλης
ἐστίν, οἷον δάκτυλοι καὶ πῆχυς· ἴδιαν γὰρ περιγραφὴν
ἔχει τούτων τῶν μερῶν ἕκαστον, καὶ ἴδια μέρη, οὕτω καὶ 20
διανοίας τινὸς ὅλης οὔσης μεγάλης ἐμπεριλαμβάνοιτ'
ἂν μέρη τινὰ αὐτῆς ὀλόκληρα ὄντα καὶ αὐτά.

Ὡσπερ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς Ἀναβάσεως τῆς Ξενοφῶντος 3
τὸ τοιοῦτον, Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος μέχρι τοῦ
νεώτερος δὲ Κῦρος, συντετελεσμένη πᾶσα διάνοιά 25

ἔστι· τὰ δ' ἐν αὐτῇ κῶλα δύο μέρη μὲν αὐτῆς ἐκάτερόν
 3 ἔστι, διάνοια δὲ ἐν ἐκατέρῳ πληροῦται τις, ἴδιον ἔχουσα
 πέρας, οἷον Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίνου-
 ται παῖδες. ἔχει γὰρ τινα ὀλοκληρίαν ἢ διάνοια αὐτῇ
 5 καθ' αὐτήν, ὅτι ἐγένοντο Δαρεῖω καὶ Παρυσάτιδι παῖ-
 δες. καὶ ὡσαύτως τὸ ἕτερον κῶλον, ὅτι πρῶτος βύτερος
 μὲν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος. ὥστε τὸ
 μὲν κῶλον, ὡς φημι, διάνοιαν περιέξει τινὰ πάντη πάν-
 τως, ἢτοι ὅλην ἢ μέρος ὅλης ὅλον.

4 Δεῖ δὲ οὔτε πάνυ μακρὰ ποιεῖν τὰ κῶλα, ἐπεὶ τοι
 11 γίνεται ἄμετρος ἢ σύνθεσις ἢ δυσπαρακολούθητος. οὐ-
 δὲ γὰρ ἢ ποιητικὴ ὑπὲρ ἐξάμετρον ἦλθεν, εἰ μὴ που ἐν
 ὀλίγοις· γελοῖον γὰρ τὸ μέτρον ἄμετρον εἶναι, καὶ κατα-
 λήγοντος τοῦ μέτρον ἐπιλελησθαι ἡμᾶς πότε ἤρξατο. οὐ-
 15 τε δὲ τὸ μῆκος τῶν κῶλων πρέπον τοῖς λόγοις διὰ τὴν
 ἀμετρίαν, οὔτε ἢ μικρότης, ἐπεὶ τοι γίνουτ' ἂν ἢ λεγο-
 μένη ξηρὰ σύνθεσις, οἷον ἢ τοιάδε ὁ βίος βραχύς, ἢ
 τέχνη μακρά, ὁ καιρὸς ὀξύς. κατακεκομμένη γὰρ
 ἔοικεν ἢ σύνθεσις καὶ κεκερματισμένη, καὶ εὐκαταφρο-
 20 νητος διὰ τὸ μικρὰ σύμπαντα ἔχειν.

4
 5 Γίνεται μὲν οὖν ποτε καὶ μακροῦ κῶλου καιρὸς,
 οἷον ἐν τοῖς μεγέθεσιν, ὡς ὁ Πλάτων φησί, τὸ γὰρ δὴ
 πᾶν τόδε ποτὲ μὲν αὐτὸς ὁ θεὸς πορευόμενον
 ποδηγεῖ καὶ συγκυκλεῖ. σχεδὸν γὰρ τῷ μεγέθει
 25 τοῦ κῶλου συνεξῆρται καὶ ὁ λόγος. διὰ τοῦτο καὶ ἐξά-
 μετρον ἠρῶν τε ὀνομάζεται ὑπὸ τοῦ μήκους καὶ πρέ-
 πον ἠρῶσιν, καὶ οὐκ ἂν τὴν Ὀμήρου Ἰλιάδα πρεπόντως
 τις γράψειεν τοῖς Ἀρχιλόχου βραχέσιν, οἷον
 ἀχθυμένη σκυτάλη

30 καὶ

τίς σὰς παρήειρε φρένας,

οὐδὲ τοῖς Ἀνακρέοντος [τὸ]

φέρ' ὕδωρ, φέρ' οἶνον, ᾧ παῖ·
μεθύοντος γὰρ ὁ ἑυθμός ἀτεχνῶς γέροντος, οὐ μαχομέ-
νου ἤρωος.

Μακροῦ μὲν δὴ κώλου καιρὸς γίνοιτ' ἂν ποτε διὰ 6
ταῦτα· γίνοιτο δ' ἂν ποτε καὶ βραχέος, οἶον ἦτοι μι- 6
κρόν τι ἡμῶν λεγόντων, ὡς ὁ Ξενοφῶν φησιν, ὅτι ἀφι-
κοντο οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τὸν Τηλεβόαν ποταμόν· οὗτος
δὲ ἦν μέγας μὲν οὗ, καλὸς δέ. τῇ γὰρ μικρότητι
καὶ ἀποκοπῇ τοῦ ἑυθμοῦ συνανεφάνη καὶ ἡ μικρότης 5
τοῦ ποταμοῦ καὶ ἡ χάρις· εἰ δὲ οὕτως ἐκτείνας αὐτὸ εἰ- 11
πεν, οὗτος δὲ μεγέθει μὲν ἦν ἐλάττων τῶν πολλῶν, κάλ-
λει δὲ ὑπερεβάλλετο πάντας, τοῦ πρέποντος ἀπετύγα-
νεν ἂν, καὶ ἐγίγνετο ὁ λεγόμενος ψυχρός· ἀλλὰ περὶ
ψυχρότητος μὲν ὕστερον λεκτέον. 15

Τῶν δὲ μικρῶν κώλων κἂν δεινότητι χρῆσις ἐστὶ· 7
δεινότερον γὰρ τὸ ἐν ὀλίγῳ πολὺ ἐμφαινόμενον καὶ
σφοδρότερον, διὸ καὶ οἱ Λάκωνες βραχυλόγοι ὑπὸ δει-
νότητος· καὶ τὸ μὲν ἐπιτάσσειν σύντομον καὶ βραχύ,
καὶ πᾶς δεσπότης δούλῳ μονοσύλλαβος, τὸ δὲ ἱκετεύειν 20
μακρὸν καὶ τὸ ὀδύρεσθαι. αἱ Λιταὶ καθ' Ὀμηρον καὶ
χωλαὶ καὶ ἑυσσαὶ ὑπὸ βραδυτήτος, τουτέστιν ὑπὸ μα-
κρολογίας, καὶ οἱ γέροντες μακρολόγοι διὰ τὴν ἀσθέν-
ειαν.

Παράδειγμα δὲ βραχείας συνθέσεως τὸ Λακεδαι- 8
μόνιοι Φιλίππῳ· Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ. πο- 26
λὺ γὰρ δεινότερον φαίνεται ῥηθὲν οὕτω βραχέως, ἢ εἰ-
περ αὐτὸ μακρῶς ἐκτείναντες εἶπον, ὅτι ὁ Διονύσιος
ποτε μέγας ᾧν τύραννος ὥσπερ σὺ ὅμως νῦν ἰδιω- 6
τεύων οἰκεῖ Κόρινθον. οὐ γὰρ ἔτι διὰ πολλῶν ῥηθὲν 30
ἐπιπλήξει ἐφ' αὐτοῦ, ἀλλὰ διηγήματι, καὶ μᾶλλον τινι δι-
δάσκοντι, οὐκ ἐκφοβοῦντι· οὕτως ἐκτεινόμενον ἐκλύε-

ται τοῦ λόγου τὸ θυμικὸν καὶ σφοδρὸν. ὥσπερ τὰ θη-
ρία συστρέψαντα ἑαυτὰ μάχεται, τοιαύτη τις ἂν εἴη συ-
στροφὴ καὶ λόγου καθάπερ ἐσπειραμένου πρὸς δεινότη-
τητα.

- 9 Ἡ δὲ τοιαύτη βραχύτης κατὰ τὴν σύνθεσιν κόμμα
6 ὀνομάζεται. ὀρίζονται δ' αὐτὸ ὧδε, κόμμα ἐστὶ τὸ κώ-
λου ἔλαττον, οἷον τὸ προειρημένον, τὸ τε Διονύσιος
ἐν Κορίνθῳ, καὶ τὸ γνῶθι σεαυτὸν, καὶ τὸ ἔπου
θεῶ, τὰ τῶν σοφῶν. ἔστι γὰρ καὶ ἀποφθεγματικὸν ἢ
10 βραχύτης καὶ γνωμολογικόν, καὶ σοφώτερον τὸ ἐν ὀλί-
γῳ πολλὴν διάνοιαν ἠθροῖσθαι, καθάπερ ἐν τοῖς σπέρ-
7 μασι δένδρων ὄλων δυνάμεις· εἰ δὲ ἐκτείνου τις τὴν
γνώμην ἐν μακροῖς, διδασκαλία γίνεται τις καὶ ῥητορεία
ἀντὶ γνώμης.

15

ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΟΔΩΝ.

- 10 Τῶν μέντοι κώλων καὶ κομμάτων τοιούτων συν-
τιθεμένων πρὸς ἄλληλα συνίστανται αἱ περίοδοι ὀνο-
μαζόμεναι. ἔστι γὰρ περίοδος σύστημα ἐκ κώλων ἢ κομ-
μάτων εὐκαταστρόφων πρὸς τὴν διάνοιαν τὴν ὑποκει-
20 μένην ἀπηρητισμένον, οἷον μάλιστα μὲν εἵνεκα
τοῦ νομίζειν συμφέρειν τῇ πόλει λελύσθαι
τὸν νόμον, εἶτα καὶ τοῦ παιδὸς εἵνεκα τοῦ
Χαβρίου, ὡμολόγησα τούτοις, ὡς ἂν οἷός τε
ὦ, συνερεῖν· αὕτη γὰρ ἡ περίοδος ἐκ τριῶν κώλων
25 οὔσα καμπὴν τέ τινα καὶ συστροφὴν ἔχει κατὰ τὸ
τέλος.

- 11 Ἀριστοτέλης δὲ ὀρίζεται τὴν περίοδον οὕτως, πε-
ρίοδος ἐστὶ λέξις ἀρχὴν ἔχουσα καὶ τελευ-
τήν, μάλα καλῶς καὶ προεπόντως ὀρισάμενος· εὐθὺς
8 γὰρ ὁ τὴν περίοδον λέγων ἐμφαίνει, ὅτι ἤρκαται ποθεν
31 καὶ ἀποτελεωτήσῃ ποι καὶ ἐπείγεται εἰς τι τέλος, ὥσπερ
οἱ δρομεῖς ἀφεθέντες· καὶ γὰρ ἐκείνων συνεμφαίνεται

τῆ ἀρχῇ τοῦ δρόμου τὸ τέλος. ἐνθεν καὶ περίοδος ὀνομάσθη, ἀπεικασθεῖσα ταῖς ὁδοῖς ταῖς κυκλοειδέσι καὶ περιωδευμέναις· καθόλου [γὰρ] οὐδὲν ἢ περιόδός ἐστι πλὴν ποιὰ σύνθεσις. εἰ γοῦν λυθείη αὐτῆς τὸ περιωδευμένον καὶ μετασυντεθείη, τὰ μὲν πράγματα μένει 5 τὰ αὐτά, περίοδος δὲ οὐκ ἔσται, οἶον εἰ τὴν προειρημένην τις τοῦ Δημοσθένους περίοδον ἀναστρέψας εἴποι ᾧδέ πως, συνερῶ τούτοις, ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· φίλος γάρ μοι ἔστιν ὁ υἱὸς Χαβρίου, πολὺ δὲ μᾶλλον τούτου ἢ πόλις, ἢ συνειπεῖν με δίκαιόν ἐστιν. οὐ γὰρ ἔτι οὐ- 10 δαμοῦ ἢ περίοδος εὐρίσκειται.

Γένεσις δ' αὐτῆς ἦδε. τῆς ἐρμηνείας ἢ μὲν ὀνομά- 12 ζεται κατεστραμμένη, οἶον ἢ κατὰ περιόδους, ἔχουσα ὡς ἢ τῶν Ἰσοκρατείων ρητῶν καὶ Γοργίου καὶ Ἀλκιδία- 9 μαντος· ὅλαι γὰρ διὰ περιόδων εἰσὶ συνεχῶν οὐδέν τι 15 ἔλαττον, ἢ περὶ ἢ Ὀμήρου ποιήσις δι' ἑξαμέτρων· ἢ δέ τις διηρημένη ἐρμηνεία καλεῖται, ἢ εἰς κῶλα λελυμένη οὐ μᾶλα ἀλλήλοις συνηρημένα, ὡς ἢ Ἐκαταίου, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν Ἡροδότου, καὶ ὅλως ἢ ἀρχαῖα πᾶσα. παράδειγμα αὐτῆς, Ἐκαταῖος Μιλήσιος ᾧδε μυ- 20 θεῖται· τὰ δὲ γράφω, ὡς μοι δοκεῖ ἀληθέα εἶναι· οἱ γὰρ Ἑλλήνων λόγοι πολλοὶ τε καὶ γελοῖοι, ὡς ἐμοὶ φαίνονται, εἰσίν. ὥσπερ γὰρ σεσωρευμένοις ἐπ' ἀλλήλοις τὰ κῶλα ἔοικε καὶ ἐπερριμ- 26 μένοις, καὶ οὐκ ἔχουσι σύνδεσιν οὐδ' ἀντέρεισιν, οὐδὲ 10 βοηθοῦντα ἀλλήλοις, ὥσπερ ἐν ταῖς περιόδοις.

Ἔοικε γοῦν τὰ μὲν περιοδικὰ κῶλα τοῖς λίθοις τοῖς 13 ἀντερείδουσι τὰς περιφερεῖς στέγας καὶ συνέχουσι, τὰ δὲ τῆς διαλελυμένης ἐρμηνείας διερριμμένοις πλησίον λίθοις μόνον καὶ οὐ συγκαίμενοις. 30

Διὸ καὶ περιεξεσμένον ἔχει τι ἢ ἐρμηνεία ἢ πρὶν καὶ 14 εὐσταλές, ὥσπερ καὶ τὰ ἀρχαῖα ἀγάλματα, ὧν τέχνη

ἔδοκει ἢ συστολή καὶ ἰσχνότης, ἢ δὲ τῶν μετὰ ταῦτα ἔρμηνεία τοῖς Φειδίου ἔργοις ἤδη ἔοικεν ἔχουσά τι καὶ μεγαλεῖον καὶ ἀκριβὲς ἅμα.

15 Δοκιμάζω γὰρ δὴ ἔγωγε μήτε περιόδοις ὄλον τὸν
5 λόγον συνείρεσθαι, ὡς ὁ Γοργίου, μήτε διαλελύσθαι ὄλον, ὡς τὰ ἀρχαῖα, ἀλλὰ μεμιχθαι μᾶλλον δι' ἀμφοτέρων· οὕτω γὰρ καὶ ἐγκατάσκευος ἔσται καὶ ἀπλοῦς ἅμα, καὶ ἐξ ἀμφοῖν ἡδύς, καὶ οὔτε μάλα ἰδιωτικός, οὔτε μάλα σοφιστικός. τῶν δὲ τὰς πυκνὰς περιόδους
11 λεγόντων οὐθ' αἱ κεφαλαὶ ῥαδίως ἔστασιν, ὡς ἐπὶ τῶν
11 οἰνωμένων, οἳ τε ἀκούοντες ναυτιῶσι διὰ τὸ ἀπίθανον, τοτὲ δὲ καὶ ἐκφωνοῦσι τὰ τέλη τῶν περιόδων προειδότες καὶ προαναβοῶσι.

16 Τῶν δὲ περιόδων αἱ μικρότεραι μὲν ἐκ δυοῖν κώλοιν
15 συντίθενται, αἱ μέγισται δὲ ἐκ τεττάρων· τὸ δ' ὑπὲρ τέτταρα οὐκέτ' ἂν ἐντὸς εἴη περιοδικῆς συμμετρίας.

17 Γίνονται δὲ καὶ τρίκωλοὶ τινες, καὶ μονόκωλοὶ ἅς
καλοῦσιν ἀπλᾶς περιόδους. ὅταν γὰρ τὸ κῶλον μῆκος
12 τε ἔξη καὶ καμπὴν κατὰ τὸ τέλος, τότε μονόκωλος πε-
20 ρίοδος γίνεται, καθάπερ ἢ τοιάδε, Ἡροδότου Ἀλικαρνασσοῦ ἱστορίας ἀπόδεξις ἦδε. καὶ πάλιν, ἢ γὰρ σαφὴς φράσις πολὺ φῶς παρέχεται ταῖς τῶν ἀκουόντων διανοαίαις· ὑπ' ἀμφοῖν μέντοι συνίσταται ἢ ἀπλῆ περίοδος, καὶ ὑπὸ τοῦ
25 μήκους καὶ ὑπὸ τῆς καμπῆς τῆς περὶ τὸ τέλος, ὑπὸ δὲ θατέρου οὐδέ ποτε.

18 Ἐν δὲ ταῖς συνθέτοις περιόδοις τὸ τελευταῖον κῶ-
λον μακρότερον χρῆ εἶναι, καὶ ὥσπερ περιέχον καὶ περιειληφὸς τᾶλλα. οὕτω γὰρ μεγαλοπρεπὴς ἔσται καὶ
30 σεμνὴ περίοδος, εἰς σεμνὸν καὶ μακρὸν λήγουσα κῶλον· εἰ δὲ μή, ἀποκεκομμένη καὶ χωλῆ ὁμοία. παράδειγμα δ' αὐτῆς τὸ τοιοῦτον, οὐ γὰρ τὸ εἰπεῖν καλῶς

καλόν, ἀλλὰ τὸ εἰπόντα δρᾶσαι τὰ εἰρημένα.

Τρία δὲ γένη περιόδων ἐστίν, ἱστορική, διαλο- 19
γική, ῥητορική. ἱστορική μὲν ἢ μήτε περιηγημένη, μήτ' ἀνειμένη σφόδρα, ἀλλὰ μεταξὺ ἀμφοῖν, ὡς μήτε ῥητο- 5
ρική δόξειεν καὶ ἀπίθανος διὰ τὴν περιαγωγὴν, τὸ σεμνόν τε ἔχουσα καὶ ἱστορικὸν ἐκ τῆς ἀπλότητος, οἶον ἢ τοιάδε, Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίγνου-
ται μέχρι τοῦ νεώτερος δὲ Κῦρος. ἐδραία γάρ
τινι καὶ ἀσφαλεῖ καταλήξει ἔοικεν αὐτῆς ἢ ἀπόθεσις. 10

Τῆς δὲ ῥητορικῆς περιόδου συννεστραμμένον τὸ εἰ- 20
δος καὶ κνκλικὸν καὶ δεόμενον στρουγγύλου στόματος
καὶ χειρὸς συμπεριαγομένης τῷ ῥυθμῷ, οἶον τῆς μά- 13
λιστα μὲν εἵνεκα τοῦ νομίζειν συμφέρειν
τῇ πόλει λελύσθαι τὸν νόμον, εἶτα καὶ τοῦ 15
παιδὸς εἵνεκα τοῦ Χαβρίου, ὠμολόγησα τού-
τοις, ὡς ἂν οἷός τε ᾧ, συνερεῖν. σχεδὸν γὰρ
εὐθύς ἐκ τῆς ἀρχῆς ἢ περιόδου ἢ τοιάδε συννεστραμμέ-
νον τι ἔχει καὶ ἐμφαῖνον, ὅτι οὐκ ἂν ἀπολήξειεν εἰς
ἀπλοῦν τέλος. 20

Διαλογικὴ δὲ ἐστὶ περίοδος ἢ ἔτι ἀνειμένη καὶ 21
ἀπλουστέρα τῆς ἱστορικῆς, καὶ μόλις ἐμφαίνουσα, ὅτι
περίοδος ἐστίν, ὥσπερ ἢ τοιάδε, κατέβην χθὲς εἰς
τὸν Πειραιᾶ μέχρι τοῦ ἄτε νῦν πρῶτον ἄγον-
τες. ἐπέρριπται γὰρ ἀλλήλοις τὰ κῶλα ἐφ' ἑτέρῳ ἔτε- 25
ρον, ὥσπερ ἐν τοῖς διαλελυμένοις λόγοις, καὶ ἀπο-
λήξαντες μόλις ἂν ἐννοηθεῖμεν κατὰ τὸ τέλος, ὅτι τὸ
λεγόμενον περίοδος ἦν. δεῖ γὰρ μεταξὺ διηρημένης τε
καὶ κατεστραμμένης λέξεως τὴν διαλογικὴν περίοδον
γράφεσθαι, καὶ μεμιγμένην ὁμοίαν ἀμφοτέροις. περιό- 30
δων μὲν εἶδη τοσάδε.

Γίνονται δὲ καὶ ἕξ ἀντικειμένων κώλων περίοδοι, 14
22

ἀντικειμένων δὲ ἦτοι τοῖς πράγμασιν, οἷον πλέων μὲν διὰ τῆς ἡπείρου, πεξεύων δὲ διὰ τῆς θαλάσσης, ἢ ἀμφοτέροις, τῇ τε λέξει καὶ τοῖς πράγμασιν, ὥσπερ ἡ αὐτὴ περίοδος ὡδε ἔχει.

- 23 Κατὰ δὲ τὰ ὀνόματα μόνον ἀντικείμενα κῶλα τοιάδε
6 ἐστίν, οἷον ὡς ὁ τὴν Ἑλένην παραβαλὼν τῷ Ἡρακλεῖ
φησιν, ὅτι τῷ μὲν ἐπίπονον καὶ πολυκίνδυ-
νον τὸν βίον ἐποίησεν, τῆς δὲ περιβλεπτου
καὶ περιμάχητον τὴν φύσιν κατέστησεν.
10 ἀντίκειται γὰρ καὶ ἄρθρον ἄρθρῳ, καὶ σύνδεσμος συν-
δέσμῳ, ὅμοια ὁμοίσις, καὶ τᾶλλα δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν
τρόπον, τῷ μὲν ἐποίησεν τὸ κατέστησεν, τῷ δὲ
ἐπίπονον τὸ περιβλεπτου, τῷ δὲ πολυκίνδυ-
15 νον τὸ περιμάχητον, καὶ ὅλως ἓν πρὸς ἓν, ὅμοιον
15 παρ' ὅμοιον, ἢ ἀνταπόδοσις.

- 24 Ἔστι δὲ κῶλα, ἃ μὴ ἀντικείμενα ἐμφαίνει τινὰ ἀν-
τίθεσιν διὰ τὸ τῷ σχήματι ἀντιθέτως γεγράφθαι, καθά-
περ τὸ παρ' Ἐπιχάρμῳ τῷ ποιητῇ πεπαιγμένον, ὅτι
τόκα μὲν ἐν τήνοις ἐγὼν ἦν, τόκα δὲ παρὰ
20 τήνοις ἐγὼν. τὸ αὐτὸ μὲν γὰρ εἴρηται, καὶ οὐδὲν
ἐναντίον· ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐρμηνείας μεμιμημένος ἀν-
τίθεσίν τινα πλανῶντι ἔοικεν· ἀλλ' οὗτος μὲν ἰσως γε-
λωτοποιῶν οὕτως ἀντέθηκεν, καὶ ἅμα σκώπτων τοὺς
δῆτορας.

25 ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΜΟΙΩΝ ΚΩΛΩΝ.

- 25 Ἔστι δὲ καὶ παρόμοια κῶλα, ἅτινα παρόμοια ἢ
τοῖς ἐπ' ἀρχῆς, οἷον
δωρητοὶ τε πέλοντο, παράρρητοί τ' ἐπέεσσιν·
ἢ τοῖς ἐπὶ τέλους, ὡς ἡ τοῦ Πανηγυρικοῦ ἀρχή, πολ-
30 λάκις ἐθαύμασα τῶν τὰς πανηγύρεις συνα-
γαρόντων καὶ τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας κα-

ταστησάντων. εἶδος δὲ τοῦ παρομοίου τὸ ἰσόκωλον, ἐπὶ ἴσας ἔχη τὰ κῶλα τὰς συλλαβάς, ὡς παρὰ Θουκυδίδη, ὡς οὔτε ὦν πυνθάνονται ἀπαξιού-¹⁶των τὸ ἔργον, οἷς τε ἐπιμελὲς εἶη εἰδέναι, οὐκ ὄνειδιζόντων· ἰσόκωλον μὲν δὴ τοῦτο. 5

ΠΕΡΙ ΟΜΟΙΟΤΕΛΕΤΩΝ.

Ὅμοιότελευτα δὲ ἐστὶ τὰ εἰς ὅμοια καταλήγοντα, 26 ἤτοι εἰς ὀνόματα ταῦτά, ὥσπερ ἔχει ἐπὶ τοῦ, σὺ δ' αὐτὸν καὶ ξῶντα ἔλεγες κακῶς, καὶ νῦν θανόντα γράφεις κακῶς· ἢ ὅταν εἰς συλλαβὴν 10 καταλήγη τὴν αὐτήν, ὥσπερ τὰ ἐκ τοῦ Πανηγυρικοῦ προειρημένα.

Χρησις δὲ τῶν τοιούτων κώλων ἐπισφαλῆς. οὔτε 27 γὰρ δεινῶς λέγοντι ἐπιτήδεια· ἐκλύει γὰρ τὴν δεινότητα ἢ περὶ αὐτὰ τερθρία καὶ φροντίς. δῆλον δ' ἡμῖν 15 τοῦτο ποιεῖ Θεόπομπος. κατηγορῶν γὰρ τῶν τοῦ Φιλίππου φίλων φησίν, ἀνδροφόνοι δὲ τὴν φύσιν 17 ὄντες, ἀνδροπόρνοι τὸν τρόπον ἦσαν· καὶ ἐκαλοῦντο μὲν ἑταῖροι, ἦσαν δὲ ἑταῖραι. ἢ γὰρ ὁμοιότης ἢ περὶ τὰ κῶλα καὶ ἀντίθεσις ἐκλύει τὴν 20 δεινότητα διὰ τὴν κακοτεχνίαν. θυμὸς γὰρ τέχνης οὐ δεῖται, ἀλλὰ δεῖ τρόπον τινὰ αὐτοφυᾶ εἶναι ἐπὶ τῶν τοιούτων κατηγοριῶν καὶ ἀπλᾶ τὰ λεγόμενα.

Οὔτε δῆτα ἐν δεινότητι χρήσιμα τὰ τοιαῦτα, ὡς 28 εἰδείξα, οὔτε ἐν πάθει καὶ ἡθελῶν· ἀπλοῦν γὰρ εἶναι 25 βούλεται καὶ ἀποιήτον τὸ πάθος, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἡθος. ἐν γοῦν τοῖς Ἀριστοτέλους περὶ δικαιοσύνης ὁ τὴν Ἀθηναίων πόλιν ὀδυρόμενος, εἰ μὲν οὕτως εἶποι ὅτι ποίαν τοιαύτην πόλιν εἶλον τῶν ἐχθρῶν, οἶαν τὴν 30 ἰδίαν πόλιν ἀπώλεσαν, ἐμπαθῶς ἂν εἰρηκῶς εἶη καὶ ὀδυρικῶς· εἰ δὲ παρόμοιον αὐτὸ ποιήσει· ποίαν

γὰρ πόλιν τῶν ἐχθρῶν τοιαύτην ἔλαβον, ὅποιαν τὴν
 ἰδίαν ἀπέβαλον, οὐ μὰ τὸν Δία πάθος κινήσει οὐδὲ
 18 ἔλεον, ἀλλὰ τὸν καλούμενον κλαυσιγέλωτα. τὸ γὰρ ἐν
 πενθοῦσι παίξειν, κατὰ τὴν παροιμίαν, τὸ τὰ τοιαῦτα
 5 ἐν τοῖς πάθεσι κακοτεχνεῖν ἐστὶ.

29 Γίνεται μέντοι γε χρήσιμά ποτε, ὡς Ἀριστοτέλης
 φησὶν, ἐγὼ ἐκ μὲν Ἀθηνῶν εἰς Στάγειρα ἤλ-
 θον διὰ τὸν βασιλέα τὸν μέγαν, ἐκ δὲ Στα-
 γείρων εἰς Ἀθήνας διὰ τὸν χειμῶνα τὸν
 10 μέγαν· εἰ γοῦν ἀφέλοις τὸ ἕτερον μέγαν, συναφαι-
 ρήσῃ καὶ τὴν χάριν· τῇ γὰρ μεγαληγορία συνεργοῖεν
 τὰ τοιαῦτα κῶλα, ὅποια τῶν Γοργίου τὰ πολλὰ ἀντί-
 θετα καὶ τῶν Ἰσοκράτους. περὶ μὲν δὴ τῶν παρομοίων
 ταῦτα.

15 TINI ΔΙΑΦΕΡΕΙ ΕΝΘΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

30 Διαφέρει δὲ ἐνθύμημα περιόδου τῆδε, ὅτι ἡ μὲν
 περίοδος σύνθεσις τίς ἐστι περιηγημένη, ἀφ' ἧς καὶ ὠνό-
 μασται, τὸ δὲ ἐνθύμημα ἐν τῷ διανοήματι ἔχει τὴν
 δύναμιν καὶ σύστασιν. καὶ ἔστιν ἡ μὲν περίοδος κύκλος
 20 τοῦ ἐνθυμήματος, ὡσπερ καὶ τῶν ἄλλων πραγμάτων,
 τὸ δ' ἐνθύμημα διάνοιά τις ἦτοι ἐκ μάχης λεγομένη ἢ
 ἐν ἀκολουθίας σχήματι.

31 Σημεῖον δέ· εἰ γὰρ διαλύσειας τὴν σύνθεσιν τοῦ
 ἐνθυμήματος, τὴν μὲν περίοδον ἠφάνισας, τὸ δ' ἐν-
 19 θύμημα ταῦτὸν μένει, οἷον εἰ τις τὸ παρὰ Δημοσθένει
 26 διαλύσειεν ἐνθύμημα τὸ τοιοῦτον, ὡσπερ γὰρ εἰ
 τις ἐκείνων ἐάλω, σὺ τὰ δ' οὐκ ἂν ἔγραψας·
 οὕτως ἂν σὺ νῦν ἀλῶς, ἄλλος οὐ γράψει·
 διαλύσειε δὲ οὕτω· μὴ ἐπιτρέπετε τοῖς τὰ παράνομα
 30 γράφουσιν· εἰ γὰρ ἐκωλύοντο, οὐκ ἂν νῦν οὕτος ταῦτα
 ἔγραφεν, οὐδ' ἕτερος ἔτι γράψει τούτου νῦν ἀλόγως·

ἐνταῦθα τῆς περιόδου μὲν ὁ κύκλος ἐκκλέλνται, τὸ δ' ἐν-
θύμημα ἐν ταύτῳ μένει.

Καὶ καθόλου δὲ τὸ μὲν ἐνθύμημα συλλογισμὸς τίς 32
ἔστι ῥητορικός, ἡ περίοδος δὲ συλλογίζεται μὲν οὐδέν,
σύγκειται δὲ μόνον· καὶ περιόδους μὲν ἐν παντὶ μέρει 5
τοῦ λόγου τίθεμεν, οἷον ἐν τοῖς προοιμίοις, ἐνθυμή-
ματα δὲ οὐκ ἐν παντί· καὶ τὸ μὲν ὡσπερ ἐπιλέγεται, τὸ
ἐνθύμημα, ἡ περίοδος δὲ αὐτόθεν λέγεται· καὶ τὸ μὲν
οἷον συλλογισμὸς ἔστιν ἀτελής, ἡ δὲ οὔτε ὅλον τι οὔτε
ἀτελὲς συλλογίζεται. 10

Συμβέβηκε μὲν οὖν τῷ ἐνθυμήματι καὶ περιόδῳ 33
εἶναι, διότι περιοδικῶς σύγκειται, περίοδος δ' οὐκ ἔστιν,
ὡσπερ τῷ οἰκοδομουμένῳ συμβέβηκε μὲν καὶ λευκῷ
εἶναι, ἂν λευκὸν ἦ, τὸ οἰκοδομούμενον δ' οὐκ ἔστι λευ-
κόν. περὶ μὲν δὴ διαφορᾶς ἐνθυμήματος καὶ περιό- 15
δου εἴρηται.

Τὸ δὲ κῶλον Ἀριστοτέλης οὕτως ὀρίζειται, κῶλόν 34
ἔστι τὸ ἕτερον μέρος περιόδου· εἶτα ἐπιφέρει· 20
γίνεται δὲ καὶ ἀπλῆ περίοδος. οὕτως ὀρισά-
μενος, τὸ ἕτερον μέρος, δίκωλον ἐβούλετο εἶναι 20
τὴν περίοδον δηλονότι. ὁ δὲ Ἀρχέδημος συλλαβῶν τὸν 21
ὄρον τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ τὸ ἐπιφερόμενον τῷ ὄρῳ
σαφέστερον καὶ τελεώτερον οὕτως ὀρίσατο, κῶλόν
ἔστιν ἢτοι ἀπλῆ περίοδος, ἢ συνθέτου πε-
ριόδου μέρος. 25

Τί μὲν οὖν ἀπλῆ περίοδος, εἴρηται· συνθέτου δὲ 35
φήσας αὐτὸ περιόδου μέρος, οὐ δυσὶ κῶλοις τὴν περιό-
δον ὀρίζειν ἔοικεν, ἀλλὰ καὶ τρισὶ καὶ πλείοσιν· ἡμεῖς
δὲ μέτρον μὲν περιόδου ἐκτεθείμεθα, νῦν δὲ περὶ τῶν
χαρακτήρων τῆς ἐρμηνείας λέγωμεν. 30

ΠΕΡΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ.

36 *Εἰσὶ δὲ τέτταρες οἱ ἅπλοὶ χαρακτῆρες, ἰσχνός, μεγαλοπρεπής, γλαφυρός, δεινός, καὶ λοιποὶ οἱ ἐκ τούτων μίγνυμενοι. μίγνυνται δὲ οὐ πᾶς παντί, ἀλλ' ὁ*
 5 *γλαφυρὸς μὲν καὶ τῷ ἰσχνῷ καὶ τῷ μεγαλοπρεπεῖ, καὶ ὁ δεινὸς δὲ ὁμοίως ἀμφοτέροις· μόνος δὲ ὁ μεγαλοπρεπὴς τῷ ἰσχνῷ οὐ μίγνυται, ἀλλ' ὥσπερ ἀνθέστατον, καὶ*
 22 *ἀντίκεισθον ἐναντιωτάτῳ. διὸ δὴ καὶ μόνους δύο χαρακτῆράς τινες ἀξιούσιν εἶναι τούτους, τοὺς δὲ λοιποὺς*
 10 *δύο μεταξὺ τούτων, τὸν μὲν γλαφυρὸν τῷ ἰσχνῷ προσνέμοντες μᾶλλον, τῷ δὲ μεγαλοπρεπεῖ τὸν δεινόν, ὡς τοῦ γλαφυροῦ μὲν μικρότηταί τινα καὶ κομψείαν ἔχοντος, τοῦ δεινοῦ δὲ ὄγκον καὶ μέγεθος.*

37 *Γελοῖος δ' ὁ τοιοῦτος λόγος. ὀρῶμεν γὰρ πλὴν τῶν*
 15 *εἰρημένων χαρακτῆρων ἐναντίων, πάντας μίγνυμένους πᾶσιν, οἷον τὰ Ὀμήρου τε ἔπη καὶ τοὺς Πλάτωνος λόγους καὶ Ξενοφῶντος καὶ Ἡροδότου καὶ ἄλλων πολλῶν πολλὴν μὲν μεγαλοπρέπειαν καταμειγμένην ἔχοντας, πολλὴν δὲ δεινότητά τε καὶ χάριν, ὥστε τὸ*
 20 *μὲν πλῆθος τῶν χαρακτῆρων τοσοῦτον ἂν εἴη, ὅσον λέλεκται, ἐρμηνεία δ' ἐκάστῳ πρέπουσα γένοιτ' ἂν τοιάδε τις.*

ΠΕΡΙ ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΟΥΣ.

²³
 38 *Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τοῦ μεγαλοπρεποῦς, ὅνπερ νῦν λό-
 25 γιον ὀνομάξουσιν. ἐν τρισὶ δὴ τὸ μεγαλοπρεπές, διανοία, λέξει, τῷ συγκεῖσθαι προσφόρως. σύνθεσις δὲ μεγαλοπρεπῆς, ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης, ἡ παιωνική. παίωνος δὲ εἶδη δύο, τὸ μὲν προκαταρκτικόν, οὗ ἄρχει μὲν μακρά, λήγουσι δὲ τρεῖς βραχεῖαι, οἷον τὸ τοιόνδε,
 30 ἦ ρ ξ α τ ο δέ, τὸ δὲ καταληκτικὸν θατέρω ἀντίστροφον, οὗ τρεῖς μὲν βραχεῖαι ἄρχουσι, λήγει δὲ μία μακρά, ὥσπερ τὸ Ἀραβία.*

Δεῖ δὲ ἐν τοῖς κώλοις τοῦ μεγαλοπρεποῦς λόγου τὸν 39
 προκαταρκτικὸν μὲν παίωνα ἄρχειν τῶν κώλων, τὸν
 καταληκτικὸν δὲ ἐπесθαι. παράδειγμα δ' αὐτῶν τὸ
 Θουκυδίδειον τόδε, ἧρξατο δὲ τὸ κακὸν ἐξ Αἰ-
 θιοπίας. τί ποτ' οὖν Ἀριστοτέλης οὕτω διετάξατο; 5
 ὅτι δεῖ καὶ τὴν ἐμβολὴν τοῦ κώλου καὶ ἀρχὴν μεγαλο-
 πρεπῆ εὐθύς εἶναι καὶ τέλος, τοῦτο δ' ἔσται, ἐὰν ἀπὸ
 μακρᾶς ἀρχώμεθα καὶ εἰς μακρὰν λήγωμεν. φύσει γὰρ 24
 μεγαλεῖτον ἢ μακρά, καὶ προλεγομένη τε πλήσσει εὐθύς
 καὶ ἀπολήγουσα ἐν μεγάλῳ τινὶ καταλείπει τὸν ἀκού- 10
 οντα. πάντες γοῦν ἰδίως τῶν τε πρώτων μνημονεύομεν
 καὶ τῶν ὑστάτων, καὶ ὑπὸ τούτων κινούμεθα, ὑπὸ δὲ
 τῶν μεταξὺ ἔλαττον ὥσπερ ἐγκρυπτομένων ἢ ἐναφανι-
 ζομένων.

Δῆλον δὲ τοῦτο ἐν τοῖς Θουκυδίδου· σχεδὸν γὰρ 40
 ὅλως τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐν πᾶσιν αὐτῷ ποιεῖ ἢ τοῦ θυθμοῦ 16
 μακρότης, καὶ κινδυνεύει τῷ ἀνδρὶ τούτῳ παντοδαπῷ
 ὄντος τοῦ μεγαλοπρεποῦς αὕτη ἢ σύνθεσις μόνη ἢ μά-
 λιστα περιποιεῖν τὸ μέγιστον.

Δεῖ μέντοι λογίζεσθαι, ὅτι κἂν μὴ ἀκριβῶς δυνώ- 41
 μεθα τοῖς κώλοις περιτιθέναι τοὺς παίονας ἐνθεν καὶ 21
 ἐνθεν ἀμφοτέρους, παιωνικὴν γε πάντως ποιησόμεθα
 τὴν σύνθεσιν, οἷον ἐκ μακρῶν ἀρχόμενοι καὶ εἰς μακρὰς
 καταλήγοντες. τοῦτο γὰρ καὶ Ἀριστοτέλης παραγγέλ-
 λειν ἔοικεν, ἄλλως δὲ τὸ διττὸν τοῦ παίωνος τετεχνο- 25
 λογηκέναι ἀκριβείας ἔνεκα. διόπερ Θεόφραστος παρά-
 δειγμα ἐκτέθειται μεγαλοπρεπείας τὸ τοιοῦτον κώλου,
 τῶν μὲν περὶ τὰ μηδενὸς ἄξια φιλοσοφοῦν-
 των· οὐ γὰρ ἐκ παιῶνων ἀκριβῶς, ἀλλὰ παιωνικόν
 τί ἐστι, παραλαβὼν μέντοι τὸν παίωνα εἰς τοὺς λόγους, 30
 ἐπειδὴ μικτός τις ἔστι καὶ ἀσφαλέστερος, τὸ μεγαλοπρε- 25

πὲς μὲν ἐκ τῆς μακρᾶς λαμβάνων, τὸ λογικὸν δὲ ἐκ τῶν βραχειῶν,

42 οἱ δ' ἄλλοι, ὁ μὲν ἠρῶς σεμνὸς καὶ οὐ λογικός, ἄλλ' ἠγῶδης· οὐδὲ εὐρυθμος, ἀλλ' ἄρρυθμος. ὥσπερ
5 ὁ τοιόσδε, ἦκειν ἡμῶν εἰς τὴν χώραν· ἡ γὰρ πυκνότης τῶν μακρῶν ὑπερπίπτει τοῦ λογικοῦ μέτρου.

43 ὁ δὲ Ἰαμβος εὐτελής καὶ τῇ τῶν πολλῶν λέξει ὁμοῖος. πολλοὶ γοῦν μέτρα ἰαμβικὰ λαλοῦσιν οὐκ εἰδότες. ὁ δὲ παίων ἀμφοῖν μέσος καὶ μέτριος, καὶ ὁποῖος συγκεκρα-
10 μένος. ἡ μὲν δὴ παιωνικὴ ἐν τοῖς μεγαλοπρεπέσι σύνθεσις ᾧδ' ἄν πως λαμβάνοιτο.

44 Ποιεῖ δὲ καὶ τὰ μήκη τῶν κώλων μέγεθος, οἷον Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων,
15 καὶ Ἡροδότου Ἀλικαρνασσοῦ ἱστορίας ἀποδεξις ἦδε. τὸ γὰρ ταχέως ἀποσιωπᾶν εἰς κῶλον βραχὺ κατασμικρύνει τὴν τοῦ λόγου σεμνότητα, κἂν ἡ ὑποκει-
26 μένη διάνοια μεγαλοπρεπῆς ἦ, κἂν τὰ ὀνόματα.

45 Μεγαλοπρεπὲς δὲ καὶ τὸ ἐκ περιαγωγῆς τῇ συνθέσει
20 λέγειν, οἷον ὡς Θουκυδίδης· ὁ γὰρ Ἀχελῷος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους διὰ Δολοπίας καὶ Ἀγριανῶν καὶ Ἀμφιλόχων, ἄνωθεν παρὰ Στράτον πόλιν ἐς θάλασσαν διεξιεὶς παρ' Οἰνιάδας, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς περιλιμνά-
25 ζων ἄπορον ποιεῖ ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἐν χειμῶνι στρατεύεσθαι. σύμπασα γὰρ ἡ τοιαύτη μεγαλοπρέπεια ἐκ τῆς περιαγωγῆς γέγονεν, καὶ ἐκ τοῦ μόγις ἀναπαῦσαι αὐτόν τε καὶ τὸν ἀκούοντα.

46 Εἰ δ' οὕτω διαλύσας αὐτὸ εἶποι τις· ὁ γὰρ Ἀχελῷος
30 ποταμὸς ῥεῖ μὲν ἐκ Πίνδου ὄρους, ἐκβάλλει δὲ παρ' Οἰνιάδας ἐς θάλασσαν· πρὸ δὲ τῆς ἐκβολῆς τὸ Οἰνιάδων πεδίον λίμνην ποιεῖ, ὥστ' αὐτοῖς πρὸς τὰς χειμερι-

νας ἐφόδους τῶν πολεμίων ἔρυμα καὶ πρό-
βλημα γίνεσθαι τὸ ὕδωρ· εἰ δὴ τις οὕτω μετα-
βαλὼν ἐρμηνεύσειεν αὐτό, πολλὰς μὲν ἀναπαύλας παρέ-
ξει τῷ λόγῳ, τὸ μέγεθος δ' ἀφαιρήσεται.

Καθάπερ γὰρ τὰς μακρὰς ὁδοὺς αἱ συνεχεῖς κατα- 47
γωγαὶ μικρὰς ποιοῦσιν, αἱ δὲ ἐρημίαι κὰν ταῖς μικραῖς 6
ὁδοῖς ἔμφασίν τινα ἔχουσι μήκους, ταὐτὸ δὴ κἀπὶ τῶν
κώλων ἂν γίγνοιτο.

Ποιεῖ δὲ καὶ δυσφωνία συνθέσεως ἐν πολλοῖς μέγε- 48
θος, οἷον τὸ 10

Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἑκτορι χαλκοκορυστῆ.
ἄλλως μὲν γὰρ ἴσως δυσήκοος ἢ τῶν γραμμάτων σύμ-
πληξίς, ὑπερβολὴ δ' ἐμφαίνουσα τὸ μέγεθος τοῦ ἥρωος·
λειότης γὰρ καὶ τὸ εὐήκοον οὐ πάνυ ἐν μεγαλοπρεπείᾳ
χώραν ἔχουσιν, εἰ μὴ που ἐν ὀλίγοις. καὶ ὁ Θουκυδί- 15
δης δὲ πανταχοῦ σχεδὸν φεύγει τὸ λειῶν καὶ ὀμαλὲς τῆς
συνθέσεως, καὶ αἰεὶ μᾶλλον τι προσκρούοντι ἔοικεν,
ὥσπερ οἱ τὰς τραχείας ὁδοὺς πορευόμενοι, ἐπὰν λέγῃ,
ὅτι τὸ μὲν δὴ ἔτος, ὡς ὠμολόγητο, ἄνοσον
ἐς τὰς ἄλλας ἀσθενείας ἐτύγχανεν ὄν. ῥῆθον 20
μὲν γὰρ καὶ ἠδίων ᾧδ' ἂν τις εἶπεν, ὅτι ἄνοσον ἐς τὰς
ἄλλας ἀσθενείας ὄν ἐτύγχανεν, ἀφήρητο δ' αὐτοῦ τὴν
μεγαλοπρέπειαν.

Ὡσπερ γὰρ ὄνομα τραχὺ μέγεθος ἐργάζεται, οὕτω 49
σύνθεσις. ὀνόματα δὲ τραχέα τό τε κεκραγῶς ἀντὶ 25
τοῦ βοᾶν, καὶ τὸ ῥηγνύμενον ἀντὶ τοῦ φερόμενον,
οἷς πᾶσιν ὁ Θουκυδίδης χρῆται, ὅμοια λαμβάνων τά τε
ὀνόματα τῆ συνθέσει, τοῖς τε ὀνόμασι τὴν σύνθεσιν.

ΠΕΡΙ ΣΤΗΘΕΣΣΕΩΣ ΛΟΓΟΥ.

Τάσσειν δὲ τὰ ὀνόματα χρὴ τόνδε τὸν τρόπον. 50
πρῶτα μὲν τιθέναι τὰ μὴ μάλα ἐναργῆ, δεύτερα δὲ καὶ 31

- 28 ὕστατα τὰ ἐναργέστερα. οὕτω γὰρ καὶ τοῦ πρώτου ἀκου-
σόμεθα ὡς ἐναργούς, καὶ τοῦ μετ' αὐτὸ ὡς ἐναργεστέ-
ρου. εἰ δὲ μὴ, δόξομεν ἐξησθενηκέναι, καὶ οἶον κατα-
πεπτωκέναι ἀπὸ ἰσχυροτέρου ἐπὶ ἀσθενές.
- 51 Παράδειγμα δὲ τὸ παρὰ τῷ Πλάτῳ λεγόμενον, ὅτι
6 ἐπ' ἂν μὲν τις μουσικῇ παρέχῃ καταυλεῖν καὶ
καταχεῖν διὰ τῶν ὠτων· πολὺ γὰρ τὸ δεύτερον
ἐναργέστερον τοῦ προτέρου. καὶ πάλιν προῶν φησιν,
ὅταν δὲ καταχέων μὴ ἀνῆ, ἀλλὰ κηλῆ, τὸ δὴ
10 μετὰ τοῦτο ἦδη τήκει καὶ λείβει. τὸ γὰρ λεί-
βει τοῦ τήκει ἐμφατικώτερον καὶ ἐγγυτέρω ποιήμα-
τος. εἰ δὲ προεξήνεγκεν αὐτό, ἀσθενέστερον ἂν τὸ
τήκει ἐπιφερόμενον ἐφάνη.
- 52 Καὶ Ὅμηρος δὲ ἐπὶ τοῦ Κύκλωπος αἰὲ ἐπαύξει τὴν
15 ὑπερβολήν, καὶ ἐπανιόντι ἐπ' αὐτῆς ἕοικεν, οἶον
οὐ γὰρ ἐώκει
ἀνδρὶ γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ρίῳ ὑλήεντι,
καὶ προσέτι ὑψηλοῦ ὄρους καὶ ὑπερφαινομένου τῶν ἄλ-
λων ὄρων. αἰὲ γὰρ καίτοι μεγάλα ὄντα τὰ πρότερον
29 ἦττονα φαίνεται, μειζόνων αὐτοῖς τῶν μετὰ ταῦτα ἐπι-
21 φερομένων.
- 53 Χρῆ δὲ καὶ τοὺς συνδέσμους μὴ πάλα ἀνταποδίδο-
σθαι ἀκριβῶς, οἶον τῷ μὲν συνδέσμῳ τὸν δέ. μικρο-
πρεπὲς γὰρ ἡ ἀκρίβεια, ἀλλὰ καὶ ἀτακτοτέρως πως χρῆ-
25 σθαι, καθάπερ πού ὁ Ἀντιφῶν λέγει· ἡ γὰρ νῆσος
ἦν ἔχομεν, δήλη μὲν καὶ πόρρωθεν ἐστὶν
ὑψηλὴ καὶ τραχεῖα· καὶ τὰ μὲν χρήσιμα καὶ
ἐργάσιμα μικρὰ αὐτῆς ἐστὶ, τὰ δ' ἄργα πολ-
λὰ σμικρᾶς αὐτῆς οὔσης. τρισὶ γὰρ τοῖς μὲν
30 συνδέσμοις εἰς ὃ δὲ ἀνταποδίδοται.
- 54 Πολλάκις μέντοι τεθέντες πως ἐφεξῆς σύνδεσμοι
καὶ τὰ μικρὰ μεγάλα ποιούσιν, ὡς παρ' Ὁμήρῳ τῶν

Βοιωτικῶν πόλεων τὰ ὀνόματα εὐτελεῖ ὄντα καὶ μικρὰ ὄγκον τινὰ ἔχει καὶ μέγεθος διὰ τοὺς συνδέσμους ἐφεξῆς 30 τοσοῦτους τεθέντας, οἶον ἐν τῷ

Σχοῖνόν τε Σκῶλόν τε, πολύκνημόν τ' Ἐτεωνόν.

Τοῖς δὲ παραπληρωματικοῖς συνδέσμοις χρηστέον, 55 οὐχ ὡς προσθήκαις κεναῖς καὶ οἶον προσφύμασιν ἢ 6 παραξύσμασιν, ὥσπερ τινὲς τῷ δὴ χρῶνται πρὸς οὐδὲν καὶ τῷ νυ καὶ τῷ πρότερον, ἀλλ' ἐὰν συμβάλλωνται τι τῷ μεγέθει τοῦ λόγου,

καθάπερ παρὰ Πλάτωνι, ὁ μὲν δὴ μέγας ἐν 56 οὐρανῷ Ζεύς, καὶ παρ' Ὀμήρῳ 11

ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον Ἴξον ἐϋρρεῖος ποταμοῖο.

ἀρκτηκὸς γὰρ τεθεῖς ὁ σύνδεσμος καὶ ἀποσπάσας τῶν προτέρων τὰ ἐχόμενα, μεγαλεῖόν τι εἰργάσατο. αἱ γὰρ 15 πολλαὶ ἀρχαὶ σεμνότητα ἐργάζονται. εἰ δ' ὥδε εἶπεν, ἀλλ' ὅτε ἐπὶ τὸν πόρον ἀφίκοντο τοῦ ποταμοῦ, μικρολο- 31 γοῦντι ἐφάκει καὶ ἔτι ὡς περὶ ἐνὸς πράγματος λέγοντι.

Λαμβάνεται δὲ καὶ παθητικῶς πολλάκις ὁ σύνδεσμος 57 οὗτος, ὥσπερ ἐπὶ τῆς Καλυψοῦς πρὸς τὸν Ὀδυσσεά,

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, 20

οὕτω δὴ οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

εἰ γοῦν τὸν σύνδεσμον ἐξέλοις, συνεξαιρήσεις καὶ τὸ πάθος. καθόλου γάρ, ὥσπερ ὁ Πραξιφάνης φησίν, ἀντι- 25 μυγμῶν παρελαμβάνοντο οἱ τοιοῦτοι σύνδεσμοι καὶ στεναγμῶν, ὥσπερ τὸ αἶ αἶ, καὶ τὸ φεῦ, καὶ ποῖόν τί ἐστιν, ὡς αὐτὸς φησι, τὸ καὶ νύ κ' ὀδυρομένοι- 30 σιν· ἐπρεψεν ἐμφασίν τινα ἔχον οἰκτροῦ ὀνόματος.

Οἱ δὲ πρὸς οὐδὲν ἀναπληροῦντες, φησί, τὸν σύν- 58 δεσμον εἰκόμασι τοῖς ὑποκριταῖς τοῖς τὸ καὶ τὸ πρὸς οὐδὲν ἔπος λέγουσιν, οἶον εἰ τις ὥδε λέγοι, 30

Καλυδῶν μὲν ἦδε γαῖα Πελοπέειας χθονός, 32

φεῦ.

ἐν ἀντιπόρθμοις πεδί' ἔχουσ' εὐδαίμονα,
αἰ, αἰ.

ὡς γὰρ παρέλκει τὸ αἰ αἰ καὶ τὸ φεῦ ἐνθάδε, οὕτω καὶ
ὁ πανταχοῦ μάτην ἐμβαλλόμενος σύνδεσμος.

5

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΛΕΞΕΩΣ.

- 59 Οἱ μὲν δὴ σύνδεσμοι τὴν σύνθεσιν μεγαλοπρεπῆ
ποιοῦσιν, ὡς εἴρηται, τὰ δὲ σχήματα τῆς λέξεώς ἐστι μὲν
καὶ αὐτὰ συνθέσεώς τι εἶδος· τὸ γὰρ δὴ τὰ αὐτὰ λέγειν
δις διπλοῦντα ἢ ἐπαναφέροντα ἢ ἀνθυπαλλάσσοντα δια-
10 ταττομένῳ καὶ μετασυντιθέντι ἔοικεν. διατακτέον δὲ
τὰ πρόσφορα αὐτῶν χαρακτηῖρι ἐκάστω, οἷον τῷ μεγα-
λοπρεπεῖ μὲν περὶ οὗ πρόκειται, ταῦτα.
- 60 Πρωτὸν μὲν τὴν ἀνθυπαλλαγὴν, ὡς Ὅμηρος,
οἱ δὲ δύο σκοπέλοι ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἰκάνει·
15 πολὺ γὰρ οὕτω μεγαλειότερον ἐναλλαγεῖσθαι πτώσεως,
ἢ εἶπερ οὕτως ἔφη,
τῶν δὲ δύο σκοπέλων ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν·
συνήθως γὰρ ἐλέγετο. πᾶν δὲ τὸ σύνηθες μικροπρεπές,
διὸ καὶ ἀθαύμαστον.
- 61 Τὸν δὲ Νιρέα, αὐτόν τε ὄντα μικρὸν καὶ τὰ πράγ-
21 ματα αὐτοῦ μικρότερα, τρεῖς ναῦς καὶ ὀλίγους ἄνδρας,
33 μέγαν καὶ μεγάλα ἐποίησεν καὶ πολλὰ ἀντ' ὀλίγων, τῷ
σχήματι διπλῷ καὶ μικτῷ χρησάμενος ἕξ ἐπαναφορᾶς τε
καὶ διαλύσεως. Νιρεὺς γὰρ φησι τρεῖς νῆας
25 ἄγειν, Νιρεὺς Ἀγλατῆς θ' υἱός, Νιρεὺς, ὃς
κάλλιστος ἀνὴρ· ἢ τε γὰρ ἐπαναφορὰ τῆς λέξεως
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα τὸν Νιρέα, καὶ ἡ διάλυσις πληθὸς τι
ἐμφαίνει πραγμάτων, καίτοι δύο ἢ τριῶν ὄντων.
- 62 Καὶ σχεδὸν ἅπαξ τοῦ Νιρέως ὀνομασθέντος ἐν τῷ
30 δράματι μεμνήμεθα οὐδὲν ἦττον ἢ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τοῦ
Ὀδυσσεως, καίτοι κατ' ἔπος ἕκαστον καλουμένων σχε-

δόν. αἰτία δ' ἡ τοῦ σχήματος δύναμις· εἰ δ' οὕτως εἶπεν, Νιρεὺς ὁ Ἀγλαίας υἱὸς ἐκ Σύμης τρεῖς νῆας ἤγεν, παρασσιωπηκότι ἐφῶκει τὸν Νιρέα· ὥσπερ γὰρ ἐν ταῖς ἐστιάσεσι τὰ ὀλίγα διαταχθέντα πως πολλὰ φαίνεται, οὕτω κὰν τοῖς λόγοις.

Πολλαχοῦ μέντοι τὸ ἐναντίον τῇ λύσει, ἢ συνάφεια, 5
μεγέθους αἰτιον γίνεται μᾶλλον, οἷον ὅτι ἐστρατεύ-
οντο Ἕλληνές τε καὶ Κᾶρες καὶ Λύκιοι καὶ
Πάμφυλοι καὶ Φρύγες. ἢ γὰρ τοῦ αὐτοῦ συνδέ-
σμου θέσις ἐμφαίνει τι ἄπειρον πλήθος. 10

Τὸ δὲ τοιοῦτο κυρτά, φαληριόωντα, τῇ ἔξαι- 64
ρέσει τοῦ καὶ συνδέσμου μεγαλειότερον ἀπέβη μᾶλλον, 34
ἢ εἰ εἶπεν, κυρτά καὶ φαληριόωντα.

Τὸ μεγαλεῖον μέντοι ἐν τοῖς σχήμασι τὸ μῆδὲ ἐπὶ 65
τῆς αὐτῆς μένειν πτώσεως, ὡς Θουκυδίδης, καὶ πρῶ- 15
τος ἀποβαίνων ἐπὶ τὴν ἀποβάθραν ἐλειπο-
ψύχησέ τε, καὶ πεσόυτος αὐτοῦ ἐς τὴν παρ-
εξειρεσίαν· πολὺ γὰρ οὕτω μεγαλειότερον, ἢ εἶπερ
ἐπὶ τῆς αὐτῆς πτώσεως οὕτως ἔφη, ὅτι ἔπεσεν εἰς τὴν
παρεξειρεσίαν καὶ ἀπέβαλε τὴν ἀσπίδα. 20

Καὶ ἀναδίπλωσις δὲ πού εἰργάσατο μέγεθος, ὡς 66
Ἡρόδοτος δράκοντες δέ πού, φησίν, ἦσαν ἐν τῷ
Καυκάσῳ μέγεθος, καὶ μέγεθος καὶ πλήθος.
δὲς ῥηθὲν τὸ μέγεθος ὄγκον τινὰ τῇ ἐρμηνείᾳ
παρέσχεν. 25

Χρησθῆναι μέντοι τοῖς σχήμασι μὴ πυκνοῖς· ἀπειρό- 67
καλον γὰρ καὶ παρεμφαινόν τινα τοῦ λόγου ἀνωμαλίαν.
οἱ γοῦν ἀρχαῖοι πολλὰ σχήματα ἐν τοῖς λόγοις τιθέντες
συνηθέστεροι τῶν ἀσχηματίστων εἰσί, διὰ τὸ ἐντέχνως
τιθέναι. 30

ΠΕΡΙ ΣΥΓΚΡΟΤΣΕΩΣ.

Περὶ δὲ συγκρούσεως φωνηέντων ὑπέλαβον ἄλλοι 68

- 35 ἄλλως. Ἰσοκράτης μὲν γὰρ ἐφυλάττετο συμπλήσσειν αὐτά, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ, ἄλλοι δὲ τινες ὡς ἔτυχε συνέκρουσαν καὶ παντάπασιν· δεῖ δὲ οὔτε ἡχώδη ποιεῖν τὴν σύνθεσιν, ἀτεχνῶς αὐτὰ συμπλήσσοντα καὶ ὡς ἔτυχε·
- 5 διασπασμῶ γὰρ τοῦ λόγου τὸ τοιοῦτον καὶ διαρρίψει ξοικῆν, οὔτε μὴν παντελῶς φυλάσσεσθαι τὴν συνέχειαν τῶν γραμμάτων· λειοτέρα μὲν γὰρ οὕτως ἔσται ἴσως ἢ σύνθεσις, ἀμουσοτέρα δὲ καὶ κωφὴ ἀτεχνῶς, πολλὴν εὐφωνίαν ἀφαιρεθεῖσα τὴν γινομένην ἐκ τῆς συγκρούσεως.
- 69 Σκεπτέον δὲ πρῶτον μὲν, ὅτι καὶ ἡ συνήθεια αὕτη
- 11 συμπλήττει τὰ γράμματα ταῦτα τοῖς ὀνόμασι, καίτοι στοχαζομένη μάλιστα εὐφωνίας, οἷον ἐν τῷ Αἰακὸς καὶ χιών. πολλὰ δὲ καὶ διὰ μόνων τῶν φωνηέντων συντίθησιν ὀνόματα, οἷον Αἰαίη καὶ Εὖνιος, οὐδὲν τε
- 15 δυσφωνότερα τῶν ἄλλων ἐστὶ ταῦτα, ἀλλ' ἴσως καὶ μουσικώτερα.
- 70 Τὰ γε μὴν ποιητικά, οἷον τὸ ἡέλιος, διηρημένου καὶ συγκρουόμενον ἐπίτηδες, εὐφωνότερόν ἐστι τοῦ ἡλιος καὶ τὸ ὀρέων τοῦ ὀρῶν. ἔχει γὰρ τινα ἢ λύσις καὶ ἡ
- 20 σύγκρουσις οἷον φῶδὴν ἐπιγινομένην. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐν συναλοιφῇ μὲν λεγόμενα δύσφωνα ἦν, διαιρεθέντα δὲ καὶ συγκρουσθέντα εὐφωνότερα, ὡς τὸ πάντα μὲν τὰ νέα καὶ καλὰ ἐστίν. εἰ δὲ συναλείψας εἰποῖς καλὰ ἔστιν, δυσφωνότερον ἔσται τὸ λεγόμενον καὶ εὐτε-
- 25 λέστερον.
- 71 Ἐν Αἰγύπτῳ δὲ καὶ τοὺς θεοὺς ὑμνοῦσι διὰ τῶν
- 36 ἐπὶ φωνηέντων οἱ ἱερεῖς, ἐφεξῆς ἡχοῦντες αὐτά, καὶ ἀντὶ αὐλοῦ καὶ ἀντὶ κιθάρας τῶν γραμμάτων τούτων ὁ ἦχος ἀκούεται ὑπ' εὐφωνίας, ὥστε ὁ ἐξαιρῶν τὴν σύγκρουσιν οὐδὲν ἄλλο ἢ μέλος ἀτεχνῶς ἐξαιρεῖ τοῦ λόγου καὶ μουσαν. ἀλλὰ περὶ τούτων μὲν οὐ καιρὸς μηχανεῖν ἴσως.

Ἐν δὲ τῷ μεγαλοπρεπεῖ χαρακτήρι σύγκρουσις πα- 72
ραλαμβάνοιτ' ἂν πρέπουσα ἦτοι διὰ μακρῶν, ὡς τὸ
λᾶαν ἄνω ὠθεσκε· καὶ γὰρ ὁ στίχος μῆκος τι ἔσχευ
ἐκ τῆς συγκρούσεως, καὶ μεμίμηται τοῦ λίθου τὴν ἀνα-
φορὰν καὶ βίαν. ὡσαύτως καὶ τὸ μὴ ἦπειρος εἶναι 5
τὸ Θουκυδίδειον. συγκρούονται καὶ δίφθογγοι διφθόγ-
γοις, ταύτην κατώκησαν μὲν Κερκυραῖοι·
οἰκιστῆς δὲ ἐγένετο.

Ποιεῖ μὲν οὖν καὶ τὰ αὐτὰ μακρὰ συγκρούμενα μέ- 73
γεθος, καὶ αἱ αὐταὶ δίφθογγοι. αἱ δ' ἐκ διαφερόντων 10
σύγκρούσεις ὁμοῦ καὶ μέγεθος ποιούσι καὶ ποικιλίαν ἐκ 37
τῆς πολυηχίας, οἶον ἠώς, ἐν δὲ τῷ οἴην οὐ μόνον
διαφέροντα τὰ γράμματα ἔστιν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἦχοι ὁ μὲν
δασύς, ὁ δὲ ψιλός, ὥστε πολλὰ ἀνόμοια εἶναι.

Καὶ ἐν ῥῥαῖς δὲ τὰ μελίσματα ἐπὶ ἐνὸς γίνεται τοῦ 74
αὐτοῦ μακροῦ γράμματος, οἶον ῥῥῶν ἐπεμβαλλομένων 16
ῥῥαῖς, ὥστε ἡ τῶν ὁμοίων σύγκρουσις μικρὸν ἔσται τι
ῥῥῆς μέρος καὶ μέλισμα. περὶ μὲν δὴ συγκρούσεως,
καὶ ὡς γίνοιτ' ἂν μεγαλοπρεπῆς σύνθεσις, λελέχθω
τοσαῦτα. 20

Ἔστι δὲ καὶ ἐν πράγμασι τὸ μεγαλοπρεπές, ἂν με- 75
γάλη καὶ διαπρεπῆς πεξομαχία ἢ ναυμαχία, ἢ περὶ οὐ-
ρανοῦ ἢ περὶ γῆς λόγος· ὁ γὰρ τοῦ μεγάλου ἀκούων
πράγματος εὐθύς καὶ τὸν λέγοντα οἶεται μεγάλως λέγειν
πλανώμενος· δεῖ γὰρ οὐ τὰ λεγόμενα σκοπεῖν, ἀλλὰ 25
πῶς λέγεται· ἔστι γὰρ καὶ μεγάλα μικρῶς λέγοντα ἀπρε-
πές προεῖν τῷ πράγματι. διὸ καὶ δεινούς τινὰς φασιν, 38
ὥσπερ καὶ Θεόπομπον, δεινὰ οὐ δεινῶς λέγοντα.

Νικίας δ' ὁ ζωγράφος καὶ τοῦτο εὐθύς ἔλεγεν εἶναι 76
τῆς γραφικῆς τέχνης οὐ μικρὸν μέρος τὸ λαβόντα ὕλην 30
εὐμεγέθη γράφειν, καὶ μὴ κατακερματίζειν τὴν τέχνην
εἰς μικρά, οἶον ὀρνίθια ἢ ἄνθη, ἀλλ' ἱππομαχίας καὶ

ναυμαχίας, ἔνθα πολλὰ μὲν σχήματα δείξειεν ἂν τις ἵππων τῶν μὲν θεόντων, τῶν δὲ ἀνθισταμένων ὀρθῶν, ἄλλων δὲ ὀκλαζόντων, πολλοὺς δ' ἀκοντίζοντας, πολλοὺς δὲ καταπίπτοντας τῶν ἱππέων· ὤτετο γὰρ καὶ τὴν
 5 ὑπόθεσιν αὐτὴν μέρος εἶναι τῆς ζωγραφικῆς τέχνης, ὥσπερ τοὺς μύθους τῶν ποιητῶν. οὐδὲν οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ ἐν τοῖς λόγοις [καὶ] ἐκ πραγμάτων [μεγάλη] μεγαλοπρέπεια γίνεται.

77 Τὴν δὲ λέξιν ἐν τῷ χαρακτῆρι τοῦτω περιττὴν εἶναι
 10 δεῖ καὶ ἐξηλλαγμένην καὶ ἀσυνήθη μᾶλλον· οὕτω γὰρ ἔξει τὸν ὄγκον, ἢ δὲ κυρία καὶ συνήθης σαφῆς μὲν, λειπὴ δὲ καὶ εὐκαταφρόνητος.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΟΛΗΣ.

78
 39 Πρῶτα μὲν οὖν μεταφοραῖς χρηστέον· αὐταὶ γὰρ
 15 μάλιστα καὶ ἠδονὴν συμβάλλονται τοῖς λόγοις καὶ μέγεθος, μὴ μέντοι πυκναῖς, ἐπεὶ τοι διδυραμβον ἀντὶ λόγου γράψομεν· μήτε μὴν πόρρωθεν μετενηνεγμέναις, ἀλλ' αὐτόθεν, καὶ ἐκ τοῦ ὁμοίου, οἷον ἔοικεν ἀλλήλοις στρατηγός, κυβερνήτης, ἡνίοχος· πάντες γὰρ οὗτοι ἄρ-
 20 χοντές εἰσιν. ἀσφαλῶς οὖν ἐρεῖ καὶ ὁ τὸν στρατηγὸν κυβερνήτην λέγων τῆς πόλεως, καὶ ἀνάπαλιν ὁ τὸν κυβερνήτην ἄρχοντα τῆς νηός.

79 Οὐ πᾶσαι μέντοι ἀνταποδίδονται, ὥσπερ αἱ προειρημέναι, ἐπεὶ τὴν ὑπέρειαν μὲν τῆς Ἰδης πόδα ἔξῃν
 25 εἰπεῖν τὸν ποιητὴν, τὸν δὲ τοῦ ἀνθρώπου πόδα οὐκέτι ὑπέρειαν εἰπεῖν.

80 Ἐπὰν μέντοι κινδυνώδης ἢ μεταφορὰ δοκῇ, μετα-
 λαμβανέσθω εἰς εἰκασίαν· οὕτω γὰρ ἀσφαλεστέρα γίνοιτ' ἂν. εἰκασία δ' ἔστι μεταφορὰ πλεονάζουσα, οἷον εἰ τις
 30 τῷ τότε τῷ Πύθωνι τῷ ῥήτορι ῥέοντι καθ' ὑμῶν προσθεῖς εἴποι, ὥσπερ ῥέοντι καθ' ὑμῶν. οὕτω

μὲν γὰρ εἰκασία γέγνε καὶ ἀσφαλέστερος ὁ λόγος, ἐκείνως δὲ μεταφορὰ καὶ κινδυνωδέστερος. διὸ καὶ Πλάτων ἐπισφαλές τι δοκεῖ ποιεῖν μεταφοραῖς μᾶλλον ἢ χρώμενος ἢ εἰκασίαις, ὁ μὲντοι Ξενοφῶν εἰκασίαις μᾶλλον. 5

Ἄριστη δὲ δοκεῖ μεταφορὰ τῶν Ἀριστοτέλει ἢ 81 κατ' ἐνέργειαν καλουμένη, ὅταν τὰ ἄψυχα ἐνεργοῦντα εἰσάγηται καθάπερ ἔμψυχα, ὡς τὸ ἐπὶ τοῦ βέλους·

ὄξυβελῆς καθ' ὅμιλον ἐπιπτέσθαι μενεαίνων, 10 καὶ τὸ

κυρτὰ φαληριόωντα.

πάντα γὰρ ταῦτα, τὸ φαληριόωντα καὶ τὸ μενεαίνων, ζωτικαῖς ἐνεργείαις ἔοικεν.

Ἐνια μὲντοι σαφέστερον ἐν ταῖς μεταφοραῖς λέγε- 82 ται καὶ κυριώτερον, ἢπερ ἐν αὐτοῖς τοῖς κυρίοις, ὡς 16 τὸ ἔφριξεν δὲ μάχη. οὐ γὰρ ἄν τις αὐτὸ μεταβαλὼν διὰ κυρίων οὔτ' ἀληθέστερον εἴποι οὔτε σαφέστερον. τὸν γὰρ ἐκ τῶν δοράτων κλόνον καὶ τὸν γινόμενον τούτοις ἠρέμα ἤχον συνεχῶς φρίσσουσαν μάχην 20 προσηγόρευσεν, καὶ ἅμα ἐπέιληπταί πως τῆς κατ' ἐνέργειαν μεταφορᾶς τῆς προειρημένης, τὴν μάχην φρίσσειν εἰπὼν ὥσπερ ζῶον.

Δεῖ μὲντοι μὴ λανθάνειν, ὅτι ἐνια μεταφοραὶ 83 μικροπρέπειαν ποιοῦσι μᾶλλον ἢ μέγεθος, καίτοι τῆς 41 μεταφορᾶς πρὸς ὄγκον λαμβανομένης, ὡς τὸ 26

ἀμφὶ δ' ἐσάλπιγγεν μέγας οὐρανός·

οὐρανὸν γὰρ ὅλον ἠχοῦντα οὐκ ἐχρῆν προσεικάσαι ἠχούσῃ σάλπιγγι, πλὴν εἰ μὴ τις ἄρα ἀπολογοῖτο ὑπὲρ [τοῦ] Ὀμήρου λέγων, ὡς οὕτως ἠχησε μέγας οὐ- 30 ρανός, ὡς ἂν ἠχήσειε σαλπίζων ὅλος οὐρανός.

- 84 Ἐτέραν οὖν ἐπινοήσωμεν μεταφορὰν μὴ μικρότητος αἰτίαν γινομένην μᾶλλον ἢ μεγέθους· δεῖ γὰρ ἐκ τῶν μειζόνων μεταφέρειν εἰς τὰ μικρά, οὐ τὸ ἐναντίον, οἷον ὡς ὁ Ξενοφῶν φησιν, ἐπεὶ δὲ πορευομένων ἐξε-
5 κύμηνέ τι τῆς φάλαγγος. τὴν γὰρ τῆς τάξεως παρεκτροπὴν ἐκκυμαινούσῃ θαλάσῃ εἵκασε καὶ προσω- νόμασεν. εἰ δέ τις μεταβαλὼν εἴποι ἐκφαλαγγίσασαν τὴν θάλασσαν, τάχα μὲν οὐδὲ οἰκείως μετοίσει, πάντη δὲ πάντως μικροπρεπῶς.
- 85 Ἔνιοι δὲ καὶ ἀσφαλίζονται τὰς μεταφορὰς ἐπιθέτοις
11 ἐπιφερομένοις, ὅταν αὐτοῖς κινδυνώδεις δοκῶσιν, ὡς ὁ
42 Θέογνις παρατίθεται τὸ [τόξον]. φόρμιγγα ἄχορδον ἐπὶ τοῦ τῶ τόξῳ βάλλοντος· ἡ μὲν γὰρ φόρμιγξ κινδυνώδεις ἐπὶ τοῦ τόξου, τῶ δὲ ἀχορδῶ ἠσφάλισται.
- 86 Πάντων δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἡ συνήθεια καὶ μάλιστα
16 μεταφορῶν διδάσκαλος· μικροῦ γὰρ σχεδὸν πάντα μεταφέρουσα λανθάνει διὰ τὸ ἀσφαλῶς μεταφέρειν, λευκὴν τε φωνὴν λέγουσα καὶ ὄξυν ἄνθρωπον καὶ τραχὺ ἦθος καὶ μακρὸν ρήτορα καὶ τᾶλλα, ὅσα οὕτω μεταφέρε-
20 ται μουσικῶς, ὥστε ὅμοια δοκεῖν τοῖς κυρίοις.
- 87 Τοῦτον ἐγὼ κανόνα τίθεμαι τῆς ἐν λόγοις μεταφο-
ρᾶς, τὴν τῆς συνηθείας τέχνην εἴτε φύσιν. οὕτω γοῦν
ἔνια μετήνεγκεν ἡ συνήθεια καλῶς, ὥστε οὐδὲ κυρίων
43 ἔτι ἐδεήθημεν, ἀλλὰ μεμύνηκεν ἡ μεταφορὰ κατέχουσα
25 τὸν τοῦ κυρίου τόπον, ὡς ὁ τῆς ἀμπέλου ὀφθαλμὸς καὶ εἴ τι ἕτερον τοιοῦτον.
- 88 Σφόνδυλος μέντοι καὶ κλεῖς τὰ ἐπὶ τοῦ σώματος,
καὶ κτένες, οὐ κατὰ μεταφορὰν ὠνόμασται, ἀλλὰ καθ'
ὁμοιότητα διὰ τὸ εἰοικέναι τὸ μὲν κτενὶ μέρος, τὸ δὲ
30 κλειδί, τὸ δὲ σφονδύλω.
- 89 Ἐπὰν μέντοι εἰκασίαν ποιῶμεν τὴν μεταφορὰν, ὡς
προλέλεκται, στοχαστέον τοῦ συντόμου, καὶ τοῦ μηδὲν

πλέον τοῦ ὡσπερ προτιθέναι, ἐπεὶ τοι ἀντ' εἰκασίας
 παραβολή ἐσται ποιητική, οἷον τὸ τοῦ Ξενοφῶντος,
 ὡσπερ δὲ κύων γενναῖος ἀπρονοήτως ἐπὶ 44
 κάπρον φέρεται, καὶ ὡσπερ ἵππος λυθελς διὰ
 πεδίου γανριῶν καὶ ἀπολακτίζων· ταῦτα γὰρ 5
 οὐκ εἰκασίαις ἐτι ἔοικεν, ἀλλὰ παραβολαῖς ποιητικαῖς.

Τὰς δὲ παραβολὰς ταύτας οὔτε ῥαδίως ἐν τοῖς πε- 90
 ζοῖς λόγοις τιθέναι δεῖ, οὔτε ἄνευ πλειστής φυλακῆς. καὶ
 περὶ μεταφορᾶς μὲν ὡς τύπῳ εἴρηται.

ΠΕΡΙ ΣΤΥΝΘΕΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

5

Ληπτέον δὲ καὶ σύνθετα ὀνόματα, οὐ τὰ διδυραμ- 91
 βικῶς συγκείμενα, οἷον θεοτεράτους πλάνας, οὐδὲ 12
 ἄστρον δορύπυρον στρατόν, ἀλλ' εἰκότα τοῖς
 ὑπὸ τῆς συνθηθείας συγκειμένοις· καθόλου γὰρ ταύτην
 κανόνα ποιοῦμαι πάσης ὀνομασίας, νομοθέτας λέγου- 15
 σαν καὶ ἀρχιτέκτονας, καὶ τοιάδε πολλὰ ἕτερα ἀσφαλῶς
 συντιθεῖσαν.

Ἐξεν μέντοι τὸ σύνθετον ὄνομα ὁμοῦ καὶ ποικιλίαν 92
 τινὰ ἐκ τῆς συνθέσεως καὶ μέγεθος, καὶ ἅμα καὶ συντο-
 μίαν τινά. ὄνομα γὰρ τεθήσεται ἀντὶ ὅλου τοῦ λόγου, 20
 οἷον ἂν τὴν τοῦ σίτου κομιδῆν σιτοπομπίαν λέγῃς· πολὺ
 γὰρ οὕτω μείζον. τάχα δ' ἂν καὶ λυθέντος ὀνόματος
 εἰς λόγον ἕτερον τρόπον μείζον γένοιτο, οἷον σίτου
 πομπὴ ἀντὶ σιτοπομπίας.

Ἄνομα δ' ἀντὶ λόγου τίθεται, οἷον ὡς ὁ Ξενοφῶν 93
 φησιν ὅτι οὐκ ἦν λαβεῖν ὄνον ἄγριον, εἰ μὴ οἱ ἵππεῖς 26
 διαστάντες θηρῶεν διαδεχόμενοι· ὀνόματι, οἷον ὅτι οἱ μὲν
 ὕπισθεν ἐδίωκον, οἱ δ' ἀπήντων ὑπελαύνοντες πρόσω,
 ὡστε τὸν ὄνον ἐν μέσῳ ἀπολαμβάνεσθαι. φυλάττεσθαι
 μέντοι διπλᾶ τιθέναι τὰ διπλᾶ ὀνόματα· τοῦτο γὰρ 46
 ἔξεισι λόγου πεξοῦ τὸ εἶδος. 31

- 94 Τὰ δὲ πεποιημένα ὀνόματα ὀρίζονται μὲν τὰ κατὰ
μύμησιν ἐκφερόμενα πάθους ἢ πράγματος, οἷον ὡς τὸ
- 95 σίξιε καὶ τὸ λάπτουτες, ποιεῖ δὲ μάλιστα μεγαλοπρέ-
πειαν διὰ τὸ οἶον ψόφοις εἰκέναι καὶ μάλιστα τῷ ξένῳ·
5 οὐ γὰρ ὄντα ὀνόματα λέγει, ἀλλὰ τότε γινόμενα, καὶ
ἅμα σοφόν τι φαίνεται ὀνόματος καινοῦ γένεσις, οἷον
συνηθείας· εἶκει γοῦν ὀνοματουργῶν τοῖς πρώτοις θε-
μένοις τὰ ὀνόματα.
- 96 Στοχαστέον πρώτον μὲν τοῦ σαφοῦς ἐν τῷ ποιου-
10 μένῳ ὀνόματι καὶ συνήθους, ἐπειτα τῆς ὁμοιότητος πρὸς
τὰ κείμενα ὀνόματα, ὡς μὴ φρυγίζειν ἢ σκυνθίζειν τις
δόξει μεταξὺ Ἑλληνικῶν ὀνομάτων.
- 97 Ποιητέον μέντοι ἦτοι τὰ μὴ ὠνομασμένα, οἷον ὁ τὰ
τύμπανα καὶ τὰ ἄλλα τῶν μαλθακῶν ὄργανα κιναιδείας
15 εἰπῶν καὶ Ἀριστοτέλης τὸν ἔλεφαντιστήν· ἢ παρὰ τὰ
47 κείμενα παρονομάζοντα αὐτόν, οἷον ὡς τὸν σκαφίτην
τις ἔφη τὸν τὴν σκάφην ἐρέσσουντα, καὶ Ἀριστοτέλης τὸν
αὐτίτην οἷον τὸν μόνον αὐτὸν ὄντα.
- 98 Ξενοφῶν δὲ ἠλέλιξέ φησιν ὁ στρατὸς τὴν τοῦ ἐλελεῦ
20 ἀναβόησιν, ἣν ἀνεβόα ὁ στρατὸς συνεχῶς, παραποιή-
σας ὀνόματι. ἐπισφαλὲς μέντοι τοῦργον [καί], ὡς ἔφην,
καὶ αὐτοῖς τοῖς ποιηταῖς. καὶ τὸ διπλοῦν μέντοι ὄνομα
εἶδος ἂν εἴη πεποιημένου ὀνόματος· πᾶν γὰρ τὸ συντι-
θέμενον ἐκ τινῶν γέγονεν δηλονότι.
- 99 Μεγαλεῖον δὲ τί ἐστι καὶ ἡ ἀλληγορία, καὶ μάλιστα
26 ἐν ταῖς ἀπειλαῖς, οἷον ὡς ὁ Διονύσιος, ὅτι οἱ τέτρι-
γες αὐτοῖς ἄσονται χαμόθεν.
- 100 Εἰ δ' οὕτως ἀπλῶς εἶπεν, ὅτι τεμεῖ τὴν Λοκρίδα
χώραν, καὶ ὀργιλώτερος ἂν ἐφάνη καὶ εὐτελέστερος.
30 νῦν δὲ ὥσπερ συγκαλύμματι τοῦ λόγου τῇ ἀλληγορίᾳ
κέχρηται· πᾶν γὰρ τὸ ὑπονοούμενον φοβερώτερον, καὶ

ἄλλος εἰκάξει ἄλλο τι· ὃ δὲ σαφὲς καὶ φανερόν, κατα-
φρονεῖσθαι εἰκός, ὥσπερ τοὺς ἀποδεδυμένους.

Διὸ καὶ τὰ μυστήρια ἐν ἀλληγορίαις λέγεται πρὸς 101
ἐκπληξιν καὶ φρίκην, ὥσπερ ἐν σκότῳ καὶ νυκτί. ἔοικε
δὲ καὶ ἡ ἀλληγορία τῷ σκότῳ καὶ τῇ νυκτί. 5

Φυλάττεσθαι μέντοι κάπλι ταύτης τὸ συνεχές, ὡς 102
μὴ αἰνιγμα ὁ λόγος ἡμῖν γένηται, οἶον τὸ ἐπὶ τῆς σι-
κίας τῆς ἰατρικῆς· 48

ἄνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κολλήσαντα.
καὶ οἱ Λάκωνες πολλὰ ἐν ἀλληγορίαις ἔλεγον ἐκφοβοῦν- 10
τες, οἶον τὸ Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ πρὸς Φίλιπ-
πον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα οὐκ ὀλίγα.

Ἡ συντομία δὲ πῆ μὲν μεγαλοπρεπῆς, καὶ μάλιστα 103
ἡ ἀποσιώπησις· ἕνια γὰρ μὴ ῥηθέντα μείζονα φαίνεται
καὶ ὑπονοηθέντα μᾶλλον, πῆ δὲ μικροπρεπῆς. καὶ γὰρ 15
ἐν διλογίαις γίνεται μέγεθος, οἶον ὡς Ξενοφῶν, τὰ δὲ
ἄρματα ἐφέρετο, φησί, τὰ μὲν δι' αὐτῶν τῶν
φιλίων, τὰ δὲ καὶ δι' αὐτῶν τῶν πολεμίων.
πολὺ γὰρ οὕτω μείζον, ἢ εἶπερ ὦδ' εἶπε, καὶ διὰ τῶν
φιλίων, καὶ διὰ τῶν πολεμίων αὐτῶν. 20

Πολλαχοῦ δὲ καὶ τὸ πλάγιον μείζον τοῦ εὐθέως, οἶον 104
ἡ δὲ γνώμη ἦν, ὡς εἰς τὰς τάξεις τῶν Ἑλλήνων 49
ἐλώντων καὶ διακόψόντων ἀντὶ τοῦ διανοοῦντο
ἐλάσαι καὶ διακόψαι.

Συμβέβληται δὲ καὶ ἡ ὁμοιότης τῶν ὀνομάτων καὶ 105
ἡ δυσφωνία ἢ φαινομένη· καὶ γὰρ τὸ δύσφωνον πολ- 26
λαχοῦ ὄγκηρόν, ὥσπερ

Αἶας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἐκτορι.
πολὺ γὰρ μᾶλλον τὸν Αἶαντα μέγαν ἐνέφηεν ἢ τῶν
δύο σύμπληξις τῆς ἑπταβοείου ἀσπίδος. 30

Τὸ δὲ ἐπιφώνημα καλούμενον ὀρίζοιτο μὲν ἂν τις 106
λέξιν ἐπικοσμοῦσαν, ἔστι δὲ τὸ μεγαλοπρεπέστατον ἐν

- 50 τοῖς λόγοις. τῆς γὰρ λέξεως ἢ μὲν ὑπηρετεῖ, ἢ δὲ ἐπι-
 κοσμεῖ. ὑπηρετεῖ μὲν ἢ τοιάδε,
 οἶαν τὰν ὑάκινθον ἐν οὔρεσι ποιμένες ἄνδρες
 ποσσί καταστείβουσι,
 5 ἐπικοσμεῖ δὲ τὸ ἐπιφερόμενον τὸ
 χαμαὶ δέ τε πορφύρον ἄνθος·
 ἐπενήνεκται γὰρ τοῦτο τοῖς προενηνεγμένοις κόσμος σα-
 φῶς καὶ κάλλος.
- 107 Μεστὴ δὲ τούτων καὶ ἡ Ὀμήρου ποιήσις, οἶον
 10 ἐκ κάπνου κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκ ἔτι τοῖσιν ἔώκει,
 οἷς τὸ πάρος Τροίηνδε κιῶν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς.
 πρὸς δ' ἔτι καὶ τότε μείζον ἐπὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαίμων,
 μήπως οἴνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
 ἀλλήλους τρώσητε.
- 15 εἶτα ἐπιφωνεῖ,
 αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
- 108 Καὶ καθόλου τὸ ἐπιφώνημα τοῖς τῶν πλουσίων ἔοι-
 κεν ἐπιδείγμασι, γείσοις λέγω καὶ τριγλύφοις καὶ πορ-
 φύραις πλατεταῖς· οἶον γὰρ τι καὶ αὐτὸ τοῦ ἐν λόγοις
 20 πλούτου σημεῖόν ἐστιν.
- 109 ⁵¹ Δόξειε δ' ἂν καὶ τὸ ἐνθύμημα ἐπιφωνήματος εἰδός
 τι εἶναι, οὐκ ὄν μὲν· οὐ γὰρ κόσμον ἔνεκεν, ἀλλὰ ἀπο-
 δείξεως παραλαμβάνεται, πλὴν ἐπιλεγόμενον γε ἐπι-
 φωνηματικῶς.
- 110 Ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ γνώμη ἐπιφωνουμένων τιμὴ ἔοικεν
 26 ἐπὶ προειρημένοις, ἀλλ' οὐδ' αὕτη ἐπιφώνημά ἐστι· καὶ
 γὰρ προλέγεται πολλάκις, λαμβάνει μέντοι χώραν ποτὲ
 ἐπιφωνήματος.
- 111 Τὸ δέ,
 30 νήπιος οὐδ' ἄρ' ἔμελλε κακὰς ὑπὸ κῆρας ἀλύξειν,
 οὐδ' αὐτὸ ἐπιφώνημα ἂν εἴη· οὐ γὰρ ἐπιλέγεται οὐδὲ

ἐπικοσμεῖ, οὐδ' ὅλως ἐπιφωνήματι ἔοικεν, ἀλλὰ προσ-
φωνήματι ἢ ἐπικερτομήματι.

Τὸ δὲ ποιητικὸν ἐν λόγοις ὅτι μὲν μεγαλοπρεπές, 112
καὶ τυφλῷ δῆλόν φασι, πλὴν οἱ μὲν γυμνῇ πάνυ χρῶν-
ται τῇ μιμήσει τῶν ποιητῶν, μᾶλλον δὲ οὐ μιμήσει, ἀλλὰ 5
μεταθέσει, καθάπερ Ἡρόδοτος.

Θουκυδίδης μέντοι κἂν λάβῃ παρὰ ποιητοῦ τι, ἰδίως 113
αὐτῷ χρώμενος ἴδιον τὸ ληφθὲν ποιεῖ, οἷον ὁ μὲν ποιη-
τῆς ἐπὶ τῆς Κρήτης ἔφη,

Κρήτη τις γὰρ ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ, 52

καλὴ καὶ πλείρα, περιόρουτος. 11

ὁ μὲν δὴ ἐπὶ τοῦ μεγέθους ἐχρήσατο τῷ περιόρουτος,
ὁ δὲ Θουκυδίδης ὁμοιοεῖν τοὺς Σικελιώτας καλὸν οἶεται
εἶναι, γῆς ὄντας μιᾶς καὶ περιόρουτου, καὶ ταῦτά πάντα
εἰπῶν, γῆν τε ἀντὶ νήσου καὶ περιόρουτον ὡσαύτως, 15
ὅμως ἕτερον λέγειν δοκεῖ. διότι οὐχ ὡς πρὸς μέγεθος,
ἀλλὰ πρὸς ὁμόνοιαν αὐτοῖς ἐχρήσατο. περὶ μὲν δὴ με-
γαλοπρεπείας τοσαῦτα.

ΠΕΡΙ ΨΥΧΡΟΤ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΩ ΜΕΓΑ-
ΛΟΠΡΕΠΕΙ.

20

Ὅσπερ δὲ παράκειται φαῦλά τινα ἀστείοις τισίν, 114
οἷον θάρρει μὲν τὸ θράσος, ἢ δ' αἰσχύνῃ τῇ αἰδοῖ, τὸν
αὐτὸν τρόπον καὶ τῆς ἐρμηνείας τοῖς χαρακτῆρσι παρά-
κεινται διημαρτημένοι τινές. πρῶτα δὲ περὶ τοῦ γειτ-
νιωῦτος τῷ μεγαλοπρεπεῖ λέξομεν. ὄνομα μὲν οὖν αὐτῷ 25
ψυχρόν, ὀρίζεται δὲ τὸ ψυχρὸν Θεόφραστος οὕτω, ψυχρόν
ἔστι τὸ ὑπερβάλλον τὴν οἰκείαν ἀπαγγελίαν, οἷον

ἀπυνδάκωτος οὐ τραπεζοῦται κύλιξ,

ἀντὶ τοῦ ἀπύθμενος ἐπὶ τραπέζης κύλιξ οὐ τίθεται. τὸ 53
γὰρ πρᾶγμα σμικρὸν ὃν οὐ δέχεται ὄγκον τοσοῦτον λέ- 30
ξεως.

- 115 Γίνεται μέντοι καὶ τὸ ψυχρὸν ἐν τρισίν, ὥσπερ καὶ τὸ μεγαλοπρεπές. ἢ γὰρ ἐν διανοίᾳ, καθάπερ ἐπὶ τοῦ Κύνκλωπος λιθοβολοῦντος τὴν ναῦν τοῦ Ὀδυσσέως ἔφη τις, φερομένου τοῦ λίθου αἴγες ἐνέμουτο ἐν 5 αὐτῷ. ἐκ γὰρ τοῦ ὑπερβεβλημένου τῆς διανοίας καὶ ἀδυνατου ἢ ψυχρότης.
- 116 Ἐν δὲ λέξει ὁ Ἀριστοτέλης φησὶ γίνεσθαι τετραχῶς, * * ὡς Ἀλκιδάμας ὑγρὸν ἰδρωτά. ἢ ἐν συνθέτῳ, ὅταν διθυραμβώδης συντεθῆ ἢ δίπλωσις τοῦ ὀνόματος, ὡς 10 τὸ ἐρημόπλανος ἔφη τις, καὶ εἴ τι ἄλλο οὕτως 54 ὑπέρογκον. γίνεται δὲ καὶ ἐν μεταφορᾷ τὸ ψυχρὸν, τρέμοντα καὶ ὠχρὰ τὰ πράγματα. τετραχῶς μὲν οὖν κατὰ τὴν λέξιν οὕτως ἂν γίγνοιτο.
- 117 Σύνθεσις δὲ ψυχρὰ ἢ μὴ εὖρυθμος, ἀλλ' ἄρυθμος 15 οὔσα καὶ διὰ πάντων μακρὰν ἔχουσα, ὥσπερ ἢ τοιάδε, ἦκων ἡμῶν ἐς τὴν χώραν, πάσης ἡμῶν ὀρθῆς οὔσης. οὐδὲν γὰρ ἔχει λογικὸν οὐδὲ ἀσφαλὲς διὰ τὴν συνέχειαν τῶν μακρῶν συλλαβῶν.
- 118 Ψυχρὸν δὲ καὶ τὸ μέτρα τιθέναι συνεχῆ, καθάπερ 20 τινές, καὶ μὴ κλεπτόμενα ὑπὸ τῆς συνεχείας· ποίημα γὰρ ἄκαιρον ψυχρὸν, ὥσπερ καὶ τὸ ὑπέρομετρον.
- 119 Καὶ καθόλου ὁποῖόν τι ἐστὶν ἢ ἀλαζονεία, τοιοῦτον καὶ ἢ ψυχρότης· ὅ τε γὰρ ἀλαζῶν τὰ μὴ προσόντα αὐτῷ 25 αὐχεὶ ὅμως ὡς προσόντα, ὅ τε μικροῖς πράγμασι περιβάλλων ὄγκον, καὶ αὐτὸς ἐν μικροῖς ἀλαζονευομένῳ ἔοικε. καὶ ὁποῖόν τι τὸ ἐν τῇ παροιμίᾳ κοσμοῦμενον ὑπερον, τοιοῦτόν τι ἐστὶ καὶ τὸ ἐν τῇ ἐριμηνείᾳ ἐξηρημένον ἐν 30 μικροῖς πράγμασι.
- 120 Καίτοι τινές φασὶ δεῖν τὰ μικρὰ μεγάλως λέγειν, 30 καὶ σημεῖον τοῦτο ἡγοῦνται ὑπερβαλλούσης δυνάμεως. ἐγὼ δὲ Πολυκράτει μὲν τῷ ῥήτορι συγχωρῶ ἐγκωμιά- 55 ζοντι * * ὡς Ἀγαμέμνονα ἐν ἀντιθέτοις καὶ μεταφοραῖς

καὶ πᾶσι τοῖς ἐγκωμιαστικοῖς τρόποις· ἐπαιξε γάρ, οὐκ ἐσπούδαξε, καὶ αὐτὸς τῆς γραφῆς ὁ ὄγκος παίγνιόν ἐστι. παίξειν μὲν δὴ ἐξέστω, ὡς φημι, τὸ δὲ πρέπον ἐν παντὶ πράγματι φυλακτέον, τουτέστι, προσφόρως ἐρμηνεύ- 5
τέον, τὰ μὲν μικρὰ μικρῶς, τὰ μεγάλα δὲ μεγάλως.

Καθάπερ Ξενοφῶν ἐπὶ τοῦ Τηλεβόα ποταμοῦ μικροῦ 121
ὄντος καὶ καλοῦ φησιν, οὗτος δὲ ποταμὸς ἦν μέ-
γας μὲν οὗ, καλὸς δέ· τῇ γὰρ βραχύτητι τῆς συνθέ-
σεως καὶ τῇ ἀπολήξει τῇ εἰς τὸ δὲ μόνον οὐκ ἐπέδειξεν
ἡμῖν μικρὸν ποταμόν. ἕτερος δέ τις ἐρμηνεύων ὅμοιον 10
τῷ Τηλεβόα ποταμῷ ἔφη, ὡς ἀπὸ τῶν Λαυρικῶν
ὄρέων ὀρμώμενος ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν, καθάπερ
τὸν Νεῖλον ἐρμηνεύων κατακρημιζόμενον ἢ τὸν Ἴστρον
ἐκβάλλοντα. πάντα οὖν τὰ τοιαῦτα ψυχρότης καλεῖται.

Γίνεται μέντοι τὰ μικρὰ μεγάλα ἕτερον τρόπον, οὐ 122
διὰ τοῦ ἀπρεποῦς, ἀλλ' ἐνίοτε ὑπ' ἀνάγκης, οἷον ὅταν ⁵⁶
μικρὰ κατορθώσαντά τινα στρατηγὸν ἐξαίρειν βουλῶ- 17
μεθα ὡς μεγάλα κατορθωκότα, οἷον ὅτι ἔφορος ἐν Λα-
κεδαίμονι τὸν περιέργως καὶ οὐκ ἐπιχωρίως σφαιρίσαντα
ἐμαστίγωσεν· τούτῳ γὰρ αὐτόθεν μικρῷ ἀκουσθῆναι 20
ὄντι ἐπιτραγωδοῦμεν, ὡς οἱ τὰ μικρὰ πονηρὰ ἔδη ἔων-
τες ὁδὸν τοῖς μείζοσι πονηροῖς ἀνοιγνύουσιν, καὶ ὅτι
ἐπὶ τοῖς μικροῖς παρανομήμασι χρῆ κολάζειν μᾶλλον,
οὐκ ἐπὶ τοῖς μεγάλοις. καὶ τὴν παροιμίαν ἐποίσομεν,
ἀρχὴ δέ τοι ἦμισυ παντός, ὡς εἰκυῖαν τούτῳ τῷ 25
σμικρῷ κακῷ, ἢ καὶ ὅτι οὐδὲν κακὸν μικρὸν ἐστίν.

Οὕτω μὲν δὴ ἐξέστω καὶ τὸ μικρὸν κατορθώμα 123
ἐξαίρειν μέγα, οὐ μὴν ὥστε ἀπρεπές τι ποιεῖν, ἀλλ'
ὥσπερ καὶ τὸ μέγα κατασμικρύνεται χρησίμως πολλά-
κις, οὕτως ἂν καὶ τὸ μικρὸν ἐξαίροιτο. 30

Μάλιστα δὲ ἡ ὑπερβολὴ ψυχρότατον πάντων. τριττῇ 124
δέ ἐστίν, ἢ γὰρ καθ' ὁμοιότητα ἐκφέρεται, ὡς τὸ θέειν

δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι, ἢ καθ' ὑπεροχὴν, ὡς τὸ λευκότεροι χιόνος, ἢ κατὰ τὸ ἀδύνατον, ὡς τὸ οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη.

125 Πᾶσα μὲν οὖν ὑπερβολὴ ἀδύνατός ἐστιν. οὔτε γὰρ
5 ἂν χιόνος λευκότερον γένοιτο, οὔτ' ἂν ἀνέμῳ θείειν
57 ὅμοιον. αὕτη μέντοι ἢ ὑπερβολή, ἢ εἰρημένη, ἐξαιρέτως ὀνομάζεται ἀδύνατος. διὸ δὴ καὶ μάλιστα ψυχρὰ δοκεῖ πᾶσα ὑπερβολή, διότι ἀδυνάτω ἔοικε.

126 Διὰ τοῦτο δὲ μάλιστα καὶ οἱ κωμωδοποιοὶ χρῶνται
10 αὐτῇ, ὅτι ἐκ τοῦ ἀδυνάτου ἐφέλκονται τὸ γελοῖον, ὥσπερ ἐπὶ τῶν Περσῶν τῆς ἀπληστίας ὑπερβαλλόμενός τις ἔφη, ὅτι πεδία ἐξέχεξον ὄλα, καὶ ὅτι βοῦς ἐν ταῖς γνάθοις ἔφερον.

127 Τοῦ δὲ αὐτοῦ εἶδους ἐστὶ καὶ τὸ φαλακρώτερος
15 εὐδίας, καὶ τὸ κολοκύντης ὑγιέστερος. τὸ δὲ χρυσῷ χρυσοτέρα τὸ Σαπφικὸν ἐν ὑπερβολῇ λέγεται
58 καὶ αὐτὸ καὶ ἀδυνάτως, πλὴν αὐτῷ γε τῷ ἀδυνάτω χάριν ἔχει, οὐ ψυχρότητα. ὃ δὴ καὶ μάλιστα θαυμάσειεν ἂν τις Σαπφουῦς τῆς θείας, ὅτι φύσει κινδυνώδει πράγματι καὶ δυσκατορθώτῳ ἐχρήσατο ἐπιχαρίτως. καὶ περὶ
20 μὲν ψυχρότητος καὶ ὑπερβολῆς τσαυτα. νῦν δὲ περὶ τοῦ γλαφυροῦ χαρακτῆρος λέξομεν.

ΠΕΡΙ ΓΛΑΦΤΡΟΥ.

128 Ὁ γλαφυρὸς λόγος χαριεντισμὸς καὶ ἰλαρὸς λόγος
25 ἐστὶ. τῶν δὲ χαρίτων αἱ μὲν εἰσι μείζονες καὶ σεμνότεραι, αἱ τῶν ποιητῶν, αἱ δὲ εὐτελεῖς μᾶλλον καὶ κωμικώτεραι, σκώμμασιν εἰκνύται, οἷον αἱ Ἀριστοτέλους χαριτες καὶ Σώφρονος καὶ Λυσίου· τὸ γὰρ ἤς ῥᾶον ἂν
30 τις ἀριθμήσειε τοὺς ὀδόντας ἢ τοὺς δακτύλους, τὸ ἐπὶ τῆς πρεσβύτιδος, καὶ τὸ ὅσας ἄξιος ἦν λαβεῖν πληγὰς, τσαυτάς εἰληφεδραχμάς, οἱ

τοιοῦτοι ἀστεῖσμοι οὐδὲν διαφέρουσι σκωμμάτων, οὐδὲ πόρρω γελωτοποιίας εἰσί.

Τὸ δὲ

129

τῇ δέ θ' ἅμα Νύμφαι

59

παίζουσι· γέγηθε δέ τε φρένα Λητώ·

5

καὶ

ῥεῖα δ' ἀριγνώτη πέλεται· καλαὶ δέ τε πᾶσαι·

[καὶ] αὐταὶ εἰσιν αἱ λεγόμεναι σεμναὶ χάριτες καὶ μεγάλαι.

Χρῆται δὲ αὐταῖς Ὅμηρος καὶ πρὸς δεινώσιν ἐνίοτε 130
καὶ ἔμφασιν, καὶ παίζων φοβερώτερός ἐστι, πρῶτός τε 11
εὐρηκέναι δοκεῖ φοβερὰς χάριτας, ὥσπερ τὸ ἐπὶ τοῦ
ἀχαριστοτάτου προσώπου, τὸ ἐπὶ τοῦ Κύκλωπος, τὸ
[οὖν] Οὐτὶν ἐγὼ πύματον ἔδομαι, τοὺς δὲ λοιποὺς
πρώτους, τὸ τοῦ Κύκλωπος ξένιον· οὐ γὰρ οὕτως ἀ- 15
τὸν ἐνέφηεν δεινὸν ἐκ τῶν ἄλλων, ὅταν δύο δειπνῇ
ἐταίρους, οὐδ' ἀπὸ τοῦ θυρεοῦ ἢ ἐκ τοῦ ῥοπάλου, ὡς
ἐκ τούτου τοῦ ἀστεῖσμοῦ.

Χρῆται δὲ τῷ τοιούτῳ εἶδει καὶ Ξενοφῶν, καὶ ἀν- 131
τος δεινότητος εἰσάγει ἐκ χαρίτων, οἷον ἐπὶ τῆς ἐνόπλου ⁶⁰
ὀρχηστρίδος, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Παφλαγόνοιο, 21
εἰ καὶ αἱ γυναικες αὐτοῖς συνεπολέμουν, ἔφη·
αὐταὶ γὰρ καὶ ἔτρεψαν τὸν βασιλέα. διττὴ γὰρ
ἐμφαίνεται ἡ δεινότης ἐκ τῆς χάριτος, ἡ μὲν ὅτι οὐ γυ-
ναῖκες αὐτοῖς εἶποντο, ἀλλ' Ἀμαζόνες, ἡ δὲ κατὰ βασι- 25
λέως, εἰ οὕτως ἦν ἀσθενής, ὡς ὑπὸ γυναικῶν φυγεῖν.

ΠΕΡΙ ΧΑΡΙΤΟΣ ΛΟΓΟΤ.

Τὰ μὲν οὖν εἶδη τῶν χαρίτων τὸσάδε καὶ τοιάδε. 132
εἰσὶ δὲ αἱ μὲν ἐν τοῖς πράγμασι χάριτες, οἷον νυμφαῖοι
κῆποι, ὑμέναιοι, ἔρωτες, ὅλη ἡ Σαπφοῦς ποίησις. τὰ 30
γὰρ τοιαῦτα, κἂν ὑπὸ Ἰππώνακτος λέγηται, χαρίεντά

ἔστι, καὶ αὐτὸ ἰλαρὸν τὸ πρᾶγμα ἐξ ἑαυτοῦ· οὐδεὶς γὰρ ἂν ὑμέναιον ἄδοι ὀργιζόμενος, οὐδὲ τὸν Ἑρωτα Ἐρινυὸν ποιήσει ἐν τῇ ἐρμηναίᾳ ἢ γίγαντα, οὐδὲ τὸ γελᾶν κλαίειν.

- 133 Ὡστε ἢ μὲν τις ἐν πράγμασι χάρις ἐστί, τὰ δὲ καὶ ἡ
6 λέξις ποιεῖ ἐπιχαριτώτερα, οἷον
61 ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη, γλωρηῖς ἀηδῶν,
καλὸν ἀείδησιν, ἔαρος νέον ἰσταμένοιο·
ἐνταῦθα γὰρ καὶ ἡ ἀηδῶν χάριεν ὀρνίθιον, καὶ τὸ ἔαρ
10 φύσει χάριεν, πολὺ δὲ ἐπικεκόσμηται τῇ ἐρμηναίᾳ, καὶ
ἔστι χαριέστερα τῷ τε γλωρηῖς καὶ τῷ Πανδαρέου
κούρη εἰπεῖν ἐπὶ ὀρνίθος, ἅπερ τοῦ ποιητοῦ ἰδιά ἐστι.
- 134 Πολλάκις δὲ καὶ τὰ μὲν πράγματα ἀτερπῆ ἐστι φύ-
σει καὶ στυγνά, ὑπὸ δὲ τοῦ λέγοντος γίνεται ἰλαρά.
15 τοῦτο δὲ παρὰ Ξενοφῶντι δοκεῖ πρώτῳ εὐρησθαι· λα-
βῶν γὰρ ἀγέλαστον πρόσωπον καὶ στυγνόν, τὸν Ἀγλαϊ-
τάδαν, τὸν Πέρσην, γέλωτα εὗρεν ἐξ αὐτοῦ χαρίεντα,
ὅτι ῥᾶόν ἐστι πῦρ ἐκτριψαὶ ἀπὸ σοῦ ἢ γέλωτα.
- 135 Αὕτη δὲ ἐστι καὶ ἡ δυνατωτάτη χάρις, καὶ μάλιστα
20 ἐν τῷ λέγοντι. τὸ μὲν γὰρ πρᾶγμα καὶ φύσει στυγνὸν
ἦν καὶ πολέμιον χάριτι, ὥσπερ καὶ Ἀγλαϊτάδας. ὁ δ'
[ὥσπερ] ἐνδείκνυται, ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν τοιούτων παίξειν
ἐστίν, ὥσπερ καὶ ὑπὸ θερμοῦ ψύχεσθαι, θερμαίνε-
σθαι δὲ ὑπὸ τῶν ψυχρῶν.
- 136 Ἐπεὶ δὲ τὰ εἶδη τῶν χαρίτων δέδεικται, τίνα ἐστὶ
26 καὶ ἐν τίσι, νῦν καὶ τοὺς τόπους παραδείξομεν, ἐφ' ὧν
62 αἱ χάριτες. ἦσαν δὲ ἡμῖν αἱ μὲν ἐν αἷμα λέξει, αἱ δὲ ἐν
63 τοῖς πράγμασι. παραδείξομεν οὖν καὶ τοὺς τόπους καθ'
ἐκάτερα· πρώτους δὲ τοὺς τῆς λέξεως.
- 137 Εὐθύς οὖν πρώτη ἐστὶ χάρις ἢ ἐκ συντομίας, ὅταν
31 τὸ αὐτὸ μνηκνόμενον ἄχαρι γένηται, ὑπὸ δὲ τάχους χά-
ριεν, ὥσπερ παρὰ Ξενοφῶντι, τῷ ὄντι τούτῳ οὐ-

δὲν μέτεστι τῆς Ἑλλάδος, ἐπεὶ ἐγὼ αὐτὸν εἶδον, ὡσπερ εἶ Λυδόν, ἀμφοτέρω τὰ ὄτα τετρυπημένον· καὶ εἶχεν οὕτως. τὸ γὰρ ἐπιλεγόμενον τὸ εἶχεν οὕτως ὑπὸ τῆς συντομίας τὴν χάριν ποιεῖ, εἰ δὲ ἐμηκύνθη διὰ πλειόνων, ὅτι ἔλεγε ταῦτα 5 ἀληθῆ, σαφῶς γὰρ ἐτετρώπητο, διήγημα ἂν ψιλὸν ἐγένετο ἀντὶ χάριτος.

Πολλάκις δὲ καὶ δύο φράζεται δι' ἑνὸς πρὸς τὸ χά- 138 ριεν, οἷον ἐπὶ τῆς Ἀμαζόνος καθευδούσης ἔφη τις, ὅτι τὸ τόξον ἐντεταμένον ἔκειτο, καὶ ἡ φαρέτρα 10 πλήρης, τὸ γέρον ἐπὶ τῆ κεφαλῇ· τοὺς δὲ ζωστῆρας οὐ λύνονται. ἐν γὰρ τούτῳ καὶ ὁ νόμος εἰρηται ὁ περὶ τοῦ ζωστῆρος, καὶ ὅτι οὐκ ἔλυσε τὸν ζωστῆρα, τὰ δύο πράγματα διὰ μιᾶς ἐρμηνείας. καὶ ἀπὸ τῆς συντομίας ταύτης γλαφυρόν τί ἐστι. 15

Δεύτερος δὲ τόπος ἐστὶν ἀπὸ τῆς τάξεως. τὸ γὰρ 139 αὐτὸ πρῶτον μὲν τεθὲν ἢ μέσον ἄχαρι γίνεται· ἐπὶ δὲ τοῦ τέλους χάριεν, οἷον ὡς ὁ Ξενοφῶν φησὶν ἐπὶ τοῦ 64 Κύρου, δίδωσι δὲ αὐτῷ καὶ δῶρα, ἵππον καὶ στολὴν καὶ στρεπτόν, καὶ τὴν χώραν μηκέτι 20 ἀρπάξουσθαι. ἐν γὰρ τούτοις τὸ μὲν τελευταῖόν ἐστι τὸ τὴν χάριν ποιοῦν τὸ τὴν χώραν μηκέτι ἀρπάξουσθαι διὰ τὸ ξένον τοῦ δώρου καὶ τὴν ιδιότητα. αἴτιος δὲ ὁ τόπος τῆς χάριτος. εἰ γοῦν πρῶτον ἐτάχθη, ἀχαριτώτερον ἦν, οἷον ὅτι δίδωσιν αὐτῷ δῶρα, τὴν τε 25 χώραν μηκέτι ἀρπάξουσθαι, καὶ ἵππον καὶ στολὴν καὶ στρεπτόν. νῦν δὲ προειπὼν τὰ εἰθισμένα δῶρα, τελευταίου ἐπήνεγκε τὸ ξένον καὶ ἄηθες, ἐξ ὧν ἀπάντων συνῆκται ἡ χάρις.

Αἱ δὲ ἀπὸ τῶν σχημάτων χάριτες δηλαῖ εἰσι, καὶ 140 πλείσται παρὰ Σαπφοῖ, οἷον ἐκ τῆς ἀναδιπλώσεως, ὅπου 31 νύμφη πρὸς τὴν παρθενίαν φησί, παρθενία, παρ-

θενία, ποί με λιποῦσα οίχη; ἡ δὲ ἀποκρίνεται πρὸς αὐτὴν τῷ αὐτῷ σχήματι, οὐκ ἔτι ἦξω πρὸς σέ, οὐκ ἔτι ἦξω· πλείων γὰρ χάρις ἐμφαίνεται, ἢ εἶπερ ἅπαξ ἐλέχθη καὶ ἄνευ τοῦ σχήματος. καίτοι ἡ ἀναδί-
 5 πλωσις πρὸς δεινότητος μᾶλλον δοκεῖ εὐρῆσθαι, ἡ δὲ καὶ τοῖς δεινοτάτοις καταχρῆται ἐπιχαρίτως.

141 Χαριεντίζεται δέ ποτε καὶ ἐξ ἀναφορᾶς, ὡς ἐπὶ τοῦ
 65 Ἑσπέρου, Ἑσπερε, πάντα φέρεις, φησί, φέρεις ὄϊν, φέρεις αἶγα, φέρεις ματέρι παιδα. καὶ γὰρ
 10 ἔνταῦθα ἡ χάρις ἐστὶν ἐκ τῆς λέξεως τῆς φέρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναφερομένης.

142 Πολλὰς δ' ἂν τις καὶ ἄλλας ἐκφέρου χάριτας. γί-
 γνονται δὲ καὶ ἀπὸ λέξεως χάριτες ἢ ἐκ μεταφορᾶς, ὡς
 ἐπὶ τοῦ τέττιγος, πτερύγων δ' ὑποκακχέει λιγυ-
 15 ρὰν ἀοιδάν, ὅτι ποτ' ἂν φλόγιον καθέταν ἐπιπτάμενον καταυλεῖ.

143 ἢ ἐκ συνθέτου [τοῦ] ὀνόματος καὶ διθυραμβικοῦ,
 66 δέσποτα πλούτων μελανοπερύγων, τουτὶ δεινὸν πρὸ πτερύγων αὐτὸ ποίησον * ἂ μάλιστα
 20 δὴ κωμωδικὰ παίγνιά ἐστι καὶ σατυρικά.

144 Καὶ ἐξ ἰδιωτικοῦ δὲ ὀνόματος γίνυται, ὡς ὁ Ἄρι-
 67 στοτέλης, ὄσφ γὰρ, φησί, μονώτης εἰμί, φιλο-
 μυθότερος γέγονα. καὶ ἐκ πεποημένου, ὡς ὁ αὐ-
 τὸς ἐν τῷ αὐτῷ, ὄσφ γὰρ ἀντίτης καὶ μονώτης
 25 εἰμί, φιλομυθότερος γέγονα. τὸ μὲν γὰρ μο-
 νώτης ἰδιωτικώτερου ἔθους ἦδη ἐστί, τὸ δὲ ἀντίτης πεποημένον ἐκ τοῦ αὐτός.

145 Πολλὰ δὲ ὀνόματα καὶ παρὰ τὴν θέσιν τὴν ἐπίτι-
 νος χαριεντά ἐστίν, οἷον ὁ γὰρ ὄρνις οὔτος κόλαξ
 30 ἐστὶ καὶ κόλακος. ἔνταῦθα ἡ χάρις ἀπὸ τοῦ σκῶ-
 ψαι τὸν ὄρνιν καθάπερ ἄνθρωπον, καὶ ὅτι τὰ μὴ συν-

ἦθη ἐθέτο ὀνόματα τῷ ὄρνιθι. αἱ μὲν οὖν τοιαῦται
 χάριτες παρ' αὐτὰς τὰς λέξεις.

Ἐκ δὲ παραβολῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐξέχοντος ἀνδρὸς ἡ 146
 Σαπφώ φησι,

πέροχος ὡς ὄτ' αἰοιδὸς ὁ Λέσβιος ἀλλοδαποῖσιν. 5
 ἐνταῦθα γὰρ χάριν ἐποίησεν ἡ παραβολὴ μᾶλλον ἢ μέ- 68
 γεθος, καίτοι ἐξῆν εἰπεῖν πέροχος ὡσπερ ἡ σελήνη τῶν
 ἄλλων ἄστρον, ἢ ὁ ἥλιος ὁ λαμπρότερος, ἢ ὅσα ἄλλα
 ἐστὶ ποιητικώτερα.

Σώφρων δὲ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοῦ ὁμοίου εἶδους φησί, 147
 θᾶσαι, ὅσα φύλλα καὶ κάρφεια τοὶ παῖδες τοὺς 11
 ἄνδρας βαλλίζουσι, οἷόν περ φαντί, φίλα,
 τοὺς Τρῶας τὸν Αἴαντα τῷ παλῷ. καὶ γὰρ ἐν-
 ταῦθα ἐπίχαρις ἡ παραβολὴ ἐστὶ, καὶ τοὺς Τρῶας δια-
 παίζουσα ὡσπερ παῖδας. 15

Ἔστι δὲ τις ἰδίως χάρις Σαπφικὴ ἐκ μεταβολῆς, ὅταν 148
 τι εἰποῦσα μεταβάλληται καὶ ὡσπερ μετανοήσειεν, οἷον 69
 ὕψου δὴ, φησί, τὸ μέλαθρον ἀέρα τε τέκτονες·
 γαμβρὸς εἰσέρχεται ἴσος Ἄρηϊ, ἀνδρὸς μεγά-
 λου πολλῷ μείζων, ὡσπερ ἐπιλαμβανομένη ἑαυτῆς, 20
 ὅτι ἀδυνάτω ἐχρήσατο ὑπερβολῇ, καὶ ὅτι οὐδεὶς τῷ Ἄρηϊ
 ἴσος ἐστί.

Τοῦ δὲ αὐτοῦ εἶδους καὶ τὸ παρὰ Τηλεμάχῳ, ὅτι 149
 δύο κύνες δεδέατο πρὸ τῆς αὐλῆς, καὶ δύνα-
 μαι καὶ τὰ ὀνόματα εἰπεῖν τῶν κυνῶν. ἀλλὰ 25
 τί ἄν μοι βούλοιτο τὰ ὀνόματα ταῦτα; καὶ γὰρ
 οὔτος μεταβαλλόμενος μεταξὺ ἡστειάσατο καὶ ἀποσιγῆ-
 σας τὰ ὀνόματα.

Καὶ ἀπὸ στίχου δὲ ἀλλοτρίου γίνεται χάρις, ὡς ὁ 150
 Ἀριστοφάνης σκώπτων πρὸς τὸν Δία, ὅτι οὐ κερανοῖ 30
 τοὺς πονηροὺς, φησίν,

ἀλλὰ τὸν ἑαυτοῦ νεῶν βάλλει, καὶ Σούνιον ἄκρον
Ἀθηνῶν.

ὥσπερ γοῦν οὐκέτι ὁ Ζεὺς κωμωδεῖσθαι δοκεῖ, ἀλλ'
Ὅμηρος καὶ ὁ στίχος ὁ Ὅμηρικός, καὶ ἀπὸ τούτου πλείων
5 ἐστὶν ἢ χάρις.

151 Ἔχουσι δέ τι στωμύλον καὶ ἀλληγορίαί τινές, ὥσπερ
70 τό, δελφοῖ παιδίον ὑμῶν ἀ κύων φέρει. καὶ τὰ
Σώφρονος δὲ τὰ ἐπὶ τῶν γερόντων, ἐνθάδε ὦν κήγῳ
παρ' ὑμμε τοὺς ὁμότριχας ἐξορμίζομαι, πλόον
10 δοκάξων. πόντιαι γὰρ ἤδη τοῖς ταλικοῖσδε
71 ταὶ ἄγκυραι· ὅσα τε ἐπὶ τῶν γυναικῶν ἀλληγορεῖ, οἶον
ἐπ' ἰχθύων, σωληνῆς, γλυκύκρεον κογχύλιον,
χηρᾶν γυναικῶν λίχνευμα. καὶ μιμικώτερα τὰ
τοιαῦτά ἐστι καὶ αἰσχρά.

152 Ἔστι δέ τις καὶ ἡ παρὰ τὴν προσδοκίαν χάρις, ὡς ἡ
16 τοῦ Κύκλωπος, ὅτι ὕστατον ἔδομαι Οὐτιν. οὐ
γὰρ προσεδόκα τοιοῦτο ξένιον οὔτε Ὀδυσσεύς, οὔτε ὁ
ἀναγινώσκων. καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐπὶ τοῦ Σωκράτους,
κηρὸν διατήξας, φησὶν, εἶτα διαβήτην λαβῶν, ἐκ
20 τῆς παλαίστρας ἰμάτιον ὑφέλλετο.

153 Ἦδη μέντοι ἐκ δύο τόπων ἐνταῦθα ἐγένετο ἡ χάρις.
οὐ γὰρ παρὰ προσδοκίαν μόνον ἐπηνέχθη, ἀλλ' οὐδ'
ἠκολούθει τοῖς προτέροις· ἡ δὲ τοιαύτη ἀνακολουθία
καλεῖται γρίφος, ὥσπερ ὁ παρὰ Σώφρονι ρητορεύων
25 Βουλίας. οὐδὲν γὰρ ἀκόλουθον αὐτῷ λέγει· καὶ παρὰ
Μενάνδρῳ δὲ ὁ πρόλογος τῆς Μεσσηνίας.

154 Πολλάκις δὲ καὶ κῶλα ὅμοια ἐποίησε χάριν, ὡς ὁ
72 Ἀριστοτέλης, ἐκ μὲν Ἀθηνῶν, φησὶν, ἐγὼ εἰς Στά-
γειρα ἦλθον διὰ τὸν βασιλέα τὸν μέγαν· ἐκ δὲ
30 Σταγείρων εἰς Ἀθήνας διὰ τὸν χειμῶνα τὸν
μέγαν. καταλήξας γὰρ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς κώλοις εἰς
τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐποίησε τὴν χάριν. εἰ δ' οὖν ἀποκό-

ψης τοῦ ἐτέρου κώλου τὸ μέγαν, συναφαιρεῖται καὶ ἡ χάρις.

Καὶ κατηγορίαι δὲ ἀποκεκρυμμέναί ἐνίοτε ὁμοιοῦνται 155
 χάρισιν, ὥσπερ παρὰ Ξενοφῶντι ὁ Ἡρακλείδης ὁ
 παρὰ τῷ Σεύθῃ προσιῶν τῶν συνδειπνῶν ἐκάστῳ, καὶ 5
 πείθων δωρεῖσθαι Σεύθῃ ὅ τι ἔχοι· ταῦτα γὰρ καὶ
 χάριν τιὰ ἐμφαίνει, καὶ κατηγορίαι εἰσὶν ἀποκεκρυμ-
 μέναι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΡΑΓΜΑΣΙ ΧΑΡΙΤΩΝ.

Αἱ μὲν οὖν κατὰ τὴν ἐρμηνείαν χάριτες τοσαῦται 156
 καὶ οἱ τόποι, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι λαμβάνονται χάριτες 11
 ἐκ παροιμίας. φύσει γὰρ χάριεν προᾶγμά ἐστι παροι-
 μία, ὡς ὁ Σώφρων μὲν, Ἐπιάλης, ἔφη, ὁ τὸν πα-
 τέρα πνίγων. καὶ ἀλλαχόθι πού φησιν, ἐκ τοῦ ὄνου 73
 χος γὰρ τὸν λέοντα ἔγραψεν· τορῦναν ἔξεσεν· 15
 κύμινον ἔσπειρε. καὶ γὰρ δυσὶ παροιμίαις καὶ τρι-
 σὶν ἐπαλλήλοις χρῆται, ὡς ἐπιπληθύνονται αὐτῷ αἱ χά-
 ριτες· σχεδόν τε πάσας ἐκ τῶν δραμάτων αὐτοῦ τὰς
 παροιμίας ἐκλέξει ἐστίν.

Καὶ μῦθος δὲ λαμβανόμενος καιρίως εὐχαρίς ἐστίν, 157
 ἦτοι ὁ κείμενος, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ φησιν, 21
 ὅτι λιμῶ θνήσκει ἐπικάμπτων τὸ ῥάμφος· πάσχει δὲ
 αὐτό, ὅτι ἄνθρωπος ὦν ποτε ἠδίκησε ξένον. ὁ μὲν οὖν
 τῷ κειμένῳ μύθῳ κέχρηται καὶ κοινῶ.

Πολλοὺς δὲ καὶ προσπλάσσομεν προσφόρους καὶ οἱ 158
 κείους τοῖς πράγμασιν, ὥσπερ τις περὶ αἰλουροῦ λέγων, 26
 ὅτι συμφθίνει τῇ σελήνῃ καὶ ὁ αἰλουρος, καὶ συμπαχύ-
 νεται, προσέπλασεν, ὅτι ἐνθεν καὶ ὁ μῦθός ἐστιν, 74
 ὡς ἡ σελήνη ἔτεκε τὸν αἰλουρον· οὐ γὰρ μόνον
 κατ' αὐτὴν τὴν πλάσιν ἔσται ἡ χάρις, ἀλλὰ καὶ ὁ μῦθος 30
 ἐμφαίνει χάριεν τι, αἰλουρον ποιῶν σελήνης παιδα.

- 159 Πολλάκις δὲ καὶ ἐκ φόβου ἀλλασσομένου γίνεται χάρις, ὅταν διακενῆς τις φοβηθῆ, οἷον τὸν ἱμάντα ὡς ὄφιν, ἢ τὸν κριβανὸν ὡς χάσμα τῆς γῆς, ἅπερ καὶ αὐτὰ κωμωδικώτερά ἐστι.
- 160 Καὶ εἰκασίαι δ' εἰσὶν εὐχάριτες, ἂν τὸν ἀλεκτρούνα
6 Μήδῳ εἰκάσῃς, ὅτι τὴν κυρβάσιαν ὀρθὴν φέρει· βασιλεῖ δέ, ὅτι πορφύρεός ἐστιν, ἢ ὅτι βοήσαντος ἀλεκτρού-
νος ἀναπηδῶμεν, ὡσπερ καὶ βασιλέως βοήσαντος, καὶ
φοβούμεθα.
- 161 Ἐκ δὲ ὑπερβολῶν χάριτες μάλιστα αἱ ἐν ταῖς κωμω-
11 δίαις, πᾶσα δὲ ὑπερβολὴ ἀδύνατος, ὡς Ἀριστοφάνης ἐπὶ
τῆς ἀπληστίας τῶν Περσῶν φησιν, ὅτι ὥπτουν βοῦς
κριβανίτας ἀντὶ ἄρτων· ἐπὶ δὲ τῶν Θρακῶν ἔτε-
ρος, ὅτι Μηδόκης ὁ βασιλεὺς βοῦν ἔφερεν ὅλον
15 ἐν γνάθῳ.
- 162 Τοῦ δὲ αὐτοῦ εἶδους καὶ τὰ τοιαῦτά ἐστιν, ὑγιέ-
στερος κολοκύντης, καὶ φαλακρώτερος εὐ-
δίας, καὶ τὰ Σαπφικά πολὺ πακτίδος ἀδυμελε-
στερά, χρυσοῦ χρυσοτέρρα. πᾶσαι γὰρ αἱ τοιαῦ-
75 ται χάριτες ἐκ τῶν ὑπερβολῶν εὗρηται. [καίτοι δια-
21 φέρουσι]
- 163 Διαφέρουσι δὲ τὸ γελοῖον καὶ εὐχαρι πρῶτα μὲν τῇ
ὕλῃ· χαρίτων μὲν γὰρ ὕλη νυμφαῖοι κῆποι, ἔρωτες,
ἅπερ οὐ γελᾶται· γέλωτος δὲ Ἴρος καὶ Θερσίτης. τοσοῦ-
25 τον οὖν διοίσουσιν, ὅσον ὁ Θερσίτης τοῦ Ἐρωτος.
- 164 Διαφέρουσι δὲ καὶ τῇ λέξει αὐτῇ. τὸ μὲν γὰρ εὐ-
χαρι μετὰ κόσμον ἐκφέρεται καὶ δι' ὀνομάτων καλῶν,
ἃ μάλιστα ποιεῖ τὰς χάριτας, οἷον τὸ ποιικίλλεται
μὲν γὰρ πολυστέφανος καὶ τὸ χλωρηῖς ἀηδῶν·
30 τὸ δὲ γελοῖον καὶ ὀνομάτων ἐστὶν εὐτελῶν καὶ κοινο-
τέρων, ὡσπερ ἔχει· ὅσον γὰρ αὐτίτης καὶ μωνώ-
της εἰμί, φιλομυθότερος γέγονα.

Ἐπειτα ἀφανίζεται ὑπὸ τοῦ κόσμου τῆς ἐρμηνείας, 165
καὶ ἀντὶ γελοίου θαῦμα γίνεται. αἱ μὲντοι χάριτές εἰσι
μετὰ σωφροσύνης, τὸ δὲ ἐκφράζειν τὰ γέλοια ὁμοίον
ἐστὶ καὶ καλλωπίζειν πίδακον.

Διὸ καὶ ἡ Σαπφῶ περὶ μὲν κάλλους ἄδουσα καλ- 166
λιεπῆς ἐστὶ καὶ ἠδεῖα, καὶ περὶ ἐρώτων δὲ καὶ ἔαρος καὶ 6
περὶ ἀλκύνος, καὶ ἅπαν καλὸν ὄνομα ἐνύφανται αὐτῆς
τῆ ποιήσει, τὰ δὲ καὶ αὐτῆ εἰργάσατο.

Ἄλλως δὲ σκώπτει τὸν ἄγροικον νυμφίον, καὶ τὸν 167
θυρωρὸν τὸν ἐν τοῖς γάμοις, εὐτελέστατα καὶ ἐν πεξοῖς ⁷⁶
ὀνόμασι μᾶλλον ἢ ἐν ποιητικοῖς, ὥστε αὐτῆς μᾶλλον 11
ἐστὶ τὰ ποιήματα ταῦτα διαλέγεσθαι ἢ ἄδειν, οὐδ' ἂν
ἀρμόσαι πρὸς τὸν χορὸν ἢ πρὸς τὴν λύραν, εἰ μὴ τις
εἴη χορὸς διαλεκτικός.

Μάλιστα δὲ διαφέρουσι καὶ ἐκ τῆς προαιρέσεως· οὐ 168
γὰρ ὁμοία προαιρεῖται ὁ εὐχάριστος καὶ ὁ γελωτοποιῶν, 16
ἀλλ' ὁ μὲν εὐφραίνειν, ὁ δὲ γελασθῆναι. καὶ ἀπὸ τῶν
ἐπακολουθούντων δέ· τοῖς μὲν γὰρ γέλωσ, τοῖς δὲ ἐπαινος.

Καὶ ἐκ τόπου. ἐνθα μὲν γὰρ γέλωτος τέχνη καὶ 169
χαρίτων, ἐν σατύρῳ καὶ ἐν κωμωδίαις. τραγωδία δὲ 20
χάριτας μὲν παραλαμβάνει ἐν πολλοῖς, ὁ δὲ γέλωσ ἐχθρὸς
τραγωδίας· οὐδὲ γὰρ ἐπινοήσειεν ἂν τις τραγωδίαν
παίζουσιν, ἐπεὶ σάτυρον γράφει ἀντὶ τραγωδίας.

Χρησονται δὲ ποτε καὶ οἱ φρόνιμοι γελοίοις πρὸς τε 170
τοὺς καιρούς, οἷον ἐν ἐορταῖς καὶ ἐν συμποσίοις, καὶ ἐν 25
ἐπιπλήξεσι δὲ πρὸς τοὺς τρυφερωτέρους, ὡς ὁ τηλαυγῆς π
θύλακος, καὶ ἡ Κράτητος ποιητικῆ, καὶ φακῆς ἐγκώμιον
ἂν ἀναγνῶ τις ἐν τοῖς ἀσώτοις· τοιοῦτος δὲ ὡς τὸ πλεον
καὶ ὁ Κυνικός τρόπος· τὰ γὰρ τοιαῦτα γελοῖα χρείας
λαμβάνει τάξιν καὶ γνώμης. 30

Ἔστι δὲ καὶ τοῦ ἥθους τις ἔμφασις ἐκ τῶν γελοίων 171
καὶ ἡ παιγνίας ἢ ἀκολασίας, ὡς καὶ τὸν οἶνον τὸν

προχυθέντα ἐπισχῶν τὰ Πηλέα ἀντὶ Οἰνέως.
ἡ γὰρ ἀντίθεσις ἢ περὶ τὰ ὀνόματα καὶ ἡ φροντὶς ἐμφαί-
νει τινὰ ψυχρότητα ἡθους καὶ ἀναγωγίαν.

- 172
78 Περὶ δὲ σκωμμάτων μὲν, οἷον εἰκασία τίς ἐστίν· ἡ
5 γὰρ ἀντίθεσις εὐτράπελος. χρῆσονται τε ταῖς τοιαύταις
εἰκασίαις, ὡς Αἴγυπτία κληματὶς, μακρὸν καὶ
μέλανα, καὶ τὸ θαλάσσιον πρόβατον, τὸν μῶρον
[τὸν ἐν τῇ θαλάσῃ]. τοῖς μὲν τοιούτοις χρῆσονται· εἰ
δὲ μή, φευξόμεθα τὰ σκώμματα ὡσπερ λοιδορίας.

10 [ΠΕΡΙ ΚΑΛΟΤΣ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝ ΤΙΣΙΝ.]

- 173 Ποιεῖ δὲ εὐχαριν τὴν ἐρμηνείαν καὶ τὰ λεγόμενα
79 καλὰ ὀνόματα. ὠρίσατο δ' αὐτὰ Θεόφραστος οὕτως,
κάλλος ὀνοματός ἐστι τὸ πρὸς τὴν ἀκοὴν ἢ πρὸς τὴν ὄψιν
ἡδύ, ἢ τὸ τῇ διανοίᾳ ἐντιμον.

- 174 Πρὸς μὲν τὴν ὄψιν ἡδέα τὰ τοιαῦτα, ῥοδόχροον,
16 ἀνθοφόρου χροῆς. ὅσα γὰρ ὀραῖται ἡδέως, ταῦτα
καὶ λεγόμενα καλὰ ἐστὶ. πρὸς δὲ τὴν ἀκοὴν Καλλί-
στρατος, Ἄννοῶν. ἢ τε γὰρ τῶν λάμβδα σύγκρουσις
ἡχῶδές τι ἔχει, καὶ ἡ τῶν νῦ γραμμάτων.

- 175 Καὶ ὅλως τὸ νῦ δι' εὐφωνίαν ἐφέλκονται οἱ Ἄτι-
21 κοὶ Δημοσθένην λέγοντες καὶ Σωκράτην. τῇ
διανοίᾳ δὲ ἐντιμα τὰ τοιαῦτά ἐστίν, οἷον τὸ ἀρχαῖοι
ἀντὶ τοῦ παλαιοὶ ἐντιμότερον· οἱ γὰρ ἀρχαῖοι ἄνδρες
ἐντιμότεροι.

25 ΤΙ ΛΕΙΟΝ ΟΝΟΜΑ ΚΑΙ ΤΙ ΤΡΑΧΥ, ΚΑΙ ΤΙ ΤΟ ΕΥΠΑΓΕΣ
ΚΑΙ ΤΙ ΤΟ ΟΓΚΗΡΟΝ.

- 176 Παρὰ δὲ τοῖς μουσικοῖς λέγεται τι ὄνομα λεῖον, καὶ
ἕτερον τὸ τραχύ, καὶ ἄλλο εὐπαγές, καὶ ἄλλο ὀγκηρόν.
λεῖον μὲν οὖν ἐστὶν ὄνομα τὸ διὰ φωνηέντων ἢ πάντων
30 ἢ διὰ πλειόνων, οἷον Αἴας, τραχύ δὲ οἷον βέβρωκε·

καὶ αὐτὸ δὲ τοῦτο τὸ τραχὺ ὄνομα κατὰ μίμησιν ἐξε-
νήκεται ἑαυτοῦ. εὐπαγές δὲ ἐπαμφοτερίζον καὶ με-
μιγμένον ἴσως τοῖς γράμμασι.

Τὸ δὲ ὄγκηρον ἐν τρισίν, πλατεῖ, μήκει, πλάσματι, 177
οἶον βροντὰ ἀντὶ τοῦ βροντή· καὶ γὰρ τραχύτητα ἐκ⁸⁰
τῆς προτέρας συλλαβῆς ἔχει, καὶ ἐκ τῆς δευτέρας μῆκος 6
μὲν διὰ τὴν μακράν, πλατύτητα δὲ διὰ τὸν Δωρισμὸν·
πλατεῖα λαλοῦσι γὰρ πάντα οἱ Δωριεῖς. διόπερ οὐδὲ
ἐκωμῶδον δωρίζοντες, ἀλλὰ πικρῶς ἠπτίκιζον· ἢ γὰρ
Ἀττικὴ γλῶσσα συνεστραμμένον τι ἔχει καὶ δημοτικὸν 10
καὶ ταῖς τοιαύταις εὐτραπελίαις πρόπον.

Ταῦτα μὲν δὴ παρατεχνολογείσθω ἄλλως. τῶν δὲ 178
εἰρημένων ὀνομάτων τὰ λεία μόνα ληπτέον ὡς γλαφυ-
ρόν τι ἔχοντα.

Γίνεται δὲ καὶ ἐκ συνθέσεως τὸ γλαφυρόν· ἔστι μὲν 179
οὖν οὐ ῥάδιον περὶ τοῦ τρόπου τοῦ τοιοῦδε εἰπεῖν· οὐδὲ 16
γὰρ τῶν πρὶν εἰρηταί τιμι περὶ γλαφυρῶς συνθέσεως. 81
κατὰ τὸ δυνατόν δὲ ὅμως πειρατέον λέγειν.

Τάχα γὰρ δὴ ἔσται τις ἡδονὴ καὶ χάρις, ἐὰν ἀρμό- 180
ζωμεν ἐκ μέτρων τὴν σύνθεσιν ἢ ὄλων ἢ ἡμίσεων· οὐ 20
μὴν ὥστε φαίνεσθαι αὐτὰ μέτρα ἐν τῷ συνειριμῷ τῶν
λόγων, ἀλλ', εἰ διαχωρίζοι τις καθ' ἕνα ἕκαστον καὶ
διακρίνοι, τότε δὴ ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν φωραῖσθαι μέτρα
ὄντα.

Κὰν μετροειδῆ δὲ ἦ, τὴν αὐτὴν ποιήσει χάριν. 181
λανθανόντως δέ τοι παραδύεται ἢ ἐκ τῆς τοιαύτης ἡδο- 26
νῆς χάρις, καὶ πλεῖστον μὲν τὸ τοιοῦτον εἶδος ἔστι
παρὰ τοῖς Περιπατητικοῖς καὶ παρὰ Πλάτωνι καὶ παρὰ
Ξενοφῶντι καὶ Ἡροδότῳ, τάχα δὲ καὶ παρὰ Δημοσθένει
πολλαχοῦ, Θουκυδίδης μέντοι πέφυγε τὸ εἶδος. 30

Παραδείγματα δὲ αὐτοῦ λάβοι τις ἂν τοιάδε, οἶον 182
ὡς ὁ Δικαίαρχος· ἐν Ἑλέα, φησί, τῆς Ἰταλίας

πρεσβύτην ἤδη τὴν ἡλικίαν ὄντα. τῶν γὰρ κῶλων ἀμφοτέρων αἱ ἀπολήξεις μετροειδές τι ἔχουσιν, ὑπὸ δὲ τοῦ εἰρμοῦ καὶ τῆς συναφείας κλέπεται μὲν τὸ μετρικόν, ἡδονὴ δ' οὐκ ὀλίγη ἔπεστι.

183 Πλάτων μέντοι ἐν πολλοῖς αὐτῷ τῷ ῥυθμῷ γλαφυ-
6 ρός ἐστὶν ἐκτεταμένῳ πως, καὶ οὔτε ἔδραν ἔχοντι οὔτε μῆκος· τὸ μὲν γὰρ ἰσχνόν καὶ δεινόν, τὸ δὲ μῆκος μεγαλοπρεπές, ἀλλ' οἷον ὀλίσθῳ τινὶ ἔοικε τὰ κῶλα, καὶ οὔτ' ἐμμέτροις παντάπασιν οὔτ' ἀμέτροις, οἷον ἐν τῷ
10 περὶ μουσικῆς λόγῳ ἐπ' ἄμφω νῦν δὴ ἐλέγομεν.

184 Καὶ πάλιν, μινυρίζων τε καὶ γεγανωμένος
82 ὑπὸ τῆς ᾠδῆς διατελεῖ τὸν βίον ὅλον. καὶ πάλιν, τὸ μὲν πρῶτον, εἴ τι θυμοειδὲς εἶχεν, ὥσπερ σίδηρον ἐμάλαξεν· οὔτω μὲν γὰρ γλα-
15 φυρὸν καὶ ᾠδικὸν σαφῶς· εἰ δ' ἀναστρέψας εἴποις, ἐμάλαξεν ὥσπερ σίδηρον, ἢ διατελεῖ ὅλον τὸν βίον, ἐξελεῖς τοῦ λόγου τὴν χάριν ἐν αὐτῷ τῷ ῥυθμῷ οὔσαν· οὐ γὰρ δὴ ἐν τῇ διανοίᾳ, οὐδ' ἐν ταῖς λέξεσιν.

185 Καὶ περὶ τῶν μουσικῶν δὲ ὀργάνων πάλιν χαριέν-
20 τως ἤρμοσεν, ἐν οἷς δὴ φησιν, λύρα δὴ σοι λείπεται κατὰ πόλιν· εἰ γὰρ ἀναστρέψας εἴποις κατὰ πόλιν λείπεται, μεθαρμωσαμένῳ ποιήσεις ὅμοιον. τοῦτο δὲ ἐπιφέρει, καὶ αὐτὸ κατ' ἀγροῦς τοῖς ποιμέσιν σύριγξ ἄν τις εἴη· τῇ γὰρ ἐκτάσει καὶ τῷ μήκει
25 πάνυ χαριέντως μεμίμηται τρόπον τινὰ ἤχον σύριγγος. ἔσται δὲ δῆλον, εἴ τις μετασυνθῆις λέγοι καὶ τοῦτο.

ΠΕΡΙ ΚΑΚΟΖΗΛΩΝ.

186 Περὶ μὲν δὴ τοῦ κατὰ σύνθεσιν γλαφυροῦ ἐπιφαι-
νομένου τοσαῦτα, ὥς ἐν δυσκόλοις. εἰρηται δὲ καὶ περὶ
30 τοῦ χαρακτῆρος τοῦ γλαφυροῦ, ἐν ὅσοις καὶ ὅπως γίνε-
ται. καθάπερ δὲ τῷ μεγαλοπρεπεῖ παρέκειτο ὁ ψυχρὸς

χαρακτήρ, οὕτω τῷ γλαφυρῷ παράκειται τις διημαρτη-
 μένος. ὀνομάζω δὲ αὐτὸν τῷ κοινῷ ὀνόματι κακόζηλον. 83
 γίνοιτο δ' ἂν καὶ οὗτος ἐν τρισίν, ὥσπερ καὶ οἱ λοιποὶ
 πάντες.

Ἐν διανοίᾳ μὲν, ὡς ὁ εἰπὼν Κένταυρος ἔαν-187
 τὸν Ἰππεύων, καὶ ἐπὶ τοῦ βουλευομένου Ἀλεξάν- 6
 δρου δρόμον ἀγωνίσασθαι Ὀλυμπιάσιν ἔφη τις οὕτως·
 Ἀλέξανδρε, δράμε σοῦ τῆς μητρὸς τὸ
 ὄνομα.

Ἐν δὲ ὀνόμασι γίνοιτ' ἂν οὕτως, οἷον ἐγγέλα που 188
 ῥόδον ἠδύχροον· ἢ τε γὰρ μεταφορὰ ἢ ἐγγέλα πάνυ 84
 μετάκειται ἀπρεπῶς, καὶ τὸ σύνθετον τὸ ἠδύχροον 12
 οὐδ' ἐν ποιήματι θείῃ ἂν τις ἀκριβῶς σωφρονῶν. ἢ ὡς
 τις εἶπεν, ὅτι δέ γε ταῖς ὑπεσύριξε πίτυς αὔ-
 ραις· περὶ μὲν δὴ τὴν λέξιν οὕτως. 15

Σύνθεσις δὲ ἀναπαιστική καὶ μάλιστα ἐοικυῖα τοῖς 189
 κεκλασμένοις καὶ ἀσέμνοις μέτροις, οἷα μάλιστα τὰ Σω-
 τάδεια διὰ τὸ μαλακώτερον, σκήλας καύματι κά-
 λυψον, καὶ

σειῶν μελίην Πηλιάδα δεξιὸν κατ' ὦμον 20
 ἀντὶ τοῦ

σειῶν Πηλιάδα μελίην κατὰ δεξιὸν ὦμον· 85
 ὅποια γὰρ μεταμεμορφωμένῳ ἔοικεν ὁ στίχος, ὥσπερ οἱ
 μυθνεύμενοι ἐξ ἀρρένων μεταβάλλειν εἰς θηλείας. το-
 σάδε μὲν καὶ περὶ κακοζηλίας. 25

ΠΕΡΙ ΙΣΧΝΟΤ.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἰσχνοῦ χαρακτῆρος ἔχοιμεν ἂν καὶ 190
 πράγματα ἴσως τινὰ μικρὰ καὶ τῷ χαρακτῆρι πρόσφορα,
 οἷον τὸ παρὰ Λυσία, οἰκίδιον ἔστι μοι διπλοῦν,
 ἴσα ἔχον τὰ ἄνω τοῖς κάτω. τὴν δὲ λέξιν εἶναι 30
 πᾶσαν χρὴ κυρίαν καὶ συνήθη· μικρότερον γὰρ τὸ

συνηθέστερον πάντων, τὸ δὲ ἀσύνηθες καὶ μετενηνεγ-
 μένον μεγαλοπρεπές.

- 191 Καὶ μηδὲ διπλᾶ ὀνόματα τιθέναι· τοῦ γὰρ ἐναν-
 τίου χαρακτηῆρος καὶ ταῦτα, μηδὲ μὴν πεποιημένα, μηδ'
 5 ὅσα ἄλλα μεγαλοπρέπειαν ποιεῖ, μάλιστα δὲ σαφῆ χρῆ
 τὴν λέξιν εἶναι. τὸ δὲ σαφές ἐν πλείοσιν.
- 192 Πρῶτα μὲν ἐν τοῖς κυρίοις, ἔπειτα ἐν τοῖς συνδε-
 86 δεμένοις. τὸ δὲ ἀσύνδετον καὶ διαλελυμένον ὅλον ἀσα-
 φές πᾶν· ἄδηλος γὰρ ἢ ἐκάστου κώλου ἀρχὴ διὰ τὴν
 10 λύσιν, ὡσπερ τὰ Ἡρακλείτου· καὶ γὰρ ταῦτα σκοτεινὰ
 ποιεῖ τὸ πλείστον ἢ λύσις.
- 193 Ἐναγώνιος μὲν οὖν ἴσως μᾶλλον ἢ διαλελυμένη
 λέξις, αὕτη καὶ ὑποκριτικὴ καλεῖται· κινεῖ γὰρ ὑπό-
 κρισιν ἢ λύσις. γραφικὴ δὲ λέξις ἢ εὐανάγνωστος. αὕτη
 15 δέ ἐστιν ἢ συνηρημένη καὶ οἷον ἡσφαλισμένη τοῖς συν-
 δέσμοις. διὰ τοῦτο δὲ καὶ Μένανδρον ὑποκρίνονται
 λελυμένον ἐν τοῖς πλείστοις, Φιλήμονα δὲ ἀναγινώ-
 σκουσιν.

ΠΕΡΙ ΤΠΟΚΡΙΤΙΚΩΝ.

- 194 Ὅτι δὲ ὑποκριτικὸν ἢ λύσις, παράδειγμα ἐγκείσθω
 21 τόδε,
 ἔδεξάμην, ἔτικτον, ἐκτρέφω, φίλε.
 οὕτως γὰρ λελυμένοι ἀναγκάσει καὶ τὸν μὴ θέλοντα
 ὑποκρίνεσθαι διὰ τὴν λύσιν· εἰ δὲ συνδήσας εἴποις,
 25 ἔδεξάμην καὶ ἔτικτον καὶ ἐκτρέφω, πολλὴν ἀπάθειαν
 τοῖς συνδέσμοις ἐμβαλεῖς. πάννυ δὲ τὸ ἀπαθὲς ἀνυπό-
 κριτον.
- 195 Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα θεωρήματα ὑποκριτικά, οἷον καὶ
 ὁ παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ Ἴων ὁ τόξα ἀρπάξων καὶ τῷ κύκνω
 87 ἀπειλῶν τῷ ὄρνιθι, ἀποπατοῦντι κατὰ τῶν ἀγαλμά-
 31 των· καὶ γὰρ κινήσεις πολλὰς παρέχει τῷ ὑποκριτῇ ὁ

ἐπὶ τὰ τόξα δρόμος καὶ ἡ πρὸς τὸν ἀέρα ἀνάβλεψις τοῦ προσώπου διαλεγομένου τῷ κύκλῳ, καὶ ἡ λοιπὴ πᾶσα διαμόρφωσις πρὸς τὸν ὑποκριτὴν πεποιημένη. ἀλλ' οὐ περὶ ὑποκρίσεως ἡμῖν τὰ νῦν ὁ λόγος.

ΠΕΡΙ ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΩΣ.

5

Φευγέτω δὲ ἡ σαφῆς γραφὴ καὶ τὰς ἀμφιβολίας, 196
σχήματι δὲ χρῆσθω τῇ ἐπαναλήψει καλουμένη. ἐπανά-
ληψις δὲ ἐστὶ συνδέσμου ἐπιφορὰ τοῦ αὐτοῦ ἐν τοῖς διὰ
μακροῦ ἐπιφερομένοις λόγοις, οἷον ὅσα μὲν ἔπραξε
Φίλιππος, καὶ ὡς τὴν Θράκην κατεστρέ- 10
ψατο, καὶ Χερρόνησον εἶλε, καὶ Βυζάντιον
ἐπολιόρησε, καὶ Ἀμφίπολιν οὐκ ἀπέδωκε,
ταῦτα μὲν παραλείψω. σχεδὸν γὰρ ὁ μὲν σύν-
δεσμος ἐπενεχθεὶς ἀνέμνησεν ἡμᾶς τῆς προθέσεως, καὶ
ἀποκατέστησεν ἐπὶ τὴν ἀρχήν. 15

Σαφηνείας δὲ ἔνεκεν καὶ διλογητέον πολλάκις· ἥδιον 197
γὰρ πῶς τὸ συντομώτερον ἢ σαφέστερον· ὡς γὰρ οἱ
παρατρέχοντες παρορῶνται ἐνίοτε, οὕτω καὶ ἡ λέξις
παρακούεται διὰ τὸ τάχος.

Φεύγειν δὲ καὶ τὰς πλαγιότηας· καὶ γὰρ τοῦτο 198
ἀσαφές, ὡσπερ ἡ Φιλίστου λέξις. συντομώτερον δὲ πα- 21
ράδειγμα· πλαγίας λέξεως καὶ διὰ τοῦτο ἀσαφοῦς τὸ
παρὰ Ξενοφῶντι, οἷον καὶ ὅτι τριήρεις ἦκουε 88
περιπλεούσας ἀπὸ Ἰωνίας εἰς Κιλικίαν Τά-
μον ἔχοντα τὰς Λακεδαιμονίων καὶ αὐτοῦ 25
Κύρου. τοῦτο γὰρ ἐξ εὐθείας μὲν ᾧδέ πῶς λέγοιτο·
τριήρεις προσεδοκῶντο εἰς Κιλικίαν πολλαὶ μὲν Λάκαι-
ναι, πολλαὶ δὲ Περσίδες, Κύρω ναυπηγηθεῖσαι ἐπ'
αὐτῷ τούτῳ. ἐπλεον δ' ἀπ' Ἰωνίας· ναύαρχος δ' αὐταῖς
ἐπεστίαται Τάμος Αἰγύπτιος. μακρότερον μὲν οὕτως 30
ἐγένετο ἴσως, σαφέστερον δέ.

- 199 Καὶ ὅλως τῇ φυσικῇ τάξει τῶν ὀνομάτων χρηστέον, ὡς τὸ Ἐπίδαμνος ἐστὶ πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι εἰς τὸν Ἴόνιον κόλπον· πρῶτον μὲν γὰρ ὠνόμασται τὸ περὶ οὗ, δεύτερον δὲ ὁ τοῦτο ἐστίν, ὅτι
5 πόλις, καὶ τὰ ἄλλα ἐφεξῆς.
- 200 Γίγνωιτο μὲν οὖν ἂν καὶ τὸ ἔμπαλιν, ὡς τὸ Ἔστι πόλις Ἐφύρη. οὐ γὰρ πάντη ταύτην δοκιμάζομεν τὴν τάξιν, οὐδὲ τὴν ἐτέραν ἀποδοκιμάζομεν, καθὰ ἐκτιθέμεθα μόνον τὸ φυσικὸν εἶδος τῆς τάξεως.
- 201 Ἐν δὲ τοῖς διηγήμασιν ἦτοι ἀπὸ τῆς ὀρθῆς ἀρκτέον,
⁸⁹ Ἐπίδαμνος ἐστὶ πόλις, ἣ ἀπὸ τῆς αἰτιατικῆς, ὡς
12 τὸ λέγεται Ἐπίδαμνον τὴν πόλιν. αἱ δὲ ἄλλαι πτώσεις ἀσάφειάν τινα παρέξουσιν καὶ βάσανον τῷ τε λέγοντι αὐτῷ καὶ τῷ ἀκούοντι.
- 202 Πείρασθαι δὲ μὴ εἰς μῆκος ἐκτείνειν τὰς περιγραφώ-
16 γάς· ὁ γὰρ Ἀχελῷος ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους ἄνωθεν μὲν παρὰ Στράτον πόλιν ἐπὶ θάλασσαν διέξεισιν· ἀλλ' αὐτόθεν ἀπολήγειν καὶ ἀναπαύειν τὸν ἀκούοντα οὕτως· ὁ γὰρ Ἀχελῷος ῥεῖ μὲν ἐκ
20 Πίνδου ὄρους, ἔξεισιν δὲ εἰς θάλασσαν· πολὺ γὰρ οὕτω σαφέστερον, ὥσπερ ἂν αἱ πολλὰ σημεῖα ἔχουσαι ὁδοὶ καὶ πολλὰς ἀναπαύλας· ἠγεμόσι γὰρ τὰ σημεῖα ἔοικεν, ἣ δὲ ἀσημείωτος καὶ μονοειδῆς, κἂν μικρὰ ἦ, ἄδηλος δοκεῖ.
- 203 Περὶ μὲν δὴ σαφηνείας τοσαῦτα, ὡς ὀλίγα ἐκ πολ-
26 λῶν, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἰσχυροῖς αὐτῇ λόγοις χρηστέον.
- 204 Φεύγειν δὲ ἐν τῇ συνθέσει τοῦ χαρακτῆρος τούτου πρῶτον μὲν τὰ μήκη τῶν κώλων· μεγαλοπρεπὲς γὰρ πᾶν μῆκος, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν [ἠρωικῶν] μέτρων τὸ
30 ἐξάμετρον ἠρωικὸν ὃν καλεῖται ὑπὸ μεγέθους καὶ πρέπον ἠρωσιν, ἣ κωμωδία δὲ συνέσταλται εἰς τὸ τρίμετρον ἣ νέα.

Τὰ πολλὰ οὖν κώλοις τριμέτροις χρησόμεθα καὶ 205
 ἐνίοτε κόμμασιν, ὡσπερ ὁ μὲν Πλάτων φησί, κατέ-
 βην χθές εἰς Πειραιᾶ μετὰ Γλαύκωνος·
 πυκναὶ γὰρ αἱ ἀνάπανλαι καὶ ἀποθέσεις. Αἰσχίνης δὲ 90
 ἐκαθήμεθα μέν, φησίν, ἐπὶ τῶν θάκων ἐν 5
 Λυκείῳ, οὗ οἱ ἀθλοθέται τὸν ἀγῶνα διατι-
 θέασιν.

Ἐχέτω δὲ καὶ ἔδραν ἀσφαλῆ τῶν κώλων τὰ τέλη καὶ 206
 βάσιν, ὡς τὰ εἰρημένα· αἱ γὰρ κατὰ τὰ τελευταῖα
 ἐκτάσεις μεγαλοπρεπεῖς, ὡς τὰ Θουκυδίδου, Ἄχε- 10
 λῶος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους καὶ
 τὰ ἐξῆς.

Φευκτέον οὖν καὶ τὰς τῶν μακρῶν στοιχείων συμ- 207
 πλήξεις ἐν τῷ χαρακτῆρι τούτῳ καὶ τῶν διφθόγγων·
 ὀγκηρὸν γὰρ πᾶσα ἔκτασις. καὶ εἰ που βραχέα συγ- 15
 κρουστέον βραχέσιν, ὡς πάντα μὲν τὰ νέα καλὰ
 ἔστιν, ἢ βραχέα μακροῖς, ὡς ἡ ἑλίος, ἢ ἄμωσ γέ πως
 διὰ βραχέων· καὶ ὅλως ἐμφαίνεται εὐκαταφρόνητος ὁ
 τοιοῦτος τρόπος τῆς λέξεως καὶ ἰδιωτικός, καὶ αὐτὰ
 ταῦτα πεποιημένος. 20

Φευγέτω δὴ καὶ τὰ σημειώδη σχήματα· πᾶν γὰρ 208
 τὸ παράσημον ἀσύνηθες καὶ οὐκ ἰδιωτικόν. τὴν δὲ ⁹¹
 ἐνάργειαν καὶ τὸ πιθανὸν μάλιστα ὁ χαρακτήρ οὗτος
 ἐπιδέξεται. περὶ ἐναργείας οὖν καὶ περὶ πιθανότητος
 λεκτέον. 25

ΠΕΡΙ ΕΝΑΡΓΕΙΑΣ.

Πρῶτον δὲ περὶ ἐναργείας· γίνεται δ' ἡ ἐνάργεια 209
 πρῶτον μὲν ἐξ ἀκριβολογίας καὶ τοῦ παραλείπειν μηδὲν 92
 μηδ' ἐκτέμνειν, οἷον ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχετηγὸς
 καὶ πᾶσα αὕτη ἢ παραβολή· τὸ γὰρ ἐναργὲς ἔχει ἐκ τοῦ 30
 πάντα εἰρησθαι τὰ συμβαίνοντα, καὶ μὴ παραλελειφθαι
 μηδέν.

210 Καὶ ἡ ἱπποδρομία δὲ ἡ ἐπὶ Πατρόκλῳ, ἐν οἷς λέγει,
 πνοιῇ δ' Εὐμήλοιο μετάφρενον.

καὶ

αἰεὶ γὰρ δίφρου ἐπιβησομένοισιν ἔκκτην.

5 πάντα ταῦτ' ἐναργῆ ἔστιν ἐκ τοῦ μηδὲν παραλελειφθαι
 τῶν τε συμβαινόντων καὶ συμβάντων.

211 Ὡστε πολλάκις καὶ ἡ διλογία ἐνάργειαν ποιεῖ μάλ-
 λον, ἢ τὸ ἅπαξ λέγειν, ὥσπερ τὸ σὺ δ' αὐτὸν καὶ
 ζῶντα ἔλεγεσ κακῶς, καὶ νῦν ἀποθανόντα
 10 γράφεις κακῶς. δις γὰρ κείμενον τὸ κακῶς ἐναρ-
 γεστέραν σημαίνει τὴν βλασφημίαν.

212 Ὅπερ δὲ τῷ Κτησίᾳ ἐγκαλοῦσιν ὡς ἀδολεσχοτέρῳ
 διὰ τὰς διλογίας, πολλαχῆ μὲν ἴσως ἐγκαλοῦσιν ὀρθῶς,
 πολλαχῆ δὲ οὐκ αἰσθάνονται τῆς ἐναργείας τοῦ ἀν-
 15 δρός· τίθεται γὰρ ταῦτὸ διὰ τὸ πολλάκις ποιεῖν ἔμφα-
 σιν πλείονα.

213 Οἷα τὰ τοιάδε, Στρυάγλιός τις, ἀνὴρ Μῆ-
 δος, γυναῖκα Σακίδα καταβαλὼν ἀπὸ τοῦ
 93 ἵππου· μάχονται γὰρ δὴ αἱ γυναῖκες ἐν Σά-
 20 καῖς ὥσπερ αἱ Ἀμαζόνες· θεασάμενος δὴ
 τὴν Σακίδα εὐπρεπῆ καὶ ὠραίαν μεθῆκεν
 ἀποσώζεσθαι· μετὰ δὲ τοῦτο σπονδῶν γενο-
 μένων, ἐρασθεὶς τῆς γυναικὸς ἀπετύγχανεν·
 ἐδέδοκτο μὲν αὐτῷ ἀποκαρτερεῖν· γράφει
 25 δὲ πρότερον ἐπιστολὴν τῇ γυναικὶ μεμφό-
 μενος τοιάνδε· Ἐγὼ μὲν σὲ ἔσωσα, καὶ σὺ
 μὲν δι' ἐμὲ ἐσώθης· ἐγὼ δὲ διὰ σὲ ἀπω-
 λόμην.

214 Ἐνταῦθα ἐπιτιμήσειεν ἂν ἴσως τις βραχυλόγος οἰό-
 30 μενος εἶναι, ὅτι δις ἐτέθη πρὸς οὐδὲν τὸ ἔσωσα καὶ
 δι' ἐμὲ ἐσώθης. ταῦτὸν γὰρ σημαίνει ἀμφοτέρω.
 ἀλλ' εἰ ἀφέλοις θάτερον, συναφαιρήσεις καὶ τὴν ἐνάργ-

γειαν καὶ τὸ ἐκ τῆς ἐναργείας πάθος. καὶ τὸ ἐπιφερό-
μενον δέ, τὸ ἀπωλόμην ἀντὶ τοῦ ἀπόλλυμαι ἐναργέ-
στερον αὐτῇ τῇ συντελείᾳ ἐστὶ· τὸ γὰρ δὴ γεγονὸς δει-
νότερον τοῦ μέλλοντος ἢ γινομένου ἐτι.

Καὶ ὅλως δὲ ὁ ποιητὴς οὗτος (ποιητὴν γὰρ αὐτὸν 215
καλοῖη τις εἰκότως) ἐναργείας δημιουργὸς ἐστὶν ἐν τῇ 6
ραφῇ συμπάσῃ.

Οἶον καὶ ἐν τοῖς τοιοῖσδε· δεῖ τὰ γενόμενα οὐκ εὐ- 216
θύς λέγειν, ὅτι ἐγένετο, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν, κρεμνῶντα
τὸν ἀκροατὴν καὶ ἀναγκάζοντα συναγωνιᾶν. τοῦτο ὁ 10
Κτησίας ἐν τῇ ἀγγελίᾳ τῇ περὶ Κύρου τεθνεῶτος ποιεῖ. 94
ἐλθὼν γὰρ ὁ ἄγγελος οὐκ εὐθύς λέγει ὅτι ἀπέθανε Κύρος
παρὰ τὴν Παρυσάτιν· τοῦτο γὰρ ἡ λεγομένη ἀπὸ Σκυ-
θῶν ῥῆσις ἐστὶν· ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἠγγειλεν, ὅτι νικᾷ,
ἡ δὲ ἦσθη καὶ ἠγωνίασε· μετὰ δὲ τοῦτο ἐρωτᾷ, βασι- 15
λεὺς δὲ πῶς πράττει; ὁ δὲ πέφευγέ φησι· καὶ ἡ ὑπο-
λαβοῦσα· Τισσαφέρνης γὰρ αὐτῷ τούτων αἴτιος· καὶ
πάλιν ἐπανερωτᾷ· Κύρος δὲ ποῦ νῦν; ὁ δὲ ἄγγελος
ἀμείβεται, ἐνθα χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀυλίζεσθαι.
κατὰ μικρὸν καὶ κατὰ βραχὺ προϊὼν μόλις, τὸ δὴ λεγό- 20
μενον, ἀπέρρηξεν αὐτό, μάλα ἠθικῶς καὶ ἐναργῶς τὸν
τε ἄγγελον ἐμφήνας ἀκουσίως ἀγγελοῦντα τὴν συμφο-
ρὰν, καὶ τὴν μητέρα εἰς ἀγωνίαν ἐμβαλὼν καὶ τὸν
ἀκούοντα.

Γίνεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ τὰ παρεπόμενα τοῖς πράγμασι 217
λέγειν ἐνάργεια, οἶον ὡς ἐπὶ τοῦ ἀγροίκου βαδίζοντος 26
ἔφη τις, ὅτι πρόσωθεν ἤκουστο αὐτοῦ τῶν 95
ποδῶν ὁ κτύπος προσιόντος, ὡς οὐδὲ βαδίζον-
τος, ἀλλ' οἶον γε λακτίζοντος τὴν γῆν.

Ὅπερ δὲ ὁ Πλάτων φησὶν ἐπὶ τοῦ Ἴπποκράτους, 218
ἐρυθριάσας [ἤδη τῇ νυκτὶ] ἤδη γὰρ ὑπέ- 31
φηνέ τι ἡμέρας, εἰς τὸ καταφανῆ αὐτὸν γε-

νέσθαι. ὅτι μὲν ἐναργέστατόν ἐστι, παντὶ δῆλον· ἢ δ' ἐνάργεια γέγονεν ἐκ τῆς φροντίδος τῆς περὶ τὸν λόγον καὶ τοῦ ἀπομνημονεῦσαι, ὅτι νύκτωρ πρὸς αὐτὸν εἰσῆλθεν ὁ Ἱπποκράτης.

219 Κακοφωνία δὲ πολλάκις, ὡς τὸ κόπτ', ἐκ δ' 6 ἐγκέφαλος, καὶ πολλὰ δ' ἄναυτα, κάταυτα· μεμίμηται γὰρ τῇ κακοφωνίᾳ τὴν ἀνωμαλίαν· πᾶσα δὲ μίμησις ἐναργές τι ἔχει.

220 Καὶ τὰ πεποιημένα δὲ ὀνόματα ἐνάργειαν ποιεῖ διὰ 10 τὸ κατὰ μίμησιν ἐξηγητέχθαι, ὥσπερ τὸ λάπτουτες. εἰ δὲ πίνοντες εἶπεν, οὗτ' ἐμιμεῖτο πίνοντας τοὺς κύνας, οὔτε ἐνάργεια ἄν τις ἐγίνετο. καὶ τὸ γλώσσησι δὲ τῷ λάπτουτες προσκείμενον ἔτι ἐναργέστερον ποιεῖ τὸν λόγον. καὶ περὶ ἐναργείας μὲν ὡς ἐν τύπῳ εἶπειν 15 τσαῦτα.

221 Τὸ πιθανὸν δὲ ἐν δυοῖν, ἐν τε τῷ σαφεῖ καὶ συνή-⁹⁶θει· τὸ γὰρ ἀσαφές καὶ ἀσύνηθες ἀπίθανον· λέξιν τε οὖν οὐ τὴν περιττὴν οὐδὲ ὑπέρογκον διωκτέον ἐν τῇ πιθανότητι, καὶ ὡσαύτως σύνθεσιν βεβαιούσαν καὶ 20 μηδὲν ἔχουσαν ῥυθμοειδές.

222 Ἐν τούτοις τε οὖν τὸ πιθανόν, καὶ ἐν ᾧ Θεόφρα-
στός φησιν, ὅτι οὐ πάντα ἐπ' ἀκριβείας δεῖ μακροηγορεῖν, ἀλλ' ἔνια καταλιπεῖν καὶ τῷ ἀκροατῇ συνιέναι, καὶ λο-
γίζεσθαι ἐξ αὐτοῦ· συνεῖς γὰρ τὸ ἔλλειφθὲν ὑπὸ σοῦ
25 οὐκ ἀκροατῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ μάρτυς σοῦ γίνεται, καὶ ἅμα εὐμενέστερος. συνετὸς γὰρ ἑαυτῷ δοκεῖ διὰ σὲ τὸν ἀφορμὴν παρεσχηκότα αὐτῷ τοῦ συνιέναι, τὸ δὲ πάντα ὡς ἀνοήτῳ λέγειν καταγινώσκοντι ἔοικε τοῦ ἀκροατοῦ.

29

ΠΩΣ ΔΕΙ ΕΠΙΣΤΕΛΛΕΙΝ.

223 Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ ἐπιστολικὸς χαρακτήρ δεῖται ἰσχνό-
97 τητος, καὶ περὶ αὐτοῦ λέξομεν. Ἀρτέμων μὲν οὖν ὁ τὰς

Ἀριστοτέλους ἀναγράφας ἐπιστολάς φησιν, ὅτι δεῖ ἐν τῷ αὐτῷ τρόπῳ διάλογόν τε γράφειν καὶ ἐπιστολάς· εἶναι γὰρ τὴν ἐπιστολὴν οἶον τὸ ἕτερον μέρος τοῦ διαλόγου.

Καὶ λέγει μὲν τι ἴσως, οὐ μὴν ἅπαν· δεῖ γὰρ ὑπο- 224
κατεσκευάσθαι πως μᾶλλον τοῦ διαλόγου τὴν ἐπιστολήν· ὁ μὲν γὰρ μιμεῖται αὐτοσχεδιάζοντα, ἡ δὲ γράφεται καὶ δῶρον πέμπεται τρόπου τινά.

Τίς γοῦν οὕτως ἂν διαλεχθεῖη πρὸς φίλον, ὥσπερ 225
ὁ Ἀριστοτέλης πρὸς Ἀντίπατρον ὑπὲρ τοῦ φυγάδος 10
γράφων τοῦ γέροντός φησιν· εἰ δὲ πρὸς ἀπάσας
οἴχεται γὰρ φυγὰς οὗτος, ὥστε μὴ κατάγειν,
δῆλον ὡς τοῖσγε εἰς Αἰδοῦ κατελθεῖν βου-
λομένοις οὐδεὶς φθόνος· ὁ γὰρ οὕτω διαλεγό-
μενος ἐπιδεικνυμένῳ ἔοικε μᾶλλον, οὐ λαλοῦντι. 15

Καὶ λύσεις ἰσχυραὶ ὁποῖαι * * οὐ πρόπρουσιν ἐπιστο- 226
λαῖς· ἀσαφὲς γὰρ ἐν γραφῇ ἡ λύσις, καὶ τὸ μιμητικὸν
οὐ γραφῆς οὕτως οἰκείου, ὡς ἀγῶνος, οἶον ὡς ἐν τῷ
Εὐθυδήμῳ· τίς ἦν, ὃ Σώκρατες, ὃ χθὲς ἐν 98
Λυκείῳ διελέγου· ἡ πολὺς ὑμᾶς ὄχλος πε- 20
ρριεστήκει· καὶ μικρὸν προελθὼν ἐπιφέθει, ἀλλὰ
μοι ξένος τις φαίνεται εἶναι, ὃ διελέγου·
τίς ἦν; ἡ γὰρ τοιαύτη πᾶσα ἐρμηνεία καὶ μίμησις ὑπο-
κριτῇ πρέπει μᾶλλον, οὐ γραφομέναις ἐπιστολαῖς.

Πλεῖστον δὲ ἐχέτω τὸ ἠθικὸν ἢ ἐπιστολή, ὥσπερ 227
καὶ ὁ διάλογος· σχεδὸν γὰρ εἰκόνα ἕκαστος τῆς ἑαυτοῦ 26
ψυχῆς γράφει τὴν ἐπιστολήν. καὶ ἔστι μὲν καὶ ἐξ ἄλλου
λόγου παντὸς ἰδεῖν τὸ ἦθος τοῦ γράφοντος, ἐξ οὐδενὸς
δὲ οὕτως, ὡς ἐπιστολῆς.

Τὸ δὲ μέγεθος συνεστάθω τῆς ἐπιστολῆς, ὥσπερ 228
καὶ ἡ λέξις· αἱ δὲ ἄγαν μακρᾶι, καὶ προσέτι κατὰ τὴν 31
ἐρμηνείαν ὀγκωδέστεραι, οὐ μὰ τὴν ἀλήθειαν ἐπιστολαὶ

γένονται ἄν, ἀλλὰ συγγράμματα, τὸ χαίρειν ἔχοντα προσγεγραμμένον, καθάπερ τοῦ Πλάτωνος πολλαὶ καὶ ἡ Θουκυδίδου.

- 229 Καὶ τῇ συντάξει μέντοι λελύσθω μᾶλλον· γελοῖον
5 γὰρ περιοδεύειν, ὥσπερ οὐκ ἐπιστολήν, ἀλλὰ δίκην
γράφοντα· καὶ οὐδὲ γελοῖον μόνον, ἀλλ' οὐδὲ φιλικόν
(τὸ γὰρ δὴ κατὰ τὴν παροιμίαν τὰ σῦκα σαῦκα λεγόμενον)
ἐπιστολαῖς ταῦτα ἐπιτηδεύειν.
- 230 Εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι οὐχ ἑρμηνεία μόνον, ἀλλὰ καὶ
10 πράγματά τινα ἐπιστολικά ἐστιν. Ἀριστοτέλης γοῦν ὃς
99 μάλιστα ἐπιτετευχέναι δοκεῖ τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολικοῦ,
τοῦτο δὲ οὐ γράφω σοί, φησὶν· οὐ γὰρ ἦν
ἐπιστολικόν.
- 231 Εἰ γὰρ τις ἐν ἐπιστολῇ σοφίσματα γράφει καὶ φυ-
15 σιολογίας, γράφει μὲν, οὐ μὴν ἐπιστολήν γράφει. φι-
λοφρόνησις γὰρ τις βούλεται εἶναι ἢ ἐπιστολὴ σύντομος,
καὶ περὶ ἀπλοῦ πράγματος ἐκθεσις, καὶ ἐν ὀνόμασιν
ἀπλοῖς.
- 232 Κάλλος μέντοι αὐτῆς αἶ τε φιλικαὶ φιλοφρονήσεις
20 καὶ πικραὶ παροιμίαι ἐνοῦσαι· καὶ τοῦτο γὰρ μόνον
ἐνέστω αὐτῇ σοφόν, διότι δημοτικόν τί ἐστιν ἢ παροι-
μία καὶ κοινόν, ὃ δὲ γνωμολογῶν καὶ προτρεπόμενος
οὐ δι' ἐπιστολῆς ἐτι λαλοῦντι ἔοικεν, ἀλλὰ μηχανῆς.
- 233 Ἀριστοτέλης μέντοι καὶ ἀποδείξεις πονοῦνται ἐπι-
25 στολικῶς, οἷον διδάξαι βουλόμενος, ὅτι ὁμοίως χρὴ
εὐεργετεῖν τὰς μεγάλας πόλεις καὶ τὰς μικράς, φησὶν,
οἱ γὰρ θεοὶ ἐν ἀμφοτέραις ἴσοι, ὥστ' ἐπει-
αὶ χάριτες θεαί, ἴσαι ἀποκεῖσονται σοὶ παρ'
ἀμφοτέραις. καὶ γὰρ τὸ ἀποδεικνύμενον αὐτῷ ἐπι-
30 στολικόν καὶ ἡ ἀπόδειξις αὐτή.
- 234 Ἐπεὶ δὲ καὶ πόλεις ποτε καὶ βασιλεῦσι γράφομεν,
ἔστωσαν τοιαῦτα [αἰ] ἐπιστολαὶ μικρὸν ἐξηρημέναι πως.

στοχαστέον γὰρ καὶ τοῦ προσώπου, ὃ γράφεται· ἔξη-
μένη μέντοι [καὶ] οὐχ ὥστε σύγγραμμα εἶναι ἀντ' ἐπι-
στολῆς, ὡς περ αἰ' Ἀριστοτέλους πρὸς Ἀλέξανδρον, καὶ
πρὸς τοὺς Δίωνος οἰκείους ἢ Πλάτωνος.

Καθόλου δὲ μεμίχθω ἡ ἐπιστολὴ κατὰ τὴν ἐρμηνείαν 235
ἐκ δυοῖν χαρακτήρων τούτων, τοῦ τε χαρίεντος καὶ 100
τοῦ ἰσχνοῦ. καὶ περὶ ἐπιστολῆς μὲν τοσαῦτα, καὶ ἅμα 7
περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἰσχνοῦ.

Παράκειται δὲ καὶ τῷ ἰσχνῷ διημαρτημένος χαρα- 236
κτῆρ, ὁ ξηρὸς καλούμενος. γίνεται δὲ καὶ οὗτος ἐν 10
τρισίν· ἐν διανοίᾳ μὲν, ὡς περ τις ἐπὶ Ξέρξου ἔφη, ὅτι
κατέβαινε ὁ Ξέρξης μετὰ πάντων τῶν ἑαυ-
τοῦ. μάλα γὰρ ἐσμίκρνε τὸ πρᾶγμα ἀντὶ τοῦ μετὰ
τῆς Ἀσίας ἀπάσης εἰπεῖν, μετὰ πάντων τῶν ἑαυτοῦ
φῆσας. 15

Περὶ δὲ τὴν λέξιν γίνεται τὸ ξηρόν, ὅταν πρᾶγμα 237
μέγα σμικροῖς ὀνόμασιν ἀπαγγέλλῃ, οἷον ὡς ὁ Γαδαρεύς
ἐπὶ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας φησί, * * καὶ τοῦ Φα-
λάριδος τοῦ τυράννου ἔφη τις, ἅττα γὰρ ὁ Φάλα- 101
ρις ἠνώχλει τοῖς Ἀκραγαντινοῖς. ναυμαχίαν 20
γὰρ τοσαύτην καὶ τυράννου ὠμότητα οὐχὶ τῷ ἅττα
ὀνόματι, οὐδὲ τῷ ἠνώχλει ἐχρῆν λέγειν, ἀλλ' ἐν με-
γάλοις καὶ πρόπουσι τῷ ὑποκειμένῳ πράγματι.

Ἐν δὲ συνθέσει γίνεται τὸ ξηρόν, ἥτοι ὅταν πυκνὰ 238
ἢ τὰ κόμματα, ὡς περ ἐν τοῖς Ἀφορισμοῖς ἔχει ὁ βίος 25
βραχύς, ἢ δὲ τέχνη μακρά, ὁ δὲ καιρὸς ὀξύς,
ἢ δὲ πείρα σφαλερά. ἢ ὅταν ἐν μεγάλῳ πράγματι
ἀποκεκομμένον ἢ τὸ κῶλον καὶ μὴ ἔκπλεων, ὡς περ
τις Ἀριστείδου κατηγορῶν, ὅτι οὐκ ἀφίκετο εἰς τὴν
ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, ἀλλ' αὐτόκλητος, ἔφη, 30
ὅτι ἢ μὲν Δημήτηρ ἦλθε καὶ συνεναυμάχει,
Ἀριστείδης δὲ οὐ. ἢ γὰρ ἀποκοπὴ καὶ ἀπρεπὴς

καὶ ἄκαιρος. ταῖς μὲν τοιαύταις ἀποκοπαῖς ἐν ἑτέροις
 χρηστέον.

- 239 Πολλάκις μέντοι τὸ μὲν διανόημα αὐτὸ ψυχρόν τί
 ἐστὶ, καὶ ὡς νῦν ὀνομάζομεν κακόζηλον, ἢ σύνθεσις
 5 δ' ἀποκεκομμένη καὶ κλέπτουσα τοῦ διανοήματος τὴν
 ἄδειαν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τῇ γυναικὶ μιχθέντος
 102 ἔφη τις, ὅτι οὐ μίγνυται αὐτῆς ἄν· τὸ μὲν γὰρ
 διανόημα καὶ τυφλῷ δῆλόν φασιν, ἢ σύνθεσις δὲ συ-
 σταλεῖσα κλέπτει μὲν πῶς τὴν ἄδειαν τοῦ πράγματος,
 10 ποιεῖ δὲ τὴν νῦν ὄνομα ἔχουσαν ξηροκακοζηλίαν συγκει-
 μένην ἐκ δυοῖν κακῶν, ἐκ μὲν τῆς κακοζηλίας διὰ τὸ
 πράγμα, ἐκ δὲ τοῦ ξηροῦ διὰ τὴν σύνθεσιν.

ΠΕΡΙ ΔΕΙΝΟΤΗΤΟΣ.

- 240 Καὶ τὰ περὶ τῆς δεινότητος δὲ δῆλα ἂν εἴη λοιπὸν
 15 ἐκ τῶν προειρημένων, ὅτι καὶ αὐτὴ γένοιτ' ἂν ἐν τρι-
 σίν, ἐν οἷσπερ οἱ πρὸ αὐτῆς χαρακτῆρες· καὶ γὰρ πράγ-
 ματὰ τινα ἐξ ἑαυτῶν ἐστὶ δεινά, ὥστε τοὺς λέγοντας
 αὐτὰ δεινοὺς δοκεῖν, καὶ μὴ δεινῶς λέγωσι, καθάπερ
 ὁ Θεόπομπος τὰς ἐν τῷ Πειραιεῖ ἀυλητρίας καὶ τὰ πορ-
 20 νεῖα καὶ τοὺς ἀυλοῦντας καὶ ἄδοντας καὶ ὄρχουμένους,
 ταῦτα πάντα δεινὰ ὀνόματα ὄντα· καίτοι ἀσθενῶς εἰπὼν
 δεινὸς δοκεῖ.

- 241 Κατὰ δὲ τὴν σύνθεσιν ὁ χαρακτῆρ οὗτος γίγνοιτ'
 ἂν πρῶτον μὲν εἰ κόμματα ἔχοι ἀντὶ κώλων· τὸ γὰρ
 25 μῆκος ἐκλύει τὴν σφοδρότητα, τὸ δὲ ἐν ὀλίγῳ πολὺ ἐμ-
 φαινόμενον δεινότερον· παράδειγμα τὸ Λακεδαιμονίων
 πρὸς Φίλιππον, Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ· εἰ δὲ
 ἐξέτειναν αὐτό, Διονύσιος ἐκπεσὼν τῆς ἀρχῆς πτωχεύει
 ἐν Κορίνθῳ διδάσκων γράμματα, διήγημα σχεδὸν ἄν ἦν
 30 μᾶλλον ἀντὶ λοιδορίας.

- 242 Κὰν τοῖς ἄλλοις δὲ φύσει ἐβραχυλόγουν οἱ Λάκωνες·

δεινότερον γὰρ τὸ βραχὺ καὶ ἐπιτακτικόν, τὸ μακρογορεῖν δὲ τῷ ἰκετεύειν πρέπει καὶ αἰτεῖν.

Διὸ καὶ τὰ σύμβολα ἔχει δεινότητος, ὅτι ἐμπερη¹⁰³ 243 ταῖς βραχυλογίαις· καὶ γὰρ ἐκ τοῦ βραχέως ῥηθέντος ὑπονοῆσαι τὰ πλεῖστα δεῖ, καθάπερ ἐκ τῶν συμβόλων· οὕτω καὶ τὸ χαμόθεν οἱ τέττιγες ὑμῖν ἄσονται δεινότερον ἀλληγορικῶς ῥηθέν, ἢ εἴπερ ἀπλῶς ἐρρήθη, τὰ δένδρα ὑμῶν ἐκκοπήσεται.

Τὰς γε μὴν περιόδους ἐσφίγγθαι μάλα δεῖ κατὰ τὸ¹⁰⁴ 244 τέλος· ἢ γὰρ περιαγωγῇ δεινόν, ἢ δὲ λύσις ἀπλούστερον καὶ χρηστογηθείας σημείου, καθάπερ ἡ ἀρχαία πᾶσα ἐρμηνεία· ἀπλοῖκοι γὰρ ἀρχαῖοι.

Ὡστε ἐν δεινότητι φεύγειν δεῖ τὸ ἀρχαιοειδὲς καὶ²⁴⁵ τοῦ ἡθους καὶ τοῦ ῥυθμοῦ, καὶ καταφεύγειν μάλιστα ἐπὶ τὴν νῦν κατέχουσαν δεινότητα. τῶν οὖν κώλων αἱ 15 τοιαῦται ἀποθέσεις, ὡμολόγησα τούτοις, ὡς ἂν οἴός τε ᾧ, συνερεῖν, ἔχονται μάλιστα οὐ εἰρηκα ῥυθμοῦ.

Ποιεῖ δέ τινα καὶ ἡ βία κατὰ τὴν σύνθεσιν δεινό-²⁴⁶ τητα· δεινόν γὰρ πολλαχοῦ καὶ τὸ δύσφθογγον, ὥσπερ 20 αἱ ἀνώμαλοι ὁδοί. παράδειγμα τὸ Δημοσθενικὸν τὸ ὑμᾶς τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι.

Τὰ δὲ ἀντίθετα καὶ παρόμοια ἐν ταῖς περιόδοις²⁴⁷ φευκτέον· ὄγκον γὰρ ποιοῦσιν, οὐ δεινότητα, πολλαχοῦ δὲ καὶ ψυχρότητα ἀντὶ δεινότητος, οἷον ὡς ὁ Θεό-²⁵ πομπος κατὰ τῶν ἐταίρων τῶν Φιλίππου λέγων ἔλυσε τῇ ἀντιθέσει τὴν δεινότητα, ἀνδροφόνοι δὲ τὴν φύσιν ὄντες, λέγων, ἀνδροπόρνοι τὸν τρόπον ἦσαν· τῇ γὰρ περισσοτεχνία, μᾶλλον δὲ κατοτεχνία προσέχων ὁ ἀκροατὴς ἔξω γίνεται θυμοῦ παντός.

Πολλὰ μέντοι ὑπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων ὥσπερ²⁴⁸ ἀναγκασθησόμεθα συνθεῖναι στρογγύλους καὶ δεινῶς,¹⁰⁵

οἶον τὸ Δημοσθενικὸν τὸ τοιοῦτον, ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἐκείνων ἐάλω, σὺ τὰδ' οὐκ ἂν ἔγραψας, οὕτως ἂν σὺ νῦν ἀλώς, ἄλλος οὐ γράψει· αὐτὸ γὰρ τὸ πρᾶγμα καὶ ἡ τάξις αὐτοῦ συμπεφυκυῖαν
 5 σαφῶς ἔσχε τὴν σύνθεσιν, καὶ οὐδὲ βιασάμενος ἂν τις ῥαδίως ἐτέρως συνέθηκεν αὐτό. ἐν γὰρ πολλοῖς πράγμασι συντίθεμεν, ὥσπερ οἱ τὰς καταβάσεις τρέχοντες, ὑπ' αὐτῶν ἐλκόμενοι τῶν πραγμάτων.

249 Ποιητικὸν δὲ δεινότητός ἐστι καὶ τὸ ἐπὶ τέλει τιθέ-
 10 ναι τὸ δεινότατον· περιλαμβανόμενον γὰρ ἐν μέσῳ ἀμβλύνεται, καθάπερ τὸ Ἀντισθένης, σχεδὸν γὰρ ὀδυνήσει ἄνθρωπος ἐκ φρυγάνων ἀναστάς· εἰ γὰρ μετασυνθείη τις οὕτως αὐτό, σχεδὸν γὰρ ἐκ φρυγάνων ἀναστάς ἄνθρωπος ὀδυνήσειε, καίτοι ταῦτόν
 15 εἰπὼν οὐ ταῦτόν ἐτι νομισθήσεται λέγειν.

250 Ἡ δὲ ἀντίθεσις, ἣν ἐπὶ τοῦ Θεοπόμπου ἔφην, οὐδ' ἐν τοῖς Δημοσθενικοῖς ἤρμοσεν, ἐνθα φησὶν, ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελούμην· ἐδίδασκες, ἐγὼ δὲ ἐφοίτων· ἐτριταγωνίστεις, ἐγὼ δὲ ἐθεώμην·
 20 ἐξέπιπτες, ἐγὼ δ' ἐσύριττον· κακοτεχνοῦντι γὰρ ἔοικε διὰ τὴν ἀνταπόδοσιν, μᾶλλον δὲ παίζοντι, οὐκ ἀγανακτοῦντι.

251 Πρέπει δὲ τῇ δεινότητι καὶ τῶν περιόδων ἡ πυκνό-
 106 τής, καίτοι ἐν τοῖς λοιποῖς χαρακτῆρσιν οὐκ ἐπιτηδεῖα
 25 οὔσα· συνεχῶς γὰρ τιθεμένη μέτρῳ εἰκασθήσεται λεγομένῳ ἐφεξῆς, καὶ τοῦτο δεινῷ μέτρῳ, ὥσπερ οἱ χωλῖαμβοί.

252 Ἄμα μέντοι πυκναὶ ἔστωσαν καὶ σύντομοι, λέγω δέ, δίκωλοί τινες, ἐπεὶ τοὶ πολύκωλοί γε οὔσαι κάλλος μᾶλ-
 30 λον παρεξουσιν, οὐ δεινότητα.

253 Οὕτω δ' ἡ συντομία τῷ χαρακτῆρι χρήσιμον, ὥστε καὶ ἀποσιωπῆσαι πολλαχοῦ δεινότερον, καθάπερ ὁ Δη-

μοσθένης· ἀλλ' ἐγὼ μὲν, οὐ βούλομαι δὲ δυσχε-
ρὲς οὐδὲν εἰπεῖν, οὗτος δὲ ἐκ περιουσίας μου
κατηγορεῖ. σχεδὸν [ὡς] σιωπήσας ἐνταῦθα δεινό-
τερος παντὸς τοῦ εἰπόντος ἄν.

Καὶ νῆ τοὺς θεοὺς σχεδὸν [ἄν] καὶ ἡ ἀσάφεια πολ- 254
λαχοῦ δεινότης ἐστὶ· δεινότερον γὰρ τὸ ὑπονοούμενον, 6
τὸ δ' ἐξαπλωθὲν καταφρονεῖται.

Ἔστι δ' ὅπη κακοφωνία δεινότητα ποιεῖ, καὶ μά- 255
λιστα, ἐὰν τὸ ὑποκείμενον πρᾶγμα δέῃ τοιαύτης, ὥσπερ
τὸ Ὀμηρικόν, τὸ 10

Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν·
ἦν μὲν γὰρ καὶ εὐφανοτέρως εἰπόντα σῶσαι τὸ μέτρον, 107

Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ὄφιν αἰόλον εἶδον·
ἀλλ' οὐτ' ἄν ὁ λέγων δεινὸς οὕτως ἔδοξεν, οὔτε ὄφιν
αὐτός. 15

Τούτῳ οὖν ἐπόμενοι τῷ παραδείγματι καὶ τὰ ἄλλα 256
προστοχασόμεθα τὰ ὅμοια, οἷον ἀντὶ μὲν τοῦ πάντα
ἄν ἔγραψεν ἔγραψεν ἄν, ἀντὶ δὲ τοῦ οὐ παρεγένετο
παρεγένετο οὐχί.

Ἀπολήγοντες δὲ ποτε καὶ εἰς συνδέσμους τὸν δὲ ἡ 257
τὸν τὲ, καίτοι παραγγέλλεται φυγεῖν τὴν ἀπόληξιν τὴν 21
τοιαύτην· ἀλλὰ πολλαχοῦ χρήσιμος τοιαύτη ἄν γένοιτο,
οἷον οὐκ εὐφήμησε μὲν, ἄξιον ὄντα, ἡτίμασε
δέ· ὡς τὸ Σχοῖλόον τε Σκῶλόον τε, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς
Ὀμηρικοῖς μέγεθος ἐποίησεν ἢ εἰς τοὺς συνδέσμους τε- 25
λευτή.

Ποιήσεις δ' ἄν ποτε καὶ δεινότητα, εἴ τις ὧδε εἰ- 258
ποι ἄν, ἔγραψε δὲ ὑπὸ τῆς ἀφροσύνης τε, ὑπὸ
τῆς ἀσεβείας τε· τὰ ἱερά τε τὰ ὄσια τε· ὅλως γὰρ
ἡ λειότης καὶ τὸ εὐήκοον γλαφυρότητος ἴδια, οὐ δεινό- 30
τητός ἐστιν, οὗτοι δ' οἱ χαρακτῆρες ἐναντιώτατοι δο-
κοῦσιν.

259 Καίτοι ἐστὶ πολλαχού ἐκ παιδιᾶς παραμειγμένης
 105 δεινότης ἐμφαινομένη τις, οἷον ἐν ταῖς κωμωδίαις, καὶ
 πᾶς ὁ Κυνικός τρόπος, ὡς τὰ Κράττους

πήρη τις γὰρ ἔστι μέσφ' ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ.

260 Καὶ τὸ Διογένους τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ, ὅτε τοῦ ὀπλίτου
 6 δραμόντος ἐπιτρέχων αὐτὸς ἐκήρυττεν ἑαυτὸν νικᾶν τὰ
 Ὀλύμπια πάντας ἀνθρώπους καλοκάγαθία. καὶ γὰρ
 γελᾶται τὸ εἰρημένον ἅμα καὶ θαυμάζεται, καὶ ἡρέμα
 καὶ ὑποδάκνει πῶς λεγόμενον.

261 Καὶ τὸ πρὸς τὸν καλὸν ῥηθὲν αὐτῶ· προσπαλαίων
 11 γὰρ καλῶ παιδί Διογένης διεκινήθη πῶς τὸ αἰδοῖον,
 τοῦ δὲ παιδὸς φοβηθέντος καὶ ἀποπηδήσαντος, θάρ-
 ρει, ὦ παιδίον, εἶπεν, οὐκ εἰμι τὰύτη ὅμοιος.
 γελοῖον γὰρ τὸ πρόχειρον τοῦ λόγου, δεινὴ δ' ἡ κενθο-
 15 μένη ἐμφασίς. καὶ ὅλως, συνελόντι φράσαι, πᾶν τὸ
 εἶδος τοῦ Κυνικοῦ λόγου σαίνοντι ἅμα εἰσὶ καὶ τῶ καὶ
 δάκνουσι.

262 Χρησονται δ' αὐτῶ καὶ οἱ ῥήτορες ποτε, καὶ ἐχρή-
 109 σαντο, Λυσίας μὲν πρὸς τὸν ἐρῶντα τῆς γραφῆς λέγων,
 20 ὅτι ἦς ῥᾶον ἦν ἀριθμῆσαι τοὺς ὀδόντας ἢ τοὺς
 δακτύλους· καὶ γὰρ δεινότατον ἅμα καὶ γελοῖότατον
 ἐνέφηνε τὴν γραῦν· Ὅμηρος δὲ τὸ Οὕτιν ἐγὼ πύμα-
 τον ἔδομαι, ὡς προγέγραπται.

263 Ὡς δ' ἂν καὶ ἐκ σχημάτων γίγνοιτο δεινότης, λέξο-
 25 μεν. ἐκ μὲν οὖν τῶν τῆς διανοίας σχημάτων, ἐκ μὲν
 τῆς παραλείψεως ὀνομαζομένης οὕτως· Ὀλυμπιον μὲν
 δὴ καὶ Μεθώνην καὶ Ἀπολλωνίαν καὶ δύο καὶ
 τριάκοντα πόλεις τὰς ἐπὶ Θράκης ἔω· ἐν γὰρ
 τούτοις καὶ εἰρηκε πάντα, ὅσα ἐβούλετο, καὶ παραλι-
 30 πειν αὐτά φησιν, ὡς δεινότερα εἰπεῖν ἔχων ἕτερα.

264 Καὶ ἡ εἰρημένη δὲ ἀποσιώπησις τοῦ αὐτοῦ ἡθους
 ἐχομένη δεινότερον ποιήσει τὸν λόγον.

Παραλαμβάνοιτο δ' ἂν σχῆμα διανοίας πρὸς δεινό-265
τητα προσωποποιῖα καλουμένη, οἷον δόξατε ὑμῖν 110
τοὺς προγόνους ὄνειδίξιν καὶ λέγειν τὰδε
τινὰ ἢ τὴν Ἑλλάδα ἢ τὴν πατρίδα, λαβοῦσαν
γυναικὸς σχῆμα. 5

Ὡσπερ ἐν τῷ ἐπιταφίῳ Πλάτων τὸ ὦ παῖδες, ὅτι 266
μὲν ἐστε πατέρων ἀγαθῶν, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ ἰδίου
προσώπου λέγειν, ἀλλὰ ἐκ τοῦ τῶν πατέρων· πολὺ γὰρ
ἐναργέστερα καὶ δεινότερα φαίνεται ὑπὸ τῶν προσώ-
πων, μᾶλλον δὲ δράματα ἀτεχνῶς γίνεται. 10

Τὰ μὲν εἶδη τῆς διανοίας καὶ σχήματα λαμβάνοιτ' 267
ἂν, ὡς εἶρηται· καὶ γὰρ τσαῦτα τὰ εἰρημένα παρα-
δείγματος ἕνεκα, τὰ δὲ τῆς λέξεως σχήματα ποικιλότε-
ρον ἐκλέγοντά ἐστι δεινότερον ποιεῖν τὸν λόγον, ἐκ τε
τῆς ἀναδιπλώσεως, ὡς Θῆβαι δέ, Θῆβαι, πόλις 15
ἀστρυγείτων, ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπα-
σται. διλογηθὲν γὰρ τὸ ὄνομα δεινότητα ποιεῖ.

Καὶ ἐκ τῆς ἀναφορᾶς καλουμένης, ὡς τὸ ἐπὶ σαυ- 268
τὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἐπὶ τὴν
δημοκρατίαν καλεῖς. τὸ δὲ σχῆμα τὸ εἰρημένον 20
τοῦτο τριπλοῦν· καὶ γὰρ ἐπαναφορὰ ἐστίν, ὡς εἶρηται
διὰ τὴν αὐτὴν λέξιν ἐπαναφέρεσθαι ἐπὶ τὴν αὐτὴν
ἀρχήν, καὶ ἀσύνδετον· δίχα γὰρ συνδέσμων λέλεκται,
καὶ ὁμοιοτέλετον διὰ τὴν ἀπόληξιν τοῦ καλεῖς πολ-
λάκις. καὶ δεινότης ἠθροισται ἐκ τῶν τριῶν, εἰ δ' εἴποι 111
τις οὕτως, ἐπὶ σαντὸν καὶ τοὺς νόμους καὶ τὴν δημο- 26
κρατίαν καλεῖς, ἅμα τοῖς σχήμασιν ἕξαιρήσει καὶ τὴν
δεινότητα.

Μάλιστα δὲ πάντων ἰστέον τὴν διάλυσιν δεινότητος 269
ἐργάτην, οἷον πορεύεται διὰ τῆς ἀγορᾶς τὰς γνά- 30
θους φουσῶν, τὰς ὀφρῦς ἐπηρκῶς, ἰσαβαίνων

Πυθοκλει· εἰ γὰρ συναφθῆ ταῦτα συνδέσμοις, προ-
ότερα ἔσται.

270 Λαμβάνοιτ' ἂν καὶ ἡ κλίμαξ καλουμένη, ὡς παρὰ
Δημοσθένει τὸ οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγρα-
5 ψα δέ· οὐδ' ἔγραψα μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ·
οὐδ' ἐπρέσβευσα μὲν, οὐκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους·
σχεδὸν γὰρ ἐπαναβαίνουντι ὁ λόγος ἔοικεν ἐπὶ [μειζόνων]
μείζονα· εἰ δὲ οὕτως εἰποι τις ταῦτα, εἰπὼν ἐγὼ καὶ
γράφας ἐπρέσβυσά τε καὶ ἔπεισα Θηβαίους, διήγημα
10 ἐρεῖ μόνον, δεινὸν δὲ οὐδέν.

271 Καθόλου δὲ τῆς λέξεως τὰ σχήματα καὶ ὑπόκρισιν
καὶ ἀγῶνα παρέχει τῷ λέγοντι, μάλιστα τὸ διαλελυμέ-
νον, τουτέστι δεινότητα. καὶ περὶ μὲν τῶν σχημάτων
ἀμφοτέρων τσαῦτα.

¹¹² 272 Λέξις δὲ λαμβανέσθω πᾶσα, ὅση καὶ ἐν τῷ μεγαλο-
16 πρεπεῖ χαρακτῆρι, πλὴν οὐκ ἐπὶ τὸ αὐτὸ τέλος· καὶ γὰρ
μεταφέροντά ἐστι δεινὰ ποιεῖν, ὡς τὸ τῷ Πύθωνι
θρασυνομένῳ καὶ πολλῶ ῥέουσι καθ' ὑμῶν.

273 Καὶ εἰκασίας λέγοντα, ὡς τὸ Δημοσθένους, τοῦτο
20 τὸ ψήφισμα τὸν τότε ἐπιόντα τῇ πόλει κίνδυ-
νον παρελθεῖν ἐποίησεν, ὥσπερ νέφος.

274 Αἰ παραβολαὶ δὲ τῇ δεινότητι οὐκ ἐπιτήδεια διὰ
τὸ μῆκος, οἷον τὸ ὥσπερ δὲ κύων γενναῖος, ἄπει-
ρος, ἀπρονοήτως ἐπὶ κᾶπρον φέρεται· κάλλος
113 γὰρ καὶ ἀκρίβειά τις ἐν τούτοις ἐμφαίνεται, ἡ δὲ δεινό-
26 τῆς σφοδρὸν τι βούλεται καὶ σύντομον, καὶ ἐγγύθεν
πλήττουσιν ἔοικεν.

275 Γίνεται δὲ καὶ ἐκ συνθέτου ὀνόματος δεινότης, ὥσπερ
καὶ ἡ συνήθεια συντίθησι δεινῶς πολλά, τὴν χαμαι-
30 τύπην καὶ τὸν παραπλήγῃ καὶ εἰ τι ἄλλο τοιοῦτον·
καὶ παρὰ τοῖς ῥήτορσι δὲ πολλά ἂν τις εὔροι τοιαῦτα.

276 Πειρᾶσθαι δὲ τὰ ὀνόματα πρεπόντως λέγειν τοῖς

πράγμασιν, οἷον ἐπὶ μὲν τοῦ βία καὶ πανουργία δρά-
σαντος διεβιάσατο, ἐπὶ δὲ τοῦ βία καὶ φανερώς καὶ
μετὰ ἀπονοίας ἐξέκοψεν, ἐξείλεν, ἐπὶ δὲ τοῦ δο-
λίως καὶ λαθραίως ἐτρούπησεν ἢ διέφυγεν, ἢ εἴ τι
τοιούτου πρόσφορον τοῖς πράγμασιν ὄνομα. 5

Τὸ δὲ ἐξαίρεσθαι πως λαμβανόμενον οὐ μέγεθος 277
ποιεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ δεινότητα, ὡς τὸ οὐ λέγειν
εἴσω τὴν χεῖρα ἔχοντα δεῖ, Αἰσχίνη, ἀλλὰ
προσβεύειν εἴσω τὴν χεῖρα ἔχοντα.

Καὶ τὸ ἀλλ' ὁ τὴν Εὐβοίαν ἐκεῖνος σφετερι- 278
ζόμενος· οὐ γὰρ ὑπὲρ τοῦ μέγαν ποιῆσαι τὸν λόγον 11
ἢ ἐπανάστασις, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ δεινόν. γίνεται δὲ τοῦτο
ἐπὰν μεταξὺ ἐξαρθέντες κατηγορῶμέν τινος· ὥσπερ γὰρ 114
Αἰσχίνου κατηγορία, τὸ δὲ Φιλίππου ἐστίν.

Δεινὸν δὲ καὶ τὸ ἐρωτῶντα τοὺς ἀκούοντας ἕνια λέ- 279
γειν, καὶ μὴ ἀποφαινόμενον, ἀλλ' ὁ τὴν Εὐβοίαν 16
ἐκεῖνος σφετεριζόμενος καὶ κατασκευάζων
ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, πότερον ταῦτα
ποιῶν ἠδίκηει, καὶ ἔλυε τὴν εἰρήνην, ἢ οὐ; κα-
θάπερ γὰρ εἰς ἀπορίαν ἄγει τὸν ἀκούοντα ἐξελεγκομένῳ 20
εἰκότα καὶ μηδὲν ἀποκρίνασθαι ἔχοντι· εἰ δὲ ὧδε με-
ταβαλὼν ἔφη τις, ἠδίκηει καὶ ἔλυε τὴν εἰρήνην,
σαφῶς διδάσκοντι ἐφκει καὶ οὐκ ἐλέγχοντι.

Ἡ δὲ καλουμένη ἐπιμονὴ ἐστὶ μὲν ἐρμηνεία πλείων 280
τοῦ πράγματος, μέγιστα δὲ συμβάλοιτ' ἂν εἰς δεινότητα· 25
παράδειγμα δὲ αὐτῆς τὸ Δημοσθένους, νόσημα γὰρ,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεινὸν ἐμπέπτωκεν εἰς
τὴν Ἑλλάδα· * * οὐκ ἂν οὕτως ἦν δεινόν.

Τάχα δὲ καὶ ὁ εὐφημισμὸς καλούμενος μετέχοι τῆς 281
δεινότητος, καὶ ὁ τὰ δύσφημα εὐφημα ποιῶν, καὶ τὰ 30
ἀσεβήματα εὐσεβήματα, οἷον ὡς ὁ τὰς Νίκας τὰς χρυ-
σαῶς χωνεύειν κελεύων καὶ καταχρησθαι τοῖς χρήμασιν 115

- εἰς τὸν πόλεμον οὐχ οὕτως εἶπε προχείρως, ὅτι κατακόψωμεν τὰς Νίκας εἰς τὸν πόλεμον· δύσφημον γὰρ ἂν οὕτω καὶ λοιδοροῦντι ἔοικὸς ἦν τὰς θεάς, ἀλλ' εὐφημότερον, ὅτι συγχρησόμεθα ταῖς Νίκαις εἰς τὸν πόλεμον· οὐ γὰρ κατακόπτουσι τὰς Νίκας ἔοικεν οὕτω ῥηθέν, ἀλλὰ συμμαχούς μεταποιοῦντι.
- 282 Δεινὰ δὲ καὶ τὰ Δημάδεια, καίτοι ἴδιον καὶ ἄτοπον τρόπον ἔχειν δοκοῦντα, ἔστι δὲ αὐτῶν ἡ δεινότης ἔκ τε τῶν ἐμφάσεων γινομένη, καὶ ἐξ ἀλληγορικοῦ τινος παραλαμβανομένου, καὶ τρίτον ἐξ ὑπερβολῆς.
- 283 Οἶόν ἐστι τὸ οὐ τέθνηκεν Ἀλέξανδρος, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ὥξε γὰρ ἂν ἡ οἰκουμένη τοῦ νεκροῦ. τὸ μὲν γὰρ ὥξεν ἀντὶ τοῦ ἠσθάνετο ἀλληγορικὸν καὶ ὑπερβολικὸν ἅμα, τὸ δὲ τὴν οἰκουμένην αἰσθάνεσθαι ἐμφατικὸν τῆς δυνάμεως τῆς Ἀλεξάνδρου, καὶ ἅμα δέ τι ἐκπληκτικὸν ἔχει ὁ λόγος ἠθροισμένον ἔκ τῶν τριῶν· πᾶσα δὲ ἐκπληξίς δεινόν, ἐπειδὴ φοβερόν.
- 284 Τοῦ δὲ αὐτοῦ εἵδους καὶ τὸ ὅτι τοῦτο τὸ ψήφισμα οὐκ ἐγὼ ἔγραψα, ἀλλ' ὁ πόλεμος τῷ Ἀλεξάνδρου δόρατι γράφων, καὶ τὸ ἔοικε γὰρ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις, ἀπολωλεκυῖα τὸν Ἀλέξανδρον, τῷ Κύκλωπι τετυφλωμένῳ.
- 285 Καὶ ἀλλαχοῦ που, πόλιν, οὐ τὴν ἐπὶ προγόνων τὴν ναύμαχον, ἀλλὰ γραῦν, σανδάλια ὑποδεδεμένην καὶ πτισάνην ῥοφῶσαν· τὸ μὲν γὰρ γραῦν ἀλληγοροῦν ἀντὶ τοῦ ἀσθενῆ καὶ ἐξίτηλον ἦδη, καὶ ἅμα ἐμφαῖνον τὴν ἀδρανίαν αὐτῆς ὑπερβολικῶς· τὸ δὲ πτισάνην ῥοφῶσαν, ἐπεὶ ἐν κρεανομίαις τότε καὶ πανδαισίαις διάγουσαν ἀπολλύειν τὰ στρατιωτικὰ χρήματα.

Περὶ μὲν οὖν τῆς Δημαδείου δεινότητος ἀρκεῖ το- 286
σαῦτα, καίτοι ἐχούσης τι ἐπισφαλές καὶ οὐκ εὐμίμητον
μάλα· ἐνεστι γάρ τι καὶ ποιητικὸν τῷ εἶδει, εἶγε ποιη-
τικὸν ἢ ἀλληγορία καὶ ὑπερβολὴ καὶ ἔμφρασις, ποιητικὸν
δὲ μικτὸν κωμωδίας. 5

ΠΕΡΙ ΕΣΧΗΜΑΤΙΣΜΕΝΩΝ.

Τὸ δὲ καλούμενον ἐσχηματισμένον ἐν λόγῳ οἱ νῦν 287
φῆτορες γελοίως ποιοῦσι καὶ μετὰ ἐμφάσεως ἀγεννοῦς ¹¹⁷
ἅμα καὶ οἶον ἀναμνηστικῆς, ἀληθινὸν δὲ σχῆμά ἐστι
λόγου μετὰ δυοῖν τούτοις λεγόμενον, εὐπρεπείας καὶ 10
ἀσφαλείας.

Εὐπρεπείας μὲν, οἶον ὡς Πλάτων Ἀρίστιππον καὶ 288
Κλεόμβροτον λοιδορεῖσθαι θελήσας, ἐν Αἰγίνῃ ὀψοφα-
γοῦντας δεδεμένου Σωκράτους Ἀθήνησιν ἐπὶ πολλὰς
ἡμέρας, καὶ μὴ διαλύσαντας τὸν ἑταῖρον καὶ διδάσκα- 15
λον, καίτοι οὐχ ὄλους ἀπέχοντας διακοσίους σταδίους
τῶν Ἀθηναίων. ταῦτα πάντα διαρρήδη μὲν οὐκ εἶπεν· 118
λοιδορία γὰρ ἦν ὁ λόγος, εὐπρεπῶς δὲ πως τόνδε τὸν
τρόπον. ἐρωτηθεὶς γὰρ ὁ Φαίδων τοὺς παρόντας Σω-
κράτει, καὶ καταλέξας ἕκαστον, ἐπανερωτηθεὶς, εἰ καὶ 20
Ἀρίστιππος καὶ Κλεόμβροτος παρήσαν, οὗ, φησὶν, ἐν
Αἰγίνῃ γὰρ ἦσαν· πάντα γὰρ τὰ προειρημένα ἐμ-
φαίνεται τῷ ἐν Αἰγίνῃ ἦσαν· καὶ πολὺ δεινότερος
ὁ λόγος δοκεῖ τοῦ πράγματος αὐτοῦ ἐμφαίνοντος τὸ δει-
νόν, οὐχὶ τοῦ λέγοντος. τοὺς μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Ἀρί- 25
στιππον καὶ λοιδορηῖσαι ἴσως ἀκινδύνου ὄντος ἐν σχή-
ματι ὁ Πλάτων ἐλοιδόρησε.

Πολλάκις δὲ ἢ πρὸς τύραννον, ἢ ἄλλως βιαιόν 289
τινα διαλεγόμενοι καὶ ὄνειδίσαι ὀρμῶντες χρῆζομεν ἐξ
ἀνάγκης σχήματος λόγου, ὡς Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς 30

πρὸς Κρατερόν τὸν Μακεδόνα ἐπὶ χρυσῆς κλίνης καθε-
ζόμενον μετέωρον, καὶ ἐν πορφυρᾷ χλαμύδι, καὶ ὑπερη-
φάνως ἀποδεχόμενον τὰς πρεσβείας τῶν Ἑλλήνων, σχη-
ματίσας εἶπεν ὀνειδιστικῶς, ὅτι ὑπεδεξάμεθά ποτε
5 πρεσβεύοντας ἡμεῖς τοῦσδε καὶ Κρατερόν
τοῦτον· ἐν γὰρ τῷ δεικτικῷ τῷ τοῦτον ἐμφαίνε-
ται ἡ ὑπερηφανία τοῦ Κρατεροῦ πᾶσα ὠνειδισμένη ἐν
σχήματι.

¹¹⁹
290 Τοῦ αὐτοῦ εἶδους ἐστὶ καὶ τὸ Πλάτωνος πρὸς Διο-
10 νύσιον ψευδόμενον καὶ ἀρνησάμενον, ὅτι ἐγὼ σοὶ
Πλάτων οὐδὲν ὠμολόγησα, σὺ μέντοι, νῆ
τοὺς θεοὺς. καὶ γὰρ ἐλήλεκται ἐψευσμένος, καὶ
ἔχει τι ὁ λόγος σχῆμα μεγαλεῖον ἅμα καὶ ἀσφαλές.

291 Πολλαχῆ μέντοι καὶ ἐπαμφοτερίζουσιν, οἷς εἰκέναι
15 εἴ τις ἐθέλοι καὶ ψόγους, εἰκαιψόγους εἶναι θέλοι τις.
παράδειγμα τὸ τοῦ Αἰσχίνου ἐπὶ τοῦ Τηλαυγοῦς· πᾶσα
γὰρ σχεδὸν ἡ περὶ τὸν Τηλαυγῆ διήγησις ἀπορίαν παρά-
σχοι ἄν, εἴτε θαυμασμὸς εἴτε χλευασμὸς ἐστὶ. τὸ δὲ
τοιοῦτον εἶδος ἀμφίβολον, καίτοι εἰρωνεῖα οὐκ ὄν ἔχει
20 τινὰ ὅμως καὶ εἰρωνείας ἔμφασιν.

292 Δύναιτο δ' ἄν τις καὶ ἐτέρως σχηματίζειν, οἷον
120 οὕτως· ἐπειδὴ ἀηδῶς ἀκούουσιν οἱ δυνάσται καὶ δυνά-
στιδες τὰ αὐτῶν ἀμαρτήματα, παραινούντες αὐτοῖς μὴ
ἀμαρτάνειν οὐκ ἐξ εὐθείας ἐροῦμεν, ἀλλ' ἦτοι ἐτέρους
25 ψέξομέν τινας τὰ ὅμοια πεποιηκότας, οἷον πρὸς Διονύ-
σιον τὸν τύραννον κατὰ Φαλάριδος τοῦ τυράννου ἐροῦ-
μεν καὶ τῆς Φαλάριδος ἀποτομίας· ἢ ἐπαινεσόμεθά τινας
Διονυσίῳ τὰ ἐναντία πεποιηκότας, οἷον Γέλωνα ἢ
Ἰέρωνα, ὅτι πατράσιν ἐώκεσαν τῆς Σικελίας καὶ διδα-
30 σκάλοις· καὶ γὰρ νουθετεῖται ἀκούων ἅμα καὶ οὐ λοι-
δορεῖται καὶ ζηλοτυπεῖ τῷ Γέλωνι ἐπαινουμένῳ καὶ
ἐπαίνου ὀρέγεται καὶ οὗτος.

Πολλὰ δὲ τοιαῦτα παρὰ τοῖς τυράννοις, οἷον Φί- 293
λιππος μὲν διὰ τὸ ἑτερόφθαλμος εἶναι ὠργίζετο, εἰ τις
ὀνομάσειεν ἐπ' αὐτοῦ Κύκλωπα ἢ ὀφθαλμὸν ὅλως· Ἐρ-
μείας δ' ὁ τοῦ Ἀταρνέως ἄρχας, καίτοι τᾶλλα πρῶτος,
ὡς λέγεται, οὐκ ἂν ἠνέσχετο ῥαδίως τινὸς μαχαίριον 5
ὀνομάζοντος ἢ τομὴν ἢ ἐκτομὴν διὰ τὸ εὐνοῦχος εἶναι.
ταῦτα δ' εἶρηκα ἐμφῆναι βουλόμενος μάλιστα τὸ ἦθος
τὸ δυναστευτικόν, ὡς μάλιστα χρῆζον λόγου ἀσφαλοῦς,
ὃς καλεῖται ἐσχηματισμένος.

Καίτοι πολλάκις καὶ οἱ δῆμοι οἱ μεγάλοι καὶ ἰσχυροὶ ¹²¹ 294
δέονται τοιούτου εἶδους τῶν λόγων, ὥσπερ οἱ τύραν- 11
νοι, καθάπερ ὁ Ἀθηναίων δῆμος, ἄρχων τῆς Ἑλλάδος
καὶ κόλακας τρέφων Κλέωνας καὶ Κλεοφῶντας. τὸ
μὲν οὖν κολακεύειν αἰσχρόν, τὸ δὲ ἐπιτιμᾶν ἐπισφα-
λές, ἄριστον δὲ τὸ μεταξύ, τουτέστι τὸ ἐσχηματι- 15
σμένον.

Καί ποτε αὐτὸν τὸν ἀμαρτάνοντα ἐπαινέσομεν, οὐκ 295
ἐφ' οἷς ἤμαρτεν, ἀλλ' ἐφ' οἷς οὐχ ἠμάρτηκεν, οἷον τὸν
ὀργιζόμενον, ὅτι χθὲς ἐπῆνεῖτο πρῶτος φανείς ἐπὶ τοῖς
τοῦ δεινὸς ἀμαρτήμασι, καὶ ὅτι ζηλωτὸς τοῖς πολίταις 20
σύνεστιν· ἠδέως γὰρ δὴ ἕκαστος μιμεῖται ἑαυτὸν καὶ
συνάψαι βούλεται ἐπαίνῳ ἐπαινον, μᾶλλον δὲ ἕνα ὀμαλῆ
ἐπαινον ποιῆσαι.

Καθόλου δὲ ὥσπερ τὸν αὐτὸν κηρὸν ὁ μὲν τις κύνα 296
ἐπλασεν, ὁ δὲ βούν, ὁ δὲ ἵππον, οὕτω καὶ πρῶγμα 25
ταῦτὸν ὁ μὲν τις ἀποφαινόμενος καὶ κατηγορῶν φησιν,
ὅτι οἱ ἄνθρωποι χρήματα μὲν ἀπολείπουσι
τοῖς παισίν, ἐπιστήμην δὲ οὐ συναπολεί-
πουσι, τὴν χρησομένην τοῖς ἀπολειφθεῖσι·
τοῦτο δὲ τὸ εἶδος τοῦ λόγου Ἀριστίππειον λέγεται· ἕτερος 30
δὲ ταῦτὸν ὑποθετικῶς προοίσεται, καθάπερ Ξενοφῶν- 122
τος τὰ πολλά, οἷον ὅτι δεῖ γὰρ οὐ χρήματα μό-

νον ἀπολιπεῖν τοῖς αὐτῶν παισίν, ἀλλὰ καὶ ἐπιστήμην τὴν χρησομένην αὐτοῖς.

297 Τὸ δὲ ἰδίως καλούμενον εἶδος Σωκρατικόν, ὃ μάλιστα δοκοῦσι ζηλωσαὶ Ἀισχίνης καὶ Πλάτων, μεταρ-
5 ρυθμίσειεν ἂν τοῦτο τὸ πρᾶγμα τὸ προειρημένον εἰς ἐρώτησιν, ὧδέ πως, οἷον ὦ παῖ, πόσα σοι χρήματα ἀπέλιπεν ὁ πατήρ; ἢ πολλά τινα καὶ οὐκ εὐαρίθμητα; πολλά, ὦ Σώκρατες. ἄρα οὖν καὶ ἐπιστήμην ἀπέλιπέ σοι τὴν χρη-
10 σομένην αὐτοῖς; ἅμα γὰρ καὶ εἰς ἀπορίαν ἔβαλε τὸν παῖδα λεληθότως, καὶ ἀνέμνησεν ὅτι ἀνεπιστήμων ἐστί, καὶ παιδεύεσθαι προετρέψατο· ταῦτα πάντα ἡθικῶς καὶ ἐμμελῶς, καὶ οὐχὶ δὴ τὸ λεγόμενον τοῦτο ἀπὸ Σκυθῶν.

298 Εὐημέρησαν δ' οἱ τοιοῦτοι λόγοι τότε ἐξευρεθέν-
16 τες τὸ πρῶτον, μᾶλλον δὲ ἐξέπληξαν τῷ τε μιμητικῷ καὶ τῷ ἔναργεῖ καὶ τῷ μετὰ μεγαλοφροσύνης νοουθετικῷ. περὶ μὲν δὴ πλάσματος λόγου καὶ σχηματισμῶν ἀρκεῖται ταῦτα.

20

ΠΕΡΙ ΛΕΙΟΤΗΤΟΣ.

299 Ἡ δὲ λειότης ἢ περὶ τὴν σύνθεσιν, οἷα κέχρηται
¹²³ μάλιστα οἱ ἀπ' Ἰσοκράτους, φυλαξάμενοι τὴν σύγκρου-
σιν τῶν φωνηέντων γραμμάτων, οὐ μᾶλα ἐπιτηδεῖα
ἐστὶ δεινῷ λόγῳ· πολλά γὰρ [τὰ] ἐκ τῆς συμπλήξεως
25 ἂν αὐτῆς γίγνοιτο δεινότερα, οἷον τοῦ γὰρ Φω-
κικοῦ συστάντος πολέμου, οὐ δι' ἐμέ, οὐ
γὰρ ἔγωγε ἐπολιτευόμην πω τότε. εἰ δὲ με-
ταβαλὼν τις καὶ συνάψας ὧδ' εἴποι· τοῦ πολέμου γὰρ
οὐ δι' ἐμὲ τοῦ Φωκικοῦ συστάντος· οὐ γὰρ ἐπολιτευό-
30 μην ἔγωγέ πω τότε, οὐκ ὀλίγον διεξαιρήσει τῆς δεινό-

τητος, ἐπει πολλαχοῦ καὶ τὸ ἡχῶδες τῆς συγκρούσεως ἴσως ἔσται δεινότερον.

Καὶ γὰρ τὸ ἀφρόντιστον αὐτό, καὶ τὸ ὥσπερ αὐτο-300
φυῆς δεινότητα παραστήσει τινά, μάλιστα ἐπὶ ὀρ-
γισομένους ἐμφαίνωμεν αὐτοὺς ἢ ἡδικημένους. ἢ δὲ 5
περὶ τὴν λειότητα καὶ ἁρμονίαν φροντὶς οὐκ ὀρ-
γισομένου, ἀλλὰ παίζοντός ἐστι καὶ ἐπιδεικνυμένου
μᾶλλον.

Καὶ ὥσπερ τὸ διαλελυμένον σχῆμα δεινότητα ποιεῖ, 301
ὡς προλέλεκται, οὕτω ποιήσει ἢ διαλελυμένη ὅλως 10
σύνθεσις. σημεῖον δὲ καὶ τὸ Ἰππώνακτος. λαιδορῆ-
σαι γὰρ βουλόμενος τοὺς ἐχθροὺς ἐθραυσε τὸ μέτρον,
καὶ ἐποίησε χολὸν ἀντὶ εὐθέος, καὶ ἄρρυθμον, τουτ-
ἔστι δεινότητι πρέπον καὶ λαιδορία· τὸ γὰρ εὐρυθμον
καὶ εὐήκοον ἐγκωμίους ἂν πρέποι μᾶλλον ἢ ψόγοις. το- 124
σαῦτα καὶ περὶ συγκρούσεως. 16

Παράκειται δὲ τις καὶ τῷ δεινῷ χαρακτήρι, ὡς τὸ 302
εἰκός, διημαρτημένος καὶ αὐτός, καλεῖται δὲ ἄχα-
ρις. γίνεται δὲ ἐν τοῖς πράγμασιν, ἐπὶ τις αἰσχροῖ
καὶ δύσρητα ἀναφανδὸν λέγει, καθάπερ ὁ τῆς Τιμάν- 20
δρας κατηγορῶν ὡς πεπορνευκυίας, τὴν λεκανίδα καὶ
τοὺς ὀβολοὺς καὶ τὴν ψίαθον καὶ πολλήν τινα τοιαύτην
δυσφημίαν κατήρασε τοῦ δικαστηρίου.

Ἡ σύνθεσις δὲ φαίνεται ἄχαρις, ἐὰν διεσπασμένη 303
ἐμφορῆς ἢ, καθάπερ ὁ εἰπών, οὕτωσι δ' ἔχον τὸ 25
καὶ τό, κτεῖναι. καὶ ἐπὶ τὰ κῶλα μηδεμίαν ἔχη
πρὸς ἄλληλα σύνθεσιν, ἀλλ' ὅμοια διερρηγμένοις. καὶ
αἱ περίοδοι δὲ αἱ συνεχεῖς καὶ μακρὰ καὶ ἀποπνίγου-
σαι τοὺς λέγοντας οὐ μόνον κατακορές, ἀλλὰ καὶ
ἀτερές. 30

Τῇ δὲ ὀνομασίᾳ πολλάκις χαρίεντα πράγματα ὄντα 304
ἀτερέστερα φαίνεται. καθάπερ ὁ Κλείταρχος περὶ 125

126 τῆς τευθροθόνης λέγων, ζώου μελίσση εἰκότος· κα-
τανέμεται μὲν, φησί, τὴν ὀρεινήν, εἰσίπτα-
ται δὲ εἰς τὰς κοίλας δρυῶς. ὥσπερ περὶ βοῶς
ἀγρίου ἢ τοῦ Ἐρυμανθίου κάπρου λέγων, ἀλλ' οὐχί
5 περὶ μελίσσης τινός, ὥστε καὶ ἄχαριν τὸν λόγον ἅμα
καὶ ψυχρὸν γενέσθαι. παράκειται δὲ πῶς ἀλλήλοις
ταῦτα ἀμφοτέρω.

XXXV.

MENANDROΥ ΡΗΤΟΡΟΣ

ΠΕΡΙ ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΩΝ.

ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ

127

ΓΕΝΕΘΛΙΩΝ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΩΝ.

Heeren
p. 25

Τῆς ῥητορικῆς ἀπάσης τριχῶς διαιρουμένης ὡς μέ- 1
ρεσιν ἢ εἶδεσιν, ἢ ὅπως δὲ καλεῖν, εἰς τοὺς λόγους τοὺς 129
ἐν δικαστηρίοις ὑπὲρ κοινῶν ἢτοι δημοσίων ἢ ἰδίων, καὶ 6
οὓς ἐν ἐκκλησίαις ἢ ἐν βουλαῖς διατίθενται, καὶ εἰς τρί-
τους τοὺς ἐπιδεικτικούς, οὓς δὴ ἐγκωμιαστικούς ἢ
ψεκτικούς καλοῦσιν, ἀπολογεῖσθαι συμβαίνει ὑπὲρ 26
τούτων τῶν τὴν τρίτην τάξιν εἰληφότων διδάσκουσιν 10
ὀρθῶς. μὴ τοίνυν περὶ ῥητορικῆς προσδόκα μόνον
ἀκροᾶσθαι ἐξ ἀρχῆς, κἂν ἄνωθεν ὑπὲρ πάντων μέρος
διεξιέναι σοι ἐν βραχυτάτῳ προαιρήσωμαι. σκεψάμεθα
τοίνυν τὴν μέθοδον, εἰ καθ' ὁδὸν χωρήσει.

Τῶν δὴ ἐπιδεικτικῶν τὸ μὲν ψόγος, τὸ δὲ ἔπαινος· 15
ἃς γὰρ ἐπιδείξεις λόγων πολιτικῶν οἱ σοφισταὶ καλού-
μενοι ποιοῦνται, μελέτην ἀγῶνων εἶναι φαμεν, οὐκ
ἐπίδειξιν. τὸ μὲν τοῦ ψόγου μέρος ἄτμητον. ἔπαινος
δέ τις γίνεται, ὅτε μὲν εἰς τὰ θεῖα, ὅτε δὲ εἰς τὰ θνητά, 129
καὶ ὅτε μὲν εἰς θεοὺς, ὕμνους καλοῦμεν. καὶ τούτους 27
αὐτὴν διαιροῦμεν κατὰ θεὸν ἕκαστον· τοὺς μὲν γὰρ εἰς 21
Ἀπόλλωνα Παιᾶνας καὶ Ἱππορχήματα ὀνομάζομεν, τοὺς
δὲ εἰς Διόνυσον Διθυράμβους καὶ Ἰοβάκχους, καὶ ὅσα
τοιαῦτα εἰρηται Διονύσου, τοὺς δὲ εἰς Ἀφροδίτην

ἔρωτικούς, τοὺς δὲ τῶν ἄλλων θεῶν ἢ τῷ λόγῳ τοῦ
 γένους ὕμνους καλοῦμεν γενικώτερον πρὸς Δία. ὅπως
 δὲ χρῆ μετιέναι τούτων τῶν εἰδῶν ἕκαστον, καὶ εἰ ἀρ-
 μόττει ὅλως τοῖς καταλογάδην συγγράφουσιν, ἢ πόσα
 5 μὲν ἀρμόττει, πόσα δ' οὐ, ἢ πόσαι μέθοδοι καθ' ἕκα-
 στον, ἢ τίνες οἱ τρόποι, ἐπειδὴν τὸ ὅλον διελώμεθα,
 130 τμητικαῦτα καθ' ἕκαστα ἐργασόμεθα.

Τῶν δ' αὖ περὶ θνητῶν οἱ μὲν περὶ πόλεις γίνονται
 28 ἔπαινοι, οἱ δὲ περὶ ζώων. τὸ μὲν δὴ περὶ τὰς πόλεις
 10 καὶ χώρας ἄτμητον, διὸ τὰς διαφορὰς ἐν ταῖς τεχνικαῖς
 μεθόδοις ἐπιδειξόμεθα. [οἱ μὲν περὶ ἀθανάτων], οἱ δὲ
 περὶ ζώων [θνητῶν] οἱ μὲν περὶ λογικόν, ἄνθρωπον,
 οἱ δὲ περὶ ἀλόγων γίνονται ἔπαινοι. καὶ τὸν μὲν περὶ
 τὸν ἄνθρωπον μεθῶμεν, τῶν δ' αὖ περὶ τὰ ἄλογα οἱ
 15 μὲν περὶ χερσαῖα, οἱ δὲ περὶ ἐνυδρα ἔπαινοι γίνονται.
 καὶ τὸ μὲν περὶ τῶν ἐνύδρων πάλιν ἀποτιθέμεθα, τῶν
 δ' αὖ, τῶν ἐγγείων, μέρος διττόν, ἢ πτηνὸν ἢ πεζόν.
 ἐφ' ἅπασιν δὲ τούτοις ἐξῆς [ἀνθέων καὶ φυτῶν] μέτιμεν
 ἀπὸ τῶν ἐμψύχων ἐπὶ τὰ ἄψυχα.

20 Αἱ μὲν οὖν διαιρέσεις τοῦ ἐπιδεικτικοῦ μέρους
 131 παντὸς πᾶσαι αὐταί, οὐκ ἄγνωσθ' ὅτι ἐπιτηδευμάτων
 29 καὶ τεχνῶν ἤδη τινὲς ἐγκώμια γεγράφασιν, ἀλλ' ἀφ'
 οὐπερ ἡμῖν ὁ λόγος γίνεται περὶ τὸν ἄνθρωπον, πάντα
 ταῦτα δεῖξει, ὥστε λελήθασιν αὐτοὺς οἱ συγγράφοντες
 25 μέρος τι τοῦ παντὸς ἐγκωμίου ὡς ὅλον ἐγκώμιον συν-
 θέντες. οὐ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο ἄγνωσθ', ὅτι καὶ τῶν ἀλῶν
 καὶ τῶν τοιούτων ἤδη τινὲς τῶν πάλαι σοφιστῶν ἐπαί-
 νους συνέγραψαν, ἀλλ' ἀφ' οὐπερ ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἐμψύ-
 χων ἐπὶ τὰ ἄψυχα μεταβέβηκεν ἡ διαιρέσις, ἤδη περιεί-
 30 ληφεν καὶ αὐτὸ τὸ μέρος. ὅπως δὲ τούτων ἕκαστον τμη-
 τέον, καὶ ὅπη ταῦτα τὰ κεφάλαια πᾶσιν ὕπεστιν, καὶ ὅπη
 ἐκάστῳ ἀρμόττει χρῆσασθαι, ἐφεξῆς [καὶ δὴ] δείκνυμεν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΜΝΩΝ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΤΣ ΘΕΟΥΣ.

132

Πρῶτον μὲν οὖν, ὡσπερ ἐξ ἀρχῆς διειλόμεθα, περὶ 1.
 τῶν ὕμνων ἐπισκεψόμεθα τῶν εἰς τοὺς θεοὺς. αὐτῶν 2
 γὰρ δὴ τῶν ὕμνων οἱ μὲν κλητικοί, οἱ δὲ ἀποπεμπτικοί, 30
 καὶ οἱ μὲν φυσικοί, οἱ δὲ μυθικοί, καὶ οἱ μὲν γενεαλογι- 5
 κοί, οἱ δὲ πεπλασμένοι, καὶ οἱ μὲν εὐκτικοί, οἱ δὲ ἀπεν-
 κτικοί, οἱ δὲ μικτοὶ ἢ δύο τούτων, ἢ τριῶν, ἢ πάντων
 ὁμοῦ. κλητικοὶ μὲν οὖν ὅποιοί εἰσιν οἱ πολλοὶ τῶν τε
 παρὰ τῇ Σαπφοῖ ἢ Ἀνακρέοντι ἢ τοῖς ἄλλοις μετρικοῖς,
 κλῆσιν ἔχοντες πολλῶν θεῶν. ἀποπεμπτικοὶ δὲ ὅποιοι 10
 καὶ παρὰ τῷ Βακχυλίδῃ ἔνιοι εὔρηται, ἀποπομπὴν ὡς
 ἀποδημίας τινὸς γενομένης ἔχοντες. φυσικοὶ δὲ οὓς οἱ
 περὶ Παρμενίδην καὶ Ἐμπεδοκλέα ἐτίμησαν, τίς ἢ τοῦ 133
 Ἀπόλλωνος φύσις, τίς ἢ τοῦ Διός, παρατιθέμενοι. καὶ 31
 οἱ πολλοὶ τῶν Ὀρφέως τούτου τοῦ τρόπου. μυθικοὶ δὲ 15
 οἱ τοὺς μύθους ἔχοντες, κατ' ἀλληγορίαν προϊόντες ψι-
 λήν, οἷον Ἀπόλλων ἀνωκοδόμησε τεῖχος, ἢ ἐθήτευσεν
 Ἀδμήτῳ ὁ Ἀπόλλων ἢ τὰ τοιαῦτα. γενεαλογικοὶ δὲ οἱ
 ταῖς τῶν ποιητῶν θεογονίαις ἀκολουθοῦντες, ὅταν Αἴ-
 τουὺς μὲν τὸν Ἀπόλλωνα, Μνημοσύνης δὲ τὰς Μούσας 20
 καλῶμεν. πεπλασμένοι δὲ ὅταν αὐτοὶ σωματοποιῶμεν
 καὶ θεὸν καὶ γονὰς θεῶν ἢ δαιμόνων, ὡσπερ Σιμωνί-
 δης αὔριον δαίμονα κέκληκε, καὶ ἕτεροι Ὀκνον, καὶ
 ἕτεροι ἕτερόν τινα. εὐκτικοὶ δὲ οἱ ψιλὴν εὐχὴν ἔχοντες 134
 ἄνευ τῶν ἄλλων μερῶν ὧν εἵπομεν, καὶ ἀπενκτικοὶ οἱ 25
 τὰ ἐναντία ἀπενχόμενοι ψιλῶς. καὶ παρὰ τούτους τοὺς
 τρόπους οὐκ ἂν ὕμνοι γίγνοιτο εἰς θεοὺς. τῷ δὲ μυ-
 θικῷ γένει καὶ γενεαλογικῷ τὰ πολλὰ εἰώθασι χρήσα-
 σθαι ἅπαντες γενέσεις διεξιόντες, καὶ ὅσοι ἀγαθῶν
 ἀνθρώποις αἴτιοι κατέστησαν, ἀπὸ μύθων λαμβάνον- 32
 τες. ἔστι δὲ τοῦτο ὡς ἐγὼ φημι καὶ ζητῆσαι ἄξιον, πό- 30
 τερον ἐνὶ τούτων ἀεὶ χρηστέον ἢ πᾶσιν ἔξεστιν, ἢ τοῖς

μὲν ποιηταῖς ἐξεῖναι χρῆ νομίζειν, τοῖς δὲ συγγραφεῦ-
 σιν ἢ λογοποιοῖς τοῦ μηκέτι ἐξεῖναι ἓνα καὶ ἀπλοῦν
 ὄρον, ὅτι πλείονα τὴν ἐξουσίαν τὴν περὶ ταῦτα ποιήσει
 μὲν ἢ περὶ τὸ θεῖον μερὶς ἀφορμὴ πλείστη ὑπόκειται,
 5 τῇ συγγραφῇ ἢ περὶ τὸν ἄνθρωπον. χρηστέον γε μὴν
 καὶ τῷ συγγραφεῖ καὶ τῷ λογογράφῳ καὶ τούτων ἐκά-
 στῳ εἶδει καὶ ὁμοῦ πᾶσιν, ὅπη καὶ Πλάτωνα περὶ τὴν
 γραφὴν ἄκρον καὶ ἄριστον εἶναι πεπιστευκάμεν, ὁρῶ-
 μεν δὲ σχεδὸν τοῦτον πᾶσι τοῖς εἰδεσι κεχρημένον, ἄλλῳ
 10 ἄλλοτε, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐνὶ βιβλίῳ τοῖς πλείστοις αὐτῶν,
 135 ἐν τῷ Συμποσίῳ. ἃ μὲν γὰρ ὁ Φαίδρος περὶ τοῦ Ἑρω-
 τος γενεαλογεῖ, γενεαλογικοῦ τύπου ἂν εἴη, ἃ δὲ Ἄρι-
 στοφάνης κομψεύεται διὰ μύθου, τοῦ μυθολογικοῦ, ἃ
 δὲ Ἀγάθων, ὡσαύτως τοῦ μυθικοῦ, ἃ δ' αὖ Σωκράτης,
 33 αὐτὸ τοῦτο κατὰ πλάσιν (πλάττει γὰρ Πόρους καὶ Πε-
 16 νίας), ἐγγυτάτω τοῦ φυσιολογικοῦ. καὶ μὴν ἐν οἷς μὲν
 καλεῖ τὰς Μούσας ἐν τῷ Φαίδρῳ, τὸν κλητικὸν τύπον
 δείκνυσιν, ἐν οἷς δ' αὖ εὔχεται τῷ Πανί, τὸν εὐκτικόν.
 καὶ ζητῶν ἂν εὔροις πανταχοῦ κεχρημένον, εἰ δὲ μὴ
 20 πρὸς κόρον μηδ' ἐπ' ἀκριβείας, λογιστέον, ὡς ἐξ ἐλάτ-
 τουτος ἐξουσίας μέτεστι τῇ συγγραφῇ. πῶς δὲ ἕκαστον
 τούτων τῶν εἰδῶν μετιτέον τε καὶ μέχρι τίνος προς-
 ακτέον, καὶ τίς ἐρμηνεία πρέπουσα, ἐξῆς λέγειν πειρά-
 σομαι.

25

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΛΗΤΙΚΩΝ.

3 *** Μέτρον μέντοι τῶν κλητικῶν ὕμνων ἐν μὲν
 ποιήσει ἐπιμηκέστερον. ἅμα μὲν γὰρ πολλῶν τόπων
 138 ἐκείνοις ἔξεστιν, ὡς παρὰ τῇ Σαπφοῖ καὶ τῷ Ἀλκμαῖνι
 πολλαχοῦ εὐρίσκομεν. τὴν μὲν γὰρ Ἄρτεμιν ἐκ μυρῶν
 30 ὀρέων, μυρῶν δὲ πόλεων, ἔτι δὲ ποταμῶν ἀνακαλεῖ,
 τὴν δὲ Ἀφροδίτην Κύπρου, Κνίδου, Συρίας, πολλα-
 34 χόθεν ἀλλαχόθεν ἀνακαλεῖ. οὐ μόνον γε, ἀλλὰ καὶ τοὺς

τόπους αὐτοὺς ἔξεστι διαγράφειν, οἷον εἰ ἀπὸ ποταμῶν καλοῖη, ὕδωρ ἢ ὄχθας καὶ τοὺς ὑποπεφυκότητας λειμῶνας καὶ χοροὺς ἐπὶ τοῖς ποταμοῖς γινομένους καὶ τὰ τοιαῦτα προσαναγράψουσι. καὶ εἰ ἀπὸ ἱερῶν, ὡσαύτως, ὥστε ἀνάγκη μακροὺς αὐτῶν γίνεσθαι τοὺς κλητικούς 5 ὕμνους. τοῖς δὲ συγγραφεῦσι βραχυτέραν τὴν περὶ ταῦτα διατριβὴν ἀναγκαῖον γίνεσθαι· οὔτε γὰρ ἐκ πολ- 137 λῶν τόπων καὶ χωρίων ἀνακαλέσουσιν, οὔτε ἐφ' ἑκάστου μετὰ διαγραφῆς, ἀλλ' ὡσπερ Πλάτων, ὅσπερ ἐξηγούμενος τῷ εἶδει κέχρηται, ἄγετε δὴ Μοῦσαι 10 λίγειαί, εἴτε δι' ᾧδῆς εἶδος μουσικόν, εἴτε 35 διὰ γένος τὸ Διγύων ταύτην ἐπέσχετε τὴν ἐπωνυμίαν. ὁ δὲ Ὅμηρος ἐν κλητικῷ κέχρηται τῷ εἶδει μετὰ τῆς ἰσοσυλλαβίας, ἐν οἷς ὁ Χρῦσης εὐχεται τῆς Ἰλιάδος ἐν τοῖς πρώτοις, 15

ὃς Χρῦσην ἀμφιβέβηκας

Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε Ἴφι ἀνάσσεις.

ἐν οὖν τόδε γίνωσκε, ὡς ποιητῆ μὲν ἐξουσία πλείων, τῷ δὲ συγγραφῆ ἑλάττων.

Ἐρμηνεῖα δὲ πρέπουσα, οἷα καὶ τοῖς κλητικοῖς, ἣ τε 20 δι' ᾧρας προοιῦσα καὶ κόσμου, διόπερ τὰς διατριβὰς προσλαμβάνουσιν οἱ ποιηταί. σχήματα δὲ τὰ ἀνακλη- 138 τικὰ ἀρμόττοντα. οὐ χεῖρον δ' ἴσως καὶ τὴν μέθοδον, ἣ κεκρήμεθα ἡμεῖς ἐν τῷ κλητικῷ τοῦ Ἀπόλλωνος 36 ὕμνῳ, βιβλίῳ πως θέσθαι. ὡσπερ ἂν ᾧρα ἐνεῖη πλείων, 25 ἅμα τε μήτε ὑπερβαίνωμεν τὸ μέτρον [ἦ] τῷ συγγραφῆ πρέπον, μήτε ἢ περὶ τὴν κατασκευὴν ἀβρότης ὑπερφθέγγοιτο τὴν συγγραφὴν· αὐτοῖς γὰρ τοῖς ποιηταῖς τὸ πλεῖον προστεθείκαμεν, καλοῦσιν ἐκ τῶνδε τῶν τόπων, ἐγὼ δὲ οὐκ ἂν καλέσαιμι. καὶ πολλὰ ἂν εὔροις πεποι- 30 κιλμένα τῇ μεθόδῳ. γίνωσκε δὲ τόδε τὸ θεώρημα οὐκ ἄχρηστον, ὅτι εἰ μὲν εὐχὴ ἐπακολουθεῖ ἐπικλήσει, ἐτι 37 139

ἐλάττων ἢ διατριβὴ καὶ τοῖς ποιηταῖς καὶ τοῖς συγγραφεῦσιν· εἰ δὲ αὐτὸ τοῦτο εἴη ψιλὴ κλήσις, πλείων ἐστὶ, καὶ ζητῶν ἂν εὐροις παρὰ τοῖς ποιηταῖς τὴν συνήθειαν ταύτην πεφυλαγμένην.

5

ΠΕΡΙ ΑΠΟΠΕΜΠΤΙΚΩΝ.

4 Οἱ τοίνυν ἀποπεμπτικοὶ εἰσιν, ὥς καὶ τοῦνομα δη-
λοῖ, τοῖς κλητικοῖς ὑπεναντίοι, ἐλάχιστον δὲ τοῦτο τὸ
140 εἶδος, καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς μόνον εὐρίσκεται. ἐπιλέ-
38 γονται δὲ ἀποδημίαις θεῶν νομιζομέναις ἢ γινομέναις,
10 οἷον Ἀπόλλωνος ἀποδημίαι τινὲς ὀνομάζονται παρὰ Δη-
λίοις καὶ Μιλησίοις, καὶ Ἀρτέμιδος παρὰ Ἀργείοις. εἰσὶ
τοίνυν καὶ τῷ Βακχυλίδῃ ὕμνοι ἀποπεμπτικοί. ἀφορμὴ
δ' ὑποβέβληται τοῖς τοιούτοις ὕμνοις ἢ χῶρα ἦν κατα-
λείπει, καὶ πόλεις καὶ ἔθνη, καὶ πρὸς ἣν ἄπεισι πόλιν
15 ὁμοίως ἢ χῶραν, αἷ τε γραφαλὰ τόπων, καὶ ὅσα τοιαῦτα.
γινέσθω δὲ δι' ἡδονῆς προϊῶν ὁ λόγος· δεῖ γὰρ μετὰ
ἀνεμμένης τινὸς ἀρμονίας καὶ εὐμενεστέρας προπέμπε-
σθαι. διατριβὴν δὲ ἐνδέχεται πλείονα, οὐχ ὥσπερ οἱ
κλητικοί, ἐλάττονα. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ὅτι τάχιστα ἡμῖν
20 συνεῖναι τοὺς θεοὺς βουλόμεθα, ἐν δὲ τοῖς ὅτι βραδύ-
τατα ἀπαλλάττεσθαι. ἀνάγκη δὲ γίνεσθαι καὶ τὴν εὐ-
χὴν ἐπὶ ἐπανόδῳ καὶ ἐπιδημίᾳ δευτέρᾳ. ταῦτά σοι [καὶ]
περὶ προπεμπτικῶν ὕμνων εἰρήσθω.

141

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ.

5 Περὶ τοίνυν τῶν φυσικῶν ἐφεξῆς ἂν εἴη, ὥσπερ
39 προεθέμεθα, λέγειν. πρῶτον τοίνυν τόδε περὶ αὐτῶν
27 ῥητέον, ὅτι ἐλάχιστα μὲν τοῖς ἀφελεστέροις τὸ εἶδος
ἀρμόττει, μάλιστα δὲ τοῖς ἐμψυχοτέροις καὶ μεγαλονου-
στέροις, ἔπειτα ὅτι ποιηταῖς μᾶλλον ἢ συγγραφεῦσιν ἢ

λογογράφοις ἢ πολιτικοῖς ἀρμόττουσιν. εἰς δὲ τοιοῦ-
 τοι, ὅταν Ἀπόλλωνος ὕμνον λέγοντες ἥλιον αὐτὸν εἶναι
 φάσκωμεν, καὶ περὶ τοῦ ἡλίου τῆς φύσεως διαλεγώ-
 μεθα, καὶ περὶ Ἥρας ὅτι ἀήρ, καὶ Ζεὺς τὸ θερμόν·
 οἱ γὰρ τοιοῦτοι ὕμνοι φυσιολογικοί. καὶ χρῶνται δὲ ¹⁴²
 τῷ τοιούτῳ τρόπῳ Παρμενίδης τε καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἀκρι- 6
 βῶς, κέχρηται δὲ καὶ ὁ Πλάτων· ἐν τῷ Φαίδρῳ γὰρ
 φυσιολογῶν ὅτι πάθος ἐστὶ τῆς ψυχῆς ὁ Ἔρως, ἀνα- ⁴⁰
 πτεροποιεῖ αὐτόν. αὐτῶν δὲ τῶν φυσικῶν οἱ μὲν ἐξη-
 γηματικοί, οἱ δὲ ἐν βραχεὶ προαγόμενοι· πλείστον γὰρ ¹⁰
 διαφέρει, ὡς εἰδόμενα ἀναμιμνήσκειν συμμέτρως, ἢ ὅλως
 ἀγνοοῦντα διδάσκειν. Παρμενίδης μὲν γὰρ καὶ Ἐμπε-
 δοκλῆς ἐξηγοῦνται, Πλάτων δὲ ἐν βραχυτάτοις ἀνυμνεῖ.
 ἔτι δὲ οἱ μὲν κατ' αἰνίγματα, οἱ δὲ ἐκ τοῦ φανεροῦ
 προάγονται. κατ' αἰνίγματα μὲν, ὅποιοι εἰσιν οἱ Πυ- ¹⁵
 θαγόρειοι φερόμενοι, ἐκ τοῦ φανεροῦ δὲ ὁποίους μικρῶ
 πρόσθεν ἐφάσκομεν. ὡσπερ δὲ καὶ αὐτῶν τῶν φυσιο-
 λογικῶν διαφορὰς ἐδείκνυμεν ταύτας οὔσας, οὕτω καὶ
 τῆς συμμετρίας διαφορὰς ὀριοῦμεθα. οἱ γὰρ κατ' αἰ-
 νίγματα προϊόντες βραχυτέτα ἀπαιτοῦσιν, ἔτι δὲ οἱ καὶ ²⁰
 μὴ διδασκαλικοὶ ἄλλως κεφαλαιωδέστεροι. οἱ δὲ ἕτεροι
 σλείστης καὶ μεγίστης διατριβῆς ἔχονται. ὁ γοῦν Πλά- ¹⁴³
 των ὕμνον τοῦ Παντὸς τὸν Τίμαιον καλεῖ ἐν τῷ Κρι- ⁴¹
 τία, καὶ οἱ φυσικώτεροι ποιηταί, ὧν ἐπεμνήσθημεν,
 πραγματείας ὅλας κατέθεντο. εὐχῆς δὲ οὐδέν τι πάνυ ²⁵
 χρῆ ἐπὶ τούτων. ἐπιτηρεῖν δὲ χρῆ καὶ μὴ εἰς τὸν πολὺν
 ὄχλον καὶ δῆμον ἐκφέρειν τοὺς τοιούτους ὕμνους· ἀπι-
 θανώτεροι γὰρ καὶ καταγελαστικώτεροι τοῖς πολλοῖς
 φαίνονται.

Ἐρμηνεῖα δὲ καὶ πρὸς τὸν διθύραμβον ἀνελθεῖν ³⁰
 μικρὸν διαφέρει· οὐ γὰρ ἐστὶν ὑπὲρ ὧν σεμνοτέρων
 ἄνθρωπος φθέγγαιτο.

ΠΕΡΙ ΜΥΘΙΚΩΝ.

6 Ἐξῆς ἂν εἴη περὶ τῶν μυθικῶν εἰπεῖν, οὓς ἔνιοι
 μὲν τοὺς αὐτοὺς εἶναι νομίζουσι τοῖς γενεαλογικοῖς,
 12 ἔνιοι δὲ οὐχ οὕτως εἶναι νομίζουσι [τοῖς γενεαλογικοῖς].
 144 οἱ μὲν γὰρ νομίζοντες οὐδὲν διαφέρειν καὶ τὰς γενεαλο-
 6 γίας μύθους εἶναι φασιν, οἷον εἰ βούλει, ὅσα γὰρ Ἀκου-
 σίλλεως καὶ Ἡρόδοτος καὶ Ὀρφεὺς ἐν ταῖς θεογονίαις εἰ-
 ρήκασιν. εἰσὶ μὲν γὰρ γενεαλογικαὶ αἶδε οὐδὲν ἤττον
 μυθικαί. τάδε δὲ αὐτὰ φασιν οἱ διαφέρειν νομίζοντες, ὅτι
 10 καὶ χωρὶς τῶν γενεαλογικῶν εἰσὶν αἱ τινες μυθικοὶ ὕμνοι,
 οἷον ὅτι Διόνυσος Ἰκαρίῳ ἐπέξενώθη, ἢ ὅτι ἐν Ζωστήρι
 145 τὴν ζώνην ἐλύσατο ἢ Ἀητῶ, ἢ ὅτι ἡ Δημήτηρ παρὰ
 43 Κελεῶ ἐπέξενώθη, ἢ ὅσα ἕτερα τοιαῦτα. ταῦτα γὰρ
 καὶ γενεαλογίαν μὲν οὐδεμίαν εἴληφε, μυθικὴν δὲ τινα
 15 ἄλλην ἱστορίαν. ἃ μὲντοι ἀμφοτέρωθεν λέγοντες τὰ σφῶν
 αὐτῶν ἑκάτεροι νικᾶν ἀξιούσι, σχεδὸν ἀκήκοας, ἐμοὶ
 δὲ δοκεῖ κάλλιον ἐν ὄρω εἶναι ἀκριβῶς διελέσθαι. πά-
 σασ μὲν γὰρ γενεαλογίας καὶ πάντας ὕμνους τοὺς διὰ
 γενεαλογικῶν διὰ μυθικῶν περιστάσεων προάγεσθαι
 20 νομίζω, οὐ μὴν πάντας γὰρ τοὺς μυθικοὺς διὰ γενεαλο-
 γίας, ὥστε τὸ μὲν τῶν μυθικῶν ὕμνων τὸ μέρος γενι-
 κώτερον ἂν εἴη, τὸ δὲ τῶν γενεαλογικῶν ἰδικώτερον.
 ταῦτά σοι περὶ διαφορᾶς εἰρηται, ὑπὲρ δὲ τῶν μυθι-
 κῶν χωρὶς ἀποτέμνειν μὲν χρὴ λέγειν. φημὶ δὲ τὸ πρῶ-
 44 τον μὲν μηδαμῶς μετέχειν αὐτοὺς φυσιολογίας, λέγω
 26 φανερῶς· εἰ γὰρ τις ἐγκεκρυμμένη καθ' ὑπόνοιαν, ὡς
 146 γὰρ πολλὰ ἔχει τῶν θείων, οὐδὲν τοῦτό γὰρ διαφέρει.
 ἔπειτα εἶναι τῶ ποιητῇ μὲν ἄλλα προσφόρους· ἢ γὰρ
 ἐξουσία καὶ τοῦ κατὰ σχολὴν λέγειν, καὶ τὸ περιστέλ-
 30 λειν τοῖς ποιητικοῖς κόσμοις καὶ ταῖς κατασκευαῖς οὐτε
 κόρον οὔτε ἀηδίαν παρίστησι, (καίτοι οὐκ ἀγνοῶ ὡσαύ-
 τως ὅτι ἔνιοι τῶν ποιητῶν προσφέρουσι τὰς ἀκαίρους

διατριβάς), συγγραφεῦσι δὲ ἢ λογοποιοῖς ἐλαχίστη ἐξουσία. γυμνοὶ δὲ οἱ μῦθοι τιθέμενοι σφόδρα λυποῦσι καὶ ἐνοχλοῦσι τὰς ἀκοάς. δεῖ τοίνυν ὅτι βραχυτάτοις ἀπαλλάττεσθαι. παραμυθίας οὖν προσακτέον καὶ πρὸς 45 συντομίαν καὶ πρὸς ἡδονήν, πρῶτον μὲν μὴ ἀπ' εὐ- 5 θείας πάντα εἰσάγειν, ἀλλὰ τὰ μὲν παραλιπεῖν λέγοντα, τὰ δὲ συγχαρεῖν, τὰ δὲ κατὰ συμπλοκὴν εἰσάγειν, τὰ δὲ προσποιεῖσθαι ἐξηγεῖσθαι, τὰ δὲ μὴ πιστεύειν μηδὲ ἀπιστεῖν. καὶ ὅλως οὐκ ἀπορήσεις μεθόδων, ἔν γε τοῦτο θεώρημα σώζων, ὡς διατριβὴ ἀπρόσφορος. 10

Ἡ δὲ ἐρμηνεῖα, ὅπερ καὶ περὶ τῆς διατριβῆς ἔφαμεν, ἐπὶ ἐλάττονος ἐξουσίας γεγενήσθω, σώζουσα μὲν 147 τὸν ἐπιδεικτικὸν κόσμον, πολὺ δὲ τοῦ διδυράμβου ἀποβεβηκυῖα. γίγνοιτο δὲ τοιαύτη, εἰ τῷ Ἴσοκράτους 46 θεωρήματι χρησόμεθα, καὶ τὸ κάλλος καὶ τὴν σεμνότη- 15 τητα μὴ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων μᾶλλον ἢ τῆς ἀρχαιότητος ἢ τοῦ μεγέθους θηρώμεθα, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀρμονίας καὶ τῶν σχημάτων, ἐπεὶ αὐτό γε τοῦτο, ὃ πάντες θρυλοῦσι, Δῆμητρος γὰρ ἀφικομένης εἰς τὴν χώραν ἡμῶν καὶ τὰ ἐξῆς, τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι τοῖς μὲν ὀνόμα- 20 σιν ἐγγὺς τοῦ πολιτικοῦ καθήκει, τῇ δὲ συνθέσει καὶ τῇ ἀρμονίᾳ καὶ τῷ σχήματι ὀλίγα καὶ [λείπει ἔνια] σεμνότερα εἶναι δοκεῖ; καὶ τὸ Τηρεῖ δὲ τῷ Πρόκνην τὴν Πανδίουος καὶ τὰ ἐξῆς τοῦ αὐτοῦ τύπου, εἰ 148 καὶ περὶ ἀνθρώπων εἴρηται. καὶ παρὰ Πλάτωνι, φῆμη 25 τις καὶ λόγος διαρρεῖ, ὡς ἄρα ὁ θεὸς οὗτος ὑπὸ μητρονιάς οὔσης τῆς Ἥρας ἐκινήθη, καὶ πολλὰ παραδείγματα παρὰ τῷ Πλάτωνι, ὥστε εἰ σώζοις τὸ θεώρημα, φυλακτῆριον ἔσται πρὸς ἀρετὴν λόγου. 47 ὅλως δὲ περὶ τῶν μυθικῶν τούτων ὕμνων περὶ τε ἔν- 30 νοιαν καὶ ἐρμηνεῖαν ἐκεῖνο ἰστέον, ὅτι τῷ ἀξιώματι κατ' ἄμφω τὸ μυθικὸν λείπον.

ΠΕΡΙ ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΚΩΝ.

7 Περὶ δὲ τῶν γενεαλογικῶν ἔν μὲν ἤδη τοσοῦτον
 149 εἴρηται, ὡς τοὺς αὐτοὺς ᾠήθησαν, ἐπὶ τῶν μυθικῶν,
 ἔν ᾧ καὶ τὴν διαφορὰν προσετίθεμεν· ἕτερον δὲ τοσοῦ-
 5 του εἰρήσεται, ὡς ἔστι σπανίως ὕμνον εὐρεῖν θεῶν, ἔν
 ᾧ τὸ γενεαλογικὸν μόνον φέρεται, πλὴν εἰ μὴ τις ὑπο-
 λαμβάνοι τὰς θεογονίας ὕμνους εἶναι τῶν θεῶν, [ἔν ᾧ
 48 τὸ γενεαλογικὸν μόνον φέρεται] ὡς τὰ πολλὰ δὲ ἢ τοῖς
 μυθικοῖς παρεμπλέκεται, ἢ ἄλλοις γε τῶν ὕμνων εἰδеси
 10 καὶ ἐνὶ καὶ πλείοσι. γραῶδες γὰρ καὶ δεινῶς μειρακιῶ-
 δες, ὕμνον Διὸς προελόμενον πραγματεῖαν, μόνον γο-
 νὰς ἐκδέξασθαι. ἀλλ' ἐπεὶ εὔρηται καὶ τοῦτο τὸ εἶδος
 τῶν ὕμνων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ ἤδη τινὲς καὶ Διο-
 νύσου γονὰς ὕμνησαν, καὶ Ἀπόλλωνος ἕτεροι, καὶ
 15 Ἀλκαῖος Ἡφαισίου, καὶ πάλιν Ἑρμοῦ, καὶ τοῦτ' ἀπο-
 τετημέμεθα τὸ μέρος. χρὴ τοίνυν, εἰ μὲν παρεμπεπλεγ-
 μένον εἴη τοῖς ἄλλοις εἰδεσιν, εἰδέναι, ὅτι καὶ μῆκος
 προσίεται, εἰ δὲ καθ' αὐτὸ εἴη τὸ μέρος, ὅτι βραχείας
 δεῖται διατριβῆς. ἔστι δὲ ὡς ποιητῆ μὲν καθ' αὐτὸ μόν-
 20 νον τὸ εἶδος χρήσιμον, συγγραφεὶ δὲ οὐδέποτε. ὁ μὲν
 150 γὰρ καὶ Χάριτας μαιευομένης, καὶ Ὡρας ὑποδεχομέ-
 νας, καὶ τὰ τοιαῦτα πραγματεύεται, ὁ δ' ἐπ' ἀνάγκης
 ὅτι βραχύτατα ἐρεῖ.

49 Ἀρετὴ δ' ἐρμηνείας ἔν τοῖς τοιούτοις καθαρότης,
 25 καὶ τὸ ἀπροσκορὲς γένοιτ' ἂν ἔν ποιήσει ἐκ συμμετρίας
 τῶν περιφράσεων, ἔν δὲ τῇ συγγραφῇ ἐκ τῆς ποικιλίας
 τῶν κώλων. παρέσχετο δὲ τὴν μὲν ἔν ποιήσει ἀρετὴν
 Ἡσίοδος, καὶ γνοίη τις ἂν μᾶλλον, εἰ τοῖς Ὀρφείως πα-
 ραθεῖη· τὴν δὲ ἔν τῇ συγγραφῇ πολλαχοῦ μὲν Πλάτων,
 30 πολλαχοῦ δὲ Ἡρόδοτος ἔν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς.

ΠΕΡΙ ΠΕΠΛΑΣΜΕΝΩΝ.

8 Περὶ δὲ τῶν πεπλασμένων ταῦτα ἰστέον, πρῶτον

μὲν ὅτι οὐκ ἂν γένοιτο περὶ τοὺς περιφανεῖς τῶν θεῶν
 ῥαδίως, καὶ ὧν αἱ γενέσεις καὶ δυνάμεις πρόδηλοι, ἀλλὰ
 περὶ τοὺς ἀφανεστέρους ὡς τὰ πολλὰ θεοὺς καὶ δαί-
 μονας, οἷον καὶ περὶ τὸν Ἐρωτα ὁ Πλάτων ποτὲ μὲν
 ὡς πρὸ γῆς ἐγένετο, ποτὲ δὲ ὡς Ἀφροδίτης ἐστὶ παῖς, ⁵
 πάλιν δὲ πεπλασμένος ὕστερον Πόρου καὶ Πενίας, καὶ ¹⁵¹₅₀
 πάλιν ὁ Πανσανίας, ὅτι τῇ τέχνῃ τῇ ἰατρικῇ ἐφέστηκεν
 ἢ δύναμις τοῦ Ἐρωτος, καὶ Ἀριστοφάνης, ὅτι συνάγει
 τὰ ἡμίτομα τῶν σωμάτων, τούτους [γὰρ] τοὺς ὕμνους
 ποικίλως σφόδρα πλάσας, τοὺς μὲν περὶ φύσιν, τοὺς ¹⁰
 δὲ περὶ δύνάμιν, τοὺς δὲ περὶ γένος. ἦκει καὶ αὕτη
 ἢ ἐξουσία παρὰ τῶν ποιητῶν, [παρὰ] τοῖς συγγραφεῦ-
 σιν. Ἄρεως μὲν γὰρ θεράποντας Δειμὸν καὶ Φόβον
 ἀναπλάττουσι, τοῦ δὲ Φόβου τὴν Φυγὴν φίλην, καὶ ⁵¹
 τοῦ Θανάτου τὸν Ἔπνον ἀδελφόν· ἦδη δὲ καὶ ἡμεῖς ¹⁵
 τὸν Λόγον τοῦ Διὸς ἀδελφὸν ἀνεπλάσαμεν, ὡς ἐν ἠθικῇ ¹⁵²
 συνόψει.

Ἄ τοίνυν χρὴ ἐν τοῖς πεπλασμένοις τῶν ὕμνων διο-
 ρᾶν, ἔχοιτε ἂν λέγειν. φυλακτέον γὰρ πρῶτον μὲν μὴ
 ἀπηρητημένους ἀλλὰ συνεχεῖς πλάττειν, εἴη δ' ἂν τὸ ²⁰
 τοιοῦτο σωζόμενον, εἰ ἀπ' αὐτῶν λαμβάνοιτο ἢ πλάσις,
 καὶ μὴ ἀνακεχωρηκυῖα εἴη. ἔπειτα μὴ ἀηδῶς, ἀλλὰ
 στωμύλως καὶ γλαφυρῶς ἀναπλάττειν, οἷον Μούσας
 Μνημοσύνης παιδας, ἢ ὅσα τοιαῦτα. ἐνιαὶ γὰρ τοῦ
 ἀκούσαι ἀηδεῖς, οἷον ὅτι ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς ἀνέ- ²⁵
 δραμεν ἢ Ἀθηνᾶ. μὴ γὰρ τοῦτο, εἰ καθ' ὑπόνοιαν εἴ-
 ρηται, καὶ πρὸς ἄλλο τι ἔχει ὀρθῶς, ἀλλ' ὅτι ἀηδῶς
 πέπλασται. ἔπειτα δὲ πίστει λαμβάνειν ἀπὸ τῶν ἀλη-
 θῶν, ἐν οἷς ἂν ψευδόμεθα, ὡς καὶ ἡμεῖς πεποιθήκαμεν,
 πολλάκις δὲ καὶ ὁ Ὅμηρος. ἔτι δεῖ καὶ τοὺς πεπλασμέ- ³⁰
 νους ὕμνους ἑαυτοῖς εἶναι συμφώνους, καὶ μὴ ἐναν-
 τιούμενα ἢ μαχόμενα ἐφέλκεσθαι, ὡσπερ ἐν ἐκείνῳ τῷ

μύθῳ, ὅτι Ζεὺς πρὸ πάντων ἐγένετο καὶ θεῶν ἀπάντων
 153 ἔστι πατήρ, καὶ τὴν Θέμιν οὖσαν τοῦ Κρόνου τὸ πα-
 52 λαιὸν γυναικᾶ ἠγάγετο. ἦν μὲν γὰρ πρὸ πάντων καὶ
 Θέμιδος· εἰ δ' ἦν πρὸ Διὸς Θέμις, οὐ πρὸ πάντων.
 5 ἔτι πρὸς τούτῳ φυλακτέον ἐν τοῖς πεπλασμένοις ὕμνοις
 τὸ μῆκος καὶ τὴν περιεργίαν. ἤδη γὰρ τινες τῶν νεω-
 τέρων, ἀναπλάσαντες δαίμονά τινα νέον Ζηλοτυπίαν,
 κρηδεμμον μὲν αὐτῇ Φθόνον προσέθεσαν, ζώνην δ' αὖ
 Ἔριν. καὶ μάλιστα ὁ Πανσανίας ἐπιφορὰς ἔχει πρὸς τὴν
 10 κατὰ μέρος ταύτην περιεργίαν. ἔστι δὲ καὶ ἐνῶσαι ἀρ-
 χαῖον καὶ νέον ἐν ποιήσει μὲν, μάλιστα δὲ ἐν συγ-
 γραφῇ.

154 Τὴν ἐρμηνεῖαν δὲ προσάξεις τοῖς τοιούτοις ὕμνοις
 πρὸς τὰ πράγματα ὁρῶν, εἰ μὲν ἀνθρώπινόν τι ἀνα-
 15 πλάττοις, ἀφελεστέραν καὶ κομψοτέραν, λέγω δὲ ἀν-
 θρώπινα, ὅσα οὐ παντάπασιν φρικώδη καὶ θεῖα, οἶον
 Πενίαν καὶ Ἀργυρτίαν, καὶ ὅσα τοιαῦτα. εἰ δὲ ἀνα-
 53 πλάττοις τι θεῖον, ὅπως καὶ τὴν ἐρμηνεῖαν σεμνοτέραν
 προσάξεις. χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι γονιμώτατος καὶ ἐπι-
 20 νοίας ἔστι σημεῖον ὁ τοιοῦτος ὕμνος.

ΠΕΡΙ ΑΠΕΥΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΥΚΤΙΚΩΝ.

9 Οἱ δὲ ἀπευκτικοὶ καὶ προσευκτικοὶ ὕμνοι σχεδὸν
 μὲν, ὥσπερ ἐφάσκομεν, πᾶσι τοῖς προειρημένοις εἰδὼν
 ἀναπεπλεγμένοι, ἢ τοῖς γε πλείστοις αὐτῶν. ἅπαντες
 25 γὰρ ἀνυμνοῦντες τοὺς θεοὺς εἰς εὐχὰς ἐγκλείουσι τοὺς
 λόγους. ἤδη δὲ τινες καὶ ἀποτόμως κατὰ τὰ αὐτὰ γε-
 ρόνασιν, ἀπευκτικὸς μὲν ὁ τοιοῦτος

155 Ζεῦ κύδιστε μέγιστε, κελαινεφές, αἰθέρι ναίων,
 μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἔλθειν.

30 προσευκτικὸς δὲ

κλυθί μεν αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἦτε μοι αἰεὶ
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι.

καὶ παρὰ Πλάτωνι, ὃ φίλε Πᾶν καὶ ὅσα ἐν τῷ Φαί-
δρῳ εὔχεται. δεῖ δὲ τοὺς τοιούτους ὕμνους μὴ κατακό-
ρους εἶναι. τὰς μὲν γὰρ εὐχὰς δικαίας εἶναι χρή, καὶ 5
ἀπευχὰς δικαίας οὐσας καὶ ἀπλᾶς εἶναι, μὴ τὸ δεῖνα
γενέσθαι, εἶναι δὲ [ἀπλᾶς] καὶ βραχείας, ἔτι δὲ οὐ δι-
δάσκειν τοὺς θεοὺς, ἀλλ' αἰτεῖν ἅπερ ἀκριβῶς ἴσασιν.
ἔτι δὲ καὶ πάσας εὐχὰς καὶ συγγραφῶν ἐπιῶν τὰς
αἰτίας εἰς τοὺς πολίτας βραχείας οὐσας εὐρήσεις. 10
ἦδη δὲ καὶ εἰς τοὺς πολιτικούς τὸ μέρος τοῦτο τῶν
ὑμνων κατῆλθε, πλήν γε ὅσαι ἐπιμαρτυραὶ· τὸ γὰρ
πρῶτον μὲν ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς 156
εὐχομαι καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ τὸ καλῶ δὲ τὸν Ἀπόλ-
λω τὸν Πύθειον, τῶν εὐκτικῶν καὶ ἀπευκτικῶν 55
ὑμνων μετείληφεν ἴχνη. 16

Οὐκ ἄγνωῶ δὲ ὅτι ἀπορητικούς τινες τεθείκασι καὶ
διαπορητικούς καθ' ἕκαστον τῶν μερῶν, οἳ διηπόρη-
σαν περὶ γενεαλογία, περὶ Ἔρωτος εὐθύς, εἴτε ἐκ
χάους ἐγένετο, εἴτε ἐξ Ἀφροδίτης, καὶ πολλὰ τοιαῦτα. 20
καὶ πάλιν περὶ δύναμιν, εἴτε ἀνθρώπινα πράγματα καὶ
διοικήσεις, εἴτε θεαί. καὶ συνορᾶς δὴ τοῦτο τὸ εἶδος,
ὃ φημι, πᾶν, ἀλλὰ τὸν τοιοῦτον ὕμνον τῷ μὲν σχήματι
διαφέρειν φημί, τῇ δὲ φύσει τὸν αὐτὸν εἶναι ἐκείνων
ἐκάστῳ, ὥσπερ καὶ τὴν Τύχην Σοφοκλῆς ὕμνησε, δια- 25
πορῶν ὕμνεϊ.

Ἔφην δὲ γενέσθαι τινὰς ὕμνους καὶ ἐξ ὁμοίου τού- 56
των ἀπάντων ἢ τῶν πλείστων συντεθέντων, οἵπερ εἰσὶ 157
καὶ τελειότατοι ἔπαινοι, καὶ μάλιστα τοῖς συγγραφεῦσι
πρέποντες· τῷ μὲν γὰρ ποιητῇ ἕξαρκεῖ καὶ μέρος τι 30
ἀπολαβόντι καὶ κατακοσμήσαντι τῇ ποιητικῇ κατασκευῇ
πεπαῦσθαι, ὃ δὲ συγγραφεὺς πειράσεται διὰ πάντων

ἔλθειν. χαριέστατον δὲ τῶν τοιούτων μέρος παρέσχηται ἐν τοῖς Μαντευτοῖς Ἀριστείδης. οὗτος γὰρ τὸν Ἀσκληπιὸν καὶ τὴν Ὑγίειαν συγγέγραφεν οὐκέτι μοι ὡς ἐπαινῶν ἀνθρωπίνην περιέργειαν ἔχοντας.

5 Τὸ μὲν δὴ περὶ τῶν εἰς τοὺς θεοὺς βιβλίον τέλος
 57 εἴληφεν ἡμῖν, ἐξ ὧν ἠγοούμεθα καὶ ποιητὰς καὶ συγ-
 γραφέας καὶ φήτορας πάντας ἀνυμνεῖν θεοὺς ἐντέχνως,
 καὶ ὅπως καὶ ἐν ὁποίοις καιροῖς. ἐφεξῆς δ' ἂν εἴη περὶ
 158 χώρας καὶ πόλεως ἐπαινῶν εἰπεῖν· οὕτως γὰρ καὶ εἰς
 10 τοὺς τόμους ἀνάγκη γεγένηται. καὶ πρῶτον περὶ τῶν
 τῆς χώρας ἐγκωμίων, οὐχ ὡς ἀποτόμως [περὶ] τινος
 ἐγκωμιάσαντος χώραν ἄνευ πόλεως, ἀλλ' ἐν τοῖς τῶν
 πόλεων ἐγκωμίοις καὶ τῶν περὶ χώρων ἐπαινῶν παρα-
 λαμβανομένων.

15 ΠΩΣ ΧΡΗ ΧΩΡΑΝ ΕΠΑΙΝΕΙΝ.

II. Ἐπαινος μὲν χώρας, ὡς ἀνωτάτω διελέσθαι, δι-
 1 τός, ἢ κατὰ φύσιν ἢ κατὰ θέσιν. ἢ γὰρ πῶς κεῖται ἐξε-
 58 τάσαντες ἀξίαν αὐτὴν ἐπαινοῦ ἀποφαίνομεν, ἢ ὅπως
 πέφυκε. θέσιν τοίνυν χώρας δοκιμάζομεν τε καὶ κρί-
 20 νομεν ὅπως κεῖται πρὸς γῆν, ἢ πρὸς θάλατταν, ἢ πρὸς
 οὐρανόν· πρὸς μὲν γῆν, εἰ μεσόγειος εἴη καὶ πλεον ἢ
 ἔλαττον θαλάττης ἀπέχουσα, ἢ ἐπιθαλαττίδιος καὶ πρὸς
 159 αἰγιαλούς· πρὸς δὲ θάλατταν, εἰ νῆσος ἢ νήσῳ ἐοι-
 κυῖα· πρὸς δὲ οὐρανόν, εἰ ἐν δυσμαῖς, ἢ ἐν ἀνατολαῖς.
 25 ἢ ἐν μεσημβρίᾳ, ἢ ἐν ἄρκτῳ, ἢ ἐν τῷ μέσῳ τούτων.
 ἦδη δέ τινες καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς ἀστέρας τὴν θέσιν
 ὠρίσαντο, ὥσπερ οἱ ποιηταί, ὑπὸ Πλειάδας ἢ Τάδας,
 ἢ ὑπὸ Ἀρκτοῦρον ἀνίσχοντα, ἢ ὑπὸ Ἑσπερον. κατὰ
 γὰρ τοὺς τρεῖς κανόνας θέσιν χώρας δοκιμάζομεν· ἐν
 30 γὰρ τῷ περὶ οὐρανοῦ καὶ τὸ τῶν ὠρῶν συνείληπται.
 τὴν δὲ φύσιν τῆς χώρας δοκιμάζομεν πάσης ἐκ τῶν ἐξ

τόπων τούτων, ἢ γὰρ ὄρεινὴ τίς ἐστὶν ἢ πεδινὴ, ἢ ξηρὰ καὶ ἄνυδρος ἢ λιπαρὰ καὶ εὐδρος, καὶ εὐφορος καὶ ἢ πολύφορος ἢ ἄφορος καὶ δύσφορος. ἀπὸ γὰρ τούτων χώρας ἀρετὴν καὶ κακίαν διαγινώσκομεν. ἵνα δέ σοι τῶν θεωρημάτων τούτων ἀπάντων παραδείγματα 5 ὑπάρχη, ἐκάστου ἐκθήσομαι δύο, εἰπὼν πρότερον, πρὸς ἃ τὰ κεφάλαια ἀνάγοντας ἐπαινέειν δεῖ, πρὸς ἡδονὴν ἢ πρὸς ὠφέλειαν· πρὸς γὰρ ταῦτα τὰ κεφάλαια ὁρῶντα δεῖ τοὺς περὶ χώραν ἐπαίνους ποιεῖσθαι. οἶον εἰ μεσόγειον ἐπαινοίης, πρὸς μὲν ἡδονὴν, ἢ τῶν ἀπὸ 10 τῆς ἡπείρου ἀγαθῶν βεβαίως ἀπόλαυσις καὶ τέρψις γίνεται ὁρῶν πεδία περιλαμβανόντων, καὶ τῶν πεδίων ληϊοῖς κατεστεμμένων. πρὸς δὲ ὠφέλειαν, διότι οἱ καρποὶ οἱ γνησιώτεροι ἀπὸ τῆς γῆς ἄτ' οὐ κλυζομένης καὶ τῶν ἀπὸ τῆς θαλάττης ταραχῶν ἀπεχούσης. εἰ δὲ ἐπι- 15 θαλάττιον ἐπαινοίης, ὅτι ὅσα καὶ ἐν γῆ καὶ ἐν θαλάττῃ ἡδέα καὶ ὠφέλιμα, συνείληφεν ἡ χώρα. εἰ δὲ νῆσου ἐπαινοίης, καὶ πρὸς ἡδονὴν καὶ πρὸς ὠφέλειαν, ὥσπερ Ἀριστείδης ἐν τῷ Νησιωτικῷ. εἰ δὲ νήσῳ ἔοικυιαν, ἃ τε περὶ Τύρου Ἀριστόβουλος ἰστόρησε καὶ περὶ Κυ- 20 ζίκου Ἀριστείδης ἐν τῷ πρὸς Κυζικηνούς, καὶ Ξενοφῶν ⁶⁰₁₆₁ ἐν τοῖς πόροις [τοῖς] περὶ τῆς Ἀττικῆς. καὶ μὴν εἰ μὲν ἀνατολικὴ εἴη, ὅτι πρώτη αὕτη ἡλίῳ ἐντυγχάνει, καὶ ἡγεμών ἐστὶ φωτὸς ἄλλοις, εἰ δὲ δυτικὴ εἴη, ὅτι ὥσπερ κορωνὶς ἐπίκειται, παραπέμπουσα τὸν θεόν· εἰ δὲ με- 25 σημβρινὴ, ὅτι ὥσπερ ἐπὶ παρατάξεως τοῦ οὐρανοῦ τὸ μέσον κατεῖληφεν· εἰ δὲ ἀρκτική, ὅτι τὸ ὑψηλότατον τῆς γῆς καὶ ὑπόβορρον ὥσπερ ἀκρόπολις κατέχει· εἰ δὲ τὸ μεσαίτατον, ὃ δὴ περὶ τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Ἑλλάδος λέγουσιν, ὅτι περὶ αὐτὴν ἢ πᾶσα γῆ κυκλεῖται, καὶ 30 χώρα ἐστὶν εὐκαρπος. ἔτι τοίνυν εἰ μὲν ὄρεινὴ εἴη, ὅτι ἀνδρὶ ἐρρωμένῳ ἔοικε νεύροις διελημμένῳ· εἰ δὲ πε-

δινῆ, ὅτι εὐτακτός ἐστι καὶ οὐκ ἀνώμαλος οὐδ' ὀστώδης.
 162 καὶ μὴν εἰ μὲν ξηρὰ καὶ ἄνυδρος, ὡς διάπυρός ἐστι
 κατὰ τὸν περὶ τοῦ αἰθέρος λόγον καὶ τοῦ οὐρανοῦ· πυ-
 ρώδης γὰρ ὁ οὐρανὸς καὶ ἐπίξηρος· εἰ δὲ λιπαρὰ καὶ
 5 εὐνδρος, καὶ πρὸς τὴν ἡδονὴν καὶ πρὸς τὴν ὠφέλειαν
 61 εὐφυής. καὶ εἰ μὲν πάμπορος, ὅτι γυναικὶ εὐπαιδὶ ἔοι-
 κεν· εἰ δὲ ἄφορός τε καὶ δύσφορος, ὅτι φιλοσοφεῖν τε
 καὶ καρτερεῖν διδάσκουσα.

Ἐκεῖνό γε μὴν ἰστέον, ὅτι τῶν ἐγκωμίων τὰ μὲν
 10 ἐστὶν ἐνδοξα, τὰ δὲ ἄδοξα, τὰ δὲ ἀμφίδοξα, τὰ δὲ πα-
 ράδοξα. ἐνδοξα μὲν τὰ περὶ ἀγαθῶν ὁμολογουμένων,
 οἷον θεοῦ ἢ ἄλλου τινὸς ἀγαθοῦ φανεροῦ· ἄδοξα δὲ τὰ
 περὶ δαιμόνων καὶ κακοῦ φανεροῦ· ἀμφίδοξα δὲ ὅσα
 πῆ μὲν ἐνδοξά ἐστι, πῆ δὲ ἄδοξα, ὃ ἐν τοῖς Παναθη-
 15 ναϊκοῖς εὐρίσκεται καὶ Ἰσοκράτους καὶ Ἀριστείδου·
 [καὶ] τὰ μὲν γὰρ ἐστὶν ἐπαινετά, τὰ δὲ ψεκτά, ὑπὲρ ὧν
 163 ἀπολογοῦνται. παράδοξα δὲ οἷον Ἀλκιδάμαντος τὸ τοῦ
 62 Θανάτου ἐγκώμιον, ἢ τὸ τῆς Πενίας ἢ τοῦ Πρωτέως
 τοῦ κυνός. ἐνέταξα δὲ τὸ θεώρημα, ἐπειδὴ ἀφόρους
 20 καὶ δυσφόρους χώρας, καὶ τὰς ἀνύδρους καὶ ψαμμώ-
 δεις, ὅπως ἐπαινεῖν χρὴ ὑπέδειξα. ὅτι γὰρ τῶν τοι-
 οῦτων καὶ παραδόξων καὶ ἀπολογίαν ἐξευρίσκειν ἐστίν,
 εἰς ἐγκώμιον ἕξαρχεῖ. χώρας μὲν ἀπὸ τούτων ἐγκω-
 μιαστέον, πόλεις δὲ ἐξ ὧν δεῖ ἐπαινεῖν, μετὰ ταῦτα
 25 ὑποδεικτέον, ἵνα ἡμῖν καθ' ὁρμὴν προῆι τὸ σύνταγμα.

63

ΠΩΣ ΧΡΗ ΠΟΛΕΙΣ ΕΠΑΙΝΕΙΝ.

2. Οἱ τοίνυν περὶ τὰς πόλεις ἐπαινοὶ μικτοὶ εἰσὶν ἀπὸ
 164 κεφαλαίων τῶν περὶ χώρας εἰρημένων καὶ τῶν περὶ
 ἀνθρώπους. ἐκ μὲν γὰρ τῶν περὶ χώρας τὴν θέσιν
 30 ληπτέον, ἐκ δὲ τῶν περὶ ἀνθρώπους τὸ γένος, τὰς
 πράξεις, ἐπιτηδεύσεις· ἀπὸ γὰρ τούτων τὰς πόλεις ἐγ-

κωμιάζομεν. ὅπως δὲ τῶν κεφαλαίων τούτων ἕκαστον
 ἐργαζόμεθα, ἐγὼ διδάξω καὶ φράσω. θεῖσιν πόλεως
 δοκιμάζομεν κατὰ τοὺς ἄνω τρόπους τοὺς εἰρημένους
 καὶ καθ' ἑτέρους πλείονας, ἢ πρὸς οὐρανὸν καὶ ὄρας,
 ἢ πρὸς ἡπειρον, ἢ πρὸς θάλατταν, ἢ πρὸς τὴν χώραν, 5
 ἐν ἣ κεῖται, ἢ πρὸς τὰς περιοίκους χώρας καὶ πόλεις,
 ἢ πρὸς ὄρη, ἢ πρὸς πεδία. τὸ γὰρ εὐνδρον εἶναι τὴν
 πόλιν ἢ ποταμοῖς περιειληφθαι ἔφην τῶν περὶ χώραν
 εἶναι. αὐτῶν δὲ τούτων ἕκαστον καὶ πρὸς ἡδονὴν καὶ
 ὠφέλειαν κατὰ τὴν ἄνω γεγυνημένην διαίρεσιν. χρὴ δὲ 10
 καὶ καθ' ἕκαστον τούτων εὐμαθέστερον καὶ σαφέστερον
 γενέσθαι τὸ σύνταγμα. τὴν γὰρ θεῖσιν πρῶτον ἔφην
 κατὰ τὸν οὐρανὸν καὶ κατὰ τὰς ὄρας δεῖν θεωρεῖν.
 θεωρεῖται δὲ ἢ κατὰ ψύξιν ἢ κατὰ θάλψιν ἢ κατ' ἀγλὴν
 ἢ κατὰ καθαρότητα ἢ κατὰ εὐαρμοστίαν πασῶν τῶν 165
 ὠρῶν. εἰ γὰρ τις τὸν οὐρανὸν δοκιμάσει, γίγνεται 16
 θεῖσις πόλεως ἢ κατὰ ταῦτα πάντα, ἢ κατὰ τούτων τὰ 64
 πλείστα, ἢ ἕνια. ἂν μὲν οὖν περιῆ δεικνύειν τὴν πόλιν,
 ἦν ἐγκωμιάζομεν, κατὰ πάντα ταῦτα εὐθετον οὕσαν,
 θαυμαστὸν γίνεταί τὸ χρῆμα καὶ πλείους αἱ ἀφορμαί. 20
 εἰ δὲ μὴ, τὰ πλείστα τούτων πειρᾶσθαι δεῖ προσόντα
 αὐτῇ ἀποδεικνύναι· εἰ δὲ μὴ τὰ πλείστα, ἀλλὰ ἰσχυ-
 ρότατα καὶ τὰ μέγιστα. εἰ δὲ παντάπασιν ἄμοιρος εἴη
 ἢ πόλις ἐγκωμίων κατὰ τὴν θεῖσιν (ὅπερ σπανιώτατόν
 ἐστίν· εὐρήσομεν γὰρ ἢ ἐν ψυχροῖς τόποις οὕσαν ἢ ἐν 25
 θερμοῖς ἢ ἐν ἀρμοστοῖς παρὰ τὴν κρᾶσιν τῶν ὠρῶν),
 εἰ δὲ τινες τὴν Ἄσκησιν οἰκοῦεν, ἐχρῆν αὐτὸ τοῦτο εἰς
 ἐγκώμιον λαμβάνειν· εἰ δ' αὖ ἀφορός τε καὶ δύσφορος,
 ἐχρῆν αὐτὸ τοῦτο εἰς ἐγκώμιον λαμβάνειν, ὅτι φιλοσο-
 φεῖν ἀνάγκη τοὺς ἐνοικοῦντας καὶ καρτερικοὺς εἶναι. 30
 κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ ὄρον, εἰ μὲν θερμότερος εἴη ὁ τόπος,
 τὰ ἐν τοῖς ψυχροῖς κακὰ λεκτέον· εἰ δὲ ψυχρότερος, τὰ 65

ἐν τοῖς θερμοτέροις. ἄριστα δὲ κεκραμέναις χρῆ νομί-
 166 ζειν τὰς ἱκανὸν χρόνον μέρει ἐκάστῳ παραμενουσας.
 αὐτῶν δὲ τῶν ὥρων αἱ μὲν ἐπὶ τὸ μᾶλλον θεωροῦνται,
 αἱ δὲ ἐπὶ τὸ ἔλαττον. χειμῶν μὲν γὰρ καὶ θέρος ἐπὶ τὸ
 5 ἔλαττον· μᾶλλον γὰρ ἐλάττους καὶ ἀσθενεστεράς ἐπαι-
 νετέον. ἔαρ δὲ καὶ τὸ μετόπωρον ἐπὶ τὸ μᾶλλον· μᾶλ-
 λον γὰρ ἰσχύειν τὰς ὥρας ταύτας ἐπαίνου ἄξιον. ἐν δὲ
 66 τῷ περὶ τῶν ὥρων καὶ ἂ ἐκάστη φέρει τακτέον, αὐτὰ
 ταῦτα δὲ ἐφ' ἐκάστη κατὰ τὰ τρία ταῦτα θεωρητέον,
 10 εἰ χρόνον ὅλον μένει ἀκήρατα, εἰ πλείστον τοῦ ἔτους·
 ποιότητα δὲ εἰ πρὸς ἡδονὴν καὶ ὠφέλειαν, ὠφέλειαν
 μὲν εἰ ἀβλαβῆ ἔστιν, ἡδονὴν δὲ εἰ ταῖς αἰσθήσεσι
 167 τέρπνῃ γεύσεσιν ὄψεσι καὶ ταῖς ἄλλαις. ποσότητα δὲ
 εἰ πολλὰ ταῦτα εἶη.

15 Περὶ μὲν τῆς θέσεως τῆς κατ' οὐρανὸν καὶ ὥρας
 ταῦτα, ἐξ ὧν ἂν τις ἐγκωμιάξοι πόλιν, ἐφεξῆς δὲ καὶ
 περὶ τῶν ἄλλων τῶν τῆς θέσεως στοιχείων ἐπισκεψώ-
 μεθα. ἦν δὲ δευτέρον καὶ τρίτον στοιχείον, ὅπως κεί-
 6 ται πρὸς ἡπειρον, ὅπως πρὸς θάλασσαν. ἐὰν μὲν τοίνυν
 20 ἡπειρωτικὴ ἦ καὶ πλείστον ἀπέχη ἀπὸ τῆς θαλάσσης,
 τὴν ἀπὸ τῆς ἀποχωρήσεως ἀσφάλειαν ἐγκωμιάσεις, καὶ
 σοφῶν ἀνδρῶν παραθήσεις γνώμας, αἱ τοὺς κατ'
 ἡπειρον οἰκισμοὺς ἐπαινοῦσι καὶ τοὺς πλείστον ἀπὸ θα-
 λάττης ἀπέχοντας, καὶ πάντα ἐρεῖς, ὅσα ἐν τῷ ἐτέρῳ
 25 κακά. ἐὰν δὲ ἡ πόλις θαλαττία ἦ ἢ ἡ νῆσος, τὰς τε
 ἡπείρους ἐρεῖς κακῶς καὶ τοὺς ἡπειρωτικὸς οἰκισμοὺς,
 καὶ ὅσα ἀγαθὰ ἀπὸ θαλάσσης ἀριθμῆσῃ. ἰδίως δὲ καὶ
 168 περιεργάσῃ τὴν ἐκάστης νήσου ἢ τὴν ἐκάστης πόλεως
 θέσιν. τὸ γὰρ τοιοῦτον μέρος ἀδύνατον περιστοιχεῖ-
 30 σθαι διὰ τὸ ἡπειρον. ἐὰν δὲ παραθαλάττιος ἦ καὶ ἐπ'
 αἰγιαλοῖς, ὅτι ἀμφοτέρω ὑπάρχει τὰ ἀγαθὰ. ἐὰν δὲ
 ὀλίγον ἀπέχη ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ, ὅτι τὰ μὲν ἐκατέρω-

θεν ἐκπέφυγε λυπηρά, τὰ δ' ἀμφοτέρων ἀγαθὰ ἀνείληφεν.

Ἐξῆς ἦν στοιχεῖα θέσεως, ὅπως ἔχει πρὸς τὴν περιοικίδα χώραν, καὶ ὅπως πρὸς τὰς ἀστυγείτονας χώρας. πρὸς μὲν τοίνυν τὴν περιοικίδα χώραν θεω- 68
ρεῖται, εἰ ἐπ' ἀρχῆς κεῖται, ἢ ἐν τῷ μέσῳ, ἢ πρὸς τῷ 6
τέλει. καὶ εἰ μὲν ἐπ' ἀρχῆς κεῖται, ὥσπερ προσώπῳ
ἀπεικαστέον, καὶ ὅτι ἐντὸς τὴν αὐτῆς χώραν φυλάττει,
ὥσπερ μιᾶς οἰκίας προπύλαια. ἐὰν δὲ ἐν μέσῳ, ὅτι
ὥσπερ βασιλεία ἢ ἀρχεῖα ἢ ὀμφαλὸς ἀσπίδος, ὥσπερ 10
Ἄριστείδης εἶπε, κατείληφεν, ἢ ὥσπερ ἐν κύκλῳ μέσον
σημεῖον. ἐὰν δὲ ἐπὶ τέλει, ὅτι ὥσπερ ἐραστὰς ἀποφυ- 169
γοῦσα τοὺς προσιόντας.

Ἔτι δὲ ὀψόμεθα καὶ ζητήσομεν, πότερον τὰ σκληρὰ 69
προβαλλομένη ἐν πεδινοῖς ἐστίν, ἢ ἐν τοῖς σκληροτά- 15
τοις τόποις κατῴκισται τὰ πεδία προβαλλομένη· καὶ ἐὰν
ἐν πεδινοῖς ἰδρυσμένη, ὅτι ἀποπειρᾶται τῶν ἀφικνου-
μένων, ὥσπερ ἀγῶνα προτιθεῖσα, ἢ ὅτι εὐερκής ἐστίν,
ὥσπερ τείχους ἀνεστηκότος. ἐὰν δὲ τὰ πεδία προβαλ-
λομένη ἐν τοῖς σκληροῖς φαίνεται ἰδρυσμένη, ὅτι ἡμερός 20
ἐστὶ πρὸς τοὺς ἀφικνουμένους, καὶ ὥσπερ ἀκρόπολις
αὕτη κατείληφεν, ἀφ' ὑψηλοῦ πυρσεύουσα. ἐὰν δὲ
ἀναμιξῆ ἢ ταῦτα καὶ συγκεχυμένως φαίνεται διακείμενα, 70
τὴν ποικιλίαν ἐπαινετέον, ὥσπερ Ἄριστείδης πεποίη-
κεν. ἔτι δὲ πρὸς τὰ ὕδατα τὰ ἐν τῇ χώρᾳ θεατέον. ὕδα- 25
των δὲ φύσεις τριχῇ δεῖ διαιρεῖν, ἢ ὡς πηγῶν, ἢ ὡς
ποταμῶν, ἢ ὡς λιμνῶν. κριτέον δ' αὐτὰ ὥσπερ καὶ
τὰ ἄλλα, πρὸς ἡδονὴν καὶ ὠφέλειαν, καὶ ἔτι πρὸς
ταύτη τῇ διαιρέσει πρὸς πλῆθος καὶ αὐτοφυΐαν· ἐνιαχοῦ
γὰρ καὶ θερμοὶ πηγαὶ εὐρίσκονται. 30

Πρὸς τοίνυν τὰς ἐκ γειτόνων θεωρητέον ἢ ὡς πρὸς
πόλεις ἢ ὡς πρὸς χώρας, [ἢ] πότερον ἐν ἀρχῇ ἐστίν

αὕτη, ἢ πρὸς τῷ τέλει, ἢ πανταχόθεν μέση· καὶ χῶραι
καὶ πόλεις εἰ μικραὶ καὶ ἀφανεῖς, ἢ μεγάλαι καὶ ἐπιφα-
νεῖς, καὶ εἰ ἀρχαῖαι ἢ νέαι. πρὸς μὲν τοίνυν χῶρας,
171 οἶον, εἰ λέγουι τις, ὅτι ἡ νῦν καλουμένη Ἀσία παρῶκι-
71 σται μεγάλῳ ἔθνει, καὶ ὅπως ὑπὸ μεγέθους οὐ κρύπτε-
6 ται· πόλεις δ', ὥσπερ λέγουσι περὶ τῶν πόλεων τῶν
Ἀσιανῶν, ὅτι ἐγγὺς ἀλλήλων οὐσαι οὐκ ἀφαιρῶνται
ἀλλήλας τὸν κόσμον. καὶ εἰ μὲν ἐπ' ἀρχῆς τῶν ἄλλων
ἔθνῶν, ὅτι προβέβληται ἀντ' ἄλλου φυλακτηρίου,
10 ὥσπερ ὁ Ἀριστείδης· τοῦτο γὰρ φησι περὶ τῶν Ἀθη-
νῶν. εἰ δὲ μέση κέοιτο ἡ πόλις πολλῶν χωρῶν καὶ πό-
λεων μεγάλων, ὅτι πανταχόθεν περιβέβληται καὶ ἀντὶ
κόσμου προπύλαια καὶ εἰς ἀσφάλειαν περιβόλους. εἰ δὲ
πρὸς τέλει, ὅτι ἀντὶ κεφαλῆς ἐπίκειται ταῖς ἄλλαις χῶ-
15 ραῖς καὶ κορυφῆς. εἰ δ' ἐνδοξοὶ εἶεν αἱ πόλεις καὶ
ἐπιφανεῖς, ὅτι ἐνδόξων ἐνδοξοτέρα ἐστὶ καὶ ἐπιφανῶν
ἐπιφανεστέρα, ἢ ἐπιφανῶν οὐκ ἀφανεστέρα. εἰ δὲ πολὺ
ἄδοξοι καὶ οὐκ ἐπιφανεῖς, ὅτι δι' αὐτὴν ἀλλ' οὖν ὀνό-
172 ματος καὶ φήμης τυγχάνουσιν. εἰ μὲν ἀρχαῖαι χῶραι
20 εἶησαν, ὅτι ἀνάγκη καὶ αὐτὴν ἀρχαίαν εἶναι τὴν
πρόσοικον χῶραν· εἰ δὲ πόλεις, ὅτι αἱ μὲν κεκμηκάσι
χρόνῳ, ἢ δ' ἀνθεῖ· εἰ δ' αὖ νέαι, ὅτι πρὸς φυλακὴν
προβέβληται νεωστὶ γεγενημένη.

72 Σκεψώμεθα τοίνυν καὶ τὴν τοπικὴν καλουμένην
25 θέσιν, ἣπερ ἐστὶν ὑπόλοιπος. καλοῦσι δὲ τοπικὴν τὴν
τοῦ τόπου φύσιν, ἐν ᾧ ἡ πόλις ἴδρυται. πᾶσα πόλις,
ὡς ἀνωτάτω συλλαβεῖν, αὐτὰ γὰρ τὰ καθ' ἑκάστην
σχήματα ἀδύνατον περιλαβεῖν, ἢ πᾶσα ἐν ὄρει καὶ γη-
λόφῳ, ἢ πᾶσα ἐν πεδίῳ. ἂν μὲν τοίνυν πᾶσα ἐν ὄρει,
30 καὶ πρὸς ὠφέλειαν καὶ πρὸς ἡδονὴν ἐπαινετέον ἐκ τού-
73 του, κατὰ μὲν ἡδονὴν διὰ τὴν τοῦ ἀέρος τοῦ ὑπερκει-
μένου καθαρότητα, κατὰ δ' ὠφέλειαν, ὅτι αὐτοφυεῖς

τειχος καὶ ἀπρόσβατον κέκτηται. ἐλαττώματα δὲ τῶν ἐν γηλόφοις κειμένων ψυχους ὑπερβολαί, ὁμίχλη, στενοχωρία. δεῖ οὖν ἀποφαίνειν οὐ προσόντα ταῦτα ἢ 173 οὐ μάλιστα. ἐὰν δὲ ἐν πεδίῳ, δεῖ ἐπαινεῖν, ὅτι ἐνὶ ὀφθαλμῷ ἢ πόλις φαίνεται, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνώματος 5 τοῖς ἄρθροις, ὥσπερ σῶμα εὐρυθμον, ὅτι γεωργική τις ἔστιν ἢ φύσις τῆς πόλεως, ὅτι ὑπ' ἀνδρείας οὐ πέφενγεν, ὥσπερ αἱ ἄλλαι πόλεις, εἰς ὄρη. τὰ ἐλαττώματα τῶν ἐν ὑψηλῷ πόλεων ἰδρυμένων ὄνειδιεις, τὰ δὲ τῶν ἐν πεδίῳ φεύξη. ἔστι δὲ ἐλαττώματα ἀύχοι καὶ πνιγ- 74 μοι καὶ ῥαστώνη ἐπιθέσεως, καὶ ὅσα τοιαῦτα. ταῦτα 11 οὖν ἢ ὡς ἥκιστα ἢ ὡς ἐλάχιστα ἀποδεικνύναι χρὴ προσόντα. ἀλλὰ μὲν εἰ πῆ μὲν πεδινη εἴη ἢ πόλις, πῆ δὲ ἐν ὄρεσιν, τό τε πλῆθος ἐπαινέσεις καὶ τὴν ποικιλίαν, ὅτι ἅπερ ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι πρόσεστι, ταῦτα ἀμ- 15 φότερα μόνη κέκτηται, καὶ ὅτι τὰ ἀμφοτέρων ἐλαττώματα ἐκπέφενγε· πειράση δὲ ἀποδεικνύναι καὶ ὅτι πολλαῖς ἔοικε πόλεσιν. ἐκ τούτων καὶ περὶ ταῦτα ἢ μέ- 174 θος.

[ΠΩΣ ΔΕΙ ΛΙΜΕΝΑΣ ΕΓΚΩΜΙΑΖΕΙΝ.]

20

Ἐν τούτῳ δὲ τῷ μέρει καὶ τὸ περὶ λιμένων ἐγκείται. λιμένες δὲ ἢ ἐν μέσῳ τῆς πόλεως, καὶ φήσεις ὥσπερ κόλπῳ δέχεσθαι τοὺς καταπλέοντας ὑπὸ τὰς ἀγκάλας· ἢ ἐν ἀρχῇ τῆς θέσεως, καὶ φήσεις, ὥσπερ ποσὶν ἐπι-στηρίξεσθαι τῷ λιμένι. ἢ αὐτοφνεῖς εἰσιν ἢ χειροποίη- 75 τοι. ἂν μὲν τοίνυν χειροποίητοι ᾖσιν, ἔρεῖς, ὅτι οὐχ 26 ἢ πόλις δι' αὐτούς, ἀλλ' αὐτοὶ διὰ τὴν πόλιν γεγόνασιν· εἰ δ' αὐτοφνεῖς, ὅτι ἀπρόχωστοί εἰσι διὰ τὸ αὐτοφνεῖς εἶναι, ὅσοι δὲ χειροποίητοι, προχοῦνται· καὶ ἢ εἷς ἔστιν ἢ πολλοί. ἂν μὲν εἷς, ὅτι ὥσπερ σώματος 30 εἷς κόλπος ἔστιν· ἐὰν δὲ πολλοί, ὅτι ὑπὸ φιλανθρω- 175

πίας πολλὰς χεῖρας προτείνει τοῖς καταίρουσι. λιμένας δὲ ἐπαινέσεις ἢ ὡς ἀκλύστους, ἢ ὡς νηνέμους καὶ ὡς ἐπισκεπεῖς, ἢ ὡς πολὺπλους, ἢ ὡς κατὰ πάντα ἄνεμον ἐκπέμποντας, ἢ ὡς πρὸ τῶν μεγάλων πελαγῶν προκει-
5 μένους, ἢ ὡς ἀγχιβαθεῖς.

[ΠΩΣ ΔΕΙ ΚΟΛΠΟΥΣ ΕΠΑΙΝΕΙΝ.]

Ἐν τούτῳ δὲ καὶ τὸ περὶ τῶν κόλπων. κόλπους ἐπαινέσεις εἰς μέγεθος καὶ κάλλος καὶ εὐρυθμίαν καὶ εἰς εὐλιμενότητα καὶ πολυλιμενότητα.

10

[ΠΩΣ ΔΕΙ ΑΚΡΟΠΟΛΙΝ ΕΓΚΩΜΙΑΖΕΙΝ.]

Ἐν τούτῳ δὲ καὶ τὸ περὶ τῶν ἀκροπόλεων· αἱ μὲν
76 γὰρ αὐτῶν ἐν μέσῳ πόλεων εἰσιν, αἱ δ' ἐν πλαγίοις. καὶ
176 αἱ μὲν ὑψηλαί, στεναὶ δὲ τὸ ἄνω δάπεδον, αἱ δὲ βραχεῖαι
μὲν, εὐρύχωροι δέ· καὶ αἱ μὲν εὐνδροὶ, αἱ δὲ ἄνυ-
15 δροὶ· καὶ αἱ μὲν ἀνώμαλοι τὰς κορυφάς, αἱ δὲ πεδινώ-
τεραι. ἥτις μὲν οὖν τὰς μὲν ἀρετὰς εἴληφεν, τὰς δὲ
κακίας ἐκπέφευγεν, αὕτη καλλίστη, ὅμως δ' ἐξ ὧν
ἐπαινετέον τούτων ἐκάστην, λεκτέον. ἂν μὲν τοίνυν
ἐν πλαγίῳ τῆς πόλεως ἦ, ὅτι ἀκριβῶς κέλητι ἔοικε·
20 μετὰ γὰρ πᾶν τὸ σῶμα κεῖται. εἰ δ' ἐν μέσῳ, ὅτι περὶ
αὐτὴν ἡ πόλις ἰδρυσταί, ὥσπερ βασιλικαὶ περὶ ἱερὸν
περιβολαί. ἂν δ' ὑψηλὴ μὲν, στενὴ δὲ τὸ ἄνω ἔδαφος,
77 ὅτι ὥσπερ ἱερὸν τῷ ὄντι ἅπαν ἀοίκητόν ἐστι, πλὴν ὅσα
177 τοῖς κατέχουσι θεοῖς. εἰ δὲ βραχεῖα μὲν, εὐρύχωρος δέ,
25 ὅτι πόλει ἔοικεν ἢ ἀκρόπολις ὑπ' εὐρυχωρίας. καὶ εἰ
μὲν ἄνυδρος, ὅτι ὑπὸ ὕψους τοῦτο πέπονθεν, εἰ δὲ
εὐνδρος, ὅτι καὶ ὑψηλὴ οὕσα πρὸς χρεῖαν ἐστὶν ἀντάρ-
κης. καὶ εἰ μὲν ἀνώματος, ὅτι ὥσπερ ἄλλας ἀκροπό-
30 λεις ἐν αὐτῇ ἔχει· εἰ δὲ πεδινή, ὅτι θέσεως ἕνεκα καὶ
ῥαστώνης ὡς πόλις ῥκίσθη. κράτιστον δὲ ὅπερ ἔφην,

τὰς ἀρετὰς παρούσας καὶ τὰς κακίας ἀπούσας ἀπάσας δεικνύναι, ἢ πλείονας ἀρετὰς κακιῶν. ταῦτα καὶ περὶ ἀκροπόλεων θέσεως ἡμῖν ἀποδεδείχθω.

ΠΩΣ ΔΕΙ ΑΠΟ ΓΕΝΟΤΣ ΠΟΛΙΝ ΕΓΚΩΜΙΑΖΕΙΝ.

4

Δεύτερος δ' ἂν εἴη τόπος ὁ τοῦ γένους καλούμενος, 3
 διαιρεῖται δὲ εἰς οἰκιστάς, εἰς τοὺς οἰκήσαντας, εἰς τὸν 175
 χρόνον, εἰς τὰς μεταβολάς, εἰς τὰς αἰτίας, ἀφ' ὧν αἱ 78
 πόλεις οἰκοῦνται. τούτων δ' αὖ ἕκαστον πολλαχῆ διαι-
 ρετέον, οἷον εὐθύς εἰ τις οἰκιστής, ζητοῦμεν, εἰ θεός,
 εἰ ἦρωσ, εἰ ἄνθρωπος, καὶ πάλιν κατὰ τύχας στρατη- 10
 γός ἢ βασιλεὺς ἢ ιδιώτης. εἰς τὸίνυν θεὸς ἢ, μέγιστον
 τὸ ἐγκώμιον, ὡς περὶ ἐπίων λέγεται, ὡς περὶ Ἑρμου-
 πόλεως καὶ Ἡλίουπόλεως καὶ τῶν τοιούτων. εἰς δὲ
 ἡμιθέων καὶ ἠρώων ἢ καὶ μετὰ ταῦτα θεὸς γενόμενος,
 ἔλαττον μὲν τὸ ἐγκώμιον, ἔνδοξον δὲ καὶ οὕτως, ὡς περὶ 15
 ἐφ' Ἡρακλείας τῆς πόλεως, καὶ ὅσας ἢ Σαρπηδῶν
 ἢ Μίνως ᾤκισαν, ἢ ἄλλοι ἦρωες. εἰς δὲ ἄνθρωπος, 79,
 εἰς τὸίνυν ἢ στρατηγός ἢ βασιλεὺς, ἔνδοξον, εἰς δὲ 179
 ιδιώτης, ἄδοξον καὶ οὐκ ἐπιφανές. χρὴ οὖν, ὅτε τὸ
 περὶ τῶν οἰκιστῶν ἡμῖν διήρηται, ἐκεῖνο τὸ θεώρημα 20
 [καὶ τὸ στοιχεῖον] κατὰ πάσης τῆς διαιρέσεως εἰδέναι,
 ὡς εἰ μὲν ἔνδοξος εἴη ὁ κατοικίσας, τά τε ἄλλα αὐτοῦ
 ἐγκωμιαστέον ἐν βραχυτάτοις, καὶ ὅτι τὴν πόλιν ᾤκισεν,
 ἢν ἂν ἐπαινωμεν. εἰς δὲ ἄδοξος ἢ, ἢ διαδοχὴ ἄδοξος
 γίνεται ἢ τῷ αἰσχροῦν ἔχειν δόξαν, ἢ τῷ μηδ' ὅλως 25
 ἔχειν. εἰς μὲν τὸίνυν μηδ' ὅλως ἔχη, φατέον μόνον,
 ὅτι ἀπὸ τῆς κτίσεως τῆς πόλεως, ὡς περὶ ἔξαρχοῦν,
 ἠξίωσε γνωρίζεσθαι· εἰ δὲ φαύλην δόξαν εἰληφώς, ὅτι
 ἀπολογίαν ταύτην ἱκανὴν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἐξεῦρεν. ἀπὸ
 μὲν τῆς τομῆς ταύτης τὸν οἰκιστὴν γνωριοῦμεν. 30

Τοὺς δὲ οἰκήσαντας διαιρήσομεν μᾶ μὲν τομῇ

Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, δευτέρα δὲ βαρβάρων μὲν ἢ
 τῶν ἀρχαιοτάτων, ὡσπερ Φρυγῶν, ἢ βασιλικωτάτων,
 180 ὡσπερ Λυδῶν ἢ Μήδων ἢ Περσῶν ἢ Αἰθιοπῶν ἢ Σκυ-
 θῶν. καὶ ὅλως δήλη ἐστὶν ἡ ὁδὸς τῷ προϊόντι κατὰ τὸ
 5 ἀποδοθὲν θεώρημα. δεῖ γὰρ ἀποφαίνειν τὰ οἰκήσαντα
 γένη τὴν βάρβαρον πόλιν, ἣν ἂν ἐπαινέσης, ἢ πρεσβύ-
 τατα ἢ σοφώτατα ἢ ἀρχικώτατα ἢ ὅλως ἀρετὴν τινα
 σχόντα, ἢ μίαν, ἢ πολλὰς, ἢ πάσας, ἢ μάλιστα. Ἑλλή-
 νων δ' αὖ τῶν εὐγενεστάτων νομιζομένων γενῶν γένη
 10 τὰ ἀνωτάτω καὶ γνωριμώτατα τρία, τὸ Δωριέων,
 Αἰολέων, Ἰώνων. τὸ μὲν τοίνυν Αἰολέων πολὺ ἰσχύ-
 ρότατον, τὸ δὲ Δωριέων ἀνδρικώτατον, τὸ δὲ Ἰώνων
 ἔλλογιμώτατον. χρὴ οὖν ἀποφαίνειν τὴν Ἑλληνίδα
 πόλιν ἐκ τούτων οὕσαν τῶν γενῶν. καὶ οὕτως μὲν
 15 τὰ γένη τῶν ἐνοικούντων διαγνωσόμεθα, καὶ τοὺς ἐπαί-
 νους, οὓς ἂν περὶ τῶν γενῶν εἴπωμεν, νομιοῦμεν
 21 προσήκειν τοῖς οἰκήσασιν, ὡσπερ εἰ λέγοιμεν, ὅτι ἡ
 Σμύρνα ἢ Ἐφεσος τοῦ ἔλλογιμωτάτου μέρους ἐστίν,
 181 ἢ τῶν ἐν Κρήτῃ πόλεων πολλὰ καὶ Ῥόδος τοῦ ἀν-
 20 δρικωτάτου. Δωρικὰ γὰρ εἰσι, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
 ὡσαύτως.

Τρίτον ἔφαμεν τοῦ γένους εἶναι τὸν χρόνον, τρισὶν
 ὄροις· ἢ τῶν παλαιοτάτων, ὅταν ἢ πρὸ ἄστρων ἢ μετὰ
 τῶν ἄστρων φάσκωμεν, ἢ πρὸ κατακλυσμοῦ ἢ μετὰ κατα-
 25 κλυσμὸν φάσκωμεν οἰκισθῆναι ἢ πόλιν ἢ χώραν, ὡσπερ
 22 Ἀθηναῖοι μεθ' ἡλίου γενέσθαι φασίν, Ἀρκαῖδες δὲ πρὸ
 182 σελήνης, Δελφοὶ δὲ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν εὐθύς. δια-
 στημάτα γὰρ καὶ ὡσπερ ἀρχαὶ αὗται τοῦ αἰῶνος. ἢ μέσῳ
 ὄρω λογιούμεθα, οἷον ὅτ' ἠνθῆσεν ἡ Ἑλλὰς ἢ ἡ Περσῶν
 30 δύναιμις ἢ Ἀσσυρίων ἢ Μήδων, ὡσπερ Συρακοῦσαι καὶ
 ἐναι τῶν ἐν Ἰωνίᾳ πόλεων καὶ πλεῖσται τῆς Ἑλλάδος
 καὶ τῆς βαρβάρου. τῶν δὲ ἐσχάτων καὶ νεωτάτων αἰ

ἐπὶ Ῥωμαίων· ὅσαι γὰρ νεώταται πόλεις, παρὰ τού-⁸³
των ἐκτίσθησαν. εἴαν μὲν τοίνυν ἀρχαιοτάτη ἢ πό-
λις ᾗ, φήσεις τὸ πρεσβύτατον τιμιώτατον εἶναι, καὶ
ὅτι αἰώνιος ἐστὶν ἡ πόλις, ὥσπερ οἱ θεοί. εἴαν δὲ τοῦ
μέσου ὄρου, ὅτι οὐθ' ὑπορρεῖ καὶ γεγήρακεν, ὥστε ⁵
πεπονηκένοι, οὔτε νεωστὶ ἀνέστηκεν. εἴαν δὲ νεωτέρα
ᾗ, ὅτι ἀνθεὶ καθάπερ κόρη ἀκμάζουσα, καὶ ὅτι μετὰ
πλειόνων καὶ βελτιόνων ἐλπίδων οἰκεῖται. χρὴ δὲ τὰς
νεωτέρας μηδὲν ἐλαττουμένας σεμνότητι τῶν παλαιοτέ-¹⁸³
ρων δεικνύειν, τὰς δὲ ἀπὸ τοῦ μέσου ὄρου πρὸς ἀμφο-¹⁰
τέρας ἀντάρχεις. τσαῦτα καὶ περὶ χρόνου τῶν πόλεων
δεδόσθω.

Τέταρτος τόπος ὁ τῶν μεταβολῶν, διαιρεῖται δὲ
κατὰ τὰδε· ἢ γὰρ ἀπωκίσθη, ἢ συνωκίσθη, ἢ μετω-
κίσθη, ἢ ἐπηυξήθη, ἢ ὅλως οὐκ οὔσα πρότερον ἐπω-¹⁵
κίσθη. ἀπωκίσθη μὲν, ὥσπερ αἱ πλεῖσται τῶν Ἑλ-
ληνίδων, αἱ ἐν Ἰωνίᾳ, αἱ ἐν Ἑλλησπόντῳ, αἱ νῆσοι·
συνωκίσθη δέ, ὥσπερ Μεγάλη πόλις ἐν Ἀρκαδίᾳ· με-⁸⁴
τωκίσθη δέ, ὥσπερ περὶ Σμύρνης Ἀριστείδης, φησὶ
γὰρ αὐτὴν τρεῖς ἀλλάξαι τὸν τόπον· ἐπηυξήθη δέ, ὥσπερ ²⁰
ὅσας πρότερον κώμας οὔσας [ὅλως] πόλεις πεποιήκασι¹⁸⁴
βασιλεῖς· ἐπωκίσθησαν δέ, ὅσας πρότερον οὐδ' οὔσας
[κώμας] ὅλως πόλεις τινὲς ἀπέφηναν.

Μεταβολὴ δὲ παρὰ ταύτας ἀπάσας γίνεται, ἐπ'
ἐνίωιν πολλάκις περὶ τὸ ὄνομα· τὴν γὰρ αὐτὴν πόλιν ἢ ²⁵
χώραν ποτὲ μὲν Κραναίην, ποτὲ δὲ Κεκροπίαν, ποτὲ
δὲ Ἀκτὴν, ποτὲ δὲ Ἀττικὴν, ποτὲ δὲ Ἀθηνᾶς κεκλή-⁸⁵
κασι· καὶ Πελοπόννησον ποτὲ μὲν Πελασγίαν, ποτὲ δὲ
Ἀπίαν, ποτὲ δὲ ἄλλο τι τοιοῦτον. ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον τῆς
μεταβολῆς εἶδος οὐκ ἔχει πρόφασιν ἐπαινου, πλὴν εἰ ³⁰
τις τοὺς ἄνδρας ἐπαινοίῃ ἢ θεοῦς, ἀφ' ὧν αἱ πόλεις ¹⁸⁵
ὀνομάζονται. ὅπως δὲ τῶν μεταβολῶν ἕκαστον εἶδος

ἐπαινεσόμεθα, διδάξω. ἂν μὲν ἀποικίαν, ὅτι ἀπὸ
 μεγίστης πόλεως ἀπώκησαν καὶ ἐνδοξοτάτης, ὅτι ἀπώ-
 κισται ἐνδόξως, ὅτι δυνάμει κατέσχε τὸν τόπον, ὅτι
 5 κατὰ φιλίαν ἀπρωκίσθησαν, οὐχὶ στίψει καὶ πολέμοις
 ἐκπεσόντες, καὶ ὅλως ὑποδέδεικται σοι πρὸς ἅ χρῆ βλέ-
 πειν κἂν τοῖς τῶν ἀπρωκισμένων πόλεων ἐπαίνοις. εἰ
 δὲ συνρωκισμένην πόλιν ἐπαινοῖς, καὶ τὰ μέρη αὐτὰ
 καθ' ἑαυτὰ μέγιστα ἀποφανεῖς· ὅσῳ γὰρ ἂν μειζόνως
 αὐτὰ ἐπαινοῖς, μειζόνως τὴν συνρωκισμένην πόλιν
 ἐγκωμιάσεις, τὴν δὲ πρόφασιν τοῦ συνοικισμοῦ ἔξετά-
 186 σεις καὶ τοὺς συνοικήσαντας, οἵτινες ἦσαν, καὶ πάλιν
 12 ἢ τούτων ἰδέα σοι ἐπιδέδεικται. εἰ δὲ μετρωκισμένη
 εἶη ἢ πόλις, δεῖ σε δεικνύναι, ὅτι οὐ κατὰ συμ-
 φοράς, ἀλλὰ πρὸς κάλλος μεταβαλοῦσα τὸν τόπον,
 15 ὅτι μετοικιζομένη μείζων καὶ καλλίων ἐγένετο, καὶ
 περιεργάση, εἴτε ἅπαξ εἴτε πολλάκις· κἂν μὲν ἅπαξ
 ἢ δὶς, ἔκτυπα αὐτῆς πρότερον καταθέσθαι· εἰ δὲ
 πολλάκις, ὅτι κινουμένη καὶ βαδιζούση ἔοικεν ἢ πό-
 λις. καὶ τῶν μετοικισμῶν τὰς αἰτίας, εἰ μὲν εἶησαν
 20 φαῦλαι, συγκρούσεις ὡς δυνατόν, οἶον σεισμούς ἢ
 πορθήσεις ἢ λοιμούς ἢ τὰ τοιαῦτα· εἰ δ' εἶησαν ἀγα-
 θαί, ἐγκωμιάσεις καὶ ἀπὸ τούτων, οἷά σοι περὶ τού-
 των ἀποδέδεικται. εἰ δ' ἐπηυξημένη ἢ πόλις εἶη, οὐ
 χαλεπὸν συνιδεῖν, ἀφ' ὧν ἂν τις ἐγκωμιάξοι. ὥσπερ
 25 γὰρ σῶμα ἀύξανόμενον, τῷ χρόνῳ φήσεις προεληλυθέ-
 ναι αὐτὴν εἰς μέγεθος, καὶ διὰ τοῦτο προσδοκᾶν αὐτὴν
 καὶ ἔτι μᾶλλον προελεύσεσθαι. εἰ δ' ἢ πόλις, ἣν
 87 ἐπαινεῖς, ἅμα οἰκοδομηθεῖσα καὶ πόλις ἦν γενομένη, τὸ
 187 ἐκ διαφορᾶς πρὸς τὰς ἐκ κωμῶν μεταβαλοῦσας πολλὰς
 30 ἂν σοι παράσχοι προφάσεις ἐπαίνων, ὅτι, ὥσπερ ἔνιοι
 ἅμα τῷ τεχθῆναι ἐν ἀξιώματί εἰσι, καὶ οὐ πρότερον
 δοῦλοι, εἶτα ἐλεύθεροι, οὐδὲ πρότερον ἰδιῶται, εἶτα

ἄρχοντες, οὕτως αἱ τοιαῦται πόλεις. καὶ αὕτη ἡ περὶ ταῦτα μέθοδος. εἰ δ' ἐκ κώμης εἴη μεταβεληκυῖα, ὅτι, ὡσπερ ἐν στρατοπέδῳ οὗτος ἄριστος στρατηγός, ὅστις χιλίαρχος πρότερον ἐγένετο, καὶ χιλίαρχος ὅστις λοχαγός, καὶ λοχαγός ὅστις στρατιώτης, οὕτω καὶ πόλις ὁ ἀρίστη, ἣτις ἐν πείραις ἐξητάσθη. καὶ ὅλως οὐκ ἀπορήσεις, κατὰ τοῦτο ἰὼν τὸ ἴχνος, ἐξ ὧν ἂν ἐπαινοῖς. τοσαῦτά σοι καὶ περὶ τῶν μεταβολῶν καὶ τῶν εἰδῶν τῆς μεταβολῆς ** φημι οὐδὲν μέγα πρὸς ἐγκώμιον ἔχειν ἢ βραχὺ ἐπαινούντων ἡμῶν ἢ θεὸν ἢ ἄνθρωπον ⁸⁸ τὸν ἐπώνυμον. 11

Ἦν δὲ μετὰ τὰς μεταβολὰς τόπος ὁ τῶν αἰτιῶν, πενταχῆ δὲ καὶ οὗτος διαιρεῖται, καὶ πῶς τὴν διαίρεσιν ποιησάμενοι τοὺς ἐπαίνους ἂν προσαγάγοιμεν, ¹⁵⁸ ἐξῆς ἂν εἴη ἀποδείξει. αἰτίαι τοίνυν οἰκισμῶν πό- 15 λεων ἢ θείαι, ἢ ἥρωϊκαί, ἢ ἀνθρώπιναι. καὶ πάλιν ἢ ἐπ' εὐφροσύνη ἢ πένθει· καὶ πάλιν κατὰ τὰ τελικὰ καλούμενα κεφάλαια, ἢ ὡς διὰ τὸ συμφέρον, ἢ ὡς διὰ τὸ ἀναγκαῖον. χρῆ δὲ τούτων τὰ παραδείγματα ἐκθέσθαι. θεία μὲν τοίνυν αἰτία ἐστίν, ὅποια περὶ 20 Ῥόδου ἢ Δήλου· περὶ μὲν Ῥόδου, ὅτι διαλαχόντες ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ποσειδῶν καὶ Ἄιδης τὰ πάντα, Ἡλίῳ μοῖραν οὐ κατέλιπον, ἀναμνησθέντες δὲ ἐμελλον ἀνακληροῦσθαι, ὁ δ' Ἥλιος ἀρκεῖν αὐτῷ ἔφη, εἰ φανεράν ποιήσειαν τὴν Ῥόδον. περὶ δὲ Δήλου, ὅτι διὰ τὴν 25 ἐκ Διὸς Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος γένεσιν ἀνέδρα- ⁸⁹ μεν ἐκ θαλάττης. ἥρωϊκαί δ' αἰτίαι περὶ Σαλαμί- ¹⁵⁹ νος τῆς ἐν Κύπρῳ, ἢ Ἄργους τοῦ Ἀμφιλοχικοῦ· τὴν μὲν γὰρ ὁ Τεῦκρος ᾤκισεν ἐκπεσῶν, τὴν δὲ Ἀμφίλοχος ὁ Ἀμφιάρεω, καὶ πολλαὶ πόλεις τῶν Ἑλλη- 30 νίδων τοιαύτας ἔχουσιν αἰτίας ἥρωϊκάς. ἀνθρώπιναι δέ, ὅποια περὶ Βαβυλῶνος λεγόμεναι, οἶον Νίνου ⁹⁰

Σεμίραμις ᾠκοδόμησεν, βασιλείαν εἶναι φησι. καὶ
 190 Ῥωμαῖκαὶ δὲ πᾶσαι πόλεις, ἄς Ῥωμαίων ᾤκισαν βασι-
 λείς, τοιαύτας ἔχουσι τὰς αἰτίας. αὕτη μὲν δὴ πρώτη
 διαίρεσις.

5 Ἡ δὲ δευτέρα, ὅτι αἱ μὲν ἐπ' εὐφροσύνη, αἱ δὲ
 ἐπὶ πένθει. εὐφροσύνη μὲν, ὡς ἐπὶ γάμοις, νίκαις
 καὶ τοῖς τοιούτοις. δεῖ δὲ καὶ τούτων παραδείγματα
 γράψαι. γάμων μὲν τοίνυν, ὡς φησι τὴν Μέμφιν
 ἐπὶ τῷ γάμῳ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἡφαίστου. νί-
 10 κης δέ, οἷον φησι τὴν Θεσσαλονίκην ἐπὶ τῇ νίκῃ
 τῶν Θεσσαλῶν οἰκισθῆναι ὑπὸ τῶν Μακεδόνων· καὶ
 91 τὴν ἐπὶ Ἀκτίῳ Νικόπολιν ὑπὸ Ῥωμαίων ἐπὶ τῇ νίκῃ
 τῇ κατὰ Κλεοπάτρας. ἐπὶ πένθει δὲ καὶ οἴκτῳ, ὡς
 191 Ἱστοροῦσι Βουκέφαλον τὴν ἐν Ἰνδοῖς πόλιν ἐπὶ τῷ
 15 ἵππῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου τῷ Βουκεφάλῳ ἀνοικισθῆναι·
 τὴν Ἀντινόου δὲ ἐν Αἰγύπτῳ Ἀντινόου θανάτῳ ὑπὸ
 Ἀδριανοῦ. καὶ δῆλον ἡγοῦμαί σοι γεγενῆσθαι καὶ
 τὸ τῆς διαίρεσεως ταύτης θεώρημα.

Ἦν δὲ ἡ τρίτη διαίρεσις κατὰ τὰ τελικὰ κεφά-
 20 λαια καλούμενα. τοῦ μὲν τοίνυν δικαίου τὸ κατὰ
 92 Ῥήνην, ὅτι οἰκίσας αὐτὴν ὁ Μίνως ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλ-
 192 λωνι εὐσεβείᾳ, τὸ δ' εὐσεβῆς δίκαιον. τοῦ δὲ καλοῦ,
 ὡς τὸ κατὰ Ἀλεξάνδρειαν, ὅτι εὐδοξίας ἔνεκα καὶ
 κλέους ὁ Ἀλέξανδρος μεγίστην τῶν ὑφ' ἡλίῳ πόλεων
 25 ἡβουλήθη κατοικίσαι. τοῦ δὲ συμφέροντος, ὡς τὸ
 καθ' Ἡράκλειαν τὴν ἐν Πόντῳ, ὅτι τοὺς βαρβάρους
 ἀναστέλλων Ἡρακλῆς τὸν ἐκεῖ τόπον κατώκισε. τοῦ
 δ' ἀναγκαίου, ὡς τὸ κατὰ τὰς πόλεις τὰς κατ' Ἴστρον
 ποταμὸν ὑπὸ Ῥωμαίων κατοικισθείσας, τὰς καλου-
 30 μένας Καρπίας, ὡς μὴ διαβαίνοντες οἱ βάρβαροι
 193 κακουργοῖεν. οὕσῳν δὲ τοιούτων αἰτιῶν καὶ τοιου-
 τοτρόπων, εἰδέναι σε χρή, ὅτι ἐνδοξόταται μὲν αἱ

θεῖαι ἢ ἡρωϊκαί, τρίται δὲ αἱ ἀνθρωπικαί· καὶ πάλιν
 πρῶται μὲν αἱ ἐπ' εὐφροσύνη, δεύτεραι δὲ αἱ ἐπὶ
 πένθει· καὶ πάλιν ἐνδοξότεραι μὲν αἱ ἐκ περιουσίας
 τῶν τελικῶν κεφαλαίων, χρησιμώτεραι δὲ αἱ ἀπὸ τῶν
 ἀναγκαίων καὶ συμφερόντων. ἐν μὲν οὖν ταῖς ἐνδοξο- 93
 τέραις ἐπὶ πλεόν διατριπτέον, ἐν δὲ ταῖς ἀδόξοις ἐπ' 6
 ἔλαττον· ὁ μέντοι τόπος ἀναγκαιότατος πρὸς ἔπαινον
 πόλεων ῥήτορι πανταχῇ. αὐτῶν δὲ τούτων τῶν αἰτιῶν
 μυθώδεις μὲν αἱ θεῖαι καὶ ἡρωϊκαί, πιθανώτεραι δὲ αἱ
 ἀνθρωπικαί. τὰς μὲν τοίνυν ἀνθρωπικὰς ἀυξητέον, 10
 τὰς δὲ ἡρωϊκὰς καὶ θείας καὶ πιστωτέον καὶ ἀυξητέον.
 τοσαῦτά σοι καὶ περὶ τῆς τοῦ γένους ἐπιχειρήσεως ἔχο-
 μεν συμβαλέσθαι. τρίτον τοίνυν βιβλίον ἡμῖν γρα-
 φέσθω περὶ ἐπιτηδεύσεων καὶ πράξεων· καὶ γὰρ ἀπὸ
 τούτων δεῖν ἔφαμεν τὰς πόλεις ἐγκωμιάζειν. 15

ΠΩΣ ΔΕΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΗΔΕΥΣΕΩΝ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ 194
 ΕΓΚΩΜΙΑΖΕΙΝ.

III.

Τῶν τοίνυν ἐπιτηδεύσεων αἱ μὲν κατὰ τὴν τῆς πο- 1
 λιτείας κατάστασιν θεωροῦνται, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἐπιστή-
 μας, αἱ δὲ κατὰ τὰς τέχνας, αἱ δὲ κατὰ τὰς δυνάμεις. 94
 αὐτῶν δὲ τούτων τῶν μερῶν ἢ εἰδῶν ὅ τι χρὴ διακρι- 21
 σθαι, πειράσομαι ποιῆσαι καταφανές. πολιτεῖαι μὲν
 εἰσι τρεῖς, βασιλεία, ἀριστοκρατία, δημοκρατία, ταύ-
 ταις δὲ παρακείμεναί εἰσι κακίαι, βασιλείᾳ μὲν τυραν-
 νίς, ἀριστοκρατίᾳ δὲ ὀλιγαρχία καὶ πλουτοκρατία λεγο- 25
 μένη, δημοκρατίᾳ δὲ λαοκρατία. παρὰ πάσας δὲ ταύ-
 τας ἢ μικτὴ ἐκ πάντων τούτων, ὅποια ἢ τε Ῥωμαϊκὴ
 καὶ ἢ Λακωνικὴ τὸ παλαιόν. εἰ τοίνυν ἐπαινοίης πόλιν,
 εἰ μὲν τυραννουμένην, ὡς βασιλευομένην ἐπαινεῖν δεῖ,
 ὡς ἐν τοῖς Νικοκλείοις ὁ Ἰσοκράτης πεποίηκεν, εἰ δὲ 30
 λαοκρατουμένην, ὡς δημοκρατουμένην, ὡς ἐν τῷ Πα-

195⁹⁵ ναθηναϊκῷ Ἴσοκράτης, καὶ Πλάτων ἐν τῷ ἐπιταφίῳ·
 εἰ δὲ πλουτοκρατουμένην, ὡς ἀριστοκρατουμένην· εἰ
 δὲ μικτήν, ὅτι ἐξ ἀπασῶν εἴληφε τὰ κάλλιστα. τοῦτο
 δὲ ὁ Πλάτων περὶ τῆς Λακωνικῆς πολιτείας ἐν τοῖς Νό-
 5 μοις εἶρηκεν, καὶ Ἀριστείδης ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ λόγῳ.
 εἶησαν δὲ ἐπαίνων ἀφορμαὶ παρὰ ταύτας ἀπάσας δεῖξαι
 πόλιν μὴ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἀπάσαις κεκορημέ-
 νην ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλη, ὅπερ Ἴσοκράτης περὶ τῆς τῶν
 Ἀθηναίων πόλεως εἶρηκε καὶ Ἀριστείδης ἐν τῷ Πανα-
 10 θηναϊκῷ. δεῖ δὲ νομίζειν περὶ πολιτείας, ἄριστον εἶναι
 τὸ ἐκοῦσαν, ἀλλὰ μὴ ἄκουσαν ἄρχεσθαι τὴν πόλιν,
 καὶ τὸ ἀκριβῶς φυλάττειν τοὺς νόμους, ἥκιστα δὲ νό-
 μων δεῖσθαι. τοῦτο δὲ τὸ μέρος τῶν ἐπαίνων κινδυ-
 16 νεύει σχεδὸν ἀργὸν εἶναι· ὑπὸ γὰρ μιᾶς αἱ Ῥωμαϊκαὶ
 196 ἅπασαι νῦν διοικοῦνται πόλεις, τελειότητος δὲ ἔνεκεν
 16 ἐχρῆν περὶ αὐτοῦ μνησθῆναι.

Αἱ δὲ κατὰ τὰς ἐπιστήμας ἐπιτηδεύσεις, εἰ κατὰ
 πόλιν εἶησαν εὐδόκιμοι, ἀστρολογία καὶ γεωμετρία,
 ἢ μουσική, ἢ γραμματική, ἢ φιλοσοφία· αἱ γὰρ τοιαῦ-
 20 ταί εἰσιν αἱ κατ' ἐπιστήμην ἐπιτηδεύσεις. φασὶ γὰρ
 [οὐ] Μυτιληναίους ἐπὶ κιθαρωδία μέγιστον φρονῆσαι,
 Θηβαίους δὲ ἐπὶ ἀγλητικῇ, Δηλίους ἐπὶ χοροστατικῇ,
 ἔτι δὲ καὶ νῦν τοὺς Ἀλεξανδρέας ἐπὶ γραμματικῇ γεω-
 μετρίᾳ καὶ φιλοσοφίᾳ.

25 Αἱ δὲ κατὰ τὰς τέχνας ἐπιτηδεύσεις αἱ μὲν εἰσι
 βάνανσοι, αἱ δὲ ἐλευθέριοι. βάνανσοι μὲν χρυσοχοικὴ
 καὶ χαλκευτικὴ καὶ τεκτονικὴ καὶ ὅσαι τοιαῦταί εἰσιν.
 * * ἔστιν οὖν καὶ ἀπὸ τούτων ἐπαινεῖσαι πόλιν ἢ εἰς
 πληθὸς ἢ εἰς ἀκρίβειαν. φασὶ γὰρ Ἀθηναίους μὲν
 30 ἐπὶ ἀγαματοποιίᾳ καὶ ζωγραφίᾳ, καὶ Κροτωνιάτας ἐπὶ
 ἰατρικῇ μέγιστον φρονῆσαι, καὶ ἄλλους ἐπ' ἄλλαις
 τέχναις.

Αἱ δὲ κατὰ τὰς δυνάμεις ἐπιτηδεύσεις ῥητορικὴ καὶ ¹⁹⁷
ἀθλητικὴ καὶ ὅσα τοιαῦτα. Αἰγινῆται μὲν γὰρ ἐπὶ ⁹⁷
ἀθλητικῇ καὶ Ἐρμουπολῖται μεγαλοφρονοῦσι.

Παρὰ πάσας δὲ ταύτας τὰς ἐπιτηδεύσεις καὶ τὰ
ἐνεργήματα κοσμούμεθα, εἰ κοσμίως διοικεῖται ἡ πόλις· 5
ἀνήκει δὲ ἐπὶ τὴν τῶν ἀνδρῶν καὶ τὴν τῶν γυναικῶν
δίκαιαν καὶ τὴν τῶν παίδων διαγωγὴν. δεῖ γὰρ τὸ
αὐτὸ ἀποφαίνειν προσῆκον καὶ γυναιξὶ καὶ ἀνδράσι καὶ
παισὶν ἐπὶ διαίτη ἀπονευεμημένον, ὅπερ ὁ Δίων ἐν τῷ
Ταρσικῷ ἐπιγραφομένῳ πεποίηκεν. ἀπὸ μὲν δὴ τούτων 10
τὰς τῶν πόλεων ἐπιτηδεύσεις δοκιμαστέον.

Τὰς δὲ πράξεις κατὰ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ μέρη αὐτῶν. ¹⁹⁸
2
χρὴ δὲ καὶ περὶ τούτων σοὶ διελέσθαι. οὐκοῦν ἀρεταὶ ⁹⁸
μὲν, ὡσπερ ἔφαμεν, τέσσαρες· ἀνδρία, δικαιοσύνη,
σωφροσύνη, φρόνησις. πράξεις δὲ πᾶσαι, ὅσας ἡ ἰδιω- 15
ται ἢ πολῖται ἀποδείκνυνται, κατὰ ταύτας δοκιμάζον-
ται, καὶ αὐταὶ καὶ τὰ μέρη αὐτῶν. ἔστι δὲ δικαιοσύνης
μὲν μέρη, εὐσέβεια, δικαιοπραγία καὶ ὀσιότης. εὐ- ¹⁹⁹
σέβεια μὲν περὶ τοὺς θεοὺς, δικαιοπραγία δὲ περὶ τοὺς ⁹⁹
ἀνθρώπους, ὀσιότης δὲ περὶ τοὺς κατοικομένους. τῆς 20
δ' αὖ περὶ τοὺς θεοὺς εὐσεβείας τὸ μὲν τί ἐστὶ θεοφι-
λότης, τὸ δὲ φιλοθεότης. θεοφιλότης μὲν τὸ ὑπὸ τῶν
θεῶν φιλεῖσθαι καὶ παρὰ τῶν θεῶν πολλῶν τυγχάνειν,
φιλοθεότης δὲ τὸ φιλεῖν τοὺς θεοὺς καὶ φιλίαν ἔχειν
περὶ αὐτούς. τῆς δ' αὖ φιλοθεότητος τὸ μὲν τί ἐστὶν 25
ἐν λόγοις, τὸ δὲ τι ἐν ἔργοις. ἔργα δ' ἡ ἴδια ἢ δημό-
σια, καὶ κατ' εἰρήνην ἢ πόλεμον· ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν
εὐσέβεια φανεῖται πόλεως. δεῖ δὲ καὶ τούτων παραδείγ-
ματα ἐκάστων ἐκθέσθαι. τῆς μὲν θεοφιλότητος ἐκεῖνα
ἐγκώμια, ἃ περὶ Ἀθηναίων καὶ Ῥοδίων καὶ Κορινθίων 31
λέγεται. περὶ Ἀθηναίων μὲν, ὅτι Ἀθηναῖα καὶ Πρσει- 100

200 δῶν ἤρισαν περὶ γῆς αὐτῶν, περὶ δὲ Ῥοδίων, ὅτι ὕσεν
 ὁ Ζεὺς χρυσῶ, περὶ δὲ Κορινθίων καὶ Ἰσθμοῦ, ὅτι
 Ἥλιος καὶ Ποσειδῶν ἤρισαν, περὶ δὲ Δελφῶν Ἀπόλλων
 καὶ Ποσειδῶν καὶ Θέμις καὶ Νύξ. ἐν δὲ τούτῳ τῷ μέρει
 5 ἢ τοὺς πλείστους ἢ τοὺς ἀρίστους τῶν θεῶν ταῖς μεγί-
 σταις τῶν τιμῶν ἢ ταῖς πρώταις ἢ ταῖς πλείσταις ἢ ταῖς
 ἀναγκαιοτάταις ἀποφαίνειν χρῆ τὴν πόλιν τετιμηκότας.
 πλείστους μὲν, ὡς περὶ Ἀθηναίων λέγεται· καὶ γὰρ
 Διόνυσον καὶ Ἀπόλλωνα καὶ Ποσειδῶνα καὶ Ἀθηναῖν
 10 καὶ Ἥφαιστον καὶ Ἄρην καὶ πάντας αὐτοὺς ἢ τοὺς
 πλείστους τετιμηκέναι λέγουσι. τοὺς ἀρίστους δέ,
 ὥσπερ Ὀλυμπίαν τὸν Δία καὶ Νεμέαν. ταῖς δὲ μεγί-
 101 σταις, ὡς περὶ Ἀθηναίων, ὅτι σίτον καὶ οἶνον αὐτοῖς
 ἐδώρησαντο· πλείσταις δέ, ὡς περὶ Ἀθηναίων· σχε-
 15 δὸν γὰρ ἄπασαν τοῦ βίου τὴν κατασκευὴν αὐτοῖς ἀξιοῦσι
 παρὰ τῶν θεῶν γεγενῆσθαι. ταῖς δὲ ἀναγκαιοτάταις,
 201 ὡς τὸ περὶ Αἰγυπτίων· ἀστρολογίαν γὰρ καὶ γεωμε-
 τρίαν ἀξιοῦσι παρ' αὐτῶν γεγενῆσθαι. καὶ μάλιστα ὡς
 τὸ περὶ λόγων καὶ φιλοσοφίας· Ἀθηναίους γὰρ μάλιστα
 20 ταῦτα ὑπάρξαι δοκεῖ. οὕτως μὲν οὖν τὴν θεοφιλότητα
 ἐγκωμιάσεις ἄνομάσθη, ἣν τῆς τεχνικῆς ἕνεκα χρείας
 ἐπισκεπτέον. τὴν δ' αὖ φιλοθεότητα, ὥσπερ ἔφη,ν,
 102 κριτέον ἰδίᾳ μὲν, εἰ τῶν πολιτῶν ἕκαστος τῆς περὶ τοὺς
 θεοὺς θεραπείας ἐπιμελεῖται, δημοσίᾳ δὲ κατὰ πολ-
 25 λούς τρόπους, εἰ τελετὰς κατεστήσαντο, εἰ πολλὰς ἑορ-
 τὰς ἐνόμισαν, εἰ πλείστας θυσίας ἢ ἀκριβεστάτας, εἰ
 πλείστα ἱερὰ ᾠκοδόμησαν ἢ πάντων θεῶν ἢ πολλὰ
 ἐκάστου, εἰ τὰς ἱερωσύνας ἀκριβῶς ποιοῦνται· ἀπὸ
 γὰρ τούτων αἱ τῶν πόλεων φιλοθεότητες ποιοῦνται.
 202 τὴν μὲν οὖν τῶν καθ' ἓνα σπάνιον ἐν τοῖς χρόνοις
 31 εὐρεῖν, τῆς δὲ κοινῆς εὐσεβείας καὶ περὶ τοὺς θεοὺς
 σπουδῆς πολλὰι ἄν μεταποιοῦντο πόλεις, ὥστ', εἰ τούτων

μίαν ἀποφαίνοις τὴν ἐγκωμιαζομένην, ἱκανὴν εὐφημίαν ἔση πεπορισμένος. καὶ περὶ μὲν τῆς εἰς τοὺς θεοὺς εὐσεβείας ταῦτα.

Ἡ δ' αὖ δικαιοπραγία διαιρεῖται εἰς τε τοὺς ἀφικνουμένους ξένους καὶ εἰς ἀλλήλους, μέρος δ' αὐτῆς 5 καὶ τὸ τοῖς ἔθεσιν ἴσοις καὶ φιλανθρωποῖς καὶ τὸ νόμοις ἀκριβέσι καὶ δικαίοις χρῆσθαι. εἰ γὰρ μὴ ξένους ἀδικοῦεν μηδὲ ἀλλήλους κακουργοῦεν, τοῖς δ' ἔθεσιν ἴσοις καὶ κοινοῖς καὶ τοῖς νόμοις χρῶντο δικαίοις, οἱ πολῖται ἄριστα καὶ δικαιοτάτα τὰς πόλεις οἰκῆσονται. 10 ἀλλὰ τὸ τῶν νόμων ἐν τοῖς νῦν χρόνοις ἄχρηστον· κατὰ 203 γὰρ τοὺς κοινοὺς τῶν Ῥωμαίων νόμους πολιτευόμεθα, ἔθεσι δ' ἄλλη πόλις ἄλλοις χρῆται, ἐξ ὧν προσῆκον ἐγκωμιάζειν.

Τῆς τοίνυν ὁσιότητος διττὸς τρόπος· ἢ γὰρ περὶ 15 τὴν ἐκφορὰν τῶν τετελευτηκότων αἱ τιμαὶ γίνονται ἢ περὶ τὰ νομιζόμενα καὶ τὰ μνήματα καὶ τοὺς τάφους. περὶ μὲν δὴ τὴν ἐκφορὰν, ὡς τὸ Ἀθήνησι πρὸ ἡλίου ἀνίσχοντος, ἢ ἐν Θουρίοις νύκτωρ ἢ πρόθεσις, ἢ προθέσεως ἡμέρα τακτὴ, ὡς τὸ Ἀθήνησι καὶ ὅσα ἄλλα 104 τοιαῦτα. περὶ δὲ τὰ ὄσια, τίνος ἀπάγειν χοάς, πόσας, 21 τίνας μέχρι τίνος, ἐν ποίᾳ ἡλικίᾳ, τίνες αἱ ἀποφράδες 204 ἡμέραι· πάντα γὰρ ταῦτα ὁσιότητός εἰσιν. αὕτη τῆς δικαιοσύνης ἢ διαίρεσις αὐτῆς καὶ τῶν μερῶν, πρὸς ἣν τὸν ἐγκωμιάζοντα εἰς δικαιοσύνην καὶ τὸν νοῦν τῶν 105 πόλεων δεῖ βλέπειν. 26

Μετὰ τὴν δικαιοσύνην [καὶ] τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν φρόνησιν ἐπισκεψώμεθα. σωφροσύνης μὲν οὖν διττὸς ἔλεγχος, ἓν τε τῇ κοινῇ πολιτείᾳ καὶ τοῖς ἰδίους οἴκοις. ἐν πολιτείᾳ μὲν κοινῇ περὶ τε παίδων ἀγωγὴν 30 καὶ παρθένων καὶ γάμων καὶ συνοικῆσεων καὶ τῶν νομίμων τῶν ἐπὶ τοῖς ἁμαρτήμασιν τοῖς ἀκόσμοις. καὶ

205 γὰρ γυναικονόμους πολλὰ τῶν πόλεων εἰσιν αἱ χειρο-
 τουοῦσιν. ἐν ἄλλαις δὲ τῶν πόλεων οὔτε πρὸ πληθού-
 σης ἀγορᾶς νέον φαίνεσθαι οὔτε μετὰ δέιλῃν ὄψιαν
 καλόν, οὔδὲ γυναῖκα καπηλεύειν ἢ ἄλλο τι ποιεῖν τῶν
 5 κατὰ τὴν ἀγοράν. ἐν ἐνίαις δὲ πανηγύρεσιν οὔδὲ γυ-
 ναῖκες φαίνονται, ὥσπερ ἐν Ὀλυμπίᾳ. χρὴ τοίνυν καὶ
 106 ταῦτα ἐν τοῖς ἐγκωμίοις παρατηρεῖν. ἐν δὲ τοῖς ἰδίους
 βίοις ἦδη καὶ εἰ ἐλάχιστα μοιχεία καὶ ἄλλα ἀμαρτήματα
 ἐν τῇ πόλει φαίνεται.

10 Φρονήσεως δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἐν μὲν τοῖς
 κοινοῖς, εἰ τὰ νόμιμα καὶ περὶ ὧν οἱ νόμοι, τίθεται ἀκρι-
 206 βῶς ἢ πόλις, κληρὸν ἐπικλήρων, καὶ ὅσα ἄλλα μέρη νό-
 μων. ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ μέρος διὰ τὸ τοῖς κοινοῖς χρῆσθαι
 τῶν Ῥωμαίων νόμοις, ἄχρηστον. ἰδίως δέ, εἰ πολλοὶ
 15 ἐλλόγιμοι γεγόνασιν ἀπὸ τῆς πόλεως φήτορες, σοφισταί,
 γεωμέτραι, καὶ ὅσαι ἐπιστῆμαι φρονήσεως ἤρτηνται.

Ἡ δ' ἀνδρεία κατ' εἰρήνην καὶ κατὰ πόλεμον
 δοκιμάζεται. καὶ κατὰ μὲν εἰρήνην πρὸς τὰς ἐκ τοῦ
 δαιμονίου συντυχίας, σεισμούς, λιμούς, λοιμούς, ἀνχ-
 20 μούς, καὶ ὅσα τοιαῦτα. κατὰ δὲ πόλεμον πρὸς τὰς ἐν
 107 τοῖς ὅπλοις πράξεις. πρὸς τὰ τέλη γὰρ νίκην ἢ ἧτταν
 ἀναγκαῖον γενέσθαι. χρὴ τοίνυν ἧτταν μὲν ἐρρωμένως,
 νίκας δὲ ἀνθρωπίνως ἀποφαίνειν ἐνηνοχυῖαν τὴν πόλιν.
 τῶν δ' ἐν τοῖς ὅπλοις πράξεων αἱ μὲν πρὸς Ἑλλάδας,
 25 αἱ δὲ πρὸς βαρβάρους· ἐτι δὲ αἱ μὲν ἐκ περιουσίας, αἱ
 δ' ἐξ ἀνάγκης. ἐνδοξότεραι μὲν τοίνυν αἱ ἐκ περιουσίας,
 δικαιότεραι δὲ αἱ ἐξ ἀνάγκης. τῶν δὲ πράξεων αἱ μὲν
 ἐνδοξοὶ, αἱ δὲ ἀμφίδοξοι, αἱ δὲ ἄδοξοι. ἐνδοξοὶ μὲν,
 ὧν καὶ ἡ πρόφασις καλὴ καὶ τὸ τέλος, ὡς ἢ ἐν Μαρα-
 30 θῶνι. καὶ γὰρ τὸ τέλος καὶ ἡ τοῦ τέλους πρόφασις τῆς
 βελτίστης μοίρας. ἀμφίδοξοι δέ, ὧν τὸ μὲν τέλος
 φαῦλον, ἢ δ' αἰτία καλὴ, ὡς τὸ ἐν Θερμοπύλαις Λακε-

δαιμονίων ἔργον· ἢ τὸ μὲν τέλος ἀγαθόν, ἢ δ' αἰτία φαύλη, ὡς τὸ περὶ Μηλίων Ἀθηναίων ἔργον. ἄδοξοι 207 δέ, ὧν καὶ ἡ αἰτία καὶ τὸ τέλος φαῦλον, ὡς τὸ Λακεδαιμονίων περὶ Καδμείαν ἔργον. αὐτῶν δὲ τῶν ὑποθέσεων αἱ μὲν κοιναί, αἱ δὲ ἴδιαι· ἴδιαι μὲν, ὡς τὸ περὶ 108 Θυρέαν Λακεδαιμονίου ἔργον, κοιναὶ δέ, ὡς τὸ ἐν 6 Θερμοπύλαις Λακεδαιμονίων ἔργον. ἐνδοξότεραι τοίνυν αἱ κοιναί. ὡς δὲ χρὴ ταύτας τάττειν, ἐν ἄλλοις δείξομεν.

Δοκεῖ δὲ ἴδιος τόπος εἶναι παρὰ τούτους ὁ ἀπὸ τῶν 10 τιμῶν, ὧν τετυχήκασιν αἱ πόλεις παρὰ βασιλέων ἢ ἀρχόντων ἢ γνωρίμων ἀνδρῶν, οἷον ὅτι αὐτονόμους ἀφῆκαν ἐνίας πόλεις [καὶ Ῥωμαίους] καὶ ἐλευθέρως. ἀλλὰ τοῦτο ἐπιχείρημα ἂν εἴη μᾶλλον ἢ τόπος γενικός· ἔστι γὰρ [ὁ] ἀπὸ κρίσεως ἐνδόξου, ἡμῖν δὲ νῦν οὐκ 15 ἐπιχειρημάτων συγγράμματος ἔσται σοι ἢ περὶ ταῦτα ἔφοδος, γνωριμωτέρα δὲ ἢ περὶ τῶν γενικῶν καὶ ἀνωτάτω τόπων, ἀφ' ὧν πόλεις ἐστὶν ἐπαινεῖν. χρὴ δὲ σε μηδ' ἐκεῖνο ἀγνοεῖν, ὅτι καὶ ἐπὶ μέρει τούτων ὅλαι ὑποθέσεις γίνονται. καὶ γὰρ ἐπὶ λουτροῦ μόνου κατα- 109 σκευῆ καὶ ἐπὶ λιμένος καὶ ἐπὶ μέρει τινὶ τῆς πόλεως 21 ἀνοικοδομηθέντι ἔστι προσφωνεῖν. ἐπὶ μέντοι τούτων διαμέμνησο μὴ τελέως τέμνειν, ἀλλὰ μόνον τὸ προσταχθὲν ἀναγκαίως βραχύτατα ἐπιδραμεῖν.

Ἔτι τοῖς τῶν πόλεων ἐγκωμίσις κάκεινο χρὴ ἐπιση- 209 μῆνασθαι, ὅτι τὰ ἐγκώμια γίγνεται τὰ μὲν κοινὰ παν- 26 τὸς τοῦ χρόνου, τὰ δ' ἴδια καιρῶν, ὅταν ἐν ἑορταῖς ἢ πανηγύρεσιν οἱ λόγοι γίνωνται, ἢ ἐν ἀγῶνι, ἢ ἐν μονομαχίαις· κοινὰ δέ, ὅταν μηδεμίαν τοιαύτην πρόφασιν ἔχη. χρὴ τοίνυν τῶν πανηγυρικῶν τὴν πλείστην 30 διατριβὴν περὶ τὸν καιρὸν ἕκαστον ποιεῖσθαι, οἷον εἰ ἑορτὴ εἴη ἢ πανήγυρις ἢ σύνοδος ἐν ἀγῶνι ἢ ἐνοπλίῳ

ἢ γυμνικῶ ἢ μουσικῶ. ὅπως δὲ χρῆ τούτων ἕκαστον
 ἐπαινεῖν, νῦν ἤδη ἄκουε. ἐπαινεῖν χρῆ τὰς συνόδους
 καὶ πανηγύρεις ἢ ἐκ τῶν ἰδίων ἢ ἐκ τῶν κοινῶν. κοι-
 νῶν μὲν τῶν θετικῶν, ὅσα ἀγαθὰ ἐκ συνόδων γίνεται
 5 ἀνθρώποις· ἰδίων δέ, τὰ περιστατικὰ καλούμενα μό-
 110 ρια, ἀπὸ προσώπου τριχῶς, θεῶν εἰ ἑορταὶ ἢ ἡρώων
 ἢ βασιλέων, τίνες οἱ συνάγοντές εἰσι, τίνες οἱ συνιόν-
 τες. ἀπὸ τοῦ τόπου, εἰ ἐν εὐκαιρίᾳ κεῖται ὁ τόπος,
 ἔνθα ἢ σύνοδος, ἢ καὶ ἀπὸ τόπων πλείστον ἀπεχόντων
 10 συνέρχονται· τὰ γὰρ περισπούδαστα τίμια. ἀπὸ δὲ
 210 χρόνου, εἰ τοῦ ἔτους ἐν τῷ ὑγιεινοτάτῳ καὶ ἡδίστῳ
 καιρῶ. ἀπὸ δὲ αἰτίας, εἰ οἴονται ἡδίους καὶ βελτίους
 ἔσεσθαι. ἀπὸ ὕλης δέ, ἂν πολυτελεῖς καὶ σεμναί.

Δεῖ σοι ἴσως καὶ παραδείγματα τούτων εἰπεῖν, ἵν'
 15 ὑπάρχη ῥάδιον παρακολουθῆσαι. τῶν μὲν τοίνυν κοι-
 νῶν ἔστιν, οἷον τὸ Ἴσοκράτους, τῶν τοίνυν τὰς
 πανήγυρεις καταστησάντων δικαίως ἐπαι-
 111 νουμένων. ἢ μὲν πανήγυρις ἄγεται, θεῶν, ὡς Ὀλύμ-
 πια τῷ Διὶ· ἢ ῥωῖ δὲ τὰ Ἰσθμια Παλαίμονι, καὶ Νέμεα
 20 Ἀρχεμόρῳ· βασιλεῖ δέ, ὡς τὰ σεβάστια πολλαχοῦ. τῶν
 δὲ συναγόντων, ὡς τῶν Ἀθηναίων ἢ Ῥωμαίων· συμ-
 211 βάλλεται γὰρ ἐπὶ δόξαν τῇ πανηγύρει καὶ τὸ ἐνδόξους
 εἶναι τοὺς ἀπαγγέλλοντας τὴν σύνοδον. τῶν δὲ συνιόν-
 των ὡς πλείστων ἢ ὡς ἐνδοξοτάτων, ἐνδοξοτάτων μὲν,
 112 ὡς οἱ Ὀλυμπίαζε· οἱ γὰρ γνωριμώτεροι συνέρχονται.
 26 πλείστων δέ, ὡς τὸ περὶ τὴν πανήγυριν τῶν Ἑβραίων
 ἐπὶ τὴν Συρίαν τὴν Παλαιστίνην· ἐξ ἔθνων γὰρ πλεί-
 στων συλλέγονται. κατὰ δὲ τὸν τόπον, ἔνθα μὲν ἢ
 πανήγυρις, ὡς τὸ περὶ Δελφῶν, ὅτι ἐν ὀμφαλῷ τῆς γῆς
 30 κεῖται· ὅθεν δὲ ὀρμῶνται οἱ συνιόντες, ὡς ἐπὶ τοῦ
 Πυθικοῦ ἀγῶνος ἐκ περάτων τῆς γῆς συνίασι· δι' οὗ
 δὲ τόπου συνέρχονται, ὡς τὸ περὶ Ὀλυμπίων· χαλε-

πρωτάτη γὰρ ἡ ἀνδρος, ὅμως δὲ παραβάλλονται οἱ ἀν-
θρωποι. ἀπὸ δὲ χρόνου κατὰ μὲν τὴν περίοδον, ἐὰν
μὲν ἢ ἐνιαύσιος, ὅτι οὐ σπανιότητι ἐστὶ περισπούδαστος, ¹¹³
ὡσπερ αἱ ἄλλαι, καὶ συνεχῶς γινομένη οὐδὲν ἐκείνων ²¹²
ἀπολείπεται σεμνότητι, ὡς τὰ Ληναῖα, ὡς Ἐλευσίνια, ⁵
καὶ Νέμεα καὶ Ἴσθμια· ἐν δὲ πενταετηρικῇ ἢ τετραε-
τηρικῇ ἢ πλειόνων, ὡς τὰ Πύθια καὶ Ὀλύμπια καὶ
Δαίδαλα ἐν Πλαταιαῖς· δι' ἐξήκοντα γὰρ ἐτῶν ἄγεται.

ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ

ΠΕΡΙ ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΩΝ.

1 Ὁ βασιλικὸς λόγος ἐγκώμιόν ἐστι βασιλέως, οὐκ-
 οὔν αὔξησιν ὁμολογουμένην περιέξει τῶν προσόντων
 5 ἀγαθῶν βασιλεῖ, οὐδὲν δὲ ἀμφίβολον καὶ ἀμφισβη-
 τούμενον ἐπιδέχεται διὰ τὸ ἅπαν ἔνδοξον τὸ πρόσωπον
 εἶναι, ἀλλ' ὡς ἐφ' ὁμολογουμένοις ἀγαθοῖς τὴν ἐργα-
 σίαν ποιήσῃ. λήψῃ τοίνυν ἐν τούτῳ τὰ προοίμια δη-
 λουότι ἀπὸ τῆς αὐξήσεως, μέγεθος περιτιθεῖς τῇ
 10 ὑποθέσει, ὅτι δυσέφικτος, καὶ ὅτι καθῆκας ἑαυτὸν
 214 εἰς ἀγῶνα οὐ ῥάδιον κατορθωθῆναι λόγῳ, ἢ τοὺς
 ἑαυτοῦ λόγους μακαρίσεις, ὅτι καθῆκον εἰς πείραν
 πραγμάτων, μετ' ἀγαθῆς καὶ λαμπρᾶς τῆς τύχης, ἧς
 εἰ λόγοι ἐπιτύχοιεν, μεγίστην ἄρασθαι δυνήσονται
 15 δόξαν· ἢ ὅτι ἄτοπόν ἐστι τοσούτων ἀγαθῶν παρὰ
 βασιλέων πειρωμένους μὴ τὸν πρέποντα καὶ ὀφει-
 λόμενον αὐτοῖς ἔρανον ἀποδιδόναι· ἢ ὅτι δύο τὰ μέ-
 γιστα τῶν ὑπαρχόντων ἐν τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων
 ἐστὶν εὐσέβεια περὶ τὸ θεῖον καὶ τιμὴ περὶ τὸν βασι-
 20 λέα, ἃ προσήκει καὶ θαυμάζειν καὶ ὑμνεῖν κατὰ δύνα-
 μιν. δέχεται δὲ τὰ προοίμια τοῦ λόγου καὶ ἐκ παρα-
 δειγμάτων ἀορίστων ἀπίστως αὐξήσεις, οἷον ὡς ἂν εἰ
 λέγοιμεν, ὥσπερ δὲ πελάγους ἀπείρου τοῖς ὀφθαλμοῖς

μέτρον οὐκ ἔστι λαβεῖν, οὕτω καὶ βασιλέως εὐφη-
 μίαν λόγῳ περιλαβεῖν οὐ χάδιον. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ
 τοῦ βασιλικοῦ τοῦτο εὐροῖς ἄν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάσης
 ἐπιδεικτικῆς ὑποθέσεως, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς συν-
 τόνοις τῶν ἐπιδεικτικῶν. ὥσπερ οὖν τὸ κρεῖττον 215
 ὕμνοις καὶ ἀρεταῖς ἰλασκόμεθα, οὕτω καὶ βασιλέα 6
 λόγοις. ὅταν αὐξήσεως ἕνεκα παραλαμβάνηται, λήψει
 [δὲ] δευτέρων προοιμίῶν ἐννοίας ἢ ἀπὸ Ὀμήρου τῆς
 μεγαλοφωνίας, ὅτι ταύτης μόνης ἐδέετο ἢ ὑπόθεσις,
 ἢ ἀπὸ Ὀρφείως τοῦ Καλλιόπης ἢ ἀπὸ τῶν Μουσῶν 10
 αὐτῶν, ὅτι μόλις ἄν καὶ αὐταὶ πρὸς ἀξίαν τῆς ὑπο-
 θέσεως εἰπεῖν ἐδυνήθησαν, ὅμως δὲ οὐδὲν κωλύει
 καὶ ἡμᾶς ἐργχειρῆσαι πρὸς δύναμιν. ἡ τρίτη δὲ τοῦ
 προοιμίου ἐννοία, (καθόλου δὲ τούτου μέμνησο τοῦ
 παραγγέλματος) προκαταρκτικὴ γενέσθω τῶν κεφα- 15
 λαίων, λοιπὸν ὡς διαποροῦντος τοῦ λέγοντος, ὅθεν
 χρῆ τὴν ἀρχὴν τῶν ἐγκωμίων ποιήσασθαι.

Μετὰ τὰ προοίμια ἐπὶ τὴν πατρίδα ἤξεις. ἐν-
 ταῦθα δὲ διασκέψῃ κατὰ σαυτὸν, πότερον ἐνδοξὸς
 ἔστιν ἢ οὐ, καὶ πότερον πατρίδος περιβλέπτου καὶ 20
 λαμπρᾶς ἢ οὐ. κἂν μὲν ἐνδοξὸς ἢ πατὴρ τυγχάνῃ, προσ-
 θήσεις τὸν περὶ ταύτης λόγον, καὶ πρὸ τοῦ γένους
 ἐρεῖς, οὐκ ἐνδιατρίβων μὲν εἰς τὸ τοιοῦτον οὐδὲ
 προχέων ἐνταῦθα πολλοὺς τοὺς λόγους· οὐ γὰρ ἴδιον
 τοῦτο μόνου τοῦ βασιλέως τὸ ἐγκώμιον, ἀλλὰ κοι- 25
 νὸν πρὸς πάντας τοὺς οἰκοῦντας τὴν πόλιν· διόπερ 216
 τὰ μὴ ἀναγκαῖα λυσιτελεῖ παρατρέχειν· ἂν δὲ μὴ ἢ
 πόλις ἐνδοξὸς ἢ, ζητήσεις τὸ ἔθνος ἅπαν, εἰ ἀνδρεῖον
 ὑπείληπται καὶ ἄλκιμον, εἰ περὶ λόγους ἔχει ἢ κτῆσιν
 ἀρετῶν, ὡς τὸ Ἑλληνικόν, εἴτε νόμιμον, ὡς τὸ Ἴτα- 30
 λικόν, ἢ ἀνδρεῖον, ὡς τὸ τῶν Γαλατῶν καὶ Παιό-
 νων, καὶ ἀντὶ τῆς πατρίδος ἀπὸ τοῦ ἔθνους λήψῃ

βραχέα, προσοικειῶν κἀνταῦθα τοῦ βασιλέως τὸν ἐπαι-
 νον καὶ κατασκευάζων, ὅτι ἀναγκαῖον τὸν ἐκ τῆς τοιαύ-
 τῆς πόλεως ἢ τοῦ τοιούτου ἔθνους τοιοῦτον εἶναι, καὶ
 ὅτι τῶν ὁμοφύλων πάντων ἐπαινετῶν ὄντων αὐτὸς μό-
 5 νος διήνεγκεν· οὗτος γοῦν καὶ μόνος ἤξιώθη τῆς βασι-
 λείας· εἶτα ἐξ ἱστορίας παραδείγματα, ὅτι πάντων
 ὄντων ἀνδρείων Θετταλῶν ὁ Πηλέως ἤξιώθη τῆς ἡγε-
 μονίας τοῦ γένους, δηλοῦσι τῷ πάντων διαφέρειν.
 ἐὰν δὲ μήτε ἡ πατρίς μήτε τὸ ἔθνος τυγχάνῃ περιβλε-
 117 πτον, ἀφήσεις μὲν τοῦτο, θεωρήσεις δὲ πάλιν, πότε-
 11 ρον ἔνδοξον αὐτοῦ τὸ γένος ἢ οὐ· κἀν μὲν ἔνδοξον ἢ,
 ἐξεργάσῃ τὰ περὶ τούτου, ἐὰν δὲ ἄδοξον ἢ ἢ εὐτελές,
 μεθεὶς καὶ τοῦτο ἀπ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως τὴν ἀρχὴν
 ποιήσῃ, ὡς Καλλίνικος ἐποίησεν ἐν τῷ μεγάλῳ βασι-
 15 λικῷ· ἢ ἄλλως τοιαῦτα περὶ τοῦ γένους ἐρεῖς, ὅτι εἴχο-
 μεν εἰπεῖν τι περὶ τοῦ γένους, ἐπεὶ δὲ νικᾷ τὰ τοῦ βα-
 σιλέως, σπεύδωμεν ἐπὶ βασιλέα. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι
 γένη κοσμεῖτῳσαν, λεγόντων περὶ αὐτῶν ἄ βούλονται,
 ἐγὼ δὲ μόνον ἐπαινέσω τοῦτον ἄνευ τοῦ γένους· ἀρκεῖ
 20 γὰρ αὐτὸς χωρὶς ἐπεισάκτου τινὸς εὐφημίας ἔξωθεν.
 ἢ οὕτως· πολλοὶ τῷ μὲν δοκεῖν ἐξ ἀνθρώπων εἰσί, τῇ
 δ' ἀληθείᾳ παρὰ τοῦ θεοῦ πέμπονται καὶ εἰσιν ἀπόρ-
 ροιαι ὄντως τοῦ κρείττου· καὶ γὰρ Ἡρακλῆς ἐνομί-
 ζετο μὲν Ἀμφιτρύωνος, τῇ δ' ἀληθείᾳ ἦν Διός· οὕτω
 25 καὶ βασιλεὺς ὁ ἡμέτερος τῇ μὲν δόξῃ ἐξ ἀνθρώπων, τῇ
 218 δ' ἀληθείᾳ τὴν καταβολὴν οὐρανόθεν ἔχει. οὐ γὰρ ἄν
 τοσοῦτου κτήματος καὶ τοσαύτης ἀξίας ἔτυχε, μὴ οὐχὶ
 ὡς κρείττων γεγυῶς τῶν τῆδε. ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα
 περὶ τοῦ γένους ἀφοσιωσάμενος πάλιν ζήτηι τὰ περὶ
 30 γενέσεως αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. εἰδέναι δὲ χρὴ τοῦτο
 ἀκριβῶς, ὅτι, ἐὰν μὲν ἔχωμεν μεθόδῳ τινὶ κρῦψαι τὸ
 ἄδοξον, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ γένους εἰρήκαμεν ὅτι, ἐὰν μὴ

ὑπάρχη τοῦτο ἔνδοξον, ἔρεις αὐτὸν ἐκ θεῶν γενέ-
 σθαι, καὶ δὴ τοῦτο ποιήσομεν· εἰ δὲ μὴ, παρελευσό-
 μεθα. οὐκοῦν ἔστω σοι μετὰ τὴν πατρίδα καὶ μετὰ τὸ
 γένος τρίτον κεφάλαιον τὸ περὶ τῆς γενέσεως, ὡς ἔφα-
 μεν, εἴ τι σύμβολον γέγονε περὶ τὸν τόκον ἢ κατὰ 5
 γῆν ἢ κατ' οὐρανὸν ἢ κατὰ θάλασσαν, καὶ ἀντεξέτασον
 τοῖς περὶ τὸν Ῥωμύλον καὶ Κῦρον καὶ τοιοῦτοις τισὶ
 κατὰ τὴν γένεσιν. καὶ γὰρ κάκεινοις συνέβη τινὰ θαυ-
 μάσια, τῷ μὲν Κύρῳ τὰ τῆς μητρὸς ὄνειρατα, τῷ δὲ
 τὰ περὶ τὴν λύκαιναν· κἄν μὲν ἢ τι τοιοῦτον περὶ 10
 τὸν βασιλέα, ἐξέργασαι, ἔαν δὲ οἶόν τε ἢ πλάσαι καὶ
 ποιεῖν τοῦτο πιθανῶς, μὴ κατόκνει· δίδωσι γὰρ ἢ 219
 ὑπόθεσις διὰ τὸ τοὺς ἀκούοντας ἀνάγκην ἔχειν ἀβασα-
 νίστως δέχεσθαι τὰ ἐγκώμια. μετὰ τὴν γένεσιν ἔρεις
 τι καὶ περὶ φύσεως, οἶον ὅτι ἐξέλαμψεν ἐξ ὠδίνων 15
 εὐειδῆς τῷ κάλλει καὶ καταλάμπων τὸ φαινόμενον
 ἀστέρι καλλίστῳ κατ' οὐρανὸν ἐφάμιλλος. ἐξῆς δὲ
 κεφάλαιόν ἐστὶν ἡ ἀνατροφή, εἰ ἐν βασιλείοις ἀνετρέφ-
 φη, εἰ ἀλουργίδες τὰ σπάργανα, εἰ ἐκ πρώτης βλάστης
 ἐν βασιλικοῖς ἀνετρέφη κόλποις· ἢ οὐχ οὕτως μὲν, 20
 ἀνελήφθη δὲ εἰς βασιλείαν νέος ὢν ὑπὸ τίνος μοίρας
 εὐτυχοῦς. κἄνταῦθα θήσεις παραδείγματα [ζητήσεις]
 ὅμοια, ἔαν ἢ· ἔαν δὲ μὴ τὴν ἀνατροφήν ἔνδοξον ἔχη,
 ὡς Ἀχιλλεὺς παρὰ Χείρωνι, ζητήσεις τὴν παιδείαν καὶ
 ἐνταῦθα προσεπισημαίνων, ὅτι βούλει. δεῖ δὲ ἐπὶ τοῖς 25
 εἰρημένοις καὶ τὴν φύσιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ διεξελεθεῖν,
 ἐν ᾧ ἔρεις τὴν φιλομάθειαν, τὴν ὀξύτητα, τὴν περὶ τὰ 220
 μαθήματα σπουδῆν, τὴν ῥαδίαν κατάληψιν τῶν διδα-
 σκομένων. κἄν μὲν ἐν λόγοις ἢ καὶ φιλοσοφίᾳ καὶ λό-
 γων γνώσει, τοῦτο ἐπαινέσεις· ἔαν δ' ἐν μελέτῃ πολέ- 30
 μων καὶ ὄπλων, τοῦτο θαυμάσεις, ὡς ἀγαθῇ μοίρᾳ
 γενόμενον προμνηστευσαμένης αὐτῷ τῆς τύχης· καὶ

ὅτι ἐν οἷς ἐπαιδεύετο διαφέρων τῶν ἡλικίων ἐφαίνετο, ὡς Ἀχιλλεύς, ὡς Ἡρακλῆς, ὡς οἱ Διόσκουροι. τὰ δὲ ἐπιτηδεύματα χάραν ἐξετάσεως ἔξει, ἐπιτηδεύματα δ' ἐστὶν ἄνευ ἀγώνων [πράξεις] ἦθη· καὶ γὰρ τὰ ἐπιτη-
 5 δεύματα ἦθους ἔμφασιν περιέχει, οἷον ὅτι δίκαιος ἐγένετο ἢ σώφρων ἐν τῇ νεότητι, καθάπερ καὶ Ἴσοκράτης ἐποίησεν ἐν τῷ Εὐαγόρᾳ, ἐν οἷς καὶ μικρὸν προελθὼν εἶπεν, ἀνδρὶ δὲ γενομένῳ ταῦτά τε πάντα συνηυξήθη καὶ ἄλλα προσεγένετο, ὡς καὶ
 10 Ἀριστείδης ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ, ὅτι φιλάνθρωπος ἢ πόλις, ὡς ἐπιτήδευμα [γὰρ] τοῦτο ἐξήτασεν, ὑποδεχομένη τοὺς καταφεύγοντας. ἀκολουθεῖ τοίνυν τοῖς ἐπιτηδεύμασι λοιπὸν ὁ περὶ τῶν πράξεων λόγος.

221
 2 Χρῆ δὲ γινώσκειν καὶ φυλάττειν τὸ παράγγελμα,
 15 ὅτι, ὅταν μέλλῃς ἀπὸ κεφαλαίου μεταβαίνειν εἰς κεφάλαιον, δεῖ προοιμιάζεσθαι περὶ οὗ μέλλεις ἐγχειρεῖν, ἵνα προσεκτικὸν τὸν ἀκροατὴν ἐργάσῃ καὶ μὴ ἕως λανθάνειν μηδὲ κλέπτεσθαι τῶν κεφαλαίων τὴν ζήτησιν· αὐξήσεως γὰρ οἰκείον τὸ προσεκτικὸν ποιεῖν τὸν ἀκροα-
 20 τὴν καὶ ἐπιστρέφειν ὥσπερ μεγίστων ἀκούειν μέλλοντα. τίθει δὲ καὶ σύγκρισιν ἐφ' ἐκάστῳ τῶν κεφαλαίων τούτων, ἀεὶ συγκρίνων φύσιν φύσει καὶ ἀνατροφῆν ἀνατροφῇ καὶ παιδείαν παιδείᾳ, καὶ τοιαῦτα ἀνευρῶν τὰ παραδείγματα, ἐὰν Ῥωμαίων ἢ ἢ βασιλέων τις καὶ στρα-
 25 τηγῶν καὶ Ἑλλήνων ἐνδοξοτάτων. τὰς τοιαύτας τοίνυν διαιρήσεις πράξεις δίχα εἰς τε τὰ κατ' εἰρήνην καὶ
 222 τὰ κατὰ πόλεμον. καὶ προθήσεις τὰς κατὰ τὸν πόλεμον, ἐὰν ἐν ταύταις λαμπρὸς ὁ ἐπαινούμενος φαίνεται· δεῖ γὰρ τὰς τῆς ἀνδρείας πράξεις πρώτας λαμβάνειν ἐπὶ
 30 τῶν τοιούτων ὑποθέσεων εἰς ἐξέτασιν· γνωρίζει γὰρ βασιλέα πλεον ἢ ἀνδρεία. ἐὰν δὲ μηδὲ εἰς πόλεμος αὐτῷ πεπραγμένος τύχη, ὅπερ σπάνιον, ἦξεις ἐπὶ τὰ

τῆς εἰρήνης ἀναγκαίως. εἰ μὲν οὖν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον ἐγκωμιάσεις, ἐπιστατέον, ὅτι ἀπὸ τῆς ἀνδρείας ἐρεῖς μόνον, οὐκ ἀφ' ἐτέρων τινῶν· εἰ δὲ τὰ κατὰ τὴν εἰρήνην, τῆς μὲν ἀνδρείας οὐκέτι, ἐτέρων δὲ τινῶν· διαίρει γὰρ ἀπανταχοῦ τὰς πράξεις ὧν ἂν μέλλῃς ἐγκω- 5 μιάζειν, εἰς τὰς ἀρετάς.

Ἄρεταὶ δὲ τέσσαρές εἰσιν, ἀνδρεία, δικαιοσύνη, σωφροσύνη, φρόνησις, καὶ ὄρα, τίνων ἀρετῶν εἰσιν αἱ πράξεις, καὶ εἰ κοιναὶ τινές εἰσι τῶν πράξεων τῶν τε κατὰ τὸν πόλεμον καὶ κατ' εἰρήνην ἀρετῆς μιᾶς, 10 ὥσπερ ἐπὶ τῆς φρονήσεως· φρονήσεως γὰρ ἐστὶ καὶ τὸ στρατηγεῖν καλῶς ἐν τοῖς πολέμοις, φρονήσεως δὲ καὶ τὸ καλῶς νομοθετεῖν καὶ τὸ συμφερόντως διατιθέναι 223 καὶ διοικεῖν τὰ κατὰ τοὺς ὑπηκόους. οὐκοῦν ἐν ταῖς πράξεσι τοῦ πολέμου τὰ κατὰ τὴν ἀνδρείαν ἐρεῖς καὶ 15 τὰ τῆς φρονήσεως, ὅσα τῶν κατὰ τὸν πόλεμον οἰκεία ταύτῃ. διαγράψεις δὲ ἐν ταῖς πράξεσι ταῖς τοῦ πολέμου καὶ φύσεις καὶ θέσεις χωρίων, ἐν οἷς οἱ πόλεμοι, καὶ ποταμῶν δὲ καὶ λιμένων καὶ ὄρων καὶ πεδίων, καὶ εἰ ψιλοὶ ἢ δασεῖς οἱ χῶροι, καὶ εἰ κρημνώδεις. ἐκφρά- 20 σεις δὲ καὶ λόχους καὶ ἐνέδρας καὶ τοῦ βασιλέως κατὰ τῶν πολεμίων καὶ τῶν ἐναντίων κατὰ τοῦ βασιλέως· εἶτα ἐρεῖς, ὅτι σὺ μὲν τοὺς ἐκείνων λόχους καὶ τὰς ἐνέδρας διὰ φρόνησιν ἐγίνωσκες, ἐκείνοι δὲ τῶν ὑπὸ σοῦ πραττομένων οὐδὲν συνίεσαν. καὶ μὴν καὶ πεζομαχίας 25 ἐκφράσεις καὶ ἱππέων διασκευάσεις ἱππομαχίας καὶ ὅλου στρατοπέδου πρὸς ὅλον στρατόπεδον μάχην· ἤδη δὲ πού καὶ ναυμαχίαν, εἰ γένοιτο, οἷα πολλὰ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν, ἐν τοῖς Μηδικοῖς παρὰ Ἡροδότῳ, παρὰ Θεοκυδίδῃ πάλιν ἐν τοῖς Πελοποννησιακοῖς, καὶ Θεο- 224 πόμπῳ ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς καὶ Ξενοφῶντι ἐν τῇ Ἀναβά- 31 σει καὶ τοῖς Ἑλληνικοῖς βιβλίοις. καὶ μὴν καὶ αὐτοῦ τοῦ

βασιλέως ἐκφράσεις μάχας καὶ περιθήσεις ἅπασαν ἰδέαν
 καὶ ἐπιστήμην, ὡς Ἀχιλλεῖ, ὡς Ἑκτορι, ὡς Αἴαντι
 περιτιθήσιν ὁ ποιητής. διαγράψεις δὲ καὶ πανοπλίαν
 βασιλέως καὶ ἐπιστρατείας, ἐπιτείνας μὲν τῷ καιρῷ τῆς
 5 ἀριστείας καὶ τῆς συμπλοκῆς, ὅταν βασιλέως ἀριστείας
 ἐκφράξης. ἐνταῦθα καιρὸν ἔξεις καὶ ἀνεῖναι κατὰ μέσον
 τὸν λόγον (καὶ γὰρ τοῦτο παρειλήφαμεν παρὰ τῶν νεω-
 τέρων καινοτομηθὲν) καὶ φωνὴν καθάπερ ἐν δράματι ἢ
 χῶρα ἢ ποταμῷ περιτιθέναι ποταμῷ μὲν, ὡς ὁ ποιητής,
 10 ὦ Ἀχιλεῦ, πέρι μὲν κρατέεις, πέρι δ' αἰσυλα ῥέξεις.
 χῶρα δὲ ὁμοίως, ὅταν εἰπώμεν ἐκείνην καταμέμφεσθαι
 τὴν θρασύτητα τὴν τῶν τολμησάντων ἀντιστήναι, καὶ
 ὅτι ἐστενοχωρεῖτο τοῖς τῶν πεσόντων σώμασιν· οἶον
 κάμοι δοκεῖν, εἰ ποιητικὸς ἦν ὁ Ἴστρος, ὥσπερ ὁ ποτα-
 15 μὸς ἐκεῖνος ὁ ποιητικὸς Σκάμανδρος, εἶπεν ἄν,
 ἐξ ἐμέθεν γ' ἐλάσας πεδίον κάτα μέγμερα ῥέξε·
 πλήθει γὰρ δὴ μοι νεκύων ἐρατεινὰ ῥέεθρα,
 οὐδέ τι πῆ δύναμαι προχέειν ῥόον εἰς ἄλλα δῖαν.
 25 καὶ τὰ τοιαῦτα. μετὰ δὲ τὴν ἄνεσιν ἐπάξεις πάλιν καὶ
 20 ἄλλα κατορθώματα, καὶ τρόπαια τροπαίοις συνάψεις,
 καὶ νίκας νίκαις, ἰπέων φυγὰς, πεξῶν φόνους. ἐν-
 ταῦθα δὲ καιρὸν ἔξεις καὶ ἐπισυνάψαι περὶ φρονήσεως,
 ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ διαταττόμενος, αὐτὸς ὁ στρατηγῶν, αὐ-
 τὸς ὁ τὸν καιρὸν τῆς συμβολῆς εὐρίσκων, σύμβουλος
 25 θαυμαστός, ἀριστεύς, στρατηγός, δημηγόρος. μετὰ
 τὸ τέλος τῶν πράξεων ἢ καὶ πρὸς τῷ τέλει τῶν πράξεων
 ἐρεῖς τι καὶ περὶ τρίτης ἀρετῆς, λέγω δὴ τῆς φιλαν-
 θρωπίας. μόριον δὲ τῆς φιλανθρωπίας ἢ δικαιοσύνη,
 ὅτι νικήσας ὁ βασιλεὺς οὐ τοῖς ὁμοίοις ἡμύνατο τοὺς
 30 προάρξαντας ἀδίκων ἔργων, ἀλλ' ἐμέρισε κατὰ τὸ δίκαιον
 τὰς πράξεις τιμωρία καὶ φιλανθρωπία, καὶ ὅσα
 ἠγεῖτο πρὸς σωφρονισμόν ἀρκεῖν ἐργασάμενος, κάν-

ταῦθα στήσας φιλανθρωπία τὰς πράξεις ἀνήκε συγχω-
 ρήσας τὸ λείψανον τοῦ γένους σώζεσθαι ἅμα μὲν, ἵνα
 μνημεῖον τοῦ πάθους τοῦ γεγονότος σώζηται τὸ λειπό-
 μενον, ἅμα δέ, ἵνα καὶ τὴν φιλανθρωπίαν ἐνδείξηται. 226
 τέλος δ' ἐπιθείς ταῖς κατὰ τὸν πόλεμον πράξεσι μετα- 5
 βῆση λοιπὸν ἐπὶ τὸν λόγον τὸν περὶ τῆς εἰρήνης. τοῦ-
 τον δὲ διαιρήσεις εἰς σωφροσύνην, εἰς δικαιοσύνην καὶ
 εἰς φρόνησιν. καὶ ἐν μὲν τῇ δικαιοσύνῃ τὸ ἡμερον τὸ
 πρὸς τοὺς ὑπηκόους ἐπαινέσεις, τῆς δὲ πρὸς τοὺς δεο-
 μένους φιλανθρωπίας τὸ εὐπρόσοδον. οὕτως οὐ μόνον 10
 ἐν τοῖς κατὰ τὸν πόλεμον ἔργοις ὁ βασιλεὺς ἡμῖν θαυ-
 μάσιος, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς κατ' εἰρήνην θαυμασιώτερος·
 τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀγάσαιτο τῶν ἔργων; καὶ προσθήσεις,
 ὅτι καθάπερ οἱ Ἀσκληπιάδαι σώζουσιν, ἢ καθάπερ
 τοὺς καταφεύγοντας ἐπὶ τὰ ἄσυλα τεμένη τοῦ κρείτ- 15
 τουτος ἔστιν ἰδεῖν ῥαστώνης τυγχάνοντας· οὐ γὰρ ἀπο-
 σπᾶν ἐπιχειροῦμεν οὐδένα, οὕτως ὁ βασιλέως ὄψεσιν
 ἐντυχὼν τῶν δεινῶν ἀπήλλακται. καὶ ἔρεῖς ὅτι δικαίους
 ἄρχοντας κατὰ ἔθνη καὶ γένη καὶ πόλεις ἐκπέμπει φύ-
 λακας τῶν νόμων καὶ τῆς τοῦ βασιλέως δικαιοσύνης 20
 ἀξιούς, οὐ συλλογέας πλούτου. ἔρεῖς ἔτι καὶ περὶ τῶν
 φόρων οὓς ἐπιτάττει, καὶ ὅτι τοῦ σιτηρεσίου τῶν στρα- 227
 τευμάτων στοχάζεται καὶ τοῦ κούφως καὶ ῥαδίως δύνα-
 σθαι φέρειν τοὺς ὑπηκόους. ἔρεῖς τι καὶ περὶ νομο-
 θεσίας, ὅτι νομοθετεῖ τὰ δίκαια, καὶ τοὺς μὲν ἀδίκους 25
 τῶν νόμων διαγράφει, δικαίους δὲ αὐτοὺς θεσπίζει·
 τοιγάρτοι νομικώτεροι μὲν οἱ νόμοι, δικαιοτέρα δὲ τὰ
 συμβόλαια τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους. ἔάν δέ τις
 ὑπολάβῃ τὴν νομοθεσίαν φρονήσεως εἶναι μόνης, γινω-
 σκέτω ὅτι τὸ μὲν νομοθετῆσαι μόνης φρονήσεως, τὸ δὲ 30
 προστάττειν πράττειν τὰ θέοντα δικαιοσύνης, οἶον ὁ
 μὲν τύραννος, πολλάκις συνίησι διὰ φρόνησιν ἢ συμ-

φέρει αὐτῷ νομοθετεῖν ἢ μή, νομοθετεῖ τὰ ἄδικα, ὁ δὲ βασιλεὺς τὰ δίκαια. μετὰ τὴν δικαιοσύνην ἐπαινέσεις αὐτοῦ τὴν σωφροσύνην, ἀκολουθεῖ δὲ μάλιστα τῇ δικαιοσύνῃ ἢ σωφροσύνῃ. τί οὖν ἐνταῦθα ἔρεις; ὅτι διὰ
 5 βασιλέα σωφρονες μὲν οἱ γάμοι, γνήσιοι δὲ τοῖς πατρά-
 σιν οἱ παῖδες, θεαί δὲ καὶ ἀγῶνες καὶ πανηγύρεις μετὰ
 τοῦ προσήκοντος κόσμου καὶ τῆς προεπούσης σωφροσύ-
 228 οὔτου ἐπανήρηνται. εἰ δὲ ἐπ' ἀξίας εἶη καὶ τιμῆς με-
 10 γίστης ἢ βασιλῆς, ἔρεις τι καὶ κατὰ καιρὸν ἐνθάδε·
 ἦν θαυμάσας ἠγάπησε, ταύτην κοινῶν τῆς ἑαυτοῦ
 βασιλείας πεποιήται, καὶ οὐδ' εἰ ἔστιν ἄλλο οἶδε γυναι-
 κεῖον φύλον. ἦξεις ἐπὶ τὴν φρόνησιν μετὰ ταῦτα. αἰ
 δὲ μέλλων ἄρχεσθαι ἐκάστης τῶν ἀρετῶν χρῶ προοι-
 15 μιαστικαῖς ἐννοίαις, ὡς ἔφαμεν. ἔρεις τοίνυν ἐπὶ τῇ
 φρονήσει, ὅτι σύμπαντα ταῦτα οὐκ ἂν ἤρκεσε πράξαι
 βασιλεὺς, οὐδ' ἂν τοσοῦτων πραγμάτων ὄγκον διήνεγ-
 κεν, εἰ μὴ φρονήσει καὶ συνέσει τῶν ἐπὶ γῆς ὑπερέφερε,
 20 παλ' ἢ καὶ αἱ νομοθεσίαι καὶ αἱ σωφροσύναι καὶ αἱ λοι-
 παὶ κατορθοῦσθαι πεφύκασιν ἀρεταί· εἶτα ὀξὺς ἰδεῖν,
 ἐνθυμηθῆναι δεινός, προϊδέσθαι τὸ μέλλον κρείττων
 μάντεως, ἄριστος γνώμων κρῖναι τὴν ἐτέρων εὐβου-
 λίαν, ἱκανὸς τὰ δυσχερῆ καὶ ῥάδια γινῶναι.

Ἐπὶ τούτοις μὲν καταπαύσεις τὸν λόγον τὸν περὶ
 25 τούτων, μνημονεύσεις δὲ μετὰ τοῦτο τῆς τύχης, λέγων
 229 ὅτι συμπαραμαρτεῖν δὲ εἰσὶν ἐφ' ἅπασιν καὶ πράξεις
 καὶ λόγοις τῷ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ τύχη λαμπρά· κατορ-
 θοὶ γὰρ ἕκαστον κρείττον εὐχῆς, καὶ ὅτι παιδῶν γένε-
 σις αὐτῷ δεδῶρηται, ἂν οὕτω τύχη, καὶ φίλοι πάντες
 30 εὖνοι καὶ δορυφόροι κινδυνεύειν ὑπὲρ αὐτοῦ πρόθυ-
 μοι. ἦξεις δὲ ἐπὶ τὴν τελειοτάτην σύγκρισιν, ἀντεξετά-
 ζων τὴν αὐτοῦ βασιλείαν πρὸς τὰς πρὸ αὐτοῦ βασιλείας,

οὐ καθαιρωῶν ἐκείνας: ἄτεχνον γάρ, ἀλλὰ θαυμάζων
 μὲν ἐκείνας, τὸ δὲ τέλειον ἀποδιδούς τῇ παρουσίῃ. οὐκ
 ἐπιλήσῃ δὲ τοῦ προειρημένου θεωρήματος, ὅτι ἐφ'
 ἐκάστῳ τῶν κεφαλαίων ποιήσει συγκρίσεις, ἀλλ' ἐκεί-
 ναι μὲν ἔσονται μερικαί, ὡς παιδείας πρὸς παιδείαν ὅ-
 ἢ σωφροσύνης πρὸς σωφροσύνην, αὗται δὲ περὶ ὅλης
 ἔσονται τῆς ὑποθέσεως, ὡσανεὶ βασιλείαν ὅλην ἀφρόως
 καὶ ἐν κεφαλαίῳ πρὸς ὅλην βασιλείαν συγκρίνομεν,
 ὡς τὴν Ἀλεξάνδρου πρὸς τὴν παρούσαν. μετὰ τὴν
 σύγκρισιν οἱ ἐπίλογοι. ἐν τούτοις ἔρεῖς τὰς εὐετηρίας,³³⁰
 τὰς εὐδαιμονίας τῶν πόλεων, ὅτι πλήρεις μὲν ὠνίων 11
 αἱ ἀγοραί, πλήρεις δὲ ἐορτῶν καὶ πανηγύρεων αἱ πό-
 λεις, γεωργεῖται μετ' εἰρήνης ἢ γῆ, πλεῖται ἢ θάλασσα
 ἀκινδύνως, εὐσέβεια δὲ ἢ περὶ τὸ θεῖον ἠΰξεται, τιμαὶ
 δὲ κατὰ τὸ προσῆγον ἐκάστοις νέμονται, οὐ δεδοίκαμεν 15
 βαρβάρους, οὐ πολεμίους, ὀχυρώτερον τοῖς βασιλέως
 ὅπλοις τετειχίσμεθα ἢ τοῖς τείχεσιν αἱ πόλεις, ἀχμαλώ-
 τούς οἰκέτας κεκτῆμεθα αὐτοὶ μὴ πολεμοῦντες, παρὰ
 δὲ τῆς βασιλέως χειρὸς νικώσης δεχόμενοι. τίνας οὖν
 εὐχὰς εὐχέσθαι δεῖ τῷ κρείττονι τὰς πόλεις ἢ ὑπὲρ 20
 βασιλέως αἰεῖ; τί δὲ μείζον αἰτεῖν παρὰ τῶν θεῶν ἢ
 βασιλέα σώζεσθαι; ὄμβροι γὰρ κατὰ καιρὸν καὶ θαλάσ-
 σης φοραὶ καὶ καρπῶν εὐφοραὶ διὰ τὴν τοῦ βασιλέως
 δικαιοσύνην ἡμῖν εὐτυχοῦνται· τοιγάρτοι καὶ ἀμει-
 βόμεναι αὐτὸν αἱ πόλεις καὶ ἔθνη καὶ γένη καὶ φυλαὶ 25
 στεφανοῦμεν, ὑμνοῦμεν, γράφομεν, πλήρεις εἰκόνων
 αἱ πόλεις, αἱ μὲν πινάκων γραπτῶν, αἱ δὲ πον καὶ
 τιμιωτέρας ὕλης. ἐπὶ τούτοις εὐχὴν ἔρεῖς αἰτῶν παρὰ
 θεοῦ εἰς μήκιστον χρόνον προελθεῖν τὴν βασιλείαν, δια- 331
 δοθῆναι εἰς παῖδας, παραδοθῆναι τῷ γένει. 30

ΠΕΡΙ ΕΠΙΒΑΤΗΡΙΟΥ.

Ἐπιβατήριον ὁ βουλόμενος λέγειν δηλὸς ἐστὶ βου- 3

λόμενος προσφωνῆσαι ἢ τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα ἐξ ἀποδη-
 μίας ἦκων, ἢ πόλιν ἑτέραν, εἰς ἣν ἂν ἀφίκηται, ἢ καὶ
 ἄρχοντα ἐπιστάντα τῇ πόλει. οὐκοῦν ἐν τούτοις ἅπασι
 τὸ προοίμιον ἐκ περιχαρείας εὐθύς· δεῖ γὰρ συνηδό-
 5 μενον φαίνεσθαι ἢ ταῖς πόλεσιν, ὅτι θαυμάσιόν τινα
 καὶ ἐπαινούμενον ἄρχοντα δέχονται, ἢ τῷ ἄρχοντι, ὅτι
 ἐπ' ἀγαθῇ τινι μοίρᾳ ἦκει, ἢ καὶ αὐτὸν ἑαυτῷ τὸν λέ-
 γοντα ὅτι τεθέαται ἢ πόλιν ἢ ἄρχοντα, ὃν [πάλαι τε καὶ
 ἐκ πλείονος] ἰδεῖν ἐπεπόθει· καὶ μὲν ἄρχοντα, εὐθύς
 10 ἔρεις· ἀλλ' ἦκεις μὲν ἐπ' αἰσίοις συμβόλοις ἄνωθεν
 λαμπρός, ὡς περ ἡλίου φαιδρά τις ἀκτὶς ἄνωθεν ἡμῖν
 232 ὄφθεισα, οὗ πάλαι μὲν ἀγαθὴ φήμη διηγγεῖλε τὴν
 ἐπ' αἰσίοις ἄφιξιν καὶ εὐκταιοτάτην μοῖραν τῶν ὑπη-
 κόων· εἶτα κατασκευάσεις, ὅτι βεβαιοῖς ἐν ἔργῳ τὴν
 15 φήμην, ἢ ὅτι ὑπερβάλλεις τὴν φήμην, ἢ ὡς ἂν ὁ
 καιρὸς διδῶ. εἶτα μετὰ τὸ προοίμιον τοῦτο ἦξεις εἰς
 τὸν περὶ τῶν ὑπηκόων λόγον. διπλοῦς δ' οὗτος· ἢ
 γὰρ κακῶς πεπονθότων αὐτῶν παρὰ τοῦ μικρῷ πρόσθεν
 ἄρχοντος διατυπώσεις καὶ αὐξήσεις τὰ δυσχερῆ, μη-
 20 δὲν βλασφημῶν τὸν παυσάμενον, ἀλλὰ ἀπλῶς τὴν
 δυστυχίαν τῶν ὑπηκόων λέγων, εἶτα ἐπάξεις, ὅτι ὡς περ
 νυκτὸς καὶ ζόφου τὰ πάντα κατειληφότος αὐτὸς καθά-
 περ ἦλιος ὄφθεις πάντα ἀθρόως τὰ δυσχερῆ διέλυσας,
 καὶ ἐργάσῃ τοῦτο καὶ οὐ παραδραμεῖς, ὅτι τοίνυν ἄν-
 25 ἐπνευσαν ἅπαντες ὡς περ νέφους τινὸς τῶν δεινῶν πα-
 ραδραμόντων· ἢ οὐδὲν πεπονθότων ἔρεις· αὐτίκα μὲν
 ἐπαυσάμεθα μεγίστας εὐεργεσίας ὁμολογοῦντες τῷ ἄρ-
 χοντι, ἄρτι δὲ ἀκούσαντες ἀγαθῶν ἀγγελίαν καὶ μέλ-
 λοντες ἀφ' ἰερῶν ἐφ' ἰερά, ὡς ἂν εἴποι τις, καὶ ἐκ τῶν
 30 καλλιόνων φαιδροὶ καὶ γεγηθότες ἀπηντήκαμεν. εἶτα
 233 μετὰ ταῦτα πάλιν ἔρεις, ὅτι τὰς τε ἄλλας χάριτας με-
 γίστας τοῖς βασιλεῦσιν ὀφείλουτες, ἐφ' οἷς ὑπὲρ ἡμῶν

ἀθλοῦσι, καὶ ἐπὶ τούτοις ἂν μέλζους ὁμολογήσαιμεν,
 ὅτι τοιοῦτον ἡμῖν κατέπεμψαν. πειρῶ δ' ἐν τοῖς τοιού-
 τοις λόγοις αἰεὶ συντέμνειν τὰ βασιλέως ἐγκώμια, καὶ
 ἀηδὲν διατρίβειν, ἵνα μὴ διπλῆν ποιήσης τὴν ὑπόθεσιν.
 ἔαν μὲν οὖν ἔχῃς πράξεις εἰπεῖν τοῦ ἄρχοντος, ἔρεῖς 5
 εἰ δὲ μὴ, περιέρχῃς ἢ πατρίδα ἢ ἔθνος ἐκφράσεις καὶ
 χωρογραφήσεις τῷ λόγῳ ἀπὸ τῶν ἐπισημοτάτων καὶ
 θρυλουμένων περὶ τῆς χώρας ἢ τῆς πατρίδος, ὅτι Ἴτα-
 λιώτης, ἐκ ποίας δὲ χώρας ἢ πόλεως περιωνύμου, οἷον
 τῆς Ῥώμης, ζητήσεις δὲ καὶ τοῦ γένους πράξεις. εἰ δὲ 10
 εὐποροίης πράξεων τοῦ ἐπαινουμένου, ἐκ τούτων δη-
 ράσεις τὸν ἐπαινον, ὥστε μὴ ἀχμηρὰν καὶ ἄγονον
 παρασχέσθαι τὴν ὑπόθεσιν· ἔπειτα λέγε· πείθομαι δὲ
 τὸν ἐκ τοιούτων γεγονότα πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ πατέρας
 ἀμιλλώμενον ἀγαθὸν περὶ ἡμᾶς γενέσθαι καὶ δίκαιον 15
 καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνοι δίκαιοι· οὐκοῦν δικάσει μὲν ἡμῖν
 ὑπὲρ τὸν Αἰακόν, ὑπὲρ τὸν Μίνωα, ὑπὲρ τὸν Ῥαδά-
 μανθον· καὶ τούτου ἄμεινον ἤδη προμαντεύομαι, Ἕλ-
 ληνες. καὶ εἰπὼν τὰ τοιαῦτα καὶ πλείω περὶ δικαιοσύ-
 νης, ὅτι οὐδεὶς ἀδίκως οἰκῆσει τὸ δεσποτικόν ἢ δίκην 20
 δώσει τῷ νόμῳ, οὐ προκριθήσεται πλούσιος, οὐ χαμᾶι
 πεσεῖται λόγος τοῦ πένητος δίκαιος, πεπαύσθωσαν
 ἡμῖν οἱ πλούσιοι ταῖς περιουσίαις κομπούμενοι, πε- 234
 παύσθωσαν οἱ πένητες ὀδυρόμενοι τὴν ἀσθένειαν, ἥξεις
 ἐπὶ τὸν τῆς ἀνδρείας ἐπαινον, ὅτι πρεσβεύσει πρὸς 25
 βασιλέα ὑπὲρ ἡμῶν τοῖς γράμμασι· καὶ γὰρ οἱ πατέρες
 αἰεὶ ἐπρέσβευσαν αὐτοῦ, ἢ πολλάκις ἄρχοντας εἰ ἔχοις
 λέγειν. ἀντιστήσεται τοῖς δεινοῖς, ὥσπερ ἀγαθὸς κυ-
 βερνήτης ὑπὲρ τοῦ σκάφους ὑπερέχοντος τοῦ κλύδωνος.
 καὶ τὰς ἀρετὰς δὲ τὰς ἄλλας οὕτως ἐκ μεθόδου προάξεις 30
 προλέγων, ὅτι τοιόσδε δέ ἐστι καὶ τοιόσδε, οἷον ὅτι
 σῶφρων τυγχάνων ἐστὶ κρείττων κέρδους, κρείττων

ἡδονῶν· καὶ ἐπάξεις μετὰ ταῦτα τὸν περὶ τῆς φρονή-
 σεως λόγον, ἐπισφραγιζόμενος τὰ προειρημένα, ὅτι
 πάντα δὲ ταῦτα ποιήσει διὰ φρόνησιν καὶ σύγσειν· ὃς
 γὰρ ἀγνοεῖ τῶν προσηκόντων οὐδέν, περὶ πάντων δὲ
 5 ἀκριβῶς ἐπισκέπτεται, πῶς οὐ δῆλός ἐστιν ὁμολογου-
 μένως μέλλων ἄρχειν ἐπ' ἀγαθῶ τῶν ὑπηκόων καλῶς.
 τάξεις δ' αἰεὶ τὰς ἀρετὰς ἐν ἀπάσῃ ὑποθέσει, ὡς ἂν σοὶ
 συμφέρειν ὄρας, καὶ ὡς ἂν ἰδῆς ὑποδεχομένην τὴν ἀκο-
 λουθίαν τοῦ λόγου. ἐπειδὴ δὲ συγκρίσεις οὐ δυνάμεθα
 235 τάττειν πρὸς τὰς πράξεις διὰ τὸ μηδέπω πεφηνέναι τοῦ
 11 ἄρχοντος πράξεις, συγκρίνομεν αὐτοῦ τὸ γένος γένει
 ἐνδόξῳ ἢ τῶν Ἡρακλειδῶν ἢ τῶν Αἰακιδῶν. ἐν δὲ ταῖς
 ἀρεταῖς οὐ συγκρίνομεν· τί γὰρ ἂν καὶ συγκρίναιμεν
 μηδέπω μηδενὸς γεγονότος; ἐν μεθόδῳ δὲ εἰσάξομεν,
 15 ἐν μὲν τῇ δικαιοσύνῃ οὕτως· οὐ γὰρ δὴ Φωκίων μὲν
 καὶ Ἀριστείδης καὶ εἴ τις τοιοῦτος ἕτερος τῆς ἐκ τῶν
 ἔργων εὐδοξίας ἐπεθύμησαν, ὁ δὲ ἡμέτερος παρόψεται
 τὴν ἐκ τούτων εὐκλειαν, ἀλλ' ὥσπερ ἐκεῖνοι δι' ἀρε-
 τὴν αἰμίμηστοὶ γερόνασιν, οὕτως καὶ αὐτὸς ἐπιθυμή-
 20 σαι μνήμην καλλίστων ἔργων ἐν ταῖς διανοαῖς ταῖς ἡμε-
 τέραις καταλιπεῖν, ζηλώσει τὸν Μίνωα, μιμήσεται τὸν
 Ῥαδάμανθυν, ἀμιλληθήσεται πρὸς τὸν Αἰακόν· καὶ
 καθ' ἐκάστην τῶν ἀρετῶν οὕτως ποιήσεις, ἀπὸ τοῦ
 μέλλοντος κατ' εἰκασμὸν καὶ κατὰ τὸ ἀκόλουθον τὸν
 25 ἔπαινον ὀριζόμενος. τὰς δὲ συγκρίσεις τὰς πρὸς ὄλην
 τὴν ὑπόθεσιν ἐργασόμεθα οὕτως· ὅσοι μὲν οὖν γερό-
 νασιν ἄρχοντες καὶ παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἑτέροις, ἢ τῷ
 γένει μόνῳ σεμνύνεσθαι ἔδοξαν, ἢ φρόνησιν προῦ-
 236 βάλλουντο ἢ τῶν ἄλλων μίαν ἀρετῶν· οὗτος δὲ ὅτι τῷ
 30 γένει πάντων κρείττων ἐστί, καθάπερ καὶ ὁ ἥλιος τῶν
 ἀστέρων δέδεικται, μετὰ μικρὸν δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς ἀρεταῖς
 θαυμασθήσεται, κρείττων μὲν ἐν δικαιοσύνῃ τῶν ἐπὶ

δικαιοσύνη φρονούντων ὀφθαίς, κρείττων δὲ ἐν ἀνδρεία, καὶ κρείττων δὲ ἐν σωφρόσυνῃ, ἢ οὐκ ἔλαττον τῶν ἐπὶ τοῖς ἔργοις τοῖς ἐπὶ τούτων δοξάντων μέγα φρονεῖν. ἐξέσται δέ σοι καὶ ἡμιθέων καὶ στρατηγῶν μνημονεῦσαι ἐν τῇ συγκρίσει πάσας ἐνταῦθα τὰς ἀρετὰς συγκρίνοντι. 5 τοὺς δὲ ἐπιλόγους ἐργάση, ὡς ἀπὸ τοῦ σκοποῦ τῆς ὑποθέσεως δεξιούμενος τοὺς ὑπηκόους, οἷον ὅτι προσαπηγήκαμεν δέ σοι ἅπαντες ὀλοκλήροις τοῖς γένεσι, παῖδες, πρεσβῦται, ἄνδρες, ἱερέων γένη, πολιτενομένων συστήματα, δῆμος περιχαρῶς δεξιούμενοι, πάντες φι- 10 λοφρονούμενοι ταῖς εὐφημίαις, σωτῆρα καὶ τεῖχος, ἀστέρα φανώτατον ὀνομάζοντες, οἱ δὲ παῖδες τροφέα μὲν ἑαυτῶν, σωτῆρα δὲ τῶν πατέρων· εἰ δὲ δυνατὸν ἦν καὶ ταῖς πόλεσιν ἀφεῖναι φωνὴν καὶ σχήματα λαβεῖν γυναικῶν ὡσπερ ἐν δράμασι, εἶπον ἄν· ὦ μεγίστης 15 ἀρχῆς, ἡδίστης δὲ ἡμέρας, καθ' ἣν ἐπέστη νῦν ἡλίου φῶς φαιδρότερον· νῦν ὡσπερ ἐκ τινος ζόφου προσβλέπειν δοκοῦμεν λευκὴν ἡμέραν· μετὰ μικρὸν ἀναθήσομεν εἰκόνας, μετὰ μικρὸν ποιηταὶ καὶ λογοποιοὶ καὶ 237 δῆτορες ἄσουςι τὰς ἀρετὰς καὶ διαδώσουσιν εἰς γένη 20 πάντων ἀνθρώπων· ἀνοιγέσθω θεάτρα, πανηγύρεις ἄγωμεν· ὀμολογοῦμεν χάριτας καὶ βασιλεῦσι καὶ κρείττοσι. καὶ ταῦτα μὲν περὶ ἄρχοντος ἀρτίως τοῖς ὑπηκόοις ἐπιστάντος εἰρήκαμεν, ἐὰν δὲ τινος λέγωμεν ἐπιβατήριον ἄρχοντος μὲν πάλαι τοῦ ἔθνους, ἄρτι δὲ 25 ἐπιστάντος τῇ ἡμετέρῃ, τὰ μὲν αὐτά, οἷα καὶ ἐκ περιχαρείας εἰρήκαμεν, δεῖ λαμβάνειν· ἐρεῖς δὲ τὰς πράξεις καθ' ἐκάστην μὲν τῶν ἀρετῶν, μετὰ δὲ τὰ ἐκ περιχαρείας. οὕτω δὲ διαιρήσεις τὸν λόγον βασιλέως· δι' ὀλίγων ἐρεῖς ἐγκώμιον, γένος ἐὰν ἐχη λαμπρὸν, διὰ 30 βραχέων ὀμολῶς καὶ τοῦτο, εἶτα τὰς πράξεις καθ' ἐκάστην τῶν ἀρετῶν ἰδίᾳ συγκρινεῖς, εἶτα ἀθρόαν σύγκρι-

σιν, εἶτα τοὺς ἐπιλόγους. δοκεῖ δὲ περιττὸν ἔχειν ὁ
 ἐπιβατήριος λόγος κατὰ τοῦ προσφωνητικοῦ τὸ ἐκ περι-
 χαρείας κεφάλαιον μετὰ τὰ προοίμια, καὶ ταῦτα ἐκ
 περιχαρείας λαμβανόμενα· ὅμως δὲ οὐδὲν κωλύει μετὰ
 5 τὰ προοίμια τελείαν ἐργασίαν τῶν κεφαλαίων δίδοσθαι.
 χρῆσις δὲ ἐν ταῖς τοιαύταις ὑποθέσεσι ταῖς τῶν προσ-
 φωνητικῶν καὶ τῶν ἐπιβατηρίων ἢ ἐνὶ προοίμῳ ἢ καὶ
 238 δευτέρῳ πολλάκις, ἔστι δὲ ὅτε καὶ τρισὶ χρῆσις, ὅταν
 ἀπαιτῆ καὶ τοῦτο ἢ ὑπόθεσις.
 10 Ἐὰν δέ τις τῷ εἶδει τούτῳ τῷ ἐπιβατηρίῳ καὶ πρὸς
 πόλιν θέλῃ χρῆσασθαι, ἴστω ὡς ἀπὸ τῆς διαθέσεως καὶ
 τῆς εὐνοίας τῆς περὶ τὴν πόλιν, ὡς ἔχει, καὶ ἀπὸ τῆς
 ὕψεως τῆς φανεραῆς τῆς πόλεως λήψεται τὴν χορηγίαν
 τοῦ λόγου ἐκ μεθόδων καὶ τῶν πατρίων μεμνημένος·
 15 οἷον ἐπόθουν μὲν πάλαι καὶ γυμνάσια καὶ θέατρα ταῦτα
 καὶ ἱερῶν κάλλη καὶ λιμένων τῆσδε τῆς πόλεως· τίς γὰρ
 οὐκ ἂν ἀγάσαιο τῶν παρ' ἡμῖν ἐξαιρέτων τὰς ὑπερ-
 βολάς; εἶδον δὲ καὶ νῦν ἄσμενος καὶ γέγηθα τῇ ψυχῇ
 τὰ ἐξαιρέτα· ἄλλοι μὲν γὰρ ἄλλοις χαίρουσιν, οἱ μὲν
 20 ἵπποις, οἱ δὲ ὄπλοις, ἐγὼ δὲ ἀγαπῶ τὴν ἑμαυτοῦ πα-
 τριδα καὶ νομίζω μηδὲν διαφέρειν τὴν περὶ ταύτην ἐπι-
 θυμίαν τῆς περὶ τὴν ἀκτίνα, ἣν ὁ ἥλιος ἐξ ὠκεανοῦ
 ἐκτείνει φανείς· τί γὰρ ἂν γένοιτο μείζον πόλεως, ἣν ὁ
 δεῖνα ἐκτισεν; εἶτα ἐπαινῶν ἐρεῖς διὰ βραχέων τοῦ κτί-
 25 σαντος, κἄν μὲν βασιλέως ἔργον ἢ πόλις τυγχάνῃ,
 συνωδοὶ δ' ὧσιν οἱ νῦν βασιλεύοντες τῷ τότε, ἐρεῖς,
 ὅτι ὁ τούτων πρόγονος ἐκτισεν· ἢ γὰρ βασιλεία καὶ τὸ
 ἀξίωμα συνάπτει τὰ γένη· ἐὰν δὲ ὡς τύραννον μισῶ-
 σιν, ὅτι πάσης τῆς οἰκουμένης ἢ πόλις, καὶ ὅτι τινὰς
 30 μὲν τῶν πόλεων ἀνὴρ εἷς ἢ βασιλεὺς εἷς ἐκτισε, ταύ-
 τὴν δὲ ἢ οἰκουμένην σύμπασα. οὐκοῦν μετὰ τὰ προοί-
 239 μια ὄντα ἐκ περιχαρείας κεφάλαιον ἐργάσῃ ἔχον ἐναν-

τίου αὔξησιν οὕτως· ὅτι ἐδυσχέραινον δὲ ὡς ἔοικεν τὸν
 παρελθόντα χρόνον καὶ ἠνιώμην ἀθεάμων ὑπάρχων
 κάλλεων τοσοῦτων καὶ πόλεως, ἣν μόνην καλλίστην
 πόλεων ὁ ἥλιος ἐφορᾷ· ἐπειδὴ δὲ εἶδον, ἐπανσάμην
 τῆς λύπης, ἀπεσεισάμην δὲ τὴν ἀνίαν, ὁρῶ δὲ ἅπαντα 5
 ᾧ ἐπόθουν τὴν θέαν, οὐκ ὄνειράτων εἰκόνας οὐδὲ
 ὡσπερ ἐν κατόπτρῳ σκιάς, ἀλλ' αὐτὰ τὰ τεμένη, αὐτὴν
 τὴν ἀκρόπολιν, αὐτοὺς τοὺς νεῶς καὶ λιμένας καὶ
 στοάς. δευτέρον δὲ κεφάλαιον ἐρεῖς μετὰ τοῦτο αὐτοῦ
 τοῦ κτίσαντος ἐπαινὸν σύμμετρον. τρίτον κεφάλαιον, 10
 ἐν ᾧ τὴν φύσιν τῆς χώρας ἐκφράσεις, ὅπως μὲν ἔχει
 πρὸς θάλασσαν, ὅπως δὲ πρὸς ἠπειρον, ὅπως δὲ πρὸς
 ἀέρας· διεξεργάσῃ δὲ τούτων ἕκαστον συμμέτρως, καὶ
 ἐν μὲν τῷ κατ' ἠπειρον ἐκφράσεις πεδίων κάλλη, πο-
 ταμῶν, λιμένων, ὕρῶν· ἐν δὲ τῷ κατὰ θάλατταν, ὅπως 15
 ἐπιτηδείως ἔχει πρὸς τοὺς καταίροντας καὶ τίσι πελά-
 γοις περικλείεται, ἐν ᾧ καὶ ἐκφράσεις πελάγους· ἐν δὲ
 τῷ κατὰ τοὺς ἀέρας, ὅτι ὑγιεινῶς ἔχει, καὶ συγκρινεῖς
 τούτων ἕκαστον, τὴν μὲν χώραν ἐτέρᾳ χώρᾳ, οἷον ὅτι
 ἐν καλῷ μὲν κεῖται, καθάπερ ἡ Ἰταλία, διαφέρει δὲ 240
 τῷ ἐκείνην μὲν ἐν μέρει τινὶ τῆς οἰκουμένης πλησίον 21
 βαρβάρων κείσθαι ἢ καὶ πρὸς τῷ τέλει τῆς οἰκουμένης,
 ταύτην δὲ ἢ πλησίον Ἑλλάδος εἶναι ἢ κατὰ τὸ μέσον τῆς
 οἰκουμένης, καὶ εὐφυνέστερον ἔχειν πρὸς ἠπειρον καὶ
 πρὸς θάλασσαν· τὸ δὲ πρὸς τοὺς ἀέρας ἢ πρὸς τοὺς 25
 Ἀθηναίων ἀέρας ἢ πρὸς τοὺς Ἴωνας. εἶτα μετὰ τὰς
 συγκρίσεις ταύτας καὶ τὴν ἐργασίαν τῶν ἐπιχειρημάτων
 συνάψεις, τὰ κατὰ τὴν πόλιν ὅπως ἔχει, καὶ αὐτὴ
 φύσεως ἐν τῇ χώρᾳ· ἀκολουθεῖ γὰρ τῷ λόγῳ τῷ περὶ
 φύσεως τῆς χώρας καὶ ὁ λόγος ὁ περὶ τῆς φύσεως τῆς 30
 πόλεως, ἐν ᾧ ἐρεῖς, πότερον ἐν μέσῳ κεῖται τῆς χώρας,
 ἢ πρὸς θάλασσαν μᾶλλον, ἢ πρὸς τοῖς ὄρεσιν. ἰδίαν

μέντοι ἐργασίαν ὁ περὶ τῆς θέσεως τῆς πόλεως ἔξει,
 ἄμφω δὲ εἰς ἓν κεφάλαιον ἀνάγειν τό τε κατὰ τὴν φύσιν
 τῆς χώρας καὶ τὸ κατὰ τὴν θέσιν τῆς πόλεως οὐδὲν κω-
 λύει, λέγω δὲ εἰς τὸ τῆς φύσεως κεφάλαιον· ταῦτον
 5 γὰρ ἐστὶν ἐπὶ τῆς χώρας καὶ φύσις καὶ θέσις, πλὴν ὅτι
 ἢ μὲν θέσις τὸ κείσθαι σημαίνει, ἢ δὲ φύσις τὰ ἐν τῇ
 θέσει, ὡς περὶ βλαστήματα καὶ ὄρη καὶ πεδία καὶ ποτα-
 μούς καὶ φυτὰ, ὥστε ἢ μὲν θέσις ἐστὶ καὶ φύσις, οὐ
 πάντως δὲ ἢ φύσις θέσις· φυτὰ γὰρ καὶ ποταμούς καὶ
 10 ὄρων ὑπεροχὰς καὶ τὰ τοιαῦτα ὁ τῆς φύσεως παρέχει
 241 λόγος· ἵνα δὲ συντόμως εἰπω, ὁ περὶ τῆς φύσεως
 τῆς χώρας λόγος διττός ἐστίν· ὁ μὲν γὰρ ἐστὶ τῆς
 θέσεως, ὡς ἔχει πρὸς ἐκάτερον τῶν στοιχείων, ὁ δὲ
 τῶν ἐν τῇ χώρᾳ βλαστημάτων. μετὰ δὲ τὸν περὶ τῆς
 15 φύσεως λόγον τὸν περὶ τῆς ἀνατροφῆς θήσεις, ἐὰν
 ἔχῃς ἐν πατρίοις, ὡς ὁ Ἀριστείδης εὐπόρησεν εἰπών,
 ὡς Ἀθηναῖοι παρὰ τῆς Δήμητρος καρπούς ἔλαβον, καὶ
 λαβόντες τοῖς ἄλλοις μετέδωκαν· ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃς, ἐπαί-
 νησον τὰ ἔθνη, ὡς ἐν κεφαλαίῳ τῶν ἐπιτηδευμάτων·
 20 ἐπιτηδεύματα γὰρ ἐστὶν ἐνδειξις τοῦ ἥθους καὶ τῆς
 προαιρέσεως τῶν ἀνδρῶν ἄνευ πράξεων ἀγωνιστικῶν.
 ἐρεῖς οὖν ὅτι πρὸς τοὺς ξένους φιλόανθρωπος, ὅτι πρὸς
 τὰ συμβόλαια νόμιμος, ὅτι μεθ' ὁμονοίας συνοικοῦσιν
 ἀλλήλοις, καὶ ὅτι ὅποιοι πρὸς ἀλλήλους, τοιοῦτοι καὶ
 25 πρὸς τοὺς ἔξωθεν. ἐφ' ἅπασι δὲ τούτοις τοῖς κεφα-
 λαίοις, ἐπειδὴ περὶ ἐπιβατήριον ὑπεθέμεθα, προσθήσεις
 ἐκεῖνα συχνότερον, ἵνα μὴ ἀπάδη τῆς ἐπαγγελίας ὁ
 λόγος· ταῦτά με ἦν τὰ ἐφελκόμενα, ταῦτα ἐπόθουν,
 διὰ τοῦτο οὔτε νύκτα οὔτε ἡμέραν ἐδόκουν ἡσυχάζειν
 30 φλεγόμενος τοῖς περὶ ταῦτα ἔρωσι, καὶ οὐ ταῦτά με
 μόνον πρὸς τὸν πόθον διήγειρεν, ἀλλὰ τούτων πλείω
 καὶ θαυμασιώτερα, οἷς συνάψεις τὰ ἐξῆς ἐγκώμια.

Ἐὰν δὲ μὴ ἐπιβατήριος ὁ λόγος ἦ, ἄλλως δὲ πά-
 τριος, περὶ μὲν ἐρώτων καὶ περιχαρείας ἐρεῖς οὐδέν, 242
 ἀπλῶς δὲ ἄνευ τῆς τοιαύτης προσθήκης ἐργάση τὸ ἐγ-
 κώμιον πατρίοις χρώμενος τοῖς κεφαλαίοις ἐφεξῆς, ὡς
 προεῖρηται καὶ ῥηθῆσεται. ἔστι δὲ κεφάλαια ἐκεῖνα 5
 περὶ ὧν εἰρήκαμεν, φύσις, ἀνατροφή, ἐπιτηδεύματα, 1
 ἰδιάζον δὲ κεφάλαιον τοῦ ἐπιβατηρίου τὸ ἐκ περιχαρείας,
 τὰ δὲ λοιπὰ κοινά. μετὰ τοίνυν τὰ ἐπιτηδεύματα θήσεις
 τὰς πράξεις εἰς τέσσαρας ἀρετὰς, δικαιοσύνην, ἐν ἣ
 μαρτυρίαν μεταλήψη τῶν περιοίκων, ὅτι ταύτην ἡγού- 10
 μενοι τὴν πόλιν ὄρον εἶναι δικαιοσύνης ἤκουσι παρ'
 ἡμᾶς δικασόμενοι· καθάπερ οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἄρειον
 πάγον δικαιοσύνης δικαστήριον παρειλήφασιν, οὕτω
 καὶ τὴν ἡμετέραν οἱ ἀστυγείτονες, καὶ οὐδεὶς ἐνεκάλεσεν
 οὔτε ξένος οὔτε ἰδιώτης τῶν παρ' ἡμῖν, οὔτε ἀστυγει- 15
 τόνων πόλει τῇ ἡμετέρα, οὔτε περιοίκων, οὔτε περὶ
 ὄρων, οὔτε περὶ ὧν εἰώθασιν ἀμφισβητεῖν αἱ πόλεις.
 εἶτα ἀπὸ τῶν καταπλεόντων ἐμπόρων, ὅτι αἰροῦνται
 τὰς ἄλλας πόλεις καταλιπόντες εἰς τὴν ἡμετέραν καταί-
 ρειν πεπειραμένοι τῆς ἡμετέρας φιλανθρωπίας· εἶτα 20
 κατασκευάσεις ὅτι μὴ τὸ τέλος φορτικὸν εἰσπραττόμεθα,
 ὅτι μηδὲ ζημιοῦνται παρὰ τοὺς νόμους. τὴν δὲ σω-
 φροσύνην ἀπὸ ἐγκρατείας ἐρεῖς, ἀπὸ τῆς τῶν νέων
 ἀγωγῆς, καὶ κατασκευάσεις, ὅτι οἱ μὲν περὶ λόγους
 καὶ φιλοσοφίαν ἔχουσιν, οἱ δὲ περὶ τέχνας καὶ ἄλλας 23
 ἐπιστήμας. ἀνάγκη δὲ τοὺς περὶ ταῦτα ἔχοντας Ἄφρο- 26
 δίτης μὲν ἀτόπων νόμων ὑπερορᾶν, παρασκευάζειν δὲ
 τὴν ψυχὴν τὰ βελτίω περιεργάζεσθαι. περὶ δὲ τῆς φρο-
 νήσεως οὕτως ἐρεῖς, ὅτι θαυμάζοντες οἱ τὸ αὐτὸ ἔθνος
 καὶ γένος εἰλήχασιν παρ' ἡμᾶς ἤκουσι συσκευόμενοι περὶ 30
 τῶν κοινῶν, ὥσπερ τὸ παλαιὸν παρ' Ἀθηναίους οἱ
 Ἕλληνες, καὶ κοινόν ἐστι συνέδριον καὶ βουλευτήριον

τοῦ κοινοῦ γένους ἢ ἡμετέρα πόλις· καὶ ὅτι εἰ ἔδει νῦν
 νομοθετεῖν, ἐνομοθέτησεν ἂν τῷ κοινῷ γένει τῶν ἀν-
 θρώπων, ὥσπερ τὸ παλαιὸν Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθη-
 ναῖοι τοῖς Ἕλλησι· ποῦ μὲν γὰρ Σόλωνες πλείους τῶν
 5 παρ' ἡμῖν; ποῦ δὲ Ἀνκοῦργοι βελτίους; ποῦ δὲ Μί-
 νως καὶ Ῥαδάμανθυς, οἱ τῶν Κρητῶν νομοθέται; περὶ
 δ' ἀνδρείας ἔρεῖς, ὅτι πολλῶν πολλάκις πρεσβειῶν πρὸς
 βασιλέα καὶ ἐκ πολλῶν ἔθνῶν γεγενημένων οὐδένας
 μετὰ πλείονος παρρησίας καὶ σεμνότητος διελέχθησαν
 10 τῶν ἀπὸ τῆς ἡμετέρας. εἶτα ἐφ' ἐκάστη τῶν ἀρετῶν
 συγκρίσεις ἐργάση, ἰδίαν μὲν καθ' ἐκάστην, μετὰ δὲ
 ταύτην ἐφ' ἀπάσαις αὐταῖς ἀθροῶν σύγκρισιν ἐργάση
 24 πόλεως πρὸς πόλιν, συλλαμβάνων ἅπαντα καὶ τὰ πρὸ
 τούτων ὁμοίως, φύσιν, ἀνατροφὴν, ἐπιτηδεύματα,
 15 πράξεις· καὶ ἐν οἷς μὲν ἂν τούτων εὖρης σωζομένην
 τὴν ἰσότητα ἢ καὶ πλεονεξίαν παρὰ τῇ πόλει ἦν ἐπαινεῖς,
 ταῦτα ἀντεξετάσεις ἐν τῇ συγκρίσει, ἐν οἷς δ' ἂν εὐ-
 ρίσκης αὐτὴν ἐλαττουμένην, ταῦτα παραδραμεῖς· καὶ
 γὰρ Ἴσοκράτης συγκρίνων Θησέα Ἡρακλεῖ, ἐν οἷς μὲν
 20 εὗρεν αὐτὸν πλεονεκτοῦντα, ἀντεξήτασεν, ἐν οἷς δὲ
 τὸν Ἡρακλέα, ταῦτα ἐσίγησε. μετὰ τὴν σύγκρισιν ἦξεις
 ἐπὶ τοὺς ἐπιλόγους, ἐν οἷς διαγράψεις αὐτὸ τὸ σχῆμα
 τῆς πόλεως, καὶ ἔρεῖς στοάς, ἰερά, λιμένας, εὐετηρίας,
 ἀφθονίαν, τὰ ἐκ τῆς θαλάσσης ἐπεισαρόμενα ἀγαθὰ,
 25 ἵππων δρόμους, ἂν ἔχη, ἀγώνων διαθέσεις, λουτρῶν
 ἀπολαύσεις, ὑδάτων ἐπιρροάς, ἄλση ἐν αὐτῇ τῇ πόλει,
 τὰ περὶ τὴν πόλιν, οἷον ἐὰν ἰερὸν πλησίον πολυτελὲς
 ἦ, ἂν μαντεῖον, ἂν τέμενος θεοῖς ἀνακείμενον· καὶ γὰρ
 30 ταῦτα συντελεῖ πρὸς κόσμον τῇ πόλει· ἐφ' ἅπασιν δὲ
 τούτοις τοῖς παραγγέλμασιν ἐντεύξει Καλλινίκου λόγους
 καὶ Ἀριστείδου καὶ Πολέμωνος καὶ Ἀδριανοῦ, καὶ μι-
 μῆση τὰς ἐργασίας ἐν μὲν τῷ τῆς φύσεως τόπῳ, ἐν δὲ

τοῖς λοιποῖς ὡσαύτως, οὐχ ἦττον δὲ καὶ τοῖς ἐπιλόγοις τὸν ἐκείνων τρόπον ζηλώσεις. 245

Τὰ μὲν οὖν εἰρημένα καθολικῶς εἰρηται περὶ τοῦ πατρίου καὶ ἐπιβατηρίου· καὶ διακέκριται τὸ ἴδιον ἐκάστου ἐν τῇ διαιρέσει, ἐὰν δέ ποτε βουληθῆς εἰπεῖν, ὡς ἔργλυκύντατε τῶν ἐταίρων, καὶ Τρωϊκὸν μὲν ἐγκώμιον τῆς χώρας, πρῶτον οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ λόγος περιέχων ἐκφρασιν τῆς φύσεως καὶ τῆς θέσεως αὐτῆς ὅπως ἔχει πρὸς τὴν παρακειμένην ἠπειρον, ὅπως πρὸς τὴν γειτυῶσαν θάλασσαν, ὅπως ἀέρων ἔχει εὐκρασίας, εἶτα ἐπὶ τοῦτοῖς λαμπρῶς καὶ διειργασμένως ἐκφράσεις, ἐρεῖς δὲ καὶ περὶ ποταμῶν καὶ ὄρων [καὶ ἵππων] καὶ πεδίων καὶ σπερμάτων καὶ δένδρων, ὅπως ἐπιτηδείως ἔχει πρὸς ταῦτα σύμπαντα, καὶ ὅτι τούτων οὐδενός ἐστιν ἐνδεής. καὶ τοῦτο μὲν δὴ κεφάλαιον περὶ τῆς θέσεως, πρὸς δὲ ἀπόδειξιν τούτου τοῦ κεφαλαίου λήψη τὰ ἀρχαῖα διηγήματα πρὸς πίστιν λέγων οὕτως· τοιγάρτοι διὰ τοῦτο καὶ κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους βασιλείας μεγίστας καὶ περιβοήτους εὐτυχήσαντας Δαρδάνου τοῦ Τρωὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ Λαομέδοντος καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἤρξαν οὐ μικρῶν θαλάσσης μέτρων, οὐδὲ νήσων τινῶν ἄρχουσιν, οὐδὲ περιγεγραμμένων τόπων, καθάπερ ἡ Πελοπόννησος, ἀλλ' ἤρξε μὲν Λυδίας, ἐπῆρξε δὲ Καρίας, καὶ προῆλθε τὴν ἑῴαν ἅπασαν καταστρεφόμενος, καὶ ὠμολόγησαν ἡμῖν δουλεύειν Αἰγύπτιοι καὶ Βλέμμυες καὶ Ἑρεμβῶν γένη, εἴπερ αὐτοὶ καὶ ἐν τοῖς τελευταίοις χρόνοις φαίνονται ὑπακούοντες ἡμῖν ἐν ταῖς συμμαχίαις καὶ κλήσεσιν. ἡ μὲν οὖν ἀπόδειξις τοῦ κεφαλαίου τοιαύτη, ὥστε συμπεπλήρωται τὸ κεφάλαιον τοῦτο τὸ περὶ τῆς φύσεως καὶ θέσεως τῆς χώρας ἀπὸ τῆς ἱστορίας. μετὰ ταῦτα ἐμβαλεῖς τὸν περὶ τῆς πόλεως λόγον οὕτω πως· τὸ μὲν οὖν παλαιὸν ἐρασθέντες τῆς χώρας θεοὶ καὶ Ποσειδῶν

καὶ Ἀπόλλων μικρὸν ἀνωτέρω θαλάττης τὸ Ἴλιον τει-
 χίζουσιν, ὥσπερ οὐδὲν κάλλιον νομίζοντες. εἶπερ οὖν
 περὶ τῶν Ἀθηναίων ἐρίζοις, εἶτα τὴν ἐκ κοινῆς γνώμης
 κατασκευήν, ὥσπερ τῆς ὅλης χώρας ἀκρόπολιν, οὐ δι'
 5 ἀπεχθείας ἀλλήλοις ἦγοντες, ὥσπερ ἐπὶ τῆς Ἀθηναίων
 πόλεως, ἀλλ' ὁμογνωμονοῦντες ἀμφοτέρω. Ἀλέξανδρος
 δὲ μετὰ ταῦτα, ὁ μὴδὲ Ἡρακλέους λειπόμενος μὴδὲ Διο-
 νύσου νομισθεὶς εἶναι χείρων, ὁ τῆς οἰκουμένης τὸ μέ-
 γιστον καὶ πλεῖστον μέρος μιᾷ χειρὶ Διὸς παῖς ὄντως
 247 χειρωσάμενος, ἐπιτηδειότατον χῶρον τοῦτον ὑπολαβών,
 11 μεγίστην πόλιν καὶ ὁμώνυμον αὐτῷ κατασκευάσας, εἰς
 ταύτην τὴν ἡμετέραν ἤγειρε. μετὰ ταῦτα ἐρεῖς καὶ περὶ
 τῆς πόλεως, ὅπως καὶ αὐτὴ ἐν μέσῃ τῇ χώρᾳ κεῖται ἢ
 μικρὸν ἐπικλίνει πρὸς τὴν θάλασσαν, εἶθ' ἐξῆς ὥσπερ
 15 ἔχει σύμπασα ἢ διαίρεσις.

ΠΕΡΙ ΛΑΛΙΑΣ.

4 Τὸ τῆς λαλιᾶς εἶδος χρησιμώτατόν ἐστιν ἀνδρὶ σοφι-
στῆ, καὶ ἔοικε δύο εἶδεσι τῆς ῥητορικῆς ὑποπίπτειν τῷ
 τε συμβουλευτικῷ καὶ τῷ ἐπιδεικτικῷ· πληροὶ γὰρ ἕκα-
 † 20 τέρου τὴν χρείαν· καὶ γὰρ ἄρχοντας εἶν ἐγκωμιάσαι
 βουλόμεθα, πολλῶν ἐγκωμίων παρέχει τὴν ἀφθονίαν·
 καὶ γὰρ δικαιοσύνην αὐτῷ καὶ φρόνησιν καὶ τὰς λοιπὰς
 ἀρετὰς διὰ τῆς λαλιᾶς καταμηνύειν δυνάμεθα. καὶ μὴν
 † καὶ συμβουλευῆσαι διὰ λαλιᾶς ὅλη τῇ πόλει καὶ ἀκροαταῖς
 25 πᾶσι καὶ ἄρχοντι, εἰ βουλοίμεθα, προσδραμόντι πρὸς
 τὴν ἀκρόασιν ῥᾶδιον. καὶ μὴν καὶ αὐτῷ καταμηνῦσαι
 τινα ὀργὴν ἢ λύπην ἢ καὶ ἠδονὴν πρὸς τοὺς ἀκροατὰς διὰ
 λαλιᾶς οὐ κεκώλυται, ἔξεστι δὲ καὶ σχηματίσαι διάνοιαν
 ὅλην ἢ ἀποσκώπτουσα ἢ κωμωδεῖν ἐπιχειροῦντα, ἢ θός
 30 τινος προαιρούμενον, ἢ ψέγοντα βίον, ἢ ἄλλο τι τῶν
 248 τοιούτων. εἰπόντες δὲ τούτων παραδείγματα πειρα-

σόμεθα καὶ περὶ τῶν ὑπολοίπων τοῦ γένους διεξελθεῖν.

Ἄρχοντός τινος ἔθνος διὰ λαλιᾶς πρόκειται ἡμῖν ἐγκώμιον. οὐκοῦν ζητήσομεν ὁποῖός ἐστι περὶ βασιλέας, ὁποῖός ἐστι περὶ κατασκευὰς τῶν πόλεων, καὶ 5 τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων, καὶ περὶ τὰς κρίσεις τῶν ἰδιωτῶν, ὁποῖος δὲ καὶ καθ' ἑαυτὸν τὸν τρόπον, ὁμιλητικὸς πρᾶος ἢ τὸναντίον αὐστηρὸς καὶ κατεστυμμένος. οὐκοῦν ληψόμεθα πρὸς τοῦτο τὸ παράδειγμα ἱστορίαν ἀρχαίαν ἢ πλάσαντες αὐτοί, ἵνα μὴ 10 δοκῶμεν γυμνοῖς αὐτοῖς τοῖς πράγμασιν ἐγχειρεῖν· οὐ γὰρ ἔχει τοῦτο ἡδονήν· χαίρει γὰρ τὸ τῆς λαλιᾶς εἶδος τῇ γλυκύτητι καὶ τῇ τῶν διηγημάτων ἀβρότῃ. παραγένοιτο δ' ἂν ἡ γλυκύτης τῶν λόγων, εἰ παραδείγματα λέγοιμεν δι' ὧν ἐμφανιοῦμεν ὃ προαιρούμεθα, ἱστο- 15 ρίας ἡδίστας τοῖς ἀκροαταῖς μαθεῖν ἐκλεγόμενοι, οἷον περὶ θεῶν, ὅτι καὶ θεοὶ πεφύκασιν ἐπιμελεῖσθαι τῶν ἀνθρώπων, οἷον εἰ Ἡρακλέους μνημονεύοιμεν ὡς πειθόμενου μὲν αἰεὶ τῷ Διὶ προστάττοντι, ἀθλοῦντος δὲ ὑπὲρ τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοὺς μὲν ἀδίκους ἐξαι- 20 ροῦντος, τοὺς ἀγαθοὺς δὲ ἐγκαθιστάντος πρὸς ἐπιμέλειαν τῶν πόλεων. εἰ Ἀγησίλαον λέγοιμεν, ὡς πειθόμενον Λακεδαιμονίων τοῖς προστάγμασιν, ἄρξαντα 249 δὲ τῆς Ἰωνίας καὶ τῆς Ἑλλησπόντου λαμπρῶς, καὶ θανμασθέντα οὕτως, ὥστε καὶ ταινίαις ἀναδεθῆναι παρὰ 25 τῶν ὑπηκόων καὶ ἀνθεσι βάλλεσθαι ταῖς πόλεσιν ἐπιδημοῦντα. μεστὴ δὲ καὶ ἡ ἱστορία Ἡροδότου γλυκέων διηγημάτων, ἐν οἷς ἡδονὴ παντοδαπῶς παραγίνεται τῷ λόγῳ οὐ μόνον ἀπὸ τῆς ξένης τῶν διηγημάτων ἀκοῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ποίας συνθέσεως, ὅταν μὴ τραχεῖα 30 χρώμεθα τῇ ἐξαγγελίᾳ, μηδὲ περιόδους ἐχούσῃ καὶ ἐνθυμήματα, ἀλλ' ὅταν ἀπλουστέρα τυγχάνῃ καὶ ἀφε-

λεστέρα, οἷα ἢ Ξενοφῶντος καὶ Νικοστράτου καὶ Δίωνος
 τοῦ Χρυσοστόμου καὶ Φιλοστράτου τοῦ τῶν Ἡρωικῶν
 τὴν ἐξήγησιν καὶ τὰς Εἰκόνας γράψαντος ἐρριμμένη καὶ
 ἀκατασκευάστος. χρῆ δὲ καὶ ὀνειράτα πλάττειν καὶ
 5 ἀκοὴν τινα προστίθεσθαι ἀκηκοέναι, καὶ ταύτην βού-
 λεσθαι ἐξαγγέλλειν τοῖς ἀκούουσιν, ὀνειράτα μὲν, ὡς εἰ
 λέγοιμεν, ὅτι παραστὰς νύκτωρ Ἑρμῆς προστάττοι κη-
 ρύττειν τὸν ἄριστον τῶν ἀρχόντων, καὶ πειθόμενος
 τοῖς ἐκείνου προστάγμασιν ἐρῶ κατὰ μέσον θεάτρων,
 10 ἅπερ ἐκείνου λέγοντος ἤκουσα· ἀκοὴν δὲ ὡς εἰ λέ-
 γοιμεν οὕτως, ὅτι ἀπήγγειλέ τις ἐμοὶ τῶν ἀπὸ ἀστρυγέ-
 250 τος πόλεως πολλὰς ἀρετὰς καὶ θαυμαστάς, ἃς ἐν ὑμῖν,
 εἰ σχολὴν ἀκούειν ἄγοιτε, φράσαι προαιρούμαι.

Συμβουλευσεις δὲ διὰ λαλιᾶς περὶ ὁμοιοῖας πό-
 15 λει, ἀκροαταῖς, φίλοις, ἀντιπολιτευομένοις καὶ πλάτ-
 τουσι συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς εὖνοιαν τὴν πρὸς ἀλλή-
 λους· συμβουλευσεις δὲ ποτε καὶ ἐθέλειν ἀκούειν λό-
 γων, εἰ μισολόγους γινώσκεις καὶ δυσχερῶς συνιόντας.
 ἐξαγγελεῖς δὲ σαυτοῦ πάθος, οἷον ὡς ἐν ὑποδείγματι,
 20 εἰ λέγοις ὅτι οὐκ ἀπαιτοῦσιν συνεχῶς αἱ ἀκροάσεις,
 οὐδὲ ἀναγκάζουσι λέγειν, πλάσας τοιοῦτον λόγον, ὅτι
 Ἀπόλλων πολὺς ἦν θεσπίζων περὶ τοὺς τρίποδας, καὶ
 καταλαβὼν Κασταλίαν καὶ τοὺς Δελφούς ἐπλήρου τὴν
 προφητίαν μαντικῶ τοῦ πνεύματος, τῶν δὲ Μουσῶν
 25 ἡμέλει· χαλεπαίνουσαι οὖν αἱ Μοῦσαι ἀξιοῦσι μαθεῖν
 τὴν αἰτίαν, διότι οὐ μετέχει χορείας τῆς ἐν Ἐλικῶνι
 μετὰ Μουσῶν, ἰδίᾳ δὲ φοιβάξει Μουσῶν ἐν τοῖς ἀδύ-
 τοις, καὶ ποθεῖ μᾶλλον τοὺς τρίποδας. σχηματίζων δὲ
 πρὸς τε σαυτὸν ἐρεῖς ταῦτα καὶ πρὸς τοὺς ἀκροατάς,
 30 ὅτι Ζεὺς ἠτιᾶτο τὰς Μούσας, ὅτι οὐ προτρέπουσι τὸν
 Ἀπόλλωνα συγχορεύειν αὐταῖς καὶ πλήττειν τὴν λύ-
 ραν· ἐμφανιεῖς δὲ καὶ ἠδονὴν σεαυτοῦ πρὸς τοὺς ἀκού-

οντας οὕτως ὅταν ἀποδέχη τὴν ἀκοὴν αὐτῶν ὡς κριτι- 251
 κῶς ἀκροωμένων, ὅτι ἦσθης ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ διαθέσει
 τῶν ἀκροατῶν, ὡσπερ Ἴσοκράτης ἦσθη τοῖς Ἑλλησιν
 ἀναγνοὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸν πανηγυρικὸν λόγον, αἰσθανό-
 μενος ὅτι κατείδον ἀκριβῶς τὸ μεγαλεῖον τοῦ λόγου. 5
 ἀποσκώψεις δὲ πολλάκις καὶ ψέξεις ἀνωνύμως ὑπο-
 γράφων τὸ πρόσωπον, εἰ βούλοιο, καὶ τὸ ἦθος διαβάλ-
 λων, καὶ ὡσπερ ἐν τῷ ἐπαινεῖν ἐξῆν ἐκ πάσης ἀρετῆς
 λαμβάνειν τὰ ἐγκώμια, οὕτως ἐξεστὶ σοὶ ἀπὸ πάσης
 κακίας διαβάλλειν καὶ ψέγειν, ὅταν ἐθελήσης. ἐστὶ 10
 δέ ποτε καὶ ἀπολογήσασθαι καὶ διαθεῖναι τὸν ἀκροα-
 τὴν ἐπὶ παρόδῳ, ἣν μέλλει ποιεῖσθαι, πολλάκις μὲν
 ἠθικῶς μετριάζοντα, ὅτι τέττιγας μιμεῖται τοὺς ᾠδι-
 κοὺς τῶν ὀρνίθων, πολλάκις δὲ αἰτήσεις συγγνώμην
 φάσκων ἐξ ὑπογύου σοὶ γεγενῆσθαι τὸ σπούδασμα, ἢ 15
 ὅτι τῶν λόγων τὰς ἀπαρχὰς ἀνατίθης τῇ πατρίδι καὶ
 τοῖς πολίταις, ἢ περ Διμήτρι καὶ τῷ Διονύσῳ οἱ
 γεωργοὶ τὰ θαλύσια.

Ἀπλῶς δὲ χρὴ γινώσκειν, ὅτι λαλιὰ τάξιν μὲν οὐ-
 δεμίαν θέλει σώζειν καθάπερ οἱ λοιποὶ τῶν λόγων, 20
 ἀλλὰ ἄτακτον ἐπιδέχεται τὴν ἐργασίαν τῶν λεγομένων·
 ἃ γὰρ βούλει, τάξεις πρῶτα καὶ δευτέρα, καὶ ἐστὶν 252
 ἀρίστη τάξις τῆς λαλιᾶς τὸ μὴ κατὰ τῶν αὐτῶν βα-
 διῆζειν συνεχῶς, ἀλλ' ἀτακτεῖν αἰεὶ· ἀπὸ τοῦ γένους
 ποτὲ ἐγκωμιάσεις, ἄλλοτε πάλιν ἀπὸ προαιρέσεως ἐγκω- 25
 μιάσεις, ἄλλοτε ἀπὸ τῶν χθῆς καὶ πρώην συμβεβηκό-
 των περὶ αὐτόν. καὶ ἀπὸ τύχης ἐγκωμιάσεις ποτὲ καὶ
 ἀπὸ πράξεως ἄλλοτε. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων,
 λεχθήσεται δὲ καὶ ἕτερα. ἐρεῖς τι καὶ εἰς τὴν σεαυτοῦ
 πατρίδα ὡς χρονίως μὲν ἐπανελθὼν ἐπ' αὐτήν, ἄσμε- 30
 νέστατα δὲ αὐτήν θεασάμενος, καὶ τὸ Ὀμηρικὸν
 ἐπιφωνήσεις

κύσε δὲ ξείδωρον ἄρουραν,
 χαίρων γαίῃ πατρώῃ, καὶ ἀσπάσῃ τῷ λόγῳ τῶν ἀκρο-
 ατῶν τὸ θέατρον, καὶ καθ' ἓνα ἕκαστω, ἀνωσύμως
 μέντοι, κοινῇ πάντας, μὴ ἐκ τοῦ προφανοῦς ὄνομα
 5 λέγειν, ἀλλὰ συγχαίρειν ἑαυτῷ ὅτι πρεσβύτας εἶδες,
 οὓς κατέλιπες ἀκμάζοντας, καὶ εἰς ἄνδρας τελοῦντας,
 οὓς ἐφήβους εἶσας, καὶ νεανίσκους εἶδες τελοῦντας
 εἰς παῖδας, καὶ ὅτι οὐδὲν γλύκιον πατρίδος οὐδὲ το-
 κήων γίνεται. ἀπλῶς δὲ χρὴ γιγνώσκειν περὶ λαλιᾶς,
 10 ὅτι πάντα ὅσα βουλευθῶμεν ἐμφανίσει διὰ ταύτης,
 ταῦτα ἐξέσται ἡμῖν λέγειν τάξιν μηδεμίαν ἐκ τέχνης
 253 φυλάττουσιν, ἀλλ' ὡς ἂν προσπίπτῃ, στοχάζεσθαι
 μέντοι δεῖ ἑκάστου καιροῦ τῶν λεγομένων καὶ συνιέναι,
 ποῖον χρήσιμον εἶπεν πρῶτον, ποῖον δὲ δεύτερον. χρὴ
 15 δὲ καὶ μνημονεύειν αὐτῶν Ἀθηνῶν, ἐξ ὧν ἡ πάροδος,
 καὶ ἱεροφαντῶν καὶ δαδούχων καὶ Παναθηναίων, καὶ
 λόγων ἀγῶνων καὶ μουσικῶν, καὶ παιδευτῶν καὶ νεο-
 λαίας· φέρει γὰρ ταῦτα πολλὴν γλυκύτητα. χρὴ δὲ σέ
 καὶ κιθαρωδῶν ὀνόματα διαφόρων εἰδέειν, Ὀρφέως,
 20 Ἀρίονος, Ἀμφίονος καὶ τῶν περὶ αὐλῆσιν εὐδοκίμων
 καὶ μάντεων, καὶ ὅλως ἐνδόξων τεχνιτῶν πλεονεκτή-
 ματα ἔρεις· ἐτι δὲ περὶ ὀρῶν ἐπισήμων, Ὀλύμπου,
 Πιερίας, Ἰδῆς, Ἐλικῶνος, Παρνασοῦ· πλείστην γὰρ
 ἡδονὴν ταῦτα παρέξει τῷ εἶδει τῆς λαλιᾶς. πολὺς δὲ
 25 καὶ ὁ Διόνυσος ἔστω καὶ χορεῖται καὶ Σειληνοὶ καὶ
 Σάτυροι, καὶ Ὀκεανὸς ποταμὸς καὶ Νεῖλος καὶ Ἴστρος
 καὶ Ἀχελῷος καὶ Εὐρυμέδων καὶ Θύμβρις, καὶ εἰ τις
 ἄλλος ἐπίσημος. χρησιμώτατοι δὲ πρὸς λαλιὰν καὶ οἱ
 Πλουτάρχιοι βίοι, ὥσπερ εἰς ἄλλην πολλὴν καὶ παν-
 30 τοδαπὴν καίδουσιν· καὶ γὰρ πλήρεις εἰσὶν ἱστοριῶν
 254 καὶ ἀποφθεγμάτων καὶ παροιμιῶν καὶ χρεῖων· ταῦτα
 γὰρ πάντα καταμιγνύναι ταῖς λαλιαῖς χρήσιμον, ἵνα

πανταχόθεν τὴν ἡδονὴν θηρεύσωμεν. δεῖ δὲ ζητεῖν καὶ μεταμορφώσεις φυτῶν καὶ ὄρνεων [καὶ δένδρων]. γέγραπται δὲ καὶ Νέστορι ποιητῇ καὶ σοφισταῖς μεταμορφώσεις φυτῶν καὶ ὄρνεων, τούτοις δὲ τοῖς συγγράμμασιν ἐντυγχάνειν πάνυ λυσιτελεῖ. ἔχειν δὲ δεῖ σε 5 μνήμην καὶ ποιητῶν ἐπισήμων Ὁμήρου, Ἡσιόδου, τῶν λυρικῶν. αὐτοὶ τε γὰρ καθ' ἑαυτοὺς ἄξιοι μνήμης, καὶ πολλοὺς μὲν ἐνεκωμίασαν, πολλοὺς δὲ ἔλεγξαν, παρ' ὧν δυνήσῃ λαβεῖν παραδείγματα. καὶ Ἀρχιλόχου δὲ οὐκ ἀμελήσεις, ἱκανῶς κολάσαντος τοὺς ἐχθροὺς τῇ 10 ποιήσει, ἵνα καὶ αὐτὸς ὅταν ἐθέλῃς ψέγειν τινάς, ἔχῃς ἀποχρήσασθαι τάνδρι· καλοὶ μὲν καὶ αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς, ἀεὶ συνόντες βασιλεῦσι καὶ τυράννοις συμβουλευόντες ἄριστα, καλὴ δὲ καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ποιημάτων αὐτῶν ἐπιφώνησις καὶ μνήμη· γλυκεῖς γὰρ οἱ ἄνδρες 15 καὶ ἡδονὴν ἐμποιεῖσαι λόγων μάλιστα προσφορώτατοι.

Ὅτι μὲν οὖν ἐγκωμιάζειν καὶ ψέγειν καὶ ἀποτρέπειν διὰ λαλιᾶς ἔξεστι, καὶ ὅτι διαθέσεις τῆς ψυχῆς κα- 25 ταμηνύειν δέδονται διὰ τῆς λαλιᾶς, οἷον λύπη ἡδονὴ ὀργὴ ἢ τι τῶν τοιούτων, ἱκανῶς ἡμῖν προεῖρηται· 20 ὅποιον δὲ δεῖ τὸ εἶδος τῆς ἀπαγγελίας εἶναι, καὶ τοῦτο προστέθειται, ὅτι ἀπλοῦν καὶ ἀφελὲς καὶ ἀκατάσκευον· καὶ ὅτι οὐδεμίαν τάξιν ἀπὸ τῆς τέχνης νενομοθετημένην ἐπιδέχεται, καὶ τοῦτο μεμαθήκαμεν. προσκείσθαι δὲ ὅτι οὐδὲ μακρὰς τὰς λαλιὰς εἶναι δεῖ, πλὴν εἰ δι' 25 αὐτῶν ἐθέλομεν τὴν ἐπίδειξιν ποιήσασθαι· καλὸν γὰρ ἢ συμμετρία, καθάπερ οὐ καλὸν τὸ ἀδολεσχεῖν [καὶ πολλοὺς ἀναλίσκειν λόγους, ἱστορίας ἱστορίαις συνάπτουτα καὶ μύθους μύθοις καὶ διηγήματα] διηγήμασι· καὶ γὰρ ἀπειρόκαλον εἶναι τοῦτο πεπίστευται. 30 ἔστι δὲ καὶ συντακτικὴ λαλιά, ὡς ἐὰν μέλλοντες ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τὴν ἐνεγκοῦσαν, ἢ αὖ

πάλιν ἀπὸ τῆς ἐνεγκούσης ἐπὶ τὰς Ἀθήνας ἐμφανίζω-
 μεν, ὅτι δυσχεραίνομεν τὴν ἀπόλειψιν, ἐνδεικνύμενοι
 τοὺς ἀνιωμένους, εἶτα ἐκ μεθόδου ἤξομεν ἐπὶ τὰ ἐγκώ-
 μια τῆς πόλεως, ἣν ἂν ἀπολιπεῖν μέλλωμεν, οἷον τίς
 5 ἂν ἔλοιτο ἀδακρυτὶ παραλιπεῖν, ὡς εἰ ἐπ' Ἀθηναίων
 λέγοις, μυστήρια, κηρύγματα, ἱερά; Ἐλευσινάδε προσ-
 τάττοντα βαδίζειν, καὶ ἄστυδε πάλιν ἀπ' Ἐλευσίνος·
 τίς δ' ἂν ἀνέχοιτο ἀκροπόλεως τοιαύτης κάλλος κατα-
 λιπεῖν, ἱερά, Διονύσια, Παναθηναία, ἄνδρας λογάδας
 256 σοφίας καὶ ἀρετῆς; καὶ ὅλως ἐφαρμόσομεν τὰ τῆς πόλεως
 11 ἐξαίρετα, τὰ κάλλη τῶν οἰκοδομημάτων καὶ πανηγύρεων
 πολυτελείας.

Ἔστι δὲ καὶ ἐπιβατήριον εἰπεῖν λαλιὰν εὐθύς ἐπι-
 στάντα τῇ πατρίδι, ὡς μικρῶ πρόσθεν ἐμνημονεύσαμεν,
 15 ἐν οἷς περὶ τῶν ἐπιφωνήσεων τῶν Ὀμηρικῶν ἐλέγομεν,
 ἐν ᾧ πάντως τὸν ἔρωτα τὸν περὶ τὴν πόλιν ἐνδείξεται
 ὁ λέγων ἀπὸ τοῦ παρεστῶτος χρόνου λαβὼν τὴν ἀρχήν,
 ὡς γεγηθῶς, ὡς ἄσμενος προσέπλευσεν τοῖς λιμέσιν,
 ὡς εἶδε κάλλη πεδίων; ὡς προσέβαλεν ἀκροπόλει, ὡς
 20 περιεπτύξατο τῶν πολιτῶν ἅπαντας καὶ ἕκαστον λέγων,
 ὡς πάντας ἐνόμισεν ἀδελφοὺς εἶναι αὐτοῦ τοὺς ἡλικιώ-
 τας καὶ πατραδέλφους τοὺς ἄλλους, καὶ γένος ἐν πα-
 σαν τὴν πόλιν, καὶ ὅτι οὐκ ἐπελέλησο τῆς πατρίδος
 ἀποδημῶν προσθήσεις· ἀλλ' ἄγε διηγοῦ τὰ ἐξαίρετα
 25 καὶ πάτρια, οἷα ταῖς ἄλλαις οὐ πρόσσεστι πόλεσιν.
 εἶτα ἤξεις εἰς ἐγκώμιον ἄρχοντος, ἐὰν ὁ ἄρχων παρῆ,
 ἐπὶ τὸ τοῦ πατρὸς ἢ ἐπὶ τὸ τῆς πολιτείας, ὅτι τίς οὐκ
 ἂν ἐρασθεῖη τοιαύτης πολιτείας, ἐν ἣ ὁμόνοια καὶ
 φιλία καὶ πάντες ἀρετῆ σύντροφοι, καὶ ὅσα τοιαῦτα. καὶ
 257 ἀπλῶς πολυσχιδῆς ἢ τῆς λαλιᾶς χρεία. οἶδε γὰρ καὶ
 31 πᾶσαν ὑπόθεσιν ἀνδρὶ πολιτικῶ περιεργάζεσθαι.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΠΕΜΠΤΙΚΗΣ.

Ἡ προπεμπτικὴ λαλιὰ λόγος ἐστὶ μετ' εὐφημίας 5
 τινὸς προπέμπων τὸν ἀπαίροντα. χαίρει δὲ ἀβρότητι
 καὶ διηγημάτων ἀρχαίων χάρισι. πολλοὶ δὲ τῆς προ-
 πεμπτικῆς τρόποι. εἷς μὲν ὁ δυνάμενος συμβουλεύειν 5
 κατὰ μέρος δέξασθαι τῶν λοιπῶν μερῶν δεχομέ-
 νων καὶ ἐγκώμια καὶ λόγους ἐρωτικούς, εἰ βούλεται
 προστιθέναι καὶ ταῦτα ὁ λέγων· δύναται δὲ συμβου-
 λὴν ἐπιδέξασθαι, ὅταν ὁ πολλῶ κρείττων προπέμπῃ τὸν
 ἥττονα, ὡς ὅταν ὁ παιδευτῆς προπέμπῃ τὸν ἀκροατὴν· 10
 δίδωσι γὰρ αὐτῷ συμβουλευτικὸν ἦθος τὸ οἰκεῖον
 ἀξίωμα. ἕτερος δὲ τρόπος ἂν γένοιτο, ἐν ᾧ δυνήσεταιί
 τις ἐνδείξασθαι ἦθος ἐρωτικὸν καὶ διάπυρον περὶ τὸν
 προπεμπόμενον συμβουλὴν μὴ καταμιγνύς τῆς ἀξίας
 ὑπαρχούσης ἐφαμίλλου καὶ τῆς δόξης ἴσης τῷ προπέμ- 15
 ποντι καὶ τῷ προπεμπομένῳ, ὅταν ἑταῖρος ἑταῖρον
 προπέμπῃ· καὶ γὰρ εἰ βελτίων εἶη ὁ προπέμπων ἐν-
 ταῦθα τοῦ ἀπαίροντος, ἀλλ' οὖν ἡ κοινωνία τοῦ ὀνό-
 ματος καὶ τὸ ἀμφοτέρους εἶναι φίλους ἀφαιρεῖται τὸ
 ἀξίωμα τῆς συμβουλῆς τὸν λέγοντα. γένοιτο δ' ἂν καὶ 258
 ἄλλος τρόπος πλείονα διατριβὴν ἔχων περὶ τὰ ἐγκώμια 21
 μᾶλλον, σχεδὸν δὲ εἰπεῖν μικροῦ σύμπασαν, ὅταν
 ἐθέλῃ προῖστασθαι τῷ μὲν δοκεῖν προπεμπτικὸν λόγον,
 τῇ δ' ἀληθεῖα ἐγκώμιον. ὥσπερ ἂν εἰ μέλλοιμεν προ-
 πέμπειν ἄρχοντα ἢ τῆς ἀρχῆς πεπαυμένον ἢ ἀφ' ἐτέρας 25
 εἰς ἐτέραν πόλιν μέλλοντα ἀπιέναι. λέγω δὲ ταῦτα οὐκ
 ἀποστερῶν οὐδένα τῶν προειρημένων τρόπων τῆς προ-
 πεμπτικῆς τῶν ἐρωτικῶν παθῶν· χαίρει γὰρ ἡ προ-
 πεμπτικὴ πανταχοῦ τούτοις, ἀλλ' ἐνδεικνύμενος ὅτι
 ὅπου μὲν μᾶλλον ἐστὶν αὐτῷ καταχρησθαι, ὅπου δὲ ἐπ' 30
 ἔλαττον. παραλήψῃ δὲ ἐπὶ τοῦ ἄρχοντος καὶ πόθον
 πόλεων ὀλοκλήρων περὶ αὐτὸν καὶ ἔρωτας.

Διαιρήσεις δὲ τὴν προπεμπτικὴν οὕτωςί πως.
 ὑποκείσθω δὲ ἡμῖν νέος συνήθης προπέμπων φίλον,
 οὐκοῦν ὁ τοιοῦτος ἐνταῦθα ὡσπερ τι πεπονθῶς τῶν
 ἀτόπων καὶ ἀπροσδοκῆτων σχετλιάσει πρὸς τὴν τύχην
 5 ἢ πρὸς τοὺς ἔρωτας, ὅτι μὴ συγχωροῦσι θεσμόν φιλίας
 διαμένειν βέβαιον, ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλους πόθους ἐμβάλ-
 λοντες παρασκευάζουσι τὸν πάλαι συνθέμενον καὶ
 ὁμολογήσαντα φιλίαν ἄλτου διαφυλάξειν πάλιν ἐρᾶν
 πατρίδος, πάλιν γονέων ἐπιθυμεῖν, ὡσπερ ἐπιλανθα-
 10 νόμενον τῶν πρὸς τὸν φίλον αὐτῷ περὶ φιλίας συνθη-
 κῶν· ἢ εἰσελεύσεται πρὸς τοὺς ἀκροατὰς ὡσπερ πρὸς
 25⁹ τινὰς δικαστὰς γραφὴν ἀποφέρων κατὰ τοῦ φίλου,
 προσποιούμενος δῆθεν κατὰ τὴν πρὸς τὸν ἑταῖρον
 συνθήκην· καὶ ἐπάξεις πάλιν παρακαλῶν τοὺς ἀκροα-
 15 τὰς μὴ περιορᾶν παραβαίνοντα, ἐν οἷς καὶ ἱστορίας ἐρεῖς
 καὶ παραδείγματα. ἱστορίας μὲν, ὅτι Θησεὺς καὶ Ἡρα-
 κλῆς ἑταῖροι γινόμενοι, καὶ Διομήδης καὶ Σθένελος,
 καὶ Εὐρύαλος δυσπαλλάκτως ἀλλήλων εἶχον· ἐξ ἀλό-
 γων δὲ παραδείγματα, ὅτι κὰν ταῖς ἀγέλαις καὶ ἵπποι
 20 καὶ μῶσχοι συναφθέντες ἀλλήλοις συνηθείᾳ καὶ ὄρνιθες
 δυσχερῶς ἀλλήλων χωρίζονται. προῖων δὲ τῷ λόγῳ
 ὑπομνησθήσῃ, ἂν οὕτω τύχῃ, καὶ ἀσκήσεως κοινῆς καὶ
 παλαιστρας καὶ γυμνασίων τῶν αὐτῶν. μετὰ τὸν πρὸς
 τοὺς ἀκροατὰς λόγον, οὓς ὡσπερ δικαστὰς ὑπεθέμεθα,
 25 τρίτον ἐπὶ τούτοις εἰσάξεις πρὸς ἐποχὴν δῆθεν καὶ τὰ
 τῆς πόλεως ἐγκώμια. οὐδ' οὕτως ὁ τῶν Ἀθηναίων
 αἰρεῖ σε πόθος, οὐδὲ μυστηρίων καὶ τελετῶν, οὐδὲ
 μουσεῖα καὶ θεάτρα λόγων, οὐδὲ παιδευτῶν φιλοτι-
 μίαι περὶ τοὺς λόγους, Ἄρειος δὲ πάγος καὶ Λύκειον
 30 καὶ Ἀκαδημία καὶ ἀκροπόλεως κάλλος, ἃ διεύργασται
 φιλοπόνως ἅμα καὶ χαριέντως; ἀνέραστος ἄρα ὡς ἔοι-
 κεν ἦσθα·

πῆ δὴ συνθεσῖαι καὶ ὄρκια βήσεται ἡμῖν.
 οἷος γὰρ ἦν ἄρα μεγαλοφρονῶν ἐπὶ φίλοις ἐγὼ, οἷον δὲ 260
 τεῖχος ἐδόκουν περιβεβλησθαι τὸν φίλον, νῦν δὲ γεγύμ-
 νωμαι καθάπερ Ἀλας τῆς ἀσπίδος, οἰκῆσω τόπους
 ἐρήμους καὶ ἐρημίας, ἀπάνθρωπος ἐπικληθήσομαι, 5
 ὥσπερ τὸν Τίμωνά φασι· τί γὰρ δεῖ μοι συντίθεσθαι
 φιλίαν, ἵνα πάλιν καὶ παραβαίνοντος ἀνιαθῶ; μακαρί-
 ζω τῶν θηρίων ἐκεῖνα, ὅσα τὸν μονήρη βίον ἔοικεν
 ἀγαπᾶν. ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα τὸ πρῶτον
 μέρος τῆς προπεμπτικῆς ἔξει, καὶ τοιοῦτον ἦθος ἐνδείξει- 10
 ται καὶ συνήθη καὶ φίλον τὰ ἐρωτικά εἰπὼν ἐν τούτοις
 τῆς προπεμπτικῆς κατὰ διαίρεσιν. ἐπειδὴν δὲ ἐπὶ τὸ
 λειπόμενον μέρος ἔλθῃς τῆς λαλιᾶς, σχετλιάσεις πάλιν
 ὡς βουληθεὶς πείσαι, εἶτα ἀποτυχῶν, καὶ ἐπάξεις
 λέγων· οὐκοῦν ἐπειδὴ δέδοκται καὶ νενίκημαι, φέρε 15
 δὴ καὶ τῇ βουλήσει συνδράμωμεν. ἐνταῦθα τοίνυν
 ἦξεις ἐπὶ τὰ ἐγκώμια ἐκ μεθόδου, ὡς εὐτυχεῖς μὲν οἱ
 γονεῖς τῆς βλάστης, εὐδαίμων δὲ καὶ ἡ πόλις ἐπὶ σοί·
 τοὺς μὲν γὰρ εὐφρανεῖς ταῖς ἀρεταῖς, τῆς δὲ προστήσῃ
 ἐν δικανικαῖς ἀγοραῖς, ἐν ῥητόρων ἀγῶσιν, ἐν πρε- 20
 σβείαις καὶ λόγων φιλοτιμίαις. ἵνα δὲ σύστασιν λάβῃ
 ταῦτα, ἔρεις ὅτι σύννοιδας ἑαυτῷ δικαιοσύνην καὶ σω-
 φροσύνην καὶ φρόνησιν καὶ ἀνδρείαν καὶ ἀρετὴν ἐκ
 λόγων, καὶ οὐκ αὐτὸς μόνος, ἀλλὰ καὶ οἱ παιδευταὶ καὶ 261
 ὅσοι συνήθεις γερόνασιν. ἐν οἷς καὶ πράξεις ἔρεις πρὸς 25
 ἀπόδειξιν τῶν ἀγαθῶν [καὶ] πράξεων ἂν εὐπορῆς· καὶ
 ὅτι βασιλεῦσι χρήσιμος ἔσται γνωσθεὶς διὰ τὴν ἀρετὴν,
 καὶ ὅτι καὶ παιδευτηρίων προστήσεται ἴσως, οὐ μέντοι ὡς
 Ἴσοκράτης ἢ Ἰσαῖος ἢ Λυσίας ἢ τις τοιοῦτος ὅμοιος ἔσται·
 ἔρεις δὲ ταῦτα, ἐὰν πάνυ πεπαιδευμένον ὄντα λόγων 30
 προπέμπῃς τινά· τούτῳ γὰρ ἀρμόσει τὸ τοιοῦτον ἐγ-
 κώμιον, ὅτι προστήσεται τυχὸν καὶ λόγων καὶ παιδεύσει

νέους· ἔὰν γὰρ τῶν μὴ προσόντων αὐτῷ μνησθῆς,
 ἅπαντες ἴσασιν, ὅτι τούτων σύνεστιν οὐδὲν αὐτῷ,
 προσέτι καὶ ἀπίθανος εἶναι δόξεις, καὶ περὶ τῶν ἄλλων
 λόγων ὑποπτον καταστήσεις σεαυτὸν ἐκ τούτου καὶ
 5 προσάντη τὸν ἀκροατὴν τῷ λόγῳ. δεῖ γὰρ τοῖς ὁμολο-
 γημένοις πανταχοῦ συντρέχειν. ἐρεῖς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν
 τοιούτων ὅτι καὶ ὅτε ἄμιλλαι λόγων ἐπὶ τῶν μουσειῶν
 262 ἦσαν, ἐπηνεῖτο παρὰ τῶν καθηγεμόνων τῶν ἡλικιωτῶν
 μᾶλλον. καὶ ὥσπερ Ἐφορος ἔστεφανοῦτο καὶ Θεό-
 10 πομπος, οἱ μαθηταὶ Ἰσοκράτους, ὡς διαφέροντες τῶν
 ἄλλων (καὶ γὰρ Ἰσοκράτης ἀρετῆς προὔτιθει ἀγῶνα
 τοῖς ἀρίστοις τῶν ἀκροατῶν κατὰ μῆνα στέφανον·)
 οὕτω καὶ οὗτος διαφέρων ἐφαίνετο καὶ ἐπαινῶν ἡξιοῦτο
 οὐκ ἐλαττουμένων στεφάνων. ἐπειδὴ δὲ εἰς εὐδαιμο-
 15 νίαν συντελεῖ καὶ σώματος κάλλος, γράψον καὶ τὸν
 νεανίαν, οἷος μὲν ἰδεῖν, οἷος δ' ὀφθῆναι. ἐν ᾧ δια-
 γράψεις αὐτοῦ καὶ ἴουλον καὶ ὀφθαλμοὺς καὶ κόμην καὶ
 τὰ λοιπά. ἵνα δὲ τὸν λόγον σεμνὸν ποιῆς τὸν περὶ τῆς
 γραφῆς καὶ τὴν διαβολὴν ἐκφύγῃς τὴν ἐκ τοῦ κάλλους,
 20 ἀπέργασαι τὸ ἥθος σεμνότερον, λέγων ὅτι κοσμεῖ δὲ τὸ
 εἶδος τῆ τῶν ἡθῶν ἐγκρατεία, καὶ τῷ μὴ πολλοῖς ῥαδίως
 ἑαυτὸν ἐκδιδόναι, ἀλλὰ μόνον συνεῖναι τῶν ἀνδρῶν
 τοῖς ἀρίστοις καὶ λόγοις καὶ βιβλίοις. καιρὸν ἔχεις μετὰ
 ταῦτα καὶ τὴν πατρίδα ἐπαινέσαι τὴν ἐκείνου, ὅτι λαμ-
 25 πρὰ καὶ ἐνδοξος καὶ οὐ μείων τῶν πολυθρυλῆτων, ἐν
 ᾗ λαμπρὸς ὀφθῆσεται ἐν λαμπρᾷ καὶ εὐδαίμονι. εἶτα
 ἐπὶ τούτοις ἅπασιν ἀξιώσεις αὐτὸν μεμνησθαι τῆς πάλαι
 συνηθείας, τῆς εὐνοίας, τῆς φιλίας, καὶ παραμυθεῖσθαι
 263 τὴν ἀπόστασιν μνήμαις καὶ λόγοις, κἂν μὲν πεξεύειν
 30 μέλλῃ, διάγραφε τὴν ὁδὸν καὶ τὴν γῆν δι' ἧς πορεύεται,
 οἷος μὲν ἔσται, ἔὰν οὕτω τύχῃ διὰ τῆς Θράκης διῶν,
 ἐπαινούμενος καὶ προπεμπόμενος ἐπὶ τοῖς λόγοις, θαν-

μαζόμενος δὲ διὰ *Λυδίας* καὶ *Φρυγίας*· ἐὰν δὲ διὰ
 θαλάττης ἀνάγεται, ἐκεῖ σοι μνήμη θαλαττίων ἔσται
 δαιμόνων, *Αἴγυπτίου Πρωτέως*, *Ἀνθηδονίου Γλαύ-*
κου, *Νηρέως*, προπεμπόντων τε καὶ συνθεόντων τῇ
 νηϊ, καὶ συνηδομένων δελφίνων τε ἅμα καὶ κητῶν, 5
 τῶν μὲν σαινόντων, τῶν δὲ ὑποφευγόντων, ὡς *Ποσει-*
δῶνος αὐτοῦ τὴν ναῦν προπέμποντος· ἢ δὲ ναῦς θείτω
 θεοῖς ἐναλίγκιον ἄνδρα φέρουσα, ἕως ἂν προσαγάγῃς
 αὐτὸν τοῖς λιμέσι τῷ λόγῳ, καταστρέψεις δὲ εἰς εὐχὴν
 τὸν λόγον αἰτῶν αὐτῷ παρὰ τῶν θεῶν τὰ κάλλιστα. 10

ΠΕΡΙ ΕΠΙΘΑΛΑΜΙΟΥ.

Ὁ ἐπιθαλάμιος λέγεται ὑπὸ τινων καὶ γαμήλιος, 6
 λόγος δ' ἔστιν ὑμῶν θαλάμους τε καὶ παστάδας καὶ
 νυμφίους καὶ γένος, καὶ πρό γε πάντων αὐτὸν τὸν 264
 θεὸν τῶν γάμων· χαίρει δὲ διηγῆμασιν ἐπαφροδίτοις 15
 τε καὶ ἐρωτικοῖς· ταῦτα γὰρ οἰκεία τῇ ὑποθέσει. μετε-
 χειρίσαντο δὲ τὸ εἶδος οἱ μὲν συντόμως, οἱ δὲ συγ-
 γραφικώτερον, καὶ δῆλον ὅτι ὁ μὲν σύντομος συνέ-
 στραπται λόγος ἄτε πολιτικῶς προῖάν, καὶ ἕξεις τὰς
 ἀρειᾶς τοῦ πολιτικοῦ λόγου προοίμιά τε ἐγκατεσκευα- 20
 σμένα, ἢ μέγεθος περιθήσεις τῇ ὑποθέσει αὐξων αὐτὴν
 ἀπὸ τῶν προσώπων τῶν ξενγνυμένων, ἂν ὧσιν οἱ
 νυμφιοὶ τῶν ἐνδόξων, ἢ τὴν αἰτίαν ἐν αὐτοῖς ἐρεῖς, δι'
 ἣν παρελήλυθας ἐπὶ τὸ λέγειν, ὅτι συγγενῆς τῶν
 γαμούντων, ὅτι παρακληθεῖς ἦλθον ἐπὶ τὸν λόγον, 25
 ὅτι ἔρανον ἀποδιδούς αὐτῷ προειληφῶς πρότερον
 χάριτας ἢ καὶ ἄλλως, ὅτι φιλία χαριζόμενος, ἢ ὅ τι
 περ ἂν παραπέση τοιοῦτον, ἢ ὅτι ἀρχόντων καὶ πόλεων
 καὶ ἐθνῶν συνελθόντων καὶ συνεορτάζειν αἰρουμένων
 ἄτοπον ἦν αὐτὸν σιγᾶν καὶ μὴ χαρίζεσθαι τσοαύτη 30
 συνόδῳ καὶ συνεορτάζειν ἐθέλειν τοῖς παροῦσιν ἅπασιν.

μη ἀμοιρείτω μέντοι τὰ προοίμια χάριτος, κὰν σύντονα
 265 τυγχάνη, ἀλλ' ἐχέτω μὲν ἐννοίας ἡδίστας ὡς ἐνι μάλιστα
 πρεπούσας τῇ ὑποθέσει· εἰ δὲ μή, ὀνόματα γοῦν ἐπα-
 φρόδιτα καὶ κεχαρισμένα παστᾶδων, ὑμεναίων, γάμων,
 5 Ἀφροδίτης, ἐρώτων, ἵνα καὶ οἰκεία γένηται τῇ ὑποθέ-
 σει καὶ τοῖς ἀκούουσιν ἡδιστα.

Καὶ τὰ μὲν προοίμια τοῦ συντόνου ταῦτα καὶ τού-
 τοις παραπλήσια, τοῦ δὲ ἀνέτου καὶ συγγραφικοῦ λόγου
 ἦττον μὲν ἐγκατάσκευα, οὐκ ἐμπερίβολα δέ, ἀλλ' ὡς
 10 ἐν συγγραφῇ ἠπλωμένα μᾶλλον ἐννοίας ἔχοντα τὰς αὐ-
 τὰς. ἔστι δὲ ποτε ἐν ἀνέτῳ λόγῳ καὶ ἀπὸ διηγήματος
 ἄρξασθαι ἀνύοντά τι διὰ τοῦ διηγήματος τῶν προειρη-
 μένων ἐννοιῶν, οἷον εἰ λέγοις, νέος ὦν ὅτι γαμοῦν-
 τος Διονύσου τὴν Ἀριάδην παρῆν ὁ Ἀπόλλων καὶ τὴν
 15 λύραν ἐπληττεν· ἢ ὅτι Πηλέως γαμοῦντος παρῆσαν
 μὲν ἅπαντες οἱ θεοί, προσῆσαν δὲ Μοῦσαι, καὶ οὐκ
 ἡμέλει τῶν παρόντων ἕκαστος πρέπουσαν αὐτῷ δωρεὰν
 χαρίζεσθαι τῷ γάμῳ, ἀλλ' ὁ μὲν ἐδίδου δῶρα, ὁ δὲ
 ἐπληττε λύραν, αἱ δὲ ἠΰλουν, αἱ δὲ ἦδον, Ἐρμῆς δὲ
 20 ἐκήρυσσε τὸν ὑμεναϊον· ὁρῶ δὲ καὶ νῦν παρ' ἡμῖν
 ὅμοια. καὶ γὰρ οἱ μὲν σκιρτῶσιν, οἱ δὲ ἀνευάζουσιν,
 ἐγὼ δὲ λέγω καὶ ἄδω τοὺς γάμους. ἢ ἄλλως ὅτε ὁ Με-
 γακλῆς ἐγάμει τὴν Ἀγαρίστην καὶ συνῆλθον τῶν Ἑλ-
 λήνων οἱ ἄριστοι, τότε οὐδείς μὲν ποιητής, οὐδείς δὲ
 25 λογοποιὸς ὑστέρει, ἀλλ' ὁ μὲν ρήτωρ ἔλεγεν, ὁ δὲ συγ-
 γραφεὺς βίβλους ἐν μέσοις ἀνεγίνωσκε, ἅπαντες δὲ
 266 ἀνύμνουσιν τὸν γάμον· τῆσδε τῆς Σικωνίας οὐ χείρων
 ἢ παρ' ἡμῖν, ὥστε καὶ ταῦτ' ἀδεύτερα γίνεσθαι.

Καὶ περὶ μὲν προοιμίων τοσαῦτα· δώσει γὰρ ἡμῖν
 30 ἢ ὑπόθεσις πρὸς τὰ τότε παρόντα πρόσφορα ἀληθεστέ-
 ρας ἐννοίας καὶ μᾶλλον ἴσως οἰκείας· τὰ δὲ μετὰ τὰ
 προοίμια ἔστω περὶ τοῦ θεοῦ τοῦ γάμου λόγος ὑπερ-

θετικὸς καθόλου τὴν ἐξέτασιν περιέχων ὅτι καλὸν ὁ γά-
 μος, ἄρξῃ δὲ ἄνωθεν, ὅτι μετὰ τὴν λύσιν τοῦ χάους
 εὐθύς ὑπὸ τῆς φύσεως ἐδημιουργήθη ὁ γάμος, εἰ δὲ
 βούλει, ὡς Ἐμπεδοκλῆς φησι, καὶ ἔρωτος. γενόμενος δὲ
 ὁ θεὸς οὗτος συνάπτει μὲν οὐρανὸν τῇ γῆ, συνάπτει δὲ 5
 Κρόνον τῇ Ῥέα, συνεργοῦντος αὐτῷ πρὸς ταῦτα τοῦ
 ἔρωτος· εἶτα ἐφεξῆς ἔρεις, ὅτι ἡ τῶν ὄλων διακόσμη-
 σις διὰ τὸν γάμον γέρονεν, ἀέρος, ἀστέρων, θαλάσ-
 σης· τοῦ γὰρ θεοῦ τούτου τὴν στάσιν παύσαντος καὶ
 συνάψαντος ὁμοιοῖα καὶ τελετῇ γαμηλίῳ τὸν οὐρανὸν 10
 πρὸς τὴν γῆν ἅπαντα διεκρίθη καὶ στάσιν οἰκείαν ἔλα-
 βεν. ὑποβαίνων δὲ πάλιν ἔρεις ἐξ ἀκολουθίας, ὅτι καὶ
 αὐτὸς τῇ βασιλείᾳ τῶν ὄλων τὸν Δία δημιουργήσας
 ἐπέστησε, καὶ οὐκ ἄχρι τῶν θεῶν ἔστη μόνον, ἀλλὰ καὶ
 τοὺς ἡμιθεοὺς αὐτὸς παρήγαγεν πείσας θεοὺς συνελ- 15
 θεῖν τοὺς μὲν γυναιξί, τοὺς δὲ νύμφαις. μετὰ ταῦτα
 πάλιν ἔρεις ὅτι αὐτὸς τὸν ἄνθρωπον ὁμοίως φησι παρε-
 σκεύασε καὶ σχεδὸν ἀθάνατον ἐφιλοτέχνησε, συμπαρα-
 πέμπων αἰεὶ τὰς διαδοχὰς τοῦ γένους τῷ μήκει τοῦ
 χρόνου, καὶ ὅτι βελτίων Προμηθέως ἡμῖν· ὁ μὲν γὰρ 267
 τὸ πῦρ μόνον κλέψας ἔδωκεν, ὁ δὲ γάμος ἀθανασίαν 21
 ἡμῖν χαρίζειται. ἐμπλεονάσεις δὲ τούτῳ τῷ μέρει δει-
 κνύς, ὅτι δι' αὐτὸν θάλαττα πλεῖται, δι' αὐτὸν γεωρ-
 γεῖται γῆ, ὅτι φιλοσοφία καὶ γνῶσις τῶν οὐρανίων δι'
 ἐκεῖνόν ἐστι, καὶ νόμοι καὶ πολιτεῖαι, καὶ πάντα ἀπλῶς 25
 τὰ ἀνθρώπινα· εἶτα οὐδὲ μέχρι τούτων στήση, ἀλλ'
 ὅτι καὶ μέχρι πηγῶν καὶ ποταμῶν διικνεῖται ὁ θεὸς καὶ
 νηκτῶν καὶ χειρσαίων καὶ ἀερίων. ἐν δὲ τούτοις ἅπασι
 διηγήματα θήσεις, ποταμῶν μὲν, ὅτι Ἀλφειὸς ὁ Πι-
 σατος ἐρᾷ πηγῆς Σικελικῆς Ἀρεθούσης, καὶ βιάζεται 30
 τὴν φύσιν, καὶ καθάπερ νυμφίος ἐρωτικὸς κελαρύζων
 διὰ τῆς θαλάττης ἐπήει ζέων εἰς τὴν νῆσον τῆς Σικελίας,

καὶ εἰς κόλπους ἐμπίπτει τῆς ἐρωμένης Ἀρεθούσης καὶ
 μίγνυται. περὶ δὲ τῶν νηκτῶν δῆλον γὰρ ὅτι καὶ αὐτὰ
 268 τὰ ζῶα τὰ κατὰ τὴν θάλατταν τελετὴν οἶδε γάμου, καὶ
 τὰ χερσαῖα καὶ τὰ πετεινὰ πάντα, καὶ τὸν ἀνήμερον
 5 λέοντα καὶ φοβερὰ βρυχώμενον ἤγαγεν εἰς τὴν τελετὴν
 καὶ ὑπέξευξεν Ἀφροδίτης νόμῳ, καὶ τὰς ἀγριωτάτας
 παρδάλεις καὶ ὅσα τοιαῦτα. περὶ δὲ δένδρων ἐρεῖς, ὅτι
 κάκεινα οὐκ ἄμοιρα γάμων· οἱ γὰρ ἐπὶ ταῖς κόμαις σύν-
 δεσμοὶ φιλοτεχνήματα γαμούντων δένδρων εἰσὶ, καὶ
 10 τοῦ θεοῦ ταῦτά ἐστιν εὐρήματα· ἐτι δὲ τούτου ἀνωτέρω
 ἐν τῇ μνήμῃ τῶν θεῶν ἐρεῖς διηγήματα ἐν ἧ καὶ δεύ-
 τερον, ἢ περὶ Ποσειδῶνος γαμοῦντος τὴν Τυρῶ ἐν
 ταῖς προχοαῖς Ἐνιπέως, [ποταμὸς δὲ Θετταλίας ὁ Ἐνι-
 πέυς,] ἢ περὶ Διὸς γήμαντος τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἴω
 15 καὶ ὅσα παραπλήσια τούτοις. πολλὴ δὲ ἱστορία τοιαύτη
 παρὰ ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι, παρ' ὧν καὶ λήψη
 τὴν χορηγίαν, ἐπιφωνήσεις δὲ καὶ τῶν Σαπφοῦς ἐρω-
 τικῶν καὶ τῶν Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου· πολλὰ δὲ αὐτῶ
 ἐν τοῖς Καταλόγοις τῶν γυναικῶν εἴρηται περὶ θεῶν
 20 συνουσίας καὶ γάμου.

Μετὰ τὸν περὶ τοῦ γάμου λόγον, ἐν ᾧ τὸν θεὸν
 ὕμνησας, ἤξεις ἐπὶ τὰ τῶν γαμούντων ἐγκώμια. κοινὰ
 δὲ τὰ προειρημένα πάντα καὶ ῥηθησόμενα τοῦ τε συν-
 269 τόνου καὶ τοῦ ἀνέτου λόγου, διοίσουσι δὲ τῶ χαρακτῆρι
 25 μόνῳ τῆς ἀπαγγελίας τὰ τοιαῦτα ἐγκώμια. διττὴν δ'
 ἔχει τὴν μέθοδον· καὶ γὰρ γένος γένει συνάψεις κρί-
 νων, ἵνα μὴ δοκῆς τὸν μὲν ἐλαττοῦν, τὸν δὲ αὔξειν,
 ἀλλὰ κατὰ ἀντεξέτασιν προάγων τὸν λόγον, ὅτι ὁμοιον
 ὁμοίῳ συνάπτεται· παρακολουθεῖ δὲ τῶ εἶδει τούτῳ
 30 ἀσάφειά τις καὶ ἀνχηρότης διὰ τὴν μῆξιν, ἣν ὡς δυνα-
 τὸν φυλαττομένους χρή προλέγειν σαφηνείας φροντί-
 ζοντας. ἢ οὐ συνάψεις μὲν οὐδ' ἀντεξετάσεις, ἰδίᾳ δὲ

ἐπαινέσεις πρότερον μὲν τὸ τοῦ νυμφίου, ἂν οὕτω
 τύχη, δεύτερον δὲ τὸ τῆς κόρης. δεῖ δὲ ζητεῖν τὸ ἐν-
 δοξότερον ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς καὶ τοῦτο πράττειν,
 οὐκ ἐνδιατρίψεις δὲ σφόδρα τῷ περὶ τοῦ γένους λόγῳ
 τὴν τοῦ μήκουσ ἀηδίαν προφυλαττόμενος, καὶ τῷ μήτε 5
 ἐπάγγελμα ταύτην ἔχειν τὴν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ τοὺς γά-
 μους μᾶλλον καὶ τὴν παστάδα. πρέπει δὲ τί σοι ὀλίγα
 τεχνολογῆσαι περὶ τοῦ γένους. ἔαν μὲν οὖν ἐνδοξα
 σφόδρα τυγχάνῃ τὰ γένη, αὖξειν δεῖ ταῦτα συλλαμβά-
 νοντα ἀθρώως τὸν περὶ αὐτῶν λόγον δι' ὀλίγων, εἶτα 10
 ἀπὸ τῶν ἰδίων πάλιν αὖξειν ἀεὶ πράξεις αὐτῶν λέγοντα
 καὶ φιλοτιμίας. ἔαν δὲ τῶν μετρίων καὶ μὴ περιβλέ-
 πτων τυγχάνῃ, δεῖ ζητεῖν τοὺς ἐγγυὺς πατέρας, εἰ λαμ-
 προὶ εἶεν κατὰ τὴν πόλιν ἢ εὐδόκιμοι, καὶ ἀπὸ τούτων 20
 πάλιν ἐπιχειρεῖν. εἰ δὲ οἱ ἐγγυὺς μὲν πατέρες ἀφανεῖς, 15
 τὸ δὲ γένος ἐπισημότερον, μᾶλλον ἀπὸ τοῦ γένους πει-
 ρᾶσθαι χρὴ τὰ ἐγκώμια παραλαμβάνειν· θηρευέτω γὰρ
 ὁ λόγος τὰ ἐνδοξότερα. ἔαν δὲ τὸ μὲν ἐν ἐνδοξον τῶν
 γενῶν τυγχάνῃ, τὸ δὲ οὗ, δεῖ ζητεῖν τοὺς ἐγγυὺς πατέ-
 ρας τῶν ἐνδόξων καὶ τὰς ἀρετάς, σωφροσύνην, ἐπι- 20
 εἰκειαν τοῦ ἑτέρου γένους· οὐ γὰρ ἀπορήσεις ἀφορμῶν.
 εἰ δὲ μηδέτερον τῶν γενῶν ἔχοι μηδεμίαν λαμπρότητα,
 χρὴ τὸ ἦθος καὶ τὸν τρόπον καὶ τὴν ἐπιείκειαν ἐπαινέ-
 σαντα διὰ βραχέων, καὶ παρακλέψαντα τὸν περὶ αὐτῶν
 λόγον ἀναδραμεῖν ἐπὶ τοὺς νυμφίους. 25

Τρίτος τόπος ἐστὶν ὁ ἀπὸ τῶν νυμφίων, χαριέστα-
 τος δ' ἂν οὗτος γένοιτο, εἰ κατὰ συμπλοκὴν ἀντεξετα-
 στικῶς προέλθοι, ὅτι θαυμάσιος μὲν ὁ νεανίας, θαυ-
 μασία δὲ ἡ κόρη, ἐν παιδείᾳ σοφὸς οὗτος ἐν λύρᾳ, καὶ
 ἐν μούσαις οὗτος ἀρίζηλος, ἐκείνη δὲ ἐν σεμνότητι· εἰ 30
 δ' οὐκ ἔχοις τοῦτο, λέγε, ὅτι οὗτος μὲν ἐν λόγοις,
 ἐκείνη δὲ ἐν ἰστουργίαις καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Χαρίτων ἐρ-

ροῖς. καὶ ἄνευ μὲν ἀντεξετάσεως, κατὰ συμπλοκὴν δὲ ἄλλως· ἀμφοτέρων δὲ τίς οὐκ ἂν τὰς ἀρετὰς ἐπαινέσειε, καὶ τὴν προσοῦσαν σωφροσύνην, καὶ τὴν ἐνυπάρχουσαν ἐπιεικίαν; δυνατὸν δὲ καὶ ἰδίᾳ καὶ χωρὶς ἐκάστου 271 5 διελόμενον τὸν ἔπαινον ἐπαινεῖν· κάλλος δὲ παρ' ἀμφοῖν κατὰ ἀντεξέτασιν, πάντως οὐχ ἡ μὲν φυτῶν καλλίστῳ ἐλαίᾳ, ὃ δὲ φοίνικι παραπλήσιος; καὶ ὅτι ὁ μὲν ῥόδῳ προσείκειν, ἡ δὲ μῆλῳ. διαγράψεις δὲ καὶ τὸν νεανίαν οἶος ἰδεῖν, οἶος ὀφθῆναι, ὡς χαρίεις καὶ εὐ- 10 πρόσωπος, ὡς ἰούλοις κατάκομος, ὡς ἄρτι ἠβάσκων, τῆς παρθένου γὰρ φυλάξῃ διὰ τὰς ἀντιπιπτούσας διαβολὰς κάλλος ἐκφράζειν, πλὴν εἰ μὴ συγγενῆς εἴης, καὶ ὡς εἰδῶς ἀναγκαίως λύοις τὸ ἀντιπίπτον τῷ λέγειν τὸ ἀκηκόαμεν ταῦτα.

15 Τέταρτος τόπος ἐστὶν ἀπὸ τοῦ περὶ τὸν θάλαμον καὶ παστάδας θεοὺς γαμηλίους ἐρεῖν, ὡς ὅταν λέγωμεν, συνελήλυθε μὲν οὖν ἡ πόλις, συνεορτάζει δὲ ἅπας, πεπήγασι δὲ παστάδες οἶαι οὐχ ἑτέρῳ ποτέ, θάλαμος δὲ πεποίκιλται ἄνθεσι καὶ γραφαῖς παντοίαις, πολλὴν δὲ 20 τὴν Ἀφροδίτην ἔχει· πείθομαι δὲ καὶ ἔρωτας παρεῖναι τόξα ἐντεινομένους, βέλη δὲ ἐφαρμόττοντας, φαρμάκοις πόθων τὰς ἀκίδας χρίσαντας, δι' ὧν τὰς ψυχὰς 272 συγκυρώσουσιν ἀναπνεῖν ἀλλήλαις, ὑμέναιος δὲ ἀνάψει λαμπάδας ἡμῖν καὶ δᾶδας καὶ γαμήλιον πῦρ· χαρίτων τε μνημονεύσεις καὶ Ἀφροδίτης, καὶ μετὰ μικρὸν 25 λοχείας Ἀρτέμιδος, ὅτι ὀλίγῳ ὕστερον διαδέξεται λοχεία Ἄρτεμις, καὶ μαντεύσεται, καὶ τέξετε παῖδας ὑμῖν τε ὁμοίους καὶ ἐν ἀρετῇ λαμπρούς. εἶτα εἰς εὐχὰς καταστρέψεις τὸν λόγον· ἐξέσται δὲ σοὶ ποτε καὶ φιλοτιμου- 30 μένῳ τὸν γάμον τὸν θεὸν ἐκφράσαι, οἶός ἐστι, καταρχὰς τοῦ λόγου ἐν τῇ θέσει, ὅτι νέος ἐστὶν ἀειθαλῆς ὁ γάμος, λαμπάδα φέρων ἐν ταῖν χεροῖν, ῥοδινὸς ἐν ἐρυ-

θήματι τὸ πρόσωπον καταλαμπόμενον, ἡμερον ἀποστά-
 ζων ἐκ τῶν ὀμμάτων καὶ τῶν ὀφρῦων. ἐξέστω δέ σοι
 καὶ ἀντὶ τοῦ γάμου ἔρωτα ἐκφράσαι ἢ ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου
 ἢ πρὸς τῷ τέλει· ἂν μὲν γὰρ τὸν γάμον ὑποστήσῃ κατ'
 ἀρχάς, τὸν θάλαμον ἐκφράσεις δηλονότι· ἔαν δὲ τὸν 5
 ἔρωτα, τοῦτον τὸν θεὸν ἐκφράσεις, ἐκφράσεις δὲ ἀκο-
 λούθως ποτὲ χοροὺς παρθένων καὶ καιροὺς, καὶ χοροὺς
 ἡιδέων καὶ κυβιστῶντας, οἷα παρ' Ὀμήρῳ ἐν τῇ ἀσπίδι·
 πρέποι δ' ἂν ταῦτα λέγειν πρὸς τῷ τέλει τοῦ λόγου,
 ὅταν ὁ λόγος εἰς τὸν θάλαμον κατανητήσῃ· τοιούτων γὰρ 213
 ἐνταῦθα ὁ καιρός, ἐν δὲ τῷ θειτικῷ λόγῳ καταρχάς 11
 καιρὸν ἔχει μᾶλλον ἐκφράζειν τὸν θεὸν τῶν γάμων ἢ
 τὸν ἔρωτα, ὁπότερον ἂν τούτων ὑποστήσῃ.

ΠΕΡΙ ΚΑΤΕΥΝΑΣΤΙΚΟΥ.

Ὁ κατευναστικὸς λόγος ἐστὶ συντονώτατος διὰ τῶν 7
 καιρίων βαδίζων, καιρία δὲ ἐστὶ τὰ πρόσφορα, πρὸς- 16
 φορα δὲ ἐστὶν ὅσα τῷ θαλάμῳ ἀρμόζει καὶ τῇ τοῦ νυμ-
 φίου συζυγία καὶ ταῖς παστάσι καὶ ἔρωσί τε καὶ ὑμε-
 ναίοις καὶ τελετῇ γάμου. οἱ μὲν οὖν ποιηταὶ διὰ τοῦ
 παρορμᾶν ἐπὶ τὸν θάλαμον καὶ προτρέπειν προάγουσι 20
 τὰ κατευναστικὰ ποιήματα, καὶ ἡμεῖς δὲ οὐ πόρρω
 τούτων στησόμεθα, ἀλλὰ παροξυνοῦμεν καὶ προτρεψό-
 μεθα· ἐστὶ γὰρ ὁ κατευναστικὸς προτροπὴ πρὸς τὴν
 συμπλοκὴν. ἐν τούτοις τοίνυν τὸν Ἡρακλέα παραλαμ-
 βάνωμεν καὶ ἕτερον εἴ τις ἀνδρεῖος περὶ γάμους γέγο- 25
 νεν, οὐ τῇ πάσῃ ἐπεξιόντες τοῦ Ἡρακλέος ἀλκῇ, ἀλλὰ
 τοῖς περὶ γάμων αὐτῷ καὶ γυναικῶν καὶ νυμφῶν πε-
 πραγμένοις, ἵνα καὶ χάριτας ὁ λόγος ἔχειν δοκῇ. ἐροῦ-
 μεν δὲ ἐγκώμιον τῆς νύμφης διὰ βραχέων, οὐ τὸ ἀπὸ τῆς
 σωφροσύνης οὐδὲ ἀπὸ φρονήσεως οὐδὲ τῶν λοιπῶν ἀρε- 30
 τῶν τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ τὸ ἀπὸ τῆς ὤρας καὶ τοῦ κάλλους·

- τοῦτο γὰρ οἰκείον καὶ πρόσφορον μόνον, τοῦ νεανίσκου
 τὴν ἀλκὴν καὶ τὴν φώμην παραινούντες μὴ καταισχυῖναι
 274 ταῦτα τοσοῦτων μαρτύρων γενησομένων τῇ ὑστεραῖα
 τῆς τελετῆς. φυλακτέον δ' ἐν τούτῳ, μὴ τι τῶν αἰσχυρῶν
 5 μηδὲ τῶν εὐτελῶν ἢ φαύλων λέγειν δόξωμεν, καθιέν-
 τες εἰς τὸ αἰσχυρὰ λέγειν καὶ μακρὰ, παρ' ὅσα ἐνδοξὰ
 ἐστὶ δικάως, ἃ σεμνότητα φέρει καὶ ἐστὶν εὐχαρῆ.
 ἄρξῃ δ' οὕτω πως· τὴν μὲν παρασκευὴν τοῦ γάμου καὶ
 τῶν ἀναλωμάτων τὸ πλῆθος, καὶ τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν
 10 τὴν σύνοδον οὐδενὸς ἔνεκα, ᾧ νεανία, πεποιήμεθα,
 ἀλλ' ἢ τῆς ἀλκῆς ἧς ἔχεις καὶ φώμης ἐπίδειξιν βουλό-
 μενοί σε ποιήσασθαι, ἵνα ἐπὶ σοὶ σεμνυνώμεθα αὐτοί
 τε οἱ τοῦ γένους καὶ ἡμεῖς ἡλικιωῖται· σὺ δὲ μὴ ἐν φαύ-
 λῳ τὰ τῆς ἐπίδειξεως ποιήσῃ· καὶ εἰ μὲν ἀθληταὶ ἤμεν,
 15 καὶ ἀγωνίζεσθαι Ὀλυμπίασιν ἔδει ἢ Πυθοῖ πρὸς ἄνδρας
 ἀθλητάς, ἐχρῆν καὶ βραβεῖον προκεισθαι, κήρυκα παρῆ-
 ναι καὶ κριτὴν τινα τῆς δίκης, καὶ στάδιον ὑπάρχειν
 δημοσίον· ἐπεὶ δὲ τελετὴ γάμου τὰ ὀρώμενα, βραβευ-
 τῆς δὲ ἔρωτος, κῆρυξ δὲ ὑμέναιος, καὶ στάδιον ὑμῖν ὁ
 20 θάλαμος, φέρε μὴ τὰ τῶν φευγόντων ἐν τοῖς πολέμοις
 πάθῃς δεδοικῶς καὶ πρὸ τῆς συμβολῆς τὴν τροπὴν,
 ἀλλὰ νομίσας ἐνθεν μὲν παρεστάναι σοὶ πόθον, ἐνθεν
 δὲ γάμον, ἔρωτα δὲ συμβραβεύειν, ὑμέναιον δ' ἐπιφω-
 νεῖν, ἴθι, ὁ τῶν πατέρων ἀξίως ἀγωνιούμενος. καιρὸς
 25 δὲ τελετῆς ὅς καὶ φίλος ἐστὶ τῷ θεῷ τῶν γάμων· ἔσπερος
 μὲν γὰρ ἐστὶν ὑπαιθρος καὶ λαμπρός, ἅμαξα δὲ διαφα-
 νῆς ἤδη, καὶ ὁ τῆς Ἀφροδίτης ἀστὴρ καταυγάζει τὸ
 φαινόμενον, οὐρανὸς δὲ πεποίκιλται τοῖς χοροῖς τῶν
 ἄστρον. καὶ τινα τοιαῦτα διεξελθὼν ἀβρῶς περὶ τοῦ
 30 καιροῦ πάλιν ἐπιχειρήσεις ἀπὸ τῶν ἐστιωμένων, ἀπὸ
 τῶν παρόντων, ὅτι οἱ μὲν ἐπικροτοῦσιν, οἱ δὲ σε νῦν
 ἐπὶ στόματος καὶ γλώσσης ἔχουσι καὶ τὴν κόρην, ὀπό-

τερος ἄρ' ἰσχυρότερος πρὸς τὴν τελετὴν φανήσεται·
 διηγείται δὲ ἴσως ἕκαστος αὐτῶν πρὸς τὸν πλησίον οί-
 κεια νεανιεύματα· εἰσὶ δὲ οἱ καὶ εὐχόμενοι σφίσι αὐ-
 τοῖς γενέσθαι παραπλησίαν πανήγυριν. προτρέψη δ' 275
 αὐτὸν καὶ ἀπὸ τοῦ κάλλους τοῦ θαλάμου, ὃν αἱ Χάριτες 5
 κατεποίκιλαν, καὶ ἀπὸ τῆς ὥρας τῆς κόρης καὶ ὅποιοι
 περὶ ἐκείνην θεοὶ γαμήλιοι Ἀφροδίτῃ καὶ Ἴμερος προ-
 δώσουσί σοι ταύτην καὶ ἐγχειρίσουσιν, ἵνα δημιουργή-
 σητε παῖδας ὁμοίους μὲν σοί, ὁμοίους δὲ ἐκείνῃ· ἐὰν
 δέ σε καὶ ἀπατᾶν ἐπιχειρήσῃ αἰμύλα κωτίλλουσα, φύ- 10
 λαξαι τὴν ἀπάτην· περικείται γὰρ καὶ Ἀφροδίτης κε-
 στὸν, ἐν ᾧ διὰ λόγων ἐστὶν ἀπάτη. προτρέψη δ' αὐ-
 τὸν καὶ ἀπὸ τῆς ὥρας τῆς κόρης καὶ τῆς ἰδέας καὶ τοῦ
 κάλλους, καὶ ἐπάξεις ὅτι ὄνειράτων ὄψεις ἠδίστας
 ὄψεσθε μαντενομένης ὑμῖν ἐπ' αἰσίοις τὰ μέλλοντα, 15
 παίδων γενέσεις, βίου παντὸς ὁμόνοϊαν, οὐσίας αὐξη-
 σιν, οἰκονομίαν τῶν ὄντων ἐπαινετήν. χρῆ δὲ παραγ-
 γέλλειν τῷ νυμφίῳ μέλλουσι ταῖς πράξεσιν ἐπιχειρεῖν
 εὐχὰς ποιεῖσθαι τῷ Ἐρωτι, τῇ Ἐστία, τοῖς γενεθλίοις,
 ἵνα συλλαμβάνωνται αὐτῷ πρὸς τὸ ἐγχείρημα, εἶτα 20
 εὐχὴν ἐπάξεις αἰτῶν παρὰ τῶν κρειττόνων αὐτοῖς εὐμέ-
 νειάν τε καὶ ὁμόνοϊαν, συμπλοκῆς ἐστίαν, κρᾶσιν ψυ-
 χῶν, ὥσπερ καὶ τῶν σωμάτων, ἵνα οἱ παῖδες ἀμφο-
 τέροις ὅμοιοι γένωνται. οὕτω μὲν οὖν πως προάγειν
 τοὺς τοιοῦτους λόγους διὰ συντόμων δυνήσῃ· κἂν μὲν 25
 ἀδελφὸς ἢ συγγενὴς ἢ ὁ συναπτόμενος, λέγε τὰ πρὸς-
 φορα πρὸς συγγενεῖς, ὅτι ὁ προτρεπόμενός σοι οὐκ ἀλλό-
 τριος, ἀλλὰ φίλος καὶ εὖνους τῶν καὶ εἰς τὰ μάλιστά
 σοι συνηδομένων καὶ πείθεσθαι ἔδει. ἂν δὲ προειλη-
 φῶς ἢς τῷ γεγαμηκέναι αὐτός, λέγε, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐμ- 30
 πειρός εἰμι τῶν τοιούτων ἀγώνων, καὶ οὐχ ἠρέθην,
 οὐδ' ἠττήθην, ἀλλ' εἰ προὔκειτο στέφανος, ἐγὼ ἂν

ἀπηνεγκάμην, ἄριστα διαθλήσας τότε. ἂν δὲ ἀλλότριος
 τυγχάνῃ, πάλιν καὶ τοῦτο διαιρήσεις· ἔαν μὲν γὰρ νέος
 πρὸς νέον, ἐρεῖς τὸ Ὀμηρικὸν ἐκεῖνο

ἄλκιμος ἔσθ' ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.

- 216 ἔαν δὲ προεληλυθὼς τὴν ἡλικίαν, μὴ δοῦναι ὑπόνοιαν
 6 τοῖς παροῦσι περὶ σαντοῦ ὡς ἀσθενοῦς, προσθήσεις δ'
 ὡς ἵνα καὶ παῖδας φυτεύσῃτε τῇ πατρίδι ἀκμάσαντες
 φιλοτιμίαις, ἐπιδόσεσι· προσθήσεις δέ που καὶ ἀπὸ
 τοῦ καιροῦ τι. εἰ μὲν γὰρ εἴῃ ἕαρ, ὅτι ἀηδόνες καὶ
 10 χελιδόνες ὑμᾶς καταμουσίζουσαι καὶ κατακηλοῦσαι νῦν
 μὲν εἰς ὕπνου καθέλκουσι, νῦν δὲ πάλιν ὑπὸ τὴν αὐ-
 γὴν τερετίζουσαι ἀναστήσουσι μεμνημένους, καὶ ὅτι
 νῦν ἢ γῆ ἄνθεσι καλλωπίζεται καὶ ὠραίζεται τοῖς βλα-
 15 στήμασιν, ὥσπερ καὶ ὑμεῖς ἐν ὄρα καὶ ἀκμῇ τοῦ κάλ-
 λους τυγχάνετε, καὶ δένδρα δένδρεσιν ἐπιμίγνυται, ἵνα
 τοῦτο γένηται τελετὴ καὶ γάμος. ἔαν δὲ μετόπωρον,
 ὅτι καὶ νῦν οὐρανὸς γαμῆ τὴν γῆν ὄμβροισ ἐπάρδων,
 ἵνα μετὰ μικρὸν ἐκφύσῃ καὶ κοσμήσῃ δένδροις τε καὶ
 βλαστήμασι. ἂν δὲ χειμῶν, ὅτι συνάγει ἡμᾶς εἰς θα-
 20 λάμους καὶ οἴκουρεῖν ἀναγκάζει, καὶ ταῖς νύμφαις τοὺς
 νυμφίους συμπλέκεσθαι, καὶ πάντα ἐν θαλάμοις εἶναι,
 ἐπεὶ καὶ τὰς ἀνάγκας ἡμῖν καὶ φόβους ἐκ τῆς σφοδρό-
 τητος τῶν ἀέρων ἐστὶν ἐπάγων, καὶ ὥσπερ ἀναγκάζων
 γαμῆν. ἔαν δὲ θέρος, νῦν μὲν τὰ λήλα κομᾶ τοῖς
 25 ἀστάχουσι καὶ ἡμερίδες τοῖς βότρουσι καὶ τοῖς ὠραίοις,
 καὶ κατάκομα τῶν δένδρων ἄλση καὶ γεωργία πᾶσα.
 εἶτα προσθήσεις, οἷας μὲν εὐχὰς εὐξονται ὑπὲρ ὑμῶν
 οἱ πατέρες, οἷα δὲ ἠὔξαντο ταύτην ἐπιδεῖν τὴν ἡμέραν·
 πληροῦτε οὖν αὐτῶν τὸν πόθον, πληροῦτε τοῦ γένους
 30 τὰς ἐλπίδας. προσθήσεις δέ τι καὶ ἀπὸ ἱστορίας περὶ
 γάμου καὶ συμπλοκῆς, εἰ ἔχοις τινὰς νεανίας εἰπεῖν ἢ
 καὶ δένδρων ἕρωτας. ἐρεῖς τι καὶ περὶ Διονύσου, ὅτι

καλὸς πρὸς γάμους ὁ θεός, ἀλκῆς ἐμπιπλῶν, θάρσους
 πληρῶν, εὐτολμίαν διδούς· καὶ γὰρ αὐτὸς οὐκ ὀκνη-
 ρός, ἀλλ' εὐτολμος περὶ γάμους ὁ θεός· οὕτω καὶ
 Αἰακὸς Αἰγιναν τὴν Ἀσώπου κατενύμφευσεν, οὕτω καὶ
 Πηλεὺς τὴν Θέτιν, καὶ ὁ Ζεὺς τὴν Αἴθραν, οὕτω καὶ 5
 Τηλέμαχος Πολυκάστην τοῦ Νέστορος, οὕτω καὶ τὴν 217
 Ἀφροδίτην Ἀγκίσσης ὁ βασιλεὺς τῆς περὶ τὴν Ἴλιον χώ-
 ρας. ἔρεῖς τι καὶ πρὸς τοὺς ἀκούοντας, ὅτι ἕως αὐτοὶ
 τελοῦσι τὰ ὄργια τοῦ γάμου καὶ τελοῦνται, ἡμεῖς ῥόδοις
 καὶ ἰοῖς στεφανωσάμενοι καὶ λαμπάδας ἀνάψαντες περὶ 10
 τὸν θάλαμον παίξωμεν καὶ χορείαν στησώμεθα, καὶ τὸν
 ὑμέναιον ἐπιβοώμεθα, τὸ δάπεδον πλήττοντες τοῖς πο-
 σίν, ἐπικροτοῦντες τῶ χεῖρε, ἐστεφανωμένοι πάντες,
 καὶ ὅσα προσέεικε τῇ τοιαύτῃ ὕλη προσάψεις. εἰρηνται
 δ' ἀφορμαὶ πλείους ἢ πρὸς ἓν σύνταγμα, ἵνα ἢ σοι δια- 15
 φόρως χρῆσασθαι ἐν πλείοσιν ὑποθέσεσιν· οὐ γὰρ ἅμα
 πάντα ἔρεῖς, ἀλλ' ἀρκέσει σοι ἓν καὶ δευτέρον τῶν εἰ-
 ρημένων. ὁδοποιήσει δέ σοι καὶ τὰ λοιπὰ ἢ θεωρία,
 καὶ ἀναστρέψεις τὰ πολλάκις ῥηθέντα, οἶον τὰ πρῶτα
 τελευταῖα ποιήσεις, καὶ τὰ τελευταῖα πρῶτα, καὶ ὅλως 20
 ἢ ἐξαλλαγὴ καὶ ἢ καινοτομία παρῆξει σοι τὸ μὴ ταῦτα
 λέγειν· ἔστι γὰρ οὐκ ἀποδεδειγμένη διαίρεσις περὶ τοῦ
 τοιούτου εἶδους τοῦ λόγου, ἡμεῖς δὲ τὴν εἰρημένην
 ἐπινενοήκαμεν, ἣν οὐ πάντως φυλάττειν ἀναγκαῖον, διὰ
 τὸ μηδὲν ὁμοιοτεχνὲς τὰ τοιαῦτα ὀρίζειν· ὡς ἐμὲ γὰρ 25
 εἰδέναι οὐδέπω μέχρι καὶ τήμερον διαίρεσις ἐπεδείχθη
 τοιούτου λόγου. εἴ τι δὲ δεῖ στοχασάμενον τοῦ πρέ-
 ποντος καὶ ἐγγὺς γενόμενον τοῦ δοκοῦντος εὖ ἔχειν
 εἰπεῖν, καλῶς ἂν ἔχοι προοιμιάζεσθαι μὲν οὐ μακροῦ
 προοιμίῳ ἢ ἀπὸ τῶν παρόντων, ὡς οὐ καλῶς ἐπέχοιεν 30
 ἔτι τὸν νεανίαν, ἢ ἀπὸ τοῦ νεανίσκου ὡς οὐκ ὀρθῶς
 ῥαθυμοῦντες τῆς ἀγωνίας, ἢ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ λέγοντος,

ὅτι συμβουλὴν τινα ἤκω φέρων τῷ νεανίᾳ εἰς μέσον
 πεφροντικῶς ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ σπουδάξων, αὐτὸν καλὸν
 ἐν ὑμῖν ὀφθῆναι, ἔσται οὐκ ἐγκατάσκευον τὸ προοί-
 μιον, ἀλλ' ἀφελὲς καὶ ἀπλοῦν. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀπ' αὐ-
 5 τοῦ τοῦ πράγματος ληφθῆσεται ἡ ἔννοια· τίνας ἔνεκεν
 ἡμῖν ἡ σύνοδος γέγονεν αὕτη; γάμου τοῦ νεανίου δη-
 λουότι καὶ τελετῆς ἐρωτικῆς· τί οὖν οὐκ ἤδη τὸ πρᾶγμα
 τελεῖται, ἐφ' ᾧ δὴ καὶ συνεληλύθαμεν, συνησθησό-
 278 μενοι τοῖς γινομένοις; εἶτα μετὰ τὸ προοίμιον ἤξεις ἐπὶ
 10 τὴν τοῦ νέου προτροπὴν· ἤδειν σε ἐν τῷ πρὸ τούτου
 χρόνῳ οὐδενὸς δεύτερον ταῖς ἀρεταῖς ἐν κνηγεσίοις,
 ἐν παλαιστραῖς, ταύτην ἐπίδειξαι μοι τὴν ρώμην καὶ
 τὴν ἀλκὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος, μηδένα τῶν παρόντων ὡς
 ὄνειδιζεν μέλλοντα φυλασσόμενος· γάμου γὰρ ἅπαντες
 15 παῖδες, καὶ οἱ μὲν ἐτελέσθησαν, οἱ δὲ μέλλουσιν, οἱ δὲ
 εὐχονται. εἶτα παρακαλέσεις καὶ τοὺς ἀκροατὰς συμ-
 προτρέψασθαι καὶ ἐκόντα καὶ ἄκοντα παραπέμπειν ἐπὶ
 τὸν θάλαμον. μετὰ ταῦτα ἤξεις ἐπὶ τὸν καιρὸν καὶ τὴν
 ἐσπέραν, ἐν ᾧ διασκευάσεις καὶ διαγράψεις τὰ κάλλη τῆς
 20 νυκτός, τοὺς ἀστέρας, τὰ φέγγη τούτων, τὸν Ὀρίωνα,
 καὶ προσθήσεις ὅτι, ὥσπερ ἐκάστη τελετὴ καιρὸν οἰκείον
 καὶ ἐπιτήδειον ἔχει, οὕτω καὶ ὁ γάμος γέρας εἴληφε
 τὴν νύκτα παρὰ τῶν θεῶν. Πύθια μὲν γὰρ καὶ Ὀλύμ-
 πια καθ' ἡμέραν τιμᾶται, Βάκχῳ δὲ καὶ Ἀφροδίτῃ
 25 [νυκτός] ἐρωτι καὶ γάμῳ καὶ ὑμεναίῳ καθιέρωται νύξ.
 εἶτα ἀπὸ τοῦ παρελθόντος προτρέψῃ χρόνον λέγων·
 ἀναμνήσθητι τῆς μνηστείας, ἐν ᾧσιν χρόνῳ γέγονεν, ἐν
 ὅσοις ἔτεσι μόλις ἡμῖν κατωρθώθη, καὶ ὅτι ἐπένευσαν
 ἡμῖν οἱ πατέρες τῆς κόρης ὀψέ ποτε, εἰ ταύτην ἔχων
 30 παρὰ σαντῷ ῥαθυμεῖς, ὥσπερ ἐπιλελησμένος. μετὰ
 ταῦτα καὶ τὸ τῆς ὥρας τοῦ ἔτους ἐπιχειρήσεις ἕαρος,
 μετοπώρου, χειμῶνος, θέρους, ὡς ἤδη προείρηται ἀπὸ

τῶν περὶ ἕκαστον καιρὸν ἐξαιρέτων, ὡς ὑποδέδεικται
 ἤδη. μετὰ ταῦτα καιρὸν ἔχεις καὶ ἱστοριῶν μεμνησθαι,
 ἐν αἷς ἕτεροι φαίνονται συναφθέντες γάμοις θεοὶ καὶ
 ἡμίθεοι καὶ στρατηγῶν οἱ ἄριστοι, καὶ ἀριστέων οἱ ἐπι-
 φανεστάτοι. ἐπὶ τούτοις μνημονεύσεις καὶ τοῦ κάλλους 5
 τῆς κόρης καὶ τοῦ κάλλους τοῦ θαλάμου καὶ τῶν παστά-
 δων, καὶ τῶν θεῶν δ' οὐκ ἀμελήσεις τῶν περὶ τὸν θάλα-
 μον ὡς ἐνεργούντων καὶ συναντιλαμβανομένων τῷ μέλ-
 λοντι νυμφεύειν· καὶ καθ' ἡδονὴν δὲ θεοῖς ὁ γάμος, ἐν
 ᾧ καὶ θεοῖσι βραχεῖαν ἔρεις, ὅτι βουλευθέντες αὐξάνεσθαι 10
 τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος γάμον ἐπενόησαν καὶ μῆξεις 279
 σώφρονας, καὶ εἰκὸς παρεῖναι αὐτοὺς ταῦτα νομοθετή-
 σαντας, Ἀφροδίτην, ἔρωτας, ὕμναιούς, γάμους. εἶτα
 ἀπὸ τῆς ἐκβάσεως ἐπιχειρήσεις· τί οὖν τὸ ἀπὸ τοῦ
 γάμου κέρδος; ὁμόνοια καὶ οἴκου καὶ περιουσίας σω- 15
 τηρία καὶ αὐξήσις, καὶ τὸ μέγιστον παίδων γένεσις δια-
 δόχων τοῦ γένους, φιλοτιμησομένων πατράσι, δια-
 θησόντων ἀγῶνας, εἶτα εὐχὴν ἐπιθήσεις τοῖς εἰρημέ-
 νοις, αὐτὸς αἰτῶν αὐτοῖς παρὰ τῶν κρειτόνων συζυ-
 γίαν ἡδίστην, εὐδαιμονίαν, βίον ἐπέραστον, παίδων 20
 γενέσεις καὶ ὅσα προεῖρηται. πειράσεις δὲ καὶ συντό-
 μως ἅπαντα προαγαγεῖν ταῦτα πανταχοῦ τῆς χάριτος
 μόνου καὶ τῆς ὥρας φροντίζων. παραγίνεται δὲ χάρις
 καὶ ὥρα τῷ λόγῳ οὐκ ἐκ τῶν ἱστοριῶν μόνου καὶ ἐκ
 τοῦ διηγήματος, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀφελείας καὶ ἀπλότητος 25
 τοῦ ἥθους τοῦ λέγοντος. ἀκατάσκευον γὰρ τὸν λόγον
 εἶναι δεῖ καὶ τὰ πολλὰ ἀσύνδετον, οὐ κώλοισι, οὐδὲ
 περιόδοις συγκεῖμενον, ἀλλὰ συγγραφικώτερον, οἷόν
 ἐστι καὶ τὸ τῆς λαλιᾶς εἶδος. γένοιτο δ' ἂν καὶ ἀπὸ
 λέξεως ἐπιτετηδευμένης καὶ κεκαλλωπισμένης χάρις ἐν 30
 λόγῳ, οἷα ἐστὶν ἡ Πλάτωνος καὶ Ξενοφῶντος καὶ
 τῶν νεωτέρων, Δίωνος καὶ Φιλοστράτου καὶ τῶν σοφι-

στῶν, ὅσοι καὶ συντιθέναι τὸ συγγραφικὸν εἶδος ἔδοξαν
χαριέντως.

ΠΕΡΙ ΓΕΝΕΘΛΙΑΚΟΥ.

8 Ὁ γενεθλιακὸς λόγος διαιρεῖται οὕτως. πρῶτον μὲν
5 ἔρεις προοίμιον, μετὰ τὸ προοίμιον τὴν ἡμέραν ἐπαινε-
σεις καθ' ἣν ἐτέχθη ὁ ἐπαινούμενος, καὶ εἰ μὲν ἐν λε-
250 ρομηνίᾳ εἴη τεχθεὶς, ἢ ἐν ἄλλῃ τινὶ πανηγύρει, ἔρεις
ἐγκώμιον ἀπὸ τῶν τῆς ἡμέρας, ὅτι ἐν λερομηνίᾳ ἐτέχθη,
ὅτι ἐν πανηγύρει· εἰ δὲ μηδὲν ἔχῃς εἰπεῖν τοιοῦτον,
10 ἐπαινήσεις τὴν ἡμέραν ἀπὸ καιροῦ, ὅτι θέρους ὄντος
ἐτέχθη, ὅτι ἔαρος ἢ χειμῶνος ἢ μετοπώρου, εἰ οὕτω
τύχοι, καὶ ἔρεις τοῦ καιροῦ τὰ ἐξαιρέτα. μετὰ τὸν
τῆς ἡμέρας ἐπαινον ἐπὶ τὸ ἐγκώμιον ἤξεις αὐτοῦ τοῦ
γένους, εἶτα τῆς γενέσεως, εἶτα τῆς ἀνατροφῆς, εἶτα
15 τῶν ἐπιτηδευμάτων, εἶτα τῶν πράξεων. ἔρεις δὲ καθ'
ἕκαστον τῶν κεφαλαίων, ὡς ἤδη φθάσαντες πολλάκις
εἰρήκαμεν, σύγκρισιν, εἶτα μετὰ τὸ καθ' ἕκαστον τῶν
κεφαλαίων ἰδίαν σύγκρισιν ἐργάσασθαι ἔρεις τελευ-
ταῖον σύγκρισιν πρὸς ὅλην τὴν ὑπόθεσιν. μετὰ ταῦτα
20 πάλιν ἐπαίνει τὴν ἡμέραν οὕτως· ὦ πανευδαίμονος
ἡμέρας ἐκείνης καθ' ἣν ἐτίκτετο, ὦ μητρὸς ὠδίνες εὐ-
τυχῶς ἐπὶ τοῦτο λυθεῖσαι. πρότερον ταῦτα καὶ τὰ
τοιαῦτα ἔρεις. εἰ δὲ κομιδῆ τινος νέου γενεθλιακὸν
μέλλης λέγειν, ἔρεις ὅτι τοῦτο αὐτὸ τοῦ νέου τὸ μέγι-
25 στον, ὅτι τοὺς λόγους ἐφ' ἑαυτὸν ἤδη κεκίνηκεν, εἶτα
μετὰ τὰ προοίμια τὴν ἡμέραν ἐγκωμιάσεις, καθ' ἣν
ἐτέχθη, τῇ μεταχειρίσει τῇ προειρημένῃ χρώμενος.
281 μετὰ ταῦτα ἔρεις γένος, εἶτα τὴν γένεσιν, εἶτα τὴν
φύσιν· ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἔχῃς ἕτερον παρὰ ταῦτα εἰπεῖν
30 τοῦ νέου (νέος γὰρ ὢν οὐδέπω πράξεις ἐπεδειξάτο),
ἔρεις ἐκ μεθόδου ἐγκωμιάζων οὕτω· τοῦτο δὲ τεκμαιρό-

μενος περὶ τῶν μελλόντων μαντεύομαι, ὅτι παιδείας εἰς ἄκρον ἤξει καὶ ἀρετῆς, ὅτι φιλοτιμησεται πόλεσιν, ἀγῶνας διαθήσει, κοσμήσει πανηγύρεις, καὶ τὰ τοιαῦτα.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΜΥΘΗΤΙΚΟΤ.

5

Ὁ παραμυθητικὸς δὲ λόγος ὀδύρεται μὲν καὶ αὐτὸς 9 τῶν πεπτωκότα καὶ ἐπὶ μέγεθος ἐγείρει τὴν συμφορὰν αὐξων, ὡς οἷον τέ ἐστι τῷ λόγῳ τὸ πάθος, ἐκ τῶν ἀφορμῶν ὧν εἴπομεν περὶ μονωδίας, χρῆ δὲ εἰδέναι ὅτι συνίσταται ἢ μονωδία ἐκ τῶν ἐγκωμιαστικῶν γένους, 10 φύσεως, ἀνατροφῆς, παιδείας, ἐπιτηδευμάτων, πράξεων. οὐ μὴν φυλάξεις τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐγκωμίων διὰ τὸ μῆθ' ἑαυτοῦ δοκεῖν εἶναι τὸν λέγοντα, ἀλλ' ἐξεστηκέναι 252 ὑπὸ τοῦ πάθους. τὰ δὲ ἐγκώμια διαιρήσεις κατὰ τοὺς τρεῖς χρόνους, ὡς διήρηται. ὁ μέντοι γε παραμυθούμενος 15 ἐπιχειρήσας ἐκ τούτων ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τοῦ λόγου, οἷον ὅτι νέος ὦν, ἂν τοῦτο τύχη, παρ' ἡλικίαν πέπτωκεν, οὐχ ὡς ἂν εὐξαιτό τις, καὶ γένος ἐστέρησεν τῆς ἐλπίδος καὶ γονέας καὶ πατρίδα· οὐ γὰρ ἦν ὁ τυχών, ἀλλὰ τοῖος καὶ τοῖος· διὸ οὐδὲ μέμφομαι πενθοῦντας 20 καὶ ζητοῦντας τοιοῦτον, καὶ τὸν ἐπ' αὐτῷ θρηῆνον αὐξήσας, ὡς ἐνδέχεται, ἐπὶ δεύτερον ἤξεις μέρος τοῦ λόγου τὸ παραμυθητικόν, ἄρξῃ δὲ οὕτω πως· θαυμάζω δὲ εἰ μὴ ἐπελήλυθεν ὑμῖν, ὧ παρόντες γονεῖς, ἐννοεῖν, ἃ φησιν ἄριστος ποιητῆς Εὐριπίδης, ἄριστος ὡς ἀληθῶς 25 Μουσῶν νομίζεται τρόφιμος· χρῆ γὰρ

τὸν μὲν φύντα θρηνεῖν εἰς ὅσ' ἔρχεται κακά·

τὸν δ' αὖ θανόντα καὶ πόνων πεπανμένον

χαίροντας, εὐφημοῦντας ἐκπέμπειν δόμων.

οὐ θῆσεις δὲ ἐξάπαντος τὰ λαμβεῖα διὰ τὸ εἶναι αὐτὰ 30 συνήθη τοῖς πολλοῖς καὶ γνώριμα, ἀλλὰ παραδώσεις

μᾶλλον· καὶ ὅσα Ἡροδότῳ περὶ Κλεόβιδος καὶ Βίτωνος
 εἴρηται. καὶ φιλοσοφῆσαι δὲ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἀπειρό-
 καλον καθόλου περὶ φύσεως ἀνθρωπίνης, ὅτι τὸ θεῖον
 κατέκρινε τῶν ἀνθρωπίνων τὸν θάνατον, καὶ ὅτι πέρασ
 253 ἐστὶν ἅπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου ὁ θάνατος, καὶ ὅτι
 6 ἥρωες καὶ θεῶν παῖδες οὐ διέφυγον. ἐν ᾧ καιρὸν ἔχεις
 θεῖναι καὶ διηγήματα, καὶ ὅτι πόλεις ἀπόλλυνται,
 καὶ ἔθνη ἐστὶν ἅ παντάπασιν ἐξέλιπεν, καὶ ὅτι βελτίων
 ἐστὶ τάχα ἢ μετὰστασις τοῦ τῆδε βίου, ἀπαλλάττουσα
 10 πραγμάτων ἀδίκων, πλεονεξίας, ἀδίκου τύχης· οἷον
 γὰρ τὸ πλεῖον τὸ πράγμασιν ἀνθρωπίνοις συμπλέκε-
 σθαι, νόσοις, φροντίσι. ἔρεις δὲ μετὰ ταῦτα, ὅτι εἰ μὲν
 κέρδος τὸ βιοῦν, ἱκανῶς ἀπολέλανκε, καὶ λέξεις ἅ σύνοι-
 δας περὶ αὐτοῦ, ᾧφθη μὲν ἐν λόγοις εἰ οὕτω τύχοι· ἐν
 15 πολιτείαις· εἰ δὲ ἀτύχημα, τύχης τὸ πίπτειν ἐνθάδε, ἐξέ-
 φυγε τὰ μιὰρὰ τοῦ βίου, εἶτα ὅτι πείθομαι τὸν μετα-
 στάντα τὸ ἡλύσιον πεδίον οἰκεῖν, ὅπου Ῥαδάμανθυς,
 ὅπου Μενέλεως, ὅπου παῖς ὁ Πηλέως καὶ Θέτιδος, ὅπου
 Μένων· καὶ τάχα πού μᾶλλον μετὰ τῶν θεῶν διαιτᾶ-
 20 ται νῦν, περιπολεῖ τὸν αἰθέρα καὶ ἐπισκοπεῖ τὰ τῆδε·
 καὶ τάχα πού καὶ μέμφεται τοῖς θρηνοῦσι· συγγενῆς
 γὰρ οὐσα τοῦ θεοῦ ἢ ψυχὴ κάκειθεν κατιοῦσα σπεύδει
 πάλιν ἄνω πρὸς τὸ συγγενές· οὕτω καὶ τὴν Ἑλένην,
 οὕτω καὶ τοὺς Διοσκούρους καὶ τὸν Ἡρακλέα λέγουσιν
 25 συμπολιτεύεσθαι μετὰ τῶν θεῶν· ὑμνῶμεν οὖν αὐτὸν
 ὡς ἥρωα, μᾶλλον δὲ ὡς θεὸν αὐτὸν μακαρίσωμεν, εἰ-
 κόνας γράψωμεν, ἱλασκώμεθα ὡς δαίμονα. ἔστω δὲ
 σύμμετρον καὶ τούτου τοῦ λόγου τὸ μῆκος. γνωστέον
 284 δὲ ὅτι καὶ συντόνῳ λόγῳ παραμυθεῖσθαι δυνατόν καὶ
 30 συγγραφικῶ πάλιν, ὡς ἂν τις βούληται.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΩΝΗΤΙΚΟΥ.

10 Ὁ προσφωνητικὸς λόγος ἐστὶν εὐφημος εἰς ἄρχοντας

λεγόμενος ὑπό τινος, τῇ δὲ ἐργασίᾳ ἐγκώμιον, οὐ μὴν τέλειον· οὐ γὰρ ἔχει πάντα τὰ τοῦ ἐγκωμίου, ἀλλὰ κυρίως ὁ προσφωνητικὸς γίνεται, ὅταν ἐξ αὐτῶν τῶν πραττομένων ὑπ' αὐτοῦ πράξεων ὁ λόγος τὴν αὔξησιν λαμβάνῃ. διαιρεῖται δὲ οὕτως. μετὰ τὰ προοίμια ἤξεις 5 ἐπὶ τὸν τῶν βασιλέων ἔπαινον, καὶ τοῦτον ἔρεις διὰ πάνυ βραχέων διαιρῶν αὐτὸν δίχα εἰς τὰ κατὰ πόλεμόν τε καὶ εἰρήνην, οὐκ ἐνδιατρίψεις δὲ διότι οὐ τέλειόν ἐστι βασιλέων ἐγκώμιον· αὐξήσεως γὰρ ἔνεκα παραλαμβάνεται ἐν τῷ προσφωνητικῷ τῶν ἐπαίνων τοῦ ἄρ- 10 χοντος. ἀπὸ δὲ τοῦ λόγου τοῦ κατὰ τοὺς βασιλέας ἤξεις ἀκολούθως ἐπὶ τοῦ προσφωνουμένου ἔπαινον, λέγων ὅτι τὰ τε ἄλλα θαυμάσιοι οἱ βασιλεῖς καὶ ἐν ταῖς τῶν ἀρχόντων αἰρέσεσιν· οἷον γὰρ ὑμῖν νῦν τοῦτον τὸν γεννάδαυ κατέπεμψαν ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους, ὃν εὐ- 15 θέως ἐπαινέσεις μάλιστα μὲν, ὡς ἔφη, ἀπὸ τῶν πράξεων, οὕτω γὰρ ἄμεινον. εἰ δ' ἄρα φιλότιμος καὶ σφόδρα ἐνδοξος εἶη τὸ γένος, μνημονεύσεις διὰ βραχέων καὶ γένους, εἰθ' οὕτω τῶν πράξεων, καὶ μάλιστα μὲν ἀπὸ τοῦ παρόντος χρόνου καὶ τῆς παρούσης ἀρχῆς 20 τῶν ἐν χερσίν· μνημονεύσεις δὲ καὶ, εἰ τύχοι ἄρξας ἐτέραν ἀρχὴν καὶ ἐνδόξους ἔχει τὰς πράξεις, τῶν τότε πράξεων.

Ἰπομεριεῖς δὲ τὸν ἐπὶ ταῖς πράξεσιν ἔπαινον εἰς τέσσαρας ἀρετάς, φρόνησιν, δικαιοσύνην, σωφροσύ- 25 νην, ἀνδρείαν· καὶ ἐν μὲν τῇ φρονήσει τὴν ἐμπειρίαν 26 τῶν νόμων, τὴν παιδευσιν ἐπαινέσεις, τὸ προορᾶσθαι τὰ μέλλοντα, τὸ περὶ τῶν παρόντων ἀκριβῶς βουλευέσθαι δύνασθαι, τὸ βασιλεῦσιν ἀντιγράφειν, περὶ ὧν ἂν ἐπιστέλλωσιν, οὕτως ὥστε ἐκείνους ἐπαινεῖν καὶ 30 θαυμάζειν τὸ διελέγχειν τοὺς ῥήτορας, τὸ γινώσκειν ἐκ προοιμίων τὴν ὅλην διάνοιαν τῆς ὑποθέσεως, ἐν ᾧ καὶ

καιρὸν ἔξεις Δημοσθένους καὶ Νέστορος καὶ νομοθετῶν
 ἀρίστων μνήμην ποιῆσθαι· τεχνικὸν γὰρ καθ' ἕκαστον
 μέρος ἀρετῆς καὶ συγκρίσεις οἰκείας παραλαμβάνειν,
 ἵνα ὁ λόγος δι' αὐτῶν πλείους τὰς αὐξήσεις λαμβάνη.
 5 ἐν δὲ τῇ δικαιοσύνῃ πάλιν ἔρεῖς τὴν πρὸς τοὺς ὑπη-
 κόους φιλανθρωπίαν, τὸ ἡμέρον τοῦ τρόπου, τὸ ὁμι-
 λητικὸν πρὸς τοὺς προσιόντας, τὸ καθαρὸν ἐν ταῖς
 δίκαις καὶ ἀδωροδόκητον, τὸ μὴ πρὸς χάριν, μὴ πρὸς
 ἀπέχθειαν κρίνειν τὰς δίκας, τὸ μὴ προτιμᾶν τοὺς
 10 εὐπόρους τῶν ἀδυνάτων, τὸ πόλεις ἐγείρειν· ἐν ᾧ
 μέρει καὶ Ἀριστείδης ἔστω καὶ Φωκίων, καὶ εἰ τις Ῥω-
 μαίων ἐξ ἱστορίας λαμπρὸς ἐκ δικαιοσύνης. οὐχ ἀπλῶς
 ἔρεῖς τὰς ἀρετάς, ὅτι δίκαιος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου
 ἐπιχειρήσεις πάλιν, ὅτι οὐκ ἄδικος, οὐκ ὀργίλος, οὐ
 15 δυσπρόσωπος, οὐ χάριτι κρίνων, οὐ δωροδέκτης· πέφυκε
 γὰρ ὁ λόγος αὐξήσιν λαμβάνειν, ὅταν καὶ τὰς κακίας
 ἐξάλῃης καὶ τὰς ἀρετάς αὐξῆεν ἐθέλης. μετὰ ταύτην
 ἦξεις ἐπὶ τὴν σωφροσύνην, ἐν δὲ ταύτῃ πάλιν ἔρεῖς
 τὴν περὶ τὰς ἡδονάς, τὴν περὶ γέλωτα ἐγκράτειαν.
 20 ἐνταῦθα Διομήδης ἔχει καιρὸν πρὸς τὴν σύγκρισιν ὁ
 τιτρώσκων τὴν Ἀφροδίτην διὰ τὴν σωφροσύνην· μόνος
 γὰρ ἀνάλωτος τῶν Ἀφροδίτης παθῶν. καὶ Ἰππόλυτος
 δ' ἔστω· καὶ γὰρ καὶ οὗτος σώφρων ὑπέιληπται. τὴν
 δὲ ἀνδρείαν θανμάσιος ἀπὸ τῆς πρὸς βασιλέα παρρη-
 25 σίας, ἀπὸ τῆς ὑπὲρ τῶν ὑπηκόων πρὸς τὰ λυποῦντα μά-
 286 χης, ἀπὸ τοῦ μὴ ὀκλάζειν, μηδὲ ἐνδιδόναι πρὸς φόβους,
 ἐν ᾧ καὶ οἱ Αἰαντες καὶ Περικλῆς καὶ Ἀλκιβιάδης, καὶ
 εἰ τις τοιοῦτος. οὐκ ἐνδιατρίψεις δὲ τούτοις, οὐδὲ ἐπέξε-
 λεύσῃ ἀκριβῶς ἅπασιν· τοῦτο γὰρ ἐγκωμίου τελείου, ἀλλὰ
 30 γέγραπται μὲν ἐνθάδε ὑφ' ἡμῶν καὶ εἴρηται, ἵνα μηδὲν
 παραλιπεῖν δοκῶμεν, ἀλλ' ἔχῃς εὐπορίαν πανταχόθεν,
 χρήσῃ δὲ τοῖς κατεπείγουσιν· ἔστι γὰρ ὁ προσφωνητι-

κὸς ἐγκωμίου εἰκῶν, ἀκροθιγῶς τῶν ἐγκωμιαστικῶν
τόπων ἐφαπτόμενος, οὐκ ἐνδιατρίβων ὡς ἐγκωμῶ
τελείῳ, εἰ μὴ τις ἐθέλοι διὰ φιλοτιμίαν ὡς πρὸς τελείαν
ὑπόθεσιν τὸν προσφωνητικὸν ἀπεργάζεσθαι.

Ἦξεῖς μετὰ τὰς ἀρετὰς ἐπὶ σύγκρισιν· ἄλλο γάρ 5
ἔστι τὸ συγκρίνειν ἀθρόως, καὶ ἄλλο τὸ μερικῶς. κατὰ
μέρος μὲν οὖν ἔστι πολλάκις τὸ συγκρίνειν, οἷον ὅταν
δικαιοσύνην συγκρίνωμεν δικαιοσύνη, φρονήσει φρο-
νησιν, ἀθρόως δέ, ὅταν ἀρχὴν ὅλην πρὸς ὅλην ἀρχήν.
ἔρεις δ' ὡς Ὅμηρος

10

πρόσθε μὲν ἔσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ'
ἀμείνων.

οἷον πολλοὶ πολλάκις γεγόνασιν ἄρχοντες καλοὶ κάγα-
θοι, οἱ μὲν ἐπὶ τῆς Ἀσίας, οἱ δὲ ἐπὶ τῆς Εὐρώπης,
ἐπαινετοὶ μὲν κάκεινοι καὶ οὐδενὸς τῶν εἰς ἀρετὴν 15
ἐνδεεῖς, ἀλλὰ σοῦ βελτίων οὐδεὶς· ὑπερβέβηκας γὰρ
ἀθρόως ἅπαντας. εἶτα ἐπίλογον ἐπὶ τούτοις ἐργάση-
πρὸ δὲ τοῦ ἐπιλόγου ἔαν τὴν πόλιν, ἐν ἧ καὶ ὁ λόγος,
βουληθῆς ἐπαινεῖσαι (οὐ γὰρ αἰεὶ τοῦτο ποιήσεις, πλὴν
εἰ βούλοιο) ἔρεις τι καὶ περὶ αὐτῆς ὡδέ πως, ὅτι λαμ- 20
πρὰ μὲν ἢ πόλις ἡμῖν ἄνωθεν λιμένων κατασκευαῖς καὶ
οἰκοδομημάτων κάλλεσι, καὶ ἀέρων εὐκρασίαις καὶ τεί-
χεσι, σὺ δ' αὐτὴν περιβλεπτοτέραν ἀπείργασο. οἱ δὲ
ἐπίλογοι ἔξουσιν ἄλλα τοιαῦτα· ἀναθῶμεν τοῦτο τὸ
ξίφος μὴ Ἄρει μὴδὲ Δειμῶ μὴδὲ Φόβῳ, τοῖς Ἄρειος 25
παισίν, ἀλλὰ Δίκη καὶ Θέμιδι ἀνάθημα καθαρὸν φό-
νων, καὶ εὐαγεῖς χοροὺς ἰστάτωσαν αἱ πόλεις, ἀδέτω-
σαν, ψηφίσματα γράφωμεν πρὸς βασιλέας ἐπαινοῦντες 27
θανυμάζοντες αἰτοῦντες χρόνους εἰς ἀρχὴν πλείονας,
πέμπωμεν εἰκόνας εἰς Δελφούς, εἰς Ὀλυμπίαν, Ἀθή- 30
ναζε, πρῶτον πληρώσαντες τὰς πόλεις τὰς ἡμετέρας,
γραφέσθω δὲ νῦν περὶ αὐτὸν ἔχων κύκλῳ τὸ γένος τῶν

ὑπηκόων, εὐφημοῦντας ἅπαντας, ἐπικροτοῦντας, προη-
γεῖσθωσαν τῷ πίνακι καὶ πόλεις γυναικῶν σχήμασι,
φαιδραὶ καὶ γεγηθῦναι, καὶ ὅσα ἐνδέχεται ἀπὸ τῶν
πραγμάτων τούτοις προσθήσεις.

5

ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥΤ.

- 11 Λέγεται μὲν παρ' Ἀθηναίοις ἐπιτάφιος ὁ καθ' ἕκα-
στον ἐνιαυτὸν ἐπὶ τοῖς πεπτωκόσιν ἐν τοῖς πολέμοις λε-
γόμενος λόγος, εἴληφε δὲ τὴν προσηγορίαν οὐδαμῶθεν
ἄλλοθεν ἢ ἀπὸ τοῦ λέγεσθαι ἐπ' αὐτῷ τῷ σήματι, οἳοί
10 εἰσιν οἱ τρεῖς Ἀριστείδου λόγοι· οἷους γὰρ εἶπεν ὁ πολέ-
289 μαρχος, ἔπειδὴ καὶ τούτῳ τὸ τῆς τιμῆς ταύτης ἀποδέ-
δοται παρ' Ἀθηναίοις, τοιούτους ὁ σοφιστῆς συνέταξεν.
ἐκνευλίκε δὲ διὰ τὸ χρόνον πολὺν παρεληλυθῆναι
ἐγκώμιον γενέσθαι· τίς γὰρ ἂν ἔτι θρηνησίει παρ' Ἀθη-
15 ναίοις τοὺς πρὸ πεντακοσίων ἐτῶν πεπτωκότας, Θουκυ-
δίδης δὲ λέγων ἐπιτάφιον ἐπὶ τοῖς πεσοῦσι κατ' ἀρχὰς
τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οὐχ ἀπλῶς ἐγκώμιον
εἶπε τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπεσημῆνατο, ὅτι πεσεῖν
ἐδύναντο· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ θρήνου τὸ ποσὸν ἐφυλάξατο
20 διὰ τοῦ πολέμου τὴν χρεῖαν, ὅπερ ἦν ῥήτορος, δακρύειν
οὓς προετρέπετο πολεμεῖν· ἔθηκε δὲ τὸν ἀπὸ τῆς παρα-
μυθίας τόπον. οὕτω καὶ Ἀριστείδης, εἴποτε ἔλεγε
289 τούτους τοὺς λόγους ἐπὶ τοῖς προσφάτως πεσοῦσιν,
ἐχρήσατο ἂν τοῖς τοῦ ἐπιταφίου κεφαλαίοις, ὅσα ἐστὶν
25 αὐτῷ οἰκεία· νῦν δὲ χρόνος πολὺς παρεληλυθῶς οὐκέτι
δίδωσι χώραν οὔτε θρήνοις οὔτε παραμυθίαις· λήθη
τε γὰρ ἐγγέγονε τῷ θρήνῳ τοῦ πάθους, καὶ ὃν παρα-
μυθησόμεθα οὐκ ἔχομεν· οὔτε γὰρ πατέρες ἐκείνων
οὔτε τὸ γένος γνῶριμον. ἄτοπον δὲ ὅλως εἰ καὶ γνώ-
30 ριμον τυγχάνοι, καὶ προσέτι ἄκαιρον τὸ μετὰ πολὺν
χρόνον ἐγείρειν εἰς θρήνον ἐθέλειν κεκοιμισμένης ἤδη

τῷ χρόνῳ τῆς λύπης. οὐκοῦν ὁ μετὰ χρόνον πολὺν λεγόμενος ἐπιτάφιος καθαρὸν ἐστὶν ἐγκώμιον, ὡς Ἴσοκράτους ὁ Εὐαγόρας. εἰ δὲ μὴ πάνυ μετὰ πολὺν λέγοιτο, ἀλλ' ἐπὶ πῶς μηνῶν ἢ ὀκτῶ παρελθόντων ἐγκώμιον μὲν λέγειν δεῖ, πρὸς δὲ τῷ τέλει χρῆσθαι τῷ παραμυ- 5
θητικῷ κεφαλαίῳ οὐδὲν κωλύσει, πλὴν ἐὰν μὴ συγγε-
νῆς ἐγγυτάτῳ τυγχάνῃ τοῦ τεθνεῶτος ὁ λέγων. τούτῳ γὰρ οὐδὲ μετ' ἐνιαυτὸν δίδωσιν ἀνάπαυλαν τοῦ πάθους ἢ μνήμη· διόπερ οὗτος σώσει καὶ μετ' ἐνιαυτὸν τοῦ 290
παθητικοῦ λόγου τὸν χαρακτῆρα. 10

Διαιρεθήσεται δὲ ὁ ἐπιτάφιος λόγος, ὁ παθητικός, ὁ ἐπὶ προσφάτῳ τῷ τεθνεῶτι λεγόμενος τοῖς ἐγκωμια-
στικοῖς κεφαλαίοις, πανταχοῦ ἐφεξῆς ἐκάστῳ τῶν κεφαλαίων παραμιγνυμένου τοῦ πάθους ἐκ μεταχει-
ρίσεως οὕτω πως· συνοδύρομαι τῷ γένει τὸ πάθος, 15
ὡς τὴν ἐπιβολὴν τοῦ θρήνου πόθεν ποιήσομαι; ἀπὸ τοῦ γένους εἰ βούλεσθε πρῶτον· τοῦτο γὰρ αὐτὸ κρη-
πίς τῶν ὄλων. οὐκοῦν ὅτι λαμπρὸς τοῦτο ἐρεῖς, καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει μᾶλλον ἐνδοξότατος, ἀλλ' ὥσπερ λαμ-
πάδα ἡμμένην ἐν τῷ γένει τὸν πεπτωκότα τοῦτον 20
δαίμων ἀπέσβεσε· χρὴ γὰρ τὰ κεφάλαια μὴ καθαρεύειν τῶν θρήνων, ἀλλὰ κἂν γένος λέγῃς, θρηνεῖν κατ' ἀρχὰς τοῦ γένους τὸν πεπτωκότα, καὶ μεσοῦντος τοῦ γένους καὶ τελευτῶντος, κἂν ἕτερόν τι κεφάλαιον. εἶτα μετὰ τὸ γένος τὰ περὶ τὴν γένεσιν αὐτοῦ ἐρεῖς· ὡ 25
ματαίων μὲν ἐκείνων συμβόλων, ματαίων δὲ ὄνειράτων 291
ἐπ' ἐκείνῳ φανέντων ὅτε ἐτίκτετο, ὡ δυστυχοῦς μὲν
τῆς ἐνεγκούσης, ὡδίνος δὲ ἐπὶ τούτοις δυστυχεστέρας·
ὡδίνε γὰρ ἡ μήτηρ σύμβολα· ὁ δεῖνα δὲ προεφήτευσεν
αὐτὰ κάλλιστα, τῶν δὲ οἰκείων καὶ τῶν φίλων εὐελπίς 30
ἦν ἕκαστος, ἔθνον δὲ θεοῖς γενεθλίοις, βωμοὶ δὲ ἡμάτ-
τουτο, ἦγε δὲ πανήγυριν ὁ σύμπας οἶκος· δαίμων δέ,

ὡς ἔοικεν, ἐπετώθασε τοῖς γινομένοις, παρεδίδοτο δὲ
 τροφεῦσιν ὁ παῖς· κρείττους εἶχον ἐν τούτῳ τὰς ἐλπί-
 δας οἱ τρέφοντες. ἀλλ' οἴμοι τῶν κακῶν, καὶ τοίνυν
 οὗτος ἀνήρασται. ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς λοιποῖς ἐπεξε-
 5 λεύσῃ κεφαλαίοις τοῖς ἐγκωμιαστικοῖς, αὖξων δὲ καὶ
 τὸν θρηῖνον. δεῖ δὴπου καὶ ἠπλωμένην ἀπαγγελίαν
 τῶν θρηῖνων, ἵνα καὶ ἡ λαμπρότης τῶν προσώπων
 292 φαίνεται, ἐπίστρεφε δὲ τὸν ἀκροατὴν αὐτὸς ἐπὶ τὸν
 θρηῖνον. καὶ ὕλη σοι γινέσθω τὰ ἐγκώμια τῶν θρηῖνων.
 10 ἐγκωμιάσεις δὲ ἀπὸ πάντων τῶν τόπων τῶν ἐγκωμια-
 στικῶν, γένους, γενέσεως, φύσεως, ἀνατροφῆς, παι-
 δείας, ἐπιτηδευμάτων, τεμεῖς δὲ τὴν φύσιν δίχα, εἰς
 τε τὸ τοῦ σώματος κάλλος, ὅπερ πρῶτον ἔρεῖς, εἰς τε
 τὴν τῆς ψυχῆς εὐφυΐαν. πιστώσῃ δὲ τοῦτο διὰ τριῶν
 15 κεφαλαίων τῶν ἐξῆς, λέγω δὲ διὰ τῆς ἀνατροφῆς καὶ
 τῆς παιδείας καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων· ἐργαζόμενος γὰρ
 αὐτοῦ τὸ ἐγκώμιον διὰ τούτων ἐκάστου ἔρεῖς μὲν τὴν
 ἀνατροφήν, ὅτι ἐνέφηνε διὰ τούτων τῆς ψυχῆς τὴν
 εὐφυΐαν ἐπιστρεφόμενος, καὶ ὀξύτητα δευτέραν τιθεῖς,
 20 ταύτην δὲ τὴν εὐφυΐαν, ἔρεῖς δὲ τὴν παιδείαν, ὅτι
 ἐδείκνυε καὶ ἐπὶ τούτῳ προσχεῖν τῶν ἡλικίων. διὰ δὲ
 τῶν ἐπιτηδευμάτων πιστώσῃ τὸ κεφάλαιον οὕτως, ὅτι
 δίκαιον παρῆχεν ἑαυτὸν, φιλάνθρωπον, ὁμιλητικόν,
 ἡμερον. τὸ δὲ μέγιστον κεφάλαιον τῶν ἐγκωμιαστικῶν
 25 εἰσιν αἱ πράξεις, ἅστινας θήσεις μετὰ τὰ ἐπιτηδευ-
 ματα· οὐκ ἀφέξῃ δὲ τοῦ καὶ ἐν ἐκάστη πράξει θρηῖνον
 ἐπεμβαλεῖν. θήσεις δὲ μετὰ τὰς πράξεις καὶ τὸν ἀπὸ
 293 τῆς τύχης τόπον, λέγων ὅτι παρωμάροτησεν αὐτῷ καὶ
 δεξιά τις τύχη ζῶντι ἐφ' ἅπασι, πλοῦτος, παίδων
 30 εὐτυχία, φίλων περὶ αὐτὸν ἔρωτες, τιμὴ παρὰ βασι-
 λέων, τιμὴ παρὰ πόλεων. εἶτα τὰς συγκρίσεις μετὰ
 ταῦτα θήσεις πρὸς ὅλην τὴν ὑπόθεσιν, ὡς κεφάλαιον

ἴδιον, οὐκ ἀπεχόμενος οὐδὲ ἐφ' ἐκάστῳ κεφαλαίῳ συγκρίσεως πρὸς ἐκεῖνο τὸ κεφάλαιον, ὃ λέγεις, παραλαμβάνειν δεῖ. καὶ ἐνταῦθα δὲ προδήλως πρὸς ὅλην τὴν ὑπόθεσιν παραλήψῃ τὴν σύγκρισιν, οἷον ἄνωθεν ἐπιδραμῶν τὰ κεφάλαια ἐρεῖς, ὅταν τοίνυν ἐξετάσωμεν 5 ταῦτα σύμπαντα περὶ τινος τῶν ἡμιθέων ἢ τῶν νῦν ἐναρέτων, οὐδενὸς δευτέρῳ τῷδε ταῦτα ἄμεινον ὑπῆρξεν· δεῖ γὰρ καλοῦ καλλίονα ἀποδεικνύναι, ἢ ὅταν ἐνδόξῳ ἐφάμιλλον οἷον ἢ τῷ Ἡρακλέους βίῳ τὸν βίον αὐτοῦ ἢ τῷ Θησέως παραβαλεῖν. ἐπὶ τούτοις 10 πάλιν κεφάλαιον θήσεις τὸν θρηῆνον, ὅτι διὰ ταῦτα 294 τοῦτον ὀδύρομαι, ἐργασίαν δούς ἰδιαίχουσαν, καθαρῆν οὐσαν λοιπῶν ἐγκωμίων, οἶκτον κινῶν, εἰς δάκρυα συγγέων τοὺς ἀκούοντας. μετὰ ταῦτο τὸ κεφάλαιον θήσεις κεφάλαιον ἕτερον τὸ παραμυθητικὸν πρὸς ἅπαν 15 τὸ γένος, ὅτι οὐ δεῖ θρηνεῖν· πολιτεύεται γὰρ μετὰ τῶν θεῶν, ἢ τὸ Ἠλύσιον ἔχει πεδίον. ἰδίᾳ δ' αὖ πάλιν τὰ νοήματα μεριεῖς τῶν κεφαλαίων οὕτως· ἰδίᾳ μὲν πρὸς τοὺς παῖδας, ἰδίᾳ δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα, ἐξάρας πρότερον τὸ πρόσωπον τῆς γυναικός, ἵνα μὴ πρὸς 20 φαῦλον καὶ εὐτελὲς διαλέγεσθαι δοκῆς πρόσωπον· ἐπὶ γὰρ τῶν ἀνδρῶν οὐ φέρει ψόγον ὁ λόγος ἄνευ τινὸς προκατασκευῆς λεγόμενος, ἐπὶ δὲ γυναικὸς ἀναγκαίως προκαταλήψῃ τὸν ἀκροατὴν τῆς ἀρετῆς τῆς γυναικός. εἰ δὲ νέαν ἄγωσι πάνυ τὴν ἡλικίαν οἱ παῖδες, συμβου- 25 λευτικὸν μᾶλλον θήσεις τὸν τόπον, οὐ παραμυθητικόν· οὐ γὰρ αἰσθάνονται τοῦ πάθους· μᾶλλον δὲ οὕτω προσθήσεις τινὰ τῷ παραμυθητικῷ συμβουλήν καὶ ὑποθήκην πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ πρὸς τοὺς παῖδας, εἰ ἄγαν νέοι τυγχάνοιεν ὄντες, τὴν μὲν ζηλοῦν τὰς ἀρχαίας 295 καὶ ἀρίστας τῶν γυναικῶν καὶ ἡρώνας, τοὺς δὲ παῖδας 31 ζηλοῦν τὰς τοῦ πατρὸς ἀρετάς. εἶτα ἐπαινέσεις τὸ

γένος, ὅτι οὐκ ἠμέλησαν τῆς κηδεύσεως οὐδὲ τῆς κατασκευῆς τοῦ μνήματος, εἶτα εὐχὴν πρὸς τῷ τέλει τοῦ λόγου θήσεις εὐχόμενος αὐτοῖς παρὰ τῶν θεῶν ὑπάρξαι τὰ κάλλιστα.

5

ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΩΤΙΚΟΤ.

- 12 Ἐν τῷ στεφανωτικῷ προοιμίᾳ εὐθύς ἀπὸ τοῦ στεφάνου καὶ τῆς δόξης τοῦ βασιλέως, καὶ ὅτι φθάνει μὲν ὁ κρείττων αὐτῇ τῇ βασιλείᾳ στεφάνῳ τιμῶν, καὶ ἡ σύμπασα οἰκουμένη τῷ μεγίστῳ στεφανοῦσα στεφάνῳ,
- 10 ταῖς εὐφημίαις· ἡμεῖς δὲ παρὰ σε καὶ ἡ πόλις ἡ ἡμετέρα, οὐδεμιᾶς τῶν σῶν ὑπηκόων οὔτε δόξαις οὔτε μεγέθεσιν οὔτε κάλλεσιν ἠττωμένη, λόγοις τε ἅμα στεφανοῦσα καὶ χρυσῷ τῷ στέμματι. ἔὰν μὲν σχῆ γένος
- 296 εὐδόκιμον, μετὰ τὸ προοίμιον ποιήσῃ τοῦ βασιλέως τὸ
- 15 ἐγκώμιον ἀπὸ τοῦ γένους· εἰ δὲ μή γε, εὐθύς ἀπὸ τῆς τύχης ἀντὶ τοῦ γένους, ὅτι θεὸς κατοικτεῖρας ἄνωθεν τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ βουληθεὶς ταῖς εὐδαιμονίαις παραμυθίσασθαι τὴν σὴν παρήγαγε γένεσιν ἐπ' ἀγαθῇ μοίρᾳ τῆς οἰκουμένης. εἶτα ἐρεῖς ἔὰν ἐχῆς παιδείαν καὶ
- 20 ἀνατροφὴν ἐνδοξον. εἶτα ἐφάψῃ τῶν ἀρετῶν, ἐπὶ τούτοις τῆς ἀνδρείας πρώτης· ὅτι γὰρ τοὶ διατελεῖς ἐν δουρί καὶ ἵππῳ καὶ ἀσπίδι ἄθλους μεγίστους ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς ὑφ' ἡλιον, καθάπερ Ἡρακλέα φασὶ τὸν Διός· ἐν ᾧ μνημονεύσεις ὅτι βαρβάρων οἱ μὲν τελέως
- 25 ἀπολώλασιν, οἱ δὲ δυστυχοῦσιν, οἱ δ' αἰχμάλωτοι παρ' ἡμᾶς ἤχθησαν, οἱ δὲ οὐδὲ ἀντέχειν δύνανται, ὥσπερ οὐδὲ πρὸς τὰς ἡλλίου βολὰς ἀτενίζειν τολμῶντες. μετὰ τὴν ἀνδρείαν ἐν ἧ καὶ ἡ κατὰ τὸν πόλεμόν ἐστιν, ἐρεῖς λοιπὸν περὶ τῶν κατὰ εἰρήνην, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπάξεις,
- 30 ὅτι τοιγάρτοι διὰ τοῦτο στεφανοῖ σε ἡ πόλις, ἅμα μὲν χάριτας ἐκτιννύσα ὑπὲρ ὧν ὁσημέραι εὐεργετούμεθα,

ἄμα δὲ καὶ δεομένη καὶ ἱκετεύουσα καὶ θαρροῦσα τῇ
 σῇ περὶ πάντα φιλανθρωπία, ὅτι οὐδενὸς ἀποτεύξεται.
 εἶτα ἀξιώσεις ἀναγνωσθῆναι τὸ ψήφισμα. ἔστω δέ σοι 297
 ὁ λόγος μὴ πλειόνων ἑκατὸν πεντήκοντα ἢ καὶ δια-
 κοσίων ἐπῶν.

5

ΠΕΡΙ ΠΡΕΣΒΕΤΤΙΚΟΥ.

Ἐὰν δὲ ὑπὲρ πόλεως καμνούσης δέῃ πρεσβεῦσαι, 13
 ἐρεῖς μὲν καὶ ταῦτα ἃ προείρηται ἐν τῷ στεφανωτικῷ,
 πανταχοῦ δὲ τὸ τῆς φιλανθρωπίας τοῦ βασιλέως ἀνέξη-
 σεις, καὶ ὅτι φιλοικτίρων καὶ ἐλεῶν τοὺς δεομένους, 10
 καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ὁ θεὸς αὐτὸν κατέπεμψεν, ὅτι ἦδει
 αὐτὸν ἐλεήμονα καὶ εὖ ποιοῦντα τοὺς ἀνθρώπους, καὶ
 ὅταν εἴπῃς τὰ ἀπὸ τῆς ἀνδρείας ἐν τοῖς πολέμοις καὶ
 τὰ ἀπὸ τῆς εἰρήνης ἀγαθὰ, ἥξεις ἐπὶ τὴν μνήμην τῆς
 πόλεως, ὑπὲρ ἧς πρεσβεύεις. ἐν δὲ ταύτῃ δύο τόπους 15
 ἐργάση, ἓνα μὲν τὸν ἀπὸ τῆς τοῦ ἐναντίου ἀνέξσεως,
 οἷον ἦν ποτε τὸ Ἴλιον πόλις λαμπρὰ καὶ ὀνομαστοτάτη
 τῶν ὑφ' ἥλιον πασῶν, καὶ ἀντέσχεν πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆς
 Εὐρώπης πολέμους τὸ παλαιόν· εἶτα τὸν ἐκ διατυπώ-
 σεως, ἐν ᾧ καὶ διασκευάσεις τὴν παροῦσαν τύχην, ὅτι 20
 πέπτωκεν εἰς ἔδαφος, καὶ μάλιστα ἐκείνων μνημονεύ-
 σεις ἃ πρὸς τὴν χρεῖαν καὶ τὴν ζωὴν ἐκλαμβάνεσθαι 298
 πέφυκε, καὶ ὧν εἰώθασιν οἱ βασιλεῖς προνοεῖσθαι,
 οἷον οἱ λουτρὰ συμπέπτωκεν, ὑδάτων ὄχετοι διεφθάρ-
 ρησαν, κόσμος ὁ τῆς πόλεως συγκέχυται, καὶ τὰ τοιαῦτα 25
 ἐλεινολογησάμενος ἐπάξεις, ὅτι διὰ ταῦτα ἱκετεύομεν,
 δεόμεθα, πρὸ τῶν γονάτων πίπτομεν, τὰς ἱκετηρίας
 προτείνομεν· νόμιζε γὰρ τὴν τοῦ πρεσβευτοῦ φωνὴν
 εἶναι πάσης τῆς πόλεως, δι' ἧς νόμιζε καὶ παῖδας καὶ
 γυναικας καὶ ἄνδρας καὶ πρεσβύτας δάκρυα προχέειν, 30

παρακαλεῖν σε πρὸς ἔλεον. εἶτα ἀξιώσεις ἐπινεῦσαι αὐτὸν δεχθῆναι τὸ ψήφισμα.

ΠΕΡΙ ΚΛΗΤΙΚΟΥ.

14 Ἐὰν ἄρχοντα καλῆς εἰς πανήγυριν, ὡς ἔθος,
 299 ἐρεῖς μὲν ἐν τοῖς προοιμίοις τὴν αἰτίαν τῆς ἀφίξεως καὶ
 6 τῆς κλήσεως, ὅτι πέπομφεν ἡ πόλις πάλαι μὲν καὶ ἄνευ
 προφάσεως ποθοῦσα καὶ βουλομένη τῶν σοι προσόντων
 ἐξαιρέτων μετέχειν ὁσημέραι· πολὺ δὲ πλείον ἐπὶ τοῦ
 παρόντος, ὅτι καὶ πανήγυριν ἄγει καὶ δεῖται μείζονος
 10 θεατοῦ πρὸς τὰ δρώμενα. εἶτα ἐρεῖς ἐγκώμιον τῆς
 πανηγύρεως, ἀφ' ἧς ἡ κλήσις, εἰπὼν ὡδέ πως· ἵνα δὲ
 γνωῶς τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὴν πανήγυριν ἐφ' ἣν ἡ κλήσις,
 μικρὸν ἄνωθεν ἄρξομαι, καὶ ἐρεῖς τῆς πανηγύρεως
 ἐγκώμιον, μετὰ δὲ τὴν πανήγυριν ἐπαινῶν καὶ λέγων
 15 ὅτι τίθεται θεῶν τιμῇ ἡρώων. μετὰ τὸν τῆς πανηγύ-
 ρεως ἐπαινον ἐρεῖς ἐγκώμιον τῆς πόλεως, εἴ τι ἀρχαῖον
 ἔχεις, εἶτα τοῦ ἄρχοντος ἀναγκαίως. δεῖ γὰρ πρότερον
 ἐγκωμιάσαι τὴν πανήγυριν· τοῦτο γὰρ ἐνταῦθα τὸ
 προηγούμενον, ὅθεν ἄρχεσθαι μάλιστα δεῖ, εἶτα τὴν
 20 πόλιν, καὶ μετὰ ταῦτα τὸν ἄρχοντα. προσθήσεις δὲ
 πανταχοῦ τὸ τῆς πανηγύρεως· πλεον γὰρ τι ἐχέτω καὶ
 300 οὗτος ὁ λόγος ὁ τῆς πανηγύρεως, διότι οὐκ ἀπλῶς κλη-
 σίς ἐστίν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πανήγυριν. διὸ ἔφαμεν δεῖν
 πανταχοῦ τὸ ἐξαιρέτον τῆς ὑποθέσεως πλεονάζειν. λέγε
 25 δὲ τὰ κατὰ τὴν πανήγυριν μετὰ τὸν ἄρχοντα οὕτως,
 ὅτι σεμνὴ καὶ ὅτι θαύματος ἀξία πολλοῦ, καὶ ὅτι θεάσῃ
 δῆμους, πόλεις συνεληλυθῆσας, ἀθλητὰς πανταχόθεν,
 τοὺς ἀρίστους κιθαριστάς, αὐλητὰς, οὐκ ὀλίγους τῶν
 τὴν μουσικὴν μετιόντων ἀνδρῶν, οἳ σε περιμένουσι·
 30 καὶ οὐδὲ τούτων οὐδεμίαν ἀπόλαυσιν ἔξειν ἡγούμενοι
 χωρὶς τῆς σῆς ἐπιδημίας καλοῦσιν ἐπὶ τὴν πανήγυριν

νῦν, ἵνα ὑπὸ σοι θεατῆ ταύτην τελέσωσι. τίς δὲ οὐ
 θανμάζει πεισθέντα σε; τίς δὲ οὐ θέαμα τῆς πανηγύ-
 ρεως αὐτῆς τάχα σεμνότερον ἴδοι σέ; εἶτα ἔρεῖς· αἰδεῖ-
 σθαι δέ σε δεῖ καὶ τὸν θεόν, ᾧ τελεῖται τὰ τῆς πανη-
 γύρεως, καὶ χαρίζεσθαι τούτῳ· καὶ γὰρ εὐσεβῆς ὁμοῦ 5
 καὶ πείθεσθαι δόξεις. εἶτα ἔρεῖς· καὶ τὰ μὲν τῆς πα-
 νηγύρεως ἅπαντα παρεσκευάσται, μόνος δὲ σὺ ταύτη
 λείπεις, ὥστε ἦκοις ἄν. εἶτα συγκρινεῖς τὴν πανήγυριν
 ἑτέρα πανηγύρει, δεικνὺς οὐκ εἰς μικράν τινα καὶ εὐ-
 τελῆ καλεῖν ἑορτήν. προσθήσεις δὲ ὅτι εἰ μὲν πεισθείης, 301
 ἐνδοξότερος ἐγὼ πείσας, ἐνδοξότερα δὲ τὰ δρώμενα, 11
 σεμνοτέρα δὲ ἢ πόλις, ὃ δὲ θεὸς ἡσθήσεται· εἰ δὲ
 ἀποτύχοιμι, ὅπερ οὐκ οἴομαι μηδὲ εἶη, ἄλλην ποῦ
 ὁδὸν ἐγὼ τραπήσομαι; τίς γὰρ μοι τῆς πατρίδος ἐτι
 πόθος ἀποτυχόντι τῆς τσαύτης πρεσβείας; ἢ δὲ πόλις 15
 ἀντὶ πανηγύρεως ἔξει συμφοράν, ὅπερ οὐδὲ λέγειν
 ἄξιον· οὐκοῦν σπεῦδε θᾶττον ἐπ' αἰσίοις συμβόλοις
 πεισθεὶς τῇ πόλει παρακαλούσῃ, σπεῦδε εἰς τὴν πανή-
 γυριν· ὃ γὰρ τοῦ πρεσβευτοῦ λόγος φωνὴ τῆς πόλεως,
 ἵνα σου μετὰ τῶν ἄλλων πράξεων καὶ τοῦτο κατα- 20
 λέγωμεν.

Ἐὰν δὲ μήτε πανήγυρις μήτε ἱερομηνία τυγχάνη,
 δι' ἣν ἢ κλήσις, ἀλλ' ἀπλῶς ἐπὶ πόλιν καλῆς, εὐθέως
 ἐν προουμίοις ἔρεῖς· φθάνεις μὲν ἴσως καὶ πρὸ τῶν
 ἡμετέρων λόγων, εὖ διακείμενος πρὸς τὴν πόλιν τὴν 25
 ἡμετέραν, καὶ πόθον ἔχων τῆς θείας· καὶ γὰρ τοῦτο
 τεθρόληται· ὅμως δὲ κέρδος μέλλοντες κερδαίνειν
 οὐχὶ σμικρὸν ἦκομεν τῆς προαιρέσεως χάριν ἐκτι-
 νύντες διὰ τῆς εὐφημίας, καλοῦντες δὲ οὐδὲν ἦτ-
 τον καὶ παρακαλοῦντες, ἐφ' ἣν σπεύδεις ἐλθεῖν. εἶτα 302
 ἔὰν ἀξίωμα ὃ καλῶν ἐξη λαμπρόν, ἔρεῖς τι καὶ περὶ 31
 τούτου ἐν προουμίῳ δευτέρῳ· πολλοὶ μὲν οὖν τὴν

χειροτονίαν ταύτην ἐμνήστευον καὶ πρέσβεις αἰρε-
 θῆναι παρὰ τὴν σὴν μεγαλοπρέπειαν ἔσπευδον ἔσπου-
 δαξον, ἣ πόλις δὲ εἴλετο τάχα πον τῶν μνηστει-
 σάντων οὐ τὸν χεῖρω, πάντως δὲ ἔξεστί σοι μαθεῖν
 5 τῶν Ἀθηναίων λόγων τὸν τρόφιμον. ἀτύφως δὲ
 ἔρεῖς τὸ προοίμιον ἐμφαίνων μὲν τὸ ἀξίωμα, μὴ παρε-
 χόμενος δὲ φορτικὸν τὸν λόγον. μετὰ δὲ τὰ προοίμια
 ἦξεις ἐπὶ τὰ ἐγκώμια τῆς πόλεως, οὐ θέσιν μὲν ἐν-
 ταῦθα ἐκφράζων, οὐδὲ ἀέρων φύσεις, ἐπὶ δὲ τὰς πρά-
 10 ξεις καὶ τὴν ἀξίαν μᾶλλον τρέψεις τὸν λόγον οὕτω
 πως· πάλαι μὲν οὖν ἐσεμνύετο παλαιοῖς διηγήμασιν
 ἡμῖν ἢ πόλις Ἀλεξάνδρου καὶ τοῖς κάλλεσι τῶν οἰκοδο-
 μημάτων, νῦν δὲ ἀπάντων ἀμελήσασα τῶν τοιούτων
 ἐπὶ σοὶ μόνῳ σεμνύεται. εἶτα εὐθύς ἔρεῖς, εἴ τι λέγειν
 15 ἀρχαῖον ἔχοις τῆς πόλεως, καὶ μετὰ ταῦτα τὸν τοῦ ἄρ-
 χοντος ἔπαινον. τίς δὲ οὐκ ἂν ἄρα τὸν ἄνδρα ταῖς
 303 ἀρεταῖς ὑπερβαίνοντα θαυμάσειεν. εἶτα ἔρεῖς περὶ τῶν
 ἀρετῶν τῶν τοῦ ἄρχοντος οἷός ἐστι· καὶ ἔαν μὲν πρῶ-
 τως ἐπιδημεῖν μέλλῃ, μετὰ τὰ ἐγκώμια τοῦ ἄρχοντος
 20 ἔρεῖς ἐκφρασίην διὰ βραχέων τῆς χώρας, εἶτα τῆς πό-
 λεως, ὥσπερ προείρηται, λοιπὸν παρακαλέσεις ἐπὶ
 ταῦτα ἐλθεῖν· ἴθι τοιγαροῦν ταῦτα ἐποψόμενος, ἴθι
 προσθήσων τοῖς κάλλεσιν, ἄλλος Ἀλέξανδρος ἡμῖν
 γενόμενος εὐτυχῆς, πρὸς ὑποδοχὰς τῶν ἀρχόντων οὐ-
 25 δέποτ', οὐκ ἀέρων χάριν, οὐκ ἦθος ἀνδρῶν, οὔτε
 μετριότητα τρόπων, οὔτ' ἄλλης σεμνότητος· ἔστι γὰρ
 ἡμῖν ἢ πόλις ὥσπερ τέμενος ἀρετῶν. Ἀθηναῖοι μὲν
 οὖν ἐπὶ παλαιοῖς ἐσεμνύοντο διηγήμασι καὶ μουσείοις
 καὶ λόγοις, ἡμῶν δὲ πολλοὶ τὰ τῶν Ἀθηναίων ἠρήσαντο,
 30 μουσεῖον δὲ οὐδὲν ἦττον τὸ παρ' ἡμῖν τῶν παρ' ἐκεί-
 νοις· καὶ γὰρ ἀρίστους ἐκπέμπομεν καὶ οὐ τελείαν
 τὴν ἀρετὴν κτησαμένους παρ' ἐκείνων δεχόμεθα· οὗτοί

σε δορυφορήσουσιν, οὗτοί σε δεξιῶσονται. εἶτα συγκρινεῖς τὴν πόλιν ἢ ταῖς Ἀθήναις ἢ τῇ Ρώμῃ, ἢ ἄλλῃ τινὶ τῶν ἐνδόξων πόλεων, καὶ διὰ ταῦτα οὖν ὅτι οὐ- 304
 δεμιᾶς τῶν ἐνδόξων λείπεται, προσήκει σοι ταύτην ἰδεῖν· ὡσπερ γὰρ ὁ πλούτῳ κομῶν καὶ περιουσίαν 5
 ἔχων τοῖς ἐξαιρέτοις ὠραϊζεται, οὕτω προσήκει καὶ τὸν ἄρχοντα ταύταις ταῖς μεγίσταις τῶν πόλεων σεμνύ-
 νεσθαι καὶ παρὰ ταύτας σπεύδειν, ὅσαι τὸ μείζον ἔχουσι πλεονέκτημα, τοὺς λόγους, καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς ἀρετὴν ἤκοντα. εἶτα διαγράψεις τῷ λόγῳ τὸν ὅλον 10
 τόπον ὡς ἐπιλογικόν, ὃν δὴ διῶν ὄψεται, καὶ ὅλην παραπέμψεις αὐτὸν τῷ λόγῳ τὴν ὁδὸν ἐκφράζων ἠπειρούς, ὄρη, πελάγη. εἶτα μετὰ ταῦτα ἐπιστρέφων αὐτὸν τῇ πόλει ἔρεις οἷα κάλλη διαδέξεται αὐτὸν, καὶ οἷα προσαπαντήσει αὐτῷ τῆς πόλεως θεάματα, ἄλση 15
 καὶ ποταμοί, καὶ ὅσα τοιαῦτα. προσθήσεις δὲ τοῖς ἐπιλόγοις καὶ ὅτι ἔστηκεν ἡ πόλις ἤδη πρὸ τῶν πυλῶν σὺν ὀλοκλήροις τοῖς γένεσι προαπαντῶσα, δεξιουμένη, εὐχομένη τῷ κρείττονι οὐκ εἰς μακρὰν σε θεάσασθαι· μὴ τοίνυν διαψεύσης αὐτὴν τῆς ἐλπίδος, μηδὲ εἰς 20
 ἀκήδϊαν τὴν προσδοκίαν αὐτῆς μεταβάλῃς. ὡσπερ γὰρ τὸν Ἀπόλλω πολλάκις ἐδέχετο τοῖς Σμινθίοις, ἠνίκα ἔξῃν θεοὺς προφανῶς ἐπιδημεῖν εἰς ἀνθρώπους, οὕτω 305
 καὶ σὲ ἡ πόλις προσδέχεται, καὶ ποιηταὶ μὲν εὐτρε-
 πεῖς ἔχοντες ἤδη Μουσῶν ἔργα πεποιημένα, καὶ συγ- 25
 γραφεῖς, καὶ πάντες πρὸς ὕμνον σὸν καὶ εὐφημίαν εὐτρεπεῖς· καὶ νόμιζε τὴν πόλιν αὐτὴν παρεστῶσαν παρακαλεῖν καὶ τῶν παρ' αὐτῆς ἀρχαίων ὑπομιμνή-
 σκειν, ὡς οὐδεμιᾶς τῶν ὑπηκόων λείπεται, τάχα που καὶ πολλῶν κρείττων· δίδου τι καὶ σεμνύνασθαι τῷ 30
 πρεσβεύσαντι, καὶ γὰρ ἀκήκοας ὡς οὐ φαῦλος ἐν πρώτοις

τῶν μὴ σύ γε μῦθον ἐλέγξης

μηδὲ πόδας,

καθάπερ τις ἦρως πρεσβέων παρ' Ὀμήρῳ φησί. πεί-
θομαι δὲ σὺν ἔμαυτῷ καὶ τὸν Ἀπόλλω παρεῖναι τὸν
5 Σμίνθιον· τί γὰρ οὐκ ἔμελλεν ἀνδρὶ μουσικῷ καὶ λογίῳ
σοι προσεῖναι.

Ἐὰν δὲ τύχη φθάσας τὴν θεάν τῆς πόλεως πρὸς ἣν
ἢ κλησῖς αὐτῷ, αὐτὰ πάλιν ταῦτα τὰ τῆς πόλεως ὡς
πρὸς εἰδότα ὑπομιμνήσκων λέγε, τὴν μὲν αὐτὴν ἀκο-
10 λουθίαν τῶν κεφαλαίων σώζων ὡς ἤδη εἰρήκαμεν, με-
θοδεύων δὲ ἄλλως τὰ ἐγκώμια, οἷον τυγχάνεις μὲν
θεασάμενος τὸ κάλλος τῆς πόλεως καὶ θέσιν, εἰ δέ σε
306 ἤρηκεν ὁ πόθος, ἴθι καὶ δεύτερον καὶ πολλάκις· οἱ
γὰρ ἔρασταὶ τῶν ἐρωμένων εἰώθασιν ἐμπιπλάσθαι μὲν
15 πολλάκις, ἀποσχισθέντες δὲ καὶ εὐθύς ἐρᾶν. καὶ τοι-
ούτοις χρήσῃ νοήμασιν ἐν τοῖς κεφαλαίοις, εἰ δὲ βού-
λει καὶ ἀπὸ προοιμίων ἀκούειν, λεγέσθω πάλιν διὰ
βραχέων. οὐκοῦν ἐν μὲν τῷ προοιμίῳ εὐθύς ἐρεῖς,
ἤρηκας τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν τῷ πόθῳ, ὧ πάντων
20 ἀρχόντων ἄριστε, καὶ τοῦτό σοι τῶν ἐρώτων σημεῖον
ἔσται, πέπομφε πάλιν καλοῦσα καὶ δεύτερον οὐδεμίαν
ἡμέραν ἐνεργεῖν δυνηθεῖσα, ἀλλ' ὥσπερ οἱ μανικοὶ
τόξοις πληγέντες ἐρώτων οὐκ ἀνέχονται μὴ τοὺς ἐρω-
μένους ὄρᾶν, οὕτως ἐπὶ σοὶ ἐκχυθεῖσα ἢ πόλις μικροῦ
25 μὲν ἅπασα ἐκινδύνευεν εἰσδραμεῖν· πέπομφε δὲ ὄν
ᾤετο μάλιστα πείσειν σε τὸ δεύτερον· ἤϋχετο μὲν οὖν
τῷ θεῷ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἀπολιπεῖν, μηδὲ ἄλλην προτι-
μοτέραν ἑαυτῆς ἠγήσασθαι. ἐπεὶ δὲ νικᾶς ἐν πᾶσι καὶ
ἔδει παραχωρεῖν ἕως ἑξῆν, συγχωρήσατα πάλιν ἰκε-
30 τεύει παρ' αὐτὴν ἐλθεῖν σε καὶ δεύτερον. εἶτα ἐπιβα-
λεῖς τὰ ἐγκώμια τῆς πόλεως ἐκ μεταχειρίσεως λέγων·
307 εἰ μὲν οὖν ἠγνόεις παρ' ἣν σπεύδεις, ἔδει καὶ διδάσκειν

τυχόν· εἰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου πόλιν τοῦ Διὸς οὐκ
 ἄγνοεῖς, οὐδὲ τῶν ἀρχαίων οὐδὲ τῶν παρ' ἡμῖν οὐδὲν
 ἴσως ἀγνοοῦντί σοι ἔρω; καὶ ἔξεις λοιπὸν τῆς μνήμης
 καιρὸν τῶν ἀρχαίων· διὰ γὰρ τούτων σε ἐλθεῖν ἔσπευσε
 παρ' ἑαυτὴν καὶ πρότερον, νῦν δὲ οὐκ ἀξιούσα παρο- 5
 φθῆναι μᾶλλον ταύτην πεποιήται τὴν κλήσιν, ἀλλὰ
 τοῦναντίον ἀξιούσά σε διὰ τὰς ἀρετὰς ἰδεῖν· οὐ γὰρ
 ἀγνοεῖ τὴν σὴν δικαιοσύνην, οἷς καὶ συνάψεις αὐτοῦ
 τὰ ἐγκώμια πανταχοῦ προστιθεῖς ἐφ' ἑκάστου τῶν
 ἐπιχειρημάτων τὸ ὅτι διὰ ταῦτά σε καλεῖ. δεῖ γὰρ ἐν 10
 τοῖς κλητικοῖς καὶ τὰς αἰτίας τῆς κλήσεως προστιθέναι,
 ἵνα τὸ ἴδιον ἔχη τοῦ κλητικοῦ, ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις
 ὑποθέσεσι τὰ ἐκάστη οἰκεία. μετὰ δὲ τὰ ἐγκώμια τοῦ
 ἄρχοντος ἐκ μεθόδου πάλιν ἔρεις, πρότερον μὲν τὴν
 θέσιν τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως, εἶτα τὸ κάλλος τῆς 15
 πόλεως· ὠραῖζεται μὲν γὰρ ἡ πόλις κάλλεσιν ἱερῶν καὶ
 στοῶν καὶ λουτροῶν μεγέθεσιν, ὡς αὐτὸς ἐώρακας,
 ἀλλὰ ταῦτα σύμπαντα μικρὰ πρὸς τὴν σὴν θεάν ὑπο-
 λαμβάνει· τί γὰρ οὐκ ἐξαίρετον τῶν παρ' ἡμῖν; τί δ'
 οὐ κάλλιστον; οὐχ ἵππων ἄμιλλαι; οὐ θεάτρων τέρψεις 30
 καὶ πανηγύρεων; καὶ ὅσα τοιαῦτα προείρηται ἡμῖν ἐπὶ 21
 τοῦ φθάσαντος κλητικοῦ ἔρεις.

Εἰ δὲ παρὰ πόλιν καλοῖης ἄρχοντα μὴ πάνυ τι
 σεμνὸν μηδὲ ἀρχαῖον ἔχουσαν, ὅπερ οὐκ οἶμαι, τὴν
 θέσιν ἔρεις μετὰ τὰ προοίμια τῆς χώρας, εἶτα τῆς 25
 πόλεως, εἶτα τοῖς ὅλοις ἐφεξῆς χρήσῃ κεφαλαίοις· ἀνα-
 πληρώσει γὰρ σοι ἡ θέσις τὸν τῆς πόλεως ἔπαινον.
 ἐνιοὶ δὲ διαιροῦσι τὸν κλητικὸν μετὰ τὰ προοίμια,
 ἕτεροι δὲ κατὰ ἔνωσιν ὡς ἂν εἴποι τις τὸ τῆς πόλεως
 ἐγκώμιον καὶ τὸ τοῦ ἄρχοντος προάγοντες, τοῖς δὲ 30
 ἄλλοις οὕτως, ὡς ἤδη φθάσαντες εἶπομεν, χρώμενοι·
 κατὰ ἔνωσιν δὲ ἔφην οὕτως, οἷον θανμαστὸν μὲν ἡμεῖς

αὐχοῦμεν οἰκιστήν, οὕτω δὲ γένος φιλόανθρωπον ἢ πόλις, καὶ τούτου τὸ πλεονέκτημα. ἢ τοῦναντίον τὰ τοῦ ἄρχοντος προτάττουσιν, ὅπερ ἄμεινον, τὰ δὲ τῆς πόλεως τοῖς ἐκείνου ὑποβάλλουσιν, οἷον γένος σοὶ
 5 λαμπρὸν καὶ ἡμῖν οἰκιστῆς θαυμαστός· δίκαιος, οὐδὲ ἢ πόλις ἀμοιρεῖ τοῦ πλεονεκτήματος· φιλανθρωπίαν
 309 τιμᾶς, καὶ ἢ πόλις ἢ καλοῦσα φιλόανθρωπος. προάξεις δὲ καὶ τὸν κλητικόν, ὡς ἂν αὐτὸς ἔχειν δοκιμάσης.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ.

15 Ὁ συνταττόμενος δηλὸς ἐστὶν ἀνιῶμενος ἐπὶ τῷ
 11 χωρισμῷ, καὶ εἰ μὴ ὄντως ἀνιῶτο, προσποιήσεται πε-
 πονθῆναι πρὸς ἐκείνους οἷς συντάττεται. προῦλαβε μὲν ὁ θεῖος Ὅμηρος καὶ τοῦτο τὸ εἶδος· κινῶν γὰρ ἐκ τῆς Φαιακίας Ὀδυσσεά ποιεῖ συνταττόμενον αὐτὸν Ἀλκι-
 15 νόῳ καὶ Φαίαξι καὶ μικρὸν ὕστερον Ἀρήτη τῇ Ἀλκί-
 νόου, καὶ περιτέθεικεν αὐτῷ συνταττομένῳ τῇ γυναικὶ ταῦτα τὰ ἔπη,

χαίρέ μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερὲς εἰσόκε γῆρας
 ἔλθοι καὶ θάνατος, τάτ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται,
 20 αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι, σὺ δὲ τέρπεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ
 παισὶ τε καὶ λαοῖσι, καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.

πρὸς δὲ τοὺς Φαίακας καὶ Ἀλκινόῳ ἠνίκα συνετάττετο
 φησὶν αὐτὸν εἰρηκέναι ἐν τῇ ῥαψωδίᾳ ταῦτα·

310 Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
 25 πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί·
 ἦδη γὰρ τετέλεσται ἄ μοι φίλος ἦθελε θυμός,
 πομπὴ καὶ φίλα δῶρα,

καὶ τὰ ἐξῆς. ἐπειδὴ δὲ δεῖ τὸν ῥήτορα καὶ περιεργό-
 τερον χρῆσθαι τῷ εἶδει καὶ ἐξεργασίᾳ πλείονι, φέρε
 30 μὴ ἀπιστάμενοι τοῦ Ὀμηρικοῦ ἔθους διέλωμεν. χάριν ὁμολογήσει τῇ πόλει, ἐξ ἧς ἢ ἐπάνοδος, ἐπαινέσεις δὲ

αὐτήν, ὁπόθεν ἂν ὁ καιρὸς αὐτῇ διδῶ τὰ ἐγκώμια, οἶον ἀπὸ τῶν ἀρχαίων εἴ τι σεμνὸν ἔχουσ, ἀπὸ τῶν ἀέρων, ἀπὸ τοῦ εἰδους τοῦ κάλλους, οἶον ἀπὸ στοῶν καὶ λιμένων καὶ ἀκροπόλεως καὶ ἱερῶν πολυτελῶν καὶ ἀγαλμάτων. ἐπαινέσεις δὲ μετὰ ταῦτα καὶ τὰς ἐν αὐτῇ 5 πανηγύρεις καὶ ἱερομηνίας καὶ μουσικὰ θεάτρα καὶ ἀγώνων διαθέσεις, πανταχοῦ παραπλέκων, ἵνα μὴ ἀπλοῦν γένηται ἐγκώμιον, τὸ ὅτι ἀνιᾶται μέλλων τούτων χωρίζεσθαι ἐφ' ἐκάστῳ σχεδὸν εἰπεῖν τῶν νοημάτων, ἵνα συντακτικὸν εἶδος ὁ λόγος λάβῃ. ἐπαινέσεις 10 δὲ καὶ τοὺς ἄνδρας, οἶον ἱερέας, εἰ τύχοι, δαδούχους τε καὶ ἱεροφάντας καὶ τὰ ἦθη τῶν ἀνδρῶν, ὅτι ἡμεροὶ καὶ φιλόξενοι, καὶ ἑτέροις δὲ ὁμοίως συντάσσεται, κἀνταῦθα ἐνδεικνύμενος τὸ καὶ ἀλγεῖν καὶ δακρῦειν 311 ἐπὶ τῷ χωρισμῷ. μετὰ δὲ τὸ πρῶτον μέρος ἤξεις πάλιν 15 ἐφ' ἕτερον μέρος, ἐν ᾧ μνησθήσεται καὶ τῶν τόπων, εἰς οὓς ἐπανελεύσεται. καὶ εἰ μὲν εἶεν ἄγνωστοὶ οἱ ἄνδρες παρ' οὓς καὶ σπεύδειν ἔκριεν, ἔρεις· πῶς ἄρα ἡμᾶς ὑποδέξονται, τίνες ἄρα πάλιν συνήθεις; εἰ δὲ παρὰ τὴν αὐτοῦ πατρίδα σπεύδει, ἔρεις· τίς γὰρ οὐ 20 ποθήσει τὴν οἰκίαν; ἴσως γὰρ ἀκούετε καὶ ὑμεῖς· ἐνδοξος γὰρ καὶ λαμπρὰ παρὰ πᾶσιν ἡμῶν ἡ πόλις. εἶτα συνεῦξεν που τούτοις παρὰ τῶν ποιητῶν ἐξελὼν τὰ κάλλιστα, καὶ ὅτι πολλῶν ἂν χρημάτων προτιμήσεις πυνθάνεσθαι δὴ περὶ αὐτῶν τὰ βέλτιστα, καὶ ὅτι ἐπι- 25 λήσῃ αὐτῶν οὐδέποτε, καὶ ὅτι διαδώσεις λόγον ἀπανταχοῦ θαυμάζων αὐτῶν τὰ ἐξαίρετα. συνεῦξεν δὲ ἑαυτῷ καὶ πλοῦν ἀγαθὸν καὶ ἐπάνοδον χρηστήν, καὶ ὅτι ἂν οὕτω τύχῃ, καὶ εἰ παῖδας ποιήσεις, ἀποστελεῖς αὐτοὺς ὀψομένους τὴν αὐτὴν πόλιν.

30

Ἐὰν δὲ τῇ πατρίδι συντάττεσθαι μέλλῃς, ἔστω μὲν σοὶ ὁμοίως τὰ πάτρια ἐρωτικά, καὶ ἐχέτω μὲν ἐνδει-

312 ξιν τῆς λύπης ὁ λόγος, ἣν ἔχεις τῶν τοσούτων καλῶν
 κάραθῶν χωριζόμενος, τὰ δὲ δεύτερα τοῦ λόγου ἐχέτω
 ἐπαινον τῆς πόλεως, ἐφ' ἣν σπεύδεις, οἶον τῆς δόξης,
 τῆς εὐκλείας, ὅτι πυνθάνομαι τὴν πόλιν εἶναι μεγάλην
 5 καὶ θαυμαστήν, ὅτι ἀκούω λόγων αὐτὴν εἶναι καὶ
 Μουσῶν ἐργαστήριον. ἐνδιατρίψεις δὲ τῷ λόγῳ τῷ
 περὶ τῆς χρείας καὶ τῆς αἰτίας, δι' ἣν ἐπέιγη, ὅτι ἐκεῖ
 πυνθάνομαι Πιερίαν ὄντως, ἐκεῖ τὸν Ἑλικῶνα· καὶ
 ὅταν αὐξήσης τοῦτο τὸ μέρος, καὶ τὴν χρείαν ἐρεῖς δι'
 10 ἣν σπεύδεις· δεῖ γὰρ ταῖς ἀνάγκαις τοῦτο θεραπεύειν·
 ὀρωῶμεν δὲ καὶ τὴν φύσιν τοῦ παντὸς πειθομένην ταῖς
 τῆς φύσεως ἀνάγκαις, καὶ ὡς ὁ πατὴρ τῶν ὄλων ἐνο-
 μοθέτησε. διὸ καὶ πᾶσα ἀνάγκη τῷ νόμῳ πεῖθεσθαι
 τῆς πατρίδος. τοῦτο δὲ σοι ἀρμόσει λέγειν οὐχ ὅταν
 15 ἀπὸ τῆς αὐτοῦ πατρίδος ἐφ' ἐτέραν σπεύδῃς γῆν, ἀλλ'
 ὅταν ἀπ' ἄλλης εἰς τὴν σαντοῦ πατρίδα καλῇ. ἐρεῖς δὲ
 ἐν τούτῳ, ὅτι λαμπρὰ καὶ μεγάλη ἡ πατρίς καὶ ἀξία
 ποθεῖσθαι, ἀλλ' ὅμως ὑμεῖς ἐμοὶ ποθεινότεροι. καλὸν
 μὲν καὶ τὸ περιπτύξασθαι γουέας καὶ ἀδελφούς καὶ
 20 γένος, ἀλλ' ὅμως οὐ μείονας ἔχω καὶ περὶ ὑμᾶς τοὺς
 ἔρωτας· ἀλλὰ τί γὰρ δεῖ ποιεῖν· ἀνάγκη γὰρ ἐπέιγει.
 313 ταῦτα δὲ ἐρεῖς, ὅταν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, ὡς ἔφα-
 μεν, ἀπὸ τῆς ἀλλοδαπῆς ἀπαίρειν μέλλῃς. ἐρεῖς δὲ
 ἐν ἀρχῇ τοῦ δευτέρου μέρους τῆς συντακτικῆς ταῦτα
 25 εὐθύς μετὰ τὰ ἐρωτικά, εἶτα δὲ ἄλλα τάξεις ἐφεξῆς,
 ὡς ἔφαμεν.

Ἐπανέλθωμεν δὴ πάλιν εἰς τὸν προκείμενον λόγον,
 ὅταν τις ἀπαίρειν ἀπὸ τῆς ἰδίας πατρίδος εἰς ἄλλην
 πόλιν βούληται. οὐκοῦν ἐφεξῆς μετὰ τὰ προειρημμένα
 30 περὶ τούτου, λέγω δὴ μετὰ τὸ εἰπεῖν ὅτι πυνθάνομαι
 τὴν Πιερίαν ὄντως ἐκεῖ τυγχάνειν καὶ τὸν Ἑλικῶνα,
 ὡς ἐνδέχεται ἔτι τῆς ἡλικίας λόγους πονεῖν. εἶτα ἐπά-

ξεις πάλιν, ὅτι ἐρανιοῦμαι καὶ λόγους καὶ φιλοσοφίαν, μαθήσομαι δι' ὑμᾶς καὶ τὴν κοινὴν πατρίδα, καὶ ὅταν αἰσθῶμαι τελέως οἴός τε ἂν τὴν ἐνεγκοῦσαν ὠφελεῖν, τότε πάλιν ποθήσω τὴν πόλιν καὶ τὸ γένος. τίς γὰρ Ἰβηρσι παρατυχῶν ἢ παρὰ Λωτοφάγους ἀφικόμενος οὐκ ἂν ὑμᾶς προτιμήσειεν,

ὡς οὐδὲν γλύκιον ἤς πατρίδος οὐδὲ τοκῶν,
ὡς Ὀμηρός πού φησι,

ἣς γαίης καὶ καπνὸν ἀποθρόσκοντα νοῆσαι.

μετὰ δὲ ταῦτα συνεύξη τῇ τε πόλει τὰ κάλλιστα, καὶ 10
σαυτῷ περὶ τῆς ὁδοῦ καὶ περὶ τοῦ τυχεῖν τούτων ἂν
σπουδάξεις σὺν ἀγαθῇ καὶ λαμπρᾷ τύχῃ, καὶ περὶ τῆς 314
ἐπανόδου πάλιν· καλλωπίσεις δὲ τὸν λόγον καὶ εἰκόσι
καὶ ἱστορίαις καὶ παραβολαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις γλυκύτησι
καὶ ἐκφράσεσσι τισιν ἐν τῷ ἐπαίνῳ τῆς πόλεως, στοῶν 15
καὶ λιμένων καὶ ποταμῶν καὶ πηγῶν καὶ ἄλσεων, καὶ
ἠθους δὲ περιθήσεις τῷ λόγῳ μέτριον καὶ ἀπλοῦν καὶ
δεξιόν, τὴν ἐπιείκειαν πανταχοῦ ἐμφανίζων μετὰ τοῦ
μὴ καθαιρεῖν τὸ ἀξίωμα μηδὲ ὑποπεπτωκέναι. μεμνη-
σθαι δὲ σε χρὴ τοῦ θεωρήματος, ὅτι πᾶσα ἀνάγκη καὶ 20
πρώτην ἐπαινεῖν καὶ πρώτην θαυμάζειν τὴν πόλιν
πρὸς ἣν ἂν ὁ λόγος σοι γίγνηται, ἀφορᾶν δὲ χρὴ καὶ
πρὸς τὰς πόλεις, εἰς ἃς σπεύδει τις, καὶ εἰ μὲν ἐφά-
μιλλοί εἰσιν αἱ πόλεις ἢ ὀλίγῳ βελτίους ἢ καὶ πολλῷ
τῆς πόλεως, πρὸς ἣν ἂν συντάττηται τις, ἐρεῖς, ὅτι 25
οὐ μείων ἐκείνης αὕτη· δεῖ γὰρ μηδαμῶς καθαιρεῖν
τὴν πόλιν ἣν ἐπαινεῖν προειλόμεθα καὶ πρὸς ἣν συν-
ταττόμεθα. εἰ δὲ πολλῷ ἐλάττους εἴεν αἱ πόλεις, παρ'
ἃς ἂν σπεύδῃ τις, τότε τὴν χρεῖαν αὐξήσεις, δι' ἣν
σπεύδει, ὅτι κρείττων μὲν ἢ ὑμετέρα πόλις πρὸς ἣν 30
συντάττομαι, ἢ δὲ ἀναγκαῖα χρεῖα τοῦ κτήματος, ὃ
βουλόμεθα ἐρανίσασθαι, μόλις ἂν δι' ἐκείνης γένοιτο. 315

ἔστω δέ σου τὸ μέτρον τοῦ λόγου ἢ χρεια. καὶ εἰ μὲν
 ὡς ἐν λαλιᾷ, βραχὺς δὲ ὁ τῆς λαλιᾶς λόγος, διὰ συν-
 τόμων ἔρεις, καὶ μάλιστα ὅταν πρὸς τῇ λαλιᾷ ταύτῃ
 μέλλῃς ἕτερον εὐθύς παρέχεσθαι λόγον· εἰ δὲ συν-
 5 τάξασθαι μόνον προθυμηθείης, καὶ ταύτην ἐπίδειξιν
 μόνον κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ποιήσασθαι, προάξεις
 τὴν συντακτικὴν συγγραφικῶς καὶ ἄχρι διακοσίων στί-
 χων ἢ τριακοσίων, εἰ βουληθείης, καὶ οὐδεὶς σοι
 μέμψεται εὖ φρονῶν.

ΠΕΡΙ ΜΟΝΩΔΙΑΣ.

10

16 Ὅμηρος ὁ θεῖος ποιητὴς τὰ τε ἄλλα ἡμᾶς ἐπαίδευσεν
 καὶ τὸ τῆς μονωδίας εἶδος οὐ παραλέλοιπε· καὶ γὰρ
 Ἀνδρομάχῃ καὶ Πριάμῳ καὶ τῇ Ἑκάβῃ λόγους μονω-
 δικοὺς περιτέθεικεν οἰκείους ἐκάστῳ προσώπῳ, ὥσπερ
 15 ἐκδιδάξει βουλούμενος ἡμᾶς μηδὲ τούτων ἀπειρώς ἔχειν.
 χρὴ τοίνυν λαβόντας παρὰ τοῦ ποιητοῦ τὰς ἀφορμὰς
 ἐπεξεργάζεσθαι ταύτας γνόντας τὸ θεώρημα, ὁποῖον
 ὁ ποιητὴς παρέδωκεν. τί τοίνυν ἡ μονωδία βούλεται;
 θρηνεῖν καὶ κατοικτιζεσθαι, κἂν μὲν μὴ προσήκων ἢ
 316 ὁ τεθνεὺς, αὐτὸν μόνον θρηνεῖν τὸν ἀπελθόντα, παρα-
 21 μιγνύντα τὰ ἐγκώμια τοῖς θρήνοις καὶ συνεχῶς τὸν
 θρήνον ἐμφανίζειν, ἵνα μὴ ἀπολύτως ἐγκώμιον ἦ, ἀλλ'
 ἵνα πρόφασις τοῦ θρήνου ἦ τὸ ἐγκώμιον· ἂν δὲ προσή-
 κων ἦ, οὐδὲν ἦττον καὶ αὐτὸς ὁ λέγων οἰκτιεῖται ἢ ὅτι
 25 ὀρφανὸς καταλέλειπται, ἢ ὅτι ἀρίστου πατρὸς ἐστέρη-
 ται καὶ τὴν ἐρημίαν ὀδύρεται τὴν ἑαυτοῦ αὐτός. εἰ δὲ
 καὶ πόλεως τύχῃ προεστὼς ὁ μεταστάς, ἔρεις τι καὶ
 περὶ αὐτῆς τῆς πόλεως μεταχειριζόμενος, καὶ ταύτης
 τὰ ἐγκώμια πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι λαμπρὰ μὲν ἢ
 30 πόλις, ὁ δὲ ἐγείρας αὐτὴν ὁ πεπτωκὼς ἐστίν. ἢ οὕτω,
 τίς ἐπιμελήσεται, τίς διασώσει, καθάπερ ἐκεῖνος; εἰ δὲ

δὲ νέος τύχη ὁ τελευτήσας, ἀπὸ τῆς ἡλικίας τὸν
 θρῆνον κινήσεις, ἀπὸ τῆς φύσεως ὅτι εὐφυής, ὅτι
 μεγάλας παρέσχευ τὰς ἐλπίδας, καὶ ἀπὸ τῶν συμβάν-
 των, ὅτι ἀνύειν τι ἔμελλε μετὰ μικρὸν ὁ θάλαμος,
 ἔμελλον αἱ πασιτάδες· ἀπὸ τῶν περὶ τὴν πόλιν, ὅτι 5
 ἡ πόλις ἐπίδοξος ἦν ἔξειν τὸν προστησόμενον, τὸν
 δημηγορήσουσα, τὸν ἀγῶνα διαθήσουσα. πανταχοῦ
 δὲ ἐκ μεταχειρίσεως αὐτὰ ταῦτα ἀφορμὰς ποιεῖσθαι
 τῶν θρῆνων δεῖ. χρῆ τοίνυν ἐν τούτοις τοῖς λόγοις
 εὐθύς μὲν σχετλιάζειν ἐν ἀρχῇ πρὸς δαίμονας καὶ 10
 πρὸς μοῖραν ἄδικον, πρὸς πεπρωμένην νόμον ὀρίσα- 317
 σαν ἄδικον, εἶτα ἀπὸ τοῦ κατεπεύγοντος εὐθύς λαμ-
 βάνειν. οἷον ἐξήρπασαν, οἷα κατὰ τοῦ πεσόντος
 ἐκώμασαν. ἀλλ' ἵνα μὴ πολλὰ τοιαῦτα λέγωμεν, ἀπλῶς
 χρῆσθαι ταύτῃ τῇ τέχνῃ, καὶ διαιρήσεις πρὸς τὰς τοι- 15
 αῦτας ὑποθέσεις τὸν λόγον. διαιρήσεις δὲ τὴν μουφ-
 διάν εἰς χρόνους τρεῖς, τὸν παρόντα εὐθύς καὶ
 πρῶτον· μᾶλλον γὰρ ὁ λόγος κινητικώτερος εἶη ἀπὸ
 τῶν ἐπ' ὄψιν καὶ τῶν νῦν συμβάντων, οἰκτίζων τε,
 εἰ τὴν ἡλικίαν ἢ τὸν τρόπον τοῦ θανάτου λέγοι τις, 20
 εἰ μακρᾷ νόσῳ περιπεπτωκῶς εἶη, εἰ ὀξὺς ὁ θάνατος
 ἀπὸ τῆς συνόδου τῶν παρόντων, ὅτι συνεληλύθασιν
 οὐκ εἰς θέατρον εὐδαιμον, οὐκ εἰς θέαν εὐκταίαν.
 εἶτα ἀπὸ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, οἷος ἦν ἐν
 νέοις ὅτε ἦν νέος, οἷος ἐν ἀνδράσιν ἀνὴρ τυγχάνων, 25
 ὅπως ὁμιλητικός, ὅπως ἡπιος, ὅπως ἐπὶ λόγοις δια-
 πρόπων, ὅπως ἐν νεανίσκοις καὶ ἡλικιωταῖς γαῦρος,
 οἷος ἐν κυνηγεσίοις, οἷος ἐν γυμνασίοις. ἀπὸ δὲ τοῦ
 μέλλοντος, οἷας εἶχεν ἐλπίδας ἐπ' αὐτῷ τὸ γένος,
 εἶτα ἀποστροφῇ χρῆσθαι ὡς γένος λαμπρὸν καὶ εὐδόκι- 30
 μον ἄχρι τῆς παρουσίας ὥρας, κομᾶς μὲν ἐπὶ χρυσῷ
 καὶ ὄλβῳ καὶ εὐγενείᾳ τῇ θρυλουμένη, ἀλλ' ἅπαντα

- 318 συνέχεεν καὶ ἀνεσκεύασεν ὁ πεσών. τί τοιοῦτον κειμή-
 λιον κέκτησαι, οἶον ἀποβέβληκας; συνοδύρου οὖν
 καὶ πατρὶ καὶ μητρί, καὶ αὐξήσεις τὸν οἶκτον, οἶων
 ἐλπίδων ἐστέρηνται. καὶ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπιχειρή-
 5 σεις λέγων πάλιν, οἷος ἂν περὶ αὐτὴν ἐγένετο, οἶον
 ἂν παρέσχεν ἑαυτὸν εἰς φιλοτιμίαν, καὶ οἶον παρεί-
 χεν. κἂν μὲν τῶν πολιτευομένων ἦ, ἐρεῖς τούτων τὰ
 πολλὰ ἐν τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ· εἰ δὲ τῶν μελλόν-
 των προστάττειν, ταῦτα ἐρεῖς ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ ὅπως
 10 ἐφαρμόσεις τοῖς χρόνοις αἰεὶ τὰ ἀπὸ τῶν προσώπων.
 εἶτα μετὰ τοὺς τρεῖς χρόνους διαγράψεις τὴν ἐκφορὰν,
 τὴν σύνοδον τῆς πόλεως· εἶθε μὲν οὖν προεπέμπετο
 εἰς θάλαμον, εἶθε μὲν οὖν εἰς ἀποδημίαν, ἐξ ἧς
 ἔμελλεν ἐπανιέναι, εἶθε ἀκροασόμενοι λόγων αὐτοῦ
 15 συνεληλύθειμεν. εἶτα διατυπώσεις τὸ εἶδος τοῦ σώ-
 ματος, οἷος ἦν ἀποβεβληκῶς τὸ κάλλος, τὸ τῶν παρειῶν
 ἐρύθημα, οἷα γλῶττα συνέσταλται, οἷος λουλος ἐφαί-
 νετο μαρανθεῖς, οἷοι βόστρυχοι κόμης οὐκέτι λοιπὸν
 περιβλεπτοί, ὀφθαλμῶν δὲ βολαὶ καὶ γλῆναι κατακοι-
 20 μηθεῖσαι, βλεφάρων δὲ ἕλικες οὐκέτι ἕλικες, ἀλλὰ
 συμπεπτωκότα πάντα. εὐδὴλον δὲ ὡς αἱ μονωδίαὶ
 εἰώθασιν ἐπὶ νεωτέροις λέγεσθαι, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ γεγη-
 ρακόσι· τοὺς γὰρ πρεσβύτας ὡς νέους ἐν μονωδίᾳ
 319 θρηνεῖν, πῶς οὐ περιττὸν ὄντως καὶ μάταιον; φηθεῖη
 25 δ' ἂν μονωδία καὶ ἀνδρὸς ἐπὶ τῇ αὐτοῦ γυναικὶ λέ-
 γουτος· ἐχέτω δὲ μνήμην καὶ ζῶων ἀλόγων, οἷον
 οὐδὲ ἄλογα ζῶα, οἷον βοῦς ἢ ἵππος ἢ κύκνος ἢ χελι-
 δῶν ἀνέχεται χωριζόμενα ἀλλήλων, ἀλλ' ἐπισημαίνει
 τῇ φωνῇ ὀδυρόμενα, οἷον ὁ κύκνος ἀνεῖς τὸ πτερόν
 30 τῷ Ζεφύρῳ δακρῦει τὸν σύννομον, καὶ χελιδῶν ὀδύρε-
 ται καὶ τὴν μουσικὴν εἰς θρηνον μεταβάλλει πολλάκις
 καὶ ἐπὶ τῶν πετάλων τῶν δένδρων ἰζάνουσα κατο-

δύρεται. ἔστιω δὲ μὴ πέρα τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ἐπῶν ὁ λόγος διὰ τὸ μὴ ἀνέχεσθαι τοὺς πενθοῦντας μακροῦς σχολῆς μηδὲ λόγων μήκους ἐν συμφοραῖς καὶ ἀκαιρίαις. ἡ μονωδία δὲ αἰεὶ ἄνετος.

ΠΕΡΙ ΣΜΙΝΘΙΑΚΟΥ.

5

Δεῖ μὲν ὁμολογεῖν σε εὐθύς ἐν προοιμίῳ τῷ πρώ- 17
 τῳ, ὅτι δεῖ τὸν λόγους κτησάμενον ἀποδοῦναι λογίῳ
 θεῷ τὰς χάριτας διὰ τῶν λόγων οὓς δι' αὐτὸν τὸν μου-
 σηγέτην κεκτήμεθα, ἄλλως τε καὶ ὅτι προστάτης καὶ 320
 συνεργὸς τῆς ἡμετέρας πόλεως, οὐ μόνου νῦν, ἀλλὰ 10
 καὶ ἀνέκαθεν, ὥστε διπλῆν τὴν χάριν ὀφείλεσθαι,
 ὑπὲρ τε τῶν λόγων ὑπὲρ τε τῶν εὐεργεσιῶν, καὶ τρί-
 τον ὅτι καὶ ἄλλως ὁμολογούμενόν ἐστι δεῖν ἀνυμνεῖν
 τοὺς κρείττους, καὶ τῆς εἰς αὐτοὺς εὐφημίας μηδέ-
 ποτε ῥαθυμεῖν. τὸ δεύτερον ἐργάσῃ λαβὼν τοιαύτην 15
 ἔννοιαν· Ὅμηρος μὲν οὖν πάλαι ὕμνους καὶ τῇ με-
 γάλῃ ποιήσει τοὺς πρὸς ἀξίαν ὕμνους εἰρηκε τοῦ θεοῦ
 καὶ παρέλιπε τοῖς μετ' αὐτὸν ὑπερβολὴν οὐδεμίαν, καὶ
 ὅτι αἱ Μοῦσαι καθ' Ἡσίοδου πρὸς τὴν ἀξίαν ὑμνοῦσιν
 αἰεὶ τὸν Ἀπόλλωνα· προὔλαβε δὲ καὶ Πίνδαρος ὕμνους 20
 γράφων εἰς τὸν θεὸν ἀξίους τῆς ἐκείνου λύρας· ὁμως
 δ' ἐπειδήπερ εἰώθασιν οἱ κρείττους καὶ τὰς σμικρο-
 τάτας τῶν θυσιῶν ἀποδέχεσθαι, ὅταν γίνωνται εὐα-
 γῶς, οὐκ ἀφέξομαι δὴ καὶ αὐτὸς κατὰ δύναμιν ὕμνον
 ἀναθεῖναι Ἀπόλλωνι. εὐχομαι δὲ αὐτῷ τῷ Σμινθίῳ 25
 Ἀπόλλωνι δύναμιν ἐμποιεῖσαι τῷ λόγῳ ἀρκούσαν πρὸς
 τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν. τρίτον· εἰ μὲν οὖν ἡρώων
 τινὸς ἐμελλον λέγειν ἐγκώμιον, οὔτ' ἂν διηπόρησα
 περὶ τῆς ἀρχῆς, οὐδ' ὅθεν δεῖ πρῶτον τὴν ἀρχὴν
 τοῦ λόγου ποιήσασθαι. ἐπεὶ δέ μοι καὶ ὁ λόγος τετόλ- 30
 μηκεν εἰς τὸν μέγιστον τῶν θεῶν, ἐδεήθην μὲν

- 321 χρησμοφθῆσαι μοι τὴν Πυθίαν σεισθέντων τῶν τριπό-
δων, ὅθεν δεῖ κατατολμῆσαι τοῦ πράγματος, ἐπεὶ δὲ
κρύπτει τέως ἡμῖν τὰ μαντεύματα, τοῦτο δόξαν ἴσως
τοῖς κρείττοσιν, αἰτήσω παρὰ τῶν Μουσῶν μανθά-
5 νειν, καθάπερ Πίνδαρος τῶν ὕμνων πυνθάνεται,
ἀναξιφόρμιγγες ὕμνοι, πόθεν με χρὴ τὴν
ἀρχὴν ποιήσασθαι; δοκεῖ δ' οὖν μοι πρῶτον ἀφε-
μένῳ τέως τοῦ γένους ὕμνον εἰς αὐτὸν ἀναφθέγ-
ξασθαι.
- 10 Μετὰ τὰς ἐννοίας ταύτας τὰς προοιμιακὰς ἐρεῖς
εἰς αὐτὸν ὕμνον τὸν θεόν, ὅτι, ὦ Σμίνθιε Ἄπολλον,
τίνα σε χρὴ προσειπεῖν; πότερον ἥλιον τὸν τοῦ
φωτὸς ταμίαν καὶ πηγὴν τῆς οὐρανόου ἀγλῆς, ἢ νοῦν,
ὡς ὁ τῶν θεολογούντων λόγος, διήκοντα μὲν διὰ τῶν
15 οὐρανόου, ἴοντα δὲ δι' αἰθέρος ἐπὶ τὰ τῆδε; ἢ πό-
τερον αὐτὸν τὸν τῶν ὄλων δημιουργόν, ἢ πότερον
δευτερεύουσαν δύναμιν, δι' ὃν σελήνη μὲν κέκτηται
σέλας, γῆ δὲ τοὺς οἰκείους ἠγάπησεν ὄρους, θάλαττα
δὲ οὐχ ὑπερβαίνει τοὺς ἰδίους μυχοὺς; φασὶ γὰρ τοῦ
20 χάους κατειληφὸς τὰ σύμπαντα καὶ πάντων συγκε-
χυμένων καὶ φερομένων τὴν ἄτακτον ἐκείνην καὶ
ἀμειδῆ φορὰν, σὲ ἐκ τῶν οὐρανόου ἀψίδων ἐκλάμ-
ψαντα σκεδάσαι μὲν τὸ χάος ἐκεῖνο, ἀπολέσαι δὲ τὸν
322 ζόφον, τάξιν δ' ἐπιθεῖναι τοῖς ἅπασιν. ἀλλὰ ταῦτα
25 μὲν σοφῶν παισὶ φιλοσοφεῖν παραλείπω, ἦν δὲ ἀκήκοα
τῶν λεγόντων γένεσιν, ταύτην καὶ δὴ πειράσομαι
λέγειν. πάντως δὲ οὐδὲ οὗτος ἀπὸ τρόπου σοι ὁ λόγος,
ὃς κεκρυμμένην εἶχεν ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀληθεστέραν γνῶ-
σιν. εἶτα ἐρεῖς κεφάλαιον μετὰ τὸν ὕμνον δεύτερον,
30 τὸ γένος, ἄρξῃ δὲ ἐκείθεν. Ζεὺς ἐπειδὴ κατέλυσε
τοὺς Τιτᾶνας ἀρχὴν ἄνομον καὶ ἀκόλαστον ἄρχοντας,
μᾶλλον δὲ ὡσπερ βίαιον τυραννίδα διέποντας, καὶ

ταρτάροις μυχοῖς παραδέδωκεν, τότε γένεσιν παιδῶν δημιουργεῖν ἐνενόησεν, μεθ' ὧν τὰ πάντα ἄριστα καταστήσειν ἐμελλεν, καὶ μίαν τῶν Τιτανίδων νύμφην ἐξελλόμενος, ἐπειδὴ τοὺς πρὸς Ἥραν θεσμοὺς ἑτέροις τόκοις ἐφύλαττεν, ἐδημιούργει μετ' ἐκείνης 5 τὸν τόκον· κάλλει μὲν γὰρ καὶ ὄρα σώματος διέφερεν, ἔπρεπε δὲ γενέσθαι μητέρα Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος. καταλαμβάνει δὲ τὴν Δῆλον μέλλουσα τίκτειν ἠδέως, οἱ δὲ φασὶ τὴν Λυκίαν. καὶ λέγουσι μὲν οἱ τὴν Δῆλον εὐτυχήσαι φάσκουτες τὴν ὑποδοχήν, ἀνασχεῖν μὲν ἐκ 10 θαλάττης πρὸ τοῦ κρυπτομένην καὶ οὖσαν ὕφαλον ὑποδέξασθαι πλανωμένην τὴν θεὸν ἐκ Σουνίου τῆς Ἀττικῆς ἐπιβᾶσαν τῇ νήσῳ· Ὀμηρος δὲ οἶδε μὲν τὸν ἐν Λυκίᾳ γεννώμενον· λέγει γὰρ που,

Λυκηγενεῖ κλυτοτόξῳ,

15

καὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον εὐτυχῆσαντα τοῦ θεοῦ τὴν γένεσιν. φασὶ δ' οὖν ἐκφανέντα τῶν ὠδίνων θεὸν 323 λάμψαι μὲν τοσοῦτον, ὅσον ἐπισχεῖν γῆν καὶ θάλατταν καὶ οὐράνιον κύκλον, Χάριτας δὲ καὶ Ὡρας περιχορεῦσαι τὸν τόπον, καὶ τί γὰρ οὐ σύμβολον αἰσιον ἐκ γῆς 20 καὶ θαλάττης καὶ οὐρανοῦ δειχθῆναι. ἐκ δὲ Λυκίας παρ' ἡμᾶς ἀφικέσθαι λέγουσι τὸν θεὸν καὶ καταλαμβάνοντα τὸ Σμίνδιον μαντεῖον ἐγκαταστήσαι τῷ τόπῳ καὶ κινήσαι τρίποδας.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ κατὰ τὸν τόκον τῆς γενέσεως τοῦ 25 θεοῦ ζητεῖται, τῶν μὲν λεγόντων ὅτι ἐν Δῆλῳ, τῶν δὲ ἐν Λυκίᾳ, κατασκευάσεις ὅτι ἀξιόπιστος μάρτυς ὁ ποιητῆς πρὸς τὸ σαυτῷ συμφέρον, ὅτι Λυκηγενῆ αὐτὸν εἶωθεν καλεῖν [ὁ ποιητῆς]. ἐπάξεις ἀκολούθως ὅτι εἰκὸς ἐν Λυκίᾳ γεννηθέντα καὶ παρ' ἡμῶν πρῶτον 30 ὀφθῆναι. οὐ γὰρ ἂν μέλλον διαβαίνειν ἐπὶ τὰς νήσους καὶ Κασταλίαν καὶ Δελφοὺς τῶν μὲν παρ' ἡμῶν ἡμέ-

λησεν, παρὰ δὲ ἐκείνους ἔδραμεν, ἄλλως τε ὅτι καὶ
 τιμῶν τοὺς ἡμετέρους πατέρας καὶ θνόμενος κινδύνων
 φαίνεται. οὐκ ἂν δὲ τοῦτο ἐπεποιήκει μὴ πάλαι καὶ
 πρότερον εὐμενῶς πρὸς τὴν χώραν διακείμενος. Δελ-
 5 φοὶ μὲν οὖν μεγαλαυχούμενοι τὴν Πυθίαν καὶ τὴν
 θυσίαν προβάλλονται καὶ Παρνασσὸν καὶ Κασταλίαν,
 καὶ τὸν θεὸν μόνου τῶν ἀπάντων ἀνχοῦσιν ἔχειν, ἐγὼ
 δὲ εἰ δεῖ τάληθῆς εἰπεῖν, συνήδομαι μὲν αὐτοῖς τῆς
 324 χάριτος, οὐ μὴν κρίνω γε πράττειν αὐτοὺς τῶν παρ'
 10 ἡμῖν εὐχερέστερον· καὶ γὰρ ἡμεῖς μετέσχομεν τούτων
 πρῶτοι τῶν μάντεων, καὶ δεξάμενοι τὸν θεὸν τοῖς
 ἄλλοις περιεπέμψαμεν, καὶ τὴν παρ' ἡμῶν ἀπορροὴν
 ἐκεῖνοι ἀφ' ἡμῶν κέκτηνται· ἐπίσης τε χαίρει ταῖς
 προσωνυμίαις τῶν τόπων ὁ θεός, καὶ ὡσπερ ὁ Πύθιος,
 15 οὕτω καὶ ὁ Σμίνθιος. μετὰ ταῦτα ἔρεις ἐγκώμιον
 τῆς χώρας, ὅτι εἰκότως δὲ τὴν ἡμετέραν χώραν ἠγά-
 πησεν ὁ θεός, ἰδὼν αὐτὴν κάλλει διαφέρουσαν· ἐν
 ᾧ καὶ ἐκφράσεις τὴν χώραν οἷα ἐστίν, οὐκ ἀκριβῶς
 μὲν ἐπεξιὼν τῇ χώρᾳ, γράφε δὲ τῆς χώρας ἄδυνατον
 20 κινῆσαι τὸν ἀκροατὴν, τὰ μᾶλλον ἐξαίρετα λέγων. εἶτα
 μετὰ τὴν χώραν ἐπάξεις ἀκολούθως, ὅτι τοιγάρτοι καὶ
 τιμῶν καὶ συμμαχῶν τοῖς ἡμετέροις διετέλεσεν, ἐν πολέ-
 μοις, ἐν χρησιμῶν διαφθεῖρων παντοδαπῶς τοὺς πο-
 λεμίους. εἶτα μετὰ τοῦτο τὸ κεφάλαιον πάλιν διαιρήσεις
 25 εἰς τέσσαρα μέρη τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ καὶ ἔρεις οὕτως·
 ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδα πῶς ἢ μνήμη τῆς χώρας παρήνεγκεν
 ἡμᾶς τῆς συνεχοῦς μνήμης τοῦ θεοῦ, διόπερ ἐπανα-
 κτέον πάλιν. διὰ τοῦτο δὲ μετὰ τὴν γένεσιν εὐθύς
 ἐμνημονεύσαμεν τῆς χώρας, ἵνα μήτε ἀπόλυτος ὕμνος
 30 γένηται (ὕμνους γὰρ καλοῦσι τὰ τῶν θεῶν ἐγκώμια),
 325 μήτε κοινὸς ἀπλῶς πρὸς πᾶσαν θεῶν ὑπόθεσιν, ἀλλ'
 ἵνα ἔχη τὸ ἴδιον τοῦ Σμινθιακοῦ ἐκ τοῦ τόπου. τίνες

γούν εἰσιν αἱ δυνάμεις τοῦ θεοῦ; τοξική, μαντική, ἰατρική, μουσική.

Μέλλων οὖν ἄρχεσθαι μιᾶς δυνάμεως προοιμιάση
 πρῶτον, καλῶς δ' ἂν ἔχοις τῆς τοξικῆς πρώτης,
 ἐπειδὴ καὶ ταύτης πρώτης ἄψασθαι λέγεται μετὰ τὴν 5
 γένεσιν. βούλομαι δὲ τῶν ἀρετῶν μὴ πάσας ἅμα,
 μηδὲ συναθροίσας τῷ λόγῳ δοκεῖν συγγεῖν, ἀλλὰ διε-
 λόμενος χωρὶς καθ' ἑκάστην περὶ αὐτῶν διελθεῖν, ὡς
 οἶόν τε μνησθέντα· οὐ γὰρ εἶπεῖν ἅπαντα ῥάδιον.
 λέγεται τοίνυν, ἐπειδὴ πρώτων ἀγωνισμάτων' εἶχε τὰ 10
 τόξα μεταχειρισάμενος καὶ τὴν φαρέτραν λαβῶν, τού-
 τοις γὰρ αὐτὸν ὤπλισεν ὁ πατήρ, ἀμύνεσθαι τῆς
 τόλμας τὸν Τίττον, ἀνθ' ὧν εἰς τὴν μητέρα ἠσέβησε
 Διὸς κνυδρὴν παράκοιτιν, Πύθωνα τε κατειληφότα
 Δελφούς κτείνει τοῖς ἑαυτοῦ βέλεσιν. ἵνα δὲ Πύθων 15
 ὅσστις ἦν εἶπω, μικρὸν ἀναλήψομαι. ἦνεγκεν ἡ γῆ
 δράκοντος φύσιν οὔτε λόγῳ ῥητήν, οὔτε ἀκοῇ πιστευ-
 θῆναι ῥάδιον· οὗτος πᾶσαν λυμαινόμενος γῆν, ὅση
 πρόσοικος Δελφοῖς καὶ Φωκίδι, καταλαμβάνει τὴν Παρ-
 νασσόν, ὄρος τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ μέγιστον, οὐκ 20
 Ὀλύμπου χεῖρον οὐδὲ δὴ τῆς ἡμετέρας λειπόμενον.
 τοῦτο τοίνυν ἐκάλυπτε μὲν ταῖς σπειραῖς καὶ τοῖς ἐλιγ-
 μοῖς, καὶ ἦν τοῦ ὄρους γυμνὸν οὐδέν, τὴν κεφαλὴν
 ὑπὲρ αὐτὴν τὴν ἄκραν ἔχων, [καὶ] ἄνω μετεωρίζων
 πρὸς αὐτὸν τὸν αἰθέρα. καὶ ἠνίκα μὲν πίνειν ἔδει, 25
 ποταμούς ὅλους ἐδέχετο, ἠνίκα δ' ἐσθίειν, πάσας 326
 ἀγέλας ἠφάνιζεν, οὗτος ἀβάτους μὲν ἐποίει Δελφούς
 τοῖς ἅπασιν, ὧκει δὲ τὸν τόπον οὐδεὶς, ἦν δὲ τὸ Θέ-
 μιδος μαντεῖον ἐρημον. ἄτοπα δὲ καὶ ἀμήχανα ὁ θεὸς
 τοὺς ἀνθρώπους πάσχειν ὑπολαβῶν καὶ βουλόμενος 30
 πανταχόθεν αὐτοῖς θεσπίζειν τὰ συμφέροντα, δι' ὧν
 ὁ βλὸς εὐδαιμονεῖν ἐμελλε, κτείνει καὶ τοῦτον μιᾶ

τοξεία ταῖς αὐταῖς ἀκίσι καὶ βέλεσι. τὰ δὲ παρ' ἡμῖν ἀγωνίσματα τίς ἂν εἶποι τοῦ θεοῦ κατ' ἀξίαν, τὰ κατὰ τῶν Ἀχαιῶν ἀσεβούντων εἰς τοὺς θεούς, τὰ κατὰ τοῦ Πηλέως μῆνιδι τῶν περὶ Ἑκτορα [καὶ Κάστορα] 5 τολμηθέντων καὶ παρανομιῶν, καὶ ὅτι κυνηγέτης ὁ θεὸς καὶ τοῖς τόξοις αἰρεῖν εἴωθε τὰ θηρία, καὶ ὅτι τοξικὴν αὐτὸς εὗρε πρῶτος ἅμα τῇ ἀδελφῇ τῇ Ἀρτέμιδι.

Μέλλων δὲ ἐμβάλλειν εἰς ἕτερον κεφάλαιον ὁμοίως 10 ἐρεῖς τοῦ θεοῦ τὸ μέγιστον καὶ ἐξαίρετον, ὅτι μάντις. ἐνταῦθα δὲ καὶ θέσιν διὰ βραχέων περανεῖς, ὅτι ἀγαθὸν ἢ μαντική, καὶ διὰ ταύτης τὰ μέγιστα τῶν ἀνθρώπων κατορθοῦσθαι πέφυκε. ταύτην δὲ μάλιστα Ἀπόλλων ἐτίμησε καὶ ἐθαύμασε, καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν τρι- 15 πόδων θεσπίζων ᾤκισε τὴν ἡπειρον, ᾤκισε δὲ τὴν θάλασσαν, νῦν μὲν εἰς Λιβύην ἐκπέμπων, νῦν δὲ οἰκίζων τὸν Ἑλλήσποντον, τὴν ἑώραν, τὴν Ἀσίαν πᾶσαν. τοῦτο δὲ τὸ μέρος ἀυξήσεις τῷ μεγέθει τῶν ἐγκωμίων ἐπεργαζόμενος, ὅτι ἐκινδύνευσε μὲν ἀοίκητος εἶναι γῆ 20 πᾶσα, εἰ μὴ τὰ μαντεῖα τοῦ θεοῦ πανταχοῦ δὴ γῆς ἐπεφοίτησε παρ' ἡμῶν, ἐκ Δελφῶν, ἐκ Μιλήτου, ἐν ᾧ μέρει, εἴαν τι μάθης ἐκ πατρίων ἐνεργήσαντα τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν μαντευμάτων, πρόσθετες.

Μετὰ τοῦτο τὸ κεφάλαιον ἄλλο τῶν πράξεων, ὅτι 25 μουσικὸς ὁ θεός. ἐνταῦθα καιρὸν ἔξεις, ὅπως μὲν κατ' οὐρανὸν μέσος ἐν μέσοις θεοῖς πλήττει τὴν λύραν, ὅπως δὲ μετὰ τῶν Μουσῶν ἐν Ἑλικῶνι καὶ ἐπὶ τῆς Πιερίας· καὶ φιλοσοφήσεις μετρίως· ἐνταῦθα· εἰ δὲ δεῖ καὶ ἀπορρητότερον λόγον εἰπεῖν, ὃν φιλοσόφων 30 παῖδες πρεσβεύουσι, λέγουσι μὲν αὐτὸν ὄντα τὸν ἥλιον 327 μουσικῇ μὲν αὐτὸν κινεῖσθαι, κατὰ μουσικὴν δὲ περιδινεῖν περὶ αὐτὸν τὸν πόλον, καὶ δι' ἀρμονίας ἅπαντα

τὸν κόσμον διοικεῖν. οὐ μὴν ἄλλ' ἐπειδὴ ταῦτα τοῖς θεολόγοις παρεῖναι δεῖ, λέγωμεν μᾶλλον τὰ γνωριμώτατα· ὁ γὰρ Ὀρφεὺς δι' αὐτὸν εὐδόκιμος ὢν εἰς τοσοῦτον εὐμουσίας προῆλθεν, ὥστε καὶ θηρία συλλέγειν, εἰ πλήττοι τὴν λύραν, καὶ λίθους κινεῖν, 5 καὶ πᾶν ὅτιοῦν καταθέλγειν πιπτούσης εἰς αἴσθησιν αὐτῶν τῆς ἁρμονίας. Ἀμφίλονος μνημονεύσεις, Ἀρίωνος, καὶ ὅτι ὁ μὲν τὰς Θήβας ἐτείχισε τῇ λύρᾳ τὰς πέτρας μετάρων, ὁ δὲ τὸ Τυρρηνικὸν ἐπλευσεν ἐπὶ Δελφίνος ὀχούμενος. ἀνοίσεις δὲ τὰ ἐγκώμια ἐπὶ 10 τὸν μουσηγέτην, ὡς παρ' ἐκείνου λαμβανόντων τὴν μουσικὴν.

Μετὰ δὲ τὴν ἀρετὴν ταύτην τοῦ θεοῦ ἤξεις ἐπὶ τὴν τετάρτην, ὅτι καὶ ἰατρός, ἀεὶ δὲ προοιμιάση καθ' ἐκάστην τῶν ἀρετῶν, ὡς μὴ δοκεῖν μικρὰ μηδὲ φαῦλα 15 τὰ φηθησόμενα· αἱ γὰρ διὰ μέσων τῶν λόγων ἔννοιαί προοιμιακαί, προδιατιθεῖσαι τὸν ἀκροατὴν καὶ προσεχέστερον διαθεῖσαι, ταῖς ὑποθέσεσιν ἀυξήσεις ἐργάζονται. οὐκοῦν ἐρεῖς, ὅτι καὶ τὴν ἰατρικὴν ταύτην ὁ θεὸς ἡμῖν ἐξεῦρεν, ἐν ᾧ καὶ θέσις ἐρεῖς, ὅτι διαφθει- 20 ρομένου τοῦ γένους ταῖς νόσοις καὶ τοῖς πόνοις κατοικτείας ἡμᾶς τὴν ἰατρικὴν ἐξεῦρεν, ἥς τί ἂν γένοιτο τοῖς ἀνθρώποις χρησιμώτερον; τίς μὲν γὰρ ἂν εἰργάσατο γῆν, τίς ἂν ἐπλευσε θάλασσαν, τίς δ' ἂν πόλεις ἔκτισε, τίς δ' ἂν νόμους ἡμῖν ἔθηκε μὴ τῆς ἰατρικῆς 25 παρελθούσης; ὅθεν καὶ παιᾶνα αὐτὸν καὶ πέπωνα καὶ ἄκεσώδυνον καὶ σωτήρα καλεῖν εἰώθασι καὶ ποιηταὶ καὶ σύμπαντες. θήσεις δὲ ἐπὶ τούτοις καὶ τὴν Ἀσκληπιοῦ γένεσιν· βουλόμενος δὲ ἀυξῆσαι τὴν τέχνην ὁ θεὸς καὶ μεταδοῦναι ταύτην τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει 30 τὴν Ἀσκληπιοῦ γένεσιν ἐδημιούργησεν, ἥς πῶς ἂν τις κατ' ἀξίαν μνησθεῖη; ζητήσεις δὲ ἐφ' ἐκάστῳ τῶν 32*

κεφαλαίων τῶν πατρίων τινὰ καὶ τῶν μυθευομένων,
καὶ προσθήσεις, ἵνα μᾶλλον οἰκεῖον γένηται. μετὰ
ταῦτα κεφάλαιον θήσεις τοιοῦτον περὶ τῆς πόλεως, ὅτι
τοιγαροῦν Ἀλέξανδρος τὴν Εὐρώπην χειρωσάμενος καὶ
5 διαβεβηκῶς ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἤδη, ἐπειδὴ προσέβαλε τῷ
ἱερῷ καὶ τοῖς τόποις, σύμβολα μὲν ἐκίνησεν ἐπὶ τὴν
κατασκευὴν τῆς πόλεως, τοῦ θεοῦ ταῦτα καταπέμπου-
τος, καὶ κατασκευάζει τὴν εὐδαίμονα ταύτην πόλιν,
καθιερώσας αὐτὴν Ἀπόλλωνι τῷ Σμινθίῳ, δίκαιον
10 αὐτοῦ προπέμποντος κρίνας αὐτοῦ δεῖν κατοικίξιν
πόλιν, καὶ τὸν τόπον πάσαι τῷ θεῷ καθιερωμένον μὴ
περιῦδειν ἔρημον καὶ ἀοίκητον τὴν χώραν. τοιγάρτοι
καὶ ἡμεῖς πειρώμενοι ἀεὶ τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας τε
καὶ εὐμενείας ἀπολαύειν εὐνοίαν ποιούμεθα τῆς περὶ
15 αὐτὸν εὐσεβείας, καὶ ὁ μὲν διατελεῖ καρπῶν ἀφθόνων
διδούς φορὰν καὶ ῥυόμενος κινδύνων, ἡμεῖς δὲ ὅμοια
διδασκόμεθα· τοιγάρτοι κρείττονα ἀγῶνα τὸν ἱερὸν
τοῦτον διὰ ταῦτα τίθεμεν καὶ πανηγύρεις συγκροτού-
μεν καὶ θύομεν, χάριτας ἐκτινύντες, ἀνθ' ὧν εὐ-
20 πάσχομεν. καὶ διαγράψεις τὴν πανήγυριν, ὅποια καὶ
ὅπως ἔχει πλήθους ἀνθρώπων συνιόντων, καὶ ὅτι οἱ
μὲν ἐπιδείκνυνται τὰς αὐτῶν ἀρετὰς ἢ διὰ λόγων ἢ
διὰ σώματος εὐεξίας, καὶ τὰ τοιαῦτα, οἱ δὲ θεαταί,
οἱ δὲ ἀκροαταί, καὶ διὰ βραχέων ἐργάσῃ θέσιν, ὡς
25 Ἴσοκράτης ἐν τῷ Πανηγυρικῷ, λέγων ὅσα ἐκ τῶν πανη-
γύρεων καὶ τούτων τῶν συνόδων εἴωθεν. καθόλου δέ
σοι ἔστω τὸ τοιοῦτο θεώρημα ἐν τοῖς τοιούτοις; λέγω
δὴ τοῖς ὁμολογουμένοις ἀγαθοῖς ἢτοι ἐνδόξοις προτάτ-
τειν μὲν τὴν θέσιν, οἷον ὅτι καλὸν μὲν μουσική, καλὸν
30 ἢ τοξική, καλὸν ἢ πανήγυρις, ἐπάγειν τε τὰ καθ'
ἕκαστον· οὐ μὴν ἐνδιατρίψεις ταῖς θέσεσι ταύταις, ἐπει-
δὴ δοκοῦσιν ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ πλείους εὐρίσκεισθαι.

μετὰ δὲ τὴν ἔκφρασιν τῆς πανηγύρεως ἔκφράσεις τὸν
νεῶν· εἰ μὲν ὑψηλὸς εἴη τὸ ὕψος, οἶον ἀκροπόλει ἐξε- 329
καστέον, ὡς μεγέθει μὲν τοὺς τοιούτους καὶ ὑπερμε-
γέθεις ὑπερφέρων, ὕψει δὲ τὰ ὑψηλότατα τῶν ὄρων·
εἰ δὲ ἑναρμόνιος εἴη ἢ λίθος ἐκ τοῦ τῶν ὄρων καλ- 5
λίστου, ἔτι τοίνυν τὴν τοῦ νεῶ στιλπνότητα καὶ τὴν
αὐγὴν τίς οὐκ ἂν ἐκπλαγείη; καὶ τὴν ἁρμονίαν τοῦ
λίθου εἰποις ἂν τῇ λύρᾳ τοῦ Ἀμφίλονος συντεθεῖσθαι.
ποῖα μὲν αὐτῷ τείχη Βαβυλώνια κατασκευάσθη καὶ λέ-
γεται; ποῖα δὲ τείχη Θηβαῖα; ποῖος νεῶς τῶν παρ' 10
Ἀθηναίους; τάχα που καὶ αὐτὸς τῇ λύρᾳ τοῦ θεοῦ καὶ
τῇ μουσικῇ συνετέθη· τὰ μὲν γὰρ Λαομέδοντος τείχη
Ἀπόλλων καὶ Ποσειδῶν κατασκευάσαι λέγονται, τὸν δὲ
παρ' ἡμῖν νεῶν Ἀπόλλων καὶ Ἀθηνᾶ σὺν Ἡφαίστῳ,
μᾶλλον δὲ ἔδημιούργησεν. ἐπὶ τούτοις ἔκφράσεις τὸ 15
ἄγαλμα τοῦ θεοῦ παραβάλλων τῷ Ὀλυμπίῳ Διῖ, καὶ
Ἀθηνᾶ τῇ ἐν ἀκροπόλει τῶν Ἀθηναίων. εἶτα ἐπάξεις,
ποῖος Φειδίας, τίς Δαίδαλος τοσοῦτον ἔδημιούργησε
ξόανον; τάχα που ἐξ οὐρανοῦ τὸ ἄγαλμα τοῦτ' ἔρρῦη,
καὶ ὅτι ἑστεφάνωται δάφναις, φνιτῷ προσήκοντι τῷ 20
θεῷ κατὰ Δελφούς. καὶ τὸ ἄλσος ἔκφράσεις καὶ ποτα-
μοὺς τοὺς ἐγγυὺς καὶ τὰς πηγάς, καὶ ὅτι οὐ πολὺ τὸ
διάστημα, καὶ ὅτι πᾶσα ἢ ἄνοδος ἢ ἐπὶ τὸ ἱερὸν ἱερὰ
καὶ ἀνακειμένη Ἀπόλλωνι.

Μέλλων δὲ πληροῦν τὴν ὑπόθεσιν χρῆσιν ἀνακλη- 25
τικοῖς ὀνόμασι τοῦ θεοῦ οὕτως, ἀλλ' ὦ Σμίνθιε καὶ
Πύθιε, ἀπὸ σοῦ γὰρ ἀρξάμενος ὁ λόγος εἰς σὲ καὶ
καταντήσῃ, ποῖαις σὲ προσηγορίαις προσφθέγξομαι; οἱ
μὲν σὲ Λύκειον λέγουσιν, οἱ δὲ Δήλιον, οἱ δὲ Ἀσκραῖον,
ἄλλοι δὲ Ἄκτιον, Λακεδαιμόνιοι δὲ Ἀμνικλαῖον, Ἀθη- 30
ναῖοι πατρῶον, Βραγχιάτην Μιλήσιοι, πᾶσαν πόλιν
καὶ πᾶσαν χώραν καὶ πᾶν ἔθνος διέπεις καὶ καθάπερ

330 τὸν οὐρανὸν περιχορεύεις ἔχων περὶ σεαυτὸν τοὺς
 χοροὺς τῶν ἀστέρων, οὕτω καὶ τὴν οἰκουμένην πᾶσαν
 διέπεις· Μίθραν σε Πέρσαι λέγουσιν, Ὀρον Αἰγύπτιοι·
 σὺ γὰρ εἰς κύκλον τὰς ὥρας ἄγεις, Διόνυσον Θηβαῖοι,
 5 Δελφοὶ δὲ διπλῆ προσηγορία τιμῶσιν, Ἀπόλλωνα καὶ
 Διόνυσον λέγοντες· περὶ σὲ θοῦραι, περὶ σὲ θυάδες,
 παρὰ σοῦ καὶ σελήνη τὴν ἀκτίνα λαμβάνει, Χαλδαῖοι
 δὲ ἄστρον ἡγεμόνα λέγουσιν· εἴτε οὖν ταύταις χαίροις
 ταῖς προσηγορίαις, εἴτε τούτων ἀμείνοσι, σὺ μὲν ἀκμά-
 10 ζειν ἄει ταῖς εὐδαιμονίαις τὴν πόλιν τήνδε δίδου, ἔσαι
 δὲ τήνδε συγκροτεῖσθαί σοι τὴν πανήγυριν· νεῦσον
 δὲ καὶ χάριν τοῖς λόγοις, παρὰ σοι γὰρ καὶ οἱ λόγοι
 καὶ ἡ πόλις.

XXXVI.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ.

Προγύμνασμά ἐστι καθόλου ἄσκησις μετρίων πρὸς
μειζόνων ἐπίρρωσιν πραγμάτων· ρητορικὸν δὲ προ-
γύμνασμά ἐστιν εἰσαγωγικὴ τριβὴ διὰ λόγων τῶν κατὰ 5
τὴν ρητορικὴν μερῶν καὶ εἰδῶν, χρήσιμά τινα προα-
σκουμένη. πρόσκειται τῷ λόγῳ “ τῶν κατὰ ρητο-
ρικὴν μερῶν καὶ εἰδῶν χρήσιμά τινα προα-
σκουμένη”, ἐπειδὴ οὐ πρὸς πάντα ὁμοῦ τὰ κατὰ
ρητορικὴν μέρη ἢ εἶδη, ἀλλὰ πρὸς ἕκαστον τῶν μερῶν 10
ἢ εἰδῶν ἰδίᾳ τοῖς προγυμνάσμασι γυμναζόμεθα. Ἰστέον
γὰρ ὡς τριῶν ὄντων τῶν ἀνωτάτω εἰδῶν τῆς ρητορικῆς,
δικανικοῦ φημι καὶ συμβουλευτικοῦ καὶ πανηγυρικοῦ,
οὔτε πρὸς πάντα ταῦτα οὔτε πρὸς ὅλα ἕκαστον τῶν
προγυμνασμάτων τὸ οἰκτεῖον παρέχεται χρήσιμον, ἀλλὰ 15
τισὶ μὲν τῶν πάντων, μέρεσι δὲ τῶν ὅλων· τὰ μὲν
γὰρ τῷ δικανικῷ τὰ χρήσιμα φέρει, ὡς ἢ τε ἀνασκευὴ
καὶ ἢ κατασκευὴ καὶ ὁ κοινὸς τόπος καὶ εἴ τι τοιοῦτον
ἕτερον, τὰ δὲ τῷ συμβουλευτικῷ, ὥσπερ ὁ μῦθος καὶ
ἢ γνώμη, τὰ δὲ τῷ πανηγυρικῷ, ὡς τὸ ἐγκώμιον καὶ ὁ 20
ψόγος· οὐχ ὅλοις δέ· ἢ γὰρ ἂν ἤρκει ταῦτα μαθοῦσι,
τὰ προγυμνάσματά φημι, τῶν κατὰ ρητορικὴν πραγ-
μάτων καὶ τῆς περὶ τὰς διαιρέσεις ἕκαστον εἶδους ἀπηλ-
λάχθαι φιλοπουίας· οὐχ ὅλοις οὖν, ὥσπερ ἔφαμεν, τὰ

προγυμνάσματα, ἀλλὰ μέρεσι τῶν ὅλων χρησιμεύει.
 τρία δὲ τῆς ῥητορικῆς εἶδη, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἀκροαταί, οἱ
 χαρακτηρίζουσι τὰ ὑποκείμενα πρόσωπα, ἢ δικασόμενοι
 συνεληλύθασιν ἢ συμβουλευσόμενοι ἢ πανηγυρίζοντες.
 5 ἔστι δὲ τοῦ μὲν δικανικοῦ ἴδιον πᾶν τὸ ἐν κατηγορίᾳ
 καὶ ἀπολογίᾳ, τέλος δὲ τὸ δίκαιον· τοῦ δὲ συμβουλευ-
 τικοῦ προτροπὴ τε καὶ ἀποτροπὴ, τέλος δὲ τὸ συμφέ-
 ρον· τοῦ δὲ πανηγυρικοῦ τὸ ἐγκωμιαστικὸν καὶ ψεκτι-
 κόν, τέλος δὲ τὸ καλόν. καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτον.
 10 πάλιν δὲ τοῦ πολιτικοῦ λόγου πέντε μερῶν ὄντων, οἷον
 προοιμίῳν, διηγήσεων, ἀντιθέσεων, λύσεων, ἐπιλόγων,
 καὶ τούτοις τὸ ἑαυτῶν τὰ προγυμνάσματα χρήσιμον χο-
 ρηγεῖ· τὰ μὲν γὰρ τὴν τῶν προοιμίῳν διδάσκει χρεῖαν,
 τὰ δὲ τὴν τῶν διηγήσεων, ἕτερα τὴν τῶν ἀγώνων ἐν
 15 ταῖς ἀντιθέσεσι καὶ λύσεσιν· ἔστι δὲ ἅ καὶ τοῖς ἐπιλό-
 γοις. περὶ ὧν ὕστερον κατὰ μέρος μεταχειριζόμενοι
 ἐροῦμεν, πρὸς τὸ παρὸν τοσοῦτον μόνον ὑπειπόντες,
 ὃ καὶ πᾶσι συνοίσει, ὡς προοίμιον μὲν ἔστι λόγος παρα-
 σκευάζων τὸν ἀκροατὴν καὶ οἰκείως διατιθεῖς εἰς τὸν
 20 ὑποκείμενον λόγον, ἔργον δὲ αὐτοῦ καὶ τέλος (τὸ γὰρ
 αὐτὸ τινες ᾤθησαν) τὸ προσοχὴν καὶ εὐμάθειαν καὶ
 εὐνοιαν ἀπεργάσασθαι· διήγησις δὲ τῶν ἐν τῇ ὑποθέ-
 σει πραγμάτων ἑκθεσις εἰς τὸ ὑπὲρ τοῦ λέγοντος μέρος
 ῥέπουσα, ἢ ἑκθεσις πράγματος γεγονότος ἢ ὡς γε-
 25 γονότος, ἔργον δὲ αὐτῆς καὶ τέλος τὸ παράδοσιν καὶ
 δῆλωσιν ποιῆσαι τῷ ἀκροατῇ τοῦ πράγματος· ἀντίθεσις
 δὲ ἢ παρὰ τοῦ ἀντικειμένου προσώπου ἔνστασις, τὸ ἐν
 ἡμῖν πιθανὸν διαλύουσα καὶ εἰς εὐλογωτέραν ἔννοιαν
 τὸν ἀκροατὴν μετάγουσα· λύσις δὲ ἢ τὴν ἐκ τῆς ἐνστά-
 30 σεως βλάβην ἀφαιρουμένη καὶ εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς τὸν
 ἀκροατὴν ἐπανάγουσα καὶ εἰς συγκατάθεσιν ἰέναι πεί-
 θουσα τοῦ προκειμένου ζητήματος. ἐπίλογος δὲ ἔστι

λόγος ἐπὶ προειρημέναις ταῖς ἀποδείξεσιν ἐπαγόμενος, ἀθροισμὸν πραγμάτων καὶ ἡθῶν καὶ παθῶν περιέχων· ἔργον δὲ ἐστὶ καὶ τούτου, φησὶν ὁ Πλάτων, τὸ ἐπὶ τελευτῆς τοὺς ἀκούοντας ὑπομνήσαι τῶν εἰρημένων. ἀλλὰ περὶ τοῦ προκειμένου μὲν ὀρισμοῦ ταῦτα. οὐ 5 χεῖρον δὲ καὶ τὸν τῆς ῥητορικῆς αὐτῆς ὀρισμὸν παραθεῖναι. ῥητορικὴ τοίνυν ἐστίν, ὡς Διόδωρός φησι, δύναμις εὐρετικὴ καὶ ἐρμηνευτικὴ μετὰ κόσμου τῶν ἐνδεχομένων πιθανῶν ἐν παντὶ λόγῳ. δύναμις μὲν οὖν ἐστὶ πρᾶγμα ἐν μεσότητι, ᾧ ἔξεστι καὶ καλῶς καὶ κακῶς 10 χρῆσασθαι, οἷον πλοῦτος, ἰσχύς, μάχαιρα· τούτοις γὰρ χρῆσται· ἂν τις καὶ καλῶς καὶ πρὸς τὰναντία. καὶ τοίνυν καὶ τὴν ῥητορικὴν διὰ τοῦτο ἐκάλεσε δύναμιν, ἐπειδὴ χρῆσται· ἂν τις αὐτῇ καὶ πρὸς τὰ μὴ καλὰ καὶ τὰ μὴ τοιαῦτα· εὐρετικὴν δὲ καὶ ἐρμηνευτι- 15 κήν, ἐπειδὴ τοῦτο ἔργον τοῦ ῥήτορος, τὸ ἐν παντὶ τῷ προτεθέντι προβλήματι νοῆσαι τὰ δέοντα καὶ οἰκονομῆσαι καλῶς καὶ ἐρμηνεῦσαι ἄριστα, τέλος δὲ οὐ τὸ πείσαι πάντως· τοῦτο γὰρ καὶ τῷ Σταγειρίτῃ δοκεῖ· ἀλλὰ τὸ πειστικῶς εἰπεῖν μηδὲν τῶν ἐνδεχομένων εἰ- 20 ρῆσθαι παραλιπόντα. ταύτη καὶ ὁ ἐν Γοργίᾳ Σωκράτης πειθοῦς αὐτὴν φησι δημιουργόν. ῥητορικὴ δὲ εἴρηται ἦτοι ἀπὸ τοῦ εὐδην λέγειν ἢ ἀπὸ τοῦ συνηγορεῖν τῷ νόμῳ· ῥήτραι γὰρ τὸν νόμον φασὶν οἱ Δωριεῖς. περὶ μὲν οὖν ῥητορικῆς ἐπὶ τοσοῦτον πρὸς 25 τὸ παρόν.

Ο Ρ Ο Σ Μ Τ Θ Ο Τ.

Πρῶτον δὲ πάντων τῶν προγυμνασμάτων τὸν μὴ 1 θον ἔταξαν. ὥσπερ τὸ ἐν ταῖς τελείαις ὑποθέσεσι δυσχερὲς φεύγοντες τὴν τῶν προγυμνασμάτων εὐρον 30

χρείαν οἱ ταῦτα τάξαντες, οὕτω καὶ τὸν μῦθον τῶν
 ἄλλων προγυμνασμάτων ἔταξαν πρῶτον, φύσει τε ὄντα
 ἀφελῆ καὶ τῶν ἄλλων ἀπλούστερον καὶ ὡς συγγενεῖα
 5 τινὶ χρώμενον πρὸς τὰ ποιήματα, ἀφ' ὧν μεταβαίνου-
 τας τοὺς νέους οὐκ ἀθρόως ξένοις τε καὶ μηδαμῶς συνή-
 θεσιν ἐντυγχάνειν ἐχρῆν. καὶ τοῦτο δὲ γινῶναι καλόν,
 ὡς τοὺς μύθους οἱ μὲν Αἰσωπείους ὠνόμασαν, οἱ δὲ
 Συβαριτικούς, οἱ δὲ Φρυγίους, οἱ δὲ Λυδίους, ἀπὸ
 τόπων τινῶν ἢ προσώπων τὰς προσηγορίας εὐρόντες.
 10 ἔστι δὲ οἱ Συβαριτικούς μὲν τοὺς ἐκ μόνων λογικῶν
 ζώων ἐκάλεσαν, Αἰσωπείους δὲ τοὺς ἐξ ἀλόγων καὶ λο-
 γικῶν συγκειμένους, Λυδίους δὲ καὶ Φρυγίους καὶ Λι-
 βυκοὺς τοὺς ἐκ μόνων ἀλόγων ζώων. εἰσὶ δὲ τινες
 μῦθοι καὶ ἐκ θεῶν συγκείμενοι, οἷον Ἥρα συνῶκει τῷ
 15 Διί, οἱ φιλοσοφία μόνῃ ἀνάκεινται· αὐτῆς γὰρ ἔστιν
 εὖ κρίνειν τὰς ἐν αὐτοῖς ἀλληγορίας. τούτους δὲ τινες
 καὶ οὐδὲ μύθους, ἀλλὰ μυθικὰ ἐκάλεσαν διηγήματα,
 ἀναμιγνύντες αὐτὰ τοῖς περὶ τῶν μεταμορφώσεων λό-
 γοις καὶ τῶν ἐκείνοις παραπλησίω. πλὴν ὁποτέρως ἂν
 20 ἔχοι, τὰς ἐν αὐτοῖς ἀλληγορίας, ἢ καὶ προεῖρηται,
 ἀναπτύξουσιν οἱ φιλόσοφοι.

Ἰστέον ὡς τῶν προγυμνασμάτων καὶ μερῶν ὄντων
 καὶ ὄλων, ὁ μῦθος τῶν μερῶν ἂν εἴη μόνον. οὐ γὰρ
 ἰδίαν πληροῖ ὑπόθεσιν, ἀλλὰ πρὸς ἄλλων παραλαμ-
 25 βάνεται ἀεὶ χρείαν, ὃ ἰδιόν ἐστι μέρους· ποτὲ δὲ καὶ
 αὐτὸς ἰδίαν πληροῖ ὑπόθεσιν.

Τὸν μῦθον προδήλως τοῦ συμβουλευτικοῦ τῶν
 κατὰ ῥητορικὴν φαμεν εἰδῶν· ἢ γὰρ προτρέπομεν ἐπι-
 τι, ἢ ἀποτρέπομεν ἀπὸ τινος τὸν ἀκροατὴν διὰ τοῦ
 30 μύθου. ἤδη δὲ τισιν ἔδοξε καὶ πρὸς τὴν τῶν τριῶν
 εἰδῶν μελέτην εἶναι χρήσιμος· ἐν ᾧ μὲν γὰρ, φησί,
 προτρέπομεν ἢ ἀποτρέπομεν, τὸ τῆς συμβουλῆς ἰδιον

φυλάττεται· ἐν ᾧ δὲ καταδρομὴν τῶν ἀμαρτανόντων
 πῶριούμεθα καὶ τὰ ψευδῆ πιθανῶς διηγούμεθα, τὸ δι-
 κανικὸν μέρος σώζεται· ἐν ᾧ δὲ καθαρᾷ τῇ λέξει χρώ-
 μεθα καὶ μετὰ ἀφελείας προάγομεν ἐπαινοῦντες ἅμα,
 τῆς πανηγυρικῆς ιδέας οὐκ ἀφιστάμεθα· ἄλλως τε καὶ 5
 ἔθος, φασίν, ἐν ταῖς πανηγυρικαῖς ὑποθέσεσι μύθους
 παραλαμβάνειν. καὶ οἱ τοῦτον δόξαντες τὸν τρόπον διὰ
 τοῦτο καὶ τὴν πρώτην αὐτῷ τάξιν ἀποδεδώκασιν, ἐπει-
 δὴ πρὸς τὰ τρία ἡμᾶς γυμνάζει, φασίν, εἶδη. πλὴν κα-
 λῶς ἔχει, ὃ καὶ πρόδηλον, τῷ συμβουλευτικῷ νέμει ὃ 10
 μῦθος τὸ χρήσιμον· μετὰ γὰρ τῆς ψυχαγωγίας ὠφελεί
 τοὺς πειθομένους, ἀποτρέπων μὲν τῶν φαύλων, τῶν
 δὲ ἀγαθῶν ἐφίεσθαι παραινῶν, καὶ μετὰ ἠδύτητος
 ἐθίζων, τῆς ὠφελείας ἀντέχεσθαι. συντελέσει δέ τι
 καὶ τοῖς μέρεσι τοῦ πολιτικοῦ λόγου· πέντε γὰρ ὄντων 15
 τὴν διήγησιν ἡμᾶς προασκήσει· καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ τῷ
 πλάττειν μανθάνομεν, ὅπως δεῖ τὰ γινόμενα διη-
 γεῖσθαι.

Μῦθος ἐστὶ λόγος ψευδῆς τῷ πιθανῶς συγκεῖσθαι
 εἰκονίζων τὴν ἀλήθειαν· λόγος μὲν ψευδῆς, ἐπειδὴ 20
 ὁμολογουμένως ἐκ ψευδῶν σύγκειται, εἰκονίζων δὲ
 τὴν ἀλήθειαν, ἐπειδὴ οὐκ ἂν ἐργάσαιτο τὸ ἑαυτοῦ,
 μὴ ἔχων τινὰ πρὸς τὸ ἀληθὲς ὁμοιότητα. πῶς δὲ πιθα-
 νῶς σύγκειται καὶ πόθεν ἂν γένοιτο τοῦτο, σκοπητέον,
 πολλαχόθεν δὲ τοῦτο· ἐκ τόπων, περὶ οὓς διατρί- 25
 βειν εἴωθε τὰ ὑποκείμενα τῷ λόγῳ ζῶα, οἷον περὶ ἐλε-
 φάντων λέγοντας ἢ στρουθῶν Λιβυστικῶν δεῖ κατὰ τὰ
 τῆς χώρας ιδιώματα, ἐν οἷς πέφυκε γίνεσθαι ταῦτα,
 πλάττειν τὸν μῦθον, οἷον ἀνχημηρᾶς ταύτης καὶ ψαμμα-
 τώδους ὑπαρχούσης, μὴ ὡς περὶ εὐγαίου καὶ διαρροῦτος 30
 ὕδασι ποιεῖσθαι τὸν λόγον· ἐκ καιρῶν, ἐν οἷς φαίνε-
 σθαι φιλεῖ τὰ ὑποκείμενα τῷ λόγῳ ζῶα, οἷον εἰ περὶ

ᾧδῆς λέγομεν τεττίγων ἢ ἀηδόνων, ἐν ἔαρι καὶ θέρει
 ταῦτα, ἀλλ' οὐκ ἐν χειμῶνι ὑποτίθεσθαι πιθανόν· ἐκ
 λόγων τῶν τῇ φύσει ἐκάστου ἀρμοζόντων· δεῖ γὰρ
 5 προβάτοις μὲν εὐήθεις περιτιθέναι λόγους, λύκοις δὲ
 ᾠμούς, ἀλώπεκι δὲ δολεροῦς καὶ πανούργους, πιθήκοις
 δὲ πάντα τὰ πρὸς σύνεσιν ἀνθρωπεῖαν ἀπονεύοντα·
 ἐκ πραγμάτων δέ, ἃ μὴ ὑπερβαίνει τὴν ἐκάστου ποιό-
 τητα, ἵνα μὴ λέγωμεν, ὅτι ὁ μῦς περὶ βασιλείας τῶν
 ζώων ἐβουλεύετο, ἢ ὅτι ὁ λέων ὑπὸ τυροῦ κνίσσης ἐξω-
 10 γρήθη, καὶ αὐτὸς μὲν ἀετὸς ἀρπακτικὸς καὶ νεβρῶν καὶ
 ἀρνίων εἰσάγεται, ὁ δὲ κολοῖδς μηδὲν τοιοῦτον μηδὲ
 ἐννοῶν. εἰ δ' ἄρα ποτὲ τοιοῦτον γένοιτο, δεῖ προοι-
 κονομεῖσθαι τὸν παρὰ τὴν φύσιν τι πλάττοντα καὶ
 15 παρῆχειν τῷ πλαττομένῳ τὴν ἐκ τοῦ μύθου διάνοιαν·
 οἷον, εἰ τὰ πρόβατα φιλικῶς τοῖς λύκοις διαλέγοντο,
 προοικονομεῖσθαι τὴν φιλίαν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα.
 καὶ πιθανῶς μὲν οὕτω συνθεῖης τὸν μῦθον. εἴρηται
 δὲ μῦθος ἀπὸ τοῦ μυθεῖσθαι, ὅ ἐστι λέγειν, οὐχ ὅτι
 καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις οὐ λέγομεν, ἀλλ' ὅτι ἐν αὐτῷ
 20 πρῶτον τὸ λέγειν πολιτικῶς μανθάνομεν. τινὲς δὲ
 αὐτὸν καὶ αἶνον ἐκάλεσαν ἀπὸ τῆς δι' αὐτοῦ παραι-
 νέσεως, ἄλλοι δὲ λόγον· δεῖ δὲ τὴν τοῦ μύθου φρά-
 σιν ἀπλουστέραν εἶναι καὶ ἀνεπιβούλευτον καὶ δεινό-
 τητος ἀπάσης καὶ περιοδικῆς ἀπαγγελίας ἀπηλλαγμένην,
 25 ὥστε καὶ τὸ βούλημα εἶναι σαφὲς καὶ τὰ λεγόμενα μὴ
 μείζω τῶν ὑποκειμένων προσώπων τῆς ποιότητος φαί-
 νεσθαι, καὶ μάλιστα ὅταν ἐξ ἀλόγων ζώων ὁ μῦθος
 ὑπάρχη συγκείμενος. ταύτη τοι ἀπλουστέρον αὐτὸν εἶ-
 ναι δεῖ, ὀλίγον τῆς ἐν τῇ συνηθείᾳ ὀμιλίας ἐξαλλάττοντα.
 30 διαφέρει δὲ χρείας καὶ γνώμης, ὅτι ἐν ἐκείναις ἐξ
 ἀληθῶν ἢ παραίνεσις, ἐνταῦθα δὲ διὰ ψευδῶν, καὶ
 ἐκείνας μὲν ἀνασκευάζομεν, μῦθον δὲ οὐδαμῶς, κἀκεῖ

μὲν ἐξ ἐνδόξου καὶ ὠρισμένου τὰς χρείας καὶ τὰς γνώ-
μας κατασκευάζομεν, ἐπαινοῦντες τὸν εἰρηκότα ἢ δια-
βάλλοντες, ἐνταῦθα δὲ εἰς οὐδένα τὸν λόγον ἀναφέρου-
τες ὡς οἰκεία τῇ γνώμῃ παραινοῦμεν, λεληθότως τὴν
ὠφέλειαν τοῖς νέοις προσάγοντες.

5

ΟΡΟΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ.

Δεύτερον τὸ διήγημα, ὡς τοῦ μύθου μὲν ἐναγω- 2
νιώτερον, τῶν δὲ λοιπῶν ἀπλούστερον. ἀλλὰ τί μὲν διή-
γημα, ἀποχρώντως ἐδίδαξεν ὁ Ἀφθόνιος. διαφορὰν δὲ
τούτου πρὸς τὴν διήγησιν οἱ μὲν ἦν καὶ ὁ τεχνικός φησι· 10
διαφέρει γὰρ διήγησις τοῦ διηγήματος τῷ καθολικῷ-
τέρῳ καὶ μερικωτέρῳ· ἄλλοι δὲ διήγησιν μὲν τῶν ἐν
δικαστηρίῳ ἀμφισβητήσεων πρὸς τὸ τοῦ λέγοντος συμ-
φέρου ἐκθεσιν εἶπον, διήγημα δὲ τὴν τῶν ἱστορουμένων
ἀπαγγελίαν καὶ γεγονότων· ἕτεροι δὲ διήγησιν μὲν τὴν 15
τῶν ἀληθῶν πραγμάτων ἐκθεσιν ἐκάλεσαν, διήγημα δὲ
τὴν τῶν ὡς γεγονότων· οἱ πλείονες μὲντοι τῷ τεχνικῷ
συνεῖπον. τῶν διηγημάτων τρεῖς τὰς πάσας πρὸς ἀλή-
θειάν φασιν εἶναι διαφοράς· τὰ μὲν γὰρ ἐστὶν ἀφηγη-
ματικά, τὰ δὲ δραματικά, τὰ δὲ μικτά· ἀφηγηματικά 20
μὲν, ὅσα ἀπὸ μόνου τοῦ ἀπαγγέλλοντος προσώπου εἰσίν,
οἷα τὰ παρὰ Πινδάρῳ· δραματικά δέ, ὅσα ἀπ' αὐτῶν
τῶν ὑποκειμένων προσώπων ἐστὶ μόνον, μὴ παρεμφαι-
νομένου τοῦ συντιθέντος προσώπου, εἶτα τὰ κωμικὰ
πάντα καὶ τραγικά· μικτὰ δὲ τὰ ἐξ ἀμφοῖν τοῦ τε συντι- 25
θέντος καὶ τῶν ὑποκειμένων συγκείμενα προσώπων,
οἷα τὰ Ἡροδότου καὶ Ὀμήρου· ταῦτα γὰρ πῆ μὲν ἀπ'
αὐτοῦ τοῦ ἀπαγγέλλοντος ἐκφέρεται, πῆ δὲ ἐξ ἑτέρου
προσώπου. ἔτι τῶν διηγημάτων τὰ μὲν ἐστὶ μυθικά, τὰ
δὲ ἱστορικά, τὰ δὲ πραγματικά, ἃ καὶ δικανικά καλοῦν- 30

ται, τὰ δὲ πλασματικά. μυθικά μὲν τὰ οὐκ ἀναμφισβη-
 τήτως πιστευόμενα, ἀλλ' ἔχοντα καὶ ψεύδους ὑπόνοιαν,
 οἷα τὰ περὶ Κυκλώπων καὶ Κενταύρων· ἱστορικά δὲ τὰ
 τῶν ὁμολογουμένως γενομένων παλαιῶν πραγμάτων,
 5 οἷα τυχὸν τὰ περὶ Ἐπιδάμνου· πραγματικά δὲ ἦτοι δικα-
 νικά τὰ ἐν τοῖς πολιτικοῖς ἀγῶσι λεγόμενα· πλασματικά
 δὲ τὰ ἐν ταῖς κωμωδίαις καὶ τοῖς ἄλλοις δράμασιν. κοι-
 νωνεὶ δὲ τὰ μὲν μυθικά τοῖς μύθοις τῷ ἀμφοτέρα δεῖ-
 σθαι πίστεως· [τὰ δὲ] διαφέρει, ὅτι ὁ μὲν μῦθος [ὁ] τῶν
 10 ὁμολογουμένως ψευδῶν, τὰ δὲ μυθικά καὶ παρ' ἄλλων
 ὡς γεγονότα ἱστορήται, καὶ τῶν ἐνδεχομένων ἐστὶ καὶ
 μῆ. ἔτι κοινωνεὶ τὰ πλασματικά τοῖς μύθοις τῷ ἀμφο-
 τερα πεπλάσθαι, διαφέρει τῷ τὰ μὲν, εἰ καὶ μὴ γέγονεν,
 ὅμως ἔχειν φύσιν γενέσθαι. τῶν διηγημάτων στοιχεῖά
 15 ἐστὶν ἕξ, ἃ ἕξ ἀναγκαῖον τῷ διηγήματι παρέπεται, ἔσθ'
 ὅτε μὲν πάντα, ἔσθ' ὅτε καὶ τινά. εἰσὶ δὲ ταῦτα· πρό-
 σωπον μὲν [οἶον] τὸ ποιῶν, ὡς Δημοσθένης ἢ Μειδίας·
 πρᾶγμα δὲ τὸ τελούμενον, οἶον ὕβρις· τόπος δέ, οἶον τὸ
 θέατρον· χρόνος δέ, οἶον τότε· αἰτία δὲ δι' ἣν, οἶον
 20 ἔχθρα· τρόπος καθ' ὃν, οἶον λόγοις, χερσίν. εἰσὶ δὲ οὗ-
 τήν ὕλην ἑβδομον στοιχεῖον προσέθησαν, διαιροῦντες
 αὐτὴν ἀπὸ τοῦ τρόπου, καὶ τῷ μὲν τρόπῳ ἀπονέμοντες
 τὸ παρανόμως καὶ βιαίως πρᾶξαι ἢ ὀπωσοῦν ἢ κατέναν-
 τι· τῇ δὲ ὕλῃ τὸ ξίφει τυχὸν ἢ λίθῳ ἢ καὶ παλτῷ ἢ καὶ
 25 ἄλλῳ τινὶ χρῆσθαι τοιούτῳ.

Τῶν προγυμνασμάτων τῶν μὲν μερῶν ὄντων, τῶν
 δὲ μερῶν καὶ ὅλων τὸ διήγημα τῶν μερῶν ἐστὶ μόνον·
 μέρους γὰρ αἰεὶ χρεῖαν πληροῖ, καὶ οὐδέποτε ἀρκεῖ πρὸς
 ὅλην ὑπόθεσιν ἐν τοῖς πολιτικοῖς λόγοις, εἰ μὴ τις οὐκ
 30 ὀρθῶς εἴποι ἐν ταῖς ἐκφράσεσιν, αἵτινες αὐτῶν τῶν διη-
 γημάτων εἰσὶν, ὡς εἰπεῖν, μέρος, ὡς ἐν τῷ περὶ ἐκφρά-
 σεως δειχθήσεται. ἰστέον δέ, ὡς μέρη μὲν εἰσὶ μόνον,

ἂ ἐν ἄλλαις ὑποθέσεσι πάντως συμπαραλαμβάνεται, μέρη δὲ καὶ ὅλα, ἂ ποτὲ μὲν ὡς ἄλλων μέρη ἐργάζεται, ποτὲ δὲ καὶ αὐτὰ ἰδίαν πληροῖ ὑπόθεσιν. [πενταχῶς δὲ τὸ διήγημα γίνεται· κατὰ τὸ ὀρθόν, κατὰ τὸ ἐγκεκλιμένον, κατὰ τὸ ἐλεγκτικόν, κατὰ τὸ συγκριτικόν καὶ κατὰ τὸ 5 ἀσύνδετον· κατὰ τὸ ὀρθόν μὲν, οἶον Φαέθων, Ἴηλιου παῖς, ἐρασθεὶς τοῦ ἄρματος τοῦ ἰδίου πατρὸς, καὶ τὰ ἐξῆς· κατὰ δὲ τὸ ἐγκεκλιμένον, οἶον Φαέθοντα, τὸν Ἴηλιου παῖδα, φασὶν ἐρασθῆναι τοῦ ἄρματος τοῦ ἰδίου πατρὸς καὶ τὸν πατέρα πείσαντα ἐπιβῆναι τοῦ ἄρματος· κατὰ 10 δὲ τὸ ἐλεγκτικόν, ὅταν ὡς ἐλέγχοντες λέγωμεν· τί δέ; οὐκ ἠράσθη Φαέθων, Ἴηλιου παῖς, τοῦ πατρικοῦ ἄρματος; οὐκ ἐπεισε τὸν πατέρα; οὐκ ἐπέβη τοῦ ἄρματος; κατὰ δὲ τὸ συγκριτικόν, ὅταν λέγωμεν· ἀντὶ τοῦ σωφρονεῖν ἠράσθη ἀτόπως, ἀντὶ δὲ τοῦ κρατῆσαι τοῦ ἔρωτος, 15 ἐπέβη τῶν ἵππων· [ἐδέξατο τὰς ἡνίας·] κατὰ δὲ τὸ ἀσύνδετον, οἶον ἐπέβη τῶν ἵππων, ἐδέξατο τὰς ἡνίας, οὐχ ὑπέβη λέγοντι τῷ πατρί· χρησιμεύει δὲ ἕκαστον τούτων, τὸ μὲν κατ' ὀρθὸν ἐν τοῖς ἱστορικοῖς, καὶ ὅτε δεόμεθα σαφηνείας, τὸ δὲ κατὰ τὸ ἐγκεκλιμένον καὶ τὸ ἐλεγκτικόν 20 ἐν τοῖς ἀγῶσι, τὸ δὲ κατὰ τὸ ἀσύνδετον ἐν τοῖς ἐπιλόγοις· τὸ δὲ κατὰ τὸ συγκριτικόν, ὅπου ὁ καιρὸς δίδωσι· πανταχοῦ γὰρ καὶ ἐν ἅπασιν τοῖς τῆς ρητορικῆς εἰδεσι καὶ τοῖς τοῦ πολιτικοῦ λόγου μέρεσιν αὐτῷ χρῶμεθα.]

Ἄρεται διηγήσεως κατὰ μὲν τινὰς πέντε, συντομία, 25 σαφήνεια, πιθανότης, ἡδονή, μεγαλοπρέπεια, καθ' ἑτέρους δὲ μόνη πιθανότης· τὰς γὰρ ἄλλας τέσσαρας κοινὰς παντὸς λόγου ἐνόμισαν· ὡς δὲ τοῖς ἀκριβεστέροις δοκεῖ, τρεῖς εἰσι μόναι, σαφήνεια, συντομία καὶ πιθανότης. δεῖ δὲ εἰδέναί, ὅτι σφόδρα δυσχερές ἐστὶ τοῖς τῆς 30 σαφηνείας ἐπιμελουμένοις τῆς συντομίας φροντίζειν· πολλάκις γὰρ ἢ διὰ συντομίαν εἰς ἀσάφειαν προάγομεν

τὸν λόγον, ἢ διὰ τὸ σαφῶς εἰπεῖν μήκους δεόμεθα. χρῆ
 τοίνυν τὴν συντομίαν σκοπεῖν, εἰ σύμμετρός ἐστι, μήτε
 παραλιμπάνοντάς τι τῶν ἀναγκαίων, μήτε πλεονάζου-
 5 τας· τότε γὰρ ἀρετὴ κατὰ λόγον· εἰ γὰρ φανῆ τι παρα-
 λιμπάνουσα τῶν χρησίμων, κακία γίνεται. ἀλλὰ περὶ
 μὲν τούτων κρείττον ἢ κατ' εἰσαγωγήν ἀκριβολογεῖσθαι·
 δεῖ μέντοι, ἵνα τι μικρὸν περὶ τούτων ὡς ἐνὶ μάλιστα
 εἴπωμεν, τὸν κρίνειν μέλλοντα καλῶς, ὅταν σαφηνείας
 καὶ συντομίας φροντίζειν ἀναγκάζηται, εἰ μὲν ἀμφοτέρω
 10 συμβαίνει, χρῆσθαι ἀμφοτέροις, εἰ δὲ ἐν μόνον, τῷ κατε-
 πείγῃ, το δὲ ἐστὶ μᾶλλον τῆς σαφηνείας γίνεσθαι·
 οὐ γὰρ τοσοῦτον ἐκ τοῦ μήκους, ὅσον ἐκ τῆς ἀσαφείας,
 ὁ λόγος βλαβήσεται. συντελοίη δ' ἂν πρὸς σαφήνειαν
 ἐν τοῖς διηγήμασι μετὰ πολλῶν καὶ ἄλλων ἢ κατ' εὐ-
 15 θεῖαν πῶσιν ἀπαγγελία· εὐγνωστον γὰρ ταῖς συνεχέ-
 σιν ἀναπαύσεσι ποιεῖ τὸν λόγον, ὅπερ οὐκ ἔστι ῥαδίως
 εὐρεῖν ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεσι. γυμνάξει δὲ ἡμᾶς τὸ
 διήγημα καὶ πρὸς τὰ πάντα τῆς ῥητορικῆς εἶδη, συμ-
 βουλευτικὸν φημι καὶ δικανικὸν καὶ πανηγυρικόν· ἐν
 20 πᾶσι γὰρ αὐτοῦ δεόμεθα· ἔτι δὲ καὶ πρὸς τὰ μέρη τοῦ
 πολιτικοῦ λόγου, ὧν ἐστὶ τὸ διήγημα· ἔστι δ' ὅτε καὶ
 ἐν τοῖς ἀγῶσιν αὐτῷ χρῶμεθα, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς πα-
 ραδειγματικαῖς πίστεσιν· ἤδη δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐπιλόγοις,
 ὅταν ἀναμιμνήσκωμεν τῶν λεχθέντων. διὸ καὶ διαφό-
 25 ροῖς αὐτῷ σχήμασιν ἐγγυμναζόμεθα. διαφόρου οὖν
 τῆς ἀπαγγελίας οὔσης, τῇ μὲν κατ' ὀρθὸν διὰ τὴν σα-
 φήνειαν ἐν ταῖς ἱστορικαῖς χρῆσόμεθα, ἢ ἐν οἷς δεόμεθα
 σαφηνείας, τῇ δὲ κατὰ τὸ ἐγκεκλιμένον καὶ ἐλεγκτικὸν
 καὶ ἀσύνδετον, καθὰ προείπομεν.

30

ΟΡΟΣ ΧΡΕΙΑΣ.

3

Χρεία μετὰ τὸ διήγημα τέτακται, ὡς ποικιλωτέρων

ἐπιδεχομένη τοῦ διηγήματος τὴν διαίρεσιν. ὅσοι γὰρ
 πρὸ τοῦ διηγήματος αὐτὴν ἔταξαν, τῷ ὥσπερ τὸν μῦθον
 καὶ αὐτὴν προτρέπειν καὶ ἀποτρέπειν τοὺς νέους ἐπὶ
 αἰρετὰ καὶ μὴ, οὗτοι, ὅσον κατὰ τοῦτο, οὐκ ἔξω σκο-
 ποῦ ἔβαλον, ἐπεὶ μηδὲ κατὰ τὴν νῦν διαίρεσιν αὐτὴν 5
 ἠβούλοντο διαιρεῖν, ἀλλὰ κατὰ πάσας μόνου ὁμοῦ τὰς
 πτώσεις· κατ' εὐθείαν μὲν, οἷον Πιττακὸς ὁ Μιτυλη-
 ναῖος ἐρωτηθεὶς, εἰ λανθάνει τις τοὺς θεοὺς φαῦλα
 ποιῶν, ἀπεκρίνατο, ἀλλ' οὐδὲ διανοούμενος· κατὰ γε-
 νικὴν· Πιττακοῦ ἐρωτηθέντος λόγος φέρεται, ἀλλ' οὐδὲ 10
 διανοούμενος· κατὰ δοτικὴν· Πιττακῷ ἐρωτηθέντι ἐπὶ λ-
 θεν εἶπεῖν, ἀλλ' οὐδὲ διανοούμενος· κατὰ αἰτιατικὴν·
 Πιττακὸν ἐρωτηθέντα φασὶν εἶπεῖν, ἀλλ' οὐδὲ διανοού-
 μενος· κατὰ κλητικὴν· σύ, ὦ Πιττακέ, ἐρωτηθεὶς εἶπας,
 ἀλλ' οὐδὲ διανοούμενος· καὶ ἐπὶ τῶν ἑξῆς ἀριθμῶν οὐ- 15
 τως. τοῦτο δὲ ἐποιοῦν οἰόμενοι τοῖς νέοις ἄρτι ποιητι-
 κῆς ἀφισταμένοις καὶ ἐπὶ τὰ ῥητορικὰ ἰοῦσιν ἀρκεῖν αὐ-
 τὴν οὕτως πρὸς τὴν τοῦ πολιτικοῦ λόγου μελέτην. ὅσοι
 μὲν οὖν διὰ ταῦτα τοῦ διηγήματος προὔταξαν, οὐκ ἔξω
 πεποιήκασιν λόγου, ἢ καὶ προείρηται, ἀλλ' ἐπειδὴ νῦν 20
 πλείονος τετύχηκε διαιρέσεως καὶ ποικιλωτέρας τοῦ μύ-
 θου καὶ διηγήματος, διὰ ταῦτα καὶ μετ' ἐκεῖνο τάττε-
 σθαι καλῶς ἔδοξεν. ὀρίζονται δὲ αὐτὴν οὕτως· χρεῖα ἐστὶ
 λόγος ἢ πρᾶξις εὖστοχος καὶ σύντομος εἰς τι πρόσωπον
 ἔχουσα τὴν ἀναφοράν, πρὸς ἐπανόρθωσιν τινος τῶν ἐν 25
 τῷ βίῳ παραλαμβανομένη. πρόσκειται λόγος ἢ πρᾶξις,
 ἐπειδὴ καὶ ἐν λόγοις εὐρίσκεται καὶ ἐν πράξεσιν· εὖ-
 στοχος δέ, ἐπειδὴ ἐν τῷ εὐστόχως εἰρησθαι ἢ τῆς χρείας
 ἰσχύς· σύντομος δὲ διὰ τὰ ἀπομνημονεύματα, * καὶ
 ἐν συντόμῳ ἂν γένοιτο, αἱ δὲ χρεῖαι διὰ βραχυτέρων 30
 αἰεί· εἰς τι δὲ πρόσωπον ἔχουσα τὴν ἀναφοράν
 διὰ τὴν γνώμην πρόσκειται· ἐκείνη γὰρ οὐ πάντως εἰς

ὠρισμένον ἀναφέρεται πρόσωπον· καὶ καθ' ἃ ἄλλα γνώμη καὶ χρεῖα διαφέρουσιν, ἐν τῷ περὶ γνώμων εἰρήσεται. τὸ δὲ πρὸς ἐπανόρθωσίν τινος τῶν ἐν τῷ βίῳ διὰ τὸ ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἀγαθὴν τινα παραίνεσιν τῇ
 5 χρεῖα ἔπεσθαι πρόσκειται. χρεῖα δὲ εἴρηται, οὐχ ὅτι καὶ τὰ ἄλλα προογυμνάσματα οὐ πληροὶ τινα χρεῖαν, ἀλλὰ κατ' ἐξοχήν, ὥσπερ καὶ τὸν Ὅμηρον ποιητὴν φάμεν εἶναι, ἢ ὅτι τὴν ἀρχὴν ἐκ περιστάσεώς τινος καὶ χρεῖας αὐτῇ τις ἐχρήσατο. τρεῖς αἱ ἀνώταται τῆς χρεῖας δια-
 10 φοραί· αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσι λογικαὶ μόνον, αἱ δὲ πρακτικαί, αἱ δὲ μικταί. πρόσκειται τὸ ἀνώταται, ἐπειδὴ αὐταὶ πολλὰς διαφορὰς ἔχουσιν, ἃς δεῖ μανθάνειν ἐκ παρασκευῆς τῆς περὶ τὴν τέχνην ἢ ὕλην πλείονος. λογι-
 15 κὰὶ μὲν οὖν εἰσιν αἱ διὰ λόγων μόνων δηλοῦσαι τὴν ὠφέλειαν, οἷον Ἴσοκράτης ἔφη, τῆς παιδείας τὴν μὲν ῥίζαν εἶναι πικράν, γλυκεῖς δὲ τοὺς καρπούς· πρακτικὰ δὲ αἱ δι' ἔργων, οἷον Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών, ἐρωτηθεὶς, ποῦ οἱ θησαυροὶ τῶν χρημάτων, οἷς τὰ ἐν χερσὶ κατορθοῖ, τοὺς φίλους ἔδειξε· μικταὶ δὲ ἐξ ἀμφοτέρων,
 20 οἷον Λάκων ἐρωτηθεὶς, ποῦ τὰ τεῖχη τῆς Σπάρτης, ἐνταῦθα, ἔφη, τὸ δόρυ ἀνατείνας. ἔτι τῶν χρεῶν αἱ μὲν χρησίμου τινὸς ἕνεκα παραλαμβάνονται, οἷον Ἴσοκράτης τῆς παιδείας τὴν μὲν ῥίζαν ἔφη πικράν, γλυκεῖς δὲ τοὺς καρπούς· συμβάλλεται γὰρ πρὸς τὸ δεῖν καρτερεῖν
 25 τὰ δυσχερῆ διὰ τὴν ἡδονήν, τὴν μετὰ ταῦτα· αἱ δὲ χαριεντισμοῦ· οἷον Ὀλυμπία, φησὶν, ἡ μήτηρ Ἀλεξάνδρου, ἀκούουσα, ὅτι ὁ παῖς αὐτῆς Διὸς ἑαυτὸν εἶναι λέγει, οὐ παύσεται, ἔφη, τὸ μειράκιον διαβάλλον με πρὸς τὴν Ἥραν; δοκεῖ γὰρ χαριεντισμὸν ἔχειν· καὶ πάλιν. Δάμων
 30 ὁ παιδοτρίβης, φησὶ, στρεβλοὺς ἔχων τοὺς πόδας καὶ τὰ ὑποδήματα ἀπολέσας ἠὔχετο ταῦτα τοῖς ποσὶ τοῦ κλέψαντος ἀρμόσαι· δοκεῖ γὰρ καὶ τοῦτο χαριεντισμὸν ἔχειν·

ἡ μὲν γὰρ ἀποτρέπει τὸν παῖδα τοῦ ἑαυτὸν Διὸς εἶναι λέγειν, ὁ δὲ τὴν κλοπὴν ψέγει, ὡς ἀτοπώτατον. διὸ οὐδὲ ὑπεικτέον τοῖς ἀνασκευάζουσι τὰς χρείας· εἰσὶ γὰρ τινες, οἳ καὶ αὐτὰς καὶ τοὺς μύθους ἀνασκευάζειν πειρῶνται. πρὸς οὓς λεκτέον, ὅτι δεῖ μῆτε τὰ ὁμολογούμενα ἀγαθὰ 5 ἀνασκευάζειν, διὰ τὸ μηδὲνα ἔχειν τὸν πειθόμενον, μῆτε τὰ ὁμολογούμενα ψευδῆ, διὰ τὸ πρόδηλον εἶναι τὸ ψεῦδος. ὅτι δὲ ὁ μῦθος ψευδῶς πέπλασται, καὶ ὅτι πρὸς τι βιωφελὲς καὶ αὐτῇ ἡ χρεία προῆται, οὐδεὶς ἂν ἀμφιβάλλοι τῶν νοῦν ἔχόντων. ἔτι τῶν χρεῶν αἱ μὲν δη- 10 λοῦσιν, ὅποιά εἰσι τὰ πράγματα, ὡς ἐκεῖνο· Αἰσωπος ὁ λογοποιὸς ἐρωτηθεὶς, τί ἰσχυρότατον τῶν ἐν ἀνθρώποις, ὁ λόγος, ἀπεκρίνατο· τοῦτο δὲ ἰσχυρότατόν ἐστιν· αἱ δὲ δηλοῦσιν, ὅποια δεῖ εἶναι, ὡς ἐκεῖνο· Ἀριστείδης ἐρωτηθεὶς, τί ἐστὶ τὸ δίκαιον, τὸ μὴ ἐπιθυμεῖν, εἶπε, τῶν 15 ἀλλοτρίων· τοῦτο δὲ δεῖ εἶναι. τοῦτο δὲ συμβάλλεται ἡμῖν [εἰδέναι] πρὸς τὴν διαίρεσιν· ἂν μὲν γὰρ ἡ χρεία δηλοῦσα, ὅποιά εἰσι τὰ πράγματα, μετὰ τὸ προοίμιον καὶ τὴν παράφρασιν ἐπαινεσομεν αὐτὴν ὡς ἀληθῶς ἔχουσαν, ἂν δὲ ὅποια δεῖ εἶναι, ὡς εἰκότως ἔχουσαν. ἔτι 20 τῶν χρεῶν αἱ μὲν εἰσὶν ἀπλαῖ, αἱ δὲ πρὸς τι· ἀπλαῖ μὲν, οἷον Ἴσοκράτης ἔφη, τῆς παιδείας τὴν μὲν ῥίζαν πικρὰν· πρὸς τι δέ, οἷον Πλάτων ἐρωτηθεὶς, ποῦ οἰκοῦσιν αἱ Μοῦσαι, ἐν ταῖς τῶν πεπαιδευμένων, ἔφη, ψυχαῖς. τῶν δὲ προγυμνασμάτων καὶ μερῶν ὄντων καὶ 25 ὄλων ἡ χρεία τῶν μερῶν ἂν εἴη· αὐτῇ γὰρ ἐφ' ἑαυτῆς οὐκ ἂν πληροὶ μόνη ὑπόθεσιν. ἔτι τριῶν ὄντων τῶν εἰδῶν, ὡς ἤδη δεδήλωται, τῆς ὁητορικῆς, ἡ χρεία προδήλως μὲν τῷ συμβουλευτικῷ χρησιμεύει· πάντως γὰρ ἡ ἐπὶ τι προτρέπει χρηστόν, ἢ πονηροῦ τινος ἀπειρογεί· 30 συντελέσειε δ' ἂν καὶ πρὸς τὰ ἄλλα* διὰ τοῦ ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ φήσαντος ἐπαίνου, τῷ δικανικῷ δὲ διὰ τοῦ

ἀπὸ παραδειγμάτων εἰκότος. ἀλλὰ καὶ τοῖς μέρεσι τοῦ
 πολιτικοῦ λόγου συντελέσει, τῷ μὲν προοιμίῳ διὰ τοῦ
 ἐν τῷ ἐπαίνῳ τοῦ εἰρηκότος προοιμίου, τῇ δὲ διηγήσει
 διὰ τῆς παραφράσεως, τοῖς δὲ ἀγῶσι, κἂν μὴ ἀντιτιθῶ-
 5 μιν, διὰ τοῦ κατασκευάζειν τὸ καλῶς εἰρησθαι, τοῖς δὲ
 ἐπιλόγοις διὰ τῆς παραινέσεως, ἐν οἷς ζηλοῦν ταῦτα
 προτρέπομεν. ἡ δὲ χρεία τοῖς μὲν ὀκτῶ τούτοις τέμνε-
 ται κεφαλαίοις, οἷον ἐγκωμίῳ τοῦ εἰρηκότος βραχεῖ καὶ
 οὐκ εἰς μῆκος ἐκτεινομένῳ· οὐ γὰρ καὶ διὰ πάντων πρό-
 10 εἰσι τῶν ἐγκωμιαστικῶν κεφαλαίων, ἵνα μὴ μείζον ἢ τὸ
 προοίμιον τῆς ὑποθέσεως· ἔπειτα μετ' αὐτὸ τῇ παρα-
 φράσει, εἶτα τῷ εἰκότι καὶ τῷ ἀληθεῖ, ἃ ἐκ τῆς αἰτίας
 καὶ τοῦ ἐναντίου Ἀφθόνιος εἶπεν, εἶτα τῷ ἀπὸ παραδειγ-
 μάτων, ὃ πάλιν διττόν, ἐκ πράξεως καὶ προσώπου, ὧν
 15 τὸ μὲν παράδειγμα τὸ ἀπὸ προσώπου, ἡ δὲ παραβολὴ τὸ
 ἀπὸ πράξεως λέγεται· καὶ ἐπὶ πᾶσι τῇ ἀφ' ἑτέρων κρί-
 σει, μεθ' ἣν, ἂν δέη, καὶ ἐπὶ βραχεῖαν τινα παρακλή-
 σιν ἐρχόμεθα. καὶ τούτοις μὲν τέμνεται τοῖς ὀκτῶ. ἰστέον
 δέ, ὅτι τινὲς μετὰ τὸ εἰκὸς τὸ ἀπὸ παραβολῆς τάττου-
 20 σιν, ὅπερ ἐστὶ μέρος τοῦ εἰκότος, ἐμπίπτου ἐν αὐτοῖς ὡς
 ἐνθύμημα· τῶν γὰρ ἀποδείξεων ἀπασῶν τῶν μὲν οὐσῶν
 ἐνθυμηματικῶν, τῶν δὲ παραδειγματικῶν, ἐν μὲν τῷ
 εἰκότι ταῖς ἐνθυμηματικαῖς χρησόμεθα, ἐν δὲ τῷ ἀπὸ
 παραδειγμάτων ταῖς παραδειγματικαῖς. ὡς μὲν οὖν ἐν
 25 βραχεῖ προγυμνάσματι, οὕτως· πᾶς δὲ δεῖ κεχρησθαι
 ταῖς ἀποδείξεσιν ἐν τελειοτέραις ὑποθέσεσι, μαθησόμε-
 θα· προμηθῶς δ' ἂν ἔξει, καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ὕλης ἐπι-
 δεῖξασθαι τὴν διαίρεσιν. ἴσμεν, ὅτι τὰ προοίμια δεῖ οἰ-
 κεῖα εἶναι τῶν ὑποκειμένων προσώπων καὶ ὑποθέσεων,
 30 ὥστε μὴ κοινὰ φαίνεσθαι, μηδὲ πολλοῖς τὰ αὐτὰ δύνα-
 σθαι ἀρμόξειν, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς χρεαίαις, ὅτι δεῖ ἐν
 τῷ προοιμίῳ εἶναι τὸν ἔπαινον τοῦ εἰπόντος ἢ πράξαν-

τος· πῶς οὖν οἶόν τ' ἔστιν εἶναι μὴ μόνης τῆς προκει-
 μένης χρείας τὸ οἶονεἰ προοίμιον; δεῖ οὖν τὸν ἔπαινον
 τὸν κατασκευαζόμενον διὰ βραχέων εἶναι, ἵνα μὴ, ὡς-
 περ εἴρηται, μείζον τοῦ δέοντος ἢ τὸ πάρεργον· καὶ
 μὲν ἢ τινα αὐτῷ ἕτερα πεπραγμένα ἢ δι' ἔργων ἢ διὰ 5
 λόγων, ἐν παραιτήσεως ἢτοι ἀποσιωπήσεως ἢ παραλεί-
 ψεως σχήματι, ὡς ἐνι μάλιστα, διὰ βραχέων ἀυξήσαντες
 τὸν ἔπαινον, οὕτως ἐπὶ τὸ προκειμένον ἤξομεν, ὑπερι-
 θέντες αὐτὸ πάντων ἐκείνων· ἂν δὲ μὴ ἔχωμεν τοιοῦτον,
 ἀπὸ τῆς οἰκείας αὐτῷ ποιότητος ἀυξήσομεν τὸν ἔπαινον· 10
 οἶον Ἀθηναῖος φέρε ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ τῶν Σόλωνος
 νόμων ὡς ἀξίως τούτων τέθραπται· εἰ δὲ Λακεδαιμό-
 νιος, ὁμοίως ἀπὸ τε τῆς πόλεως καὶ τῶν Λυκούργου νό-
 μων καὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος, καὶ δεῖ σπεύδειν, ἀρμότ-
 τειν τῷ προκειμένῳ λόγῳ τὰ ἀπὸ τῆς ποιότητος ἀναφαι- 15
 νόμενα ἐξαίρετα. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ἀπὸ τῶν καθολικωτέ-
 ρων βεβαιωτέον τὸν ἔπαινον, οἶον ποιητὴν ἢ λογογρά-
 φον ἀπὸ τῶν ὁμοίων, ὡς ἐστὶ λέγειν οὕτως· οἱ ποιηταὶ
 καὶ λογογράφοι πολλοῦ τοῖς ἀνθρώποις ἄξιοι πεφήνασι,
 πολλῷ μᾶλλον οὗτοι· ὁμοίως καὶ στρατιώτην ἢ ῥήτορα 20
 ἢ φιλόσοφον ἢ στρατηγὸν ἢ βασιλέα. ἡ μὲν οὖν τέχνη
 αὕτη· σκοπεῖν δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ ἐμπί-
 πτόντα χρή.

ΟΡΟΣ ΓΝΩΜΗΣ.

Τὴν γνώμην ἀπόφασιν εἶναι βούλεται καθολικὴν, 4
 συμβουλήν τινα καὶ παραίνεσιν ἔχουσαν πρὸς τι τῶν ἐν 26
 τῷ βίῳ χρησίμων. διαφέρει δὲ τῆς χρείας, κατὰ πᾶσαν
 κοινωνουῖσα τὴν διαίρεσιν, πρῶτον μὲν τούτῳ, καθὸ ἡ
 μὲν χρεία καὶ ἐν λόγοις ἐστὶ καὶ ἐν πράξεσιν, ἡ δὲ γνώ-
 μη ἐν λόγοις μόνον· εἶτα ὅτι ἡ μὲν γνώμη ἀπόφασίς ἐστὶ 30
 καθολικὴ καὶ οὐ πάντως εἰς τι πρόσωπον ἀναφέρεται,

- ἡ δὲ χρεία τὴν ἀναφορὰν εἰς πρόσωπων πάντως ἔχει, καὶ πρὸς τούτοις, ὅτι ἢ μὲν χρεία ἐκ περιστάσεως τινος σύγκειται, ἢ δὲ γνώμη ἐν πλήθει λόγων· ἐνθυμημα-
 5 τικὴν γὰρ ἀπόδειξιν ἔχουσα τοῦ προειρημένου καθολι-
 κὴν ἅμα ποιεῖται παραίνεσιν· ἔτι ἢ μὲν γνώμη πάντως αἴρεσιν ἀγαθοῦ ἢ κακοῦ εἰσηγείται φυγὴν, ἢ δὲ χρεία καὶ χαριεντισμοῦ ἕνεκα εἰσάγεται. ἔστι καὶ ἄλλας ἐπι-
 στήσαντας διαφορὰς τούτων εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ
 10 ἰκανῶς ὅσον πρὸς εἰσαγόμενους. εἰρηται δὲ γνώμη
 ἀπὸ τοῦ γνωσίν τινα καὶ πίστιν ἐμποιεῖν τοῦ προκει-
 μένου, οὗ χάριν ἐνθυμηματικῶς παρείληπται. τὸ γὰρ
 „οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη“ γνωσίν ἐναργῆ οἷον ἐπι-
 στρέφουσαν ἐφιστάνειν τῷ προειρημένῳ ἐνεποίησεν καὶ
 ἀπόδειξιν ἐναργῆ τοῦ μὴ πάντας ἐθέλειν βασιλεύειν·
 15 οὐδὲ γὰρ ἀγαθόν. ἐπεὶ δὲ κοινωνεῖ καὶ τὸ ἀπομνη-
 μόνευμα τῇ χρείᾳ καὶ τῇ γνώμῃ κατὰ τὴν προαίρεσιν,
 δεῖ καὶ τούτου πρὸς ταύτας εἰπεῖν τὰς διαφορὰς. δια-
 φέρει οὖν τῆς μὲν γνώμης σχεδὸν πᾶσιν, οἷς καὶ ἡ
 χρεία, τῆς δὲ χρείας τῷ μήκει τῶν λόγων· ἃ γὰρ εἰση-
 20 γεῖται δι' ὀλίγου ἢ χρεία, ταῦτα διὰ πλειόνων τὸ ἀπο-
 μνημόνευμα, καὶ τούτου μάρτυς Ξενοφῶν ἐν τοῖς καλου-
 μένοις ἀπομνημονεύμασι. τῶν γνωμῶν πρὸς ἀλλήλας
 εἰσὶ διαφοραὶ αὐταί· αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσιν ἀληθεῖς,
 αἱ δὲ πιθαναί· ἀληθεῖς μὲν,
 25 οὐ χρὴ παννύχιον εὔδειν βουλευφόρον ἄνδρα·
 πιθαναὶ δέ, τοιοῦτὸς ἔστιν ἕκαστος, οἷσπερ ἤδεται ξυ-
 νών. ἔτι αἱ μὲν εἰσιν ἀπλαῖ, αἱ δὲ διπλαῖ· ἀπλαῖ μὲν,
 οἷον·
 οὐκ ἔστιν εὔρειν βίον ἄλυπον οὐδενί·
 30 διπλαῖ δέ, οἷον·
 ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἀπ' ἐσθλὰ διδάξεται· ἦν δὲ κακοῖσι
 συμμίσξης, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἔοντα νόον.

πάλιν τῶν γνωμῶν αἱ μὲν ἄνευ αἰτίας προσφέρονται, ὡς ἐκείνη, οἶον·

εἷς ἐστὶ δοῦλος, οἰκίας ὁ δεσπότης·

αἱ δὲ μετὰ αἰτίας, ὡς αὕτη·

ἄλκιμος ἔσσο', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπη. 5

καὶ αὐτίς τῶν γνωμῶν αἱ μὲν δηλοῦσιν ὥσπερ αἱ χρεῖαι, ὅποιά ἐστι τὰ πράγματα, αἱ δέ, ὅποια δεῖ εἶναι· ὅποια μὲν ἐστίν, ὡς τό· οἱ πλείστοι κακοί· ὅποια δὲ δεῖ εἶναι, ὡς τό· μηδὲν ἄγαν. ἔτι τῶν γνωμῶν αἱ μὲν εἰσι προστακτικαί, οἶον· ἄλκιμος ἔσσο· αἱ δὲ εὐκτικαί, οἶον· 10

μή μοι γένοιτο λυπρὸς εὐδαίμων βίος·

αἱ δὲ ἀπαγορευτικαί·

μηδ' ἔθελ' ἐξ ἔριδος σεῦ ἀμείνονι φωτὶ μάχεσθαι·

αἱ δὲ κατ' ἐπίκρισιν·

ὡς αἰεὶ τὸν ὅμοιον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὅμοιον. 15

καὶ ἔτι τῶν γνωμῶν αἱ μὲν εἰσιν ἄδοξοι, ὡς αὕτη·

ἔα με κερδαίνοντα κεκλήσθαι κακόν·

αἱ δὲ ἔνδοξοι·

εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.

ταύτας μὲν οὖν οἱ περὶ Σιρίκιον τὰς διαφορὰς προστι- 20 θέασι, καὶ ἄλλας ἄλλος πλείστας. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων καὶ αὐτίς, νῦν δὲ τοσοῦτον εἰπεῖν ἀναγκαῖον, ὡς τριῶν μὲν ὄντων εἰδῶν τῆς ῥητορικῆς, πέντε δὲ μερῶν τοῦ πολιτικοῦ λόγου, τὴν αὐτὴν τούτοις γυμνασίαν παρέχει ἢ γνώμη, ἢ καὶ ἡ χρεία. ἔστι δὲ καὶ τῶν μερῶν μόνον, 25 οὐδὲ γὰρ δύναται αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἰδίαν πληρῶσαι ὑπόθεσιν, καὶ τοῦτο παντὶ δῆλον τῶ καὶ μικρὸν ἐπιστήσαντι, πλὴν εἰ μὴ κατὰ τὴν ἀπόφασιν μόνην τις ἡγοῖτο ἄρχειν καὶ πρὸς ὅλην ὑπόθεσιν τὸ εἰπεῖν·

μηδ' ἔθελ' ἐξ ἔριδος σεῦ ἀμείνονι φωτὶ μάχεσθαι. 30

μᾶλλον δ' ἂν εἰκότως τῶν μερῶν νομίζοιτο, ὥσπερ καὶ ἡ χρεία. ἢ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη τῆς γνώμης· περὶ δὲ

τῶν διαιρέσεων τῶν κεφαλαίων οὐδὲν πλέον ἔχομεν εἰπεῖν τῶν ἐν τῇ χρεία εἰρημένων· τοῖς γὰρ αὐτοῖς καὶ αὕτη τέμνεται κεφαλαίοις, καὶ πέρα τῶν εἰρημένων ἐν τῇ χρεία οὐκ ἔχει τι.

ΟΡΟΣ ΑΝΑΣΚΕΤΗΣ.

- 5
 5 Μετὰ τὴν γνώμην τάττεται ἡ ἀνασκευὴ καὶ ἡ κατασκευὴ. αὗται γὰρ ἐγγεγυμνασμένους ἡμᾶς ἤδη διὰ τῶν προειρημένων παραλαβοῦσαι ταῖς τε παραδειγματικαῖς καὶ ἐνθυμηματικαῖς ἀποδείξεσιν, διδάσκουσι διὰ
 10 πλειόνων, πῶς δεῖ τοὺς πρὸς τὰς ἀντιθέσεις ἀγῶνας δέχεσθαι, δι' ὧν καὶ ἐν ταῖς τελείαις ὑποθέσεσι δυνησόμεθα τὰ παρὰ τῶν ἐναντίων φερόμενα λύειν τε καὶ πρὸς τὸ δοκοῦν ἡμῖν κατασκευάζειν εὐχερῶς. ἀνασκευὴ τοίνυν ἐστὶ λόγος ἀνατρεπτικὸς τοῦ πιθανῶς προτεθέν-
 15 τος λόγου. πρόσκειται τοῦ πιθανῶς, ἵνα γνῶμεν, ὡς οὔτε τὰ ὁμολογούμενα ἀληθῆ ἀνασκευάσομεν, οὔτε τὰ ὁμολογούμενα ψευδῆ, ἀλλὰ τὰ δεχόμενα τοὺς ἐφ' ἐκάτερον λόγους πιθανούς. οὔτε γὰρ τὰ ὁμολογούμενα ἀληθῆ ἀνατρέποντες ἀληθεῖς φανησόμεθα· οὐδεὶς γὰρ
 20 ὁ προσέξων· ἀλλὰ πρὸς τῷ γελοῖο εἶναι ἔτι καὶ κολάσεως ἢ αἰσθήσεως κατὰ τὸν Σταγειρίτην δεησόμεθα· οὔτε τὰ ὁμολογουμένως ψευδῆ· οὐδεὶς γὰρ ὁ τοῦ πεισθῆναι δεόμενος· δεῖ οὖν περὶ τὰ πιθανὰ τὴν τοιαύτην μελέτην στρέφασθαι. ἰστέον δέ, ὅτι ἡ τούτων τάξις
 25 ἀδιάφορος· οὔτε γὰρ τὴν ἀνασκευὴν πάντως προτάξαντες μετὰ ταύτην κατασκευάσομεν, οὔτε αὖ πάλιν τὸ ἐναντίον ὀρισμένως ποιήσομεν, ἀλλὰ ἔχομεν ἐπὶ πολλῆς ἀδείας, ὅποτέρᾳ ἂν αὐτῶν ἐθέλωμεν, χρῆσθαι προτέρᾳ· ἡ ἀνασκευὴ τοίνυν εἴωθε διαιρεῖσθαι τοῖσδε τοῖς κεφα-
 30 λαίοις· τῷ ἀπιθάνῳ, τῷ ἀδυνάτῳ, τῷ ἀπρεπεῖ, τῷ

ἀσύμφορον, τῷ μαχομένῳ, καὶ ἔτι τῶν περιστατικῶν μο-
 ρίων τοῖς ἐμπίπτουσι, τόπῳ ἢ χρόνῳ ἢ προσώπῳ ἢ ἄλλῳ
 τινὶ τούτων. ἰστέον δέ, ὅτι τῶν κεφαλαίων τούτων τι-
 νὲς τάξιν ἀπέδωκαν ὠρισμένην, ὡσπερ καὶ ὁ παρὼν
 τεχνικός· κατὰ γοῦν τὴν ἀκρίβειαν οὐκ ἔχει τάξιν ταῦτα 5
 ἐν τῇ ἀνασκευῇ καὶ κατασκευῇ, ἀλλ' ὡς ἂν ἡ τοῦ ὑπο-
 κειμένου δίδωσι φύσις χρῆσθαι τῇ τέχνῃ, οὕτως προά-
 γειν δεῖ τὰ κεφάλαια, μικρὰ τῆς τάξεως αὐτῶν φροντί-
 ζοντας. ἀλλ' οὐδὲ πάντα τὰ κεφάλαια δεῖ βιάζεσθαι, ἂν
 μὴ χορηγῇ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ τοῖς ἐμπίπτουσιν ἀρκεῖσθαι· 10
 εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, εἰς ψυχρολογίαν περιστῆναι τὸν λόγον
 ἀνάγκη, πλῆθος ἀπειρόκαλον ἐπισωρευόντων ἡμῶν,
 οἷον ὡς ἐπὶ ὑποδείγματος. προκείσθω τοίνυν ἡμῖν εἰς
 ἀνασκευὴν τὸ κατὰ Δάφνην· τὸ τοίνυν πρῶτον μέρος
 τοῦ διηγήματος ἀπὸ τοῦ ἀπιθάνου ἐστὶν ἢ ἀδυνάτου, 15
 καὶ οὕτω τῇ ἐργασίᾳ τοῦ κεφαλαίου χρῆσόμεθα. τοῦτο
 καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου μέρους τοῦ διηγήματος,
 καὶ ἐφεξῆς ἐπὶ πάντων ὁμοίως· οὕτω γὰρ οὐ συγχυθή-
 σεται ὁ λόγος, βιαζομένων ἡμῶν εἰς τὴν τῶν κεφαλαίων
 τάξιν κατατέμνειν τὸ διήγημα, ἀλλὰ μὴ πρὸς τὴν τοῦ 20
 διηγήματος τάξιν ἐπάγειν τὰ κεφάλαια. τοῦτο δὲ καὶ
 Δημοσθένης ἐν ἄλλοις τε πεποίηκε, καὶ ἐν τῷ κατὰ
 Τιμοκράτους· τὸν γὰρ νόμον τὸν Τιμοκράτους καὶ ἀσύμ-
 φορον διαβάλλων, καὶ προελθὼν εἰς τοῦτο, μετὰ τὴν
 τοῦ νόμου ἐξέτασιν πάλιν ἄνωθεν ἐξ ἀρχῆς ἀρξάμενος 25
 [κατὰ μέρος] τὰ δοκοῦντα ἀσύμφορα εἶναι κατὰ μέρος
 τίθησι καὶ ἀγωνίζεται. δεῖ δὲ κακεῖνο ἐπισημῆνασθαι,
 ὅτι οὐδὲν κωλύει καὶ ἐν μέρος τοῦ διηγήματος ὑπὸ
 πλείονα ἀνάγεσθαι κεφάλαια, οἷον, εἰ τύχοι, ὑπὸ τὸ
 ἀσύμφορον καὶ ὑπὸ τὸ ἀπίθανον καὶ ὑπὸ ἕτερον, καὶ 30
 χρῆσόμεθα μὲν αὐτῷ ἐν ἅπασι, τῇ δὲ περὶ τὴν ἐργασίαν
 διαφορᾷ τὴν ἐξαλλαγὴν μηχανησόμεθα. τὸ δὲ ἀγωνιστι-

κώτατον καὶ κάλλιστον ἡμῖν συμβαλλόμενον κεφάλαιόν
 ἐστὶ τὸ καλούμενον μαχόμενον, ὅπου τοῦτον ὡσπερ ἀν-
 τιλέγοντα αὐτὸν ἐαυτῷ καὶ ἐναντία προσφέροντα τὸν
 τὴν ἱστορίαν γράφοντα τοῖς προειρημένοις ἡμεῖς ἀνα-
 5 σκευάζοντες δεικνυμεν. οὕτω καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ
 προειρημένῳ λόγῳ πεποίηκε· καὶ γὰρ δεικνυσι τοῖς
 πρώτῃν ὑπὸ Τιμοκράτους τεθειῖσι νόμοις ἐναντίον τὸν
 νῦν ὑπ' αὐτοῦ τούτου τιθέμενον. συλλάβοι δ' ἂν καὶ ἡ
 ἐκ τῶν περιστατικῶν μάχη πολὺ, ἐλεγκτικὸν ποιούσα
 10 τὸν λόγον, οἷον ἐν ποίοις τόποις ἡ Δάφνη ἢ χρόνοις ἢ
 εἰ τι ἄλλο ἐμπίπτει. ἔτι καὶ τοῦτο προσθετέον, ὡς οἱ
 μὲν κατὰ μέρος τιθέντες ἠγωνίσαντο, οἱ δὲ πρὸς ὅλον
 ἐμαχέσαντο τὸν λόγον· ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ ἡ κατὰ μέρος
 εἶναι μάχη· ἀγωνιστικώτερος γὰρ οὕτως ὁ λόγος γίνε-
 15 ται· οὕτω δὲ ἔχει καὶ ἡ προσκειμένη μελέτη, * εἶτα ἡ
 κατὰ μέρος ἀνασκευή. πάντων μὲν οὖν ἦλθον.
 ἀπὸ τῆς τοῦ κρείττονος ὕβρεως καὶ τῆς ὑπὲρ τού-
 του ἀγανακτήσεως ἔοικεν εὐπαράδεκτον ποιεῖσθαι τοῖς
 ἀκροαταῖς τὸν λόγον, καὶ πείθειν ὑπερφρονεῖν τῶν εἰ-
 20 ρηκότων. τριῶν δὲ ὄντων τῶν τῆς ῥητορικῆς εἰδῶν,
 ὡς πολλάκις εἰρήκαμεν, περὶ τὸ δικανικὸν μᾶλλον ἢ
 μελέτη ἐν τοῖς προγυμνάσμασι τούτοις γίγνοιτο. τὸ γὰρ
 συμφέρον, ὅπερ ἐστὶ τοῦ συμβουλευτικοῦ, οὐ προη-
 γουμένως ἐνταῦθα ἐξετάζεται, ἀλλ' ἐπὶ ταῖς ἄλλαις ἀπο-
 25 δεῖξιν εἰσφέρεται. ἀλλὰ καὶ πρὸς πάντα τὰ τοῦ πο-
 λιτικοῦ λόγου μέρη πλὴν τῶν ἐπιλόγων συντελέσει. καὶ
 γὰρ προοιμιακῶν ἐννοιῶν προγυμνασία γένοιτ' ἂν καὶ
 διηγήσεων καὶ ἀντιθέσεων καὶ λύσεων, ὡς ἐν τῇ κατα-
 σκευῇ· ἃ γὰρ ἡ ἀνασκευὴ ἀναμοχλεύειν πεφῶται,
 30 ταῦτα λύει ἢ κατασκευὴ· πρὸς δὲ τὴν τῶν ἐπιλόγων
 γυμνασίαν ὁ κοινὸς ἀσκήσει ἡμᾶς τόπος. εἰσὶ δὲ τῶν
 ὡς μερῶν μόνον, ἀλλ' οὐχὶ τῶν ὡς μερῶν καὶ ὅλων,

ἢ τῶν ὡς ὄλων· καίτοι με οὐ λέληθεν, ὡς τινες ἀπε-
 φήναντο ταῦτα δύνασθαι καὶ ἐφ' ἑαυτῶν πληροῦν ὑπό-
 θεσιν, καὶ τούτου τεκμήριον λέγουσιν εἶναι τὸν Ἀρι-
 στείδου ὑπὲρ τῶν τεσσάρων λόγον, ὃν ἀνασκευὴν
 ἡγοῦνται. ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι δηλοῖ εἰσι τὴν τοῦ ἀντιρρη- 5
 τικοῦ εἶδους διαίρεσιν ἀγνοοῦντες καὶ ἀνασκευὴν τὴν
 ἀντιρρησιν ὀνομάζοντες. ὥστε ταῦτα, ἧ καὶ προεῖρη-
 ται, τῶν ὡς μερῶν ἂν εἴη, εἰ καὶ δοκεῖ ἐκ πάντων τῶν
 μερῶν τοῦ λόγου συνίστασθαι· ἀλόγως δὲ οἱ διὰ πάν-
 των μὲν ἐπεξιόντες, μὴ ἐξετάζοντες δὲ τὰς διαφοράς, 10
 μηδὲ ὀρῶντες, τί μὲν ἐνταῦθα πρὸς τὸ ὄλον ἐλλείπει,
 τί δὲ ἀντιρρησίως ἴδιον, ἐπὶ τὸ ἀντιρρητικὸν εἶδος τὸν
 λόγον ἀνάγουσι. δεῖ δὲ καὶ τοῦτο εἰδέναι, ὡς, ἡνίκα
 πρὸς ἔνδοξα πρόσωπα λέγομεν, οὐ δεῖ τῇ τραχύτητι
 χρῆσθαι προοιμιαζομένους, ἀλλὰ τῇ ποιότητι τῶν ὑπο- 15
 κειμένων προσώπων, ἀφ' ὧν τὸ ἀνασκευαζόμενον
 πρόεισι, μετρεῖν τὸν λόγον. ἐπεὶ τυχόν, ἐὰν νέος ἦ
 ὁ ἀνασκευάζων, οὐκ ἔχει παρησιίας πολλὴν ἄδειαν,
 ἀλλ' οὐδ' ἂν πρεσβύτης· ὀφείλει γὰρ καὶ οὗτος ἡθι-
 κῶς καὶ ὑφειμένως πῶς ἐφίεσθαι καὶ κατασκευάζειν τὸν 20
 λόγον.

 ΟΡΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΤΗΣ.

Κατασκευὴ ἐστὶ λόγος κατασκευαστικὸς τοῦ πιθανῶ- 6
 νῶς προτεθέντος λόγου. πρόσκειται πιθανῶς, ἵνα
 γνῶμεν, ὡς οὔτε τὰ ὁμολογούμενα ἀληθῆ κατασκευά- 25
 σομεν· πάντες γὰρ εἰσι περὶ αὐτῶν ἤδη προπεπεισμέ-
 νοι· οὔτε τὰ ὁμολογούμενα ψευδῆ· οὐδεὶς γὰρ ἀνέξε-
 ται· δεῖ οὖν περὶ τὰ πιθανὰ τὴν τοιαύτην στρέφασθαι
 μελέτην. ἰστέον δέ, ὡς περὶ τε τῆς τάξεως τῆς ὅλης
 ταύτης μελέτης καὶ περὶ τῶν κεφαλαίων τῆς τάξεως καὶ 30
 τῆς διαιρέσεως καὶ τῶν λοιπῶν ἐν τῇ ἀνασκευῇ εἰρήκα-

μεν, διὸ καὶ περιττὸν ἐνομίσαμεν, ταῦτα πάλιν ἐ-
ταῦθα παρατίθεσθαι· κατὰ πάντα γὰρ τῇ ἀνασκευῇ ἢ
κατασκευῇ ἀκολουθεῖ, κατὰ μόνον τὸ ἐναντίον τὰ κε-
φάλαια μεταχειριζομένη.

5

ΟΡΟΣ ΚΟΙΝΟΥ ΤΟΠΟΥ.

- 7 Τινὲς μετὰ τὴν ἔκφρασιν τὸν κοινὸν ἔταξαν τόπον,
ἕτεροι πρὸ τῆς ἀνασκευῆς καὶ κατασκευῆς, ἄλλοι δὲ
ἄλλως, πάντες δὲ οὗτοι πάντως κακῶς εἰδότες· χρὴ γὰρ
τοὺς ἀρίστην αὐτῷ τάξιν ἀπονέμοντας μετὰ τὴν ἀνα-
10 σκευὴν καὶ κατασκευὴν αὐτὴν κατὰ τὴν νῦν τιθέναί
τάξιν. εἰ γὰρ τοῖς προγυμνάσμασι πρὸς τὰς τελειότερας
ὑποθέσεις προασκούμεθα, καὶ εἰ ἕκαστον τούτων πρὸς
ἐνὸς τῶν τοῦ πολιτικοῦ λόγου μερῶν μελέτην ἐπιτή-
δειον, πάντως ἐχρῆν αὐτὸν μετὰ τὴν ἀνασκευὴν καὶ
15 κατασκευὴν τετάχθαι, εἴγε ἐκείναι ἐγύμνασαν μὲν ἡμᾶς
πρὸς τὰς ἀντιθέσεις καὶ λύσεις, λοιπὸν δὲ κεφάλαιον
οἱ ἐπίλογοι, οὗ πρὸς ἄσκησιν ὁ κοινὸς ἡμᾶς γυμνάσει
τόπος. τόπος δέ ἐστι κοινὸς αὔξησις καὶ καταδρομὴ ὁμολο-
γουμένου ἀδικήματος. καὶ οὗτος μὲν ὁ τέλειος ὀρισμὸς·
20 ὅσοι δὲ καὶ ἀνδραγαθήματος αὐτὸν εἶναι αὔξησιν ὠρί-
σαντο, οὐκ ἐπέστησαν τὸ ἐγκωμίον τῆς οἰκείας ἐκβάλ-
λουτες χρείας· εἰ γὰρ ὁ κοινὸς τόπος τὸ τοῦ ἐγκωμίου
ἐργάσαιτο, περιττὸν καὶ ἄλλως ὄχλος ἢ τοῦ ἐγκωμίου
μάθησις. ἄλλως τε εἰ πρόκειται ἐν κοινῷ τόπῳ ὑπὲρ
25 τινῶν λέγειν, πάντως ἢ ὑπὲρ αὐτῶν ἐροῦμεν, καθ'
ῶν ἤδη εἰρήκαμεν, ἢ ὑπὲρ ἐτέρων· ἀλλ' εἰ μὲν ὑπὲρ
τούτων, καθ' ὧν καὶ προειρήκαμεν, οἷον κατὰ φονέως
[ἢ ὑπὲρ φονέως], οὐκέτι τὸ πρᾶγμα ὠμολόγηται· εἰ δὲ
ὑπὲρ ἐτέρων τῶν τὰ ὁμολογούμενα ἀγαθὰ διαπεπραγ-
30 μένων, τῷ ἐγκωμίῳ μᾶλλον ἀρμόξων ὁ τοιοῦτος φανεί-

ται λόγος. ὥστε οὐκ ἂν ἐν κοινῷ τόπῳ λέγειν δειχθεῖν
 ὑπὲρ τινος, ἀλλὰ πάντως καταδρομὴν χρῆ γίνεσθαι
 ἐν αὐτῷ κατὰ ἀνθρώπου ὁμολογουμένως ἡδίκηκός τις καὶ
 ἐξεληλεγμένον, ὥσπερ καὶ ἐν δευτερολογία τοὺς λόγους
 ποιησόμεθα. ἄλλοι δὲ καὶ οὕτως ὠρίσαντο· κοινὸς τό- 5
 πος ἐστὶν αὐξήσις καὶ καταδρομὴ ὁμολογουμένου κακοῦ
 πράγματος. ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἐλάνθανον ἑαυτοὺς ὑπὸ τὸν
 κοινὸν τόπον ἐξελαύνοντες πάντα τὰ διαβολῆς ἄξια, οἷς
 πάλιν ὁ ψόγος ἀργὸς γένοιτο, ἀριθμὸς ἄλλως τοῖς προ-
 γυμνάσμασι συνταττόμενος. εἰ γὰρ κατὰ οἰνόφλυγος 10
 φέρε ἢ τινος ἄλλου φαῦλον μὲν διαπραττομένου, μὴ
 μέντοι καὶ τιμωρίας ἀξίου [οὐκ] ἀρκέσει ὁ κοινὸς τόπος,
 περιττὴ ἢ τοῦ ψόγου προσθήκη ἐν προγυμνάσμασιν.
 ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχει· ταῦτα γὰρ ὑπὸ τὸν ψόγον τάττε-
 ται, καὶ ταύτη διαφέρειν ψόγον κοινουῦ τόπου φαμέν, 15
 καθὸ ὁ μὲν κοινὸς τόπος δικαστῆς ἐπὶ τιμωρίαν τοῦ
 ἡμάρτηκός τις παρακαλεῖ, ὁ δὲ ψόγος ψιλὴν ἔχει διαβο-
 λήν, καὶ μῖσος μόνον κατὰ τοῦ διαβαλλομένου κινεῖ.
 ἔτι δὲ καὶ κατὰ τοῦτο διαφέρει, ὅτι ἐν μὲν τῷ κοινῷ
 τόπῳ ἀόριστόν ἐστι τὸ πρόσωπον, ἐν δὲ τῷ ψόγῳ 20
 ὠρισμένον, ὅταν προσώπου διαβολήν, ἀλλὰ μὴ πράγ-
 ματος ποιώμεθα. εἴρηται δὲ κοινὸς τόπος διὰ
 ταῦτα, ἢ ὅτι τόποι τὰ ῥητορικά ἐπιχειρήματα λέγον-
 ται, ἵνα ἢ κοινὸν ἐπιχείρημα, ἢ ὅτι ὥσπερ ἀπὸ τόπου
 ἦτοι ἀπὸ τινος κοινουῦ χωρίου ἐντεῦθεν ὀρμώμενοι καὶ 25
 τοὺς κατὰ τῶν ὠρισμένων προσώπων ποιούμεθα λό-
 γους, ῥαδίως τῇ ἐκ τούτου προγυμνασίᾳ καὶ κατ' ἐκέ-
 νων ἐπιχειροῦντες· κοινὸς δέ, ὅτι οὐχ ὠρισμένου
 προσώπου ἐστίν, οἷον κατὰ Τιμάρχου φέρε ἢ τινος
 ἄλλου ὠρισμένου, ἀλλ' ἀπλῶς κατὰ πόρον ἢ μοιχοῦ. 30
 διαφορὰς δὲ κοινουῦ τόπου τινὲς παραδιδόντες εἰρήκασι
 τῶν κοινῶν τόπων τοὺς μὲν εἶναι ἀπλοῦς, τοὺς δὲ

διπλοῦς· ἀπλοῦς μὲν, οἶον κατὰ ἱεροσύλου ἢ κλέπτου
 ἢ προδότου· διπλοῦς δὲ κατὰ ἱερέως ἱεροσύλου, ἢ στρα-
 τηγοῦ προδότου. ἀμαρτάνουσι δὲ οὗτοι ἐν τοῖς διπλοῖς·
 εἶπερ γὰρ διπλοῦς γένοιτο, οὐ τῇ τοῦ ἱερέως ἢ στρα-
 5 τηγοῦ προσθήκῃ γένοιτ' ἄν· οὐ γὰρ ὑπεύθυνα τὰ πρό-
 σῶπα ταῦτα, ὅθεν καὶ περιαιρεθέντος τοῦ ἀδικήματος
 κατὰ στρατηγοῦ ἢ ἱερέως μόνου οὐδὲν τι λέγειν τις
 ἔξει, ἀλλ' εἰ ἄρα καὶ γένοιτο διπλοῦς τόπος κοινός,
 γένοιτ' ἄν κατὰ μοιχοῦ φονέως ἢ κλέπτου φονέως·
 10 ἐνδέχεται γάρ· ἢ ἄλλου τοιούτου, ἐν ᾧ δύο εἰσὶν ἀδι-
 κήματα, ὧν καὶ ἑκάτερον ἰδίαν κρίσιν ἐπιδέχεται. ἐπεὶ
 δὲ εἴρηται, ὅτι ἐπιλόγου χρεῖαν πληροὶ ὁ κοινὸς τόπος,
 καὶ ὅτι ὡς ἐν δευτερολογίᾳ τοῦτον ἐργαστέον, ζητητέον,
 εἰ ἐν τῷ κοινῷ τόπῳ καὶ προοίμιον ἐργασόμεθα, ἢ εὐ-
 15 θὺς ἐπὶ τὴν ἄλλην διαίρεσιν ἤξομεν. φημὲν οὖν, ὅτι
 προοίμιον ἐργασόμεθα, ὡς αὐτῷ Ἀφθονίῳ δοκεῖ· εὐρί-
 σκομεν γὰρ τοὺς τε ἄλλους ῥήτορας καὶ αὐτὸν τὸν Δη-
 μοσθένην πολλάκις μετὰ τὸ τὴν πᾶσαν ἐργάσασθαι ὑπό-
 θεσιν ἐν αὐτῷ τῷ μέλλειν ἄπτεσθαι τῶν ἐπιλόγων οἶον
 20 προοιμίῳ τισὶ κεχρημένον, δι' ὧν προσέχειαν ὅλως
 ἐργάζεται, καὶ ἔστιν ἢ τῶν προοιμιῶν καὶ ἐπιλόγων
 χρῆσις παρ' αὐτῷ ἀδιάφορος· καὶ γὰρ προοιμιακαῖς
 ἐννοίαις καὶ ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν μέσοις κέχρηται καὶ δὴ καὶ
 πρὸς τῷ τέλει, καὶ μὴν καὶ τοῖς ἐπιλόγοις ἐν τε τοῖς
 25 μέσοις πολλάκις καὶ ἐν τῷ τέλει. οὐδὲν ἄν οὖν κωλύει
 καὶ ἐν κοινῷ τόπῳ προοιμιάζεσθαι. εἰ δέ, ὅτι δευτερο-
 λογία ἐστὶ, διὰ τοῦτο παραιτοῦνται τὰ προοίμια (τεχνι-
 κῷ μὲν γὰρ κέχρηται λόγῳ· πάντα γὰρ, ὅσα δεῖ διὰ
 προοιμιῶν ἐργάζεσθαι, ὁ πρότερος ἔσχε λόγος), ὅμως
 30 δὲ καὶ οὕτω χρῆ τινὰς εἶναι προοιμιακὰς ἐννοίας, ὡς
 ἄν μὴ ἀκέφαλος καὶ οὕτω φαίνοιτο ὁ λόγος· δέδεικται
 γὰρ, ὅτι κεφαλῆς τάξιν ἐπέχει τὰ προοίμια, καὶ φαίνε-

ται καὶ Δημοσθένης ἐν ταῖς δευτερολογίαις αὐτοῖς
 χρησάμενος, οἷον ἐν τῷ κατ' Ἀνδροτίωνος καὶ ἐν τῷ
 κατὰ Τιμοκράτους, καὶ μέντοι καὶ ἐν τῷ πρὸς Λεπτί-
 νην, εἰ καὶ βραχύ, ὅμως γοῦν οἷον προοίμιον ἔταξε.
 τούτου δὲ δειχθέντος, ζητητέον, εἰ ἐνὶ χρησόμεθα 5
 προοιμίῳ ἐν τῷ κοινῷ τόπῳ ἢ καὶ πλείοσι. φαμέν οὖν,
 ὅτι καὶ ἐνὶ ἕξεισι καὶ πλείοσιν· εἰ γὰρ μελέτης ἕνεκα
 παραλαμβάνεται, οὐδὲν κωλύει, ἐνὶ καὶ πλείοσιν ἐγ-
 γυμνάζεσθαι. ἄλλως τε καὶ ἐν ταῖς τελείαις ὑποθέσε-
 σιν οὐχ ὄρισται ἢ τῶν προοιμίων ποσότης, ἀλλ' ἢ χρεῖα 10
 τὸ πλεῖον ἢ ἔλαττον ὀριεῖ τῷ ῥήτορι· ἀντίκα γοῦν καὶ
 μέχρι πέντε προῆλθόν τινες προοιμίων, καὶ οὐδὲν ὁ
 λόγος ἐβλάβη· ὥστε, ὅπερ εἶπον, καὶ πλείοσι προοι-
 μιαιαῖς ἐννοίαις ἐν τῷ κοινῷ τόπῳ χρησόμεθα. ἢ δὲ
 τοῦ προοιμίου ἀρετὴ, τὸ ἴδιον αὐτὸ τῆς ὑποθέσεως, καὶ 15
 μὴ πάσαις τὸ αὐτὸ ἀρμόζειν ὑποθέσεσιν * ἐν τῷ κοινῷ
 τόπῳ· οὐχ ὀρισμένον δὲ τοῦ προσώπου, καθ' οὗ ποιού-
 μεθα τοὺς λόγους, πῶς ἂν ἰδιάζοντα εὐρεθεῖν προοί-
 μια; λέγουσι τοίνυν, ὅτι δεῖ ἐν τῷ κοινῷ τόπῳ ἀντὶ
 ὀρισμένου προσώπου τῇ τοῦ πράγματος ποιότητι 20
 προσαρμόζειν τὰ προοίμια, οἷον ἵνα ἀρμόξῃ κατὰ παν-
 τὸς μὲν, εἰ τύχοι, μοιχοῦ, μηκέτι δὲ τὰ αὐτὰ καὶ κατὰ
 προδότου, ἢ κατὰ προδότου μὲν, μηκέτι δὲ κατὰ λερο-
 σύλου, καὶ ὅλως ἵνα μόνοις τοῖς ὑποκειμένοις πράγμα-
 σιν ἐπιτήδειος φαίνοιτο, καὶ οὕτως ἢ ἰδιότης αὐτοῖς 25
 γενήσεται. πᾶν δὲ προοίμιον, ὡς ἐν κεφαλαίοις εἶπεῖν,
 ἐκ τεσσάρων λαμβάνεται τούτων, ἢ ἀπὸ τοῦ πράγματος,
 ἢ ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου, ἢ ἀπὸ τῶν δικαστῶν, ἢ ἀφ' ἑαν-
 τοῦ, καὶ τοῦτο ἐν παντὶ λόγῳ παρατηρητέον. διαιρεῖ-
 ται δὲ ὁ κοινὸς τόπος ἐν ἄλλοις ἄλλως· οἱ μὲν γὰρ τὸ 30
 πρᾶγμα, ὃ κρίνουσι, πρῶτον τάττουσιν, οἱ δὲ τὰ προβε-
 βιωμένα ἐξετάζουσιν, ἅπερ καὶ πρὸ τοῦ πράγματος κα-

λούσιν, ἄλλοι δὲ εὐθύς ἐπὶ τὰ συγκριτικὰ ἔρχονται.
 ἐπεὶ δὲ οἱ καλῶς διαιροῦντες οὐκ ἔδοκίμασαν οὐδεμίαν
 τούτων τῶν τάξεων· οὔτε γὰρ τὰ πρὸ τοῦ πράγματος
 5 ἔφησαν δεῖν προτάττειν· ἄτοπον γὰρ πρὸ τοῦ παρόν-
 τος βίου τὸν παρελθόντα ἀνασκέπτεσθαι· οὔτε αὐτὸ τὸ
 πρᾶγμα πρῶτον· οὐ γὰρ νῦν τοῦ διδάσκειν, ἀλλὰ τοῦ
 παροξύνειν χρεῖα· οὐ γὰρ διηγείσθαι μέλλομεν αὐτὰ
 ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ δηλονότι μεμαθηκόσιν· ἀλλ' οὐδὲ
 συγκρίσεις ἐπάξομεν μὴ πρῶτον τὸ παρὸν ἀυξήσαντες·
 10 διὰ τοῦτο γοῦν ἔταξαν μετὰ τὰ προοίμια πρώτην τοῦ
 ἐναντίου τὴν σύστασιν, ἣν καὶ ἔπαινόν τινες τοῦ ἡδι-
 κημένου καλοῦσι πράγματος. ἔστι δὲ τὸ κεφάλαιον
 τοῦτ' ὅτι τοιοῦτον, οἷον εἰ κατὰ μοιχοῦ λέγομεν, ἐπαινέσο-
 15 μεν τὴν σωφροσύνην, εἰ κατὰ τυράννου, τὴν δημοκρα-
 τίαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καλά, εἰ κατὰ προδότου, τὴν περὶ τὴν
 πόλιν εὐνοίαν, καὶ ὅλως οὕτως ἐπὶ πάντων τὰ ἐναντία
 ζητήσομεν, καὶ μετὰ τὸ ἐργάσασθαι δεόντως ἐπάξομεν
 τὸ πρᾶγμα, οὐχ ὡς διηγούμενοι, ἀλλ' ὡς δεινοποιού-
 20 ντες καὶ ἐν τῶν χαλεπωτάτων ἀποδεικνύντες, καὶ εὐθύς
 ἐπισυνάψομεν αὐτῷ τὴν καλουμένην περιοχὴν, καὶ δεί-
 ξομεν, πόσα τῷ νῦν τούτῳ συναδικεῖται πράγματι,
 οἷον ὅτι νόμοι καταλύονται, δικαστήρια, βουλευτήρια,
 πάντα ἀπλῶς τὰ τῆς πόλεως καλά, καὶ ἀπλῶς εἰς ἄτο-
 25 πον ἀπαγωγῇ χρησόμεθα, ἐξ ἑνὸς τούτου τὰ ἔσχατα
 συμβαίνειν λέγοντες, καὶ οὕτως χώραν ἔξει τὰ συγκρι-
 τικά, ἐν οἷς πρὸ τῶν ἄλλων φροντιοῦμεν, ὥστε ὁμοι-
 ογενέσι κεχρηῆσθαι πράγμασιν. ὁμοιογενῆ δὲ λέγεται
 τὰ ἐν ταῖς αὐταῖς αἰτίαις γινόμενα· οἷον εἰ κατὰ τυμ-
 βωρόχου λέγομεν, τὴν σύγκρισιν ἐργασόμεθα πρὸς
 30 κλέπτας, πρὸς ἱεροσύλους, πρὸς πάντας τοὺς κέρδους
 ἕνεκα τὰ τοιαῦτα τολμῶντας. γενήσονται δὲ αἱ συγκρί-
 σεις ἀπὸ τοῦ μείζονος, ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος, ἀπὸ τοῦ

ἴσου· τῷ μὲν γὰρ μείζονι ἴσου αὐτὸ ἀποδείξομεν, τοῦ
 δὲ ἴσου μείζον· ἐπὶ μέντοι τῇ ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος ἐπιτι-
 μήσει χρῆσόμεθα, λέγοντες ἄτοπον εἶναι, ἐπὶ μὲν
 δραχμῇ εὐθύνεσθαι τινα, ἐπὶ δὲ ἱεροσυλία τοῦτον
 μένειν ἀτιμώρητον. ἰστέον δέ, ὡς οὔτε κατὰ τοὺς 5
 τρεῖς τόπους πάντως ἐμπεσοῦνται αἱ συγκρίσεις, οὔτε
 κατὰ ὠρισμένην τάξιν, ἀλλὰ καὶ ποῖα δεῖ πρῶτα ἢ
 δευτέρα ἢ τρίτα ἐξετάσαι, ἢ ποῖα ὅλως ἐμπεσεῖται ἢ
 ὅλως ἐκλείψει, ὁ διαιρῶν εἴσεται. ἐργασάμενοι δὲ τὰ
 συγκριτικά, εὐθύς καὶ τοῖς καλουμένοις πρὸ τοῦ πράγ- 10
 ματος χρῆσόμεθα. ποιησόμεθα δὲ καὶ ἐν τούτοις φρον-
 τίδα τοῦ ὁμοιογενῆ ταῦτα εἶναι· στοχαζόμενοι γὰρ τῶν
 προγεγενημένων καὶ λέγοντες, μετὰ πολλὰ ἕτερα καὶ
 νῦν ταῦτα τὸν κρινόμενον διαπεπραῶχθαι, ὀφείλομεν
 τὸ πιθανὸν προσάγειν τοῖς λόγοις, ἐκ τοῦ ὅμοια τοῖς 15
 νῦν κρινομένοις ἐπιζητεῖν πράγματα, οἷον τυχὸν [οἶον]
 ἐπὶ τυμβωρυχίᾳ τινὸς κρινομένου λέγομεν, ὅτι, ὡς
 εἰκός, πολλὰς πρότερον κλοπὰς ἐργασάμενος τὸ τελευ-
 ταῖον καὶ ἐπὶ ταύτην ἦλθε τὴν ἀφορμὴν τοῦ κέρδους.
 καὶ ἔστι τοῦτο τὸ κεφάλαιον πρὸ τοῦ πράγματος λεγό- 20
 μενον εἰκὸς τοῖς ὀνομαζομένοις παρακατηγορήμασιν
 ἐν ταῖς τελείαις ὑποθέσεσιν, ἃ ἐκεῖ παραλαμβάνομεν
 οὐχ ὡς πρωτότυπα κρίνοντας, ἀλλ' ὡς διὰ τούτων τὰ
 ἐν τῷ νῦν κρινόμενα πιστούμενοι, οἷον ὁ Δημοσθένης,
 δεῖξαι τὸν Μειδίαν βουλόμενος ἐκ προαιρέσεως ὑβρι- 25
 κότα κατὰ τὸν καιρὸν τῆς χορηγίας, ἐμνημόνευσε καὶ
 παλαιῶν αὐτοῦ ἀδικημάτων καὶ πρὸς ἄλλους ὕβρεων,
 ἵνα ἐξ ἐκείνων καὶ τοῖς νῦν ἰσχύν τινα παράσχη. οὕτως
 οὖν ἐν τῷ κοινῷ τόπῳ τὸν κρινόμενον διαβάλλοντες ἐκ
 τε τῶν νῦν καὶ τῶν πάλαι πεπραγμένων ἤξομεν ἐπὶ τὰ 30
 τελικὰ καλούμενα κεφάλαια, ἃ διὰ τί μὲν εἰρηται οὕτως,
 κατὰ τὸν καιρὸν μαθησόμεθα· ἔστι δὲ ταῦτα τὸ συμ-

φέρουν, τὸ δίκαιον, τὸ νόμιμον, τὸ δυνατόν, τὸ ἐνδοξον, τὸ ἀναγκαῖον, τὸ θάδιον, ὧν τοῖς ἐμπλήτουσι χρῆσόμεθα· οὐ γὰρ πᾶσα ἀνάγκη διὰ πάντων ἴσθαι, πλεονάσει δὲ ὁμως τὸ συμφέρον. καὶ οὕτως μετὰ τὴν τῶν κεφαλαίων ἐρ-
 5 γασίαν τὴν μόνην λοιπὴν αὐτῶ πρὸς σωτηρίαν ἀφορ-
 μὴν ἀναιρήσομεν· ἔστι δὲ αὕτη ἢ τοῦ ἐλλέου ἐκβολὴ ὀνομαζομένη, ἣ πάντες εἰώθασιν οἰκτειρόμενοι χρῆ-
 σθαι μετὰ τὸ μηδεμίαν ἐλπίδα ἔχειν τοῦ φυγεῖν δύ-
 νασθαι· καὶ θέντες αὐτὴν καὶ πλατύναντες, ὡς ἐνδέ-
 10 χεται, λύσομεν δι' αὐτῶν τε τῶν τελικῶν κεφαλαίων
 πάλιν, οἷς ἂν δυνώμεθα χρῶμενοι, καὶ διὰ τῆς καλου-
 μένης ὑποτυπώσεως. ἔστι δὲ ὑποτύπωσις κεφάλαιον
 εἰς ὅσιν ἄγον τὸ γεγεννημένον καὶ δι' ἐκφράσεως θεα-
 τὰς τῶν ἀτόπων ἐργαζόμενον ἡμᾶς. σκοπεῖν δὲ ἐπὶ
 15 τούτου δεῖ τοῦ κεφαλαίου, ὅπως μὴ λάθωμεν ἐκφρά-
 ζοντες αἰσχροῦ πράγματα, ὃ συμβαίνει, ὅταν κατὰ μοι-
 χοῦ τινος ἢ παιδοφθόρου ποιώμεθα τὸν λόγον· ἐπὶ γὰρ
 τούτων δεῖ φυγεῖν τὴν διατύπωσιν· ἐκφράζοντες γὰρ
 πλεον ἡμᾶς αὐτοὺς ἢ ἐκείνον διαβαλοῦμεν· ἀλλ' εἰ δεῖ
 20 χρῆσθαι ἐπὶ τοιούτων πραγμάτων ὑποτυπώσει, παρα-
 στήσομεν αὐτοῦ διὰ ταύτης τὴν προπέτειαν, θρασύν-
 τινά ἄνθρωπον καὶ καταφρονοῦντα τῶν νόμων ἐκφρά-
 ζοντες, καὶ διὰ τοῦτο λέγοντες αὐτὸν μηδὲ αὐτὰς ὀκνη-
 σαι τὰς οὕτως ἀτόπους τῶν πράξεων. καὶ ταῦτα μὲν
 25 τὰ κεφάλαια, οἷς ὁ κοινὸς τόπος διαιρεῖται. τῶν δὲ
 προγυμνασμάτων τῶν μὲν ὄντων μερῶν, τῶν δὲ καὶ
 μερῶν καὶ ὅλων, ὁ κοινὸς τόπος ἐστὶ ποτὲ μὲν τῶν ὡς
 μερῶν παραλαμβανόμενων, ποτὲ δὲ τῶν ὡς ὅλων. ἔστι
 γὰρ ὅπου καὶ ὅλην ὑπόθεσιν ἀρκέσει πληρῶσαι, ὡς
 30 εὐρίσκομεν ἐν ταῖς δευτερολογίαις, ἐν αἷς ἀκριβῶς
 τῶν προτέρων κατηγορησάντων καὶ ταῖς ἀποδείξεσι
 χρησαμένων οἱ δεῦτεροι κοινοῖς τόποις κέχρηται, κα-

ταδρομὴν τῶν ἡμαρτηκότεων ποιούμενοι καὶ παρακα-
 λοῦντες ἐπὶ τὴν ψῆφον τοὺς δικάζοντας. καὶ τούτου
 τεκμήριον ὁ λόγος, * [ὅτι] ἀντικρὺς ὢν ἐπίλογος·
 οὐδαμοῦ γὰρ ἰσχυραὶ ἀντιθέσεις οὐδὲ ἀγῶνος μεστὰι
 ἀποδείξεις, ἀλλὰ καταδρομαὶ πανταχοῦ. Ἴδιον δὲ ἐπι- 5
 λόγων τὸ δεινώσεις παραλαμβάνειν καὶ σχετλιασμούς,
 καὶ παθητικὴν ὄλως ἐργάσασθαι τὴν φράσιν, καὶ αὐτῇ
 τῇ ὑποκρίσει κεχρησθαι περιπαθεστέρα, ἅπερ δεῖ πάν-
 τως ἐν τῷ κοινῷ τόπῳ φυλάττειν, ἔστι γὰρ, ὅπερ ἔφην,
 ἐπίλογος, εἰ καὶ μὴ πάντα ἔχει, ὅσα οἱ ἐπίλογοι, ἀλλὰ 10
 κατὰ τινα διαφέρει. τίνα δὲ ἔστι τὰ τοῦ ἐπιλόγου ἴδια,
 καὶ κατὰ τί τοῦ κοινοῦ τόπου διαφέρει, ἐν ἑτέρῳ καιρῷ
 μαθησόμεθα. ὅτι δὲ τριῶν ὡς ἐν κεφαλαίῳ μερῶν ὄν-
 των τοῦ ῥητορικοῦ τὴν περὶ τὸ δικανικὸν ὁ κοινὸς
 τόπος ἐπαγγέλλεται μελέτην, δῆλον ἅπασιν τοῖς μὴ προς- 15
 δεχομένοις ἐν κοινῷ τόπῳ τοὺς ὑπὲρ ἀριστέων ἢ τυραν-
 νοκτόνων ἢ τῶν ὄλως ἀγαθόν τι πεποιηκότεων λόγους·
 ἐπεὶ κατὰ γε ἐκεῖνους γένοιτο ἄν τις ἐν κοινῷ τόπῳ καὶ
 περὶ τὸ πανηγυρικὸν γυμνασία.

ΟΡΟΣ ΕΓΚΩΜΙΟΥ.

Ἔστι μὲν ἀπλοῦς οὐκέτι ὁ περὶ τοῦ ἐγκωμίου λόγος, 8
 ἀλλὰ πολυσχιδῆς τε καὶ εἰς πολλὰ διαιρούμενος· καὶ γὰρ 21
 οἱ ἐπιβατήριοι καὶ οἱ προσφωνητικοὶ καὶ οἱ ἐπιθαλάμιοι
 καὶ οἱ ἐπιτάφιοι, καὶ μέντοιγε καὶ οἱ εἰς τοὺς θεοὺς ὕμνοι
 καὶ πάντες ἀπλῶς οἱ εὐφημίαν ἔχοντες λόγοι ὑπὸ τοῦτο
 τὸ εἶδος τάττονται. δεῖ δὲ τσαῦτα περὶ αὐτοῦ νῦν εἰ- 25
 πεῖν, ὅσα προαρχομένοις ἀρμόζει. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο
 ἐξήτῃται, διὰ τί τριῶν ὄντων, ὡς ἐν γένει εἶπεῖν, τῶν
 τῆς ῥητορικῆς μερῶν ἢ εἰδῶν, ἢ ὅπως τις ἐθέλοι καλεῖν,
 τοῦ τε συμβουλευτικοῦ καὶ δικανικοῦ καὶ πανηγυρικοῦ,
 τὸ τρίτον μέρος, λέγω δὲ τοῦτο τὸ τοῦ πανηγυρικοῦ, 30

οὔπερ ἐστὶ τὸ ἐγκώμιον, ἐν τοῖς προγυμνάσμασι τέτακται· εἰ γὰρ ἕκαστον τῶν ἄλλων προγυμνασμάτων εὗρηται διὰ τὸ εἰς ἓν τι τῶν τελείων ἡμᾶς ὑποθέσεων γυμνάζειν, οὔτου χάριν τοῦτο τέλειον ὄν ἐν τοῖς μέρεσι παρεῖληπται. φαμὲν οὖν πρὸς τοῦτο, ὡς ἤδη πρότερον εἰρήκαμεν, ὅτι τῶν προγυμνασμάτων τὰ μὲν ἐστὶ μέρη, τὰ δὲ μέρη καὶ ὅλα· μέρη μὲν, ὅσα μόνον πρὸς χρείαν ἐτέρου παραλαμβάνεται· μέρη δὲ καὶ ὅλα, ἃ ποτὲ μὲν καὶ καθ' ἑαυτὰ ὑπόθεσιν τινα ἐξεργάζεται, ποτὲ δὲ εἰς

10 ἐτέρων ὑποθέσεων μέρη συντελεῖ. τὸ τοίνυν ἐγκώμιον τῶν μερῶν ἐστὶ καὶ ὅλων· ὡς ὅλον μὲν γὰρ αὐτὸ ἐργαζόμεθα, ὅταν αὐτὸ τοῦτο προθώμεθα τινα εὐφημῆσαι, ὡς μέρος δέ, ὅταν ἢ συμβουλευόντες ἐπαινέσομεν τυχὸν τὸ πρᾶγμα τόδε, ἐφ' ὃ καὶ προτρέπομεν, ἢ καὶ κατη-

15 γοροῦντες συστήσομέν τε τὴν οἰκίαν ποιότητα καὶ διαβαλοῦμεν τὴν τοῦ ἐναντίου, ὧν τοῦ μὲν προτέρου παρὰδειγμα ὁ πανηγυρικός Ἰσοκράτους λόγος, συμβουλευτικὸν μὲν ἔχων τὸ εἶδος, διὰ δὲ ἐγκωμιαστικῆς ὕλης κατασκευαζόμενος, τοῦ δὲ δευτέρου ὁ περὶ τοῦ στε-

20 φάνου Δημοσθένους, καὶ αὐτὸς δικανικοῦ μὲν εἶδους ὧν, δι' ἐπαίνου δὲ τοῦ εἰς ἑαυτὸν καὶ διαβολῆς τῆς εἰς τὸν Αἰσχίνην ἅπας ὑπὸ τοῦ ῥήτορος εἰργασμένος. ἐπεὶ οὖν ποτὲ μὲν ἐν μέρει, ποτὲ δὲ ὡς ὅλον παραλαμβάνεται, διὰ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς γυμνάσμασι τέτακται.

25 ἐγκώμιον δὲ ἐστὶν εὐφημία ὠρισμένου προσώπου ἢ πράγματος ἐπὶ ὁμολογουμένοις ἀγαθοῖς διεξοδικῶς γινομένη. διεξοδικούς δὲ λόγους λέγομεν τοὺς εἰς μῆκος ἀποτεταμένους καὶ διὰ πάντων τῶν πλεονεκτημάτων ἐργασθέντας, καθ' οὓς καὶ διαφέρει τῶν ἐπαίνων τὸ

30 ἐγκώμιον. Ἐπαινος μὲν γὰρ ἐστὶ τὸ δι' ὀλίγων κατασκευαζόμενον, οἶον ἢ ἐνὸς ἀγαθοῦ μνήμη, ἐγκώμιον δὲ τὸ διὰ πασῶν τῶν ἀρετῶν καὶ διὰ πάντων τῶν τοῦ

ἐπαινουμένου πλεονεκτημάτων ἐργασθέν. τέλος δὲ ἐγκωμίου τὸ καλόν, ὡσπερ τοῦ δικανικοῦ τὸ δίκαιον καὶ τοῦ συμβουλευτικοῦ τὸ συμφέρον. εἰρηται δὲ ἐγκώμιον ἀπὸ τοῦ ἐν κώμῳ τινὶ καὶ παιδιᾷ πάλαι τοὺς ἀνθρώπους τοὺς τε εἰς θεοὺς ὕμνους καὶ τοὺς εἰς ἀλλήλους ἐπαίνους ἐργάζεσθαι. διήρηται δὲ ἕκαστον μὲν τῶν ὑπ' αὐτὸ εἰδῶν, οἷον λέγω ἐπιθαλάμιος ἢ προσφωνητικὸς ἢ σμινθιακὸς ἢ ἄλλος ὅλως ἐπὶ ἑορταῖς λεγόμενος λόγος ἢ ὕμνος θεῶν, διήρηται οὖν ἕκαστον τῶν εἰδῶν ἰδίᾳ τινὶ διαιρέσει, ἣτις οὐκ ἔστι τῆς κατ' εἰσαγωγὴν ἐξετάσεως. δεῖ δέ, ὡς εἶπεῖν ἐν βραχέσιν, ἐφ' ἑκάστης ἐκείνων τῶν ὑποθέσεων τὸ ἰδιάζον πλεονάζειν κεφάλαιον, οἷον ἐν ἐπιθαλαμίοις τὸ περὶ τῶν γάμων, ὃ καὶ θετικὸν καλεῖται, ἐν Παναθηναϊκῷ ἢ καὶ ἄλλῳ τινὶ τῶν τοιούτων τὸ περὶ τῆς ἑορτῆς, καὶ ὅλως ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν, ὅπερ ἔφη, τὸ παρέχον τῇ ὑποθέσει τὴν πρόφασιν. τὸ δὲ νῦν ὑφ' ἡμῶν αὐτὸ δὴ τοῦτο ἐγκώμιον ὀνομαζόμενον, ὃ ἐκπονοῦμεν εἰς ἔπαινον τυχόν ἀνδρὸς βεβιωκότος πρὸς ἀρετὴν, ὡς μὲν ἕτεροὶ τε τῶν ἀρχαίων καὶ ὡς ὁ θειότατος Πλάτων ἐν Φαίδρῳ διείλεν, εἰς τὰ περὶ ψυχῆς, εἰς τὰ περὶ σώματος, εἰς τὰ ἐκτὸς διαιρεῖται, ὧν τὰ μὲν περὶ ψυχὴν εἰς φρόνησιν, δικαιοσύνην, σωφροσύνην, ἀνδρείαν μεριζόμενά ἐστι, τὰ δὲ περὶ σῶμα εἰς κάλλος, ἰσχὺν καὶ μέγεθος καὶ τάχος, τὰ δὲ ἐκτὸς εἰς γένος, φίλους, πλοῦτον καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἡμεῖς δὲ οὐ ταύτη νῦν τῇ διαιρέσει, ἀλλὰ τῇ κρατούσῃ ἐψόμεθα. διαιρεῖται τοίνυν μετὰ τὰ προοίμια· χρησόμεθα γὰρ καὶ ἐν τούτοις προοιμίοις, οὐχ ὠρισμένοις, ἀλλ' ὅσοις ἢ χρεῖα παρέχει, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν ἤδη πολλάκις εἰρήκαμεν· διαιρεῖται οὖν μετὰ τὰ προοίμια πρῶτῳ κεφαλαίῳ τῷ καλουμένῳ ἀπὸ τοῦ γένους, ὅπερ λαμβάνεται ἀπὸ ἔθνους,

ἀπὸ πόλεως, ἀπὸ προγόνων. ταῦτα δὲ ἢ πάντα ἐμπί-
 πτει, ἢ τοῖς ἐμπίπτουσι χρησόμεθα, οἷον ἐὰν ἡ πόλις
 ἢ λαμπρὰ καὶ ἐπίδουξος, τότε μᾶλλον ἐν τῷ περὶ αὐτῆς
 λόγῳ ἢ τῷ τοῦ ἔθνους διατρίψομεν· ἐὰν δὲ μηδὲν ἔχω-
 5 μὲν γενναῖον εἰπεῖν περὶ τῆς πόλεως, τότε ἐπὶ τὸ ἔθνος
 καταφευξόμεθα· εἰ δ' ἄρα περὶ μηδετέρου λέγειν τι
 δυνώμεθα σπουδαῖον, τότε εὐθύς ἀπὸ τῶν προγόνων
 ἀρξόμεθα. ὅσα δὲ ἐνδέχεται καὶ περὶ ἐκείνων, λέγω
 δὴ τῶν ἀπὸ ἔθνους ἢ πόλεως, εἰπόντες πρότερον· οἷον
 10 βουλόμεθα Σίφνιον τινα ἐπαινεῖν, ἐπειδὴ οὐδὲν ἔστιν
 ἄξιον περὶ Σίφνου εἰπεῖν, ἀρκέσει αὐτῆς πρὸς ἔπαι-
 νον εἰπεῖν τὸ πλησίον αὐτὴν κείσθαι τῆς Ἀττικῆς καὶ
 μέσσην τῶν Κυκλάδων νήσων· καὶ ἐκ τοιούτων φυλά-
 ξαντες τῆς τέχνης τὴν τάξιν ἤξομεν ἐπὶ τὰ οἰκειότερα,
 15 καὶ αὐτὸ πάλιν τοὺς ἐνδοξοτέρους ἐπαινοῦντες, τοὺς ἄλ-
 λους ἀποκρύψομεν. αἰεὶ δὲ δεῖ σπεύδειν καὶ ἐπειγέσθαι
 ἐπὶ τὰ ἴδια καὶ μόνῳ αὐτῷ ὑπάρχοντα, οἷον λέγω ἐκ
 τῶν ἀνωτάτων προγόνων εἰκὸς πολλοὺς κατάγασθαι
 καὶ πολλὰς οἷον σειρὰς εἶναι καὶ πλείοσιν ἀρμόζειν τὰς
 20 αὐτὰς εὐφημίας, ἐπὶ δὲ πατρὸς πλεονεκτήμασι μόνους
 τοὺς ἐξ αὐτοῦ γενομένους δεῖ σεμνύνεσθαι· διὸ ἐπὶ
 ταῦτα μᾶλλον ἤξομεν. οὐ μὴν ἀμέσως οὐδέ, ὡς ἔτυχε,
 τὴν ἐκείνων μνήμην παραδραμούμεθα, ἵνα μὴ δόξωμεν
 κακίαν τινὰ συνειδότες ἀποφεύγειν τοὺς περὶ αὐτῶν
 25 λόγους, ἀλλ' εἴτε βουλόμεθα αὐτὰ ἐξετάζειν, μετὰ ἀξιώ-
 ματος ἐπ' αὐτὴν χωρήσομεν, λέγοντες, ὅτι ἄτοπόν ἐστιν
 ἐν τοιαῦδε μνήμῃ μὴ καὶ τὰς ἐκ τῶν προγόνων αὐτοῦ
 σκοπεῖν ἀρετάς, εἴτε ὑπερβαίνειν ἐθέλομεν, πειρασό-
 μεθα αἰτίαν εἰπεῖν εὐλογον, ἵνα μὴ δοκοίημεν αὐτὰς
 30 ὑποκρύπτειν ἐθέλουσι. μετὰ δὲ ταῦτα ἀπὸ τοῦ γένους
 εἰς τὸ ἀπὸ τῆς γενέσεως ἤξομεν, οἷον εἴ τι κατὰ τὸν
 καιρὸν τῆς ὠδίνος ἔξομεν λέγειν συμβεβηκὸς περὶ αὐ-

τόν, οἷον δὴ ἐπὶ τῆς Περικλέους λέγεται μητρὸς τῆς Ἀγαρίστῃς, ἢ δι' ἐνυπνίου προεῖπεν ὁ θεός, ὅτι λέοντα τέξεται, ἢ ἐπὶ τῆς Κύρου μητρὸς ἐπικλύσει τοῦ ὄνειρον θρυλλούμενον· πολλὰ δ' ἡμῖν καὶ ἄλλα τοιαῦτα παραδίδονται, οἷον ἐπὶ Εὐαγόρου τοῦ Κυπρίων βασιλέως, 5 ἢ ἐπὶ ἐτέρων· εἶτα μετὰ τὸ ταῦτα εἰπεῖν παραληψόμεθα τὸ ἐκ τῆς ἀνατροφῆς, ἃν ἔχωμέν τι περὶ αὐτῆς ἐξαίρετον λέγειν καὶ οἷον μὴ ἐτέροις γέγονεν, ὥσπερ ἐπὶ Ἀχιλλέως, ὅτι μυελοῖς ἐλάφων ἐτράφη, καὶ ὅτι ὑπὸ Χείρωνος, καὶ τὰ κατὰ μέρος ἐπ' αὐτῶ λεγόμενα. μετὰ 10 ταῦτα, ἅπερ ἐν τῇ νέᾳ ἡλικίᾳ ἐπετήδευσεν, εἰ ῥητορικὴν ἤσκησεν ἢ ποιητικὴν ἢ τι τῶν τοιούτων· εἶτα ἐπ' αὐτὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ πεπραγμένα. κἀνταῦθα, μᾶλλον δὲ ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσιν, ἵνα μὴ ὑπτιος ὁ λόγος γίγνηται, εἰ καὶ ἀρμόξειν πῶς τοῖς πανηγυρικοῖς ἢ ὑπτιότης δο- 15 κεῖ, ὅμως, ἵνα μὴ πάντῃ ἐκλύηται μόνην μνήμην ποιουμένων ἡμῶν καὶ ἀνεξέφραστον, πειρασόμεθα εἰς ἀρετὰς ἀναφέρειν τὰς πράξεις καὶ ἐπάγειν κατὰ μέρος τὰς συγκρίσεις· οὕτω γὰρ ἢ τε ὑπτιότης διαλύεται καὶ ἐναγώνιος ὁ λόγος κατασκευάζεται. καὶ εἶπου τι ἐλάττωμα 20 ἔχει, καὶ τοῦτο πειρασόμεθα περιστέλλειν εὐφημοτέροις λόγοις, τὴν δειλίαν εὐλάβειαν καὶ προμήθειαν καλοῦντες, τὸ δὲ θράσος ἀνδρείαν καὶ εὐψυχίαν, καὶ ὅλως ἀεὶ πάντα ἐπὶ τὸ κάλλιον ἐργαζόμενοι. ὅπερ δὲ εἶπον, πανταχοῦ δεῖ τὰς συγκρίσεις ἐπάγειν, τὴν ὑπὲρ 25 τὸ μέτρον ὑπτιότητα διαφεύγουσας, καὶ ἐπὶ τὰς τῶν ἀρετῶν ἐξετάσεις ἵνα, ἵνα ἐμψυχος ὁ λόγος φαίνεται. ζητητέον δέ, εἰ ἀντίθεσιν ἐπιδέχεται τὸ ἐγκώμιον· εἰ γὰρ δεῖ ὁμολογουμένων ἀγαθῶν βάσανον γίνεσθαι, οὐκέτι ὁμολογηθήσεται τὰ ἔχοντα ἀντίθεσιν· εἰ δὲ ἐξ 30 ἰδιαξούσης ὕλης ἐμπέσοι, ὃ ἀποκρούσαι οὐ δυνάμεθα διὰ τὸ τὸν ἀκροατὴν αὐτὸ ζητεῖν, τῇ τε μεθόδῳ αὐτὸ κα-

θαιρήσομεν, καὶ τὰς λύσεις ἐπάξομεν ἰσχυροτέρας, ἵνα πανταχόθεν τὸ τῆς ἀντιθέσεως βλάβος λύηται. παράδειγμα δὲ τούτου παρά τε τῷ Ἀριστείδῃ καὶ τῷ Ἰσοκράτει ἐν τῷ Πανηγυρικῷ καὶ ἐν τῷ Βουσίριδι, ὧν μάλιστα τὴν ἐν τῷ Πανηγυρικῷ ἀντίθεσιν ζηλωτέον, ἐπειδὴ καὶ καλῶς λέλυται· ἢ γὰρ ἐν τῷ Βουσίριδι εἰσαχθεῖσα ἀσθενέστερον λελύσθαι δοκεῖ. ἐξ ἰδιαζούσης δὲ ὕλης ἐμπεσοῦσαι ἀντιθέσεις κανόνα τῷ εἶδει τούτῳ τῆς ῥητορικῆς καθολικὸν οὐ ποιήσουσιν.

10

ΟΡΟΣ ΨΟΓΟΥ.

9 Καὶ ὁ ψόγος δὲ τοῖς αὐτοῖς διαιρεῖται κεφαλαίοις, ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἐνθυμημάτων καὶ ἐπιχειρημάτων συμπληρούντων ἡμῶν τὴν ἅπασαν ἐργασίαν καὶ διαίρεσιν· τῶν γὰρ ἐγκωμίων τὸ μὲν ἐστὶν ἔπαινος, τὸ δὲ ψόγος.
 15 διὰ τοῦτο καὶ ὁ κατὰ τῶν σοφιστῶν Ἰσοκράτους λόγος, καίτοι ἐκ λαιδοριῶν ἅπας τῶν περὶ τοὺς ἀμαρτάνοντας εἰς τὰς τέχνας κατεσκευασμένος, ἐν τοῖς ἐγκωμίοις τέτακται. οὐ λέληθε δέ με, ὅτι ἐπέσκηψάν τινες τῇ ἐπιγραφῇ ἐκείνου τοῦ λόγου, ὅτι μὴ ψόγον αὐτὸν
 20 τῶν σοφιστῶν ἐπέγραψεν, ἀλλὰ κατὰ τῶν σοφιστῶν ἔθετο αὐτῷ ὄνομα, ὥστε δοκεῖν εἶναι κοινὸν τόπον. ἰστέον δέ, ὅτι οὐχ αἱ ἐπιγραφαὶ κοινοῦσι τὰ εἶδη, ἀλλ' ἢ ὑποκειμένη ὕλη· εἴρηται μὲν οὖν ἤδη καὶ ἐν τῷ κοινῷ τόπῳ ἢ διαφορὰ τοῦ τε ψόγου καὶ αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ
 25 τόπου, οὐδὲν δὲ καλύει, καὶ νῦν αὐτῆς ἀναμνησθῆναι· διὰ γὰρ αὐτῆς εἰσόμεθα, ποῖα δεῖ ὑπὸ ψόγον ἀνάγειν καὶ ποῖα ὑπὸ τοὺς τόπους. ὅταν μὲν οὖν ἢ πρᾶγμα τὸ ἐξεταζόμενον, καθ' οὗ τιμωρία τις ὑπὸ τῶν νόμων διωρίζεται, τότε τῇ καταδρομῇ κατὰ τὰ κεφάλαια τοῦ
 30 κοινοῦ τόπου χρῆσόμεθα· ὅταν δὲ πρᾶγμα ἢ μόνην λοι-

δορίαν τῷ χρωμένῳ φέρον, τότε ὡς ψόγον ἐργαζόμεθα, ὥστε καὶ ὁ κατὰ τῶν σοφιστῶν κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ὑπὸ τὸ πανηγυρικὸν εἶδος ἂν τάττοιτο. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ εἶδη, ὥσπερ ἤδη καὶ μικρὸν ἔμπροσθεν ἐπεσημνήσαμεθα, ἀναγόμενα ὑπὸ τὸ πανηγυρικόν, ἰδίας δια- 5 ρέσεως δεόμενα, ὥσπερ καὶ ὑπὸ τὸ δικανικὸν καὶ συμβουλευτικόν· μᾶλλον δὲ χρῆ καὶ περὶ αὐτῶν δι' ὀλίγων εἰπεῖν· οὕτω γὰρ ἂν ταῖς περὶ ἐκείνων τῶν εἰδῶν τέχναις ἐπιμελέστερον ἐντευξόμεθα. τῶν γὰρ τεχνολογῶν οἱ μὲν ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων προσώπων μόνον 10 ἐχαρακτήρισαν τοὺς λόγους, καὶ ἐν τρισὶν εἰδεσιν ἔστησαν τῆς ῥητορικῆς, λέγοντες, ὡς οἱ ὑποκείμενοι ἡμῖν ἀκροαταὶ ἢ ἐκκλησιαάζουσιν ἢ δικάζουσιν ἢ πανηγυρίζουσι, καὶ δεῖ πάντως ἐνὸς τῶν εἰδῶν εἶναι τούτων τὸν λόγον τὸν λεγόμενον, οἱ δὲ οὐκ ᾤθησαν δεῖν τρία μό- 15 νον ὀνομάζειν εἶδη, ἀλλ' εἰς πλείονα ἐξέτειναν, καὶ ἐμοὶ δοκεῖν πρὸς τοῦτο ἐκινήθησαν πεισθέντες ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους· ὁ ἀνὴρ γὰρ ἐκεῖνος αἰδέσιμος ὢν τέταρτον παρὰ τὰ τρία τὰ προλεχθέντα τὸ ἱστορικὸν ἐκάλεσε, μικτὸν ἀπὸ τῶν τριῶν εἶναι εἰπών· εἰ δὲ δοίη τις εἶναι 20 τέταρτον, ὥσπερ οὖν καὶ δεῖ δοῦναι, οὐδὲν κωλύει καὶ τοῖς ἄλλοις ἔπεσθαι τοῖς μέχρι τριάκοντα εἰδῶν, οἶμαι, προελθοῦσιν· ἴσως δ' ἂν εὐρεθείη καὶ πλείονα· σχεδὸν γὰρ ὅσα ἐν ἀνθρώποις πράγματα, τοσοῦτοι καὶ λόγοι. ἀλλὰ λήσεται τις οὕτω σύγχυσιν ἐργαζόμενος· διὸ 25 ὑπ' ἐκεῖνα τὰ παρὰ τῷ Κουρνούτῳ ὀνομαζόμενα καὶ Πορφυρίῳ ἅπαντα χρῆ πειρᾶσθαι ἀνάγειν τὰ πράγματα, εἰδοποιούοντας αὐτῶν τὰς ὑποθέσεις. δύναιτο δ' ἂν τις καὶ ἐκείνων τὴν μὲν διαίρεσιν διαφορὰν λέγειν, ἀνάγειν δὲ αὐτὰ ἐπὶ τὰ τρία εἶδη, εἰ προσέχοι τοῖς ὑποκει- 30 μένοις προσώποις καὶ τῷ ἑκάστου τῶν τῆς ῥητορικῆς εἰδῶν τέλος. οἷόν τι λέγω τοῦ δικανικοῦ τέλος τὸ δί-

- καιον, ὅπερ ἐκ ψήφου τῶν δικαστιῶν κατὰ τοὺς νόμους
 κρινόντων δείκνυται· ἄρα οὖν οἱ ἀντιρρητικοί, ἐπεὶ
 πρὸς τινὰς ἔχουσι τοὺς ἀγῶνας, εἶεν ἂν τοῦ δικανικοῦ;
 ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποι τις· οὐδὲ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ ὑπόκεινται,
 5 ὡς μέλλοντες ζημίαν ἐπάγειν τινά, ἣν νόμοι διώρισαν,
 ὥστε μᾶλλον ἂν ὑπὸ τὸ πανηγυρικὸν εἶδος τάττειντο.
 καὶ ὅλως τοὺς νομοθετικούς, τοὺς χαριστηρίους, τοὺς
 πρὸς ἀπολογίαν αἰτιῶν οὐκ ἔχουσῶν τιμωρίαν ἐκ νόμων
 ἐπομένην, ἀλλὰ πρὸς διαβολὴν μόνην μεμηχανημένους,
 10 πάντας τοὺς περὶ τῶν τοιούτων πραγμάτων ἔξεστι τάτ-
 τειν ὑπὸ τὰ εἶδη τὰ τρία, εἰ βούλοιτό τις βιάζεσθαι καὶ
 προσδέχεσθαι τὴν εἰς πλείονα τομὴν, τὰς δὲ ὕλας, δι'
 ὧν κατασκευάζονται, ἐπιπλέκειν. εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ
 πανηγυρικοῦ Ἰσοκράτους καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ στεφάνου
 15 Δημοσθένους, ὁμολογουμένως ὄντος τοῦ μὲν τοῦ δικα-
 νικοῦ, τοῦ δὲ τοῦ συμβουλευτικοῦ εἶδους, αἱ ὕλαι ἐκ
 τοῦ πανηγυρικοῦ παρελήφθησαν, τί κωλύει τοιαύτας
 εἶναι μίξεις καὶ ἐπιπλοκάς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν,
 ἵνα ἕτερόν τι ἔχη τέλος ὁ λόγος, ὅπερ ἐκ τῶν ὑποκειμέ-
 20 νων μὲν ἀκροατῶν εὐρίσκεται, ἐξ ἑτέρας δὲ ὕλης κατα-
 σκευάζεται; οὕτω καὶ ὁ ὑπὲρ τῶν τεσσάρων Ἀριστείδου
 τοῦ ἀντιρρητικοῦ ἂν λέγοιτο, καὶ πολλοὶ ἂν εὐρε-
 θεῖεν οἱ λόγοι αὐτοῦ τοῦ Ἀριστείδου καὶ τῶν κατ' αὐ-
 τὸν καὶ τῶν χρόνοις ὕστερον σοφιστῶν, δυνάμενοι δει-
 25 κνύναι καλῶς δόξαντας καὶ τοὺς στήναι μέχρι τριῶν
 εἰδῶν ἐλομένους. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ταῦτα. ἐλέ-
 γομεν δὲ ἀνωτέρω, ὅτι περὶ πραγμάτων εὐφημίας ἀσχο-
 λεῖται τὸ ἐγκώμιον· τὰ δὲ πράγματα ἢ ἄψυχά εἰσιν
 ὄντα ἐν σώμασιν, * οἷον ρητορικὴ, καὶ ὅλως τὰ ἐν ἐπι-
 30 τηδεύμασιν· εἰκὸς οὖν τινὰ ζητῆσαι, πῶς οὖν ταῦτα
 ἐγκωμιάσομεν, εἰ μὴ δυνατόν τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι κε-
 φалаίοις, οἷσπερ καὶ ὅταν ἄνδρα τινὰ ἐπαινῶμεν. δεῖ

τοίνυν εἰδέναι, ὅτι καὶ ἐπὶ τούτων τοῖς ἐνδεχομένοις τῶν ἐγκωμίων τόποις χρῆσόμεθα, οἷον τυχόν ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἀντὶ μὲν γένους παραλαμβάνοντες τοὺς εὐρόντας ἢ πρῶτως χρῆσαμένους αὐτοῖς, ἀντὶ δὲ ἀγωγῆς τὴν ἐν αὐτοῖς ἄσκησιν, ἀντὶ δὲ πράξεων τὰς χρείας, 5 ἄς ἂν πληροὶ τῶ τῶν ἀνθρώπων βίῳ, καὶ τὰς ὀφειλάς, καὶ ἐφ' ἐκάστου τῶν ἄλλων οὕτως, ἐπεὶ καὶ αὐτῶν τῶν εἰς ἔμψυχα γενομένων ἐπαίνων οἱ μὲν εἰσι κοινοί, οἷον ἀνθρώπου, ἵππου, οἱ δὲ ἴδιοι, οἷον Σωκράτους ἢ ἄλλου τινός· καὶ ἐπ' ἐκείνων οὖν τῶν κοινῶν τῶν [μὲν] ἐνδε- 10 χομένων δεῖ στοχάζεσθαι, καὶ ὅλως αὐτὸν τὸν λέγοντα δεῖ, κατὰ τὸν Ἰσοκράτην φάναι, μανθάνειν μὲν τὰς διαιρέσεις, κριτὴν δὲ εἶναι τῆς κρίσεως, καὶ συμβαίνοντας καὶ καιροῖς καὶ προσώποις καὶ πράγμασι ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. φασὶ δέ, ἐν τοῖς ἐγκωμίοις ὅτι ἐπι- 15 τηδεύειν δεῖ τὴν γλαφυράν τε καὶ ἀβροτέραν καὶ θεατρικὴν φράσιν μετὰ τινος σεμνότητος, ὥσπερ [γὰρ] ἐν τοῖς συμβουλευτικοῖς ὄγκου δεόμεθα καὶ ἀξιώματος καὶ ἐν τοῖς δικανικοῖς σφοδρότητός τινος τῆς ἔμψυχον τὸν ἀγῶνα ποιούσης. οὕτω καὶ ἐχρῆν ὑμᾶς μαθεῖν, ὡ φίλ- 20 τατοι παῖδες. περὶ ἐγκωμίου ἀρκούντως εἴρηται, καὶ ἴσως οὐ δεῖσθε πρὸς τοῦτο διαιρέσεως, τῶν εἰρημένων ἱκανῶν ὄντων ὑμᾶς ἐπιστῆσαι καὶ δοῦναι ὁδὸν τῆς τοῦ προγυμνάσματος τούτου μελέτης.

ΟΡΟΣ ΣΤΓΚΡΙΣΕΩΣ.

25

Τὴν καλουμένην σύγκρισιν οἱ μὲν οὐδὲ ὅλως ἔτα- 10 ξαν ἐν τοῖς προγυμνάσμασι διὰ τὸ ἐν τε τοῖς κοινοῖς τόποις, ἤνίκα τοῦ νῦν κρινομένου πράγματος πρὸς ἕτερα ἀδικήματα ἐποιούμεθα τὴν ἐξέτασιν, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐγκωμίοις, ὅπου τῇ πρὸς ἕτερον παραθέσει μεγάλα 30

ἐπιδεικνύναι ἐπειρώμεθα τὰ τοῦ νῦν ἐπαινδουμένου, ἱκανὴν αὐτῆς γεγενῆσθαι τὴν μελέτην· ἐνιοι δὲ εἶναι μὲν καὶ αὐτὴν ἐβουλήθησαν τῶν ἄλλων προγυμνασμάτων, ἔταξαν δὲ ὅμως πρὸ τοῦ ἐγκωμίου. ὧν οὐδ' ἐτέρους ἂν τις ἐπαινέσειεν, οὐ γὰρ, ἐπειδὴ ὡς μέρος παρελήφθη, διὰ τοῦτο ἔδει [ἢ] μηκέτι αὐτὴν καὶ ὡς ὅλην ἐξετασθῆναι, ἢ ἐξεταζομένην τετάχθαι μετὰ τὸ ἐγκώμιον· ὅτε μὲν γὰρ ὡς μέρος παρελαμβάνετο, καὶ μάλιστα ἐν τῷ κοινῷ τόπῳ, καθ' ἕτερον τρόπον ἢ ἐργασία αὐτῆς ἐγίνετο, συγκρινόντων ἡμῶν ἢ πρὸς ἴσον, ἢ πρὸς ἔλαττον, ἢ πρὸς τὸ κρείττον, ὅπερ ἐν αὐτῇ τῇ συγκρίσει οὐ γενήσεται, ἀλλ' οὐδὲ ἐν αὐτῷ τῷ καλουμένῳ ἐγκωμίῳ ὅλου πρὸς ὅλον ἢ ἐξέτασις ἔσται, ἀλλὰ μέρους πρὸς μέρος. οἷον ἐξετάζοντες τὴν εὐγένειαν τοῦδε τοῦ νῦν ἐπαινουμένου βουλόμεθα αὐτὸν δεῖξαι μηδὲν εὐγενεῖα τυχὸν Ἀχιλλέως λειπόμενον· ἐνταῦθα βραχὺ τι ἐκ τῶν περὶ Ἀχιλλέως ἱστορουμένων παραλαμβάνοντες, ὅσον πρὸς τὴν χρεῖαν ἡμῖν ἀρκεῖ, ἀλλὰ τὰ περὶ τοῦ ἥρωος παραλείψομεν, ἐπεὶ συμβαίνει μείζον εἶναι τοῦ ἔργου τὸ πάρεργον καὶ τὸν ἅπαντα ἡμῖν περὶ τούτου δαπανᾶσθαι λόγον. πρὸ τοῦ ἐγκωμίου δὲ αὐτὴν τάττειν οὐκ ἐχρῆν, ἐπειδὴ διπλοῦν ἔστιν ἐνταῦθα ἐγκώμιον· ἢ γὰρ σύγκρισις λόγος τὸ βέλτιον ἢ χεῖρον παριστάς, ἢτοι οὕτως· σύγκρισις ἔστι παράλληλος ἐξέτασις ἀγαθῶν ἢ φαύλων προσώπων ἢ πραγμάτων, δι' ἧς πειρώμεθα ἢ ἴσα ἀλλήλοις ἀμφοτέρα δεικνύναι τὰ προκείμενα, ἢ τὸ ἕτερον προέχον τοῦ ἑτέρου. ἐν τοίνυν τῇ συγκρίσει καλουμένῃ, λέγω δὴ ἐν τούτῳ τῷ προγυμνάσματι, τέως τὴν πρὸς τὸ ἔλαττον σύγκρισιν, ἣν ἐν τῷ κοινῷ τόπῳ κατ' ἐπιτίμησιν παραλαμβάνομεν, φευξοῦμεθα ἤδη. εἰ τοίνυν διπλοῦν ἔστιν ἐγκώμιον ἢ σύγκρισις, πῶς εἰκὸς ἦν τοῦ ἀπλοῦ τὸ δι-

πλοῦν προτάττειν; οὐκ ἄρα οὖν πρὸ τοῦ ἐγκωμίου
ταχθήσεται. ἔστι δὲ καὶ αὐτῇ τῶν μερῶν καὶ ὄλων· καὶ
γὰρ ὡς μέρος παραληφθήσεται, ὥσπερ ἐν τοῖς ἐγκω-
μίοις καὶ ἐν τοῖς κοινοῖς τόποις, καὶ ὡς ὄλον, ὥσπερ
ὅταν τυχὸν πρόκειται καλοῦ βίου γέρας καὶ ἀμφισβη- 5
τοῦσι πρὸς ἀλλήλους δύο τινὲς ἐπ' αὐτῶ διαπρέψαντες.
χρησόμεθα οὖν διαιρέσει καὶ ἐνταῦθα, ἥπερ καὶ ἐν τῷ
ἐγκωμίῳ, τοσοῦτον μόνον εἰδότες, ὅτι διπλᾶ εὐρίσκε-
ται ἐν αὐτῇ τὰ κεφάλαια, καὶ ὥσπερ ἐκεῖ, τὰ ἐνδεχό-
μενα ζητήσομεν, τοῖς ὑποκειμένοις ἀκολουθοῦντες ἢ 10
προσώποις ἢ πράγμασι, τσαῦτα δὲ ἢ καλὰ ἢ μὴ ἀλλή-
λοις συγκρινοῦμεν, ὅσα δὴ ἐγκωμιάζομεν ἢ ψέγομεν.
οὐδὲν οὖν δεῖ ἐνταῦθα πλεον περὶ τούτων λέγειν.
ἐκεῖνο δὲ χρὴ μόνον προσθεῖναι, ὅτι, εἴτε ἀγαθῶν
εἴτε κακῶν ποιούμεθα ἐξέτασιν, δεῖ μὴ τῇ καθαιρέσει 15
τῶν ἀντεξεταζομένων αὐξεῖν τὰ ἡμέτερα· οὐ γὰρ οὕτω
μεγάλα ταῦτα ἐπιδειξομεν, ἀλλὰ τότε ἔσται τὰ ἡμέ-
τερα μεγάλα, ὅταν μεγάλων μείζονα φανῆ, ὡς τὸ
'Ομηρικόν·

πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφρευγε, δῖωκε δέ μιν μέγ' ἀμεί- 20
νων.

οἷον ἐθέλομεν Θεμιστοκλέα Πausανίου δεῖξαι βελτίονα·
οὐκ ἔρει πρὸς αὐτὸν Θεμιστοκλῆς, ὅτι οὐδὲν ἀγαθὸν
διεπράξατο εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' ὅτι ἐπραξας μὲν
καὶ σὺ πολλὰ καὶ μεγάλα, τὰ δὲ ἐμὰ πολλῶ τῶν σῶν 25
κρείττονα. καὶ ἐπὶ τῶν κακῶν ὁμοίως, ὡς ὑπέδειξεν
ἡμῖν ὁ Δημοσθένης εὐθύς ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ κατ'
'Ανδροτίωνος· Διόδωρος γὰρ οὐκ εἶπεν, ὅτι οὐδὲν Εὐ-
κτήμων παρ' αὐτοῦ ἠδίκηται, ἀλλ' ὅτι πολλὰ μὲν ἠδί-
κηται καὶ μεγάλα, πολλῶ δὲ ἐγὼ μείζονα, καὶ οὕτω 30
τῇ τῶν γενομένων εἰς Εὐκτήμονα αὐξήσει τὰ ἑαυτοῦ
αὐξήσας ἔλαθε. φράσιν δὲ ὁμοίως κἀνταῦθα πομπικῆν

καὶ θεατρικὴν εἶναι δεῖ, τοῦ σεμνοῦ μὴ ἀφισταμένην. τριῶν δὲ ὄντων τῆς ῥητορικῆς μερῶν, τοῦ μὲν ἑνός, λέγω δὴ τοῦ ἐγκωμίου, φανεῖν ἂν ἰσότημος, γυμνάσει δὲ ἡμᾶς καὶ πρὸς τὰ ἄλλα· καὶ γὰρ συμβουλευόντες δεό-
 5 μεθα τῶν ὑφ' ἐτέρων λεγομένων τὰ ἡμῶν αὐτῶν δεῖξαι καλλίονα, καὶ κατατρέχοντες τῶν ἀδικημάτων τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐργασόμεθα, καὶ τὰ νῦν ταῦτα πάντων ἐπιχειρή-
 σουμεν δεικνύναι μείζονα. καὶ ὅλως πολυσχιδῆς τούτου ἢ χρεία, ὥσπερ καὶ τοῦ ἐγκωμίου, καὶ καθ' ἑαυτὸ ὡς
 10 ὅλου παραλαμβανομένου καὶ μεθ' ἐτέρον ὡς μέρους. πέντε δ' ὄντων τῶν μερῶν τοῦ λόγου γυμναζόμεθα ἐν αὐτῷ καὶ εἰς προοιμιῶν εὐρέσεις καὶ εἰς διηγήσεων με-
 ταχειρίσεις, ἐν οἷς ὡς διηγούμενοι τὰ πλεονεκτήματα λέγομεν, καὶ εἰς ἀγώνων σφοδρότητας, ἐν οἷς ἢ ὅμοια
 15 ἀποπειρώμεθα δεικνύναι ἢ μείζονα, καὶ εἰς ἐπιλόγων πάθη, ἐν οἷς καταπαύομεν τὰς ὑποθέσεις. εἰ δὲ ἀνθέων ἡμῖν ἢ φυτῶν ἢ τοιούτων ὅλως γίνοιτο ἢ ἀντεξέτασις, ἐξέσται ἡμῖν καὶ ἀνειμένη χρῆσασθαι τῇ φράσει, ὥστε μῆτε ἀναγκάζεσθαι διὰ πάντων τῶν κεφαλαίων ἰέναι,
 20 μῆτε ζητεῖν παραιτήσεως τρόπους, τῆς ἀνειμένης φράσεως ἐχούσης ἄδειαν μὴ σφόδρα ἔπεσθαι τῇ τέχνῃ τῶν ἐγκωμίων τῶν διὰ συντόνου χαρακτῆρος τιθεμένων ἐν διαιρέσει.

 ΟΡΟΣ ΗΘΟΠΟΙΙΑΣ.

11· Τινὲς μετὰ τὴν σύγκρισιν εὐθύς τὴν ἐκφρασιν τά-
 26 ξαντες, τὴν δὲ ἠθοποιῖαν μετὰ τὴν θέσιν, οὕτως ἐγραψαν· καλῶς μετὰ τὴν θέσιν ἢ ἠθοποιῖα τέτακται· τρόπον γὰρ τινα ὁδὸς ἐστὶν ἀπὸ τῆς θέσεως διὰ ταύτης ἐπὶ τὰς τελείας ὑποθέσεις. οἷον ἔστι τις θέσις, εἰ φιλοσο-
 30 φητέον· αὕτη κατασκευάζεται δι' ὧν εἶπομεν ἐργασιῶν ἐν τοῖς περὶ αὐτῆς λόγοις· ἐν δὲ τῇ ἠθοποιῖᾳ ἐροῦμεν·

γεωργὸς φιλοσοφεῖν τὸν υἱὸν προτρέπεται· προστεθεισα
 οὖν ἢ τοῦ πατρὸς ποιότης οὐπω μὲν ἐποίησε τελείαν
 ὑπόθεσιν, ἐπειδὴ ἔτι λείπεται τῇ περιστάσει, τελειοτέ-
 ραν μέντοι ἔδειξεν, ἢ κατὰ τὴν θέσιν. καὶ οὕτω μὲν
 ἐκεῖνοι γεγράφασιν· ἀλλ' ἡμεῖς τῷ κεκρατηκότι ἔθει 5
 ἐπόμενοι, καὶ τὴν ἡθοποιῖαν εὐθύς μετὰ τὴν σύγκρισιν
 τιθέντες φαμέν· ἡθοποιῖα ἐστὶ λόγος ἀρμόζων τοῖς ὑπο-
 κειμένοις, ἡθος ἢ πάθος ἐμφαίνων ἢ καὶ συναμφοτέρα·
 ἀρμόζων μὲν τοῖς ὑποκειμένοις, ἐπειδὴ δεῖ στοχάζεσθαι
 καὶ τοῦ λέγοντος καὶ πρὸς ὃν λέγει· ἡθος δὲ ἢ πάθος ἢ 10
 καὶ συναμφοτέρον, ἐπειδὴ ἢ πρὸς τὰ καθόλου τις ἀπο-
 βλέπει ἢ πρὸς τὸ ἐκ περιστάσεως γινόμενον· ταύτη γὰρ
 ἡθος πάθους διαφέρει· οἷον εἰ λέγοιμεν, ὅτι ποίους ἂν
 εἴποι λόγους δειλὸς ἐπὶ μάχην μέλλων ἐξιέναι, τοῦ κα-
 θόλου τοῖς δειλοῖς προσόντος ἡθους φροντιοῦμεν· εἰ δὲ 15
 λέγοιμεν, ποίους ἂν εἴποι λόγους τυχὸν Ἀγαμέμνων,
 ἔλων τὴν Ἴλιον, ἢ Ἀνδρομάχην, πεσόντος Ἐκτορος, δώ-
 σει τὴν εὐπορίαν τὰ πάθη τὰ νῦν γενόμενα. τῶν δὲ
 ἡθοποιῶν αἱ μὲν εἰσιν ἡθικαί, αἱ δὲ εἰσι παθητικαί, αἱ
 δὲ μικταί· ἡθικαὶ μὲν καὶ παθητικαί, ἄς ἦδη ἐδηλώσα- 20
 μεν, μικταὶ δὲ αἱ ἀπὸ ἀμφοῖν, οἷον ἂν εἴπω, ποίους ἂν
 εἴποι λόγους Ἀχιλλεὺς ἐξιῶν ἐπὶ πόλεμον μετὰ τὴν τε-
 λευτὴν τοῦ Πατρόκλου· προσθήσω γὰρ τῷ ἔθει καὶ τὰ
 ἐκ τοῦ πάθους, καὶ μικτὴν ἐργάσομαι. τὴν δὲ προσω-
 ποποιῖαν καλουμένην, οὐσαν σχεδὸν τὴν αὐτὴν τῇ ἡθο- 25
 ποιῖα, ἕτεροι ἑτέρως διαφέρειν αὐτῆς ἐνόμισαν· οἱ μὲν
 γὰρ προσωποποιῖαν αὐτὴν ἐκάλεσαν τὴν ἔχουσαν ὠρι-
 σμένα καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ ὑποκείμενα πράγματα,
 ἡθοποιῖαν δὲ τὴν πανταχόθεν ἀναπλαττομένην, ἣν καὶ
 ῥῆσιν καλοῦσι, τοῦτο αὐτῇ τιθέντες ὄνομα· εἰσὶ δέ, οἱ 30
 καὶ κάλλιστον ἔδοξαν, ἡθοποιῖαν μὲν τὴν ἐκ τῶν ὠρι-
 σμένων προσώπων, προσωποποιῖαν δέ, ἐν ἣ καὶ πρό-

σωπα πλάττομεν καὶ περιτίθεμεν αὐτοῖς λόγους. ταῦτα δὲ μάλιστα τοῖς ποιηταῖς ἀνατιθέασιν, οἷς ἔστι καὶ τὰ ἄψυχα μεταπλάττειν εἰς πρόσωπα ἔξουσία καὶ περιποιεῖν αὐτοῖς ῥήματα. καὶ περὶ τὴν διαίρεσιν δὲ πολλῆς οὔσης
 5 τοῖς περὶ αὐτῆς διαλαμβάνουσι τῆς διαφορᾶς τὴν κρατοῦσαν δεῖ ἐκθέσθαι, ὅτι τρισὶ χρόνοις διαιρεῖται, ἐνεστώτι, παρεληλυθότι καὶ μέλλοντι· ἃ γὰρ τινες κεφάλαια ὠνόμασαν, ταῦτα ἐνθυμήματά εἰσι τῶν περὶ ἕνα τῶν χρόνων τούτων εὐρισκομένων. ἀρξόμεθα οὖν ἀπὸ
 10 τοῦ ἐνεστώτος, καὶ ἀναδραμούμεθα ἐπὶ τὸν παρεληλυθότα χρόνον, εἰτ' ἐκείθεν πάλιν ἀναστρέψομεν ἐπὶ τὸν ἐνεστώτα· οὐ γὰρ ἀμέσως ἤξομεν ἐπὶ τὸν μέλλοντα, ἀλλὰ μνημονεύσομεν διὰ βραχέων τῶν ἐνεστώτων, καὶ οὕτως ἐξετάσομεν τὰ μέλλοντα. οἶον ἢ ἡθοποιῖα, πόλους ἂν
 15 εἴποι λόγους Πηλεὺς, τὸν θάνατον ἀκούσας τοῦ Ἀχιλλέως; οὐκ εὐθύς ἀναμνησθήσεται τῆς παλαιᾶς εὐδαιμονίας, ἀλλὰ πρότερον θρηνήσας τὴν παρούσαν τύχην, ἀντιπαραθήσει τὰ πάλαι αὐτῷ συμβεβηκότα ἀγαθὰ, τὸν γάμον τῆς θεᾶς, τὴν παρὰ τῶν θεῶν τιμὴν, τὰς πολλὰς
 20 ἀριστείας, εἶτα δὲ δακρύσει τὰ νῦν προστιθείς, οἷα ἐξ οἴων αὐτὸν περιέστηκε, καὶ οὕτως οἶον μαντεύσεται, πόσοις εἰκὸς αὐτὸν περιπεσεῖν κακοῖς δι' ἐρημίαν τοῦ βοηθήσοντος. χρὴ δὲ τὴν ἀπαγγελίαν κομματικωτέραν εἶναι μᾶλλον, καὶ οἷαν πρὸς ἄλληλα μὴ περιοδικῶς συμ-
 25 πληροῦσθαι· τὸ γὰρ περὶ τὴν φράσιν καταγίνεσθαι πάθους ἀλλότριον· ἴδιον δὲ καὶ χαιρόντων καὶ θρηνούτων τὸ συντόμως καὶ διὰ βραχέων ἕτερα ἐφ' ἑτέροις ἐπάγειν· οὐ δόξει οὖν πεπονθέναι ἐν καιρῷ τοιούτῳ κάλλους τοῦ περὶ τὴν φράσιν ἐπιμελούμενος. ἔστι δὲ καὶ
 30 τοῦτο τὸ προγύμνασμα πρὸς τὰ τρία εἶδη τῆς ῥητορικῆς χρήσιμον· καὶ γὰρ καὶ ἐγκωμιάζοντες καὶ κατηγοροῦντες καὶ συμβουλευόντες ἡθοποιῶν πολλάκις δεόμεθα·

ἐμοὶ δὲ δοκεῖ καὶ πρὸς τὸν ἐπιστολικὸν ἡμᾶς γυμνάζειν
 χαρακτηῖρα, εἶγε καὶ ἐν ἐκείνῳ δεῖ τοῦ ἡθους τῶν τε
 ἐπιστελλόντων καὶ πρὸς οὓς ἐπιστέλλουσι, ποιεῖσθαι
 πρόνοιαν. αὐτὸ δὲ τὸ ἐπιστολικόν, εἴτε ὑφ' ἐν τούτων
 τῶν τριῶν ἀνάγεται εἴτε ὑφ' ἑτερον, οὐ τοῦ νῦν ἐστι 5
 καιροῦ σκοπεῖν, ἄλλως τε, ἐπειδὴ καὶ περὶ αὐτῶν ἐν
 τοῖς περὶ ἐγκωμίων ἀρκούντως ὡς πρὸς εἰσαγωγὴν ἐλέ-
 χθη. προοιμίῳ δὲ ἐνταῦθα συνεστραμμένον, ὅπου γε
 μηδὲ τῆς ἄλλης φράσεως τοιαύτης χρεία, οὐ δεησόμεθα,
 ἀλλ' οὐδὲ διηγήσεων σωζουσῶν τὴν ἀκολουθίαν· εἰ δὲ 10
 μή, λύοιτο ἂν τὸ πάθος· οὐδὲ ἀγωνιστικὸς ἐστὶ ὁ λό-
 γος, ἀλλὰ μόνον κινῶν τὸν ἀκροατὴν εἰς ἡδονὴν ἢ εἰς
 δάκρυον.

ΟΡΟΣ ΕΚΦΡΑΣΕΩΣ.

Τινὲς μετὰ τὴν σύγκρισιν εὐθύς τὴν ἐκφρασιν τά- 12
 ξαντες οὕτως ἔγραψαν· ἐστὶ μὲν ἡ τῶν ἐφεξῆς προγυμ- 16
 νασμάτων τάξις ἀδιάφορος, καὶ ἄλλων ἄλλως τασσόν-
 των, οὐδὲν δὲ κωλύει, τὴν ἐκφρασιν ἐν μελέτῃ ποιεῖσθαι
 εὐθύς μετὰ τὴν σύγκρισιν· ἐπειδὴ γὰρ καὶ ἐπὶ τῆς συγ-
 κρίσεως ἔφαμεν εἶναι ἄδειαν τῆς ἀνεμιμένης φράσεως, 20
 καὶ ἐπὶ ταύτης δὲ μᾶλλον ἐκείνῳ τῷ εἶδει τῆς ἀπαγγε-
 λίας χρῆσθαι παραδέδοται, εἰκότως ἀκολουθεῖν δεῖ τῇ
 συγκρίσει τὴν ἐκφρασιν. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν οὕτως· ἡμεῖς
 δὲ τῷ κεκρατηκότι ἔθει ἐπόμενοι μετὰ τὴν σύγκρισιν μὲν
 τὴν ἡθοποιῖαν ἐτάξαμεν, ταύτην δὲ τὴν ἐκφρασιν μετε- 25
 τάξαμεν, καὶ φαμεν· ἐκφρασίς ἐστι λόγος ἀφηγηματικὸς,
 ὑπ' ὅσιν ἐναργῶς ἄγων τὸ δηλούμενον. πρόσκειται δὲ
 ἐναργῶς, ὅτι κατὰ τοῦτο μάλιστα τῆς διηγήσεως δια-
 φέρει· ἡ μὲν γὰρ ψιλὴν ἔχει ἐκθεσιν πραγμάτων, ἡ δὲ
 πειρᾶται θεατὰς τοὺς ἀκούοντας ἐργάζεσθαι. ἐκφράζο- 30
 μεν δὲ τόπους, χρόνους, πρόσωπα, πανηγύρεις, πράγ-

ματα· τόπους μὲν, οἶον λειμῶνας, λιμένας καὶ ὅσα τοιαῦτα· χρόνους δέ, οἶον ἔαρ, θέρος· πρόσωπα δέ, οἶον ἱερέας, Θερσίτας καὶ τὰ τοιαῦτα· πανηγύρεις δέ, ὡς Παναθήναια, Διονύσια καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς δρώμενα· καὶ
 5 ὅλως περὶ πολλὰ τῷ προγυμνάσματι τούτῳ χρῆσόμεθα. διαφέρει δὲ καὶ κατ' ἐκεῖνο τῆς διηγήσεως, ὅτι ἢ μὲν τὰ καθόλου, ἢ δὲ τὰ κατὰ μέρος ἐξετάξει· οἶον διηγήσεως μὲν ἔστιν εἰπεῖν· ἐπολέμησαν Ἀθηναῖοι καὶ Πελοποννήσιοι· ἐκφράσεως δέ, ὅτι τοιαῦδε καὶ τοιαῦδε ἐκάτεροι παρα-
 10 σκευῇ ἐχρήσαντο καὶ τῷδε τῷ τρόπῳ τῆς ὀπλίσεως. δεῖ δέ, ἤνίκα ἂν ἐκφράζωμεν καὶ μάλιστα ἀγάλματα τυχόν ἢ εἰκόνας ἢ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον, πειραῶσθαι λογισμοὺς προστιθέναι τοῦ τοιοῦδε ἢ τοιοῦδε παρὰ τοῦ γραφέως ἢ πλάστου σχήματος, οἶον τυχόν ἢ ὅτι ὀργιζόμενον ἐγρά-
 15 ψε διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν, ἢ ἠδόμενον, ἢ ἄλλο τι πάθος ἐροῦμεν συμβαῖνον τῇ περὶ τοῦ ἐκφραζομένου ἱστορίᾳ· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ ὁμοίως πλεῖστα οἱ λογισμοὶ συντελοῦσιν εἰς ἐνάργειαν. ἀρξόμεθα δὲ ἀπὸ τῶν πρώτων, καὶ οὕτως ἐπὶ τὰ τελευταῖα ἤξομεν· οἶον εἰ ἂν-
 20 θρωπον χαλκοῦν ἢ ἐν γραφαῖς ἢ ὀπωσοῦν ἔχομεν ἐν τῇ ἐκφράσει ὑποκείμενον, ἀπὸ κεφαλῆς τὴν ἀρχὴν ποιησάμενοι βαδιοῦμεν ἐπὶ τὰ κατὰ μέρος· οὕτω γὰρ πανταχόθεν ἔμψυχος λόγος γίνεται. πέντε δ' ὄντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν, ὡς πολλάκις εἴρηται, προοιμίον, 25 διηγήσεως, ἀντιθέσεως, λύσεως, ἐπιλόγου, γυμνάσει ἡμᾶς ἢ ἐκφρασις πρὸς τὸ διηγηματικὸν μέρος, πλὴν ὅσον οὐ ψιλὴν ἀφήγησιν ποιουμένη, ἀλλὰ παραλαμβάνουσα τὰ ἐργαζόμενα τὴν ἐνάργειαν καὶ ὑπ' ὄψιν ἡμῖν ἄγοντα ταῦτα, περὶ ὧν εἰσιν οἱ λόγοι, καὶ μόνον
 30 οὐ θεατὰς εἶναι παρασκευάζοντα. τριῶν δὲ ὄντων εἰδῶν, τοῦ τε δικανικοῦ λέγω καὶ πανηγυρικοῦ καὶ συμβουλευτικοῦ, ἐν πᾶσιν ἢ χρεῖα τοῦ προγυμνάσμα-

τος τούτου εὐρεθήσεται· καὶ γὰρ συμβουλευόντες
 ἀνάγκην ἔχομεν πολλάκις ἐκφράσαι τοῦτο, περὶ οὗ
 ποιούμεθα τοὺς λόγους, ἵνα μᾶλλον πείσωμεν, καὶ
 κατηγοροῦντες ἢ ἀπολογούμενοι δεόμεθα τῆς ἐκ τοῦ
 ἐκφράζειν ἀξήσεως, καὶ μέντοι καὶ ἐν πανηγυρικαῖς 5
 ὑποθέσεσιν ἱκανὸν τὸ τῆς ἐκφράσεως ἡδονὴν ἐμποιῆ-
 σαι τοῖς ἐν θεάτροις καθημένοις. ἔστι δὲ ὡς ἐπὶ τὸ
 πολὺ τοῦτο τὸ προγύμνασμα τῶν ὡς μερῶν παραλαμ-
 βανομένων· οὐδὲν δὲ ἴσως ἂν κωλύοι καὶ ὡς ἀρκοῦσάν
 ποτε αὐτὴν πρὸς ὅλην ὑπόθεσιν ἐργάσασθαι, ὡς ἐπὶ 10
 τὸ πλεῖστον μέντοι τῶν μερῶν ἔστι. φράσεως δὲ ποι-
 κίλης ἐν αὐτῇ δεόμεθα· πρὸς γὰρ τὴν ὑποκειμένην
 ὑπόθεσιν ἀρμόζειν δεῖ καὶ τὸ τῆς ἀπαγγελίας εἶδος, ἢ
 γλυκαίνοντας ἢ ἐκτραγωδοῦντας τὰς συμφορὰς ἢ ὅλως
 ἄλλο τι παριστάντας πάθος· ἔστι γὰρ ὅτε εὐθυμίαν 15
 μόνην ἐμποιῆσαι θέλομεν, ἔστι δὲ ὅτε δεινωσαί τε καὶ
 ἀξήσαι, ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρε-
 σβείας τὸ κατὰ τῶν Φωκέων πάθος ὑπ' ὄψιν ἄγειν
 πειροῖται διὰ τοῦ λόγου.

ΟΡΟΣ ΘΕΣΕΩΣ.

20

Περὶ τῆς διαιρέσεως ἐν τῇ καλουμένῃ θέσει πολλὴ 13
 τοῖς τεχνογράφοις γέγονεν ἀμφισβήτησις· ἀλλ' ἡμεῖς
 πρότερον, τί ἐστὶ θέσις, εἰπόντες τότε τῆς διαιρέσεως
 ἀψόμεθα. θέσις τοίνυν ἐστὶ πρᾶγμα λογικὴν ἐπίσκεψιν
 ἐπιδεχόμενον, ἄνευ προσώπων ὠρισμένων καὶ πάσης 25
 ἐτέρας περιστάσεως. εἴρηται δὲ λογικὴν ἐπίσκε-
 ψιν ἐπιδεχόμενον, οὐχ ὅτι καὶ τὰ ἄλλα ἄνευ λό-
 γου ἐπισκεπτόμεθα, ἀλλ' ὅτι τοῦτο περὶ μόνην τὴν
 ἐξέτασιν εἴληπται τὴν ἀπὸ τοῦ λόγου. καὶ οὐδεμίαν
 ἔχει περιστάσιν ἐτέραν, ἐπεὶ προστεθείσης περιστάσεως 30

τελεία ὑπόθεσις γίνεται. ταύτη γάρ τοι καὶ διαφέρει
 τῆς ὑποθέσεως ἢ θέσις, ὅτι ἢ μὲν ἄνευ περιστάσεως,
 ἢ δὲ μετὰ περιστάσεως συνίσταται. οἷον θέσις ἐστίν,
 εἰ γαμητέον· ἐνταῦθα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ πρᾶγμα ζη-
 5 τοῦμεν, οὐ ζητοῦντες, εἰ τόνδε δεῖ γαμεῖν, ἢ ἄλλο τι
 τοιοῦτον, ἀλλὰ μόνον, εἰ τὸ πρᾶγμα ἀγαθὸν ἢ μὴ τοι-
 οῦτον· εἰ μέντοιγε ἐθέλησομεν τυχὸν ἀναπλάσαι, ὅτι
 ἔχων τις τρεῖς παῖδας τούτους ἀποβαλὼν βουλεύεται τὴν
 γυναικα οὐκ οὔσαν ἔτι τεκνοποιὸν ἀποπέμψας ἑτέραν
 10 γῆμαι, ὑπόθεσις γίνεται. τοῦτο δὲ τὸ προγύμνασμα
 ἐστὶ μὲν τοῦ συμβουλευτικοῦ εἶδους, διαιρεῖται δὲ
 κατὰ τοὺς ἀκριβεῖς τεχνογράφους τοῖς πανηγυρικοῖς
 κεφαλαίοις. οὐ λέληθε γάρ με, ὅτι ἕτεροι καὶ ἑτέροις
 τισὶν ἐχρήσαντο κεφαλαίοις, οἱ μὲν τοῖς τελικοῖς κα-
 15 λουμένοις, τινὲς δὲ καὶ ἄλλοις, καινὰ αὐτοῖς ὀνόματα
 περιθέντες, περὶ ὧν ἰστέον, λέγω δὲ τῶν τοῖς καινοῖς
 ὀνόμασι χρησαμένων, ὅτι πάντα ἐκείνα, τὰ ὡς καινὰ
 κεφάλαια παρὰ τινων ὀνομαζόμενα ἐνθυμήματά ἐστι,
 συνιστάντα τὸ ἐν τῷ πρᾶγματι χρήσιμον, οἷον ὃ λέ-
 20 γουσι κατὰ φύσιν ἢ κατὰ νόμον ἢ κατὰ ἔθος ἢ κατὰ
 τὸ ὅσιον τὸ περὶ τοὺς τελευτήσαντας ἢ ὅσιον τὸ περὶ
 τὴν πατρίδα· τοιαῦτα γάρ τινα κεφάλαια ἐξευρήκασι.
 δῶμεν οὖν εἶναι τὴν ἐξέτασιν ἡμῖν περὶ τοῦ εἰ γαμη-
 τέον· ἐνταῦθα τοίνυν, εἰ ἀρξαιμέθα εἰ κατὰ φύσιν τὸ
 25 πρᾶγμα ζητεῖν, εἰ κατ' ἔθος, εἰ κατὰ νόμον, εἰ ὅσιον
 περὶ τὴν πατρίδα, εἰ ὅσιον περὶ προγόνους, τί ἄλλο
 ζητοῦμεν, ἢ ὅσα ἂν ἀγαθὰ ἐκ τοῦ γάμου γένοιτο, ἅπερ
 ἂν εἴη ἐνθυμήματα τῶν ἐγκωμιαστικῶν κεφαλαίων
 ἐνός· εἰ δὲ ζητοῖημεν, τίνες οἱ εὐρόντες πρῶτοι καὶ
 30 χρησάμενοι, τί ἕτερον ἢ ἐροῦμεν ἐνθυμήματα, ἅπερ
 ἀντὶ τοῦ γένους παραληψόμεθα· ὥστε μοι δοκοῦσι
 καλῶς ποιεῖν οἱ τοῖς ἐγκωμιαστικοῖς αὐτὸ διαιροῦντες

κεφαλαίοις, ἵνα ἢ μὲν τὸ προγύμνασμα εἶδους συμβου-
 λευτικοῦ, ὕλης δὲ πανηγυρικῆς καὶ διαιρέσεως· καὶ
 γὰρ ἐν αὐταῖς ταῖς τελείαις κατὰ συμβουλήν ὑποθέσασιν
 ἢ προτρέποντες ἢ ἀποτρέποντες δι' ἐπαίνων ἢ ψόγων
 αὐτὸ κατασκευάζειν εἰώθαμεν. ὥστε μοι καὶ ἐνταῦθα 5
 ἐπαινετοὶ δοκοῦσιν οἱ οὕτω διαιροῦντες. παραλαμβανέ-
 σθω οὖν καὶ ἐν αὐτῇ προοίμιον ἐν ἣ δύο ἢ καὶ πλείονα,
 τῆς χρείας τῷ λέγοντι τὸ μέτρον ὀριζούσης, ἢ σύστα-
 σιν ἢ διαβολὴν ἔχοντος τοῦ πράγματος, ἢ ἄλλο τι κατα-
 σκευάζοντος, ὧν ἐν προοιμίοις εἰώθασιν οἱ ρήτορες 10
 ποιεῖν. μετὰ δὲ ταῦτα ἰέναι δεῖ ἐπὶ τὰ ἀπὸ τοῦ γένους·
 παραληψόμεθα δ' ἐν αὐτοῖς ἐν τάξει προγόνων τοὺς εὐ-
 ρόνας καὶ πρώτως χρησαμένους ἢ θεοὺς ἢ ἀνθρώπους.
 μετὰ δὲ ταῦτα ἀντὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τάξομεν τὰ
 περὶ τὴν ἄσκησιν τοῦ πράγματος γινόμενα, ἀντὶ δὲ 15
 πράξεων τὰς ἐξ αὐτοῦ ὠφελείας, καὶ οὕτω πλατυνοῦ-
 μεν τὴν ἐργασίαν. διαφέρει δὲ ἢ ἐνταῦθα πανηγυρικῆ
 διαίρεσις τῆς τοῦ ἐγκωμίου διαιρέσεως, ὅτι ἐν ἐκείνῳ
 μὲν ἀντίθεσις οὐκ ἐμπίπτει, εἰ μὴ ἄρα ἐξ ἰδιαζούσης
 ὕλης, ἐνταῦθα δὲ πάντως ἐμπεσεῖται ἀντίθεσις, ἔχουσα 20
 μὲν ἐξέτασιν τῶν συμβαινόντων τε καὶ παρεπομένων
 τῷ πράγματι κακῶν, λυομένη δὲ παραδειγματικῶς
 καὶ ἐνθυμηματικῶς· παραδειγματικῶς μὲν ἐκ τῶν
 ἐτέροις πράγμασι παρακολουθούτων κακῶν, οὐκ ὄν-
 των δ' ἱκανῶν ἀποτρέπειν τοὺς θέλοντας ἐπ' αὐτὰ 25
 ἰέναι, καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ἀγαθοῖς πλείοσι μᾶλλον ἢ τοῖς
 κακοῖς προσέχοντας· ἐνθυμηματικῶς δὲ ἐκ τῶν ἀπο-
 δεῖξεων τῶν δεικνυουσῶν καὶ ἐν αὐτῷ τὰ ἐπόμενα
 καλὰ τοῖς ἄκρον κατωρθώκοσιν· οἶον τυχόν, εἰ γαμη-
 τέον, μετὰ τὸ εἰπεῖν, πόσα ἐκ γάμων γίνονται ἀγαθὰ, 30
 τικτομένων ἐτέρων τῶν εἰς πλῆθος ἀυξόντων, εἰ τύχοι,
 ἰδίᾳ καὶ κοινῇ τὰς πόλεις, καὶ παρασκευαζόντων τοὺς

τρόποις διαφόροις τὴν εὐνοίαν ἐπιδειξομένους, καὶ
 μετὰ τὸ δεῖξαι, ὅτι καὶ τοῖς γένεσιν ἢ διαδοχῇ σώζεται,
 καὶ ὅτι πένητες τεχθῆσονται οἱ γηροβοσκήσοντες πλου-
 σίοις, οἱ τὰς οὐσίας φυλάξοντες, καὶ μετὰ πολλὰ τοι-
 5 αὐτὰ τὰ θετικὰ καλούμενα ἀντιθήσομεν, τὰς μοιχείας
 τε καὶ τὰς τῶν παίδων ἀποβολάς, αἵτινες λυθῆσονται
 ἐκ ναυαγιῶν μὲν τῶν οὐκ εἰρξασῶν τοὺς πλέοντας,
 αὐχμῶν δὲ καὶ ὄμβρων τῶν οὐ κωλυσάντων γεωργίας,
 ἐπαγομένων τούτοις καὶ ἐπὶ τῶν παίδων ἀριστείαις
 10 στεφάνων, εἰκόνων, σιτήσεων, εὐκλείας ὅλως καὶ πάν-
 των τῶν δεικνύντων εὐδαίμονα τοῖς μὴ ἐναντίας πειρα-
 θεῖσι τύχης τὸν βίον ἅπαντα. τοῦ δὲ κοινοῦ τόπου δια-
 φέρει· καὶ γὰρ ἐκεῖ αὐξήσις ἐστὶ πράγματος, καὶ κατὰ
 τοῦτο ἐστὶ τις αὐτοῖς κοινωνία· διαφέρει οὖν, ὅτι ἐν
 15 μὲν ἐκείνοις ὁμολογούμενόν ἐστὶ τὸ πρᾶγμα, περὶ οὗ
 οἱ λόγοι, ἐνταῦθα δὲ ἀμφισβητούμενον, διόπερ καί,
 ἅπερ ἐπαινέσομεν, διαβάλλειν οὐ κωλυθησόμεθα·
 καὶ ἐν ἐκείνῳ μὲν δικαστῶν ψῆφον ἐκινουῦμεν, ἐνταῦθα
 δὲ ὡς βουλήσ οὐσης μόνης καὶ οὐδενὸς ἀκολουθοῦντος
 20 κακοῦ παρὰ δικαστῶν τὴν ἐξέτασιν ποιησόμεθα· καὶ κεῖ
 μὲν καὶ πρόσωπον καὶ τὸ ἀμαρτῆσαι ὑπόκειται, ἐνταῦθα
 δὲ ἀπερίστατος ἢ τοῦ πράγματος ὑπάρχει ζήτησις μόνου.
 πολλή δὲ ἢ τοῦ προγυμνάσματος τούτου χρῆσις καὶ
 πρὸς πολλὰ ἀφέλιμος, εἶγε τέως μὲν τῶν δύο εἰδῶν
 25 τῆς ῥητορικῆς, τοῦ τε ἐγκωμιαστικοῦ λέγω καὶ τοῦ
 συμβουλευτικοῦ, τὴν μελέτην ἔχει, πάντων δὲ τῶν τοῦ
 λόγου μερῶν ἐστὶ δεκτικὴ, προοιμίων τε λέγω καὶ διη-
 γήσεων, τῶν ἐν τῇ ἐξέτασει τε λέγω τῶν ἀγαθῶν τῶν
 περὶ τὸ προκείμενον πρᾶγμα, καὶ ἀντιθέσεων καὶ λύ-
 30 σεων, οἷς δεῖ τοὺς ἐπιλόγους ἔπεσθαι, καθολικὰς συμ-
 βουλάς ἔχοντας καὶ παρακλήσεις ἐπὶ τὸ προκείμενον, ἵνα
 ἐκ τούτου τὸ τῆς συμβουλῆς ἴδιον διασώζοιτο. ἐστὶ δὲ

καὶ αὐτῆ τῶν ὡς μερῶν παραλαμβανομένων μόνον· ὄλην γὰρ οὐκ εἰκὸς γενέσθαι τὴν θέσιν τὴν οὖσαν ἀπερίστατον καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο τῶν τελείων ὑποθέσεων ἐλαττουμένην, πλὴν εἰ μὴ εἴποι τις εἶναι ὄλην διὰ τὸ πάντα τὰ μέρη τοῦ λόγου ἐπιδέχεσθαι. τῶν δὲ θέσεων αἱ μὲν 5
εἰσι φυσικαί, οἷον εἰ σφαιροειδῆς ὁ οὐρανός, ἢ εἰ τις ἑτέρα τοιαύτη θειοτέραν ἔχουσα ζήτησιν, αἱ δὲ πολιτικάι, οἷον ἢ ἔξετασθεῖσα· ἀλλὰ τῆς μὲν τῶν φυσικῶν διαιρέσεως φροντιοῦσιν οἱ περὶ φιλοσοφίαν διατρίβοντες, ἢ δὲ τῶν πολιτικῶν διαίρεσις δεδήλωται. 10

ΟΡΟΣ ΝΟΜΟΥ ΕΙΣΦΟΡΑΣ.

Νόμος ἐστὶ δόγμα πλήθους ἢ ἀνδρὸς ἐνδόξου πολι- 14
τικόν, καθ' ὃ ἅπασι προσήκει ζῆν τοῖς ἐν τῇ πόλει. τῶν δὲ νόμων οἱ μὲν εἰσι κοινοί, οἱ δὲ ἴδιοι· κοινοὶ μὲν οἱ περὶ τῶν τῆς πόλεως καθόλου, ἴδιοι δὲ οἱ περὶ τῶν 15
πρὸς ἀλλήλους συμβολαίων· καὶ πάλιν τῶν νόμων οἱ μὲν ἀγαθῶν ἀμοιβὰς εἰσηγοῦνται, οἱ δὲ ἀδικημάτων τιμωρίαν ὀρίζουσι. διαφέρει δὲ ψήφισμα νόμου, κατὰ πάντα κοινωνοῦν αὐτῷ, μόνῳ ἐνί, ὅτι τὸ μὲν ψήφισμα πρόσκαιρόν ἐστιν, ὁ δὲ νόμος πρὸς ἅπαντα τὸν χρόνον 20
ἀναφέρεται. διαφέρει δὲ ἢ τοῦ νόμου εἰσφορὰ τοῦ κοινοῦ τύπου οὐ μόνον, οἷς καὶ τῆς πραγματικῆς, ἀλλ' ὅτι καὶ ἐκεῖ μὲν ὁμολογουμένου πράγματός ἐστι καὶ ἐξεληλεγμένου καταδρομή, ἐνταῦθα δὲ ἐτι ἀμφισβητουμένου. διαιρεῖται δέ, ὡς ὁ τεχνικός φησι, τοῖς τελικοῖς κε- 25
φαλαίοις· οἱ γὰρ ἄλλοις βουλόμενοι διαιρεῖν αὐτὴν κεφαλαίοις ἔλαθον ἑαυτοὺς τὰς ἐνθυμηματικὰς ἀποδείξεις καινοῖς ὀνόμασι κοσμήσαντες, καὶ ἐπὶ τὴν τῶν κεφαλαίων προσάγοντες τάξιν· τοῦτο δὲ καὶ ἐν πραγματικῇ τινὲς πεπόνθασι. διαιρεῖται δὲ τὰ τελικὰ κεφά- 30

λαια εἰς ἔγγραφον καὶ ἄγραφον· ἔγγραφον μὲν τὸ ἐκ νόμου, ἄγραφον δὲ τὸ ἐξ ἔθους. τούτων δ' ἡ τάξις ἐν μὲν πεπλασμένη ὑποθέσει, ὡς εἰκός, εὐρεθήσεται, ἐν δὲ ἀληθεῖ πραγμάτων ὑποθέσει τῆς τάξεως κριτῆς ὁ
 5 ἀγωνιζόμενος, ὥσπερ πολλάκις καὶ Δημοσθένης ποιεῖ, ταῖς χρεαῖαις τὴν τάξιν συμμεταβάλλων τῆς διαιρέσεως.

10 γυμνασία δὲ γίνεται τῶν νόμων ἐν εἰσηγήσει μὲν καὶ ἀντιλογίᾳ, ὅταν πρῶτον εἰσφέρηται, ἐν κατηγορίᾳ δὲ καὶ ἀπολογίᾳ, ὅταν πάσαι κειμένου ἐξέτασις γίνηται.

15 καθόλου γὰρ ἢ τὸν ὄντα διαβάλλομεν ἢ συνιστῶμεν, ἢ τὸν μὴ ὄντα εἰσφέρομεν ἢ εἰσφέρεσθαι κωλύομεν. τὸ παρὸν προγύμνασμα ἔστι πρωτοτύπως τοῦ δικανικοῦ γένοιτο δ' ἂν τις καὶ τοῦ συμβουλευτικοῦ συγγένεια πρὸς αὐτό, ἀλλὰ καὶ τοῦ πανηγυρικοῦ βραχεῖά τις,

20 καθὸ ἐπαινοῦντες ἢ ψέγοντες ἢ κυροῦμεν ἢ ἀκυροῦν ἐθέλομεν. ἔτι δὲ καὶ τοῦ πολιτικοῦ τῶν μερῶν ἔχει γυμνασίαν προοιμίων καὶ ἀγῶνων καὶ ἐπιλόγων μόνων· διηγήσεων δέ, οἷα μὴ μετὰ περιστάσεως οὔσης καὶ περὶ τῶν μελλόντων βουλῆς προκειμένης, οὐ σφόδρα ἐν-

25 ταῦθα δεόμεθα. ἔστι δὲ οὔτε τῶν ὡς μερῶν κυρίως οὔτε τῶν ὅλων· οὔτε γὰρ ὅλον ἔστι διὰ τὸ ἀπερίστατον οὔτε μέρος διὰ τὸ μείζον ἢ κατὰ μέρος ὑπάρχειν· μᾶλλον δ' ἂν εἴη τῶν μερῶν. φράσεως δὲ συνεστραμμένης ἤδη χρεῖα καὶ δυνατωτέρας, οἷα δὴ οὐ πρὸς θεά-

30 τρον ὀρῶντος τοῦ λόγου, οὐδὲ πάθος κινουντος, ἀλλὰ δεομένου δεινότητος καὶ ἐργασίας, ὄσης καὶ ἐν πραγματικῇ ἐπιμελεῖσθαι εἰώθαμεν. τοσαῦτα περὶ τούτων τὰ νῦν ὡς ἐν εἰσαγωγῇ λεκτέον.

References to Vol I are to the
1853 edition (K D 4834)

INDEX RHETORICUS.*)

- Ἀδιάπτωτον I, 282, 26.
ἄθροισμός, figura I, 274, 3; III, 120, 24.
αἰνιγμα, tropus III, 193, 13; 209, 12; 224, 27; 236, 20; 253, 7.
αἵτημα I, 207, 3.
αἰτιολογία, figura III, 17, 3; 162, 4; 175, 23.
ἀκμή II, 308, 24; ἀκμαῖον σχῆμα I, 359, 11; II, 253, 25; III, 114, 17.
ἀληθείας καὶ ἐνδιάθετος λόγος II, 375, 13.
ἀλληγορία I, 307, 8; 322, 25; III, 70, 3; 144, 13; 193, 8; 207, 18; 215, 21; 234, 26; 244, 13.
ἀλλοιώσις sive ἀλλαγὴ, figura III, 33, 15; 80, 18; 168, 3.
ἀμφιβολία I, 212, 17; II, 173, 3; 454, 16; III, 203, 24; 223, 14; 243, 7; ἀμφιβ. κατὰ τὴν κοινὴν τοῦ ἀδαιρέτου καὶ διηρημένου II, 81, 31; ἀμφιβ. ἐκ προσωδίας ἢ διὰ στάσεως συλλαβῶν II, 141, 20.
ἀμφιδόρωσις, figura III, 15, 20; 161, 19; 175, 4.
ἀναδίπλωσις, figura III, 46, 15; 165, 29; 182, 22.
ἀναίρεσις, figura II, 307, 3; III, 125, 13; 130, 8.
ἀνακεφαλαίωσις sive ἀνάμνησις I, 384, 17; 440, 17; 454, 14; 470, 5; II, 436, 8; ἀνακ. κατὰ στά-
σιν, καθ' ὑπόθεσιν; κατ' ἐπιχειρήσιν, κατὰ τόπον I, 455, 3.
ἀνακλητικόν I, 406, 10.
ἀνασκευή, progymnasma II, 8; 27; III, 466.
ἀναστροφή τῆς τάξεως II, 86, 7; tropus III, 48, 18; 133, 20; 197, 9; 218, 25; 239, 1; 248, 6; etiam ἐπαναδίπλωσις nominata III, 70, 12.
ἀνθυπαλλαγὴ, tropus III, 276, 13.
ἀνταπόδοσις III, 104, 8; 212, 24; 242, 5; 254, 7.
ἀντέγκλημα, status causae II, 139, 32; ἀντεγκληματικά Γ, 343, 21; cf. ἀντίθεσις.
ἀντεισαγωγή, figura III, 25, 26; 164, 3; 180, 13.
ἀντεναντίωσις, figura III, 37, 30; 169, 32; 187, 9.
τὰ πρὸς τὸν ἀντίδικον, pars orationis I, 158, 10; 231, 25.
ἀντίθεσις, status causae II, 139, 24; 161, 14; argumenta obiecta I, 360, 4; III, 450, 26; idem quod figura ἀντιθέτου I, 212, 24; II, 236, 1; 439, 14; III, 36, 26; 67, 3; 78, 20; 98, 26; 112, 3; 169, 23; 186, 16.
ἀντίληψις, status causae II, 139, 20; 146, 1; 157, 6.
ἀντιμετάθεσις sive σύγκρουσις sive πλοκή III, 37, 15; 235, 29; cognata ἀντιμεταβολῆ III, 37, 23.

*) Hos indices lectorum usui accommodatos debemus industriae doct. viri Gulielmi Christii, professoris Gymn. Monacensis.

- ἀντινομία, status causae II, 141,
7; 169, 1.
- ἀντιπαράστασις I, 366, 26; II, 146,
14; 209, 8.
- ἀντιπίπτοντα I, 336, 20; 346, 32;
350, 23; 410, 10.
- ἀντιστροφή sive ἐξ ἀντιστρόφου,
figura II, 335, 30; III, 29, 26;
50, 3; 74, 1; 102, 24; 132, 4;
166, 3; 182, 28.
- ἀντίφρασις sive τὸ ἀπὸ τοῦ ἀν-
τικειμένον σχῆμα III, 66, 6;
204, 3; 212, 6; 222, 19; 233,
10; 251, 4.
- ἀντονομασία III, 134, 15; 204,
23; 213, 4; 223, 1; 234, 12;
250, 3.
- ἀξίωμα λόγον II, 286, 14.
- ἀπαγγελία, narratio I, 218, 23;
220, 3, 17; 231, 8; elocutio II,
4, 12; 74, 8; 101, 3.
- ἀπαγωγή εἰς ἀτοπον I, 369, 27.
- ἀπαρίθμησις, figura III, 121, 5;
cf. μερισμός.
- ἀπόδειξις, pars orationis I, 445, 16;
467, 14; II, 411, 6; ἀποδεικτι-
κὸς λόγος I, 60, 31.
- ἀπόδοσις sive ἀξίωσις II, 187, 11.
- ἀποκοπή III, 167, 22; 198, 18.
- ἀπολελυμένον, figura III, 94, 30.
- ἀπολογία I, 14, 16; 39, 3; 233,
24; ἀπολογητικὸν εἶδος I, 189,
27.
- ἀπομνημόνευμα II, 6, 5; 96, 23.
- ἀποποίησης, figura III, 53, 10.
- ἀποσιώπησις, figura I, 358, 26;
413, 16; III, 22, 6; 50, 10;
61, 25; 95, 10; 142, 9; 163,
5; 178, 3.
- ἀπόστασις, figura I, 359, 11; II,
307, 5; 462, 16; III, 125, 23.
- ἀποστροφή, figura III, 23, 28;
49, 29; 54, 7; 61, 28; 88, 29;
96, 3; 123, 17; 163, 13.
- ἀποτροπή I, 14, 14; 19, 17; 174,
30; 223, 19.
- ἀποφαντικὸν σχῆμα sive σχῆμα
κατ' ἀπόφασιν II, 462, 11; III,
144, 8.
- ἀποφθέγματα λακωνικά I, 101, 3.
κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν σχῆμα II,
328, 6; III, 129, 11.
- τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους II, 145,
15; 222, 16; 227, 28.
- ἀστεία I, 138, 14; 208, 31; ἀστεϊ-
σμός, figura III, 98, 12; 214, 5;
222, 235, 26; 291, 1; etiam
προσποίησης dictus III, 206, 11.
- ἀσύνδετον σχῆμα II, 435, 25; III,
45, 30; 77, 27; 102, 19; 169,
18; 186, 11; idem quod διαίλυ-
σις III, 32, 29.
- αὔξησις I, 38, 18; 156, 20; 187,
3; 260, 26; 301, 26; 326, 24;
440, 11; 457, 5; II, 441, 6;
505, 11.
- αὐτοσχεδία, figura III, 66, 28.
- ἀφάρεσις III, 80, 13; 167, 20;
198, 18.
- ἀφέλεια et ἀφελῆς λόγος I, 136,
7; II, 351, 6; 512, 6.
- ἀφήγησις distincta a διήγησις II,
3, 19; a κατάστασις I, 353, 23.
- ἀφορισμός II, 467, 20.
- ἄχαρις χαρακτήρ III, 327, 18.
- Βαρβαρισμός III, 9, 21.
- βαρύτες I, 333, 20; 334, 28; 343,
17; 408, 11; II, 384, 28; 469,
24.
- βάσανος I, 58, 31; 202, 28; 451,
29.
- βάσις II, 187, 12.
- βεβαίωσις I, 220, 23; 231, 12.
- βίαιον II, 210, 29.
- βλαίσωσις I, 110, 28.
- βραχύτης et βραχυλογεῖν I, 209,
19; II, 500, 16; tropus III, 202,
16.
- Γενεαλογία I, 225, 27; γενεαλο-
γικὸς ὕμνος III, 340, 1; γενε-
θλιακὸς λόγος III, 412, 3.
- γλαφυρὸς χαρακτήρ III, 290, 23.

- γλυκύτης II, 357, 4; 499, 17; 534, 8.
 γλώσσα I, 124, 8; 127, 11.
 γνώμη, progymnasma II, 6; 25; 96; III, 463, 24; sententia I, 97, 14; 99, 17; 128, 12; 469, 15; II, 459, 15; γνώμη του νομοθέτου II, 154, 2; γνωμολογία I, 327, 9.
 γνωσιγραφία I, 389, 12.
 γοργότης et γοργά σχήματα I, 374, 19; II, 343, 5; III, 147, 27.
 γοῖφος III, 296, 24.
 Δεικτικὸν σχῆμα III, 124, 20.
 δεινότης II, 388, 24; 426, 2; 497, 3; III, 214, 13.
 δεινῶσις I, 406, 8.
 δευτερολογία idem quod ἀνακεφαλαίωσις II, 148, 24; altera oratio in eadem causa II, 448, 17.
 δῆλωσις I, 220, 4, 17.
 δημηγορία et δημηγορικὸν εἶδος I, 5, 4; 174, 15; 214, 16.
 διαβεβαίωσις, figura III, 96, 19.
 διαβολή I, 152, 4; 334, 6.
 διαγραφῆ I, 280, 28.
 διακοπή I, 374, 21.
 διαλεκτική I, 3, 1; 5, 25; 7, 4; διαλεκτικὸν σχῆμα III, 67, 12.
 διάλυσις, figura III, 99, 10; 276, 24.
 διαπόρησις, figura I, 358, 20; 406, 3; III, 24, 21; 54, 1; 61, 13; 163, 18; 179, 11.
 διάρθρωσις I, 438, 19.
 διασκευῆ ἢ τῶν καλουμένων χωρίων ἀγωγή II, 231, 9; 233, 6.
 διάστασις II, 464, 16.
 διαστροφός, figura III, 26, 4; 54, 18; 79, 27; 92, 15; 154, 21; 180, 29; 236, 10.
 διατύπωσις, figura I, 457, 12; III, 25, 12; 51, 18; 79, 15; 103, 30; 180, 4.
 διαφορά, figura III, 109, 15.
 διήγημα, progymnasma II, 4, 22; 78; III, 455.
 διηγήσις, pars orationis I, 153, 22; 220, 21; 303, 18; 318, 25; 321, 10; 353, 3; 433, 23; 465, 27; II, 189, 4; 197, 1; 449, 1; III, 450, 22; διηγ. ἐγκωμιαστική et παθητική I, 358, 8, 18; ἀπλῆ et ἐνδιάσκευος II, 199; γενική et εἰδική I, 435; σφοδρά et ἡθική I, 359; ἀντιδιήγησις I, 435, 22; παραδιήγησις I, 435, 19; 466, 19; προδιήγησις I, 467, 1; II, 189, 8; ἐπιδιήγησις I, 435, 28; ὑποδιήγησις I, 467, 7.
 διθυραμβὸς sive λόβανχος III, 331, 22.
 δικαιολογία, status causae II, 139, 16.
 δικανικὸν γένος I, 14, 13; 94, 21; 174, 16; 228, 24; 463, 7; II, 61, 23; 402, 17; 502, 17; III, 1, 11; 450, 5; etiam δικολογία vocatum I, 5, 10.
 διλήματων I, 376, 25; II, 250, 1; III, 115, 19.
 διόρθωσις, figura III, 95, 17.
 διπλασιασμός, figura I, 406, 11; διπλᾶ ὀνόματα I, 124, 9.
 δριμύτης II, 365, 1.
 Ἐγκώμιον et ἐγκωμιαστικὸν εἶδος I, 37, 16; 467, 24; II, 61, 22; 186, 10; 225, 7; 463, 11; 501, 32; III, 1, 10; progymnasma II, 11; 35; 109; III, 477; distinctum ab ἔπαινος II, 505, 6; III, 2, 8.
 ἔθος I, 382, 9.
 εἶδος et ἴδια I, 13, 14; 25, 29; εἰδοποιία σχημάτων I, 270, 6.
 εἰδωλοποιία I, 264, 3; II, 44, 28; III, 108, 21; 241, 10.
 εἴκασμα sive εἴκασμός i. e. σκῶμα καθ' ὁμοιότητα III, 92, 27; 236, 15; 280, 20.

- εἰκονισμὸς ἢ εἰκονογραφία III, 108, 10; 202, 1; 241, 1.
 εἰκός I, 11, 21; 192, 23; 321, 17; 324, 1; 446, 11.
 εἰκών I, 128, 30; 144, 7; 419, 2; III, 104, 25; 108, 1; 200, 6; 240, 28.
 εἰρωνεία I, 208, 14; III, 22, 29; 53, 24; 60, 6; 91, 20; 140, 26; 164, 12; 205, 1; 213, 15; 222, 4; 235, 19; 254, 24.
 ἐκβολή ἑλέου II, 11, 6; 35, 3; III, 476, 6; ἐκβ. πάθους I, 276, 15; ἐκβ. τοῦ λόγου I, 308, 31.
 ἑκλῆνσις, figurarum genus III, 333, 13; 337, 6.
 ἑκπληξίς poëseos propria I, 264, 10.
 ἑκτασις, tropus III, 198, 8.
 ἑκφρασις, progymnasma II, 16; 46; 118; III, 251, 24; 491.
 ἑλεγχοί I, 199, 29; ἑλεγκτικὸν σχῆμα II, 5, 10; ἡ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησις II, 143, 27.
 ἑλεος I, 391, 3; ἀπὸ τοῦ παρὰ τὴν ἀξίαν καλουμένου I, 392, 21; ἀπὸ τοῦ παρ' ἐπιδοῦ καλουμένου I, 393, 6; 401, 5; ἀπὸ τοῦ τῆς ἐντολῆς τόπου I, 404, 12.
 ἑλλειψίς I, 437, 9; III, 33, 6; 46, 7; 78, 32; 155, 8; 167, 1; 198, 15; 211, 26; 242, 13; 252, 1; etiam τὸ προσυπακουόμενον dictum III, 221, 20.
 ἑλληρίζειν I, 130, 4; ἑλληρισμὸς II, 22, 12.
 ἑμφρασις, orationis virtus II, 495, 14; figura III, 65, 27; 199, 14; δι' ἑμφράσεως μυστικῶς λεγόμενον III, 144, 27.
 ἑνδεΐα, figurarum genus III, 45, 29; 50, 7.
 ἐνέργεια, dicendi virtus I, 139, 13; 141, 14; 264, 10; 439, 10; III, 307, 26; tropus III, 199, 21.
 ἐνθύμημα I, 5, 23; 9, 14; 16, 30; 99, 22; 102, 29; 197, 27; 321, 23; 322, 4; 419, 12; 469, 8; II, 219, 25; ἐνθ. φαινόμενον I, 9, 15; 105, 21; 114, 29; 376, 19; δεικτικόν I, 105, 10; 158, 8; 321, 25; ἑλεγκτικόν I, 105, 11; 114, 16; 158, 8; 321, 25; γνωμικόν I, 321, 26; λυτικόν I, 120, 18; κατασκευαστικόν I, 120, 19; παραδειγματικόν I, 321, 26.
 ἑνστάσις I, 118, 15; 120, 25; II, 146, 13; 209, 18.
 ἑξαγγελία I, 304, 26.
 ἑξοχὴ tropus III, 212, 9; 225, 17; 252, 17.
 ἑξέτασις I, 190, 28; ἑξεταστικὸν εἶδος I, 238, 1; ἀντεξέτασις I, 351, 22; 405, 10; 457, 11.
 ἑπαγγελία I, 352, 26.
 ἑπαινος I, 14, 18; 33, 19; 37, 15, 25; progymnasma II, 11; 26; III, 478.
 ἑπαλλαγή, figura II, 545, 17.
 ἑπανάδοσις III, 46, 25.
 ἑπανάληψις, figura I, 358, 28; II, 433, 13; III, 19, 31; 46, 29; 121, 27; 164, 24; 181, 4; 203, 1; 252, 11; 305, 5; etiam ἀναδίπλωσις et παλιλλογία dicta III, 20, 22; 29, 3; 70, 26.
 ἑπάνοδος idem quod ἀναπεφαιώσις I, 301, 26; 309, 3; 322, 15; figura III, 166, 12; 183, 13; 242, 25.
 ἑπαναφορά, figura II, 335, 8; III, 20, 29; 29, 12; 46, 21; 72, 27; 96, 31; 164, 30; 181, 14.
 ἑπείξεσις III, 225, 7.
 ἑπεμβολή, figura II, 328, 26; III, 132, 26.
 ἑπενθύμημα I, 220, 28; II, 221, 1.
 ἐπιβατήριος λόγος III, 377, 31.
 ἐπίγραμμα i. e. μέρος γραφῆς I, 52, 7.
 ἐπιδεικτικὸν γένος, divisum in εἶδη ἑγκωμιαστικὸν καὶ ψεκτι-

- κόν I, 14, 18; 94, 20; III, 2, 7; 331, 8; cf. γένος πανηγυρικόν.
- ἐπιδιόρθωσις, figura III, 15, 5; 51, 6; 62, 17; 95, 30; 142, 22; 161, 15; 174, 11.
- ἐπιδρομή — quod nomen ab Ulpiano υποστροφῇ inditum est III, 139, 11 — ἐπιτρέχον εἶδος, ἐπιτροχασμός I, 358, 15; II, 325, 23; 345, 13; III, 22, 21; 50, 15; 127, 25; 162, 30; 177, 20.
- ἐπιεικῆς καὶ ἠθικὸς λόγος II, 369, 13; III, 148, 16.
- ἐπεξευγμένον sive ἐπιζευξίς, figura I, 437, 12; III, 99, 22.
- ἐπιθαλάμιος λόγος sive γαμήλιος III, 399, 9.
- ἐπικερτόμησις, figura et tropus III, 92, 18; 206, 4; 236, 5.
- ἐπίκρισις II; 10, 14; cf. ἐπιφώνημα.
- ἐπίλογος, pars orationis I, 161, 3; 301, 24; 304, 4; 309, 3; 321, 12; 322, 14; 384, 12; 453, 1; 470, 1; II, 148, 24; III, 450, 32; distinguuntur ἐπίλογοι πρακτικοὶ καὶ παθητικοὶ I, 453, 18.
- ἐπιμέλεια II, 330, 8; 499, 1.
- ἐπιμερισμός III, 128, 29.
- ἐπιμονή, figura III, 17, 27; 47, 25; 51, 23; 74, 8; 147, 18; 162, 11; 176, 7.
- ἐπιμύθιον II, 21, 12.
- ἐπιπλοκή sive υποστροφῆ, figura III, 139, 19.
- ἐπιστολικοὶ λόγοι II, 115, 22; ἐπιστ. χαρακτήρ III, 310, 30.
- ἐπίτασις, figura III, 47, 32; 91, 17.
- ἐπιτάφιος λόγος II, 109, 23; III, 418, 5.
- ἐπιτίμησις ἢ υπαλλαγή, figura I, 373, 19; III, 40, 21; 60, 18.
- ἐπιτροπή, figura III, 98, 21.
- ἐπιφορά, enunciati pars I, 459, 17.
- ἐπίφρασις, figura III, 47, 8.
- ἐπιφώνημα II, 252, 27; III, 116, 17; 173, 13; 285, 31.
- ἐργασία, elaboratio II, 6, 19; 8, 7.
- ἐρηγησία I, 210, 21; II, 16, 33; 537, 27; III, 259; κατεστραμμένη καὶ διηρημένη III, 263, 13; ἐρμ. τῆς διηγήσεως I, 444, 1; τῶν πίστεων I, 452, 20; τῆς ἀνακεφαλαιώσεως I, 456, 8; τοῦ παθητικοῦ I, 458, 10.
- ἐρώτημα et ἐρώτησις, diversa a πύσμα I, 159, 16; 270, 5; II, 97, 26; III, 24, 30; 53, 4; 96, 24; 121, 14; 163, 24; 179, 19.
- ἑτερογενές, ἑτεράριθμον, ἑτεράπιατον, ἑτεροσχημάτιστον, ἑτερόχρονον, ἑτεροπρόσωπον III, 49; 256, 18.
- εὐπαγές ὄνομα III, 301, 2.
- εὐκρίνεα II, 281, 15.
- εὕρεσις I, 322, 8; II, 177, 3.
- εὐτέλεια III, 148, 6.
- εὐφημία II, 505, 32.
- ἐφοδος I, 465, 3; II, 50, 2.
- Ζεῦγμα, figura III, 35, 17; 168, 23; 172, 18; 185, 5.
- ζητήσις στοχαστικῆ καὶ ὀριστικῆ I, 365, 20.
- Ἡθός I, 8, 9; 428, 2; II, 250, 1; 522, 10; ἠθικὸς λόγος I, 327, 1.
- ἠθοποιΐα, progymnasma II, 15; 44; III, 488; figura III, 21, 23; 52, 20; 63, 5; 162, 22; 177, 1.
- Θέσις, progymnasma II, 17, 49; 120; III, 493; distinguuntur θεωρητικαὶ καὶ πρακτικαὶ sive πολιτικαὶ II, 17, 26; 49, 15; 121, 6.
- θετικόν III, 479, 14; 496, 5.
- Ἰδέα λόγον II, 128, 10; 265, 5.
- ἰσόκωλον III, 155, 1.
- ἱστορικὸν εἶδος I, 463, 13; II, 420,

- 23; III, 485, 19; *ιστορικὴ περιόδος* III, 265, 4,
ισχνόν III, 303, 26.
- Καθαρότης* II, 275, 11; 499, 27.
καθόλου, *figura* III, 68, 23.
καινοτομία τῶν ἐγκλίσεων, πτώσεων, διαθέσεων I, 307, 62;
322, 21.
καδόξηλον II, 256, 26; III, 118, 7;
302, 27.
καιολογικὸν εἶδος idem quod ψευτικὸν I, 225, 7.
κάλλος II, 330, 8; 535, 15; *κάλλος ὀνόματος* III, 300, 13.
κατάγγελος III, 92, 22.
καταπλοκή, *figura* II, 345, 12.
καταρίθμησις distincta a μερισμός
 I, 449, 9; III, 102, 13.
κατασκευή, *progymnasma* II, 8, 30;
187, 187; III, 469, 469; *κατασκευαὶ τοῦ λόγου* III, 103, 4; 106, 15.
κατάστασις, *pars orationis* I, 218, 16;
16; *distinguitur ab ἀφήγησις* I, 253, 28;
28; *a διήγησις* I, 440, 23.
καταφορά II, 249, 25; III, 115, 14.
κατάχρησις, *tropus* III, 192, 20; 208, 20;
217, 9; 232, 4; 246, 22.
κατενναστικοὶ λόγοι III, 405, 14.
κατηγορία et κατηγορικὸν εἶδος I, 14, 16;
39, 3; 188, 17; 228, 22.
κεφάλαια I, 115, 5; 321, 14; II, 205, 30;
κεφαλαίων κατασκευή I, 380, 17;
17; *κεφ. τῶν πίστεων* I, 303, 26;
26; *κεφ. τῆς δημηγορίας* I, 327, 25;
25; *κεφ. κατηγορικά* III, 494, 12;
12; *κεφ. τελικά* I, 319, 18;
18; 380, 22; II, 149, 5; III, 475, 31.
κλητικὸς ὕμνος III, 334, 25; *κλητ. λόγος*
 III, 424, 3.
κλιμαξ ἠκλιματικὸν σχῆμα I, 274, 4;
4; II, 337, 4; III, 31, 9; 72, 6;
99, 26; 133, 27; 168, 19; 183, 22.
ἀπὸ κοινοῦ σχῆμα III, 46, 3; 76, 25;
94, 17; 256, 10.
κόλασις II, 500, 29.
- κόμμα* I, 309, 13; *κομματικὸν σχῆμα*
 III, 113, 16.
κρίσις I, 60, 29; 450, 6; II, 7, 3;
8, 27.
κύκλος II, 252, 1; III, 116, 6.
κύρια I, 123, 16; *κυριολογία* III,
191, 5; 215, 5.
κῶλον I, 136, 10; 309, 21; 458, 30;
 II, 507, 12; III, 27, 22; 259, 8;
κωλικὸν σχῆμα III, 113, 9.
κωμικῶς λέγειν II, 453, 21.
- Λαλία* III, 388, 16; *ἡ προπεμπτική λαλία*
 III, 395, 1.
λαμπρότης II, 304, 15.
λειότης III, 300, 27; 326, 20.
λέξις I, 37, 27; 114, 29; 121, 11;
304, 16; 323, 2; *antiqui magis ei studebant*
 I, 325, 11; *quae sit in singulis orationis partibus*
 I, 459, 6;
λέξις εἰρουμένη καὶ καταστραμμένη
 I, 135, 135;
λέξις ἀγωνιστική, διαλελυμένη, ὑποκριτική
 I, 145, 24; III, 304, 13;
λέξις γραφική
 I, 145, 24; III, 304, 14;
λέξις δημηγορική καὶ δικανική
 I, 146, 31;
λέξις ἀντικειμένη
 I, 38, 3;
λέξις εἰς δύο
 I, 209, 22;
210, 23.
- λεπτολογία*, *figura* III, 18, 13;
162, 17;
176, 19.
λήμμα I, 385, 29.
λόγιον idem quod μεγαλοπρεπές
 III, 270, 24.
λόγοι, quos posteriores μύθους dixerunt
 I, 97, 21.
λύσεις
 I, 118, 10; 365, 14; 451, 3;
 II, 207, 14; III, 450, 29;
λύσεις κατὰ μέθοδον καὶ κατὰ ἀνατροπήν
 I, 365, 16.
- Μακαρισμός ἢ εὐδαιμονισμός*
 I, 37, 22.
μάρτυρες
 I, 56, 5; 99, 7; 201, 23;
451, 23.
τόπος ἐκ μάχης sive ἀπὸ τοῦ μα-

- χομένον I, 365, 11; 379, 22; 422, 24; 449, 23; III, 468, 2.
- μεγαλοφρονές et μεγαλοπρεπές, *posita* λόγιον vocatum, et μέγεθος λόγον I, 253, 15; II, 280, 14; III, 270, 24.
- μειρακιῶδες I, 248, 18.
- μείωσις I, 366, 18; 440, 12; 457, 6.
- μελλησμοί I, 358, 21.
- μερισμός I, 428, 30; 465, 8; II, 325, 32; III, 94, 22; 120, 26; .
distinguitur a καταρίθμησις I, 449, 9; μερ. ἀπόλυτο; II, 383, 17.
- μεστότης II, 315, 14; 326, 16.
- μεταβολή, figura III, 35, 4; 76, 30; 168, 19; 185, 1.
- μεταθέσεις, figurarum genus III, 48, 4; 52, 5.
- μετάληψις, status causae II, 141, 31; 146, 8; 166, 15; tropus III, 195, 9; 209, 1; 217, 20; 239, 9; 247, 18.
- μεταλλάξεις τῶν χρόνων I, 308, 1; 322, 29.
- μεταξυλογία II, 82, 23.
- μεταποιήσεως τρόπος II, 217, 28.
- μετάστασις, status causae I, 370, 13; II, 140, 6; figura III, 26, 23; 164, 7; 180, 23.
- μετασχηματισμός, tropus III, 231, 31.
- μετατύπωσις, tropus III, 204, 19; 232, 2.
- μεταφορά, tropus I, 124, 25; 128, 15; 139, 14; 280, 1; II, 254, 21; III, 191, 23; 208, 1; 216, 9; 228, 6; 232, 14; 245, 14; 280, 14.
- μετάφρασις III, 251, 17.
- μεταχείρισις II, 513, 7.
- μετωνομασία, tropus III, 231, 28.
- μετωνυμία, tropus III, 195, 19; 209, 7; 220, 8; 233, 21; 250, 13.
- μηκύνειν I, 209, 8.
- μονωδία III, 434, 10.
- μῦθοι Αἰσώπειοι, Συβαριτικοί, Φρύγιοι, Λύδιοι II, 3; 21; 72;
- III, 451; etiam αἴνοι et λόγοι vocati III, 451, 21.
- μυκτηρισμός, tropus III, 205, 22; 213, 27.
- Νόμος I, 51, 1; 380, 26; 451, 15; II, 128, 23; νόμον εἰσφορά, progymnasma II, 18; 53; 191; III, 497.
- Ξηρὸς χαρακτήρ III, 313, 10.
- Ὀγκος et ὀγκηρόν I, 131, 19; III, 301, 4.
- οἰκονομία I, 302, 27; II, 537, 12.
- ὀμοιοκατάληκτον III, 98, 3.
- ὀμοιόπτωτον III, 36, 6; 97, 26; 169, 14; 186, 4; 220, 1.
- ὀμοιοτέλετον III, 35, 29; 169, 3; 185, 18; 267, 6.
- ὀμοίωσις III, 104, 4; 106, 16; 200, 3; 239, 24.
- ὀμωνυμία I, 115, 9; II, 129, 28.
- ὄνειδος I, 38, 32.
- ὀνοματοποιία, tropus III, 196, 12; 210, 26; 231, 15; 249, 11.
- ὀξύτης II, 363, 1.
- ὀρθὸν ἀποφαντικὸν σχῆμα II, 5, 1; κατ' ὀρθότητα σχῆμα III, 120, 15.
- ὀρισμός I, 222, 1; III, 98, 9; cf. ὄρος.
- ὄρκος I, 59, 15; 203, 19; ὄρκου σχῆμα II, 442, 13.
- ὄρος I, 449, 2; II, 153, 11; 229, 24; ὄρος ἀντονομαζῶν II, 154, 30; κατὰ σύλληψιν 155, 7; κατὰ πρόσωπα 156, 10; ὁ ἐμπίπτων 156, 21; οἱ δύο καλούμενοι ὄροι 156, 30; ἀνθορισμός II, 153, 25.
- Πάθος I, 8, 19; 405, 1; 427, 24; 456, 17; τὸ παθητικόν I, 252, 25; 456, 16; παθητικοὶ λόγοι III, 12, 11.
- παιᾶνες III, 331, 22.
- παλιλογία idem quod ἀνακεφαλαί-

- ωσις I, 207, 16; 236, 12; figura III, 165, 24; 182, 14.
 πανηγυρικὸν γένος, cuius εἶδη τὸ ἐγκωμιαστικὸν καὶ ψεκτικὸν II, 403, 5; 417, 12; III, 450, 8; cf. ἐπιδεικτικόν.
 παραβολή I, 97, 20; 372, 29; 418, 29; 468, 22; II, 24, 20; 27, 3; 505, 27; III, 104, 1; 106, 18; 201, 12; 212, 18; 240, 1; 254, 1; 462, 15.
 παραγραφή I, 345, 16; 443, 20; ἔγγραφος ἢ ἀγραφος II, 142, 5; παραγράφεσθαι I, 325, 25; τὸ παραγραφικόν II, 143, 7.
 παράγωγον, tropus III, 198, 4.
 παράδειγμα I, 9, 14, 27; 12, 17; 38, 25; 97, 15; 156, 27; 195, 7; 322, 3; 372, 28; 418, 2; 427, 3; 468, 15; III, 104, 11; 107, 11; 200, 21; 241, 19; 254, 17; 462, 15; παραδειγματώδης I, 10, 1.
 παράθεσις I, 405, 15; 449, 13; II, 483, 21.
 παράλειψις, figura I, 208, 12; 219, 30; 371, 26; 413, 16; 437, 19; 440, 14; II, 430, 17; 505, 17; III, 23, 10; 51, 4; 60, 26; 149, 4; 163, 10; 178, 15.
 ἐκ παραλλήλων σχῆμα III, 102, 3.
 παραμυθικὸς λόγος III, 413, 5.
 παραπεποιημένον, quod alii παρά προσδοκίαν vocavere I, 142, 27.
 παραπλήρωμα, tropus III, 198, 9; 211, 8; 221, 4; 255, 19.
 παρέκβασις distincta a παραδιήγησις I, 436, 4; II, 34, 28; III, 203, 20; 224, 5.
 παρεμβολή, figura III, 39, 12; 81, 23.
 παρένθυρον I, 248, 24.
 παρήχησις II, 251, 8; III, 115, 26.
 παρίστωσις, παρίστων σχῆμα I, 137, 25; 213, 6; II, 232, 24; 440, 1; III, 40, 1; 74, 24; 131, 9; 159, 6; 169, 9; 185, 24; ἴσα σχήματα II, 436, 27.
 παροιμία I, 144, 27; III, 206, 18; παροιμιῶν περιβολαί II, 244, 4.
 παρομοίωσις I, 137, 26; 213, 12; III, 266, 25.
 παρονομασία, figura III, 36, 13; 47, 13; 71, 17; 94, 3; 168, 29; 185, 10.
 πεποιημένον, tropus III, 231, 24; 249, 29.
 περιβολή II, 315, 14; 472, 25; 532, 10.
 περικοπή I, 309, 23.
 περίοδος I, 135, 23; 309, 31; II, 507, 7; III, 27, 17; 93, 6; 262, 9; quo differat ab enthymemate III, 268, 15; περιδικὸν σχῆμα III, 112, 29.
 περιοχή I, 449, 17.
 περιπλοκή II, 432, 3.
 περισσότης II, 428, 27.
 περίστασις II, 49, 24; 212, 17.
 περιτροπή I, 376, 15.
 περίφρασις, figura et tropus I, 277, 23; III, 32, 5; 47, 4; 75, 26; 170, 11; 187, 28; 197, 3; 220, 16; 238, 3; 251, 8.
 πῦσις sive πύσμα diversa ab ἐρώτησις I, 270, 5; 390, 16; II, 97, 26; 434, 25; III, 25, 5; 64, 28; 163, 27; 179, 26.
 πιθανότης et πιθανόν I, 7, 23; 10, 8; 466, 6; II, 147, 28; III, 310, 16.
 πίστει I, 3, 14; 147, 28; 156, 9; 192, 13; 322, 11; 445, 12; ἀτεχνοί I, 7, 32; 55, 6; 384, 3; 417, 5; 445, 24; 469, 3; ἐντεχνοί sive ἐπίθετοι I, 8, 3; 192, 19; 201, 10; 417, 8; 446, 4; rursus distinctae in ἠθικὰς παιθητικὰς λογικὰς πραγματικὰς I, 417, 10; 446, 6; πίστει κοιναί I, 97, 13; πίστει ἡγουμέναι ἢ προειρημέναι καὶ ἀναγκαιαί I, 318, 27; 385, 8; 27; τὰ τῶν πίστειων κεφάλαια καὶ εἶδη I, 303, 26.
 πίστωμα I, 57, 12.

- πλαγιασμός I, 374, 24; II, 324, 1;
 III, 127, 13.
 πλεονασμός, figura et tropus II,
130, 23; III, 32, 19; 46, 11; 50,
20; 75, 13; 166, 28; 198, 1; 212,
1; 220, 22; 242, 21; 252, 7.
 πνεῦμα et πνευματικὸν σχῆμα II,
243, 17; III, 114, 7.
 ποιότης II, 139, 4; 154, 14; ἡ κοι-
 νὴ ποιότης II, 154, 26.
 πολιτικὴ I, 9, 1; 16, 32; πολιτι-
 κὸν ζήτημα II, 133, 16; λόγος
 πολιτικὸς ἢ δικανικὸς I, 171, 3;
174, 15; II, 398, 1.
 πολύπτυτον, figura I, 274, 3; II,
338, 17; III, 34, 22; 97, 8; 138,
30; 168, 16.
 πρὸς ἑαυτὴν idem quod συνωνυμία
 II, 130, 1.
 πραγματικὴ II, 18, 19; 53, 29;
146, 1.
 πρεσβευτικὸς λόγος III, 423, 6.
 προαγγελία I, 345, 6; 464, 27.
 προαναφώνησις III, 103, 4; 203, 14.
 προαπάντησις III, 170, 3; 187, 15.
 προβολή II, 153, 17.
 προγύμνασμα II, 65, 28; III, 449,
3; simpliciter γύμνασμα dictum
 II, 17, 3; 18, 22.
 προδιόρθωσις, figura I, 399, 7;
 III, 14, 25; 51, 2; 62, 6; 95, 22;
161, 12; 174, 11.
 προέκθεσις I, 428, 24; II, 436, 8.
 προεπίξενξις, figura III, 48, 25;
154, 17.
 πρόθεσις I, 147, 28; 179, 4; 218,
10; 225, 9; 447, 29.
 προκατάληψις I, 204, 6; 222, 13;
 figura III, 16, 9; 51, 10; 161, 24;
174, 10.
 προκαταρτικά I, 408, 30.
 προκατασκευή sive προθεραπεία
 II, 202, 1; 257, 10.
 προκατάστασις I, 348, 11; 408, 30;
 II, 189, 3.
 πρόληψις τῆς αἰτίας III, 48, 21;
 προληπτικὸν σχῆμα III, 158, 1;
171, 7.
 προμύθιον II, 21, 12.
 προοικονομία III, 103, 5.
 προοίμια I, 148, 20; 214, 9; 225,
16; 302, 30; 318, 19; 322, 10;
327, 19; 331, 3; 427, 10; 430,
6; 463, 7; II, 9, 29; 120, 31; III,
450, 18; τοπικὰ προοίμια I, 428,
18; ἐξ ὑπολήψεως II, 177, 5; ἐξ
 ὑποδιαίρεσεως II, 183, 1; ἐκ πε-
 ριονδίας II, 185, 6; ἀπὸ καιροῦ
 II, 186, 9.
 προπαραίτησις I, 373, 14.
 προπαρασκευή I, 391, 7.
 πρόρρησις I, 220, 4, 17.
 προσαγγελία I, 345, 6; 464, 27.
 προσδιασάφησις, figura III, 31, 26;
166, 24.
 πρόσθεσις, figura III, 173, 19.
 πρόσληψις I, 379, 3.
 προσυναπάντησις, figura III, 40, 11.
 προσύστασις I, 350, 31.
 προσφωνητικὸς λόγος III, 414, 31.
 προσωποποιία, progymnasma II,
45, 1; 115, 11; 120, 26; III, 489,
24; figura I, 386, 5; III, 19, 14;
52, 14; 162, 25; 177, 8; 212, 13;
254, 14; προσώπου ὑποβολή III,
64, 5.
 προστακτικὸν σχῆμα III, 123, 1.
 πρότασις I, 13, 15; 14, 1; 60, 26;
62, 8; 94, 6; 105, 14; 469, 23;
 II, 187, 8; 207, 12; προτάσεις
 δηγορικαί I, 15, 21; προτ. ἐξ
 ἀτόπων I, 341, 20; 342, 13; προ-
 τεῖναι τὰς τῶν ἐναντίων προ-
 τάσεις II, 444, 13; ἀντιπρότασις
 II, 207, 13.
 προτίμησις, figura III, 126, 3.
 προτροπή I, 14, 14; 174, 29.
 προφορὰ ἢ προσωδία II, 129, 17.
 Ρῆσις sive ἠθοποιία πανταχόθεν
 ἀναπλαττομένη III, 489, 30.
 ῥητόν II, 140, 18; ῥητόν καὶ διά-
 νοια II, 140, 26; 168, 1.

- ῥητορική I, 3, 1; 7, 4, 22; 8, 31; 10, 14; 16, 31; 328, 4; 431, 23; 463, 3; III, 451, 7; ῥητορεία I, 9, 31; 10, 1; ῥητορική περίοδος III, 265, 11.
- Σαρκασμός III, 92, 9; 205, 16; 213, 28; 222, 8; 236, 2.
- σαφήνεια I, 211, 19; 437, 22; 466, 1; II, 275, 1; 499, 27.
- σεμνότης εἰ σεμνὸς λόγος II, 225; 287, 18; 459, 13; 530, 29; figura III, 117, 27.
- σημεῖον I, 11, 25; 190, 12; 321, 20; 324, 5; 446, 25.
- σκῶμμα I, 142, 28; 228, 8; III, 236, 15.
- σμινθιακὸς λόγος III, 437, 5.
- σολοικισμὸς ex contrario positus figura III, 9, 22; 11, 6; 44, 18; 59, 16; 85, 7.
- στάσις II, 133, 3; 137, 31; στ. ὀρικὴ 138, 22; νομικὴ II, 139, 6; 140, 17; λογικὴ καὶ πραγματικὴ II, 139, 7, 10.
- στεφανωτικὸς λόγος III, 422, 5.
- στοιχεῖον I, 14, 1; 23, 19; 105, 4; 120, 11.
- στοχασμὸς II, 138, 11; 143, 1; ὁ ἀπὸ γνώμης στοχασμὸς II, 152, 30.
- στρογγύλον III, 111, 18.
- συγγνώμη, status causae II, 140, 8.
- συγγραφή ex contrario posita λόγῳ πολιτικῷ I, 353, 9.
- συγκατάθεσις τῶν ἀκουόντων, ὁμωνύμως λεγομένη τῇ πίστει I, 445, 14.
- συγκοπὴ III, 167, 21; 198, 18.
- σύγκρισις, progymnasma II, 14; 42; 112; III, 485; pars exordii I, 465, 1; figura III, 119, 28; 169, 29; 186, 26; συγκριτικὰ προβλήματα II, 262, 1.
- σύγκρουσις III, 277, 31.
- συζυγία, figura III, 76, 12.
- σύλληψις ἢ συλληπτικὸν σχῆμα III, 100, 6; 158, 8; 171, 18; 202, 24; 211, 1; 224, 13; 248, 29.
- συλλογισμὸς I, 5, 24; 9, 12; II, 141, 1; 153, 27; 171, 20; συλλ. φαινόμενος I, 9, 14; διαλεκτικὸς καὶ ῥητορικὸς I, 13, 8; 419, 15; συλλογιστικῶς II, 99, 27.
- συμβουλή καὶ συμβουλευτικὸν γένος I, 14, 13; 16, 22; 94, 22; 97, 1; 463, 9; II, 61, 23; 401, 13; 503, 22; III, 1, 11; 450, 6.
- συμπλήρωσις II, 484, 4.
- συμπλοκὴ ἢ σύνθεσις, figura III, 30, 7; 166, 7; 183, 3.
- συναθροισμὸς, figura III, 17, 12; 162, 7; 176, 1.
- σύνδεσμος I, 130, 5; 211, 28.
- συνδρομὴ I, 347, 10.
- συνεκδοχὴ, figura et tropus III, 173, 28; 195, 27; 209, 24; 219, 11; 236, 27; 248, 11.
- σύνθεσις I, 289, 6; II, 507, 1; figura, cf. συμπλοκὴ III, 172, 31; σύνθεσις ὀνομάτων I, 210, 9; 211, 25; 212, 3; σύνθετα ὀνόματα III, 283, 10.
- συνθήκαι I, 57, 29; συνθ. τῶν κῶλων I, 326, 3.
- συνηγορία I, 343, 27; II, 443, 5.
- σύνταξις πραγματικὴ I, 327, 27.
- συντακτικὸς λόγος III, 430, 9.
- συντομία I, 131, 21; 436, 16; 466, 3; 500, 16; tropus III, 202, 7.
- συνωνυμία, figura III, 30, 13.
- σύστοιχον I, 30, 9; 449, 15.
- συστολή III, 105, 7.
- συστροφή I, 374, 29; τὰ κατὰ συστροφὴν σχήματα II, 328, 22; III, 130, 25.
- σφοδρότης II, 301, 23; 492, 16.
- σχεδιασμὸς προσποίησις II, 440, 14.
- σχετλιασμός I, 358, 27; 406, 9.
- σχῆμα I, 267, 16; II, 459, 17; III, 9, 20; 11, 2; 59, 6; 85, 4; 171, 3; 226, 6; σχήματα λόγου ἢ λέξεως II, 234, 7; III, 9, 6; 27, 6;

- 69, 20; 94, 1; 276, 5; σχ. τοῦ νοῦ ἢ διανοίας ἢ ἐννοιῶν I, 310, 10; 324, 10; III, 10, 14; II, 13; 44, 26; 50, 6; 90, 19; σχ. δικαστικά I, 406, 17; ἐσηματισμένα λόγῳ I, 344, 17; 352, 3; III, 118, 16; 323, 6; ἐσηματισμένα προβλήματα ἢ ζητήματα κατὰ τὸ ἐναντίον, πλάγια κατ' ἔμφασιν I, 407, 4, 27; II, 258, 21.
- σχοινοτενές II, 244, 2; III, 113, 27.
- Τάξις I, 147, 23; 214, 4.
- ταπεινώσις I, 187, 3.
- τάσις τοῦ λόγου II, 249, 20.
- ταυτολογία, figura III, 46, 12; 165, 21; 182, 6.
- τεκμήριον I, 11, 28; 197, 18; 321, 22; 446, 23.
- τέχνη τῶν λόγων I, 3, 13; 8, 16; τεχνολογοῦντες I, 8, 15, 22; τεχνογράφος I, 427, 12.
- τεμητικὸν σχῆμα III, 139, 24.
- τόπος I, 13, 8, 30; 23, 11; 105, 5; II, 121, 24; 129, 8; τόπος κοινός idemque simpliciter τόπος dictus I, 448, 23; II, 9; 32; 106; III, 470; τόποι τῶν ἐνθυμηματικῶν ἐπιχειρημάτων I, 419, 31; τόποι ἐγκωμιαστικοί II, 12, 6; 14, 15; τοπηγορία I, 280, 28.
- τοπογραφία καὶ τοποθεσία, figura III, 109, 4, 9.
- τραγικῶς λέγειν II, 452, 23.
- τρόπος ἢ τροπή II, 254, 17; III, 215, 10; 227, 3; minus frequens apud antiquos I, 325, 9.
- τραχύτης II, 297, 1; III, 300, 25.
- Τυμνος II, 13, 22; 109, 24; 505, 5; III, 4, 14; 333, 1; κλητικοί III, 334, 25; ἀποπεμπτικοί 336, 5; φυσικοί 336, 25; μυθικοί 338, 1; γενεαλογικοί 340, 1; ἀπενκτικοί καὶ προσενκτικοί 342, 21.
- ὕπαλλαγή ἢ ἐπιτύμησις, figura III, 40, 21; 170, 7; 187, 22.
- ὕπεξαιρέσις, figura III, 16, 20; 162, 1; 175, 16.
- ὕπερβατον, figura et tropus II, 82, 20; 438, 1; III, 38, 8; 48, 5; 74, 14; 136, 3; 170, 14; 188, 4; 197, 19; 218, 4; 238, 10; 248, 1.
- ὕπερβολή, tropus I, 144, 32; 287, 23; 405, 22; III, 198, 30; 211, 15; 221, 22; 237, 26; 252, 25.
- ὕπερθεσις I, 368, 24.
- ὕπογραφή I, 357, 12, 23; 358, 29; 389, 29; II, 11, 9.
- ὕποδιαίρεισις II, 222, 23.
- ὕπόθεσις I, 93, 26; 157, 22; 123, 25; 468, 28; II, 17, 25; 48, 22; 59, 13; 61, 21; 113, 20; 323, 17; III, 1, 6; 127, 1.
- ὕποκορισμός I, 126, 26.
- ὕποκρισις I, 121, 18; 310, 21; 323, 23; ὑποκριτικά θεωρηματα III, 304, 19.
- ὕπόρρημα III, 331, 22.
- ὕποστροφή II, 345, 2; ab Ulpiano ἐπιδρομή vocata III, 139, 9.
- ὕποτύπωσις I, 387, 4; III, 108, 17; 476, 12.
- ὕπoστασις I, 327, 15; II, 325, 27; III, 128, 11.
- ὕποφορά καὶ ἀνθυποφορά I, 469, 26; II, 207, 13; III, 77, 5.
- ὕπτιον, ex contrario positum ἀγωνιστικῶ II, 43, 2.
- ὕστερολογία, tropus III, 225, 25; 255, 13.
- ὕψος I, 246.
- Φαντασία I, 264, 2.
- φράσις I, 278, 30; 458, 23; II, 507, 1; III, 191, 3; φρ. ἐπὶ τὸ κρείττον I, 440, 19.
- Χαρακτήρ II, 45, 15; quatuor distinguuntur III, 270, 2.
- χαρακτηρισμός, figura I, 398, 12;

- III, 108, 32; etiam *εἰκονισμὸς* dictus III, 201, 27; 241, 6.
χάρις λόγου III, 291, 27.
χαριεντισμὸς, figura et tropus III, 92, 31; 205, 27; 236, 3; 256, 1.
χλευασμὸς, tropus III, 213, 19.
χρεία, progymnasma II, 5; 23; 96; III, 458.
χρῶμα et *χρωματικόν* I, 343, 14; 368, 18; II, 135, 9; 331, 7.
χύσις I, 261, 28.
Ψόγος ἢ ψεκτικὸν εἶδος I, 14, 18; 33, 20; 39, 2; II, 11, 28; 40, 6; 506, 21; III, 3, 22; 482, 10.
ψυχρόν I, 248, 32; III, 287, 20.

INDEX AUCTORUM.

- Agatho, poeta I, 95, 26; 117, 20.
 Adriani orationes III, 386, 31.
 Aeschines, orator II, 72, 22; 413, 17;
 III, 79, 23. — adv. Timarchum ed. Bekk. I, 442, 18; 448, 5; II, 204, 19; 214, 6; 441, 11; § 1: II, 370, 18; 2: 432, 12; 449, 28; 4: II, 205, 1; 41: I, 421, 2; 69: III, 90, 29; 116: I, 428, 25; 125: II, 69, 17; 149: II, 450, 26; 151: II, 450, 31; 175: III, 21, 27; 180: I, 392, 2; 190: II, 107, 2. — de falsa leg. II, 70, 11; § 26: II, 485, 10; 88: II, 71, 28; 380, 30; III, 14, 2; 119: III, 37, 21; 148: I, 403, 5; 182: I, 402, 27; — in Ctesiph. II, 70, 10; 441, 11; § 7: III, 16, 18; 16: III, 28, 29; 75: II, 463, 25; III, 20, 11; 78: III, 36, 4; 75, 3; 133: I, 258, 28; 307, 26; 406, 11; III, 97, 6; 99, 24; 319, 15; 152: III, 36, 9; 169, 15; 186, 6; 153: III, 25, 16; 157: II, 63, 8; III, 99, 11; 166: II, 472, 1; III, 13, 30; 26, 14; 91, 31; 171: I, 439, 8; 198: III, 28, 4; 30, 4; 55, 31; 74, 11; 202: II, 346, 20; III, 10, 12; 30, 11; 55, 32; 319, 18; 211: III, 22, 3; 63, 16; 230: I, 390, 18; 233: III, 27, 19; 28, 10; 93, 8; 257 s.: III, 19, 21; 21, 14.
 Aeschines Socraticus I, 155, 19; II, 356, 22; 419, 27; elegantiae orationis studiosus I, 305, 19; 324, 9; ἐπὶ τοῦ Τηλανγοῦς III, 324, 16.
 Aeschyli sept. adv. Thebas ed. Herm. 42 ss.: I, 265, 15; Agam. 1316: III, 196, 24; fr. 59: I, 265, 29; 184: III, 56, 20; 303: I, 247, 16.
 Aesion I, 140, 8.
 Aesopus I, 98, 16; II, 3, 8; 21, 5; 65, 20; 73, 5, 15.
 Acusileos III, 338, 6.
 Alcidas I, 109, 7; 127, 5, 12, 22; 128, 20; III, 263, 14; 288, 8; μεσσηνιακὸς λόγος I, 51, 16; 105, 29; ἐγκώμια τοῦ θανάτου καὶ πενίας III, 346, 18.
 Alcman, hymni cleticī III, 334, 28; fr. 8 B.: III, 102, 1; ἀλκμανικὸν σχῆμα III, 101, 19.
 Alexander, Numenii filius, rhetor I, 427, 13; 431, 21; 434, 27; 435, 2; 436, 9; 441, 17; 442, 13, 27; 443, 12, 21; 444, 1; 445, 16; 446, 3; 447, 8; 448, 23; 453, 5; 456, 8, 17.
 Amphicrates I, 248, 5; 250, 1.

- Amphion III, 443, 7.
 Anacreon II, 351, 20; 352, 16;
 hymni cletici III, 333, 9; fr. 3 B.:
 III, 97, 23; ad fr. 75: I, 279, 15;
 anacreonticorum fr. 63: III, 261, 2.
 Anaxandridis *λαμβεία* I, 140, 3; 143,
21; *γεροντομανία* I, 146, 11; *εὐ-*
σεβείς I, 146, 16.
 Andocides II, 416, 24.
 Androcles, Pitheus I, 112, 22.
 Androcydes Pythagoricus III, 193, 31.
 Androtion I, 129, 9.
 Antigennidas, tibicen II, 100, 22.
 Antimachus I, 132, 4.
 Antiphontes duo distinguuntur. II,
412, 3; Thucydidis praeceptor III,
201, 8; *ἐν ταῖς ῥητορικαῖς τέ-*
χαις: I, 318, 9.
 Antiphontis, poetae Meleager I, 111,
32.
 Antisthenes I, 129, 24; 305, 19; II,
105, 4; III, 316, 11.
 Apollodorus I, 434, 30; II, 99, 30.
 Apollodorei I, 431, 11; 441, 1;
442, 10.
 Apollonius Rhodius II, 61, 29; *ἐν*
τοῖς Ἀργοναύταις I, 283, 18.
 Apollonius Molon III, 44, 11.
 Apsines I, 355, 9; 358, 15; III, 79,
15, 27; *Ἐρωῶν* I, 354, 15; *Ἀν-*
σανδρος I, 356, 7; 359, 25.
 Arati phaen. 284, 1; 259, 17; 287:
I, 275, 30.
 Archedemus, rhetor III, 269, 21.
 Archilochus, fabulas scripsit II, 3, 5;
73, 16; Homerum imitatus est I,
262, 29; numerosus I, 305, 14; fr.
 56 B.: I, 259, 30; 71: III, 97, 19;
 al.: III, 260, 29.
 Archytas I, 142, 11.
 Arion poeta III, 443, 7.
 Arion, rhetor *ἐν τοῖς ἐλέγχοις* II,
93, 34.
 Aristeas I, 259, 2.
 Aristides I, 325, 24; 326, 30; 343,
10; 348, 22; II, 15, 11; *λόγοι ἐπι-*
τάφιοι III, 418, 10, 22; *πρὸς*
Κυζικηνούς III, 345, 21; *ἐν τῷ*
Καλλιξένῳ II, 289, 7; *ἐν Μαν-*
τευτοῖς III, 344, 2; *ἐν Νησιωτι-*
κῷ III, 345, 19; *ἐν Παναθηναϊκῷ*
 III, 349, 11; 350, 10; 372, 10;
384, 16; *Περικλῆς* I, 356, 23; *ἐν*
Ῥωμαϊκῷ λόγῳ III, 360, 5; *ἐν*
Σικελικοῖς II, 376, 19; *περὶ τοῦ*
πέμπειν βοήθειαν τοῖς ἐν Σικε-
λίᾳ II, 508, 26; *περὶ Σμύρνης*
 III, 355, 19; *κατὰ τῶν ἐξορχου-*
μένων II, 508, 16; *πρὸς Πλάτω-*
να ὑπὲρ τῶν τεττάρων II, 15, 15;
44, 30; III, 469, 3; 484, 21.
 Aristippus I, 109, 28; III, 325, 30.
 Aristobulus *περὶ Τύρου* III, 345, 20.
 Aristophanes, ὁ κωμικός I, 291, 8;
440, 13; Achar. ed. D. 1 s.: II,
455, 23; nub. 178 s.: III, 296,
19; 226 s.: III, 167, 27; 401: III,
296, 1; vesp. 45: II, 453, 28; av.
 277: III, 298, 6; plut. 468: III,
167, 15; *ἐν Βαβυλωνίοις* I, 126,
28; fr.: III, 298, 11.
 Aristoteles I, 325, 6; II, 61, 22; 74,
25; 126, 16; faceta oratione floret
 III, 290, 27; addidit genus histo-
 ricum (?) III, 483, 17; anal. pr.
 II, 23: I, 9, 21; II, 27: I, 12, 17;
 anal. post. I, 4, 11, 17; *τοπικά*
 I, 9, 24; *μεθοδικά* I, 9, 32; hist.
 an. II, 1: III, 284, 15; IX, 32:
 III, 297, 21; politica I, 33, 17;
 rhet. I, 1: III, 451, 19; I, 3: I,
448, 27; I, 4: II, 125, 5; III, 7:
I, 280, 15; III, 8: III, 270, 27; III,
9: III, 262, 27; 269, 17; III, 11:
 III, 281, 6; III, 16: I, 439, 28; poet.
 I, 123, 10; 124, 8; 160, 30; III,
466, 21; *τέχνην Θεοδεκτικαί* I,
138, 9; 174, 10; 454, 6; *περὶ δι-*
καισύνης III, 267, 27; *πολλὰ βι-*
βλία θέσεων ἐπιγραφόμενα II,
69, 2; epp.: III, 268, 6; 284, 17;
294, 22; 296, 28; 311, 1, 10; 312,
10, 24; 313, 3.
 Arriani expd. VII, 1, 5: III, 138, 20.

- Artemon, editor epp. Aristotelis III, 310, 31.
 Asiani rhetores II, 71, 10.
 Athenaeus Naucratis, rhetor III, 44, 11.
 Autocles in Mixidemidem I, 109, 23.
 Bacchylides inferior Pindaro I, 283, 26; ὕμνοι ἀποπεμπτικοί III, 333, 11; 336, 12.
 Basilicus I, 331, 7.
 Bias I, 89, 19; 101, 32.
 Caecilius Calactites, rhetor III, 44, 7; 71, 5; 79, 15, 27; 80, 4, 13, 18; 81, 23; περὶ ὕψους I, 245, 1; 249, 7; 252, 23; 279, 18; 280, 1; ἐν τοῖς ὑπερ Λυσίου συγγράμμασι I, 282, 11.
 Callimachus III, 206, 15; 216, 3; 245, 6.
 Callinici orationes III, 386, 30; ἐν τῷ μεγάλῳ Βασιλικῷ III, 370, 14.
 Callippi τέχνη I, 110, 17; 112, 16.
 Callisthenes I, 248, 1.
 Callistratus I, 54, 5; ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ ἐκκλησίᾳ I, 158, 16.
 Carcini, poetae Ōedipus I, 156, 6; Medea I, 113, 19.
 Carcinus, rhetor III, 29, 5.
 Cephisodotus I, 139, 19; 140, 6, 11.
 Chaeremon, poeta I, 114, 14; 145, 28; III, 236, 27.
 Chares, συμμαχικός I, 157, 29.
 Chilon I, 88, 30.
 Choerilus I, 149, 13, 30.
 Chrysippus, rhetor I, 454, 4.
 Cicero cum Demosthene comparatur I, 261, 15.
 Cleochares III, 97, 10.
 Cleophon I, 132, 19.
 Clitarchus I, 248, 2; III, 327, 32.
 Connis ὁ Κίλιξ μυθοποιός II, 73, 18.
 Coracis τέχνη I, 117, 29; 174, 11.
 Cornutus, rhetor III, 483, 16.
 Crates III, 299, 27.
 Critias II, 415, 27; 517, 20; 530, 13.
 Ctesias I, 400, 26; II, 118, 27; III, 308, 12; 309, 11.
 Cybissus ἐκ Λιβύης μυθοποιός II, 73, 18.
 Damon ὁ παιδοτρίβης II, 100, 7.
 Demades I, 117, 6; 448, 7; III, 322, 7.
 Demetrius Phalereus I, 442, 23; III, 323, 30.
 Democrates I, 129, 23.
 Democritus I, 136, 21; II, 111, 25.
 Demosthenes, ὁ ῥήτωρ I, 106, 28; 129, 22; 273, 19; 314, 31; 324, 12; 325, 22; 326, 7; 353, 15; 458, 1; II, 7, 1; 23, 25; 61, 15; 72, 24; 102, 32; 267, 6; 284, 3; 298, 22; 538, 30; comparatur cum Cicerone I, 261, 15; cum Hyperide I, 284, 4; eius dictum de declamatione I, 310, 32; τὸ εἶδος Δημοσθενικόν II, 271, 23; olynth. I: II, 450, 3; p. 9, R.: I, 386, 26; 465, 6, 19; II, 328, 19; 341, 19; 430, 5; 432, 17; 450, 14; III, 19, 18; 74, 25; 130, 11; 131, 15; II, I, 362, 32; 418, 4; 424, 24; II, 336, 8; 373, 17; 392, 27; III, 132, 12; 11: I, 374, 30; 379, 21; II, 328, 23; 346, 11; 394, 18; 436, 4; 543, 1; III, 140, 1; 12: II, 333, 18; 336, 2; 346, 14; III, 65, 29; 71, 19; 132, 4, 27; 140, 3; 13: II, 481, 23; 482, 12; 15: II, 489, 24; III, 201, 4; 16: I, 383, 13; 421, 24; 424, 2; II, 7, 20; 239, 31; 241, 15, 20; 466, 12; 507, 18; 532, 22; — olynth. II: I, 362, 10; II, 165, 13; p. 18: I, 308, 18; 464, 20; II, 84, 9; 242, 29; 285, 7; 326, 11; 383, 15; 460, 7; 483, 5; III, 113, 2; 142, 25; 19: I, 351, 29; 363, 21; II, 239, 4; 241, 24; 329, 12; 338, 2; 339, 25; III, 131, 5; 136, 23; 20: I, 437, 8; 469, 10; 21:

I, 273, 2; 418, 32; 468, 24; II, 368, 10; 22: II, 337, 30; III, 74, 16; 136, 7; 23: II, 92, 9; 440, 14; 489, 26; III, 64, 14; 24: II, 219, 11; 237, 25; 451, 22; III, 68, 9; — olynth. III p. 31: III, 136, 30; 34: II, 254, 25; 255, 12; 298, 12; III, 145, 17; 35: I, 373, 10; 420, 26; 468, 17; II, 311, 1; 385, 24; 386, 25; III, 60, 8; 36: II, 255, 3; 321, 11; 37: I, 308, 20; 327, 30; II, 277, 12; 292, 14; 298, 5; 299, 30; 332, 16; 338, 8; 493, 6. — phil. I: I, 383, 29; II, 64, 17; 392, 11; p. 40: II, 237, 12; 320, 22; 327, 4; 392, 30; III, 65, 2; 137, 6; 147, 10; 41: I, 361, 24; 43: I, 276, 8; II, 300, 29; 435, 6; 44: II, 268, 16; 45: II, 166, 7; 246, 22; 47: II, 336, 14; 346, 22; III, 132, 16; 137, 22; 140, 47; 48: II, 378, 25; 488, 20; 52: I, 270, 13; II, 300, 27; 378, 30; 54: II, 255, 15. — de pace p. 60: III, 10, 26; — phil. II p. 67: III, 77, 8; 69: II, 347, 23; 394, 13; III, 140, 20; 70: I, 420, 12. — de Hal. p. 77: II, 208, 30; 542, 22; III, 126, 5; 80: I, 423, 3; 84: III, 141, 21; 85: III, 66, 24; 70, 17; 87: III, 142, 1; 88: I, 287, 20; II, 297, 29; 299, 28; III, 145, 13. — de Chers. p. 90: I, 465, 2; II, 284, 21; 93: II, 344, 13; 379, 1; 482, 17; III, 148, 3; 94: II, 491, 9; III, 77, 15; 95: II, 239, 20; 463, 22; III, 129, 17; 96: II, 367, 3; III, 71, 27; 97: III, 15, 2; 98: III, 63, 9; 64, 17; 101: II, 491, 28; 104: III, 20, 9; 108: II, 300, 16; 378, 1, 18. — phil. III p. 110: II, 324, 10; 347, 19; 466, 1; III, 140, 18; 111: II, 464, 30; 115: I, 378, 11; 419, 19; II, 238, 30; 240, 9; 328, 25; 367, 19; 394, 16; III, 71, 20; 112, 30; 130, 27; 116: II, 277, 13; 292, 15; 299,

32; 488, 21; 117: II, 374, 22; 436, 1; 462, 23; 481, 18; III, 149, 9; 318, 26; 118: II, 91, 3; 299, 31; 462, 28; 466, 17; 494, 30; III, 22, 26; 119: II, 302, 1; 493, 22; 23; 120: II, 463, 12; III, 20, 8; 121, 18; 124: III, 61, 15; 126: III, 30, 26; 76, 13; 128, 16; 128: II, 309, 30; 310, 14; 379, 13; III, 78, 4. — phil. IV p. 131: II, 346, 24; 348, 20; 507, 8; III, 140, 11; 133: II, 297, 31; 486, 2; 493, 17; III, 145, 15; 134: II, 239, 7; 137: II, 491, 28; 143: II, 309, 24; 310, 6; 492, 19; 144: II, 466, 4; 151: II, 252, 6; 302, 17; III, 116, 10; 153: III, 75, 21. — Phil. ep. p. 153: III, 30, 17; 159: III, 128, 20; 163: III, 122, 16. — de sym. p. 178: II, 489, 19; 492, 28; 507, 28; 184: II, 435, 19; 185: II, 496, 14; 188: II, 239, 10. — pro Megal. p. 202: II, 493, 2; 203: II, 489, 2; 206: II, 373, 7; 382, 30; 478, 3; 210: II, 166, 11. — ad Alex. p. 211: III, 122, 27. — de cor.: I, 452, 11; II, 61, 17; 70, 10; 320, 6; 402, 20; III, 14, 16; p. 225: I, 463, 24; II, 187, 27; 323, 10; 325, 30; 342, 15; 354, 32; 376, 15; 487, 4; III, 79, 3; 126, 18; 343, 13; 226: I, 423, 24; 459, 21; II, 296, 7; 316, 6; 332, 21; 382, 19, 28; 430, 26; 447, 3, 29; III, 62, 28; 68, 28; 95, 12; 317, 1; 227: II, 356, 20; 383, 6; 388, 3; 228: II, 487, 25; 229: II, 321, 10; 336, 20; 429, 13; III, 70, 14; 133, 22; 230: I, 444, 24; II, 282, 24; 324, 1; 326, 24; 328, 12; 329, 2; 345, 7; III, 26, 26; 139, 20; 326, 25; 232: II, 239, 14; 286, 5; 323, 28; 382, 19; III, 27, 1; 233: II, 344, 5; 442, 6; III, 147, 30; 234: I, 422, 12; II, 321, 8; III, 79, 29; 235: II, 334, 13; 236: II, 333, 27; III, 15, 12; 133,

- 9; 237; II, 293, 14; 239; II, 303,
22, 382, 16; III, 23, 4; 240; II,
244, 27; 248. 6; 292, 9; 381, 5;
436, 17; III, 18, 3; 55, 20; 114,
30; 241; II, 311, 12, 28; 313. 6,
26; 335, 8; III, 29, 19; 72, 29;
131, 23; 182, 26; 242; II, 354, 20;
378, 17; 382, 32; 430, 8; 496,
27; III, 20, 17; 70, 30; 244; II,
448, 2; III, 14, 19; 245; II, 67,
31; 306, 18; 309, 26; 310, 5, 11,
19; 321, 31; 325, 32; 401, 32;
III, 65, 12; 75, 13; 129, 1; 246;
II, 303, 14; 313, 17; III, 33, 2; 65,
14, 16; 123, 18; 147, 25; 247; III,
78, 16; 248; II, 91, 1; 244, 6; 245, 8,
27; 247, 18; 311 30; 313, 7; 347, 1,
32; III, 17, 15; 23, 12; 25, 2; 33,
4; 61, 5; 65, 19; 77, 29; 113, 12,
18; 321, 10; 252; II, 303, 10;
344, 19; 371, 14; 382, 1; III, 73,
25; 255; III, 95, 19; 258; I, 469,
16; II, 234, 23; 289, 25; 292, 4;
293, 21; 305, 20, 22; 307, 17; 460,
20; III, 414, 4; 260; II, 320, 14;
1, 22, 13; 147, 4; 263; II, 447,
13; 266; II, 208, 26; 218, 3; 393,
5; III, 77, 22; 267; I, 378, 9;
419, 26; II, 334, 23; 393, 8; 435,
9; III, 132, 20; 268; II, 302, 15;
427, 4; III, 21, 4; 73, 2; 269; II,
293, 24; 302, 14; 304, 1; 379, 32;
III, 44, 23; 270; II, 311, 2; 353,
10; 383, 13; 454, 11; 490, 3; III,
40, 25; 55, 28; 61, 17; 62, 22;
142, 24; 271; II, 374, 15, 28;
272; II, 283, 12; 325, 28; III, 128,
13; 280, 30; 320, 17; 273; II, 374,
17; 383, 2; III, 44, 22; 274; I,
437, 17; II, 303, 5, 21; 354, 29;
376, 28; 486, 27; III, 148, 11;
343, 14; 275; I, 467, 9; II, 293,
28; 276; II, 464, 17; 277; II, 319,
3; III, 44, 24; 278; II, 466, 15;
280; III, 73, 4; 281; III, 60, 24;
284; I, 259, 31; 363, 15; II, 70,
1; 326, 22; 346, 17; 349, 21; III,

- 148, 11; 343, 14; 285; II, 440,
20; III, 28, 26; 286; III, 79, 12;
288; II, 337, 7; 385, 32; III, 31,
13; 55, 23; 72, 13; 99, 27; 320,
4; 291; I, 290, 6; II, 305, 14;
306, 3; 307, 5; 338, 18; 399, 7;
III, 125, 24; 139, 2; 145, 26; 320,
19; 293; I, 369, 1; II, 250, 24;
294; I, 423, 6; II, 336, 5; III, 30,
1; 62, 11; 74, 2; 132, 11; 296;
III, 148, 19; 297; I, 267, 20; 370,
16; II, 302, 13; 303, 6; 306, 24;
355, 13; 371, 17; 378, 11; 443, 1;
461, 14; III, 20, 1; 25, 7; 62, 1;
69, 6; 71, 9; 146, 8; 298; III, 65,
11; 299; I, 424, 31; 300; II, 250,
18; III, 115, 21; 301; III, 32, 26;
302; III, 62, 9; 304; III, 73, 13;
305; III, 26, 19; 79, 31; 306; I,
367, 20; 370, 16; 307; I, 368, 27;
II, 289, 32; 316, 3; III, 71, 7; 79,
5; 308; III, 33, 9; 309; III, 484,
23; 310; II, 344, 9; 313; II, 353,
16; 549, 3; III, 13, 25; 90, 25;
314; II, 548, 31; 315; II, 363, 27;
439, 14; III, 29, 15; 37, 9; 73,
30; 78, 27; 125, 14; 133, 29;
316, 17; 316; II, 374, 20; 431,
22; III, 149, 6; 319; III, 35, 1;
323; I, 446, 8; 324; I, 280, 6; II,
107, 5; III, 62, 19; 325; II, 305,
11; 307, 3; 447, 9; 466, 26; III,
68, 15; 147, 20; 327; III, 16, 1;
328; III, 35, 7; 76, 31; 329; III, 81,
4; 330; II, 63, 21; 311, 5; 382,
9; 331; II, 547, 3; 332; III, 66,
17. — de falsa leg.: I, 336, 19;
351, 14; 385, 7; 422, 35; 458, 20;
II, 70, 11; III, 14, 17; p. 341; I,
380, 7; 490, 6; III, 34, 2; 342;
I, 428, 32; 448, 12; II, 202, 19;
281, 26; 480, 26; 487, 31; III,
126, 24; 343; II, 334, 2; 437, 14;
344; I, 424, 29; 440, 18; II, 200,
20; 328, 7; 329, 7; 335, 26; 345,
3; 484, 32; III, 129, 37; 345; II,
277, 13; 332, 14; 541, 29; 346:

- II, 319, 9; III, 146, 14; 348; II, 285, 17; 292, 14; 323, 2; 480, 29; III, 121, 21; 349; III, 121, 29; 354; II, 323, 28; III, 127, 2; 356; III, 127, 17; 361; I, 358, 29; 405, 23; 406, 8, 15; II, 63, 3; 200, 8; 453, 12; 494, 11; 496, 4; III, 25, 21; 79, 1; 493, 17; 362; I, 420, 22; 365; II, 211, 22; 355, 5; 367; II, 544, 26; 370; II, 543, 16; 371; III, 116, 13; 372; II, 494, 7; III, 70, 22; 375; II, 375, 21; 376; I, 424, 6; 377; I, 140, 10; 378; II, 239, 15; III, 36, 19; 72, 2; 380; II, 378, 14; 382; I, 366, 5; 372, 16; 422, 24; II, 211, 3, 383; II, 406, 13; III, 33, 13; 72, 3; 389; II, 325, 24; 390; II, 319, 19; III, 146, 26; 393; II, 498, 17; 394; II, 498, 23; 395; II, 376, 31; 396; II, 148, 29; 436, 24; 398; II, 207, 30; 240, 2, 30; 399; II, 215, 3; 400; I, 361, 15; 371, 30; II, 393, 1; III, 124, 11; 401; I, 437, 29; 440, 11; 466, 21; II, 66, 29; 439, 20; III, 124, 14; 403; I, 424, 21; II, 377, 25; 378, 12; 404; III, 124, 21; 405; III, 124, 28; 406; III, 124, 30; 125, 3; 411; II, 298, 9; 299, 29; III, 60, 21; 413; III, 70, 29; 414; II, 490, 11; 415; II, 383, 18; 387, 29; 417; II, 451, 7; 419; II, 437, 30; 420; III, 116, 15; 421; II, 310, 22; III, 321, 7; 424; II, 107, 11; 399, 13; 496, 5; 507, 3; III, 321, 26; 425; II, 309, 13; III, 123, 12; 127, 28; 426; III, 128, 3; 428; I, 421, 8; II, 316, 8; 432; II, 378, 15; 433; II, 353, 6; 434; II, 367, 24; 382, 5; 436; II, 309, 28; 338, 24; III, 34, 30; 139, 6; 442; III, 319, 30; 445; II, 483, 25. — in *Lept. η* *περὶ ἀτελείας*: II, 61, 18; 69, 21; 431, 16; 446, 13; III, 473, 3; p. 457; I, 363, 29; 371, 27; II, 181, 16; 208, 10; 239, 18; 241, 30; 323, 13; 338, 14; 339, 14; 341, 7, 26; 372, 29; 431, 16; 445, 10; 507, 24; III, 60, 6; 70, 25; 148, 27; 262, 20; 265, 13; 315, 16, 21; 458; I, 369, 30; 423, 18; 459; I, 422, 31; 460; I, 374, 25; 422, 1; II, 307, 23; 308, 7; 316, 18; 465, 19; 478, 15; 521, 10; 461; II, 372, 24; III, 67, 6; 148, 25; 462; I, 360, 16; 463; I, 366, 20; 367, 22; II, 275, 16; 277, 28; 438, 24; 465; II, 326, 26; III, 78, 22; 129, 6; 466; III, 130, 14; 467; I, 420, 30; 492, 6; 468; I, 363, 31; 468, 30; III, 64, 22; 469; II, 283, 16; 339, 8; 483, 9; III, 130, 18; 472; II, 483, 12; 489, 31; 474; II, 507, 21; 477; II, 479, 10; 478; I, 375, 3; II, 252, 11; 483, 18; 505, 29; 479; I, 423, 15; 423, 37; II, 68, 29; 481, 32; 491, 15; 480; II, 495, 22; 481; I, 421, 26; 422, 18; II, 227, 4; 495, 28; 482; I, 379, 11; 490, 13; 486; II, 478, 30; 487; II, 491, 22; 488; II, 310, 27; 372, 23; III, 148, 24; 489; I, 369, 15; 490; I, 376, 2; 492; II, 67, 27; 497; II, 490, 20; 501; III, 61, 30; 503; II, 496, 12; 504; II, 491, 13; 505; II, 492, 9; 494, 4. — in *Midiam*: I, 327, 11; 358, 16; 412, 19; II, 63, 28; 155, 23; 204, 8; 493, 28; p. 514; I, 327, 17; 428, 10; 466, 5; II, 181, 15; 369, 27; 429, 7; 485, 30; III, 23, 21; 515; II, 442, 16; 516; II, 465, 7; 517; I, 381, 28; III, 122, 8; 518; I, 440, 26; 465, 14; 466, 11; II, 278, 20; 318, 6; 324, 13; 345, 14; 519; II, 431, 5; 432, 28; 481, 4; III, 23, 17; 142, 16; 521; I, 440, 31; 465, 2; 522; II, 445, 3; 523; I, 369, 9; 524; I, 377, 24; 421, 1; 525; I, 360, 7; 526; I, 375, 22; II, 64, 5; 530; I, 381, 25; 532; I, 421, 28; 458, 31; 533; II, 274, 13; 275, 16;

- 280, 10; 308, 4; 324, 18; 534:
III, 24, 12; 66, 12; 536: II, 318,
10; 385, 20; 386, 19; III, 13, 26;
60, 15; 537: I, 271, 17; 421, 12;
439, 1; 440, 22; II, 82, 31; III,
72, 28; 77, 31; 78, 2; 538: III,
18, 6; 76, 25; 539: II, 377, 12;
541: II, 443, 11; 545: I, 398, 14;
406, 1; 546: III, 14, 8; 32, 10;
75, 30; 547: II, 481, 8; 548: II,
488, 13; 496, 7; 549: II, 495,
1; 550: II, 381, 4; III, 14, 9; 67,
1; 551: II, 494, 8; 553: II, 493,
21; 557: II, 481, 14; 559: III, 70,
6; 561: I, 373, 5, 26; 374, 14,
21; 418, 24; II, 308, 5; 566: I,
436, 1; 571: II, 434, 21; 576: II,
491, 2; 577: II, 494, 21; 579: II,
494, 27; 582: II, 464, 10; 585:
II, 464, 14. — in Androt: II, 61,
17; 448, 28; III, 473, 2; 487, 28;
p. 593: II, 180, 17; 332, 28; 335,
4; 488, 10; III, 132, 2; 595: I,
372, 11; 375, 16; 376, 11; II, 64,
11; III, 111, 23; 596: I, 381,
10; 597: I, 422, 28; III, 74, 19;
598: I, 361, 30; 362, 19; 599: I,
366, 13; 601: II, 485, 29; 602: I,
381, 18; 610: I, 421, 13; 613: III,
67, 19; 618: II, 375, 25; 376, 6;
378, 24; 434, 15. — in Aristocr.: I,
250, 28; 385, 5; II, 61, 18; 69,
20; 284, 30; 402, 19; 503, 11;
p. 621: I, 464, 28; II, 179, 25;
188, 1; 282, 14; 622: I, 434, 3;
II, 181, 19; 370, 20; 623: I, 420,
15; II, 199, 29; 282, 5; 448, 7;
497, 20; 626: I, 448, 18; II, 202,
6; 282, 29; 436, 15; 628: II, 370,
8; 448, 11; 629: III, 65, 4; 630:
II, 81, 20; III, 65, 6, 7; 634: I, 423,
33; 637: III, 17, 6; 638: II, 460,
22; 641: II, 357, 13; 643: II, 290,
21; 644: II, 462, 7; 649: II, 486,
13; 653: I, 378, 26; 451, 12; II,
64, 10; III, 268, 26; 316, 1; 654:
II, 327, 14; 486, 23; III, 76, 17;
656: II, 300, 11; III, 123, 10; 657:
II, 338, 10; 342, 16; III, 138, 6;
661: III, 127, 5; 668: II, 487, 28;
671: III, 24, 25; 690: II, 375, 28;
378, 23; 434, 17; 691: I, 418,
19; III, 22, 10; 63, 1. — in Ti-
moocr.: I, 385, 5; II, 61, 17; 69,
20; 205, 1; III, 467, 24; 473, 3;
p. 700: II, 383, 31; 701: I, 435,
30; 467, 3; II, 277, 21; 279, 26;
702: III, 120, 20; 703: II, 346,
10; III, 139, 30; 704: III, 120,
29; 707: III, 122, 3; 708: I, 421,
6; 732: II, 430, 13; 737: I, 420,
28; 738: I, 421, 18; 743: I, 373,
15; 744: I, 382, 8; 764: I, 266,
22; 770: II, 487, 17; 771: II, 487,
19. — in Aristog.: II, 448, 21; 493,
28: or. I. p. 772: III, 142, 10; 774:
III, 289, 21, 26; 294, 8; 296, 10;
399, 1; 462, 13; 775: III, 38, 29;
778: I, 277, 4; II, 494, 14; III,
33, 28; 81, 2; 782: II, 277, 12;
299, 31; 784: II, 493, 13; 495,
12; 786: I, 419, 4; II, 493, 10; 788:
II, 463, 28; III, 29, 8; 71, 6; 794:
II, 302, 9; 303, 32: or. II. 801: I,
380, 3, 12; 804: I, 378, 14; 807: I,
379, 26, 32; 381, 8. — in Aphob I.
p. 813: II, 370, 16; or. II. 842: II,
507, 16. — in Phorm. p. 944: I, 464,
17; 959: II, 496, 16; 960: III, 74,
10. — ad Boeot. p. 997: I, 378,
30; 1003: II, 496, 20; 1004: II,
325, 5. — ad Spud. p. 1028: II,
275, 25; 277, 29; 370, 23. — in
Steph. I. p. 1101: II, 488, 2; 1123:
II, 352, 31; 1126: III, 66, 2. —
de cor. tri. p. 1228: I, 428, 12;
— in Nicost. p. 1251: II, 353, 1.
— in Con.: II, 453, 16; p. 1256:
I, 428, 7; II, 276, 20; 479, 22;
1257: II, 199, 22; 1258: II, 480,
9; 1261: II, 484, 5; 1263: II, 495,
4; 1270: II, 487, 9. — ad Ca^l.
p. 1278: II, 544, 14; 1279: I, 406,
10. — in Dionys. p. 1282: II,

- 275, 26. — in Eubul. p. 1309: II, 353, 2; 1319: II, 481, 26. — in Neaer. p. 1345: I, 465, 22; 1356: III, 34, 15; 81, 14; 168, 14. — epit. p. 1400: III, 25, 20. — epist. II, 1467: II, 385, 11; 1469: II, 298, 26; epp. III: II, 385, 9; p. 1483: II, 299, 1; 1485: II, 298, 2; 300, 9; III, 123, 2.
- Dicaearchus III, 301, 32.
- Didymus, tibicen II, 99, 2.
- Didymus, grammaticus II, 414, 5.
- Diuarchus II, 299, 19; 413, 3.
- Diodorus, rhetor III, 451, 7.
- Diogenes II, 6, 1; 23, 11; 97, 14, 20; 98, 14, 24, 32; 99, 29; III, 318, 5.
- Dio Chrysostomus III, 135, 17; 390, 1; *ἐν Ταρσικῷ* III, 361, 9.
- Dionysius ὁ χαλκίους ἐν ἐλεγείοις I, 125, 23.
- Dionysius Halicarnassensis ἐν τῷ Ἀυσίου χαρακτῆρι p. 9: I, 460, 25.
- Diphilus III, 190, 9.
- Empedocles I, 130, 21; hymni physici: III, 133, 13; 337, 6; fr.: I, 51, 14.
- Ephorus II, 424, 10; Isocratis discipulus III, 398, 9; τῶν ἱστοριῶν I: II, 67, 9, 19; IV: II, 95, 23; VII: II, 66, 27; XI: II, 67, 2.
- Epicharmus I, 30, 30; 138, 11; III, 266, 18.
- Epicurus ad Idomeneum II, 71, 12.
- Epimenides I, 157, 20.
- Eratosthenis Erigone I, 283, 21.
- Eubulus I, 57, 3.
- Euenus Parius I, 42, 30.
- Euphorio II, 366, 23; III, 234, 24.
- Euphron II, 69, 31.
- Eupolis fr.: I, 268, 10; III, 87, 27; 236, 17; δῆμοι II, 44, 30; III, 80, 28.
- Euripides I, 124, 4; 150, 1; 152, 30; 264, 20; 291, 9; 436, 20; II, 103, 5; Hecuba II, 60, 30; v. 160 ed. Kirch.: III, 12, 20; 564 s.: II, 258, 16; 674 ss.: I, 457, 21; 848: I, 100, 2; Orest. v. 25 ss.: III, 22, 18; 204, 1; 313, 1; 224, 1; 45, 27; 245 ss.: I, 264, 13; 254 s.: I, 266, 16; 710 s.: II, 506, 31; 712 s.: III, 81, 7; 742: III, 205, 10; Medea v. 296 ss.: I, 99, 25; 306 ss.: III, 91, 24; 496 ss.: III, 205, 3; 506 ss.: III, 23, 1; 164, 16; Androm. v. 229 s.: II, 366, 17; Troad. v. 474 s.: I, 405, 12; 476 ss.: I, 394, 11; 795 s.: I, 402, 8; 963: I, 156, 26; 984: I, 114, 3; 1045: I, 100, 14; Ion. 161 ss.: III, 304, 29; Iphig. Taur. 283: I, 264, 17; 715: I, 131, 30; Iphig. Aul. 80: I, 141, 17; 1174 ss.: I, 403, 24; Bacchae 198: III, 231, 29; 330 ss.: III, 241, 28; 716: I, 265, 32; 1111 s.: I, 401, 30; 1269 ss.: I, 399, 16; Heracl. 48: III, 71, 8; Herc. fur. 1232: I, 291, 12; fr.: I, 43, 27; 47, 3; 125, 19; 154, 27; 206, 26; 264, 29; 265, 14; 291, 19; II, 7, 26; 25, 24; 27, 19; 258, 3; 368, 21; 451, 1; 454, 27; 508, 6; III, 18, 1; 81, 16; 82, 2; 98, 22; 152, 5; 275, 31; 413, 25; 461, 28.
- Glaucō Teius I, 121, 23.
- Gorgias I, 122, 28; 127, 3; 128, 18, 24; 133, 30; 157, 31; 160, 27; 247, 30; II, 395, 21; III, 263, 14; 264, 5; 268, 13; ὀλυμπικός λόγος I, 140, 32; ἐγκώμιον εἰς Ἡλείου I, 152, 1.
- Gregorius Naz. ὁ θεολόγος III, 113, 20; 134, 28; epit. III, 165, 5; 178, 2; 181, 20; εἰς τὰ θεοφ.: III, 161, 13; 174, 14; 181, 8, 16; 183, 30; 185, 20; ad Iul.: III, 178, 23; εἰς τὰ φῶτα: III, 178, 11; 182, 17; ovr. al.: II, 162, 12;

- 163, 6, 11; 165, 5; 169, 11, 30; 176, 9; 181, 18, 20; 185, 20.
- Harpocration I, 428, 18; 440, 4; 447, 20; 459, 5.
- Hecataeus I, 276, 29; II, 423, 22; III, 259, 14; 263, 18.
- Hegesias, rhetor I, 248, 5; II, 71, 11.
- Hellanicus, historicus II, 424, 10.
- Heraclitus I, 131, 6; II, 82, 17; III, 304, 10.
- Hermagoras, rhetor II, 120, 18.
- Hermogenes ὁ τεχνικός III, 110, 12; 115, 6, 19; ῥητορικὴ: I, 322, 3; II, 4 h. ed.: III, 453, 10; II, 18, 27; III, 497, 25; II, 133, 4; III, 127, 14.
- Herodius I, 21, 26; 114, 9.
- Herodotus I, 262, 28; 324, 10; II, 357, 29; 362, 8, 16; 421, 5; III, 263, 19; 287, 6; 340, 30; 389, 27; 455, 27; I, 1: I, 135, 15; III, 264, 20; 272, 15; I, 6; II, 278, 4, 17; III, 39, 21; 81, 27; 120, 19; I, 7: II, 278, 3; I, 23: II, 449, 9; I, 31: III, 414, 1; I, 32: II, 91, 25; I, 45: II, 434, 23; 452, 20; I, 66: III, 20, 26; I, 98: II, 68, 11; I, 105: I, 278, 14; III, 76, 10; I, 126: II, 66, 25; I, 141: II, 66, 10; II, 26: II, 288, 22; II, 29: I, 275, 31; II, 30: I, 354, 18; II, 45: II, 67, 5; II, 55: II, 95, 11; II, 76, 68, 71: II, 118, 15; 120, 5; II, 104: II, 83, 4; III, 1: II, 86, 23; III, 2^r: II, 93, 10; IV, 36: II, 67, 13; V, 18: I, 250, 17; V, 71: II, 66, 23; 69, 30; 84, 4; VI, 11: I, 273, 1; VI, 21: I, 275, 9; VI, 75: I, 279, 26; VII, 35: II, 360, 28; VII, 46: II, 421, 9; VII, 181: I, 279, 29; VII, 188 ss.: I, 292, 20; VII, 225: I, 288, 26; VIII, 65: II, 290, 15; VIII, 74: II, 305, 10.
- Heron ex sutore philosophus factus II III 32.
- Hesiodus II, 73, 16; 93, 21; III, 338, 7; 340, 28; op. et dies v. 2: III, 89, 11; 24: I, 263, 9; 113: III, 102, 22; 201: II, 74, 16; 208: II, 74, 18; 211 s.: II, 363, 1; 287: II, 7, 5; 742 s.: III, 225, 1; 748: III, 194, 10; theog. v. 321: III, 100, 30; scut. v. 267: I, 254, 6; κατάλογοι τῶν γυναικῶν: III, 402, 19.
- Hippocrates III, 87, 3.
- Hippoxax, iambographus III, 291, 31; 327, 11.
- Homerus ὁ ποιητής I, 56, 19; 141, 19; 305, 11; II, 60, 27; 68, 22; 73, 15; 97, 8; 119, 25; 362, 16; 405, 21; III, 455, 27; hymni III, 437, 16. — Odyssea: I, 256, 15; II, 86, 10; α, I: I, 149, 29; III, 34, 8; 227, 14; 8: III, 218, 12; 238, 14; 22 s.: II, 433, 18; III, 20, 12; 160, 23; 203, 4; 243, 28; 58: III, 433, 9; 167 s. III, 101, 11; 298: III, 104, 19; 107, 14; 200, 25; 241, 23; 302: III, 108, 4; 465, 5. — γ, 6: III, 234, 16; 24: III, 243, 13; 96: III, 155, 19; 109 ss.: I, 256, 20; 422: III, 243, 24; 484: III, 233, 16; 486: III, 237, 18. — δ, 149 s.: III, 108, 30; 204: I, 157, 3; 429: II, 342, 21; 681 ss.: I, 277, 14; 739: III, 217, 3; 246, 19; 786: III, 105, 16. — ε, 51 ss.: III, 223, 20; 63: III, 109, 11; 84: III, 221, 3; 118 ss.: II, 106, 18; 203 s.: III, 275, 20; 264: III, 226, 3; 293 ss.: II, 253, 10; III, 116, 28; 295 s.: III, 116, 25; 394 s.: III, 240, 10; 463: III, 392, 1; 490: III, 192, 13; 216, 31; 233, 7; 245, 27. — ζ, 42 ss.: III, 98, 5; 169, 5; 105 s.: III, 291, 4; 115 ss.: III, 202, 13; 150 ss.: III, 108, 25; 152: III, 306, 7; 187: II, 456, 20; 327: I, 151, 19. — η, 36: III, 225, 10; 137: III, 234, 17. — θ, 170: II, 390, 10; 223 s.: III, 16, 19; 371: III, 106, 7; 515:

- III, 199, 19. — ι , 5 s.: II, 391, 3; 35: III, 433, 7; 116: III, 109, 13; 190 s.: II, 257, 25; III, 274, 16; 290: III, 310, 5; 319 s.: III, 200, 19; 328: III, 239, 20; 369: III, 291, 14; 296, 16; 318, 22; 394: I, 439, 19; III, 231, 20; 240, 24; 425: II, 511, 26; 462 s.: III, 87, 1; 481: II, 257, 17, 30; III, 10, 18; 118, 13; 504: I, 68, 7. — κ , 81: III, 85, 17; 112 s.: III, 228, 13; 120: III, 199, 24; 190: II, 438, 9; 195: III, 228, 29; 251 s.: I, 271, 6; III, 102, 21; 410: III, 240, 27; 513 s.: III, 101, 24. — λ , 146: II, 72, 3; 243 s.: II, 359, 19; 245 ss.: II, 256, 17; III, 118, 5; 210, 11; 237, 24; 245, 5; 315 ss.: I, 252, 31; 523: III, 199, 17; 563: I, 253, 22; 580: III, 441, 14; 596: III, 279, 3; 598: I, 141, 28; 192, 17. — μ , 73: III, 86, 29; 276, 14; 92: III, 102, 8; 134: III, 238, 27; 172: III, 196, 11; 210, 8; 219, 24; 237, 21. — ν , 14: III, 106, 6; 38 et 59 ss.: III, 430, 24, 18; 96 s.: III, 109, 6; 113: III, 90, 9; 220: III, 221, 1; 242 s.: III, 219, 3; 265: III, 249, 28. — ξ , 1: II, 277, 11; 216: III, 101, 29. — $\omicron$, 74: II, 25, 14; III, 155, 7; 299: III, 195, 12; 217, 23; 230, 13; 247, 26; 400 s.: I, 43, 29; 410: II, 342, 25. — π , 17 ss.: III, 18, 10; 220: III, 275, 26. — ρ , 36: III, 200, 11; 241, 5; 37: III, 108, 3; 218: III, 465, 15; 231 s.: III, 96, 29; 291: III, 238, 16; 322: I, 295, 9; 397: III, 205, 7; 222, 7; 235, 28. — σ , 27 s.: III, 92, 29; 28: III, 221, 15; 252, 5; 105 s.: III, 92, 20; 130: II, 8, 6; 25, 28; 36 s.: II, 62, 26; 103, 18. — τ , 6 ss.: III, 286, 10; 172 s.: III, 287, 10; 205 ss.: II, 428, 1; III, 240, 21; 246: II, 46, 20; 118, 11; III, 104, 31; 108, 12; 201, 31; 241, 9; 361: I, 155, 23; 518 s.: III, 299, 7; 535: III, 226, 1. — υ , 313: III, 243, 15; 339: II, 442, 26; 380: III, 92, 17. — ζ , 195 s.: III, 222, 11. — ϕ , 233: III, 105, 2. — ψ , 310 ss.: I, 154, 25. — ω , 465 s.: II, 251, 14. — Ilias: I, 256, 23; A, I: I, 149, 28; II, 510, 16; III, 34, 6; 149, 15; 168, 10; 184, 16; 251, 23; 3: III, 196, 9; 4: II, 409, 20; 6: III, 134, 19; 9: III, 223, 13; 234, 22; 11: III, 197, 13; 14: III, 97, 29; 15 s.: III, 94, 20; 256, 14; 17: III, 237, 3; 24: III, 31, 30; 37 s.: III, 335, 16; 55: III, 219, 18; 237, 5; 248, 21; 83: I, 63, 28; 122 s.: III, 123, 26; 135 s.: III, 157, 15; 167, 12; 221, 17; 141 ss.: II, 437, 6; 149 s.: III, 123, 29; 150: III, 124, 5; 158: III, 124, 1; 162: III, 197, 16; 218, 29; 239, 4; 173: III, 141, 12; 184: III, 89, 20; 225: I, 250, 6; 247 ss.: III, 153, 3; 249: II, 360, 12; 251: III, 225, 28; 254: I, 429, 10; 255: I, 25, 11; 284: III, 232, 29; 317: II, 408, 6; 322: III, 102, 24; 330: II, 456, 28; III, 204, 10; 222, 28; 233, 14; 356: I, 67, 17; 366 s.: III, 126, 1; 143, 22; 367: III, 98, 2; 429: III, 242, 17; 511: III, 86, 26; 538: III, 248, 22; 547 ss.: III, 160, 1; 553: III, 149, 23; 566 ss.: III, 150, 12; 599: III, 192, 19; 216, 23. — B, 1 s.: III, 120, 22; 18: III, 233, 3; 24 et 61: II, 7, 15; 8, 12; 25, 16; 98, 25; III, 461, 25; 80: III, 127, 10; 87: III, 200, 15; 91: III, 239, 7; 242, 10; 101 s.: III, 102, 30; 134, 5; 102 ss.: III, 31, 18; 72, 17; 99, 32; 166, 22; 123: III, 127, 12; 135: II, 443, 28; III, 101, 5; 153, 19; 136 s.: III, 86, 14; 144 s.: III, 201, 14; 158: III, 123, 15; 160: I, 25, 20; 179: III, 123, 6; 196: I, 63, 26; 200: III, 123, 8; 204:

- II, 8, 3; 25, 25; 217: II, 16, 16;
 118, 13; III, 108, 14; 226 ss.: III,
 224, 22; 246: III, 236, 11; 252:
 III, 88, 21; 271: II, 82, 10; 278:
 III, 153, 21; 284 ss.: III, 24, 1;
 63, 28; 96, 12; 289 s.: III, 107, 9;
 291 ss.: II, 451, 17; 298: I, 25, 22;
 299: II, 426, 14; 314: III, 220, 7;
 333 ss.: III, 197, 24; 218, 16;
 238, 18; 339: III, 397, 1;
 350 ss.: III, 151, 31; 160, 6; 362
 ss.: III, 123, 4; 370 ss.: III, 153,
 8; 382 ss.: III, 131, 20; 132, 1;
 388 s.: III, 131, 28; 412 s.: III,
 342, 28; 426: III, 195, 21; 220,
 11; 250, 23; 450: III, 231, 22;
 456: III, 192, 9; 246, 15; 459 ss.:
 III, 159, 25; 478 s.: III, 104, 28;
 108, 5; 200, 13; 240, 31; 480:
 III, 200, 9; 493: III, 198, 13; 221,
 7; 242, 23; 255, 24; 497: III, 275,
 4; 317, 24; 547 s.: II, 82, 13;
 641 s.: III, 100, 22; 225, 23;
 671 ss.: I, 146, 22; II, 433, 22;
 III, 21, 7; 203, 7; 276, 20; 758:
 II, 336, 28; 437, 29; III, 95, 7;
 764: III, 219, 1; 813: III, 103,
 9; 824: III, 10, 8; 280, 24;
 827: III, 198, 11; 255, 27; 851:
 III, 238, 8. — Γ, 2: III, 104, 5;
 23: III, 240, 19; 27: III, 242, 8;
 33 s.: III, 201, 21; 211, 11; 240,
 13, 25; 36: III, 242, 12; 39: III,
 95, 3; 57s.: III, 235, 8; 69: III, 125,
 22; 158: II, 390, 7; 164: II, 452,
 13; III, 125, 30; 130, 1; 172: II,
 390, 3; 182 s.: III, 103, 27; 211:
 III, 152, 9; 213: III, 152, 16;
 221 s.: II, 390, 11, 29; 222: III,
 152, 21; 229 s.: III, 125, 11;
 245: III, 223, 25; 276 ss.: III,
 151, 9, 24; 314: III, 156, 5;
 458: III, 102, 10. — Δ, 1:
 III, 143, 20; 3: III, 217, 18;
 247, 2; 7 s.: III, 121, 8; 42: III,
 88, 10; 51 s.: III, 121, 11; 101:
 III, 430, 13; 110 ss.: III, 121,
 1; 125: III, 220, 3; 126: I, 141,
 26; 281, 10; 141: III, 200, 17;
 176 s.: I, 397, 12; III, 221, 11;
 255, 21; 224: II, 338, 13; 277:
 III, 85, 19; 199, 5; 286: III, 95,
 16; 313 s.: III, 153, 14; 405 s.:
 III, 56, 7; 443: III, 290, 2; 450 s.:
 III, 40, 15; 504: III, 225, 29. —
 E, 4: III, 234, 6; 5: III, 221, 9;
 6: III, 101, 9; 7: III, 234, 4; 31 et
 455: II, 433, 26; III, 56, 3; 85:
 I, 276, 9; 118: III, 204, 2; 224,
 4; 161 ss.: III, 107, 3; 214: II,
 342, 23; 244 s.: III, 154, 7; 160,
 3; 379 s.: III, 130, 3; 387: II,
 129, 27; 422: III, 205, 30; 521 s.:
 III, 130, 6; 586 s.: II, 408, 8;
 592: III, 154, 25; 661: III, 192,
 3; 246, 10; 678: III, 97, 32;
 706: III, 223, 30; 738 ss.: III,
 144, 17; 742: II, 390, 5; 749:
 II, 361, 10; 407, 26; 770 ss.: I,
 254, 11; 774: III, 101, 22; 154,
 20; 878: III, 95, 32; 890: III,
 154, 14; 892 ss.: III, 144, 21. —
 Z, 123: III, 45, 12; 124, 7; 130 s.:
 III, 107, 16; 200, 29; 132 s.: III,
 234, 10; 146: III, 201, 24; 240,
 15; 152 s.: III, 125, 29; 201 s.:
 II, 251, 17; III, 115, 29; 456: I,
 396, 19; 476 ss.: III, 154, 27;
 510: III, 153, 29. — H, 16: III,
 101, 3; 93: III, 155, 5; 104: III,
 88, 32; 111: III, 465, 13; 208:
 III, 239, 27; 212: III, 105, 18;
 401: III, 155, 9; 409 s.: III, 155,
 15; 411: III, 223, 11. — Θ, 18:
 III, 144, 25; 39: III, 237, 14; 43:
 III, 196, 6; 210, 4; 248, 24; 164:
 III, 195, 15; 185 s.: III, 155, 24;
 189: III, 156, 31; 191: II, 157,
 4; 306 s.: III, 90, 4; 346 ss.: I,
 276, 17; 406: III, 204, 27; 223,
 4; 435: III, 203, 30; 243, 10;
 542: I, 141, 30. — I, 5: III,
 100, 12; 211, 4; 249, 3; 38: III,
 219, 28; 248, 27; 46 s.: III, 157,

- 12; 150: III, 102, 15; 219s.: II, 455, 22; 328s.: III, 167, 3; 338 ss.: III, 115, 15; 124, 9; 347 ss.: III, 92, 12; 140, 30; 385 ss.: I, 145, 12; 388 s.: III, 109, 7; 502: III, 108, 19; 261, 21; 522 s.: III, 428, 1; 524 ss.: III, 203, 22; 526: I, 137, 31; III, 266, 28; 527 ss.: III, 104, 14; 224, 9; 531: III, 242, 15; 592 ss.: I, 30, 27; 398, 5; II, 63, 1; 453, 1; III, 94, 24; 648: I, 63, 19. — *K*, 5, 9: III, 106, 21; 52: III, 102, 5; 199: III, 221, 16; 224: III, 152, 10; 252 s.: III, 103, 1; 278 s.: III, 343, 1; 437: III, 199, 3; 211, 19; 222, 3; 237, 22; 253, 4; 290, 1; 485: III, 104, 3; 487: 104, 10; 561: III, 224, 17. — *A*, 67: III, 201, 26; 240, 4; 113: III, 240, 23; 122 ss.: III, 137, 27; 157, 28; 269 ss.: II, 428, 10; 479: III, 220, 29; 542 s.: I, 83, 29; 573s.: III, 216, 18; 246, 12; 574: I, 141, 28; III, 232, 21; 602 ss.: III, 203, 17; 653 s.: III, 109, 2; 724: III, 232, 20. — *M*, 10 ss.: III, 103, 19; 13: III, 158, 7; 113: III, 286, 30; 137: III, 219, 20; 237, 7; 248, 18; 167 ss.: III, 158, 12; 177: III, 218, 8; 238, 22; 208: III, 317, 11; 243: I, 101, 18; II, 25, 20; III, 167, 7; 465, 19; 267: II, 391, 7; 379: III, 105, 22; 433 ss.: II, 295, 27; 462: III, 136, 15; 467 s.: III, 136, 17. — *N*, 1: III, 100, 19; 225, 20; 12 s.: III, 106, 3; 18 s.: I, 255, 11; 27 ss.: I, 255, 14; 407, 31; 29: II, 361, 12; 131 ss.: II, 249, 12; 143 ss.: III, 158, 24; 205: III, 86, 24; 256 s.: III, 88, 4; 159, 4; 339: III, 281, 17; 374 ss.: III, 92, 24; 392 s.: II, 295, 15; 444: III, 220, 13; 250, 30; 530: III, 220, 4; 249, 22; 587: I, 141, 24; 790: I, 142, 5; III, 277, 11; 281, 12. — *Ξ*, 110 ss.: III, 95, 26; 291: III, 103, 12; 346: II, 287, 21; 359, 4; 347: II, 359, 14; 407, 28; 394: III, 109, 17; 433: III, 275, 12; 511: III, 228, 20. — *O*, 1 s.: II, 439, 3; 11: II, 456, 25; III, 38, 6; 204, 8; 18 ss.: III, 244, 23; 174: III, 223, 6; 263: I, 373, 1; 305: III, 87, 19; 153, 24; 542: III, 192, 3; 605 ss.: I, 256, 7; 624 ss.: I, 259, 12; III, 106, 25. — *Π*, 20: III, 88, 30; 46s.: III, 103, 16; 102 s.: II, 253, 32; III, 117, 11; 111: II, 254, 4; 161: III, 310, 10; 250 ss.: III, 31, 6; 280 s.: III, 159, 29; 282: III, 105, 11; 338: III, 273, 11; 285, 29; 391: III, 159, 7; 744 ss.: III, 206, 8; 236, 7. — *P*, 92: III, 239, 6; 443 s.: III, 103, 30; 448: III, 96, 24; 542: III, 38, 11; 645 ss.: I, 255, 27. — *Σ*, 20s.: II, 80, 4; III, 202, 10; 109: I, 44, 5; 62, 21; 309: I, 101, 10; 317: III, 223, 17; 468 ss.: II, 118, 24; 567: III, 86, 5; 591 s.: III, 104, 23; 593s.: III, 86, 8; 610: III, 253, 1. — *T*, 47 s.: III, 100, 8; 202, 29; 249, 6; 221 ss.: III, 235, 11; 222: III, 193, 12; 362: III, 232, 18; 392: III, 106, 13. — *T*, 39: III, 237, 11; 59: III, 192, 7; 228, 10; 246, 15; 60: I, 255, 12; 61 ss.: I, 254, 21; 138: III, 101, 27; 170 s.: I, 204, 27; 226 ss.: III, 221, 25; 227: III, 211, 18; 252, 31; 293: III, 167, 9; 371 s.: II, 336, 30; 433, 29; III, 20, 3; 71, 14; 97, 1; 243, 1; 392: III, 56, 17. — *Φ*, 17: III, 200, 1; 108: III, 4, 12; 168: III, 192, 15; 214 ss.: III, 374, 10, 16; 232: III, 105, 14; 240: III, 224, 1; 273: III, 307, 29; 388s.: I, 254, 19; II, 361, 8; III, 281, 27; 602: III, 242, 17. — *X*, 93: III, 240, 4; 111: III, 157, 25; 127 s.: III, 97, 3; 243,

- 5; 132: III, 238, 2; 133: II, 295, 3; 134s.: III, 225, 13; 158: III, 417, 11; 487, 20; 358: III, 105, 13; 493ss.: I, 396, 24. — Ψ, 88: III, 238, 20; 105: III, 105, 20; 108: I, 44, 23; 116: III, 310, 6; 119s.: III, 102, 28; 281: I, 437, 4; 315ss.: III, 107, 27; 242, 2; 370s.: III, 159, 22; 379s.: III, 308, 2; 559: III, 3, 7; 634ss.: III, 191, 8; 215, 8; 759ss.: III, 106, 28. — Ω, 54: I, 68, 15; 205: III, 237, 31; 254: III, 219, 8; 486: I, 399, 2.
- Hyperides I, 266, 19; II, 69, 32; 371, 7; 411, 11; comparatur cum Demosth.: I, 284, 4; κατ' Ἀρχεστράτου I, 403, 1; κατ' Ἀρισταγόρας II, 68, 5; κατὰ Δημάδου I, 385, 3; 388, 27; III, 37, 2; 99, 3; 169, 28; 186, 22; ἐπιτάφιος I, 284, 24; II, 68, 25; ὑπὲρ Ἀνκουργου I, 387, 27; περὶ Φρύνης I, 284, 30; III, 26, 12; περὶ Ἀθηνογένους I, 284, 30; Δηλιακὸς λόγος I, 439, 18; II, 288, 6; κατὰ Δημοσθένους III, 26, 6; fr. inc.: III, 96, 26.
- Ibycus, fr. 9, 7; III, 101, 15, 17; Ἴβύκειον σχῆμα III, 101, 6.
- Ion, Chius, *tragoediarum* scriptor I, 283, 27.
- Iphicrates I, 31, 10; 108, 12; 111, 3; 125, 8; 139, 25; 140, 20; πρὸς Ἀρμόδιον I, 107, 22; πρὸς Ἀριστοφῶντα I, 107, 31.
- Isaeus II, 411, 1; in Dioclem II, 63, 29.
- Isocrates I, 38, 15; 95, 29; 157, 30; 287, 25; 306, 9; 324, 12; II, 277, 20; 283, 24; 284, 2; 332, 18, 25; 334, 19; 338, 31; III, 152, 26; 278, 1; 268, 13; οἱ Ἰσοκράτειοι I, 272, 4; Isocratis dicta (ῥητά): II, 23, 19; 97, 18; 99, 20; 100, 14; 102, 1; 103, 21; 104, 19; 396, 8; 412, 4; III, 37, 26; 263, 14; — ἐν ταῖς παλαιότησεσιν II, 437, 21; ἐν τοῖς Νικολαίοις III, 359, 30; ad Dem. § 1 ed. B.: II, 446, 23; 18: II, 440, 4; 31: II, 451, 26; 50: II, 449, 4. — paneg.: I, 157, 27; 249, 10; 420, 25; II, 63, 30; III, 482, 4; § 1: I, 149, 3; III, 28, 7; 35, 19; 266, 29; 8: I, 287, 31; 28: III, 339, 19; 36, 41, 48, 72, 89, 105, 149, 181, 186; I, 137, 43; III, 366, 16; 54: II, 92, 27; 68: II, 92, 31; 89: III, 266, 1; 96, 186; I, 133, 25; 151: I, 140, 30; 172 et 180: I, 141, 1; 185: III, 28, 13; 75, 8; 93, 23. — Phil. I, 159, 2; § 10: I, 141, 15; 12: I, 140, 13; 73: I, 139, 6; 127: I, 141, 16. — Archid. I, 434, 9; § 1: I, 320, 29; II, 412, 24. — de pace I, 344, 13; § 1: II, 449, 22; 84, 88, 96; II, 482, 22; 92: II, 483, 29; 101: I, 143, 9. — τὰ ἐγκώμια II, 68, 3; § 23: III, 372, 8; 45; I, 37, 32; 52: I, 110, 4. — ἐγκ. Ἑλένης I, 148, 28; § 10—18: II, 110, 26; 15: II, 112, 11; 17: III, 36, 1; 40, 5; 74, 30; 266, 7; 21, 46: I, 110, 1; 23ss.: III, 386, 19; 42: II, 506, 2. — Busiris III, 482, 4. — panath.: II, 420, 25; III, 360, 1; § 2: II, 331, 30. — in soph. III, 482, 15. — plat. § 1: I, 428, 16; 464, 10. — de antid. I, 159, 2; § 173: I, 111, 16. — aegin. § 30: II, 356, 7. — amart. § 1: I, 343, 30; II, 507, 13.
- Leodamas I, 28, 18; 113, 13.
- Leontios II, 112, 1.
- Leptines I, 139, 18.
- Licymnius I, 126, 3; 145, 29; τέχνη I, 148, 18.
- Longinus I, 321, 6; 325, 7.
- Lycoleon I, 140, 25.
- Lycophron I, 127, 11; 137, 18.
- Lycurgus I, 448, 14; II, 416, 12; ὁ τῆς ὕβρεως λόγος II, 63, 28;

- κατ' Ἀντολύκου I, 428, 14; II, 68, 4.
- Lysias I, 324, 12; 325, 4; 343, 28; 353, 14; 428, 9; II, 371, 6; 394, 24; 410, 20; III, 152, 20; comparatur cum Platone I, 282, 10; 284, 15; ὑπὲρ τοῦ Ἑρατ. § 9; III, 303, 29; ἐπιτάφιος II, 63, 31; 68, 26; § 60: I, 140, 14; Ὀλυμπικός λόγος II, 63, 31; 420, 24; οἱ τῆς ὕβρεως λόγοι II, 63, 28; ὁ περὶ τῆς ἀμβλώσεως II, 69, 7; ὁ περὶ ἀνακαλυπτηρίων II, 69, 6; ὑπὲρ Ἀχιλλεΐδου I, 403, 3; πρὸς Διουλέα II, 69, 22; περὶ τοῦ κνυιδίου I, 453, 30; fr.: I, 111, 22; III, 290, 28; 318, 19.
- Lysithides, orator I, 177, 24.
- Matris I, 248, 5.
- Melanippides, poeta I, 136, 21.
- Menander II, 68, 24; 352, 17; Ἐλεγχος II, 15, 10; 45, 3; ἐν τοῖς Ἐπιτρέπουσιν I, 432, 11; ἐν τῇ Ἐπικλήρῳ I, 432, 20; II, 88, 14; 92, 20; ἐν προλόγῳ τῆς Μεσσηνίας III, 296, 26; Δάρδανος καὶ Ξενολόγος II, 91, 16; fr. inc.: II, 256, 3; III, 18, 16; 117, 30; 205, 24.
- Menou II, 395, 21.
- Moerocles I, 139, 30.
- Neocles, rhetor I, 434, 17; 441, 17; 442, 14; 446, 3, 11; 447, 3, 14, 22; 448, 26; 453, 2; 455, 2; 456, 18.
- Nestoris metamorphoses III, 393, 3.
- Niceratus ὁ φαφωδῶν I, 144, 17.
- Nicias ὁ ζωγράφος III, 279, 29.
- Nicostratus μύθων συγγραφεύς II, 356, 23; 420, 8; III, 390, 1.
- Orpheus, theogonia III, 338, 7; 443, 3; hymni physici III, 133, 15; inferiores Hesiodaeis III, 340, 28.
- Palaeophatus, peripateticus, περὶ τῶν ἀπίστων II, 96, 6.
- Pamphilus I, 112, 16.
- Parmenidis hymni physici III, 333, 13; 337, 6.
- Pausanias, hymnorum auctor III, 342, 9.
- Periander I, 56, 20.
- Pericles, cognomine Olympii, I, 31, 14; 139, 15, 29; 159, 18; II, 111, 9; ὁ δεινотаτος II, 392, 14.
- Phaedo Socraticus ἐν Ζωπύρῳ II, 75, 1.
- Phayllus I, 154, 26.
- Philemon III, 304, 17.
- Philippus (annon Philistus?): III, 30, 30; 34, 12.
- Philistus I, 291, 8; II, 80, 20; II, 424, 11; III, 305, 20; Σικελικά II, 63, 25; 119, 3; lib. I u. II: II, 66, 11; VIII: II, 68, 17.
- Philocrates I, 67, 22.
- Philostratus III, 168, 1; 390, 2.
- Pindarus I, 283, 26; III, 455, 22; ol. II v. 1 ed. B.: III, 438, 6; 91: I, 313, 15; fr. 66: I, 115, 13, 162; III, 100, 27; fr. inc.: III, 100, 14; 202, 30; hymni III, 437, 20; σχῆμα Πινδαρικόν III, 100, 26.
- Pittolaus I, 137, 18; 139, 27.
- Pittacus I, 88, 4; 118, 29; II, 97, 30; 130, 6; III, 459, 7.
- Plato, philosophus I, 249, 26; 262, 1, 30; 263, 16; 305, 18; 324, 15; 326, 7, 20; III, 5, 29; 23, 6; 68, 25; 98, 14; 100, 13; 111, 27; 126, 16; 372, 12; 534, 10; III, 4, 19; 76, 4; 281, 3; 340, 20; comparatur cum Lysia I, 282, 10; 285, 15; ὁ Πλατωνικός λόγος i. e. exemplum demonstrativae orationis; eius dictum ad Dionys. III, 324, 9; apol. 41 E: I, 388, 5. — Phaedo sive περὶ ψυχῆς 57 A: II, 426, 16; 59, C; III, 223, 21; 60 C: II, 73, 29. — Euthyd. init.

- III. 311, 19. — Protag. 312 A: III, 309, 30. — Gorgias II, 404, 15; 453 A: III, 451, 21; 467 B: II, 437, 24; 489 E: II, 442, 29. — Alc. pr. 103 A: III, 76, 7; 123 B; II, 449, 14. — Charm. II, 372, 14. — Menex. II, 68, 26; 446, 6: III, 360, 1; 236 D: I, 277, 30; 293, 19; 245 D: I, 274, 28; 246 C: III, 319, 2. — polit. 269 C: III, 260, 22. — de rep.: II, 70, 19; 124, 30; 327 A: III, 265, 23; 307, 2; 329 C: II, 66, 3; 359 D: II, 66, 18; 411 A: III, 274, 6; 302, 41; 468 C, E: II, 362, 23; I, 129, 12; 488 B: I, 129, 14; 586 A: I, 262, 3; 598 D: II, 452, 26; 601 B: I, 129, 15; 614: II, 66, 21. — legg. 712 D: III, 360, 4; 741 C: I, 250, 12; 757 E: II, 369, 21; 773 D: I, 282, 4; 778 D: I, 250, 14; 801 B: I, 278, 19; 854 B: III, 73, 6. — Tim. III, 337, 23; 21 E: II, 68, 11; 28 A: II, 291, 3; III, 144, 30; 28 C: II, 291, 5; 29 E: II, 287, 27; 291, 3; III, 114, 29; 30 A: II, 287, 29; 58 B: II, 288, 24; 69 C: I, 280, 32. — symp. II, 363, 6; 372, 14; III, 334, 11; 174 D: II, 362, 21; 176 E: II, 419, 5; 178, 186, 181: III, 341, 4; 185 C: II, 335, 1; 437, 25; III, 131, 17; 197 C: II, 363, 11; 203 B: II, 66, 19; 357, 6. — Phaedrus I, 133, 31; II, 70, 17; 404, 2; 229 C: I, 307, 26; 230 B: II, 358, 25; 237 A: II, 364, 11; III, 335, 10; 241 D: II, 363, 16; 243 D: II, 430, 10; 244 D: II, 291, 17; 245 C: II, 294, 21; 246 E: II, 255, 27; 290, 25; 291, 24; III, 144, 14; 275, 10; 252 C: III, 337, 7; 259 B: II, 359 B; 264 C: II, 331, 9; 266 D: II, 436, 20; 267 D: I, 454, 2; III, 451, 3; 270 B: III, 479, 20; 279 B: III, 343, 3.
- Plato, comicus I, 57, 5.
- Plato, historicus II, 414, 18.
- Plutarchi vitae: III, 392, 29.
- Polemonis orationes III, 386, 31.
- Polus II, 395, 21.
- Polyneuctus I, 140, 4; in Demadem I, 387, 5.
- Polyerates, rhetor III, 3, 11; 288, 31.
- Porphyrius, rhetor III, 483, 27.
- Praxiphanes, rhetor III, 275, 23.
- Prodicus I, 151, 7.
- Protagoras I, 118, 6; 130, 31.
- Protei ἐγκώμιον τοῦ κυνός III, 346, 18.
- Pythagoras II, 23, 8; 99, 6; III, 145, 2; 150, 21; pythagorei hymni III, 337, 15.
- Sappho I, 109, 26; III, 291, 30; 290, 5; fr. 2 B.: I, 258, 4; 4: II, 358, 17; 29: I, 35, 22; 45: II, 360, 23; 91: III, 295, 18; 92: III, 295, 5; 94: III, 286, 3; 95: III, 294, 8; 109: III, 293, 32; inc.: III, 206, 21; 290, 16; 298, 28; hymni clectici: III, 333, 9; 334, 28; erotica: III, 402, 17.
- Script. sacra. gen. III, 14; III, 207, 21; exod. III, 5; III, 145, 6; XX, 19; III, 153, 27; iud. XIV, 14; III, 253, 10; psalm. 2, 20: III, 250, 16; 19, 1: III, 254, 16; 65, 3; III, 153, 26; 76, 16: III, 249, 16; Marc. 16, 7; III, 252, 20; Luc. 15, 11: III, 254, 3; Petr. I, 5; III, 135, 31; Paul. ad Corinth. X, 10: III, 53, 2.
- Simonides I, 92, 17; 316, 3; hymni III, 333, 22; fr. 17 B.: I, 126, 20; 24: I, 159, 7; 50: I, 26, 1; 76: I, 159, 5; 165: I, 31, 7; 37, 6; inc.: I, 26, 1; 37, 8.
- Siricius, rhetor III, 465, 20.
- Socrates I, 159, 25; II, 98, 10; 99, 30; III, 28; epit. I, 36, 26; 151, 23; τὰ Σωκρατικά I, 97, 28; Σωκρατικοὶ λόγοι: I, 154, 32;

- II, 68, 23; εἶδος Σωκρατικόν III, 326, 3.
 Solon I, 56, 24.
 Sopater III, 119, 30; ἐν ταῖς μεταποιήσεσι III, 115, 1.
 Sophocles I, 54, 16; 152, 15; 160, 13; 283, 27; Antig. I, 431, 22; v. 223; I, 151, 12; 418; II, 364, 3; 456 s.: I, 51, 10; 55, 20; 631 ss.: I, 156, 8; 683 ss.: I, 189, 8; 902 s.: I, 155, 12. — Oed. rex I, 284, 1; v. 768: I, 150, 3; 1391 s.: I, 400, 4; 1403 ss.: I, 274, 18; III, 71, 8. — Oed. col. v. 1541 ss.: I, 266, 1. — Electra v. 301: III, 21, 10; 808 ss.: I, 457, 22; 975: I, 388, 1; 1126 ss.: I, 401, 3; 1153 ss.: I, 402, 18; 1163 s.: III, 20, 24. — Trach. v. 1090 s.: I, 400, 9. — Phil. v. 817: III, 38, 15; 170, 17; 188, 15.
 Sophron III, 290, 28; 296, 24; fr.: III, 290, 14; 297, 13.
 Sotades III, 303, 17.
 Stesichorus I, 98, 1; 101, 4; 142, 22; III, 281, 26; 315, 6; Homeri imitator I, 262, 28; epithetis abundat II, 364, 14.
 Theano II, 98, 3.
 Theocritus I, 283, 18; II, 351, 20; id. I, 1; II, 352, 14; II, 1: II, 351, 22; XV, 88; II, 291, 19; XVI, 44 s.: II, 389, 22.
 Theodamas I, 129, 9.
 Theodectis Ἀλικαίων I, 106, 22; νόμος I, 109, 2; 111, 7; Σωκοάτης I, 110, 8; Αἴας I, 112, 3; 113, 8; Οἰδίπους III, 195, 26.
 Theodorus I, 114, 3; 142, 24; 143, 1; 248, 24; 434, 25; 443, 19; Theod. ὁ Γαδαρεύς (au idem?) I, 440, 1; II, 120, 19; III, 313, 17; οἱ περὶ Θεόδωρον I, 148, 14.
 Theognis III, 283, 12; v. 35 s.: III, 404, 31; 173 s.: II, 7, 17; 26, 8.
 Theophrasti ars rhet.: I, 280, 15; 326, 24; III, 271, 26; 287, 26; 300, 12; 310, 21; πολλά βιβλία θέσεων ἐπιγραφόμενα II, 69, 3.
 Theopompus I, 270, 16; II, 424, 10; III, 267, 16; 279, 28; 314, 19; 315, 25; discipulus Isocratis III, 398, 9; philipp.: II, 81, 1; IX: II, 68, 13; XX: II, 66, 12; XXV: II, 67, 22; Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου ἐγκώμιον II, 68, 27; 110, 31; αἱ Ἑλληνικαὶ ἱστορίαι II, 70, 7; fr.: III, 63, 18.
 Thrasymachus I, 134, 18; 144, 18; ἐν ἐλέοσι I, 122, 16.
 Thucydides ὁ συγγραφεὺς I, 263, 16; 273, 17; 275, 23; 324, 1; 327, 8; 465, 25; II, 36, 20; 46, 22; 80, 14; 86, 17; 293, 3; 421, 23; II', 76, 4; 80, 11; 271, 15; 273, 15; 27; I: II, 428, 16; III, 32, 23; 120, 18; 272, 13; 2: II, 428, 20; III, 3, 4, 19; 168, 12; 5: II, 428, 21; III, 267, 3; 6: I, 327, 31; III, 33, 20; 80, 24; 168, 6; 9: II, 294, 1; 449, 11; II', 122, 25; 11: II, 437, 11; 14; I, 306, 16; 18: II, 438, 21; 20: II, 67, 16; 24: II, 454, 31; 548, 26; III, 279, 7; 306, 2; 26: III, 81, 24; 27: II, 194, 3; 29: II, 427, 9; 31: III, 38, 17; 32: II, 70, 14; 34: I, 372, 22; 46: II, 46, 25; 51: II, 438, 15; 68: III, 32, 16; 69: I, 421, 16; II, 492, 22; 75: II, 387, 25; 110: II, 251, 23; III, 116, 1; 120; III, 34, 20; 126; II, 66, 23; 69, 31; 84, 4; II, 2: II, 87, 22; 2—5: II, 84, 27; 3: I, 308, 18; 11: II, 346, 26; 29: II, 423, 5; III, 339, 23; 35: II, 429, 27; III, 418, 15; 42: I, 424, 13; 44: II, 33, 22; 80, 25; 45: II, 63, 15; 110, 14; 47 ss.: II, 68, 8; 48: III, 271, 4; 49: III, 273, 19; 53: III, 34, 10; 60: I, 417, 16; 61: II, 451, 20; 62: III, 36, 23; 68: II, 66, 24; 75: III, 76, 8;

87: I, 315, 2; 102: III, 114, 3; 272, 20; 306, 16; 307, 10; III, 13; III, 80, 15; 138, 15; 16: II, 336, 26; 20: II, 68, 9; 21: II, 118, 24; 22: II, 336, 27; III, 133, 26; 30: I, 432, 9; 37: II, 70, 16; 39: III, 71, 32; 56: I, 406, 20; 79: III, 138, 16; 82: II, 293, 7; 468, 10; IV, 12: III, 277, 15; 64: III, 287, 13; 100: II, 118, 25; VI, 1: III, 279, 5; 34: II, 469, 13; 54: II, 93, 8; VII, 15: III, 10, 17; 71, 30; 43: II, 16, 21; 47, 3; 119, 3; 59: III, 138, 28; 84: I, 288, 12; 87: III, 138, 26; VIII, 15: III, 136, 26; 16: III, 133, 25; epp. III, 312, 3.

Thurns *ὁ Συβαρίτης ὁ μυθολογῶς* II, 73, 18.

Timaeus I, 249, 1; 250, 7.

Xenophanes I, 59, 27; 111, 12; 113, 25.

Xenophon I, 249, 26; 305, 18; 356, 2, 22; 363, 4; 365, 11; 418, 9; 534, 10; III, 281, 4; 391, 1; anab. I, 1, 1; II, 527, 32; 530, 17; 541, 13; 543, 9; III, 259, 24; 265, 8; 1, 2: II, 528, 12; 545, 12; 552, 31; 1, 3: II, 524, 3; 1, 4: II, 552, 14; 1, 5: II, 545, 27; 552, 16; 1, 9: II, 552, 3; 1, 2, 8: I, 466, 29; II, 550, 15; 2, 9: II, 551, 19; 2, 10: II, 550, 4; 2, 12: II, 549, 31; 2, 13: I, 466, 26; II, 549, 16; 2, 21: III, 305, 23; 2, 27: III, 293, 18; 1, 5, 2: III, 283, 25; I, 8, 10: III, 285, 22; 8, 18: III, 282, 4; 8, 20: III, 285, 16; 1, 10, 9: III, 138, 22; II, 5, 16: II, 542, 7; III, 1, 31: III, 292, 32; IV, 4, 3: III, 261, 8; 289, 7; 5, 32: II, 419, 9; VI, 1, 13: III, 291, 21; VII, 3, 15: III, 297, 4. — cyrop. I, 1, 1: II, 515, 31; 525, 32; 540, 6, 24; III, 32, 14; 1, 2: II, 521, 2; I, 3, 2: II, 352, 10; I, 4, 19: II, 352, 11; 4,

21: III, 283, 3; 320, 23; I, 5, 12; I, 278, 7; I, 6, 7: II, 419, 24; II, 2, 1: II, 456, 3; 2, 8: III, 292, 18; II, 3, 9: II, 354, 2; III, 1, 36: II, 418, 20; V, 1, 5: II, 542, 30; VII, 1, 37: I, 275, 19; VII, 3, 8: I, 402, 2; II, 381, 26; 418, 18; 524, 26; VIII, 2, 8: III, 34, 25. — hellen. II, 70, 7; IV, 3, 19: I, 271, 3; VII, 1, 41: II, 251, 13; VII, 2, 9: II, 356, 7. — memor. II, 538, 10; III, 464, 21; I, 1, 1: II, 434, 4; 525, 26; 540, 15; 545, 18; 1, 5: II, 545, 26; 1, 16: II, 529, 22; 1, 20: II, 519, 14; I, 2, 1: II, 520, 21; 2, 4: II, 529, 18; 547, 11; 2, 7: II, 529, 8; 2, 25: III, 29, 9; I, 4, 5: I, 280, 30; 4, 6: I, 294, 10; II, 3, 1: II, 526, 23; II, 7, 13: II, 66, 15; IV, 3, 3: II, 126, 31. — conv., qua in re a Platonis convivio differat II, 419, 2; I, 1: II, 517, 1; 522, 2; 525, 12; I, 2: II, 533, 23; I, 3: II, 530, 2; 549, 12; I, 4: II, 530, 7; 554, 14; I, 5: II, 522, 25; 537, 7; 547, 27; I, 7: II, 523, 16; 547, 30; I, 8: II, 523, 3, 20; 531, 17; I, 10: II, 533, 9; I, 11: II, 521, 28; 522, 15; 548, 13; II, 1: II, 531, 22, 28; II, 3: II, 514, 19; II, 9: II, 533, 30; II, 11: II, 528, 7; VIII, 12: II, 68, 31; 115, 9. — Ages. II, 68, 28; 539, 10; I, 1: II, 542, 18; I, 3: II, 546, 1, 6; I, 5: II, 518, 16; I, 7: II, 532, 14; I, 8: II, 536, 14; 546, 11; I, 14: II, 546, 22; I, 19: II, 519, 6; 543, 12; I, 20: II, 554, 21; I, 25: II, 535, 27; 543, 24; I, 26: II, 546, 25; I, 33: II, 548, 7; I, 35: II, 546, 27; 553, 6; I, 36: II, 546, 32; 553, 23; II, 5: II, 552, 24; 553, 29; II, 6: II, 547, 14; VI, 7: II, 534, 31. — de rep. Lac. III, 5: I, 249, 32. — de vectig. III, 345, 21. — cyneg.

- I, 1: II, 527, 24; 534, 21; I, 4: Zeno I, 434, 23; 447, 11; II, 126,
 II, 531, 31; I, 18; II, 528, 20; 16.
 III, 5, 7; II, 361, 20; III, 8; II, Zoilus, rhetor I, 257, 12; III,
 365, 32; V, 33; II, 361, 32; X, 1: 44, 2.
 II, 534, 27.

INDEX LOCORUM QUI LAUDANTUR.

IN VOL. I.

- 25, 11 A 255 20 B 176 22 114, 6 Soph. Tyron. fr. 1 13 Eur.
 B 298 Tro. 1002
 28, 28 Pind. init. 115, 14 Pind. fr. 66
 30, 27 I 592 125, 17 Eurip. fragm. p. 344 M.
 31, 13 ζ 347 126, 18 Eurip. Orest. 1588 20
 37, 32 Isocr. Euag. 45 Simonid. fr. 17
 42, 30 Theogn. 472 128, 32 conf. T 164
 43, 27 Eurip. frag. Androm. 18 129, 12 Plat. Polit. p. 469 14 ibid.
 29 o 400 p. 488 15 ibid. p. 621 24
 44, 5 Σ 109 23 Ψ 108 Δημοκρατίας vid. Aristoph. Eq.
 45, 27 Eur. Or. 220 722
 47, 3 Eur. Antiop. 20 131, 30 Eur. Iphig. T. 709
 51, 10 Soph. Antig. 454 14 Em- 133, 25 Isocr. Pan. § 186, 96
 ped. 404 135, 15 [Ἡροδότου] init.
 55, 20 Soph. Ant. 454 136, 2 vid. Eurip. fragm. p. 224
 62, 21 Σ 109 Matth. 29 Isocr. Pan. 1
 63, 17 A 355 19 I 648 26 B 196 137, 1 ibidem 35 5 ibid. 41 7
 28 A 82 ibid. 48, tum 72, 89, 105, 149,
 68, 7 ι 504 16 Ω 5 181, 186 32 I 526
 83, 29 A 542 138, 21 ξ 213
 85, 24 Hes. op. 25 139, 6 Isocr. Phil. 73
 99, 25 Eur. Med. 289 32 Eur. 140, 3 [Ἀναξανδρίδου] III, 200
 Hec. 823 13 Isocrat. Phil. 12 14 Lysiae
 100, 2 Eur. Sthen. 1 11 cf. Mei- epit. 60 30 Isocr. Pan. 151
 necke III 169 14 Eur. Troad. 32 Paneg. 172
 1061 141, 3 Pan. 180 15 Isocr. Phil.
 101, 18 M 243 20 Σ 309 10 15 ibid. 127 17 Eurip.
 106, 5 cf. Matth. ad Eur. fragm. p. Iph. A. 80 22 λ 598 24
 133 N 588 26 Δ 126 28 A 574
 108, 10 Plat. Apolog. 27 30 O 541
 III, 16 Isocr. Antid. § 173 142, 5 N 799 14 Isocr. Phil. 40

- 143, 9 Phil. 61 21 Anaxandr. III, 200
145, 12 I 388
146, 22 B 671
149, 3 Paneg. init. 13 Choerili
 fragm. 1 p. 104 30 ibid. p. 111
150, 2 Soph. Oed. Tyr. 767
151, 12 Soph. Ant. 223 13 Eurip.
 Iph. T. 1131 19 § 327 23
 Plat. Menex. p. 235
152, 32 Hippol. 612
155, 12 Soph. Ant. 902 23 τ 361
156, 7 Antig. 718
157, 3 δ 204
158, 26 Eurip. Troad, 979
159, 1 Isocrat. Phil. 4—7. 73—98,
 Antid. 8, 141—9 5 Archil.
 fragm. 16 7 id. fragm. 10
 8 Soph. Ant. 688—96 10 Iso-
 crat. Ant. 50 25 Plat. Apol.
 p. 22
165, 18 ibidem 25 Lysias 12,
24—6
206, 26 p. 287 M.
247, 3 Dem. p. 648 16 Aeschyl.
 fragm. 303
248, 3 fragm. 80
249, 29 III 6
250, 4 A 225 12 legg. V, 741
14 legg. VI, 778 17 V, 18
252, 31 λ 314
254, 8 v. 267 11 E 770 19
 φ 388 20 T 61
255, 11 N 18 12 T 60 27 P 645
256, 7 O 645 20 γ 109
259, 12 O 624 17 Phaen. 300
29 O 628 31 Dem. p. 284
262, 3 Pol. IX, 585 seq.
263, 10 Op. v. 24
264, 13 Eur. Or. 249 27 T 170
 30 Eurip. fragm. p. 271 M.
265, 14 Eurip. fragm. Alexandri p.
39 M. 16 v. 40 29 Aeschyl.
 fragm. 59 31 Eur. Bacch. 725
266, 16 Eur. Or. 258
267, 18 Dem. p. 297
270, 8 idem p. 43 14 idem p. 52
271, 3 Agesil. 2, 12 6 × 251
16 Dem. p. 537.
273, 1 Herod. 6, 11.
274, 16 v. 1416. 29 Menex. p. 245
275, 8 Dem. p. 231 9 Her. 6, 21
20 Cyrop. VII, 1, 37 27 O
697 30 Phaen. 287 31 II 29
276, 9 E 85 17 O 346
277, 2 p. 778 14 δ 681 30 Menex.
 p. 236
278, 7 Cyrop. 1, 5, 12 14 Her. L
105 18 legg. VII, 801
279, 26 Her. 6, 75 29 idem 7, 181
280, 6 Dem. p. 324 30 Mem. 1, 4
32 Tim. p. 70
282, 4 legg. VI, 773
287, 1 vid. Plat. Phaedr. p. 264 20
 Dem. p. 88 31 Isocrat. 4, 8
288, 13 Thuc. 7, 84 20 Her. 7, 225
290, 6 Dem. p. 291
291, 10 v. 1245 18 Eur. Antiopa
 p. 70
292, 18 Her. 7, 188, 190. 8, 3
294, 10 Memor. 1, 4, 6
295, 10 φ 322
308, 18 Thuc. 2, 3 Dem. p. 18
27 Thuc. 3, 96
309, 14 Xen. Mem. init.
312, 32 Orest. 213
315, 2 Thuc. 2, 87
331, 29 Dem. p. 19
358, 28 Aesch. Ctes. §. 133 29 Dent.
 p. 361
360, 7 p. 525 16 p. 462
361, 15 p. 400 24 p. 41 29 p. 598
362, 10 p. 19 29 p. 10
363, 15 p. 284 21 p. 19 29 p.
457, 468, 496
366, 13 p. 598 29 p. 463
367, 22 p. 463 32 p. 295
368, 30 p. 307
369, 3 p. 293 9 p. 523 15 p. 480
30 p. 458
370, 16 p. 296
371, 27 p. 457 30 p. 400
372, 11 p. 595 22 1, 34 31
506

- 373, 2 p. 21 9 p. 461 10 p. 35
 15 p. 743 19 p. 691 27 p. 561
374, 14 p. 561 25 p. 460 30 p. 11
375, 3 p. 478 18 p. 595 22 p. 526
376, 2 p. 490 11 p. 595
377, 24 p. 524
378, 9 p. 267 11 p. 115 14 p. 804
 27 p. 653 30 p. 997
379, 11 p. 482 21 p. 11 23 p. 807
380, 3 p. 801 7 p. 341 12 p. 801
381, 5 p. 503 8 p. 807 10 p. 596
 13 p. 602 25 p. 517 28 p. 530
382, 8 p. 743
383, 13 p. 16
388, 1 v. 977 5 p. 41
390, 18 Ctesiph. 230
392, 2 Timarch. 180 28 p. 1470
394, 11 Troad. 489
396, 10 Z 456 24 X 493—9
397, 12 A 177 26 Ctesiph. 133
398, 5 I 593 13 p. 545
399, 2 Ω 486 16 Bacch. 1269
400, 2 Oed. T. 1370 6 Trach. 1091
 30 Soph. El. 1115
401, 31 Bacch. 1130. 1283
402, 2 Cyrop. 7, 3, 8 8 Troad. 807
 18 El. 1150 24 1149
403, 5 de f. leg. 179 24 Iph. Aul.
 1173
404, 25 PL Phaed. 115. 117
405, 12 Troad. 487 23 Dem. p. 361
406, 1 p. 545 11 Aesch. Ctes. 133
 20 Thuc. 3, 58
417, 16 II, 60
418, 1 Olyuth. init. 19 Dem. p. 691
 24 p. 561 32 Dem. p. 21
419, 4 Dem. p. 786 9 idem p. 442
 19 p. 115 27 p. 267
420, 12 p. 70 15 p. 623 22 p.
 362 26 p. 35 28 p. 737 30
 p. 467
421, 1 p. 524 2 Aesch. in Tim. 47
 6 p. 708 8 p. 428 12 p. 537
 13 p. 610 16 Thuc. 1, 22
 18 p. 738 24 p. 16 26 p. 481
 28 p. 532
422, 1 p. 460 12 p. 234 18 p. 481
 24 p. 382 28 initio. 31 p. 459
423, 2 fine. 3 p. 80 6 p. 294
 15 p. 479 19 initio. 24 p. 226
 31 p. 634
424, 1 Dem. p. 479 2 p. 16 6 p.
 376 13 II, 61 19 p. 401.
 403 24 p. 10 27 p. 344
 31 p. 399
428, 7 p. 1256 16 Plataici initium.
 25 § 116 32 p. 341
429, 10 A 264
432, 9 III, 10
434, 2 p. 622 22 Eurip. Phoen. 86
 seqq.
435, 30 p. 701
436, 1 p. 566
437, 4 § 79 5 Dem. p. 275 8 p. 20
 17 p. 274 19 p. 401
439, 1 p. 537 8 Ctesiph. § 171
440, 13 Av. 585 18 p. 344 22 p.
 538 26 p. 518 31 p. 521
444, 24 p. 230
446, 8 Dem. p. 323
448, 12 Dem. p. 342 18 p. 624
451, 12 p. 653
454, 1 Phaedr. p. 267
458, 31 p. 532
464, 1 Dem. p. 225 5 p. 514 10
 Isocr. Plat. 17 Dem. p. 944
 20 p. 18 28 p. 621
465, 2 p. 90 6 p. 9 9 p. 521
 14 p. 518 20 p. 10
466, 11 p. 518 21 p. 401 26 Anab.
 1, 2, 13 et 8
467, 3 p. 701 9 p. 275
468, 17 p. 35 24 p. 21 30 p. 468
469, 10 p. 20 16 p. 258

IN VOL. II.

- 7, 5 Op. 287 7 Epicharmus ap.
 Xen. Mem. 2, 1, 20 15 B 24
 17 Theogn. 173 20 Dem. p.
 16 25 Eurip. fragm. inc. 87
 27 idem p. 291 M.
 8, 3 B 204 6 σ 129 12 B 24

- 16, 16 B 217 21 III, 20
18, 28 p. 485
25, 14 § 74 16 B 24 20 M 243
22 B 204 24 Eurip. fr. 291
 M. 26 idem p. 381 27
 σ 129
26, 8 Theogn. 173
46, 20 τ 246 24 I 30
62, 26 σ 135 28 fragm. 11 31
 I 593
63, 3 p. 361 8 in Ctes. § 157
 15 II, 45
64, 4 p. 526 10 p. 653 et 595
66, 3 p. 329 15 II, 7, 13 18 p.
 359 20 p. 113 21 p. 614
 23 Her. 5, 71. Thuc. 1, 126
 24 Thuc. 2, 68 25 I, 31 29
 p. 401
67, 5 II, 45 14 IV, 45 16 I, 20
 31 p. 245
68, 8 II, 47 et III, 21 10 p. 21
 11 Her. 1, 98 29 p. 477 31
 Symp. 8, 12
69, 16 § 125 31 I, 126 p. 284
72, 3 § 146
76, 28 conf. Mein. ad Men. p. 22
80, 3 Σ 20
81, 15 Her. 7, 141 20 p. 630
82, 10 B 270 13 B 547 31 p.
 537
83, 5 Her. 2, 104
84, 8 p. 18 27 cap. 3
86, 22 initio.
88, 14 ex Menandri epictero p.
 63 M.
91, 26 cap. 32
92, 9 p. 22 18 p. 63 M. 27 §. 54
 31 p. 68
93, 8 VI, 54 10 III, 2
98, 25 B 24
103, 17 σ 136
107, 2 Tim. § 190 5 p. 324
112, 11 Isocr. Hel. 15
118, 11 σ 241 13 B 217 15 II,
 76 24 III, 21
129, 26 E 387
148, 26 p. 396
166, 7 p. 44
179, 24 p. 621
181, 25 p. 514 29 p. 622
187, 27 init. de cor.
194, 3 I, 27
199, 21 p. 1257 32 p. 623
200, 8 p. 361
202, 6 p. 626 19 p. 342
207, 30 p. 398
208, 6 p. 457 26 p. 266 30 p. 77
211, 3 p. 382
214, 28 p. 399
218, 3 p. 266
219, 11 p. 24
227, 2 p. 481
234, 23 p. 258
237, 11 p. 40 25 p. 24
238, 30 p. 115
239, 4 p. 19 7 p. 134 10 p. 188
 14 p. 232 15 p. 378 18 p.
 457 29 p. 16
240, 2 p. 398 9 p. 115 18 p. 595
241, 15 p. 16 20 ibidem. 24 p. 19
 28 ibidem. 30 p. 457
242, 29 p. 18
244, 6 p. 248 27 p. 240
246, 22 p. 45
248, 6 p. 240
249, 12 N 151 18 II 212
250, 18 p. 300 24 p. 293
251, 13 Hell. 7, 1, 41 14 ω 465
 16 Z 201 23 I, 110
252, 6 Dem. p. 151 10 p. 478
253, 10 ε 295 32 II 102, 110
254, 25 Dem. p. 31 27 p. 37
255, 3 p. 36 26 Plat. Phaedr. p. 246
256, 3 p. 208 Mein. 17 § 245
257, 15 I, 481 25 I, 190
258, 3 Eurip. fr. inc. 166 16 Hec.
 566
275, 16 Dem. 553 25 in Spud. iuit.
276, 20 in Con. init.
277, 11 § 1 12 κατεσθίαν] cf.
 ind. Dem. s. v. καταφαγεῖν et
 infra 299, 31 ἐκνευροισμέ-
 νοι] Dem. 37 13 idem 345
 14 idem 116 21 701

- 278, 4 Herod. 1, 7, 6 20 Dem. 518
280, 10 idem 533
281, 26 idem 342
282, 5 idem 623 24 p. 230 29
 p. 626
283, 12 p. 273 16 p. 469
284, 21 p. 90 27 p. 40
285, 7 p. 18 17 p. 348
286, 5 p. 232
287, 21 Ξ 346 27 Plat. Tim. p.
29 seq.
288, 22 Her. 2, 97 24 Tim. p. 58
289, 21 Dem. p. 774 22 ibidem.
 25 p. 258 32 p. 307
290, 21 Dem. p. 643 25 Plat.
 Phaedr. p. 246
291, 3 Tim. p. 29 5 idem p. 28
 17 Phaedr. p. 244 19 XV, 88
292, 4 Dem. p. 258 9 idem p. 240
 14 p. 37 p. 345 15 p. 116
293, 3 III, 82 13 p. 237 19 Plat.
 Menex. p. 236 21 p. 258 24
 p. 269 27 p. 275
294, 1 I, 9 9 p. 774 21 Plat.
 Phaedr. p. 245
295, 3 X 133 15 N 392 22 vid.
 adnot. 27 M 433
296, 7 p. 226 10 p. 774
297, 29 p. 88 31 p. 133
298, 2 p. 1485 5 p. 37 9 p. 411
 12 p. 34 26 p. 1483
299, 28 p. 88 29 p. 411 30 p. 37
 31 p. 119 32 p. 116
300, 9 p. 1485 13 p. 425 16
 p. 108 27 p. 52 29 p. 43
302, 1 p. 119 8 p. 794 13 p. 297
 15 p. 269
303, 5 p. 274 9 p. 252 14 p. 246
 21 p. 274 22 p. 239 32 p. 794
304, 1 p. 269
305, 10 I, 32 11 p. 325 14 p. 291
 22 p. 258
306, 18 p. 245 24 p. 297
307, 3 p. 325 23 p. 460
308, 4 p. 533 5 p. 561
309, 13 p. 424 24 p. 143 26
 p. 245 28 p. 436 30 p. 128
310, 14 p. 128 19 p. 246 22
 p. 421 27 p. 488
311, 1 p. 35 2 p. 270 5 p. 248
 12 p. 241
313, 7 p. 248 17 p. 248
316, 3 p. 307 6 p. 226 8 p. 428
 18 p. 460
318, 5 p. 519
319, 3 p. 277 9 p. 346 19
 p. 390
320, 14 p. 260 22 p. 40 30 Isocr.
 Archid. init.
321, 8 p. 234 30 p. 246
323, 2 p. 348 10 p. 226 13 p. 457
 18 p. 354 28 p. 232
324, 1 p. 230 10 p. 110 18 p. 518
325, 5 p. 1004 24 p. 389 25
 p. 272 30 p. 226 32 p. 245
326, 11 p. 18 22 p. 284 24 p. 230
 26 p. 465
327, 4 p. 40 13 p. 654
328, 7 p. 344 12 p. 230 19 p. 9
 23 p. 11 25 p. 115
329, 2 p. 230 7 p. 344 12 p. 19
332, 14 p. 345 16 p. 37 21 p. 226
 28 p. 593
333, 18 p. 12 27 p. 236
334, 2 p. 343 13 p. 235 23
 p. 267
335, 1 p. 9 Plat. Symp. 185 4
 p. 593 8 p. 241 26 p. 344
336, 2 p. 12 5 p. 294 8 p. 10
 14 p. 47 20 p. 229 26 III,
 16 27 III, 22 28 B 758 30
 T 371
337, 7 p. 288 30 p. 22
338, 2 p. 19 8 p. 37 10 p. 658
 13 Δ 224 14 p. 457 18
 p. 291 24 p. 436
339, 8 p. 469 14 p. 457 25 p. 19
341, 7 p. 457 19 p. 9 26 p. 457
342, 15 p. 226 16 p. 658 21 δ
 429 23 E 214 25 o 410
344, 5 p. 233 9 p. 310 13 p. 93
 19 p. 252
345, 3 p. 344 7 p. 230 14 p. 518
346, 10 p. 703 14 p. 12 17 p. 284

- 20 Aesch. Tim. §. 202 22
 p. 47 24 p. 131 26 II, 11
 347, 1 p. 248 19 p. 110 23 p. 69
 32 p. 241
 348, 1 p. 131
 349, 21 p. 284
 351, 12 p. 343 20 Theocr. 3, 1
 352, 10 Xen. Cyr. 1, 3, 2 idem 1,
 4, 19 14 Theocr. 1, 1 32
 p. 1123
 353, 1 p. 1251 2 p. 1309 6 p. 433
 10 p. 270 18 p. 313
 354, 2 Cyrop. 2, 3, 9, 20 p. 242
 29 p. 274 32 p. 226
 355, 5 p. 365 13 p. 297
 356, 7 Aegin. § 30 8 Hell. 7, 2, 9
 20 p. 227
 357, 6 Plat. Symp. 203 10 p. 259
 12 p. 641
 358, 17 fr. 4 25 p. 230
 359, 14 ≡ 347 19 λ 243
 360, 4 Plat. Phaedr. 230 12 A 249
 21 fr. 17 24 VII, 35
 361, 8 φ 388 10 E 749 12 N 29
 20 Cyneg. III, 5 et 7
 362, 21 K 224 23 p. 468
 363, 1 Op. 121 11 Symp. 197 19
 p. 241 27 p. 315
 364, 2 p. 418 11 Plat. Phaedr.
 p. 237
 365, 32 Cyneg. 3, 8
 366, 16 Androm. 220
 367, 3 p. 96 19 p. 115 27 p. 434
 368, 10 p. 21
 369, 27 initio.
 370, 9 p. 628 16 initio. 19 p. 622
 23 p. 1028
 371, 14 p. 252 17 p. 297 31
 p. 536
 372, 1 p. 288 23 p. 488 24 p. 461
 29 p. 457
 373, 7 p. 206 17 p. 10
 374, 15 p. 271 17 p. 273 20 p. 316
 23 p. 117
 375, 21 p. 375 25 p. 618 28 p. 690
 376, 15 p. 226 18 Aristid. I, 567
 Diud. 28 p. 274 31 p. 395
 377, 12 p. 539 25 p. 403
 378, 1 p. 108 11 p. 297 12 p. 403
 14 p. 380 15 p. 432 17 p.
 242 23 p. 690 24 p. 618 25
 p. 48 30 p. 52
 390, 1 p. 93 10 p. 128 32 p.
 269
 380, 10 p. 269
 381, 4 p. 550 5 p. 240 13 p. 271
 14 p. 297 26 Cyrop. 7, 3, 8
 382, 1 p. 252 5 p. 434 9 p. 330
 16 p. 239 19 p. 232 27 p. 226
 30 p. 206
 383, 2 p. 273 6 p. 227 13 p. 270
 15 p. 18 18 p. 415
 384, 20 p. 536 24 p. 35 32 p. 288
 387, 24 p. 262 25 I, 75 29 p. 415
 388, 3 p. 227
 389, 21 XVI, 44
 390, 3 Γ 172 5 E 742 7 Γ 158
 11 Γ 222 19 φ 172 20 φ 170
 29 Γ 221
 391, 3 λ 5 6 M 267
 392, 27 p. 10 30 p. 40
 393, 1 p. 400 5 p. 266
 394, 12 p. 69 16 p. 115 18 p. 11
 399, 1 p. 774 7 p. 291
 407, 26 E 749 28 ≡ 347 31 N 27
 408, 6 A 317 8 E 586
 409, 20 A 4
 419, 24 Cyrop. 1, 6, 17
 423, 5 II, 29
 426, 14 B 299 15 Phaed. init.
 427, 4 Dem. p. 268 9 Thuc. 1, 29
 428, 1 2, 205 10 A 269 15 A 272
 20 I, 8 24 I, 2
 429, 7 Midian. init. 13 p. 229
 430, 5 p. 9 8 p. 242 10 Phaedr.
 p. 343 13 p. 732 26 p. 226
 431, 6 p. 519 16 p. 457 22 p. 316
 432, 12 init. 17 p. 9 27 p. 519
 433, 7 § 52 18 α 22 22 B 671 26
 E 31 29 T 371
 434, 4 init. 8 p. 95 15 p. 618 17
 p. 690 19 p. 14 21 p. 571
 23 I, 45
 435, 6 p. 43 9 p. 267 19 p. 184

- 436, 1 p. 117 4 p. 11 15 p. 626
 17 p. 240 21 Phaedr. p. 266
 25 p. 396
437, 6 A 141 11 I, 11 13 p. 343
 24 Gorgiae p. 467 25 Symp.
 185 29 B 758 30 p. 418
438, 9 x 190 15 I, 51 25 I, 18
439, 3 O 1 14 p. 315
440, 4 ad Demon. § 18 9 I, 33
 20 p. 285
442, 6 p. 233 16 p. 515 26 v 339
 27 Gorg. p. 489
443, 1 p. 297 28 B 135
445, 3 p. 522 10 p. 457
447, 3 p. 226 9 p. 325 12 p. 263
448, 2 p. 244 5 p. 623 11 p. 628
449, 3 ad Demon. § 50 7 in Pirithoi
 fragm. p. 304 M. 9 I, 25 11
 I, 9 14 p. 23 17 Alcib. I,
 p. 123 21 de pace init. 27
 p. 701
450, 1 § 4 26 § 149 29 Ψ 77
451, 1 Oedip. fragm. p. 233 M. 6 p.
 417 16 B 291 20 II, 61 22
 p. 24 26 ad Dem. 31
452, 13 Γ 164 20 I, 45 26 Polit.
 X, 598
453, 1 I, 593 10 p. 361 28 Arist.
 Vesp. 45
454, 11 p. 270 21 I, 220 27 Eur.
 fragm. p. 232 M. 31 Thuc. 1,
 24 22 v. 2 29 Pol. X, 598
455, 3 Cyrop. 2, 2, 1 15 Mem. 1, 1,
 2 20 § 187 25 O 11 28 A
 330
460, 7 p. 18 20 p. 324 22 p. 638
461, 14 p. 297
462, 8 p. 644 13 p. 774 21 p. 118
463, 21 p. 95 25 Aesch. Ctes. § 75
 28 p. 788
464, 10 p. 582 12 ibidem. 14 p.
 585 18 p. 276 30 p. 111
465, 19 p. 460
466, 1 p. 110 4 p. 144 13 p. 383
 15 p. 278 16 p. 118 22 p. 16
 26 p. 324
467, 1 p. 71 9 p. 120 21 p. 106
 25 p. 484 27 p. 121 32 p. 579
468, 2 p. 118 9 p. 245 10 Thuc.
 3, 82 13 p. 424 15 p. 115
 17 p. 547 20 p. 106 24 p. 354
 30 p. 103
469, 4 p. 112 10 VI, 34 15 p. 121
 20 p. 470 31 p. 248
470, 7 p. 228 13 p. 102 17 initio.
 23 p. 1276 26 p. 784 32
 p. 793
471, 2 p. 719 6 p. 690 7 p. 361
 12 p. 730 18 p. 127 23 p. 733
472, 1 p. 690 2 in Ctesiph. § 166
 4 p. 232 9 p. 1485 16 p. 98
 22 p. 1483 29 p. 311
473, 2 p. 226 18 p. 18 22 p. 478
 28 p. 467
474, 12 p. 174 18 p. 501 32 initio.
476, 7 p. 358 12 p. 382 32
 p. 344
477, 3 p. 347 28 p. 548
478, 3 p. 206 7 p. 48 15 p. 460
 27 p. 486
479, 10 p. 477
480, 26 p. 342 31 p. 348
481, 4 p. 519 8 p. 547 14 p. 557
 18 p. 117 23 p. 13 26
 p. 1310 32 p. 479
482, 12 p. 13 17 p. 93 21 § 84
483, 9 p. 469 11 p. 472 18 p. 478
 25 p. 445 29 de pace § 92
484, 5 p. 1261 23 p. 309 32
 p. 344
485, 1 de falsa leg. § 26 29 p. 601
 30 p. 514 31 p. 521
486, 1 p. 133 3 p. 381 13 p. 649
 23 p. 654 27 p. 274
487, 4 p. 226 9 p. 1270 17 initio.
 25 p. 228 28 p. 668 31 initio.
488, 2 initio. 10 in Androt. init. 13
 p. 548 20 p. 48 21 p. 116
 24 p. 463
489, 2 p. 203 13 p. 178 24 p. 15
 26 p. 23 30 p. 472
490, 3 p. 276 6 p. 341 11 p. 414
 13 p. 482 20 p. 497

- 491, 1 p. 576 9 p. 94 13 p. 504
 15 p. 479 21 p. 487 28 p. 101
492, 6 p. 467 9 p. 504 19 p. 145
 22 Thuc. 1, 69 28 p. 178
493, 2 p. 202 6 p. 37 10 p. 786
 13 p. 784 17 p. 133 21
 p. 553 22 p. 109 23 p. 119
494, 4 p. 505 7 p. 372 8 p. 551
 11 p. 361 14 p. 778 21 p. 577
 27 p. 579 29 p. 118 31 p. 549
495, 4 p. 1263 12 p. 784 22 p. 480
496, 4 p. 361 et 424 7 p. 548 12
 p. 503 14 p. 185 16 p. 959
 20 p. 1005 25 p. 242
497, 20 p. 623
498, 17 p. 393 23 p. 394
505, 29 p. 478
506, 31 Eur. Or. 708
507, 3 p. 424 8 p. 131 13 Isocr.
 in Euth. 16 p. 842 19 p. 16
 21 p. 474 24 p. 457 28 p. 178
508, 6 Eur. frag. p. 232 M. 16 Ari-
 stid. p. 409, 6
514, 19 II, 3
515, 5 Cyr. init.
518, 16 Agesil. init. 14 Mem. 1,
 1, 20
521, 28 Xen. symp. init.
522, 25 ibidem.
524, 3 Anab. init. 26 Cyr. 7, 3, 8
526, 24 Mem. 2, 3, 1
527, 24 Xen. Cyneg. init. 32 Anab.
 init.
528, 7 Symp. 2, 11 20 I, 18
529, 8 I, 2, 6 18 I, 2, 3 22 I, 1, 16
530, 2 Xen. Symp. init.
531, 17 Xen. Symp. 1, 8 22 ibidem
 2, 1 31 Cyneg. init.
532, 6 Symp. 2, 1^h 14 Agesil. init.
 22 Dem. p. 16
533, 9 Symp. I, 10 30 II, 9
534, 21 Cyneg. init. 30 VI, 7
535, 26 *Ἀναβάσει*] Agesil. 1, 25
536, 14 init. 32 Cyr. 5, 1, 2
541, 39 p. 345
542, 2 II, 5 16 I, 36 22 p. 77 30
 Cyrop. 5, 1, 5
543, 1 p. 11 12 Agesil. 1, 19 14
 ibidem 1, 30 16 Dem. p. 370
 24 Ages. 1, 25
544, 14 p. 1278 26 p. 367
545, 12 Cyrop. initio. 22 Mem. init.
 27 I, 1, 5
546, 1 Agesil. init. 11 ibid. 1, 8
 22 ibid. 1, 14 25 ibid. 1, 26
 27 ibid. 35
547, 3 Dem. p. 331 14 Ages. 2, 6
 27 Xen. Symp. init. 30 ibid.
 1, 7
548, 1 Xen. Ages. 2, 7 7 ibid. 1,
 33 13 Symp. 1, 11 26 I, 24
 31 vid. adn.
549, 3 p. 313 12 Symp. init. 16
 Anab. 1, 2, 13 31 ibid. 1, 2, 12
550, 4 ibidem 1, 2, 10 15 1, 2, 8
553, 6 I, 35 29 II, 5
554, 21 Ages. 1, 20

IN VOL. III.

- 3, 7 Ψ 559
 4, 12 Φ 108
10, 7 ε 481 11 B 824 12 Aesch.
 Ctes. § 202 17 Thuc. 7, 15
 26 Dem. p. 60
12, 20 Eur. Hec. 163 24 Dem.
 p. 231
13, 25 p. 313 26 p. 536 30 Aesch.
 in Ctes. § 166—7
14, 2 Aesch. fals. leg. § 88 8
 p. 550 29 p. 244
15, 1 p. 97 12 p. 236
16, 1 p. 327 18 in Ctes. § 17 29
 § 223
17, 6 p. 637 15 p. 248 30 fragm.
 inc. 186
18, 3 p. 240 6 p. 538 9 p. 104
 10 π 17 16 fragm. inc. 7
19, 18 p. 9 21 in Ctesiph. § 257
20, 1 p. 297 3 T 371 8 p. 120
 11 in Ctesiph. § 75 13 α 22

- 17 p. 242 23 El. 1169 26 Herod. 1, 66
- 21, 4 p. 268 6 B 671 10 Soph. El. 303 14 in Ctesiph. § 257 27 in Tim. § 175
- 22, 3 idem in Ctes. § 211 10 p. 691 13 p. 260 17 Or. 25 25 p. 118 31 v. 509
- 23, 4 p. 239 12 p. 248 17 p. 519 21 p. 514
- 24, 1 B 284 12 p. 534 18 p. 535 25 p. 671
- 25, 2 p. 248 7 p. 297 16 in Ctes. § 153 21 p. 361 29 p. 1400
- 26, 15 in Ctes. § 166 19 p. 305 26 p. 230
- 27, 1 p. 232 19 in Ctesiph. § 233
- 28, 4 in Ctesiph. § 198 7 Isocr. Pan. init. 13 ibidem fine. 26 p. 285 29 in Ctes. § 16
- 29, 7 p. 788 9 Mem. 1, 2, 25 15 p. 315 13 p. 241
- 30, 1 p. 294 4 in Ctes. § 198 17 p. 153 26 p. 126
- 31, 6 Π 250 13 p. 288 18 B 102 30 A 24
- 32, 10 p. 546 15 I, 68 23 Thuc. init. 26 p. 301
- 33, 2 p. 246 4 p. 248 9 p. 308 13 p. 383 20 Thuc. 1, 6 22 idem 2, 44 24 p. 231 28 p. 778
- 34, 2 p. 341 9 II, 53 15 p. 1356 19 I, 2 20 idem 1, 120 25 Cyr. 8, 2, 8 29 p. 436
- 35, 7 p. 328 18 Paneg. init.
- 36, 1 Hel. § 17 4 Aesch. in Ctes. § 78 9 idem § 152 19 p. 378 22 II, 62
- 37, 9 p. 315 21 Aesch. fals. leg. § 119
- 38, 6 Q 11 11 P 542 17 I, 31 29 p. 775
- 39, 21 I, 5
- 40, 5 Hel. § 17 15 A 450 25 p. 270
- 55, 20 Dem. p. 240 23 p. 288 28 p. 270 31 Aesch. in Ctes. § 198 et 202
- 56, 3 E 31 7 A 405 17 T 392 18 p. 231 20 imo Aeschylī in armorum iudic. fragm. 184 H.
- 60, 8 p. 35 12 ibidem. 15 p. 536 21 p. 411 24 p. 281 28 p. 457
- 61, 5 p. 248 15 p. 124 17 p. 270 30 p. 501
- 62, 1 p. 297 9 p. 302 11 p. 294 19 p. 324 22 p. 270 28 p. 226
- 63, 1 p. 691 9 p. 98 11 ibidem. 16 in Ctes. § 211 28 B 284
- 64, 8 p. 23 17 p. 98 22 p. 468
- 65, 4 p. 629 11 p. 298 14 p. 245 seq. 19 p. 248 20 ibidem. 29 p. 12
- 66, 2 p. 1126 12 p. 534 17 p. 332 24 p. 85
- 67, 1 p. 550 5 vid. adn. 16 p. 613
- 68, 4 p. 24 15 p. 325 28 p. 226
- 69, 6 p. 297
- 70, 6 p. 559 14 p. 229 17 p. 85 22 p. 372 25 p. 457 29 p. 413 30 p. 242
- 71, 6 p. 788 7 Oed. tyr. 1403 9 p. 297 14 T 371 19 p. 12 20 p. 115 27 p. 96 30 VII, 15 32 III, 39
- 72, 2 p. 378 3 p. 383 13 p. 288 17 B 102 28 p. 537 29 p. 241
- 73, 2 p. 268 4 p. 280 6 IX, 854 11 Σ 535 13 p. 304 25 p. 252 30 p. 315
- 74, 3 p. 294 10 p. 960 12 in Ctes. § 198 16 p. 22 19 p. 597 25 p. 9 30 Hel. 17
- 75, 4 in Ctes. § 78 8 Paneg. § 185 13 p. 245 21 p. 153 30 p. 546
- 76, 9 II, 75 10 I, 105 13 p. 126 17 p. 654 25 p. 538 31 p. 328
- 77, 8 p. 67 15 p. 94 22 p. 266 29 p. 248 31 p. 537
- 78, 2 ibidem. 4 p. 128 16 p. 247 22 p. 465 27 p. 315
- 79, 1 p. 361 3 p. 226 5 p. 307

- 12 p. 280 18 p. 284 29 p.
 234 31 p. 305
 80, 15 conf. 3, 13 24 I, 6 25 II,
 44 30 conf. p. 37
 81, 2 p. 778 4 p. 329 6 Orest.
 720 14 p. 1356 19 II, 35
 24 I 26 27 I, 6
 82, 3 Archel. fragm. 2
 85, 17 x 81 19 A 277
 86, 6 Σ 567 8 ibidem 495 14
 B 136 24 N 205 29 μ 75
 87, 1 ι 462 19 O 305
 88, 4 N 256 6 v. 403 10 A 42
 21 B 252 30 II 20 32
 H 104
 89, 11 Op. v. 2 20 A 184
 90, 4 Θ 306 9 ν 113, 25 p. 313
 29 § 69
 91, 24 v. 506 31 in Ctes. § 106
 92, 12 I 347 17 ν 380 20 σ
 105 24 N 374 29 σ 27
 93, 1 II 745 8 in Ctes. § 233
 23 Paneg. § 185
 94, 20 A 15 24 I 589
 95, 3 Γ 39 7 B 758 12 p. 226
 16 A 286 19 p. 255 26 Ξ
 110 32 E 878
 96, 12 B 284 22 P 448 29 ρ
 231
 97, 1 T 372 4 X 127 6 in Ctes.
 § 133 19 fragm. 74 29 A 14
 32 E 678
 98, 2 A 367 5 ζ 42 23
 p. 50 M.
 99, 11 in Ctes. § 157 24 idem 133
 27 p. 288 32 B 102
 100, 8 T 47 12 I 5 19 N 1 22
 B 641 27 fragm. 265 29
 Theog. 321
 101, 3 H 16 5 B 155 9 α 167
 22 E 774 24 x 513 27 T
 138 29 ξ 216
 102, 5 K 52 8 μ 92 10 Γ 458
 11 Op. v. 113 15 I 150 16
 p. 12 21 x 251 24 A 322
 28 Ψ 119 30 B 101
 103, 1 K 252 9 B 813 12 Ξ 291
 16 II 46 19 M 10 27 Γ
 182 30 P 443
 104, 3 K 485 5 Γ 2 10 K 487
 14 I 527 19 α 298 23 Σ
 591 28 B 478 31 τ 246
 105, 9 φ 233 11 II 282 13 X
 358 41 Φ 232 16 δ 786
 18 H 212 20 Ψ 105 22 M 379
 106, 3 N 12 6 ν 14 7 θ 371
 9 T 392 21 K 9 25 O 624
 28 Ψ 759
 107, 3 E 161 9 B 289 14 α
 298 16 Z 136 18 ε 118
 21 ε 125 27 Ψ 315
 108, 3 ρ 37 5 B 478 12 T 246
 14 B 217 19 I 502 25 ζ 150
 30 δ 149
 109, 2 A 653 6 ν 96 11 ε 63
 13 ι 116 17 Ξ 394
 111, 23 p. 595
 112, 30 p. 115
 113, 12 p. 248
 114, 3 II 102 11 p. 240
 115, 16 I 338 21 p. 300 29 Z 201
 116, 1 I 110 10 p. 151 13 p. 371
 15 p. 420 25 ε 295
 117, 5 v. 102 30 p. 208 M.
 118, 5 λ 245 13 ι 481
 120, 19 I 6 22 B 1 17 p. 702
 29 p. 704
 121, 1 A 110 5 A 7 et 51 15
 p. 348 18 p. 120 29 p. 349
 122, 3 p. 707 8 p. 517 10 p. 163
 25 I, 9
 123, 2 p. 1485 4 B 362 6 B 179
 et 200 10 p. 656 12 p. 425
 15 B 158 18 p. 246 26 A
 122, 149 seqq.
 124, 7 Z 123 9 I 338 11 p. 401
 21 p. 404 28 p. 405 30 p. 406
 125, 3 ibidem. 11 Γ 229 12 A
 287 14 p. 325 20 Γ 164
 22 Γ 65 24 p. 291 29 Z 152
 126, 1 A 365 5 p. 77 18 p. 225
 24 p. 342
 127, 2 p. 354 5 p. 661 10 B 80 et
 123 17 p. 356 27 p. 425

- 128, 13 p. 272 16 p. 126 20 p. 150
129, 1 p. 295 6 p. 465 14 p. 344
 17 p. 95
130, 1 Γ 164 3 E 379 et 521 11
 p. 9 14 p. 466 28 p. 115
131, 6 p. 19 15 p. 9 17 Plat. Symp.
 p. 185 20 B 382 23 p. 241
 26 p. 344 28 B 387 et 382
132, 2 p. 593 5 p. 12 8 p. 294
 12 p. 10 16 p. 47 20 p. 267
 27 p. 12
133, 9 p. 236 22 p. 229 25 VIII,
 16 et III, 22 29 p. 288
134, 5 B 101 19 A 6
136, 7 p. 22 15 M 462 23 p. 19
 29 p. 32
137, 6 p. 40 22 p. 47 27 A 122
138, 6 p. 657 7 II, 83 14 III, 13
 et 79 20 VII, 1 22 Anab. 1,
 10, 13 26 VIII, 15, 27 VII,
 87 et 50
139, 2 p. 291 6 p. 436 12 p. 344
 20 p. 230 30 p. 703
140, 1 p. 11 3 p. 12 7 p. 284
 10 p. 47 11 p. 131 18 p. 110
 20 p. 69 30 p. I 348
141, 21 p. 85
142, 10 p. 772 16 p. 519 24
 p. 270 25 p. 18
143, 20 A 1 22 A 366
144, 10 p. 344 14 Phaedr. p. 246
 16 E 738 et 892 25 Θ 18
 29 Tim. p. 29 et 28
145, 13 p. 88 15 p. 133 17 p. 34
 26 p. 291
146, 8 p. 297 14 p. 346 26 p. 390
147, 4 p. 260 10 p. 40 20 p. 325
 25 p. 246 30 p. 233
148, 3 p. 93 8 conf. p. 242 11
 p. 274 14 A 234 19 p. 296
 24 p. 488 et 461 et 457
149, 6 p. 316 9 p. 117 23 A 553
150, 1 A 566
151, 9 Γ 276 31 B 530
152, 4 fragm. p. 248 M. 9 Γ 211
 10 K 224
153, 3 A 247 8 B 370 14 A 314
 19 B 135 et 278 23 O 305
 29 Z 511
154, 7 E 244. 890. 774. 592 27
 Z 477
155, 5 H 93 7 o 74 9 H 401.
 409 19 γ 96 24 Θ 185
156, 5 Γ 134 31 Θ 189
157, 12 L 46 15 A 135 25 X 111
 28 A 123
158, 6 M 13 12 M 167 24 N
 143. 256
159, 7 Π 391 18 T 375 22 Ψ
 370 25 B 459 20 Ψ 280
160, 6 B 350 23 α 22 33 E 244
161, 14 Gregor. p. 616 18 male ver-
 sus excusus est.
162, 12 Greg. p. 517
163, 6 idem p. 625 11 idem
 p. 74
164, 9 p. 118 113 v. 508
165, 5 p. 332
166, 21 B, 101
167, 3 I 328 7 M 243 9 I 293
 12 A 135 15 Plut. 468 26
 Nub. 227
168, 1 Philost. Her. p. 661 6 Thuc.
 I, 6 14 p. 1356
169, 5 ξ 43 11 Greg. p. 102 15
 Aesch. Ctes. § 152
174, 14 Greg. p. 616
176, 9 idem p. 517
178, 11 idem p. 625 23 p. 74
181, 8 p. 619 20 p. 332
183, 30 p. 616
191, 8 Ψ 64
192, 3 O 542 7 T 59 9 B 456
 13 ε 490 15 A 574 17 λ
 597 19 A 599
193, 12 T 222 26 vid. Athen. X,
 451
194, 10 Op. v. 148
195, 12 o 299 16 Θ 164 22 B
 426
96, 6 Θ 43 9, A 3 11 μ 172
 20 Pelei fragm l. 23 Agam.
 1358
197, 13 A 11. 162 24 B 333

- 198, 11 B 827. 403
199, 1 3 K, 437 5 Δ, 277 7, 1,
 388 9 p. 418 M. 17 λ 523
 19 ϑ 515 24 κ 120
200, 1 Φ 17 7 B, 480, 479, 87
 17 Δ 141 19 ι 319 24 α
398 29 Z 131
201, 4 Dem. p. 15 14 B 144 19 ε
394 21 Γ 33 24 Z 146 26
 A 67 31 τ 246
202, 10 Σ 20 13 ζ 115 27 1 5
 29 T 47
203, 3 α 22 7 B 671 17 A 602
 30 Θ 435
204, 2 E 118 8 O 11 10 A 830
 27 Θ 406
205, 7 ρ 397 10 Orest. 740 30 I
423
206, 8 Π 741
207, 21 Gen. 3, 14
211, 3 15 11 B 827 18 T 227
215, 8 Ψ 634
216, 18 A 573 23 A 593 31 ε
490
217, 3 δ 739 18 Δ 3 23 ο 299
218, 8 M 177 12 α 8 16 B 333
 29 A 162
219, 1 B 764 3 ν 242 8 Ω 254
 18 A 254 24 μ 172 28 I 38
220 3 Δ 125 7 B 314, 426, 13
 N 444 29 A 479
221, 1 ν 220 3 ε 84 7 B 493
 9 E 5 11, Δ 176 16 σ 28
 17 A 135 25 T 226
222, 3 K 437 7 ρ 397 11 ζ 195
 28 A 330
223, 3 Θ 406 6 O 174 17 Σ
 317 20, ε 51 25 Γ 245
 30 E 706
224, 1 Φ 240 4 E 118 9 I 527
 17 K 461 22 B 226
225, 1 Op. 742 10 η 36 13 X
134 20 N 1, 23 B 641 28
 A 251
226, 1 τ 535 3 ε 264
228, 10 ν 59 13 κ 112 20 Ξ
 511 29 κ 191
231, 20 ι 394 22 B 450
232, 18 T 362 20 A 724, 574
 29 A 284
233, 3 B 18 7 ε 490 14 A 330
 16 γ 484
234, 4 E 7, 5 10 Z 132 19 A 306
235, 8 Γ 57 11 H 221 13 T
 222 28 ρ 397
236, 7 Π 745 11 B 246
237, 7 M 137 11 T 39 14 Θ 39
 18 γ 486 21 μ 172 24 A
 244 32 K 437
238, 2 X 132 9 α 8 16 ρ 291
 18 B 333 22 M 177 27 μ
 134 29 Ψ 88
239, 3 A 162 6 P 91 8 γ 2
 13 ο 299 19 ι 326 27 H
208
240, 3 X 93 8 A 67 10 ε 394
 13 Γ 33 15 Z 146 19 Γ
 23 21 τ 205 23 A 113 27
 κ 410 31 B 478
241, 3 ρ 36 9 τ 246 23 α 299
 28 Eur. Bacch. 337
242, 2 Ψ 315 8 Γ 24 10 B 91
 12 Γ 36 15 I 531 17 Φ
 602 19 A 429 23 B 493 γ
 422 28 α 22
243, 2 T 371 5 X 127 10 Θ 435
 13 γ 24 15 ν 313
244, 23 O 18
246, 3 10 E 661 11 A 573 19
 δ 739
247, 26 ο 298
248, 24 Θ 43 27 I 30
249, 3 I 5 6 T 47 22 N 530
 24 ι 394 26 Z 301 28 μ
 265
250, 23 B 426 30 N 444
252, 5 σ 28 31, T 227
253, 1 Σ 610 4 K 437
255, 24 B 493, 827
260, 22 Polit. p. 69 28 fragm. 39,
84,
261, 7 An. 4, 4, 3
262, 20 Dem. p. 457 27 Rhet. 3, 9
265, 23 Plat. rep. init.

- 266, 1 Isocr. Pan. § 89 6 idem en-
com. Hel. § 17 28 I 526
267, 2 I 5
268, 26 p. 653
269, 17 Rhet. 3, 9
270, 27 rhet. 3, 8
271, 4 II, 48
272, 20 II, 102
273, 11 Π 358 19 Thuc. 2, 49
274, 5 Pol. III, 411 16 ι 190
275, 4 B 497 10 Phaedr. p. 246
12 Ξ 433 20 ε 203 26 π
220 31 Eurip. Meleag.
276, 9 μ 73 24 B 671
277, 11 N 799 15 IV, 12 22 I,
203
279, 3 λ 595 6 VI, 1 et I, 24
280, 30 Dem. p. 272
281, 10 Δ 126 12 N 799 17 N
339 27 Φ 388
282, 4 Anab. 1, 8, 18
283, 2 Cyr. 1, 4, 21 25 Anab. 1,
5, 2
285, 16 An. 1, 8, 20 22 idem 1, 8,
10 27 Π 358
286, 10 τ 6 30 M 113
287, 10 τ 172 12 Thuc. 4, 64 28
Soph. Triptol.
289, 7 An. 4, 4, 3 32 K 437
290, 2 Δ 443
291, 4 ζ 105 14 ι 369 19 An.
6, 1, 31
292, 7 τ 518 15 Cyr. 2, 2, 15 32
Anab. 3, 1, 31
293, 18 idem 1, 2, 27
296, 3 γ 273 19 nub. 179
297, 4 An. 7, 3, 15 21 hist. anim.
9, 32
298, 12 Acharn. 86
303, 29 I, 9
304, 22 Menand. p. 260 M.
305, 23 An. 1, 2, 21
306, 2 Thuc. 1, 24 6 Z 152
307, 29 Φ 257
308, 2 Ψ 380
309, 31 Protag. p. 312
310, 5 ι 290 6 Ψ 116 10 Π 161
315, 16 et 22 Dem. p. 457
316, 1 p. 653 17 p. 315
317, 1 p. 226 11 M 208 24 B
497
318, 26 p. 117
319, 6 Menex. p. 264 C. 15 Aesch.
Ctesiph. 133 et 202
320, 4 p. 288 17 p. 272 19 p. 291
23 Cyr. 1, 4, 21
321, 7 p. 421 10 p. 248 26 p. 424
323, 12 Phaedr. p. 59 C
326, 25 p. 230
335, 9 Phaedr. p. 237
339, 19 Isocr. Paneg. §) 28 23
Thuc. 2, 29
342, 28 B 412
343, 1 K 278 3, 279 B 13 p. 225
M p. 274
355, 19 p. 229
366, 16 Paneg. 43
372, 8 Euag. § 23
374, 10 Φ, 214
386, 19 Hel. encom. 23
392, 1 ε 463
397, 1 B 339
408, 4 α 302
413, 27 fragm. Cresph. p. 126 M.
417, 11 X 158
428, 1 I 532
430, 18 ν 61. 38
433, 7 ι 35 9 α 56
438, 6 Pind. ol. II, 1
439, 15 Δ 101
451, 3 Phaedr. 267 D 21 Gorgias
453 A
464, 25 B 24 29 Eur. fragm. 381
M 31 Theogn. 35.
465, 5 α 302 11 Eur. Med. 598
13 H 111 15 ρ 218 19 M
243
479, 20 Phaedr. 479 B
487, 20 X 158.
493, 17 p. 361.

76.3 7
14

763 ⁴
14

713 1
14

702 5
14

763 9
14

763 1
14

3 2044 012

CONSERVED
AP 41 2005
HARVARD COLLEGE
LIBRARY

